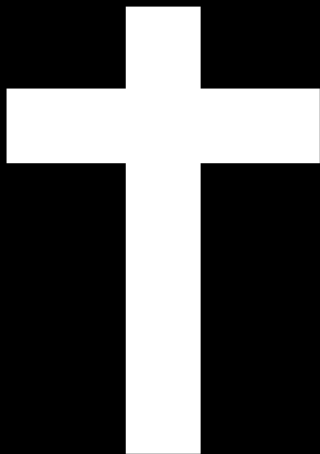

Testament cub co' nac di's ndac che'n Tad

Jesucrist

New Testament in Zapotec, Miahuatlán (MX:zam:Zapotec,
Miahuatlán)

Testament cub co' nac di's ndac che'n Tad Jesucrist **New Testament in Zapotec, Miahuatlán (MX:zam:Zapotec,** **Miahuatlán)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Miahuatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Miahuatlán [zam], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Miahuatlán

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

64c75c38-fe26-5ca1-b0d8-d75cd0576d77

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	57
SAN LUCAS	91
SAN JUAN	149
HECHOS	190
ROMANOS	244
1 CORINTIOS	272
2 CORINTIOS	297
GÁLATAS	314
EFESIOS	325
FILIPENSES	333
COLOSENSES	339
1 TESALONICENSES	345
2 TESALONICENSES	350
1 TIMOTEO	353
2 TIMOTEO	360
TITO	365
FILEMÓN	368
HEBREOS	370
SANTIAGO	387
1 PEDRO	394
2 PEDRO	402
1 JUAN	407
2 JUAN	413
3 JUAN	414
JUDAS	415
APOCALIPSIS	418

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Mate Ye's

Trè' ndlu' cón che'n rye bin mèn co' ngòc xudgool Jesucrist axta co'se' ngóol Tad Jesucrist.

(Lc. 3.23-38)

¹ Loo libr ndxè' nda' cuent cón che'n rye mèn co' ngòc xudgool che'n Jesucrist co' nde bin David co' ngòc rey póla. No nda' loo libr ndxè' cuent le' Jesucrist nac bin che'n tedib mbi' co' ngo ban más pólle'a. Mbi'a ngro' lèe Abraham.

² Abraham ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Isaac. Ngoloa, ngòc Isaac xud thib mbyòo co' ngro' lèe Cob. Le' Cob na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Judá con taamas hues Judá. ³ Le' Judá na, mblo xin' thib xa'got co' ngro' lèe Tamar, xa'got Judá. Mxan Tamar Far no Zar. Ngòc Judá no Tamar xud no xna' Far no Zar. Le' Far na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Esrom. Esrom na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Aram. ⁴ Aram na, ngòc xud Aminadab. Aminadab na, ngòc xud Naasón. Naasón na, ngòc xud Salmón. ⁵ Le' Salmón na, mblo xin' Rahab, xa'got Salmón. Ngóol thib mbyòo co' ngro' lèe Booz. Booz na, mblo xin' Rut, xa'got Booz. Sya, ngóol thib mbyòo co' ngro' lèe Obed. Obed na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Isai. ⁶ Isai na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. David co' ngòc reya mque noque' thib xa'got co' ngòc sa'l thib mbi' co' ngro' lèe Uri. Ale mxan xa'gota thib xgan' David. Xgan' Davida ngro' lèe Salomón. Ale ngòc David con xa'gota xud no xna' Salomón.

⁷ Salomón na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Roboam. Roboam na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Abi. Abi na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe As. ⁸ As na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Josafat. Josafat na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Joram. Joram na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Usi. ⁹ Usi na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Jotam. Jotam na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Acáz. Acáz na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Ezequi. ¹⁰ Ezequi na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Manasés. Manasés na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Amón. Amón na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Josi. ¹¹ Josi na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Jeconí, no xud taamas hues Jeconí, co'se' ngòc tiemp co'se' ngòc mèn nación Israel xal moz loo mèn nación Babiloñ.

¹² Ngolo nguri'th tiemp co'se' ngòc mèn nación Israel xal moz loo mèn nación Babiloñ, Jeconí ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Salatiel. Salatiel na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Zorobabel. ¹³ Zorobabel na,

ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Abiud. Abiud na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Eliaquim. Eliaquim na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Azor. ¹⁴ Azor na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Sadoc. Sadoc na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Aquim. Aquim na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Eliud. ¹⁵ Eliud na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Eleazar. Eleazar na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Matán. Matán na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Cob. ¹⁶ Cob na, ngòc xud thib mbyòo co' ngro' lèe Chè. Le' Chè na, ndoole' ngòc sa'l Mari. Mari na, mxan Jesús co' ne' tedib lèe co' nac Crist.

¹⁷ Loo ryete bin ndxè', tiemp co' mbri'th desde co'se' ngo ban mbi' co' ngro' lèe Abraham axta co'se' ngo ban mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla mdyaa sida bin. Lomisque' ne, tiemp co' mbri'th co'se' ngo ban Davida ngòc taasida bin axta co'se' ngòc mèn nación Israel moz yèe loo mèn nación Babiloñ. Lomisque' ne, tiemp co' mbri'th co'se' mtlo ngòc mèn nación Israel moz yèe loo mèn nación Babiloñ ngòc taasida bin axta co'se' ngóol Crist.

Trè' ndlu' xá mod ngóol Jesucrist.

(Lc. 2.1-7)

¹⁸ Taandxè' mod ngòc con' co'se' ngóol Jesucrist. Thib mza' yón co' ngro' lèe Mari ngòp trat con thib mbyòo co' ngro' lèe Chè. Ngòc mza' co' lèe Maria xna' Jesucrist. Chè mdoodi's no Mari par selya' Chè con Mari. Per ndoore' selya' Chè con Mari no tyub no Chè Mari, ale gunèe Chè mbe' xin'le' Mari. Per ne'nda'de Chè cuent xá mod mbe' xin' Mari. Mari mquée loo xin' por con' roo no con' xèn che'n Diox co' ngòc loo Mari por cón che'n Xpii Natú'. ¹⁹ Chè co' ngòcque' xin' sa'l Mari, Chè ngòc thib mbi' nali no thib mbi' nambii loo Diox. Chè' gunèe Chè mbe' xin'le' Mari, indlyaste Chè yecloo Chè loo Mari no quexù' Chè Mari loo xnaa. Ale mbli Chè xtúuz xexte lá' Chè Mari par ne'ta'de mèn cuent le' Chè xexte mblá' Mari. ²⁰ Per láth ngòc li Chè xtúuz con'a, chàa, ngro' too thib angl co' mtel' Tad Diox loo Chè làth mcal'. Ndxab angl loo Chè'.

—Chè, lùu co' nde bin David co' ngòc rey póla, ne'zyebtel no ne'yecloodel no ne'thyontel càaya'que' Mari par tyub nol Mari xal xin' sa'lpe'l. Tac thib mbedbi' co' tyan Mari co' y'ith yáal yiloo, mbedbi'a mquée loo loo Mari por cón che'n Xpii Natú'. ²¹ Tyan Mari thib mbed. Yiloo, lùu tub lèe mbed Jesús. Tataa ryo' lèe mbed tac mbed tí' no láa mbed mèn co' nac mèn nación mbed loo quxin mèn no loo xtól mèn.

²² Tataa ngòc ryete con'a par mdyaaque' no ngòcque' no ndubque' di's co' gunii Diox por cón che'n thib mbi' co' mdè'th di's co' ndxab Diox. Ndxab mbi'a:

²³ Le' thib mza' yòn quée looque' xin'. Mza'a tyan thib xgan' mza' no ryo' lèe mbèda Emanuel.
Di's co' nac di's Emanuel nee di's: Nzole' Diox làth na'.

²⁴ Co'se' ngro' mcal' loo Chè, mbli Chè xal mnibe' angl co' mtel' Tad Diox loo Chè. Mqueltàa no Chè Mari. No mdub no Chè Mari xal xin' sa'lpe' Mari. ²⁵ Per mastale' mqueltàa no Chè Mari no mdub no Chè Mari le'n rye huiz co' mdoo nac xin' Mari, ne'ngàalte Chè Mari axta ngóol ner mbed co' ngóc mbed ndlyo loo Mari. Axta syare' ngóc Mari xa'gotpe' Chè. Ngoloa, mdub lèe Chè mbèda Jesús.

2

Mèn co' anze'f ndxác ngro' liz no làaz par mbi'th too naa mèn Jesucrist co'te' ngóol Jesucrist.

¹ Co'se' ngolo nguri'th plá huiz ngóol Jesús le'n thib yèez co' lèe Belén, yèez co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn jude, le'xque' le'n tiempa ngóc thib mbi' co' ngro' lèe Herod rey loo mèn le'n nación Israel. Làth xtau'a, mzin plá mèn co' anze'f ndxác le'n ciuda Jerusalén. Mèn nde par ned ndlyen huiz. ² Mni'bdì's mèn loo mèn ciuda Jerusalén. Ndxab mèn:

—¿Máa mbeto' co' ngóolle'a, à', mbed co' gac rey loo mèn nación Israel? Nu' gunèele' mbèelhui' co' mblu' le' mbed ngóolle'. Mbèelhui'a mbyú' loo loo nu' par ned ndlyen huiz. Cona, nde nu' axta trè' par tyub xib nu' loo mbed no par còo' nu' yéc nu' loo mbed co' gac reya.

³ Co'se' mbìn Herod con ryete mèn ciuda Jerusalén le' mèn mni'bdì's máa mbed, ne'ñeede rey Herod cón li rey Herod. Ale mbyàa mbye'th xtúuz rey Herod. Ne'mbe see teede lezo' rey Herod con ryete mèn che'n ciuda Jerusalén. ⁴ Sya, mbli Herod mandad. Ndyè'th ryete mèn co' ngóc jef co' más mnibe' loo nguley' no mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa. Mni'bdì's Herod loo mèn. Ndxab Herod:

—¿Ché' non gu' pá gac co'te' gáal Crist, à'?

⁵ Mèn mcàb loo Herod. Ndxab mèn:

—Crist gáal le'n yèez Belén co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn jude tac tataa ndub di's loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's co' ndxab:

⁶ Gu' co' nac mèn yèez Belén co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn jude, mastale' iñaade gu' xal mèn roo no mèn xèn làth mèn co' ñibe' rye yèezya', per làth gu' gáal thib mbi' co' gac jef loo gu' co' ñibe', no co' tyoo ner, no co' quenap mèn co' nac mèn nación Israel co' nac mèn nacionpe' daa.

⁷ Sya, xexte ngurez rey Herod mèn co' ndxáca par huen huen ñibdi's Herod loo mèn par ta' mèn cuent loo Herod pól mtló ngóc gunèe mèn mbyú' loo mbèelhui' loo mèn. ⁸ Ngoloa, mtel' rey Herod mèn par ya mèn par ned le'n yèez Belén. Ndxab rey loo mèn:

—Huàa que tee gu' le'n yèeza. Huen huen ñibdi's gu' cón che'n mbèda loo mèn yèeza. No co'se' yilo zyal gu' mbèda, yí'th ta' gu' cuenta loon par ga too naan mbed, par tyub xiben no cò'o'en yéquen loo mbed, ne.

⁹⁻¹⁰ Co'se' ngolo mbìn mèn di's co' ndxab rey, mxen mèn ned, nda mèn. Làth ndoo mèn ned, nda mèn par yèez Belén, mbere mbèelhui', mbyú' loo mbèelhui' loo mèn te-dib vez, leque mbèelhui' co' mbyú' loo loo mèn co'se' mdoo mèn ned ndoore', nde mèn par ned ndlyen huiz. Co'se' gunèe mèn co' ndxáca mbèelhui'a, anze'f mdyac tín lezo' mèn axta plóthe. Le' mbèelhui'a na, xègà xègà nda nerte loo mèn tedib vez axtaque' mblu' mbèelhui' loo mèn co'te' ngo mbed. Sya, xèe ngo too mbèelhui'a gáp yéc yòo co'te' ngo mbed, xgan' Mari. ¹¹ Sya, ngóc mèn loo lue' co'te' ngóc liz mèn co'te' ngo xna' mbed con mbed. Texal gunèe mèn mbed con xna' mbed co' ngro' lèe Mari, ale mdub xib mèn loo mbed no mcòo' mèn yéc mèn loo mbed no ndxab mèn loo Diox:

—¡Ay, Dio's! Mbi' roo no mbi' xèn gac mbed ndxè'.

Ngoloa, mxal' mèn caj mèn co'te' ndxo-sua' tesor. Angmda'la's mèn tesor càa xna' mbed, co' gac che'npe' mbed yilao. Tesora nac or, no thib xla' co' ndly'a' xal zen yal', no thib xla' co' ndly'a' xal perfum co' lèe mirr. ¹² Ngolo mbli mèn con'a, mda' Diox cuent loo mèn co' ndxáca làth mcal' le'n huiza ne'berede mèn leque ned nde mèn par ne'ri'thte mèn co'te' nac liz rey Herod. Sya, mxen mèn tedib ned, ndyàa mèn par làaz mèn.

Chè no Mari mxon' no mbeto' co' ngro' lèe Jesús par ned le'n nación mèn egipt.

¹³ Co'se' ngolo mxen mèn co' ndxáca ned ndyàa mèn, thib angl che'n Tad Diox mxo'f loo loo Chè làth mcal'. Ndxab angl loo Chè:

—Chè, jer goo che. Leque nal yál' fxen ned. Be' mbed con xna' mbed. Huàa xon' par ned le'n nación mèn egipt. Gòo gu' tya axtaque' lin avis loo gu'. Tac rey Herod ndly'a's cua'n mbed par guthxù' Herod mbed.

¹⁴ Sya, ngro' mcal' loo Chè. Ngo che Chè. Ndxab Chè loo Mari:

—Mari, jer goo che. Nda no na' mbed par ned le'n nación mèn egipt nalle'. Mbe' Chè mbed no xna' mbed yál'a. Mxon' no Chè ryop Mari par ned le'n nación mèn egipt. ¹⁵ Ngo ban Chè ryop Mari, co' ngóc xin' sa'l

Chè, con mbed le'n naciòn mèn egipt axta mzin huiz nguth Herod. Ngòc con' ndxè' loo Chè no loo mbed par ngòcque', no par mdyaaque', no par mdubque' di's co' gunii Tad Diox por cón che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox xal nac di's co' ndxab Diox:

—Par ned le'n naciòn che'n làaz mèn egipt ngo casloo xgan'en. No co'te' ngo casloo xgan'en, mbilin par mbere xgan'en, ndye'th xgan'en par ned liz no làaz xgan'en tedib vez.

Herod mnibe' ngua yuth solndad myen'bi' bix le'n yèez Belén.

¹⁶ Co'se' mden' rey Herod ya ne'ngri'thte mèn co' ndxáca liz rey Herod tedib vez, syare' mda' rey Herod cuent cón che'n mbed no cón che'n mèn le' mèn co' ndxáca mxliis no Herod. Sya, ngocloo tín' Herod. Ale de xyàn mnibe' Herod loo solndad par ya yuth solndad ryete myen' bix co' nac ante myen'bi' co' nzo ban le'n yèez Belén no le'n rye yèezya' co' ñibe' yèez Belén, myen' bix co' nzo chop lin' par xàn', co' nee di's, xal nda tee tiemp co' mda' mèn co' ndxáca cuent loo Herod par bel'que' yigaa mbed xin' Mari loo solndad látha. ¹⁷ Axta syare' mdya' di's no mdubque' di's co' ndxab Jeremi co' mde'th di's co' ndxab Diox, co' mque' Jeremi ye's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

¹⁸ Anze'f thib ruid mbyèn le'n yèez Ramá. Tant thib mēngor' mdub yen mèn no lezo' mèn no tant mbín' mèn no ngrozèe yath mèn. Ne' tí' yéc no ne' tí' lezo' rye mēngot co' nac mèn naciòn Israel por mbín' mēngota por cón che'n xgan' bix mēngota. Indlyaste mēngota tegán mēngota lezo' mēngota no yende mod tegán taamas mèn lezo' mēngota tac ryete myen'bi' bix xgan' mēngota nguth.

¹⁹ Co'se' mzin huiz nguth rey Herod, thib angl co' mtel' Tad Diox mbere mxo'floo angl loo Chè lath mcal' le'n naciòn mèn egipt. Ndxab angl loo Chè:

²⁰ —Chè, Diox mtel' daa par gal lin avis lool: Fthop taa rye con' ngue nol. Tac gu' bii no mbed par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn naciòn Israel. Tac mèn co' mbli purad par guth mèn mbed, mēna nguthle'.

²¹ Sya, co'se' ngo nù izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mthop mtaa Chè rye con' co' ngòc che'n Chè. Sya, ndxab Chè loo Mari:

—Ndyàa no na' mbed par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn naciòn Israel.

²² Láth ndoo Chè ned con Mari no mbed, nda zin Chè le'n yèezya' che'n làaz mèn naciòn Israel, mbìn Chè le' Arquela, xgan' rey Herod, nacle' gobernador loo mèn gulàaz Jude lugar che'n Herod, xud Arquela. Sya, mzyeb Chè bii Chè par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude. Tya, mbere Diox, mdoodi's no Diox Chè lath mcal' xá mod li

Chè. Ngoloa, mxen Chè ned con Mari co' nac xa'got Chè no con mbed co' nac Jesús. Ndyàa Chè le'n thib yèez chu'th co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile. ²³ Per ya que mzinle' Chè con Mari no mbed, ngòc ban Chè con Mari no mbed le'n thib yèez co' lèe Nazaret. Tataa ngòca loo Chè no loo Mari par ngòcque' di's, no mdyaaque' di's, no mdubque' di's co' gunii mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox le' mbed co' hue' lèe Jesús hue' tedib lèe co' lèe Jesús nazaren.

3

Juàn Bautist mblo yalbàn loo mèn co'te' nagán tiempa.

(Mr. 1.1–8; Lc. 3.1–9, 15–17; Jn. 1.19–28)

¹ Le'n tiemp co' ngo ban Jesús le'n yèez Nazaret, le'n tiempa mblo Juàn Bautist yalbàn loo mèn co'te' nagán, co'te' nac yèezya' che'n làaz mèn jude. Mblo Juàn Bautist yalbàn loo mèn. ² Mbez Juàn Bautist co'se' ngo Juàn yalbàn loo mèn:

—Blàa gu' yéc gu' no blàa gu' lezo' gu'. No fse' gu' xtùuz gu' no mod co' ndxàp gu' loo Diox. Tac tiemp co' mbly'a's Diox ñibe' Diox loo gu' loo cón che'n Diox nde zin' gaxle'.

³ Cón che'n Juàna ngòc di's co' mque' Sayi ye's, di's co' ndxab Diox loo Sayi. Taandxè' mbez di's loo ye's:

Ndxèn thib di's che'n thib mbi' co' mbez yèe cabii co'te' nagán co'se' ngo mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu' gu' loo cón che'n con' ndac. Fse' gu' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo Diox par gac nab gu' co'se' yí'th ñibe' Tad Diox gu' loo gu'.

⁴ Xab Juàn co' mdoc Juàn naya' con yis yid camell. Lomisique', cinch co' ngo le'n Juàn natoxcua' con yid má'. Lua' Juàn no xít Juàn ngòc mbiistoo no mzin huan. ⁵ Co'se' mtlo Juàn mblo Juàn yalbàn, sya, ndxi'th mèn ciuda Jerusalén, no ryete mèn yèezya' co' nac làaz mèn jude, no ryete mèn co' nac mèn yèezya' co' nziri' gax ro yó'be' Jordán, loo Juàn par gòn mēna di's co' mbez Juàn no co' nde'th Juàn. ⁶ Le' sya, texal ndxelo mxo'f dol mēna no ngo ro mēna cón che'n xquin mēna no cón che'n xtol mēna loo Juàn, ndli Juàn bautizar mēna le'n yó'be' Jordán.

⁷ Látha, ñèe Juàn nde huax mèn co' nac mèn xley' farise no co' nac mèn xley' saduce loo Juàn. Mēna nde loo Juàn par li Juàn bautizar mēna. Sya, ndxab Juàn loo mēna:

—¡Aa mèn xley' farise, no mèn xley' saduce, mèn co' nayi' co' nac xal mbel' co' lèe hui! Leque gu' ndlu' loo xtàa gu' nado' nac gu'. Per par le'n lezo' gu' nzo con' ye'rsin'. ¿Chó mbli' loo gu' par lyá' gu' loo con' ye'rsin' co' gac loo gu' co'se' gac tiemp co'se' yecloo Diox loo gu' axta plóthe, à? ⁸ Nabe'ste fque tee ban gu' loo mèn no nabe'ste gòp gu' mod loo mèn par lu' gu' loo mèn le' gu',

licque', ngulàale' yéc no ngulàale' lezo' gu' loo Diox cón che'n con' ye'rsin' co' ndli gu'. ⁹ Ne' ne' li gu' xtúuz le'n lezo' gu' no ne' ne' gab gu' loo lezo' gu' anze'f ntac naca loo Diox le' Abraham nac xudgool gu'. Tac daa ngue nii loo gu': Diox, licque', gác li par bix loo quée ndxè' no gác quée ndxè mèn co' naban co' nac binpe' che'n Abraham. ¹⁰ Nde niin thib con' loo gu', ne: Le'i ndxàcle' loo gu' nalle' nde zin' gaxle' co' xà' Diox gu' par cobii Diox gu' le'n ye'rbiil thidtene xal co'se' ncho' mèn thib xan' yaa xlè co' inda'de xlè ndac par co mèn yaa xlèa loo quii. ¹¹ Licpe' ba'i, na ndli bautizar gu' con nít par ndxàca thib muetr loo mèn co' ndlu' loo mèn le' gu' ngulàale' yéc no ngulàale' lezo' gu' no mse'le' gu' mod co' ngòp gu' loo Diox. Per nalle' ndele' thib mbi' co' yi'th loo gu' yilo lin bautizar mèn. Mbi'a li bautizar gu' co'se' lyàa Xpii Natú' loo gu' co' gác xal thib quii no thib bèel. Mbi'a ndxàp más con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' leque daa. No ne' por chu'th ne'ta'den par mbi'a. No axta ne' libid co' ngue nii mbi', indxàalte daa par lāan libid nii mbi'. ¹² Li mbi' thib con' loo mèn, ne, xal co'se' nzole' pal ya' thib mbi' par toocua' mbi' nzob triu par quis mbi' nzob triu mbi'. Yiloo co' xà' mbi' nzob triu loo yix nzob triu. Yiloo na, cosua' mbi' nzob triu. Le' yix co' yende chó juisa na, tec mbi' loo quii co' ne'yu'de thidtene. Tataa li mbi', co' yi'th loo gu' yiloo, loo mèn co' tyal yila's loo mbi'a par ryo xà' mēna loo mèn co' ne'tyalte yila's loo mbi'a.

Juàn mbli bautizar Jesús.

(Mr. 1.9–11; Lc. 3.21–22)

¹³ Le'n huiz co' ngue go Juàn yalbàn, Jesús ngro' par ned le'n yēzya' che'n làaz mèn galile. Ngua Jesús par ned ro yó'be' Jordán co'te' ngo Juàn par mbli Juàn bautizar Jesús le'n yó'be' Jordán. ¹⁴ Ndxab Jesús loo Juàn li Juàn bautizar Jesús. Per co'se' mbin Juàn li Juàn bautizar Jesús, ne'ndalte Juàn li Juàn bautizar Jesús. Ndxab Juàn loo Jesús:

—U' ndxàal li bautizar daa, Tad. ¿Xá mod ndly'a's U' ale daa li bautizar U', yey?

¹⁵ Ndxab Jesús loo Juàn:

—Licque' nac di's co' ngolo guneel ba'. Yende cón niin lool. Per mastale' nden'l ndxàal lin bautizar lùu, bli co' ñibe'en lool. Bli bautizar daa tac taandxè'que' ndxàal li na' par tyaaque', no gáque', no tyubque' di's xal mnibe' Diox par gaca.

Syare', mdyal Juàn. Mbli Juàn bautizar Jesús. ¹⁶ Per texal ngulaa Jesús le'n nít par ngóc bautizar Jesús le'n nít, no ngro' Jesús le'n nít, chàa, mxyal' loo bé'. Látha, gunée Jesús Xpii Natú' che'n Diox co' ñaa xal thib palomxtil' hora co' nde làa loo bé' loo Jesús. Sangmbyan' Xpii Natú' loo Jesús. No ngo no Xpii Natú' Jesús thidtene. ¹⁷ Leque hora, mbyen thib di's loo bé' co' ndxab:

—Mbi' ba' nac xgan' daa co' anze'f ngud-loon no lezon. Por cón che'n mbi' ba' anze'f ndyac tín lezon.

4

Mebizya mbly'a's andoo Jesús cua'n Jesús xquin Jesús no xtol Jesús.

(Mr. 1.12–13; Lc. 4.1–13)

¹ Ngoloa, mbli Xpii Natú' che'n Diox mxen Jesús ned. Nda Jesús thib lugar co'te' nagán par coby'a Mebizya Jesús no li Mebizya preb thib con' loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús co' gab Mebizya loo Jesús. Mebizya mbly'a's andoo Jesús cua'n Jesús xquin Jesús no xtol Jesús.

² Le'n rye huiza, xlat Jesús. Ne'nghuade Jesús le'n cho' huiz no le'n cho' yál'. Ngoloa, anze'f mblyan' Jesús. ³ Látha, ngua Mebizya loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús co' gab Mebizya loo Jesús tac Mebizya nanee le' Jesús ndlyan'. Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, licque', nac xgan'pe' Diox, bnibe' loo quée ndxè' gác quée ndxè' pan par hual.

⁴ Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Iante con pan cue ban mèn loo izlyo'. Ndxle'leque', mèn cue ban loo izlyo' ndxè' por cón che'n ryete di's co' gunii Diox loo mèn.

⁵ Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda Jerusalén co' nac ciuda natú' che'n Diox. Mbli Mebizya par mquée Jesús yéc templ co'te' nac más gáp. ⁶ Tya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu nacque' xgan'pe' Diox, lyazen que'l thib brinc trè' axta loo yòo. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Yub Diox ñibe' loo angl che'n Diox par quenap angl lùu. Angl te'f ya' angl par lyàal ya' angl par ne'lyàadel loo quée no ne'hu'i'de ladl loo quée.

⁷ Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Ne'lidel preb no ne'coby'a'del Tad co' nac Tad Diox lùu par ñeel ñeene' ché' teti Tad Diox lùu por cón che'n con' ye'rsin' co' ngue lil.

⁸ Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thib yii roo. Mbli Mebizya ryete nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús. Mbli Mebizya ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn che'n rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús, ne. ⁹ Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Ryete con' ba' tan càal par gaca che'npe'l chele' lùu tyub xib loon no cò'l yécl loon.

¹⁰ Le' sya, ndxab Jesús loo Mebizya:

—Biiche thib lad loon, Mebizya. Byàa. Tac ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Ante loo Dioxpe' lùu tyub xibl no còo'l yécl no ante loo Dioxpe' lùu lil sirv.

¹¹ Sya, xexte mxen Mebizya ned. Ndyaa Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús. Ngoloa, mzin angl che'n Diox loo Jesús. Mbli angl mandad loo Jesús.

Jesús mtlo mxo'f zin' zin' co' nde xo'f zin' Jesús le'n yèezya' co' nac gulàa mèn galile.

(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

¹² Leque le'n huiza, mbin Jesús le' Juàn Bautist ngue lezi'f. Mberé Jesús, ndyaa Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. ¹³ Tya, sangnguri'th Jesús yèez Nazaret. Ne'mbedte Jesús le'n yèez Nazaret. Ndxé'leque', ngua ban Jesús le'n yèez co' lèe Capernaum co' nac thib yèez co' nziri' gax ro lagun, lagun co' nziri' loo xyòn mèn galile co'te' nazal' xyòn mèn che'n làaz mèn zabulón, no co'te' nazal' xyòn mèn che'n làaz mèn neftalí. ¹⁴ Tataa ngóc con'a loo Jesús par ngócque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' mque' Sayi ye's, Sayi co' mde'th di's che'n Diox. Sayi ndxab:

¹⁵ Co'se' yi'th Crist, Crist ya que tee par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn zabulón, no par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn neftalí, no par ned co' nsyo ro nittó' co' nda tedib lad ro yó'be' Jordán. No ya que tee Crist par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile co'te' nzo ban huax mèn co' inacte mèn nación Israel.

¹⁶ Mèn co' nzo ban par neda, mèn ngure li con' co' mcàb loo mèn loo cón che'n Diox xal mèn co' ngure loo yál'cuau. Diox mbli par mdyub xnii yéc mèn no par mdyub xnii lezo' mèn por cón che'n Crist. No ryethe mèn co' alithe nzi ban loo con' co' ncàb yalguth loo mèn, Diox ntenii yéc mèn no ntenii Diox lezo' mèn por cón che'n Crist.

¹⁷ Axta syare' mtlo Jesús, mblo Jesús yalbàn loo mèn tya. Mbez Jesús loo mèn par neda:

—Gulàa yéc gu' no gulàa lezo' gu'. Fse' gu' xtùuz gu' no mod co' ndxàp gu' loo Diox. Tac tiemp co' ndly'a's Diox ñibe' Diox loo gu', tiempa mzinle' loo gu'.

Jesús ndxab loo thap mbi' co' ndyen mbèel: Ftoo nque gu' xisen. Ya' gu' nda na'.

(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

¹⁸ Láth nda riid Jesús ro lagun co' nziri' loo xyòn che'n mèn galile, gunèe Jesús chop mbi' co' ndxàc hues. Thib mbi' ngro' lèe Mon Pedr. Le' tedib mbi'a na, ngro' lèe Ndech. Nzi gobii ryop hues mbi' yex le'n nít loo lagun par yigaa mbèel loo ryop hues mbi' tac ryop hues mbi' ndyen mbèel. ¹⁹ Sya, ndxab Jesús loo Pedr no loo Ndech:

—Ya' gu' nda na'. Ftoo nque gu' xisen. Daa li le' ryop gu' gac mbi' co' lu' loo mèn cón

che'n Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox xal ndxàc co'se' ndyen gu' mbèel con yex gu'.

²⁰ Co'se' mbin ryop hues mbi' tataa ndxab Jesús, mblá' ryop hues mbi' yex. Nda nque ryop hues mbi' xís Jesús.

²¹ Gundee Jesús taandxepete más delant, gunèe Jesús taachop mbi' co' ndxàcguè' hues. Thib mbi' ngro' lèe Cob. Tedib mbi' ngro' lèe Juàn. Ryop hues mbi'a ndxàc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Zebede. Nzo ryop hues mbi' le'n thib yòoyaa con xud mbi'. Ngue go bdè' ryop hues mbi' yex le'n yòoyaa con xud mbi'. Jesús ngurez ryop hues mbi'a. Ndxab Jesús:

—Ftoo nque gu' xisen. Ya' gu' nda na', ey.

²² Leque hora mblá' myen' yòoyaa con xud myen'. Nda nque myen' xís Jesús.

Jesús ngue lu' huax mèn.

(Lc. 6.17-19)

²³ Be' taa be' taa nda tee lu' Jesús mèn le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile. Ngue lu' Jesús mèn le'n sinagog mèn co' nziri' rye lugar co'te' mque tee Jesús. Ngo Jesús yalbàn. Mbez Jesús loo mèn cón che'n di's ndac cón che'n xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mteyac Jesús mèn, mèn co' mque no chol yíiz le'n rye yèezya' ned mque tee Jesús. ²⁴ Láth mque tee Jesús par neda, anze'f thib mèn yèezya' che'n làaz mèn sir mbin cón che'n Jesús. Mbi'th no mèn ryete mèn yíiz co' nzo par neda, mèn co' ndyac len chol yíiz, no mèn co' mden' chol yalnè, no rye mèn co' mque no chol mbii che'n xpíi meexù', no mèn co' mque no yíiz enferesi, no mèn co' mque no yíiz mbii co' nac yíiz bech. Mteyac Jesús ryete mèn yíiza. ²⁵ Mdoonque huax mèn yèezya' che'n làaz mèn galile, no mèn yèezya' che'n làaz mèn decápolis, no mèn che'n ciuda Jerusalén, no mèn yèezya' che'n làaz mèn jude, no mèn rye yèezya' co' nziri' par ned ndlyen huiz, ned nziri' yó'be' Jordán, xís Jesús.

5

Jesús mdub loo thib yii par mblo Jesús yalbàn loo mèn.

¹ Co'se' gunèe Jesús anze'f thib mènley' nziri' con Jesús, Jesús mquée loo thib yii co' ndub tya. Mdub Jesús loo yíia. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, thidte mqueltàa, ngure myen' dib vuelt loo Jesús. ² Mtlo Jesús, mbli' Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' taandxè':

Jesús ngue lu' cón che'n chop ned mèn.

(Lc. 6.20-23)

³ —Huen nda mèn, mèn, co' nden' le'n lezo' nac mèn mèn be'the loo Diox no co' nden' le'n lezo' yende mod li mèn con' ndac co' ndxòo lezo' Diox. Tac Diox co' ñibe'pe' loo mèn ndli par ndxàc con' ndac loo mèn.

⁴ Huen nda mèn co' nzi xi yéc no co' nzi xi lezo' tac Diox tegánque' lezo' mènà.

⁵ Huen nda mèn nado' co' inacte mèn nate's no co' inacte mèn naxal', mèn co' ndoo xal' lezo', tac gac che'npe' mènà loo izlyo' co' ngóc con' co' mcàbgòn Diox càa mènà.

⁶ Huen nda mèn co' ndyub yo'fleo' no co' anze'fndly'a's que tee nali mènà loo Diox xal mèn co' ndlyan' no co' ndxec lezo' tac Diox lyath no mènà que tee nali mènà loo xtàa mènà no que tee nali mènà loo Diox.

⁷ Huen nda mèn co' ndlyat lezo' ñèe hues xtàa tac Diox lyatque' lezo' ñèe Diox mènà.

⁸ Huen nda mèn co' ndxàp mod par li mèn sirv loo Diox thib li yéc mèn no thib li lezo' mèn tac mènà hui'que' loo Diox.

⁹ Huen nda mèn co' ndli mbe nagàl lezo' hues xtàa mèn no ndli mènà ndxu' ndxàl lezo' hues xtàa mèn co' nziri' con nado' di's nado' cuent tac Diox mbez no ngòoque' Diox cuent le' mènà nacque' xin' Diox.

¹⁰ Huen nda mèn co' ndyub ngu's mèn por mod co' nac mod ndac co' nzi tee ban mènà tac loo mènà tyalque' Diox no ta' Diox lugar yòo mènà loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mènà.

¹¹ Huen nda gu', myen', co'se' aseli mèn ta' mèn xyàn lezo' gu', no li mèn ngóc nguàal con' loo gu', no ñee mèn chol di's ye'rsin' loo gu' por cón chenen no maste. ¹² Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' no gure gu' guyith guxiis tac con' roo no con' xèn gac co' ta' Diox càa gu' loo bé' yiloo. Cona, ngue niin loo gu': Fxec gu' loo con' ndxàc loo gu' tac tatua'que' mqe tee mdub ngu's mèn prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, mèn co' mqe tee ban póla ndoore' co'se' gáal gu'.

Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús: Gu' nac xal ted. No nac gu' xal xnií loo mèn loo izlyo'.

(Mr. 9:50; Lc. 14:34–35)

¹³ Tolo ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús: Nde niin thib con' loo gu': Neeque' gu' le' ted ndli par ne'yiza'de chol nít yèth o' bé! co' ngo mèn ted loo, glé'? Chele' teda alithe nzo'f di's nac ted co' inaziide par ne'yiza'de con' co' ngo mèn ted, sya, ya yende cón ntac ted. No cobii mèn ted par loo tub mèn loo ted. Tataa mod, ne, gu' nzo làth mèn co' alithe nque tee ban loo chol con' ye'rsin' par càba loo mènà le' mènà ne'tolode cua'n mod gac mènà mèn ye'rsin' axta plóthe. Per chele' gu' ne'que tee ban ndacte loo mèn ye'rsin'a, càba le' mènà tolo li con' ye'rsin' axta plóthe no yende cón ntac gu' loo Diox. Sya, gaca loo gu' co' xà' Diox gu' loo zin' che'n Diox xal co'se' mblobii mèn teda.

¹⁴ Lomisque' ne, gu' nac xal xnií loo mèn ye'rsin' loo izlyo'. Neeque' gu' no nda'que' gu' cuent le' thib ciuda co' nziri' gáp loo thib yii yende mod ga's loo mèn. Thidteneque'

ndxú' ciudaa loo mèn. ¹⁵ Ne' ne' co' mèn xnií thib lampr no yiloo tau' mèn loo lampr con thib cajón. Ndxle'leque', quetal mèn lampr gáp par tenii lampr loo mèn co' nzo le'n nyòo liz mèn. ¹⁶ Cona, ngue niin loo gu': Tataaque' bli gu' no fque tee ban ndac gu' loo mèn, gu' co', licque', nac xal xnií loo mèn ye'rsin' loo izlyo' par hui' mèn no ta' mèn cuent loo ryethe con' ndac co' ndli gu'. Co'se' ñèe mèn le' gu' ndlique' con' ndac, le' sya, mènà tolo li gac con' guryath no con' guryèn loo Diox xud gu' por cón che'n gu' làth mèn.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

¹⁷ Ne'líde gu' xtúuz no ne' ne' yila's gu' le' daa ndal par techéen no ton'en ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ne'ngalten par ton'en ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ne' ne' ngalen par techéen di's co' gunii mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. Ne'ngalten par techéen no ton'en cón che'n leya no cón che'n di'sa. Ndxle'leque', ndalen par lipe'en ryethe con' cón nee di'spe' cón che'n ley no di's co' mde'th mèn co' ndxab Diox póla. ¹⁸ Tac, licpe' ba'i, na ngue nii lo gu': Láth be' nziri' bé' co' nac loo bé' no izlyo', ne'biichede nec thib letr no nec thib yalnibe' ne'zye'de no ne' ne' bix loo co' nac cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn axtaque' gacque', no tyaaque', no tyubque' di's ryete con' co' mdoo lezo' Diox gac por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ¹⁹ Cona, ngue niin loo gu': Le' mèn co' tè'b no ne'líde mèn cas di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés ndxé', co' nac yalnibe' co' nac más be'the, no chele' mènà ndlu' loo taamas mèn leque con' ndli mènà, Diox co' cuent le' mènà nac más mèn be'the loo rye mèn co' ñibe' Diox. Per mèn co' ndyubdi's loo ryethe di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no ndlu' mènà loo xtàa mènà li xtàa mènà xalque' ndli mènà, le' sya, co' Diox cuent gac mènà mèn roo no mèn xèn loo taamas mèn loo cón che'n co'te' ñibe' Diox loo mèn. ²⁰ Daa ngue nii loo gu': Chele' gu' ne'que tee ban ndacte thib yalnaban co' nac thib yalnaban más ndac leque mod co' nzi tee ban mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, no mod co' nzi tee ban mèn co' nac mèn xley' farise, le' sya, thidteneque' ne'gacte loo gu' yòo gu' co'te' ñibe' Diox par ñibe' Diox loo gu'.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ndxecloo ñèe xtàa.

(Lc. 12:57–59)

²¹ Gu' nanee no nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal ngóc di's co' mbly' mèn mod che'n mèn loo xtàa mèn làth di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn pólle'a: Ne'guthte gu' xtàa gu'. Tac chele' chol mèn guth chol hues xtàa mèn, cón che'n mènà tub rez thib juez. ²² Per daa ngue nii loo gu':

Chol mèn co' angnziri' ndxàc nayi' no ndxòo xyàn lezo' mènà fièe mènà hues xtàa mènà, cón che'n mènà ndxàal tub rez thib juez. Lomisique' ne, chol mèn co' nque di's con xtàa mèn, sya, cón che'n mènà ndxàal tyub rez loo mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe', loo mèn nación Israel. No chol mèn co' gab loo hues xtàa mènà le' mènà nac mèn naxèn no mèn nasan no mèn yéc brel, mènà nzo ryes yòo ye'rbiil co'te' ndxetoo bèel no quìi.

²³ Más de cona, ngue niin con' ndxè' loo gu': Chele' chó gu' nzi yoo làth gu', no làth nzi yoo gu'a, hue' gu' gòn gu' no ofrend gu' par ta' gu'i loo cón che'n Diox no cuec gu' ofrend gu' co' nac gòn loo mes, no axta syare' te' lezo' gu' le' hues gu' no xtàa gu' ndxecloo fièe gu', ²⁴ sya, lá' gu' ofrend gu'a loo mes par ner ya gu', ya tál gu' loo di's no loo cuent loo chol hues gu' no loo chol xtàa gu' co' ndxàc con' ye'rsin' loo. Sya, bere gu', ye'th gu' co'te' ndoo mes. No gab gu' loo Diox: Ofrend nu' ndxè', Tad Diox.

²⁵ Tolo ngue niin loo gu', ne: Chele' chol mèn co' ngyoo no gu' ya ta' part cón che'n gu' loo juez, bli gu' par tyoodi's ryp gu' mènà ned nda gu' ñeene' xá mod li gu' no xá mod gác cón che'n gu' par ne'quexu'de mènà gu' loo juez ó loo xcal. Yiloo na, ta' juez o xcal gu' loo xa' co' nac tinient o mayor. Le' tinient o mayor na, co gu' lezi'f. ²⁶ Licpe' ba'i, daa nii loo gu': Tya nzo gu'. Ne'ryo'de gu' lezi'f axtaque' zib gu' tmi co' nac mult gu'. Sya, co' juez o xcal gu' lezi'f.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ndliyalburrid.

²⁷ Lomisique' ne, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal ngóc di's no cuent co' mblu' mèn mod che'n mèn loo xtàa mèn làth di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla co' mbez: Ne'líde gu' yalburrid. ²⁸ Per daa ngue nii loo gu': Chol mèn co' ndyub yo'f lezo' ngüi' mènà loo thib xa'got par gáal mènà xa'gota, mblile' mènà yalburrid le'n lezo' mènà con xa'gota.

²⁹ Lomisique' ne, angab na'i: Chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le' ngudloo gu' co' nac ladli, licque', nac co' ndli par cua'n gu' xquin gu' no xtol gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' thib lad loo gu'. Tac más huen gaca loo gu' yende sa ngudloo gu' leque tyacti dib lad gu' loo quíi no loo bèel le'n ye'rbiil. ³⁰ No chele' gu' ndli cuent le' ya' gu', licque', nac co' ndli par cua'n gu' xquin gu', más huen fcho' gu' ya' gu' no blobii gu' ya' gu' thib lad loo gu'. Le' sya, más huen gaca loo gu' yende sa ya' gu' co' nac thib part che'n lad gu' leque lyàa dib lad gu' le'n ye'rbiil. Por cona, thidtene ne'cua'nte gu' xquin gu' no xtol gu' par ne'yòode gu' le'n ye'rbiil.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ndli' xin' sa'l.

(Mt. 19.9; Mr. 10.11–12; Lc. 16.18)

³¹ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Nonque' gu' no naneeque' gu' xal nac di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla le' chol mèn co' mbez lá'xù' mènà xin' sa'l leque mènà, ta' mènà ye's co' lèe act co' ta' cuent no co' lu' le' mènà mblá'xù' xin' sa'l. ³² Per daa ngue nii loo gu': Chele' thib mbi' lá'xù' xin' sa'lpe' mbi' no ingue lide xin' sa'l mbi' yalburriid, le' sya, leque mbi' ngue li par mbez mèn le' xin' sa'l mbi' ngue li yalburrid mastale' ingue lide xa'i. No mèn co' selya' con xa'got co' mblá'xù' sa'la ndoore', xa'bi'a ngue li yalburrid con xa'gota, ne.

Jesús ngue lu' loo mèn ne'te'thte mèn lèe Diox anxle'.

³³ Más de cona, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo libr co' ngóc ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla co' mbez: Ne'lá'de gu' no ne'yathla'ste gu' li gu' co' mcàbgòn gu' li gu' co'se' mde'th gu' lèe Diox loo mèn par li gu' chol con'. ³⁴ Per daa ngue nii loo gu': Nec thib mod no nec tedib mod ne'te'thte gu' lèe Diox. Nec thib mod no nec tedib mod ne'te'thte gu', co' nee di's, nac lèe bé', xal ndli taamas mèn tac loo bé' nac co'te' nzo Diox. ³⁵ Ne' ne' te'th gu', co' nee di's, nac lèe izlyo' xal ndli taamas mèn. Tac izlyo' nac loo Diox xal co'se' ndli nii mèn descans loo thib banc. Ne' ne' te'th gu', co' nee di's, nac lèe ciuda Jerusalén xal ndli taamas mèn. Tac ciuda Jerusalén nac lizepe' no làazpe' che'n rey roo no che'n rey xèn co' nac yub daa co' nac Crist. ³⁶ Ne' ne' te'th gu', co' nee di's, nac lèe yéc gu' xal ndli taamas mèn. Tac gu' ne'gácte toxcu'a' nec thib yis yéc gu', co' nac yis guch no co' nac yis nagat par yan'a thidtene taaa. ³⁷ Más huen guuz gu': Neeca, o guuz gu': Tyè'. Tac ryete di's co' mbez mèn co' nac masre' di's loo con' mbezen ndxè', ale ndli mèn con'a por cón che'n Mebizya.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ngo xtàa cón ndli no xtàa mèn mèn.

(Lc. 6.29–30)

³⁸ Más de cona, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla: Chele' chó mèn cue yoo no teza' thib mbi' thib ngudloo xtàa mbi', mèn teza' thib ngudloo mbi' co' mteza' ngudloo xtàa mbi'a, ne. Lomisique' ne, chele' chó mèn cue yoo no co' yèe thib mbi' thib quele xtàa mbi', lomisique' mod, co' mèn thib quele mbi' co' mblo' quele xtàa mbi'a. ³⁹ Per daa ngue nii loo gu': Fxec gu' loo chol con' ye'rsin' co' li no mèn hues xtàa gu' gu'. Chele' chol mèn co' ly'a's quis thib lad rloo gu', fte'b gu' tedib lad rloo gu' loo mènà par quis mènà tedib lad rloo gu', ne. ⁴⁰ No

chele' chol mèn ndly'a's li de mandar gu' no ale ndly'a's mèn teche mèn camis gu', fta' gu' chamar gu' hue' mèn, ne. ⁴¹ Lomisque' ne, chele' chol mèn ndly'a's ñibe'xù' mèn loo gu' par hue' gu' yó' co' nac che'npe' mèn xís gu' casque' son kilometr, be' gu' xís gu' taason kilometr. ⁴² No chol mèn co' ña'b' ro chol con' loo gu', fta' gu' con' cãa mèn. No chol mèn co' ly'a's teche gu' con' loo mèn, fteche gu'i loo mèn no ne'cã'de gu'i loo mèn.

Jesús ngue lu' xá mod más huen que' lezo' mèn ñee mèn xtãa mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn.

(Lc. 6.27–28, 32–36)

⁴³ Más de cona, nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xal ngóc di's co' mblu' mèn loo xtãa mèn xal mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla: Fque' lezo' gu' gunée gu' mèn co' ndxác amiu gu'. Le' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' na, gocloo gu' gunée gu' mèn. ⁴⁴ Per daa ngue nii loo gu': Fque' lezo' gu' gunée gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'. Nado' di's nado' cuent tyoodi's no gu' mèn co' ñii yée ñii tí cón che'n gu'. Bli gu' con' ndac loo mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñee gu'. Gurez gu' Diox cón che'n mèn co' angnziri' ndli ngóc nguàal con' loo gu' no ndub ngu's mèn gu', ne. ⁴⁵ Chele' gu' li tataa, licpe' ba'i, gac gu' xin' xud gu' Diox co' nzo loo bé'. Tac Diox xud gu'a ndli le' huiz nteni' loo mèn ye'rsin' no loo mèn ndac. No ndli xud gu' Diox ndlyãa yuu loo mèn co' nac mèn nali no mèn nambii loo Diox no loo mèn ye'rsin'. ⁴⁶ Tac chele' gu' ante nque' lezo' ñee gu' mèn co' nque' lezo' ñee gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac loo Diox sya, cà'? Ingue lide gu' con' ndac loo Diox, ey. Tac axta mèn co' ndli cobrar tmi cón che'n contribución ndli tataa. Ante nque' lezo' mèn ñee mèn mèn co' nque' lezo' ñee leque mèn. ⁴⁷ No chele' gu' nii Diox ante loo mèn gulãazpe' gu', ¿chó con' ndac ndli gu' loo Diox co'se' ndli gu' tataa, sya? Yende chó con' ndac ndli gu' loo Diox chele' gu' ngue li tataa, ey. Tac leque con'a ndli mèn co' inacte mèn nación Israel. ¡Aa, gu' mèn izlyo'! ⁴⁸ Góc gu' mèn nali no góc gu' mèn nambii co', licque', nque' lezo' ñee hues xtãa xal nac xud gu' Diox co' nzo loo bé', Diox co' nac Diox nali no Diox nambii. Tac xud gu' Diox nque'que' lezo' ñee alux mèn.

6

Jesús ndlu' loo mèn xá mod li mèn con' ndac loo xtãa mèn.

¹ Tolo mblu' Jesús loo mèn. Mbez Jesús:

—Nabe'ste fque tee ban ndac gu' loo Diox. Ne'gacte gu' arid mèn nate's par hui' chol mèn co' ndxác hues xtãa gu' loo con' ndli gu'. Tac chele' gu' li tataa, sya, tataa mod

ndye's gu'. Le' sya, xud gu' co' nzo loo bé' ne'líde par gáp gu' cón che'n gu' loo xud gu' Diox. ² Ngue ñiin loo gu', ne: Ne'tubte gu' arid ruid loo mèn par cuez mèn trompet loo mèn xal ndli mèn co' anze'f ntembii ro no co' anze'f ntembii xti's le'n sinagog no le'n yèez par ned ndxè' par ned ba'. Ale tataa ndli mèn par gab chol mèn: Susque' huen nac mèn ba', yoo. Licpe' ba'i, daa ngue nii loo gu': Por gust co' nda' mèn lezo' mèn, ale leque mèn ndli par guneei loo mèn. No yende chó con' co' gac che'n mèn gáp mèn loo Diox. ³ Per co'se' ta' gu' gòn cãa mèn prob, bli gu' par ne' mèn co' ndxác amiu gu' ne'ta'de cuent pló cón nac co' nda' gu' gòn. ⁴ Más huen xexte fta' gu' gòn cãa prob mèn. Le' sya, xud gu' Diox co' nzo loo bé', co' ngue hui' loo gu'a, li par tolo anggac con' ndac loo gu'.

Jesús ngue lu' xá mod cuez mèn Diox.

(Lc. 11.2–4)

⁵ Tolo mblu' Jesús mèn. Ndxab Jesús:

—Co'se' cuez gu' Diox, ne'gacte gu' xal mèn co' ntembii ro no xal mèn co' ntembii xti's. Mèn anze'f ndyubla's cuez Diox, ndoo ga' mèn le'n sinagog. Mèn ndyubla's ndyoo ga' pãl squin ned, ne, par cuez mèn Diox par hui' no ñaa hues xtãa mèn loo mèn. Licpe' ba'i, daa ngue nii loo gu': Con mod co' ndxáp mèn, leque mèn mblu' guneei loo mèn. No tataa mod yende chó con' co' gac che'n mèn gáp mèn loo Diox. ⁶ Per co'se' cuez gu' Diox, gòo gu' le'n nyòo co'te' ndxát gu' no ftau' gu' ro ryo'. Gurez gu' Diox xud gu' co' nzo loo gu' le'n cuart co'te' ndxát gu'. Xud gu' Diox co' ngue hui' xexte loo gu', xud gu' Diox li par gac con' ndac loo gu' loo xnaa.

⁷ Co'se' cuez gu' Diox, ne'cuezte gu' lèe Diox goze goze con leque di's co' mbez gu' co' intacte xal ndli mèn co' inacte mèn nación Israel. Tac ndli mèn xtãa xtuuz por di's co' mbez mèn goze goze no maste tataa mod más ndxòn Diox ro mèn co'se' tataa mbez mèn loo Diox. Per illicte con'a. ⁸ Ne'gacte gu' lalque' xal mèn, tá, tac xud gu' Diox naneequ' no nonque' cópe' nquin gu' ndoore co'se' ña'b' gu' con'a loo xud gu' Diox. ⁹ Cona, ngue ñiin loo gu' taandxè' mod cuez gu' Diox:

Diox xud nu', co' nzo loo bé', ndly'a's nu' no ña'b' nu' loo U' le' mèn ta' cuent no ten' mèn thidte U' nac Diox natú'pe'. ¹⁰ Nu' mbez loo U' no ña'b' nu' loo U' le' U' ñibe'pe' loo mèn dib athu loo izlyo'. No gaca xal nee lezo' U' loo izlyo' ndxè' xalque' ndxác co' nee lezo' U' loo bé'. ¹¹ Fta' U' lua' nu' no xít nu' co' hua nu' nalze no taamas con' co' naquinque' nu' atate huiz. ¹² Fton' U' xquin nu' no xtol nu' xal nteri'th ntecan' nu' xèn xyàn co' ndli hues xtãa nu' loo nu'. ¹³ Ne'lá'ya'de U' nu' par aseli nu' cua'n nu'

xquin nu' no xtol nu' loo U'. Ndx'e'leque', blâa U' nu' loo ryethe con' ye'rsin'. Tac U' ñibe' loo ryethe con'. No ndxâp U' ryethe con' roo no ryethe con' xên la's nii U' no la's ya' U'. No che'npe' U' nac ryethe con' roo no con' xên le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node thidtene. Taandxè' gâca.

¹⁴ Tac chele' gu' nteri'th no ntecan' chol xen no xyân co' ndli chol mên hues xtâa gu' loo gu', le' sya, xud gu' Diox co' nzo loo bé' ton'que' xquin gu' no xtol gu' co' ncu'a'n gu'. ¹⁵ Per chele' gu' ne'teri'thte no ne'tecan'te chol xen no xyân co' ndli hues xtâa gu' loo gu', ne' xud gu' co' nzo loo bé' ne'ton'te xtol gu' no xquin gu' co' ncu'a'n gu'.

Jesús ngue lu' loo mên xá mod li mên co'se' cue xlat mên.

¹⁶ Co'se' lya's gu' cue xlat gu' por ndxep tiemp, ne'lu'de gu' loo mên le' gu' nzi xi lezo' xal ndli mên co' ntembii ro no mên co' ntembii xti's. Tac mênâ asendli ndlu' mênâ loo mên le' mênâ nxi lezo'. No nse' mênâ rloo mênâ par hui' taamas mên le' mênâ nzi xlat. Licpe' ba'i, daa ngue nii loo gu': Gust co' nda' mênâ lezo' mênâ, con'a ndli tyathe guneei loo mênâ loo Diox. No yende chó cón co' gâc che'n mênâ gâp mênâ loo Diox. ¹⁷ Per gu', co'se' cue xlat gu', blo gu' chu'th aceit yéc gu' no ftee gu' bêu yéc gu'. No ftech gu' rloo gu' par ne'lu'de gu' gu' loo mên nzi xlat gu' xal ndli mên co' ntembii ro no co' ntembii xti's ¹⁸ par tataa mod ne'ten'te lezo' mên le' gu' nzi xlat. Ndx'e'leque', ante xud gu' Diox co' nzo no gu' non no nanee cón che'n gu'. Sya, xud gu' Diox li anggâc con' ndac loo gu'.

Jesús ngue bez loo mên más huen gâp mên con' ndac loo bé'.

(Lc. 12.33-34)

¹⁹ Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Ne'gath lyuxte gu' par que no gu' yalgon' gu' loo izlyo' ndxè', co'te' ndxeza' yalgon', no co'te' ndlyux yalgon', no co'te' nquée mxiil yalgon', no co'te' mquée mbéd yalgon', no co'te' ndli huan' huan' yalgon'. ²⁰ Más huen, fcu'a'n gu' mod no bli gu' par gâp gu' yalgon' loo bé' co'te' ne'quée mxiil yalgon', no ne'huade mbéd yalgon', no co'te' yende cón li par yiza' yalgon', no co'te' ne'li huan'te huan' yalgon'. ²¹ Tac chele' gu' anze'f nque' lezo' ñée yalgon', sya, li gu' cuent yalgon'a nac lezo' gu' no ngudloo gu' por anze'f ndyac gu' ñée yalgon'a. Le' con' co' más nac cón che'n Diox na, thib lad nque' gu' con' co' nac cón che'n Diox.

Con ngudloo mên ngüi' mên ned ndyee mên par ne'yizi'fte mên no par ne'yiga'ste mên ned ndyee mên.

(Lc. 11.34-36)

²² Con ngudloo mên ngüi' mên chol con', ¿lé'? Per chele' mên indyubte yo'f lezo' loo con' ngüi' mên, mastale' ngüi' mên loo chol con' ngüi' mên, no chele' mên inda'de lugar li mên con' ye'rsin' por cón che'n con' co' ngüi' mên, sya, namblique' ndoo mên no huen nque tee mên loo Diox. Sya, ne' ne' inac ngudloo mên co' ncu'a'n xquin mên loo mên. ²³ Per ndxe'leque', chele' mên thib lite ndli xtùuz no nden' mên le'n lezo' mên ante li mên con' ye'rsin' por ngüi' mên loo con' con' ngudloo mên par gâc che'n mênâ cón che'n yalgon' che'n izlyo' ndxè', mênâ thidtene ncuau yéc no ncuau loo par ne'ñeede mênâ chó ro yila's mên co'se' tyoodi's mên. Ne'ñeede lezo' mênâ cón che'n xá mod ndxâal que tee ban ndac mênâ. No thidtene nanguib mênâ.

Yende mod yôo mên loo cón che'n Diox co'se' más ndxath ndlyux mên ñée mên tmi.

(Lc. 16.13)

²⁴ Cona, ngue niin loo gu' tedib vez: Yende chó moz nzo co' li zin' loo chop patrón. Tac chele' moz li preb li moz zin' loo chop patrón, sya, yôo xyân lezo' moz ñée moz thib patrón. Le' tedib patrón na, más huen tyac lezo' moz ñée moz patrona. O bien, más altant tyoo moz loo thib patrón. Le' loo tedib patrón na, yecloo moz. Cona, ngue niin loo gu': Yende mod li mên sirv loo Diox chele' mên más ndxath ndlyux loo cón che'n yalgon' che'n izlyo' ndxè'.

Diox nquenap mên co' nac xin' Diox. No ndli Diox par que no mên con' naquin mên thib huiz tedib huiz.

(Lc. 12.22-31)

²⁵ Niin loo gu', ne, ey: Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte gu' par gab gu' loo lezo' gu' pá ned ya gu' zin' par que no gu' cón hua gu' no cón gu' gu'. Ne' ne' tyóode gu' par gab gu' loo lezo' gu' pá ned tyee centav par tyu' xab gu' co' goc gu'. ¿Ché' ndli gu' cuent ante par hua mên nzi ban mên loo izlyo' ndxè', cá'? No ¿ché' ndli gu' cuent más ntac xab mên leque ladpe' mên, cá'? Yende xâa. ²⁶ Hui' gu' loo mbin bé' co' nxobii loo mbii. No bli gu' xtùuz cón che'n mbin. Mbin ingode bin. Ne' ne' inthop mbin cosech. Ne' ne' ingosua' mbin cosech. Mastale' tataa ndxâca loo mbin, xud gu' Diox co' nzo loo bé' neeque' xá mod huua xud gu' Diox mbin. Ale'que' gu' más ntac leque mbin. ¡Pà ne' huua Diox gu' xal nguaa Diox mbin! ²⁷ ¿Chó thib gu' co' nziri' trè' co' más ndxath ndlyux gâc gu' zib gu' mase taarol metr loo gu' par yol' gu' taachu'tha? Yende xâa, ¿lé'?

²⁸ ¿Chonon susque' ndyóo gu' cón che'n xab gu' co' nquin gu', à'? Hui' gu' loo ye' madalen co' nzo'f yii den xal ndryoo ye' madalen. Ne' ne' indli ye' madalen zin'. Ne' ne' inzi ye' madalen dó. ²⁹ Per na

ngue nii loo gu': Ne' Salomón co' ngòc rey pòla ne'ngoc xabte xal ye' madalen, mastale mque no Salomón huax xab Salomón co' nabe's natoxcua'. ³⁰ Chele' Diox tataa ndli mdoc xab yii den no yé' huize' tec mèn huana le'n rdii liz mèn, ale'que' loo gu' ne' li Diox más co' ndac xal huana. ¡Aa mèn izlyo' co' pente ndxela's loon! ³¹ Por cona, ngue niin loo gu': Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte gu' par gab gu': ¿Pá ned tyee co' hua na'? ¿Pá ned tyee co' gu' na' yé' huize', yoo? No ¿pá ned tyee centav par tyu' xab na' yé' huize', ne? ³² Ne'líde gu' tataa tac mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co' inacte mèn nación Israel, mèn ncu'a'n no ndyóo mèn cón che'n ryethe con'a. Per xud gu' Diox co' nzo loo bé' nonque' no naneeque' le' gu' naquingue' ryete con'a. ³³ Con' co' ngue niin loo gu' ndxè' nac nerleque' con' ndxáal li gu': Fta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo gu'. No fcu'a'n gu' mod que tee ban li gu' xal ndxòo lezo' Diox li gu'. Chele' gu' tataa li, sya, Diox li par que no gu' ryethe taamas con' co' nquin gu'. ³⁴ Por cona, ngue niin loo gu', ne: Ne'tyóode gu' no ne'gath lyuxte gu' nalle' cón che'n con' co' hua gu' no con' co' gu' gu' no con' co' nquin gu' yé' huize'. Ne'gabte gu' loo xtàa gu': Huen ngua na' nalze. Mzyal thib le' rol lua' na' par nduhua na' no xít na' co' gu' na'. Per ¿yé', à'? ¿Cón hua na' no cón gu' na'? Anxle' mbez gu' tataa. ¿Chonon anze'f ndyóo gu' cón che'n con' co' gac loo gu' yé' huize', à'? Nzoque' huax con' co' nac cón che'n con' co' ndxác loo gu' nalle' par tyóo gu' no par gath lyux gu' nalle', ey.

7

Jesús ngue lu': Ne'hui'de mèn no ne'ñaade mèn loo cón che'n cón ndli xtàa mèn.

(Lc. 6.37-38, 41-42)

¹ Ne'hui'de gu' no ne'ñaade gu' loo con' ndli taamas mèn par quexù' gu' mèn. Tac chele' gu' tataa tolo li, le' sya, Diox tub rez cón che'n gu' par quexù' Diox gu' yé' huize', ne. ² Tac Diox tub rez cón che'n gu' co'se' gac huiza par teti Diox gu' xalque' ngüi' gu' no ñaa gu' loo taamas mèn par quexù' gu' mèn. Xalque' nac mod co' ndxáp gu' con taamas mèn, tataaque' li no Diox gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. ³ ¿Xá mod más ngüi' gu' loo thib le' chu'th yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' leque hui' gu' loo yix co' más naroo co' nzo ngudloo gu', co' nee di's, ale más ngüi' gu' loo ndxexpte con' ye'rsin' co' ndli hues xtàa gu' no ingüi'de gu' loo huax con' ye'rsin' co' ndlpe' gu', à'? ⁴ No ¿xá mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues xtàa gu': Hues, led cuante. Bla' go'en thib le' yix chu'th co' nzo ngudloo ba'. No inda'de gu' cuent cón che'n yix co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba', à'? ⁵ Aa, que ndxác gu'

ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu', ndee gu'. Ner blo' gu' yix co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba'. Le' yiloo na, gu' nee xá mod co' gu' yix chu'th co' nzo ngudloo hues xtàa gu' ba', co' nee di's, blá' gu'. Ya ne'tolode li gu' huax con' ye'rsin' co' ndli gu'. Sya, tataa mod gáp gu' razon co' x gu' loo xtàa gu' cón che'n ndxexpte con' ye'rsin' co' ngue li hues xtàa gu'.

⁶ Ne'tolode ta' gu' cuent no te'th gu' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn co' nac mèn nayi' no loo mèn ye'rsin' tac ne'stolque', chàa, gac nayi' mèn loo gu' xal mbac nayi'. No ne'stolque' xliis no mèn cón che'n di's ndaca xal ndli nguch co'se' ndla's xi nguch con' ndxuhua nguch. No ndlo ndub nguch loo con' ndxuhua nguch.

Jesús mbez: Bna'b gu' con' loo Diox. Bli gu' xal mèn co' ngue cua'n thib con' nquin mèn. Bli gu' xal mèn co' nte's puert par xal' mèn puert par yòo mèn co'se' cues gu' Diox no co'se' ña'b gu' con' loo Diox.

(Lc. 11.9-13; 6.31)

⁷ Cona, ngue niin loo gu': Co'se' cues gu' Diox, gurez gu' Diox taandxè' mod xal ndli mèn co' ña'b con' loo xtàa mèn. Le' sya, Diox li par que no gu' con' co' ña'b gu'a. No co'se' cues gu' Diox, bli gu' loo Diox xal ndli mèn co'se' mtuhuan mèn thib con' ntac. Yiloo, noo noo ncu'a'n mèn con' mdyuhuaana axta zyal con'a loo mèn. Le' sya, tataa mod li Diox par ta' Diox con' ña'b gu' loo Diox cáa gu'. No co'se' cues gu' Diox, bli gu' xal mèn co' nte's ryo' liz mèn axtaque' xal' mèn ryo' par yòo gu'. Tataa mod, li Diox que no gu' con' co' ña'b gu' loo Diox. ⁸ Tac mèn co' tolo mbez Diox, dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, Diox li cas mèn. Lyath no Diox mèn no xal' Diox ned no xal' Diox yó' loo mèn par que no mèn con' co' tolo ña'b mèn loo Diox.

⁹ ¿Ché' nzo chó gu' co' nac gundan loo xin' gu', angab na'i, chele' xin' gu' ña'b con' hua xin' gu' loo gu', ché' tòo valor loo gu' no ché' tli gu' ryes ta' gu' thib le' quèe cáa xin' gu' lugar de ta' gu' pan cáa xin' gu' co'se' ña'b xin' gu' pan loo gu' par hua xin' gu', à'? ¹⁰ Lomisque' ne, ¿ché' tòo valor loo gu' no ché' tli gu' ryes ta' gu' thib mbel' cáa xin' gu' co'se' ndly'a's xin' gu' hua xin' gu' thib mbèel, cà'? Ne'líde gu' ryes li gu' tataa, ¿lé'? ¹¹ Mastale' nac gu' gundan más naxin no gundan ye'rsin' loo xin' gu', per gu' lyatque' lezo' ñee gu' xin' gu'. No ta' gu' con' ndac co' ña'b xin' gu' loo gu', ¿lé'? Ale'que' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne' ta' con' ndac loo mèn co' ña'ba loo xud gu' Diox, co' nee di's, loo mèn co', licque', ndxela's loo Diox.

¹² Gu' ndly'a's le' chol mèn gáp mod loo gu' loo ryethe con', ¿lé'? Lomisque', ngue niin loo gu': Góp gu' mod loo chol mèn thidtene, que naca ndxáp mèn mod loo gu', que naca

indxàpte mèn mod loo gu'. Con' ndxè' nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla. No naca leque di's co' mque' mèn co' mde'th cón che'n co' ndxab Diox ye's loo libr póla.

Mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox, mèn ndli xal co'se' ndxòo mèn ro thib puert naya.

(Lc. 13.24)

¹³⁻¹⁴ Non gu' no naneeque' gu' nzo puert naya no nzo ned naya. Nagàn naca yòo mèn ro puerta no nagàn naca tyee mèn neda, ¿lé'? Lomisque' ne, nzo puert naxèn no nzo huax ned naxèn. Inagànte yòo mèn ro puerta no inagànte tyee mèn neda, ¿lé'? Mod co' ndxàp mèn loo Diox co' ndli le' mèn ndryo xà' loo Diox thidtene co'se' gath mèn, moda nac xal co'se' ndxòo mèn ro puert naxèn no xal co'se' ndyee mèn ned naxèn. Huax mèn ndli tataa. Inagànte li mèn tataa. Per mod co' ndxàp mèn par nalite yòo mèn loo Diox loo bé' co'se' gath mèn, moda nac xal co'se' ndxòo mèn ro puert naya no xal co'se' ndyee mèn ned naya. Añenti gác mèn li mèn con'a. Ndxexpe mèn ndxàp moda par yòo mèn loo Diox loo bé'. No nagàn tín' naca par li mèn tataa.

Mèn ndac no mèn ye'rsin', mèn ndxàc be' xal yaa xlè co' nda' xlè ndac no xal yaa xlè co' nda' xlè ye'rsin'.

(Lc. 6.43-44)

¹⁵ Anderhuen gu'. Leque gu' quenap gu' loo mèn co' mbez ndyoodi's mèn cón che'n Diox per yalgutyè'i. Mèn yi'th loo gu'. No gáp mèn mod nado'. Ndxàc mèn loo gu' xal mbacxil'. Per le'n lezo' mèn nzo con' ye'rsin'. No li mèn xtuuz ye'rsin. Gác mèn mèn nayi' xal mqè'th. ¹⁶ Gu' ta' cuent cón che'n mèn por con' co' li mèn. Tarte gòn mèn làa mèn ngud uv loo chol yaa yis, ¿lé'? Ne' ne' tar gòn mèn làa mèn ngudyuug loo yaa yis cordonsant, ¿lé'? ¹⁷ Tataa nac mod co' ndxàp mèn xal yaa xlè. Ryete yaa huen nda' xlè huen. Le' yaa xlè co' nac yaa xlè ye'rsin' na, nda' xlè ye'rsin'. ¹⁸ Yende mod ta' yaa xlè, co' nac yaa xlè ndac, xlè ye'rsin'. Ne' ne' yen mod ta' yaa xlè, co' nac yaa xlè ye'rsin', xlè ndac. ¹⁹ Ryete yaa xlè co' inda'de xlè ndac, cho' mèn yaa xlèa no co' mèn yaa xlè ye'rsin'a rdii. ²⁰ Por cona, por mod co' ndxàp mèn, libe' gu' mèn. No ta' gu' cuent xá nac mèn.

Iryede mèn izlyo' yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

(Lc. 13.25-27)

²¹ Iryede mèn co' mbez: Tad, loon, tyal mèn ta' mèn lugar ñibe'pe' xuden Diox loo mèn. Ndxexpe, mèn co' ndli xal neepe' lezo' xuden Diox co' nzo loo bé', mèn tyalque' ñibe'pe' xuden Diox loo mèn. ²² Huax mèn fee loon, co'se' gác huiz co'se'

tub rez Diox cón che'n mèn: Tad, ¿ché' ne'nde'the nu' di's por cón che'n lèe U'? No ¿ché' impor lèede U' mblo' nu' meexù'? No ¿ché' impor lèede U' mbli nu' huax yalguzye', à'? Neeque' U' no nonque' U' mbli nu' i, Tad.

²³ Per ndxe'leque', huiza càen loo mèn: Thidteneque' ne'needen gu' no indlibeden gu'. Biiche xà' gu' loon. Huàa gu' thib lad, gu' co' más ngòo lezo' mbli gu' con' ye'rsin'.

Trè' ndlu' cón che'n chop loo liz mèn co' mdyoxcua'.

(Lc. 6.47-49; Mr. 1.22)

²⁴ Chol mèn co' ndxònque' di's co' mbez en no ndli mèn xal ñibe'en loo mèn, daa tetac cón che'n mèn xal thib mbi' co' altant ndyoo naa loo rsin'pe' mbi'. Mbi'a mxit te'f liz mbi' loo quèe co'te' maciz nac loo yòo. ²⁵ Ngoloa, ngulaa yuu. Ngro' nít yòo. No mxyo'f mbii. No ngo zi'f nít yòo loo yòo cal co' nac liz mbi'a. Per ne'ngobiide yó'be' yòo cala tac ndub yòo cala loo quèe co'te' maciz loo yòo. Thiba con' ndxè'.

²⁶ Le' tediba na, chol mèn co' ndxòn di's co' ndyoodizen, no indlide mèn xal ñibe'en, mèn lalque' nac xal thib mbi' naad no thib mbi' tont co' mxit te'f yòo cal liz mbi' loo yuux. ²⁷ Ngoloa, ngulaa yuu. No ngro' nít yòo. No mxyo'f mbii. No ngo zi'f nít yòo yó'be'a loo yòo cal. No mblyau yòo cala. Por lult, thidtene mblyux yòo cala.

²⁸ Co'se' ngolo mdoodi's Jesús di'sa, ryete mèn co' nzi yòn di'sa, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn cón che'n di's co' ngue lu' Jesús loo mèn. ²⁹ Tac ndlu' Jesús mèn xal thib mbi' co' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi'. No indlu'de Jesús loo mèn xal ndlu' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel.

8

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíiz ndxa's co' nac thib yíiz co' ntega's no co' nteyèe yid lad mèn.

(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

¹ Co'se' nde làa tùub Jesús loo yii co'te' ngua tub Jesús, anze'f thib mèn ndoo nque xis Jesús. ² Làh mèn ngo thib mbi' co' ndyac thib yíiz ndxa's, yíiz co' nteyèe yid lad mbi'. Mbii gax mbi' loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, chele' U' lyat lezo' ñèe U' daa, nzoque' mod teyac U' daa. Fteyac U' daa. No ftembii U' laden, Tad.

³ Sya, mbuaal Jesús lad mbi'. Ndxab Jesús: —Ndyat lezon ñèenl. Teyaquenl no tembiin ladl.

Ngolo ndxab Jesús di'sa, ale chàa, ngro xbiiz lad mbi'. No mbembii mbi' loo yíiza.

⁴ Le' sya, ndxab Jesús loo mbi'a:

—Hui' nexa. Yende chó loo gabtel cón che'n con' co' mbli nonl ba', ndee. Ante ndlyazen huàa lu'l loo nguley'. No huàa ta'l ofrend co' mnibe' Moisés ta' mèn co' mbyac loo yíiz ba' par ta' mèn cuent no non mèn le' lùu mbyacle' loo yíiz ba'.

Jesús mteyac thib mbyòo co' ngòc xgan' thib mbi' co' ngòc capitán che'n gobiern co' ndub ciuda Rom.

(Lc. 7.1–10)

⁵ Texal ngòo Jesús yèez Capernaum, mbi'th thib capitán co' ñibe' thib ayo solndad loo Jesús. Nalyat gunii capitán di's loo Jesús.

⁶ Taandxè' ndxab capitán loo Jesús:

—Tad, moz daa nax. Ngue tequech mbii moz daa. No ya ne'xecte moz tant thib yalnè nden' moz por mbiia axta nax tinle' liz moz daa.

⁷ Ndxab Jesús loo mbi'a:

—Neeca, nal gan par teyaquen mbíiz.

⁸ Sya, mcàb capitán loo Jesús. Ndxab capitán:

—Tad, indxàalte daa par yòo U' le'n nyòo lizen. Más huen, ante ñibe' U' loo yíiz. Daa ndxelasque' biiche yíiz loo moz daa. ⁹ Tac leque daa nda cuent naquin tyubdizen loo tamás mèn co' ñibe' loon xal ñibe' mèn loon. No lomisque' nde nxon', ngue non solndad co' ñibe'en loo. Co'se' ñibe'en loo thib solndad par ya solndad thib mandad, solndad ya. No co'se' ñibe'en loo tedib solndad par yí'th solndad loon, solndad yí'th loon. No co'se' ñibe'en loo thib moz daa par ya li moz daa thib zin' loon, moz ya lii.

¹⁰ Co'se' mbín Jesús di'sa, ante mbui' Jesús no ante gunaa Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' ngure no Jesús:

—Lica, na nii loo gu': Ne' làth rye mèn nación Israel tarte zyál' daa nec thib mèn no tarte nèn nec thib mbi' co' anze'f ndxela's loon xal mbi' ba'. ¹¹ Daa ngue nii loo gu': Huax mèn co' inactive mèn nación Israel, mèn ryo' par ned ndlyen huiz no par ned mbix huiz par yí'th queltaa no mèn Abraham no Isaac no Cob loo cón che'n Diox co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn par tyac lezo' mèn axta plóthe. ¹² Per cón che'n mèn nación Israel co' ndxab Diox no co' gunii Diox le' mèn yòo co'te' ñibe'pe' Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, ale ndxe'leque', co' xà' Diox mèn thib lad loo Diox co'te' nac yál'cuau co'te' nzyalque' mèn tith cue mèn loo Diox. Tya, gón' mèn axta plóthe no hua le mèn axta plóthe.

¹³ Sya, mbere Jesús, ndxab Jesús loo capitana:

—Byàa, ey. Texalque' nac co' ndxela'sl no co' nda'l cuent loon nacl, tataaque' gàca lool.

No ale leque hora mbyac moz capitana.

Jesús mteyac xna'zap Pedr co' nax loo xlé'.

(Mr. 1.29–31; Lc. 4.38–39)

¹⁴ Ngoloa, ngua Jesús liz Pedr. Gunèe Jesús nax xna'zap Pedr loo xlé'. ¹⁵ Per ale ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad xna'zap Pedr, ngro xlé' xna'zap Pedr. Sya, ngo che xna'zap Pedr. Mbli xna'zap Pedr mandad loo mèn. No mbli xna'zap Pedr cas mèn.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.

(Mr. 1.32–34; Lc. 4.40–41)

¹⁶ Co'se' mzyèle' izlyo' huiza, mbi'th no mèn huax mèn yíiz co' mque no mbii che'n xpíi ye'rsin' loo Jesús. Ante gunii Jesús loo xpíi ye'rsin'a, ngro xpíi ye'rsin'a loo rye mèn yíiza. No mteyac Jesús ryete mèn yíiz co' mque no chol yíiz. ¹⁷ Tataa mbli Jesús par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Sayi ndxab:

Yub xa' mteche ryethe yíiz na' co' mden' na' no co' mque no na'. No mden' xa' ryethe yalnè cón che'n na' lad xa'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mbly'a's tyoo nque xis Jesús.

(Lc. 9.57–62)

¹⁸ Látha, co'se' gunèe Jesús anze'f thib mènley' nziri' dib vult loo Jesús, mnibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús par ya riid no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo yòoyaa tedib lad ro lagun. ¹⁹ Láth ndoore' tyee Jesús, mzin thib mbi' co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mbi'a loo Jesús:

—Maistr, no daa ndlyaz ga non U' pál co'te' ya U'.

²⁰ Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mbé'th ngue no quèe lyo' co'te' ndxàt mbe'th. Le' mbin bé' na, ngue no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin, ne. Per daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ingue noden thib lugar co' nac che'npe'en co'te' guixen chu'th yéquen par ryo xcuen chu'th laden, co' nee di's, tegaan chu'th xisen par lin descans.

²¹ Látha, tedib myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, daa lyaz ner ta' U' permis loon par ga casen thebol xuden. Yíloa, sya, nda na'.

²² Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi' xin' mté'th Jesús:

—Mèn co' ne'tyalte yila's loo cón chenen, mèn nac xal mèn nguth loon. La'a ca's mèn thebol xud lùu ba'. Le' lùu na, ftooo nque xisen. Ya' nda na'.

Jesús mbli nguled mbii. No mbli Jesús xèe ngure ol nítto'.

(Mr. 4.35–41; Lc. 8.22–25)

²³ Ngoloa, ngòo Jesús loo thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. ²⁴ Láth ngue tete

myen' yòoyaa loo lagun, ngro' thib mbiidó' loo lagun axta mxiit too mbii nít loo lagun. No mblo mbii nít le'n yòoyaa. Per ndx'e'leque', láth ndxàc con'a, ante mde mcal' Jesús. Nax yàt Jesús le'n yòoyaa. ²⁵ Sya, yende izlyo' ngua myen' xin' mté'th Jesús co'te' nax Jesús. Mblo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, jer goo che U'. Blo' U' mcal' loo U'. Hui' U' ñeene' xá mod li U' par lyá' na' loo con' ryes. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít.

²⁶ Mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¡Aa, mèn izlyo'! Susque' nzyeb gu', yey. Ndxexpte ndxela's gu'. No ndxexpte ndxàp gu' yalxla's loo Diox, ¿lé?

Sya, ngo che Jesús. Ale ante gunii Jesús loo mbiidó'a no ante gunii Jesús loo nít. Xègà nguled mxyo'f mbiidó'a. No xègà nguled ndxetoo nít che'n nítto' loo lagun. ²⁷ Sya, ryete mèn co' ngua no Jesús, ante mbui' no ante gunaa mèna loo con' ngòc. Ndxab mèna:

—¿Chó mbi' nac mbi' ba? ¿Chonon tua'te ndxab mbi'? No ale xègà nguled nxyo'f mbii. No xègà nguled ndxetoo nít loo lagun.

Trè' ndlu' cón che'n chop mbi' yíiz che'n làaz mèn gadar co' mquéè mbii ye'rsin' co' ngòc mbii che'n xpíi meexù'.

(Mr. 5.1–20; Lc. 8.26–39)

²⁸ Co'se' ngolo mzin Jesús tedib lad ro lagun co' nac che'n làaz mèn gadar, ngro' chop xa'bi' le'n panteón loo Jesús. Ryop xa'bi'a mque no mbii che'n xpíi ye'rsin'. No anze'f nayi' tín' ngòc ryop xa'bi'a. Axta ne' ne' yen mod riid chol mèn par neda. ²⁹ Cabii ngure bez ryop xa'bi'a loo Jesús. Ndxab xa'bi'a loo Jesús:

—¿Chonon nde U' co'te' nzo nu', à, Jesús, xgan'pe' Diox? ¿Ché' nde U' par tetii U' nu' ndoore' gac tiemp co'se' tetii Diox nu', cà'?

³⁰ Leque hora, gaxte tya nzi tee yuhua thib partid nguch. ³¹ Sya, mbii che'n xpíi ye'rsin'a mbli par nalyat ndxab ryop mbi'a loo Jesús:

—Chele' U' co' nu' trè', bla' U' yòo nu' loo partid nguch co' nzi tee go'.

³² Sya, ndxab Jesús loo xpíi ye'rsin'a:

—Gro' gu'. Huàa yòo gu' loo nguch, tá.

Hora ngro xpíi ye'rsin'a loo ryop xa'bi'a. Ngua yòo xpíi ye'rsin'a loo partid nguch. Ngolaa ale ryete ngucha mquéè mbii. Ale mbyùub nguch lad yii co'te' nzi tee yuhua nguch. Ngulaa ryete ngucha axta le'n lagun. Nguap nguch nít. Ale nguth ryete nguch.

³³ Le' mèn co' ngue quenap ngucha na, ale mque' mèna carre. Ngua ta' mèna cuent loo mèn làth yèez ryete con' co' ngòc, tant mzyeb mèna. No mda' mèna cuent con' ngòc loo ryop xa'bi' co' mquéè mbii che'n xpíi ye'rsin'a loo mèn làth yèez. ³⁴ Sya, ryete mèn

yèeza ngro'. Mbi'th mèna co'te' nzo Jesús. Texal gunèe mèna Jesús, ale mna'b mèna di's loo Jesús. Ndxab mèna:

—Más huen gro' trè'. Byàa ned, ndeel.

9

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíiz bech.

(Mr. 2.1–12; Lc. 5.17–26)

¹ Sya, ngòo Jesús loo thib yòoyaa. Mdoos Jesús loo nít loo lagun. Mbii Jesús tya axta ngro xo'f Jesús tedib lad ro lagun. Mzin Jesús yèez co'te' nac làazpe' Jesús. ² Láth nzo Jesús tya, mzin no mèn thib mbi' co' mtequech mbii loo Jesús. Nzo'f mbi' loo thib cami nde no mèn mbi' loo Jesús. Co'se' gunèe Jesús le' mèna, licque', ndxela's loo Jesús no ngòp mèna yalxla's loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Huen blo lezo'l, ndee, xgan'. No gòp yalxla's loon. Xquin lòu no xtol lòu mdyon'le'.

³ Per làth mèn co' nziri' loo Jesús, ngo ndxep mèn co' ngòc maistr co' mbli' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel. Mèna ndxab loo lezo' mèna: Licpe' ba'i, mbi' ba' ñii yèe ñii tii cón che'n Diox no ngue nii mbi' ba' ngòc nguàal con' cón che'n Diox, cara. ⁴ Per Jesús nonque' no naneeque' Jesús con' co' nzi li mèna xtùuz le'n lezo' mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chonon susque' nazab ngue li gu' xtùuz, à'?' ⁵ Xá nee gu'? ¿Cón más inagànte nac, ndyac gu', par gaben loo mbi' ba'? ¿Ché' más inagànte gaben: Xquin lòu no xtol lòu mdyon'le' o ché' más inagànte gaben: Goo che. Fxen ned. Byàa, cà'?' ⁶ Per hui' gu' nexa. Daa lu' loo gu' le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndxàp con' roo no con' xèn la's niin no la's yan loo izlyo' par ton'en xquin mèn no xtol mèn loo izlyo'.

Sya, mbere Jesús ndxab Jesús loo mbi' co' mtequech mbii:

—Goo che. Fthùuz dáa co' ngo'thl. Bye' dáa. No tee càal ned. Byàa par lizl.

⁷ Sya, ale ngo too mbi' co' mtequech mbii. Mxen mbi' ned. Ndyàa mbi' par liz mbi'.

⁸ Co'se' gunèe mèn co' nziri' no Jesús mbli Jesús con'a, mzyeb tín' mèn. Ngurez mèna Diox. Ndxab mèna:

¡Ay, Dio's! U' ndli ndxàp mbi' ba' con' roo con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par ndli mbi' con' roo no con' xèn loo mèn loo izlyo'.

Jesús ndxab loo thib mbi' co' lèe Mate, co' nac daa co' ngue que' ye's ndxè: Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

(Mr. 2.13–17; Lc. 5.27–32)

⁹ Co'se' mbere Jesús, ngro' Jesús yèez co'te' nac làazpe' Jesús, láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús ndub thib mbi', co' lèe

Mate, loo mes co'te' ndyee thix mèn tmi cón che'n contribución. Ndxab Jesús loo mbi'a:

—Goo too. Ya' nda na'.

Mate ngo too. Nda no Mate Jesús.

¹⁰ Ngòc thib con' thib vez. Ngua thuhua Jesús liz Mate. Láth ndub yuhua Jesús loo mes, mzin huax mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no plá mèn co' ngòc mèn ye'rsin'. Thidte mdub mèn loo mes con Jesús no con myen' xin' mté'th Jesús. ¹¹ Co'se' ñèe mèn co' nac mèn xley' farise con'a, ndxab mèn loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon nzi yuhua no maistr gu' mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no mèn co' ncu'a'n xquin no co' ndxáp xtol ba', à'?

¹² Co'se' mbin Jesús di'sa, Jesús ndxab loo mèn xley' farise:

—Mèn co' nden' yende chó yíiz ndyac mèn no mèn co' nden' huen nzo lezo' mèn, mèn ndyac inquinte mèn doctor. Per ndxe'leque', mèn co' nden' ndyac len mèn, mèn nonque' naquinque' mèn doctor. ¹³ Byaa gu'. No huen huen té'th gu' ñeene' cón nee di's di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' ngue niin loo gu' ndxè' co' mbez:

Ndlyazen le' gu' lyat lezo' ñèe gu' hues xtáa gu'. No indlyasten guth gu' má' no xo gu' ren má' loon par teri'then no tecan'en cón che'n xquin gu' no cón che'n xtol gu'.

Tac ne'ngalten par gòn mèn ron no par yila's mèn loon, mèn co' nden' nac mèn mèn nali par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn. Ndxè'leque', ndalen par gòn mèn ron no par yila's mèn loon, mèn co' non no mèn co' nda' cuent nac mèn mèn co' ncu'a'n xtol no mèn co' ncu'a'n xquin, par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par zye' mod co' ndxáp mèn.

Trè' ndlu' le' myen' xin' mté'th Juàn Bautist mniidi's loo Jesús chonon imbe xlatte myen' xin' mté'th Jesús.

(Mr. 2.18–22; Lc. 5.33–39)

¹⁴ Látha, note myen' xin' mté'th Juàn Bautist, ngro' nxon', mbi'th myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Chonon nu', no mèn xley' farise, mbe xlat huax vez per myen' xin' mté'th U' ba' imbe xlatte, à', Tad?

¹⁵ Ndxab Jesús loo myen'a:

—Nde niin thib con' loo gu': ¿Ché' xec mèn co' ndxác convid, mèn co' nda lyath no thib mbyòo co' selya', par cue xi lezo' mèn par ne'huade mèn co'se' ñèe mèn nzo mbyòo co' selya' no nzo con' co' hua mèn, cà'? Yende mod cue xi lezo' mèn par cue xlat mèn tataa, ¿lé'? Hui' gu' nexa. Mèn cue xi lezo' par cue xlat mèn co'se' nguri'thle' yalhua liz mbyòo no ndyàa mbyòo co' mselya'.

¹⁶ Ne' ne' yen chó mèngot nzo co' co' bdè' thib le' lar' cub loo thib lar'can' gox tac lar' cub co' yo bdè' lar'can' goxa bech. Le' sya, lar' cub, co' ngo bdè' lar'can' goxa, li par

ryed yèe lar'can' goxa. No yiloo más nazab ñaa lar'can' gox chele'i naroo ryed.

¹⁷ Tolo ndxab Jesús loo mèn:

Yende chó mèn nzo co' co' mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le', ne, ¿lé'? Tac chele' mèn co' mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le', le' sya, le'le' lyé' garrafón goxa no xyo mezcala. Ngòc perdid ryop con'a. Por cona, más huen co' mèn mezcal co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón cub. Sya, tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop con'a.

Trè' ndlu' cón che'n thib mza', rsap thib mbi' co' lèe Jai', no cón che'n thib xa'got co' mbuàal xab Jesús.

(Mr. 5.21–43; Lc. 8.40–56)

¹⁸ Láth be' ngue toodi's no Jesús mèn, mbii gax thib mbi' co' nac jef che'n mèn nación Israel loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, rsap daa ngolole' nguth. ¿Ché' tli U' favor ya U' lizen? Lyazen ante xo'f U' ya' U' lad mza'. Mza' ryo xbanque'.

¹⁹ Sya, mxen Jesús ned con myen' xin' mté'th Jesús. Nda no Jesús mbi' co' nac jefa par liz mbi'. ²⁰ Per láth ndoo Jesús ned, nda no Jesús mbi'a con taamas mèn, xi'th mèn ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si' fchop lín' ndyac xa' yíiz ndlyath ren. Mbii gax xa'gota par ned xís Jesús par gàal xa'gota ro xab Jesús. ²¹ Tac xa'gota mbli xtúuz le'n lezo' xa'gota. Ndxab xa'gota loo lezo' xa'gota: Chele' daa ante gàal ro xab Jesús, yac daa. Tataa mbli xa'gota. No, chàa, mbyac xa'gota loo yíiz xa'. ²² Co'be'xque' ngòc con'a loo xa'gota, Jesús mbere par ned xís Jesús. Gunèe Jesús xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Rsap, huen blo lezo'l no ftac lezo'l, ndee. Lùu mbyacle' tac ngola'sque'l loo cón chenen.

Leque hora, sandante mbyac xa'gota.

²³ Co'se' mzin Jesús liz mbi' co' nac jefa, ndxòn Jesús le' musc ndxol' bàanle' par ryo bàan mza' co' ngutha liz mza' par ya ca's mèn mza'. No ñèe Jesús ndxòo ndryo' mèn le'n nyòo par ndlas yál' mèn mza' no ndyoodi's no mèn mza'. ²⁴ Ndxab Jesús loo mèn co' nzo le'n nyòoa:

—Bli gu' favor, blá' gu' mza'. No biiche gu' thib lad loo mza'. Part cón chenen, mza' ne'ngathte. Na ngüi' loo mza' xal thib mza' co' nax yát.

Le' sya, ale le'le' mxii's no rye mèn co' nzo liz mza' co' ngutha Jesús tac non mèn nguthque' mza'. ²⁵ Texal ngolo ngro' ryete mèn par fuer, Jesús ngòo le'n nyòo co'te' nzo'f mza'. Mxen Jesús ya' mza'. No mbli Jesús ngo che mza'. ²⁶ Syase, por derech, mxyo'f lèe mxyo'f xti's Jesús por cón che'n

con' co' mbli Jesús loo mza'a le'n ryete yéezya' co' nziri' par neda.

Jesús mdub xnií ngudloo chop mbi' co' ngóc mbi' sieu.

²⁷ Texal ngro' Jesús liz mbi' co' ngóc jefa, mdoo nque chop xa'bi' sieu xís Jesús. Cabii mbez ryop xa'bi' sieua loo Jesús:

—Gulat lezo' U' gunèe U' nu', U' co' nde bin David co' ngóc rey póla.

Per Jesús ne'nglide cas ryop xa'bi' sieua. Xa'bi' sieua tolo mdoo nque xís Jesús.

²⁸ Co'se' ngóc Jesús liz mèn co'te' nguled Jesús yèez Capernaum, ryop xa'bi' sieua mbii gax loo Jesús. Jesús mnibdi's loo ryop xa'bi' sieua:

—¿Ché' ndxela's gu' le' daa gác li par hui' gu', cà'?

Ryop xa'bi' sieu mcàb:

—Aa, Tad. Ndxela'sque' nu'i.

²⁹ Le' sya, ante mbuàal Jesús ngudloo ryop xa'bi' sieua. No ndxab Jesús loo ryop xa'bi' sieua:

—Gàca loo gu' xalque' ndxela's gu' loon, ndee gu'.

³⁰ Sya, chàa, ndxe'sleque' mbui' ryop xa'bi' sieua. Ngoloa, negadi's mnibe' Jesús loo ryop xa'bi' sieua. Ndxab Jesús:

—Yende chó loo gabte gu' cón che'n con' mbli non gu'.

³¹ Per ndxe'leque', pente mbii ryop xa'bi' sieua, cón che'n con' mbli Jesús loo ryop xa'bi' co' ngóc sieua loo mèn co' nac mèn ryete yéezya' co' nziri' par neda.

Jesús mbli mdoodi's thìb mbi' mud.

³² Sete ngolo mbii ryop xa'bi' sieua, mbi'th no taandxep mèn thìb mbi' mud co' mque no thìb xpíi ye'rsin' loo Jesús. ³³ Texal ngolo xec mbli Jesús par ngro xpíi ye'rsin' loo mbi' muda, ndxe'sleque' mdoodi's mbi'. Le' mèn co' nziri' no Jesús na, ante mbui' mèn na no ante gunaa mèn loo mbi' muda. Ndxab mèn:

—Dib tiemp co' nziri' mèn nación Israel tarte ñee mèn gác con' co' ngóc loo mbi' mud ba', cara.

³⁴ Per mèn che'n xley' farise ale mbez:

—Por cón che'n leque xa' co' nac jef che'n xpíi meexù' ngo' Jesús xpíi meexù' loo mèn.

Jesús mblyat lezo' ñèe Jesús mèn.

³⁵ Ngolo nguri'th con'a, mque tee Jesús le'n rye yéezya' no rye ranch par neda. Mque tee lu' Jesús mèn rye lugar co'te' nqueltàa mèn co'te' ndub sinagog mèn par neda. Mbli Jesús yalbàn no mde'th Jesús cón che'n di's ndac xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe Diox loo mèn. Làth xtau'a, mteyac Jesús mèn co' mque no chol yilíiz no ryete mèn nayíiz le'n rye yéezya'. ³⁶ Co'se' gunèe Jesús prob mèn, anze'f mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mèn tac anze'f nzi xi lezo' mèn. No yende

chó gust nziri' mèn. No más de cona, alithe nzi ban mèn. Ngóc mèn xal mbacxil' co' ingue node pastor. ³⁷ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Líce' ba'i, anze'f huax mèn nzo co' ndxàal gòn cón che'n di's ndac par lyá' mèn loo ryethe co' nac con' ryes xal co'se' ndláp mèn cosech par ne'yiza'de cosech no par ne'tyuhuantese cosech. Per yende huax mèn co' ya te'th no co' ya lo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn. ³⁸ Cona, ngue niin loo gu': Gurez gu' Tad Diox no guuz gu' loo Tad Diox tel' Tad Diox mèn par ya te'th mèn no par ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xal co'se' tel' thìb patrón moz par ya láp moz cosech patrón tac Tad Diox nac patrón loo mèn.

10

Jesús mcui si' fchop myen' co' ya no Jesús.
(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Ngolo tataa mdoodi's Jesús loo mèn, ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nalle' lin loo gu' par gác gu' co' gu' xpíi ye'rsin' loo mèn, no par teyac gu' mèn co' ngue no chol yilíiz, no par teyac gu' ryete mèn yíiz ned ya que tee gu'.

² Taandxè' lèe ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, myen' co' mtel' Jesús co' mbe' di's che'n Jesús loo mèn no co' mde'th di's che'n Jesús loo mèn. Nerleque' myen' co' mcui Jesús ngóc Mon co' ne' tedib lèe Pedr. Mcui Jesús Ndech, ne, co' nac huespe' Pedr. Xísa nde nque Cob no Juàn, huespe' Cob. Ryop hues mbi'a ngóc xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Zebede. ³ Xísa nde nque Lip. Nde nque Bartol. Nde nque Max. No nde nque Mate co' mbli cobrar cón che'n contribución, co' nac daa. Xísa nde nque tedib mbi' co' lèe Cob, ne. Mbi'a ngóc xgan' thìb mbi' co' ngro' lèe Alfe. Xísa nde nque Lebe co' ne' tedib lèe Tade. ⁴ Xísa nde nque tedib mbi' co' lèe Mon. Mona nac thìb mbi' co' mqueltàa no thìb ned mèn, mèn co' ngro' lèe partid cananist. Xísa nde nque Jud Iscariot co' mcua'n mod mda'xù' Jesús loo mèn ye'rsin' yíloa.

Jesús ngue tel' myen' xin' mté'th Jesús par ya te'th myen' no ya lo myen' yalbàn loo mèn.
(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ Jesús mtel' ryete si' fchop myen'a. Mnibe' Jesús loo myen'a. Ndxab Jesús:

—Ne'yade gu' làaz mèn co' inactive mèn nación Israel. Ne' ne' yòo gu' co'te' nac làaz mèn nación Samari. ⁶ Más huen huàa gu' loo mèn co' nac mèn nación Israel tac mèn nziri' xal mbacxil' co' nzi tee tuhuan. ⁷ Huàa te'th gu' no blo gu' yalbàn no gab gu' loo mèn le' tiemp co' tlo ñibe'pe' Diox

loo mèn ndxàcle' loo mènà. ⁸ Fteyac gu' mèn co' ndyac yliz ndxa's co' nteyèe yid lad no mèn co' ndyac chol yiliz. Blo xban gu' mèn nguth. Lomisque', blo' gu' rye xpìi ye'rsin' loo rye mèn co' ngue no xpìi ye'rsin'. Ne'nguixte gu' nec thib centav loon por mdan lugar gác gu' li gu' con' co' ngue ñibe'en loo gu' ndxè'. Por cona, co'se' yilo li gu' ryete con' co' ngue ñibe'en loo gu' ndxè' loo mèn, ne'lìde gu' cobrar nec thib centav loo mènà.

⁹ Co'se' yòo gu' ned ya gu', tua'te gu' ya gu'. Ne'hue'de gu' pes or. Ne' ne' hue' gu' pes plat. Ne' ne' hue' gu' centav cobr. ¹⁰ Ne' ne' hue' gu' morral gu' co'te' co' gu' che'n gu'. Ne' ne' hue' gu' chop ned xab gu' par goc gu'. Ne' ne' hue' gu' chop ned yilid. Ne' ne' co' gu' mached ya' gu' co'se' tyee gu'. Tac liz mèn co'te' zin gu' co'te' co' gu' yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn, mènà ta' con' nquin gu'. Gác con' ndxè' loo gu' xal ndxàca loo mèn co' ndyee zin' par li mènà gan' nquin mènà.

¹¹ Co'se' zin gu' le'n chol ciuda o le'n chol yèez bix co'te' yòo gu', ner cua'n gu' mèn co' gáp confians con gu'. Yan' gu' liz mènà axtaque' ryo' gu', bii gu' le'n yèeza no ciudaa.

¹² Texal yòo gu' liz mènà, gunii gu' Diox loo mèn guliza. No gab gu' loo mènà: Nagàl blo gu' lezo' gu' loo alux con'. ¹³ Chele' mèn guliza nac mèn ndac co' ndli cuent ndxàalque' yòo gu' làth mènà, tolo cue rye nda mènà no rye ndye'th mènà por cón che'n gu'. Nacque'le' mèn guliza nac mèn co' ndli xtùuz indxàalte yòo gu' liz mènà, sya, gab gu' loo mènà: Huena, amiu, yan' cón che'n gu' co' ndli gu' ba' loo Diox co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. ¹⁴ No chol mèn co' ne'ta'de lugar yòo gu' liz mèn no làaz mèn par cued gu' làaz mèn plá huiz no ne' ne' ta' mèn lugar gòn mèn di's co' co' gu' yalbàn, gro' gu' liz mènà no làaz mènà. No bzib gu' yòoya's co' ndoo nii gu', co' nee di's, yan' cón che'n con' mbli no mènà gu' loo Diox. ¹⁵ No tolo tyub quii tyub bèel lezo' mèn ciudaa no mèn yèeza axta co'se' gác huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mènà. Licpe' ba'i, na nii loo gu': Co'se' gác huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mènà, más nè gác yaltii co' gác loo mènà huiza leque yaltii co' gác loo mèn ciuda Sodom no loo mèn ciuda Gomor.

Jesus ngue toodi's no myen' le' mèn tub ngu's myen'. No li mèn ngòc nguàal con' loo myen'.

¹⁶ Hui' gu' nexa. Na ngue tel' gu' loo mèn nayi'. Ya gu' loo mènà xal mbacxil' co' yub mbii loo mbée loo mènà. Nalas gure gu' loo mèn yèez no loo mèn ciuda co'te' yòo gu' xal nalas mbel' co'se' ñee mbel' mèn par xyon' mbel'. No gòc nado' gu' loo mènà xal palomxtil'. ¹⁷ Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'. Nee gu' xá nda gu'. Tac loo mèn

co'te' ya gu'a, mènà ta'xù' gu' loo mèn co' nxo'fzin' loo cón che'n sinagog mèn. No hue' mènà gu' par tin mènà gu' co'te' nac sinagog che'n mènà. ¹⁸ No axta hue' mènà gu' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn co' nac rey ante por cón chenen no maste. No co'se' tataa mod gác con'a loo gu', más dibaxla's tyoodi's gu' no ta' gu' cuent cón chenen loo mènà no loo mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn nación Israel. ¹⁹ Co'se' ta'xù' mènà gu' loo mènà, ne'tyóode gu' arid cón gab gu' no cón tyoodi's gu' hora. Tac leque hora Diox li yub di's ye'th yéc gu' par gác gu' càb gu' loo mènà. ²⁰ Tac inacte gu' co' ñii hora no co' tyoodi's hora. Ndxè'leque', Diox xud gu' li, por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, par gác gu' càb gu' loo mènà hora.

²¹ Huiza, leque myen' co' ndxàc hues ta'xù' hues myen' loo mèn par guth mènà hues myen'. Lomisque' ne, leque mèn co' nac gundan ta'xù' xgan' loo mènà par guth mènà myen' co' nac xgan' gundana. Lomisque' ne, myen' co' nacle' xgan' gundan bixyath contra gundan co' nac gundan loo myen'. No axta guthxù' myen' gundan co' nac xud myen'. ²² No ale yòo xyàn lezo' ryete mèn dib athu loo izlyo' ñèe mèn gu' ante por cón chenen no maste. Per mèn co' thidteneque' mbli nèe no nxec yèe mènà axta gath mènà, mènà lyá'que' thidtene loo con' ryes. ²³ Co'se' tlo mèn, tyoo nque mèn xís gu' par tub ngu's mèn gu' le'n thib ciuda, fxon' gu' le'n tedib ciuda. Tac, licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn, daa gal nque xís gu' ndoore' yilo que tee gu' le'n dib nación che'n mèn nación Israel.

²⁴ Fte' lezo' gu' con' ndxè: Nec thib myen' co' nac myen' xin' mté'th thib maistr, ne'ta'de myen'a con xtùuz co' ndli maistr no xtùuz co' ndli myen'. Lomisque' ne, nec thib moz co' ndli zin' con patrón, ne'ta'de moza con xtùuz co' ndli patrón moz con xtùuz co' ndli moz. ²⁵ Más huen blec lezo' gu' gác gu' mèn co' gác xin' mté'th daa. No gác gu' xal daa co' nac maistr gu' no li gu' xal ndlin. Lomisque' ne, blec lezo' gu' gác gu' xal thib moz co' lalque' nac xal patrón moz, co' nee di's, nac yub daa. Lomisque' ne, chele' mèn mbez loon le' daa co' nac xal thib gundan co' ñibe' liz gundan, le' daa lèe Beelzebú co' nac jef che'n meexù', ale'que' loo gu' co' nac xal xin' mbi'a ne' gab mèn masre' con' axta plóthe, ¿lé'?

Jesus mnibdi's chó loo más ndxàal zyeb mèn.

(Lc. 12.2-9)

²⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèn co' tataa li no gu'. Tac yende nec thib con' co' nzo casloo co' ne'ryo xo'fte. No yende nec thib con' co' xexte ndxàc

loo yál'cuau co' ne'yathte no co' ne'yènte.
²⁷ Ryete con' co' ngue tan cuent loo gu' xexte ndxè', guuz gu'i loo mèn alanleque' loo xnaa. No di's co' ngue niin loo gu' xexte ndxè', cabii fte'th gu' di's ndxè' no negadi's blo gu' yalbàn cón che'n di's ndxè' par gòn ryete mèn di's ndxè'.
²⁸ Ne'zyebte gu' ñee gu' mèn co' ndxuth bé'l'yòo lad mèn. Mèn ne'líde gan guth alm no xpíi xtàa mèn. Ndxé'leque', bzeb gu' gunèe gu' Diox co' ndxác cobii alm mèn no xpíi mèn le'n ye'rbíil co' nac loo béel no loo guíi ngolo nguth mèn.

²⁹ ¿Ché' intho'de mèn chop mbin bix co' lèe mbyé' por si' centav, cà'? Ntho' mèn mbin tataa, ¿lé'? Mastale' ndli mèn cuent yende cón ntac mbin co' lèe mbyé' loo mèn, per ne' ne' gath mbina chele' Diox ne'lá'ya'de mbina gath mbina.
³⁰ No axta yis co' ndoo yéc gu', Diox naneequé' no nonque' Diox plá yis ndoo yéc gu'.
³¹ Por cona, ngue niin loo gu', ey: Ne'zyebte gu' ñee gu' mèn. Le' gu' masque' ntac leque ryethe mbin co' lèe mbyé'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mda' cuent cón che'n Jesucrist loo xtàa mèn.

(Lc. 12.8-9)

³² Chól mèn co' co ro cón chenen no co xo'f mèn cón chenen loo xtàa mèn co' nziri' loo izlyo', daa, ne, go xo'f no go ron cón che'n mèn loo xuden Diox co' nzo loo bé'.
³³ No chol mèn co' cà di's cón chenen loo xtàa mèn co' nziri' loo izlyo', daa, ne, cà di's cón che'n mèn loo xuden Diox co' nzo loo bé'.

Por cón che'n Jesús ndxác chop ned mèn.

(Lc. 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Ne'líde gu' xtúuz le' daa ndal par lin cue mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn loo izlyo'. ¡Tyé'! Ndxé'leque', ndalen par lin yitoo di's làth mèn por cón chenen.
³⁵ Tac daa ndal par lin yitoo di's loo mèn con xud mèn liz mèn. No lin par yitoo di's loo thib mza' con xna' mza' liz mèn. No lin par yitoo di's loo thib guxiix con xna'zap guxiix co'te' ya mza' guxiix liz mèn por cón chenen no maste.
³⁶ No ale tataa mod leque mèn guliza gác ngolo ngola's loo xtàa mèn guliza.

³⁷ Más de cona, ngue niin con' ndxè' loo gu': Le' mèn co' más nque' lezo' ñee xud no mèn co' más nque' lezo' ñee xna' leque que' lezo' mèn ñee mèn daa, indxáalte mèn yòo mèn loo cón chenen. Lomisque', mèn co' más nque' lezo' ñee xgan' no rsap leque que' lezo' mèn ñee mèn daa, indxáalte mèn yòo mèn loo cón chenen.
³⁸ Chele' chó gu' lya's que tee noque' daa ned ngue tee'en, atate huiz bli gu' xtúuz co' huenleque' ñeene' ché' txec gu' par tyoo nque gu' xísen co'se' li mèn ngóc nguáal con' loo gu' por cón chenen. Tac mèn co' yòo loo cón chenen, mèn ye'rsin' tethonque' mèn xalque' ntethon solndad

che'n ciuda Rom mèn co'se' ñibe' yèe solndad loo mèn hue' mèn cruzpe' mèn ndoore' que' solndad mèn loo cruz par guth solndad mèn.
³⁹ Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mèn ne'ta'de Diox lugar yòo ban no mèn Diox thidtene. Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gác li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo mèn ta' Diox lugar par yòo ban no mèn Diox thidtene.

Jesús ndxab loo mèn: Mèn co' li con' ndac loo gu', ngue cón che'n mèn loo Diox.

(Mr. 9.41)

⁴⁰ Mèn co' ta' lugar yòo no gu' mèn liz mèn no làaz mèn, mèn ta' lugar yòo non mèn. Le' mèn co' ta' lugar no tyal mèn yòo non mèn, mèn ta' lugar no tyal mèn yòo no mèn xuden Diox co' mtel' daa.
⁴¹ Mèn co' ta' lugar yòo mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox liz mèn no làaz mèn por nac mèn mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, loo mèn li Diox leque con' ndac co' li Diox loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne. Lomisque' ne, mèn co' ta' lugar yòo thib mbi' nali no thib mbi' nambii liz mèn no làaz mèn tac non mèn nac mbi' mbi' nali no mbi' nambii, loo mèn li Diox leque con' ndac co' li mèn loo mèn co' nac mèn nali no mèn nambii.
⁴² Lomisque' ne, chol mèn co' ta' thib xii nítóp loo chol mèn prob par gu' mèn proba por nac mèn proba mèn co' nac xin' mté'th daa, no por ndyoo nque mèn proba xísen, licpe' ba'i, na nii loo gu': Loo mèn li Diox angác huax con' ndac xalque' ndli Diox loo mèn co' nac xin' mté'th daa.

11

Juàn Bautist mtel' chop myen' xin' mté'th Juàn par mnbidi's myen' thib con' loo Jesús.

(Lc. 7.18-35)

¹ Co'se' ngolo mnibe' Jesús loo myen' no mdoodi's no Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned làaz myen' par lu' Jesús no co Jesús yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn par ned nda myen'.

² Nde nxon', le'pe' ngue Juàn Bautist lezi'f le'n huiza, mbin Juàn cón che'n co' ngue tee li Jesús. Sya, mtel' Juàn chop myen' xin' mté'th Juàn loo Jesús³ par ya nibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Ché' U' nac Crist co' ndxath yi'tha o ché' más huen cued nu' yi'th tedib xa' co' nacpe' Crist, cà'?

⁴ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Byàa gu'. No fta' gu' cuent loo Juàn cón che'n con' co' gunèele' gu' no cón che'n con' co' mbinle' gu'.
⁵ Guuz gu' loo Juàn: Mèn sieu ngüi'. Mèn coj mdyoxcua' nii. No ndyee mèn

coj. Mèn co' ndyac yíiz ndxa's lad, co' ndxèe yid lad, ndxac no ndxembii mènà. Mèn cué' ndxòn di's. Mèn nguth, ale, ndryo xban. Le' loo chol mèn prob no loo mèn naxèn co' ndyac yaltii na, ndxàthle' no ndxènle' cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n Diox. ⁶ Huen nda mèn co' ne'tyoo xà'de lezo' no mèn co' ne'ten'te arid ngóc nguàal con' por cón chenen.

⁷ Co'se' mbii myen' xin' mté'th Juàn Bautist loo Jesús, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús cón che'n Juàn Bautist loo mèn co' nziri'. Ndxab Jesús loo mènà:

—Co'se' ngua tee hui' gu' Juàn co'te' nagána, ¿ché' ngua tee hui' gu' thib xan' nixtil' co' ngol' mbii, cà'? Yende xaa. ⁸ Lomisque' ne, niin loo gu': ¿Chó loo ngua tee hui' gu'? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib mbi' co' noc thib ned lar' huen, cà'? Gu' nonque' no naneeque' gu' le' mèn co' ndxoc anabte lar' huen, mènà mbe liz rey, ¿lé'? ⁹ ¿Xá nee gu'? ¿Chó loo ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, sya, cà'? Aa, licpe' ba'i. Gu' ngua tee hui' thib mbi' co' más ñaare' loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. ¹⁰ Cón che'n Juàn Bautist nac di's co' ndub loo libr co' nac xti'sdiox co' ndxab:

Na tel' ner thib mbi' co' ya te'th ner di's ndac ndxè' lool. No lu' mbi' cón che'n lùu loo mèn par li mèn xtùuz no par tyoodi's no mèn lezo' mèn ndoore' co'se' galen loo mèn.

¹¹ Na nii loo gu': Làth rye mèn co' ngóol xàn' nii xna' mèn no xàn' nii xud mèn, tarte gáal thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox co' más ñaare' leque Juàn Bautist. Mastale' tataa naca, desde nalle' par delant, mèn co' nac más be'the co' ngue ta' lugar ñibe'pe' Diox loo mèn, más huen nda mènà loo Diox leque Juàn Bautist. Tac Diox co' xo'f más con' ndac cón che'n Diox loo mènà leque con' co' mblo xo'f Diox loo Juàn Bautist cón che'n Diox.

¹² Tac axta co'se' ngóc tiemp co'se' mtlo Juàn Bautist, mde'th Juàn Bautist no mblo Juàn Bautist yalbàn cón che'n di's ndac, no axta huiz nalze mbyath mbyèn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ryete mèn co' mbìn di'sa nguáthèe par mbli mènà co' nzote mod li mènà par yòo mènà loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mènà. ¹³ Tac ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' mque' ye's co' nac xti's Diox, no loo libr co' ngóc ley co' mnibe' Diox co' mxo'f Moisés loo mèn ndyoodi's no nda' cuent cón che'n xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn ndoore' gác tiemp co'se' yí'th Juàn Bautist. ¹⁴ Chele' gu' yila's di's co' ngue niin loo gu' ndxè', gola's gu' le' Juàn Bautist nac Lii co' mbyath yí'th, Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. ¹⁵ Chele' gu' nden' cón nee di's co' ngue niin

loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No gola's gu' di'sa.

¹⁶ ¿Xá nee gu'? ¿Con chó con' tetaquen mèn co' nzi ban tiemp ndxè', à'? Ndyaquen le' mèn co' nzi ban tiemp ndxè' nac xal myen' bix co' mbe nguith loo xbi'. No mbez yèe myen' bixa loo xtáa myen'. Mbez myen': ¹⁷ Nu' mbil' dii loo flaut no ale ne'ngol' niide gu'. Mbil' ro bàan nu' no ale ne'ngón'te gu' con nu'. Tataaque' nac mènà. ¹⁸ Per na nii loo gu': Co'se' mbi'th Juàn Bautist, ne'ngácte tataa loo Juàn. Tac Juàn ne'nghuade no ne'ngude Juàn axta plóthe mbly'a's Juàn xal nac mod co' ndxuhua chol mèn. No ale mbez gu' cón che'n Juàn: Xpii meexù' ngue tee no Juàn. ¹⁹ Ngoloa, ndalen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn. Daa ndxuhua. Daa ndxu. Per co'se' ñèe gu' tataa ndxuhuan no tataa ndxun, ale mbez gu': Susque' ndxuhua'cho' mbi' ba', yoo. No ale mbez gu': Susque' ndxòo lezo' mbi' ndxu mbi' vin. No ale mbez gu': Ndxàc amiu mbi' con mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mèn co' ndxàp xtol. Mastale' tataa mbez gu' nac daa, daa nii loo gu': Yende chó import nzo lezon cón che'n con' ndli gu' xtùuz cón che'n Juàn no cón chenen tac mèn co' ndxá'ce', mènà nonque' no naneeque' mènà le' con' co' ngue li Diox por cón che'n Juàn no por cón chenen nac con' ndac co' ncàb loo co' ndxác ryop nu' Juàn.

Trè' ndlu' cón che'n mèn rye yèez co' ne'ndalte ngón cón che'n Jesús.

(Lc. 10.13–15)

²⁰ Sya, mtlo Jesús, mbyoo Jesús rye mèn co' nac che'n rye yèez co'te' mbli'e' Jesús huax yalguzye' tac ne'nglàade yéc mènà no ne'nglàade lezo' mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

²¹ —Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Corazín. Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Betsaid. Tac chele' le'n yèez Tir no le'n yèez Sidón ngác ryethe yalguzye' ndxè' xal ndxàca loo gu' nalle', mènà nglàa yéc no nglàa lezo' mènà, no ngoc mènà lar' lut por cón che'n yalnaxi co' ngóc loo mènà. ²² Por cona, daa ngue nii loo gu', mèn yèez Corazín no mèn yèez Betsaid: Le' loo mèn yèez Tir no loo mèn yèez Sidón más xhuite gác yaltii le'n huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mènà leque co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. ²³ No gu', mèn yèez Capernaum co' nac mèn nate's no mèn naxal', ¿ché' ngue li gu' cuent no ché' nden' gu' le'n lezo' gu' le' gu' ndoo lite yòo loo bé', cà'? Yende xaa. Ndxé'leque', gu' ndoo lite lyàa loo quíi no loo bèel co'te' lyàa mèn co' ndryo xà' loo cón che'n Diox. Tac chele' loo mèn yèeza ngác rye loothe yalguzye' co' ngóc loo gu'a, mèn yèeza ngyan'que' axta huiza no axta huiz nalze. ²⁴ Por cona, daa ngue

nii loo gu', mèn yèez Capernaum: Co'se' gac huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn, más nè gac yaltii loo gu' leque loo mèn co' ngure ban ned nziri' yèez Sodom.

Jesús mbez loo mèn: Gòo gu' loo cón chenen no daa liyo nagàl lezo' gu' no tí lezo' gu'. (Lc. 10.21–22)

²⁵ Le'n huiza ndxab Jesús loo Diox:

—Diox quix U', Pay, U' co' ñibe'pe' loo alux con' loo bé' no loo izlyo'. U' mtau' yéc mèn no lezo' mèn, mèn co' mbez anze'f ndxác no mèn co' mbez nden' di's par ne'ten'te mèn di's no par ne'ta'de mèn cuent cón che'n ryop na'. Ndxé'leque', U' mblo xo'f cón che'n na' loo mèn co' nau' loo nau' yéc xal loo myen' bix. ²⁶ Tataaque' mbli U', Pay, tac tataa mbly'a's U' li U'i.

²⁷ Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn tedib vez:

—Ngue niin con' ndxè' loo gu', ne: Mda'le' xuden ryethe con' ndxàp xuden la's nii xuden no la's ya' xuden loon thidte vez. Licpe' ba'i, yende chó mèn tarte libe' daa. No tarte ta' mèn cuent cón chenen, daa co' nac xgan' xuden Diox. Ante Diox co' nac xuden ndlibe'que' daa. No, licpe' ba'i, yende chó mèn nzo co' ndlibe'que' xuden Diox. Ante daa, co' nac xgan' xuden Diox, ndliben xuden Diox. No loo mèn co' ndlyazen go xo'fque'en cón che'n xuden Diox, mèn mté'thque' no nda'que' mèn cuent cón che'n xuden Diox.

²⁸ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Gòo gu' loo cón chenen no gola's gu' loon, gu' co' anze'f nxi lezo' por chol yaltii co' ndxác loo gu'. Daa li par cue see tee lezo' gu' no par tí lezo' gu' loo ryethe con'. ²⁹ Tac daa nac mbi' nado'. No indye'ste daa. Ne' ne' inxal' daa. Por cona, gue niin loo gu': Ftubdi's gu' loon no bìn gu' di's co' gue niin loo gu' ndxè'. No bli gu'i xal gue ñibe'ena loo gu' xal ndxàca loo thib ned ngon co'se' nxo'f xuan' ngon yuug xis yen ngon. Fté'th gu' co' nac cón chenen. Chele' gu' yòo loo cón chenen no yila's gu' loon xal gue niina loo gu' ndxè', por derech, cue see tee lezo' gu' loo ryethe con'. ³⁰ Tac con' co' ñibe'en loo mèn co' ndxòo loo cón chenen par li mèn, inacte con'a arid nagàn par li mèn. Ne' ne' inaca xal thib yó' co' anze'f né' par hue' mèn yó'a xis mèn. Ndxé'leque', naca thib con' par tí lezo' mèn no yo nagàl lezo' mèn.

12

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n nzob triu huiz co' ngóc huiz descans tiempa.

(Mr. 2.23–28; Lc. 6.1–5)

¹ Leque le'n huiza, thib huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa, Jesús nda riid con myen' xin' mté'th Jesús co'te' nax thib le' yòo co'te' nzo'f ña' triu. Le' myen' xin'

mté'th Jesús na, mblyan'. Ale mtlo myen', mcho' myen' triu. No mblobya' myen' triu la's ya' myen' par ngro' nzob triu par hua myen'. ² Làth mèn co' ndoo nque xis Jesús ngo ndxep mèn xley' farise. Co'se' ñèe mèn xley' farise ndli myen' con'a, ndxab mèn xley' farisea loo Jesús:

—Hui' nexa, mbi'. Myen' xin' mté'th lùu ngue li zin' co' indxàalte li myen' huiz sabd co' nac huiz descans, cara.

³ Jesús ndxab loo mèn xley' farise:

—Aa, ¿ché' tarte lab gu' loo libr no ché' tarte ta' gu' cuent cón che'n con' co' mbli David co' ngóc rey póla thib vez co'se' mblyan' David con mèn co' ngure no David tiempa, cà'? ⁴ David ngòo le'n templ. No ale mxen David pan co' ngóc pan natú' loo Diox co' mbec mèn loo mes. Indxàalte David nghua David pana con mèn. Tac pana, ante nguley', co' ndxòo le'n templ che'n Diox, ndxàp permis ndxuhua pana tiempa. ⁵ ¿Ché' tarte lab gu' loo libr, co' ngóc ley co' mnibe' Diox mxo'f Moisés loo mèn, le' rye nguley' co' ndxòo templ indlide descans huiz descans no mxo'f zin' nguley' le'n templ huiz descans, cà'? No non gu' le' con' co' ndli nguley'a incàbte con'a xquin nguley' no xtol nguley', ¿lé'? ⁶ Gue niin loo gu': Trè' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque templ, co' nee di's, mbi'a nac yub daa. No con' ndlin inacte co' gue cuanen xquin daa no xtol daa xal ndli gu' cuent. ⁷ Gu' tarte ten' no tarte yaa'd di's loo gu' cón nee di's co' gue niin loo gu' ndxè':

Daa ndlyaz le' gu' lyat lezo' ñèe gu' hues xtàa gu'. No indlyasten le' gu' tolo guth má' par quix gu' cón che'n xtol gu' loo Diox por ren má' co' nxo' gu' loo izlyo'.

Le' sya, chele' gu' non no ta' gu' cuent cón nee di's co' gue niin loo gu' ndxè', axta ne' ne' quexù' gu' daa, daa co' ingue cua'nte xquin no xtol. ⁸ Daa co' mbal yaal loo izlyo' xalque' ndxàal chol mèn loo izlyo', daa ñibe' loo mèn no niin loo mèn cón li mèn huiz sabd. Tac Diox mbli ndxàpen con' la's niin no la's yan par ñibe'en loo mèn cón li mèn huiz sabd.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' co' mque no saya' biiz.

(Mr. 3.1–6; Lc. 6.6–11)

⁹ Ngolaa, mbii Jesús tya. Ngòo Jesús le'n thib sinagog che'n mèn. ¹⁰ Làth mèn ngo thib mbi' co' nayiz sa ya'. Ya' mbi'a yende mod huin. No yende mod ga'. Sya, asembli mèn, mnibdi's mèn loo Jesús cón che'n mbi'a par cua'n mèn mod quexù' mèn Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—Mbi', ¿ché' nzo mod teyac mèn thib mèn yiz nalze co' nac huiz descans, à'?

¹¹ Mcàb Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo chó thib gu' co' nzo làth gu' ndxè', angab na'i, chele' gu' ngue no thib mbacxil' no ngob che mbacxil'a le'n thib tó' le'xque' huiz sabd co' nac huiz descans, ché' ne'co'de gu' mbacxil'a le'n tó', sya, cà'?¹² Ale'que' thib mbi' ne' intac más leque thib mbacxil'. Cona, ngue niin loo gu': Ndxàalque' li mèn con' ndac loo mèn huiz sabd co' nac huiz descans.

¹³ Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya'l, ey.

Co'se' mtega' mbi' ya' mbi', mbyac ya' mbi' xalque' taasa lad ya' mbi' co' nac ya' huen mbi'.¹⁴ Sya, ngro' mèn xley' farise. Mdoodi's mèn con xtàa mèn xá mod guthxù' mèn Jesús.

Di's co' mde'th Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox cón che'n Jesús.

¹⁵ Co'se' mden' lezo' Jesús con' ndlya's mèn li no mèn Jesús, mbii Jesús tya. No anze'f thib mèn mdoo nque xis Jesús. Làth xtau'a, mteyac Jesús mèn yíiz co' nde làth mèn. ¹⁶ Mniibe' Jesús loo mèn yende chó loo gabte mèn chó nac Jesús. ¹⁷ Tataa mniibe' Jesús loo mèn par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' mde'th Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Sayi ndxab:

¹⁸ Mbi' ndxè' nac mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen. Daa mcui mbi' ndxè'. Mbi' ndxè' anze'f lezon ngudloon. No cón che'n con' ndli mbi' ndxè' anze'f ndyac tìn' lezon. Daa làa Xpii Natú' co' nac Xpiipe' daa loo mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen. Te'th mbi' no lu' mbi' loo mèn dib athu loo izlyo' le' daa nali no nambii tub rezen cón che'n rye mèn. ¹⁹ Ne'yoo di'ste mbi' con nec thib mèn. Ne' ne' te'th mbi' cón che'n mbi' ayen di's ayen cuent loo mèn. Ne' ne' yo mèn co' gòn di's co' gab mbi' ayen di's ayen cuent ned riid mbi'. ²⁰ Ne' ne' qui's mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen thib xan' nixxtil' co' ndoo gon' no co' ndoo rec par gas nixxtil'a. Ne' ne' teche mbi'a bxec loo mech che'n lintern co' pente ndoo yol axta co'se' gac huiz co'se' thib lite ñibe' mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen loo mèn dib athu loo izlyo'. Ne'líde mbi'a con'a tant nado' mbi'a. ²¹ No loo mbi' co' nxo'f zin' zin' cón chenen cue quee lezo' mèn co' nac mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn nación Israel.

Mèn xley' farise mqexù' mque' fals Jesús le' Jesús ndxap con' la's nii Jesús no con' la's ya' Jesús co' nac che'n meexù'.

(Mr. 3.19–30; Lc. 11.14–23; 12.10)

²² Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mbi'th no mèn thib mbi' sieu co' mque no thib mbii ye'rsin' che'n meexù'. Nde nxon', mud mbi', ne. Jesús mteyac mbi'. Ngoloa, ndxe'sleque'

mdoodi's mbi' no mbui' mbi'.²³ Co'se' ñèe mèn co' nziri' loo Jesús le' Jesús mbli con'a, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn. Mbez mèn:

—¿Ché' mbi' ba' co' mbez mèn nac xgan' David co' ngòc rey póla, cà'?

²⁴ Co'se' mbin mèn xley' farise tataa gunii mèn no mdoodi's mèn cón che'n Jesús, ndxab mèn xley' farise loo mèn:

—Mbi' ba' ngo' xpii ye'rsin' ante por ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii no co' nzo la's ya' che'n xa' co' lèe Beelzebú co' nac jef che'n rye xpii ye'rsin'.

²⁵ Per Jesús mda' cuent no mden' lezo' Jesús xal nac xtùuz mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu', mèn xley' farise: Ryete mèn co' nxo'f zin' no gobiern loo cón che'n gobiern, chele' mèn ndxàc chop ned mèn no leque mèn bixyath contra xtàa mèn, leque mèn guth xtàa axta telux mèn xtàa mèn. Le' sya, tataa mod gobierna lyux. Lomisque' ne, chele' mèn che'n thib yèez o thib ned mèn guliz co' ndxàc famil ndxàc chop ned no bixyath mèn contra xtàa mèn, no bixyath mèn guliz co' ndxàc familia contra mèn guliz por mbe yoo mèn, pues mèn ne'xecte loo con'a axta lyux mèn yèeza no axta lyux mèn co' ndxàc mèn guliza, ne. ²⁶ Cona, ngue niin loo gu': Lomisque' mod ndxàca loo Mebizya, ne. Tac chele' Mebizya tlo li par gac mèn mèn nado' loo izlyo', xá mod ryo' loo co' ndlya's Mebizya li mèn, sya? Yende moda, ¿lé'? ²⁷ Gu' mbez le' daa ngo' xpii ye'rsin' loo mèn por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii no co' nzo la's ya' che'n xa' co' lèe Beelzebú, ¿lé'? Chele' daa tataa ndli, ¿chó nda' yalnibe' loo mèn co' ndxòo lad che'n gu' par ngo' mèn xpii ye'rsin' loo mèn co' mque no xpii ye'rsin', sya? Cona, ngue niin loo gu': Leque mèn co' ndyoo nque xis gu'a nda' cuent no ngo xo'f mèn cón che'n gu', ale nqueé mbii yéc gu', no ndxos xtùuz gu', no ne' ne' inda' gu' cuent cón mbez gu' co'se' ndli gu' xtùuz cón chenen. ²⁸ Ndxé'leque', daa ngo' xpii ye'rsin' loo mèn por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox. No con' ndlin loo mèn ndlu' loo mèn par ta' mèn cuent no non mèn mzinle' tiemp co' ngue ñibe'pe' Diox loo mèn làth gu'.

²⁹ Gunee gu' loon: ¿Xá mod gac yòo chol mèn liz thib mbi' tìn' co' anze'f nayi' par li huan' mèn con' co' nac che'n mbi'a chele' mèn ne'tyente mbi' par ner quedó' mèn mbi'? Chele' mèn ante tataa gac li loo mbi', le' sya, nzoque' mod li huan' mèn che'n mbi' co' ndxap mbi'.

³⁰ Mèn co' inda'de lad chenen, mèn nac ngolo ngola's loon. Lomisque' ne, mèn co' inquietàa node daa par lyath no mèn daa par gon taamas mèn loo cón che'n Diox,

ale ndxe'leque', le'le' ndli mènà ndryo xà' taamas mèn loo cón che'n Diox.

³¹ Cona, ngue niin loo gu': Nzoque' mod tyon' rye xtol mèn no xquin mèn co' mcua'n mèn. No nzoque' mod tyon' rye di's co' ñii yèe ñii tì mèn cón che'n Diox. Per chele' chol mèn ñii yèe ñii tì cón che'n Xpii Natú', mènà, por derech, thidteneque' ne'tyon'te xtol no xquin. ³² Chol mèn co' ñii yèe ñii tì cón che'n, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, nzoque' mod tyon' xtol no xquin mènà chele' mènà ña'ba loo Diox ton' Diox xtol mènà. Per chele' chol mèn ñii yèe ñii tì cón che'n Xpii Natú', mènà, por derech, thidteneque' ne'tyon'te xtol no xquin mèn, que naca naban mèn loo izlyo' ndxè', que naca yòo ban mèn tedib izlyo' co' cue yiloo.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn. Mènà nac xal thib yaa xlè ndac co' nda' xlè huen no xal thib yaa xlè ye'rsin' co' nda' xlè ye'rsin'.

(Lc. 6.43-45)

³³ Angab na'i, chele' gu' too thib xan' yaa xlè co' ta' xlè ndac, yaa xlèa ta' xlè ndac. No chele' gu' too thib xan' yaa xlè ye'rsin', yaa xlèa ta' xlè ye'rsin'. Sya, mèn libe' no ta' mèn cuent cón che'n yaa xlèa por thib loo thib loo xlè co' nda' yaa xlèa. Tataa ndxác be' mèn, ne. ³⁴ ¡Aa mèn ye'rsin' co' nac xal mbel' co' lèe huid! ¿Xá mod gác gu' tyoodi's gu' con' ndac co'se' angual nac gu' mèn ye'rsin', à? Yende mod tyoodi's gu' con' ndac. Tac di's co' alithe ndyoodi's chol mèn, di'sa nac di's co' alithe ndye'th xtúuz mèn co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn par tyoodi's mèn.

³⁵ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Nde niin tedib con' loo gu': Mèn co' nac mèn ndac, mènà ndxòo lezo' ndyoodi's con' ndac. Tac con' ndac co' ndyoodi's mènà nac di's co' ndryo' le'n lezo' mènà. Le' mèn co' nac mèn ye'rsin' na, mènà ndxòo lezo' ndyoodi's con' ye'rsin'. Tac con' ye'rsin' co' ndyoodi's mènà, lomisque', ndryo' le'n lezo' mènà. ³⁶ Más de cona, niin loo gu': Ryete di's co' alithe ndyoodi's mèn, cón che'n leque di'sa ta' mèn cuent loo Diox co'se' gác huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn. ³⁷ Tac leque di's co' tyoodi's gu' no co' ta' gu' cuent huiza, leque di'sa co' xo'f'gu' par ñeene' chó mèn nac gu', ¿ché' nac gu' mèn ndac no mèn nali o ché' nac gu' mèn co' ncua'n xquin no xtol par thidtene quexù' Diox gu' no tetii Diox gu'?

Mèn ye'rsin' ña'b loo Jesús li Jesús thib señ co' hui' mèn loo co' gác thib yalguzye'.

(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)

³⁸ Sya, plá mèn xley' farise no plá mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f' Moisés loo mèn, ndxab mènà loo Jesús:

—Maistr, nu' ndly'a's ñèe le' lùu li thib con' co' gác thib yalguzye' loo nu'.

³⁹ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—¿Mèn co' ngolo ngolux ñiibe' loon par lin thib con' co' nac yalguzye', cà'? Yende xàa. Ya yende chó más yalguzye' gác loo mèn ba'. Ndxé'leque', thib señ co' hui' mèn ba' gác loo mèn xal señ co' ngóc loo Jonás co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. ⁴⁰ Tac texal ngo Jonás le'n xti' thib mbèel roo, co' mtocxua' Diox, le'n son huiz no le'n son yál', tataa daa ne, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa go le'n bá' le'n son huiz no le'n son yál'. ⁴¹ Tolo niin loo gu': Mèn ciuda Nínive co' ngure ban póla ryo' too loo mèn, co'se' gác huiz co' tub rez Diox cón che'n ryethe mèn co' nzi ban tiemp ndxè', par quexù' mèn ciuda Nínive mèn co' nzi ban tiemp ndxè'. Tac mèn ciuda Nínive ngulàa yéc no ngulàa lezo' loo xtol mèn no loo xquin mèn no mzye' mod co' ngóp mènà co'se' mde'th Jonás no mblo Jonás yalbàn cón che'n di's ndac che'npe' Diox loo mènà. No nalle' na nii loo gu': Trè' nzo thib mbi' loo gu', co' nac daa, co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Jonás. ⁴² Lomisque' ne, thib xa'got co' ngóc rein loo nación co' ngure par ned sur tiempa, xa'gota, ne, ryo' too loo mèn co'se' gác huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn co' nziri' tiemp ndxè' par tolo quexù' xa'gota mèn co' nziri' tiemp ndxè' loo Diox. Tac xa'gota ngro' làaz xa' co' ngureri' tedib lad ro izlyo' co'te' ngóc más tith tiempa par mbi'th yòn xa'gota di's co' ngóc di's co' ngóc Salomón co' ngóc rey tiempa. No nalle' na nii loo gu': Trè' nzo thib mbi', co' nac daa, co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Salomón.

Trè' ndlu' cón che'n thib xpii ye'rsin' co' mbere, mzin loo mbi' co'te' ngro xpii ye'rsin'.

(Lc. 11.24-26)

⁴³ Niin tedib con' loo gu', ne: Co'se' ndryo' thib xpii ye'rsin' loo thib mèn, xpiia ngro'. No nda que tee xpiia co'te' nagán par cu'a'n xpii co'te' yòo xpii par li xpii descans. Per co'se' ñèe xpii yende pá yòo xpii, ndli xpii xtúuz. ⁴⁴ No mbez xpii loo lezo' xpii: ¿Cón lin? Capas daa, beren, ndyàan loo mbi' co'te' ngro'ena. Per co'se' mbere xpiia, ndye'th xpii loo mbi', ñèe xpii mbi'a xal thib liz mèn co' nítleque' mblyo'f' no co' mblyath no co' nabe'ste ñaa. ⁴⁵ Sya, bere xpiia, ya xpiia, ya xi xpii taagaz xpii co' nac más xpii ye'rsin' leque xpiia. Sya, yòo rye xpiia loo prob mbi'a. Le' sya, por lult más nazab tyen mbii mbi'a no quée mbii loo mbi'a leque co'se' ner vez ngòo xpii loo mbi'a. Tataa gàca loo mèn co' nac bin ye'rsin' co' nziri' tiemp ndxè'.

Xna' Jesús, no myen' huespe' Jesús, ngua toodi's no Jesús.

(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

⁴⁶ Jesús tatabe' ndoo toodi's loo mèn co' nziri' loo Jesús co'se' mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús gax co'te' ngo Jesús.

Ne'ngòode xa'. Par fuer no maste ngure xa'. Mbly'a's xa' toodi's no xa' Jesús. ⁴⁷ Sya, thib xa' co' ndoo xì'tha xexte ndxab loo Jesús:

—Xna' U' no myen' huespe' U' nzi fuer ba'. No ndly'a's xa' tyoodi's no xa' U', Tad.

⁴⁸ Per ndxe'leque', Jesús mcàb loo xa' co' mbli avis loo Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ndly'a'sl niin lool chó mèn, licque', nac xal xnan no chó mèn, licque', nac xal huesen, cà'? Na nii lool chó nac xal xnan no chó nac xal huesen.

⁴⁹ Sya, mbly' Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo xa'a no loo mèn co' nziri'a. Ndxab Jesús:

—Myen' ba' nac xal xnan no myen' ba' nac xal huespe'en, ne, ey. ⁵⁰ Tac chol mèn co' ndli xal nee lezo' xuden Diox co' nzo loo bé' no xal ndly'a's xuden Diox, mèn nac xal huesen. Mèn nac xal ftanen. No nac mèn xal xnan.

13

Jesús mtetac di's loo mèn xal ndxàc loo thib mbi' co'se' ngo mbi' bin.

(Mr. 4.1–9; Lc. 8.4–8)

¹ Leque huiza ngro' Jesús liz thib mbi' co'te' ngo Jesús. Ngua tub Jesús ro thib lagun co' nziri' tya. ² Huiza, anze'f thib mèn mqeltàa co'te' mdub Jesús. Sya, ngo too Jesús. Ngua tub Jesús le'n thib yòoyaa loo lagun. Le' mèn na, ngure loo yux ro lagun loo Jesús. ³ Sya, mtlo Jesús. Alithe mtetac Jesús huax con' loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co' ngo bin. ⁴ Mbi' ngro', ngua lo mbi' bin. Láth nge go mbi' bina, ngulàa ndxep bin ro ned. Ngolaa, mbi'th mbin bé'. Mblo' mbin biz bina loo yòo. Nduhua mbin biz bina. ⁵ Le' taandxep biz bina na, ngulàa loo yòo quèe co'te' xite yòo nzi'f loo quèe. Setilte ngulen biz bina tac inacha'de nzi'f yòo loo quèe. ⁶ Per co'se' mtlo mdín bée biz bina, ale mtec mso' bée biz bina tac yende arid xcop loo yòo co'te' ngulen biz bina tac yende pá ned xon' no lyàa lox biz bina. Ale mbiiz bina. ⁷ Le' taandxep biz bina na, ngulàa le'n huan. No más mbryoo mxyèn huan leque biz bina. Ale mblyus biz bina nzo biz bina le'n huan. ⁸ Le' taandxep biz bina na, ngulàa loo yòo be'f. Biz bina mda' thib cosech ndac. Chó biz bina mda' thib ayo nzob. Chó biz bina mda' ayon nzob. Chó biz bina mda' gal psi' nzob tac huenque' ngòc cosech che'n biz bina loo yòo. ⁹ Chele' gu' nden' cón nee di's ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No fta' gu' cuent cón nee di's di's co' ngue niin loo gu' ndxè'.

Trè' ndlu' cón mbli mtetac Jesús di's loo mèn.

(Mr. 4.10–12; Lc. 8.9–10)

¹⁰ Sya, mbly' gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿chonon tataa' ndyoodi's U' loo mèn ba' con di's co' alithe mtetac U' ba', à'?

¹¹ Jesús mcàb loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Loo mèn, tataa' mdyoodizen tac mèn indxaa'dte di's. Ne' ne' gác mèn ta' mèn cuent cón che'n di's co' ndlu'en loo mèn. Per part cón che'n gu', Diox ngue li le' gu' nda' cuent cón che'n mod co' be' nacasloo xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn, Diox co' ndub loo bé'. ¹² Lomisque' ne, mèn co' ngue no con', tolo que no mèn más con' axtaque' que no mèn huax con'. Per ndxe'leque', mèn co' ingue node con', ale tyuhuan mèn ndxepce con' ngue no mèn. Con'a nee di's, tolo gòn mèn no tolo ta' mèn cuent cón che'n con' co' nac cón che'n Diox. Per mèn co' indxaa'dte di's no co' inda'de cuent cón che'n Diox no mèn co' indyalte tolo gòn cón che'n Diox, loo mèn Diox li tolo yau' xtúuz mèn no tolo yau' lezo' mèn loo cón che'n Diox. ¹³ Cona, ndyoodizen loo mèn con di's co' alithe ntetaquen tac mèn ngue li cuent ngue hui' ndac mèn no ndxòn ndac mèn loo cón chenen. No ndli mèn cuent ndxòn ndac mèn di's co' ndlu' cón chenen. Per ndxe'leque', nac mèn xal mèn co' ne'ñeede cón ngue hui' mèn loo cón chenen. Lomisque', nac mèn xal mèn co' inda' ndacte cuent cón chenen. Ndxàc tataa loo mèn tac indxaa'dte di's co' ndyoodizen yéc mèn. Ne' ne' inda' mèn cuent cón ngue lin. ¹⁴ No nalle' ndxàcque' con' loo mèn xal nac di's co' ndxab Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox. Ndxab Sayi:

Lìcpe' ba'i, mèn gòn di's co' tyoodizen. Per ne'yaa'dte mèn di'sa. Lìcpe' ba'i, mèn hui' loo con' lin. Per ne'ta'de mèn cuent cón ngue lin. ¹⁵ Tac lezo' mèn no xtúuz mèn ngòc naad no ngòc nguud. Anze'f nazab ndxòn mèn di's no nden' mèn di's co' ndyoodizen. Loo cón che'n Diox nac mèn xal mèn sieu. No nac mèn xal mèn co' nathath ngüi' loo cón che'n Diox. Ale ryethe con'a ndxàc loo mèn par ne'ta'de mèn cuent no par ne'gònte mèn cón che'n Diox ne' ne' yaa'd di'sa le'n xtúuz mèn no le'n lezo' mèn. Rye con'a ncàb loo mèn par ne'tyalte mèn lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn. Ne' ne' tyal mèn par zye' mod co' ndxàp mèn par telà'en mèn loo con' ryes.

Cona, tataa' ndxàc loo mèn xal gunii Sayi cón che'n mèn póla.

¹⁶ Huen nda gu', ey, tac gu' ngüi'que' no ndxònque' gu' co' huen huen cón che'n Diox. No ndxaa'dque' gu' di's co' ngue niin loo gu' le'n xtúuz gu' no le'n lezo' gu'. ¹⁷ Lìcpe' ba'i, na nii loo gu':

—Huax mèn co' ngo póla, mèn co' ngòc mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no taa-mas mèn co' ngòc mèn ndac, anze'f mbly'a's mèn ngüi' mèn loo con' co' ngüi' gu' nalle'. Per ne'ngàcte gan ngüi' mèn con' ndxè'. Lomisique' ne, mbly'a's mèn ngòn mèn cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle'. Per ne'ngàcte gan ngòn mèn cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle'.

Jesús ngue go xo'floo mèn cón nee di's co' mtetac Jesús loo mèn.

(Mr. 4.13–20; Lc. 8.11–15)

¹⁸ Bìn gu' di's co' tan cuent loo gu' nalle' co' alithe mtetaquen loo gu'a, co' nee di's, cón che'n thib mbi' co' mblo biz bina. ¹⁹ Di's co' guniín loo gu'a nac con' ndxè': Mèn co' ndxòn di's co' nac di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn, no indxaa'dte di'sa le'n lezo' mèn, ne' ne' inda' mèn cuent cón che'n di'sa, mèn nac xal biz bìn co' ngulàa ro ned. Tac co'se' ndxi'th Mebizya loo mèn, ndli Mebizya loo mèn par ne'ten'te mèn no par setilte yathla's mèn cón che'n di's ndac co' mbin mèn no co' ngulàa le'n xtùuz mèn no co' ngulàa le'n lezo' mèn. ²⁰ Le' biz bìn co' ngulàa loo yòo quèea na, nac xal mèn co' ndxòn cón che'n di's ndaca. No co'se' ndxòn mèn cón che'n di's ndaca, ndyac tín' lezo' mèn ndxòn mèn cón che'n di'sa. ²¹ Per yiloo pláte huiz ndxàc ndxòn mèn cón che'n di's ndaca, ndxàca loo mèn xal biz bìn co' ngulàa loo yòo quèea. Biz bina ne'ngxecte por yende co'te' lyàa lox biz bina no yende pá xon' lox biz bina. Tac co'se' ndxàc ngòc nguàal con' loo mèn no co'se' ndyub ngu's mèn prob mèn por cón che'n di's ndac, le' sya, xexte ndlá' mèn. Ya indly'a'ste mèn tolo gòn mèn cón che'n di's ndac che'n Diox tac ngo tac lezo' mèn loo con'a. ²² Le' biz bìn co' ngulàa le'n huana na, ndlu' loo na' cón che'n mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac. Per mèn más nde yath ñèe yalgon' co' nthop mèn loo izlyo' ndxè'. Le' sya, yalgon' co' ndxàp mèn loo izlyo' ndxè', por yalgon'a leque mèn nquedi mèn par ndxau' yéc mèn no ndxau' lezo' mèn loo cón che'n Diox. Por cona, incàb ndacte nec thib con' ndac loo mèn loo cón che'n Diox. ²³ Le' biz bìn co' ngulàa loo yòo be'fa na, ndlu' loo na' cón che'n mèn co' ndxaa'd cón che'n di's ndac co' ngulàa le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn. Le' sya, mèn ndli par ndxòn taamas mèn cón che'n di's ndac no par yòo taamas mèn loo cón che'n Diox. Tataa mod nac mèn xal biz bìn co' nda' thib cosech ndac, co' nee di's, chó biz bìn nda' thib ayo xlè. Chó biz bìn nda' ayon xlè. Chó biz bìn nda' gal psi' xlè.

Jesús ngue tetac cón che'n ña' triu huan co' ngulen le'n ña' triu.

²⁴ Jesús ndxab loo mèn:

—Nde tetaquen tedib con' loo gu': Con' co' ndxàc par ñibe'pe' Diox loo mèn nac xal nac di's co' nde niín loo gu' ndxè'. Thib mbi' ngro', ngua lo mbi' biz bìn co' nac nzob bìn triu ndac loo xyòn mbi'. ²⁵ Per co'se' ryete mèn guliz mbi' co' ngòc xuan' yòoa mxen mcal', ngòo tedib mbi' co' ngòc ngolo ngola's mbi'a loo xyòn mbi'a. Ngua lobii mbi' biz nzob bìn triu huan co' ñaa xalque' ñaa nzob bìn triu loo xyòn mbi'. Ngoloa, ndyàa mbi' co' ngòc ngolo ngola's mbi'a. ²⁶ Per co'se' ngulen nzob bìn triu, no mbryoo mxyèna, no mtlo ngos bacdò ña' triu, axta syare', thidte gunaa ña' triu con biz huan co' ngua lobii mbi'a loo xyòn tedib mbi'a. ²⁷ Sya, ngua nee moza loo mbi' co' ngòc patrón moz. Ndxab moz loo mbi':

—Tad, chele' U' ngua lo ante nzob bìn triu ndac loo xyòn U', òpá ned ngro' biz huan co' ñaa xal ñaa triu le'n ña' sya, Tad? ¿xá mod ngulen biz bina le'n ña', ne, Tad? ²⁸ Patrón mcàb loo moz. Ndxab patrón:

—Nzo chó mbi' co' ndxecloo ñèe daa ngua li con'a loo xyònen.

Sya, mniibdi's moz loo patrón. Ndxab moz:

—¿Ché' ndly'a's U' ya quib nu' huan co' ñaa xal ñaa ña', cà'?

²⁹ Per patrón ndxab loo moza:

—Aa'a. La' tee nzo'fa. Ne'ya quibtel huana le'n ña'. Tac chele' lùu quib huana, nzo ryes quib lùu ña', ne. ³⁰ La'a thidte ryoo triu huana con ña' triu más huen axta co'se' gác tiemp lyáp ña'. Sya, por derech, tel'en moz co' ya li zin' par quib moz huan ye'rsin'a no, yiloo, tedó' moz huana por manoj par tec moz huana loo quí. Le' nzob triu ndaca na, cosua' moz le'n sac co'se' yilo láp moz triu ndaca.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n xal nac biz mostaz.

(Mr. 4.30–32; Lc. 13.18–19)

³¹ Mtetac Jesús tedib di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—Nde niín tedib con' loo gu': Mod co' tlo queltaa mèn co' tyal par tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn nac xal thib biz bìn biz che'n mostaz co' mblo thib mbi' bìn loo xyòn mbi'.

³² No, licpe' ba'i, biz bìn mostaza nac thib biz bìn más bix loo rye loothe biz bìn co' nzo. Per co'se' ndlyen biz bìn mostaza no ndryooi, ndxàca thib xan' huan co' más ndryoo no nxyèn le'n ña' mèn. No ndxàca casque' xal thib xan' yaa co'te' ndlyàa mbin bé' par nttoxua' mbin xyòn mbin loo ram yaaa.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n xá mod nac dii levadur.

(Lc. 13.20–21)

³³ Diox co' ngue tlo ñibe' loo mèn, nerleque' mtlo Diox, ñibe' Diox loo nagabte mèn no más. No xègà xègà tolo yar' mèn co'

ngue ñibe' Diox loo axta nzoque' mèn dib athu loo izlyo', mèn co' ñibe' Diox loo. Cón che'n mènà nac xal ndxep dii levadur co' ndyen thib xa'got par ncos xa' diia con son kil harin. No con le' laate diia tyub bes son kil harina.

Jesús ndyoodi's loo mèn co' nac antub di's co' mtetac Jesús loo mèn.

(Mr. 4.33–34)

³⁴ Ryete con'a mdoodi's no Jesús mèn co' mqueltaa loo Jesús co' ngòc di's co' mtetac Jesús loo mèn. Asemblí Jesús ante mtetac Jesús di's loo mèn. ³⁵ Tataa ngòc co' mbli Jesús par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox, co'se' mque' mbi'a ye's loo thib libr, di's co' mbez:

Daa tyoodiz con mèn ante con di's co' tetaquen loo mèn. Daa tyoodiz no mèn no tan cuent loo mèn cón che'n con' co' nacasloo axta co'se' mbli Diox ngure izlyo' no mblec Diox izlyo' no axta nalle'.

Jesús ngue go xo'f no ngue ta' Jesús cuent cón che'n triu huan co' ngulen lath nzob triu.

³⁶ Ngolo gunii Jesús Diox loo mèn co' mqueltaa loo Jesús ro laguna, mbii Jesús tya. Ngòc Jesús liz thib mbi' co' ndub gaxte tya. Liz mbi'a mqueltaa ryete myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, blo xo'f U' di's co' mtetac U' cón che'n huan ye'rsin' co' ñaa xal ñaa triu loo nu' co' ngo no co' ngulen loo xyòn mbi'a.

³⁷ Jesús mcàb loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen'a:

—Xa' co' ngo nzob bin ndac co' nac triu, xa'a nac daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. ³⁸ No con' co' nee di's co'te' nac xyòn mbi'a co'te' ngo bina, con'a ndlu' loo na' nac izlyo' ndxè'. Le' nzob bina na, ndlu' loo na' nac mèn co' Diox, licque', ñibe'pe' loo. Le' triu huan ye'rsin' co' ngulen le'n ña' triua na, ndlu' loo na' nac mèn co' nac che'npe' Mebizya. ³⁹ Le' xa' co' nac ngolo ngola's co' mblo bin ye'rsin'a na, ndlu' loo na' nac yub Mebizya. Le' co'se' ngolo ngòc cosecha na, con'a ndlu' co'se' lyux no co'se' lith no izlyo' ndxè'. Le' mèn co' thop cosecha na, ndlu' loo na' nac angl co' yi'th thop mèn huen no mèn ye'rsin' co'se' lith no no lyux izlyo'. ⁴⁰ Xalque' mthop moz triu huan ye'rsin' co' ñaa xal ñaa ña'a par tec moz huana loo quí, tataa gaca loo mèn, ne, co'se' lith no no lyux izlyo' ndxè'. ⁴¹ Daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, daa tel' angl daa co'se' gac tiempa par yi'th thop angl rye mèn ye'rsin' co' ndli par ncua'n taamas mèn xtol mèn no chol mèn co' ncua'n xquin no xtol, ne. ⁴² Co angl rye mèn ye'rsin'a le'n ye'rbiil co'te' nzo quí no bèel. Tya, gón' mènà no hua le mènà. ⁴³ Sya, mèn co' mdyal, mèn co' mbli co'

mnibe'pe' Diox loo mèn, loo mènà quée xniì xal co'se' ndxa'x xniì huiz co'se' gac tiemp co' ñibe'pe' Diox xud gu' loo ryethe con'. Gu' co' nden' co' nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No gola's gu' loo di's co' ngue niin loo gu' ndxè'.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n tmi co' nzo yòo.

⁴⁴ Tolo ndxab Jesús loo mènà: Nde tetaquen tedib con' loo gu': Con' co' nden' mèn no ndyac lezo' mèn cón che'n Diox, mèn co' tlo yila's loo Diox tac Diox mdyal yòo mèn loo cón che'n Diox, nac thib con' ndac tín' xal co'se' mzyal thib mbi' tmi co' nzo casloo loo xyòn thib xtàa mbi'. Per co'se' mzyal mbi' tmi co' nzo casloo loo xyòn xtàa mbi'a, ale mbere mbi', mtau' mbi' loo tmia tya tedib vez. No de tant ndyac lezo' mbi' co'se' mzyal mbi' tmi loo xyòn tedib mbi', ale mbere mbi', ndye'th mbi', mtho' mbi' rye con' ndxàp mbi' par ti' mbi' xyòn mènà loo mèn co' nac che'n yòoa.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n perl co' anze'fntac.

⁴⁵ Mèn co' ñibe'pe' Diox loo nac xal thib mbi' co' ndyee viaj co' ngue tee cua'n perl co' anze'f nàp ntac. ⁴⁶ Co'se' mzyal mbi' perl co' anze'f nàp ntac, mbere mbi', ndye'th mbi' par liz mbi' par tho' mbi' rye con' ndxàp mbi' par ryo' tmi loo con' ndxàp mbi'. Sya, bere mbi', ya mbi' par ti' mbi' perl co' anze'f ntac. Tataa mod nden' mèn co' ndyal ñibe'pe' Diox loo mèn tac anze'f thib con' ndac no con' huen ndli Diox loo mènà tataa.

Jesús ngue tetac loo mèn xal co'se' ndxe-gaa chop loo mbèel le'n yex.

⁴⁷ Mèn nde'th no ngo mèn yalbàn cón che'n di's ndac xa mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Huax mèn nqueltàa no mèn co' ngòc loo cón che'n Diox xal ndxàca co'se' ngobii mèn thib yex le'n nítto'. No co'se' ndlyàa yexa le'n nítto', ndxegaa huax loo mbèel le'n yex. ⁴⁸ No co'se' ndxegaa huax loo mbèel le'n yex, le' sya, mèn co' ndyen mbèel ngo' yex par ro play. Tya, ndyub mènà par noo noo co' mènà mbèel ye'rsin'. No ngobii mèn mbèel ye'rsin'a thib lad. Le' mbèel co' nac mbèel huena na, mbèela ngòc mèn le'n thib cardor. ⁴⁹ Tataaque' gaca co'se' zin huiz no zin ze co'se' ñibe' Diox lyux izlyo' no lith no izlyo'. Sya, ryo' angl. No co' xà' angl mèn ye'rsin' lath mèn nali no lath mèn nambii. ⁵⁰ Co angl mèn ye'rsin'a le'n ye'rbiil co'te' ndxetoo bèel no quí. Tya, gón' mènà no hua le mènà tant nè naca, ndyac mènà.

Trè' ndlu' Jesús cón che'n thib mbi' co' mcui con' cub lath con' gox.

⁵¹ Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' ndxaa'd ryethe di's ndxè' le'n quèe yéc gu' no le'n lezo' gu', à'?

Myen' xin' mté'th Jesús ndxab:

—Aa, Tad. Ndxaa'dque' di's ba' le'n quèe yéc nu' no le'n lezo' nu'.

⁵² Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Co'se' huen huen mté'th thib mbi' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no yiloo mtlo mbi', huen huen mté'th mbi'a cón che'n xá mod ñibe'pe' Diox loo mèn nalle', ndxàc loo mbi'a xal loo thib patrón co' ngo' con' cub no con' gox le'n cuart co'te' ngocsua' patrona rye con' ndac che'n patrón.

*Jesús ngòo yèez Nazaret co' nac làaz Jesús.
(Mr. 6.1–6; Lc. 4.16–30)*

⁵³ Co'se' ngolo mda' Jesús cuent cón nee di's di's co' angmtetac Jesús loo mèn, mbii Jesús tya. Ndyàa Jesús par làaz Jesús. ⁵⁴ Co'se' mzin Jesús làaz Jesús, tya mtlo Jesús, mbliu Jesús mèn co'te' ndub sinagog che'n mèn gulàaz Jesús. Le' rye mèn co' mqueltàa le'n sinagoga na, ante ngüi' mèn no ante ñaa mèn loo Jesús. No mbez mèn loo xtàa mèn:

—¿Pá ngua té'th mbi' ba' rye con' co' ndxác mbi' no xá mod susque' ndxác mbi' ba' ndli mbi' yalguzye' co' ndli mbi' ba', ne? ⁵⁵ Na' nanee le' mbi' ba' nac xgan' Chè carpinter. No nac mbi' xgan' Mari. Nanee na' le' mbi' ba' ndxác hues Cob, hues Chè, hues Mon, no hues Jud. ⁵⁶ No myen'got co' nac fta'n mbi' ba' nzo ban làth na' trè'. ¿Xá mod susque' ndxác mbi' ba' ndli mbi' ryete yalguzye' co' ndli mbi' ba'? No sate ndlu're' mbi' taamas con' ndli mbi' loo mèn, yey. ⁵⁷ Por xtüuz co' mbli mèn cón che'n Jesús no cón che'n mèn guliz Jesús, ale tataa mod leque mèn mbli par ngo tac lezo' mèn con' Jesús. No mden' mèn ngòc nguàal di's cón che'n Jesús. Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Huax mèn ndli ndyu' thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox. No ndli mèn cas mbi'a. Per mèn co' nac mèn gulizpe' mbi'a no mèn co' nac mèn gulàazpe' mbi'a, ipà li mèn cas mbi'a!

⁵⁸ Con'a mbli ya ne'ntolode ngli Jesús huax yalguzye' tya tac mèn ne'ndalte ngala's cón che'n con' ndli Jesús.

14

Trè' ndlu' cón che'n xá mod mbeth mèn Juàn Bautist.

(Mr. 6.14–29; Lc. 9.7–9)

¹ Leque le'n huiza mbìn thib mbi' co' ngro' lèe Herod, co' mnibe' loo mèn co' nac mèn gulàaz che'n mèn galile tiempa, cón che'n Jesús. ² Sya, ndxab Herod loo mèn co' ngòc moz Herod co' ngo no Herod:

—Peser Juàn Bautist nac mbi'a. Thib des-cuid pá ngro xban Juàn làth mèn nguth cona

ndxàp mbi'a con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par ndli mbi' chol yalguzye'.

³ Tataa ndxab Herod loo mèn co' nqueltàa no Herod. Tac Herod neeque' le' Herod mnibe' loo solndad ya tedó' solndad nii Juàn Bautist con' thib cadén le'n lezi'f ante por cón che'n thib xa'got co' ngro' lèe Herodi co' ngòc sa'l Lip, hues Herod. ⁴ Tataa mnibe' Herod ngòc loo Juàn Bautist tac de yalquíte ndxab Juàn loo Herod indxàalte que no Herod xa'got Lip xal xa'gotpe' Herod.

⁵ Leque hora ngulàa xyàn lezo' Herod. Mbly'a's Herod ngnibe' Herod loo solndad par ya yuth solndad Juàn. Per Herod mzyeb gunèe Herod mèn co' nziri' huiza. Tac ryete mèn loo xtàa mèn le' Juàn ante ndyoodi's cón che'n Diox. ⁶ Per huiz co'se' mbli Herod thib lni co' ngòc huiz co' ngóol lèe Herod, sya, thib mza' co' nac rsap Herodia, asembli mza'. Ngro' mza'. Mbli' nii mza' loo Herod no loo mèn co' nziri' no Herod, mèn co' mbli Herod convid. No anze'f thib gust mda' lezo' Herod gunèe Herod mod co' mbli' nii mza'. ⁷ Ale mde'th Herod Diox loo mza' no loo rye mèn co' nziri' no Herod. Ndxab Herod loo mza' le' Herod li ryethe con' ndly'a's mza' o ta' Herod ryethe con' ndly'a's mza' par càa mza'. ⁸ Le' xna' mza' na, ndoole' mquíl' mza'. Ndxab xna' mza' loo mza':

—Guuz loo rey Herod ta' rey yéc Juàn Bautist càal loo thib plat.

Le' sya, co'se' mbere mza', ndye'th mza', ndxab mza' loo rey Herod:

—Rey, daa ndlyaz ta' U' yéc Juàn Bautist càan loo thib plat nalle'.

⁹ Co'se' mbìn Herod tataa ndxab mza' loo Herod, anze'f mxi lezo' Herod por con' li Herod. Per com le' Herod mde'th lèe Diox, ¿lé'?, no ngro'le' di's ro Herod loo ryete mèn co' nziri' con' Herod, mèn co' mbli Herod convid, le' Herod li con' ndly'a's mza', ¿lé'?, mnibe' Herod ya xi solndad yéc Juàn Bautist loo thib plat par càa mza'. ¹⁰ Sya, que nzo ne' ñee lezo' Herod, mtel' Herod solndad par ngua cho' solndad yéc Juàn le'n lezi'f. ¹¹ Ngolaa, ndye'th no solndad yéc prob Juàn loo thib plat. Mda' solndad yéc Juàn loo thib plat mcàa mza'. Le' mza' na, xexte ngro'. Ngua ta' mza' plat con' yéc Juàn loo xna' mza'.

¹² Ngolo mbeth solndad Juàn, mzin myen' xin' mté'th thebol Juàn Bautist. Ngua lo' myen' thebol Juàn lezi'f. Ngua ca's myen' thebol Juàn. Ngolaa, ngua ta' myen' cuent loo Jesús cón ngòc loo Juàn Bautist.

Jesús mbli par nduhua gay mil ante mènbi'.

(Mr. 6.30–44; Lc. 9.10–17; Jn. 6.1–14)

¹³ Co'se' mbìn Jesús con' ngòc loo Juàn, mbii Jesús tya. Ngòo thidte Jesús le'n thib

yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús par ya Jesús xà'le' tedib lugar. Per mèn co' ngure no Jesús tya mbìn le' Jesús ndale' loo nít loo lagun. Sya, ngro' tee rye mèn co' nzo han par neda angnzo ro lagun. Nda nque mènà xis Jesús. ¹⁴ Texal ngro' Jesús le'n yòoyaa, ñèe Jesús nziri'le' huax mèn loo Jesús. Nalyat ngòc lezo' Jesús gunèe Jesús mènà. Mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mènà. Mteyaa Jesús rye mèn yíiz co' nde no mènà loo Jesús. ¹⁵ Co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús nde zèle' izlyo' huiza, ngua myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Mzyèle' izlyo', Tad. Neeque' U' co'te' nziri' na' ndxè' nac thib lugar nagán. No yende chó mèn nzo co' tho' co' hua mèn trè'. Más huen gunii U' Diox loo mèn ba' par bii mèn par ya cua'n mèn con' hua mèn le'n yèez ba' no le'n ranch co' nziri' le'n yii ba'.

¹⁶ Sya, mcàb Jesús loo myen'. Ndxab Jesús: —Inquite bii mèn, yey. ¿Máa yob yéc gu', na? Fta' gu' con' hua mèn.

¹⁷ Myen' ndxab loo Jesús: —Yende cón ngue no nu' arid trè', yey. Pente ngue no nu' ga'y pan no chop mbèel no maste.

¹⁸ Jesús ndxab loo myen': —Que de no gu' con' ngue no gu'a trè'. Ñeene'.

¹⁹ Sya, gunii Jesús loo mènà. Ndxab Jesús: Nabe'ste gure tub gu' loo huan ba', ey.

Ngoloa, mxen Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús: Ay, Dio's. Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no por mbèel ndxè'. Sya, mchi'x Jesús pana no mbèela. No mbli Jesús par mbyar' pana no mbèela. Mda' Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mbli'tha loo mènà. ²⁰ Ryete mènà nduhua rsè axta plóthe mblyas mènà. Ngolo nduhua rsè mènà, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f. ²¹ Mèn co' nduhua rsèa ngòc ga'y mil mèn, ante mènbi'. Xà'que' mèngot no xà'que' myen' bix. Indxòode cuent mèngot no myen' bix co' nduhua.

Jesús mdee nii loo nít loo lagun.

(Mr. 6.45–52; Jn. 6.16–21)

²² Ngoloa, mnibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Gòo gu' le'n yòoyaa ba'. Ftlò gu', fteteegu' yòoyaa. Ya ner gu' par zin gu' tedib lad ro lagun. Yilò, ndal que'en ba'.

Láth nda myen'a, Jesús gunii Diox loo mènley' co' nziri'a. ²³ Ngolo gunii Jesús Diox loo mènley'a, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thib yii co' ndub gaxte tya par cues thidte Jesús Diox. Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, thidte Jesús mbyan' loo yia. ²⁴ Le' myen' xin' mté'th Jesús na, láth co'se' nda tete myen' yòoyaa grolthe loo lagun, ngro' thib mbiidó'

co' mtau' ned nda yòoyaa. Nde nxon', mxít too mbii nít. Ngo mbii nít le'n yòoyaa. No ngüin mbii nít cho yòoyaa. ²⁵ Xtil'a, cuar ngro' too gax Jesús loo myen'. Nde tee nii Jesús loo nít loo lagun loo myen'. ²⁶ Co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús nde tee Jesús loo nít loo myen', anze'f mzyeb myen' no ngo no lezo' myen'. Ngrozèe zeb myen'. Ndxab myen':

—¡Ay, con' mal nde go', cara! ¡Con' mal nde go', cara!

²⁷ Per Jesús gunii loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'zyebte gu', ey. Blo gu' valor loo gu'. Daa na.

²⁸ Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, chele'i U', bli U' par teniin loo nít par galen loo U' axta co'te' ndoo U' ba'.

²⁹ Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Neece. Que de, tá.

Sya, ngulàa Pedr loo yòoyaa. Mtlò Pedr, mdee nii Pedr loo nít par ya Pedr co'te' ndoo Jesús. ³⁰ Per co'se' mda' Pedr cuent anze'f thib mbii nzo'f loo lagun, mzyeb Pedr. No co'se' mden' Pedr mtlòle' ngue dep Pedr le'n nít, mtlò Pedr, ngrozèe Pedr. Mbez Pedr:

—Tad, Tad, jer que de. Guree U' daa par lyá' daa trè'.

³¹ Texal mzin Jesús loo Pedr, chàa, nguree Jesús ya' Pedr. No ndxab Jesús loo Pedr:

—¡Jaa, Pedr! Pente ndxela'sl, ¿lé'? ¿Chonon ne'ngàptel yalxla's loon par ne'dyepetel le'n nít, à'?

³² Co'se' mquée Jesús loo yòoyaa con Pedr, xèegà nguled mxyo'f mbii loo nít loo lagun.

³³ Le' sya, co'se' gunèe ryete myen' co' nzo le'n yòoyaa con' co' ngòca, mdub xib myen' loo Jesús. Mcòo' myen' yéc myen' loo Jesús. No ndxab myen' loo Jesús:

—Licpe' ba'i, Tad, U' nac xgan'pe' Diox.

Jesús mteyaa huax mèn le'n yèez Genesaret.

(Mr. 6.53–56)

³⁴ Ngoloa, tolo mtetee myen' yòoyaa loo nít loo lagun axta mzin myen' tedib lad ro lagun con Jesús co'te' nac loo xyòn mèn che'n làaz mèn genesaret. ³⁵ Co'se' mblibe' mèn yèezya' che'n làaz mèn genesareta Jesús na, mde'th mènà di's loo rye mèn yèez gaxa. Co'se' mbìn mènà le' Jesús nzo tya, mbi'th no mènà huax mèn yíiz loo Jesús co'te' ngo Jesús. ³⁶ Nalyat mna'b mènà di's loo Jesús par ta' Jesús lugar ante gál mènà ro xab Jesús yac mènà loo yíiz co' ndyac mènà. Tataa mod ryete mèn co' ante mbuàal ro xab Jesús mbyacque'.

15

Con' co' ndli no con' co' ndxàc loo mèn par ndli mèn con' ye'rsin'.

(Mr. 7.1–23)

¹ Sya, mbii gax plá mèn xley' farise no plá mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Mèna nde par ned ciuda Jerusalén par asembli mèna mnibdi's mèna di's loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

² —¿Chonon indubdi'ste myen' xin' mté'th lùu ba' cón che'n costumbr che'n xudgool na', à? Ale ndxe'leque', intechte myen' ya' myen' ndoore' tyub myen' par hua myen' xalque' nac costumbr co' ngue no na' no co' mbed no na'.

³ Jesús mnibdi's loo mèna. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu', ne, por cón che'n con' co' mnibdi's gu' loon: ¿Chonon indyubdi'ste gu' loo Diox par li gu' xal nac co' ñibe' Diox loo gu' li gu', à? Ale más ndli gu' xal nac costumbr co' ngue no gu' no co' mbed no gu' leque li gu' xal ñibe' Diox loo gu' par li gu', ¿lé? ⁴ ¿Ché' inda'de gu' cuent le' Diox ndxab loo di's co' mnibe' Diox co'se' ndxab Diox:

Gòp gu' mod gunèe gu' xud gu' no gòp gu' mod gunèe gu' xna' gu'. Per ndxe'leque', mèn co' ñii yèe ñii tì cón che'n xud mèn no cón che'n xna' mèn, mèn li mandad guth mèn mèna.

⁵ Per ndxe'leque', gu' mbez nzoque' mod gab thib mbi' loo xud mbi' no loo xna' mbi': Yende mod lyath non gu', Pay, May, con con' ndxàpen tac ryete con' co' ndxàpen, na mdeth lèe Diox le' con' co' ndxàpen nac che'npe' Diox. Tataa mbez gu' mastale' inda'de gu' con'a cà Diox. ⁶ No tolo mbez gu': Le' chol mèn co' mbez tataa loo xud mèn no loo xna' mèn, ya inquinte tolo lyath no mèna xud mèna no xna' mèna. Tataa mod ndlá' gu' co' mnibe' Diox loo gu' li gu' par más li gu' con' co' nac costumbr co' mbed no gu' no mod co' ndxàp gu'. ⁷ Aa, mèn xley' farise. Aa, mèn co' nac maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Aa, que ndxác gu' ntembi' gu' ro gu' no ntembi' gu' xti's gu' loon, ¿lé? Bien lal ro Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' mque' Sayi ye's cón che'n gu'. Sayi ndxab:

⁸ Mèn nación Israel ndxè' alithe ndyoodi's di's par li mèn con' guryath loon no par li mèn con' guryen loon. Per mod co' ndxàp mèn nación Israel co' ndlu' mèn nación Israel cón chenen, ingue lu'de mèna loon dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn le' mèna ndubdi's ndac loon.

⁹ Anxle' ncòo' mèn nación Israel yéc mèn nación Israel loon, ne. No anxle' mbez mèna lèen co'se' ndlu' mèna cón che'n xley' leque mèna loo xtàa mèn. Per ndxe'leque', xley' co' ndlu' mèna nac leque xley' che'n mèn izlyo' ndxè'.

¹⁰ Sya, ngurez Jesús rye mèn co' mqueltàa loo Jesús, co' nziri' loo Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Ndlyazen gòn gu' di's ndxè'. No ndlyazen ta' gu' cuent cón che'n di's ndxè'. No ndlyazen ta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu'. ¹¹ Inacte por intechte mèn ya' mèn no inacte por con' co' ndxuhua mèn ndxác con' ye'rsin' loo mèn no ndli mèn con' ye'rsin'. Ndxé'leque', di's co' ndyoodi's mèn co' ndryo' ndlyen' le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn, con'a nac co' ndli par ndxác mèn mèn zab no mèn ye'rsin' loo Diox.

¹² Sya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿ché' ne'nda'de U' cuent le' mèn xley' farise no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, nazab nden' mèna di's co'se' mbin mèna di's co' ndxab U'? Mbli mèna cuent le' di'sa ngòc di's co' guñii yèe U' no co' guñii tì U' cón che'n mèna. No mbli mèna cuent le' di'sa ngòc ngòc nguàal di's co' gunii U' cón che'n mèna.

¹³ Per Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Mèna nac xal thib xan' yaa co' mxenle' lox. Per chol xan' yaa co' tarte too xuden Diox co' nzo loo bé', mèn quib alox xan' yaaa, co' nee di's, nac mèna. ¹⁴ Bla' gu' tee nziri' mèna, ey. Mèna nac xal mèn sieu co' ndyen ya' tedib mèn sieu par tete mèn sieu xtàa mèn sieu. No chele' thib mèn sieu ndyen ya' tedib mèn sieu, co' nee di's, par tete sieu xtàa sieu, ¿ché' ngue li gu' xtùuz ne'yizi'fte ryop mèn sieua le'n thib ye'r, cà? Tazi'f ryop mèn sieu le'n thib ye'r, ¿lé? Tataa nac mèna.

¹⁵ Sya, mcàb Pedr. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, fta' U' cuent loo nu' cón che'n di's co' mtetac U' loo mèna.

¹⁶ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Ché' no gu' inda'de cuent cón che'n di's co' mtetacuendo loo mèna, cà? ¹⁷ ¿Ché' inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent le' ryete con' ndxuhua mèn thib li ndxòoi le'n xti' mèn no ndxeloa ndri'tha loo mèna co'se' nda mèn mandad mèn, cà? ¹⁸ Per di's co' ñii mèn no co' ndyoodi's mèn na, di'sa nac co' más nabe's ndryo' ro mèn no lezo' mèn tac di'sa más ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn par ndyoodi's mèn. No leque di'sa ndli ntezab mèn no ndlu' mod co' nac mèn par ndxác mèn mèn ye'rsin' loo Diox. ¹⁹ Tac leque le'n quèe yéc mèn no le'n lezo' mèn ndryo' xtùuz ye'rsin' co' ndli mèn xtùuz. Angab na'i, xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli chol xtùuz ye'rsin' par guth mèn xtàa mèn; xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli xtùuz par cua'n mèna xin' huan mèna, no li mèna yalburrid; xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli xtùuz par li huan mèn; xal xtùuz co' ndli mèn co' ndli xtùuz par toxcu'a mèn yalgutè'; no xal xtùuz co' ndli mèn par ndxòo lezo' mèn cón che'n cuent yix. ²⁰ Ryete con' co' ndli mèn xtùuza, ntezab

xtùuz mèn no lezo' mèn par ndxàc mèn mèn ye'rsin' loo Diox. Per mèn co' tyub par hua mèn lua' mèn no xít mèn, co'se' intechte mèn ya' mèn, xal nac costumbr co' ndxàp mèn co' mbed no mèn, intezabte con'a xtùuz mèn no lezo' mèn par gac mèn mèn ye'rsin' loo Diox.

Thib xa'got tith ngola's loo Jesús.

(Mr. 7.24–30)

²¹ Ngoloa, ngro' Jesús tya. Mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned le'n rye yëezya' che'n làaz mèn ciuda Tir no le'n rye yëezya' che'n làaz mèn ciuda Sidón. ²² Láth nda zin Jesús ned nda Jesús par neda, mbi'th thib xa'got co' ngóc mëntée che'n thib di'stée co' lée canane, co' naban par neda, loo Jesús. Cabii mbez xa'gota loo Jesús:

—Tad, naneequen le' U' nac bin David co' ngóc rey póla. Por cona, gulat lezo' U' gunée U' daa. ¿Xá nee U'? Mza' co' nac rsapen ndxè' nquée mbii che'n xpíi ye'rsin' no anze'f nè nquée mbii rsap daa, Tad.

²³ Per Jesús yende chó di's mcàb loo xa'gota. Sya, mbi'th myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Mna'b myen' di's loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, guuz U' loo xa'got ba' bii xa' tac anze'f nazab mbez yèe xa' ned xís na'.

²⁴ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús: —Aa'a. Yende cón gaben loo xa'got ba'. Diox mtel' daa par mbalen ante loo mèn nación Israel, mèn co' nac xal mbacxil' co' nzi tee huan.

²⁵ Látha, negadi's mbii gax xa'gota loo Jesús. No mdub xib xa'gota loo Jesús. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, bli U' favor blo' U' xpíi ye'rsin' loo rsap daa.

²⁶ Per Jesús asembli par mtetac Jesús thib di's loo xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ihuenta nac co' li mèn chele' mèn teche pan loo xin' mèn no ta' mèn pana par hua mbac, ¿lé'?

²⁷ Chàa, mcàb xa'gota loo Jesús. Ndxab xa'gota:

—Aa, Tad. Lìcque' nac co' ngolo gunee U' loon ba'. Yende cón niin loo U'. Per hui' U' nexa. Mbac nthopque' pan byòo bix co' ndxàb ro mes co'se' ndxuhua mèn par hua mbac.

²⁸ Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, nase ngolo gunee, lìcque', ndx-ela'sque'l loo cón chenen, ndee. Lìquen con' ndly'a'sl, ndee, ey.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo xa'gota, leque hora mbyac rsap xa'gota. No mbiiche mbii co' mzib yéc rsap xa'gota. No mdyub xnii yéc rsap xa'gota no mdyub xnii lezo' rsap xa'gota loo mbii co' mquée yéc rsap xa'gota.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.

²⁹ Mbii Jesús tya. Mdee nii Jesús dib vult ro lagun co' ne' lée lagun che'n làaz mèn galile axta mzin Jesús tedib lad ro laguna. Ngoloa, mquée Jesús loo thib yii par tyub Jesús tya. ³⁰ Látha, mzin huax mèn loo Jesús co'te' ndub Jesús. Nde no mèn mèn coj, mèn sieu, mèn mud, mèn co' yende nii, no mèn co' yende ya', no taamas mèn nayíiz co' ndyac chol yíiz par teyac Jesús rye mèn. Mteyacque' Jesús rye mèn. ³¹ Co'se' ngolo gunée rye mèn co' ngureri'a ngóc con'a, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn co'se' gunée mèn le' mèn co' ngóc muda ndyoodi's; co'se' gunée mèn le' mèn co' yende nii no mèn co' yende sa ya' mdyoxcua', ngóc mèn xal mèn huen; co'se' gunée mèn le' mèn renc mdee; no co'se' gunée mèn le' mèn sieu ngúi'. Mèn mto ngurez Diox, Diox co' nac Dioxpe' mèn nación Israel. Mbez mèn di's roo no di's xèn no di's natú' loo Diox.

Jesús mbli par nduhua thap mil mèn.

(Mr. 8.1–10)

³² Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anze'f ndlyat' lezon ñièn prob mèn ba'. Tac ndxàcle' son huiz nzo mèn ba' trè' con daa. No yende cón nde no mèn par hua mèn. Indlyasten tel'en mèn par bii mèn liz mèn no làaz mèn tac daa nanee le' mèn ba' nzi lan'. No nzo ryes guu's mèn no lyàa fuerz mèn ned bii mèn.

³³ Per myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, ¿xá mod li na' par que no na' con' hua ryethe mèn ba'? Tac U' nanee le' co'te' nzo na' ndxè' nac lugar nagán. No yende chó mèn nzo co' naban par nendrè' par tho' mèn co' hua rye mèn ba'.

³⁴ Sya, mnibdi's Jesús loo myen':

—¿Plá pan ngue no gu', à'?

Myen' mcàb. Ndxab myen':

—Pente ngue no nu' gaz pan no ndxepete mbèel bix no maste.

³⁵ Sya, ndxab Jesús loo mèn nabe'ste tyub mèn loo yòo co'te' nziri'te mèn. ³⁶ Sya, mxen Jesús gaz pana no ndxep mbèel bixa. Ndxab Jesús loo Diox: Ay, Dio's, Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no por mbèel ndxè'. Ngoloa, mchi'x Jesús pana no mbèela par mbyar' pana no mbèela. Ngoloa, mda' Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na, mbli'th pan no mbèel loo rye mèn co' nziri'a. ³⁷ Ryethe mèn nduhuaque' axta plóthe mbly'a's mèn. Ngolo nduhua mèn, mthop myen' rye le' pan no mbèel co' mbyan' xo'fa. Msè myen' gaz cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f co' nduhua rye mèn. ³⁸ Mèn co' nduhua axta plóthea, mèn ngóc thap mil mèn co' ngóc ante mènbi'. Xà' mèngot. No xà' myen' bix. Indxòode cuent mengot no indxòode cuent myen' bix co'

nduhua axta plóthe. ³⁹Ngolo nduhua mēna, gunii Jesús Diox loo mēna. Ngōo Jesús le'n thib yōoyaa co' ndub ro laguna con myen' xin' mté'th Jesús. Nguri'th Jesús par ned co'te' nzi thib yēez co' lēe Magdala.

16

Mēn xley' farise no mēn xley' saduce mna'b loo Jesús li Jesús thib yalguzye' co' gac xal thib señ loo mēn.

(Mr. 8.11–13; Lc. 12.54–56)

¹ Lāth nda riid Jesús par neda, ngua sál' ndxep mēn co' ngōc mēn xley' farise no mēn co' ngōc mēn xley' saduce Jesús par mcua'n mēna mod ñeene' ché' tli mēna gan gāal di's mēna Jesús par yigaa Jesús loo mēna. Ndxab mēna loo Jesús:

—Tad, ¿xá neel? Nu' ndly'a's lil thib yalguzye'pe' loo nu' par hui' nu' chó yalguzye' lil co' yú' xal thib señ loo bé' loo nu'.

² Per Jesús mcáb. Ndxab Jesús loo mēna:

—Nde niin thib con' loo gu' co' ta' cuent xá nac gu'. Co'se' mzyèle' izlyo, xēe ngüi' gu' loo bé'. No co'se' ñee gu' nquēe xcuaa nane loo bé', mbez gu' loo xtāa gu'. Nde zin'le' tiemp lyāa yi', cara. ³Le' co'se' ñee gu' blé' blé' nac xcuaa co' nquēe loo bé' ndxáal xtil' na, mbez gu' loo xtāa gu'. Nalle' huin xōo o lyāa yūu quēe. ¡Aa, mēn xley' farise no mēn xley' saduce! Susque' ndxác gu' ntembi' gu' ro gu' no ntembi' gu' xti's gu' loon. Ale ngo' gu' cuent cón che'n señ co' ndxú' loo bé'. Per ingo'de gu' cuent no ne' ne' indli gu' cuent cón che'n señ co' ntlole' ndxác tiemp ndxé' co' lu' le' Diox mtel' daa par ndxāpen con' roo con' xēn la's niin no la's yan.

⁴ Tolo ndxab Jesús loo mēna:

—¿Gu' co' nac mēn ye'rsin', gu' ñibe' loon par lin thib yalguzye' co' ndly'a's gu' hui' gu', cà'? Yende xāa. Ya yende chó mās yalguzye' lin loo gu' par hui' gu'. Ndxé'leque', con' ndxé' no maste niin loo gu': Con' co' ngōc loo Jonás póla nac co' ta' cuent loo gu' cón che'n con' co' gac loon yilōa.

Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, taate mbyan' mēna tya. Ne'ncābte mēna loo Jesús. Le' Jesús na, mxen ned. Ndyāa Jesús.

Jesús mtetac thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús le' xley' mēn farise nac xal dii levadur.

(Mr. 8.14–21)

⁵ Co'se' mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús tedib lad ro lagun tedib vez, ne'nte'de lezo' myen' xin' mté'th Jesús ndi' myen' pan par nque no myen' pan. ⁶Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Chó Diox chó nee gu' no anderhuen gu'. Leque gu' fquenap gu' loo cón che'n dii levadur co' nac cón che'n xley' mēn farise no co' nac cón che'n xley' mēn saduce.

⁷ Per myen' xin' mté'th Jesús, mtlo myen', ndxab myen' loo xtāa myen':

—Tatua' gunee Tad loo na', cara, tac ne'nte'de lezo' na' ndi' na' pan par que no na' pan.

⁸ Jesús mden' lezo' no mda' Jesús cuent con' co' mbli myen' xtūuz. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon mbez gu' loo xtāa gu': Tatua' mbez Tad loo na' tac ingue node na' pan? Susque' pente ndxāp gu' yalxla's loon, yey. ⁹¿Ché' tarte ta' gu' cuent co' huenleque' no ché' ne'tyede lezo' gu' cón che'n con' mbli con gaz pan co' mbli mandad co' mbli'th gu' loo ga'y mil mēn, cà'? ¿Plá cardor pan co' mchixena mbyan' xo'f co' mthop gu', à'? ¹⁰¿Ché' ne'tyede lezo' gu' co' mbli con gaz pan co' mbli mandad mbli'th gu' loo thap mil mēn, ne? No ¿plá cardor pan co' mbyan' xo'f mthop gu'a, à'? ¿Ché', ndyac gu', ne'gácte daa toxcuān sa pan hua na', cà'? ¹¹¿Chonon ne'nda'de gu' cuent no ne'nglide gu' xtūuz le' daa ne'ndoodi'ste cón che'n panpe' loo gu' co'se' guniin loo gu' anderhuen gu' no chó Diox chó nee gu', fquenap gu' gu' loo dii levadur co' nac cón che'n xley' mēn farise no loo dii levadur co' nac cón che'n xley' mēn saduce, à'?

¹² Ale axta syare' mda' myen' cuent le' Jesús ingue bezte loo myen' le' myen' quenap myen' loo cón che'n dii levadur co' ndli ndyoo bes pan. Ndxé'leque', myen' mden' no mda' myen' cuent le' Jesús ngue lu' loo myen' leque myen' quenap myen' loo cón che'n xley' che'n mēn xley' farise no loo cón che'n xley' che'n mēn xley' saduce.

Pedr ndoo lite ndxab loo Jesús le' Jesús nac merpe' Crist.

(Mr. 8.27–30; Lc. 9.18–21)

¹³ Co'se' mzin Jesús le'n yēezya' che'n làaz mēn ciuda Cesar co' mblec thib mbi' co' lēe Lip Tetrarc, Jesús mñibdi's loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Chó mēn mbez mēn nac daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mēn loo izlyo' ndxé', à'?

¹⁴ Myen' xin' mté'th Jesús mcáb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ndxep mēn mbez le' U' nac Juān Bautist. Taandxep mēn mbez le' U' nac Lii. No nzore' mēn co' mbez le' U' nac Jeremi. Mbez mēna, ne, nzo chó mēn co' nde'th di's co' ndxab Diox nac U'.

¹⁵ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Gu', à'? ¿Chó mēn mbez gu' nac daa?

¹⁶ Sya, ngro' nxon' Mon Pedr. Ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—U' nac yubpe' Crist. Nac U' xgan'pe' Diox co' nabanpe'.

¹⁷ Jesús mcáb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Anze'f huen ndal, Mon, xgan' Jonás. Tac nec thib mēn che'n izlyo' ndxé' tarte lu' cón

che'n con' co' ngolo guneel loon ba' lool. Ndxé'leque', yub xuden Diox mbli par non lùui par guneela loon. ¹⁸ No nalle' daa nii lool: Lùu hue' tedib lèe co' nac Pedr, co' nee di's, nac quèe. No loo di's co' ngolo guneel loon ba' co' nac xal thib quèe roo xal thib quèe rhue' no xal thib quèe co' ngool loo izlyo', loo cón che'n di'sa daa li par dyop mèn no queltàa mèn loo cón chenen par gac mèn che'npe' daa. No ne' ne' gac Mebizya li Mebizya gan co' xà' Mebizya mèn loon no loo cón chenen co'se' gath mèn. ¹⁹ Pedr, daa ñibe' lool le' lùu ñibe' loo mèn co' Diox ñibe' loo. Gàl xal mèn co' altant ndyoo ner no ndyoo naa loo mèn. Con' co' ñibe'l loo mèn yende mod li mèn, con'a gac con' co' mnibe' lezon loo bé' gac con' co' yende mod li mèn, mèn co' nzo loo cón chenen. No con' co' ñibe'l loo mèn par li mèn, con'a gac con' co' mnibe' lezon loo bé' gac loo mèn no con' co' li mèn, mèn co' nqueltàa loo cón chenen.

²⁰ Ngolaa, sya, mnibe' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' yende chó loo gabte myen' le' Jesús nac Crist.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gath.

(Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22—27)

²¹ Desde huiza par delant Jesús mtlo mda' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús naquinque' ya ciuda Jerusalén. Ndxab Jesús loo myen', ne, le' mēngool, no mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, ryete mèn yátbée par tetii mèn Jesús axta plóthe lya's mèn. Ndxab Jesús loo myen', ne, le' mèn li par guthxù' mèn Jesús. Per co'se' yilo son huiz nguth Jesús, Jesús ryo xban láth mèn nguth. ²² Sya, xexte mblo' Pedr Jesús. Mbe' Pedr Jesús thib lad loo myen' co' ndxàc xtàa Pedr. Ale mtlo Pedr, mco'x Pedr Jesús. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Ne'ñeede Diox conax, Tad, par ale tataa gaca loo U'. Thidtene ne'ta'de U' lugar li mèn con'a loo U'.

²³ Per Jesús mbere loo loo Pedr. Ndxab Jesús loo Pedr:

—Biiche loon, Pedr. Te' nac Mebizya nacl loon. Susque' nda'l xyàn lezon. Lùu indye'thte xtùuz yéc xal ndli Diox xtùuz cón chenen. Lùu, ndxe'leque', ndli xtùuz cón chenen xalque' ndli mèn izlyo' xtùuz cón chenen.

²⁴ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Chele' chol gu' ndly'a's tyoo nque xísen ned ndan, leque gu' bli par ne'líde gu' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i. Ndxé'leque', gáp gu' lezo' gu' no ñibe' gu' loo lezo' gu' par ne'líde gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' li gu'. Blec lezo' gu' par xec gu' tyactii gu'

co'se' tyub ngu's mèn gu' no li mèn preb tethon mèn gu' por cón chenen ned na' na'. Le' sya, ya' gu' too nque gu' xísen. Nda na'. ²⁵ Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn, mèn ante ndoo lezo' que no mèn cón che'npe' izlyo' ndxé'. Loo mèn ne'ta'de Diox lugar ne' ne' tyal Diox yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo. Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gac li mèn gan loo izlyo' ndxé' por cón chenen, loo mèn ta' Diox lugar no tyal Diox par yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo. ²⁶ Lomisque' ne, ¿cón co' thib mbi' no chó yalndac gac li mbi' gan co'se' gac che'npe' mbi' dib athu loo izlyo' tac chele' mbi' tataa mod li, gab Diox loo mbi' yende mod yòo ban no mbi' Diox thidtene yiloo? Yende cón li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'? ¿Xá nee gu', ne? ¿Plál quix thib mbi' loo Diox par yòo ban no mbi' Diox co'se' ngolo gunii Diox loo mbi' ne'tyalte Diox yòo ban no mbi' Diox, à'? Yende mod li thib mbi' gan li mbi' tataa, ¿lé'? ²⁷ Tac co'se' gac huiz galen loo izlyo' ndxé' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa gal xalque' nac ryethe con' roo con' xèn co' nac xuden Diox. No galen con angl co' nzo loo xuden Diox. Axta syare' quix thib thib mèn cón che'n mèn loo Diox xalque' ngóc mod co' ngòp mèn láth nziri' mèn loo izlyo' ndxé', que naca mbli mèn con' huen, que naca mbli mèn con' ye'rsin'. ²⁸ Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Nzo ndxep mèn co' nziri' loon trè' co' ne'gathte axta co'se' gac huiz hui' mèn loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxé' xalque' ndxáal chol mèn, co'se' gac tiemp co' gal ñibe'pe'en loo mèn.

17

Jesús mzye' loo loo son myen' xin' mté'th Jesús

(Mr. 9.2—13; Lc. 9.28—36)

¹ Ngolo xop huiz ngóc con'a, mbe' Jesús Pedr no mbe' Jesús Cob no mbe' Jesús Juán, hues Cob. Mbe' Jesús yon myen'a loo thib yii roo. ² Láth ngo no Jesús myen' loo yiia, chàa, mzye' loo loo Jesús loo myen'. Gunaa loo Jesús xal loo huiz co'se' nguín bée rol huiz. Nde nxon', xab Jesús co' noc Jesús ante nagus béelleque' gunaa xalque' thib con' co' nguée xnii. ³ Láth nzi li myen' xin' mté'th Jesús xtùuz cón ndxàc loo Jesús, chàa, ngro' too Moisés no Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. Ngure toodi's no Moisés no Lii Jesús. ⁴ Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, susque' huen naca nzo na' trè', cara. ¿Ché' ndly'a's U' toxcua' nu' son ramad par yòo gu'? Thiba par yòo U'. Tediba par yòo Moisés. Le' tediba na, par yòo Lii.

⁵ Tatabe' ndoo toodi's Pedr con Jesús, chàa, ngulàa beu. Mtau' beu loo ryete xa'. Látha, chàa, mbyèn thib di's le'n beu co' ndxab:

—Mbi' ndxè' nac xgan'en. Anze'f ngud-loon no lezon mbi' ndxè'. Bìn gu' di's co' ndyoodi's mbi' loo gu', ndee gu'.

⁶ Texal mbìn myen' xin' mté'th Jesús di's co' mbyèna, ale mcauau myen'. Ale, ngulàa cotloo myen' loo yòo, tant mzyeb myen'.
⁷ Sya, mbii gax Jesús co'te' nzi myen', co'te' ngulàa cotloo myen'. Mxo'f Jesús ya' Jesús lad myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Goo che gu', ey. Ne'zyebte gu'.

⁸ Co'se' ngo che myen', ngüi' ndxè' myen'. Ngüi' ba' myen'. ¿Máa Moisés ryop Lii? Per ñee myen' yende Moisés. No yende Lii. Ante Jesús no maste ñee myen' ndoo.

⁹ Sya, mbii Jesús con myen' loo yiaa. Láth nde láa túb Jesús con myen' le'n yiaa, Jesús mnibe' loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Yende chó loo gabte gu' le' gu' gunèe con' co' mxyo'f loo loo gu', ndee. Ne'ta'de gu' cuent cón che'n co' gunèe gu' loo mèn axta co'se' gác huiz ryo xban daa láth mèn nguth, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Axta syare', ta' gu' cuent loo mèn.

¹⁰ Sya, mnibdi's myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús cón che'n co' mbez maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn le' Lii yi'th. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, fta' U' cuent loo nu' ¿xá mod chonon mbez maistra loo mèn le' ner Lii yi'th, à'?

¹¹ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Licque' nac xal mbez mèn le' Lii yi'th. Lica, ngole' Lii láth mèn le'n tiemp ndxè'. Lii mbli par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn no zye' mod co' ndxàp mèn par thib lite yòo mèn loo cón che'n Diox tedib vez. ¹² Per daa ngue nii loo gu' tedib vez: Lii mbi'thle'. No ne'nda'de mèn cuent le' Lii nac mbi' co' mbi'thle'. Ndxé'leque', mbli mèn ngòc nguàal con' xal mblyas mèn con mbi' co' ngòc Lii. Lomisque' mod ne, tataa tetii mèn daa xal lyas mèn, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

¹³ Axta syare', mda' myen' xin' mté'th Jesús cuent le' Jesús ngue ta' cuent loo myen' cón che'n Juàn Bautist.

Jesús mbli mbyac thib mbyòo co' mque no yíz enferesi.

(Mr. 9.14–29; Lc. 9.37–43)

¹⁴ Texal mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús loo mèn co' mqueltàale' co' nzi bed, ngro' thib mbi' xi'th mēna. Mbii gax mbi'a loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

¹⁵ —Tad, gulat lezo' U' gunèe U' mbyòo daa ndxè'. Nde teele' ndyac mbyòo daa ndxè'

yiíz mbii. Cadque' co'se' nquée mbii che'n yiíz ndxè' loo mbyòo, anze'f nè nquée mbii mbyòo. No nde teele' ngobii mbii mbyòo loo quii. No ngobii mbii mbyòo le'n nit. ¹⁶ No nalle' ndal non mbyòo loo myen' xin' mté'th U' trè' par bel'que' li myen' gan teyac myen' mbyòo. Per axta nalle' tarte li myen' gan teyac myen' mbyòo.

¹⁷ Sya, cabii ndxab Jesús loo mbii. Ndxab Jesús:

—iAa, mèn co' nziri' loo izlyo' tiemp ndxè'! iSusque' thidtene indxela'ste gu' loon no indxela'ste gu' con' mbezen loo gu'! iSusque' nala's gu' no naad gu' no nguud gu'! iAxta pól tolo go non gu' par lin gan gác nado' gu' loon! No iaxta pól tolo nquin xequen con gu' tua'the nala's gu' no tua'the naad gu' no nguud gu'! Huàa xi mbyòo. Yi'th mbyòo ndxè'. Neene'.

¹⁸ Sya, mbyoo Jesús xpüi ye'rsin'a. Ante gu-nii Jesús loo xpüi ye'rsin'a, ngro xpüi ye'rsin'a loo mbyòo. Ale leque hora mbyac mbyòo.

¹⁹ Ngolo mbli Jesús ngòc con'a loo mbyòo, sya, xexte mdoodi's myen' xin' mté'th Jesús thib lad con Jesús. Mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chonon ne'ngácte nu' ngo' nu' xpüi ye'rsin'a loo mbyòo, à'?

²⁰ Jesús ndxab loo myen':

—Ne'ngácte gu' ngo' gu' xpüia loo mbyòoa tac gu' pente ndxela's loon. Licpe' ba'i, na nii loo gu': Chele' gu' ndxela's ndxepete loon xalte nac thib biz mostaz, gu' gác gab gu' loo yii co' ndub go': Biiche trè', yii. Huàa tub tedib lugar ba'. Yiia biiche. Yende chó con' ne'gácte gu' li gu' co' gác cón chenen chele' gu', licque', yila'spe' loon no yila'spe' gu' loo con' lin. ²¹ Per thib loo xpüi ye'rsin' xal xpüi ye'rsin' co' ngòo loo mbyòoa, ne'ryo'de tua'te. Ndxé'leque', xpüi ye'rsin'a ryo' ante co'se' cuez mèn Diox co'se' cue xlat mèn.

Jesús mbere, ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gath.

(Mr. 9.30–32; Lc. 9.43–45)

²² Láth thidte mque tee no Jesús myen' xin' mté'th Jesús par ned le'n yēze'ya' che'n láaz mèn galile, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', thib ned mèn tyenxü' daa par ta' mēna daa loo tedib ned mèn co' teti daa. ²³ No guth mēna daa. Per co'se' yilo son huiz nguth daa, daa ryo xbanque'.

Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús tataa mde'th Jesús di's loo myen', anze'f mxi lezo' myen'.

Jesús mda' tmi co' nac ayud co' mdub mèn par tyoxcua' templ tiempa.

²⁴ Co'se' mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yēz Capernaum, le'pe' nzi tee

mèn co' nthop tmi co' nquin mèn par tyox-cua' templ. Ngua mèn loo Pedr. Mnibdi's mèn loo Pedr:

—Pedr, ¿ché' ne'ta'de maistr gu' plá pes par ayud che'n templ, cà'?

²⁵ Pedr mcàb loo mèn. Ndxab Pedr loo mèn:

—Peser ta' maistra.

Le' sya, texal ngòo Pedr le'n nyòo co'te' nzo Jesús, ale ner Jesús gunii loo Pedr. Ndxab Jesús loo Pedr:

—¿Xá neel, Mon? ¿Chó loo mèn ndli mèn co' ñibe' loo izlyo' ndxè' cuent ña'b mèn tmi par ta' mèn ayud che'n contribución, à'? ¿Ché' ndli mèn cuent ngue na'b mèn ayuda loo mèn gulàazpe' mèn o ché' ndli mèn cuent ña'b mèn ayud loo mèn tith co' nde làazpe' mèn co' nac trè', cà'?

²⁶ Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Mèn ña'b ayud loo mèn tith.

Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Chele'i tataa nac, le' sya, mèn gulàaz che'n mèn co' ñibe' inquinte quix tmi che'n contribución sya, xaa. ²⁷ Per par ne'ta'de na' xyàn lezo' mèn ba', huàa loo lagun co' nzi go'. Huàa lobii lansuel le'n lagun. Le' sya, ner mbèel co' yigaa loo lansuel, tyenl mbèela. No xal' ro mbèela. Le'n ro mbèela ryo' thib pes fchòo plat, co' nee di's, thib pes. Con sobr thib pesa ta'l ayud loo mèn cón che'n l no ta'l ayud cón chenon co' nac impuest co' ña'b mèn loo na', ndee.

18

Trè' ndlu' le' myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús chó myen' gac myen' co' más ñibe' loo mèn.

(Mr. 9.33–37; Lc. 9.46–48)

¹ Leque le'n huiza myen' xin' mté'th Jesús thidte mqueltáa loo Jesús. Mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chó mèn nac más mèn roo no mèn xèn co'te' ñibe'pe' Diox loo bé' nalle', à'?

² Sya, ngurez Jesús thib mbedbi' chu'th. Mdoo Jesús mbedbi' chu'tha loo myen'.

³ Ndxab Jesús loo myen':

—Licque' nac co' nde niin loo gu' ndxè': Chele' gu' ne'tyalte lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' no zye' mod co' ndxàp gu' par gáp gu' mod xal ndxàp mbedbi' chu'th ndxè' mod, chele' gu' ne'taade li, ne'tyalte Diox ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu'. ⁴ Cona, ngue niin loo gu': Mèn co' gac más mèn roo no mèn xèn co' ñibe'pe' Diox loo, mèn nac mèn co' indye'ste no co' inxyal'te. No ndxàc mèn mèn nado' co' ndxàp mod xal mbedbi' chu'th ndxè'. ⁵ Le' chol mèn co' tyal ta' lugar yòo mèn co' ndxela's loon làth mèn tac ndxela's

mèn loon, mastale' nac mèn mèn nado' xal mbedbi' chu'th ndxè', ndxàc loo mèn ndyalque' mèn no nda' mèn lugar ndxòon làth mèn.

Trè' ndlu' Jesús loo mèn cón che'n mèn co' asendli par cua'n mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Jesús xtol mèn.

(Mr. 9.42–48; Lc. 17.1–2)

⁶ Chol gu' co' asendli par cua'n mèn co' ndxela's loon, co' nac mèn nado' co' indye'ste no co' inxyal'te, xquin mèn no xtol mèn, más huen gaca loo gu' quedó' mèn thib quèe yees yen gu' no yiloo cobii mèn gu' loo nittó' par tataa mod dyep gu' le'n nittó'. ⁷ Susque' nazab ndxàc loo mèn loo izlyo' ndxè' tac anze'f thib con' nzo co' ndli par cua'n mèn xtol mèn no xquin mèn. De tods mod nzoque' con' co' ndli ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn loo izlyo'. Per más nalyat gaca loo mèn no más nè gaca loo mèn co' ndli ncua'n taamas mèn xquin mèn no xtol mèn loo izlyo' ndxè'.

⁸ Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ndli cuent le' nii gu' o ya' gu', licque', ndli par ncua'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'flezo' gu' loo con' co' mque no gu' no con' co'te' ngua gu', más huen cho' gu' nii gu' no ya' gu' no tith blobii gu' nii gu' no ya' gu' loo gu'. Tac más huen gaca loo gu' yòo ban no gu' Diox thidtene, yende ya' gu' o yende nii gu', leque lyàa gu' le'n ye'rbiil co'te' nzo quí no bèel co' ne'yu'de thidtene con ryop nii gu' no con ryop ya' gu'. ⁹ No chele' gu' ndli cuent le' ngudloo gu', licque', nac co' ndli ncua'n gu' xquin gu' par tyub yo'f ye'rsin' lezo' gu' loo con' ngüi' gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' no blobii gu' i tith loo gu'. Tac más huen gaca loo gu' chele' gu' yòo co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ngudloo gu' leque yòo gu' ye'rbiil co'te' ndxetoo quí no bèel co' ne'yu'de thidtene con ryop ngudloo gu'. Por cona, thidtene ne'cua'nte gu' xquin gu' par ne'yòode gu' le'n ye'rbiil.

Jesús ngue tetac loo mèn xal co'se' mdyuhuan thib mbacxil' no mbere pastor; mzyal pastor mbacxil' tedib vez.

(Lc. 15.3–7)

¹⁰ Nde niin tedib con' loo gu', ne, ey: Ne'co' toode gu' myen' bix co' nac xal myen' bix ndxè' thib lad loon, ndee gu'. Tac angl co' nac angl che'n myen' bix thidtene nzo loo xuden Diox co' nzo loo bé'. ¹¹ Tac daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa ndal par telá'en mèn loo con' ryes, mèn co' nzi tee huan loo Diox por con' ye'rsin' co' ndli mèn.

¹² ¿Xá nee gu'? Chele' thib mbi' ngue no thib ayo mbacxil' no mtuhuan mbi' thib mbacxil', ¿ché' ne'queltáade mbi' ryete thap gal nzo si'n thap mbacxil'a thidte lugar par ya cua'n mbi' thiz mbacxil' co' mdyuhua,

cà? Queltàaque' mbi' rye mbacxil' thidte lugar, ¿lé? Tataaque' li mbi'. ¹³ No chele' mbi' mbli gan mzyal mbacxil' co' mdyuhuaana, daa ngobe' más tyac lezo' mbi' co'se' ngolo mzyal mbi' mbacxil'a leque tyóo mbi' cón che'n rye thap gal nzo si'n thap mbacxil' co' mtan' mbi'a co' ne'nduhuaana, ¿lé? ¹⁴ Cona, ngue niin loo gu': Lomisque' mod ne, xud gu' co' nzo loo bé' indlyaste tyuhuan xec thib mèn co' nac mèn prob no mèn ladyox co' ñaa xal ñaa mbedbi' chu'th ndxè'.

Jesús ngue bez loo mèn: Fcu'a'n gu' mod teri'th tecan' gu' con' ye'rsin' co' ngue li hues xtàa gu' loo gu'.

(Lc. 17.3)

¹⁵ Chele' thib mèn co' nac hues xtàa gu' li con' ye'rsin' loo gu', xexte blo' gu' xa' thib lad par tyoodi's no gu' xa' cón che'n con' mbli no xa' gu'. Bli gu' par ta' xa'a cuent cón che'n xquin xa' no xtol xa' loo gu'. Chele' xa'a li cas loo di's co' tyoodi's gu'a, le' sya, mbli gu' gan mbyu' mbyal loo di'sa no loo cuenta cón che'n ryop gu' xa'. ¹⁶ Per chele' hues xtàa gu'a ne'líde cas xal nac di's co' ndyoodi's no gu' hues xtàa gu', sya, gurez gu' chop o son mèn par queltàa no gu' mènà par non mènà no ta' mènà cuent xá nac di's co' tyoodi's gu' con' hues xtàa gu'. Le' sya, chop o son mènà nac testiú co' ta' cuent xal nac di's co' mdoodi's gu' con' hues xtàa gu'. ¹⁷ Lomisque' ne, chele' xa'a ne'líde cas loo chop o son gu' co' queltàa con xa'a, guuz gu'i no fta' gu' cuent loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen. Chele' xa'a ne'líde cas loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen, sya, bli gu' cuent le' xa'a nac xal mèn co' indxela'ste loo Diox o nac xa'a xal thib mèn co' ndlixù' cobrar tmi co' nac che'n nación na' par taxù' mènà tmi loo gobiern co' ndub ciuda Rom.

¹⁸ Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Con' co' ñibe' gu' loo mèn yende mod li mèn, con'a gac con' co' mnibe' lezon loo bé' gac con' co' yende mod li mèn, mèn co' nzo loo cón chenen. No con' co' ñibe' gu' loo mèn par li mèn, con'a gac con' co' mnibe' lezon loo bé' gac loo mèn no con' co' li mèn, mèn co' nqueltàa loo cón chenen.

¹⁹ Niin loo gu', ne: Chele' chop gu' thidte gac xtiuz no thidte gac lezo' gu' loo con' lya's gu' ña'b gu' loo Diox loo izlyo' ndxè' co'se' cuez gu' Diox, le' sya, xuden Diox co' nzo loo bé' li par que no gu' con' ña'b gu'. No li xuden Diox gacque' con' co' ña'b gu' loo xuden Diox. ²⁰ Tac co'te' nzo chop o son mèn co' nqueltàa loo cón chenen por lèen, lath mènà nzoquen.

²¹ Sya, mbii gax Pedr loo Jesús. Mnibdi's Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Tad, chele' thib huesen cua'n xtol no xquin huesen huax vez loon, ¿plá vez teri'th tecanen con' co' ndli huesen loon, à? ¿Ché'

teri'th tecanen con' ye'rsin' co' ndli huesen loona gaz vez, cà?

²² Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Iniiden lool: Teri'thl no tecan'l xèn xyàn co' ndli huesla lool gazte vez, Pedr. Ndxle'leque', ngue niin lool: Fteri'th ftecan' xèn xyàn co' ndli huesl loola thap ayo nzo thap gal nzo si' vez loo huesl.

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n moz co' ne'nteri'thte yalgute'f che'n xtàa moz loo moz.

²³ Nde niin tedib con' loo gu', ey: Le' mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn no mod co' ndlyas Diox gáp mèn lath xtàa mèn nac taandxè': Mèn co' ñibe'pe' Diox loo nac xal nde niin loo gu' ndxè' xal thib rey co' mblyas co' cuent cón che'n yalgute'f co' ndeb rye moz loo rey. ²⁴ Le'pe' mtlo rey, ngue go' rey cuent plál ndeb moz loo rey, nde no mèn thib mbi' co' ngro' te'f huax millón pes loo rey. ²⁵ Per com le' moz ndyac ingue node moz tmi par quix moz tmi co' ndeb moz loo reya, ¿lé?, rey mnibe' loo taamas moz rey ya tho' moz mbi'a nazal' rye mèn famil mbi' con rye co' ndxáp mbi' liz mbi' par tataa mod yax mase ndxep yalgute'f co' ndeb mbi' loo rey.

²⁶ Sya, yende izlyo', mdub xib mbi' loo rey co' ngóc patrón mbi'. Nalyat ndxab mbi' loo rey: Tad, ftedó' U' thib le' lar' yéc U' loo cuent ndxè'. Fcha'la's U' taandxep con daa. Sau' sau' quixen ryete yalgute'f co' ndeben loo U', ndee U'. ²⁷ Le' sya, rey co' ngóc patrón moza, ale le'le' mbyat lezo' patrón gunèe patrón moza. Mton' rey co' ngóc patrón moza rye yalgute'f co' ngro' te'f moz loo rey, co' nee di's, yende cón ndeb moz loo reya. Ngolaa, mblla' rey moz, ndyaa moz par liz moz. ²⁸ Per pente ngro' moza. Ndyaa moz. Mzyal' moz tedib xtàa moz ned ndyaa moz co' ndeb pláte pes loo moz. Le' sya, moz co' más ngro' te'fa mxeen tedib moza. Ale mdèe moz co' más ngro' te'fa yen tedib moza. No mtlo ngóc nayi' moza loo xtàa moz. Mdi' moza yen xtàa moza. Ndxab moz: ¡Maa yob yécl, sin vergüenz! ¿Pól quixl tmi co' ndebl loon? Inthyontel. Ale nduhuaxù' tmi daa.

²⁹ Sya, moz co' nac xtàa mbi'a mdub xib loo mbi'. No nalyat mde'f ro moz. Ndxab moz loo mbi': Amiu, Compañer, ftedó' thib le' lar' yécl loo cuent ndxè', yey. Fcha'la's taandxep con daa. Sau' sau' quixen ryethe yalgute'f co' ndeben lool, ndee. ³⁰ Per mbi' co' ngóc ner moza ne'ndalte ncha'la's loo mbi' por yalgute'f chu'th che'n moz co' ngóc xtàa mbi'a. Ndxle'leque', ngua ta' mbi' co' ngóc ner moza part loo mèn nac zin'. Le' mèn nac zin' na, mbli mandad ncha'la's moza lezi'f axta quix moza no zib moza tmi co' ndeb moz loo tedib mbi' co' nac xtàa moz. ³¹ Co'se' gunèe taamas xtàa moz moz ndxác con'a, anze'f mden' moza no mxi lezo' moz

ngòc con'a. Sya, mxen taamas moza ned. Ngua nee moza loo rey co' ngòc patrón moza ryete con' ngòc loo prob tedib moza.

³² Sya, mbli rey co' ngòc patrón moza mandap par ye'th mbi' co' ngòc ner moza loo rey. Sya, ndye'th no mèn mbi' co' ngòc ner moza loo rey. Rey ndxab loo moz: Susque' mèn ye'rsin'l, moz. No mozdée lùu. Na mton' ryethe yalgute'f co' ngro' te'f lùu loon tac nalyat mde'f rol mdoodi'sl loon, ¿lé'? ³³ Lùu, ne, ndxàal nglat lezo'l ngnèel xtàa mozl xalque' ngulat lezon gunèenl. ³⁴ Sya, mbi' co' ngòc reya anze'f ngocloo tín' gunèe mbi' co' ngòc ner moza. Mbli rey mandap ya tín mèn mbi' co' ngòc ner moza axtaque' quix mbi' ryethe yalgute'f co' ndeb mbi' loo rey.

³⁵ Co'se' ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Tataa li xuden Diox co' nzo loo bé' con gu' chele' gu' ne'teri'thte no ne'tecan'te, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu', cón che'n xèn xyàn co' ndli hues xtàa gu' loo gu'.

19

Jesús ngue lu' xá mod indxàalte lá' mèn sa'l mèn.

(Mr. 10.1–12; Lc. 16–18)

¹ Ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa loo mèn, ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. Mxen Jesús ned. Ndyàa Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude co' nziri' par ned ndlyen huiz co' nac tedib lad ro yó'be' Jordán. ² Anze'f thib mènley' mdoo nque xís Jesús. No mteyac Jesús huax mèn yíiz par ned ngua que tee Jesús.

³ Sya, ngua plá mèn xley' farise loo Jesús par ñee mèn ñeene' ché' tli mèn gan gáal di's mèn Jesús par tataa mod quexù' que' fals mèn Jesús yilóa. Asembli mèn, mnibdi's mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—¿Ché' nzo mod lá' thib mbi' thib xa'got co' nac sa'lpe' mbi' por chol con' bix co' mbli xa'gota no maste, à'?

⁴ Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, cà'? No ¿ché' tarte ta' gu' cuent cón nee di's di'sa? Co'se' mblec Diox no mtocxua' Diox izlyo', Diox mbli thib con'. Mblec Diox mènbi' no mènget loo izlyo'.

⁵ Lomisque', ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè': Mèn co' nac mènbi', lá' mèn xud mèn no lá' mèn xna' mèn par thidte queltàa mèn con xa'got co' gac xin' sa'l mèn. Co'se' tataa ndxàca loo ryop sa'l mèn, ndxàca loo ryop sa'l mèn le' ryop sa'l mèn ndxàc thidte bé' no thidte zith loo Diox. ⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Co'se' nqueltàa thib mènbi' con thib mènget par selya' mènbi' con mènget, ya inacte ryop mèn chop. Ndxé'leque', ryop mèn ngòc

thidte bé' no thidte zith loo Diox. Por cona, yende chó derech ngue no chol mèn par li mèn lá' thib xa'bi' thib xa'got co' nac xin' sa'l xa'bi'.

⁷ Sya, asembli mèn xley' farise. Mnibdi's mèn xley' farise loo Jesús. Ndxab mèn:

—¿Chonon mnibe' Moisés ta' thib mènbi', co' nac sa'l thib xa'got, ye's co' lèe act loo mènget, sya ndli mènbi' par tataa mod lá' mènbi' xa'got co' nac sa'l mènbi', sya?

⁸ Jesús ndxab loo mèn:

—Aa, tataa mbli Moisés loo gu' tac Moisés non no nanee Moisés le' gu' anze'f naad no nguud gu'. Cona, mda' Moisés lugar ta' gu' ye's co' lèe act loo xa'got par lá' gu' xa'got co' nac xin' sa'l gu'. Per ne'nda'de Diox lugar ngàca tataa làth mèn ndoore' gac tiemp co'se' yo ban Moisés. ⁹ Na ngue nii loo gu', ne: Le' thib xa'bi' co' lá' sa'lpe' no ingue lide sa'lpe' xa'bi'a yalburrid, no selya' xa'bi'a con tedib xa'got, le' sya, xa'bi'a ngue li yalburrid con tedib xa'gota. Lomisque' ne, chele' thib xa'bi' selya' con thib xa'got co' mblá' sa'l, xa'bi'a ngue li yalburrid con xa'gota, ne.

¹⁰ Sya, myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Chele'i tataa ndxàc loo mènbi' con xa'got co' nac sa'l mènbi', indxàalte selya' mèn sya xàa, ndyac nu'.

¹¹ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Iryede mèn nden' cón che'n di's ndxè' par tyubdi's mèn loo di's ndxè'. Inacte di's ndxè' par ten' rye mèn cón che'n di's ndxè'. Ndxé'leque', mèn co' nden' no nda' mèn cuent nac mèn co' Diox ndli par ten' mèn di's no ta' mèn cuent cón che'n di's ndxè' par tyubdi's mèn loo di's ndxè'. ¹² Nzo huax mènbi' co' inselya'de con mènget. Nzo ndxep mènbi' co' ancual ngóol co' inselya'de con mènget. No nzo taamas mènbi' co' inselya'de con mènget tac ngo mèn co' mbli capón mèn. No nzo taamas mènbi' taate mbyan'. Inselya'de mèn tac mèn mnibe' loo lezo' mèn ante li mèn sirv loo Diox no maste. Cona, ngue niin con' ndxè' loo gu', gu' co' nden' no co' ndxòn di's co' ngue niin loo gu' ndxè' par tyubdi's gu' loon: Bìn gu' di's no fta' gu' cuent cón nee di's ndxè'. No fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'.

Jesús mde's mcàa myen' bix par ndyac lezo' myen' con Jesús.

(Mr. 10.13–16; Lc. 18.15–17)

¹³ Làth xtau'a, mbi'th no mèn co' nac xna' myen' bix myen' bix loo Jesús par xo'f Jesús ya' Jesús lad myen' no par cues Jesús Diox cón che'n myen'. Per ndxé'leque', myen' xin' mté'th Jesús mtlo ngocloo. No mbyoo myen' xin' mté'th Jesús xna' myen' bix o mèn co' nde no myen' bixa. ¹⁴ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—La' gu' tete myen' bix ba' loon chele' myen' bix ba' nde loon. Ne'tau'te gu' loo mèn co' nde no myen' bix ba'. Tac mèn co' ndyal no nda' mènà lugar ñibe'pe' Diox loo mènà, ndxàca loo mènà ndxàc mènà xal myen' bix ba'.

¹⁵ Ngolo mxo'f Jesús ya' Jesús lad myen' bixa, no ngolo ngurez Jesús Diox por cón che'n myen' bixa, mbii Jesús tya.

Thib mbyòò co' ngòc mbyòò ric mdoodi's no Jesús.

(Mr. 10.17–31; Lc. 18.18–30)

¹⁶ Látha, mzin thib mbyòò loo Jesús. Ndxab mbyòò loo Jesús:

—Maistr Ndac, ¿chó con' ndac tolo lin par thib lite yòò ban non Diox thidtene, à'?

¹⁷ Jesús mcàb loo mbyòò. Ndxab Jesús loo mbyòò:

—¿Chonon mbez lùu loon le' daa nac thib maistr ndac, à'? Yende chó mèn co', licque', nac mèn ndac. Angoluxte Diox nac xa' ndac. Chele' lùu indlide cuent no inden'te lezo'l nac daa Diox, axta ne' ne' ñeel loon nac daa maistr ndac. Per chele' lùu, licque', lya's yòò ban nol Diox thidtene, ftubdi's xal nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

¹⁸ Mbyòò mcàb. Ndxab mbyòò loo Jesús:

—¿Chópe' yalñibe' nac co' más ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn par lina, à', Tad?

Jesús ndxab loo mbyòò:

—Yalñibe'a nac di's ndxè': Ne'guthtel mèn; ne'que tee lidel yalburrid; ne'li huan'tel; ne'toxcua'del yalgutyè' cón che'n nec thib mèn. ¹⁹ Gòp mod gunèe xudl no xna'l. Fque' lezo' gunèe huesl no xtàal xalque' ngue lezo'l ñeel leque lùu.

²⁰ Mbyòò ndxab loo Jesús:

—Aa, Tad, ryete con' co' ñibe' di'sa loo mèn par li mèn ndliquen desde ndoo roon no desde ndoo xènen. ¿Ché' nzo chóre' con' ndxàc falt ndyac U' tolo lin, à', Tad?

²¹ Jesús ndxab loo mbyòò:

—Chele' lùu, licque', lya's gac mèn nambii no mèn nali loo Diox, huàa tho' ryethe con' ndxàpl par ryo' tmi looi. Yilóa qui'thl tmia loo mèn co' ndyac yaltii. Le' sya, tataa mod tolo gáp yalgon' no yalndac loo bé'. Yilóa ndye'thl. Tyoo nquel xísen. Nda na'.

²² Per co'se' mbìn mbyòò di's co' ndxab Jesús, nalyat mdeb ro mbyòò, ndyaa mbyòò, por tant ndxàp mbyòò che'n mbyòò no nèe la's mbyòò.

²³ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Licque' nac co' ngue niin loo gu' ndxè', cara! Axta arid nagàn naca par tyal mèn ric no ta' mèn ric lugar loo Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric. ²⁴ Beren, niin con' ndxè' loo gu' tedib vez: Más inagànte naca riid thib má' co' lèe camell le'n ye'r co' nac ngudloo

thib aguj leque tyal mèn ric no ta' mèn ric lugar loo Diox ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

²⁵ Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús di's co' ndxab Jesús loo myen', ante mbui' myen' no ante gunaa myen' loo xtàa myen'. Mniibdi's myen' loo xtàa myen'. Ndxab myen':

—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gac lyá' loo con' ryes, sya?

²⁶ Jesús xèe mbui' loo myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Yende mod li chol mèn gan li mèn con' par lyá' mèn loo con' ryes. Per Diox ndxácque' li Diox chol con' xal ndly'a's Diox li Diox loo mèn. Yende chó mèn gac cuee cà' Diox loo chol con'.

²⁷ Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' mque no nu' no con' ngòp nu'. No ngue tee nqueque' nu' xís U' ned ngue tee U'. ¿Cón gáp nu' no cón que no nu' yilóa, sya?

²⁸ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Co'se' gac tiemp no co'se' gac cub ryethe con', no lomisque', co'se' tub ñibe'en, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, loo thib asient co'te' gac thib lugar co'te' ñibe'pe'en por cón che'n ryethe con' roo con' xèn co' gápén la's niin no la's yan huiza, le' sya, gu' co' ndoo nque xísen nalle', gu' co' ne'nglá'de daa, ryete si' fchop gu' tyub loo si' fchop asient par tub rez gu' cón che'n mèn nación Israel huiza, mèn co' nac si' fchop ned co' mblec biz no bin. ²⁹ No ryete mèn co' mblá'ya' liz no co' mblá'ya' hues, no fta'n, no bél, no xud, no xna', no sa'l, no xin', no xyón ante por cón chenen no maste, mènà gac che'n no càaya' mènà masre' thib ayo tant con' loo co' nac che'n mèn co' mblá'ya' mèn. No más de cona, mènà yòò ban no Diox thidtene. ³⁰ Per nalle' loo izlyo' ndxè' nzo huax gu' co' nac mèn nación Israel. Gu' nzi li xtúuz anze'f ntac gu' loo Diox no anze'f mèn roo no mèn xèn nac gu' loo Diox por nac gu' mèn nación Israel. Per ndxe'leque', Diox li le' gu' gac mèn be'the loo Diox tac Diox ndxecloo ñèe gu'. Per part cón che'n Diox, mèn co' ingode gu' cuent anze'f ntac mèn loo Diox, mèn co' inactive mèn nación Israel, Diox li gac huax mèn co' más ntac loo Diox leque gu'. No gac mènà mèn co' más ndyac lezo' Diox ñèe Diox por mbli mènà cas loo cón che'n Diox.

20

Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n moz co' mque zin' loo rsin' thib patrón.

¹ Nde niin thib con' loo gu', myen', cón che'n xá mod ncàba loo mèn, mèn co' ndyal no mèn co' nda' lugar ñibe'pe' Diox loo mèn: Moda nee di's nac xal thib mbi' co' mque no thib ranch. Mbi'a ngo chegà thib xtl' par

nda cua'n mbi' moz co' que zin' par lãa moz uv loo lus uv loo xyòn mbi'. Mzyalque' mbi' moz xtil'a. ² Sya, ndxab mbi' co' ngòc xuan' yòo lus uva loo moz le' mbi' quix xop pes càa moz huiz par lãa moz uv. Moz mdyalque' que moz zin' no yax càa moz xop pes huiz. Ngolo mbli la's mbi' con moz le' mbi' tataa quix huiz moz, mtel' mbi' moz loo xyòn mbi' par tlo moz, lãa moz uv loo xyòn mbi'. ³ Ngoloa, ngro' mbi' como hor nquée guyè' xtil' tedib vez legue huiza. Gunèe mbi' nziri' ndxep moz co' nalath loo xbi'. ⁴ Ndxab mbi' loo moza: Daa ndlyaz ya gu' zin' loo xyònen par ya lãa gu' uv loo lus uv loo xyònen. No ndoo lite gon ray gu'. Ngoloa, mxen moza ned. Nda moz zin' loo xyòn mbi'. ⁵ Casque' rol huiz mbere mbi', ngro' mbi', ngua cua'n mbi' moz tedib vez. No casque' hor mquée guyon bzyè mbere mbi', ngro' mbi' tedib vez par ngua li mbi' lomisque' con' loo taamas moz. ⁶ Co'se' ngòol hor mquée yuga'y bzyè, mbere mbi', ngro' mbi' tedib vez. Nda mbi' loo xbi'. Mzyál' mbi' taandxep moz co' nalath co' nziri' par neda. Ndxab mbi' loo moza: ¿Chonon nziri' gu' trè' dib huiz nalze no ne'nquede gu' zin', yey? ⁷ Moz ndxab loo mbi': Angngure' nu' trè' nalze tac yende chó mèn co' nac patrón ngzál' nu' par ngna'b nu' zin' nque nu' loo patrón. Sya, ndxab mbi' loo moza: Huàa gu' zin' loo xyònen, yey. Na ndoo lite go ray gu' yilo huiz. ⁸ Co'se' mzyèle' izlyo' huiza, mbi' co' ngòc patrona ngurez mandador co' ndyoo naa no co' ndyoo ner loo zin'. Ndxab mbi' loo mandador: Mandador, gurez rye moz co' ngue zin' no blo ray moz. Ftlo blo ray moz co' ngòo bluz loo zin'. No yiloo, col ray moz co' ngòo ner loo zin'. ⁹ Sya, ndye'th moz co' ngòo loo zin' co'se' ngòc hor nquée yuga'y bzyè. Mblo mandador ray moza xop pes co' ngòc ray che'n thib huiz zin'. ¹⁰ Ngoloa, ndye'th moz co' más ngògà loo zin'. Mbli moza xtúuz masre' yòo ray moz por más ngògà moz loo zin' huiza. Per ndxe'leque', thib thib moz ngòo ray xop pes co' ngòc ray che'n thib huiz zin'. ¹¹ Co'se' ngolo ngòo ray moz co' mtlogà zin'a, ngua nee moza loo patrón: ¿Chonon le laate ngo U' ray ryete moz no taamas moz ndale' huiz ngòo loo zin'? No lomisque', ngo ray moz con moz co' ngògà loo zin'. ¹² Tolo ndxab moz loo patrón: Moz co' más bluz ngòo loo zin' ba', moz ba' pente mbli zin' thib hor no maste. No ale lalque' mblo U' ray moz ba' con' co' mblo U' ray nu'. Nu' mque zin' dib huiz. No mxec nu' mtec mso' bée lad nu'. ¹³ Per mbi' co' ngòc patrona mcàb loo thib moz. Ndxab mbi' loo moza: Amiu, nec thib mod no nec tedib mod ingue tetiden gu'. Daa ngue lique' con' co' nac nali loo gu'. ¿Ché' ne'ngyan'te ryop na' di's le' daa guix xop pes càa gu' thib huiz zin', cà'? ¹⁴ Bye' xop pes ba'. Byàa. Na ndlyas go ray moz co' ngòo

más bluz loo zin' lomisque' xal mblon ray lùu ba'. ¹⁵ ¿Ché' ngue lil cuent yende mod lin xal ndlyazen con tmi daa, cà'? ¿Ché' ndxan lezo'l ñeel daa tac huen nac daa con chol mèn, cà'?

¹⁶ Sya, tolo ndxab Jesús loo mèn: Na nii con' ndxè' loo gu': Gu' ndli xtúuz por nac gu' mèn nación Israel anze'f ntac gu' loo Diox, ¿lé'? Per Diox lu' loo gu' le' Diox indyacte lezo' ñèe Diox gu'. Ndxè'leque', ndxecloo Diox ñèe Diox gu'. Le' tedib cua' mèn co' inacte mèn nación Israel, mèn co' nzi li gu' xtúuz ndxecloo Diox ñèe Diox mèn, per ndxe'leque', Diox lu' loo gu' le' lath mèn nzo huax mèn co' ndyac lezo' Diox ñèe Diox. Diox mbli thib con'. Ngurez Diox huax mèn par yila's mèn loo Diox no loo cón che'n Diox. Per ndxep mèn nzo co' mdyal mbín cón che'n Diox no co' mdyal mdubdi's loo Diox. Diox mciui mèn co' ngola'sque' loo Diox par nac mèn xin' Diox nalle'.

Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathque'.

(Mr. 10.32–34; Lc. 18.31–34)

¹⁷ Láth ndoo Jesús ned nda Jesús par ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús no taamas mèn co' nda no Jesús, mbe' Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús thib lad loo mèn. Ndxab Jesús loo myen':

¹⁸ —Hui' gu' nexa. Nase ñee gu' no nda' gu' cuent le' na' ndoole' ned. Nda quée na' par ciuda Jerusalén. No gaca loon le' thib mbi' ta'xù' daa loo mèn, mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no loo mèn co' nac maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No axta quexù' que' fals mèn daa par guthxù' mèn daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn. ¹⁹ No ta'xù' mèn daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, loo mèn tith co' inacte mèn nación Israel par xiis no mèn daa. No ta' mèn chenen axtaque' que' mèn daa loo thib cruz. Per co'se' ngolo son huiz nguth daa, daa ryo xban lath mèn nguth.

Xna' Cob ryop Juàn mna'b loo Jesús li Jesús thib favor loo ryop myen'.

(Mr. 10.35–45)

²⁰ Sya, mbii gax xa'got co' nac sa'l Zebede, xa'got co' nac xna' Cob no Juàn, loo Jesús con Cob no Juàn. Mdub xib xna' myen' loo Jesús. Mna'b xna' myen' loo Jesús. Ndxab xna' myen':

—Tad, bli U' favor loon.

²¹ Jesús mnibdi's loo xna' myen'. Ndxab Jesús:

—¿Cón ndlyas'li na, ey?

Xna' myen' ndxab loo Jesús:

—Co'se' ñibe'pe' U' loo nu' loo izlyo' ndxè', ta' U' lugar gac thib xgan' daa síndico no gac tedib xgan' daa juez co' lyath no U' hora. Con'ate no más ndlyazen, Tad.

²² Per Jesús mcàb loo xna' myen' no loo myen'. Ndxab Jesús:

—Axta ne' ne' ñee gu' cón ngue na'b gu' loon. Nibdizen thib con' loo gu': ¿Xá nee gu'? ¿Ché' tác gu' no ché' xec gu' tyactii gu' xalque' gac yaltii co' xec daa gac loon le'n huiz ndxè' co' nac xalque' co'se' gu' mèn thib taz nít cuan' huan nalà, cà'? No ¿ché' tli gu' ryes gath gu' xalque' gaca loon yé' huize', cà'?

Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Xec nu', pues.

²³ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, le'i gac loo gu' le' gu' tyactii tín' xalque' gac yaltii tín' loon yé' huize' axtaque' gath gu' xalque' gath daa. Per con' co' ndlya's gu' gac gu' xal thib síndico no xal thib juez par ñibe' no gu' daa, inacte con'a cón chenen par tan lugar loo gu' gaca tataa loo gu'. Ndxé'leque', mèn co' gac xal juez no xal síndico co' ñibe' no daa, mèn nac mèn co' gunee lezo' xuden Diox, no mèn co' mdoo lezo' xuden Diox gac mèn xal síndico no xal juez co' lyath no daa co'se' ñibe'en loo mèn nación Israel.

²⁴ Co'se' mbin taasi' myen' xin' mté'th Jesús con' ndxab Cob no Juàn no xna' Cob no Juàn loo Jesús, ngocloo tín' myen' loo ryop hues Cob Juàn. ²⁵ Co'se' gunee Jesús ndxecloo myen' loo Juàn no loo Cob, ngurez Jesús ryete myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Com le' gu' nda'le' cuent no nonque' gu' le' mèn co' ñibe' loo chol nación loo izlyo' ndxè', mèn ñibe' yèe loo mèn co' nac che'n nación par yende chó ñii loo mèn co' ñibe'. Le' rye mèn co' nac más mèn roo mèn xèn làth rye nación loo izlyo' ndxè', lomisque', ñibe' yèe mèn loo mèn che'n nación. ²⁶ Per part cón che'n gu', ne'líde gu' tataa làth gu'. Ndxé'leque', gu' co' ndlya's ñibe' loo xtàa gu' no gu' co' ndlya's gac mèn roo no mèn xèn làth xtàa gu', gu'a gac mèn co' li sirv loo xtàa gu'. ²⁷ No chol gu' co' ndlya's ñibe' loo xtàa gu', no co' ndlya's tyoo ner no tyoo naa loo xtàa gu', gu'a gac xal thib moz loo xtàa gu'. ²⁸ Gu'a ndxàal li xalque' ndlin. Tac daa ne'ngal yáalte loo izlyo' ndxè' par li mèn sirv loon. Ndxé'leque', daa mbal yáal loo izlyo' ndxè' par lin sirv loo mèn no par le'le' daa ta' yalnaban daa loo yalguth xal mèn co' nguix cón che'n thib con' co' anze'f ntac. Tataa lin par lyá' huax mèn loo con' ryes por cón chenen.

Jesús mteyach chop xa'bi' co' ngòc mèn sieu.

(Mr. 10.46–52; Lc. 18.35–43)

²⁹ Co'se' nda ro' Jesús con myen' xin' mté'th Jesús ro ciuda Jericó par quée Jesús ned ciuda Jerusalén, anze'f thib mèn nda nque xis Jesús.

³⁰ Ned nda Jesús, ndub chop mèn sieu ro ned. Co'se' mbin mèn le' Jesús nde riid, cabii ngurez mèn. Ndxab mèn:

—Tad, U' co' nde bin David co' ngòc rey póla, gulat lezo' U' gunèe U' nu'.

³¹ Co'se' ñee mèn co' nda nque xis Jesús mbez yèe ryop mbi' sieua, mèn mbyoo ryop mbi' sieu par cued, ya ne'cozède ryop mbi'a más. Per ndxe'leque', ryop xa'bi' sieua sate más cabii mbez yèe. Mbez ryop xa'bi' sieua:

—Tad, U' co' nde bin David co' ngòc rey póla, gulat lezo' U' gunèe U' nu'.

³² Sya, nguled Jesús ned. Ngurez Jesús ryop xa'bi' sieua. Mnibdi's Jesús loo xa'. Ndxab Jesús:

—¿Cón ndlya's gu' li non gu', à, ey?

³³ Ryop xa'bi' sieua mcàb. Ndxab xa' loo Jesús:

—Nu' ndlya's gac nu' hui' nu', Tad.

³⁴ Sya, mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús ryop xa'bi' sieua. Ante mbuaal Jesús ngudloo ryop xa'. Chàa, mdub xnii ngudloo ryop xa'. No ndxe'sleque' mbui' ryop xa'. Ngolaa, mxen ryop xa'bi' co' ngòc sieu ned. Nda nque xa' xis Jesús.

21

Jesús nzole' ned nda par ciuda Jerusalén.

(Mr. 11.1–11; Lc. 19.28–40; Jn. 12.12–19)

¹ Co'se' yamerle' nde zin gax Jesús con mèn co' nda nque xis Jesús ro ciuda Jerusalén, mzin Jesús con mèn yèez Betfagé co' nziri' gaxte co'te' ndub thib yii co' lee yii che'n yaa oliv. Tya, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús par ya myen' thib mandad le'n yèez Betfagé. ² Ndxab Jesús loo ryop myen':

—Huàa gu' le'n yèez chu'th co' nziri' go'. Tua' zyal gu' thib burrgol con xin' burrgol co' ndoo quedó'. Fxac gu' burrgola. No ye'th no gu' burrgol con xin' burrgol trè'. ³ Chele' chol mèn ñee loo gu': ¿Chonon ngue xac gu' burrgol ba'?, gab gu' loo mèn: Tad na' nquin má'. Sya, mèn la' ye'th no gu' má' loon.

⁴ Ngòc con'a loo Jesús par ngòcque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thib xa' co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' mque' xa'a ye's loo libr co' nac xti's Diox, di's co' mbez:

⁵ Guuz gu' loo mèn ciuda Jerusalén: Hui' gu' nexa. Mbi' co' nac rey gu' nde loo gu'. Anze'f nado' nac mbi'. No ndub mbi' thib burr yèn' co' nac xin' thib burrgol co' ndxe' yó'.

⁶ Sya, mxen ryop myen' xin' mté'th Jesús ned. Nda li myen' xal mnibe' Jesús loo myen' li myen'. ⁷ Ndyé'th no myen' burrgol con burr yèn'. No nabe'ste mtoxcua' myen' co'te' tyub Jesús con xab myen'. Ngolaa, mquée Jesús burr yèn'a. ⁸ Le' rye mèn co' nde nque

xís Jesús na, msil' mènà xab mènà xtau' ned par riid Jesús loo xab mènà tant mdyac lezo' mènà ñèe mènà Jesús. Le' taamas mènà na, mcho' laa yaa yin. No mdoo mènà laa yaa yina ro ned co'te' riid Jesús tant ndyac lezo' mènà ñèe mènà Jesús. ⁹ Sya, rye mèn co' nda no Jesús, mtlo mènà, mbez yèe mènà. Le'le' mbez yèe mèn co' ndoo ner loo Jesús. No le'le' mbez yèe mèn co' ndoo nque ned xís Jesús. Mbez mènà:

—Mbi' roo mbi' xèn nac mbi' co' nac bin David co' ngòc rey pòla. Toloque' gab na' di's natú' no di's roo di's xèn cón che'n mbi' co' mtel' Diox: ¡Ay, Dio's! Anze'f Diox roo no Diox xèn nac Tad Diox.

¹⁰ Co'se' ngòc no Jesús rye mèn co' nda no Jesús ro ciuda Jerusalén, rye mèn ciuda Jerusalén ngro' che liz mèn. No mbyàa mbye'th lezo' mèn. Mbez mèn loo xtàa mèn:

—¿Chó mbi' nac mbi' co' nde go', yoo?

¹¹ Le' mèn co' nde no Jesús na, mcàb. Ndxab mènà loo mèn ciuda Jerusalén:

—Jesús co' nde'th di's co' ndxab Diox co' nac mbi' che'n yèez Nazaret che'n làaz mèn galile na.

Jesús mblo' che mèn no má' le'n templ par mbembù templ.

(Mr. 11.15–19; Lc. 19.45–48; Jn. 2.13–22)

¹² Ngolaa, ngòc Jesús le'n templ che'n Diox. Mblo' Jesús rye mèn co' ntho' le'n templ no rye mèn co' ndi' le'n templ. No mtexyath Jesús rye mes che'n mèn co' nsil tmi. No mtexyath Jesús asient co'te' ndyub mèn co' ntho' palomxtil'. ¹³ Ndxab Jesús loo mènà: Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Lizen o templ daa ngro' lèe co'te' cuez mèn daa.

Per gu' co' ntho' trè' no gu' co' ndi' trè', ale mbli gu' le' templ daa ngòc xal thib lyo' che'n huan'.

¹⁴ Láth ndxàc con'a loo mèn le'n templ, mbii gax plá mèn sieu loo Jesús no mbii gax plá mèn renc loo Jesús par teyac Jesús mènà. Jesús mteyacque' mènà. ¹⁵ Co'se' gunèe mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mèn co' ngòc maistr co' mbli' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa yal-guzye' co' mbli Jesús, no co'se' ndxón mènà le' myen' bix mbez yèe, mbez myen' bixa: Mbi' roo no mbi' xèn nac mbi' co' nac bin che'n David co' ngòc rey pòla, anze'f ngòc loo tin' mènà gunèe mènà Jesús. ¹⁶ Ndxab mènà loo Jesús:

—¿Ché' ndxònl con' mbez myen' bix ba', à'?

Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Aa. Ndxònquena. ¿Ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent xal nac di's co' mbez myen' ba', cà? Loo libr ndub di's co' mbez taandxè'.

Lùu mbli le' myen' bix no rye mbeto' co' be' ndxàaz ndxol' ro labans co' nac di's roo di's xèn co' ngue te'th myen' cón chenen.

¹⁷ Ngolaa, mxen Jesús ned. Mbii Jesús ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús. Ndyàa Jesús le'n yèez Betañ. Le'n yèeza mdát Jesús yál'a.

Jesús ndxab: Loo yaa ngudyuug co' yende xlè loo, thidtene ya ne'tolode ta' yaa ngudyuug xlè.

(Mr. 11.12–14, 20–26)

¹⁸ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén tedib vez. Láth ndoo Jesús ned nda Jesús, mblyan' Jesús. ¹⁹ Le'pe' nda riid Jesús tya, gunèe Jesús thib xan' yaa ngudyuug co' ndoo gax ro ned. Sya, ngua tee hui' Jesús loo yaa ngudyuuga, bel'que' pá ndoo ngudyuug loo yaa par hua Jesús ngudyuug. Per co'se' ngua tee hui' Jesús loo yaa, ante laa ndoo loo yaaa. Sya, ndxab Jesús loo yaa ngudyuuga:

—Desde nalle' par delant ya ne'ta'del xlè thidtene, ndee.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo yaa ngudyuug, ale be' nzi hui' myen' xin' mté'th Jesús, setilte mbiiz yaa ngudyuug. ²⁰ Co'se' ngolo gunèe myen' xin' mté'th Jesús tataa ngòc con' mbli Jesús, ante mbui' myen' no ante gunàa myen'. Sya, mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿xá mod chonon ale setilte mbiiz yaa ngudyuug ba', à'?

²¹ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Licpe' ba'i, na nii loo gu': Chele' gu' yila's loon no ne'gàc chopte lezo' gu' loo cón chenen, le' sya, iante gac gu' li gu' xal mbli loo yaa ngudyuug ba'. Ndxle'leque', gu' gab loo yii co' ndub go': Yii, biiche tua'. Huàa tyub le'n nittó'. Tataaque' gaca loo gu'. ²² No ryete con' co' ña'b gu' co'se' cuez gu' Diox, chele' gu', licque', ndxela's loon no ndxàp gu' yalxla's loon, le' sya, Diox lique' le' gu' que no ryete con' ña'b gu' loo Diox.

Trè' ndlu' le' Jesús nac xa' co' ñibe'pe'.

(Mr. 11.27–33; Lc. 20.1–8)

²³ Sya, ngòc Jesús le'n templ. Láth ngue lu' Jesús mèn co' nac cón che'n xti's Jesús no co' nac cón che'n xley' Jesús, ngua gax mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, loo mèn naciòn Israel loo Jesús. Mnibdi's mènà loo Jesús. Ndxab mènà:

—¿Chó mnibe' lool mbli con' mbli ná'a no pá ngua té'thl par ngòc mbli con'a, ne, à'?

²⁴ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Daa, ne, nibdiz thib con' loo gu' ñeene' ché' tác gu' càb gu' loon. Chele' gu' gac càb gu' loon, sya, daa, ne, nii loo gu' chó mnibe' loon mbli con'a ná'a. ²⁵ Co'se' mbi'th li Juàn

Bautist bautizar mèn, ¿chó mnibe' loo Juàn Bautist mbi'th li Juàn Bautist bautizar mèn, à'? ¿Ché' Diox mnibe' loo Juàn mbi'th Juàn o ché' nzo chó mèn co' nziri' loo izlyo' mnibe' loo Juàn, cà'? ¿Xá nee gu' Fcàb gu' loon.

Co'se' mbin mènataa mnibdi's Jesús loo mèn, mtlo mèn, mdoodi's no mèn xtàa mèn. Ndxab mèn loo xtàa mèn:

—Chele' na' gab: Diox mnibe' loo Juàn, sya, ñee Jesús loo na': Chele' Diox mnibe' loo Juàn, ¿chonon ne'ngala'ste gu' loo con' mbli Juàn, sya? Aa, que tont gu' se. ²⁶ No chele' na' gab loo Jesús nzo chó mèn mtel' Juàn, sya, que nzo ne'ñee lezo' na', na' zyebeque' por mèn co' nziri' ba'. Tac ryete mèn ba' ngola's le' Juàn Bautist gunique' cón che'n Diox no mèn'thque' Juàn cón che'n Diox.

²⁷ Con'a, mcàb mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Ne'neede nu' chó mtel' Juàn.

Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Ne' daa ne'niide loo gu' chó mnibe' loon mblin con' mblin ná'a, no con' ndlin loo mèn, no chol con' ndlu'en loo mèn.

Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n ryop myen' co' mnibe' xud loo.

²⁸ Jesús ndxab loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu' ñeene' cón ñee gu' cón che'n di's co' nde niin loo gu' ndxè': Ngo thib mbi' co' ngòp chop xgan'. Ndxab mbi' loo thib xgan' mbi': Xgan', huàa li zin' loo lus uv na' nalze. Huàa làa uv loo lus uv. ²⁹ Xgan' mbi' mcàb loo mbi'. Ndxab xgan' mbi' loo mbi': Indlyasten gan. Per ngola, mse' mbyòò xtùuz mbyòò. Ngua que mbyòò zin' loo lus uv.

³⁰ Ngola, ngua ñibe' mbi' loo tedib xgan' mbi' par ya xgan' mbi' zin'. Lomisque', mcàb xgan' mbi' loo mbi'. Ndxab xgan' mbi': Neeca, Tad, nal gan. Per mbyòò nguri'th nza di'sa. Ne'ngade mbyòò zin'.

³¹ Látha, chàa, ndxab Jesús loo mèn:

—Gune' gu' loon. De loo ryop hues mbyòò, ¿chó mbyòò, licque', mbli con' mbly'a's xud mbyòò, à'?

Mèn mcàb loo Jesús:

—Mbyòò nera mbli con' mbly'a's xud mbyòò.

Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Aa. Licque' nac con' co' nee gu' ba'. Yende cón niin loo gu'. No, licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución, no mèngot co' mbli yalburrid, mèn, ndxe'leque', yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ndoore' tyal gu' no ta' gu' lugar par ñibe'pe' Diox loo gu' loo cón che'n Diox. ³² Tac Juàn Bautist mbi'th lu'le' loo gu' xá mod ndxàal que tee ban ndac gu'. Ne'ngala'ste gu' di's co' mblu' Juàn loo gu'. Per ndxe'leque', mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no mèngot co' mbli

yalburrid ngola's loo di's co' mblu' no co' mde'th Juàn. Per part cón che'n gu', mastale' gunèe gu' ryete con' co' ngòc le'n tiemp ndxè', ne'nglàade yéc gu' no ne'nglàade lezo' gu' loo ryete xquin gu' no xtol gu' par nse' gu' mod co' ndxàp gu' par, bel'que', ngola's gu' loo Juàn no ngala's gu' loon.

Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n moz co' ngòc moz ye'rsin'.

(Mr. 12.1–12; Lc. 20.9–19)

³³ Bin gu' cón che'n tedib di's co' nde tetaquen loo gu' ndxè', ne: Ngo thib mbi' co' mque no thib ranch co'te' mxen' mbi' lus uv loo xyòn mbi'. Ngola, mblo mbi' yaaloo dib vult ro xyòn mbi'. Mtoxcua' mbi' thib tanc par yòo nít uv co'se' co' mbi' nít uv. Mtoxcua' mbi' thib yòobé' par quée mèn par la's mèn loo xyòn mbi'.

Ngola, mda' mbi' xyòn mbi' cuent rol loo thib ned mèn, mèn co' ndli zin' loo lus uv. Ngola, mxen mbi' ned. Mdee mbi'. Nda mbi'. ³⁴ Co'se' mzin tiemp co' gac rol cosech che'n uv che'n mbi', mbi'a mtel' moz mbi' par ña'b moz no càaya' moz uv co' gac cuent rol co' gac che'n mbi'a. ³⁵ Per ndxe'leque', mèn co' mbli zin' loo lus uva mxen moz mbi'. No mtin mèn moz mbi'. No mbeth mèn ndxep moz mbi'. No mbuaad quèe mèn taandxep moz mbi'. ³⁶ Mbi' co' nac xuan' lus uva mbere, mtel' taamasre' moz loo moz co' ngua nera. Per mèn co' mbli zin' loo lus uva lomisque' mbli loo mbryop ned moza.

³⁷ Por lult, mtel' mbi' co' nac che'n lus uva xgan'pe' mbi'. Mbli mbi' xtùuz: Yende cón li no mèn xgan' daa. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Peser gáp mèn mod ñee mèn xgan' daa. ³⁸ Per co'se' ñee mèn nde xgan' mbi' co' nac che'n lus uva, le' sya, mèn co' ndli zin' loo lus uva, mèn ndxab loo xtàa mèn:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nac mbi' co' yan' no yòo co' nac che'n lus uv ndxè'. Ya' gu' nda yuth na' mbi' par gac che'n na' yòo lus uv ndxè'. ³⁹ Por lult, mxen mèn co' mbli zin' loo lus uva mbyòò co' ngòc xgan' mbi'a. Mblo' mèn mbyòò thib lad ro yòo lus uv. No mbeth mèn mbyòò, tya.

⁴⁰ Ngolo mdoodi's Jesús loo mèn tataa, mnibdi's Jesús loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley', no loo mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Ndxab Jesús loo mèn:

—Co'se' yi'th mbi' co' nac xuan' yòo lus uva, ¿xá nee gu'? ¿Cón li no mbi' mèn co' mbli zin' loo yòo lus uva, sya, à'?

⁴¹ Mèn mcàb loo Jesús. Ndxab mèn:

—Mbi' co' nac che'n lus uva guth mèn. Ne'lyatte lezo' mbi' ñee mbi' mèn. No yilo guth mbi' mèn ye'rsin'a, ta' mbi' xyòn mbi' loo tedib ned mèn co' li zin' loo xyòn mbi'. Mèn gac mèn co', licque', li rol uv co' gac che'n mbi' co'se' gál tiemp làa mèn uv.

⁴² Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—¿Ché' thidtene tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cà? Hui' gu' nexa. Di's mbez taandxè':

Quèe co' mblobii albañil thib lad, leque quèea mbli sirv par ngòc quèea quèe scuadr co' mdub squin yòo. Yub Tad Diox mbli con'a. No por cona, ante ngüi' na' no ante ñaa na' xal mbez di's ndxè' loo con' co' ngòcà.

⁴³ Cona, ngue niin loo gu: Prob gu' izlyo'. Ngòc che'npe' gu' par yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu'. Per nalle' Diox ne'tolode tyal no ne'tolode ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu'. Ndxle'leque', Diox tyal no ta' Diox lugar loo mèn par yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, mèn co' li co' ñibe'pe' Diox loo mènà xalque' mbli mèn co' mbli rolpe' uv che'n mbi' co' ngòc che'n xyòn lus uva. ⁴⁴ Məs cón che'n quèe, co' nee di's nacre' daa na, mèn co' yixud loo quèea, co' nee di's, nden' mènà ngòc nguàal con' cón chenén, mèn lyux xal thib yèt co' ayè'thax ndxàc co'se' ndlyé' yèt. Le' loo mèn co' lyàa quèea na, co' nee di's nac daa, daa telux mènà xal co'se' ndlé' ndoo quèe thib con'.

⁴⁵ Co'se' mbìn mèn co' ngòc jef co' mäs mnibe' loo rye nguley' no mèn co' ngòc mèn xley' farise di's co' mtetac Jesús loo mènà, nazab ngulàa di'sa le'n lezo' mènà. Mden' mènà no mda' mènà cuent le' Jesús mtetac di's cón che'n mènà. ⁴⁶ Co'se' mbìn mènà di'sa, capas mènà tyenxù' mènà Jesús. Per nzyeb mènà ñèe mènà mèn co' nziri' no Jesús. Tac mèn co' nziri' no Jesús ante ndli xtiuz cón che'n Jesús le' Jesús ante ndyoodi's di's co' mnibe' Diox loo Jesús par tyoodi's Jesús di'sa.

22

Jesús ngue tetac di's loo mèn xal co'se' nselya' thib ned myen'.

¹ Mbere Jesús, mtetac Jesús di's loo mèn tedib vez. Ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': ² Diox co' ñibe' loo mèn nac xal thib rey co' mbli thib fandang che'n thib xgan' rey co' mselya'. ³ Mtel' rey moz rey par ngua li moz convid mèn no par li moz avis loo mèn co' ngòc convid par yi'th lyath no mèn mbi' loo fandang che'n mbyòo co' mselya'a. Per mèn co' ngòc convida ne'ndalte ngui'th. ⁴ Mbere rey co' mbli nab fandanga, mtel' rey tedib cua' moz. Ndxab rey loo moz: Huàa gu' no guuz gu' loo mèn co' ngòc convida yi'th mènà fandang, le' rey ngolole' mbli nab con' hua mèn. Le' rey mbli mandad mbeth mèn ngon no

taamas má' nacha'. No ryete con' hua mènà ya ngolole' ngòc nable'. Guuz gu' loo mènà li mènà purad yi'th mènà fandang co' nac yalhua. ⁵ Per mèn co' ngua li moz convida, co' ngua lile' moz avis looa, ne'ndalte mènà ngui'th mènà. Ne' ne' ngli mènà cas di's co' ndxab moz. Chó mènà nda ta' vult loo xyòn mènà. Chó mènà nda loo rsin' mènà. ⁶ Le' taamas mèn co' ne'ndalte nga fandang che'n mbyòo co' mselya'a na, mènà mxen moz rey. Ale mbli mènà ngòc nguàal con' con moz rey axta mbeth mènà moz rey. ⁷ Co'se' gunèe rey tataa ngòc con'a, anze'f ngocloo tín' rey axta mtel' rey solndad rey par ngua yuth solndad mèn co' mbeth moz rey. Mtec solndad liz mènà no làaz mènà, ne. ⁸ Ngolaa, ndxab mbi' co' nac reya loo tedib cua' moz: Ryete con' ngolo ngòc nab co' nac che'n fandang par selya' mbyòo daa ndxè'. Huenque' mbli mèn co' ngòc convida ne'ngui'thte mèn. Tac inzyalte mènà no indxàalte mènà ngui'th mènà loo fandang na' ndxè'. ⁹ Mäs huen huàa gu'. Huàa tau' gu' loo rye mèn co' ñèe gu' riid rye ned. No guuz gu' loo mènà yi'th mènà loo fandang na' ndxè'. ¹⁰ Sya, ngro' moz. Ngua thop moz ryete mèn co' mzyál' moz, mèn co' ngòc mèn ndac no mèn co' ngòc mèn ye'rsin', par yi'th mènà fandang che'n mbyòo co' mselya'a. Mbi'thque' mènà axta mzyè le'n nyòo liz mbi', tant thib mèn mbi'th.

¹¹ Sya, ngòo rey le'n nyòo. Xèe mbui' rey loo rye mèn co' mbi'th, mèn co' ngòc convida. Gunèe rey ndub thib mbi' xi'th rye mènà. Per rey gunèe inocte mbi' xab mbi' co' ndxàal goc mèn co'se' ya mèn thib fandang che'n thib ned myen' co' nselya'. ¹² Ndxab rey loo mbi'a: Amiu, ¿xá mod mbliil ngòol trè' no inoctel xabl co' ndxàal ngoc par ngui'thl loo fandang che'n myen' co' nselya', à? Per mäs quee lezo' mbi'a xèe mdub mbi'. Ne'ncàbte mbi' loo rey. ¹³ Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo moz mbi' co' ngue li mandad loo mes: Quedó' gu' ya' mbi' ba' no quedó' gu' nii mbi' ba'. No càa mbi' ba'. Blo' gu' par fuer loo yál'cuau. Tya gón' mbi' no hua le mbi'. ¹⁴ Tataa mod ndli Diox, ne, par ndxòn huax mèn cón che'n Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. Per ale ndxe'leque', ndxexpte mèn nzo co' mdyal ngòo loo cón che'n Diox. Mènà ngòc mèn co' mcuipe' Diox par ñibe'pe' Diox loo mènà.

Mèn xley' farise mnibdi's cón che'n impuest loo Jesús.

(Mr. 12.13–17; Lc. 20.20–26)

¹⁵ Ngolo mbìn mèn xley' farise di's co' ndxab Jesús, mxen mènà ned. Ndyàa mènà. Sya, thidte ngòc mènà. Mdoodi's no mènà xtàa mènà par gab mènà chol di's loo Jesús par bel'que' tataa mod li mènà par gàal di's mèn Jesús no tataa mod li mènà gan par

quexù' que' fals mèna Jesús. ¹⁶ Por lult, mte' mèna ndxep mèn co' nqueltàa loo cón che'n xley' mèna con taandxep mèn co' ngòc thib ned mèn co' ngro' lèe partid herodist loo Jesús par tyoodi's no mèna Jesús. Sya, ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' non no naneeque' nu' le' U', licque, ndyoodi's co' nac di's licpe'. No licque' nac ned co' ndlu' U' par yòo mèn loo cón che'n Diox. Más de cona, nonque' nu' no naneeque' nu' yende chó mport nzo lezo' U' con' co' mbez mèn loo U'. Ne' ne' indla's U' mèn par ñèe U' xal nac mod co' ndxàp mèn. Ne' ne' indla's U' xal ñaa mèn. ¹⁷ Per nalle' gunee U' loo nu' 'ché' tli huen ta' nu' tmi o quix nu' tmi cón che'n contribución loo mbi' co' nac gobiern co' ndub le'n ciuda Rom o ché' indxàalte quix nu'? 'Xáa nee U'?

¹⁸ Per Jesús mden' lezo' no mda' Jesús cuent le' mèna asembli mcua'n mèna mod par gáal di's mèna Jesús par yigaa Jesús loo mèna. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Aa mèn xley' farise, susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. 'Chonon asendli gu' ncua'n gu' mod par gáal di's gu' daa par yigaa daa loo gu', à'? ¹⁹ Blu' gu' thib pes co' nguix gu' cón che'n contribución loon. Neene'.

Sya, ngua xi mèna thib pes par mblu' mèn pesa loo Jesús. ²⁰ Co'se' gunèe Jesús pesa, mnibdi's Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—'Chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè' no chó che'n lèe co' ngue loo pes ndxè', à'?

²¹ Mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna:

—Gunab ba' no lèe ba' nac che'n gobiern co' ñibe' yèe loo na'.

Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe' gobiern co' ñibe' loo gu' par càa gobiern che'n gobiern. No fta' gu' con' co' nac che'npe' Diox par càa Diox.

²² Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús loo mèn, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna cón che'n Jesús. Xexte mxen mèna ned. Ndyàa mèna. Taate mblá' mèna Jesús tya.

Mèn xley' saduce mnibdi's loo Jesús: 'ché', licque', ryo xban mèn?

(Mr. 12.18–27; Lc. 20.27–40)

²³ Leque huiza ngua plá mèn co' ngòc mèn xley' saduce loo Jesús co'te' nzo Jesús par la's mèn cón ngue li Jesús. Mèna ngola's no mbez mèna: Pà ryo xban mèn. Yende chó mèn ryo xban. Tataa mod mdub nii mèna par aseli mèna ndxab mèna thib con' loo Jesús par gáal di's mèna Jesús. Ndxab mèna:

²⁴—Maistr, Moisés mtan' di's loo nu' chele' thib mbi' co' mselya' nguth no ne'ndante xa'got mbi' xin' mbi', le' sya, hues mbi' selya' con xa'got viuda par que no xa'gota xin' mbi'. Sya, yòo cuent xin' mbi' nac mbed co' tyan xa'got viuda con hues ndlyo mbi'.

²⁵ Pues làth nu' ngo gaz mbi' co' ngòc hues. Mbi' ndlyoa mselya'. Làth xtau'a, tee yath mbi'. Per mbi' ne'ndante xin' con xa'got co' ngòc sa'l mbi', 'lé'? Mbyan' xa'gota viud. Ndoole' hues mbi' co' nde nque xis mbi' mcàaya' xa'got viuda. ²⁶ Lomisque', nguth mbi'a. Ngoloa, mbyan' xa'gota viud tedib vez. Ndoole' tedib hues mbi' co' nde nquea tee càaya' xa'gota. Lomisque', nguthguè' mbi'a, ne. Lomisque', ngòca loo taamas myen' axta nguth rye gaz hues myen'a. ²⁷ Ngolo nguth rye gaz hues myen'a, tee yath xa'gota, ne. ²⁸ Nalle' gunee loo nu', co'se' ryo xban rye hues myen' co' ngutha, 'chó mbi' gac sa'lpe' xa'gota por mque no xa'gota rye gaz hues myen', à'?

²⁹ Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Aa, que tont gu'se. Thidene ncua'u lezo' gu', ndee. Nazab ndli gu' xtùuz. No inalide ngue li gu' xtùuz. Tatu'a ndli gu' xtùuz tac inda'de gu' cuent co' huenleque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. Ne' ne' inda' gu' cuent co' nac con' roo no con' xèn co' ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox. ³⁰ Tac co'se' gac huiz co' ryo xban mèn nguth, mèn co' ngòc loo cón che'n Diox, huiza ya ne'berede mèna, selya' mèna tedib vez. Huiza no tiempa gac mèna xal angl che'n Diox. ³¹ Per cón che'n xal ndli gu' xtùuz no xal mbez gu' le' mèn co' nguth ne'ryo xbante, 'ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' gunii yub Diox loo mèn póla, cà'? Diox ndxab taandxè':

³²—Daa nac Diox che'n xudgool gu' Abraham, Isaac, no Cob.

Hui' gu' nexa. Yende mod gac Diox Diox che'n mèn co' ndxelo ndxelux co'se' ñeei loo mèn. Por cona, non na' le' Abraham no Isaac no Cob naban co'te' ndyàa xa' tac Diox mbez nac Diox Diox che'n xa'a.

³³ Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngureri' tataa ndxab Jesús, ryete mèn ante mbui' no ante gunaa xal ngòc di's co' mblu' Jesús loo mèn.

Mèn xley' saduce mnibdi's loo Jesús cón más ndli precis ndly'a's Diox li mèn, co' nac co' mnibe' Diox loo mèn.

(Mr. 12.28–34)

³⁴ Co'se' mbìn mèn xley' farise le' Jesús mbli gan par ya ne'tolode ndoodi's mèn xley' saduce con Jesús, mbere mèn xley' farise, mqueltàa mèn xley' farise tedib vez loo Jesús. ³⁵ Sya, thib mbi' co' ngòc mèn xley' farise co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa nzo xi'th mèna. Mbi' mbly'a's ngàal di's mbi' Jesús par ñee mbi' ñeene' ché' tagaa Jesús loo mbi' con di's co' càb Jesús. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

³⁶—Maistr, 'chó di's nac di's co' más ntac co' ñibe' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, à'?

³⁷ Jesús ndxab loo mbi' co' ngòc maistra:

—Di'sa nac di's co' mbez: Fque' lezo' gu' Tad Diox gu' dib nzo yéc gu', no dib nzo lezo' gu', no dib nzo xtùuz gu'. ³⁸ Di'sa nac ner di's co' mtan' Diox loo mèn loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No nac di'sa di's co' más ntac no co' más ñibe' loo mèn. ³⁹ Le' di's co' nac mbryop di's co' nde nque loo ner di'sa na, lalque' nac xal ner di'sa. No mbez di's ndxè' loo mèn: Fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' co'se' leque gu' ngue lezo' ñèe gu' gu'. ⁴⁰ Ryop di's co' taandxè' mbez no co' ndlu' loo mèn, ryop di's ndxè' nac di's co' mnibe' Diox loo Moisés par mbyan' di's ndxè' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' nac di's ndxè' con di's co' gunii Diox loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox.

Jesús mnibdi's loo mèn xley' farise. Ndxab Jesú: ¿Chó xin nac Crist ndli gu' cuent, à'?

(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

⁴¹ Látb be' nziri' mèn co' nac xley' farise loo Jesús, ⁴² Jesús mnibdi's loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón ndli gu' xtùuz cón che'n Crist? ¿Chó xin nac Crist, à'?

Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Jesús:

—Crist nac xgan' David co' ngóc rey póla.

⁴³ Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Chele' Crist nac xgan' David, ¿chonon ndxab David por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox le' Crist nac yub Tad che'n David, sya? Tac David ndxab:

⁴⁴ Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub cuaten axtaque' lin le' ryete mèn co' nac mèn ngolo ngola's che'n l' gac nado' lool.

⁴⁵ ¿Xá mod ndli gu' cuent nac Crist xgan' David co'se' leque yub David mbez: Tad daa, loo Crist, sya? ¿Máa yob yéc gu', na?

⁴⁶ Yende chó mèna ngác ncàb nec thib di's loo Jesús. No desde huiza par delant nec thib mèna ne'tolode ngli ryes ñibdi's mèna taamas con' loo Jesús.

23

Jesús ngue zib quii mèn xley' farise. No ngue zib quii Jesús mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' ngureri' loo Jesús no loo myen' xin' mté'th Jesús:

² —Le' maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no mèn xley' farise, anze'f ndli ryop ned mèn ba' cuent le' mèna ngue no zin' co' nac zin' co' ndlu' mèn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ³ Cona, ngue niin loo gu': Ftubdi's gu' loo di's co' mbez mèn ba'. No bli gu' co' ñibe' mèna. Per ne'que tee lide gu' xal nac mod co' ndxàp mèn ba'. Tac mèna ñibe' loo mèn li mèn thib con'. No leque mèna indlide con' xal ñibe' mèna li taamas mèn. ⁴ Nde niin tedib con' loo gu': Co'se' ndli mèn ba'

tataa, ndli mèna xal co'se' ntecue mèn thib yó' xis xtàa mèn, yó' co' ne'xecte mèn hue' mèn. No ñibe' yèe mèna loo prob xtàa mèn par hue' mèna yó'. Per mèn ba', nec thib mod no nec tedib mod ne'tyalte mèn no ne' ne' li mèn xtùuz teché mèn nec thib yalnine' bix co' indubte loo ley co' ngue no mèn loo xtàa mèn co' nac ley co' mnibe' Diox mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. ⁵ Asendli mèn ba' ryete con' co' nac mod co' ndxàp mèn ba' par hui' mèn no ñaa mèn loo mèn ba'. Anze'f ndyubla's mèn farise ba', no mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, hue' mèn di's co' nac ndxep di's che'n xti's Diox loo thib le' ye's lechuz mèn no co'te' nac bél'cha' ya' mèn. No anze'f ndyubla's mèn ba' goc mèn ba' xab mèn co' nac lar' co' ndoo flec co' nac xab mèn más nol' no flec más nol' leque co' ndli taamas mèn us. ⁶ Ale ndubla's yèe mèn ba' tyub mèn ba' co'te' más huen par tyu' mèn ba' co'te' ndxàc chol yalhua. No ndubla's yèe mèn ba' tyub mèn ba' co'te' gac gab chol mèn cón che'n mèn ba': Susque' mèn guryath no mèn guryèn nac mèn ba' le'n sinagog. ⁷ No anze'f ndubla's yèe mèn ba' ñii chol mèn Diox loo mèn ba' pàl co'te' nzyál' mèn mèn ba' no por fuerz gáp mèn mod ñèe mèn mèn ba' co'se' zyál' mèn mèn ba'. No anze'f ndubla's yèe mèn ba' gab chol mèn: San, Maistr, loo mèn ba' pàl co'te' nzyál' mèn ba' chol mèn.

⁸ Per ndxe'leque', part cón che'n gu', ne'ta'de gu' lugar ñee chol mèn Maistr loo gu'. Tac thidte mbi' co' nac merpe' Maistr nzo. Mbi'a nac Crist, co' nee di's, nac yub daa. Le' rye gu' na, ndxàc hues por cón che'n Maistr gu'. ⁹ Ne' ne' gab gu': Pay, loo nec thib mèn co' nziri' loo izlyo'. Tac ante thidte Xud gu' ngue no gu'. Xud gu'a nzo loo bé'. ¹⁰ Ne' ne' ta' gu' lugar ñee chol mèn loo gu' le' gu' nac jef. Tac angoluxte Crist nac jef che'npe' gu'. ¹¹ Le' gu' co' ndli mandad loo hues xtàa gu' na, gu'a nac más xa' roo no xà' xèn lath xtàa gu'. ¹² Tac gu' co' ndli cuent no ndlu' gu' loo xtàa gu' le' gu' nac más mèn roo no mèn xèn lath xtàa gu', loo gu'a Diox li gac gu' mèn be'the yilola. Le' gu' co' nac mèn nado' no mèn be'the lath xtàa gu', loo gu'a Diox li par gac gu' mèn roo no mèn xèn lath xtàa gu'.

¹³ Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo mèn xley' farise:

—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' ne, gu', mèn xley' farise. Ay, prob gu' izlyo'. Aa que ndxàc gu' ntemblii gu' ro gu' no ntemblii gu' xti's gu' loon. Tac gu' ncà no nca' gu' loo mèn par ne'yòode mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. Ne' ne' tyal gu' no ne' ne' ta' gu' lugar par ñibe'pe' Diox loo gu'. Ne' ne' ndla' gu' yòo

mèn co' ndyal yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁴ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' gu' ne, mèn xley' farise. Prob gu' izlyo'. Aa que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. Ale ndyac gu' con' huen co' ngue li gu'. Tac por thib con' co' iñaade ndyenxù' gu' no ndxác che'n gu' liz prob mēngot viud. No par ndli gu' xal mèn co' ne'ñeede no mèn co' inda'de cuent cón li mèn, ale asendli gu' ngol' gu' xley' gu' co'se' mbez gu' Diox. Por con' co' ndli gu'a, más nayi' tín' gac Diox loo gu' par tetii Diox gu' yiloo.

¹⁵ Tedib vez niin loo gu': Ay, prob gu' izlyo', gu' co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Lomisque' gu' ne, mèn xley' farise: Ay, prob gu' izlyo'. Aa que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loon. Ale ndyac gu' con' huen nac co' ngue li gu'. Gu' nque tee cua'n mèn loo izlyo' no loo nítto' par mbli gu' mse' mèn mod co' ngòp mèn par yila's mèn loo xley' gu' xalque' ndxela's gu' loo xley' gu' par gac mèn thidte mèn con' gu'. No co'se' ngolo mbli gu' gan par gac mèn thidte mèn con' gu' no ngòo mèn loo xley' gu', ndli gu' par ndxác loo mèn chop cua' con' ye'rsin'túb leque loo gu' par thib lite yòo prob mèn le'n ye'rbiil co'te' nac loo quíi no loo bèel.

¹⁶ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac xal mèn sieu co' ndyoo ner loo mèn. Gu' mbez: Chele' chol mèn càbgòn thib con', lugar de te'th mèn lèe Diox mbez mèn: Por lèe templ ba' lina. Sya, mbez gu': Indlide arid precis li lùu co' ndxab lùu li lùu por mdeth lùu lèe templ ba'. Per ndxe'leque', mbez gu': Chele' mèn gab: Lina o gaca loon por mde'th mèn or co' nacsua' templ ba', sya, mbez gu': Syase, ndlique' precis li gu' con' co' ndxab gu' li gu' loo mèn. ¹⁷ Susque' tont gu'. No susque' nac gu' xal mèn sieu co' nau' loo no co' nau' yéc. ¿Cón ndli gu' cuent nac con' más ntac, à'? ¿Ché' ndli gu' cuent más ntac or o más ntac templ co' ndli ndxác natú' ora, cà'? Yende xaa. Más ntac templ, ¿lé'? ¹⁸ Lomisque', mbez gu' loo mèn, ne: Chele' chol mèn càbgòn li mèn thib con' o gac thib con' loo mèn, chele' mèn gab: Gaca o lina xalque' nac loo còo' le'n templ ba', le' sya, gu' mbez: Inquinte arid li gu' co' mde'th gu' xal nac loo còo' le'n templ ba'. Lomisque', más mbez gu': Chele' mèn te'th li mèn thib con' o gac thib con' loo mèn, no te'th mèn por cón che'n gòn co' mbec mèn loo còo' le'n templ, sya, mbez gu': Syase, por fuerz gacque' o li gu' con' co' mcàbgòn gu' loo mèn li gu'. ¹⁹ Susque' tont gu'se. No susque' nac gu' xal mèn sieu co' nau' loo nau' yéc. ¿Cón ndli gu' cuent más ntac, à'? ¿Ché' ndli gu' cuent más ntac gòn co' mbec gu' loo mes co'

mbez gu' nac loo còo' o ché' ndli gu' cuent más ntac con' co' nzi'f gu' loo còo' leque más natú' nac còo' co' ndli ndxác natú' con' loo Diox, cà'? Yende xaa. Más ntac loo còo', ¿lé'? ²⁰ Tac mèn co' nde'th di's co' nac cón che'n loo còo', ingue te'thte mèn di's ante co' nac cón che'n loo còo'. Ndxé'leque', mèn ngue te'th di's co' nac lèe rye'the con' co' nzi'f loo còo', ne. ²¹ Le' mèn co' nde'th di's co' nac lèe templ na, ingue te'thte mèn ante lèe templ. Ndxé'leque', ngue te'th mèn di's co' nac lèe Diox tac Diox nzo le'n templ, ne. ²² Lomisque', mèn co' nde'th di's co' nac lèe bé', mèn ngue te'th di's co' nac lèe co'te' nzo Diox. No ngue te'th mèn lèe merpe' Diox.

²³ Lomisque', ndxab Jesús loo mèn:

—Ay, gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise. ¡Prob gu' izlyo'! Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Ale, ngo' gu' si' si' centav loo thib thib pes co' nac che'n con' nayèe co' ntho' gu' co' nac fthyoxtil, no anís, no comín. Per ale ndxe'leque', indlide gu' cas cón che'n di's co' nac di's co' ñibe' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nee di's, gac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox no gac gu' mèn co' ndlyat lezo' ñe'e xtàa no gac gu' mèn co', licque', ndxáp yalxla's no co', licque', ndxela's loo Diox. Licque, ndxàalque' ta' gu' diez m loo con' ndli gu' gan co'se' ntho' gu' con'. Per más ndxàal li gu' par gac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox, no gac gu' mèn co' ndlyat lezo' ñe'e xtàa, no gac gu' mèn co' ndxela's loo Diox no co' ndxáp yalxla's loo Diox. Per gu' indlide con'a, ¿lé'? ²⁴ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' ndyoo ner loo taamas mèn loo cón che'n Diox, gu', co' nee di's, nac xal mèn sieu co' ndyoo ner loo taamas mèn co' nac xal mèn sieu. Loo cón che'n Diox ndli gu' cuent anze'f mèn nambii nac gu' no mèn nali nac gu' loo Diox. Per ale ndxe'leque', loo cón che'n Diox nac gu' xal mèn co' nzib thib taz café co'se' ndlyaa thib ngru's chu'th le'n café par gu' gu' café. Per ne'ta'de gu' cuent le' loo cón che'n Diox nac gu' xal mèn co' ngueh thib camell, co' nee di's, nzo le'n taz café co' ngue yu gu'. Per con' co' ndli gu' ba' nee di's ale más ndxòo yéc gu' ndli gu' con' co' intacte arid loo Diox. Ale ndxe'leque', indlide gu' cas no ingüinte gu' arid par li gu' con' co' más ntac loo Diox.

²⁵ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Loo cón che'n Diox, ndlu' gu' gu' loo mèn le' gu' nac mèn nambii no mèn nali loo Diox. Per le'n lezo' gu' no le'n xtúuz gu' nzo huax con' ye'rsin'túb por mod co' ndxáp gu' tac gu' ndli huan' mèn. No nqueli'th gu' cón che'n taamas mèn. No ndxan lezo' gu'

ñië gu' cón che'n taamas mèn. Cona, ngue niin loo gu': Nac gu' xal plat no taz co' ante ntech mèn par xis. Per par le'na taate nazab ñaa. ²⁶ Aa, mèn xley' farise. Susque' nau' loo nau' yéc gu' loo cón che'n Diox. Más huen blo yéc gu' no blo lezo' gu' par tembii gu' xtùuz gu' no teche gu' ryethe mod ye'rsin' co' ndxáp gu' le'n xtùuz gu' no le'n lezo' gu' no mod ye'rsin' co' ndxáp gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod se' gu' mod co' ndxáp gu' par, licque', gác gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox xal co'se' tech mèn par le'n taz no plat par nambii gaca.

²⁷ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley loo mèn no gu' co' nac mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Gu' lalque' nac xal bá' che'n thib mèn nguth, co' ante nabe's natoxcua', co' ante nagus bëeleque' ñaa par xis. Per par ned le'n bá' anze'f nazab ndly'a' no anze'f thib zith che'n mèn nguth nzo. ²⁸ Tataaque' nac gu', mèn xley' farise tac gu' ndlu' gu' loo mèn anze'f mèn ndac nac gu'. Tataa ndli gu' par ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loo mèn par indlu'de gu' ndli gu' chó con' ye'rsin' co' ndli gu' loo mèn.

²⁹ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr loo mèn, gu' co' ndlu' di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise. Susque' ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Tac gu' mbli mandad mtoxcua' mèn armit che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, co' nguth póla. No nabe's mtoxcua' gu' co'te' ndoo gunab co' nac monument co' nac xin no xnaa che'n mèn co' mbez gu' ngóc mèn ndac. ³⁰ No nabe'ste mtoxcua' gu' yalgutye'. Mbez gu': Chele' na' ngo ban le'n tiemp co' mban xudgool na', ne'nqueltàa node na' xudgool na' par nguth na' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox con xudgool na', ¿lé? ³¹ Por di's co' mbez gu' no por di's co' ndyoodi's gu', leque gu' ngue go xo'f co' mbli gu' no nda' gu' cuent nac gu' bin mèn co' mbeth mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. Cona, ngue niin loo gu': Leque co'te' mdoo nii xud gu' no leque co'te' mdoo ya' xud gu', leque tya tyoo nii gu' no leque tya tyoo ya' gu', ne. ¿Cón más ndly'a's gu' ñee gu' loon? ³² Cona, ngue niin loo gu': Ftolo bli gu' con' xal mbli xudgool gu' póla. Ftolo guth gu' taamas mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox. Yiloo nee gu' cón che'n gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'.

³³ Aa, mèn co' nac xal mbel' co' lèe huid. ¿Xá mod gác gu' lyá' gu' loo yaltii tín' co' gác loo gu' co'se' tetii Diox gu' le'n ye'rbiil co'te' nzo quíi no bèel? ¿Pà lyá' gu'? ³⁴ Por cona, na ngue nii loo gu': Na tel' huax mèn làth gu'. Ndxep mèn gác mèn co' te'th di's co' ndxab Diox loo gu'. Taandxep mèn gác mèn co' ndxác cón che'n Diox. Taandxep mèn

gác mèn co' lyá's lu' loo gu' cón che'n Diox co' nac con' licpe' par ta' gu' cuent cón che'n Diox. Per ale ndxe'leque', guth gu' ndxep mèn. Taandxep mèn que' gu' loo thib cruz. No ta' gu' che'n taandxep mèn le'n sinagog gu'. No tyoo nque gu' xis taandxep mèn le'n thib yèez no le'n tedib yèez axtaque' li gu' con' ndly'a's gu' con mèn. ³⁵ Por cona, con' ye'rsin' co' nde teele' ndli gu' con rye mèn co' tel'en loo gu' li par yan' cón che'n gu' loo Diox por cón che'n rye mèn co' ngóc mèn ndac co' mbethxù' xudgool gu' póla no co' mbethxù' gu' le'n tiemp ndxè'. Tac anon co'se' mbethxù' thib mbi' co' ngóc xudgool gu' Abel co' ngóc thib mbi' nambii no thib mbi' nali loo Diox, mto mbethxù' xudgool gu' taamas mèn desde huiza no axta tiemp co'se' mbethxù' xudgool gu' Zacari, xgan' Berequi, co' mbeth xudgool gu' le'n templ co'te' ndoo mes co'te' mbec mèn gòn o ofrend loo Diox. ³⁶ Licque' nac di's co' ngue niin loo gu' ndxè': Dol no yalnquexù' co' ngóc cón che'n rye mèn co' mbethxù' prob mèn yizi'f no yiga's loo gu' co' naban tiemp ndxè' par tetii tín' Diox gu' axta plóthe yiloo.

Jesús mbín' por cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

(Lc. 13.34–35)

³⁷ Ay, prob gu' izlyo', mèn ciuda Jerusalén, gu' co' mbeth mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, gu' co' mbuaa'd quèe mèn co' mtel' Diox co' mbi'th lo yalbàn loo gu'. Anze'f mblyazen nqueltàan gu' loon xal ndli nguiddol colec con nguiid yen' co'se' ngue's nguiddol colec nguiid yen' xan' xil' nguiddol colec. Per gu' ne'ndalte thidtene no ne'nda'de gu' lugar par ngàca tataa loo gu'. ³⁸ Per nalle' hui' gu' nexa. Nase thidtene mblá'ya' Diox gu' liz gu' no làaz gu'. Nee gu' cón che'n gu' nalle'. ³⁹ Tac daa ngue nii loo gu': Gu' ya ne'berede hui' loon le'n tiemp ndxè'. Gu' bereque' hui' loon per axta co'se' gác tiemp co'se' ñeepe' gu' no co'se' gab gu' loo Diox: Anze'f mbi' huen no anze'f mbi' ndac nac mbi' co' nde ba' tedib vez, Tad Diox. U' mtel' mbi'. Nde mbi'. Axta syare', hui' gu' loon tedib vez.

24

Jesús mda' cuent le' mèn sil templ no yende cón tan' mèn co' nac cón che'n templ.

(Mr. 13.1–2; Lc. 21.5–6)

¹ Ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa loo mèn ciuda Jerusalén, ngro' Jesús le'n templ. Le'pe' tyen Jesús ned bii Jesús, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Látha, nzi tee yot myen'. Xée ngui' myen' loo templ. Mbez myen' loo Jesús: Tad, susque' nabe's ñaa templ ndxè' no susque' naroo templ ndxè', cara. ² Per ale le'le' mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' nzi tee yot gu', ngüi' gu' loo templ ndxè' no ndli gu' xtüuz cón che'n templ ndxè', ne, cà'? Per hui' gu' nexa. Lìcque' nac di's co' nde niin loo gu' ndxè': Desde nalle' par delant, nde zin' gaxle' le' mèn sil templ ndxè'. No ya ne' hui' de gu' nec thib quèe loo ftoot ndxè'. Thidtene telux mèn templ ndxè'.

Jesús ngue ta' cuent cón che'n con' co' tlo gac' ndoore' lith no izlyo'.

(Mr. 13.3–23; Lc. 21.7–24; 17.22–24)

³ Ngolaa, mxen Jesús ned. Nda no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv. Co'se' ñee myen' ndub Jesús tya, mbii gax myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Xexte ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, nu' ndlya's ñee U' loo nu' çpól gac co' nee U' loo nu' gozea cón che'n templ ba' no chó señ yú' loo mèn co'se' gac huiz co'se' bere U', yí'th U' loo izlyo' ndxè' tedib vez no co'se' gac huiz lyux no lith no izlyo', à'?

⁴ Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Chó Diox chó nee gu'. Ne'ta'de gu' lugar quedii chol mèn gu' cón che'n con' niin loo gu' nalle', ndee gu'. ⁵ Tac anze'f huax mèn nare' gáal loo izlyo' no que tee te'th mèn cón che'n lèen. No gab mèn no que tee te'th mèn loo mèn: Daa nac Crist. Le' sya, tataa mod anze'f huax mèn quedii mèn. ⁶ Huiza gòn gu' tyoodi's mèn cón che'n ryes co' ndxác cón che'n xó'. Per nalle' niin loo gu': Thidtene ne'zyebte gu' co'se' gac huiz no tiemp co'se' gòn gu' di's co' tataa ta' mèn cuent loo gu'. Tac naquinque' tataa gaca. Per mastale' tataaque' gaca le'n huiza, tarte gac tiemp co'se' lyux no lith no izlyo'. ⁷ Sya, gac huiz tel' mèn che'n thib nación ndlad che'n mèn nación par yoo mèn con mèn co' nac tedib nación. Lomisque' ne, li mèn thib nación xó' con mèn co' nac tedib nación. Huiza o tiempa, por derech, lyaa huin loo izlyo'. Lyaa yilíiz. Huin xòo huax lugar loo izlyo', ne. ⁸ Per pente tlo gac rye con'a par ten' mèn no ta' mèn cuent le' mèn tolo tyactii par delant co' nac más con' tín' co' nde nque co' gac loo co' ngue niin loo gu' ndxè'.

⁹ Láth ndxác rye con'a le'n tiempa, mèn tyenxü' gu' no ta' mèn gu' loo xtáa mèn par li no mèn gu' chol con' ye'rsin' xal ndlya's mèn axta guth mèn gu'. Tiempa, mèn dib athu loo izlyo' yòo xyàn lezo' ñee mèn gu' ante por cón chenen no maste. ¹⁰ Le'n huiza no le'n tiempa, anze'f thib mèn ryo xà' loo cón chenen. Ya ne'tolode yila's mèn loon. Le' sya, leque mèn co' ngro xà' loo cón chenen, leque mèn ta'xü' mèn co' ndxela's loon loo mèn co' nac mèn ye'rsin'. ¹¹ Le'n huiza anze'f huax mèn gutyè' ryo xo'f loo mèn. Ta' mèn axta mèn no te'th mèn loo chol mèn le' mèn ngro' tee par tyoodi's mèn cón che'n Diox loo mèn. Tataa mod anze'f

huax mèn quedii mèn, ne. ¹² Láth ndxác con'a, anze'f huax con' ye'rsin' gac loo mèn. Anze'f huax mèn ya ne'que'de lezo' mèn ñee mèn xtáa mèn. Ndxé'leque', yòo xyàn lezo' mèn ñee mèn xtáa mèn. ¹³ Per mèn co' thidtene mbli nèe lezo' no mbli nèe yéc par tolo queltáa mèn loo cón chenen axta gath mèn, mèn mblyá'que' loo con' ryes. ¹⁴ Le' cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn na, yath yèn no co mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' par de que ryete mèn naciona gòn cón che'n di's ndac no ta' mèn axta mèn cón che'n di's ndaca. Yiloo, syase lyux no lith no izlyo'.

¹⁵ Gu' co' ndlab ye's, bin gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè' no fta' gu' cuent cón nee di's ndxè' no ften' gu' cón nee di's ndxè'. Mbi' co' ngro' lèe Daniel co' mde'th di's co' ndxab Diox, Daniel mque' ye's loo libr co' nac xti's Diox cón che'n thib mbi' zab thib mbi' cap. Mbi'a aseli teza' mbi' cón che'n chol con' co' nac cón che'n Diox. Co'se' ñee gu' ndxác con' ndxè' le'n templ che'n Diox, non gu' no nane' gu' ndxácla xal mque' Daniel ye's. ¹⁶ Sya, huen gaca loo mèn chele' mèn co' nzo co' n yèezya' co' nac láaz mèn jude xyon' par co'te' ndub yii par ne'gacte yaltii co' gacque' loo gu', gu' co' nac mèn nación Israel. ¹⁷ Huen gac loo mèn co' nzi yéc zote liz mèn chele' mèn, texal bilaa mèn yéc zotea, sangxyon' mèn no yende chó mport nzo lezo' mèn rye che'n mèn co' ndxáp mèn le'n nyòo par ne'yigaade mèn loo yaltii co' gacque' loo gu', mèn nación Israel. ¹⁸ Lomisque' ne, mèn co' ngue zin' huan huiza, huen gaca loo mèn chele' mèn ne'ye'thte liz mèn huiza par co' mèn rye che'n mèn co' ndxáp mèn par ne'yigaade mèn loo yaltii co' gacque' loo gu', mèn nación Israel. ¹⁹ Ay, prob rye mængot izlyo', mængot co' nzi nac xin' huiza. No ay, prob rye mængot izlyo', mængot co' nzi xèn' xin' huiza por cón che'n yaltii co' gac loo gu', mèn nación Israel. ²⁰ Gurez gu' Diox no bna'b gu' loo Diox le' tiemp co' xyon' mèn loo con' ryes no loo yaltii co' gac huiza par ne'gacte tiempa tiemp xil' no ne' ne' gac huiz co' xyon' mèn huiz descans. ²¹ Tac co'se' gac ryete con'a, huiza anze'f thib yaltii tín' gac le'n huiza loo mèn nación Israel. Yaltii co' gac loo mèn tarte gac dib lal mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox izlyo'. No yiloo, thidtene ya ne'berede yaltii tín'a gac yaltii tín'a tedib vez xal gac yaltii tín'a huiza loo mèn nación Israel. ²² No chele' Diox ne'tedópte huiz tiempa, yende mod lyá' nec thib mèn. Per ndxe'leque', Diox tedóp huiz tiempa por nque' lezo' Diox ñee Diox mèn, mèn co' Diox mciui, mèn co' Diox mblo xà' par ngòo mèn loo cón che'n Diox.

²³ Le' sya, chele' chol mèn ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Trè' nzo Crist; o chele' mèn ñee

loo gu': Tua' nzo Crist, ne'yila'ste gu'i, ndee gu'. ²⁴ Tac co'se' gac huiza, anze'f huax mèn gutyè' ryo' no ryo xo'f mènà loo mèn. Nee mènà loo mèn le' mènà nac Crist. No ñee mènà loo mèn le' mènà nde'th di's co' gunii Diox. No li mènà huax yalguyze' roo no yalguyze' xèn co' nac se'n co' hui' mèn no co' ñaa mèn. Per ryethe con' co' ñee mènà no co' li mènà nac yalgutyè'túb. No axta quedi mènà mèn co' ndxela's chele' mènà gac li mènà gan quedi mènà mèn. ²⁵ Hui' gu' nexa. Fte' lezo' gu' le' daa guniile' con' ndxè' loo gu' ndoore' gaca loo gu', ndee gu'. ²⁶ Cona, beren, ngue niina loo gu': Chele' mènà ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Crist nzo co'te' nagán, ne'yade gu' tya. No chele' mènà ñee loo gu': Hui' gu' nexa. Crist nzo le'n cuadi ndxè', ne'yila'ste gu' con' co' ñee mènà loo gu'. ²⁷ Tac co'se' gac huiz co' galen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn, setilte gaca xal co'se' ndlyàa bèel gundi co'se' ndxú' izlyo' par ned ndlyen huiz no par ned mbix huiz. ²⁸ Cón che'n mèn gutyè' co' ngue tan cuent loo gu' nalle' nac xal co'te' nax thib má' ya's co'te' ndlyàa ngool loo má' ya's par hua ngool bé' má' ya'sa.

Jesús ngue ta' cuent cón gac co'se' yi'th Jesús.

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

²⁹ Co'se' yilo riid rye huiz co' gac rye yal-naxia loo mèn, tlo cuau loo huiz. Ne'teniide huiz loo izlyo'. Lomisque' ne, ne'teniide mbe' loo izlyo'. Le' mbyáaz co' nzi'f loo bé' na, tlo huin loo bé' axta tlo gac che mbyáaz loo bé'. No ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn loo bé' tlo huin no xi'th loo bé'. ³⁰ Yiloo, axta syare' hui' gu' no yú' thib se'n co' gac cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Le' mèn co' naban dib athu loo izlyo' na, mènà gón' co'se' hui' mènà loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Con'a gac loo mèn co'se' galen le'n xcuau co'se' gápen rye loothe con' roo no con' xèn la's niin no la's yan. No hui' mènà co'se' gac con' roo con' xèn loon. ³¹ Nibe'en loo angl huiza par cabii cues angl trompet par thop angl rye mèn co' naban dyap lad loo izlyo', co' nee di's, nac thib lad ro izlyo' axta tedib lad ro izlyo'.

³² Bli gu' xtúuz cón che'n thib di's co' nde niin loo gu' co' ndli' cón che'n yaa ngudyuug: Hui' gu' nexa. Co'se' ngolole' ngób laa loo yaa ngudyuug no nde xiisle' laa yen' loo yaa ngudyuug, gu' nonque' no nda'que' gu' cuent nde zin' gaxle' tiemp co' nac tiemp béé co'se' más ndxàc ney' loo izlyo'. ³³ Lomisque' nac con' co' ngue niin loo gu': Co'se' ñee gu' ndxàc ryete con'a, gu' nonque' no naneeque' gu' nde zin' gaxle'

tiemp co' lyux izlyo' no lith no izlyo'. Setilte gac con'a xal thib mbi' co' ndoo ro ryo' liz mbi' par yòo mbi' liz mbi'. ³⁴ Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con'a gacque' ndoore' lyux mèn naciòn Israel. ³⁵ Ryethe con' co' nac cón che'n bé' no ryethe co' nac cón che'n izlyo', le'i lyuxque' no lith noi. Ya ne'tolode cue ryethe con'a. Per di's co' ngue niin loo gu' ndxè', di's ndxè' tyaaque', no gacque', no tyubque' di's cón che'n di's co' ngue niin loo gu' ndxè'.

³⁶ Per co'se' gac huiza no co'se' gacpe' hora, yende chó mèn izlyo' non chó huiz gaca no coyor gaca. Ne' ne' yub angl co' nzo loo bé', ne' ne' yub daa co' nac xgan'pe' Diox, nanee coyor gac con'a. Angoluxte Diox co' nac xuden nanee coyor gac con'a.

³⁷ Gacque' con'a xalque' ngóca co'se' ngulaa yuuloo tiemp co'se' ngo ban thib mbi' co' ngro' lèe Noé. Tataa gaca co'se' galen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn. ³⁸ Le'n tiemp co' ngo ban Noea no ndoore' lyaa yuuloo co' ngulaa, le'n tiempa mèn alithe ndxuhua no alithe ndxu mèn loo izlyo'. Ngure selya' mèn. Nda' mèn rsap mèn par nselya' rsap mèn le'n rye tiempa axta ngóo Noé le'n yóoyaa. ³⁹ No axta ne' ne' inon mèn no ne' ne' inda' mèn cuent le' yuuloo lyaaque'. Ante co'se' mbyà'x xni' lezo' mèn le' yuuloo mtóle' ndoo láa. Axta syare', ne' ne' ñee mèn cón li mèn. Ale mbeth yuuloo rye mèn. ⁴⁰ Le'pe' co'se' gac huiz co' galena na, chop xa'bi' que zin' loo rsin' xa' huan. Thib xa' li Diox par yáp xa' loo bé'. Le' tedib xa' na, taate yan'. ⁴¹ Lomisque' ne, co'se' gac huiza, chop xa'got cue yu' loo yees. Thib xa', chàa, li Diox yáp xa' loo bé'. Le' tedib xa' na, taate yan'.

⁴² Nalas gure gu' no gunee gu' xal nziri' gu' loo cón che'n Diox co' ndxela's gu'. Tac gu ne'ñee no inonte gu', ne, coyor yi'th Tad Diox gu'. ⁴³ Hui' gu' nexa, ey. Nde niin thib con' loo gu': Chele' thib mbi' co' nac gundan che'n thib yòo nanee coyor yál' lyaa huan' par li huan' huan' liz mbi', mbi' ne'gátte. Ndxé'leque', tyub naa mbi'. No tataa mod ne'la'de mbi' yòo huan' liz mbi' par li huan' huan' che'n mbi' liz mbi'. ⁴⁴ Cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu' no gunee gu' xal nziri' gu'. No bli nab gu' gu' loo cón che'n Diox. Tac thib huiz co'se' ingue lide gu' xtúuz cón che'n Diox pól galen, chàa, ñee gu' no ta' gu' cuent le' daa ndale' loo mbii loo bé' loo gu', daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n chop moz: Thib moz altant mdoó loo zin'. Le' tedib moz na, ngóc moz za'f, moz ye'rsin'.

(Lc. 12.41-48)

⁴⁵ Nde niin tedib di's loo gu', ne: Cón che'n con' co' gac loo mèn co'se' galen loo

izlyo' ndxè' tedib vez nac xal ndxàc loo moz co' ngue no thib patrón. ⁴⁶ Huen nda moz co' mtan' no patrón liz patrón chele' moz huenque' ngue li zin' co' ndxàalque' li moz co'se' zin patrón liz patrón. ⁴⁷ Licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' patrón ñibe' loo moz par gac moz thib mandador par tyoo naa moz loo zin' no quenap moz ryethe con' co' ndxàp patrón liz patrón. ⁴⁸ Per chele' moza nac thib moz ye'rsin' no gab moz le'n lezo' moz: Aa'a. Patrón daa lyen'. Ne'ye'thgàade patrón daa. ⁴⁹ Le' sya, por ne'ye'thgàade patrón moz, tlo moza, teti moza xtàa moz. No que tee no moz mēnguy. Que tee yuhua moz. Que tee yu moz con mēnguya. ⁵⁰ Le' sya, láth tataa ngue tee moz, chàa, mzin patrón moz thib huiz co' indlide moz xtūuz le' patrón zin no zin patrón thib hor co' indlide moz xtūuz zin patrón no co' inonte moz. ⁵¹ ¿Xá nee gu'? ¿Cón li patrón con moza, sya? Teti patrón moza axta plóthe no co' patrón moza loo rsin' patrón, ¿lé'? Por cona, thib lite tel' patrón moz par bii moz ye'rbiil co'te' ndxetoo béel no ndxetoo quii par yòo no moz mēn co' ntembi ro no co' ntembi xti's tya.

25

Jesús ngue ta' cuent loo mēn cón che'n si' myen'got yēn' no thib mbyòo co' selya'.

¹ Cón che'n xá mod altant ndxàal cue mēn loo mod co' ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mēn, mēna nac xal si' myen'got yēn' co' nde tan cuent loo gu' ndxè'. Ngòc thib con' loo rye si' myen'gota. Ngro' myen'. No mbe' myen' candil aceit myen' par ngua myen' liz thib mbyòo par lyath no myen' mbyòo co' mselya' liz mbyòo. ² Ga'y myen'gota ngòc lijer. Le' taaga'y myen'gota na, ale msyen. ³ Co'se' ngro' myen'got co' msyena, ne'nghue'de myen'got aceit par se myen'gota candil myen'gota co'se' nquin myen'a aceit. ⁴ Le' taaga'y myen'got co' ngòc lijera na, mte'que' lezo' myen' mbe' myen' bote che'n aceit par tolo se myen' candil myen' co'se' gáal hor naquin myen' candil myen'. ⁵ Nde nxon', mbyòo co' mselya'a mblyen'. Ne'nzin'gàade mbyòo liz mbyòo yál'a. Le' myen'gota na, láth nzi bed myen' yál'a par zin mbyòo co' mselya'a, ale mxen mcal' myen'. Taate mblá' myen' candil myen' con xnii. Ne'ntu'de myen' candil myen'. ⁶ Per casque' co'se' nde yál' gu-lal yál' cabii ngrozèe thib mēn co' mbez: Ndyethle' mbyòo co' mselya'a, ey. Gro' gu' par ya càa ned gu' mbyòo. ⁷ Sya, ngo che ryete myen'gota. No mbli nab myen' candil myen'. ⁸ Per ga'y myen'got co' ngòc myen'got nasana ndxab loo taaga'y myen'got co' ngòc más lijera: Cara, techè gu' chu'th aceit gu' loo nu' par co nu' aceit candil nu'. Tac

candil nu' ngue yu'le' xnii. ⁹ Le' sya, ga'y myen'got co' ngòc lijera mcàb loo taaga'ya myen'got co' ngòc myen'got nasana. Ndxab myen'gota: Ne'techède nu' aceit nu' loo gu', cara, tac yiloo ne'gàalta par nu' no ne'gàalta par gu' ne. Más huen huàa gu' co'te' ntho' mēn aceit. Fxi' gu' aceit co' nquin gu' tya. ¹⁰ Per láth nda ti' myen'got co' msyena aceit myen', mzin mbyòo co' mselya'a. Le' taaga'y myen'got co' ngòc lijera na, altantleque' nziri' myen' tac mbli nabque' myen' candil myen'. Sangngòo no myen' mbyòo le'n nyòo loo yalhua co' ndxàc por mselya' mbyòo. Sya, mbli mbyòo mandad mbyau' ro ryo'. ¹¹ Ngoloa, mzin taaga'y myen'got co' ngòc myen'got nasana. Ndxab myen' loo mbyòo co' mselya'a: Tad, fxal' U' puert par yòo nu'. ¹² Mbyòo mcàb loo myen'a. Ndxab mbyòo: Licpe' ba'i, daa indlibede gu'.

¹³ Ngoloa, sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nalas gure gu', ey. Leque gu' ñee xal nziri' gu' loo cón che'n Diox. Gòc gu' xal mēn co' nzi naa tac gu' inonte. Ne' ne' inda' gu' cuent chó huiz galen no coyor galen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mēn loo izlyo'.

Jesús ntetac di's cón che'n thib loo tmi co' lēe talent loo mēn.

¹⁴ Nde niin tedib con' loo gu', ne: Cón che'n mēn co' ndyubdi's ndac no cón che'n mēn co' indyubdi's ndacte co'se' ñibe'pe' Diox loo mēn, mēna nac xal moz con thib mbi' co' nac patrón. Pues co'se' nda ro' mbi' liz mbi' no láaz mbi' par ya mbi' tedib nación co' nziri' tith, co'se' yamerle' ryo' mbi', ngurez mbi' moz mbi' par càaya' moz mbi' tmi par li moz zin' con tmi co' tan' no mbi' moz.

¹⁵ Loo thib moz mbi' mda' mbi' casque' ga'y mil pes. Le' loo tedib moz mbi' na, mda' mbi' casque' chop mil pes. Le' loo tedib moz na, mda' mbi' casque' thib mil pes. Ngolo mtan' no mbi' moz tmi, xalque' nda' mbi' cuent no ñee mbi' xal ndli moz zin' no xal nzo moz, mxen mbi' ned. Nda mbi' tedib nación. ¹⁶ Le' sya, moz co' mbyan' no ga'y mil pes, mtlo moz, mbli moz zin' con ga'y mil pesa. Ale mbli moza gan taaga'y mil pes. ¹⁷ Lomisque' ne, loo tedib moz co' mtan' no mbi' taachop mil pes, moza, ne, mbli gan taachop mil pes loo chop mil pes co' mtan' no mbi' moz. ¹⁸ Per loo moz co' mtan' no mbi' thib mil pesa, moza quej quej mblosua' thib mil pes che'n mbi' le'n thib ye'r co' mden' moz loo yòo.

¹⁹ Pues ngolo nguri'th huax tiemp. Yende mbi' co' nac patrón moza. Per mzin thib huiz mzin mbi' loo moz tedib vez. Sya, mbli mbi' cuent con moz mbi' par ñee mbi' ñeene' plá pes mbli thib thib moz gan loo tmi co' mtan' no mbi' moz. ²⁰ Mzin ner moz co' mbyan'

no ga'y mil pes loo mbi'. Ndxab moz loo mbi': Tad, aa U' ga'y mil pes co' mtan' loo U' daa thib cua'a co'se' mdee U'a. No aa U' taaga'y mil pes co' mblin gan con ga'y mil pes co' mda' U' loon, ne. ²¹ Ndxab mbi' loo moz: Huen zyax. Huenque' mblil, ey. Lùu nac thib moz ndac. Anze'f altant mdool loo zin' co' mblil. Pues ya que altantleque' mdool loo zin' co' mblil con ndxepete tmi co' mtan'en lool, tan lugar ñibe'l loo huax con'. Que de par yòo nol daa no tyac lezo'l con daa. ²² Ngoloo, mzin moz co' mtan' no mbi' taachop mil pes loo mbi'. Ndxab moza loo mbi': Tad, aa U' chop mil pes U' ndxè'. No aa U' taachop mil pes co' mblin gan loo chop mil pes co' mtan' no U' daa. ²³ Mbi' ndxab loo moz: Huen zyax. Huenque' mblil, ey. Lùu nac thib moz ndac. No anze'f altant mdool loo zin' co' mblil. Pues ya que altantleque' mdool loo zin' co' mblil con ndxepete tmi co' mtan'en lool, tan lugar ñibe'l loo huax con'. Que de par yòo nol daa no tyac lezo'l con daa. ²⁴ Per co'se' mzin moz co' mtan' no mbi' thib mil pes, moza ndxab loo mbi': Tad, daa nanee le' U' nac thib patrón nala's no nac U' thib patrón nayi'. No nthop U' cosech co'te' ingode U' bin. No ndláp U' co'te' tarte co' U' nec thib quèe bin. ²⁵ Por cona, mzyeb daa ñèen U'. Ale ngua teyòoen tmi U'. Aa U' tmi U' ndxè'. ²⁶ Mbi' mcàb loo moza. Ndxab mbi': Aa, moz ye'rsin', moz za'f. Chele' lùu nda' cuent no naneel le' daa nthop cosech co'te' ingoden bin no ndlápén co'te' tarte gon nec thib quèe bin, ²⁷ chele' lùu nanee tataa nac daa, más quèe lezo'l nga la'l tmi daa loo banc. Le' sya, co'se' beren galen, nga lo'en tmi daa loo banc nazal' xin' tmi daa co' mblil tmi daa gan. ²⁸ Sya, ndxab mbi' loo taamas moz co' nzi tya: Fteche gu' thib mil pes co' ngue no moz ba'. Fta' gu'i càa moz co' ngue no si' mil pes. ²⁹ Mèn co' ngue no ndxep tmi no huen ndli mènà zin' con tmi par tataa mod li mènà gan más tmi, mènà que no más tmi. Per mèn co' ngue no ndxepete tmi no ihuente ndli mènà zin' con tmia, mènà tuhuan tmi co' mque no mènà. No yiloo yan' mènà nague's nii mènà no nague's ya' mènà.

Cona nee di's, mèn co' huen huen nxo'f zin' cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loo mèn xalque' mblil Diox par ndxác mènà, mènà nzi tee ndacque' loo cón che'n Diox. Per mèn co' inxo'f zin' ndacte loo cón che'n Diox, xal ndlyath no Diox mèn par li mènà zin' co' mxo'f zin' Diox loo mènà, Diox li par ne'gácte mènà xo'f zin' ndac mènà cón che'n Diox thidtene. No yiloo teti Diox mènà axta plóthe.

³⁰ Le' mbi' co' nac patrona na, tolo ndxab loo moz: Fxen gu' moz co' yende chó juis ba'. Be' gu' moz za'f ba'. Càa moz ba'. Blo' gu' par fuer. Huàa tyee gu' moz ba' thib lad loon co'te' nacua thidtene co'te' gón moz

no co'te' hua le moz thidtene tac axta arid nè ten' moz gac yaltii loo moz tya.

Tolo ndxab Jesús: Tataaque' gaca loo gu', ne, co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez.

Jesús tub rez cón che'n mèn ryethe nación co'se' gac huiza.

³¹ Sya, ndxab Jesús:

—Co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, par gal ñibe'en loo mèn, galen làth thib baan angl. Yiloo tu'ben par ñibe'en loo ryethe con' par xyo'f lèe xyo'f xti's daa no gac con' roo no con' xèn loon thidtene. ³² Huiza hidte queltàn mèn co' nac mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loon par co' xà'en thib ned mèn loo tedib ned mèn xal ndli pastor co'se' ngo' xà' pastor mbacxil' làth chiv. ³³ Huiza cuequen mèn co' nac xal mbacxil' loon cuaten co' nac ladli. Le' mèn co' nac xal chiv loon na, cuequen mènà cuaten co' nac lad rebes.

³⁴ Sya gaben, daa co' nac rey tiempa, loo mèn co' nziri' cuaten co' nac ladli: Que de gu' loon, ey, gu' co' mblolè' Diox xuden cuent nac gu' mèn ndac no cón che'n gu' Diox gunii di's ndac. Gu' tlo ñibe' no Diox loo cón che'n Diox co' mblil nab Diox par ñibe' no gu' Diox. Ndoore' cobe' Diox no toxcaa' Diox loo izlyo', Diox mnibe' lezo' no mdoo lezo' Diox ñibe' no gu' Diox loo ryethe con' yiloo.

³⁵ Tataa mnibe' Diox loo lezo' Diox li Diox tac co'se' mque tee lan'en, mda' gu' thib le' rol luan nduhuan. Co'se' mque tee yec lezon, mda' gu' chu'th nít gun. Co'se' mque tee'en xal mèn tith làaz gu' no loo gu', gu' mda' liz gu' nguleden. ³⁶ Co'se' mque tee'en ngox mdyal xaben, gu' mda' xaben par mdoquen. Co'se' mxac lenen, gu' mbi'th too naa daa co'te' naxen. Co'se' mque'en lezi'f, mbi'th toodi's no gu' daa ro lezi'f. ³⁷ Huiza ñee mèn co' daa mdyal no co' daa mda' lugar par ngòo mèn loo cón chenen: Tad, ¿pól gunèe nu' U' le' U' mque tee lan' no mda' nu' thib le' rol yèth par nduhua U', à'? No ¿pól gunèe nu' U' le' U' mque tee yec lezo' no mda' nu' chu'th nít ngu' U', à'? ³⁸ ¿Pól gunèe nu' U', mque tee U' xal mèn tith no mda' nu' liz nu' nguled U', à'? ¿Pól gunèe nu' mque tee U' ngox mdyal tab U' no mda' nu' xab U', ne, à'? ³⁹ No ¿pól gunèe nu' U' mxac len U' no pól gunèe nu' U' mque U' lezi'f no ngua toodi's no nu' U' ro lezi'f, à'? ⁴⁰ Le' sya, daa co' nac rey tiempa, daa càb loo mènà: Licpe ba'i, gu' ne'nglide rye con'a loon. Per chele' gu' mblil rye con'a loo chol mèn co' ndxác hues xtàan por ndxela's mènà loon, daa ngo cuent loope'en mblil gu' rye con'a.

⁴¹ Sya, daa co' nac rey tiempa, daa càb loo mèn co' cue cuaten lad rebes: Biiche gu' loon, gu' co' nac mèndèe too ze too yál'. Gu' lyàa loo quii co'te' ne'yu'de bèel no quii co'te'

ngòc nab par lyàa Mebizya no meexù' co' nac che'npe' Mebizya. ⁴² Tac co'se' mblyan' daa, ne'nda'de gu' thib le' rol yèth nghuan. Co'se' mqe tee yec lezon, ne'nda'de gu' ne' chu'th nít ngun. ⁴³ Ngòc daa xal mèn tith loo gu'. No ne'nda'de gu' liz gu' par mbeden. Ngòc falt xaben loon. Gu' ne'nglatte lezo' ngnèe gu' daa. Ne'nda'de gu' thib ned xab gu' par ngoquen. Mxac lenen. Ne'ngui'th too naade gu' daa. Mque'en lezi'f. Ne'ngui'thte gu' par ngtoodi's no gu' daa ro lezi'f. ⁴⁴ Le' sya, mènà ñee loon, daa co' nac rey tiempa: Tad, çpól gunèe nu' le' U' mqe tee lan', no mqe tee yec lezo' U', no ngòc U' xal mèn tith, no mqe tee U' yende xab U', no mxac len U', no mqe' U' lezi'f no ne'nglyath node nu' U', à'? ⁴⁵ Le' sya, daa co' nac rey tiempa, daa çab loo mènà. Gaben: Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Chele' gu' ne'nglide chol con' co' nac co' ngue niin loo gu' ndxè' loo mèn prob co' ndxàc hues daa no co' ndxàc xtàa daa, daa ngo cuent ne'nglide gu' con'a loon. ⁴⁶ Mèn ye'rsin'a yòo co'te' tyactii mènà thidtene. Le' mèn co' daa mdyal no co' daa mda' lugar yòo mènà loo cón chenen na, mènà yòo ban no daa thidtene.

26

Mèn ngue toxcuà' no ngue go be' mèn no ngue li mèn xtùuz xá mod tyenxù' mèn Jesús.

(Mr. 14.1–2; Lc. 22.1–2; Jn. 11.45–53)

¹ Co'se' ngolo mdoodi's Jesús rye di'sa loo mèn co' nziri' loo Jesús, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

² —Gu' neeqe' no nonque' gu' taachopte huiz no maste ndxàc falt gac lni pasc. Le'n huiz lnia tyenxù' mèn daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xal ndxáal chol mèn, par que' mènà daa loo thib cruz.

³ Le' sya, mèn co' nac jef co' más mnibe' loo nguley', no mèn co' na maistr co' ndlu' ón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèngool co' ñibe', no mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, loo mèn nación Israel, rye mènà thidte mqeultàa loo lue' che'n palas co' nac liz Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa. ⁴ Liz mbi' co' lèe Caifasa, tya mdoodi's rye mènà no mblo xnee mènà xá mod yigaaxù' Jesús loo mènà con purte yalgutyè' par guth mènà Jesús. ⁵ Per mbez mènà loo xtàa mènà:

—Más huen ne'guthte na' mbi' le'n huiz lni par ne'tezebte na' mèn co' yi'th lni par ne'tyub bènte lezo' mènà no yilóa yecloo mènà loo na'.

Trè' ndlu' cón che'n thib xa'got co' mblath aceit co' anze'fnix ndlyà' yéc Jesús.

(Mr. 14.3–9; Jn. 12.1–8)

⁶ Láth ndyoodi's mènà, Jesús ngo yèèe Be-ta'ñ liz thib mbi' co' lèe Mon co' mxac thib yíz co' nac yíz ndxa's co' nteya's no co' nteyèe

yid lad mèn. ⁷ Tya mbii gax thib xa'got loo Jesús. Xa'gota nde no thib frasc co' natox-cua' con thib loo quèe huen co' lèe alabastr. Le'n frasca nzo thib loo aceit co' anze'f nazi' ndlyà'. No anze'f náp ntac aceita. Láth co'se' ndub Jesús loo mèn, xa'gota mbii gax loo Jesús. Mblath xa'gota aceit co' nzo le'n frasca yéc Jesús. ⁸ Per co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús ngue li xa'gota con'a loo Jesús, ale ngocloo myen'. No mtlo myen'. Mbez myen' loo xtàa myen':

—¿Chonon ale ngue teza'xù' xa'gota aceit ba', yoo? ⁹ Nzoque' mod ntho' xa'gota aceit ba' par ryo' tmi loo aceit. Le' sya, que no xa'got huax tmi par ta' xa' tmi loo mèn prob co' naquin tmi.

¹⁰ Jesús mbín di's co' mdoodi's myen'a. Sya, ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon ngue li xol gu' xa'got ndxè' no ngue tethon gu' xa', à'? Con' co' ngue li xa'got ndxè' loon nac thib con' ndac. ¹¹ Por part cón che'n gu', gu' thidteneque' yo ban no mèn co' ndxàc hues gu' no mèn co' ndxàc xtàa gu' co' nac mèn prob. Per part cón chenen, gu' ya ne'tolode yo no daa nen tiemp loo izlyo' ndxè'. ¹² Tac con' co' ngue li xa'got ndxè' loon, xa' mblath aceit co' anze'f nazi' ndlyà' ba' laden. Xa' mblath aceit laden par ne'yitooode xla' laden co'se' ya ca's mèn daa. ¹³ Lìcpe' ba'i, na ngue nii loo gu', ey: Pál co'te' co mèn yalbàn cón che'n di's ndac no te'th mèn cón che'n di's ndac par non mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo', gòn mèn con' co' mbli xa'got ndxè' loon par te' lezo' mèn no ta' mèn cuent cón che'n con' mbli xa'got ndxè' loon.

Trè' ndlu' le' Jud mcua'n mód par mda'xù' Jud Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús.

(Mr. 14.10–11; Lc. 22.3–6)

¹⁴ Látha, xexte ngro' thib mbi' co' ndxàc xin' mté'th Jesús co' ngro' lèe Jud Iscariot. Ngua toodi's no Jud mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa. ¹⁵ Ndxab Jud loo mèn co' ngòc jef che'n rye nguley':

—¿Plál quix gu' càan chele' daa lu' Jesús loo gu' no cuanen mod taxù'en Jesús loo gu', à'?

Sya, mènà mdix gal psi' pes plat loo Jud par li Jud con' ye'rsin'a. ¹⁶ Desde hora, mcua'n Jud mod ñeene' xá mod li Jud par ta'i thib lugar loo Jud par ta'xù' Jud Jesús loo mènà.

Trè' ndlu' le' Jesús nduhua rsè no myen' xin' mté'th Jesús.

(Mr. 14.12–25; Lc. 22.7–23; Jn. 13.21–30; 1 Co. 11.23–26)

¹⁷ Co'se' ngòc ner huiz co' nac huiz lni, co' nee di's, huiz vispr co' ngòc huiz co' ndxuhua mèn nación Israel par co' ingode

mèn dii levadur, huiza mnibdi's myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya li nab nu' no ya toxcu'a' nu' con' hua rsè na' co' nac xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn co'se' ndxáal lni pasc, à'?

¹⁸ Jesús ndxab loo myen':

—Huàa gu' le'n ciuda Jerusalén ba'. No yòo gu' liz thib mbi'. Gab gu' loo mbi'a: Maistr gunee loo nu' par gab nu' lool no ta' nu' cuent cón che'n di's ndxè' lool. Maistr gunee: Nde zin' gaxle' hor co'se' tyactiin. No nalle' ndlyazen ta'l lizl par gac nab xít mèn no lua' mèn par hua rsè'en co' nac cón che'n lni pasc con myen' xin' mté'th daa.

¹⁹ Sya, ngua li myen' xin' mté'th Jesús xalque mnibe' Jesús loo myen' li myen'. Sya, mtoxcua' myen' rsè co' hua rsè no myen' Jesús co' nac cón che'n lni pasc.

²⁰ Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, Jesús mdub no ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo mes. ²¹ Láth nzi yuhua rsè no Jesús myen', ndxab Jesús loo myen':

—Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Thib gu' co' nzo láth na' ndxè' cua'n mod xexte ta'xù' gu' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen.

²² Sya, ryete myen' xin' mté'th Jesús anze'f ngure xi lezo'. Mto myen', mnibdi's thib thib myen' loo Jesús. Mbez myen':

—Tad, ¿ché' ne'stolque' daai, cà'? ¿Ché' ne'stolque' daai, cà'?

²³ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Thib gu' co' ngue yuhua no daa thidte yen', gu'a ta'xù' daa loo mèn. ²⁴ Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, loon gacque' ryethe con' ryes xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. Per ay, prob mbi' izlyo'. Mandit mbi' too ze too yál', mbi' co' ta'xù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen. Más huen ngàa loo mbi' thidtene ne'ngáalte mbi' loo izlyo' ndxè' leque ta'xù' mbi' daa loo mèn.

²⁵ Sya, Jud co' mda'xù' Jesús loo mèn ndxab loo Jesús:

—Maistr, ne'stolque' ngue lil cuent daa taxù' lùu loo mèn, cà'?

Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Aa. Lùui, pues.

²⁶ Láth nzi yuhua myen' xin' mté'th Jesús con Jesús, Jesús mxen pan. Ndxab Jesús loo Diox: Diox quix U', Diox. Ngoloa, mbli rol Jesús pan. Mda' Jesús pan loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Dhua gu' pan ndxè', ndee. Pan ndxè' nac cón che'n bé'lyòo laden co' gath por cón che'n rye mèn.

²⁷ Ngoloa, mxen Jesús thib vas vin. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mteri'th Jesús vas vin loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Gu ryete gu' thib ro thib ro vin co' nzo le'n vas ndxè'. ²⁸ Tac vin ndxè' nac cón che'n ren laden co' xyo loo izlyo' par li nèn tedib conveñ co' gac thib conveñ cub yiloo. Xyo ren laden loo izlyo' por cón che'n huax mèn par tataa mod, mèn co' yila's cón chenen, mèn tyon' xquin no tyon' xtol mèn. ²⁹ Per daa ngue nii loo gu': Desde nalle', ya ne'bereden gun nít uv co' nda' lus uv loo izlyo' ndxè'. Na bere gu nít uv co' nda' lus uv con gu' co'se' ñibe'pe' xuden Diox loo mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox por cón chenen.

Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Jesús.

(Mr. 14.26–31; Lc. 22.31–34; Jn. 13.36–38)

³⁰ Le' sya, ngolo mbil'ro myen' xin' mté'th Jesús thib himn con Jesús, nda no Jesús myen' loo thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv.

³¹ Tya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Ryete gu' anze'f xi lezo' yál' ndxè', no tyoo xà' lezo' gu' no ya ye'th lezo' gu' por cón chenen yál' ndxè'. Gàca loo gu' tataa tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab:

Daa guth pastor. Le' partid mbacxil' co' ngue tee no pastor na, rye's pál.

³² Per co'se' yilo ryo xban daa, daa ga ner loo gu' le'n thib yèez co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile par zyál' na' tya.

³³ Sya, mcàb Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Mastale' ryete myen' xi lezo' no tyoo xà' lezo' myen' nal yál' por cón che'n con' ryes co' gac loo U', na ne'xide lezo' no ne' ne' tyoo xà' lezon co'se' gac cón gac loo U', Tad.

³⁴ Per Jesús ndxab loo Pedr:

—Pedr, licpe' ba'i, na ngue nii lool: Ndoore' lé' nguuidtee yál' nal yál', lùu cà di's daa son vez loo mèn.

³⁵ Pedr mcàb. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Mastale' no daa gath con U', per par cà dizen U', daa ne'cà di's te U' loo mèn.

No ale ryete myen' xin' mté'th Jesús, leque di'sa ndxab myen' loo Jesús.

Trè' ndlu' le' Jesús ngurez Diox co'te' nac thib huert co' lèe Getsemaní.

(Mr. 14.32–42; Lc. 22.39–46)

³⁶ Ngoloa, ngua no Jesús myen' xin' mté'th Jesús thib lugar co' lèe Getsemaní. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Trè' gaate ftub gu' láth nda bezen Diox tua'.

³⁷ Ante mbe' Jesús Pedr no ryop hues myen' co' nac xgan' thib mbi' co' lèe Zebede ndxepete más delant co'te' ngurez Jesús Diox. Tya, mto Jesús, mxi lezo' Jesús. No naxut naxut mto gunaa loo Jesús. ³⁸ Sya, ndxab Jesús loo Pedr no loo ryop hues myen' xgan' Zebede:

—Nase nxyon' lezon. No nden'en le' daa gath por ne'xecte daa nal yál', ndyaquen, ey.

Trè' gaate byan' gu' no gure naa gu' con daa. Ne'gàtte gu'.

³⁹ Ngolaa, ngua Jesús taachu'thte más de-lant loo myen'. Tya, mdub xib Jesús. No mcootloo Jesús loo yòo. Ngurez Jesús Diox. Ndxab Jesús:

—Diox, U' co' nac xuden, chele'i nzo mod, bli U' ne'gàtte arid nè yaltii co' gac xal thib preb loon le'n huiz ndxè'. Indlyasten gaca loon xal neete lezon. Ndxè'leque', ante gaca loon xal neepe' lezo' U'.

⁴⁰ Co'se' mbye'th tee hui' Jesús máa Pedr con ryop hues myen' co' nac xgan' mbi' co' lèe Zebede co'te' mtan' Jesús Pedr con myen', ale le'le' nzi yàt myen'. Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Pedr, ÷ché' ne'nglide gu' gan mbe naa gu' con daa nec thib hor, cà'? ⁴¹ Gure naa gu', yey. No gurez gu' Diox par ne'ta'de Diox lugar loo gu' ne'aselide gu' cua'n gu' xquin gu'. Licpe' ba'i, xtùuz gu' no lezo' gu' anze'f ndly'a's le' gu' cuez Diox. Per bél'yòo lad gu' ba' ndli nden' gu' ngo zan gu'. No ngulaa fuerz gu'. Por con'a, ale mbuu's gu' nzi gu'.

⁴² Mbryop vez mbere Jesús. Nda Jesús leque tya. Ngurez Jesús Diox taandxè':

—Diox, U' co' nac xuden, chele' yaltii co' gac loon yende mod riid tua'te, gaca loon xal neepe' lezo' U'.

⁴³ Mbere Jesús. Ndyè'th Jesús tedib vez co'te' mtan' Jesús Pedr con taachop myen'a. Lomisque', nèe Jesús nzi yàt myen' tac ngud-loo myen' ya ne'xecte tant thib mcal' nzo loo myen'. ⁴⁴ Taate mblá' Jesús myen'. Mbyon vez mbere Jesús, nda Jesús par ngurez Jesús Diox tedib vez. Leque di's co' ndxab Jesús ndoore' ndxab Jesús tedib vez loo Diox.

⁴⁵ Ngolaa, mbere Jesús, ndyè'th Jesús tedib vez loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nase bli gu' descans no bdàt gu'. Ya mzinle' hor co' ta'xù' thib mbi' daa loo mèn co' ncu'a'n xquin no xtol, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn. ⁴⁶ Jer goo too gu'. Ya' gu' ndyàa na'. Mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, mbi' nzole' ned, nde mbi'.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mxenxù' Jesús xal thib pres.

(Mr. 14.43–50; Lc. 22.47–53; Jn. 18.2–11)

⁴⁷ Tatabe' ngue toodi's Jesús co'se' gunèe Jesús le' Jud co' ndxòo cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús ngro zi'fle' nde con huax mèn. Ale nzo spad no nzo yaa ya' mèn. Nde mèn con Jud. Rye mèn nde por mnibe' mèn co' nac jef che'n nguley' no por mnibe' rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. ⁴⁸ Le' Jud co' mblu'xù' Jesús no co' mda'xù' Jesús loo mèn na, Jud mbli thib con' con mèn ndoore'. Ndxab Jud loo mèn:

—Mbi' co' seron cuat, mbi'a nac Jesús. Luega tyen gu' mbi' no bli gu' segur mbi' co' huen huen.

⁴⁹ Sya, mbii gax Jud loo Jesús. Mde's Jud yen Jesús. No msero Jud cuat Jesús. Ndxab Jud:

—San, Maistr.

⁵⁰ Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Amiu, ÷chó zin' ndel, à'?

Sya, mbii gax mèn loo Jesús. Mxén mèn Jesús. Mbe' mèn Jesús xal ndxe' mèn thib pres.

⁵¹ Láth ndxàc con'a, thib mbi' co' nac xin' mté'th Jesús ngua ya' rlan'. Mdo'f mbi' spad le'n cubiert. Chàa, mblàa mbi' thib ya' spad nza thib moz co' nac moz che'n nguley'. Ale mcho' mbi' nza moz. ⁵² Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ngóc xin' mté'th Jesús:

—Blosua' spadl le'n cubiert. Tac ryete mèn co' ndxuth xtàa con spad, leque loo spad ya mèn lool, ne. ⁵³ ÷Ché' inontel no ché' tarte ta'l cuent le' daa nzoque' mod bez Diox co' nac xuden no nzoque' mod ña'ben loo Diox co' nac xuden tel' Diox masre' thap gal mil solnada co' nac angl par tí' no làa angla daa la's ya' mèn ndxè', cà'? ⁵⁴ Per chele' daa tataa li, ÷xá mod gacque' no xá mod tyaaque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez no co' ndlu' taandxè'que' ndxáal gaca loon, sya?

⁵⁵ Ngolaa, ndxab Jesús loo mèn:

—÷Ché', licque', co'se' ngro' gu' mxen gu' spad no mxen gu' yaa par tyen gu' daa xal thib mbi' co' nac xal thib huan', cà'? Gu' nda'que' cuent no ndlibe'que' gu' daa le' daa mdubque' làth gu' le'n templ atate huiz par mblu'en gu'. No ne'nglide gu' ryes nden gu' daa xal ndyen mèn thib huan' xal ngue ten gu' daa nalle', ÷lé'? ⁵⁶ Per ndxàc ryete con' ndxè' loon nalle' par gacque' no tyaaque' xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen.

Látha, rye myen' xin' mté'th Jesús mxon'. Mblá' myen' thidte Jesús.

Trè' ndlu' le' Jesús mdoó loo rye mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

(Mr. 14.53–65; Lc. 22.54–55, 63–71; Jn. 18.12–14, 19–24)

⁵⁷ Le' sya, mèn co' mxenxù' Jesús mbe' Jesús loo Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa tac liz Caifás mqueltàa ryete mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. ⁵⁸ Le' Pedr na, tith tith mdoó mque xis Jesús axta mzin Pedr loo lue' liz mbi' co' lèe Caifás co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley'. Pedr ngòo. No

ndub Pedr làth rye mèn co' mqueltàa tya, mèn co' quenap con' co' nac che'n templ no co' nque zin' le'n templ par ñee Pedr ñeene' xá mod tolo quexù' que' fals mènà Jesús no tolo li la's mènà cón che'n Jesús.

⁵⁹ Nde nxon', mèn co' nac jef che'n rye nguley', no rye mængool, no rye mèn co' nxo'f zin' zin' che'n templ, no mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, sate más mcua'n mènà mod xá mod tolo quexù' que' fals mènà Jesús axtaque' li mènà gan gáp mènà razon guth mènà Jesús. ⁶⁰ Per yende mod li mènà gan tolo ntec mènà Jesús mastale' huax mènà mqueltàa loo Jesús no mastale' antub yalgutyè'túb ngóc di's co' ngue zib quí mènà Jesús. Por lult, mbi'th chop mèn co' mbi'th ta' cuent cón che'n Jesús co' nac di's yalgutyè'túb. ⁶¹ Mènà ndxab:

—Nu' mbìn le' mbi' ba' gunii pezea, ndxab mbi' le' mbi' cobii templ che'n Diox. No bere mbi', xít te'f mbi' templ le'n son huiz no maste. ¿Xá nee gu'? ¿Ché', lícque', li mbi' con'a?

⁶² Sya, ngo too nde'f mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' yende mod càbl loo ryop mbi' ba', cà'? ¿Xá mod chonon tatua' nac rye di's co' mbez ryop mbi' cón che'n l, à' ? ¿Càbl!

⁶³ Per Jesús yende chó di's mcáb. Sya, ndxab mbi' co' nac jef loo rye nguley' loo Jesús:

—Por lèe Diox co' naban, daa ngue te'th Diox lool: Nu' ndly'a's ñeel loo nu: ¿Ché', lícque', lùu nac Crist, xgan' Diox o ché' inacte lùu Crist, cà'?

⁶⁴ Jesús ndxab loo jef:

—Aa. Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues, xalque' ngue bezl ba'. No thidte vez ngue niin loo ryete gu' le' gu' hui' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', co'se' tuben cuat Diox, Diox co' ndxappe' ryethe con' la's ya' Diox no la's nii Diox. No hui' gu' loon co'se' gác huiz co' ro'en loo bé' par galen le'n xcuaú loo izlyo' ndxè' tedib vez.

⁶⁵ Sya, jef co' más ñibe' loo nguley' ngo too nde'f. Mched jef xab jef. No ndxab jef:

—Mbi' ndxè' thidteneque' ñii yèe ñii tì cón che'n Diox con di's co' ndyoodi's mbi'. ¿Cón li taamas mèn co' ta' cuent cón che'n mbi' ba' loo na'? Ya inquinte na' taamas mèn, ¿lé'? Gu' nde teelee' ndxón di's co' ndyoodi's mbi' co' ñii yèe ñii tì mbi' cón che'n Diox. ⁶⁶ ¿Xá nee gu'? ¿Xá gác mbi'? ¿Cón li no na' mbi'?

Mèna mcáb:

—Ndxáalque' gath mbi' tac mbi' ndxàp dol.

⁶⁷ Sya, ale msuc mèna rloo Jesús. No mda' mèna golp Jesús. Le' taandxep mèna mdis rloo Jesús. ⁶⁸ No mbez mèna loo Jesús:

—Com le' lùu mbez lùu nac Crist, ¿lé'?, bli divín ¿chó nu' mda' che'n l?

Trè' ndlu' le' Pedr mcà di's Jesús loo mèn le' Pedr indlibe' de Jesús.

(Mr. 14.66–72; Lc. 22.56–62; Jn. 18.15–18, 25–27)

⁶⁹ Làth ngue tetii mèna Jesús no nzi li mèna xal ndly'a's mèna con Jesús, Pedr ndub par fuer ro ned loo lue'. Sya, mbii gax thib mozgot loo Pedr. Mozgota ndxab loo Pedr: —Pedr, lùu, ne, mque tee noque' Jesús co' nac mèn gulàaz che'n mèn galile, ¿lé'?

⁷⁰ Pedr mcà di's Jesús loo mozgota loo rye mèn co' nziri' tya. Ndxab Pedr loo mozgota: —Aa'a. Ne'needen chó cuent ngue ta'l.

⁷¹ Le'pe' nda ro Pedr ro puert co'se' gunèe tedib mozgot Pedr. Sya, ndxab mozgota loo mèn co' nziri' tya:

—Mbi' ba', ne, mque tee noque' Jesús co' nac mèn yèez Nazaret.

⁷² Mbere Pedr, mcà di's Pedr Jesús tedib vez. Ndxab Pedr:

—¿Tyoxca lica, cara! Ne'libeden mbi'a.

⁷³ Pente ndxác mcà di's Pedr cón che'n Jesús, mbere mèn co' nziri' tya, ngua bii gax mèna loo Pedr. Ndxab mèna loo Pedr:

—Lícpe' ba'i, cara, lùu, ne, nac thib mbi' co' mque tee noque' Jesús tac ndxác be' l'axta por mod co' ndyoodi's lùu.

⁷⁴ Sya, leque Pedr, nazab gunii yèe gunii tì Pedr cón che'n Jesús. No mde'th Pedr Diox. Ndxab Pedr:

—¿Tyoxca lica, cara! Ne'libeden mbi'a.

Leque hor co'se' ndxab Pedr di'sa, chàa, ngrozèe nguiidtee mblé' nguiidtee yál'.

⁷⁵ Sya, chàa, mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Jesús loo Pedr co'se' ndxab Jesús loo Pedr: Ndoore' cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál', lùu cà di's daa son vez. Sya, mbii Pedr tya. No ne'ti' ne' ñee lezo' Pedr, mbín' Pedr tant mxi lezo' Pedr no mthyon Pedr por mcà di's Pedr Jesús loo mèna.

27

Trè' ndlu' le' mèn mbe' Jesús, natub dó' Jesús, loo thib mbi' co' lèe Pilat.

(Mr. 15.1; Lc. 23.1–2; Jn. 18.28–32)

¹ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mèn co' nac jef loo rye nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', no ryete mængool co' ñibe' loo mèn nación Israel, thidte gunii rye mèna no thidte mdoodi's rye mèna par mblo xnee mèna le' mèna guthque' Jesús. ² Sya, mbe' mèna Jesús, natub dó' ya' Jesús, loo tedib mbi' co' ngro' lèe Pons Pilat co' nac gobernador le'n ciuda Jerusalén tiempa.

Trè' ndlu' leque Jud mbeth Jud.

³ Co'se' gunee Jud co' mda'xù' Jesús loo mèna le' mèna mquexù' mque' fals Jesús par guth mèna Jesús, axta syare' ngulàa yéc Jud no ngulàa lezo' Jud. Ale ngua sere Jud gal psi' pes plat co' mdix mèn loo Jud loo mèn co'

nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' no loo mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mēn nación Israel. ⁴ Ndxab Jud loo mēna:

—Daa mcuan xquin daa no xtol daa loo Diox por mdaxù'len thib mbi' loo gu' co' yende chó xquin ndxàp no co' yende chó xtol ndxàp par guth gu' mbi'.

Per mēna mcàb loo Jud. Ndxab mēna:

—Yende chó mport nzo lezo' nu' con' mbliil. Lùu nee cón lil. Con'a ya nacle' cón che'n.

⁵ Sya, ndxecleque' tma mblobii Jud rloo mēna le'n templ. Ngoloa, ndyaa Jud. Ngua lo Jud dó' yen Jud. Ale leque Jud setilte mbeth Jud.

⁶ Sya, mēn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' mthop tmi co' mblobii Juda. Ndxab mēna loo xtāa mēna:

—Yende mod co' na' tmi ndxè' le'n caj co'te' ndxòo tmi co' ndyop gòn o ofrend. Tmi ndxè' nac tmi, co' nee di's, mxi na' mbi' ba' par guth na' mbi'.

⁷ Ngoloa, luega mdoodi's mēna con xtāa mēna. Ndxab mēna:

—Más huen tyen na' tmi ba' par ti' na' thib le' yòo bte'f co' nac yòo co'te' ntocxua' mēn plat no taz no taamas con' par gac yòo thib lugar co'te' cuec mēna thib panteón par ca's mēna mēn co' nac mēn tedib nación co' nzo ban ciuda ndxè'.

⁸ Por cona, axta huiza no axta huiz nalze lēe lugar co' ngòc yòo bte'fa yòo bte'f co' mdyu' con tmi co' ngòc tmi co' mxi mēn thib mbi' co' mbethxù' mēn par mxyo ren mbi' loo izlyo'. ⁹ Tataa mod ngòcque' no mdyaaque' cón che'n di's co' gunii Jeremi co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' ndxab Jeremi:

Mxen mēn gal psi' pes plat co' ngòc tmi co' ndxab mēn ntac mbi'a.

¹⁰ No con tma mxi mēna thib le' yòo bte'f co'te' ndli mēn zin', mēn co' ntocxua' plat no taz no taamas con'. Mblique' mēn con'a xalque' mnibe' Tad Diox loon par mdethen di's ndxè' co' ngòc di's co' guneie Tad Diox loon.

Trè' ndlu' le' Jesús mdooxù' loo Pilat.

(Mr. 15.2–5; Lc. 23.3–5; Jn. 18.33–38)

¹¹ Ngoloa, mbe' mēna Jesús loo gobernador co' ngro' lēe Pilat. Sya, mnibdi's gobernador loo Jesús. Ndxab gobernador loo Jesús:

—¿Ché', licque', lùu nac rey che'n mēn nación Israel, cà'?

Jesús ndxab loo gobernador:

—Aa. Nac daa rey che'n mēn nación Israel, pues, xalque' ngue bezla ba'.

¹² Per co'se' ngue quexù' ngue que' fals mēn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley' no

mēngool Jesús, nec thib di's ne'ncàbte Jesús loo mēna. ¹³ Sya, ndxab Pilat loo Jesús:

—¿Ché' indxònte lùu no ché' inden'te lùu rye di's co' mbez mēn ba' cón che'n lùu, cà'?

¹⁴ Per Jesús nec thib di's ne'ncàbte loo gobernador. Ante mbui' no ante gunaa gobernador loo Jesús axta ne' ne' ñee gobernador cón li gobernador xtùuz.

Trè' ndlu' le' Jesús nzole' la's ya' mēn par guth mēn Jesús.

(Mr. 15.6–20; Lc. 23.13–25; Jn. 18.38–19.16)

¹⁵ Nde nxon', mque no mēn co' ndxàc gobernador thib costumbr ngo' mēn co' ndxàc gobernador thib pres co' mbez mēn loo gobernador ryo' cad lín' co'se' ndxáal lni pasc.

¹⁶ Le'pe' lín'a, ngo thib mbi' co' anze'f mxyo'f lēe no co' anze'f mxyo'f xti's co' ngòc thib mbi'guth mēn. Mbi'a ngro' lēe Barrabás.

¹⁷ Láth co'se' mqueltāa rye mēna loo Pilat co' nac gobernador; Pilat mnibdi's loo mēna. Ndxab Pilat:

—De loo ryop mbi', Barrabás co' ngue lezi'f no Jesús co' nda gu' cuent loon, ¿chó mbi' ndly'a's gu' telá'en par bii mbi', à'? ¿Ché' ndly'a's gu' telá'en Barrabás o ché' ndly'a's gu' la'en bii Jesús co' ne' tedib lēe Crist, cà'?

¹⁸ Tac Pilat nonque' no nda'que' Pilat cuent por ndxecloo mēna ñee mēna Jesús no por ndxān lezo' mēna ñee mēna Jesús, por cona asembli mēna mda'xù' mēna Jesús loo Pilat.

¹⁹ Láth ndub Pilat co'te' ndub rez Pilat di's cón che'n mēn, xa'got co' nac sa'l Pilat mtel' mandad par ndxab sa'l Pilat loo Pilat: Anderhuenl, Pilat. Ne'tetidel mbi' ba'. No yende cón li nol mbi' co' nac mbi' nali no mbi' nambii ba'. Tac daa msa' lezo' thib mcal' fier no anze'f mzeb mcal' daa por cón che'n mbi' ba' ná' xhuina.

²⁰ Per mēn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mēngool co' ñibe' loo mēn nación Israel, thidte ngòc ryop ned mēna. Thidte ndxab rye mēna loo Pilat más huen ryo' no lyá' Barrabás. Le' Jesús ba' na, gath. ²¹ Mbere Pilat co' nac gobernador, ndxab Pilat loo mēna. No mnibdi's Pilat loo mēna tedib vez:

—De loo ryop mbi', ¿chó mbi' ndly'a's gu' telá'en, à'?

Mēna ndxab:

—Blo' Barrabás lezi'f. No bla' bii Barrabás.

²² Pilat mnibdi's tedib vez loo mēna. Ndxab Pilat:

—Le' loo Jesús co' mbez mēn nac Crist, ¿cón ndly'a's gu' li non Jesús, à'?

Ryete mēna mcàb:

—Fcāa Jesús. Fque' loo cruz.

²³ Mbere Pilat, ndxab Pilat loo mēna:

—Per ¿chó con' ye'rsin' mbli mbi' ndxè', yey?

Per ale le'le' mcàb rye mènà. Ndxab rye mènà loo Pilat:

—Pues, nu' ngue bez lool: Fcàa mbi' ba'. Fque' loo cruz.

²⁴ Co'se' ñee Pilat ya yende mod li Pilat gan no, ndxe'leque', sate más ndxátbèe mènà no ndxecloo mèn ñee mèn Jesús, mbli Pilat mandad. Ngua xi mèn nít par mtech Pilat ya' Pilat loo mènà. Láth ngue tech Pilat ya' Pilat, ndxab Pilat loo mènà:

—Yende chó cón chenen par la's ron cón che'n mbi' ba' par niin guthen mbi'. Ne' ne' la's ron cón che'n mbi' ba' par niin loo gu' guth gu' mbi' ba'. Mbi' indxàpte nec thib xquin no xtol par guthen mbi'. Con' co' ndlya's gu' li gu' ba' ya nacle' cón che'n gu'. Gu' nee cón li no gu' mbi'. Yende chó cón chenen par xon ren mbi'. Nambii ndoon loo gu'.

²⁵ Sya, ryete mènà mcàb loo Pilat. Ndxab mènà:

—Yan' cón che'n mbi' co' gath ba' cón che'n nu' no cón che'n xin' nu', xàa. Mbi' gath. Ngolo cuent.

²⁶ Sya, mblo' Pilat Barrabás lezi'f. No mtelá' Pilat Barrabás. Le' Jesús na, mbli Pilat mandad ngua ta' mèn che'n Jesús. Ngoloa, mda' Pilat Jesús loo mènà par ya que' mènà Jesús loo cruz.

²⁷ Ngoloa, mbe' solndad co' nac solndad Pilat, co' nac gobernador, Jesús co'te' nac palas che'n Pilat. Tya mqueltàa rye solndad dib vuetl loo Jesús. ²⁸ Mteche solndad xab Jesús co' noc Jesús. Ngoloa, mtegec solndad Jesús thib ned xab Jesús co' ngóc lar' nane. ²⁹ Ale mtocxua' solndad thib coron yis. Ngoloa, mdub solndad coron yisa yéc Jesús. No mblo solndad thib le' yaa ya' Jesús co' nac ladli. Sya, asembli solndad, mdyub xib solndad loo Jesús. No mxìis no solndad Jesús. No ale ndxáp nxyán' solndad ñee solndad Jesús. Mbez solndad loo Jesús:

—San, Rey, lùu co' mbez nac lùu rey che'n mèn naciòn Israel.

³⁰ Ale msuc solndad rloo Jesús. No leque yaa co' mblo solndad ya' Jesús, mxen solndad par mblàa solndad yaaa yéc Jesús. ³¹ Ngoloa tataa mxìis no solndad Jesús no mbli solndad ngóc nguàal con' con Jesús, mteche solndad cap co' noc Jesús. Mbere solndad, mtegec solndad xab Jesús. Ngoloa, mbe' solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' le' mèn mque' Jesús loo thib cruz.

(Mr. 15.21–32; Lc. 23.26–43; Jn. 19.17–27)

³² Láth nda ro' solndad ro ciuda Jerusalén con Jesús, asal' too solndad con mènà thib

mbi' co' nac mbi' gulàaz che'n làaz mèn siren. Mbi'a ngro' lèe Gógota, co' nee di's, thib den co' ñaa xal thib calaver yéc mèn, ³⁴ tya, mcos solndad vin con thib loo cuan' co' anze'f nala par ta' solndad vina gu Jesús. Per co'se' ngolo mbli Jesús preb vin co' nos cuan' nalaa, ne'càbte Jesús gu Jesús vina.

³⁵ Co'se' ngolole' mque' solndad Jesús loo cruz, mblo solndad xab Jesús rif. No mdith no solndad dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad gac che'n xab Jesús. Tataa ngóc con'a par ngócque', no mdyaaque', no mdubque' di's co' gunii thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox co' ndxab:

Mblo mèn xaben rif no mdith no mèn dad loo xaben par ñee mènà ñeene' chó mèn gac che'n xaben.

³⁶ Ngolo mdith no solndad dad loo xab Jesús, tya gaate ngure solndad par mquenap solndad Jesús bzyèa. ³⁷ Nde nxon', mnibe' Pilat loo solndad mque' solndad plá di's co' mbez no co' ndlu' loo thib ye's yéc cruz Jesús xá mod mquexù' mque' fals mèn Jesús. Di'sa mbez: Mbi' ndxè' nac Jesús co' nac rey che'n mèn naciòn Israel.

³⁸ Mque' solndad chop huan' ryop lad cuat Jesús loo cruz leque huiza, ne. Thib mbi' mquée cuat Jesús ladli. Tedib mbi' mquée cuat Jesús lad rebes. ³⁹ Látha, asembli mèn mbri'th mèn co'te' ngue Jesús loo cruz. No be' taa mcin mèn yéc mèn. Mbez mèn loo Jesús: Mzyalque'la, ndee. No sate más mxìis no mèn Jesús no ndxáp nxyán' mèn ñee mèn Jesús. ⁴⁰ No mbez mènà loo Jesús:

—Lùu co' gunee loo nu' le' lùu cobii templ loo yòo no le'n sonte huiz berel xít te'fl templ tedib vez, nalle' leque lùu bli par lyá'l. Chele' lùu, licque', nac xgan'pe' Diox, bilàa loo cruz co'te' nguel ba'.

⁴¹ Lomisque' ne, mxìis no ryete mèn ndxè' Jesús, mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèn co' nac mèn xley' farise, no mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel. Mbez mènà loo xtàa mènà, ne:

⁴² —¿Xá ngóc mbi' ba' mtelá' mbi' chol mèn loo chol yaltii no nalle' ale ne'ngácte mbi' li mbi' par lyàa mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba'? Chele' mbi' nacque' rey che'n mèn naciòn Israel, leque mbi' li par lyàa mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba' par yila's na' no li la's na' licque' nac con' co' mbez mbi' nac mbi'. ⁴³ Anze'f ngòp mbi' yalxla's loo Diox. Nee Diox xá mod telá' Diox mbi' loo cruz co'te' ngue mbi' ba' chele' mbi' nac anze'f

ngudloo Diox no lezo' Diox. Más de cona, mbi' guneeque' loo na' le' mbi' nac xgan' Diox. Nal ñee na'i ñeene' ¿ché', lica?

⁴⁴ Axta ryop huan' co' mquée loo cruz con Jesús mbez ngóc nguàal con' loo Jesús, ne.

Jesús nguth yub loo cruz.

(Mr. 15:33–41; Lc. 23:44–49; Jn. 19:28–30)

⁴⁵ No dib lal ngue tetii mēna Jesús, ngóol rol huiz. Desde hora axta hor mquée guyon bzyé, dib lal hora mcau loo izlyo'. Ale mbyau' loo huiz. Syare', mtenii huiz loo izlyo' tedib vez. ⁴⁶ No leque hor mquée guyon bzyéa cabii ngrozée yii ngrozée den Jesús. Ndxab Jesús:

—Eli, Eli, ¿lama sabactani? Di'sa nee di's ndxab Jesús loo Diox: Ay, Diox, Ay, Diox, ¿chonon mblá'ya' U' daa, à'?

⁴⁷ Ndxep mēn co' nziri' tya mbìn di's co' ndxab Jesús. Sya, ndxab mēna loo xtāa mēna:

—Mbi' ba' ngue bez Lii. Gu' neeque' no nonque' gu' le' Lii ngóc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox póla, ¿lé'?

⁴⁸ Leque hora mque' thib mbi' co' nzo làth mēn carre. Ngua xi mbi' thib sponj. Mtegaz mbi' sponj con vin co' nos con cuan' nala. Mdub mbi' sponja loo thib punt bar. Ale mzi mchep mbi' sponja ro Jesús par gu Jesús vin co' nos cuan' nala. ⁴⁹ Per taamas mēna ndxab loo mbi'a:

—Lá'a. Tee quée mbi' tua' par ñee na' ñeene' ché' ti'th Lii par telá' Lii mbi' no làa Lii mbi' co'te' ngue mbi' ba'.

⁵⁰ Mbere Jesús, ngrozée yii no ngrozée den Jesús. Ngoloa, site nguth Jesús. ⁵¹ Leque hor co'se' nguth Jesús, mbi' Diox le' cortin co' ngue le'n templ mbyed grolthe axta gáp no axta xan'. Ale chop le' ngóc cortin. Látha, mbuin thib xòo brut. No ngulaa bes huax quée rhue' no ngulaa bes huax quée co' ngóol yub loo izlyo'. ⁵² No mxyal' ro bá' co'te' mbua's huax thebol co' ngola's loo Diox. Rye mēna ngro xban hora. ⁵³ Ngolo ngro xban mēna, ngro' mēna le'n panteón co'te' mbua's mēna. Ndyaa mēna par ciuda Jerusalén co' nac ciuda natú' che'n mēn nación Israel. Huax mēn ciuda Jerusalén gunée mēn co' ngro xbanda, ne.

⁵⁴ Le' sya, co'se' ñee capitán con solndad co' nzi quenap Jesús mbuin xòo no tolo ngóc taamas con' naze'f, anze'f mzyeb capitán con taamas solndada. Ale ndxab capitán no mēn co' nziri' no capitana:

—Licpe' ba'i, ndee gu'. Mbi' ba', licque', ngóc xgan' Diox.

⁵⁵ Ngure huax mēngot tya, mēngot co' ngure hui' xal ngóc con' loo Jesús. Mēngota mdoo nque xis Jesús axta co'se' ngro' Jesús le'n yēezya' che'n láaz mēn galile. Mblyath no mēngota Jesús. ⁵⁶ Láth rye mēngota ngo son xa'got. Thib xa'got lēe Mari. Xa'gota

ngóc mēn yēez Magdala. Mbryop xa'gota ngóc Mari co' ngóc xna' ryop hues myen' co' ngro' lēe Cob no Chē. Mbyon xa'gota ngóc xin' sa'l thib mbi' co' lēe Zebede, Zebede co' ngóc xud myen' co' lēe Juàn no Cob.

Trē' ndlu' le' thib mbi' ngua lo thebol Jesús le'n thib ye'r quēe.

(Mr. 15:42–47; Lc. 23:50–56; Jn. 19:38–42)

⁵⁷ Co'se' nde lāale' yál' izlyo' huiza, mbi'th thib mbi' ric co' lēe Chē. Mbi'a ngóc mbi' yēez co' lēe yēez Arimate. Ngóc mbi'a xin' mté'th Jesús, ne. ⁵⁸ Ngua nee Chē loo Pilat ta' Pilat lugar par hue' Chē thebol Jesús. Sya, mnibe' Pilat loo mēn. Ngua ta' mēn thebol Jesús mcāa Chē. ⁵⁹ Sya, mbe' Chē thebol Jesús. Mchì'x Chē thib sab co' ante nagus bēeleque' ñaa lad thebol Jesús. ⁶⁰ Ngoloa, ngua lo Chē thebol Jesús le'n thib ye'r quēe co' mbi' Chē mandad mēn mēn par ga's Chē yiloo. Per ndxe'leque', le'n ye'r quēe co'te' ya lo mēn Chēa, mblo Chē thebol Jesús. Ngolo mblo Chē thebol Jesús tya, mtau' Chē ro ye'r quēe con tedib quēe roo. Ngoloa, ndyaa Chē. ⁶¹ Le' Mari co' nac mēn yēez Magdala no tedib Mari co' mqueltāa no Maria, nguled ryop Maria ro ye'r quēe axta ngolo mblo Chē thebol Jesús le'n ye'r quēe.

Trē' ndlu' le' solndad mquenap ye'r quēe co'te' mblo Chē thebol Jesús.

⁶² Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, co' nee di's, ngolo nguri'th huiz co' ngóc nab mēn par huiz lni co' nac huiz yub lni, mqueltāa mēn co' ngóc jef co' más mnibe' loo rye nguley' no mēn xley' farise yòolau co'te' nzo Pilat. ⁶³ Ndxab mēna loo Pilat:

—Tad, nu' nte' lezo' cón che'n mbi' gutyé'a co'se' be' naban mbi', mbi' gunee loo nu' co'se' yilo son huiz nguth mbi', mbi' ryo xban làth mēn nguth. ⁶⁴ Cona, nde nee nu' loo U', le' U' ñibe' ya quenap solndad ro ye'r quēe axta yilo son huiz par tataa mod ne'yade myen' xin' mté'th mbi' yál' no ya lo' myen' mbi' co' ngóc thebola le'n ye'r quēe. Le' sya, gab myen' no te'th myen' loo mēn le' mbi' ngro xbanle' làth mēn nguth. Le' sya, tataa mod más ndoo lite toxcu'a myen' yalgutyé' leque yalgutyé' co' ngóc di's co' gunii Jesús ndoore' láth co'se' be' naban Jesús.

⁶⁵ Pilat ndxab loo mēna:

—Gu' ngue no thib tant solndad la's ya' gu' co' ngue li sirv loo gu'. Más huen leque gu' nibe' par ya quenap solndad ro ye'r quēe thib mod co' más gác solndad quenap solndad ye'r quēe co' nac bá'.

⁶⁶ Sya, mxe mēna ned. Nda mēna ro ye'r quēe co'te' mblo Chē thebol Jesús. Mque' mēna thib le' ye's loo quēe co' ngue di'sbē' co' ñibe' yende chó mēn cuin quēe co' ndoo nau' ro ye'r quēe co'te' mblo mēn thebol Jesús.

Ngoloa, mtan' mènà solndad co' mbyan' quenap ro ye'r quèea par ñee solndad ñeene' cón gac le'n yon huiza.

28

Trè' ndlu' le' thebol Jesús ngro xbanle'.

(Mr. 16.1–8; Lc. 24.1–12; Jn. 20.1–10)

¹ Co'se' ngolo nguri'th huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa no nde yiniile' izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n sman, Mari co' nac mèn yèez Magdala no tedib Mari ngua tee hui' ryop Mari ro ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús. ² Leque hora, chàa, mbutin thib xòo brut. Láth ngüin xòoa, ngulaa thib angl che'n Tad Diox loo bé'. Co'se' mzin angl ro ye'r quèe co'te' mblo Chè thebol Jesús, mteche angl quèe co' ndoo nau' ro ye'r quèea. Ngoloa, mdub angl loo quèe co' mteche angla. ³ Látha, ante nquée xnüi angla xal co'se' ndxà'x bèel gundi. Le' xab angla na, ante nagus bëeleque' ñaa xal ñaa xil'. ⁴ Co'se' gunèe solndad angl, ale mxi'th solndad tant mzyeb solndad. Ngob solndad loo yòo. Ale mcuau solndad. Ngòca loo solndad xal mèn co' nguth. ⁵ Sya, ndxab angl loo mèngota:

—Ne'zyebte gu', ey. Na nanee no ndaquen cuent le' gu' nde cua'n Jesús co' mque' mèn loo cruz. ⁶ Ya yende Jesús le'n ye'r quèe ba'. Jesús ngro xbanle'. Ngòcle' con' loo Jesús xalque' mde'th Jesús loo gu' le' Jesús ryo xban. Que de gu' ndxè' par hui' gu' co'te' mdi'x Chè thebol Jesús par yila's gu' le' thebol Jesús yende trè'. ⁷ Lijer byaa gu'. No fta' gu' cuent ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús ngro xbanle' láth mèn nguth. Fta' gu' cuent loo myen' no guuz gu' loo myen' le' Jesús ya ner loo gu' le'n thib yèez che'n làaz mèn galile. Tya, hui'pe' gu' loo Jesús. Diox mtel' daa par tan cuent cón che'n di's ndxè' loo gu'.

⁸ Sya, sirs sirs mxen mèngota ned. Mbii mèngota ro ye'r quèea. Thib part mzyeb mèngota. Tedib part na, más ndyac lezo' mèngota. Ale tolo mque' mèngota carre par ya ta' mèngota cuent loo myen' xin' mté'th Jesús. ⁹ Látha, chàa, ngro' too Jesús loo mèngota. No gunii Jesús Diox loo mèngota. Sya, mbii gax mèngota loo Jesús. No mdub xib mèngota loo Jesús. No thidte ngua mèngota. Mde's mèngota nii Jesús. ¹⁰ Sya, ndxab Jesús loo mèngota:

—Ne'zyebte gu', ey. Huàa ta' gu' cuent ndxè' loo myen' huses. Guuz gu' loo myen' ya bed myen' daa le'n thib yèez che'n làaz mèn galile. Tya, hui' myen' loon.

Trè' ndlu' cón che'n cuent co' mda' solndad loo mèn.

¹¹ Láth ndoo mèngota ned, ndyaa mèngota, mxen plá solndad co' mquenap ye'r quèe

co'te' mblo Chè thebol Jesús ned. Nda ta' solndad cuenta loo mèn le'n ciudad Jerusalén loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo rye nguley' cón che'n ryete con' co' ngòca. ¹² Le' sya, mèn co' nac jef co' más ñibe'a ngua toodi's no mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel par thidte gac mèn no thidte tyoodi's mènà par li nèe mènà cón che'n di's co' mda' solndad cuenta. Ngoloa, mda' mènà huax tmi par mcàa solndad. ¹³ No ndxab mènà loo solndad:

—Taandxè' gab gu' loo mèn che'n ciuda Jerusalén. Gab gu': Láth nzi yàt nu' xhuina, ne'nden'te nu' no ne'nda'de nu' cuent xal mbi'th li huan' myen' xin' mté'th thebol Jesús thebol Jesús le'n ye'r quèe. ¹⁴ No chele' gobernador ta' nza gobernador par gòn gobernador cón che'n di's co' ngolo mdoodi's na' ndxè', nu' tolo li nèe par yila's gobernador di's ndxè'. Tataa mod li nu' par ne'gàcte con' ryes loo gu' no ne'tub rezte gobernador cón che'n gu' loo gu'.

¹⁵ Le' sya, ndoo lite mxèn solndad tmia. Ngua li solndad xal ndxab mènà. Di'sa be' nac di's co' mbez mèn nación Israel axta huiza no axta huiz nalze.

Jesús mnibe' loo myen' xin' mté'th Jesús par ta' myen' cuent cón che'n Jesús no co myen' yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn.

(Mr. 16.14–18; Lc. 24.36–49; Jn. 20.19–23)

¹⁶ Le' sya, rye si' fthib myen' xin' mté'th Jesús na, myen' mxen ned. Nda myen' par le'n thib yèez che'n làaz mèn galile co'te' ndub thib yii co' ndxab Jesús loo myen' cued myen'. ¹⁷ Co'se' gunèe myen' Jesús, mdub xib myen' loo Jesús no mcò' myen' yéc myen' loo Jesús mastale be' ngan lezo' myen' no mastale be' ndxàc chop lezo' myen' ché', licque', nac mbi'a Jesús. ¹⁸ Sya, mbii gax Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Hui' gu' nexa, ey. Diox mbli par ndxàpen rye loothe con' roo con' xèn la's niin no la's yan par ñibe'en loo ryethe con', que naca con' co' nziri' loo izlyo' ndxè', que naca con' co' nzo loo bé'. ¹⁹ Nalle' daa ngue ñibe' loo gu': Huàa gu' loo rye mèn le'n rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo'. Huàa lu' gu' loo mènà co' nac cón chenen no bli gu' le' mènà gac xin' mté'thpe' daa. No bli gu' bautizar mènà por lèe xuden Diox no por lèen, daa co' nac xgan' Diox, no por lèe Xpii Natú' che'n Diox. ²⁰ Blu' gu' loo mènà tyubdi's mènà loo rye di's co' nac di's co' ñibe'en loo gu' lu' gu' loo mènà. No fte' lezo' gu' le' daa nzo noque' gu' thidtene no ne'lá'ya'den gu' ryethe huiz desde huiz nalze no axta co'se' gac huiz co' lith no izlyo'. Taandxè' gaca loo gu', ey.

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Marc Ye's

Juàn Bautist ngo yalbàn co'te' nagán.
(Mt. 3.1–12; Lc. 3.1–9, 15–17; Jn. 1.19–28)

¹ Taandxè' mod mtlo mbyath no mbyèn cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' cón che'n Jesucrist co' nac xgan'pe' Diox.

² Thib mbi' co' ngro' lèe Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox, mbi'a mque' ye's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Daa tel' ner thib mbi' co' xo'f zin' zin' co' gac rsinen. Mbi' yi'th ner lool par te'th mbi' di's no co mbi' yalbàn cón che'n l no par li mbi' le' mèn tlo gòn di's cón che'n l, ne, par li nab mèn mèn loo cón che'n Diox ndoore' co'se' yi'th lu'l loo mèn.

³ Mbyèn thib di's che'n thib mbi' co' mblo yalbàn cabii co'te' nagán. Mbez mbi': Ftub xni' yéc gu' no ftub xni' lezo' gu' loo cón che'n Tad Diox. Fxal' gu' xtúuz gu' no fxal' gu' lezo' gu' par ñee gu' no ta' gu' cuent cón che'n Tad Diox. Tataa mod gac nab gu' ndoore' yi'th Tad Diox gu' loo gu'.

⁴ Cona, ngro xo'f Juàn Bautist no ngro' too Juàn loo mèn co'te' nagán par li Juàn bautizar mèn. Mbez Juàn loo mèn co' ndxi'th loo Juàn naquinque' gac bautizar mèn par tataa mod lu' mèn le' mèn, licque, ngulàa yéc no ngulàa lezo' no mzye' ryethe mod ye'rsin' co' ngòp mèn par caba loo mèn ton' Diox xquin mèn no xtol mèn co' ndxàp mèn no co' ncua'n mèn. ⁵ Látha, mbi'th mèn gulàaz che'n làaz mèn jude no mèn ciudape' Jerusalén par gòn mèn di's co' mbez Juàn. Co'se' ndxelo nxo'f dol mèn xtol mèn loo Juàn no ngo ro mèn cón che'n xtol mèn loo Juàn, ndli Juàn bautizar mèn le'n nít le'n yó'be' Jordán.

⁶ Xab Juàn co' mdoc Juàn ngóc lar' co' mbuàb mèn con yis lad má' co' lèe camell. Cinch co' ngòc le'n Juàn ngóc cinch che'n yid má', ne. Lua' Juàn no xit Juàn ngóc mbiistoo no mzin huan. ⁷ Co'se' ngo Juàn yalbàn loo mèn cón che'n di's ndac, taandxè' mod mbez Juàn:

—Nare' yi'th thib mbi' co' más ndxàp con' roo con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' leque daa. Por con' roo con' xèn co' ndxàp mbi' la's nii mbi' no la's ya' mbi', pà tan con mbi' con co' ndxác mbi'. Axta ne' ne' lin ryes cò'en loo mbi' par xaquen bòo co' natedó' yilid co' ngue nii mbi.

⁸ Mbez Juàn, ne:

—Daa ndli bautizar gu' le'n nít. Per mbi'a li par yòo gu' loo cón che'n Diox por cón che'n Xpii Natú' xalque' ndxác bautizar mèn le'n nít.

Juàn Bautist mbli bautizar Jesús.

(Mt. 3.13–17; Lc. 3.21–22)

⁹ Leque le'n huiza, Jesús ngro' le'n yèez Nazaret co' nac thib yèez che'n làaz mèn galile. Mbi'th Jesús co'te' ngo Juàn par li Juàn bautizar Jesús le'n yó'be' Jordán. ¹⁰ Texal ngolo ngro' Jesús le'n nít, ngolo ngóc bautizar Jesús, gunèe Jesús mxyal' loo bé' no gunèe Jesús nde làa Xpii Natú' loo bé' loo Jesús. Gunaa Xpii Natú'a xal ñaa thib palomxtil' hora. ¹¹ No leque hora mbyèn thib di's loo bé' co' ndxab loo Jesús:

—Luu nac xgan'pe' daa co' anze'f ngudloon no lezon. No por cón che'n l, anze'f ndyac lezon.

Mebizya mbli preb Jesús.

(Mt. 4.1–11; Lc. 4.1–13)

¹² Ngolo ngóc con'a, Xpii Natú' mbli par mxen Jesús ned. Nda Jesús co'te' nagán. ¹³ Ngo ban Jesús co'te' nagána cho' huiz lath má' huan. Lath xtau'a, mbi'th Mebizya loo Jesús par li Mebizya preb loo Jesús no par coby'a Mebizya Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús cón ndly'a's Mebizya. Per Jesús ne'nglide cas Mebizya. Ngolaa, mzin angl che'n Diox loo Jesús par mbli angl mandad loo Jesús.

Jesús mtlo mxo'f zin' cón che'n di's ndac le'n huax yèez no ranch par ned le'n làaz mèn galile.

(Mt. 4.12–17; Lc. 4.14–15)

¹⁴ Per pente ndxác plá huiz nguri'th con'a, mxen mèn Juàn Bautist. No mque' mèn Juàn Bautist lezi'f. Le' Jesús na, ngua le'n huax yèezya' che'n làaz mèn galile par ngua lo Jesús yalbàn. No ngua te'th Jesús cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn xá mod ndly'a's Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. ¹⁵ Mbez Jesús loo mèn par neda:

—Nase mzinle' tiemp co'se' ndly'a's Diox yòo gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu. Blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' no fse' gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox. No gula's gu' di's co' mbezen loo gu' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo ryethe co' nac con' ryes.

Jesús ndxab loo thap myen' co' ndyen mbèel: Ya' gu' nda na'. Ftoo nque gu' xisen.

(Mt. 4.18–22; Lc. 5.1–11)

¹⁶ Lath co'se' nda riid Jesús ro lagun co' nziri' loo xyon che'n làaz mèn galile, gunèe Jesús chop hues myen' co' lèe Mon no Ndech. Ryop hues Ndech Mon ngóc mèn co' ndyen mbèel. Nzi go ryop hues Ndech Mon yex le'n nít par yigaa mbèel le'n yex. ¹⁷ Ndxab Jesús loo ryop hues Ndech Mon:

—Ya' gu' nda na', ey. Ftoo nque gu' xisen. Na li le' gu' gac mèn co' lu' loo mèn cón che'n Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox xal

ndxòo mbèel le'n yex co'se' ndyee ten gu' mbèel.

¹⁸ Leque hora, mblá' Mon ryop Ndech yex. Nda nque Mon ryop Ndech xís Jesús.

¹⁹ Ngoloo, tolo mdoo Jesús ned, nda Jesús. Per ndxepete más gundee Jesús delant, gunèe Jesús thib mbi' co' lèe Cob co' ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Zebede. Gunèe Jesús Juàn hues Cob, ne. Nzi yon xgan' Zebede le'n yòoyaa. Nzi go bdè' Zebede yex con Cob no con Juàn. ²⁰ Ngurez Jesús Cob no Juàn. Ndxab Jesús loo myen:

—Ya' gu' nda na'. Ftoo nque gu' xisen.

Sya, nda no myen' Jesús. Taate mtan' myen' xud myen', Zebede, le'n yòoyaa con moz.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' co' mque no thib xpíi ye'rsin'.

(Lc. 4.31–37)

²¹ Tolo mdoo Jesús ned con dyap myen' axta mzin Jesús thib yèez co' lèe Capernaum. Co'se' ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa na, ngòo Jesús le'n sinagog mènà par lu' Jesús mèn cón che'n di's ndac che'n Diox. ²² Le' sya, ryete mèn co' ndxòn di's co' nac di's ndac che'n Diox co' ngo Jesús yalbàn, ante ngüi' mènà no ante ñaa mènà loo Jesús. Tac Jesús ngue lu' loo mènà xal thib mèn co' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mèn no la's ya' mèn par ñibe'pe' Jesús loo mèn. Mènà mden' no mda' mènà cuent ingue lu'de Jesús loo mèn xal nac mod co' ndlu' thib maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ²³ Hora ngo thib mbi' co' nac mèn gulàaz che'n yèeza lath mèn le'n sinagog. Mbi'a mque no thib xpíi ye'rsin'. Xpíi ye'rsin'a mbli ale ngrozèe mbi'. No mbli xpíi ye'rsin' ndxab mbi' loo Jesús:

²⁴ —¿Chonon ndxòo U' lath nu', à', Jesús, U' co' nac mèn yèez Nazaret? ¿Ché' nde U' trè' par telux U' nu', cà? Na ndlibeque' U' le' U' nac mbi' natú' che'n Diox. U' ngro' loo Diox. No mtel' Diox U' nde U' loo izlyo'.

²⁵ Sya, mbyoo Jesús xpíi ye'rsin' co' mque no mbi'. Ndxab Jesús loo xpíi ye'rsin'a:

—¡Quex! Ftau' rol. No gro' loo mbi' ndxè'.

²⁶ Per xpíi ye'rsin'a mbli mquée mbii mbi'. No mblobii mbii mbi' loo yòo. No mbli mbii cabii ngrozèe mbi'. Ngoloo, chàa, ngro xpíi ye'rsin'a loo mbi'. ²⁷ Le' sya, ryete mèn co' ñèe ndxàc con'a loo mbi', anze'f mzyeb mèn no mnibdi's mèn loo xtàa mèn. Ndxab mèn:

—¿Chó con' co' ndxàc ba', yoo? ¿Chó di's cub no cón nac co' ndlu' mbi' ba'? Mbi' ba' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi', cona, axta xpíi ye'rsin' ndxòn ro mbi' no nden' xpíi ye'rsin' di's co' mbez mbi' loo xpíi ye'rsin'.

²⁸ No ale huizte huizte mbin rye mèn gulàaz che'n làaz mèn galile cón che'n ryethe con' co' ndli Jesús no co' ndlu' Jesús loo mèn.

Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr.

(Mt. 8.14–15; Lc. 4.38–39)

²⁹ Co'se' ngolo ngro' Jesús con myen' no mèn le'n sinagog, Jesús nda no Cob no Juàn. Ngua Jesús liz Mon no liz Ndech. ³⁰ Le'pe' huiza nax xna'zap Mon loo xlé'. Ndxab mèn guliz Mon loo Jesús le' xna'zap Mon ndyac len. ³¹ Sya, ngòo Jesús co'te' nax xna'zap Mon. Mxit che Jesús xna'zap Mon. Mteyac Jesús xna'zap Mon. Leque hora, ngro xlé' xna'zap Mon. Sya, mto loo xna'zap Mon, mbli xna'zap Mon cas mènà con Jesús.

Jesús mteyac huax mèn yíiz.

(Mt. 8.16–17; Lc. 4.40–41)

³² Co'se' mzyèlè' izlyo' huiza no ngulàale' yál' izlyo' huiza, mzin no mèn huax mèn yíiz no huax mèn co' mque no chol xpíi ye'rsin' loo Jesús. ³³ Leque hora, ryete mèn yèez Capernaum mqueltàa ro ryo' liz Pedr loo Jesús. ³⁴ Sya, mteyac Jesús huax mèn co' mque no chol yíiz. No mblo' Jesús xpíi ye'rsin' loo huax mèn co' mque no xpíi ye'rsin'. Ndxesleque' ndxàc mènà. No inda'de Jesús lugar loo xpíi ye'rsin'a par angli xpíi tyoodi's mèn co' nquée mbii yéca cón che'n Jesús tac xpíi ye'rsin'a huen huen nanee chó mbi' nac Jesús.

Jesús ngo yalbàn le'n yèezya' che'n làaz mèn galile.

(Lc. 4.42–44)

³⁵ Co'se' ndoore' yini' izlyo' tedib huiz co' nde nquea, cuar ngo che Jesús. Ngro' Jesús thib lad ro yèez Capernaum par cues Jesús Diox tya. ³⁶ Látha, ne'nda'de Mon cuent con myen' co' ndxàc xtàa Mon máa Jesús. Mon ngua cua'n Jesús con myen' co' ndxàc xtàa Mon pá ned nda Jesús. ³⁷ Co'se' mzyal Mon con myen' co' naqueltàa Mon Jesús, Mon no myen'a ndxab loo Jesús:

—Ryete mèn ngue tee cua'n U', Tad.

³⁸ Per Jesús ndxab loo Mon no loo myen' co' ngue tee no Mon:

—Nda na' le'n taamas yèez co' nziri' gax loo na' ba' par tan cuent no gon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn par ned ba', ne. Tac por cona ngro'en loo Diox par ndalen loo izlyo' ndxè'.

³⁹ Sya, mxen Jesús ned. Nda lo Jesús yalbàn loo mèn le'n sinagog mèn le'n rye yèez co'te' ngue no mèn sinagog mèn. No mblo' Jesús xpíi ye'rsin' loo rye mèn co' mquée mbii che'n xpíi ye'rsin' loo mèn gulàaz che'n làaz mèn galile.

Jesús mteyac no mtembii Jesús thib mbi' co' mque no yíiz co' nac yíiz ndxa's co' nteya's yid lad mèn no co' nteyèe yid lad mèn.

(Mt. 8.1–4; Lc. 5.12–16)

⁴⁰ Ned nque tee Jesús, ngo thib mbi' lath mèn. Mbi'a mque no thib yíiz ndxa's co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn. Mbii gax

mbi'a loo Jesús. No mdub xib mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, U' anze'f ndxác nteyac chol yíiz co' ndxáp mèn. j0j li U' favor tembi'i U' daa no teyac U' daa loo yíiz ndxa's ndxè', huen!

⁴¹ Sya, mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mbi'. Ante mbuàal Jesús lad mbi'. No ndxab Jesús loo mbi':

—Ndlyazen le' lùu yac, ey.

Sya, mteyac Jesús mbi'.

⁴² No texal ngolo ndxab Jesús di's, mbe-mbi'i yid lad mbi' co' mque no yíiz ndxa'sa. Ale, lueg mbyac mbi'. ⁴³ Mnibe' yèe Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

⁴⁴ —Hui' nexa. Yende chó loo gabtel co' ngolo mbli nonl ba', ndee. Ante ndlyazen yal loo nguley' par ñèe nguley' lùu. No sangya lá'l ofrend co' nac gòn loo Diox por cón che'n con' co' mtembiin ladl, ofrend co' nac gòn co' mnibe' Moisés ta' mèn par tataa mod ñèe mèn no yila's mèn le' lùu mbyacle' loo yíiz ndxa's co' mque nol ladl.

Ngolo gunii Jesús Diox loo mbi', mtel' Jesús mbi', bii mbi' par liz mbi'.

⁴⁵ Per co'se' ndyaa mbi' par liz mbi', ale le'le' mtlo mbi', mda' mbi' cuent loo rye mèn co' mzyál' mbi' ned xá mod mbyac mbi'. No con'a mbli ya yende mod ngòo Jesús alanleque' le'n nec thib yèez che'n láaz mèn galile. Más quee lezo' Jesús mque tee Jesús thib lad ro yèez co'te' ihuaxte mèn nzo. Per mastale' thib lad mque tee Jesús, rye mèn co' naban par neda nda nqueque' xís Jesús par hui' mèn loo Jesús no par libe' mèn Jesús no par ñèe mèn yalguzye' co' ndli Jesús.

2

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no thib mbii che'n yíiz bech.

(Mt. 9.1–8; Lc. 5.17–26)

¹ Ngolo nguri'th plá huiz, mbere Jesús. Ngòo Jesús le'n yèez Capernaum tedib vez. Mbyath di's le' Jesús nzo liz thib mbi'. ² Sya, setilte mqueltáa huax mèn liz mbi'a loo Jesús axta ne' ne' gál ro ryo' yòo mèn, tant huax mèn mqueltáa. Le' Jesús na, mtlo ngo yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn par yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. ³ Látha, mzin thap xa'bi' co' ne' thib mbi' loo thib cami loo Jesús. Mbi'a mque no thib mbii che'n thib yíiz co' ntequech lad mèn. ⁴ Co'se' ñèe mèn yende mod yòo mèn ro ryo', tant huax mèn par yòo no mèn mbi' loo Jesús, sya, añenti mtequeé mèn mbi' par yéc yòo no mbliit mèn te' yéc yòo par láa mèn mbi' nazal' cami mbi' loo Jesús par le'n nyòo. ⁵ Co'se' ñèe Jesús le' mèn ndxela'spe' le' Jesús ndxác teyac mèn, ndxab Jesús loo mbi' yliiza:

—Xgan', xtol lùu no xquin lùu mdyon'le'.

⁶ Per plá mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co' ndub látha, mèn mbli xtùuz le'n lezo' mèn: ⁷ ¿Chonon tatua' ndyoodi's mbi' ba'? Mbi' ba' ñii ngòc nguàal di's cón che'n Diox. Ngue ta' mbi' xyàn lezo' Diox tac yende chó mèn gác ton' xtol mèn co' ndxáp xtol. Ante Diox ndxác nton' xtol mèn. ⁸ Per yub Jesús non no naneé Jesús cón ngue li mèn xtùuz. Ndxab Jesús loo mèn:

—¿Chonon tatua' nzi li gu' xtùuz, à'? ⁹ ¿Xá nee gu'? ¿Chó di's nac co' más inagànte, ndyac gu', par gaben loo mbi' yíiz ndxè', à'? ¿Ché' más inagànte naca, ndyac gu', gaben loo mbi': Xtol lùu mton'len o ché' más inagànte gaben: Goo too. Bye' camil ba'. Byaa par lizl, cà'? ¹⁰ Pues daa ndxab di's loo mbi' yíiz ba' no nalle' lu'en loo gu' le' daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndxáp con' roo no con' xèn la's niin no la's yan par ton'en xtol chol mèn loo izlyo' ndxè'.

Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mbi' co' mque no yíiz becha:

¹¹ —Na ñibe' lool. Goo too. Fthùuz dáa co' ngo'thl. Bye' dáa. No tee càa ned, byaa par lizl.

¹² Leque hora, ngo too mbi' co' mque no yíiz bech. Mxen mbi' ned. Ngro' mbi' loo ryete mèn co' nziri' tya. Ndyaa mbi' par liz mbi'. Por cona, ryete mèn ante mbui' no ante gunaa. No ngurez mèn Diox. Ndxab mèn:

—¡Ay, Dio's! Dib lal nzi nu' loo izlyo' tarte hui' nu' con' co' tatua' ndxác ba'.

Jesús ndxab loo thib mbi' co' ngro' lèe Leví: Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

(Mt. 9.9–13; Lc. 5.27–32)

¹³ Ngolaa, ngua Jesús ro lagun co' nziri' ro xyòn mèn che'n láaz mèn galile tedib vez. Tya mqueltáa huax mèn loo Jesús. Le' Jesús na, mbli' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. ¹⁴ Láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús ndub thib mbi' co' lèe Leví co' nac xgan' thib mbi' co' lèe Alfe. Leví ndub co'te' ndyee thix mèn tmi cón che'n contribución. Jesús ndxab loo Leví:

—Leví, goo too. Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

Sya, ngo too Leví. Mblá' Leví zin' Leví. Nda no Leví Jesús.

¹⁵ Nde nxon', ngòc thib con' loo Jesús. Láth ngue yuhua Jesús sa yèth liz Leví, anze'f thib mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución mqueltáa, no huax mèn co' ngòp xtol, loo Jesús. No thidte mdub mèn loo mèn con Jesús no con myen' xin' mté'th Jesús. Le'pe' le'n huiza, anze'f huax mèn mqueltáa loo Jesús. Mdoo nque mèn xís Jesús. ¹⁶ Co'se' ñèe mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn che'n

xley' farise le' Jesús thidte ndub yuhua no rye mēna loo mes, ndxab mēna loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Xá mod ale thidte ngue yuhua maistr gu' no ale thidte ngue yu no maistr gu' mēn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mēn ye'rsin' co' anze'f thib xtol ndxàp ba', à'?

¹⁷ Co'se' mbìn Jesús tataa ndxàb mēna loo myen' xin' mté'th Jesús, yub Jesús ndxab loo mēna:

—Mēn co' ndyac huen nzo lezo' mēn no ndyac mēn yende chó yíiz nden' mēn, mēna ndyac inquite mēna doctor par teyac doctor mēna. Ndxé'leque', mēn co' nden' yíiz, mēna nden' naquinque' mēna doctor par teyac doctor mēna. Hui' gu' nexa. Na ne'ngalte loo izlyo' ndxè' par bezen no cuin mēn co' nden' nac mēn mēn huen. Ndxé'leque', daa ndal loo izlyo' ndxè' par bezen no cuin mēn co' nden' nac mēna mēn ye'rsin' no mēn co' nden' nac mēna mēn co' ndxàp xtol loo Diox.

Ndxep mēn mnibdi's loo Jesús chonon imbe xlatte Jesús con myen' xin' mté'th Jesús.

(Mt. 9.14–17; Lc. 5.33–39)

¹⁸ Thib vez ngóc thib con'. Co'se' ngure xlat myen' xin' mté'th Juàn Bautist no myen' xin' mté'th mēn xley' farise, mbi'th plá mēn loo Jesús. Mnibdi's mēna loo Jesús:

—¿Chonon mbe xlat myen' xin' mté'th Juàn Bautist no myen' xin' mté'th mēn xley' farise per myen' xin' mté'th lùu imbe xlatte, à'?

¹⁹ Jesús mcàb loo mēna. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ngue li gu' xtùuz nzo mod cue xlat mēn co' ngóc convid par ya thuhua mēn co'te' mselya' thib ned myen' co' mselya' láth nzi mēna liz myen' con myen' co' mselya'a, cà'? Yende xàa. Chele' myen' co' mselya'a nzirí' con mēn co' ngóc convida, yende mod cue xlat mēna, ey. ²⁰ Per co'se' zin hor bii myen' co' mselya'a, sya, cue xlat mēn co' ngóc convida.

²¹ Nde niin thib con' loo gu': Yende chó mēngot nzo co' co' bdè' thib le' lar' cub loo thib lar'can' gox. Tac chele' lar'can' goxa yo bdè' lar' cub, le' sya, co'se' yech lar'can' goxa, lar' cub co' nzo bdè' lar'can' goxa ched yèe lar'can'a. Le' sya, lar'can'a más naroo ryed. ²² No ne' ne' co' mēn mezcál co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le'. Tac thib descuid mezcál li par tolo lyé' garrafón gox co' nalé'. Le' sya, tataa mod gac perdid mezcál no gac perdid garrafón, ne. Cona, ngue niin loo gu': Más huen gaca co' mēn mezcál co' diz ngro' palenc le'n garrafón cub par ne'gacte perdid mezcál no par ne'lyé'de garrafón, ne.

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n triu thib huiz sabd.

(Mt. 12.1–8; Lc. 6.1–5)

²³ Thib huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa, Jesús nda riid co'te' nax thib le' yòo co'te' nzo'f ña' triu con myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo mcho' bacdò triu. No ngoby'a myen' bacdò triu. No mbly'a myen' mbii loo nax triu par ryo yix loo nzob triu par hua myen' nzob triu. ²⁴ Le' sya, mēn xley' farise co' nzo lath mēn co' nda nque xís Jesús ndxab loo Jesús:

—Jesús, hui' nexa. ¿Chonon ndli myen' xin' mté'th lùu zin' co' indxàalte li mēn huiz descans, à'?

²⁵ Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mēn xley' farisea:

—Aa, ¿ché' nec thib vez tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox, co'te' nda' cuent cón che'n David co' ngóc rey póla, con' co' mbli David thib vez co'se' mblyan' David con mēn co' mblyath no David ned mque tee David, cà'? David mblyan' no mquinque' hua David con mēna. ²⁶ David ngòo le'n templ le'n tiemp co'se' ngóc Abiatar jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley'. Ale mxen David pan co' ngóc pan co' mbec mēn loo mes le'n templ, co' nee di's, mbec mēn pan loo Diox. Pana ante nguley' ndxàp permis par hua nguley' pana tiempa. Mda' David pana nduhua mēn co' ngure no David, ne.

²⁷ Ndxab Jesús loo mēna, ne:

—Diox mtan' thib huiz co' nac huiz sabd par ne'líde mēn zin' co' mbyan' tub co' ne'ngacte ntelo mēn le'n sman, no par gac con' ndac loo Diox, no par li mēn descans. Per ne'ntan'te Diox huiz sabd par ñibe' yèe mēn loo xtàa mēn loo co' nac costumbr co' nzi no mēn no co' mbed no mēn. ²⁸ Por cona, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxàal chol mēn loo izlyo', daa ndxàp con' la's niin no la's yan par ñibe'en loo mēn cón ndxàal li mēn huiz sabd co' nac huiz descans.

3

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(Mt. 12.9–14; Lc. 6.6–11)

¹ Mbere Jesús, ngòo Jesús le'n thib sinagoga co' ndub le'n thib yèez par neda. Lath mēn co' ngo le'n sinagoga, ngo thib mbi' co' nayíiz sa ya'. Ya' mbi'a yende mod huiñ. No yende mod ga'. ² Látha, xèe nzi la's mēn loo Jesús par ñee mēna ñeene' ché' teyac Jesús ya' mbi'a huiz sabd co' nac huiz descans par tataa mod cua'n mēna mod xá mod quexu' que' fals mēna Jesús. ³ Sya, Jesús ndxab loo mbi' co' nayíiz ya'a:

—Goo too co'te' ndubl ba'.

⁴ Sya, ndxab Jesús loo mēn co' xèe nzi la's loo Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' nda' ley co' mxo'f Moisés loo mēn lugar li mēn con' ndac o li mēn con' ye'rsin' le'n huiz co' nac huiz

descans co' nac huiz sabd no ché' nda' ley lugar loo mèn telá' mèn thib mèn loo con' ryes o ché' nda' ley lugar guth mèn thib mèn le'n huiz descans co' nac huiz sabd, cà'? Fcàb gu' loon, ey.

Per ndxe'leque', mèn ne'ngácte ncàb loo Jesús. Ale mbyau' ro rye mèn. ⁵ Sya, ngocloo Jesús mbui' Jesús loo mèn. No mxi lezo' Jesús con mèn tac ne'nglâa huyente di's co' ndxab Jesús le'n lezo' mèn. No ne'ngaa'dte mèn di's co' mbez Jesús loo mèn. Sya, ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya'l, ey.

Sya, mtega' mbi' ya' mbi'. Ngoloa, ale chàa, mbyac ya' mbi'. ⁶ Ngoloa, ngro' mèn co' nac mèn xley' farise. Mtlo mèn, mdoodi's mèn con mèn co' nac partid che'n mèn herodist par cua'n ryop ned mèn mod xá mod guth mèn Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod anze'f huax mèn mqueltâa loo Jesús ro lagun.

⁷ Jesús nda co'te' nziri' lagun gaxte co'te' nziri' yèez co' lèe Capernaum con myen' xin' mté'th Jesús. No anze'f thib mèn gulâaz che'n lâaz mèn galile nda nque xís Jesús. ⁸ Co'se' mbin mèn le' Jesús ndli yalguzye' roo no yalguzye' xèn loo chol mèn, anze'f thib mèn gulâaz che'n lâaz mèn jude, no mèn ciudape' Jerusalén, no mèn gulâaz che'n lâaz mèn idume, no mèn yèezya' co' nziri' par ned ndlyen huiz par ned ndrith yó'be' Jordán, no mèn gulâaz che'n lâaz mèn ciuda Tir, no mèn gulâaz che'n lâaz mèn ciuda Sidón, mbi'th rye mèn loo Jesús par hui' mèn no ñee mèn cón ndli Jesús. ⁹ Por cona, co'se' mqueltâa huax mèn loo Jesús, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús ya cua'n myen' thib yóoyaa par yòo thidte Jesús lèe yóoyaa par ne'tí'de mèn arid Jesús. ¹⁰ Tac Jesús mteyacle' huax mèn yíiz. Cona, ryete mèn co' ndyac yíiz ndxe'f no ndxega's Jesús no nzi mchep mèn xtâa mèn par ante gâal mèn Jesús, sya, yac mèn. ¹¹ Co'se' ñee mèn co' mque no xpíi ye'rsin'a Jesús, xpíi ye'rsin' co' nzo loo mèn mbli par mdub xib mèn loo Jesús. No cabii mbez yèe mèn loo Jesús. Mbez mèn:

—U' nacpe' xgan' Diox.

¹² Per Jesús mnibe' yèe loo xpíi ye'rsin' co' ngo loo mèn. Ndxab Jesús loo xpíi ye'rsin'a:

—Ñibe'en loo gu' yende chó loo gabte gu' chó nac daa.

Jesús ngue go' xà' si' fchop myen' làth mèn par hue' myen' di's cón che'n Jesús.

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³ Ngoloa, ngua quée Jesús loo thib yíi co' ndub gaxte tya. Ngurez Jesús mèn co' mbly'a's Jesús mciui Jesús. Sya, ngua gax mèn co'te' ndub Jesús. ¹⁴ Ngoloa, mblec Jesús si' fchop myen' no mblo' xà' Jesús si' fchop myen' par mque tee no myen'a Jesús

no par tel' Jesús myen'a par te'th myen'a no par co' myen'a yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. ¹⁵ Jesús mbli par mque no myen' con' la's nii myen' no con' la's ya' myen' par ante ñii myen' loo xpíi ye'rsin', ryo xpíi ye'rsin' loo mèn. ¹⁶ Ryete si' fchop myen' co' ngóc nerleque' myen' co' mciui Jesús, myen'a lèe taandxè'. Ner mbi' co' Jesús mciui lèe Mon. Loo Mon mda' Jesús tedib lèe co' lèe Pedr. ¹⁷ No ngurez Jesús Cob no Juàn co' ndxàc ryop hues xgan' thib mbi' co' lèe Zebede. Jesús mdub lèe ryop hues myen' na, Boanerg, co' nee di's, anze'f nayeze yèe myen' co'se' ndyoodi's myen'. ¹⁸ Xísa ngurez Jesús Ndech, Lip, Bartol, Mate, Max, Cob co' ngóc xgan' tedib mbi' co' lèe Alfe. No ngurez Jesús Tade, no tedib mbi' co' lèe Mon co' ngóc loo thib ned mèn co' ngro' lèe partid cananist. ¹⁹ No lult ngurez Jesús Jud Iscariot. Jud ngóc leque thib myen' xin' mté'th Jesús co' mda'xù' Jesús loo mèn ye'rsin' yíloa.

Mèn ngue quexù' ngue que' fals Jesús le' Jesús ndxàp con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús por cón che'n Beelzebú.

(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)

Ngoloa, ngóc Jesús liz thib mbi' con myen' xin' mté'th Jesús. ²⁰ Lèe mèn co' mbin cón che'n Jesús na, mqueltâa mèn loo Jesús axta ne' ne' ngác nghua no Jesús myen' xin' mté'th Jesús tant thib mèn mqueltâa. ²¹ Co'se' mbin mèn guliz Jesús cón ngue li Jesús no con' co' ndxàc loo Jesús, mbi'th mèn loo Jesús par hue' yèe mèn Jesús tac mbez mèn no ndyoodi's mèn le' Jesús nquée mbii yéc.

²² Lomisque' ne, mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nde par ned ciuda Jerusalén no co' nac mèn co' nzo làth mèn co' nde nque xís Jesús, mbez mèn loo mèn co' mqueltâa loo Jesús:

—Beelzebú co' nac jef che'n rye xpíi ye'rsin' ngue tee no mbi' ndxè'. No por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp Beelzebú la's nii Beelzebú no la's ya' Beelzebú ngo' mbi' xpíi ye'rsin' loo mèn.

²³ Sya, ngurez Jesús mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mtetac Jesús thib di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—Xá mod leque Mebizya co'pe' Mebizya loo mèn, à'? ¡Máa yob yéc gu', na! ²⁴ Anggab na'i, chele' mèn co' ñibe' loo thib gobiern, gâc mèn chop partid no cue yoo ryop partid mèn, le' sya, gobierna yende mod tolo xec no yende mod tolo yo gobiern, ¿lé'? ²⁵ Lomisque' ne, chele' thib ned mèn guliz co' nzo ban thib yòo, tlo gâc mèn guliza chop ned mèn por nzi yoo mèn guliza, yende mod tolo xec mèn guliza par yo ban mèn guliza thidte yòo par tolo gâc mèn thib nedte mèn, ¿lé'? ²⁶ Lomisque' ne, chele' Mebizya bix yath loo cón che'n Mebizya, yende mod tolo

cue no yo Mebizya. Ale ndxe'leque', lyux Mebizya thidtene.

²⁷ Lomisque' ne, yende chó mèn gác yòo liz thib mbi' co' nac mbi' tin' par li huan' mèn cón che'n mbi' liz mbi' chele' mèn ne'quedó'de mbi' tin'a ner. Per chele' mèn ner quedó' nii mbi' no ya' mbi', le' sya, tataa mod lique' mèn gan li huan' mèn che'n mbi' liz mbi'.

²⁸ Na ngue nii tedib con' co' nac con' licpe' loo gu', ne: Nzoque' mod tyon' rye xquin mèn no xtol mèn no ryethe di's co' nac di's ye'rsin' co' ndyoodi's mèn loo xtàa mèn. ²⁹ Per mèn co' ñii ngóc nguàal con' cón che'n Xpii Natú', yende mod tyon' xtol mèn thidtene. Ndxé'leque', ndxáp mèn dol thidtene par teti Diox mèn yiloo.

³⁰ Tataa mtetac Jesús rye di'sa loo mèn tac mèn mbez nzo thib xpii ye'rsin' loo Jesús.

Xna' Jesús no myen' huespe' Jesús ngua cua'n Jesús.

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹ Ngoloa, mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús loo Jesús co'te' nzo Jesús. Per ne'ngóode xa' par le'n nyòo. Par fuer no maste ngure xa'. Ndxab xa' loo mèn co' nziri' tyá:

—Guuz gu' loo Jesús yi'th Jesús ndxè'.

³² Mèn mteri'th di's par le'n nyòo. Le' sya, plá mèn co' nzi dib vuelt loo Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nziri' fuer. Ngue bez xa' U' par tyoodi's no xa' U'.

³³ Per Jesús ndxab loo mèn:

—¿Ché' ndlya's gu' ñiin loo gu' chó mèn, licque', nac xal xnan no myen' huesen?

³⁴ Ngoloa, mbui' Jesús loo mèn co' nziri' dib vuelt loo Jesús. Ndxab Jesús loo mèn:

—Ñiin loo gu' chó mèn nac xal xnan no xal myen' huespe'en. Ryete gu' co' nziri' loon ndxè' lalque' nac xal xnan no nac gu' xal huesen. ³⁵ Tac chol mèn co' ndli xal nee lezo' Diox, mèn nac xal huesen. Mèn nac xal ftanen. No nac mèn xal xnan.

4

Jesús ngue tetac loo mèn xá mod ngo thib mbi' bin.

(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Mbere Jesús. Mto Jesús, mblu' Jesús mèn ro lagun co' nziri' tyá. Anze'f thib mèn mqueltàa co'te' ngo Jesús. No de tant huax mèn mqueltàa, más quee lezo' Jesús ngua tub Jesús le'n thib yòoyaa co' ndub loo lagun gaxte ro lagun. Le mèn na, ngure loo yux ro lagun. ² Sya, mtetac Jesús di's loo mèn par tataa mod lu' Jesús huax con' loo mèn no ta' Jesús cuent cón che'n di's co' ngue tetac Jesús loo mèn. Mbez Jesús loo mèn:

³ —Bin gu' di's co' tyoodizen loo gu' ndxè'. Thib mbi' co' ngo bin, mbi' ngro'. Nda lo mbi'

bin. ⁴ Láth ngue go mbi' bin, ngulaa ndxep biz bin ro ned. Ngoloa, mbi'th mbin. Mblo' mbin biz bina. Nduhua mbin biz bina. ⁵ Le' tedib lugar na, láth ngue go mbi' biz bin, ngulaa ndxep biz bin loo yòo quèe co'te' xhuite yòo nzi'f loo quèe. Luega ngulen biz bina tac inacha'de nzi'f yòo loo quèe. ⁶ Per co'se' mto mdín bée ro'tha, ale mbiiz ro'tha tac yende mod ngroo ngxèn lox ro'tha loo yòo quèe. ⁷ Tedib lugar na, láth ngue go mbi' biz bin, ngulaa ndxep biz bin le'n huan. Per co'se' ngulen ro'tha, mto mblyus ro'th le'n huan tac mdín huan ro'th. Por lult ne'nda'de ro'th cosech tac mdín huan ro'th. ⁸ Le' tedib lugar na, mblo mbi' biz bin antub loo yòo be'f. Tyase huen ngulen ro'th. No mbryoo mxyèn ro'th. No mda' biz bina thib huen cosech. Thib nzob bin mda' gal psi' quèe nzob. Tedib nzob bin mda' thib ayo quèe nzob.

⁹ Tolo ndxab Jesús loo mèn:

—Gu' co' ndxác ta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's di's co' ngue toodizen loo gu' ndxè', no chele' gu' ten' cón nee di's di's ndxè', bin gu' di's co' ngue ñiin loo gu' ndxè' no fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'.

Trè' ndlu' cón mbli mtetac Jesús di's loo mèn.

(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Per co'se' ngolo mbii rye mèn, taate mbyan' Jesús con' taandxep mèn co' be' mbyan' con' ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Mniibdi's mèn no myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús cón nee di's di's co' mdoodi's Jesús co' mtetac Jesús loo mèn. ¹¹ Sya, ndxab Jesús loo mèn no loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Por part cón che'n gu', ey, Diox angndli loo gu' par ta' gu' cuent no non gu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Cón che'n con'a be' nzo casloo loo taamas mèn. Cona, ndxe'leque', loo mèn co' tarte tyal yila's par ta' mèn lugar ñibe'pe' Diox loo mèn, na nte-tac di's loo mèn par tataa mod ndyoodiz non mèn. ¹² Tataa ndlin par gaca co'se' hui' mèn loo cón chenen, con'a ndli gac mèn xal mèn co' ingüi'de. No co'se' gòn mèn di's co' mbezen, gac mèn xal mèn co' ne'ta'de cuent cón che'n di's co' mbezen par tataa mod ne'lyàade yéc mèn no ne'lyàade lezo' mèn no ne'se'de mèn mod co' ndxáp mèn par ne'tyon'te xtol mèn.

Jesús ngue ta' cuent cón nee di's cón che'n biz bin co' ngue go mbi'.

(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

¹³ Tolo ndxab Jesús loo mèn no loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Ché' no gu' ne'nda'de cuent cón che'n di's co' mtetaquen loo gu', cà? Chele' gu' ne'nda'de cuent cón nee di's co' ngolo guniin

loo gu'a, ¿xá mod ta' gu' cuent no ten' gu' cón che'n taamas di's co' tolo tetaquen loo mèn, sya? ¹⁴ Di's co' ngolo mtetaquen loo mèn nee di's ndxè: Mbi' co' ngo biz bin nee di's nac xal mèn co' nde'th di's no co' ngo yalbàn cón che'n di's arid che'n Diox. ¹⁵ Nzo ndxep mèn co' nac xal nzob bin co' ngulàa ro ned. Mèn nee di's nda' mèn lugar ndxòn mèn di's cón che'n di's ndac che'n Diox. Per co'se' ndxàcle' ndxep huiz mbìn mèn di's, no queltàa yende chó mèn tolo lu' loo mèn xal tolo nda' di's no xal tolo ndyee di's, látha xaste ndli Mebizya par ndxathla's mèn cón che'n di's co' mbìn mèn co' mbli mden' mèn le'n lezo' mèn xá nac co' ndly'a's Diox li mèn. ¹⁶ Nzo taamas mèn co' nac xal biz bin co' ngulàa loo yòo quèe, co' nee di's, co'se' mbìn mèn di's ndac che'n Diox, mbìn mèn di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. ¹⁷ Mèn nac xal ro'th co' ngulengà. Yende fuers lox ro'tha no ne'nxecte ro'tha arid nen tac yende pá xon' lox ro'th. Le' sya, co'se' ndxàc ngòc nguàal con' loo mèn no ndxàc yalndyub ngu's loo mèn por cón che'n di's ndac che'n Diox, sya, ntlo mèn, ndyoo xà' lezo' mèn loo cón che'n di's ndaca. ¹⁸ Nzo taamas mèn co' nac xal biz bin co' ngulàa le'n huan. Mèn ndxòn di's co' nac di's ndac che'n Diox. ¹⁹ Per látha, más ndxath ndlyux mèn loo yalgon' che'n izlyo' ndxè'. No leque mèn ndli par leque mèn nquedi mèn loo yalgon' mèn. No sate más ndly'a's mèn no ndxòo yéc mèn que no mèn chol con'. Le' sya, ryete xtùuz co' más ndli mèn cón che'n con'a ndli ndxathla's mèn cón che'n di's ndac che'n Diox par tataa mod ne'gàcte mèn xal biz bin co' ta' huax cosech. ²⁰ Per nzo ndxep mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox, no ndyubdi's mèn co' mbez di's ndac. Mèn nac xal biz bin co' ngulàa loo yòo be'f. Nzo ndxep mèn co' nac xal thib quèe nzob co' mda' gal psi' quèe nzob. No nzo taamas mèn co' nac xal biz bin co' mda' ayon quèe nzob. No nzo taamas mèn co' nac xal bin co' mda' thib ayo quèe nzob, co' nee di's, nac nzob bina bin co' mda' más huax cosech.

Jesús mtetac loo mèn xal nac thib lampr co' ndxòo xniì.

(Lc. 8.16–18)

²¹ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—¿Ché' nzo mod tub mèn thib lampr co' nzo xniì le'n thib cajón o tub mèn lampr xàn' thib lun', cà'? Yende xàa. Ndxé'leque', mèn quetal lampr gáp par tenii lampr loo mèn. ²² Na nii loo gu', ne: Yende nec thib con' co' nzo casloo co' ne'ryo xo'fte loo xnaa. No yende nec thib con' co' xexte ndxàc co' ne'yathte no co' ne'yente loo mèn. ²³ Gu' co' ndxaa'd di's nza par ta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's co' ngue niin loo gu'

ndxè', bìn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè' no fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'.

²⁴ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Huen huen bli gu' xtùuz cón che'n di's co' nzi yòn gu' nalle'que'. Tac leque mod co' ndxàp gu' no co' ndli gu' loo hues xtàa gu', leque moda gáp Diox con gu' no li Diox loo gu'. No masre' tolo zib Diox loo gu' xalque' nac co' ndli gu' loo hues xtàa gu', gu' co' nzi yon di's ndxè', que naca li gu' con' ye'rsin', que naca li gu' con' ndac. Dioxlique' gàca loo mèn xalque' nac con' mbli mèn loo xtàa mèn. ²⁵ Tac loo mèn co' nda' lugar ndxòn ndac mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, loo mèn Diox tolo li más gòn ndac mèn cón che'n di's ndac che'n Diox yiloo. Per ndxé'leque', mèn co' indyalte no mèn co' indub nzade par tolo gòn mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, loo mèn Diox sate li par yau' xtùuz mèn no yau' lezo' mèn par gàca loo mèn, por derech, yathla's mèn cón che'n di's ndac co' mbìn mèn no co' mde'th mèn co' ngo yalbàn cón che'n Diox loo mèn.

Jesús ngue tetac cón che'n biz bin co' ndryoo xyen.

²⁶ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Mod co' ndxar' mèn no mod co' nqueltàa mèn, mèn co' ndyal yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, nac xal co'se' ngo thib mbi' biz bin loo yòo. ²⁷ Co'se' ngolo mblo mbi' biz bin loo yòo, nda li mbi' descans no ndxàt mbi' no ndxeche mbi' xal nac mod che'n mbi'. Látha, ndrì'th thib huiz no ndrì'th tedib huiz co'se' ñee mbi' le' biz bin ngulenle', no nzi roole' bin, no nzi xènle' biz bin. Per ne'ta'de mbi' cuent xá mod nzi roo biz bin no xá mod nzi xèn biz bin. ²⁸ Per yòo co' mblo mbi' biz bina, ancualque' ndxàc ña'. Ner ndlyen ña'. Ndxeloo, ndxas bacdò ña'. Yiloo, ndryoo yas lad ña'. ²⁹ No co'se' mzinle' tiemp ntlo nguus ña', ntlo moz ngro' moz par ya thop moz cosech tac mzinle' huiz dyop cosech.

Jesús ngue tetac cón che'n biz bin mostaz loo mèn.

(Mt. 13.31–32; Lc. 13.18–19)

³⁰ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Nde niin tedib con' loo gu': ¿Xá nee gu' no xá nden' gu' xal nac mod co' to queltàa mèn par tyal mèn ñibe'pe' Diox loo mèn, à'? No ¿xá nee gu'? ¿Chó tedib con' tetaquen mod co' yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, à'? ³¹ Pues mod co' tlope' Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn gác nagabte mèn co' tlo yòo loo cón che'n Diox. No con mènate no más li yila's huax mèn loo cón che'n Diox no tyal huax mèn ñibe'pe' Diox loo mèn co' nac che'npe' Diox xal thib biz bin mostaz co' ññaade naroo co' ngo mèn loo yòo. Gu' ñee le' biz mostaz nac thib biz más bix co' nzo loo rye biz bin, ¿lé'?

³² Tac co'se' ngo mèn biz huan mostaz loo yòo, ndlyen huan mostaz. No más ndryoo nxyèn huan mostaz leque taamas huan no loo con' nayèe co' ngo mèn bin. Le' sya, axta mbin bé' nde càl loo huan mostaza.

Jesús mtetac cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn thib mod tedib mod.

(Mt. 13.34–35)

³³ Tataa mod mblu' Jesús mèn cón che'n di's ndac che'n Diox con huax di's co' mtetac Jesús loo mèn par gòn ndac mèn di's co' nzote mod gòn mèn no co' nzote mod más ta' mèn cuent cón che'n di's ndaca. ³⁴ Nec thib di's ne'ndoodi'ste Jesús loo mèn chele' Jesús intetacea di's loo mèn. Per ndxe'leque', loo myen' xin' mté'th Jesús más ndoo lite mda' Jesús cuent loo myen' no nambiite ngo xo'f Jesús cón che'n di'sa loo myen'.

Ante gunii Jesús no mde'f Jesús ya' Jesús loo mbii no loo ol che'n nít loo lagun, xèegà nguled mbii no nguled ndxetoo ol loo nít loo lagun.

(Mt. 8.23–27; Lc. 8.22–25)

³⁵ Leque huiza co'se' ngulaa yál' izlyo', Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Ya' gu' nda na' tedib lad ro lagun ba', ey.

³⁶ Sya, taate mblá' myen' xin' mté'th Jesús mèn tya. Mbe' myen' Jesús le'n thib yòoyaa co' ndub loo lagun tya. No mdoos nque taamas mèn, co' mque no yòoyaa tya, xís Jesús par thidte nda no mèn Jesús. ³⁷ Per láth ngue tette myen' yòoyaa loo lagun, mtlo mxyo'f thib mbiido' loo lagun no ale ngo too ol nít loo lagun. No ndoo yòole' nít le'n yòoyaa axta ndoo zèle' nít le'n yòoyaa. ³⁸ Láth ndxác con'a, ale le'le' mde mcal' Jesús. Nax yàt Jesús par xís barc loo thib almad. Sya, yende izlyo', mblo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen':

—Maistr, ¿ché' indyóode U' yòoyaa na' ngue dep le'n nít, cara?

³⁹ Sya, ngo che Jesús. Gunii Jesús loo mbii no loo nít co' ndxe too loo lagun. Ndxab Jesús:

—Xèe gure gu'.

Sya, por derech, xèe ngure nít loo lagun. No xèe ngure mbii. ⁴⁰ Ngolaa, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon susque' anze'f nzyeb gu', à', ey? ¿Xá mod susque' indxàpte gu' yalxla's con daa, yey?

⁴¹ Per myen' xin' mté'th Jesús sate más mzyeb. No mbez myen' loo xtàa myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba', cara? ¿Xá mod ale axta mbii no nít ndxón ro mbi' ba' no ndubdi's mbii no nít ro mbi' ba'?

5

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' che'n yèez Gadar co' mque no huax xpii ye'rsin'.

(Mt. 8.28–34; Lc. 8.26–39)

¹ Pues mzin Jesús tedib lad ro lagun co' nziri' loo xyòn mèn che'n làaz mèn gadar con myen' xin' mté'th Jesús. ² Per texal ngro' Jesús le'n yòoyaa, ngro' thib mbi' co' nzo casloo le'n armit panteón loo Jesús. Loo mbi'a ngo huax xpii ye'rsin'. ³ Mbi'a ngo ban le'n armit panteón. No yende chó mèn ngli gan tyen mbi' par tub dó' mèn mbi'. No ne' yen chó mèn ngác quedó' mèn mbi' con cadén. ⁴ Huax vez mquedó' mèn ya' mbi' no nii mbi' con cadén per ale ndli mbi' gan ncho' mbi' cadén. Ale thib le' thib le' ndli mbi' cadén. No yende chó mèn ngác li gan par gác nado' mbi'. ⁵ Nque tee bez yee mbi' ze no yál' le'n yi'x no le'n huan no le'n armit thebol le'n panteón. No ale leque mbi' nguín quèe lad mbi' co'se' nquée mbii che'n xpii ye'rsin'a mbi'. ⁶ Per co'se' gunèe mbi' tithre' nde Jesús, mque' mbi' carre. Mdub xib mbi' loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. ⁷ Sya, mbli xpii ye'rsin' ngrozèe mbi' cabii. No mbli xpii ye'rsin' ndxab mbi' loo Jesús:

—Jesús, xgan' Diox roo Diox xèn co' ñibe' loo ryethe con', ¿chonon nde U' co'te' nzo nu' ndxè', à'? Na' b nu' loo U', por lèe che'n Diox, ne'tetide U' nu', ndee U'.

⁸ Tataa mbli xpii ye'rsin' ndxab mbi' loo Jesús tac Jesús ngue bezle' no ngue ñibe'le' loo xpii ye'rsin' par ryo xpii ye'rsin' loo mbi'.

⁹ Sya, mmbidi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—¿Chó lèel, à'?

Le' sya, xpii ye'rsin' co' nzo loo mbi'a mbli ndxab mbi':

—Nu' lèe Legión tac anze'f huax nac nu'.

¹⁰ Sya, xpii co' nzo loo mbi'a mbli nalyat ndxab mbi' loo Jesús par ne'tel'te Jesús xpii ye'rsin'a tedib ned tedib lad le'n yèezya' co' nac làaz mèn gadar. ¹¹ Le'xque' tya ndub thib yii co'te' ngue tee yuhua thib partid nguch. ¹² Rye xpii ye'rsin' co' ngo loo mbi' mbli ndxab mbi' loo Jesús:

—Ftel' U' nu' loo nguch co' nzi tee go' par yòo nu' loo nguch.

¹³ Sya, mda' Jesús lugar loo xpii ye'rsin'a. Ngro xpii ye'rsin'a loo mbi'. Ngòo xpii ye'rsin'a loo partid nguch. No por loo rye nguch ne'que' chop mil nguch co' nzi tee yuhua tya. Per co'se' ngòo xpii loo partid ngucha, ryete ngucha mbyùb lad yiaa. No ale ngulaa ryete ngucha le'n lagun. Tya nguáp rye nguch nít. No nguth rye chop mil ngucha.

¹⁴ Le' sya, mèn co' ngue queno ngucha mxon' tant mzyeb mèn. Ngua ta' mèn cuenta loo mèn láth yèez no loo mèn co' ngue zin' huan. Sya, mbi'th tee hui' rye mèn con' co' ngòc. ¹⁵ Co'se' mzin mèn co'te' nzo Jesús, gunèe mèn ndxe'sleque' ndub mbi' co' mque no mbii che'n rye xpii ye'rsin'a. Noc xable' mbi' ndub mbi'. Sya, sate más mzyeb mèn. ¹⁶ Mèn co' gunèe mbi' ndoore' teyac Jesús

mbi', mènà mda' cuent con' ngòc loo mbi', mbi' co' mquée mbii che'n xpìi ye'rsin'. No mda' mènà cuent xalque' ngòca loo nguch. ¹⁷ Le' sya, mènà mtlo ndxab loo Jesús li Jesús favor ryo' Jesús, bii Jesús làaz mènà par ned nde Jesús.

¹⁸ Co'se' gunèe mbi' co' mque no xpìi ye'rsin'a ngòo Jesús le'n yòoyaa par bii Jesús tya, nalyat mna'b mbi' di's loo Jesús par ta' Jesús lugar tyoo nque mbi' xís Jesús par tyee no mbi' Jesús. ¹⁹ Per ndxe'leque', Jesús ne'ndalte no ne'nda'de Jesús lugar nga nque mbi' xís Jesús. Ale le'le' ndxab Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl con' mèn co' nac mèn gulizl ba'. No fta' cuent loo mènà ryete con' co' mbli nole' Tad Diox lùu. No fta' cuent xá mod mblyat lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox lùu, ndee.

²⁰ Sya, mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. Mtlo mbi', mda' mbi' cuenta loo mèn co' nac che'n rye yèzya' che'n làaz mèn decápolis ryete con' xal mbli Jesús loo mbi'. Le' ryete mèn yèez co' mbìn di's co' mda' mbi' cuenta na, ante mbui' rye mènà no ante gunaa rye mènà loo mbi'.

*Trè' ndlu' cón che'n con' co' ngòc loo rsap
Jair no cón che'n thib xa'got co' mbuàal xab
Jesús.*

(Mt. 9.18–26; Lc. 8.40–56)

²¹ Co'se' mbere Jesús, ndye'th Jesús, ngua Jesús par ned le'n yèzya' che'n làaz mèn gadar, ndye'th Jesús loo yòoyaa tedib lad ro lagun co' ne' lèe lagun che'n mèn làaz mèn galile. Tya, mqueltàa huax mèn loo Jesús. No por mqueltàa mèn loo Jesús tya, tyate mbyan' Jesús con' mènà. ²² Látha, mzin thib mbi' co' ngòc jef che'n thib sinagog co' ndub le'n thib yèez co' nziri' gaxte co'te' ngo Jesús. Mbi'a ngro' lèe Jair. Co'se' gunèe mbi' Jesús, mbii gax mbi' loo Jesús. Mdub xib mbi' loo Jesús. ²³ No anze'f nalyat mna'b mbi' di's loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, rsap daa nax tin liz. Na ndal na'b thib favor loo U'. Tyee U'. Nda na' lizen. Daa ndlyaz ante xo'f U' ya' U' lad mza' daa. Yac mza' daa. No ryo xban mza' daa.

²⁴ Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús Jair par liz Jair. Le' rye mèn co' nzi no Jesús na, nda nque xís Jesús axta mdi' mènà Jesús tant thib mèn nda no Jesús. ²⁵ Láth rye mènà ngo thib xa'got co' mque no yíiz co' nac yíiz ndlyath ren. Le'n rye tiemp co' ndxác mque no xa'gota yíiza ndxàcle' si' fchop lin'. ²⁶ Le'n rye tiempa, anze'f thib yalnè mden' xa'gota por mbli huax doctor remed xa'. No anze'f thib tmi mbli xa' gast axta mtho' xa'gota rye con' mque no xa'. Per ne' por chu'th ne'ngyath ndacte xa' con remeda. Ndx'e'leque', sate más mxyo yíiza loo xa'gota. ²⁷ Co'se' mbìn xa'gota nde'th mèn le' Jesús nde par neda, ngo xa'gota làth

rye mènà par ngua gax xa' co'te' nzo Jesús, par ned xís Jesús làth mènà. Látha, xexte mbuàal xa'gota xab Jesús. ²⁸ Tataa mbli xa'gota tac ndoore' ndxab xa'gota loo lezo' xa': Chele' daa ante gàal xab Jesús, ngobe'en yac daa. ²⁹ Texal ngòo mbuàal xa'gota xab Jesús, mbyau' loo ren co' ndoo lath xa'. No luega mden' xa' mbyac xa' loo yíiz co' mque no xa'. ³⁰ Lomisque', mden' Jesús le'n lezo' Jesús le' Diox mteyac thib mèn yíiz por cón che'n con' roo con' xèn co' ndxáp Jesús la's nii Jesús no la's ya' Jesús. Sya, chàa, mbere Jesús, mbui' Jesús par ned xís Jesús. No mnihdì's Jesús loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—¿Chó gu' mbuàal xaben par ned xísen, à'?

³¹ Sya, myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, con que U' ñee le' mèn ngue tí' U' no mbez U' ¿chó mèn mbuàal daa par xísen, à'?

³² Per Jesús mbui' ndxè' mbui' ba' loo mènà par ñee Jesús ñeene' chó mèn mbuàal xab Jesús par mbyac mènà. ³³ Látha, xa'gota ante nxi'th ndoo tant mzyeb xa'gota. No nanee xa'gota cón ngòc loo xa'. Sya, xex xex mbii gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa' loo Jesús. No mda' xa' cuent rye con' co', licque', ngòc loo xa' loo Jesús. ³⁴ Jesús ndxab loo xa'gota:

—Rsapa, lùu mbyacle', ndee, tac ngola'sque'lloon. Byàa. Ne'tyóodel. No huen blo lezo'l. Lùu ya ne'tolode tyac len.

³⁵ Tatabe' ngue toodi's Jesús con' xa'gota co'se' mzin plá mèn guliz mbi' co' nac jef che'n sinagog co' ndub gaxte tya. Ndxab mèn guliza loo mbi' co' nac xud mza':

—Lá'a. Ya ne'tolode li xol maistr. Loo rsap lùu ngolole' guneei.

³⁶ Per Jesús ne'nglide cas di's co' ndxab mèn guliz mbi'a loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ne'zyebtel por rsapl, ndee. Gola's loon no maste.

³⁷ Ne'nda'de Jesús lugar loo rye mènà par ya nque mènà xís Jesús par ned liz mbi'. No maste mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn co' nac hues Cob par ya no myen'a Jesús. ³⁸ Co'se' mzin Jesús con' myen' liz mbi' co' ngòc jef che'n singoga, ñee Jesús ndxác thib con'. No ñee Jesús ndxón' mèn no mbez yèe mèn. ³⁹ Jesús ngòo liz mbi'. No asembli Jesús, ndxab Jesús loo mènà:

—¡Susque' thib ruid ndli gu' no ndxón' gu', yoo! Por part cón chenen, mza' ba' inactive mza' co' nguth. Ndx'e'leque', part cón chenen, mza' nax yàt thib mcal'guth.

⁴⁰ Per co'se' mbìn mènà tataa ndxab Jesús loo mènà, ale mxiis no mènà Jesús.

Sya, ndxab Jesús loo mènà:

—Bli gu' favor, gro' gu' par fuer.

Sya, ngòo no Jesús xud mza', no xna' mza', no yon myen' xin' mté'th Jesús co' ngua no

Jesús par le'n nyòò co'te' nzo'f mza' loo mes.
⁴¹ Sya, mxen Jesús ya' mza' co' nguth co' nzo'f loo mes. Ndxab Jesús loo mza':

—Talita cumi. Di's ndxè' nee di's: Mza', na ngue nii lool: Goo che. Goo too.

⁴² No texal ngolo tataa ndxab Jesús loo mza', ngo che mza'. No luega mdee mza'. No pente nzo mza' si' fchop lin' co'se' ngòc con'a loo mza'. Le' mèn co' ngureri'a na, ante mbiu' mèn na ante gunaa mèn na ante mzyeb mèn co'se' gunèe mèn le' mza' ngro xban. ⁴³ Per Jesús mnibe' yèe loo rye mèn co' ngureri'a par ne'ta'de mèn nec thib cuent loo nec thib mèn cón che'n con' co' ngòc loo mza'a. Ngoloa, mnibe' Jesús loo xna' mza' ta' xna' mza' con' hua mza'.

6

Jesús ngo plá huiz le'n yèez Nazaret.

(Mt. 13.53–58; Lc. 4.16–30)

¹ Jesús mbii liz Jair. Mbere Jesús, ndyàa Jesús co'te' nac yèez co' nac làazpe' Jesús. Ngua no myen' xin' mté'thepe' Jesús Jesús, ne. ² Co'se' ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús mtlo mbli' mèn le'n sinagog mèn. Le' mèn co' mbìn di's co' mbli' Jesús na, ante ngüi' mèn na ante ñaa mèn loo Jesús. No mbez mèn loo xtàa mèn:

—¿Pá ngua té'th mbi' ba' rye di's co' ndyoodi's mbi'? No ¿pá ned ngro' co' ndxác mbi' ba' no yalguzye' co' ndli mbi', cara? ³ Na' nanee le' mbi' ba' nac xgan' Mari. No nac mbi' carpinter. Mbi' ba' ndxác hues Cob. No ndxác hues mbi' Chè no ndxác hues mbi' Jud no Mon. No myen'got co' ndxác fta'n mbi' nzo ban làth na' trè'.

Ale leque mèn gulàaz Jesús ndlyàa xyàn lezo' ñlèe Jesús. No nden' mèn ilé'de nac con' co' ndli Jesús. ⁴ Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Nzo huax mèn co' ndli cas no intè'bte mèn mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox por nac mèn mèn tith. Per chele' mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox nac mèn gulàazpe' mèn, pà li mèn cas mèn co' nde'th di's no pà li mèn guliz mèn co' nde'th di's cas mèn co' nde'th di's xal ndxàca loon con mèn co' nac mèn gulàazpe' dää.

⁵ No ne'ngácte Jesús ngli Jesús nec thib yalguzye' loo mèn gulàaz Jesús. Ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad ndxep mèn yíiz par mteyac Jesús ndxep mèn no maste. ⁶ Látha, ante ngüi' Jesús no ante ñaa Jesús loo mèn gulàaz Jesús tac thidtene indly'a'ste mèn yila's mèn loo Jesús. No indxàpte mèn yalxla's loo Jesús. Ngoloa, mqe tee lu' Jesús rye mèn yèezya' co' nziri' gax loo yèez co' nac làaz Jesús.

Jesús mtel' myen' xin' mté'th Jesús par ngua lo myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

(Mt. 10.5–15; Lc. 9.1–6)

⁷ Ngoloa, ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' mcui Jesus. Mtlo Jesús, mtel' Jesús chop chop myen' par ya lo myen' yalbàn loo mèn. No mbli Jesús par ngòp myen' con' la's nii myen' no la's ya' myen' par co' myen' xpü ye'rsin' loo mèn. ⁸ No mnibe' Jesús loo myen' yende cón hue' myen' co'se' tyen myen' ned ya myen'. No maste co myen' thib bro yaa ya' myen'. Ne'hue'de myen' yex lua' myen'. Ne' ne' hue' myen' tmi. ⁹ No mnibe' Jesús loo myen' que' myen' yilid co' ngòcte ñaa nii myen'. No hue' myen' ante xab myen' co' nocte myen'. Ne'hue'de myen' chop ned xab myen'. ¹⁰ Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Co'se' yòò gu' liz mèn co'te' zin gu', cued gu' liz mèn axtaque' bii gu' le'n rye yèezya' ned ya gu' no axtaque' ryo' gu' le'n rye yèezya' ned ya gu'. ¹¹ No chele' chó làaz mèn no liz mèn ne'tyalte mèn ta' mèn lugar yòò gu' no ne'tyalte mèn gòn mèn di's co' gab gu' loo mèn, gro' gu' liz mèn na làaz mèn. Bzib gu' yòoya's co' ndoo nii gu' loo mèn. Con'a nee di's tolo tyub qui tyub bèel lezo' mèn por con' co' mbli no mèn gu'. Yan' cón che'n mèn loo Diox. Le' Diox tub rez cón che'n mèn co'se' gac huiza, ne. No co'se' gac huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn, licpe' ba'i, na nii loo gu'. Más be'te teti Diox mèn ciuda Sodom no mèn ciuda Gomor leque loo mèn yèez co' ne'tyalte ta' lugar yòò gu' liz mèn na làaz mèn.

¹² Sya, mxen myen' ned. Ndyàa myen'. Nda lo myen' yalbàn no nda te'th myen' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn le' mèn na, ndxàal lyàa yéc no ndxàal lyàa lezo' mèn no se' mèn mod co' ndxàp mèn par lyá' mèn loo con' ryes. ¹³ Mbli' myen' xin' mté'th Jesús huax xpü ye'rsin' loo mèn, ne. No mta myen' aceit lad huax mèn. Mteyac myen' mèn yíiz co' mden' chol yíiz, ne.

Trè' ndlu' xá mod mbeth mèn Juàn Bautist.

(Mt. 14.1–12; Lc. 9.7–9)

¹⁴ Nde nxon', mbìn Herod co' ngòc rey con'a. Per más rye mèn nonle' cón che'n co' ngue tee li Jesús. Sya, ndxab Herod loo mèn co' ndxác xtàa Herod co' nqueltàa no Herod:

—Peser Juàn Bautist ngro xban làth mèn nguth. Cona, ndli Juàn con' roo con' xèn loo mèn xalte nac con' co' nzo la's nii Juàn no la's ya' Juàn.

¹⁵ Taamas mèn mbez:

—Lii, co' mde'th di's co' ndxab Diox, na.

Taamas mèn mbez:

—Nzo chó xa'gool co' mde'th di's co' ndxab Diox póla ngro xban.

¹⁶ Co'se' mbìn Herod tataa mbez mèn, Herod ndxab loo mèn:

—Mbi'a nac Juàn Bautist co' mnibe'en ngua cho' solndad yéc, ndyaquen. No nalle' ngro xban Juàn làth mèn nguth, ngobe'en.

¹⁷ Tataa ndxab Herod loo mèn tac ndoore' Herod mnibe' loo solndad ngua que' solndad Juàn lezi'f. No mtedó' solndad Juàn con cadén ante por cón che'n Herodi. Herodia ngóc sa'l Lip, hues Herod ndoore'. Ale mbli Herod ngóc Herodi xal xa'gotpe' Herod. Mque no Herod Herodia xal xa'gotpe' Herod. ¹⁸ Tac yalquite ndxab Juàn Bautist loo Herod:

—Herod, indxáalte que no U' xa'got hues U' ne' ne' gáal U' xa' xal xa'gotpe' U'.

¹⁹ Per Herodi axta ngóc loc tant ngulaa xyàn lezo' Herodi gunèe Herodi Juàn Bautist. Axta mblyas Herodi leque hora nguth Herodi Juàn por conate no más. Per yende mod ngli Herodi gan nguth Herodi Juàn. ²⁰ Herod mquenap Juàn tac Herod huen huen nanee le' Juàn ngóc thib mbi' ndac no thib mbi' nali no thib mbi' natú'. Por cona, nzyeb Herod ñee Herod Juàn. No ne'ngla'de Herod ngli Herodi yalquii loo Juàn. Más de cona, mastale' inden'te Herod no indxaa'dte Herod di's cón che'n con' co' ngue lu' Juàn loo Herod cón che'n Diox, ndyac lezo' Herod nque nza Herod di's co' ndyoodi's Juàn loo Herod con huen di's no con huen cuent. ²¹ Per Herodi huen ngua tac le'pe' mzyal thib mod loo Herodi par guth yée Herodi Juàn. Tac co'se' ngóol lni co' ngóc huiz co' ngóol Herod, huiza mbli Herod thib yalhua par hua mèn co' ngóc jef loo Herod, no mèn co' ngóc commandant loo Herod, no taamas mèn co' mbli Herod cuent anze'f ntac mèn loo Herod, mèn co' nac mèn co' ñibe' loo mèn gulàaz Galile. ²² Le'pe' láth nzi yuhua rye mèn, ngóc mza' co' nac rsap Herodi loo mèn co' nzi yuhuaa. Nde yol' nii mza'. Nde nxon', anze'f ndyac lezo' Herod con mèn co' nzi yuhua rsàe co'se' ñee Herod no mèn nabe'ste nde yol' nii mza' ngo mza'. Ale con gust ndxab Herod loo mza':

—Mza', bna'b con' ndlyas'l loon. Na tai cáal.

²³ No mde'th Herod Diox loo mza' no mcàgòn Herod di's loo mza' le' Herod ta' rye con' lya's mza' càa mza'. Ndxab Herod loo mza' axta rol làaz mèn co' ñibe' Herod ta' Herod càa mza' chele' mza' lya's càai por nabe's ndxol' nii mza' loo mèn co' mqueltàa. ²⁴ Sya, yende izlyo', ngro' mza' loo rye mèn. Ngua mza' loo xna' mza'. Ndxab mza':

—May, ¿cón ndlyas' U' ña'ben loo Herod, à'?

Xna' mza' ndxab loo mza':

—Bna'b yéc Juàn Bautist loo Herod cáal.

²⁵ Sya, yende izlyo', ndye'th mza' loo Herod tedib vez co'te' ndub Herod. Ndxab mza' loo Herod:

—Rey Herod, daa ndlyaz ta' U' yéc Juàn Bautist càan loo thib plat nalle'que'.

²⁶ Per co'se' mbìn Herod tataa ndxab mza' loo Herod, anze'f mxi lezo' Herod. Per maa le' Herod mde'thle' Diox loo mza', ¿lé'?, no mbìn rye mèn co' nziri' no Herod di's co' ndxab Herod loo mza', ¿lé'?, que nzo ne' ñee lezo' Herod, mbli Herod co' mblyas' mza', xaa. ²⁷ Lueg lueg mtel' Herod thib solndad. No mnibe' Herod loo solndad ya cho' solndad yen Juàn par ye'th no solndad yéc Juàn loo Herod. ²⁸ Nda solndad. Ngóc solndad le'n lezi'f. Mblo nde'f solndad yen Juàn. No nabe'ste mdub solndad yéc Juàn loo thib plat. Ndye'th no solndad yéc Juàn loo Herod. Le' Herod na, mda' yéc Juàn loo mza'. Le' mza' na, ndoole' ngua la' yéc Juàn par mcàa xna' mza'.

²⁹ Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Juàn le' Juàn nguthle', le' Herod mnibe' loo solndad ngua yuth solndad Juàn, ngua lit myen' thebol Juàn par ngua ca's myen' thebol Juàn.

Jesús mbuaa ga'y mil ante mènbi'.

(Mt. 14.13–21; Lc. 9.10–17; Jn. 6.1–14)

³⁰ Ngolaa, ndye'th ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' ngua lu' di's cón che'n Jesús loo mèn. Mqueltàa no myen' Jesús tedib vez. Látha, mda' myen' cuent ryete con' xal mque tee li myen' no mque tee lu' myen' loo mèn ned ngua myen'. ³¹ Jesús ndxab loo myen':

—Ya' gu' nda li na' chu'th descans thib lugar co'te' ne'ñeede mèn na'.

Tataa ndxab Jesús tac anze'f thib mèn, chó mèn ndyaa no chó mèn nde loo Jesús, axta ne' ne' yen mod hua Jesús con myen' xin' mté'th Jesús mase thib le' yèth. ³² Sya, ante myen' xin' mté'th Jesús, no Jesús, ngóc le'n thib yòoyaa. Ngua Jesús tedib lugar xa' con myen' xin' mté'th Jesús. ³³ Per huax mèn gunèe nda Jesús par neda. Mblibe' mèn Jesús. Ale mque' mèn carre. Nda tau' mèn loo Jesús co'te' zin Jesús. No ner mèn mzin leque Jesús con myen' xin' mté'th Jesús. ³⁴ Co'se' ngro' Jesús le'n yòoyaa, anze'f thib mèn gunèe Jesús nziri'. Mblyat lezo' Jesús gunèe Jesús mèn tac nziri' prob mèn xal mbacxil' co' yende pastor co' nqueno mbacxil'. Sya, mto Jesús, mbli' Jesús mèn huax con'. ³⁵ Per co'se' mzyèle' izlyo' huiza, myen' xin' mté'th Jesús ngua nee loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, mzyèle' izlyo' no yende chó mèn nzo ban trè' par ya ti' mèn con' hua mèn. ³⁶ Gunii U' Diox loo mèn ba'. No yilaa, guuz U' loo mèn ya ti' mèn con' hua mèn le'n rye ranch co' nzo le'n huan no le'n rye yéez co' nziri' gax tac yende cón ngue no mèn par hua mèn.

³⁷ Per Jesús, ndxe'leque, mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Gu' nee, xàa. Fta' gu' con' hua mèn ba'.
Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tàal thib mil chop ayo pes pan par hua mèn ba' chele' nu' ya ti' pan par hua mèn ba', à'?

³⁸ Jesús ndxab loo myen':

—¿Plá pan ngue no gu', à'? Húa tee hui' gu', ñeene'.

Co'se' ngua tee hui' myen', ndye'th myen'. Ndxab myen' loo Jesús:

—Pente nzo ga'y pan no chop mbèel no maste.

³⁹ Sya, mnibe' Jesús loo mèn tyub thib tant thib tant mèn ndxè' ba' ndxè' ba' loo yixii co' nzo'f tya. ⁴⁰ No mdub thib tant mèn, co' nee di's, thib ayo mèn no tedib tant mèn, co' nee di's, cho' psi' mèn. No tataa tolo mdub mèn ndxè' ba' ndxè' ba'. ⁴¹ Sya, mxen Jesús rye ga'y pana no ryop mbèela. Látha, mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús loo Diox:

—Diox quix U', Diox par pan ndxè' no mbèel ndxè' co' hua nu'.

Sya, mchì'x Jesús pana. Thib le' thib le' mbli Jesús pana. Ngoloa, mbli Jesús mbyar' pana. No mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús par qui'th myen' pana loo mèn. No mbli'th myen' ryop mbèel co' mbli Jesús ngóc thib le' thib le' co' mbyar' loo mèn, ne. ⁴² Nduhua ryete mèn axta plóthe. ⁴³ No co'se' ngolo nduhua mèn, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f co' mbli Jesús mbyar' no co' mbli Jesús ngóc thib le' thib le'. ⁴⁴ No loo rye mèn co' nduhua pana no mbèela ngócque' ga'y mil mèn, ante mènbi'. Xà'que' nduhua mèngot no xà'que' nduhua myen' bix.

Jesús nde nii loo nít loo lagun.

(Mt. 14.22–27; Jn. 6.16–21)

⁴⁵ Sya, láth ngue nii Jesús Diox loo mèn, Jesús mtel' ner myen' xin' mté'th Jesús loo yòoyaa par zin myen' yèez Betsaid ndoore' zin Jesús. ⁴⁶ Co'se' ngolo gunii Jesús Diox loo mèn, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thib yii co' ndub gaxte tya par cues Jesús Diox. ⁴⁷ Co'se' nguláa yál' izlyo' huiza, pente nda tee myen' grolthe loo lagun. Le' Jesús na, thidte mbyan' loo yòo biiz. ⁴⁸ Látha, ñee Jesús xá ndxác myen'. Ya ne'ñeede myen' xá mod li myen' par tete myen' yòoyaa tac ngue chep mbii yòoyaa myen' rye lad. Per co'se' ngool coyor cuar xex xex mzin Jesús loo myen'. Nde tee nii Jesús loo nít loo lagun. Mbly'a's Jesús sangnguri'th Jesús loo myen' co'te' ndub ca' yòoyaa myen' loo lagun. ⁴⁹ Co'se' gunèe myen' xin' mté'th Jesús nde tee nii Jesús loo nít loo lagun, mbli myen' xtùuz con' mal ñee myen'. Sya, mtlo myen', mbez yèe myen' ⁵⁰ tac ryete myen' gunèe nde tee Jesús loo nít loo lagun. Per ale ne'ñeede myen' cóna. Cona, mzyeb myen'.

Per Jesús gunii loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'zyebte gu', ey. Blo gu' valor loo gu'. Daa na. Susque' naze'f gu', yey.

⁵¹ Sya, ngolo Jesús loo yòoyaa co'te' nzo myen'. Ngoloa, xèegà nguled mxyo'f mbii. Le' myen' na, sate más mzyeb no ante mbui' myen' no ante gunaa myen' cón ngóc loo myen' xal ndee tee nii Jesús loo nít loo lagun.

⁵² Tataa ngóca loo myen' tac myen' tarte ta' cuent co' huenleque' cón che'n yalguzye' co' mbli Jesús ngóc loo pana por tatabe' naad myen' no tatabe' nguud myen'.

Jesús ngue teyac mèn yíiz le'n yèezya' che'n làaz mèn genesaret.

(Mt. 14.34–36)

⁵³ Ngoloa, tolo mtetee myen' barc. Tolo nda tee myen' axta mzin myen' tedib lad roo lagun con Jesús loo xyón mèn co' nac làaz mèn genesaret. Ro laguna mtedó' myen' yòoyaa lad thib quèe. ⁵⁴ Per texal ngro' no Jesús myen' le'n yòoyaa, mèn co' nzo tya lueg mbli'be' Jesús. ⁵⁵ Sya, mque' mèn carre. Ngua mèn rye yèezya' co'te' nac làaz mèn. No mtlo mèn, nde no mèn rye mèn yíiz loo cami axta co'te' non mèn nzo Jesús. ⁵⁶ No nde no mèn mèn yíiz pál co'te' ndxòo Jesús no co'te' ndri'th Jesús, que naca ranch, que naca le'n yèez, que naca ned huan. Nguix mèn rye mèn yíiz ro ned co'te' ndri'th Jesús. No nalyat mbez mèn loo Jesús la' Jesús gál mèn ante xab Jesús. Le' sya, ryete mèn co' ante mbuàal xab Jesús, ale mbyac mèn loo yíiz.

7

Trè' ndlu' chó con' nte zab loo mèn par ndxác mèn mèn zab loo Diox.

(Mt. 15.20)

¹ Látha, mbii gax plá mèn co' nac mèn xley' farise no ndxep mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Mèn naca mèn ciuda Jerusalén. Nde mèn par ned ciuda Jerusalén loo Jesús.

² Mèn gunèe le' ndxep myen' xin' mté'th Jesús ne'ntechte myen' ya' myen' par tyub myen' hua myen'. Nzi yuhua myen' con ya' myen' co' ne'ntechte myen', co' nee di's, taate ya' myen' nzi yuhua myen' pan. Ne'ntechte myen' ya' myen' xal nac costumbr co' ngue no mèn xley' farise ntech mèn ya' mèn ndoore' hua mèn. No por conate mquxex' mque' fals mèn myen' loo Jesús. ³ Tac mèn co' nac mèn xley' farise no ryete mèn nación Israel nzi no costumbr no mbed no mèn costumbr che'n mèngool. Tac chele' mèn ne'techte ya' mèn lilleque' ndoore' tyub mèn par hua mèn, más quee lezo' mèn ne'huade mèn. ⁴ No co'se' mbere mèn, ndye'th mèn, ngua ti' mèn loo xbi', ne'huade mèn chele' mèn ne'líde xal nac

mod che'n costumbr co' ndxàp mènà co' ntech mènà ya' mènà. No nzore' más mod che'n costumbr co' mbed no mènà co' nac ntech mènà taz, plat, camploor, no taamas yèt co' ndli zin' mènà cosin. No masre' con' ndli mènà. Ale axta lun' co'te' ndxàa mènà, ntech mènà. ⁵ Sya, mèn co' nac mèn xley' farise no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mnibdi's mènà loo Jesús. Ndxab mènà loo Jesús:

—¿Chonon indlide myen' xin' mté'th lùu cas costumbr co' mtan' mēngool loo na', à'? Ale tua'te ya' myen' ndxuhua myen' xít myen' no lua' myen'. Intechte myen' ya' myen'.

⁶ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Aa. Yende con' niin loo gu'. Bien lal ro Sayi co'se' ndxab Sayi no ngrò' di's ro Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox le' gu' anze'f ndxác ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu' loo Diox co'se' mque' Sayi ye's cón che'n gu' loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Mèn ba' mbez di's guryath no di's guryèn loon con' di's co' ndryo' ro mèn. Per con' co' nzo le'n lezo' mèn no con' co' ndli mèn xtùuz ndlu' loon pà li mèn con' guryath no con' guryèn loon. No pà li mèn cas loo cón chenen.

⁷ Yende cón ntac co' ndli mèn co'se' ncòo' mèn yéc mèn loon no co'se' mbez mèn lèen, ne, tac ley co' ndlu' mèn no yalñibe' co' ndxàp mèn nac xley' no yalñibe' che'n mèn izlyo'pe' ndxè'.

⁸ Guniin di's ndxè' loo gu' tac gu' ndlá' con' co' nac yalñibe' che'n Diox par ne'lìde gu' cas co' ñibe' Diox loo gu' par li gu'. Más ndli gu' par ndli gu' costumbr che'n mēngool co' mbed no gu' co' nac co' ntech mèn camploor no taz no plat. No ndli gu' taamasre' con' co' nac leque xal con' ndli gu'.

⁹ Tataa ndxab Jesús loo mènà:

—Cona, ngue niin loo gu': Más ndlá' gu' co' nac yalñibe' che'n Diox thib lad loo gu' par tolo ndli gu' ryethe con' co' nac costumbr co' mtan' xudgool gu' loo gu'. ¹⁰ Moisés mnibe' loo mèn nación Israel tiempa co'se' ndxab Moisés taandxè':

Gòp gu' mod gunèe gu' xud gu'. No gòp gu' mod gunèe gu' xna' gu'. Le' mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n xud no cón che'n xna' na, Moisés mnibe' loo mèn guth mèn mènà.

¹¹ Le' gu' na, ale mbez nzoque' mod gab thib mbi' loo xud mbi' no loo xna' mbi' taandxè' mod: Pay, May, yende mod lyath non gu' tac ryete con' co' nac con' ngue non co' ndxàpen nac co' mcàbgònen loo Diox, co' nee di's, naca che'n Diox. ¹² Tataa mbez gu' loo mèn mastale' huax vez ne'nda'de mèn con'a loo Diox par ngàc con'a che'n Diox. No chele' thib mbi' gab tataa loo xud mbi'

no loo xna' mbi', gu' ndoole' par gab gu' loo mbi': Ya inquinte lyath nol xudl no lyath nol xna'l, ndee. ¹³ Le' sya, con' con' ndli gu'a, ndlu' gu' yende cón ntac con' co' nac yalñibe' che'n Diox loo gu' por cón che'n costumbr co' mbed no gu' co' ndli thib ned gu' no co' ndli tedib ned gu'. No anze'f thib con' ndli gu' co' lalque' nac xal con' co' ndli gu'a.

¹⁴ Jesús nguez mèn tedib vez. Ndxab Jesús loo nèn:

—Bin gu' co' ngue toodizen loo gu' ndxè'. No ndlyazen ta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu' par ta' gu' cuent cón nee di's ndxè'. ¹⁵ Nde niin thib con' loo gu': Nec thib con' co' nac con' ndxuhua mèn indli malte no indlide con' zab loo mèn. Ndxé'leque', rye con' co' ndryo' le'n lezo' mèn no con' co' ndli mèn xtùuz, con'a ndli ntezab mèn no ndli ndxàc mèn mèn ye'rsin' no mèn zab loo Diox. ¹⁶ Gu' co' nzi yòn di's ndxè' no gu' co' ndxaa'd di's le'n lezo', ften' gu' di's ndxè' le'n lezo' gu' no fta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's di's ndxè'.

¹⁷ Co'se' mblá' Jesús mènà no ngòo Jesús liz thib mbi', myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús cón che'n di's co' mtetac Jesús loo mèn. ¹⁸ Jesús ndxab loo myen':

—¿Ché' no gu' inda'de cuent cón nee di's co' mtetaquen loo mènà, cà'? ¿Ché' ifneede gu' no ché' inda'de gu' cuent le' ryete con' co' nac xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn ndxòo le'n xti' mèn? No indlide con'a con' ye'rsin' loo mèn par li mèn con' ye'rsin' loo Diox. ¹⁹ Tac con' co' ndxuhua mèn indxòode le'n lezo' mèn no le'n xtùuz mèn. Ndxé'leque', le'i ndxòo le'n xti' mèn no le'n pans mèn. Ndxeloa, ndri'tha loo mènà co'se' nda mèn mandad mèn.

Tataa ndxab Jesús loo myen' par mblu' Jesús cón che'n di'sa loo myen' le' ryete con' ndxuhua mèn namblique' nac. ²⁰ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús, ne:

—Con' co' ndryo' le'n lezo' mèn no con' co' ndli mèn xtùuz, con'a ndli leque mèn ndli con' ye'rsin' loo Diox no ndxàc mèn mèn ye'rsin' loo Diox. ²¹ Tac le'n lezo' mèn ndryo' chol xtùuz ye'rsin' co' ndli mèn xtùuz, anggab na'i, xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn li mèn yalburrid; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn cuan' mèn xin' huan mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn guthxi' mèn xtàa mèn; ²² no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn li huan' mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn nqueli'th mèn cón che'n xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn li mèn chol con' ye'rsin'; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndly'a's mèn quedi mèn xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' indly'a'ste mèn thyon mèn loo con' ye'rsin' co' ngue li mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndxàa lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndxòo

mèn cuent yix no nteri'th mèn cuent yix loo xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn co'se' ndye's mèn loo xtàa mèn no nxyal' mèn loo xtàa mèn; no xtùuz co' ndli mèn par li mèn con' co' inda'de taamas mèn cuent cón ngue li mèn. ²³ Ryete con' ye'rsin'a ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn par tyub yo'f lezo' mèn par li mèn con' co' ndli mèn xtùuz. No nte zab ryete con'a xtùuz mèn no lezo' mèn par ndxàc mèn mèn zab no mèn ye'rsin' loo Diox.

Thib xa'got tith ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús.

(Mt. 15.21–28)

²⁴ Ngoloa, mbii Jesús tya. Nda Jesús le'n rye yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn ciuda Tír no co' nac yèezya' che'n làaz mèn ciuda Sidón. Jesús ngòo liz thib mbi'. No mbly'a's Jesús yende chó mèn non nzo Jesús liz mbi'a. Per ne'ngacte Jesús ngàca tataa loo Jesús. No yende mod nga's Jesús loo mèn. ²⁵ Setilte mbín thib xa'got co' ngòc xna' thib mza' co' mque no mbii che'n xpíi ye'rsin' le' Jesús nzo liz mbi'a. Mbi'th xna' mza' loo Jesús. No mdub xib xna' mza' loo Jesús. ²⁶ Xa'gota ngòc thib xa'got tith. Ngòc xa'gota mèn nación Sirofenis. Mbi'th xa'got loo Jesús. Nalyat mde'b ro xa'gota. Mna'b xa'got di's loo Jesús par ante nù Jesús ryo xpíi ye'rsin'a loo mza', rsap xa'got. ²⁷ Per Jesús asembli, mtetac Jesús thib di's loo xa'got. Ndxab Jesús loo xa'got:

—La'a hua myen' ner. Tac ihuente naca teche mèn pan loo myen' par ta' mèn pana hua mbac.

²⁸ Per máa xa'got lueg mcàb loo Jesús. Ndxab xa'got:

—Aa, Tad, licque' co' nee U' ba'. Yende cón nùin loo U'. Per neeque' U', Tad, axta rye mbac co' nzi tee ned ba' nde xàn' mes par nthop mbac rye pedaz pan co' ngobii myen' xàn' mes par hua mbac. Nthop mbac. Ndxuhua mbac.

²⁹ Sya, ndxab Jesús loo guna':

—Aa, huenque' mcàb loon xal nac di's co' mtetaquen lool. No mda'l cuent cón nee di's di'sa. Nzoque' mod biil. Ngro'le' xpíi ye'rsin' co' ngòo loo rsapl, ndee.

³⁰ Co'se' mzin xa'got liz xa'got, gunèe xa'got le' mza' naxle' loo lun'. Le' xpíi ye'rsin'a na, ngro'le' loo mza'.

Jesús mteyac thib mbi' mud co' mque no yíiz cue'.

³¹ Mbere Jesús, ngro' Jesús le'n rye yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn ciuda Tír. Ngua riid Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn ciuda Sidón no le'n rye yèezya' che'n làaz mèn decápolis axta mzin Jesús ro lagun co' nziri' loo xyòn mèn co' nac che'n làaz mèn galile tedib vez. ³² Tya, ngua no mèn thib mbi' mud loo Jesús. Nde nxon', ncue' nza mbi'. Nalyat mde'b ro mèn. Mna'b

mèn di's loo Jesús xo'f Jesús ya' Jesús lad mbi' par teyac Jesús ryo yíiz co' ngue no mbi'. ³³ Mbe' Jesús mbi'a thib lad loo mèn par mdyee Jesús cuen ya' Jesús le'n nza mbi'. Ngoloa, mxuc Jesús loo thib cuen ya' Jesús no mbuàal Jesús looz mbi' con cuen ya' Jesús. ³⁴ Ngoloa, chàa, mbui' Jesús loo bé'. Mdi' lezo' Jesús. Láth ngue hui' Jesús loo bé', ndxab Jesús:

—Efata, co' nee di's, Fxal'.

³⁵ Látha, chàa, mxyal' nza mbi' muda. No mbín mbi' ruid. No luega, ndxe'sleque' mdoodi's mbi' tac Jesús mbli ngro xban looz mbi'. ³⁶ Ngoloa, mnibe' yèe Jesús loo mèn yende chó loo mèn ta' mèn cuent con' co' mbli Jesús. Per lugar de gòn mèn di's, yende chó loo mèn nda' mèn cuent, ale sate más co' mbli mèn. Mda' mèn cuent con' mbli Jesús. ³⁷ Le' rye mèn co' nziri' tya na, ante ngüi' mèn no ante ñaa mèn loo con' mbli Jesús. Mbez mèn:

—Ryete con' huenque' mbli Jesús. Ale axta ndli Jesús le' mèn co' ncue' ndxòn di's no ndli Jesús le' mèn mud ndyoodi's.

8

Jesús mbli par nduhua thap mil mèn.

(Mt. 15.32–39)

¹ Le'xque' le'n huiza, anze'f thib mèn mqueltàa loo Jesús. Nde nxon', yende cón ngue no mèn par hua mèn. Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

² —Anze'f ndlyat lezon ñèen prob mèn co' nziri' ba', cara. Más de cona, ndxàcle' son huiz nziri' mèn ba' con daa no yende cón ngue no mèn par hua mèn. ³ Chele' daa tel' mèn par bii mèn no tarte hua mèn, tguu's mèn ned bii mèn. Tac nzo ndxep mèn ba' anze'f tith ngro' par nde mèn loon.

⁴ Myen' xin' mté'th Jesús mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—¿Per xá mod ndly'a's U' gac hua mèn trè' co'te' yende chó mèn nac par ti' mèn con' hua mèn, Tad?

⁵ Jesús mnibdi's loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Plá pan ngue no gu', à'?

Myen' mcàb. Ndxab myen':

—Gaz pan no maste ngue no nu'.

⁶ Sya, mnibe' Jesús loo mèn tyub mèn loo yòo. Láth xtau'a, mxen Jesús rye gaz pana. No ndxab Jesús loo Diox:

—Diox quix U', Diox, por pan ndxè'.

Ngoloa, mchì'x Jesús gaz pana. Mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na, mbli'th pana loo mèn. ⁷ Mque no myen' xin' mté'th Jesús plá mbèelli bix, ne. Jesús mbli léy' mbèelli bixa no mnibe' Jesús loo myen' li'th myen' mbèelli bixa loo mèn, ne. ⁸ Sya, ryete mèn nduhua pan no mbèelli bixa axta plóthe mbly'a's mèn. Ngolo

nduhua mēna, mthop myen' gaz cardor le' pan co' mbyan' xo'f loo gaz pan no loo mbèelli bix co' mbli Jesús mbyar'. ⁹ Ryete mēn co' nduhuaa, ne'que' thap mil mēn. Ngoloa, gunii Jesús Diox loo mēna. Ndyàa Jesús con myen' xin' mté'th Jesús. ¹⁰ Ngòo Jesús le'n thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. Nda Jesús par le'n rye yèezya' co' nac làaz mēn dalmanut con myen' xin' mté'th Jesús.

Mēn xley' farise ngue na'b loo Jesús li Jesús thib se'n co' nac yalguzye' loo mēn.

(Mt. 16.1–4; Lc. 12.54–56)

¹¹ Látha, mzin mēn xley' farise loo Jesús. Mtlo mēna, mdoodi's no mēna Jesús. Par gaa di's mēna Jesús, mbli mēna thib con' par ñee mēna ñeene' ché' tli Jesús con' ndly'a's mēna li Jesús. Mna'b mēna loo Jesús li Jesús par gac thib con' loo bé' xal thib con' co' nac yalguzye' loo mēna. ¹² Sya, axta le'n lezo' Jesús mdi' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo mēn co' nziri' loo Jesús:

—¿Chonon ña'b mēn xley' farise co' nziri' go' loon par lin gac thib con' xal thib se'n loo bé' co' nac thib yalguzye' loo mēn ba', yey? Licpe' ba'i, na nii loo gu': Nec thib se'n ne'gacte loo mēn ba' thidtene.

¹³ Ngoloa, ngòo Jesús le'n yòoyaa. Ndyàa Jesús tedib lad ro lagun tedib vez. Le' mēn co' ngure no Jesús tya na, tyate mblá' Jesús mēna. Gunee mēna cón che'n mēna.

Trè ndlu' cón che'n mod, co' ngòp mēn xley' farise, co' mtetac Jesús le' moda nac xal dii levadur.

(Mt. 16.5–12)

¹⁴ Nde nxon', ne'nte'de lezo' myen' xin' mté'th Jesús nghue' myen' pan. Ante sa pan no maste mque no myen' le'n yòoyaa. ¹⁵ Sya, asempli Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu', myen', leque gu' que-nap gu' gu' loo dii levadur che'n mēn xley' farise no loo dii levadur che'n Herod co' nac rey.

¹⁶ Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo myen', ndxab myen' loo thib xtāa myen' no loo tedib xtāa myen':

—¿Ché' por ne'nte'de lezo' na' ndi' na' pan, cona tataa gunee Jesús loo na, cà? Thib descuid conai, ¿lé'?

¹⁷ Per Jesús mda' cuent no mden' lezo' Jesús cón che'n di's co' gunii myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Chonon mbez gu' le' gu' ingue node pan, à? ¿Ché' axta nalle' tarte ta' gu' cuent co' mbezen loo gu' co' huenleque', cà? ¿Chonon susque' naad gu' no nguud gu', yoo? ¹⁸ Ingüi'de gu' con ngudloo gu', ndee. No ne' ne' indxòn gu' con' con nza gu'. ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' huax con' co' nde teelee' ndlin, cà? ¹⁹ ¿Ché', licque', ne'tyede lezo' gu' co'se' mchì'xen ga'y pan co' nduhua ga'y mil

ante mēnbi' no xà'que' nduhua mēngot no myen' bix, cà'? Tiempa, ¿plá cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f co' mblin mbyar' mthop gu', à'?

Myen' ndxab:

—Lica, Tad, mthop nu' si' fchop cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f.

²⁰ Tolo ndxab Jesús loo myen', ne:

—¿Ché' ne'tyede lezo' gu', ne, co'se' mchì'xen gaz pan par nduhua thap mil mēn, plá cardor le' pan co' be' mbyan' xo'f loo gaz pan co' mblin mbyar' mthop gu', à'?

Myen' mcàb loo Jesús tedib vez. Ndxab myen':

—Lica, Tad, mthop nu' gaz cardora tiempa, ne.

²¹ Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Ngolo gunee gu'i, xaa. No axta nalle', ¿tarte ta' gu' cuent co' huenleque', cà? ¿Máa yob yéc gu', na?

Jesús mteyac thib mbi' sieu le'n thib yèez co' lèe Betsaid.

²² Ngoloa, mzin no Jesús myen' xin' mté'th Jesús le'n thib yèez co' lèe Betsaid. Tya, mbi'th no mēn thib mbi' sieu loo Jesús. Nalyat mde'b ro mēna. Mna'b mēna favor loo Jesús par gaa Jesús ngudloo mbi' sieu par tyub xnii ngudloo mbi'. Hui' mbi'. ²³ Sya, mxen Jesús ya' mbi' sieu. Mbe' Jesús mbi' thib lad ro yèez. Tya, mtà Jesús rsuc Jesús ngudloo mbi'. No mxo'f Jesús ya' Jesús lad mbi'. Ngoloa, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Mbi, ¿ché' ngue hui'l mase ndxep?

²⁴ Mbi' co' ngóc sieua mbui' ndxè' no mbui' ba'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Aa. Daa ngue hui' loo mēn co' nziri' go'. Per ngüi'en mēn xal yaa xcál. No ngüi'en ndyee mēn.

²⁵ Mbere Jesús. Mbuàal Jesús ngudloo mbi' con ya' Jesús tedib vez. Sya, por derech, ndxe'sleque' mbui' mbi' loo ryete con' no ale sandante mbui' mbi'. ²⁶ No ndxab Jesús loo mbi':

—Ne'yòodel le'n yèez Betsaid luega. Ne' ne' gabi loo mēn yèez con' mbli nonl. Sya, mte'l Jesús mbi'. Ndyàa mbi' par liz mbi'.

Pedr mblo ro le' Jesús nac Cristpe'.

(Mt. 16.13–20; Lc. 9.18–21)

²⁷ Ngoloa, ngua Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mēn ciuda Cesar co' mnibe' thib mbi' co' lèe Lip. Co'se' ndoo Jesús ned nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbez mēn nac daa, à'?

²⁸ Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ndxep mēn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Taandxep mēn mbez le' U' nac Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox. No nzore' taandxep mēn

co' mbez: Nzo chó mêngool co' mde'th di's co' ndxab Diox póla nac mbi' ba'.

²⁹ Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Gu' à'? ¿Chó mèn mbez gu' nac daa?

Sya, chàa, ngro' nixon' Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

U' nac yub Cristpe', Tad.

³⁰ Per Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús yende chó loo gabte myen' le' Jesús nac yub Cristpe'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús xá mod gath Jesús.

(Mt. 16.21–28; Lc. 9.22–27)

³¹ Sya, mtlo Jesús, noo noo mda' Jesús cuent loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Daa, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', daa tyactique'. No tè'b rye mêngool, no mèn co' nac jef loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn daa.

No ndxab Jesús loo myen' le' rye mèn guth Jesús no co'se' yilo son huiz nguth Jesús, Jesús ryo xban. ³² Nali mda' Jesús cuent ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús. Ngoloa, mbe' xà' Pedr Jesús thib lad. Ale mtlo Pedr, mbyoo Pedr no mco'x Pedr Jesús por ndxab Jesús di'sa loo myen'. ³³ Per Jesús, chàa, mbere, xèe mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Biiche loon, Pedr. Te' nac Mebizya nacl loon. Lùu ndlu' loon ndxàpl mod xal nac mod co' ndxàp Mebizya. Tac lùu indyóde no indlidel xtùuz xal ndli Diox xtùuz. Ndxè'leque', lùu ndli xtùuz xalque' ndli chol mèn izlyo' xtùuz cón chenen.

³⁴ Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. No ngurez Jesús mèn co' nziri' no Jesús. Ndxab Jesús loo myen' no loo rye mèn:

—Chele' chó gu' ndly'a, licque', tyoo nque gu' xisen, leque gu' bli par ne'lìde gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i. Ndxè'leque', gop gu' lezo' gu' no ñibe' gu' loo lezo' gu' par ne'lìde gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu'. No blec lezo' gu' par xec gu' tyactii gu' co'se' tub ngu's mèn gu' por cón che'n daa ned nda na'. Le' sya, ya' gu' too nque gu' xisen. Nda na'. ³⁵ Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn ante loo izlyo' ndxè', loo mèn ne'ta'de Diox lugar ban mèn thidtene loo Diox. Per mèn co' lá' ryethe con' co' nac yalndac no co' nac yalgon' che'npe' mèn co' gac li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen no por cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, loo mèn ta' Diox lugar par ban mèn thidtene loo Diox. ³⁶ Lomisque' ne, ¿cón co' thib mbi' no chó yalndac gac li thib mbi' gan co'se' gac

che'npe' mbi' dib athu loo izlyo' tac chele' mbi' tataa mod li, gab Diox loo mbi'a yende mod yòo ban no mbi' Diox thidtene yiloo? Yende cón li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'? ³⁷ No ndlyazen ñee gu' loon. ¿Plál quix thib mbi' loo Diox par yòo ban no mbi' Diox co'se' ngolo gunii Diox loo mbi' ne'tyalte Diox yòo ban no mbi' Diox, à'? Yende mod li mbi' gan li mbi' tataa, ¿lé'? ³⁸ Tac chele' chó mèn co' ndxela'sle' loon thyon loo cón chenen no thyon mèn ta' mèn cuent cón chenen loo mèn co' nac mèn co' thidtene indyubdi'ste loon, mèn co' ncua'n xquin no xtol, daa ne, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', daa thyon loo Diox por cón che'n mèn co'se' galen loo izlyo' ndxè' con angl co' nac angl natú' no con ryethe con' roo no con' xèn co' ndxàp xuden Diox.

9

¹ Tolo ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' ndxep gu' co' nziri' loon nalle', ne'gathte gu' axtaque' ñee gu' co'se' gac huiz co' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo' xal nac ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.

Jesús mzye' loo loo son myen' xin' mté'th Jesús.

(Mt. 17.1–13; Lc. 9.28–36)

² Pente ndxàc xop huiz ndxab Jesús tataa loo mèn, mbe' Jesús Pedr no Cob no Juàn. Nda tyonte Jesús con myen' loo thib yii roo. Tya, ale nzi huite myen', chàa, mzye' loo Jesús loo myen'. ³ Nde nixon', xab Jesús co' noc Jesús ante mquée xnii no ante nagus bèelleque' gunaa. Gunaa xab Jesús xal xil', co' nee di's, nec thib xa'got co' nzo loo izlyo' ne'gácte tech lar' ante nagus xal gunaa xab Jesús. ⁴ Látha, gunèe yon myen'a Lii no Moisés. Ndyoodi's no Lii ryop Moisés Jesús.

⁵ Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè'. ¿Xá nee U'? ¿Ché' toxcu' nu' son ramad? Thiba par yòo U'. Tediba par yòo Moisés. No tediba par yòo Lii.

⁶ Per por mzyeb yon myen' xin' mté'th Jesús, con'a axta ne' ne' ñee Pedr cón tyoodi's Pedr loo Jesús. ⁷ Látha, ngulaa beu. Mtau' beu loo ryete xop xa' co'te' ngure xa'. Le'n beua mbyèn thib di's co' ndxab:

—Mbi' ndxè' nac xgan' daa. Anze'f ngud-loon no lezon mbi' co' nac xgan' daa ndxè'. Bin gu' ro mbi'.

⁸ Per texal nguát beu, chàa, mbui' ndxè' mbui' ba' myen'. Ya yende chó nac. Ya yende chó ñee myen' nziri' con myen'. Ante Jesús no maste nzo no myen'.

⁹ Per co'se' ngolo mbii Jesús con myen' tya, no láth nde lãa tũub Jesús con myen'

le'n yiaa, ndxab Jesús loo myen' yende chó loo gab myen' cón che'n con' co' gunèe myen'. Ndxé'leque', mnibe' Jesús loo myen' le' myen' ta' cuent cón che'n Jesús, Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', axta co'se' yilo ryo xban Jesús làth mèn nguth. ¹⁰ Por cona, xexte ngòc myen'. Le'n lezo'te myen' non myen' cón gunèe myen'a. Per mnibdi'sque' myen' loo xtàa myen'. Ndxab myèn:

—¿Cón nee di's di's co' ngolo gunee Jesús loo na' le' Jesús ryo xban làth mèn nguth, à', cara?

¹¹ Sya, mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chónon mbez mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn naquinque' ner Lii yi'th loo izlyo' leque yi'th Crist loo izlyo', à'?

¹² Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Licque' le' Lii yi'th ner. Per co'se' yi'th Lii, Lii lí nab mèn no te'th Lii loo mèn par ta' mèn lugar no tyal mèn yila's mèn loo Crist no yila's mèn cón che'n Crist yiloo. Per ¿xá nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxé'? Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab le' daa tactique', no tè'b mèn daa thib lad, no xiis no mèn daa, no yáp xyán' mèn ñee mèn daa. ¹³ Per daa nii loo gu' le' Lii mbi'thle'. No mblile' mèn co' mbly'a's mèn con Lii xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' ndlu' cón che'n con' co' mquin ngòcque' loo Lii.

Jesús mteyac thib mbyòo co' mque no thib xpíi ye'rsin'.

(Mt. 17.14–21; Lc. 9.37–43)

¹⁴ Texal mzin Jesús con Pedr no Cob no Juàn loo taamas myen' xin' mté'th Jesús, gunèe Jesús nziri' huax mèn loo myen' xin' mté'th Jesús. No nziri' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Noo noo mnibdi's maistra loo myen' cón che'n Jesús. Nen ngure toodi's maistra con myen', ne. ¹⁵ Per texal gunèe mèn a Jesús, ryete mèn ante mbui' no ante gunaa loo Jesús. Mque' mèn carre par ngua nii mèn Diox loo Jesús. ¹⁶ Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Cón nzi toodi's gu' con mèn ba', ey? Susque' nen ngure toodi's gu'. No susque' noo noo ndyoodi's gu'.

¹⁷ Sya, mcàb thib mbi' co' nzo làtha loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, daa ndal no mbyòo daa loo U' trè'. Mbyòo ngue no thib loo mbii che'n xpíi ye'rsin' no ale mbli mbii che'n xpíi ye'rsin' ngòc mud mbyòo. ¹⁸ No pál co'te' ngue tee mbyòo ndyen mbii che'n xpíi ye'rsin' mbyòo no ngobii mbii mbyòo. Látha, ndryo' zib

fsin' ro mbyòo. No ndxuhua le mbyòo. Por cona, yende fuerz mbyòo. Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U' ba' li myen' favor co' myen' xpíi ye'rsin' loo mbyòo. Per ne'ngácte myen' ngli myen'a.

¹⁹ Jesús ndxab loo ryete mèn co' nziri' loo Jesús:

—Aa que gu' mèn izlyo', pápe' ya gu' gòn gu' di's no yila's gu'. Thidtene nac gu' mèn co' indxela'ste loon no loo con' ndlin. ¿Axta pól tolo naquin go non gu'? No ¿axta pól tolo naquinque' xec daa con gu', yey?

Ngoloo, ndxab Jesús loo mbi'a:

—Huàa xi mbyòo. Yi'th mbyòo ndxé'.

Ñeene'.

²⁰ Sya, nde no mèn mbyòo. Co'se' gunèe xpíi ye'rsin' co' ngo loo mbyòo a Jesús, mquée mbii xpíi mbyòo. No mbli mbii par ngobii mbyòo loo yòo. Ale mbixyath mcotloo mbyòo nax mbyòo. No ndryo' zib fsin' ro mbyòo. ²¹ Sya, mnibdi's Jesús loo xud mbyòo. Ndxab Jesús:

—¿Pól mtlo ndxác mxen mbii mbyòo, à'?

Xud mbyòo ndxab loo Jesús:

—Anon ndoo xèn mbyòo ngulen yiiz ba' loo mbyòo, Tad. ²² Huax vez co'se' ndyen mbii che'n xpíi ye'rsin' ba' mbyòo, ngobii mbii mbyòo loo quíi no le'n nít par guth mbii mbyòo. Cona, ndlyazen chele' U', licque', ndxác ngo xpíi ye'rsin' loo mèn, bli U' favor. Blo' U' xpíi ye'rsin' co' nzo loo mbyòo daa ndxé'. Blat lezo' U' gunèe U' daa con mbyòo daa. No blyath no U' nu', Tad.

²³ Jesús ndxab loo mbi':

—Chele' lùu yila'spe' loon le' daa ndxác teyac mbyòo, sya, lína. Tac ryethe con' nzoque' mod gac loo mèn, mèn co' ndxela's loon no co' ndxela's loo con' ndlin.

²⁴ Sya, ngrozèe xud mbyòo. Ndxab xud mbyòo loo Jesús:

—Ndxelazquen loo U' no ndxelazquen loo con' ndli U'. Blyath no U' daa par toloque' yilazen loo U' xal ndxàala.

²⁵ Co'se' gunèe Jesús anze'f thib mèn mqueltàa loo Jesús, Jesús mbyoo mbii che'n xpíi ye'rsin'a. Ndxab Jesús loo mbii che'n xpíi ye'rsin'a:

—Xpíi mud no xpíi cue', na ñibe' lool: Gro' loo mbyòo ndxé'. No ya ne'beredel yòol loo mbyòo ndxé' tedib vez.

²⁶ Sya, mbli xpíi ye'rsin'a par ngrozèe yíi ngrozèe den mbyòo. No mbli xpíi par mquée mbii mbyòo. Ngoloo, ngo xpíi loo mbyòo. Per co'se' mquée mbii che'n xpíi ye'rsin'a loo mbyòo, casque' nguth mbyòo. No co'se' ñee mèn co' nziri' con' ngòc loo mbyòo, ndxab mèn loo xtàa mèn:

—Nguth mbyòo, cara.

²⁷ Per ndxe'leque', Jesús mxen ya' mbyòo. Mxít che Jesús mbyòo. No ngo too mbyòo loo rye mèn. Ale mbyac mbyòo.

²⁸ Ngoloa, ngòo Jesús liz thib mbi' con myen' xin' mté'th Jesús. Sya, xexte mbe' myen' Jesús thib lad par mnibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, íxá nee u'? ¿Chonon ne'ngácte nu' ngo' nu' xpíi ye'rsin'a loo mbyòoa, à'?

²⁹ Jesús ndxab loo myen':

—Thib loo xpíi ye'rsin' co' nac xal xpíi ye'rsin'a, ne'ryo'de tua'te loo mèn. Naquin cuez mèn Diox no cue xlat mèn. Sya, tataa mod ryo xpíi ye'rsin'a.

Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathque'.

(Mt. 17.22–23; Lc. 9.43–45)

³⁰ Co'se' mbii Jesús liz mbi'a con myen' xin' mté'th Jesús, ngua riid Jesús le'n huax yéezya' che'n làaz mèn galile. No indlya'ste Jesús gòn nec thib mèn le' Jesús ngue tee par neda. ³¹ Tac Jesús ngue lu' myen' xin' mté'th Jesús no ngue ta' Jesús cuent le' Jesús, co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', Jesús yigaaque' ya' mèn ye'rsin'. No guth mèn Jesús. Per co'se' yilo son huiz mbeth mèn Jesús, Jesús ryo xban. ³² Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón che'n di's co' ngue bez Jesús loo myen'. Ne' ne' indxón myen' cón nee di'sa. No más de cona, ale mzyeb myen' ñibdi's myen' cón che'n di'sa loo Jesús.

Myen' xin' mté'th Jesús mdoodi's cón che'n chó myen' gac myen' co' más ñibe' loo xtáa myen' yilao.

(Mt. 18.1–5; Lc. 9.46–48)

³³ Ngoloa, nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par yéez Capernaum. Co'se' mzin Jesús tya, ngòo Jesús liz thib mbi'. Tya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Chó cón che'n con' ngue toodi's gu' ned nde na', à'? Susque' noo noo ndyoodi's gu' con xtáa gu', nee.

³⁴ Per myen' yende chó ngabte loo Jesús tac mzyeb myen' no nthyon myen' tac myen' naneeqe' le' myen' nde toodi's ned nde myen' cón che'n chó myen' gac thib myen' co' más ñibe'pe' co'se' ñibe'pe' Jesús loo mèn. ³⁵ Sya, mdub Jesús loo myen' no ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Chele' chol gu' ndlya's gac mèn co' tyoo ner loo xtáa gu', no co' tyoo naa, no co' ñibe' loo xtáa gu', nquin gac gu'a xal thib moz prob co' ngue zin' loo mèn par li gu' sirv loo xtáa gu'.

³⁶ Ngoloa, mxen Jesús thib mbedbi' chu'th. Mdoo Jesús mbedbi' chu'tha loo myen' xin' mté'th Jesús. Mde's Jesús mbedbi' chu'tha. Ndxab Jesús loo myen':

³⁷ —Nde niin thib con' loo gu': Le' mèn co' tyal ta' lugar yòo thib mbedbi' chu'th xal mbedbi' ndxè' liz mèn ante por lèen, con'a

ndlu' le' mèn tyal ta' lugar gòon làth mèn, ne. Le' mèn co' tyal gòon làth mèn, inactive ante loon ndyal mèn nda' mèn lugar gòon làth mèn. Ndxè'leque', con'a ndlu' le' mèn ndyal nda' mèn lugar yòo xuden Diox co' mtel' daa làth mèn, ne.

Jesús ngue bez loo myen': Mèn co' inactive ngolo ngola's loo na', mèn nzo favor che'n na' no nda' mèn lad che'n na'.

(Lc. 9.49–50; Mt. 10.42)

³⁸ Sya, ndoole' Juàn, ndxab Juàn loo Jesús:

—Maistr, nu' gunèe thib mbi'. Ante mde'th mbi' lèe U', mblo' mbi' mbii che'n xpíi ye'rsin' loo mèn. Per com le' mbi' inquietaa node na', ílé'?, nu' ne'nda'de lugar loo mbi' tolo li mbi' con'a.

³⁹ Per Jesús ndxab loo Juàn:

—Aa'a. Bla' gu' tolo li mbi' con'a. Ne'cà'de gu' loo mbi'. Tac yende chó mèn nzo co' li gac thib yalguzye' ante por mbez mèn lèen no yilao nazab nii yèe nii tii mèn cón chenen.

⁴⁰ Tac mèn co' inactive ngolo ngola's che'n na', mèn nda' lad che'n na'. ⁴¹ No chol mèn co' ta' mase thib taz nít gu' ante por cón che'n lèen, no por nzo gu' loo cón chenen, daa co' nac Crist, lipce' ba'i, na nii loo gu', ngue cón che'n con' mbli mèn loo gu'a loo Diox.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n con' co' ndli ndxàc ryes loo mèn par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn.

(Mt. 18.6–9; Lc. 17.1–2)

⁴² Tolo ndxab Jesús loo mèn:

—Chol mèn co' asendli par cua'n mèn co' nau' loo nau' yéc xtol mèn, mèn co' sete ndxela's loon, más huen gaca loo mèn que' mèn thib quèe yees yen mèn no cobii mèn mèn le'n nítto' par tataa mod lyux mèn leque tolo li mèn con' ye'rsin' loo mèn co' ndxela's loon. ⁴³ Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le'n lezo' gu' le' ya' gu', licque', ndli par ncu'a'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'f lezo' gu' loo con' ngue no gu', más huen gaca loo gu' cho' gu' ya' gu' par cobii mèn ya' gu' thib lad tith loo gu'. Tac más huen ngaca loo gu' yòo gu' co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ya' gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbiil, co'te' nzo qui no bèel co' thidtene ne'yu'de, con ryop ya' gu'. ⁴⁴ Tya, ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de qui no bèel thidtene. ⁴⁵ No chele' gu' ndli cuent no nden' gu' le'n lezo' gu', licque', ndli nii gu' par cua'n gu' xtol gu' no xquin gu' por mdyub yo'f lezo' gu' ngua gu' co'te' ngua gu', más huen gaca loo gu' cho' gu' nii gu' par cobii mèn nii gu' thib lad tith loo gu'. Tac más huen gaca loo gu' yòo gu' co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate nii gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbiil, co'te' ne'yu'de qui no bèel thidtene, con ryop nii gu'. ⁴⁶ Tya, ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de

quii no bèl thidtene. ⁴⁷ No chele' gu' ndli cuent le' ngudloo gu', licque', ndli par ncua'n gu' xquin gu' no xtol gu' no par tyub yo'f co' nac con' ye'rsin' le'n lezo' gu' loo con' ngüi' gu', más huen blo' gu' ngudloo gu' no blobii gu' ngudloo gu' thib lad tith loo gu'. Tac más huen gâca loo gu' chele' gu' yòo co'te' yòo ban no gu' Diox thidtene con sate ngudloo gu' leque lyàa gu' le'n ye'rbiil co'te' ndxetoo quii no bèl no co'te' ne'yu'de quii no bèl thidtene. ⁴⁸ Tya, ne'gathte mbey no ne'gathte mbye'th. No ne'yu'de quii no bèl thidtene.

⁴⁹ Tac co'se' gâc huiza, ryete mèn co' lyàa le'n ye'rbiil yidin' bèl lad mèn xal co'se' nxob mèn ted yol loo bél' má' co' mbeth mèn póla par mbec mèn bél' má'a loo mes xal thib ofrend loo Diox. ⁵⁰ Huenque' nac ted tac nazi ted, ¿lé'? Per chele' ted inazide, ¿xá mod tezi mèn con' hua mèn con ted co' inazide, sya? Yende mod gâca tataa, ¿lé'? Gòp gu' lezo' gu' no fquenap gu' gu' loo cón che'n Diox, par ne'yiza'de gu' loo cón che'n Diox no par ne'câbte con' ye'rsin' loo gu' loo cón che'n Diox. Tataa bli gu' xal co'se' ndli mèn co' ndxuth má' co'se' ntoxcua' mèn bél' con ted. Ntezi mèn bél' par ne'yiza'de bél'. Lomisque' ne, ngue niin loo gu': Tataa bli gu' par que tee ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' lâth xtâa gu', ne, ndee gu'.

10

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n xá mod ndlá' thib mènbi' sa'l mènbi' co' indxáalte li mèn.
(Mt. 19.1–12; Lc. 16.18)

¹ Ngolo mblu' Jesús di'sa loo mèn no mdoodi's no Jesús mèn, ngro' Jesús le'n yèez Capernaum con myen' xin' mté'th Jesús. Nda que tee Jesús le'n rye yèezya' co' nac lâaz mèn jude. No ngua que tee Jesús le'n rye yèezya' co' nac loo xyón mèn co' naban par ned lad ndlyen huiz co' nziri' ned ro yó'be' Jordán. Tya, mbere mèn, mqueltâa mèn loo Jesús co'te' ngo Jesús. Mbere Jesús, mblu' Jesús mēna xalque' ngóc mod co' ngòp Jesús. ² Sya, ngua gax ndxep mèn xley' farise loo Jesús par asembli mèn ngua gâal di's mēna Jesús par fēe mēna fēene' ché' tagaa Jesús loo mēna con di's co' gâal di's mēna Jesús xal co'se' ndxegaa chol má' bix loo tramp. Mniibdi's mēna loo Jesús par gón mèn no fēe mēn fēene' ché' huen naca, ndyac Jesús, lá' thib mbi' sa'l mbi'. ³ Jesús mcâb loo mēna. Ndxab Jesús:

—¿Cón mnibe' Moisés loo gu' co' nac ley co' mxo'f Moisés loo gu', à'?

⁴ Mēna ndxab loo Jesús:

—Moisés mda' lugar loo nu' toxcu'a' nu' thib ye's co' lēe thib act. Sya, ta' nu' acta loo xa'got nu'. Sya, tataa mod con huen di's no con huen cuent lá' nu' xa'got nu'. ¿Xá neel,

Jesús? ¿Ché' huen naca o ché' ihuente nac co' mbli Moisés?

⁵ Jesús ndxab loo mēna:

—Tataa mnibe' Moisés loo gu' li gu' tac Moisés naneeque' no mda'que' Moisés cuent le' gu' anze'fnaad lezo' no anze'fnguud lezo' gu'. ⁶ Per daa nde nii thib con' loo gu': Nerleque' co'se' mtlo Diox, mblec Diox no mxèn' Diox ryethe con' loo izlyo', Diox mtoxcua' mēnbi' no mēngot co' nac mēn. ⁷ Por cona, thib xa'bi' ryo xa' loo xud xa' no loo xna' xa' par thidte queltâa xa' con xa'got co' gâc xin' sa'l xa' par tyub ban no xa' xa'gota. ⁸ No co'se' ngolo mqueltâa ryop xa', xa'bi'a no xa'gota, thidte nac ryop sa'l xa' loo Diox. Le' sya, tataa mod ya inacte xa' chop mèn loo Diox. Ndxle'leque', thidte ngóc ryop xa' loo Diox. ⁹ Por cona, indxáalte li chol mēn par lá' mēn xtâa mēn co' nac xin' sa'l mēn tac Diox mbli thidte mqueltâa mēnbi' con mēngot par gâc xa' xin' sa'l.

¹⁰ Co'se' ngo myen' xin' mté'th Jesús con Jesús liz thib mbi', mbere myen', mniibdi's myen' loo Jesús cón che'n di's co' mdoodi's no Jesús mēn xley' farisea. ¹¹ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Mēnbi' co' lá' xa'got co' nac sa'l mēnbi'a, no selya' mēnbi'a con tedib xa'got, mēnbi'a ngue cua'n xtol co' nac yalburrid loo ner xa'got co' nac sa'lpe' mēnbi'a. ¹² No chele' thib xa'got lá' sa'l xa'gota no selya' xa'gota con tedib xa'bi', xa'gota, ne, ngue li yalburrid.

Tad Jesús mbez loo myen' bix: Ngue lin gâc con' ndac loo gu', ey.

(Mt. 19.13–15; Lc. 18.15–17)

¹³ Lâtha, nde no mēn co' nac xna' myen' bix ndxep myen' bix loo Jesús par ante gâal Jesús lad myen' bixa par gâc con' ndac loo myen' bixa. Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th Jesús ale mtlo myen', mbyoo myen' mēn co' nde no myen' bix par ne'tolode yi'th no mēn myen' bix loo Jesús. ¹⁴ Co'se' gunēe Jesús ngue yoo myen' mēna, ngocloo Jesús loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Bla' gu' yi'th myen' bix ba' loon. Ne'câde gu' loo myen'. Tac mēn co' ndxôo loo cón che'n Diox par fībe'pe' Diox loo mēn, mēna ndxâc xal nac myen' bix ba'. ¹⁵ Licpe' ba'i, na nii loo gu': Mēn co' ne'tyalte yòo loo cón che'n Diox par fībe'pe' Diox loo mēn no gâp mēna yalxla's loo Diox xalque' ndxâp myen' bix yalxla's loo Diox con dib nzo yéc myen' no con dib nzo lezo' myen', thidtene ne'yòode mēna loo cón che'n Diox par fībe'pe' Diox loo mēna.

¹⁶ Sya, mde's mcâa Jesús myen' bixa. No mxo'f Jesús ya' Jesús loo myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Daa ngue li gâc con' ndac loo gu' no ngue lin par tyac lezo' gu', ne, ndee.

Thib mbyòò ric mdoodi's no Jesús.

(Mt. 19.16–30; Lc. 18.18–30)

¹⁷ Le'pe' tyen Jesús ned par tolo ya que tee Jesús par neda, carre mbii gax thib mbi' loo Jesús. No sangmdub xib mbi' loo Jesús. Mniibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr Ndac, ¿cón lin no xá mod lin par que non no gápen yalnaban thidtene co'te' nzo Diox, à'?

¹⁸ Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Chonon mbezl loon anze'f maistr ndac nac daa, à'? Yende chó mèn co', licque', nac xa' ndac. Angoluxte yub Diox nac xa' ndac. Chele' lùu indliye cuent no inden'te lezo' nac daa Diox, axta ne' ne' ñeel loon nac daa maistr ndac. ¹⁹ Lùu nda'que' cuent no naneeque'l xal ñiibe' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab:

Ne'lidel yalburrid. Ne'guthtel mèn.

Ne'li huan'tel. Ne'tyè'del loo nec thib mèn. Ne'quediidel nec thib mèn. Gòp mod gunèe xudl no gunèe xna'.

²⁰ Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr, ryete con'a mbliquen anon ndoo xènen no be' ngue lin con'a axta nalle'.

²¹ Jesús mbui' loo mbi'. No mque' lezo' Jesús gunèe Jesús mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Nzo thidte con' co' be' ndxàc falt lil, ey. Huàa tho' ryete con' ndxàp! par co' tmi loo con' ndxàpla. Yiloo, ta'l tmià càa mèn prob. Le' sya, tataa mod que nol taamas con' ndac loo bé'. Yiloo, sya, ndel. Nda na' ned ga que tee'en. No xel ryethe con' gac lool co' li no mèn lùu par tethon mèn lùu ante por cón chenen, ndee.

²² Per co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús loo mbi', anze'f mxi lezo' mbi' no nalyat mde'b ro mbi'. Ndyàa mbi' tac anze'f thib yalgon' ngòp mbi'.

²³ Sya, mbui' Jesús dib vult loo mèn co' nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Myen', anze'f nagàn tín' naca, cara, par tyal mèn ric yòò mèn ric loo cón che'n Diox par ñiibe'pe' Diox loo mèn ric.

²⁴ Per myen' xin' mté'th Jesús ante mbui' no ante gunaa myen' loo Jesús por cón che'n di's co' ndxab Jesús cón che'n mbi'a. Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús tedib vez:

—Xin'a, susque' nagàn tín' naca par yòò mèn ric loo cón che'n Diox par ñiibe'pe' Diox loo mèn ric co'se' mäs ndxàp mèn yalxla's loo ryethe yalgon' co' ndxàp mèn ric. Tac mèn ric ndli cuent ante por yalgon' co' ndxàp mèn ric no maste gac ryethe con' ndac loo mèn ric. ²⁵ Licpe' ba'i, na nii loo gu': Mäs inagànte gaca loo thib má' co' lèe camell par riid má' co' lèe camell ye'r ngudloo thib aguj leque yòò mèn co' ndxàp huax yalgon' loo cón che'n Diox par ñiibe'pe' Diox loo mèn.

²⁶ Co'se' mbìn myen' xin' mté'th Jesús tataa ndxab Jesús, ante mbui' myen' no ante gunaa myen'. No mniibdi's myen' loo xtàa myen'. Ndxab myen':

—Chele'i tatua' nac, ¿chó mèn gac lyá' loo con' ryes, sya?

²⁷ Jesús xèe mbui' loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'gácte chol mèn li chol mèn par lyá' mèn co' ndxàp xtol loo con' ryes. Per Diox ndxáccue'. Tac ryethe con' co' ndlyá's Diox li Diox, ndxáccue' Diox li Diox con'a.

²⁸ Sya, ngro' nxon' Pedr, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' mque no nu'. Nu' ngue que tee noque' U' ned nque tee U'.

²⁹ Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, na nii loo gu': Chol mèn co' lá'ya' liz, no hues, no fta'n, no xud, no xna', no sa'l, no xin', no xyòn ante por cón chenen no maste, no ante por cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, ³⁰ gac che'n mèn nalle' thib ayo tant con' loo con' co' mblá'ya' mèn loo izlyo' ndxè' xal liz mèn, no hues mèn, no fta'n mèn, no xna' mèn, no xin' mèn, no xyòn mèn. Gaca loo mèn tataa mastale' gac tub ngu's mèn mèn. Per co'se' cue tedib cua' izlyo' co' cue yiloo, que no mèn yalnaban thidtene par ban no mèn Diox thidtene. ³¹ Nalle' loo izlyo' ndxè' nzo huax gu' co' nac mèn nación Israel. Gu' nzi li xtùuz anze'f ntac gu' loo Diox. No nzi li gu' xtùuz anze'f mèn roo no mèn xèn nac gu' loo Diox por nac gu' mèn nación Israel. Per ndxe'leque', Diox li le' gu' gac mèn be'the loo Diox tac Diox ndxecloo ñee Diox gu'. Per part cón che'n Diox, mèn co' gu' ingode cuent ntac mèn loo Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel, Diox li par gac huax mèn mèn co' más ntac loo Diox leque gu'. No gac mèn mèn co' más ndyac lezo' Diox ñee Diox por mbli mèn ca loo cón che'n Diox.

Jesús mbere ngue te'th loo myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús gathaque'.

(Mt. 20.17–19; Lc. 18.31–34)

³² Le'pe' le'n huiza, mniibe' Jesús loo lezo' Jesús ya Jesús ciuda Jerusalén. Láth nda quée Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, nda Jesús par ned ciuda Jerusalén no ndoo ner Jesús loo myen'. Le' myen' na, ante ngüi' no ante ñaa xá nzo Jesús ned nda Jesús par ciuda Jerusalén. No mzyeb myen' nda nque myen' xís Jesús. Le' sya, ale mbere Jesús, mbe' Jesús rye si' fchop myen' xin' mté'th Jesús thib lad. Mtlo Jesús, mda' Jesús cuent loo myen' cón che'n xá mod tyacti' Jesús le'n huiza. ³³ Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Gu' naneeque' no nda'que' gu' cuent le' na' ndoole' ned. Nda quée na' par ned

ciuda Jerusalén co'te' tyenxù' mèn daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Mèn co' nac jef loo rye nguley' co' más ñibe' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèn quexù' que' fals daa par ta'xù' mèn daa loo mèn co' inacte mèn nación Israel. ³⁴ Xiis xyán' mèn co' inacte mèn nación Israel ñee mèn daa. No ta' mèn golp daa. Suc mèn rloon. No yiloo, guth mèn daa. Per yilo son huiz co' mbeth mèn daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

Cob no Juàn ngue yab loo Jesús li Jesús thib favor loo myen'.

(Mt. 20.20–28)

³⁵ Sya, látha ngua gax ryop hues Cob Juàn co' ngóc xgan' Zebede loo Jesús. Ndxab ryop hues myen' loo Jesús:

—Maistr, nu' ndly'a's li U' thib favor co' ña'b nu' loo U'.

³⁶ Jesús mnibdi's loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó favor ndly'a's gu' lín loo gu', à, ey?

³⁷ Sya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, favor co' ndly'a's nu' li U' nac con' ndxè': Co'se' gac hor co' ñibe' U' loo mèn nación Israel, fta' U' lugar gac thib nu' síndico che'n U' no gac tedib nu' juez che'n U' par thidte ñibe' no nu' U' loo mèn nación Israel tiempa.

³⁸ Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Axta ne' ne' ñee gu' cón ngue na'b gu' loon. No axta ne' ne' ta' gu' cuent cón ngue na'b gu' loon, ey. Nibdizen thib con' loo gu'. ¿Xá nee gu'? ¿Ché' tác gu' no ché' xec gu' tyactii gu' xalque' gac yaltii co' xec daa gac loon le'n huiz ndxè' co' nac xalque' co'se' gu' mèn thib taz nút cuan' huan nalà, cà'? No ¿ché' tác gu' no ché' xec gu' guth yèe mèn gu' xal guthyèe mèn daa le'n huiz ndxè', cà'?

³⁹ Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Xec nu'i, Tad.

Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'í, gaca loo gu' le' gu' tyactii tín' xalque' gac yaltii tín' loon yé' huize' axtaque' gath gu' xalque' gath daa. ⁴⁰ Per con' co' ndly'a's gu' par gac thib gu' síndico che'n daa, no tedib gu' gac juez che'n daa co'se' ñibe'en loo mèn nación Israel, inacte con'a cón chenen par tan lugara loo gu' par gaca tataa loo gu', cara. Ndxé'leque', Diox mbli nab no mbli nêe Diox lezo' Diox chó nac mèn co' gac síndico che'n daa, no chó mèn co' gac juez che'n daa co'se' gac huiz co'se' ñibe'pe'en loo mèn nación Israel yiloo.

⁴¹ Co'se' mbìn taasi' myen' xin' mté'th Jesús tataa ndxab ryop hues Cob Juàn no tataa ndxab Jesús, ale ngocloo myen' gunèe myen' Cob no Juàn. ⁴² Sya, ngurez Jesús myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Gu' nda'que' cuent no nonque' gu' le' mèn co' nac gobiern loo chol nación dib

athu loo izlyo', gobierna ñibe' yèe loo mèn rye naciona. Le' mèn co' nac mèn roo no mèn xèn co' naqueltàa loo gobierna, mèn, ne, nqueltàa con gobierna par tolo nquil' mèn gobiern par sate más ñibe' gobiern loo mèn naciona axta ne' ne' xec prob mèn loo con'a. ⁴³ Per ndxé'leque', Diox indly'a'ste gaca tataa làth gu'. Le' gu' co' ndly'a's gac más mèn roo no mèn xèn làth gu', gu'a li mandad loo taamas xtàa gu'. ⁴⁴ No chol gu' co' ndly'a's ñibe' loo xtàa gu', gu'a ndxáal gac xal moz loo rye gu'. ⁴⁵ Tac daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', ne'ngalten par li mèn mandad loon. Ndxé'leque', daa mbal par lin sirv loo mèn no par tan yalnaban daa loo yalguth xal thib con' co' anze'f'ntac par tataa mod gaca le' rye mèn co' yila's loon, mèn que no yalnaban thidtene no lyá' mèn loo con' ryes.

Jesús mdub xnii ngudloo thib mbi' sieu co' lèe Bartime.

(Mt. 20.29–34; Lc. 18.35–43)

⁴⁶ Sya, mzin Jesús ciuda Jericó. Láth co'se' nda riid Jesús le'n ciuda Jericó con myen' xin' mté'th Jesús, thib mbi' sieu co' ngro' lèe Bartime ndub na'b gòn loo mèn co' ndri'th par neda. Mbi'a ngóc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Tim. ⁴⁷ Per co'se' ndxòn mbi' mbez mèn le' Jesús co' nac mèn yèez Nazaret nde riid co'te' ndub mbi', mtlo mbi' sieua, mbez yèe mbi'. Mbez mbi':

—Jesús, U' co' nde bin David co' ngóc rey póla, gulat lezo' U' gunèe U' daa, yey.

⁴⁸ Ale huax mèn ale mtlo mbyoo mbi' par yau' ro mbi'. Per ndxé'leque', sate más cabii mbez yèe mbi'. Mbez mbi':

—U' co' nde bin David co' ngóc rey póla, gulat lezo' U' gunèe U' daa, niin.

⁴⁹ Sya, nguled Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' nda no Jesús:

Huàa rez gu' mbi' sieu ba'.

Sya, ngua mèn co'te' ndub mbi'. Ndxab mèn loo mbi':

—Huen blo lezo'l no ftegan lezo'l. Jer, goo too. Jesús ngue bezl.

⁵⁰ Sya, ndxecleque' sab co' mcap mbi' mblobii mbi'. Ngoloa, thidte nguát mbi' par setilte mzin gax mbi' loo Jesús. ⁵¹ Sya, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Cón ndly'a's li nonl, à, ey?

Mbi' sieu mcàb. Ndxab mbi':

—Maistr, daa ndlyaz tub U' xnii ngudlool par ndxé'sleque' hui'en.

⁵² Jesús ndxab loo mbi':

—Nzole' mod biil, ey. Ngudlool mdyuble' xnii tac ngola'sque'l loon.

Leque hora ndxé'sleque' mbui' mbi' sieua. Ngoloa, mdoo nque mbi' xís Jesús. Nda no mbi' Jesús ned nda Jesús.

11

*Jesús nzole' ned nda par ciuda Jerusalén.
(Mt. 21.1–11; Lc. 19.28–40; Jn. 12.12–19)*

¹ Co'se' nda zin gax Jesús con myen' xin' mté'th Jesús ciuda Jerusalén, gaxte tya nziri' chop yéez bix co' lée Betfagé no Betañ. Ryop yéeza nziri' loo thib yii co' lée yii che'n yaa oliv. Tya, mnibe' Jesús loo chop myen' xin' mté'th Jesús. ² Ndxab Jesús loo myen':

—Huàa gu' lè'n yéez co' nziri' loo na' ba'. Co'se' yamerle' zin gu' le'n yéez ba', gu' hui' ndoo quedó' thib burr. Burra nec thib mèn tarte tyub. Fxac gu' burra. No ye'th no gu' burr loon trè'. ³ Chele' chó mèn nibdi's loo gu' chonon ngue xac gu' burr, gab gu' loo mèn: Tad nu' naquin burr. No yilóa, luega tel' Tad nu' par yilá' nu' burr.

⁴ Mxen myen' ned. Nda myen'. No gunèeque' myen' ndoo quedó' burr. Ndo quedó' burr gax cutt thib puert thib lad ro ned. Mxac myen' burr. Ndyé'th no myen' burr loo Jesús. ⁵ Sya, ndxab ndxep mèn co' ngure co'te' ndoo quedó' burra loo myen':

—¿Cón ngue li no gu' burr ba', ngue xac gu' burr ba', à'?

⁶ Sya, mcàb myen' loo mèn xalque' ndxab Jesús loo myen'. Sya, mbla' mèn. Ndyé'th no myen' burr loo Jesús. ⁷ Mbe' myen' burr loo Jesús. No mxo'f myen' xab myen' xís burr. Ngolóa, mdub Jesús burr taate burr. ⁸ Làth xtau'a, huax mèn msil xab mèn xtau' ned. Le' taamas mèn na, mcho' laa yin no ram yaa no yí. Mdoo mèn rye làaa ro ryop lad ro ned co'te' nda riid Jesús par ned ciuda Jerusalén.

⁹ Sya, mèn co' nda ner loo Jesús delant, no mèn co' nde nque par ned xís Jesús, mtlo mèn, mbez yée mèn. Mbez mèn:

—¡Ay, Dio's! Anze'f ndyac lezo' mbi' ba' no anze'f mbi' ndac nac mbi' ba'. Mbi' ba' nde por lée Tad Diox. ¹⁰ Anze'f con' ndac gac loo mèn co' yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, tac Diox ñibe'pe' loo mèn por cón che'n thib mbi' co' nac bin David co' ngóc rey póla. Por cona, mbez na': —Anze'f Diox roo Diox xèn nac Diox, ne.

¹¹ Ngolóa, ngòo Jesús ciuda Jerusalén. No ngòo Jesús le'n templ. Ngolo huen huen mbui' Jesús rye lad le'n templ, mxen Jesús ned. Nda Jesús par yéez Betañ con ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús tac mzyèle' izlyo' huiza.

Ante gunii Jesús di's loo thib xan' yaa ngudyuug. Ale setilte mbiiz yaa ngudyuug.

(Mt. 21.18–19)

¹² Ngoniiz izlyo' tedib huiz co' nde nquea. Co'se' ngro' Jesús le'n yéez Betañ, mtlo mblyan' Jesús. ¹³ Sya, tithre' nde Jesús gunèe Jesús ndoo thib xan' yaa ngudyuug co' ante nayée ñaa ndoo laa. Jesús ngua tee hui' loo yaa ñeene' ché' ndoo ngud loo yaaa par hua

Jesús. Per yende chó ngud ndoo loo yaaa tac inacta tiemp co' tyoo ngud loo yaa. ¹⁴ Sya, gunii Jesús loo yaa ngudyuug. Ndxab Jesús: —Nase biizl. Ya yende chó más mèn hua ngud co' ta'l.

Myen' xin' mté'th Jesús mbin di's co' gunii Jesús.

Jesús mblo' rye má', no mèn, no mes le'n templ.

(Mt. 21.12–17; Lc. 19.45–48; Jn. 2.13–22)

¹⁵ Ngolóa, mbere Jesús, mzin Jesús ciuda Jerusalén con myen' xin' mté'th Jesús. No co'se' ngòo Jesús le'n templ, mtlo Jesús, mblo' Jesús rye mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ. Ndxecleque' rye con' mblobii Jesús par fuer. Mtxeyath Jesús mes che'n mèn co' nsil' tmi. No mtexyath Jesús asient che'n mèn co' ntho' palomxtil'. Ndxec ndxec rye asient co' mdyub mèn mblobii Jesús par fuer, ne. ¹⁶ Ne'nda'de Jesús lugar loo nec thib mèn, mbere mèn, ngòo mèn che'n mèn le'n templ tedib vez. ¹⁷ Mblu' Jesús di's loo mèn le'n templ. Ndxab Jesús loo mèn:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Lizen nac co'te' cues mèn rye nación lèen. Per gu', ale ndxe'leque', mbi' le' lizen nac xal thib quèe lyo' co'te' ndxòo ban huan' no co'te' ndxòo casloo huan'.

¹⁸ Per mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèn mbin di's co' ndxab Jesús. Sya, mtlo mèn, mcua'n mèn mod guth mèn Jesús tant mzyeb mèn ñee mèn Jesús. Más de cona, ryete mèn co' nziri' no Jesús ante ngüi' no ante ñaa loo con' ndlu' Jesús. ¹⁹ Per co'se' ngulaa yál' izlyo' huiza, Jesús mbii le'n ciuda Jerusalén tedib vez.

Trè' ndlu' le' yaa ngudyuug mbiizxù'.

(Mt. 21.20–22)

²⁰ Co'se' ngonii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, xtil'leque' nguri'th Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par ned ndoo yaa ngudyuuga. Gunèe myen' mbiizle' yaa ngudyuug axta lox yaa ngudyuug no axta loo punt yaa ngudyuug. ²¹ Sya, chàa, mte' lezo' Pedr máa yaa ngudyuuga. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Maistr hui' U' nexa. Yaa ngudyuug co' gunii yée U' no co' mquedée U' loo ná'a mbiizle'.

²² Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Gola's gu' loo Diox. No gòp gu' yalxla's loo Diox. ²³ Tac licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' chol mèn co', licque', ndxela's loo Diox, ante gab mèn no ante ñii mèn loo yii ndxè' biiche yii ndxè' trè' no ya tub yii ndxè' le'n nittó', chele' mèn por derech, licque', ndxela's no inacte mèn chop loo chop la's mèn loo Diox, le' sya, Diox lique' gac con' ña'b mèn loo Diox. ²⁴ Cona, ngue niin loo gu': Ryete con' co' ña'b gu' loo Diox co'se' mbez

gu' Diox, chele' gu' ndxela's le' con' co' ña'b gu' loo Diox li Diox par que no gu' co' ña'b gu' loo Diox, le' sya, ryete con' co' ña'b gu' loo Diox gâcque' loo gu'. ²⁵ No chele' chó gu' ngocloo gunêe xtâa gu', no chele' chó gu' be' ndxecloo ñêe gu' xtâa gu' co'se' tlo cuez gu' Diox, fteri'th ftecan' gu' con' co' mbli xtâa gu' loo gu'a. Le' sya, tataa mod, ne, xud gu' co' nzo loo bé' ton' xtol gu' no xquin gu' co' mcua'n gu'. ²⁶ Per chele' gu' ne'talte yéc gu' no lezo' gu' par teri'th gu' no tecan' gu' xtol chol mèn co' ndli mèn loo gu', le' sya, ne' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne'ton'te xtol gu' no xquin gu' co' mcua'n gu' con mèn.

Jesús, licque', ndxàp con' la's nii Jesús no con' la's ya' Jesús par li Jesús con' roo no con' xèn.

(Mt. 21.23–27; Lc. 20.1–8)

²⁷ Ngoloa, mbere Jesús con myen' xin' mté'th Jesús. Ndyé'th Jesús con myen' par ciuda Jerusalén tedib vez. Per co'se' ñêe mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mêngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nacionpe' Israel le' Jesús ngue que tee le'n templ, ngua gax mèn loo Jesús. ²⁸ Mnibdi's mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Gunee loo nu', ¿chó yalñibe' ndxàp loo chó mnibe' lool mbli con' co' mbli ná'a, à'?

²⁹ Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—Na, ne, nibdi's thib con' loo gu'. Chele' gu' càb loon, sya, na nii loo gu' con chó yalñibe' mbli con' mbli loo gu'a. ³⁰ ¿Xá nee gu'? ¿Chó mtel' Juàn Bautist par mbi'th li Juàn bautizar mèn? ¿Ché' Diox mtel' Juàn mbi'th Juàn o ché' chol mèn mtel' Juàn mbi'th Juàn par mbli Juàn bautizar mèn, à'?

³¹ Sya, leque mèn mtlo, noo noo mdoodi's no mèn xtâa mèn cón che'n di's co' ndxab Jesús loo mèn. Ndxab mèn loo xtâa mèn:

—Chele' na' gab: Diox mtel' Juàn, le' sya, càb mbi' ba' loo na. Ñêe mbi': ¿Chonon ne'ngala'ste gu' loo Juàn, sya? ³² O ¿ché' tab na' loo mbi' ba': Chól mèn izlyo' mtel' Juàn, cà'? Axta ne' ne' ñêe mèn cón gab mèn tac mèn mzyeb ñêe rye mèn co' nziri' loo Jesús.

Tataa mbez mèn tac mèn naneeque' no mda'que' mèn cuent le' rye mèn co' nziri'a ngola's loo Juàn le' Juàn mdoodi's part cón che'n Diox. ³³ No por mzyeb mèn, mcàb mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Ne'ñeede nu' chó mtel' Juàn, cara.

Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Ne' daa ne'niide loo gu' con chó yalñibe' mbli con' co' mbli ná'a.

12

Jesús mtetac cón che'n mèn ye'rsin' co' mque zin'.

(Mt. 21.33–46; Lc. 20.9–19)

¹ Sya, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn. No mtetac Jesús di's. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu', ey: Ngo thib mbi' co' mdoo ampurte lus uv loo xyón mbi'. Ngoloa, mblo mbi' yaaloo dib vuelt ro yòo co'te' mdoo mbi' lus uv. Mtoxua' mbi' thib tanc co'te' ti' moz uv par ryo' nít uv. No mbli mbi' mandad mdyoxcua' thib cuart co' mdub axta arid gáp par gáp'le'que' la's moz loo zin' no loo yòo co'te' nzo'f lus uva.

Ngoloa, mda' mbi' xyón mbi' loo tedib mèn par li mèn zin' cuent rol loo xyón mbi'. Ngoloa, mxen mbi' ned. Nda mbi' thib viaj tith. ² Co'se' mzin tiemp gac rol uv, mbi'a mtel' thib moz mbi' par yi'th càaya' moz uv co' li rol mèn co' ngue li zin' cuent rol par gac che'n mbi' uv. ³ Per mèn co' mbli zin' loo yòo co'te' mxyo'f lus uv, mèn mxen moz no mdin mèn moz. No mtel' mèn moz nague's ya' moz ndyàa moz. Ne'nda'de mèn uv nghue' moz. ⁴ Sya, mbi' co' nac xuan' yòoa mbere mtel' tedib moz. Per mèn co' mbli zin' loo yòoa, mbuaa'd quèe moz. Mblé' mèn yéc moz. No mxii's no mèn moz axta plóthe. Ngoloa, taate moz ndyàa moz. ⁵ Mbere mbi' co' nac xuan' yòoa. Mtel' mbi' tedib moz par mbi'th moz loo mèn. Per mèn mxen moz. Mbeth mèn moz. Ngoloa, mtel' mbi' co' nac xuan' yòoa huax moz loo mèn. Lomisque' mbli mèn. Chó moz mbuaa'd quèe mèn. Chó moz mbeth mèn.

⁶ Per mbi' co' nac xuan' yòo lus uv ngue no thib xgan' co' nac angoluxte xgan' mbi'. Xgan' mbi'a anze'f ngudloo mbi' no anze'f lezo' mbi'. Por lult mtel' mbi' xgan' mbi' loo mèn. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Tel'en xgan' daa ndxè'. Daa ngobe' li mèn cas no gáp mèn mod ñêe mèn xgan' daa ndxè'. ⁷ Per co'se' gunêe mèn co' ndli zin' loo lus uv nde mbyòo loo mèn, ndxab mèn loo xtâa mèn:

—Mbyòo ba' yan' no yòo lus uv ndxè'. ¿Xá nee gu'? Nda yuth na' mbyòo. Sya, gac che'n na' yòo lus uv ndxè'.

⁸ Ale mxen mèn xgan' mbi'a. Mbeth mèn xgan' mbi'. Ngoloa, mblo' mèn thebol xgan' mbi' thib lad ro yòo co'te' nzo'f lus uv.

⁹ Sya, mnibdi's Jesús loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón li mbi' co' nac xuan' xyón lus uva con mèn, à'? Na nii loo gu' cón li mbi'. Mbi' yi'th. No guth mbi' mèn. No ta' mbi' xyón mbi' co'te' nzo'f lus uva loo tedib cua' mèn co' ndli leque zin'a, ¿lé'?

¹⁰ Ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox par ta' gu' cuent xal mbez di'sa, cà'?

Di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox mbez taandxè':

Le' quèe co' mbli mèn co' nac albañil cuent ne'li zin'te albañil, leque quèea ngòc quèe ngua lit Tad, Tad co' ngòc xal thib albañil par ngòc quèea ner quèe co' mbli sirv loo zin' co' mbli Tad.

¹¹ No con' co' ngòca mbli yub Tad Diox. Por cona, por part cón che'n na', ante ngüi' na' no ante ñaa na' xá mod nac con' co' mbli Tad Diox.

¹² Co'se' mbìn mèn tataa ndxab Jesús, capas mèn, ale ndyac mèn mxenle' mèn Jesús xal ndyen mèn thib pres tac mèn mda' cuent no mden' mèn di's co' ndxab Jesús tac por cón che'n mèn mtetac Jesús di'sa. Per com le' mèn mzyeb ñee mèn co' nziri' loo Jesús, ¿lé'?, xexte mblá' mèn Jesús. Ndyàa mèn.

Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n tmi co' ndxaal quix mèn cón che'n contribución.

(Mt. 22.15–22; Lc. 20.20–26)

¹³ Ngoloa, mtel' mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo' fMoisés loo mèn, no mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ndxep mèn xley' farise no ndxep mèn co' nac partid che'n Herod loo Jesús par aseli mèn yecloo Jesús no gab Jesús ngòc nguàal di's loo mèn par tataa mod quexù' que' fals mèn Jesús. ¹⁴ Sya, ngua mèn loo Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—Maistr, nu' nanee licque' nac co' mbez U'. No ne' ne' indli U' cas co' ndli mèn no co' mbez mèn. Tac indla'ste U' xal nac mod co' ndxap mèn. Ndxle'leque', ndlu' U' co' nac licpe' xá mod yòo mèn loo cón che'n Diox. Per nalle', ndlya's nu' ñee U' loo nu': ¿Xá nee U'? ¿Ché' ndxaal quix nu' cón che'n contribución loo gobiern federal che'n mèn ciuda Rom o ché' indxaalte quix nu'?

¹⁵ Per Jesús mda'que' cuent no nonque' Jesús xá nac mod co' ndxap mèn co'se' ntembii ro mèn no ntembii xti's mèn loo Jesús. Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—¿Chonon ncua'n gu' mod asendli gu' par yigaa daa loo gu' xal co'se' ndxegaa mèn loo tramp, à? Huàa xi gu' thib pes gu' par hui'en ñeene' xá ñaai.

¹⁶ Sya, ngua xi mèn thib pes pchò. Co'se' gunèe Jesús pesa, mnibdi's Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè'? no ¿chó che'n lée co' ngue loo pes ndxè', ne, à?

Sya, ncàb mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Gunab ba' no lée ba' nac che'n gobiern co' ndub ciuda Rom.

¹⁷ Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Pues, fta' gu' co' nac che'npe' gobiern co' ndub ciuda Rom càa gobiern. No fta' gu' co' nac che'npe' Diox càa Diox.

Ngoloa, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn loo Jesús xal nac di's co' mcàb Jesús loo mèn.

Mèn mnibdi's loo Jesús: ¿Ché', licque', ryo xban mèn?

(Mt. 22.23–33; Lc. 20.27–40)

¹⁸ Ngoloa, ngua ndxep mèn xley' saduce co' mbez no co' ndxela's le' mèn nguth ne'ryo xbanthe thidtene loo Jesús. No por cona, asembli mèn, mnibdi's mèn thib con' loo Jesús. ¹⁹ Ndxab mèn loo Jesús:

—Maistr, Moisés mtan' ye's co' ndlu' loo nu' chele' thib mbi' gath no yan' sa'l mbi', yende xin' sa'l mbi', le' sya, hues mbi' co' ngutha selya' con xa'got viud co' mbyan'a par que no hues mbi' co' ngutha xin' hues mbi' co' ngutha con xa'got viud co' mbyan' co' nac sa'l thebol par gac xin' hues thebol xin' thebol co' nguth. ²⁰ Tolo ndxab mèn loo Jesús:

—Pues ngo gaz hues myen'. Mzin huiz mselya' mbyòo ndlyoa. Per pente ndxác chop o son lín' mselya' mbyòo ndlyoa, nguth mbyòo ndlyoa. Ne'ndante xa'got co' ngòc sa'l mbyòo xin' mbyòo. ²¹ Ngoloa, mselya' mbyòo co' nde nque xis mbyòo ndlyoa con xa'got viuda. Nguth mbyòo ropa, ne. No ne'ndante xa'got viuda xin' mbyòo. Lomisque' ngòca loo tedib mbyòo co' nde nque xis mbyòo ropa, ne. ²² Por lult ryete gaz hues myen' mselya' con xa'got viuda. Ale ne'ndante xin' xa'got viuda con nec thib rye myen' hues thebol co' ngòc sa'lpe' xa'gota. Por lult, guneei loo xa'got viuda, ne. ²³ Cona ngue nibdi's nu' loo U': Co'se' gac huiz co'se' ryo xban mèn co'se' cue ban mèn tedib vez, de loo rye gaz hues myen' co' mselya' con xa'gota, ¿chó myen' gac sa'lpe' xa'got viuda, à?

²⁴ Sya, mcàb Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—Susque' ndxos xtùuz gu' no susque' yéc brèl gu'. Ndxác con' ba' loo gu' tac ne'ta'de gu' cuent cón mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. No ne' ne' ta' gu' cuent con' co' nac con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. ²⁵ Tac co'se' ryo xban mèn nguth, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, ne'selya'de mèn. Ne' ne' ya na'b mèn xiix mèn. Ndxle'leque', mèn gac xal angl co' nzo loo bé' huiza, co' nee di's, ne'selya'de mèn huiza. ²⁶ Per cón che'n mèn co' nguth co' ryo xban, ¿ché' tarte lab gu' loo libr co' nac xti's Diox co' mque' Moisés ye's xal ngòc di's co' mdoodi's Diox loo Moisés le'n yaa zars co'se' xèe ngue hui' Moisés ndxol' yaa zars? Taandxè' ndxab Diox loo Moisés:

—Daa nac Diox che'n Abraham. Nac daa Diox che'n Isaac. No nac daa Diox che'n Cob.

²⁷ Diox inacte Diox loo mèn nguth. Ndxé'leque', nac Diox Diox loo mèn co' be' naban. Por cona, ngue niin loo gu': Axta ne' ne' ñee gu' cón mbez gu' loon no cón ñibdi's gu' loon por nac gu' mèn co' ndxos xtúuz.

Jesús ngue lu' mèn chó di's nac di's co' más ñibe' Diox loo mèn par li mèn.
(Mt. 22.34–40)

²⁸ Látha, mzin thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mbi'a noo noo mque' nza di's co' mdoodi's Jesús con mèn xley' saduce. Mbi' mda' cuent huenque' mcàb Jesús loo mèn. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—De loo rye si' di's co' mnibe' Diox loo na', no co' mtan' Moisés loo na', ¿chó di's nzo látha co' más ñibe' Diox loo na' par tyubdi's na' loo Diox, à'?

²⁹ Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:

—Ner di's co' más ñibe' Diox loo mèn par tyubdi's mèn loo Diox cón li mèn nac di's ndxé' co' mbez taandxè': Bìn gu' di's ndxé', mèn nación Israel, le' Tad co' nac Diox na', Tada nac thidte Diox. ³⁰ Fque' lezo' gu' Tad Diox gu', tá, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. Di's ndxé' nac ner di's co' mnibe' Diox loo na' par li na'. No nac di's ndxé' co' más ntac loo rye taamas yalñibe' par li na' xal ñibe' Diox. ³¹ No casque' lal nac tedib di's xal ner di's ndxé'. Mbryop di'sa ñibe' loo na' taandxè'. Mbez di'sa: Fque' lezo' gu' gunée gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñee gu' gu'. Ya yende tedib di's co' más mnibe' Diox loo na' co' ndxàal li na' co' nac xal di's co' ñibe' di's ndxé' loo na' par li na'.

³² Sya, ndxab maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús:

—Huenque' gunee U', Maistr. Lìcque' naca xal ngolo gunee U' ba'. Thidte Diox nzo no yende tedib Diox co' nzo. ³³ No que' lezo' mèn Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, no que' lezo' mèn ñee mèn hues xtàa mèn xalque' ngue lezo' mèn ñee mèn mèn. Lìca, masque' ntac li mèn xal ngolo gunee U' leque li mèn xal co'se' ndlu' mèn che'n izlyo' ncàa izlyo', co' nee di's, co'se' ndxuth mèn ngon yèn' no mbacxil' yèn' par nxo mèn ren má'a loo izlyo'. No, lìcque', más ntac li mèn xal ngolo gunee U' ba' leque li mèn xal co'se' nda' mèn ofrend o gòn co' mbec mèn loo Diox no co' mtec mèn bé' má' co' mbeth mèn loo mes co' nac loo còo' par nquée zen che'n bé' má'a loo Diox.

³⁴ Le' sya, co'se' gunee Jesús huenque' mcàb mbi' loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi':

—Itithte nzol loo cón che'n Diox par yòol loo cón che'n Diox, ey, par ñibe'pe' Diox lool.

Ngoloa, ya yende chó mèn tolo ngli ryes ngñibdi's taamas con' loo Jesús.

Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó xin mbez mèn nac Crist?

(Mt. 22.41–46; Lc. 20.41–44)

³⁵ Jesús ngue lu' mèn le'n templ thib vez. No mbez Jesús loo mèn:

—¿Xá nee gu'? ¿Xá mod chonon mbez mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn le' Crist nac xgan' David co' ngóc rey póla, à'?

³⁶ Tac Xpii Natú' mbli le' yub David gunii no mde'th David cón che'n Crist. Ndxab David:

Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub cuaten axta lin le' rye mèn co' nac ngolo ngola's che'n lùu gac nado' loo lùu.

³⁷ Cona, ngue niin loo gu': ¿Xá mod gac Crist xgan' David co'se' leque David mbez loo Crist: Tad daa, à'?

Per yende cón mcàb mèn.

Rye mèn co' ngóc huax mèn co' nziri'a, axta gust mda' lezo' mèn co'se' mbìn mèn tataa ndxab Jesús loo mèn.

Jesús mzib quii mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

(Mt. 23.1–36; Lc. 11.37–54; 20.45–47)

³⁸ Co'se' ngue lu' Jesús mèn, mbez Jesús loo mèn:

—Nee gu' nee gu' xá que tee gu' loo mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mèn ndyubla's goc xab lar' nol', no anze'f ndubla's mèn ñii chol mèn Diox loo mèn pàl co'te' nzyál' mèn mèn par tyu' mèn loo mèn. ³⁹ Mèn anze'f ndxòo lezo' cua'n mèn lugar co'te' tyub mèn le'n sinagog par gac con' guryath no con' guryen loo mèn no par más tyu' mèn loo mèn le'n sinagog. No ndxòo lezo' mèn tyub mèn co'te' más tyu' mèn loo mes par hua mèn co'se' ndxàc chol yalhua. ⁴⁰ Ale nde yath mèn ndyenxù' mèn no ncàaxù' mèn liz prob mēngot viud por plàte pes no maste. No par ndli mèn xalque' mèn co' ne'ñeede, ale asendli mèn, nteyol' mèn di's co'se' mbez mèn Diox. Per, lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Por con' ndli mèn gac más yaltii tín' loo mèn co'se' gac huiz tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn.

Thib xa'got viud ngue go ofrend le'n caj mastale' prob xa'.

(Lc. 21.1–4)

⁴¹ Thib vez mdub Jesús le'n templ gaxte co'te' nzo'f caj co' ngo mèn ofrend o gòn. Xèe ngue hui' Jesús xá ndxàc mèn ngo mèn gòn le'n caj no xá ndxàc rye mèn ric ngo mèn ric gòn le'n caj. ⁴² Látha, mzin thib xa'got viud. Xa'got viuda pente mblo chop centav co' ngue no xa' co' be'te ntac le'n caj co' nzo'f tya. ⁴³ Sya, ngurez Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' Diox más ngo cuent cón che'n gòn co' mblo prob xa'got viud ba' le'n caj leque gòn co' mblo mèn ric

le'n caj. ⁴⁴ Tac ryete mèn ba' mblo huax tmi co' nac gòn le'n caj tac mbyan' xo'f tmi loo mèn ba'. Per prob xa'got viud ba', ale tyan' hualeque' xa', mblo xa' gòn chop centav le'n caj co' nac co' be'te ngue no xa' par ti' xa' con' hua xa'.

13

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' mèn làare' templ.

(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ngoloa, co'se' nda ro Jesús le'n templ, thib myen' co' nac xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Maistr, hui' U' nexa. Susque' nabe's ñaa quèe co' natoxcua' templ no quetal nabe's ñaa templ ba', ne, ¿lé'?

² Per ale mcàb Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—Ale xèe ndoo yotl, ngüi'l loo templ ba', ¿lé'? Lùu ndli cuent anze'f nabe's ñaa ftoó co' natoxcua' templ ba', ¿lé'? Per na nii lool: Ya ne'yan'te nec thib quèe loo xtàa quèe co' nacsua' ftoó ba'. Thidtene telux mèn ryethe con' co' ngüi'l co' natoxcua' templ ba' yé' huize'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús cón gac ndoore' lith no izlyo'.

(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³ Sya, ngua no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv. Yii ndub thib lì loo templ. No co'se' mdub Jesús tya, Pedr, Coh, Juàn, no Ndech, xexte ndxab myen' loo Jesús:

⁴ —Tad, nu' ndly'a's ñee U' loo nu' pól gac co' gunee U' loo nu' gozea cón che'n templ no chó con' tlo yú' loo mèn no co' tlo gac co'se' tlo gac co' gunee U' gaca, à'?

⁵ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'. Nee gu' nee gu' xá nzi tee gu'. Ne'ta'de gu' lugar quedií chol mèn gu' cón che'n con' co' tlo gac co'se' gac tiemp co' tlo gac con' xal nac di's co' guniin loo gu' cón che'n templ no cón che'n xá mod lith no izlyo'. ⁶ Tac co'se' gac tiempa, anze'f huax mèn ryo' tee no yí'th que tee mèn yèe por yèe mèn no liz por liz mèn. Mèna ñee le' daa mtel' mèna. No ñee mèna le' mèna nac Crist. Tataa mod anze'f huax mèn quedií mèna.

⁷ Lomisque' ne, co'se' gòn gu' nde'th mèn ndxàc xó', no anze'f ryes naca par tlo xó' le'n tiempa, ne'zyebte gu' co'se' gòn gu' te'th mèn tataa tac tataaque' naquin tlo gaca. Per mastale' tataa gaca le'n tiempa, ne'gàcte tiempa lult huiz co' lyux izlyo' no lith no izlyo'. ⁸ Tac le'n tiemp co' tlo gac co' guniin loo gu'a, mèn thib naciòn tlo yecloo no tlo yòo xyàn lezo' mèn ñee mèn tedib naciòn. No tlo mèn thib naciòn, por derech, cua'n

xó' mèn thib xó' loo mèn tedib naciòn. Le'n tiempa huin xòo huax lugar. No lyàa huin huax lugar. No tlo yátbèe mèn. Tlo mèn, li mèn thib revuelt. No con' co' tlo gaca nac thib yalnaxi no thib yalnè co' pente tlo par tlo tyactií tín' mèn loo izlyo' ndxè'.

⁹ Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'. Leque gu' quenap gu' co'se' tlo gac con'a le'n tiempa. Le'n tiempa, ale ta'xù' mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau chol lugar. No ta' mèn che'n gu' co'te' nac sinagog mèn. Gu' tyooxù' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn co' nac rey por cón chenen no maste. Tataa mod más gac gu' no ta' thib lugar loo gu' par ta' gu' cuent loo mèn cón chenen. ¹⁰ Cona, ngue niin loo gu': Ndoore' co'se' lyux izlyo' no lith no izlyo', naquinque' yath yèn cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. No naquinque' co' mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn, mèn co' nac mèn chol naciòn co' nziri' díb athu loo izlyo'. ¹¹ No co'se' hue' mèn gu' par ta' mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau chol lugar, ne'tyóode gu', no ne'zyebte gu', no ne' ne' gab gu' loo lezo' gu' cón gab gu' loo mèna. Guuz gu' di's co' lu' Diox loo gu' loo mèna hora. Tac inacte ante gu' co' ñii loo mèna. Ndxé'leque', Xpii Natú' nac xa' co' ñii no co' tyoodi's por ro gu', co' nee di's, co' nac di's co' ryo' ro gu' hora. ¹² Leque mèn co' ndxàc huespe' cua'n mod par ta'xù' mèna hues mèn par guth mèn hues mèn. No leque mèn co' nac gundan loo mèn cua'n mod par ta'xù' gundan xin' gundan loo mèn par guth mèn xin' gundan. Le' myen' co' nac xgan' gundan na, myen' cua'n mod par bixyath myen' contra xud myen' par ta'xù' myen' xud myen' loo mèn par guth mèn xud myen'. ¹³ Ryete mèn co' nac mèn chol naciòn, mèna yecloo ñee gu' por cón chenen no maste. Per chol gu' co' mbli' ñeeque' gu' loo cón chenen par yòo gu' loo cón chenen axta gath gu', gu'a lyá' que' loo con' ryes.

¹⁴ Tolo niin loo gu', ne: Le' mbi' co' ngro' lèe Daniel co' mde'th di's co' ndxab Diox, mbi' mque' ye's loo líbr co' nac xti's Diox cón che'n thib mbi' co' li par gac mèn mèn zab loo Diox no co' li par tyuhuan mèn loo Diox par lyux mèn loo cón che'n Diox. Co'se' ñee gu' ndoo mbi' zaba co'te' indxàlte tyoo mbi' thidtene, syare' ta' mèn cuent, mèn co' ndlab ye's, chó mbi' nac mbi'a. Le' sya, mèn naciòn Israel co' nzo le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude, mèna ndxàal xyon' par yii no par huan tith ya xon' mèna loo con' ryes co' gac loo mèna. ¹⁵ Le' mèn co' nzi tee yéc zote liz mèn huiza na, más huen ne'bilàade mèna par co' mèn mase ndxèpte che'n mèn le'n nyòo. Más huen thib lite xyon' mèna tith. ¹⁶ Lomisque' ne, mèn co' ngue zin' huan huiza, más huen ne'ye'thte mèna liz mèna huiza par co' mèna mase xobis mèna liz mèna. Más huen thib

lite xyon' mènà más tith. ¹⁷ Lomisque' ne, ay, prob rye mèngot izlyo', mèngot co' nzi nac xin' le'n huiza, no rye mèngot co' nacàa mbeto' co' ndxàaz le'n huiza, tac yende mod xyon' mènà huiza. ¹⁸ Bna'b gu' loo Diox par ne'gàcte tiemp co' xyon' gu'a tiemp xil', ndee gu'. ¹⁹ Tac tiempa gac huiz co' más ten' mèn yalnè no huiz co'se' más tyac mèn yaltii. Con' co' gac tiempa nac co' tarte gac dib lal naban mèn loo izlyo'. Más de cona, ya ne'berede gaca loo mèn tedib vez xal gac con'a le'n tiempa thidtene. ²⁰ No chele' Tad Diox ne'nglide par mdyóp tiemp co'se' gac yaltiaa loo mèn, yende chó mèn gac lýá' loo con' ryes. Per por mque' lezo' Diox ñee Diox mèn, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' Diox mcui, por cona, mtedópque' Diox tiempa loo mèn.

²¹ Le' sya, chele' chol mèn ñee loo gu' le'n tiempa: Hui' gu' nexa. Trè' nzo Crist, o hui' gu' nexa, tua' nzo Crist, ne'yila'ste gu'i, ndee gu'. ²² Tac tiempa yi'th huax mèn gutyè' co' ñee loo gu' nac mènà Crist xal daa. No ñee mènà loo gu' nac mènà mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox cón che'n Diox. No li mènà gac huax yalguzye' co' gac xal thib señ co' hui' mèn loo mènà. No li mènà huax yalguzye' roo no yalguzye' xèn par quedii mènà mèn. No axta li mènà preb, ¿ché' tli mènà gan quedii mènà mèn co' yub Diox mcui par yila's mèn co' Diox mcui loo mènà, ne? ²³ Per ndxe'leque', nalas gure gu'. Neeque' gu' le' daa guniile' con' ndxè' loo gu' ndoore' gac con'a loo gu'.

Jesús ngue lu' loo myen' xin' mté'th Jesús cón gac no xá mod gac con' co'se' yi'th Jesús loo izlyo' tedib vez, Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'.
(Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴ Tolo niin con' loo gu': Co'se' yilo riid tiemp co'se' ten' mèn yalnèa no yaltia, syare' gac tiemp co'se' cuau loo huiz no cuau loo mbe' par ne'teniide huiz no ne'teniide mbe' loo izlyo'. ²⁵ Huiza lyàateri' huax mbèelhui' no huax mbyáz loo izlyo'. No ryete con' co' nac con' roo no con' xèn loo bé' tlo huin no xi'th le'n tiempa. ²⁶ Axta syare' hui' mèn loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', tac tiempa galen loo izlyo' ndxè' tedib vez le'n xcuaa con ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn co' ndxàpen la's niin no co' ndxàpen la's yan. No hui' mèn xal ndxác con' roo no con' xèn loon tiempa. ²⁷ Leque tiempa, tel'en angl daa par thidte queltàa angl mèn co' ngòole' loo cón chenen, mèn co' nac mèn co' mcuin par ned co'te' nac dyap lad ro izlyo' co' nac más tith ro izlyo' no co' nac más tith xàn' bé'.

²⁸ Bìn gu' di's co' ngue tetaquen loo gu' ndxè', ne: Fté'th gu' no bli gu' xtúuz xal

ndxàca loo yaa ngudyuug. Co'se' ndxàb laa loo yaa ngudyuug, no mbere laa yen', xiis laa yen' loo yaa ngudyuug tedib vez, gu' nonque' no nda'que' gu' cuent co'se' nde xiisle' laa loo yaa ngudyuug nde zin' gaxle' tiemp yuu co'se' más nso' bée loo izlyo'. ²⁹ Lomisque' mod ne, co'se' ñee gu' ndxàcle' ryethe con' loo izlyo' xalque' ngue niina loo gu' ndxè', fta' gu' cuent no ften' gu' nde zin' gaxle' lyux izlyo' no lith no izlyo'. Nac con'a xal thib mbi' co' ndoo ro ryo' liz mbi' par yòo mbi' liz mbi'. ³⁰ Licpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con' co' ngue niin loo gu' ndxè' gacque' no tyaaque' no tyubque' di'sa ndoore' lith no mèn nación Israel no lyux mèn nación Israel. ³¹ Bé' no izlyo' co' nziri' nalle' lyux. Ya ne'tolode cue bé' no izlyo' yé' huize'. Per di's co' ndyoodizen no con' co' ndlu'en ne'ri'the tua'te. Le'i gacque', no tyaaque', no tyubque' di'sa xalque' ngue toodizen loo gu' nalle'.

³² Per huiz co'se' gacpe' con'a no hor co'se' gacpe' con'a, yende chó mèn nona no yende chó mèn nanee. Ne' yub angl co' nzo loo bé' inaneede pól gac con'a. Ne' ne' daa co' nac xgan' Diox, inaneeden nalle' coyor gac con'a. Angoluxte Diox xuden nanee pól gac tiempa.

³³ Por cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'. Ne'gàcte gu' xal mèn co' nzi yàt loo cón che'n Diox. Gurez gu' Diox. Tac gu' inda'de cuent pól zin tiemp co'se' gac con' co' ngue niin loo gu' ndxè'. ³⁴ Cóon che'n tiemp co' nac tiemp ndoore' co'se' beren, galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, nac xal thib mbi' co' ngro' tee nda viaj tith. Per ndoore' co'se' ryo' mbi' liz mbi', mtan' mbi' di's loo moz mbi' cón li moz. No mtan' mbi' zin' loo thib thib moz par li moz zin' láth yende mbi'. No mnihe' mbi' loo moz co' quenap puert liz mbi' par altant tyoo moz quenap moz liz mbi'. ³⁵ Cona, ngue niin loo gu': Nalas gure gu'. No gure naa gu' loo cón che'n Diox. Tac gu' ne'ta'de cuent pól zin Tad, co' nee di's nac daa, co' nac che'n liza. ¿Ché' zin daa hor co' nde làa yál' izlyo' o ché' zin daa gulal yál' o ché' zin daa hor co'se' lé' nguidtee yál' o ché' zin daa hor co'se' nde yini' izlyo'? Ne'neede na' coyor gac con'a, ¿lé'? ³⁶ Tac thib descuid, cháa, galen loo izlyo' ndxè' thib hor co' ne'neede gu' no thib hor co' indlide gu' xtúuz zin daa. Ale le'le' zin daa loo gu' hor co'se' le'pe' nziri' gu' loo cón che'n Diox xal mèn co' nzi yàt. ³⁷ Leque di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' tan'en loo mèn par ta' mèn cuent cón che'n di's ndaca loo alux mèn dib athu loo izlyo' co' naban chol tiemp. Di'sa nee di's: Nalas cue mèn loo cón che'n Diox thidtene.

14

Mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús nzi

li xtùux xá mod tyenxù' mèn Jesús.

(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Le'n huiza, chop huiz no maste ndxàc falt par tlo lni pasc no lni co'se' ndxuhua mèn naciòn Israel pan co' ingòode mèn dii levadur. Le' mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn na, mèn mcua'n mod par tyenxù' mèn Jesús con purte di's gutyè', no con mod gutyè' co' mdoodi's mèn thidte di's co' ngóc par cua'n mèn mod guthxù' mèn Jesús. ² No mbez mèn loo xtàa mèn:

—Ne'lide na' con' ndlya's na' con Jesús le'n huiz lni par ne'xide lezo' mèn no par ne'yátbèede mèn co' yi'th lni contra na'.

Thib xa'got mtà aceit yéc Jesús.

(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Le'n huiza, ngo Jesús yèez Betañ liz thib mbi' co' mdub lèe mèn Mon Lepros. Láth ndub Jesús loo mes liz mbi'a, mzin thib xa'got loo Jesús. Nde no xa' thib frasc co' natoxcua' con thib loo quèe co' lèe alabastr. Frasca zyè nzo aceit co' ndlya' purte xla' ye' nard. Aceita anze'f náp ntac. Sya, mblé' xa'gota frasc par mblath xa'gota aceita yéc Jesús. ⁴ Per ndxep mèn co' ngo tya, mèn ale ngocloo gunèe xa'gota. Ndxab mèn loo xtàa mèn:

—¿Chonon ale ngue teza'xù' xa'got ba' aceit co' anze'f nazi' ndlya', yoo? ⁵ Nzoque' mod tho' xa'got aceit ba' por mil xon ayo pes. No yilola, li'th xa'gota tmi par ta'la's xa'got tmia càa mèn prob.

No ale ngòo xyàn lezo' mèn gunèe mèn xa'gota.

⁶ Per Jesús ndxab loo mèn:

—Bla' gu' tee tub xa'got ndxè'. ¿Chonon ngue tethon gu' xa' no ngue li xol gu' xa', à'? Tac con' co' ngue li xa'got ndxè' loon anze'f huen naca. ⁷ Gu' thidteneque' nzo làth mèn prob. No nzo mèn prob làth gu'. No nzoque' mod li gu' con' ndac loo mèn prob co'se' ndlya's gu' li gu'. Per part cón chenen, ya ne'tolode go non gu'. ⁸ Prob xa'got ndxè' ngue li co' nzote mod li xa' loon. Xa'got ndxè' ngue go xla' aceit co' anze'f nazi' ndlya' ba' laden ndoore co'se' ca's mèn daa par ne'yitoode xla' laden co'se' ya ca's mèn daa. ⁹ Licpe' ba'i, na nii loo gu': Pál co'te' co' mèn yalbàn no te'th mèn cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod telá' Diox mèn loo con' ryes dib athu loo izlyo', ta' mèn cuent cón che'n con' mbli no xa'got ndxè' daa par te' lezo' mèn cón che'n xa'got ndxè'.

Jud mcua'n thib mod par mda'xù' Jud Jesús loo mèn co' ngóc ngolo ngola's che'n Jesús.

(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

¹⁰ Le' sya, Jud Iscariot, co' nac thib myen' xin' mté'th Jesús, ngua toodi's no mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' par ñeene' xá mod li Jud par ta'xù' Jud Jesús loo mèn. ¹¹ Co'se' mbin mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' di's co' ndxab Jud loo mèn, anze'f mdyac lezo' mèn. No mcàbgòn mèn loo Jud ta' mèn tmi càa Jud co'se' yilo ta'xù' Jud Jesús loo mèn. Leque hora mtlo Jud, mcua'n Jud mod xá mod ta'xù' Jud Jesús loo mèn.

Jesús nduhua rsè no myen' xin' mté'th Jesús thib xhuin.

(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹² Co'se' ngonii izlyo' co' nac huiz yub lni co'se' ndxuhua mèn pan co' ingòode mèn dii levadur no co'se' ndxuth mèn mbacxil' co' ndxuth mèn loo Diox co'se' ndxáal lni pasc, huiza myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿pá ndlya's U' li nab nu' thib lugar par hua rsè na' rsè co' nac che'n lni pasc, à'?

¹³ Sya, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Huàa gu' le'n ciuda Jerusalén ba'. Tua' zyál' gu' thib mbi' co' ne' thib rre nít. Ftoo nque gu' xis mbi'. ¹⁴ No co'se' zin mbi' co'te' yòo mbi', yòo gu' con mbi'. Sya, gab gu' loo mbi' co' nac gundan co' nac che'n liza: Maistr nu' gunee di's ndxè' loo nu' par ñee nu' di's ndxè' lool: ¿Pá ndub cuat co'te' gòon par hua rsè'en co' nac rsè pasc con myen' xin' mté'th daa, à'? ¹⁵ Le' sya, mbi' co' nac gundan co' nac che'n yòola lu' loo gu' pá ndub thib cuat co' más naroo loo pis gáp liz mbi'. Cuarta mblyo'fle' no mdyoxcua'le'. Tya toxcua' gu' con' hua rsè na' co' nac nte' lezo' mèn pasc.

¹⁶ Sya, mxeen myen' xin' mté'th Jesús ned. Nda myen'. Mzin myen' le'n ciuda Jerusalén. No ngócque' con' loo myen' xalque' ndxab Jesús loo myen'. Sya, mtocxua' myen' nityèth co' hua rsè no myen' Jesús par te' lezo' myen' cón che'n pasc.

¹⁷ Co'se' ngulàa yál' izlyo' huiza, mzin Jesús con ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo pis gáp co'te' nac cuart liz mbi'a par hua rsè no Jesús myen' tya. ¹⁸ Co'se' ndub yuhua rsè no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo mes, ndxab Jesús loo myen':

—Licpe' ba'i, na nii loo gu' le' thib gu', co' ngue yuhua no daa, ta'xù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n daa.

¹⁹ Sya, mxi lezo' myen' xin' mté'th Jesús. No mtlo myen', mnibdi's myen' loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez myen':

—Ne'stolque' daai, yoo.

No mbez tedib myen' loo xtàa myen':

—Ne'stolque' daai, yoo.

²⁰ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Thibb gu' co' nzo làth rye si' fchop gu' co' mciu'n co' ngue yuhua non thidte plat, gu'a ta'xù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen. ²¹ Huenque' naca, ey, le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', gâca loon xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cón chenen. Per ay, prob mbi' izlyo', mbi' co' ta'xù' daa loo mèn co' nac ngolo ngola's chenen. Más huen ngâca loo mbi'a ne'ngáalte mbi' loo izlyo' thidtene leque ta'xù' mbi'a daa loo mèn ye'rsin'a.

²² Láth ngue yuhua rsè myen' xin' mté'th Jesús con Jesús, mxen Jesús pan. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mchì'x Jesús pan. Mda' Jesús pan loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Dhua gu' pan ndxè', ey. Pan ndxè' nee di's nac cón che'n bél'yòo laden co' gath por cón che'n rye mèn.

²³ Sya, mxen Jesús thibb vas vin. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Ngoloa, mda' Jesús vas vin loo myen' xin' mté'th Jesús. Sya, ngu ryete myen' chu'th chu'th vin.

²⁴ Ngoloa, ndxab Jesús loo myen':

—Vin co' ngolo ngu gu' ba' nee di's nac cón che'n ren laden co' xyo loo izlyo' par li nèn tedib convey co' gâc thibb convey cub yilóa. No xyo ren laden loo izlyo' por cón che'n huax mèn par tataa mod, mèn co' yila's loo cón chenen, tyon' xtol mèn na tyon' xquin mèn. ²⁵ Per, licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Desde nalle' par delant, ne'bereden gun vin xal ngue yun vin nalle' con gu' loo izlyo' ndxè'. Na gu vin con gu' tedib vez axta co'se' ñibe'pe' xuden Diox loo mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Jesús loo mèn.

(Mt. 26.30–35; Lc. 22.31–34; Jn. 13.36–38)

²⁶ Co'se' ngolo mbil' ro no Jesús myen' xin' mté'th Jesús thibb himn, nda Jesús con myen' loo thibb yii co' lée yii che'n yaa oliv. ²⁷ Sya, láth ndoo Jesús ned, ndxab Jesús loo myen':

—Nase, ryete gu' anze'f xi lezo' no tyoo xà' lezo' gu' por cón chenen yál' ndxè', ey. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Daa guth pastor. Le' mbacxil' pastor na, rye's pâl.

²⁸ Per co'se' yilo ryo xban daa, daa ga ner loo gu' le'n thibb yèezya' che'n láaz mèn galile.

²⁹ Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Mastale' ryete myen' ba' xi lezo' no tyoo xà' lezo' myen' ba' loo cón che'n U', per part cón chenen daa ne'xide lezo' no ne' ne' tyoo xà' lezon ñèen cón gâc loo U'.

³⁰ Per Jesús ndxab loo Pedr:

—Pedr, licpe ba'i, na nii lool: Nal xhuin ndoore' lé' nguiidtee yál' no cozèe nguiidtee chop vez, lùu cà di's daa son vez loo mèn.

³¹ Per Pedr mbli nêe di's. Ndxab Pedr loo Jesús:

—Mastale' gath daa con U', Tad, na ne'cà di'ste U'.

No ale ryete myen' xin' mté'th Jesús thidte di's ndxab loo Jesús.

Jesús nguez Diox co'te' ngòc thibb huert co' lée Getsemaní.

(Mt. 26.36–46; Lc. 22.39–46)

³² Sya, nda no Jesús myen' xin' mté'th Jesús thibb lugar co' lée Getsemaní. Tya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Trè'te gure tub gu' láth nda bezen Diox tachu'thte más ba'le'.

³³ Ante mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn. Le' Jesús na, naxut naxut gunaa loo. No mxi tín' lezo' Jesús. ³⁴ No ndxab Jesús loo myen':

—Nden' lezon axta arid nalyat gâca loon co'se' tetii mèn daa axta gath daa. Trè'te byan' gu'. Gure naa gu' no ne'gâtte gu', ndee gu'.

³⁵ Sya, ngua Jesús tachu'thte más delant. Tya, ndub xib Jesús. No mcotloo Jesús loo yoo. Ndxab Jesús loo Diox:

—Tad, chele' U' nee lezo', ne'ten'ten arid yalnè co' gâc loon le'n huiz ndxè'.

³⁶ Láth ngue bez Jesús Diox, ndxab Jesús loo Diox, ne:

—Pay, yey, ryete con' nzoque' mod li U'. Ftélá' U' daa loo yalnè co' gâc co' ten'en co'se' tyactii daa. Per, licpe' ba'i, indlyasten gâca loon xal ndlyazen. Ndxè'leque', ndlyazen gâc loon xal neete lezo'pe' U' no maste.

³⁷ Ngoloa, ndye'th Jesús co'te' mbyan' Pedr, no Cob, no Juàn. Per co'se' gunèe Jesús myen', ale nzi yât myen'. Sya, mblo' Jesús mcal' loo myen'. Ndxab Jesús loo Pedr:

—Mon, ¿ché' nax yât, cà'? ¿Ché' ne'nxectel ndub naal mase thibb hor, cà'?

³⁸ Gure naa gu' mase chu'th, yey. No gurez gu' Diox par ne'aseliide gu' cua'n gu' xquin gu' naba'. Licpe' ba'i, xtúuz gu' no lezo' gu' anze'f ndlyas le' gu' cuez Diox. Per bél'yòo lad gu' ba' ndli nden' gu' ngo zan gu'. Cona, ngulâa fuerz gu'. Ale mbuu's gu' nzi gu'.

³⁹ Ngoloa, mbere Jesús, nda bez Jesús Diox mbryop vez. Ndxab Jesús leque di'sa loo Diox. ⁴⁰ Mbere Jesús, ndye'th Jesús co'te' mbyan' Pedr, no Cob, no Juàn. Lomisique', nzi yât myen' tac ngudloo myen' ne'nxecte tant thibb mcal' nzo ngudloo myen'. Per axta ne' ne' ñee myen' cón gab myen' loo Jesús co'se' gunèe myen' ndye'th Jesús. ⁴¹ Ngolo mbyon vez ndye'th Jesús co'te' mbyan' Pedr, no Cob, no Juàn par ñee Jesús máa myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' ngue li gu' cuent gât gu' nal xhuin, cà'? Pâ gât gu'. Mzinle' hor co'se' ta'xù' thibb

mbi' daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxé' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo mèn ye'rsin' co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol.
⁴² Goo too gu'. Ya' gu' ndyàa na'. Ndele' mbi' co' ta'xù' daa loo mèn.

Mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús mbe' Jesús xal ndxe' mèn thib pres.

(Mt. 26.47–56; Lc. 22.47–53; Jn. 18.2–11)

⁴³ Tatabe' ngue toodi's no Jesús myen' xin' mté'th Jesús co'se' ngro zif Jud, nde Jud, Jud co' ngòc cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Nde no Jud huax mèn. Chó mèn nzo spad ya'. Chó mèn nzo thib bro' yaa ya'. Mèn co' mbi'th ngòc mèn co' mtel' jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' mtel' mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no mèn co' mtel' rye mènool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel. ⁴⁴ Le' Jud co' mda'xù' Jesús loo mèn ye'rsin' na, ndxab loo mèn co' nde no Jud ndoore' ryo' Jud con mèn:

—Neeque' gu' mbi' co' tan thib chit ro, mbi'a nac Jesús. Tyen gu' mbi'. No ne'lá'de gu' mbi'.

⁴⁵ No texal mzin Jud loo Jesús, mbii gax Jud loo Jesús. Ndxab Jud loo Jesús chop vez:
 —Maistr, Maistr.

Látha, thidte de repent mda' Jud thib chit ro Jesús. ⁴⁶ Sya, mxen mcáa mèn Jesús. Mbe' mèn Jesús xal thib pres loo rye mèn co' mtel' mèn co' mbe' Jesús.

⁴⁷ Per thib myen' xin' mté'th Jesús co' nzo látha mdob spad le'n cubiert. Mbláa myen'a thib ya' spad nza thib moz che'n jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley'. Ale mblo nde'f myen'a nza moz. ⁴⁸ Sya, ndxab Jesús loo rye mèn:

—¿Ché', licque', por derech, ngro' gu' con spad no con thib bro' yaa ya' gu' par tyenxù' gu' daa no hue' gu' daa xal ndxe' mèn thib huan' chele' daa ngac huan', cá'?

⁴⁹ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Atate huiz ngo non gu'. No mblu'en gu' le'n templ gu'. No le'n rye huiza ne'ndenxù'de gu' daa xal thib pres, ¿lé'? Per ndxàc con' ndxè' loon par tyaaque' no gáque' no tyubque' di's cón che'n daa xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox.

⁵⁰ Látha, ale ryete myen' xin' mté'th Jesús mxon'. Mblá' myen' thidte Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbyòo co' mxon' látha.

⁵¹ Per thib mbyòo co' mdoo nque xis Jesús, mbyòoa mcap thib sab no maste. Sya, mxen mèn mbyòo par hue' mèn mbyòo, ne.
⁵² Per mbyòo mcua'n mod ngro' thin mbyòo le'n sab. Che mbyòo, mxon' mbyòo, ndyaa mbyòo.

Jesús mdooxù' loo rye mèn co' mnibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

(Mt. 26.57–68; Lc. 22.54–55, 63–71; Jn. 18.12–14, 19–24)

⁵³ Sya, mbe' rye mèn Jesús loo ner jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley'. No mqueltàa ryete mèn co' nac jef che'n nguley', no mqueltàa ryete mènool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel, no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co'te' mdoo Jesús. ⁵⁴ Le' Pedr na, tith tith mdoo nque xis Jesús. Mzin Pedr axta loo lue' liz ner jef co' más ñibe'a. Tya, ale note Pedr mdub biiz ro rdii làth mèn co' ngòc polesi co' ngue quenap Jesús par ne'xon'te Jesús loo mèn.

⁵⁵ Le' rye mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe', no rye mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel, mèn mcua'n mod xá mod quexù' que' fals mèn Jesús par tataa mod guth yèe mèn Jesús. Per ne'nglide mèn gan mcua'n mèn mod ngli mèn con'a. ⁵⁶ No anze'f thib mèn mbez ampurte di's gutyè' cón che'n Jesús axta ne' ne' ñee mèn chó ro gòn mèn. Ale leque mèn ngue go xo'f cón che'n yalgutyè' co' mbez mèn con xtàa mèn. ⁵⁷ Ndxetoo ndxega' ndxep mèn. No nda' mèn cuent gutyè' par quexù' que' fals mèn Jesús. Mbez mèn loo xtàa mèn:

⁵⁸ —Nu' mbin le' mbi' ba' ndxab le' mbi' telux templ che'n Diox co' mtoxcua' mèn póla. No tolo ndxab mbi' le'n son huiz no maste xit te'f mbi' tedib templ. No templ co' mbez mbi' toxcua' mbi' ne'toxcua'de chol mèn. Ne' ne' lyath no mèn mbi' toxcua' mbi' templa.

⁵⁹ Per mastale' tataa mda' mèn cuent, inda'de mèn cuent thidte di's cón che'n Jesús.

⁶⁰ Sya, ngoo too nde'f mbi' co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' làth rye mèn. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—¿Ché' yende chó di's ndlyal' feel loon, cá'? ¿Xá mod chonon tatua' mbez mèn ba' cón che'n, cara?

⁶¹ Per Jesús yende chó di's ngab. Xèe mdoo Jesús loo mèn. Mhere mbi' co' ngòc jef che'n nguley'a, mnibdi's mbi' loo Jesús tedib vez. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché', licque', nac lùu Crist, xgan'pe' Diox, Diox co' thidteneque' ndyac lezo', cá'?

⁶² Jesús ndxab loo jef che'n nguley'a:

—Aa. Nacque' daa Crist, pues. Na nii lool nalle' le' gu' hui' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', co'se' tuben cuat Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox. No hui' gu' loon co'se' gac huiz co'se' galen loo izlyo' ndxè' tedib vez le'n xcua.

⁶³ Co'se' mbìn mbi' co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' tataa ndxab Jesús, ale mched yèe mbi' xab mbi' tac mden' mbi' le' Jesús gunii yèe gunii tii cón che'n Diox. Sya, ndxab mbi' loo mèn co' nziri' no mbi' a:

—¿Cón li no na' más mèn co' ta' cuent cón che'n mbi' ba'? Con di's co' ngolo gunee mbi' ba' ngogaale' mbi' loo yalgutyè' mbi'. ⁶⁴ Gu' mbìn no mda' que' gu' cuent xal ngolo gunii yèe gunii tii mbi' ba' cón che'n Diox, ¿lé'? ¿Xá nee gu'? ¿Cón li no na' mbi' ba'?

Sya, ryete mèn mquexù' mque' fals Jesús par guth mèn Jesús.

⁶⁵ Le' sya, mtlo ndxep mèn, msuc mèn rloo Jesús. No mtau' mèn loo Jesús con thib le' lar'. No ale mda' mèn che'n Jesús. Ale mbez mèn loo Jesús:

—Bli divin chó ngue ta' che'n l.

Le' mèn co' ngòc polesi che'n templ co' nquenap templ na, ale nguis mèn rloo Jesús.

Pedr mcà di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 26.69–75; Lc. 22.56–62; Jn. 18.15–18, 25–29)

⁶⁶ Láth ngue li no mèn con'a loo Jesús, Pedr xexte ndoo par xàn' blé' loo lue'. Per láth ndoo Pedr tyá, mzin thib mza' co' ngòc criad che'n jef che'n nguley' co'te' ndoo Pedr. ⁶⁷ Texal gunèe criad ndoo biiz Pedr ro ò, xèe mbui' criad loo Pedr. Sya, ndxab criad loo Pedr:

—Lùu, ne, naqueltàa no Jesús che'n yèe Nazaret, ¿lé'?

⁶⁸ Per Pedr ale mcà' di's Jesús. Ndxab Pedr:

—Ne'libeden chó mbi' nac mbi' ba'. No axta ne' ne' indxònen cón ndyoodi'sl.

Sya, xexte ngro' Pedr par ned ro puert. Láth nda ro' Pedr, chàa, ngrozèe thib nguidtee mblé' nguidtee yál'. ⁶⁹ Mbere criad, xèe mbui' criad loo Pedr tedib vez. Mtlo criad, ndxab criad loo mèn co' nziri' tyá:

—Mbi' ba', ne, nac thib mbi' co' naqueltàa no Jesús, ndyaquen.

⁷⁰ Mbere Pedr, mcà' di's Pedr Jesús tedib vez. Pente ndxàc nguri'th con'a, mbere mèn co' nziri' tyá. Ndxab mèn loo Pedr:

—Licpe' ba'i, lùu, ne, nac thib myen' co' ngue tee no Jesús. Tac lùu nac mèn gulàaz che'n làaz mèn galile. No mod co' ndyoodi's lùu ba' nac co' ndlu' xal ndyoodi's mèn.

⁷¹ Sya, leque Pedr mtlo gunii ngòc nguàal di's. No mde'th Pedr Diox. Ndxab Pedr loo mèn:

—Ne'libeden mbi' co' ñibdi's gu' loon, cara.

⁷² Leque hora, chàa, ngrozèe nguidtee mbryop vez mblé' nguidtee yál'. Axta syare' mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Jesús loo Pedr: Ndoore' co'se' cozèe nguidtee chop vez, lùu cà di's daa son vez.

Co'se' mbli Pedr xtùuz cón che'n di's co' ndxab Jesús loo Pedr, ne'ti' ne' ñee lezo' Pedr mbín' Pedr axta plóthe.

15

Jesús mdooxù' loo Pilat co' ngòc gober-nador tiempa.

(Mt. 27.1–2, 11–14; Lc. 23.1–5; Jn. 18.28–38)

¹ Co'se' ngonii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mèngool co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel, no rye mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no rye mèn co' más ñibe' loo mèn nación Israel, ryete mèn thidte mqueltàa par mdub dó' mèn ya' Jesús par mbe' mèn Jesús loo Pilat. ² Sya, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché' nac lùu rey che'n mèn nación Israel, cà'?

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Aa. Nac daa rey, pues, xalque' ngolo guñeela ba'.

³ Le' mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' a na, anze'f thib con' ngue quexù' ngue que' fals Jesús loo Pilat. ⁴ Le' sya, mbere Pilat, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché' yende chó di's lya'sl càbl loo mèn ba', cà'? Huì' no maste naplò con' ngue quexù' ngue que' fals mèn ba' lùu.

⁵ Per ndxe'leque', yende chó di's mcàb Jesús loo mèn. Le' Pilat na, axta ne' ne' ñee Pilat cón li Pilat xtùuz cón che'n Jesús.

Por lult mnibe' Pilat loo mèn ya yuth mèn Jesús.

(Mt. 27.15–31; Lc. 23.13–25; Jn. 18.38–19.16)

⁶ Nde nxon', mque no mèn nación Israel costumbr làa mèn co' ndxàc gobiern thib pres cad lin' co'se' ndxàal lni che'n pasc. Pres co' gab mèn lyá', presa lyá'. ⁷ Le'xque' le'n huiza, thidte mque' thib mbi' co' ngro' lèe Barrabás lezi'f con taamas mèn co' mbeth mèn por thib huelg co' mbli mèn tiempa. ⁸ Láth ndooxù' Jesús loo Pilat, ngua mèn nación Israel loo Pilat par mna'b mèn di's loo Pilat làa Pilat thib pres co' ndlyá's mèn lyá' xalque' nac costumbr co' ndxàp mèn tiempa. ⁹ Pilat mcàb loo mèn. Ndxab Pilat:

—¿Chó ndlyá's gu' telá'en, à'? ¿Ché' ndlyá's gu' telá'en mbi' co' mbez nac rey che'n mèn nación Israel, cà'?

¹⁰ Per Pilat nonque' no nda'que' Pilat cuent por ndxàn lezo' mèn ñee mèn Jesús, con'a mda'xù' mèn co' nac jef che'n nguley' a Jesús loo Pilat. ¹¹ Per mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', mbli mèn par a la fuerz gab rye mèn, co' nziri'

loo Pilat, más huen co' Pilat Barrabás lezi'f lugar de lá' Pilat Jesús. ¹² Sya, mnibdi's Pilat loo rye mēna. Ndxab Pilat:

—¿Cón ndlya's gu' li non mbi' co' mbez mēn nac rey che'n mēn naciōn Israel, à'?

¹³ Sya, cabii ndxab mēna:

—Fcāa mbi' ba'. Bnibe' quēe mbi' loo cruz.

¹⁴ Pilat ndxab loo mēna:

—Per ¿chó con' ye'rsin' ndyac gu' mbli mbi', à'?

Sya, mberē mēna, cabii ndxab mēna:

—Nu' ngue bez lool, bnibe' quēe mbi' ba' loo cruz.

¹⁵ Per com le' Pilat mbly'a's yan' bien Pilat con mēn co' nziri'a, ¿lé'?, mnibe' Pilat ngua lo' mēn Barrabás lezi'f. Le' Jesús na, ngolo mbli Pilat mandad mda' mēn che'n Jesús, mda' Pilat Jesús loo mēna par ya que' mēna Jesús loo cruz.

¹⁶ Ngoloa, mbe' solndad Jesús loo lue' che'n palas. Tya, mbli mēna mandad mqeltāa ryete solndad par li solndad ngòc nguàal con' loo Jesús par tataa mod xiis no solndad Jesús. ¹⁷ Ale asembli solndad mtegec solndad Jesús thib xab Jesús color morad. No mdub solndad thib coron yis co' mtà' solndad yéc Jesús. ¹⁸ Ngoloa, mtlo solndad, cabii mbez solndad loo Jesús. Ndxab solndad:

—San, rey che'n mēn naciōn Israel.

¹⁹ No tataa mblāa solndad bar yéc Jesús. No msuc solndad rloo Jesús. No mdyub xib solndad loo Jesús. Mbli solndad loo Jesús xalque' ndli mēn co'se' ñii mēn Diox loo thib rey par tataa mod más mxiiis no solndad Jesús. ²⁰ Ngolo mxiiis no solndad Jesús axta plóthe, mteche solndad xab Jesús co' ngòc lar' morada lad Jesús. Mtegec solndad Jesús xabpe' Jesús. Ngoloa, mbe' solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' xá mod mque' mēn Jesús loo cruz.

(Mt. 27.32–44; Lc. 23.26–43; Jn. 19.17–27)

²¹ Le'pe' ndxàc con'a, ndye'th thib mbi' co' ngua zin' huan. Mbi'a ngòc mēn gulāaz che'n lāaz mēn ciren. Mbi'a ngro' lēe Mon. Ngòc mbi' xud Alejandr no Ruf. Láth nde riid mbi' ro ciuda Jerusalén, ngro' no mēna Jesús. Asal' too mbi' mēna, ale mtāu' solndad loo mbi' bere mbi' par xyo'f yen mbi' cruz co'te' que' solndad Jesús.

²² Mbe' mēna Jesús loo thib den co' lēe Gólgota, co' nee di's, Calaver tac dena ñaa xal thib quēe yéc mēn. ²³ Tya, mda' solndad thib loo vin co' nos con thib loo cuan' co' lee mirr par ngu Jesús. Per ne'ndalte Jesús ngu Jesús vina. ²⁴ Sya, mque' solndad Jesús loo cruz. Ngoloa, mdith no solndad dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad hue' thib le' thib le' xab Jesús.

²⁵ Hor co' mque' solndad Jesús loo cruz ngòc hor nquēe guyè' xtil'. ²⁶ Nde nxon', mque' solndad plá di's loo thib le' ye's loo cruz yéc Jesús. Di'sa mbez taandxè':

—Rey che'n mēn naciōn Israel.

Tataa mdub solndad di's yéc cruz tac mēn mqexù' mque' fals Jesús le' Jesús ndxab:

—Daa nac rey che'n mēn naciōn Israel.

²⁷ Thidte mque' mēn Jesús loo cruz con chop mbi' co' ngòc huan'. Thib mbi' mqúee loo cruz cuat Jesús ladli. Tedib mbi' mqúee loo cruz cuat Jesús lad rebes. ²⁸ Tataa ngòca par ngòcque' no mdubque' di's co' mde'th mēn co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

—Mbli mēn cuent no Crist ngòc mēn ye'rsin' con mēn ye'rsin'.

²⁹ Le' sya, mēn co' ndri'th co'te' ngue Jesús loo cruz, asembli mēna, mbez mēna ngòc nguàal di's loo Jesús. No tataa mciuin mēna yéc mēna loo Jesús. Mbez mēna loo Jesús:

—Nase, yixo. Lùu co' mbez cobii templ no yilo son huiz ngolole' mxit te'fl templ tedib vez, mzyalque'la nguel tua'. ³⁰ Leque lùu bli par lyà'l loo con' ryes no bilāa loo cruz co'te' nguel ba'.

³¹ Lomisque' ne, mēn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley', no mēn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēn, ale mxiiis no mēna Jesús. No mbez mēna loo xtāa mēna:

—Mbi' ba' mtelá' mēn loo con' ryes. Per nalle', ale, ne'gácte mbi' telá' mbi' mbi' loo con' ryes. Mzyalque' mbi'i. ³² Chele' na' ñee le' mbi' co' mbez nac Crist no co' mbez nac rey loo na' bilāa loo cruz nalle', syase, yila's na' le' mbi' ba' nac Crist, ¿lé'?

No ale axta ryop mbi' co' mqúee loo cruz cuat Jesús ndxab ngòc nguàal di's loo Jesús.

Jesús nguth loo cruz.

(Mt. 27.45–56; Lc. 23.44–49; Jn. 19.28–30)

³³ Dib lal ngue que' mēna Jesús loo cruz, ngóol hor rol huiz. Per co'se' ngóol rol huiz axta hor mqúee guyon bzýe mbyau' loo huiz dib athu loo izlyo'. ³⁴ Co'se' ngòc hor mqúee guyon bzýe huiza, ngrozée yii ngrozée den Jesús. Ngro' di's ro Jesús. Ndxab Jesús:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?

Di's ndxè' nee di's: U' co' nac Diox daa, ¿chonon mblá'ya' U' daa?

³⁵ Per ndxep mēn co' ngure gax loo Jesús hora, mēna mbín di's co' ndxab Jesús. Mēna ndxab loo xtāa mēna:

—Bín gu' di's co' ngue bez mbi' ba'. ¿Ché' ndyac gu'i mbi' ngue bez Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox póla, ¿lé'?

³⁶ Sya, thib mbi' co' nzo làtha mque' carre. Ngua tegaz mbi' thib sponj con thib loo vin nala co' nos con thib loo cuan' nala. Sya, mdub mbi'a sponj loo thib punt bar no mzi

mchep mbi' sponja ro Jesús par gu Jesús vina. No ndxab mbi':

—Blá' gu' teeque' mbi' par ñee na' neene' ché' ti'th Lii par làa Lii mbi'.

³⁷ Leque hora, ngrozèe yii ngrozèe den Jesús. No setilte nguth Jesús. ³⁸ No texal ngolo nguth Jesús, Diox mbi' ngòc rol cortin co' ngue le'n templ. Desde gáp axta xàn' cortin ale mbryed grolthe cortin. ³⁹ Le' capitán co' nac capitán che'n gobiern co' ndub ciuda Rom, co' ndoo naa no co' ndoo hui' xal ngòca loo Jesús loo cruz, co'se' gunèe capitán ngrozèe yii ngrozèe den Jesús no co'se' gunèe capitán xá mod nguth Jesús, ndxab capitán loo mèn co' ngure tya:

—Licpe' ba'i, cara, mbi' ba' ngòc xgan'pe' Diox, ndyaquen.

⁴⁰ Lomisque' ne, ngure ndxep mèngot, co' ngure hui' tith xal ngòca loo Jesús loo cruz. Láth rye mèngota ngo thib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc mèn yèez Magdala. No ngo tedib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc xna' ryp hues myen' co' ngro' lèe Cob no Chè. Coba mdub lèe mèn Cob Chu'th. No ngo tedib xa'got tya co' ngro' lèe Salomé. ⁴¹ Ryete xa'gota mdoo nque xís Jesús. No mbi' xa'gota mandad loo Jesús co'se' mque tee Jesús le'n rye yèezya' co' nac ned làaz mèn galile. Más de cona, taamas mèngot co' mdoo nque xís Jesús, co'se' mquèe Jesús par ned ciuda Jerusalén le'n huiza, ndoo hui' xal ndxác con' loo Jesús.

Trè' ndlu' xal ngua lo mèn thebol Jesús le'n thib bá' co' ngòc thib ye'r quèe.

(Mt. 27.57–61; Lc. 23.50–56; Jn. 19.38–42)

⁴² Huiz co'se' nguth Jesús, huiza ngòc huiz vispr che'n huiz roo co' nac huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Casque' hora nde làale' yál' izlyo'. ⁴³ Ngoloa, mbi'th thib mbi' co' lèe Chè. Mbi'a ngòc mèn yèez Arimate. Ngòc mbi' thib jef loo mèn co' nqueltàa par ndyoo ner, no ndyoo naa, no ñibe' mbi' loo mèn nación Israel, ne. Mbi'a ndub quee lezo' pól gác tiemp co'se' ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo'. Pues ngòc valor loo mbi'. Negadi's ngua mbi' co'te' ndub Pilat par ña'b mbi' loo Pilat ta' Pilat permis làa mbi' thebol Jesús loo cruz. ⁴⁴ Co'se' mbìn Pilat di's co' ngue ta' Chè cuent loo Pilat, ante mbyu' mbyàl Pilat co'se' mbìn Pilat le' Jesús nguthle'. Sya, ngurez Pilat capitán par ñibdi's Pilat loo capitán. Ndxab Pilat:

—¿Ché', licque', ngolole' nguth Jesús, cà'?

—Aa, ndxab capitán.

⁴⁵ Co'se' mcàb capitán, ndxab capitán:

—Aa, ngolole' nguth Jesús, sya, mda' Pilat permis loo Chè par yilàa Chè thebol Jesús loo cruz.

⁴⁶ Ngoloa, ngua ti' Chè thib sab co' anze'f náp ntac. Ndye'th Chè. Mblàa Chè thebol

Jesús loo cruz. Mchi'x Chè saba lad thebol Jesús. Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n thib ye'r quèe co' naden' cho thib quèe. Ngoloa, mtau' Chè ro ye'r quèe con tedib quèe laj. ⁴⁷ Le' Mari, co' ngòc mèn yèez Magdala, no tedib xa'got co' lèe Mari co' ngòc xna' Chè na, ngua tee hui' co'te' mblo Chè, co' ngòc mèn yèez Arimate, thebol Jesús le'n ye'r quèea.

16

Jesús ngro xban.

(Mt. 28.1–10; Lc. 24.1–12; Jn. 20.1–10)

¹ Co'se' nguri'th huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, thib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc mèn yèez Magdala, no tedib xa'got co' ngro' lèe Mari co' ngòc xna' Cob, no tedib xa'got co' ngro' lèe Salomé, yon xa'gota mxi' thib loo nít perfum par ya tà' xa' nít perfuma lad thebol Jesús. ² Co'se' ngonli izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n sman, tatabe' ñaa mbe'th izlyo', nda yon xa'gota ro ye'r quèe co'te' mblo mèn thebol Jesús. No mzin xa' ro ye'r quèea le'pe' nde len huiz. ³ Per co'se' yamerle' zin xa' ro ye'r quèea, ndxab xa' loo xtàa xa':

—Per nalle' na, ¿chó teche quèe ro ye'r quèe par yòo na' le'n ye'r quèe, yey?

⁴ Per co'se' mzinpe' xa' ro ye'r quèe, gunèe xa' le' quèe laj roo co' ndoo nau' ro ye'r quèea ya indoo nau'te ro ye'r quèe. Ale ndoo xal'le' ro ye'r quèe. ⁵ Per co'se' ngòc xa'gota le'n ye'r quèe, gunèe xa' ndub thib mbyòo ladli co'te' ndoo xa'. Noc mbyòo thib ned xab mbyòo co' dib ando mbyòo co' ante nagus bèleque' ñaa. Co'se' gunèe xa'gota ndub mbyòo, ale mzyeb xa'gota. ⁶ Per mbyòo ndxab loo xa'gota:

—Ne'zyebte gu', ey. Na neeque' le' gu' nde cua'n Jesús che'n yèez Nazaret co' mque' mèn loo cruz. Jesús ngro xbanle'. Yende Jesús trè'. Huen huen hui' gu' co'te' mdi'xsua' mèn Jesús. ⁷ Nalle', huàa li gu' avis ndxè' loo myen' xin' mté'th Jesús no loo Pedr. Guuz gu' loo myen' le' Jesús ya ner loo myen' le'n thib yèez co' nac gulàaz che'n làaz mèn galile. Tya, tolo hui' myen' loo Jesús xalque' ndxab Jesús loo myen' pezea.

⁸ Sya, yende izlyo', mque' yon xa'gota carre. Mbii xa' ro ye'r quèea. Ale nxi'th xa' tant nzyeb xa'. No yende chó ngabte xa' loo nec thib mèn tant nzyeb xa'.

Jesús mblu' loo loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala.

(Jn. 20.11–18)

⁹ Co'se' ngolo ngro xban Jesús huiz co' ngòc ner huiz che'n sman co' nac huiz doming, nerleque' loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala, Mari co' mque' no gaz xpíi meexu' ndoore', ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús Jesús loo Mari. ¹⁰ Ngoloa, mxen Mari ned.

Ngua li Mari avisa loo rye mèn co' mque tee no Jesús ndoore'. Prob mèn nzi xi lezo' no nzi yón' mèn por cón che'n con' co' ngóc loo Jesús. ¹¹ Co'se' mbìn mèn ngue ta' Mari cuent le' Jesús ngro xbanle' no gunèele' Mari Jesús, ne'ngala'ste mèn di's co' ngue ta' Mari cuent.

Jesús ngro' too no mblu' loo Jesús Jesús loo chop myen' xin' mté'th Jesús.

(Lc. 24.13–35)

¹² Per loo ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús loo Mari co' ngóc mèn yèez Magdala, ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús tedib mod loo taachop myen' xin' mté'th Jesús co'se' ndoo ryop myen'a ned ndyaa myen' ned co' nac ned huan. ¹³ Co'se' ngolo gunèe myen' Jesús, mxen myen' ned. Ngua ta' myen' cuent loo taamas myen' xin' mté'th Jesús. Lomisque' ne, ne'ngala'ste taamas myen' xin' mté'th Jesús cuent co' mda' ryop myen'a loo myen'.

Jesús ngue xo'f zin' loo myen' xin' mté'th Jesús par hue' myen' di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 28.16–20; Lc. 24.36–49; Jn. 20.19–23)

¹⁴ Per más nde tee huiz, por derech, ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús loo ryete si' fthib myen' xin' mté'th Jesús láth co'se' ndub myen' loo mes liz thib mbi'. Sya, mbyoo Jesús myen' tac axta arid naad myen' no nguud myen' no por nayeze lezo' myen' tac indxela'ste myen' cuent co' mbìn myen' cón che'n mèn co' mda' cuent loo myen' le' mèn gunèe Jesús loo ngro xban Jesús. ¹⁵ Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Nase, ndlyazen ya gu' dib athu loo izlyo'. Ya ta' gu' cuent cón che'n di's ndac ndxè' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo rye mèn co' nzi ban dib athu loo izlyo'.

¹⁶ No ndxab Jesús:

—Mèn co' tyal yila's loon no loo cón chenen no yiloa gác bautizar mèn, mèn lyá'que'. Per ndxe'leque', mèn co' ne'tyalte yila's loon no loo cón chenen, mèn thidteneque' quexù' Diox par teti Diox mèn yiloa. ¹⁷ Lu'en loo gu' xal ñaa señ no yalguzye' co' li Diox loo mèn, mèn co' tyal yila's loon. Lomisque' ne, ngue ñibe'en loo gu' por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo lās niin no co' nzo la's yan, co' gu' xpīi meexù' loo mèn. Lomisque' ne, lín par tyoodi's gu' tedib di'stèe co' inacte di'stèe co' ndyoodi's gu' loo mèn. ¹⁸ No lomisque' ne, lín co'se' tyen gu' mbel', ne'quelede mbel' gu'. Ta' mèn nít yèth co' nos cuan' hua gu' no ne'líde cuan'a yalquìi loo gu' par gath gu'. Más de cona, ante gál gu' lad mèn yíiz, yac mèn yíiz loo yíiz co' mque no mèn, ne.

Jesús nguáp loo bé'.

(Lc. 24.50–53)

¹⁹ Texal ngolo mdoodi's no Jesús myen' xin' mté'th Jesús, xèe nzi hui' myen' xal nguáp Jesús loo bé'. No co'se' ngolo mzin Jesús loo bé', mdub Jesús cuat Diox loo bé'. ²⁰ Ngoloa, mbii myen' co'te' ngo no myen' Jesús. Mxen myen' ned. Nda te'th myen' no ngua lo myen' yalbàn co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo mèn dib athu loo izlyo'. Yub Tad Jesús mque tee no myen' ned mque tee myen'. No yub Tad Jesús ndli par ndxác huax señ no huax yalguzye' loo mèn por cón che'n myen', par ndlu' Tad Jesús loo mèn licque' nac di's co' ngue go myen' yalbàn no co' nde'th myen' loo mèn, no co' ndxác loo mèn. Taandxè' que' tolo gàca, ndee gu'.

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Luc Ye's

Trè' ntlo ndlu' cón che'n di's ndac che'n Diox co' mque' Luc ye's.

¹ Anze'f huax mèn mdoo lezo' par mque' mèn ye's cón che'n Jesucrist par mda' mèn cuent cón che'n thib thib con', con' co' ngóc làth nu', Tyofl. ² Mque' mèn ye's no mda' mèn cuent xal ngócpe'i. Mèn ngóc mèn co' gunèepe' con' co' ngóc. No mque tee lyath no mèn mèn co' mque tee go yalbàn cón che'n di's ndac cón che'n Diox. ³ Daa, ne, noo mbral no cón che'n thib thib con' co' ngóc, axta co'se' mtlo ngóc. No ndyaquen huen naca que'en ye's cón che'n xal ngóc ryethe con'a lool, Tyofl, lùu co' anze'f ndyu' loon no co' anze'f ndlin cas. ⁴ Por cona, ngue que'en ye's ndxè' lool par ta'l cuent no par nonl co' huen huen cón che'n con' co' nac lìcpe' cón che'n Jesucrist co' mblu'le' mèn lool.

Thib angl ngue ta' cuent le' thib mbed co' ryo' lèe Juàn Bautist gaal.

⁵ Hui' nexa, Tyofl. Co'se' ngóc Herod rey loo mèn yèezya' co' ngóc mèn gulàaz mèn jude tiempa, le'xque' le'n tiempa ngo ban thib mbi' co' ngóc nguley'. Mbi'a ngro' lèe Zacari. Thidte mxo'f zin' mbi' yalnguley' con thib ned mèn co' mnibe' tedib mbi' co' ngóc nguley' co' ngro' lèe Abi. Le' xa'got Zacari na, ngro' lèe Elisabet. Ngóc Elisabet bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Aarón, ne. ⁶ Ngóc Zacari ryop Elisabet mèn nali no mèn nambii loo Diox. Mdyubdi's Zacari ryop Elisabet xal mnibe' Diox loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa. Nec thib mod no nec tedib mod yende chó mèn ngo tiempa co' ngác ñii yèe ñii tì cón che'n Zacari ryop Elisabet loo chol con' co' nac cón che'n Diox. ⁷ Zacari ryop Elisabet ne'ndante xin' tac Elisabet ngóc xa'got rnith. Leque tiempa ngóc ryop sa'l Zacari xa'gool, ne.

⁸ Co'se' mzin huiz co' ngóc tiemp co' xo'f zin' mèn co' thidte nxo'f zin' no Zacari yalnguley' par li mèn sirv loo Diox le'n templ, ⁹ xalque' ngóc mod co' mque no mèn co' mxo'f zin' thib thib mèn zin' cón che'n yalnguley' le'n templ, le'xque' tiempa ngro' lèe Zacari rif par xo'f zin' Zacari le'n templ che'n Diox par tec Zacari du'r zen yal' le'n templ. ¹⁰ Sya, láth ngue tec Zacari du'r zen yal' le'n templ, ryete mèn co' mqueltàa nziri' fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bez mèn Diox. ¹¹ Làth xtau'a, mbyú' loo thib angl che'n Tad Diox loo Zacari. Ndoo angl ladli che'n còo' co'te' ntec nguley' du'r zen yal'. ¹² Co'se' gunèe Zacari ndoo angl, ne'ñeede Zacari cón li Zacari tant nzyeb Zacari. ¹³ Sya, gunii angla. Ndxab angl loo Zacari:

—Zacari, ne'zyebtel. Diox mbinque' di's co' ngue bezl loo Diox. Nalle' ngue niin lool: Xa'gotl co' nac Elisabet tyan thib xgan'l. No tub lèel mbed Juàn. ¹⁴ Anze'f xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo'l no anze'f tyac tín' lezo'l por cón che'n mbed. Más de cona, anze'f huax mèn tyac lezo' por cón che'n mbed co' tyan xa'gotl. ¹⁵ Tac xgan' lùu co' gáala gác thib mbi' co' anze'f tyu' loo Diox. Ne'gude xgan'l vin. Ne' ne' gu xgan'l nítguy. Ndoore' gáal xgan'l tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo xgan'l. ¹⁶ Xgan' lùua li le' huax mèn nación Israel lyàa yéc no lyàa lezo' par bere mèn nación Israel, yòo mèn nación Israel loo cón che'n Dioxpe' mèn tedib vez. ¹⁷ Xgan' lùu, co' ryo' lèe Juàn, ya lu' ner loo mèn cón che'n Crist ndoore' yi'th lu' Crist loo mèn loo izlyo'. Que tee te'th Juàn di's loo mèn cón che'n Crist xalque' mque tee te'th Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn póla. No gáp Juàn con' la's nii Juàn no la's ya' Juàn xalque' ngóp Lii con' la's nii Lii no la's ya' Lii póla. Tataa li Juàn loo mèn par yu' yàl lezo' mèn co' nac gundan loo xin' mèn no par tlo té'th mèn tyubdi's mèn co' nac mèn naad no mèn co' nac mèn nguud loo Diox xalque' mèn co' ndxác. Tataa li Juàn par gác nab mèn loo cón che'n Diox par tyubdi's mèn loo Crist co'se' yi'th Crist loo mèn.

¹⁸ Zacari mnibdi's loo angl. Ndxab Zacari loo angl:

—Zá mod gác yilazen ché', licque', gác con' co' ngue nee U' loon ba', a'?' Hui' U' nexa. Daa ngoxle' no xa'got daa ngoxle', ne.

¹⁹ Angl mcàb. Ndxab angl loo Zacari:

—Daa nac Gabriel co' nzo loo Diox par lin co' ñibe' Diox loon. Diox mnibe' loon par mbal toodiz nonl par tan cuent cón che'n di's co' gunee Diox loon par niin di's ndxè' lool. ²⁰ Per nalle' gác thib con' lool. Desde nalle' par delant lùu gác mud. Ne'gáctel tyoodi'sl le'n rye mbe' co' tyoo nac xin' xa'gotl. Con'a gác lool tac ne'ngala'stel di's co' ngue niin lool ndxè'. Gácque' con'a lool axta tyaa huiza no axta zin' tiemp co'se' tyan xa'gotl xin' xa'gotl.

²¹ Làth ndxác con'a loo Zacari, mèn nziri' par fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bed mèn ryo' Zacari le'n templ. Per ante mbui' mèn no ante gunaa mèn cón ndxác loo Zacari no cón mxac Zacari susque' nen ndlyen' Zacari le'n templ. ²² Co'se' ngro' Zacari le'n templ, ne'ngácte Zacari tyoodi's no Zacari mèn. Syare', mden' lezo' mèn no mda' mèn cuent le' Zacari mxyo'f loo con' loo le'n templ. Mbli Zacari señ loo mèn le' Zacari ngóc mud.

²³ Co'se' ngolo mdyaa huiz co' ngóc huiz co' mxo'f zin' Zacari zin' che'n yalnguley' le'n templ, mdyaa Zacari par liz Zacari. ²⁴ Ngolo nguri'th con'a, Elisabet, xa'got Zacari, mquée loole' xin'. No ale ne'ngro'de

Elisabet, ne' por chu'th, liz Elisabet le'n ga'y mbe' tac mbli Elisabet xtũuz, ndxab Elisabet le'n lezo' Elisabet: ²⁵ Tad Diox mbli con' ndxè' loon nalle' par taandxè' mod ne'tolode xiis no mèn daa.

Thib angl ngue ta' cuent thib mbeto' co' ryo' lèe Jesús gáal.

²⁶ Ngolo ndxác xop mbe' ndoo nac xin' Elisabet, Diox mtel' angl Gabriel par ngua angl le'n thib yèez che'n làaz mèn galile, yèezya' co' lèe Nazaret. ²⁷ Ngua too naa angla thib mza' yòn co' ngro' lèe Mari. Mza'a ngòp trat con thib mbi' co' ngro' lèe Chè par selya' mza' con Chè. Chèa nde bin thib mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. ²⁸ Sya, ngòo angl co'te' nzo mza'. Ndxab angl loo mza':

—San, Mari. ¿Máal, ey? Anze'f thib con' ndac li Diox anggác lool le'n huiz ndxè'. Diox nzo noque' lùu. Anze'f tyac lezo'l, Mari, loo rye mènget co'se' yilo gác con' ndxè' lool.

²⁹ Per co'se' ñèe Mari ndyoodi's no angl Mari, ante mbui' Mari no ante gunaa Mari. Ndxab Mari loo lezo' Mari: ¿Chonon tatua' ngue toodi's angl che'n Diox ba' loon, yoo? ¿Cón gác loon nalle'? ³⁰ Sya, ndxab angl loo Mari:

—Mari, ne'zyebtel. Ngro' lezo' Diox li Diox anggác thib con' ndac lool. Hui' nexa xá nac di's co' ngue niin lool ndxè': ³¹ Lùu quée loo xin'. No tyant thib xgan'l. Tub lèel mbed Jesús. ³² Mbed co' tyant lùua gác thib mbi' roo no thib mbi' xèn. Hue' mbed tedib lèe co' lèe Xgan'pe' Diox, co' nee di's, gácque' mbed xgan'pe' Diox. Noo noo ta' mèn cuent le' mbed, licque', nac xgan'pe' Diox, Diox co' nac Diox roo no Diox xèn loo ryethe con'. No li Tad Diox gác mbed rey loo mèn nación Israel xal ngòc David co' ngòc xudgool lùu rey loo mèn nación Israel póla. ³³ Ne'lyuxte no ne' ne' lith no tiemp co' ñibe' xgan'l loo mèn nación Israel thidtene yiloo.

³⁴ Sya, mnibdi's Mari loo angl. Ndxab Mari loo angl:

—¿Xá mod gác con' ndxè' loon, yey? Daa tarte coe no sa'len. Más de cona, tarte neen cón mènbi'.

³⁵ Angl mcáb. Ndxab angl loo Mari:

—Diox làa Xpii Natú' lool. Por cón che'n Xpii Natú'a, Diox li anggác con' roo con' xèn lool par ndootel hue' xin'l. Por cona, mbed co' tyanta gác xgan'pe' Diox par xo'f zin' mbed cón che'n Diox. ³⁶ No nalle' nde niin tedib con' lool: Elisabet co' ndxác mèn gulizl tyant thib xgan' Elisabet, ne. Mastale' ngoxle' Elisabet no mastale' mbez mèn le' Elisabet nac xa'got rnith, per nalle' ndxác le' xop mbe' ndoo nac xin'le' Elisabet. ³⁷ Ryethe con' co' ndlya's Diox li Diox nzoque' mod li Dioxa xal ndlya's Diox.

³⁸ Le' sya, ndxab Mari loo angl:

—Ana Diox. Daa nacle' moz che'n Diox. Li Diox con' loon xal ngue nee U'i loon.

Ngolo ndxab Mari tataa loo angl, ndyàa angl.

Mari ngua too naa Elisabet liz Elisabet.

³⁹ Leque le'n huiza, anze'f mguen lezo' Mari. Mxen Mari ned, nda Mari le'n thib yèez co' nziri' le'n yiido' par ned làaz mèn jude. ⁴⁰ Ngua Mari liz Zacari. Gunii Mari Diox loo Elisabet. Ndxab Mari:

—San, Elisabet. ¿Máal? ¿Cón ngue lil?

⁴¹ Co'se' mbìn Elisabet gunii Mari Diox loo Elisabet, ale mbuin mbed le'n xàn' le'n Elisabet. Sya, ngulàa Xpii Natú' loo Elisabet par tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo Elisabet. ⁴² Sya, cabii ndxab Elisabet loo Mari:

—Mari, angngro' lezo' Diox mbli Diox ngòc más con' ndac lool leque loo rye mènget co' naban dib athu loo izlyo'. No angngro' lezo' Diox gác más con' ndac loo xgan'l co' gáala.

⁴³ Tolo mdoodi's Elisabet. Ndxab Elisabet loo Mari:

—¿Chó nac daa par yi'th too naa xna' Tad daa daa, yoo? Yende cón ntac daa, ndyaquen. ⁴⁴ Tac texal mbinen guniil Diox loon, Mari, ale chàa, mden'en mbuin mbed co' ndoo nac xin'en ndxè' le'n xàn' le'n, tant ndyac lezo' mbed, ndyaquen. ⁴⁵ Huen ndal, Mari, tac ngola'sl le' Tad Diox lique' co' mcàbgòn Tad Diox lool li Tad Diox lool.

⁴⁶ Sya, ndxab Mari loo Elisabet:

Elisabet, dib nzo yéquen no dib nzo lezon mbezen loo Tad Diox: Tad Diox roo Tad Diox xèn nac U, Tad Diox.

⁴⁷ Leque daa ngue xo'f nde' ngue xo'f ndla' lezon. No anze'f ndyac lezon loo Diox, Diox co' nac Diox daa co' mtelá' daa loo ryethe con' ryes.

⁴⁸ Tad Diox ngoque' cuent le' daa nacque' thib moz loo Diox mastale' ndyaquen yende cón ntac daa. No desde nalle' par delant, ryete mèn co' naban chol tiemp, ñee mēna loon: Huen ndal, Mari, por cón che'n con' co' ngòc loon.

⁴⁹ Diox, co' nac Diox roo Diox xèn mblile' ngòc con' co' hui' mèn no con' co' ñaa mèn loon. Anze'f natú' nac lèe Diox.

⁵⁰ Tlatque' lezo' Diox ñèe Diox mèn, mèn co' zyeb no mèn co' tyóo loo cón che'n Diox le'n rye tiemp.

⁵¹ Con' roo no con' xèn nac co' nde teele' ndli Diox loo mèn. No mbli Diox ngòc nado' mèn nate's no mèn naxal'.

⁵² Mbli Diox par ngòc mèn co' mnibe' loo izlyo' ndxè' mèn be'the loo yalnibe' co' mnibe' mèn loo xtàa mèn. Le' loo mèn prob co' inacte mèn nate's na, mbli Diox ngòc mèn proba mèn roo no mèn xèn loo xtàa mèn.

⁵³ Le' mèn co' mque tee lan', mèn co' mson co' hua, loo mèn Diox mbli ngòp mèn che'n mèn. Loo mèn ric na, mbli Diox nague's ya' mèn no nague's nii mèn. Yende cón ngòp mèn.

⁵⁴ Mblyath no Diox mèn nación Israel, mèn co' mxo'f zin' cón che'n Diox. Mblyat lezo' Diox gunèe Diox mèn nación Israel.

⁵⁵ No ngòcque' mblyath noque' Diox mèn nación Israel xalque' ngòc di's co' mcàbgòn Diox loo mbi' co' ngro' lèe Abraham co' ngòc xudgool na' no loo mèn guliz mbi' thidtene.

⁵⁶ Ngolo mdoodi's Mari di'sa loo Elisabet, mbyan' Mari liz Elisabet casque' le'n son mbe'. Ngoloa, ndyaa Mari par liz Mari.

Trè' ndlu' xá mod ngòc co'se' ngóol Juàn Bautist.

⁵⁷ Nde nxon', mdyaa huiz co' mdoo nac xin' Elisabet. Ngóol xin' Elisabet. ⁵⁸ Co'se' mbìn mèn vecin Elisabet no mèn guliz Elisabet le' Diox mbli con' ndac loo Elisabet, ngua too naa mèn Elisabet no mbed par tyac lezo' mèn con' Elisabet. ⁵⁹ Ngolo xon huiz ngóol xin' Elisabet, mbe' Zacari ryop Elisabet mbed par gac circuncidar mbed xal ngòc costumbr che'n mèn tiempa. Leque tiempa mblyas mèn tub lèe mèn mbed xal lèe Zacari, xud mbed. ⁶⁰ Per xna' mbed ndxab loo mèn:

—¡Aa'! Juàn ryo' lèe mbed.

⁶¹ Mèn ndxab loo xna' mbed:

—¿Chonon indlyastel ryo' lèe mbed Zacari, à'? Yende chó mèn gulizl nzo co' lèe Juàn, ¿lé'?

⁶² Sya, mbli mèn señ loo Zacari, xud mbed, par ñee mèn chó lèe ndlyas Zacari tyub lèe mbed. ⁶³ Per Zacari co' nac xud mbed mna'b thib le' ye's loo mèn. Sya, mdub xud mbed di's loo ye's. Co'se' gunèe mèn mdub Zacari lèe mbed loo ye's co' ndlyas Zacari ryo' lèe mbed co' ndxab Zacari loo mèn loo ye's: Juàn ryo' lèe mbed, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn por tataa mdub Zacari lèe mbed loo ye's. ⁶⁴ Leque hora, mbere Zacari, mdoodi's Zacari tedib vez. Ndxab Zacari:

—Anze'f Diox roo no Diox xèn nac Diox. No anze'f ndac tín' nac Diox.

⁶⁵ Co'se' ngolo nguri'th con' ngòc loo Elisabet no loo Zacari, ryete mèn xtàa no vecin Elisabet co' nzo ban no gax Zacari no Elisabet anze'f mzyeb no ante mbui' mèn no ante gunaa mèn. No mbyath mbyèn con' co' ngòc loo Elisabet no loo Zacari par ned le'n rye yèezya' co' nziri' le'n yiido' co' nac gulàaz che'n mèn jude. ⁶⁶ Co'se' mbìn rye mèn par neda con' co' ngòc loo Elisabet, mbli mèn xtàuz no mbi'di's thib thib mèn loo thib xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn:

—¿Cón li mbed? No ¿cón gac mbed?

Tac, licpe' ba'i, anze'f thib con' ndac angmbli Tad Diox loo mbed.

Di's ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari loo Diox.

⁶⁷ Hora mbli Diox mtlo Zacari, mdoodi's Zacari tedib vez. No ngulaa Xpii Natú' che'n Diox loo Zacari. Mtlo Xpii Natú', mnibe' Xpii Natú' loo Zacari par bere Zacari, tyoodi's Zacari di's co' ndxab Diox angndoo Zacari tyoodi's Zacari. Ndxab Zacari:

⁶⁸ Loo Tad Diox co' nac Diox che'npe' mèn nación Israel ndyazen gab mèn le' Diox roo no Diox xèn nac Diox tac Diox mbi'th loo na', na' co' nac mèn nacionpe' che'n Diox. Mtelá'le' Diox na' loo con' ryes.

⁶⁹ Mbli Diox par gáal thib mbi' co' gáp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par tí' no làa mbi' na' loo con' ryes. Gáal mbi'a làth mèn co' nac bin che'n David co' ngòc rey póla co' mxo'f zin' thib zin' co' nac cón che'n Diox.

⁷⁰ Tataa mcàbgòn Diox gaca loo mèn nación Israel xal ndxab Diox te'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cón che'n co' gac loo mèn nación Israel más póla.

⁷¹ Mbi' co' gáala yi'th yáal par tí' no làa mbi' na' loo mèn co' nac ngolo ngola's na' no la's ya' rye mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñee mèn na'.

⁷² Ndlyatque' lezo' Tad Diox ñee Tad Diox na' xal mcàbgòn Tad Diox di's loo mèn co' ngòc xudgool na' li Tad Diox loo na'. Axta huiza no axta huiz nalze ne'ngyathla'ste Tad Diox cón che'n conveñ natú' co' mbli Diox con' xudgool na'.

⁷³ Con' ndxè' nac con' co' mcàbgòn Diox loo xudgool na', Abraham, li Diox.

⁷⁴ Le' Diox tí' no làa Diox na' loo mèn co' nac ngolo ngola's na' par tataa mod ne'zyebte na' li na' sirv loo Diox.

⁷⁵ Tataa li Diox par gac na' mèn co' thidtene ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par gac na' che'npe' Diox no par gac na' mèn nali no mèn nambli loo Diox le'n ryethe huiz co' naban na'.

⁷⁶ Ngolo gunii Zacari di's ndxè' loo Diox, mbere Zacari, mtlo Zacari, mdoodi's no Zacari Juàn xgan' Zacari co' nac mbedto' hora. Ndxab Zacari loo Juàn:

—Le' loo lùu na, xgan', lùu ryo' lèe mèn co' te'th di's co' gunii Tad Diox co' nac thidte Diox roo Diox xèn. Loo Tad Crist lùu ya ner par ya lu'l loo mèn no li nabl mèn par yòo mèn loo cón che'n Tad,

⁷⁷ par tataa mod mèn co' nac mèn nacionpe' Diox ta' cuent xá mod lyá' mèn loo con' ryes no par ta' mèn cuent xá mod tyon' xtol mèn, ndee.

⁷⁸ Tataa li Diox lool por tant ndlyat lezo' Diox ñee Diox mèn no por anze'f nque'

lezo' Diox nêe Diox mên. Lomisque', yi'th yáal thib mbi' loo izlyo' ndxè'. Mbi'a li par tyub xni' yéc mên no li mbi' par tyub xni' lezo' mên loo cón che'n Diox xal co'se' ndlyen huiz par teni' huiz loo izlyo'.

⁷⁹ Mbi'a li par tyub xni' yéc mên no par tyub xni' lezo' mên, mên co' nau' yéc nau' loo loo cón che'n Diox. No li mbi'a par tyub xni' yéc mên no par tyub xni' lezo' mên loo cón che'n Diox, mên co' nzi tee ban loo co' nac xin no loo co' nac xnaa che'n con' co' ncàb nquée yalguth loo mên. No li mbi'a par que tee ban na' rye nda na' no rye ndye'th na' làth xtàa na'. Con' ndxè' ngòc di's co' guni' Zacari no co' mde'th Zacari loo mbedto' co' ngòc Juàn, xgan' Zacari.

⁸⁰ Le' mbed xgan' Zacari co' nac Juàn na, mtlo mbed, ndoo roo mbed ndoo xên mbed. No sate más ndyub xni' yéc mbed no ndyub xni' lezo' mbed loo co' nac xtùuz mbed loo cón che'n Diox. No ale ngua mbed par ngòc ban mbed co'te' nagán axta mzin huiz leque mbed mblu' too mbed loo mên naciòn Israel.

2

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngóol Tad Jesús.

(Mt. 1:18–25)

¹ Le'xque' le'n tiemp co'se' ngóol Juàn, ngo thib mbi' co' ngòc gobiern co' mnibe' loo mên casque' dib athu loo izlyo' tiempa. Mbi'a ngro' lèe rey Agust. Mbi'a mdub ñibe' loo mên naciòn Israel, ne. Mnibe' mbi'a loo mên yèezya' che'n rye làaz mên naciòn Israel que no mên nac zin' thib padron yòolau. ² Ner ye's co' ngòc padron mtocxua' mên co'se' ngòc thib mbi' co' ngro' lèe Ciren gobernador loo mên rye yèezya' co' nac mên gulàaz siria. ³ Mnibe' Cesar Agust le' ryete mên co' inzo bante co'te' nac làazpe' mên no co'te' nac lipze' mên, mên co' nzo ban chol lugar co'te' inacte làaz mên, bii mên par làaz mên par gac empadronar mên, co' nee di's, ya lo mên lèe mên loo ye's yòolau co'te' nac làaz mên. ⁴ Cona, por fuerz mbi' lèe ngro' Chè ryop Mari le'n yèez Nazaret. Ngua Chè ryop Mari thib yèez co' nac làaz mên jude par ngua Chè ryop Mari yèez Belén, co'te' ngóol mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey axta pólle'a, par ya lo Chè lèe Chè loo padron yòolau tya tac Chè nde bin David co' ngòc reya póla. ⁵ Sya, ngua Chè ryop Mari yèez Belén par ngua lo Chè lèe Chè ryop Mari loo padron par nacle' di's le' Mari selya' con Chè. No le'pe' ante pen ndoo Mari ndoo nac xin' Mari. ⁶ Làth nzo Chè ryop Mari le'n yèez Belén, ale mtlo mden' Mari mquée yo'f lezo' Mari par gáal xin' Mari. Ale ngóol xin' Mari. ⁷ Pues yèez Belena ngóol mbed co' ngòc ner mbed ndlyo xgan' Mari. Ngóol mbed le'n liz ngon co'te' ndoo ngon. Ngolo ngóol mbed,

mchix Mari mbed lar' lad mbed. Ngoloa, ngua thix Mari mbed le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon yix tac ya yende lugar co'te' cued Chè ryop Mari le'n mesón, tant huax mên ndoo ned ndye'th.

Trè' ndlu' le' angl mdoodi's no mên co' ngòc pastor tiempa.

⁸ Tiempa, mqe no mên co' ngòc mên yèeza ranch mên gaxte ro yèez Belén par huan par nqueno mēna mbacxil' tac mēna ngòc pastor co' thib loote que no mbacxil' par nquenap mēna mbacxil' ndxáal yál'. ⁹ Látha, chàa, ngro' too thib angl che'n Tad Diox loo mēna. No mbyà'x thib xni' tin' che'n Tad Diox loo mēna. Látha, anze'f mzyeb mēna axta plóthe. ¹⁰ Sya, ndxab angl loo mēna:

—Ne'zyebte gu', ey. Daa ndal no di's co' nac di's ndac co' tan cuent loo gu'. Di's ndac ndxè' càb le' rye mên xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo'. ¹¹ Di's ndac co' ngue niin loo gu' ndxè' no co' ngue tan cuent loo gu' ndxè' nac: Nalle'que' ngolo ngóol thib mbed co' tí' no làa gu' loo con' ryes. Ngóolle' mbedale'n yèez Belén co' ngòc liz no làaz che'n mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. Mbedale'n Crist co' nac Tad loo ryethe con'. ¹² Di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' ngue tan cuent loo gu' pá ngóol mbed. Co'se' nêe gu' nax thib mbeto' le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon no nabix mbeto'a lar', sya, ta' gu' cuent mbedai.

¹³ Leque hora, chàa, mbyú' loo huax angl loo angla no loo mên co' nquenap mbacxil' ndxáal yál' rancha. Mtlo angla, mbil' ro angla loo Diox. Ndxab angla:

¹⁴ Li na' le' lèe Diox gac con' guryath no con' guryen loo bé'. Le' loo izlyo' na, Diox li yu' yál lezo' mên loo Diox no cue ban mên rye nda mên no rye ndye'th mên làth xtàa mên. No tyac lezo' mên loo con' co' nac co' nee lezo' Diox, mên co' ndxòo lezo' Diox nêe Diox.

¹⁵ Le' sya, co'se' ngolo ndyàa rye angl loo bé' tedib vez, mtlo mên co' nquenap mbacxil' rancha, mbez mēna loo thib xtàa mēna no loo tedib xtàa mēna:

—Nda na' yèez Belén, tá. Nda tee hui' na' ñeene' cón ngòc cón che'n co' gunee Tad Diox loo na'a.

¹⁶ Mxen mēna ned. Sirs sir's nda mēna par yèez Belén. Látha, chàa, ngua loo mēna. Gunée mēna Mari no Chè. Gunée mēna mbed, ne. Nax mbed le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon yix. ¹⁷ Co'se' gunée mên co' ngue no ranch huan co' nquenap mbacxil' ndxáal yál' mbed, mda' mēna cuent loo chol mên xal mda' angl cuent loo mēna cón che'n mbed. ¹⁸ Co'se' ndxòn chol mên cuent co' mda' mēna cuent, mên co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante ngú' rye mēna

no ante ñaa rye mēna. ¹⁹ Co'se' mbīn Mari cón che'n di's co' ndyoodi's mēn co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante le'n lezo' Mari non Mari di'sa. Yende chó loo mēn nda' Mari cuenta. Ante mdyóo Mari cón che'n di'sa no maste. ²⁰ Ngolola na, mxen mēn co' nqueno mbacxil'a ned, ndyaa mēna. No mbez mēna naroo nac Diox no con' roo con' xēn nac co' mbli Diox. No ndxab mēna: Diox quix U', Diox, loo Diox tac ngócque' con' xalque' mda' angl cuenta loo mēna.

Chè ryop Mari ngua no mbed le'n templ.

²¹ Ngolo xon huiz ngóol mbed, mbli Chè ryop Mari mandad ngóc circuncidar mbed xal ngóc costumbr che'n mēn tiempa. No sangmdub lēe Chè ryop Mari mbed Jesús co' ngóc lēe co' ndxab angl loo Mari co'se' ndoore' quéé loo mbed lezo' Mari.

²² Co'se' ngolo mdyaa sman mbembīi Mari loo yīiz ftan xal ngóc costumbr co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mēn, mbe' Chè ryop Mari mbed le'n templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén par lu' Chè ryop Mari mbed loo nguley' par ngócque' no mdyaaque' no mdyubque' di's co' gunii Diox no co' mnibe' Diox li mēn par lu' mēna le' mbed nac che'npe' Diox. ²³ Tataa mbli Chè ryop Mari tac loo ley co' mxo'f Moisés loo mēn ndub di's co' mnibe' Tad Diox le' ryete mbedbi' co' nerleque' gáal, mbeda gác che'n Diox, co' nee di's, xo'f zin' mbed cón che'n Diox loo Diox. ²⁴ Mbe' Chè ryop Mari chop mbīn par guth nguley' mbina loo Diox xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mēn cón che'n mbed ndlyo, di's co' mbez: Chele' mēn ne'guththe chop ngoo', guth mēn chop palomxtil'.

²⁵ Le'n tiempa ngo ban thīb mbi' le'n ciuda Jerusalén co' ngro' lēe Simeón. Mbi'a ngóc thīb mbi' ndac. No thidtene indxác falte mbi' le'n templ par mbez mbi' Diox no par mcòo' mbi' yéc mbi' loo Diox. Mdub quee lezo' mbi' 'pól zin thīb huiz no zin thīb ze co'se' tel' Diox Crist co' mcui Diox par tí' no lāa Diox mēn nación Israel loo mēn co' ngóc ngolo ngola's che'n mēn nación Israel por cón che'n Crist? No thidteneque' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mbi' co' ngro' lēe Simeón. ²⁶ Xpii Natú' che'n Diox mblo xo'f di's loo Simeón le' Simeón ne'gaththe ndoore' hui' Simeón loo Crist co' tel' Diox, co' yí'th yáal loo izlyo' ndxè'. ²⁷ Simeón ngua le'n templ xal mnibe' Xpii Natú' loo Simeón. Co'se' ngóo no Chè ryop Mari mbed, co' lēe Jesús, le'n templ par gāca loo mbed xal ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mēn, ²⁸ sya, mxen mbi' co' ngro' lēe Simeón mbed. Mde's mbi' mbed. Ndxab mbi' di's co' nac di's natú' no di's roo no di's xēn loo Diox. Ndxab mbi' loo Diox, ne:

²⁹ Tad, nase gāca xal nee lezo' U' loon. La U' gath daa tac U' mbliile' no ngócle'

con' mcábgon U' gác loon, daa co' nac moz U', Tad.

³⁰ Nase gunēlen mbed co' tí' no lāa mēn loo con' ye'rsin'.

³¹ No ngóol mbed ndxè' lāth mēn. No mdoo U' mbed ndxè' loo mēn par tí' no lāa mbed ryete mēn loo con' ye'rsin'.

³² Mbed ndxè' li par tyub xnii yéc mēn no par tyub xnii lezo' mēn loo cón che'n Diox, mēn co' inactive mēn nación Israel. No por cón che'n con' co' li mbed ndxè', xyo'f lēe xyo'f xti's mēn nación Israel.

³³ Le' Chè ryop Mari na, ante mbui' no ante gunaa co'se' mbīn Chè ryop Mari di's co' mbez Simeón cón che'n mbed loo Diox. ³⁴ Ngolola, ndxab Simeón loo Mari no loo Chè:

—Ndlyazen le' Diox li huen nda gu', ndee gu'.

Sya, ndxab Simeón loo Mari, xna' Jesús, ne:

—Mari, hui' nexa. Càba loo mēn nación Israel por cón che'n mbed ndxè' huax mēn lyá' loo con' ryes. No huax mēn tolo ryo xà' loo cón che'n Diox, ne, por cón che'n mbed ndxè'. No gác mbed ndxè' xal thīb señ loo mēn nación Israel. Ale tē'b mēn nación Israel mbed no chobla' mēn nación Israel mbed. ³⁵ No por cón che'n mbed, yú' no gác be' xá ñaa con' ndli thīb thīb mēn xtūuz le'n lezo' mēn. Le' part cón che'n na, Mari, ryete con' co' gác loo xgan'l ndxè' càb lool xi lezo'l no ten'l thīb yalnè tīn' le'n lezo'l xal co'se' nguiid mēn cuchi lad xtāa mēn. Thiba con' ndxè'.

³⁶ Le' tediba na, le'xque' tiempa ngo thīb xa'gotgool co' ngro lēe An le'n templ. Xa'gota ngóc rsap thīb mbi' co' ngro' lēe Fanuel. Mbi' co' ngro' lēe Fanuela nde bin tedib mbi' co' ngro' lēe Aser. An ngóc thīb xa'gotgool tiempa, ngoxle' An. Per co'se' mselya' An, myen'got yēn'leque' An mselya' An. Pente mdub An con' mbyòo co' mselya' Ana gaz lín' no maste ndoore' gath mbyòo. An be' mxec gunēe An mbed co' lēe Jesús. ³⁷ Mxex An, mbyan' thīb An, thap gal nzo thap lín' anon nguth mbyòo co' ngóc sa'l An. Thidteneque' ngóo An le'n templ ze no yál'. Mxo'f zin' An zin' cón che'n Tad Diox. Huax vez xlat An mbez An Diox, ne. ³⁸ Le'xque' hora, mzin An le'n templ. Gunēe An mbed co' lēe Jesús. Ngurez An Diox. Ngolo ndxab An Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n mbed co' lēe Jesús, mtlo An, mdoodi's An cón che'n mbed co' lēe Jesús loo mēn le'n ciuda Jerusalén, mēn nación Israel co' nzi quee lezo' lyá' mēn loo ryethe con' ryes la's ya' mēn co' ngóc ngolo ngola's loo mēn nación Israel.

Chè ryop Mari mbere mbyàa no mbed yēez Nazaret.

³⁹ Co'se' ngolo mdyaa ryete di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel cón che'n ner myen'bi' bix co' ndxáal, ndyàa Chè ryop Mari con mbed co' lèe Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile co'te' ngòc làazpe' Chè no Mari co' ngòc yèez Nazaret tedib vez. ⁴⁰ Le' mbed na, sate más ndoo roo mbed, no sate más ndoo xèn mbed, no sate más ale yub mbed ndoo yác mbed. Làth xtau'a, Diox mbli sate más ndxác con' ndac loo mbed, ne.

Tad Jesús mdoodi's no mèn co' ngòc maistr le'n templ tiempa.

⁴¹ Tiempa, xud mbed no xna' mbed mque tee lni pasc atate lín' co' ndxác ciuda Jerusalén. Co'se' ndxác lnia, huen huen nte' lezo' mèn nación Israel cón che'n co'se' mtelá' Diox mèn nación Israel la's ya' mèn nación Egipt más tiemp co' nde teele' ndri'th. ⁴² Co'se' mtaa Jesús si' fchop lín', ngua Chè ryop Mari con Jesús lni pasc ciuda Jerusalén xalque' nac costumbr co' ngure no mèn tiempa no co' nguled no mèn tiempa. ⁴³ Co'se' ngolo mblyuz huiz lnia, mbii Chè ryop Mari ciuda Jerusalén. Per ne'nda'de Chè ryop Mari cuent le' Jesús mbyan' le'n ciuda Jerusalén. ⁴⁴ Mbli Chè ryop Mari xtúuz peser làth rye mèn co' ngua lnia ndye'th Jesús. Pues mdoò Chè ryop Mari ned thib huiz. Syare', mcua'n Chè ryop Mari Jesús làth rye mèn guliz Chè no Mari no làth rye mèn co' ndlibe' Chè no Mari. ⁴⁵ Co'se' ñee Chè ryop Mari ne'yilode syal Jesús làth rye mèn, mbere Chè ryop Mari. Mquéé Chè ryop Mari par ciuda Jerusalén tedib vez par cua'n Chè ryop Mari Jesús tya.

⁴⁶ Axta ngolo son huiz, syare' mbli Chè ryop Mari gan mzyal Jesús. Ndub Jesús làth mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn le'n templ. Ndub yòn Jesús di's co' ndyoodi's mèn no le'le' mñibdi's Jesús di's cón che'n di's co' ndyoodi's mèn loo mèn. ⁴⁷ Co'se' ndxòn rye mèn co' nac maistra di's co' ndyoodi's Jesús, ante ngüi' mèn no ante ñaa mèn xá mod susque' ndxác Jesús no xá mod susque' ndxác Jesús ncàb ndac Jesús loo mèn. ⁴⁸ Co'se' mzyal Chè ryop Mari Jesús, ndub Jesús le'n templ. Ale mbyu' mbyàl Chè ryop Mari. Ndxab Mari loo Jesús:

—Xgan', ¿chonon tatua' mbli nol nu', à'? Daa no xudl anze'f mdyóo nu' máal. No ale ngue tee cua'n nu' lùu.

⁴⁹ Sya, mcàb Jesús loo Chè no loo Mari. Ndxab Jesús:

—¿Chonon ngue tee cua'n gu' daa, à'? ¿Ché' inonte gu' le' daa naquingue' xo'f zin' zin' loo con' co' nac cón che'n xudpe'en, cà'?

⁵⁰ Per ale ndxe'leque', ne'nda'de Chè ryop Mari cuent no indxònte Chè ryop Mari cón nee di's co' ndxab Jesús.

⁵¹ Ngoloa, ndye'th no Chè no Mari Jesús par yèez Nazaret. Le' Jesús na, toloque' mdubdi's loo Chè ryop Mari. Le' di's co' ndxab Jesús loo Maria na, ante le'n lezo' Mari nanee Mari cón che'n di'sa. Yende chó loo mèn nda' Mari cuent cón che'n di'sa. Ante Mari ndyóo cón che'n di'sa. ⁵² Látha, sate más ndoo roo mbed no ndoo xèn mbed. No sate más ndye'th xtúuz mbed yéc mbed. No sate más non mèn no nanee mèn le' mbed nac thib mbed ndac loo Diox no loo mèn por cón che'n con' ndac co' mtlo ndli mbed.

3

Juàn Bautist mtlo mbli' loo mèn cón che'n di's ndac co'te' nagán.

(Mt. 3.1–12; Mr. 1.1–8; Jn. 1.19–28)

¹ Co'se' ngòc lín' lín' si'n, lín'a o tiempa mdub mñibe' thib mbi' co' ngòc rey loo mèn. Mñibe' mbi'a loo mèn casque' díb athu loo izlyo' tiempa. Mbi'a ngro' lèe Tiber. Leque lín'a ngòc Pons Pilat gobernador loo mèn co' ngòc mèn yèezya' che'n làaz mèn jude. Le' Herod na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn galile. Le' Lip hues Herod na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn iture. No ngòc Lip gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn traconit. Le' Liseni na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn abilini. ² Leque tiempa, ngòc Anás no Caifás nguley' roo no nguley' xèn loo mèn nación Israel. Leque le'n tiempa, Diox mbli' loo Juàn xgan' Zacari co'te' nagán xá mod que tee xo'f zin' Juàn zin' co' nac rsin' Diox loo mèn. ³ Ngua riid Juàn huax lugar co'te' nziri' mèn gax ro yó'be' Jordán. Mbez Juàn loo mèn:

—Gulaa yéc gu' no gulaa lezo' gu' par tataa mod se' gu' mod co' ndxáp gu' loo Diox par tataa mod gac tyon' xtol gu' no yiloo lin bautizar gu'. ⁴ Ngòcque' con'a tataa xalque' mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr co' nac xti's Diox. Sayi ndxab:

Mbyèn thib di's che'n thib mbi' co' mbez yée cabii co'te' nagán co'se' ngo mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu' gu' par tyubdi's gu' loo Tad Diox gu' tac Tad Diox gu' yi'th ñibe' loo gu'.

⁵ Bli gu' par gac loo gu' loo ryethe mod ye'rsin' co' ndxáp gu' xal ndli mèn co'se' nsè mèn thib ftee, no xal ndli lal mèn thib yii no thib den, no xal ntel mèn thib ned co' nac ned narec, no xal ndli mèn co'se' ndli lal mèn thib ned co' mtelau nít yòo par tataa mod gac nab gu' co'se' yi'th ñibe' Tad Diox gu' loo gu'.

⁶ No gaca le' ryete mèn gòn cón che'n xá mod tí' no làa Diox mèn loo con' ryes.

⁷ Co'se' ndryo' mèn liz mèn no làaz mèn par nde mèn loo Juàn par li Juàn bautizar mèn, mbez Juàn loo mèn:

—¡Aa mèn ye'rsin'túb! Susque' nayi' gu' xal mbel' co' lèe huid. ¿Chó mèn ngóc mèn co' mda' cuent loo gu' par yi'th gu' loon par lyá' gu' la's ya' Diox co'se' gác tiemp teti Diox gu', à'? ⁸ Nabe'ste fque tee ban li gu' no góg gu' mèn ndac par lu' gu' gu' loo mèn le' gu', licque', mzye' mod co' nac gu' no co' ndxáp gu' loo Diox. No ne'gabte gu' loo xtàa gu': Abraham ngóc xudgool na'. Na nii loo gu': Axta loo chol quèe co' ngüi' gu' ba', Diox ndxácque' par li Diox le' quèe ba' gác xin' Abraham. No gácque' quèe ba' xin' Abraham. ⁹ Ndxàcla loo gu' nalle'que' nde zin' gaxle' tiemp co'se' tlo gác tub rez Diox cón che'n gu' par teti Diox gu' xal co'se' ntlo mèn, ngue cho' mèn thib xan' yaa xlè co' inda'de xlè ndac. Yaa xlèa cho'. No tec mèn yaa xlèa loo quí.

¹⁰ Sya, mni'bdi's mèn loo Juàn. Ndxab mèn:

—¿Cón ndxàal li nu' loo cón che'n Diox nalle', sya?

¹¹ Juàn mcàb loo mèn. Ndxab Juàn:

—Gu' co' ngue no chop camis, ndxàal ta' gu' thib camis càa mèn co' ingue node nec thib camis par gog mèn. Le' gu' co' ngue no xít gu' no lua' gu' na, ndxàal ta' gu' thib ro xít gu' no lua' gu' par hua prob mèn co' ingue node con' hua mèn.

¹² Lath xtau'a, mbi'th plá mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución loo Juàn par li Juàn bautizar mèn. Mèn mni'bdi's loo Juàn. Ndxab mèn:

—Maistr, ¿nu', à'? ¿Con ndxàal li nu'?

¹³ Juàn ndxab loo mèn:

—Ne'líde gu' cobrar masre' loo mèn cón che'n contribución loo co' ñibe' ley loo gu'.

¹⁴ Mni'bdi's plá solndad loo Juàn, ne. Ndxab solndad:

—¿Nu', a'? ¿Cón ndxàal li nu'?

Juàn mcàb. Ndxab Juàn loo solndada:

—Ne'techede gu' nec thib con' loo nec thib mèn. Ne' ne' quexù' que' fals gu' mèn loo con' co' tarte li mèn. Blec lezo' gu' loo tmi co' ndli gu' gan thib huiz zin'.

¹⁵ Per ryete mèn co' nzi beda, imbe see teede xtúuz mèn no lezo' mèn. Ndli mèn xtúuz cón che'n Juàn: Ne'stolque' Juàn nac Crist. ¹⁶ Juàn mcàb loo mèn. Ndxab Juàn:

—Licpe' ba'i, daa ndli bautizar gu' con nít. Per axta nare' yi'th thib mbi' co' lipe' par tlo ñibe' Xpii Natú' loo gu'. No tub rez mbi' cón che'n con' ye'rsin' co' ndli gu' par teti mbi' gu'. Mbi'a ndxáp más con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' leque daa. Ne' ne' indxàal daa par xaquen bò co' ndub dó' yilid nii mbi' par laan yilid nii mbi'. ¹⁷ Nde niin thib con' loo gu': Nde zin' gaxle' huiz no nde zin' gaxle' ze co'se' li Diox loo gu' xal ndli mèn co' nguis nzob triu. Nguis mèn nzob triu no ngo' xà' mèn nzob triu loo yix triu. Ndxeloa, ngosua' mèn nzob triu. Le' yix triu

na, tec mèn. Tataa li no Diox mèn. Le' mèn co' ngóc mèn nali no mèn nambii loo Diox na, Diox hue' mèn loo bé'. Le' mèn co' ngóc mèn naad no mèn nguud loo cón che'n Diox na, Diox ñibe' par ya mèn le'n ye'rbiil co'te' ne'yu'de quí no bèl thitene.

¹⁸ Taandxè' mod ngo Juàn yalbàn. No tolo mco'x Juàn thib mod no tedib mod co'se' mde'th Juàn no mblo Juàn yalbàn loo mèn cón che'n di's ndac. ¹⁹ Más de cona, ale mbyoo Juàn Herod co' ngóc gobernador co' ngóc hues Lip tac Herod mque no Herodi co' ngóc sa'l Lip xal xa'got Herod. Mbyoo Juàn Herod por mbli Herod taamas con' ye'rsin', ne. ²⁰ Per lugar de gòn Herod di's no ten' Herod di's co' ndxàb Juàn cón che'n Herod, ale mbli Herod tedib con' ye'rsin'. Mbli Herod mandad ya que' solndad Juàn lezi'f.

Juàn Bautist mbli bautizar Tad Jesús.

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹ Ndoore' que' solndad Juàn Bautist lezi'f, ngóc thib con'. Juàn mbli bautizar huax mèn. Látha, mbli Juàn bautizar Jesús, ne. Ngolo ngóc bautizar Jesús, ngurez Jesús Diox. Látha, chàa, mxyal' loo bé'. ²² Ngulaa Xpii Natú' loo bé'. Hora, gunaa Xpii Natú'a xal thib palomxtil' co'se' ngulaa Xpii Natú' loo Jesús. Texal ngulaa Xpii Natú' loo Jesús, mbyèn thib di's loo bé' co' mbez:

—Luu nac xgan' daa co' anze'f lezon no ngudloon. Anze'f ndxòo lezon ñièn cón che'n'l, ey.

Trè' ndlu' cón che'n rye mèn co' ngóc bin che'n xudgool che'n Tad Jesús.

(Mt. 1.1-17)

²³ Co'se' mtlo Jesús, mxo'f zin' Jesús zin' co' ngóc rsin' Jesús xal mñibe' Diox loo Jesús par li Jesús, nzo Jesús gal psi' lín'. Ngóc Jesús xgan' Chè xal mxyo'f di's co' ngola's mèn cón che'n Chè tiempa. Le' Chè na, ngóc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Elí. ²⁴ Le' Elí na, ngóc xgan' Matat. Le' Matat na, ngóc xgan' Leví. Le' Leví na, ngóc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngóc xgan' Jan. Le' Jan na, ngóc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. ²⁵ Le' Chèa na, ngóc xgan' Matati. Le' Matati na, ngóc xgan' Amós. Le' Amós na, ngóc xgan' Nahum. Le' Nahum na, ngóc xgan' Esli. Le' Esli na, ngóc xgan' Nagai. ²⁶ Le' Nagai na, ngóc xgan' Maat. Le' Maat na, ngóc xgan' Matati. Le' Matati na, ngóc xgan' Semei. Le' Semei na, ngóc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chèa na, ngóc xgan' Judá. ²⁷ Le' Judá na, ngóc xgan' Joan. Le' Joan na, ngóc xgan' Res. Le' Res na, ngóc xgan' Zorobabel. Le' Zorobabel na, ngóc xgan' Salatiel. Le' Salatiel na, ngóc xgan' Ner. ²⁸ Le' Ner na, ngóc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngóc xgan' Adi. Le' Adi na, ngóc xgan' Cosam. Le' Cosam na, ngóc xgan' Elmodam. Le' Elmodam na, ngóc xgan' Er. ²⁹ Le' Er na, ngóc xgan' Josué. Le'

Josué na, ngòc xgan' Eliezer. Le' Eliezer na, ngòc xgan' Jorim. Le' Jorim na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. ³⁰ Le' Matata na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Leví. Le' Leví na, ngòc xgan' Simeón. Le' Simeón na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. Le' Judaa na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chèa na, ngòc xgan' Jonán. Le' Jonán na, ngòc xgan' Eliaquim. ³¹ Le' Eliaquim na, ngòc xgan' Mele. Le' Mele na, ngòc xgan' Mainán. Le' Mainán na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. Le' Matata na, ngòc xgan' Natán. ³² Le' Natán na, ngòc xgan' David. Le' David na, ngòc xgan' Isaí. Le' Isaí na, ngòc xgan' Obed. Le' Obed na, ngòc xgan' Booz. Le' Booz na, ngòc xgan' Salmón. Le' Salmón na, ngòc xgan' Naasón. ³³ Le' Naasón na, ngòc xgan' Aminadab. Le' Abinadab na, ngòc xgan' Aran. Le' Aran na, ngòc xgan' Esrom. Le' Esrom na, ngòc xgan' Far. Le' Far na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. ³⁴ Le' Judaa na, ngòc xgan' Cob. Le' Cob na, ngòc xgan' Isaac. Le' Isaac na, ngòc xgan' Abraham. Le' Abraham na, ngòc xgan' Tar. Le' Tar na, ngòc xgan' Nacor. ³⁵ Le' Nacor na, ngòc xgan' Serug. Le' Serug na, ngòc xgan' Rag. Le' Rag na, ngòc xgan' Peleg. Le' Peleg na, ngòc xgan' Heber. Le' Heber na, ngòc xgan' Sal. ³⁶ Le' Sal na, ngòc xgan' Cainán. Le' Cainán na, ngòc xgan' Arfax. Le' Arfax na, ngòc xgan' Sem. Le' Sem na, ngòc xgan' Noé. Le' Noé na, ngòc xgan' Lamec. ³⁷ Le' Lamec na, ngòc xgan' Matusalén. Le' Matusalén na, ngòc xgan' Enoc. Le' Enoc na, ngòc xgan' Jared. Le' Jared na, ngòc xgan' Mahalaleel. Le' Mahalaleel na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Cainán. ³⁸ Le' Cainana na, ngòc xgan' Enós. Le' Enós na, ngòc xgan' Set. Le' Set na, ngòc xgan' Adán. Adana ngòc ner mbi' co' nerleque' mtocxua' Diox. Adana ngòc nerleque' mbi' co' ngòo loo izlyo' co' mblec biz no bin loo izlyo'.

4

Mebizya mblobya' Tad Jesús no mbli Mebizya preb loo Tad Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tòn Tad Jesús ro Mebizya.

(Mt. 4.1–11; Mr. 1.12–13)

¹ Ngolo mbli Juán Bautist bautizar Jesús, mbere Jesús, mbii Jesús ro yó'be' Jordán. Làth xtau'a, Xpii Natú' mnibe' loo Jesús, nda Jesús thib lugar co'te' nagán. ² Ngo Jesús co'te' nagána cho' huiz. Le'n huiza, ngua Mebizya co'te' ngo Jesús par mblobya' Mebizya Jesús. No mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús con' co' gab Mebizya loo Jesús. Le'n huiza ne'nghuade Jesús thidtene. Ngolo nguri'th rye huiza, anze'f mblyan' Jesús. ³ Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, licque', nac xgan'pe' Diox, bli le' quèe ndxè' gac pan par hual.

⁴ Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Iante con xít mèn no lua' mèn ban mèn. Ndxè'leque', mèn ban por cón che'n ryete di's co' nac xti's Tad Diox co' mbez Tad Diox loo mèn.

⁵ Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thib yii roo. No mbli Mebizya setilte mbyú' ryete nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús.

⁶ Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Daa ta lugar lool par ñibe'! loo rye nación ba'. No tan lugar lool gac ryethe con' roo no con' xèn che'n rye nación ba' che'npe' lùu tac che'npe'en nac rye nación ba' no ndana loo chol mèn co' ndlyazen tana. ⁷ Chele' lùu tyub xib loon no còo'! yécl loon, ryethe con' ba' gac che'n'l.

⁸ Per ale ndxe'leque', mcàb Jesús loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Byàa, Mebizya. Biiche loon. Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Diox ñibe' loo mèn. No ante loo Dioxpe' tyub xib mèn no còo' mèn yéc mèn loo Dioxpe' no maste. No ante loo Dioxpe' li mèn sirv.

⁹ Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda Jerusalén. Mtequée Mebizya Jesús yéc templ. Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, licque', nac xgan'pe' Diox, leque lùu bla' par gac chel loo yòo. ¹⁰ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Diox ñibe' loo angl che'n Diox par quenap angl lùu.

¹¹ Le' angl te'f ya' angl par lyàal ya' angl par quenap angl lùu par ne'huí'de niil loo quèe co'te' gac chel.

¹² Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Ne'aselidel par lil preb Tad Diox, co' nac Tad Diox lùu, par ñeel ñeene' ché' tli Tad Diox lùu con' ndlyas'l.

¹³ Co'se' ñee Mebizya ya yende mod li Mebizya gan loo Jesús par li Jesús con' ndlyas' Mebizya co'se' mblobya' Mebizya Jesús no co'se' mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ché' tli Jesús con' ndlyas' Mebizya, mxen Mebizya ned. Ndyàa Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús ndxep tiemp.

Tad Jesús mtlo mxo'f zin' cón che'n Tad Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile.

(Mt. 4.12–17; Mr. 1.14–15)

¹⁴ Le' Jesús na, mbere ndyàa par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. No Xpii Natú' che'n Diox thidteneque' ngo loo Jesús par li Xpii Natú' con' roo no con' xèn por cón che'n Jesús. Por cona, mbyath no mbyèn cón che'n Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile.

¹⁵ Mque tee lu' Jesús mèn co'te' ndub sinagog mèn ned ngua que tee Jesús. Ryete mēna sate más ndli mxyo'f lèe mxyo'f xti's Jesús.

No ndxàc con' guryath no con' guryèn cón che'n Jesús làth mènà.

*Tad Jesús ngo ban le'n yèez Nazaret.
(Mt. 13.53–58; Mr. 6.1–6)*

¹⁶ Ngoloa, ngro' Jesús par ned làaz mèn galile. Ndyàa Jesús par yèez Nazaret co'te' mbryoo mxyèn Jesús. Co'se' ngòc huiz sabd co' ndli mèn descans tiempa, Jesús ngòc le'n sinagog xalque' ngòc mod che'n Jesús par ndlab Jesús libr co' nac xti's Diox. ¹⁷ Le' sya, mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagog, mbi'a mda' libr co' mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's par lab Jesús ye'sa. Mxen Jesús libr. Co'se' mxal' Jesús loo libra, mzyal Jesús di's co' ndub loo libr co' mbez taandxè'.

¹⁸ Xpii Natú' che'n Tad Diox ngue ñibe' loon. Diox mdoo daa loo mèn par gon yalbàn no tethen cón che'n di's ndac co' nac cón che'n Diox loo mèn prob. No mtel' Diox daa par tegánen lezo' mèn co' nxi tín' lezo'. No mtel' Diox daa par telá'en mèn co' nac xal pres loo cón che'n Mebizya, no par tuben xñi yéc mèn no lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co' nau' yéc no mèn co' nau' loo loo cón che'n Diox. No mdoo Diox daa par telá'en mèn co' ndxezi'f no mèn co' ndxega's loo ryethe yaltii co' nac cón che'n Mebizya.

¹⁹ Mdoo Diox daa loo mèn par tethen no gon yalbàn co' nac xti's Diox loo mèn le'n tiemp ndxè' co' nac tiemp ndac co' nac co' guneepe' lezo' Diox par tlo mèn, lyá' mèn loo ryethe con' ryes.

²⁰ Ngolo mblab Jesús di'sa, mtau' Jesús loo libr. Mda' Jesús libr loo thib mbi' co' nque- nap sinagog. Ngoloa, mdub Jesús. Látha, xèe ngüi' mèn loo Jesús ñeene' cón gab Jesús loo mènà. ²¹ Sya, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo mènà:

—Nalzepe' ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's co' ndub loo libr ba' co' ngolo mbìn gu'.

²² Látha, rye mènà huenque' mdoodi's cón che'n Jesús. No ante ngüi' mènà no ante ñaa mènà cón che'n di's co' nabe's ndyoodi's Jesús loo mènà. No ale mnibdi's mènà loo xtàa mènà. Mbez mènà:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' inacte mbi' ba' xgan' Chè, cà'?

²³ Jesús ndxab loo mènà:

—Na tolo nii loo gu': Lìcpe' ba'i, daa ngobe' gu' ñee loon xal ndxab di's co' mbez: Doctor, leque lùu fteyacl. No ñee gu' loon: Con' co' mbìn nu' cón che'n con' co' mblil loo mèn yèez Capernaum, bli con'a loo mèn gulàazpe'l, ne.

²⁴ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Nec thib mèn gulàaz che'n thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, ne' ñee loo ndacte mèn gulàazpe'

mènà loo prob mènà. ²⁵ Daa nii tedib con' co' nac lìcpe' loo gu', ne: Huax xa'got viud ngo ban trè' làth mèn nación Israel le'n tiemp co'se' mde'th Lii di's co' ndxab Diox co'se' ngòc tiemp co' ne'nglåde yuu le'n son lín' narol loo mènà. Ngulaa thib huin tín' loo mènà tiempa, ne. ²⁶ Per Diox ne'ntel'te Lii loo nec thib mèn got viud co' ngo ban làth mènà tiempa. Ndxè'leque', Diox mtel' Lii loo thib xa'got viud co' ngo ban le'n thib yèez tith co' ngro' lèe Sarept co' ngure gaxte ciuda Sidón. ²⁷ Nonque' gu', ne, ngo huax mèn co' mque no thib yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mèn le'n nación Israel, co' ngòc tiemp co'se' mde'th Elise di's co' ndxab Diox. Per ne'ngyacte nec thib mènà por cón che'n Elise tiempa.

²⁸ Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngo le'n sinagog di's co' ndxab Jesús, sya, ryete mènà anze'f ngocloo gunèe Jesús. ²⁹ Ngo too nde'f mènà. No nguree mcàa mènà Jesús. Mblo' mènà Jesús thib lad ro ciuda. Ale mbe' mènà Jesús loo thib yii co'te' nziri' thib yèez. Loo yíia ngue thib quèe rhue. Tya mbe' mènà Jesús par túb mènà Jesús par xàn'. ³⁰ Per co'se' mzin no mènà Jesús ro quèe rhue'a, mbli Jesús ale xèe ngure mènà. Látha, mbli Jesús thib con' loo mènà. Xex xex nguri'th nde'f Jesús xi'th mènà, ndyàa Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi'. Le' thib xpii ye'rsin' ngòc loo mbi'a.

(Mr. 1.21–28)

³¹ Ngoloa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Capernaum co' nac thib ciuda che'n làaz mèn galile. Tya mblu' Jesús mèn atate huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. ³² Per co'se' ndxòn mèn di's co' ndyoodi's Jesús, mènà ante mbui' no ante gunaa mènà xal ngue lu' Jesús mèn tac ndyoodi's Jesús xalque' ñibe' Diox.

³³ Le'xque' huiza, ngo thib mbi' le'n sinagog mènà. Mbi'a mque no thib xpii ye'rsin'. Mbli xpiia par cabii ndxab mbi' loo Jesús:

³⁴ —Blá' U' nu', Jesús, U' co' nac mèn yèez Nazaret. ¿Chonon ndxòo U' xi'th nu', à'? ¿Ché' nde U' par telux U' nu', cà'? Daa ndlibe' U', Jesús. Daa naneque' le' U' nac mbi' natú' che'npe' Diox.

³⁵ Jesús mbyoo xpii ye'rsin'a. Ndxab Jesús loo xpiia:

—¡Quex! Ftau' ro'l. Gro' loo mbi' ba'.

Sya, mbli xpiia mquée mbii yéc mbi'. Ale ngulaa mbi' loo yòo loo ryete mèn co' ngo le'n sinagoga. Ngro xpii ye'rsin'a loo mbi'. Ale yende chó yalquii ngòc loo mbi'. ³⁶ Ryete mènà mzyeb co'se' gunèe mènà con' co' ngòc loo mbi'a. No mbez mènà loo thib xtàa mènà no loo tedib xtàa mènà:

—Susque' ndxác mbi' ba'. Ñibe' mbi' loo chol con'. No axta xpii ye'rsin' che'n meexu' ndxòn di's co' mbez mbi'. No ndryo xpii

ye'rsin' che'n meexù' loo mèn ante por di's co' mbez mbi' no maste.

³⁷No ale ndyoodi's rye mèn yèezya' co' nac che'n làaz mèn ciuda Capernaum co' nziri' gax loo ciuda Capernaum cón che'n Jesús.

Tad Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr:
(Mt. 8.14–15; Mr. 1.29–31)

³⁸Texal ngro' Jesús le'n sinagog, ngòo Jesús liz Mon. Le'pe' nax xna'zap Mon loo xlé'. Nalyat ndxab mèn guliza loo Jesús:

—Tad, fteyac U' mbiiz ndxè'.

³⁹Sya, mbii gax Jesús co'te' nax xna'zap Mon. Mteyac Jesús guna'. Leque hora, ngro xlé' guna'. No ngo che guna'. Mbli guna' cas mènà.

Tad Jesús mteyac huax mèn yíiz.
(Mt. 8.16–17; Mr. 1.32–34)

⁴⁰Co'se' nde bix huiz huiza, nde no mèn mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz loo Jesús par teyac Jesús mènà. Ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad rye mèn yíiza, mteyac Jesús mèn yíiza. ⁴¹Làth rye mèn yíiz co' mbi'th no mèn loo Jesús ngòo mèn co' mque no xpíi che'n meexù', ne. Co'se' mblo' Jesús xpíi che'n meexù' loo mènà, mbli xpíi meexù'a par mbez mènà cabii loo Jesús:

—U' nac xgan'pe' Diox.

Jesús mbyoo xpíi meexù'a. Ne'nda'de Jesús lugar tolo ngñii xpíia tac xpíi meexù' co' ngo loo mènà nonque' no naneeque' le' Jesús nacque' Crist.

Tad Jesús ngo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile.
(Mr. 1.35–39)

⁴²Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, Jesús ngro' thib lad ro ciuda co'te' yende chó mèn nzo no co'te' ne'ñeede mèn Jesús. Per mèn co' nziri'a mcua'nque' Jesús. Ngua mènà co'te' nzo Jesús. Mcua'n mènà mod par telen' mènà Jesús par ne'biide Jesús loo mènà. ⁴³Jesús ndxab loo mènà:

—Bla' gu' biin, ey. Tac daa naquinque' ga lo yalbàn loo mèn le'n taamas yèez, ne, cón che'n xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Tac por cona mtel' Diox daa loo mèn loo izlyo' ndxè'.

⁴⁴Cona, toloque' mque tee go Jesús yalbàn loo mèn le'n rye yèezya' co'te' ndub sinagog che'n mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn galile.

5

Tad Jesús mbli thib yalguzye' par ngogaa huax mbèel le'n yex che'n Pedr:

(Mt. 4.18–22; Mr. 1.16–20)

¹Thib vez ngòc thib con'. Jesús ngo gax ro thib lagun co' lèe lagun che'n làaz mèn gene-saret. Làtha, anze'f thib mèn'léy' mqueltàa loo Jesús axta mdí' mènà Jesús. Anze'f thib mèn mbly'a's ngòn di's ndac che'n Diox.

²Jesús gunèe ndub chop yòoyaa loo laguna gaxte ro play. No gunèe Jesús yende chó mèn nzo loo yòoyaaa. Tac mènà ngro' loo yòoyaa par tech mènà yex mènà. Mènà ngòc mèn co' ndyen mbèel. ³Le' sya, ngòo Jesús loo thib yòoyaa. Yòoyaaa ngòc che'npe' Mon Pedr. Mna'b Jesús loo Mon Pedr tete Mon Pedr yòoyaa taachu'te más par le'n lagun. Mtlo Jesús, mbly' Jesús mèn axta co'te' ndub yòoyaa loo lagun. Le' mènà na, ngure ro laguna. ⁴Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co' mqueltàa, ndxab Jesús loo Mon Pedr:

—Ya' nda na', Mon. Ftete yòoyaa. Nda na' co'te' más na's nzi nít par cobii gu' yex gu' le'n nít par yigaa mbèel le'n yex.

⁵Mon Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Mon Pedr:

—Maistr, dib xec yál' mque tee gobii nu' yex le'n nít. Per nec thib mbèel ne'nglide nu' gan ngagaa. Per ya que ñibe'le' U' loon, nda lobiin yex le'n nít ñeene' ché' tagaa mbèel le'n yex.

⁶Co'se' mblobii Mon Pedr con myen' xtàa Mon Pedr yex le'n nít, axta mbryed yex tant thib mbèel ngogaa le'n yex. ⁷Sya, mbli Mon Pedr no xtàa Mon Pedr sefi loo taamas mèn co' nac xtàa Mon Pedr co' nzo le'n tedib yòoyaa par yí'th lyath no myen' Mon Pedr. Sya, mtete myen' yòoyaa myen' loo nít axta co'te' ndub yòoyaa Mon Pedr loo nít. Mblyath no myen' Mon Pedr con xtàa Mon Pedr. Msè myen'a ryop yòoyaa con anab mbèel axta yamerle' dyep yòoyaa le'n nít tant né' yòoyaa con anab mbèel. ⁸Co'se' fièe Mon Pedr ndxàc con'a, mdub xib Mon Pedr loo Jesús. Ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—Tad, inzyalte daa ngue tee non U' tac daa nac thib mbi' co' ndxàp xtol no co' ncua'n xquin. Más huen ya ne'tolode que tee non U', ndyaquen.

⁹Ante mbui' Mon Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr no ante gunaa Mon Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr por tant thib mbèel co' ngogaa le'n yex. ¹⁰Leque con' co' ngòc loo Pedr ngòc loo Cob no Juàn co' ngòc xgan' Zebede co' ngòc xtàa Mon Pedr. Per mden' lezo' Jesús con'a. Jesús ndxab loo Mon Pedr:

—Ne'zyebtel, Mon. Desde nalle' par delant, ñibe'en lool tatua' lil loo mèn par tyal mèn yòo mèn loo cón che'n Diox xalque' mbliin ngogaa tant mbèel ba' le'n yex.

¹¹Co'se' mzin no rye mènà yòoyaa ro yòo biz, taate mblá' Mon Pedr no Cob no Juàn yòoyaa nazál' mbèel yòoyaa. Mblá' Mon Pedr no Cob no Juàn zin'a, ne. Mdoon nque Pedr no Cob no Juàn xís Jesús.

Tad Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi'.

(Mt. 8.1–4; Mr. 1.40–45)

¹² Láth ngo Jesús le'n thib yèez, mzin thib mbi' co' mque no thib yíiz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mbi' loo Jesús. Co'se' gunèe mbi' Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús no mcòo' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Nalyat mde'fro mbi' loo Jesús. Mna'b mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, chele' U' ndlya's teyac U' daa, U' ndxác nteyac mèn. Fteyac U' daa, Tad.

¹³ Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad mbi' no ndxab Jesús loo mbi':

—Ndlyazen le' lùu yac.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo mbi', chaa, mbyac mbi'. Mbembii lad mbi'. Mbi-iche yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi'. ¹⁴ Sya, mnibe' Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Yende chó loo ta'l cuent cón che'n con' co' ngolo ngóc lool ba'. Ante huàa lu'l loo nguley' le'n templ. No sangta'l ofrend co' mnibe' Moisés loo mèn ta' mèn co'se' ndxelo ndxac mèn loo yíiz co' mxac lùu ba'. Tataa huàa li par non mèn no ta' mèn cuent le' lùu mbyacle'.

¹⁵ Le' cón che'n Jesús na, sate más ndxath ndxèn no sate más mqueltàa mèn loo Jesús par gòn mèn di's ndac che'n Diox co' ndyoodi's Jesús no par teyac Jesús mèn loo chol yíiz co' mque no mèn. ¹⁶ Per ale ndxe'leque', ngro' Jesús thib lad láth mèn. Ngua rez Jesús Diox tya.

Jesús mteyac thib mbi' co' mtequech mbii.
(Mt. 9.1–8; Mr. 2.1–12)

¹⁷ Ngóc thib con' thib huiz láth ngue lu' Jesús mèn liz thib mbi'. Xi'th mèn co' nziri'a nzi ndub ndxep mèn co' ngóc mèn xley' farise. No mdub ndxep mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. Mèna ngro' le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, no co' nac rye yèezya' che'n làaz mèn jude, no ngro' mèna ciuda Jerusalén. Látha, ndxác con' roo no con' xèn che'n Diox la's nii Jesús no la's ya' Jesús par ngue teyac Jesús mèn yíiz. ¹⁸ Látha, mzin ndxep mènbi'. Nde no mèna thib mbi' loo thib camí. Mbi' mque no mbii che'n yíiz co' ntequech mèn. Ale mtequech mbii mbi'. Mbilya's mèna ale sangyòo no mèna mbi' le'n nyòo co'te' nzo Jesús par quix mèna mbi' loo Jesús. ¹⁹ Per yende mod yòo no mèna mbi' yíiza loo Jesús le'n nyòo tant thib mènley' nziri' loo Jesús. Sya, mcua'n mèna mod. Mquée no mèna mbi'a par yéc yòo. Ale mxal' mèna yéc yòo. No mcua'n mèna mod. Mtedó' mèna camí con' dó' par làa mèna mbíiz nazál' camí mbíiz par le'n nyòo xi'th mèn loo Jesús. ²⁰ Co'se' ñèe Jesús le' mèna ndxela'spe' no, licque', ndxáp mèna yalxla's loo Jesús, ante ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Mbi', xtol lùu no xquin lùu mton'len.

²¹ Sya, mèn co' ngóc maistr cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley' farise,

mtlo mèna, mbli mèna xtùuz le'n lezo' mèna no ndxab mèna le'n lezo' mèna: ¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi'? Ale ndli mbi' ba' cuent nac mbi' Diox. Anze'f nazab nac co' ndli mbi' cuent nac mbi'. Non na' no naneé na' yende chó mèn izlyo' gác ton' xtol mèn no xquin mèn. Angoluxte Diox ndxác nton' xtol mèn no xquin mèn, ¿lé'?

²² Per Jesús nonque' con' co' ngue li mèna xtùuz. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chonon tatua' ndli gu' xtùuz le'n lezo' gu', à'? ¿Xá nee gu'? ²³ Ñibdizen thib con' loo gu': ¿Cón nac co' más inagànte par daa par gaben loo mbi' ba'? ¿Ché' más inagànte gaben: Xtol lùu mton'len o ché' más inagànte gaben: Goo che no byàa lizl, cà'? Per ale yende chó mèn mcàb loo Jesús. ²⁴ Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Daa ndxab loo mbi' ba' mton'len xtol mbi' par ñee gu' no yila's gu' le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', ndxàpen con' la's niin no la's yan loo izlyo' ndxè' par ton'len xtol mèn.

Sya, alanleque' ndxab Jesús loo mbi' yíiz co' mtequech mbii loo rye mèna, loo lùu ngue niin:

—Goo too, fthùuz dáal, byàa lizl.

²⁵ Leque hora, chàa, ngo too nde'f mbi' co' mtequech mbii loo rye mènley' co' nziri'. Ale mthùuz mbi' dáa mbi' co' ngo'th mbi'. No ale mxen mbi' ned, ndyàa mbi'. No mbez mbi':

—Ay, Dio's. Con' roo con' xèn mbli Diox loon, yey. Ale mteyac Diox daa.

²⁶ Ryete mèn co' nziri'a, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna. Mbez mèna:

—Con' roo no con' xèn nac co' ndli Diox, cara.

No por gunèe mèna le' mbi'a mbyacle', anze'f mzyeb mèna no ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Nalze, por derech, mbui' na' ngóc thib yalguzye' roo no thib yalguzye' xèn loo na' no loo mbi' co' mbyaca, ¿lé'?

Tad Jesús ndxab loo thib mbi' co' lèe Levi.
—Ftoo nque xísen. Ya' nda na', ey.

(Mt. 9.9–13; Mr. 2.13–17)

²⁷ Ngolo ngóc con' co' ngóc loo mbi' co' mtequech mbii, ngro' Jesús liz mbi' co'te' ngóc con'a. Láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús mdub thib mbi' co' ngro' lèe Levi. Ndub li mbi' cobrar cón che'n contribución. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

²⁸ Texal mbin mbi' di's co' ndxab Jesús, ngo too mbi'. Mblá' mbi' rye con' ngue no mbi' tya. Nda no mbi' Jesús.

²⁹ Ngolo nguri'th plá huiz, mbli Levi mandad ngóc thib yalhua liz Levi par hua no Levi Jesús. Nde nxon', mqueltàa huax mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no

taamas mèn liz Leví par thidte hua no mènà Leví con Jesús loo mes. ³⁰ Mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mènà nziri' loo lue' no ro ryo' liz Leví. Nzi la's mènà xal ngue yuhua no Jesús Leví no taamas mèn co' mqueltàaa. Sya, mtlo mènà, xexte ngue bez mènà loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab mènà:

—¿Chonon nzi yuhua no gu' mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mèn co' ndxàp xtol, à'?

³¹ Per lugar de càb myen' xin' mté'th Jesús loo mènà, ale yub Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—Huì' gu' nexa. Daa tetac thib di's loo gu'. Le' mèn co' huen nzo lezo' no indyac yízite mèn, mènà ndyac inquinte teyac doctor mènà. Per mèn co' ndyac yíiz, mènà naquinque' teyac doctor. ³² Daa ne'ngalte par bezen mèn co' ndyac nac mèn ndac. Ndxé'leque', daa ndal par bezen mèn co' non le' mènà ndxàp xtol par lyàa yéc mènà no lyàa lezo' mènà no par zye' mod co' ndxàp mènà loo cón che'n Diox.

Mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, mènà mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Chonon imbe xlatte myen' xin' mté'th lùu, à'?

(Mt. 9.14–17; Mr. 2.18–22)

³³ Sya, mnibdi's mèn farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Ndxab mènà:

—¿Chonon mèn co' ngòc xin' mté'th Juàn no mèn co' ngòc xin' mté'th mèn xley' farise anze'f ngure xlat no ngòc mènà mèn co' anze'f ngure Diox. Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th lùu ba' ale ndxuhuaque' no ndx-
uque', à'?

³⁴ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—Nde niin thib con' loo gu'. No ndlyazen càb gu' loon: ¿Ché' nzo mod li gu' thib con' co'se' mselya' thib ned myen' co' mselya' par coe xlat mèn co' nac mèn guliz mbyòo láth nzo yalhua liz mbyòo co' mselya' no láth nzi no mbyòo mènà liz mbyòo, cà'? Yende moda, ¿lé'? ³⁵ Per zin thib huiz no zin thib ze co'se' ya ne'yo node no ya ne'cue node mbyòo co' mselya' mèn co' nac mèn guliz mbyòo. Axta syare', gac huiz co'se' cue xlatque' mèn co' nac mèn guliz mbyòo co' mselya'.

³⁶ Mtetac Jesús tedib di's loo mènà, ne. Ndxab Jesús loo mènà:

—Nde niin tedib con' loo gu': Yende chó xa'got nzo co' cho'xù' thib vestid cub par co bdé xa'gota lar' co' nac vestid cub thib vestid gox. Chele' xa'gota tataa li, ale teza'xù' xa'gota vestid cub, ¿lé'? Más de cona, indxáalte yòo bdé lar' cub che'n vestid cub loo vestid gox. ³⁷ Tolo ndxab Jesús loo

mènà: Yende chó mèn nzo co' co mezcál co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le', ¿lé'? Tac chele mèn co mezcál co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón gox co' nalé'le', le' sya, tolo lyé' garrafón goxa no xyo mezcala. Ngòc perdíd ryop con'a. ³⁸ Por cona, más huen co mèn mezcál co' diz ngro' palenc le'n thib garrafón cub. Sya, tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop con'a. ³⁹ Más de cona, yende chó mèn co' ndxu mezcál co' ndxàcle' mbe' ngue no mèn tyubla's mènà gu mènà mezcál co' diz ngro' palenc. Tac mbez mènà loo xtàa mènà: Ale ndyac na' masque' nix nac mezcál co' ndxàcle' mbe' ngue no na' leque mezcál co' diz ngro' palenc, ¿lé'?

6

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n nzob triu par nduhua myen' nzob triua thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa.

(Mt. 12.1–8; Mr. 2.23–28)

¹ Ngòc thib con' thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Nda riid Jesús co'te' nax thib le' yòo co'te' mblo mèn bin nzob triu. Láth nda riid no Jesús myen' xin' mté'th Jesús le'n ña' triua, mtlo myen' xin' mté'th Jesús, mcho' myen' bacdò triua. No mtlo myen', mdobya' myen' bacdò triu par hua myen' nzob triua. ² Sya, ndxab ndxep mèn xley' farise co' nziri' tya loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon indyubdi'ste gu' xal mnibe' Moisés loo na' loo ley co' mxo'f Moisés loo na' par ne'líde gu' zin' huiz descans co' nac huiz sabd, à'?

³ Per ale le'le' yub Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent no co' ndlu' cón che'n con' co' mbli David co' ngòc rey póla thib vez co'se' mblyan' David no mblyan' mèn co' mque tee no Davida, cà'? ⁴ David ngòo le'n tabernáculo che'n Diox tiempa. Negadi's mxen David pan co' nzi'f loo mes co' ngòc pan natú' loo Diox ndoore'. Nduhua David pana. Mda' David pana nduhua mèn co' ngo no David le'n tabernáculo, ne. Per gu' nonque' no naneeque' gu' le' pana indxáalte hua chol mèn. Ndxé'leque', ante nguley' ndxàp permis hua pana xalque' ngòc mod co' ngòp mènà tiempa. Per ale ne'ngode Diox cuent le' David mbli con' ye'rsin' co'se' mbli David con'a.

⁵ Ndxab Jesús loo mènà, ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxé', daa ñibe'pe' loo mèn cón li mèn huiz sabd.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' co' mque no saya' biiz.

(Mt. 12.9–14; Mr. 3.1–6)

⁶ Ngòc tedib con' tedib huiz sabd co' nac huiz descans co' nde nquea. Jesús ngòc le'n sinagog. Mtlò Jesús, mbilu' Jesús mèn. Ngo thib mbi' yíiz xi'th mèn, ne. Mbi'a mque no sa ya' mbi' co' nac ladli. Ale mbiiz cue' sa ya' mbi'a. ⁷ Làth mèn ngòc ndxep mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no ndxep mèn xley' farise, ne. Mèn xèe nzi la's loo Jesús par ñee mèn ñeene' ché' teyac Jesús mbi'a huiz sabd par tataa mod tyub nii mèn quexù' que' fals mèn Jesús. ⁸ Per Jesús nonque' xtùuz co' ngue li mèn xtùuz. Ndxab Jesús loo mbi' co' nayíiz ya'a:

—Goo too xi'th mèn ba'.

Sya, ngo too mbi' xi'th mèn co' nziri' tya.

⁹ Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' ngòc maistr no loo mèn xley' farise:

—Ñibdizen thib con' loo gu'. ¿Cón nac con' co', licque', mnihe' Diox loo mèn li mèn huiz sabd co' nac huiz descans? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndxàal li mèn con' ndac o ché' ndxàal li mèn con' ye'rsin', à? ¿Ché' más ndxàal tí' no làa mèn xtàa mèn loo con' ryes huiz sabd co' nac huiz descans o ché' más ndxàal guth mèn xtàa mèn huiz sabd co' nac huiz descans, à'?

¹⁰ Sya, mbui' Jesús loo ryete mèn co' nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega' ya', ey.

Mbi' mtega' ya' mbi'. Ale, chàa, mbyac ya' mbi'. Mbyan' ya' mbi' xalque' taasa ya' mbi'. ¹¹ Syase, por derech, ngòc loc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tant ngro' nayi' mèn gunèe mèn Jesús. Mtlò mèn, mbez mèn loo thib xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn:

—¿Cón li no na' mbi' ba' par guth na' mbi' ba' thidtene, cara?

Tad Jesús mcui si' fchop myen' co' ngòc myen' xin' mté'the' Tad Jesús.

(Mt. 10.1–4; Mr. 3.13–19)

¹² Leque le'n huiza, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thib yii par cues Jesús Diox. No dib yál' ngurez Jesús Diox yál'a. ¹³ Co'se' ngo nù' izlyo' tedib huiz co' nde nquea, Jesús mte' chez mèn co' ngòc xin' mté'th Jesús par mqeltàa no mèn Jesús. Mcui Jesús si' fchop myen'. Jesús mblo lèe myen'a mèn co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn dib athu loo izlyo'. ¹⁴ Ryete si' fchop myen'a ngòc mèn ndxè': Mon, co' mdub Jesús tedib lèe co' ngòc lèe Pedr; Ndech, hues Mon; Cob; Juàn; Lip; Bartol; ¹⁵ Mate; Max; Cob, co' ngòc xgan' Alfe; Mon, co' ngòc thib mbi' co' ngòc partid che'n thib ned mèn co' ngro' lèe cananist; ¹⁶ Jud, hues Cob; no jud Iscariot, co' ngòc

entregador co' mbilu'xù' Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús.

Tad Jesús ngue lu' loo huax mèn no ngue go xo'f Tad Jesús cón che'n Diox loo mèn.

(Mt. 4.23–25)

¹⁷ Ngolaa, ngulàa túb no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo yíia. Jesús mbyan' loo thib la's co' nziri' xan' yíia con myen' co' ngòc xin' mté'th Jesús. Ngure huax mènley' tya, ne. Mèn nde le'n rye yézya' co' nac che'n làaz mèn jude. No nde mèn ciuda Jerusalén. No nde mèn costen co' nde par ned cost Tir no mèn costen co' nde par ned cost Sidón. Mèn mbi'th par gòn mèn di's co' ngo Jesús yalbàn no par teyac Jesús mèn co' ndyac chol yíiz. ¹⁸ Mblo' Jesús xpíi meexù' loo mèn co' mxacti' por cón che'n xpíi meexù'a, ne. ¹⁹ Ryete mèn yíiz mbly'a's ante gál mèn yíiz Jesús tac mèn ñee mteyac Jesús mèn ante por cón che'n con' co' nzo la's ya' Jesús no co' nzo la's nii Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn: Loo thib ned mèn gac con' ndac. Le' loo tedib ned mèn na, gac con' ye'rsin'.

(Mt. 5.1–12)

²⁰ Látha, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Huen nda gu' co' nac mèn prob tac Diox ñibe'pe' loo gu' nalle'.

²¹ Huen nda gu', gu' co' nde che con' loo no gu' co' nzi yath huin nalle' tac yíloa Diox li hua gu' axta plóthe.

Huen nda gu', gu' co' ndxon' nalle'. Per zin thib huiz no zin thib ze li Diox tyac lezo' gu' no xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu'.

²² Huen nda gu' co'se' tlo yòo xyàn lezo' mèn ñee mèn gu'; co'se' tè'b mèn gu' thib lad; co'se' aseli mèn ta' mèn xyàn lezo' gu'; no co'se' ne' ne' indly'a's mèn gòn mèn cón che'n gu'. Mèn li cuent le' gu' nac mèn ye'rsin' por cón chenen, daa co' mbal yál loo izlyo' ndxè' xalque' ndxàal chol mèn loo izlyo'. ²³ Cona, ngue niin loo gu': Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' axta plóthe no cue gu' guyith xuxis le'n tiemp ndxè' tac Diox angta'la's huax con' ndac loo gu' loo bé' co' gac che'n gu' co'se' gac huiza. Gu' nonque' no naneegue' gu' tatua'que' mbli xudgool mèn ngòc nguàal con' loo prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla, ne.

²⁴ Tolo ndxab Jesús:

—Per, ay prob gu' izlyo', mèn ric. Tac nalle' ngolole' mda' gu' gust lezo' gu' axta plóthe. Nase guneele' cón che'n gu'.

²⁵ Ay, prob gu' izlyo'. Ale ndly'a's gu' que no gu' ryethe con' lya's gu' axta plóthe. Yíloa, ten' gu' huin axta plóthe, ne.

Ay, prob gu' izlyo', gu' co' alithe ndyac lezo' no co' alithe nzo'f nde' nzo'f ndla' lezo'. Zin thib huiz no zin thib ze co'se' gón' gu' no xi lezo' gu' axta plóthe.

²⁶ Ay, prob gu' izlyo'. Ryete mèn nabe'ste nda' cuent cón che'n gu' nalle'. Pues, tataaguè mbli mèn co' ngòc mēngool tiempa con mèn gutyè' co' ndxab mde'th mēna di's co' ndxab Diox. Per ilicte mde'th mēna di's co' ndxab Diox.

Jesús ngue ñibe' loo mèn que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn co' nac ngolo ngola's loo mēna.

(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷ Gu' co' nzi yòn di's co' ngue niin loo gu', niin con' ndxè' loo gu': Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'. Bli gu' con' ndac loo mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñèe gu'. ²⁸ Nado' di's nado' cuent gunii gu' loo mèn co' ñii yèe ñii tii cón che'n gu'. Gurez gu' Diox por cón che'n mèn co' asendli ngòc nguàal con' loo gu'. ²⁹ Chele' chó mèn quis thib lad cuat gu', fta' gu' tedib lad cuat gu' par quis mēna, ne. Chele' chó mèn ndly'a's a la fuerz teche mēna chamar gu', bla' gu' teche mēna camis gu', ne. ³⁰ Ftechè gu' con' loo mèn co' nde techè con' loo gu'. Le' mèn co' angmbe'xù' cón che'n gu' na, yende chó gabte gu' loo mēna par bere mēna, yilá' mēna co' mteche gu' loo mēna. ³¹ Fcua'n gu' mod li gu' con' ndac loo mèn co' ndxác hues xtàa gu' xalque' ndly'a's gu' cua'n mēna mod li mēna con' ndac loo gu'.

³² Chele' gu' ante que' lezo' ñèe mèn co' nque' lezo' ñèe gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende xàa. Tac chol mèn co' nac ante mèn ye'rsin', ne, ante nque' lezo' ñèe xtàa mēna, mèn co' ndli con' ndac loo mèn ye'rsin'a. Chele' gu' tataa ndli, le' sya, lalque' nac gu' con mēna no lalque' ngue li gu' xal ndli chol mèn ye'rsin', cara. ³³ No chele' gu' ante li con' ndac loo mèn co' ndli con' ndac loo gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende xàa. Lomisque' ne, chol mèn co' nac mèn ye'rsin' ndli con'a con xtàa mēna. ³⁴ Chele' gu' ntechè con' loo mèn ante por cón che'n interes co' ta' mèn càa gu' par li gu' gan por mtechè gu' con' loo mèn, ¿ché' ndyac gu' no ché' ngue li gu' cuent ngue li gu' con' ndac loo mèn co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende xàa. Lomisque' mod ne, mèn ye'rsin' ntechè con' loo xtàa mēna ante por interes co' càa mēna yilóa no maste. ³⁵ Per ndxe'leque', gu' ndxàal que' lezo' ñèe gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' no li gu' con' ndac loo chol mèn. No ftechè gu' con' loo mèn co'se' nquin mèn con'. No ne'cue queuede lezo' gu' techè gu' con' por interes co' ta' mèn ndxep con' càa gu' por cón che'n con' co' mtechè gu' loo mēn. Chele' gu' tataa li, sya, Diox tolo li anggác más con' ndac loo gu'. Sya, non mèn no ñèe mèn le' gu', llicque', nac xin'pe' Diox co' ñibe' loo alux con'. Tac Diox, ne, ndlique' huax con' ndac

loo mèn co' indxàpte mod par gab mèn Diox quix U', Diox, loo Diox, no loo mèn co' nac mèn ye'rsin'. ³⁶ Gòc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñèe hues xtàa mèn xalque' ndlyat lezo' xud gu' Diox ñèe xud gu' Diox chol mèn.

Jesús ngue ñibe' loo mèn ne'la'ste mèn loo xtàa mèn.

(Mt. 7.1-5)

³⁷ Ne'huí'de gu' no ne'ñaade gu' loo mèn par la's gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod ne'tub rezte Diox cón che'n gu', ne, por mcua'n gu' xquin gu' tataa co'se' ndla's gu' loo mèn. Ne' ne' cua'n gu' mod quexù' gu' no que' fals gu' chol mèn. Le' sya, Diox ne'quexù'de gu' por mcua'n gu' xquin gu' no xtol gu' co'se' nquexù' gu' no nque' fals gu' mèn. Fteri'th ftecan' gu' chol con' ye'rsin' co' ndli xtàa gu' loo gu' par tataa mod ton' Diox xtol gu', ne. ³⁸ Fta' gu' con' ncàa mèn co' naquin con'. Le' sya, Diox, ne, ta' con' naquin gu'. No co'se' ta' Diox con' càa gu'a, Diox ta' loo gu' xal co'se' nchix mèn nzob, ndub ndub nzob loo xibè' no loo almud no xal co'se' ndi' mèn nzob le'n bols. No nzib mèn bols par tolo yilóa loo nzob le'n bols. Leque moda, ta' Diox con' càa gu' xalque' mda' gu' con' ncàa mēna.

³⁹ Ngolóa, mtetac Jesús thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': ¿Ché' nzo mod tyen thib mbi' co' nac mbi' sieu ya' tedib mbi' co' nac mbi' sieu par tyoo ner mbi' sieua loo xtàa sieu mbi', cà'? ¿Ché' ngobe' gu' ne'yizi'fte no ne'yiga'ste ryop mēna le'n thib ye'r, cà'? Tazi'fque' ryop mbi' sieua le'n ye'r, ¿lé'? ⁴⁰ Nec thib myen' co' nac xin' mté'th thib maistr ne'ta'de myen'a con xtùuz co' ndli maistr no xtùuz co' ndli myen'. Per co'se' axta yilo li myen' stud, syare' gác myen' xal maistr myen'.

⁴¹ Nde niin tedib con' loo gu', ne: ¿Xá mod más ngüi' gu' loo thib le' chu'th yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' leque hui' gu' loo thib le' yaa vig co' nac más naroo co' nzo ngudloope' gu', co' nee di's, ale más ngüi' gu' loo ndxep con' ye'rsin' co' ndli hues xtàa gu' no ingüi'de gu' loo gu' loo huax con' ye'rsin' co' ndlipe' gu', à'? ⁴² No ¿xá mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues xtàa gu': Hues, led cuante; bla' go'en thib le' yix chu'th co' nzo ngudlool ba', no inda'de gu' cuent cón che'n yaa vig co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba', à'? Aa que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu', ndee gu'. Ner blo' gu' yaa vig co' más naroo co' nzo ngudloo gu' ba'. Le' yilóa na, co' gu' yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' ba'.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod nda' mèn cuent cón che'n xtàa mèn por mod co'

ndxàp mèn xal ndxàc be' thib yaa xlè co'se' ngüi' mèn loo xlè co' nda'yaaa.

(Mt. 7.17–20; 12.34–35)

⁴³ Nde niin tedib con' loo gu', ne: Yende thib yaa xlè ndac co' ta' thib xlè ye'rsin'. Ne' ne' yen thib yaa xlè ye'rsin' co' ta' xlè ndac. ⁴⁴ Tac thib thib yaa xlè ndxàc be' por xlè co' nda' yaa xlè. Yende mod lãa mèn ngudyuug loo thib yaa yis, ¿lé'? Ne' ne' lãa mèn uv loo yaa yis sars, ¿lé'? ⁴⁵ Lomisque' ne, thib mbi' ndac ndlique' con' ndac tac mbi' ndxòoque' lezo' li con' ndac co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li mbi'. Per mbi' co' nac mbi' ye'rsin' ndli con' ye'rsin' tac mbi' ye'rsin' ndxòoque' lezo' li con' ye'rsin' co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li mbi'. Tac ryete di's co' ndyoodi's mèn, que naca di's ndac, que naca di's zab, di'sa nac co' ndli mèn xtùuz no di'sa nac co' más nda' gust lezo' mèn par ndyoodi's mèn di'sa.

Jesús ngue ta' cuent cón che'n chop ned mèn co' nac xal thib liz mèn co' ndub loo thib cimient no tedib liz mèn co' ndub tua'te.

(Mt. 7.24–27)

⁴⁶ ¿Chonon co'se' mbez gu' daa, mbez gu', Tad, loon no indlide gu' cas di's co' ñibe'en loo gu', à'? ⁴⁷ Nde niin loo gu': ¿Chó mèn nac xal nac mèn co', llicque', nqueltãa loon no ndxòn mèn di's co' mbezen no ndli mèn con' co' ñibe'en? ⁴⁸ Pues mèn nac xal thib mbi' co' mxít te'f thib liz ro thib yó'be'. Nerleque' con' mbli mbi', na's mden' mbi' cimient par tub mbi' liz mbi'. Co'te' mden' mbi' cimient ngóc antub loo quèe. No ngolo mxít te'f mbi' liz mbi', ngulãa thib nít yòo yó'be'a. Ngozi'f nít yòoa cho liz mbi' con dib fuerz che'n nít. Per yende cón mxac liz mbi' tac ndub liz mbi' loo cimient co' nac antub loo quèe. ⁴⁹ Per mèn co' nzi yòn di's co' ngue bezen no indlide mèn cas loo di's co' ngue bezen, mèn nac xal thib mbi' co' mxít te'f thib liz mbi' ro thib yó'be'. No sangmblít te'f mbi' ftooz liz mbi' loo yòo. Ne'ngen'te mbi' cimient co'te' mdub mbi' liz mbi'. Co'se' ngro' nít yòo no nguáp nít yòo yó'be'a, ngozi'f nít yòoa liz mbi'. Ale mtexyath nít yòoa liz mbi'. Por derech, mblyux liz mbi' thidtene tac antub loo yòo mdub mbi' liz mbi'.

7

Jesús mteyac thib moz che'n thib capitán che'n nación co' ñibe' ciuda Rom.

(Mt. 8.5–13)

¹ Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co' mqueltãa loo Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ciuda Capernaum. ² Le'n ciuda Capernaum ngo thib mbi' co' ngóc capitán. Mbi'a ngóc mèn gulãaz che'n mèn ciuda Rom. Mque no mbi' thib moz. No nde nxon', anze'f nque' lezo' mbi' gunèe mbi' moz mbi'. Mxac len moz axta yamerle' mtin liz moz. ³ Co'se' ndxòn capitán le' Jesús

nteyac mèn yíiz, mtel' capitán plá mængool co' nac mèn nación Israel loo Jesús par ya na'b mèn di's loo Jesús par ya teyac Jesús moz capitán. ⁴ Mængoola mbii gax loo Jesús. Mto mængoola, nalyat mbez mængoola loo Jesús. Ndxab mængoola:

—Tad, ndxàalque' li U' favor ya lyath no U' capitán. ⁵ Tac capitana anze'f nque' lezo' ñee capitán mèn nación na'. No mnibe' capitán mxít te'f mèn thib sinagog nu' cón che'n capitán.

⁶ Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús mængoola. Co'se' nda zin' gaxle' Jesús con mængoola liz capitán, capitán mtel' plá amiu capitán par ya sál' amiaua Jesús. Ndxab mèn co' ndxàc amiu capitana loo Jesús:

—Tad, indlyaste capitán li xol capitán U' tac nden' capitán inzyál'te capitán yòo U' liz capitán. ⁷ Cona, ne'nglide capitán ryes ngui'th yub capitán loo U' par ngui'th cua'n yub capitán U'. Cona, mtel' capitán nu', nde nu'. No gunee capitán di's loo nu' co' ta' nu' cuent loo U'. Taandxe' gunee capitán: Tad Jesús, daa ngue na'b loo U', bli U' favor, ante ñibe' U' le' moz daa yac. Ndxelazquen yac moz daa. ⁸ Tac leque yub daa ngo xan' yalñibe' co' nac yalñibe' roo no nque non solndad co' ñibe'en loo. Chele' daa gab loo thib solndad par ya solndad thib mandad, solndad ya. No chele' daa gab loo tedib solndad par yí'th solndad loon, solndad yí'th loon. No chele' daa ñibe' loo moz daa par li moz daa thib zin', moz ya lii.

⁹ Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mèn, ante mbui' Jesús no ante gunaa Jesús cón che'n capitana. Mbui' Jesús loo mèn co' nziri' co' nda nque xís Jesús. Ndxab Jesús loo mèn:

—Licpe' ba'i, ne' ne' làth rye mèn nación Israel ñiñeeden nec thib mèn co' anze'f ndxela's no co' ndxàp yalxla's loo Diox xal capitán ba'.

¹⁰ Co'se' mbere mèn co' ngóc amiu capitán co' ngua sál' Jesús con mængoola, ndye'th mèn con mængoola par liz capitana, ale ñee mèn mbyacle' moz capitán tac Jesús mteyac moza axta co'te' ndoo Jesús ned nda Jesús.

Jesús mblo xban thib xgan' thib xa'got viud.

¹¹ Ngolo ngóc con'a loo moz capitana, tedib huiz co' nde nquea, mxen Jesús ned. Nda Jesús par tedib yèez, yèez co' ngro' lèe Nain. Nda no Jesús ryete myen' xin' mté'th Jesús. No nda nque rye mèn co' mqueltãa loo Jesús xís Jesús. ¹² Co'se' nda zin' gax Jesús ro yèez Nain, ñee Jesús ne' mèn thib thebol. Nda ca's mèn thebola panteón. Thebola ngóc angoluxte mbyòo loo guna' co' nac xna' thebol. Ngóc guna' co' nac xna' thebola thib viud, ne. Anze'f thib mèn yèeza mqueltãa con xna' thebol par nda ca's mèn thebol. ¹³ Co'se'

gunèe Tad Jesús guna'a, mblyat lezo' Tad Jesús gunèe Tad Jesús guna'. Ndxab Tad Jesús loo guna':

—Ne'gón'tel, ey.

¹⁴ Sya, mbii gax Jesús. Mbuàal Jesús caj che'n thebol. Le' mèn co' ne' thebol na, ngo too. Ngued mèna cuante. Ndxab Jesús loo thebola:

—Mbyòo, na ngue nii lool: Goo che.

¹⁵ Le' sya, mbyòo co' ngutha, chàa, ngro xban mbyòo no ngo che mbyòo. No mdub mbyòo. Mtlò mbyòo, mdoodi's mbyòo. Sya, mdix mèna caj loo yòo. Le' Jesús na, mxen ya' mbyòo. Mxít too Jesús mbyòo. Ndxab Jesús loo xna' mbyòo: Xgan'l ndxè', ey. ¹⁶ Co'se' gunèe mèn ngolo ngóc con'a, ryete mèna mzyeb. Mtlò mèna, ndxab mèn di's natú' no di's roo di's xèn loo Diox. No mbez mèna:

—¡Ay, Dio's! Thib mbi' roo no thib mbi' xèn nac mbi' co' nde làth na' co' nde'th di's co' ndxab Diox loo na'.

Mbez mèna, ne:

—Yub Diox nde lyath no na', na' co' nac mèn nacionpe' Diox, cara.

¹⁷ No mbyath mbyèn cón che'n con' mbli Jesús loo mbyòo loo ryete mèn yèezya', co' nee di's, co' nac rye yèezya' co' nac che'n làaz mèn jude no taamas yèez co' nziri' gaxte loo yèezya' che'n làaz mèn jude.

Juàn Bautist mtel' myen' xin' mté'th Juàn loo Tad Jesús.

(Mt. 11.2–19)

¹⁸ Juàn Bautist mbìn con' co' mbli Jesús tac myen' co' ngóc myen' xin' mté'th Juàn Bautist mda' cuent cón che'n con' co' nde tee ndli Jesús loo mèn loo Juàn. Sya, mtl' Juàn mèn co' ngua mandad par ngua xi mèna chop myen' xin' mté'th Juàn par tyoodi's no Juàn myen' ro lezi'f co'te' nzo Juàn. ¹⁹ Mtl' Juàn ryop myen'a loo Jesús par ñibdi's myen' loo Jesús ñeene' ché', ñicque', nac Jesús Crist co' ndxath no co' mxyo'f di's yi'th o ché' ndxàal cued mèn yi'th tedib mbi' co' nacpe' Crist. ²⁰ Sya, ngua ryop myen' co' mtl' Juàna loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Juàn Bautist mtl' nu' par ñibdi's nu' loo U' ñeene' ¿ché' U' nac Crist co' ndxath yi'th o ché' ndxàal cued nu' yi'th tedib mbi' co' nacpe' Crist, cà'?

²¹ Le'xque' hor co'se' mzin myen'a loo Jesús, Jesús ngue teyac huax mèn yíi co' mqe no chol yíilz ye'rsin'. No ngue go' Jesús xpíi meexù' loo mèn. No mdub Jesús xniì ngudloo huax mèn sieu. ²² Jesús ndxab loo myen':

—Byàa gu'. No fta' gu' cuent loo Juàn ro lezi'f con' co' ngolo gunèe gu' no con' co' ngolo mbìn gu'. Fta' gu' cuent xá mod mduben xniì ngudloo mèn sieu no ngüi' mèn sieua; xá mod mtoxcuan nii mèn coj par nali

ndyee mèn coj; xá mod mteyaquen mèn co' ndxa's no ndxèe yid lad; xá mod ndxòn mèn di's, mèn co' mcue' nza; xá mod ngo xbanen mèn nguth. Le' loo mèn prob na, ndethen no ngon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. ²³ Huen nda mèn co' ne'ten'te gác ngóc nguàal con' loo mèn por cón chenen no maste.

²⁴ Co'se' ngolo ndyàa mèn co' mtl' Juàn Bautist loo Jesús, Jesús mtlò mdoodi's loo taamas mèn cón che'n Juàn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Co'se' ngua tee hui' gu' co'te' nagána, ¿cón ngua tee hui' gu' co'te' nagána, à'¿ ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib xan' yíi co' ngol' mbii, cà'¿ Tyè', ¿lé'¿ ²⁵ ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib mbi' co' noc xab thib ned lar' huen, cà'¿ Tyè', ¿lé'¿ Gu' nonque' no naneque' gu' le' mèn co' ndxoc thib ned lar' huen no mèn co' ante nda' gust lezo', mèna más ñèe mèn co'te' nac liz thib rey, ¿lé'¿ ²⁶ ¿Xá nee gu'¿ ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, cà'¿ Aa. Licpe' ba'i, gu' ngua tee hui'que' thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox. No ngua tee hui'que' gu' thib mbi' co' nac más mbi' roo no mbi' xèn leque chol mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. ²⁷ Cón che'n Juàn co' ngua tee hui' gu'a nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Na tel' ner thib mbi' co' ya te'th ner di's ndac ndxè'. No lu' mbi' cón che'n lùu loo mèn par li nab mèn xtùuz mèn no lezo' mèn loo cón che'n lùu ndoore'. No gác con'a loo mèn xal co'se' ntocxua' mèn thib ned no ndli lal mèn thib ned.

²⁸ Na ngue nii loo gu' nalle': Yende chó mèn co' nde teele' ndxàal xàn' nii xna' mèn no xàn' nii xud mèn tarte gáal thib mbi' co' nac más mbi' roo no mbi' xèn co' nde'th di's co' ndxab Diox leque Juàn Bautist. Mastale', axta nalle' par delant mèn co' nac más be'the co' ngue ta' lugar par ñibe'pe' Diox loo mèn, más huen nda mèna loo Diox leque Juàn Bautist tac Diox co' xo'f más con' co' nac cón che'n Diox loo mèna leque con' co' mblo xo'f Diox co' nac cón che'n Diox loo Juàn.

²⁹ Co'se' mbìn mèn di's co' ndxab Jesús cón che'n Juàn, ryete mèn co' mbli Juàn bautizar no mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución co' mbli Juàn bautizara, axta syare' mbilila's mèna no mda' mèna cuent le' Diox nac Diox nali loo ryethe con' co' ndli Diox. ³⁰ Per mèn co' ngóc mèn xley' farise no mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel tiempa, mèna ne'ndalte ngli Juàn bautizar mèna. Mèna mté'b di's no mxis no mèna con' co' mbly'a's Diox angli Diox loo mèna. ³¹ Tad Jesús ndxab loo mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mèn co' nziri' tiemp ndxè', à'? 32 Nde niin thib con' loo gu': Mèn co' nziri' tiemp ndxè' lalque' nac xal myen' bix co' nguith loo xbi' co'se' mbez yèe myen', no ndxón' myen', no ndxecloo myen' loo xtàa myen'. Mbez myen' loo xtàa myen': Daa mqe dii loo flaut no ale ne'ngol' niide gu'. Lomisque', mbil' ro bàanen loo gu' no ne'ngxide lezo' gu' par ngón' gu'. 33 Tataa nac gu' tac co'se' mbi'th que tee Juàn Bautist làth gu', Juàn ne'nghuade pan axta plóthe xal ndxuhua chol mèn pan axta plóthe. No ne' ngu Juàn vin axta plóthe xal ndxu chol mèn vin axta plóthe. Mbez gu' loo xtàa gu' cón che'n Juàn le' Juàn mqe no xpíi che'n meexù'. 34 Ngoloa, ndalen, daa co' mbal yáal làth gu' xal ndxáal chol mèn. Na ndxuhua. No ndxun. Per ale mbez gu' le' daa ndxuhua cho' pan no ndxuch'o'en vin. No ale mbez gu' ndxác amiu daa mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no mqeltáan con mèn co' ndxàp xquin no xtol. 35 Per yende chó mport nzo lezon cón che'n con' co' ndli gu' xtúuz cón che'n Juàn no cón chenen tac mèn co', licque', ndxác, mèn nonque' no naneque' mèn le' con' co' ngue li Diox por cón che'n Juàn no por cón chenen nac con' ndac.

Tad Jesús ngua too naa Mon, Mon co' ngóc mèn xley' farise.

36 Ngolo gunii Jesús di'sa, thib mbi' co' ngóc mèn xley' farise co' ngua nee loo Jesús ya thuhua Jesús sa yèth liz mbi' con mbi', mbe' mbi' Jesús liz mbi'. No mdub no mbi' Jesús loo mes. 37 Látha, mzin thib xa'got ye'rsin' co' ngóp xtol co' nzo ban leque le'n yèeza. Co'se' mbín xa'gota le' Jesús nda liz mbi' xley' farise par hua no Jesús mbi', ale negadi's ngòo xa'gota liz mbi' con thib bote aceit perfum co' natoxcua' con quèe marm loo Jesús. 38 Ndxón' xa'gota. Mbii gax xa'gota loo Jesús co'te' mdub Jesús loo mes. Mtlo xa'gota, mtech xa'gota nii Jesús con nít loo xa'gota co' ndxón' xa'gota. Ngoloa, mte-cui's xa'gota nii Jesús con yis yéc xa'gota. Sya, msero xa'gota nii Jesús. Ngoloa, mtàa xa'gota aceit perfum co' anze'f nazi' ndlya' nii Jesús. 39 Co'se' fièe mbi' xley' farise co' ngua nee loo Jesús ya thuhua Jesús liz mbi' con'a, mbli mbi' xtúuz. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Chele' mbi' ndxè', licque', nac thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, ngnon mbi' no ngda' mbi' cuent chó nac xa'gota no chó loo xa'got nac xa'got co' ngue gáal mbi'. Pues daa nanee le' xa'got ba' nac thib xa'got ye'rsin' co' ndxàp xtol.

40 Sya, ndxab Jesús loo mbi' xley' farise:

—Mon, ndlyazen niin thib con' lool, cara.

Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Guneé U'i loon, Maistr:

41 Jesús ndxab loo mbi':

—Ngo chop mbi' co' ngro' te'f loo thib mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Thib mbi' ngro' te'f casque' thib mil pes. Le' tedib mbi' na, ngro' te'f casque' thib ayo pes loo mbi'a. 42 Ryop mbi'a ne'ngácte nguix tmi loo mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Mblyat lezo' mbi' gunèe mbi' ryop mbi' co' ngro' te'f tmi. Mton' mbi' yalgute'f co' ngro' te'f ryop mbi'a. Per nalle' lyazen fièel loon, Mon, de loo ryop mbi' co' ngro' te'fa, ¿chó mbi'a más mqe' lezo' mbi' co' mton' yalgute'f che'n ryop mbi'a, à'?

43 Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Ndyaquen le' mbi' co' mtechè tmi más ngulat lezo' gunèe mbi' co' más ngro' te'fa leque tedib mbi'.

Jesús ndxab loo Mon:

—Licque' con' neel ba'. Yende cón niin lool.

44 Látha, xèe ngüi' Jesús loo xa'gota. Ndxab Jesús loo Mon:

—¿Ché' ngue hui'l con' ngue li no xa'got ndxè' daa, à'? Anon ngòon lizl, ne'nda'del nít loon par ntechen niin. Per ndxe'leque', xa'got ndxè' mtech niin con nít loo xa' co' ndxón' xa'. No mtecuí's xa'got ndxè' niin con yis yéc xa'. 45 Ne'nserodel cuaten. Per xa'got ndxè' anon ngòo xa', thidteneque' ngue sero xa' niin. 46 Ne'ntàdel aceit yéquen xal nac mod co' ndli mèn. Per xa'got ndxè' mtegad aceit perfum co' anze'f nazi' ndlya' niin. 47 Por cón che'n con' co' ngue li xa'got ndxè' loon, anze'f ndlu' xa'got ndxè' nque' lezo' xa'got ndxè' fièe xa'got ndxè' daa. Por con' co' ngue li no xa'got ndxè' daa, ngue lu' xa'got ndxè' le' xa' non le' Diox mton'le' ryethe xquin xa' no xtol xa' co' ngóp xa'. Lomisque', ngue niin lool, Mon, le' mèn co' nden' le'n lezo' mèn indxàpte mèn xquin mèn no xtol mèn, no nden' mèn inquite mèn le' Diox ton' xtol mèn, mèn indlu'de nque' lezo' mèn fièe mèn xtàa mèn.

48 Le' sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, mton'len xtol lùu, ndee.

49 Le' mèn co' ndxab Mon ya thuhua mèn sa lua' liz Mon na, mèn nzi ndub no Jesús loo mes, ne. Mtlo mèn, mbez mèn loo xtàa mèn:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi' tac ale mbez mbi' axta xtol mèn no xquin mèn nton' mbi'?

50 Per Jesús ndxab loo xa'gota:

—Lùu mblyá'le' loo ryethe con' ryes tac ngola'sque'l loon. Nabe'ste byàa. Daa mblye' le' lùu nagàl yo lezo' loo cón che'n Diox, ndee.

8

Trè'ndlu' cón che'n mêngot co' mblyath no Tad Jesús no co' mbli mandad loo Tad Jesús ned mque tee Tad Jesús.

¹ Ngolo ngóc plá huiz ngua thuhua Jesús liz Mon, Jesús ngua que tee huax yééz no huax ranch. Mque tee go Jesús yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mque tee noque' Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, ne, myen' co' ne' tedib lée mèn co' ndxe' di's che'n Jesús. ² Mque tee no ndxep xa'got Jesús, ne, xa'got co' mteyac Jesús, no taamas xa'got co' mblo' Jesús xpíi che'n meexù' loo. Làth rye xa'gota, mque tee Mari co' ne' rypop lée Mari che'n mèn yééz Madalen. Loo Maria mblo' Jesús gaz xpíi meexù' ndoore'. ³ Làth xa'gota mque tee Juan, sa'l Chus co' ngóc mandador che'n rey Herod tiempa, ne. Ngo thib xa'got co' ngro' lée Susan làth xa'gota, ne. No ngo taamas mêngot co' mblyath no Jesús con con' co' mque note xa'gota.

Tad Jesús ngue ta' cuent cón che'n thib mbi' co' ngro' par ngua lo mbi' bin.

(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

⁴ No anze'f thib mèn mqeltàa ned nda Jesús par hui' mèn loo Jesús. Co'se' gunée Jesús mqeltàa huax mèn loo Jesús, Jesús mcua'n mod mtetac Jesús di's loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu', ey: ⁵ Thib vez ngro' thib mbi' co' ngo biz bin par co' mbi' bin. Per co'se' mtlo mbi', mblo mbi' biz bin, mblo mbi' ndxep biz bin gaxte ro ned. Per mèn co' mbri'th par neda, mèn mblo mdub loo bina. Làth xtau'a, mbi'th mbin bé'. Nduhua mbin biz bina. ⁶ Le' tedib lugar na, mblo mbi' biz bin loo yòo quèe. Per texal ngulen bina, ale sangmbiiz biz bina tac yende xcop loo yòo quèe. ⁷ Le' taandxep biz bin co' mblo mbi'a na, ngulàa le'n huan. Per más mbryoo mxyèn huan leque bina. Ale mblyus bina le'n huan. ⁸ Per taandxep biz bin co' mblo mbi'a ngulàa loo yòo be'f. Co'se' ngolo mbryoo mxyèn bina, mda' bina thib cosech ndac axta plóthe ale axta thib ayo nzob mda' thib thib quèe biz bina.

Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, cabii ndxab Jesús loo mèn co' nziri'a:

—Chele' gu' nden' co' nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No gola's gu' di's ndxè'.

Myen' xin' mté'th Tad Jesús mnibdi's loo Tad Jesús cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

⁹ Myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen':

—¿Cón nee di's di's co' mtetac U' loo mèn, à', Tad?

¹⁰ Jesús ndxab loo myen':

—Por part cón che'n gu', leque Diox li loo gu' par ta' gu' cuent no ten' gu' cón che'n xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Le'i be' nzo casloo loo alux mèn loo izlyo'. Loo taamas mèn daa ndyoodizque' con di's co' ntetaquen loo mèn. Le' sya, co'se' ndxòn mèn di's co' ngue tetaquen, gaca loo mèn xal loo mèn co', por derech, indxú'de con' loo. No co'se' ndxòn mèn di'sa, gaca loo mèn ne'yaa'dte di'sa le'n lezo' mèn.

Tad Jesús ngue ta' cuent no ngue go xo'f Tad Jesús loo myen' xin' mté'th Tad Jesús cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

¹¹ Con' ndxè' nac co' nee di's di's co' mte-taquena: Biz bin co' mblo mbi'a nee di's nac di's ndac che'n Diox co' ngo mèn yalbàn. ¹² Le' biz bin co' ngulàa ro neda nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n Diox. Per co'se' nde Mebizya, ngo' Mebizya di's co' mbin mèn le'n lezo' mèn no le'n xtúuz mèn par ne'yila'ste mèn cón che'n di's ndac no par ne'lyá'de mèn loo con' ryes. ¹³ Le' biz bin co' ngulàa loo yòo quèe na, nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n Diox. No co'se' ndxòn mèn di'sa, axta gust nda' lezo' mèn ndxòn mèn di's ndaca. Per nac mèn xal thib xan' ña' co' yende huax lox. Ndxela's mèn cón che'n di's ndac ndxepete tiemp. No co'se' ndli xtàa mèn ngóc nguàal con' loo mèn, ndryo xà' lezo' mèn loo con' co' nac di's ndac che'n Diox. ¹⁴ Le' biz bin co' ngulàa le'n huana na, nee di's nac mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox. Per mastale' ndxòn mèn cón che'n di's ndaca, toloque' nzi tee ban mèn xal nee lezo' mèn. Más ndli mèn ndxath ndxey' lezo' mèn loo yalgon' co' ndxàp mèn. No más ndxòo yéc mèn xá mod tolo ta' mèn gust lezo' mèn. Co'se' ndli mèn con'a, sya, ndxàc mèn xal biz bin co' mblyus le'n huan. Cona nee di's thidteneque' ne'nglide mèn cas cón che'n Diox. ¹⁵ Le' biz bin co' ngulàa loo yòo be'fa na, nee di's nac mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Mdyubdi's mèn xal mbez di's ndac no toloque' ndli nèe mèn mèn loo cón che'n di's ndac.

Trè'ndlu' le' Tad Jesús ngue tetac cón che'n mèn co' ngo xniì lampr.

(Mr. 4.21-25)

¹⁶ Mtetac Jesús tedib di's loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin tedib con' loo gu', ey: Yende chó mèn nzo co' ngo xniì thib lampr par tau' mèn loo xniì con thib bald o too mèn lampr xan' thib lun', ¿lé'? Ndxle'leque', mèn quetal lampr gáp par teniì lampr loo mèn co' ndxòo no mèn co' ndryo' le'n nyòo. Lomisque' ne, tataa ndxàal gac cón che'n di's ndac par

yath yèna loo mèn par tyub xniì yéc mèn no par tyub xniì lezo' mèn loo cón che'n Diox. ¹⁷ Yende nec thib con' co' nacasloo loo mèn co' ne'ryo xo'fte. No yende nec thib con' co' xexte ndli mèn co' ne'yathte no co' ne'yú'de loo xnaa.

¹⁸ Cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar yaa'd di's co' ngue niin loo gu' ndxè' le'n lezo' gu'. Tac mèn co' ndxòn ndac cón che'n di's ndac che'n Diox, mènà más tolo gòn ndac cón che'n di's yiloo. Per ndxe'leque', mèn co' indyalte par tolo gòn mènà cón che'n di's ndac che'n Diox, Diox tau' yéc mènà no tau' Diox lezo' mènà par gàca loo mènà, por derech, yathla's mènà cón che'n di's ndac co' mbìn mènà.

Xna' Tad Jesús no myen' huespe' Tad Jesús nde nee máa Tad Jesús.

(Mt. 12.46–50; Mr. 3.31–35)

¹⁹ Látha, mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús co'te' nzo Jesús. Per yende mod bii gax xna' Jesús no myen' huespe' Jesús loo Jesús tant thib mèn nziri'. ²⁰ Sya, mbli mènà avis loo Jesús. Ndxab mèn:

—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nzi par xis mèn ba'. Ndlya's myen' tyoodi's no myen' U'.

²¹ Mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Mèn co' ndxaa'd di's co' nac di's ndac che'n Diox no nté'th mèn xal ndlu' di'sa, mènà nac xal xnan no nac mènà xal huespe'en.

Ante gunii Tad Jesús loo mbii no loo nít co' ndxetoo loo lagun, xègà nguled mbii no xègà nguled ndxetoo nít loo lagun.

(Mt. 8.23–27; Mr. 4.35–41)

²² Ngòc thib con' le'n huiza. Thib huiz Jesús ngòo le'n thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nda na' tedib lad ro lagun ba'.

Mtete myen' yòoyaa loo nít. Nda no myen' Jesús. ²³ Per láth nda tetee myen' yòoyaa loo lagun, Jesús mxen mcal'. Ale mdát Jesús. Leque hora ngro' thib mbiidó' loo lagun. Mtlo mbii, mxít too mbii nít loo lagun. No ngòo mbii nít le'n yòoyaa. Ale mzyè nít le'n yòoyaa. Casque' ryes ngòc ngue dep yòoyaa le'n nít. ²⁴ Sya, jyende myen' iz-lyo'!, ngua lo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, blo' U' mcal' loo U'. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít, yey.

Sya, ngo che Jesús. Gunii Jesús loo mbii no gunii Jesús loo nít co' ndxetoo loo lagun. Texal gunii Jesús di'sa, xèe ngure mbii no xèe ngure nít. ²⁵ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Máa yalxla's co' ndxàp gu' loo Diox no loon, à, ey? Per myen', ale ndxe'leque', mzyeb tín'. No ale ante mbui' myen' no ante gunaa myen' loo Jesús. No mnibdi's myen'

loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba', yey? Ale ante mnibe' mbi' loo mbii no loo nít, xèe ngure mbii no xèe ngure nít co' ndxetoo ba'.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' che'n làaz mèn gadar, mbi' co' ngo xpíi ye'rsin' loo.

(Mt. 8.28–34; Mr. 5.1–20)

²⁶ Ngoloo, mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn gadar. Yèezya'a nziri' tedib lad ro laguna. Nziri' yèezya'a loo xnaaleque' loo xyòn che'n làaz mèn galile, ne. ²⁷ Texal mbilàa Jesús con myen' loo yòoyaa, mbii gax thib mbi' yèez Gadar loo Jesús. Ndxàcle' tiemp ngue no mbi' thib mbii co' nzib ndlau mbi'. Mbiià ngòc thib baan xpíi meexù' co' ngòo loo mbi'. Co'se' nquée mbii mbi'a, che mbi' nque tee mbi'. Ne' ne' indoo lezo' mbi' yo ban mbi' liz mbi'. Ndxè'leque', co'se' nquée mbii mbi', ndxòo mbi' le'n panteón. No ale ndxàt mbi' le'n armit co'te' nac panteón. Tac huax vez nquée mbii che'n xpíi meexù'a loo mbi'. Cona, ntedó' mèn ya' mbi' no nii mbi' con caden par ne'ryo'de mbi', ya mbi' pál. Per co'se' nquée mbii che'n xpíi meexù'a mbi', ale ncho' mbi' caden con fuerz co' ndxàp mbi' co' ndli xpíi meexù' loo mbi'. No ndli xpíi meexù' nque' mbi' carre par nda mbi' co'te' nagán. ²⁸ Co'se' gunèe mbi' Jesús, xpíi meexù'a mbli mdub xib mbi' loo Jesús. No mbli xpíi meexù' ngrozèe yii no ngrozèe den mbi'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Chonon ngue go U' xí U' loo cuent cón chenen, Jesús, xgan' Diox, co' ñibe' loo ryethe con', à? Na'ben loo U', ne'tetide U' arid daa, Tad.

²⁹ Xpíi meexù' mbli tataa ndxab mbi' loo Jesús tac Jesús ngue ñibe' loo xpíi meexù' par ryo xpi meexù' loo mbi'. ³⁰ Jesús mnibdi's loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Chó lèel, à'?

Per xpíi meexù' co' nzo loo mbi' mbli par ndxab mbi':

—Daa lèe Legión.

Tataa mod ndxab mbi' loo Jesús tac thib baan ngòc xpíi meexù' co' ngòo loo mbi'a. ³¹ Sya, thidte ngòc rye xpíi meexù'a. Mna'b xpíi meexù'a loo Jesús par ne'cobiide Jesús xpíi meexù' le'n ye'rbiil. ³² Gaxte tya nzi tee yuhua thib partid nguch cho thib yii. Rye xpíi meexù'a mna'b loo Jesús la' Jesús yòo xpíi meexù'a loo nguch. Jesús mda' lugar loo xpíi meexù' par ngòo xpíi meexù'a loo nguch. ³³ Le' sya, ngro' rye xpíi meexù'a loo mbi'a. No ngòo rye xpíi meexù'a loo partid nguch co' nzi tee yuhua cho yiaa. Ale angnziri' nguch, mque' nguch carre. Ale mbyùub nguch, ngulàa nguch le'n lagun. Ryete nguch nguáp nít. Nguth rye nguch.

³⁴ Co'se' gunèe mèn co' ngue queno ngucha le' nguch mbyub le'n lagun, mqué nít yéc nguch, nguáp nguch nít loo lagun, ante mzyeb mènà. Mque' mènà carre. Ngua ta' mènà cuent loo mèn yèez. No ngua ta' mènà cuenta loo mèn co' nzi tee par huan.
³⁵ Ngro' mèn yèeza par ya tee hui' mèn con' co' ngòc loo nguch. Co'se' mzin mèn co'te' nzo Jesús, mzyal mèn mbi' co' ngòc xpíi meexù' looa. Ngro'le' xpíi meexù' loo mbi'. Mdub mbi' loo Jesús. Noc xable' mbi'. No ndxe'sleque' mbi' mdub mbi'. Ale ryete mènà mzyeb gunèe mènà mbi'.
³⁶ Mèn co' gunèe xá mod ngro xpíi meexù' loo mbi', mènà mda' cuent loo rye mèn co' mbi'tha xá mod mblo' Jesús rye xpíi meexù' loo mbi'.
³⁷ Sya, rye mèn yèezya' che'n láaz mèn gadar mlo mna'b loo Jesús más huen ryo' Jesús tya tac anze'f mzyeb mènà gunèe mènà con' mbli Jesús loo mbi' co' mque no xpíi meexù'a. Sya, ngòc Jesús loo yòoyaa. Mbii Jesús tya.
³⁸ Le' mbi' co' ngro xpíi meexù' looa na, nalyat mde'b ro mbi'. Mna'b mbi' loo Jesús ta' Jesús lugar loo mbi' par ya no mbi' Jesús. Per Jesús ne'ndalta. Mnibe' Jesús loo mbi' más huen yan' mbi'. No ndxab Jesús loo mbi':

³⁹ —Aa'a. Bere byàa par lizl. No fta' cuent loo mèn ryethe con' mbli no Diox lùu.

Pues mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. No mda' mbi' cuent loo chol mèn dib le'n yèezpe' mbi' cón che'n con' co' mbli Jesús loo mbi'.

Trè' ndlu' cón che'n thib rsap Jair no cón che'n thib xa'got co' mbii gax loo Tad Jesús par ante mbuàal xa'gota ro xab Tad Jesús.

(Mt. 9.18–26; Mr. 5.21–43)

⁴⁰ Co'se' mbere Jesús, mzin Jesús tedib lad ro leque laguna, ryete mèn mdyac lezo' mzin Jesús tedib vez tac ryete mènà nzi bed ye'th Jesús.
⁴¹ Látha, mzin thib mbi' co' ngro' lee Jair co' ngòc jef che'n thib sinagog loo Jesús. Texal mzin mbi' loo Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús. Nalyat mde'b ro mbi', mna'b mbi' loo Jesús par ya Jesús liz mbi'.
⁴² Tac mbi' ngue no thidte mza' co' nac rsap mbi'. No pente nzo mza' si' pchop lín' no maste. No nqueltàa nax tín liz mza'. No texal mxen Jesús ned, nda no Jesús mbi' par ned liz mbi', ndoo nque huax mènley' xís Jesús axta ndí' mènà Jesús tant huax mènà.

⁴³ Láth rye mènà ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si' fchop lín' ndyac len thib yíiz co' ngòc yíiz ndlyath ren. Ya mbryele' rye con' mque no prob xa'gota. Mtho' xa'gota ryethe con' co' mque no prob xa'gota par ngro' tmi mdix xa'gota loo doctor por remed co' mbli doctor xa'. Per ne' doctor no ne' mèn co' ndli remed crioll ne'nglide gan nteyac mènà xa'gota.
⁴⁴ Láth nda Jesús liz Jair con rye mènà, xex xex mbii gax xa'gota loo Jesús par ned xís Jesús. Tac mbli xa'gota xtùuz

chele xa' ante gáal ro xab Jesús yac xa'. No tataaque' mbli xa'. Ante mbuàal xa' ro xab Jesús. Chàa, mbyau' loo yíiz ndlyath rena.

⁴⁵ Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nda no Jesús loo ned. Ndxab Jesús:

—¿Chó gu' mbuàal daa, à', ey?

Ryete mènà mcàb. Ndxab mènà:

—Nec thib nu' ne'ngàalte U'.

Pedr mcàb. Ndxab Pedr con myen' xtàa Pedr loo Jesús:

—Maistr, ¿ché' iñeede U' mèn nzi chep U' rye lad no ndí' mèn U' rye lad? No mbez U': ¿Chó gu' mbuàal daa, à', ey?

⁴⁶ Jesús ndxab loo Pedr:

—Nzoque' thib mèn co' mbuàal daa, Pedr. Mènà mbuàal daa dib nzo yéc mènà no dib nzo lezo' mènà par mteyaquen mènà. Tac mden'en le'n lezon le' Diox mteyac thib mèn por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's niin no co' nzo la's yan.

⁴⁷ Co'se' ñee xa'gota yende mod ga's xa'gota loo Jesús le' xa'gota nac xa' co' mbuàal ro xab Jesús par yac xa', ante mxi'th xa'. Mbii gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa' loo Jesús. Mblo ro xa'gota loo Jesús loo ryete mènà con' mbli xa'gota no xá mod, chàa, mbyac xa'gota loo yíiz ndlyath ren.
⁴⁸ Jesús ndxab loo xa'gota:

—Rsap, yíiz co' mque nol mteyaclen tac lùu ngola'sque' loon no loo cón chenen. Nabe'ste byàa, ndee. Diox mtu'le' no mtàlle' Diox ryethe con' ye'rsin' le'n lezo'l, ndee.

⁴⁹ Be' ngue toodi's no Jesús xa'gota, mzin thib xa' guliz Jair co' ngòc jef che'n thib sinagog. Ndxab xa'a loo Jair:

—Lá'a. Ya ne'tolode lí xol Maistr. Rsapl ngolole' mtin liz.

⁵⁰ Co'se' mbín Jesús dí's co' ndxab mbi' guliz Jair loo Jair, Jesús ndxab loo Jair:

—Lá'a, Jair. Ne'zyebtel. Ante gola's loon. Rsapl ryo xban no yac rsapl.

⁵¹ Co'se' mzin Jesús liz Jair, Jesús ne'ngla'de ngòc nec thib mèn con Jesús le'n nyòo. Ante Pedr, no Cob, no Juàn, no xud mza', no xna' mza' ngòc le'n nyòo con Jesús co'te' nzo'f mza' loo mes.
⁵² Ryete mèn guliz co' nzo le'n nyòo co'te' nzo'f mza' loo mes, nzi yón' no nzi bez yèe yath por mza' co' nguth co' nzo'f loo mes. Per Jesús ndxab loo mènà:

—Ne'gón'te gu', ey. Part cón chenen, mza' ba' ne'ngathte thidtene. Loon nac mza' ba' xal thib mza' co' nax yát.

⁵³ Per co'se' mbín mènà tataa ndxab Jesús, ale mxiis no mènà Jesús tac mènà nonque' no naneequé' mènà le' mza' nguthque'.
⁵⁴ Sya, mxen Jesús ya' mza'. Cabii ndxab Jesús loo mza':

—Mza', goo che, ey.

⁵⁵ Sya, ngro xban mza'. Leque hora, ngo che mza'. Jesús mnibe' loo xna' mza' no loo xud mza'. Ndxab Jesús:

—Fta' gu' con' hua mza', ey.

⁵⁶ Xud mza' no xna' mza' ante mbui' no ante gunaa loo con' co' mbli Jesús loo mza'.

Ngoloa, mnibe' Jesús loo xud mza' no loo xna' mza'. Ndxab Jesús:

—Yende chó gabte gu' loo mèn cón che'n con' mbli loo mza' ba'.

9

Tad Jesús mtel' rye si' fchop myen' xin' mté'th Tad Jesús par nda te'th myen' cón che'n di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 10.5–15; Mr. 6.7–13)

¹ Ngoloa, mbli Jesús par thidte mqultaa ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Mnibe' Jesús loo myen'. No mbli Jesús le' myen' ngòp con' roo con' xèn la's nii myen' no la's ya' myen' par tataa mod ya lo' myen' rye xpü che'n meexù' co' nzo loo mèn no par teyac myen' chol mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz. ² Mtel' Jesús myen' par ya que tee myen' huax yèezya' par te'th myen' no par co myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mtel' Jesús myen' par teyac myen' mèn yíiz. ³ Ndxab Jesús loo myen':

—Yende con' hue' gu' co'se' tyoo gu' ned. Ne'hue'de gu' yaagà gu'. Ne'hue'de gu' moral gu'. Ne'hue'de gu' lua' gu'. Ne'hue'de gu' tmi. Ne'hue'de gu' tedib ned xab gu' co' goc gu'. Ante co' nocte gu' ba' be' gu'.

⁴ Ndxab Jesús loo myen', ne: Chol liz mèn co'te' yòo gu' par cued gu' tya, cued gu' liz mèn axta zin huiz bii gu' le'n yèeza. ⁵ No chol yèez co'te' ne'tyalte mèn yòo gu' no cued gu' yèeza plá huiz, ryo' gu' yèeza no zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'a. Le' sya, co'se' ngue zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'a o co' ndoo nii pantalón gu', con'a nee di's, yan' con' co' mbli mèn loo gu'a cón che'n Diox co'se' tyub rez cón che'n mèn dib athu loo izlyo' co'se' gac huiz tub rez Diox cón che'n mèn.

⁶ Ngro' myen'. Mxen myen' ned, nda myen'. Ngua que tee myen' huax yèezya'. Mque tee go myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox. No mque tee teyac myen' mèn yíiz rye ned mque tee myen'.

Trè' ndlu' no nda' cuent xá mod nguth Juàn Bautist.

(Mt. 14.1–12; Mr. 6.14–29)

⁷ Per mbi' co' lèe Herod co' ngòc gobernador tiempa mbin cón che'n rye con' co' nde tee' mbli Jesús. Per [prob Herod izlyo'] Axta ne' ne' ñee Herod chó ro gòn Herod cón che'n Jesús. Tac ndxep mèn mbez peser Jesús nac Juàn Bautist co' ngro xban làth mèn nguth co' ngue tee li con'a. ⁸ Le' taamas mèn na, mbez: Peser Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox nac xa' co' ngro xo'f loo mèn. Taamas mèn mbez: Peser nzo chó mêngool

co' mde'th di's co' ndxab Diox póla nac mèn co' ngro xban. ⁹ Per Herod mbez loo mèn:

—¡Máa yob yéc gu', na! Con que yub daa mnibe' loo solndad par ngua teche solndad yéc Juàn con thib spad le'n lezi'f. Per mbi'a, ¡chó mbi' nac mbi' co' nda' mèn cuent loon le' mbi'a anze'f thib con' ngue tee li, sya?

Mcàb mèn:

—Ne no. Ne'neede nu' chó mbi' nac mbi'a, cara.

No anze'f mguen lezo' Herod, mbly'a Herod ñee Herod Jesús.

Tad Jesús mteyar' ga'y pan no chop mbèel par nduhua gay' mil mènbi' axta plóthe. Indxòode cuent cón che'n mêngot no cón che'n myen' bix co' nduhua hora.

(Mt. 14.13–21; Mr. 6.30–44; Jn. 6.1–14)

¹⁰ Ndxác plá huiz ngòc con'a, mbere myen' xin' mté'th Jesús co' ngua te'th di's cón che'n Jesús. Ndyé'th myen' ned ngua myen'. Mda' myen' cuent loo Jesús con' mbli myen' ned ngua myen'. Ngolo mda' myen' cuenta loo Jesús, mbe' Jesús myen'. Nda no myen' Jesús thib lad gaxte ro yèez co' lèe Betsaid. ¹¹ Co'se' mbin mèn le' Jesús nda par neda, mdoo nque mèn xis Jesús. Mdyac lezo' Jesús ngure no mèn Jesús. Mdoodi's Jesús loo mèn cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mteyacque' Jesús mèn yíiz.

¹² Co'se' nde zèle' izlyo' huiza, ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' mtel' Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, mbii gax myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, co'se' yilo tyoodi's U' loo mèn ba', gunii U' Diox loo mèn par bii mèn, no par ya li mèn descans, no par ya cua'n mèn con' hua mèn le'n làth yèez ba', no ya cua'n mèn con' hua mèn liz mèn co'te' nac ranch gaxte. Tac co'te' nziri' na' ndxè' yende cón nac par hua mèn trè'.

¹³ Jesús ndxab loo myen':

—Fta' gu' con' par hua mèn ba'.

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ingue node nu' huax pan. Pente ngue no nu' ga'y pan no chop mbèel. ¡Pà gál co' ngue note nu' ndxè' par hua mèn ba'! Thuaque' mèn chele' nu' ya ti' pan par hua rye mèn.

¹⁴ Per ne'que' ga'y mil ante mènbi' co' ngure tya. Xà' mêngot no xà' myen' bix. Indxòode cuent mêngot no myen' bix co' nduhua. Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Bnibe' gu' loo mèn par tyub mèn. No tyub thib thib tant mèn co' ne' cho' psi' cho' psi' mèn.

¹⁵ Tataa mnibe' myen' xin' mté'th Jesús loo mèn par tyub ryete mèn. ¹⁶ Sya, mxen Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús loo Diox:

—¡Ay, Dio's! Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no mbèel ndxè'.

Sya, mchì'x Jesús pana no mbèela. Mda' Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús par li'th myen' pana no mbèela loo mèn co' nziri'a. ¹⁷ Nix nduhua ryete mèn axta plóthe. Mzyè lezo' mèn. Ngolo nduhua rye mèn axta plóthe, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f loo pan no mbèel co' mbyar'.

Mon Pedr mblo ro loo Tad Jesús le' Tad Jesús nac leque yub Crist.

(Mt. 16.13–19; Mr. 8.27–29)

¹⁸ Thib vez co'se' ngue bez Jesús Diox thib lad, no thidte ngure no myen' xin' mté'th Jesús con Jesús tya, ngolo ngurez Jesús Diox, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo cón ndxón gu' chó mbez mèn nac daa, à'?

¹⁹ Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Nu' ndxón le' ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Le' taandxep mèn na, mbez le' U' nac Lii. No nzore' taandxep mèn co' mbez le' U' nac xa'gool co' ngo póla, xa'gool co' mde'th di's co' ndxab Diox. Mbez mèn: Peser U' nac thib xa'goola co' ngro xban.

²⁰ Sya, mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Gu', à'?

¿Chó mbez gu' nac daa?

Pedr ndxab loo Jesús:

—U' nac Crist co' Diox mtel' loo izlyo' ndxè', co' nee di's, le' Diox mxo'f zin' loo U' par tí' no làa U' mèn loo con' ryes.

Ndxab Jesús loo Pedr:

—Licque' nac co' ngolo gunèel ba', Pedr. Yende cón niin lool.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.

(Mt. 16.20–28; Mr. 8.30–9.1)

²¹ Sya, Jesús mnibe' yèpe' loo myen' xin' mté'th Jesús yende chó loo gab myen' con'a.

²² Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxaál chol mèn, anze'f tyacti daa. Ryete mèngool, no mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, mèn tè'b daa thib lad no cà di's mèn cón chenen. Yiloo, ñibe' mèn le' taamas mèn guth daa. Per co'se' yilo son huz mbeth mèn daa, daa ryo xban.

²³ Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn tedib vez:

—Chele' chó gu' ndlya's que tee noque' gu' daa ned ngue tee'en, blá'ya' gu' rye con' ndxáp gu' no byathla's gu' con' co' ndxáp gu'. No atate huiz fteche ftexyath gu' xtùuz gu' no lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché' xec gu' tyoo nque gu' xisen co'se' li mèn ngóc nguàal con' loo gu' por cón chenen. ²⁴ Tac mèn co'

ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mèn ne'ta'de Diox lugar ban mèn thidtene loo Diox. Per mèn co' lá'ya' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gác mèn li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo mèn ta' Diox lugar yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo. ²⁵ Nde niin thib con' loo gu': ¿Cón li thib mbi' gan no chó yalndac gác loo thib mbi' chele' mbi' li gan gác che'npe' mbi' dib athu izlyo', chele' mbi' tataa mod li par càba loo mbi' ryo xà' mbi' loo Diox thidtene yiloo? Yende cón li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'? ²⁶ Tolo ndxab Jesús loo rye mèn: Chele' chó gu' thyon loo cón chenen no thyon gu' por cón che'n di's ndac co' ngon yalbàn, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxaál chol mèn, daa, ne, thyon por cón che'n gu' co'se' gal ñibe'en loo izlyo' xal thib rey yiloo. Huiza gác con' roo con' xèn che'n xuden Diox loon. No gác con' roo con' xèn loon por cón che'n angl natú'. ²⁷ Lìcpe' ba'i, daa nii loo gu': Nzo ndxep gu' co' nzo làth na' ndxè'. Gu' ne'gathte ndoore' hui' gu' co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo' ndxè'.

Tad Jesús mzye' loo loo Pedr; no loo Cob, no loo Juàn.

(Mt. 17.1–8; Mr. 9.2–8)

²⁸ Co'se' ngolo nguri'th xon huiz mdoodi's Jesús di'sa, ngóc thib con'. Jesús mxen ned. Nda Jesús loo thib yii par cues Jesús Diox tya. Mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn. ²⁹ Láth ngue bez Jesús Diox, mzye' loo loo Jesús. No angndoo Jesús mquée xnii loo Jesús. Le' xab Jesús na, ante nagus bëelleque' gunaa. ³⁰ Láth xtau'a, mbyú' loo chop xa'bi' co' ndoo toodi's no Jesús loo Jesús. Ryop xa'bi'a ngóc Moisés no Lii. ³¹ Co'se' mxyo'f loo ryop xa'a loo Jesús, angnziri' xa' mquée xnii tín' loo ryop xa'bi'a. No ndxaa'd bëel lad xa'. No mdoodi's no ryop xa'bi'a Jesús cón che'n xá mod gath Jesús le'n ciuda Jerusalén. ³² Nde nxon', Pedr con' taachop myen' co' ngóc xtàa Pedra, ale nde mcal' loo myen' nziri' myen'. Mxen mcal' myen'. Pente mxec myen' mdub naa myen'. Láth ngue toodi's Jesús con' Moisés ryop Lii, gunèe myen' mquée xnii loo Jesús no loo Moisés ryop Lii. ³³ Co'se' mbii Moisés ryop Lii, láth nda quée ryop Moisés Lii loo bé' loo Jesús, Pedr ndxab loo Jesús:

—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè'. ¿Xá nee U'? Nu' ndlya's toxcu'a' nu' son ramad par ta'i xcál. Thiba par càl U'. Tediba par càl Moisés. No tediba par càl Lii.

¡Prob Pedr izlyo'! Leque Pedr ne'ñeede no ne'ta'de Pedr cuent cón ngue toodi's Pedr. ³⁴ Láth be' ngue toodi's no Pedr Jesús, chàa, ngulaa thib beu loo yiaa. Mtau' beu loo myen'. Látha, anze'f mzyeb Pedr con' taachop myen' xtàa Pedr co'se' gunèe myen'

nzo myen' le'n beu. ³⁵ Leque hora, mbyèn thib di's le'n beu co' mbez:

—Mbi' ndxè' nac xgan'pe' daa co' anze'f ngudloon no lezon. Bin gu' ro mbi'.

³⁶ Co'se' ngolo mbyèn di'sa le'n beu, chàa, nguát beu. Gunèe myen' thidte Jesús ndoo. Per yende chó ngabte myen' loo Jesús. No ne' ne' yen cón ngab myen' cón che'n con' gunèe myen'a loo mèn.

Tad Jesús mblo' thib xpíi ye'rsin' loo thib mbyò.

(Mt. 17.14–21; Mr. 9.14–29)

³⁷ Tedib huiz co' nde nque co'se' ngulàa tùub Jesús con yon myen' xin' mté'th Jesús loo yia, huax mèn ngro' le'n rye yèez co' nziri' gax par ngua sál' mènà Jesús. ³⁸ Làth mènà nzo thib mbi'. Cabii ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, bli U' favor hui' U' cón ndyac mbyò daa ndxè'. Mbyò thidte nac mbi' loon co' ngue non. ³⁹ Anze'f nquée mbii che'n xpíi ye'rsin' mbyò. Co'se' nquée mbii mbyò, angndoo mbyò, mbez yèe mbyò. No ncuau mbyò. Ndryo' rsi'f fsin' ro mbyò. Anze'f ntetii mbii mbyò co'se' nquée mbii che'n xpíi ye'rsin' mbyò. ⁴⁰ Tolo ndxab mbi' loo Jesús:

—Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U' par co' myen' xin' mté'th U' xpíi loo mbyò daa ndxè'. Per ne'ngacte myen' ngo' myen' xpíi loo mbyò.

⁴¹ Jesús mbere ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¡Aa, myen' co' thidteneque' indxela'ste! ¿Chonon susque' naad gu' no ngud gu', yey? ¿Axta pól naquinque' tolo go non gu' no axta pól naquinque' tolo xequen con gu', à'?

Le' loo xud mbyò daa na, ndxab Jesús:

—Huàa xi xgan'l. Yi'th xgan'l ndxè', tá.

⁴² Per co'se' mbii gax mbyò loo Jesús, xpíi ye'rsin'a mbli mquée mbii mbyò. Ngulàa mbyò loo yò. No mbli xpíi ye'rsin'a mquée mbii yíiz enferesi mbyò loo Jesús. Per ante gunii Jesús loo xpíi ye'rsin'a, ngro xpíi loo mbyò. Mteyac Jesús mbyò.

Sya, ndxab Jesús loo xud mbyò:

—Mbyò lùu ndxè'. Ngro'le' xpíi ye'rsin' loo mbyò.

⁴³ Ryete mèn co' nziri' tya, ante mbui' mènà no ante gunaa mènà cón che'n con' roo no con' xèn co' mbli Diox loo mbyò daa.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod gathque' Tad Jesús.

(Mt. 17.22–23; Mr. 9.30–32)

Láth ngüi' mènà no ñaa mènà cón che'n con' ngue li Jesús loo mbyò daa, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

⁴⁴ —Bin gu' di's co' nde niin loo gu' ndxè' co' huenleque'. No ne'yathla'ste gu' di's ndxè'. Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'

ndxáal chol mèn, le' mèn ta'xù' daa loo mèn co' ndly'a's guthxù' daa.

⁴⁵ Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón nee di's co' ndxab Jesús loo myen'a. Ale mbyau' xtúuz myen' par ne'nda'de myen' cuent cón nee di'sa. No ne'ngòode valor loo myen' par ngna'b myen' loo Jesús nda' Jesús cuent loo myen' cón che'n di'sa tac mzyeb myen'. Thiba con' ndxè'.

Myen' xin' mté'th Tad Jesús nzi toodi's. Mbez myen': ¿Chó na' gac co' más ñibe' loo xtáa na' yiloo, a'?

(Mt. 18.1–5; Mr. 9.33–37)

⁴⁶ Le' tediba na, angnziri' myen' xin' mté'th Jesús, mbye'th xtúuz yèc myen'. Mdoodi's myen' loo xtáa myen' cón che'n chó myen' gac co' más ñibe' loo xtáa myen'. ⁴⁷ Jesús nonque' no nda'que' Jesús cuent cón che'n xtúuz myen' co' nzili myen' xtúuz. Sya, mxen Jesús thib mbedbi' chu'th. Mdub Jesús mbedbi' chu'tha loo xab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús.

⁴⁸ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Chol gu' co' ndli cas loo chol myen' bix xal mbedbi' chu'th ndxè' xal nac di's co' mté'thle' gu' loon, le' sya, ndxàa loo gu' le' gu' ndlique' cas daa, ne. Chele' gu' ndlique' cas daa, gu' ngue lique' cas loo xa' co' mtel' daa. Le' gu' co' gac más be'the làth gu' na, gu'a gac xa' co' más ñibe' làth gu'.

Tad Jesús ndxab loo Juàn: Mèn co' indxe-cloode ñèe na', mènà nda' lad che'n na'.

(Mr. 9.38–40)

⁴⁹ Le' sya, ndxab Juàn loo Jesús:

—Maistr, nu' gunèe le' thib mbi' ngo' xpíi ye'rsin' loo mèn. Ante mbez mbi' lèe U', ndryo xpíi ye'rsin'a loo mèn. Per nu' ne'tolode ngla' ngli mbi'i tac ingue que tee node mbi' na'.

⁵⁰ Jesús ndxab loo Juàn:

—La' gu' tolo li mbi'i. Tac mèn co' inacte ngolo ngola's na', mènà nda' lad che'n na'.

Tad Jesús mbyoo Cob no Juàn.

⁵¹ Co'se' ñee Jesús nde zin' gaxle' tiemp bii Jesús loo izlyo' ndxè' no yáp Jesús loo bé' tedib vez, mbli Jesús ryes no ngo valor loo Jesús. Mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén. ⁵² Jesús mtel' ner myen' par ngua myen' thib yèez chu'th che'n làaz mèn samari par ya cua'n myen' lugar co'te' cued Jesús con myen' xin' mté'th Jesús yál'a. ⁵³ Per mèn samaritan ne'ndalte nda' mèn lugar par cued Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèez Samari yál'a. Tac ñee mènà le' Jesús sangnde ri'th le'n yèezya' che'n làaz mèn samari par zin Jesús ciuda Jerusalén. ⁵⁴ Co'se' ñee Cob no Juàn, co' nac xin' mté'th Jesús ne'tyalte mènà ta' mènà lugar par cued no Jesús myen' tya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' ndlya's U' le' nu' ñibe' par lyàa quìi bèel loo bé' par lyux mèn ndxè' xal mbli Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn póla, cà'?

⁵⁵ Jesús xèe mbui' loo ryop myen'. No mbyoo Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—¡Aa que naxèn gu'se! Gu' ne'ta'de cuent no ne'ñeede gu' chó loo xpìi nzo loo gu'.
⁵⁶ Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ne'ngalte par teluxen mèn. Ndx'e'leque', daa ndal par telá'en mèn loo con' ryes.

Sya, tolo mdoo myen' ned. Nda myen' con Jesús. Nda no myen' Jesús tedib yèez.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mdyal ndoo nque xís Tad Jesús.

(Mt. 8.19–22)

⁵⁷ Láth ndoo Jesús ned nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, ngro' thib mbi' liz mbi' ro ned. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, na, ne, ndlyaz ga non U' pál co'te' ya U'.

⁵⁸ Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mbe'th ngue no quèe lyo' co'te' nac liz mbe'th. Le' mbin bé' na, ngue no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin. Le' daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ingue noden lizen co'te' gáten par ryo xcuen chu'th laden.

⁵⁹ Ndxab Jesús loo tedib mbi':

—Ftoo nque xísen. Nda na'.

Per mbi' ndxab loo Jesús:

—Tad, fta' thib tiemp loon ner ga casen xuden co' ngolo nguth. Yiloo, sya, nda na'.

⁶⁰ Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mèn co' ne'tyalte yila's loo cón chenen, mèn nac xal mèn nguth loon. La'a ya ca's mèn guliz lùu thebol xud lùu co' nguth. Per ndxe'leque', lùu ya te'th no col yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn.

⁶¹ Ndxab tedib mbi' loo Jesús, ne:

—Tad, daa too nque xís U', ne. Per fta' U' thib tiemp loon par ga niin Diox loo mèn gulizen.

⁶² Per ale ndxab Jesús loo mbi':

—Hui' nexa. Daa nde nii thib con' lool: Le' thib mbi' ndyen yaarad no ngue gan' mbi' yòo con ngon. No láth ngue gan' mbi' yòo con ngon, chàa, mbui' mbi' par ned xís mbi' par ñee mbi' ñeene' ché' nali nac surc co' ngue que' mbi'. Látha, chàa, mcan' yaarad thib lad le'n surc. Ya ne'ngro'de nali surc mbi'. Lomisque' mod ne, mèn co' tlo li con' co' ñibe'en loo mèn no yiloo más li mèn cas loo cón che'n taamas mèn leque li mèn cas loo cón chenen, mèn yende chó juis par ñibe' Diox loo mèn par ya xo'f zin' mèn con' co' ñibe' Diox loo mèn.

10

Tad Jesús ngue tel' ayon psi' mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.

¹ Ngolo mdoodi's Tad Jesús di'sa loo mèn, Tad Jesús mcui ayon psi' mèn. No mtel' Tad Jesús chop chop mèn par ya ner mèn loo Tad Jesús ryete yèez no ryete lugar co'te' naquin ya Tad Jesús. ² Ndxab Tad Jesús loo mèn:

—Licpe' ba'i, anze'f huax mèn nzo co' ndxáal gòn cón che'n di's ndac par lyá' mèn loo ryethe con' ryes xal ndláp mèn cosech par ne'tyuhuant cosech. Per yende huax mèn co' ya lo yalbàn loo mèn. Cona, ngue niin loo gu': Gurez gu' Tad Diox. No guuz gu' loo Tad Diox tel' Tad Diox mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xal co'se' ntel' thib patrón moz par ya láp moz cosech patrón. ³ Huàa gu' loo mèn. Hui' gu' nexa. Na ngue tel' gu' par ya gu' loo mèn co' nac mèn nayi' xal thib mbacxil' co' yub mbii loo mbée par co gu' yalbàn no te'th gu' cón che'n di's ndac loo mèn nayi'a. ⁴ Lomisque' niin loo gu', ne: Ne'hue'de gu' yex lua' gu'. Ne' ne' hue' gu' billeter gu' co' ngosua' gu' tmi. Ne'hue'de gu' chop son ned yilid. No maste be' gu' yilid co' ngue tee ni gu' ba'. Ne'lyen'te gu' ned arid par nii gu' Diox loo chol mèn co' ndoo ned. ⁵ Co'se' yòo gu' chol liz mèn, ner gunii gu' Diox loo mèn. No gab gu' loo mèn guliza: Nu' ndlya's nagàl yo lezo' gu' loo Diox. ⁶ No chele' liz mèn co'te' cued gu'a nac mèn co' nagàl nzo lezo' loo xtàa mèn no nziri' mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn con xtàa mèn co'se' ñii gu' Diox co' nac di's ndac loo mèn no huen yan' lezo' mèn con gu', cued gu' liz mèn sya. Nacquele' mèn, inagàlte nzo lezo' mèn con xtàa mèn no inzide rye nda no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn co'se' ngue nii gu' Diox loo mèn, sya, ne'tyalte mèn nii mèn Diox loo gu'. Ne'cuedte gu' liz mèn. ⁷ Nacquele' mèn huen nzo lezo' ñee mèn gu' na, cued gu' liz mèn no yan' gu' liz mèn. Hua gu' no gu gu' con' co' cuec mèn loo gu' tac thib mèn co' ngue li zin' ndxàp derech hua mèn no gu mèn por zin' co' ngue li mèn. Cona, ngue niin loo gu': Ne'que teede gu' liz por liz mèn yèeza. ⁸ Co'se' zin' gu' chol yèez no ta' mèn lugar yòo gu' yèeza, hua gu' no gu gu' con' cuec mèn loo gu'. ⁹ Fteyag gu' mèn yíz co' nzo yèeza. No fta' gu' cuent loo mèn nde zin' gaxle' co'se' Diox ñibe'pe' loo mèn. ¹⁰ Per chele' gu' yòo le'n thib yèez co'te' ne'tyalte mèn yèeza ta' mèn lugar par yòo gu' yèeza, gro' gu' par ned no alanleque' gab gu' loo mèn loo xnaa: ¹¹ Yende cón lii, cara. Axta yòoya's co' nac che'n liz gu' no co' nac che'n làaz gu' co' mquée nii nu', no co' mquée nii

cazon nu', zib nu' loo gu' co' càb loo Diox cón che'n gu' ba' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. No ndlya's nu' le' gu' non no ta' gu' cuent co' huenleque' nde zin' gaxle' huiz co'se' gac huiz co' ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo gu'.¹² Cona, ngue niin loo gu': Co'se' gac huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn, huiza gac más yaltii loo mèn yèeza leque loo mèn ciuda Sodom.

Trè' ndlu' cón che'n mèn yèez co' ne' ndalte ngón cón che'n Tad Jesús.

(Mt. 11.20–24)

¹³ Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Corazín. No prob gu' izlyo', mèn yèez Betsaid. Tac chele' loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón ngac yalguzye' co' ngóc loo gu'a, ne' pól mtlo ngalaa yéc mèn no ngalaa lezo' mèn par ngse' mèn mod co' ngòp mèn por xquin mèn no por xtol mèn. No nglu' mèn le' mèn nxi yéc no nxi lezo' mèn. Sya, ngàca loo mèn xal mèn co' ndxoc dib ndoote lar' nagat, co' nee di's, anze'f nxi lezo' mèn.¹⁴ Per nalle', hui' gu' nexa. Más yaltii gac loo gu', mèn yèez Corazín no loo gu' mèn yèez Betsaid, co'se' gac huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn leque loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón.¹⁵ Le' gu' na, mèn yèez Capernaum, ¿ché' ngue li gu' cuent no ché' ndxela's gu' le' gu' yòo loo bé', cà'? Yende xaa. Ndxé'leque', gu' lyàa loo quíi no loo bèel co' nac ye'rbii co'te' yòo mèn, mèn co' Diox co' xà' loo Diox yíloa.

¹⁶ Mèn co' gón di's co' tyoodi's gu', mèn gón di's co' tyoodizen loo mèn. Le' mèn co' tè'b gu' no mèn co' chep di's gu', mèn tè'b daa no chep di's mèn daa, ne. Lomisque' ne, mèn co' tè'b daa no mèn co' chep di's daa, mèn tè'b xa' co' mtel' daa no chep di's mèn xa' co' mtel' daa.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngua ayon psi' mèn co' nguaa no xá mod ndye'th mèn.

¹⁷ Co'se' ndye'th ryete ayon psi' mèn co' mtel' Jesús loo Jesús, anze'f ndyac lezo' mèn co'se' mbere mèn, ndye'th mèn. Ndxab mèn loo Jesús:

—Tad, axta xpíi che'n meexu' mbìn ro nu' co'se' mbez nu' lèe U'.

¹⁸ Jesús ndxab loo mèn:

—Aa. Huenque' gunèe gu' ngóc huax con' ned ngua gu'. Per daa masre' con' gunèen. Tac daa gunèe co'se' ngro' Mebizya loo bé', ngulaa Mebizya loo izlyo'. Ngulaa Mebizya loo izlyo' xal thib bèel gundi.¹⁹ Daa mnibe' loo gu' no mblin le' gu' ngòp con' roo no con' xèn la's nii gu' no la's ya' gu' par loo tub gu' loo mbel', no loo tub gu' loo mbacub, no par li gu' gan loo Mebizya co' lya's tetii gu'. No ne'gacte nec thib yalquii loo gu' láth gac con'a loo gu'.

²⁰ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Ne'tyacte lezo' gu' arid por ndxón xpíi ye'rsin' ro gu'. Ndxé'leque', ftac lezo' gu' le' lèe gu' ndub loo libr co' ngue no Diox loo bé'.

Tad Jesús anze'f mdyac lezo' loo Diox xal ngua myen' no xal ndye'th myen'.

(Mt. 11.25–27; 13.16–17)

²¹ Leque hora, Xpii Natú' mbli le' Jesús anze'f mdyac lezo' no mxyo'f nde' mxyo'f ndla' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:

—Ngue bezen di's roo no di's xèn no di's natú' loo U', Pay, tac U' ñibe'pe' loo bé' no loo izlyo' no nac bé' no izlyo' che'npe' U'. Más de cona, U' mcasloo cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ñibe'pe' U' loo mèn, loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác li huax con' no loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác mèn ndxón mèn huax con'. Ndxé'leque', ndlu' U' con'a loo mèn co' nac xal myen' bix, co' nee di's, mèn co' ne'gacte no co' nac mèn co' lya's té'th. Tataa mbli U' i, Pay, tac tataa gunee lezo' U' li U' i loo mèn.

²² Ngolaa, ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Hui' gu' nexa. Niin con' ndxé' loo gu', ne: Diox xuden thidte vez mda' ryethe con' loon par ñibe'en loo ryethe con'. Yende chó mèn nda' cuent no non mèn chó nac daa, daa co' nac xgan' Diox. Ndxé'leque', yub Diox co' nac xuden naneei no nona. Lomisque' ne, yende chó mèn non chó nac xuden. Ante daa co' nac xgan' Diox xuden non chó nac xuden. No mèn co' yub daa nda' lugar non chó nac xuden, mèn non no nanee mèn chó nac xuden, ne.

²³ Le' sya, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. No ndxab Jesús ante loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Huen nda mèn, mèn co' ngue hui' con' ngudloope' mèn loo con' ndxác láth gu' co' ndlin.²⁴ Daa ngue nii loo gu': Huax mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no huax mèn co' ngóc rey póla, mèn mbly'a's ngüi' loo con' co' ngue hui' gu' nalle'. Per ne'ngüi'de mèn loo con' ndxé'. Mbly'a's mèn ngón mèn cón che'n con' co' ndxón gu' nalle', ne, per ne'ngacte mèn ngón mèn co' co' ngue yón gu' nalle'.

Thib mbi' che'n yèez Samari mbli' mod co' ndxàal que' lezo' mèn ñèe mèn mèn co' nac hues xtàa mèn.

²⁵ Sya, ngo too thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn láth mèn. Mnibdi's mbi' loo Jesús par ñee mbi' ñeene' cón càb Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, ¿cón ndxàal lin par gòo ban non Diox loo bé' thidtene, à'?

²⁶ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi'a:

—¿Cón mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla, à'? ¿Cón nee di's di'sa co'se' ndlabl di'sa, à'?

²⁷ Mbi' co' nac maistra mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn mbez: Fque' lezo' gu' Tad Diox gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. No fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' nèe gu' gu'.

²⁸ Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistra:

—Anze'f huen mcàbl, ndee. Yende cón niin lool. Chele' lùu, licque', ndli con'a, yôo ban no lùu Diox thidtene.

²⁹ Per mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mden' lezo' le' Jesús mbli par mden' mbi' di's. No mden' mbi' nèe ngulàa di'sa le'n lezo' mbi'. Sya, mbly'a's mbi' mdub mbi' rason che'n mbi' cón che'n di's co' mnibdi's Jesús loo mbi'. Por cona, ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, ÷chó mèn nac hues xtàa daa?

³⁰ Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' lool, mbi': Thib mbi' nde làa tùub par ned ciuda Jerusalén. Nda mbi' par ned ciuda Jericó. Per làth nde làa tùub mbi'a, ngro' plá huan' loo mbi'. Mbli huan' huan' che'n mbi' axta xab mbi' co' noc mbi' mbli huan' huan'. Mda' huan' che'n mbi'. Casque' yamerle' nguth huan' mbi'. Ngolo mbli huan' con'a, mxon' huan'. ³¹ Per le'pe' ngolo xec ngòc con'a, nde làa tùub thib mbi' co' ngòc nguley' leque par neda. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc nguley'a nax prob mbi'a tya, ale nguri'th mbi' co' ngòc nguley'a thib lad co'te' nax prob mbi'a. ³² Lomisque', nde làa tùub tedib mbi' co' nac mbi' co' nxo'f zin' le'n templ tiempa. Co'se' gunèe mbi' nax mbi'a tya, ale sangnguri'th mbi'a thib lad co'te' nax prob mbi'a. ³³ Per ndxe'leque', thib mbi' co' nac mèn che'n thib yèezya' che'n làaz mèn samari, mbi'a ndyee viáj. Nde riid mbi'a par neda, ne. Co'se' gunèe mbi' samaritan nax prob mbi'a tya, mblyat lezo' mbi' samaritan gunèe mbi' samaritan prob mbi' co' naxa. ³⁴ Sya, mbii gax mbi' samaritan remed lad mbi' co' mbui'a con aceit no vin. No mchi'x mbi' lar' lad mbi'a. Ngoloa, mxít che mbi' samaritan mbi'a. Mteque' mbi'a mbi' co' mbui'a burr. Mbe' mbi'a mbi' co' mbui' par làth yèez. Mna'b mbi' posad loo mèn yèeza par quenap mèn mbi' co' mbui'a liz mèn yál'a. ³⁵ Co'se' ngonni izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mdix mbi' si' fchop pes loo mèn co' mda' posada. No ndxab mbi' samaritana loo mèn: Fquenap gu' mbi' ndxè'. Chele' mbi' tolo li gast, co'se' beren ndyalen, sya, tolo quixen tmi loo gu' cón che'n gast co' tolo li mbi'.

³⁶ Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:

—÷Xá neel, maistr? Loo yon mèn, ÷chó mèn ndyacl ngòc hues no xtàa che'n prob mbi' co' mbli huan' huan'a, à'?

³⁷ Sya, mcàb maistra. Ndxab maistr loo Jesús:

—Ndyaquen mbi' co' más mblyat lezo' gunèe prob mbi' co' mbui'a ngòc hues no xtàa mbi'a.

Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:

—Byàa. No huàa li loo mèn huesl no xtàal xal mbli mbi' samaritana loo mbi' co' mbui'a, ndee.

Tad Jesús ngua too naa Mart ryop Mari liz ryop bél Mart Mari.

³⁸ Le' Jesús na, mxen ned. Nda Jesús. Mzin Jesús thib yèez chu'th. Mzyál' Jesús thib xa'got co' lèe Mart. Mart ndxab loo Jesús:

—Tad, nda na' lizen par cued U' plá huiz lizen.

Sya, ngua Jesús liz Mart ndxep tiemp. ³⁹ Marta mgue no thib bél Mart co' ngro' lèe Mari. Mari más mbli mdub Mari loo Jesús par ndxón Mari di's co' ndyoodi's Jesús. ⁴⁰ Le' Mart na, más mbix no rsin' Mart. Sya, mbii gax Mart loo Jesús. Ndxab Mart loo Jesús:

—Tad, ÷ché' indyacte U' ilé'de nac co' ngue li Mari, bél daa ba', tac mblá' Mari daa? Ale thidten ngue bix no rsin'en ndxè'. Guuz U' loo Mari lyath no Mari daa.

⁴¹ Jesús mcàb loo Mart. Ndxab Jesús:

—Mart, ale más ndyóol gác loo rsin'l co' ngue lil ba'. ⁴² Per nzo thidte con' co' más naquin cui mèn. Mari mbye'th yéc li Mari co' nac más con' ndac. Le' sya, con' ndac co' ngue li Mari ndxè', yende chó mèn techéi loo Mari. La' taa tub Mari loon.

11

Tad Jesús ngue lu' loo myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod cues myen' Diox.

(Mt. 6.9–15; 7.7–11)

¹ Thib vez Jesús ngue bez Diox thib lugar. Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, thib myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, blu' U' nu' xá mod cues nu' Diox xal mblu' Juàn Bautist myen' xin' mté'th Juàn Bautist.

² Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Co'se' cues gu' Diox, taandxè' gurez gu' Diox:

Diox, U' co' nac xud nu'; U' co' nzo loo bé'; nu' ndly'a's le' U' li le' ryethe mèn loo izlyo' gab le' natú' nac lèe U'. Lomisque', ña'b nu' loo U', bli U' par gác yalnibe' che'n U' loo izlyo' ndxè'. No gác xal nee lezo' U' loo izlyo' ndxè' xalque' ndxàc yalnibe' che'n U' loo bé'.

³ Lomisque' ne, ña'b nu' loo U': Bli U' par que no nu' con' naquin nu', que naca con'

hua nu', que naca chol con' naquin nu' thib huiz no tedib huiz.

⁴ Fton' U' xtol nu' no xquin nu' tac nu', ne, nteri'th ntecan' xquin no xtol che'n ryete mèn co' ndli con' ye'rsin' loo nu'. Ne'lá'ya'de U' nu' par cobyá' Mebizya nu' no li Mebizya preb nu' par ñeene' ché' tli nu' con' ye'rsin'. Ndxé'leque', ña'b nu' loo U' ftelá' U' nu' loo chol con' ryes no loo chol con' ye'rsin'.

⁵ Ndxab Jesús thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús, ne:

—Angab na'i, chele' chó gu' ngue no thib amiu gu' no yi'th amiu gu' liz gu' coyor yál' no ñee amiu gu'a loo gu': Amiu, bli favor, techè son yèth loon, cara. ⁶ Tac thib amiu daa co' nac mèn tith ngolo xec mzin lizen nalle'. No nalle' nec thib sa yèth yende le'n roob par ta' nu' sa lua' rsè amiu daa. ⁷ Más de cona, angab na'i, mbi' co' nac vecin gu'a, mbi' càb loo gu' par le'n nyòò. Ñee mbi' loo gu': Ne'li xoltel daa, cara. Ndale' yál' nalle'. Ryo' quej ndoo nau'. Más de cona, myen' bix nzo cuat nu' loo lun'. Nzi yàt myen'. Yende mod yiche nu' par ta' nu' yèth càal, cara. ⁸ Per na nii loo gu': Mastale' indlyá'ste xa' co' nac vecin gu'a yiche xa' par ta' xa' con' naquin gu', per ndxé'leque', ngo cheque' xa'bi'a con sa'l xa' par mda' xa' ryethe con' naquin gu' par ne'tolode li xol gu' xa'. ⁹ Por cona, ngue niin loo gu': Co'se' cues gu' Diox, gurez gu' Diox taandxè' mod xal ndli mèn co' ña'b con' loo xtàa mèn. Le' sya, Diox lique' par que no gu' con' co' ña'b gu'a. No co'se' cues gu' Diox, bli gu' loo Diox xal mèn co' mtuhuan thib con'. Yiloo, noo noo ncu'a'n mèn con'a axta zyal con'a loo mèn. Le' sya, tataa mod Diox li par ta' Diox con' co' ngue na'b gu' loo Diox. No co'se' cues gu' Diox, bli gu' xal mèn co' nte's ryo' axtaque' xal' mèn ro ryo' par yòò gu'. Tataa mod gâcque' loo gu' co' ña'b gu' loo Diox. ¹⁰ Tac mèn co' tolo mbez Diox dib nzo yéc mèn, no dib nzo lezo' mèn, Diox li cas loo mèn. No lyath no Diox mèn no xal' Diox ned no xal' Diox yó' par que no mèn con' co' tolo ña'b mèn loo Diox.

¹¹ Ngoloa, mnibdi's Jesús thib di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo chó gu' co' nac gundan loo xin' gu' co' nzo trè', angab na'i, chele' xin' gu'a ña'b sa pan hua xin' gu', ché' tli gu' ryes ta' gu' thib quèe hua xin' gu'a co'se' ña'b xin' gu' pan, cà' o ¿ché' tli gu' ryes ta' gu' thib mbel' hua xin' gu' co'se' ndlyá's xin' gu' hua xin' gu' thib le' mbèel, cà'? ¹² No co'se' ña'b xin' gu' thib ngò par hua xin' gu', ¿ché' tli gu' ryes ta' gu' thib mbacxub hua xin' gu', cà'? Yende mod li gu' tataa loo xin' gu', ¿lé'? ¹³ Mastale' nac gu' gundan nalas no gundan ye'rsin', gu' ta'que' con' ndac co' ña'b xin' gu' loo gu', ¿lé'? Chele' gu' tataa nque' lezo' ñee gu' xin' gu', ale'que' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne' li par

lää xud gu' Diox Xpii Natú' loo mèn no yo Xpii Natú' loo mèn no ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn, mèn co' ña'b loo Diox par li Diox gâc tataa loo mèn.

Mèn ngue quexù' ngue que' fals Tad Jesús le' Tad Jesús ndxàp con' la's nii Tad Jesús no la's ya' Tad Jesús por cón che'n meexù'.

(Mt. 12.22–30; Mr. 3.19–27)

¹⁴ Ngo thib mbi' co' mque no thib xpii che'n meexù'. Xpiia mbli ngóc mud mbi'. Per co'se' mblo' Jesús xpii loo mbi'a, ngóc mbi' mdoodi's mbi' tedib vez. Le' mèn co' ngure loo Jesús co' gunèe mblo' Jesús xpii loo mbi'a na, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn loo con' mbli Jesús. ¹⁵ Per taandxep mèn co' ngureri' tya, mèn ndxab loo xtàa mèn:

—Tyè'. Mbi' ba' ngo' xpii che'n meexù' loo mèn ante por cón che'n Beelzebú co' nac jef che'n rye xpii meexù'.

¹⁶ Le' taamas mèn na, ndxab loo Jesús ale angli Jesús gâc thib con' roo no thib con' xèn loo bé' co' gac xal thib señ par hui' mèn par ñee mèn ñeene' ché' tác Jesús li Jesús yalguzye' co' gâc thib señ loo mèn. ¹⁷ Per Jesús nonque' xtùuz co' ndli mèn xtùuz le'n lezo' mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu': Chele' thib nación gâc rol mèn co' nzo naciona no leque mèn bixyath contra xtàa mèn, sya, leque mèn li par lyux nación mèn. Lomisque' ne, chele' chop ned mèn guliz naban thidte yòò no cu'a'n leque mèn xó' loo xtàa mèn, por lult lyux mèn guliza. ¹⁸ Chele' rye xpii che'n meexù' co' ñibe' Beelzebú tlo gâc rol, sya, leque xpii meexù'a cue contra xtàa xpii. ¿Xá mod tolo ñibe' Beelzebú loo xpiia, sya? Con' ndxè' nac di's co' ngue niin loo gu' tac gu' mbez loon le' daa ngo' xpii che'n meexù' loo mèn por cón che'n Beelzebú co' nac jef che'n xpii che'n meexù'. ¹⁹ Chele' daa ngo' xpii che'n meexù' loo mèn por cón che'n Beelzebú, ¿por cón che'n chó xa' ndli mèn co' nqueltàa no gu' par co' mèn xpii che'n meexù' loo mèn, sya? Mèn tub rez cón che'n gu' par non gu' ilé'de nac co' ngue li gu' xtùuz. ²⁰ Per ndxé'leque', daa ngo' xpii che'n meexù' loo mèn xalque' nac con' roo con' xèn che'npe' Diox co' nzo la's niin no la's yan. No con' co' ndlin loo mèn ndlu' loo mèn mzinle' tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn. Thiba con' ndxè'.

²¹ Le' tediba na, nde niin tedib con' loo gu': Co'se' nac thib mbi' mbi' tín', mbi'a ngue no huax scopet liz mbi'. Nдын mbi' scopet mbi' par quenap mbi' liz mbi'. Le' sya, con scopet co' nzo ya' mbi' co' nquenap mbi' liz mbi'a, segur nzo ryethe con' co' ndxàp mbi' liz mbi'. Yende chó mèn li ryes bi' gax loo liz mbi'. ²² Per chele' tedib mbi' co' nde li huan' liz mbi'a nac más mbi' tín' leque mbi'a, le'

sya, mbi' co' ndea teche rye scopet che'n ner mbi' co' ndli cuent anze'f mbi'a, co' nac leque mbi' co' ndxàp yalxla's yende chó bii gax loo liz mbi' por ryete scopet co' mque no mbi' liz mbi'. Tataa mod li mbi' co' ndea gan ryete con' co' mque no ner mbi' liz mbi' axta li'th mbi' ryete con' co' mbli huan' mbi' liz mbi'a loo xtàa mbi'.

²³ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Mèn co' inda'de lad chenen, mènà nac ngolo ngola's loon. Le' mèn co' indlyath node daa loo zin' co' mxo'f zin' xuden loon, ndxe'leque', mènà nteza' zin' co' ngue lin.

Trè' ndlu' cón che'n thib xpíi meexù' co' ngro'le' loo thib mbi'. No ngoloa, mbere xpiia, ngòo xpiia loo mbi' tedib vez.

(Mt. 12.43–45)

²⁴ Co'se' ndryo' thib xpíi che'n meexù' loo thib mbi' por cón chenen, xpíi che'n meexù' ndryo'. Nda que tee xpíi co'te' nagan par cua'n xpíi che'n meexù' co'te' li xpiia descans. Per co'se' ne'yilode zyal xpiia co'te' li xpíi descans, sya, leque xpíi gab loo lezo' xpíi: Capas daa ale beren, ndyàan loo mbi' co'te' ngóc lizen co'te' ngro'en. ²⁵ Per co'se' mbere xpiia, ndye'th xpiia loo mbi'a, fíee xpíi ndxe'sleque' mbi' ngue tee mbi'. No ante nambii ñaa le'n lezo' mbi' xal thib le'n nyòo co' ante nítleque' ndlyo'f no xal thib liz mèn co' natoxcua' per tarte yòo Xpíi Natú' che'n Diox loo mbi'a. ²⁶ Sya, nda xi xpiia taagaz xpíi co' nac más xpíi ye'rsin' leque ner xpíia par queltàa no xpíia ryete gaz xpíia par thidte ngóc rye xpíia ngòo rye xpíia loo mbi'a. Por lult más nazab ngòca loo mbi' leque ndoore' ryo' ner xpíia loo mbi'.

Tad Jesús ndxab loo mèn: Huen nda mèn, mèn co' ndxón di's co' mbez Diox.

²⁷ Be' ndoo toodi's Jesús loo mènà, ngrozèe thib xa'got làth mènà. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Huen nda xa'got co' nac xna' U' co' mdoo nac U', U' co' nac xin' xa'gota. No huen nda xa'gota por nacque' xa' xna' U' tac mda' xa'gota xiiz xa'gota ngòoz U'.

²⁸ Jesús mcàb loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Licque' nac di's co' neel ba'. Yende cón niin lool. Per más huen nda mèn co' ndxón di's no co' ndxaa'd di's co' mbez Diox loo mèn par tyubdi's mèn di's co' ñibe' Diox loo mènà par li mènà.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mbez loo Tad Jesús li Tad Jesús thib yalguzye' loo mènà.

(Mt. 12.38–42; Mr. 8.12)

²⁹ Látha, tolo mqueltàa mèn loo Jesús. Le' Jesús na, mtlo mdoodi's loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—Mèn co' naban le'n tiemp ndxè' axta arid nazab nac mènà. No ale ña'b mènà loon anglu'en thib con' loo mèn co' gac xal thib

señ loo mènà. Per ya ne'liden nec thib con' loo mènà. Ante tan cuent loo mènà cón che'n con' co' ngóc loo thib mbi' co' ngro' lèe Jonás, mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn. Con' co' ngóc loo mbi' co' ngro' lèe Jonás gac xal thib seña loo mèn co' naban tiemp ndxè'. ³⁰ Texal ngóc thib con' loo mbi' co' ngro' lèe Jonás co' ngóc thib seña co' mbui' mèn no co' gunaa mèn, mèn co' ngóc mèn ciuda Nínive tiempa, tataa gaca loon, ne, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo mèn co' naban tiemp ndxè' xal ngóc seña loo mbi' co' ngro' lèe Jonás. ³¹ Co'se' gac huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', huiza thib xa'got co' ngóc rein loo thib nación par ned sur, xa'gota ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè' no quexù' xa'gota mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox. Tac xa'gota ngro' co'te' ngóc nacionpe' xa', nación co' ngóc tedib lad ro izlyo' par ned sur, par mbi'th yòn xa'gota di's co' anze'f ngóc Salomón. Per nalle' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Salomón làth gu'. No ale indlide gu' cas mbi'. ³² No co'se' gac huiz tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', mèn co' ngo ban ciuda Nínive ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè'. No quexù' mèn co' ngo ban ciuda Nínive mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox tac mèn ciuda Nínive ngulaa yéc no ngulaa lezo' no mzye' mod co' ngóp mèn ciuda Nínive co'se' mbìn mènà xti's Diox co' mde'th Jonás co' ndxab Diox loo mènà. No nalle' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Jonás làth gu' no ale indlide gu' cas mbi'.

Tad Jesús ngue bez loo mèn le' ngudloo mèn nac xal thib lampr loo mèn.

(Mt. 5.15; 6.22–23)

³³ Lomisque' ne, yende chó mèn nzo co' co xni' thib lampr no yiloo casloo mèn lampra thib lugar co'te' naga's. No ne' ne' tau' mèn loo lampra con thib cajón par yau' loo xni'. Ndxè'leque', quetal mèn lampr gáp par gápique' tenii lampr loo mèn co' ndxòo no loo mèn co' ndryo' le'n nyòo. ³⁴ Ngudloo mèn ndli ngüi' mèn ned ndyee mèn. Le' xtúuz mèn na, ndli par nteche ntexyath mèn lezo' mèn loo con' huen no loo con' ye'rsin'. Chele' gu' nali no nambii ndli xtúuz, le' sya, nalique' no nambii'que' nac yalnaban gu' loo Diox. No chele' ngudloo gu' ihuente ndli, indxú' ndacte con' loo gu' ned ndyee gu'. Lomisque', ndxàca loo gu' nacquele' nac xtúuz gu' xtúuz ye'rsin' co' ngue li gu'a, sya, nac gu' mèn ye'rsin' loo Diox. ³⁵ Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'. Tac ne' ngue yác xni' co' mduble' yéc gu' no xni' co' mduble' lezo' gu'a loo cón che'n Diox xal yál'cau co' ndli ncuau izlyo', co' nee di's, tlo gu' li gu' xal nac cón che'n xab izlyo'. ³⁶ Chele' gu' ndli xtúuz dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' co'

nac xtùuz ndac, sya, ndxàca loo gu' ndyub xnii yéc gu' no ndyub xnii lezo' gu' loo cón che'n Diox co' nac con' ndac. Tataa mod gác loo gu' loo cón che'n Diox xal thib lampr co' ntenii loo mèn.

Tad Jesús ngue que yéque' mèn xley' farise no mèn co' ngóc maistr co' mbli' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa.

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷ Co'se' ngolo tataa mdoodi's Jesús di'sa loo mèn, thib mbi' xley' farise ndxab loo Jesús:

—Nda thuhua na' lizen, ey.

Sya, nda no Jesús mbi'. Ngòc Jesús le'n nyòo. Mdub Jesús loo mes con mbi'. ³⁸ Mbi' xley' farisea ante mbui' no ante gunaa co'se' gunèe mbi' ne'ntechte Jesús ya' Jesús par hua Jesús xal nac costumbr co' mque no mèn loo xley' mèn tiempa. ³⁹ Per Jesús ndxab loo mbi' xley' farisea:

—Gu' co' nac mèn xley' farise, más nxyo'f ndeleque' lezo' gu' par li gu' xal nac costumbr par tech gu' taz no plat co' ndli zin' gu' leque la's gu' gu' loo cón che'n xtùuz co' ndli gu' le'n lezo' gu'. Tac gu' ndli xtùuz le'n lezo' gu' xá mod xexte li huan' gu' cón che'n xtàa gu' no xá mod xexte li gu' chol con' ye'rsin' loo chol mèn. ⁴⁰ Susque' naad gu' no susque' nguud gu' ñeene' ¿ché' inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent leque Diox co' mtocxua' le'n plat, leque Diox mtocxua' xís plat, ne, cà? Cona nee di's, Diox mbli' ngue no gu' yéc gu' no lezo' gu' par li gu' xtùuz xalque' mbli' Diox par que no gu' taamas part che'n lad gu' par gác lad gu' thib con' co' li zin' loo gu, ey. ⁴¹ Ndxàalque' ta' gu' gòn dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' cón che'n ryethe con' co' ndxappe' gu'. Le' sya, nali no nambii gác gu' loo Diox no ne'tyóode gu' cón che'n plat no taz.

⁴² Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Tac axta fthyoxtil', no rud, no taamas huan nayèe co' ndxab gu' nda' gu' diezm loo Diox. Per incua'nte gu' mod xá mod que tee ban nali gu' loo hues xtàa gu' no xá mod que' lezo' gu' Diox. Ndxàalque' ta' gu' diezm xal ndli gu' ba'. Per más naquin li mèn par cua'n mèn mod que tee nali mèn loo hues mèn no loo xtàa mèn no que' lezo' mèn Diox.

⁴³ Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Gu' asendli par ndyub gu' loo asient le'n sinagog loo mèn par hui' mèn no par ñaa mèn loo gu' par gab mèn anze'f mèn guryath mèn guryèn nac gu'. No a la fuerz ndlya's gu' nii mèn Diox loo gu' no gáp mèn mod ñee mèn gu' ned co'te' zyál' mèn gu' làth taamas mèn.

⁴⁴ Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Aa que ndxác gu' ntembii ro gu' no ntembii xti's gu'. Per daa nii loo gu' le' gu' nac xal bá' mèn nguth co' indxú'de pá nax o pá nziri' bá' le'n panteón. No ale ndloo ndub mèn loo bá' tac indxú'de pá nax bá'. Pues, co' ngue niin loo gu' ndxè' nee di's le' mèn co' ndli cas gu', prob mèn inonte xá nac mod ye'rsin' co' ngue no gu' no co' ndxáp gu' le'n lezo' gu'.

⁴⁵ Sya, ngro' nxon' thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mcàb mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, di's co' ngolo ndxab U' loo mèn ba', ngue gòc di's U' cón che'n nu', ne. No nazab ndlyàa di's ba' le'n lezo' nu', ndyaquen.

⁴⁶ Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tac nzo yen' nzo xique' gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Tac gu' tolo nzib con' co' ñibe' gu' loo mèn li mèn cón che'n Diox co' ne'xecte mèn tolo li mèn xal ñibe' gu'. No nec thib mod no nec tedib mod incua'nte gu' mod teche gu' yalnibe' co' mnibe' gu' loo mèn par li mèn.

⁴⁷ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac gu' ñibe' toxcu' mèn armit che'n prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. No ale leque xudgool gu' co' ngo ban póla mbethxù' prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. ⁴⁸ Con' co' ndli gu'a nee di's thidte ngóc gu' con xudgool gu' no con con' co' mbli xudgool gu'. Xudgool gu' mbeth mèn. Le' gu' na, mbli mandad par mtocxua' mèn armit che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' mbeth xudgool gu'a.

⁴⁹ Por anze'f ndxác tín' Diox, cona, ndxab Diox:

Na tel' mèn co' te'th di's co' gaben loo mèn. Tel'en mèn co' ndxe' di's cón che'n di's ndac loo mèn, ne. Tub ngu's mèn mèn co' tel'en. No guth mèn mèn co' tel'en, ne.

⁵⁰ Co'se' tub rez Diox cón che'n rye mèn, gu', ne, nzo yen' nzo xique' gu'. Ale le'le' gu' co' naban tiemp ndxè', tyactii gu' por cón che'n mèn co' mbethxù' xudgool gu' póla, mèn co' mtlo mde'th di's axta co'se' diz mtlo mblec Diox izlyo'. ⁵¹ Diox li rez cón che'n ren co' mxyo axta co'se' mbeth mèn co' ngóc xudgool gu' Abel póla no axta mbeth mèn hues xtàa gu' Zacari le'n templ gaxte loo còo' le'n tiemp ndxè'. Cona, ngue niin loo gu': Le' Diox tub rezque' cón che'n gu' co' naban tiemp ndxè' par tyactii gu' por mbeth xudgool gu' mèn.

⁵² Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no gu' mèn xley' farise. Gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Gu' mtau' ned mtau' yó' par ne'té'thte mèn cón che'n Diox. No ne'ngòode gu' loo cón che'n Diox. Ne' ne' indla' gu' yòò mèn co' lya's té'th cón che'n Diox loo cón che'n Diox.

⁵³ Co'se' mbin mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley' farise tataa ndxab Jesús loo mèn, anze'f ngocloo tín' mèn gunèe mèn Jesús. Mtlo mèn, mnibdi's mèn huax con' loo Jesús. Ale asembli mèn, mnibdi's mèn chol con' loo Jesús par bel'que' tataa mod yitac lezo' Jesús ñee Jesús mèn, ⁵⁴ par ñee mèn ñeene' ché' bel'que' tataa mod yigaa Jesús loo mèn loo di's co' gab Jesús par gac li mèn gan quexù' que' fals mèn Jesús.

12

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ntembii ro no mèn co' ntembii xti's.

¹ Làth xtau'a, sate más mqueltàa mèn loo Jesús. Per mil mil mèn mqueltàa loo Jesús axta mblo mdub mèn loo xtàa mèn. Le' Jesús na, mtlo mdoodi's loo mèn tedib vez. Nerleque' loo myen' xin' mté'th mtlo Jesús, mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu', ey. Fquenap gu' gu' loo mod ye'rsin' co' ndxàp men xley' farise ba'. Tac mod ye'rsin' co' ndxàp mèn ntolo nteza' huax mèn loo cón che'n Diox. Mèn ba' anze'f ndxác ntembii ro no ntembii xti's. ² Fté'th gu' no fte' lezo' gu' yende nec thib con' co' nau' loo co' ne'ryo xo'fte. No ne' ne' yen nec thib con' co' xexte ndxác co' ne'yathte no co' ne'yènte. ³ Por cona, chol con' ye'rsin' co' mbez mèn xexte co'te' yende chó mèn gòn mbez mèn di'sa, alanleque' yath yèn di'sa loo mèn loo xnaa. No di's ye'rsin' co' ndyoodi's mèn xexte le'n nyòò liz mèn, di'sa yath yèn cabii loo chol mèn.

Trè' ndlu' chó loo ndxàal zye'b mèn.
(Mt. 10.28–31)

⁴ Myen', gu' co' ndxác amiu daa, nde niin thib con' loo gu': Ne'zyebte gu' ñee gu' mèn co' ndxác guth bé'l'yòò ladpe' gu'. Tac co'se' yilo guth mèn bé'l'yòò ladpe' gu', ya yende cón tolo li mèn. ⁵ Niin loo gu' chó loo ndxàal zye'b gu'. Bzeb gu' gunèe gu' Diox tac co'se' ngolo nguth bé'l'yòò lad mèn, ante Diox ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox par tetii Diox mèn le'n ye'rbii, mèn co' ndxàal yòò ye'rbii.

⁶ ¿Ché' tarte ñee gu' ndyo' ga'y mbin por thib pes, cà'? Mastale' yende cón ntac mbin, ndyac mèn, per Diox indxathla'ste cón che'n nec thib mbin. ⁷ Hui' gu' nexa. Axta yis yéc gu' co' ndoo yéc gu' ba' Diox naneequé' plá

yis ndoo yéc gu'. Cona, ngue niin loo gu': Gu' masque' ntac leque huax mbin bé'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nda' cuent loo xtàa mèn le' mèn ndxela'sque' loo Tad Jesús.

(Mt. 10.32–33; 12.32; 10.19–20)

⁸ Chol mèn co' ta' cuent loo xtàa mèn le' daa nac xgan' Diox co' mtel' Diox loo izlyo', daa, ne, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxàal chol mèn, daa ta cuent no gaben loo angl che'n Diox loo Diox le' mèn nac mèn che'npe'en. ⁹ Per rye mèn co' cà' di's daa loo xtàa mèn no ne'ta'de mèn cuent le' daa nac xgan' Diox loo mèn, cón che'n mèn daa ta cuent no gaben loo angl loo Diox le' mèn inactive mèn co' nzo loo cón che'npe'en.

¹⁰ Lomisque' ne, chol mèn co' ñii yèe ñii tii cón chenén, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxàal chol mèn, mèn nzoque' mod tyon' xtol. Per mèn co' ñii yèe ñii tii cón che'n Xpii Natú', cón che'n xtol mèn co' mcua'n mèn por gunii yèe gunii tii mèn cón che'n Xpii Natú' ne'tyon'te thidtene.

¹¹ Niin tedib con' loo gu': Co'se' hue' mèn co' ndxecloo ñee gu' gu' loo mèn co' nqueltàa sinagog, no co'se' hue' mèn gu' loo juez, no co'se' hue' mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau, co'se' cue gu' loo mèn, ne'tyòode gu' xá mod càb gu' loo mèn o cón gab gu' loo mèn. ¹² Tac co'se' zin hora, Xpii Natú' lu' loo gu' xá mod ndxàal càb gu' no xá mod ndxàal tyoodi's gu' loo mèn.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' yalgon' co' ndxàp mèn ndli ndxác con' ryes loo mèn.

¹³ Be' ngue toodi's Jesús loo mèn. Làth mèn nzo thib mbi' co' ndxab loo Jesús:

—Maistr, guuz loo husesen ta' husesen herens co' nac chenén càan.

¹⁴ Jesús ndxab loo mbi'a:

—¡Aa, mbi'! ¿Chó mdoo daa loo gu' par gac daa xal thib juez loo gu' no par gac daa xal thib mbi' co' ndli rol xyòn gu' loo gu', à'? Inacte zin'a zin' co' ndlin.

¹⁵ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xal nziri' gu'. Fquenap gu' gu' loo ryethe con' co' ndli ndyub yo' flezo' mèn par que no mèn con' co' ndli ndyub yo' lezo' mèn par ne'queli'thte gu' con' co' ndli ndyub yo' lezo' gu'. Tac mastale' ndli gu' xtùuz que no gu' huax con' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo' gu', inactive con' co' ncàb loo yalgon'a co', licque', li le' mèn ban no Diox thidtene, ey.

¹⁶ Jesús ndxab loo mèn, ne:

—Nde niin tedib con' loo gu': Ngo thib mbi' ric. Mbi'a anze'f ngòp che'n. No anze'f thib cosech mthop mbi' loo rye xyòn mbi' co' mqe no mbi'. ¹⁷ Per thib huiz xèe mdub mbi'. Mbli mbi' xtùuz le'n lezo' mbi'. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': ¿Cón lin con rye cosech co' mthopen ba', yoo? Ingue noden co'te' gosuan cosech daa ba'. ¹⁸ Mbera mbi' rica,

mbli mbi' xtúuz le'n lezo' mbi' tedib vez. Ndxab mbi': Neequen xá ñaa thib con' nde lin. Na nda sil yòo co'te' ngosuan cosech daa ba'. Per leque tua' toxcuán tedib yòo co' más naroo leque co' silen. Le' sya, tya gosuan ryete cosech co' mthopen. No gosuan ryete con' ngue non. ¹⁹ Le' sya, gaben loo lezon: ¡Cara! Nase ngue non huax con' co' nzosua' par que no na'i huax lín'. Li na' descans, hua na', no gu na' axta plóthe. Más de cona, ndxàal ta' na' gust lezo' na' ndxep. ²⁰ Per Diox ndxab loo mbi' rica: ¡Aa mbi'! Susque' naadl no susque' nguudl. Leque yál' ndxè' gathl no ryete con' ngue nol ba', ¿chó mèn gac che'na yiloo, à'? Axta ne' ne' gac ryete cosech ba' cón che'npe'l, ndee. ²¹ Tataa ndxàc loo chol mèn, mèn co' ante ndoo lezo' que no yalgon' loo izlyo' ndxè' no ndxàc ric mèn axta plóthe. No loo cón che'n con' co' angli Diox loo mèn no con' co' anggac che'n mèn loo Diox ale le'le' ndlyàa tii mèn.

Diox ñee rsi' ñee rso mèn, mèn co' nacque' xin' Diox.

(Mt. 6.25–34)

²² Ngolo mdoodi's Jesús di'sa loo mèn, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu', ey: Ne'gath lyuxte gu' loo cón che'n yalnaban gu' par tyóo gu' cón goc gu' yé' huize'. ²³ Ndxé'leque', más ntac yalnaban mèn leque con' hua mèn. No más ntac yalnaban mèn leque xab mèn co' goc mèn. ²⁴ Hui' gu' loo rsin' ngáa co' ndli ngáa. Ngáa ingode bin. Ne' ne' inthop ngáa cosech. Ne' ne' ingosua' ngáa nzob. Mastale' indlide ngáa con'a, Diox nguáaque' ngáa. Ale'que' gu' co' más ntac leque thib ngáa, pà ne' huàade Diox gu', ¿lé'? ²⁵ ¿Chó thib gu' co' nzo làth gu' co' más ndxath ndlyux par gac gu' zib gu' loo gu' taarol metr par yol gu' taachu'th, à'? Yende chó gu' gac lli, ¿lé'? ²⁶ Chele' gu' ne'gácte li thib con' co' nac más chu'th o más be'the, ¿chonon susque' más ndxath ndlyux gu' par li gu' con' co' más ñaare', sya?

²⁷ Hui' gu' no gunaa gu' xá mod ndryoo nxyèn ye' co' mbez mèn lèe ye' madalen. Ye'a indlide zin'. Ne' ne' inzii ye' madalen dó' par goc xab ye' madalen. Mastale' yende cón ndli ye' madalen, per más nabe's ñaa ye' madalen leque Salomón co' ngóc rey co'se' mdoc Salomón xab Salomón no co'se' ante nít nayèe gunaa Salomón mdoc xab Salomón. ²⁸ ¡Aa mèn co' xhuite ndxela's loon no mèn co' xhuite ndxàp yalxla's loon! Chele' Diox tataa mod nxèn' huan co' nzo'f yii no den, no yé' huize' mbiizte huana, gac huana yaa biiz co' yòo le'n thib gor, ale'que' gu' ne' li Diox par que no gu' ryethe con' naquin gu'. ¡Aa mèn izlyo'! Axta ne' ne' inda' gu' cuent cón ndxàc loo gu'. ²⁹ Por cona, ne'xide lezo' gu'. No ne' ne' tyóo gu'

cón hua gu' no cón gu' gu' yé' huize'. ³⁰ Tac chol mèn co' alithe naban dib athuloo izlyo', más ndyóo mèn xa mod gáp mèn rye con' naquin mèn. Tac con' co' ncu'a'n mèn nac con' co' alithe ncu'a'n mèn. Per gu' ngue no xud gu' co' nonque' no co' naneeque' co'pe' naquin gu'. ³¹ Más huen blo yéc gu' ta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo gu' no cua'n gu' mod li gu' con' co' ndxòo lezo' Diox. Chele' gu' tataa li, Diox lyath no gu' que no gu' ryethe con' naquin gu', ne.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn más huen que no mèn yalgon' loo bé'.

(Mt. 6.19–21)

³² Ne'zyebte gu', myen', gu' co' nac xal mbacxil' daa. Mastale' nagabte gu' nzo loon, per Diox xud gu' ndyac lezo' yòo gu' loo cón che'n Diox xud gu' par ñibe'pe' Diox loo gu'. ³³ Chele' gu' tho' ndxep con' co' ngue no gu' par ryo' tmi loo con'a par ta'la's gu' tmi loo mèn co' naquin tmi, sya, tataa mod gaca loo gu' yòo lezo' Diox loo cón che'n con' co' ngue li gu'. Sya, Diox tolo li par que no gu' huax con' ndac axta plóthe loo bé' co'te' ne'lyuxte con', no co'te' ne'yiza'de con', no co'te' ne'yòode huan' par li huan' huan' yalgon'a, no co'te' ne'gácte mxil yòo mxil par teza' mxil con' co' gáp gu' loo bé'.

³⁴ Le' sya, co'te' ndxàple' gu' yalgon'pe' gu', tya más tyub yo'f lezo' gu' no anze'f ngue li gu' purad par yòo gu' tya par hui' gu' loo yalgon'pe' gu' co' ndxàple' gu' tya.

Tad Jesús ngue toodi's loo mèn: Nalas gure gu' no bli nab gu' gu' ndoore' co'se' gac huiz co' galen loo izlyo' tedib vez.

³⁵ Tolo ndxab Jesús:

—Bli nab gu' loo cón chenen xal mèn co' altant nziri' loo zin'. No gòc gu' xal co'se' ngo mèn xniì thib lampr par teniì lampr loo mèn. ³⁶ No bli gu' xal ndli moz co' nzi bed coyor zin patrón moz co'se' bere patrón, ye'th patrón co'te' ngua patrón co'te' mselya' thib ned myen'. Sya, co'se' mbere patrón, ndye'th patrón, texal zin patrón altant ndoo moz, xal moz puert ro ned co'se' te's patrón puert. ³⁷ Huen nda moza tac ndub naa moz co'se' mzin patrón. Licpe' ba'i, na nii loo gu': Yub patrón toxcu'a' co' hua moz. No yiloo, ñibe' patrón loo moz tyub moz loo mes. Yiloo na, cuéc patrón co' hua moz loo mes. ³⁸ Mastale' zin patrón gulal yál', o mastale' zin patrón coyor cuar, chele' patrón ñèe altantque' ndoo moz no ndub naa moz co'se' zin patrón, anze'f huen nda moza, sya, ¿lé'?

³⁹ Nde niin thib con' loo gu', myen', par ta' gu' cuent: Angab na'i, chele' thib mbi' co' ñibe' liz mbi' non mbi'a coyor yí'th huan', mbi' tyub naa no ne'gácte mbi'. Sya, tataa mod li mbi' gan ne'la'de mbi' xal' huan' liz mbi' par yòo huan' liz mbi', li huan' huan' che'n mbi'. ⁴⁰ Cona, ngue niin loo gu': Altant gure gu'

loo cón chenen tac zin thib huiz no zin thib ze co'se' yende chó mèn ta' cuent no co'se' indyóode mèn cón gác huiza. Huiza, chàa, galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.

Trè' ndlu' cón che'n thib moz co' altant ndyoo loo zin' no cón che'n tedib moz co' ialtante ndyoo loo zin' co' ngue go xof zin' moz.

(Mt. 24.45–51)

⁴¹ Sya, mnibdi's Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Tad, ¿ché' ante cón che'n nu' co' nac myen' xin' mté'th U' ndyoodi's U' di's co' mtetac U' di's ba' o ché' ngue toodi's U' di's ba' cón che'n ryete mèn co' nzi yòn di'sa, cà'?

⁴²⁻⁴³ Ndxab Tad Jesús loo Pedr:

—¿Chó moz ñibe' patrón gác moz mandador liz patrón, no loo taamas moz liz patrón par ñibe' moza loo taamas moz, no ta' moz con' hua xtàa moz co'se' gáal hor hua moz, à'? Niin loo gu' chó gac moza. Gác moz mandador, moz co' altant ndoo loo zin' patrón no co' ndyubdi's ndac loo patrón. Huen nda moza co'se' ndye'th patrón moz, ngua patrón moz viaj, ⁴⁴ no ñee patrón moz ndli moz xal mtan' patrón di's loo moz. Licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' patrón moz ñibe' par gác moz mandador loo ryethe con' ngue no patrón liz patrón. ⁴⁵ Per, angab na'i, chele' moza li xtúuz no gab moz loo lezo' moz le' patrón moz lyen' huax huiz no ne'zingàade patrón moz, sya, tlo moz, teti moz taamas xtàa moz. No teti moza criad, ne. Más de cona, tlo moz, hua moz, no gu moz, no ale axta tyuuz moz. ⁴⁶ Làth xtau'a, patrón moz zin thib huiz co' indub bedte moz zin patrón moz. No zin patrón moz thib hor co' indlide moz xtúuz zin patrón moz. Le' sya, patrón moz tyen mached no làa patrón moz mached rloo moz axta guth patrón moz moz. Tataa mod li patrón moz loo moz par yòo moz co'te' yòo mèn co' ne'tyalte yila's loon.

⁴⁷ Le' tedib moz co' nonque' no co' naneque' xal nac co' ndlyas patrón moz li moz no ne'nglide moza no ne' ne' ndubdi's ndac moza ro patrón moz, patrón moza ta' che'n moza axta plóthe. ⁴⁸ Per moz co' in-onte no co' inda'de cuent xal ñibe' patrón moz no mbli moz con' co' indxáalte li moz, mastale' ndxàal ta' patrón che'n moz, per xhuite ta' patrón che'n moz. Tac mèn co' más mté'th mod che'n patrón par li ndac mèn co' ñibe' patrón, loo mènna más tan' patrón di's par li mènna con' lya's patrón. Le' loo mèn co' ngòp patrón más confians na, loo mènna tolo chal patrón par li mènna más con' ndac co' lya's patrón li mènna.

Mbez Jesús loo mèn: Por cón chenen ndxàc chop ned mèn.

(Mt. 10.34–36)

⁴⁹ Tolo ndxab Jesús loo mènna:

—Daa ndal par go xo'fen cón che'n mod co' ndxàp mèn loo izlyo'. No por con' ndal lo xo'fen cón che'n mèn, con'a li càb loo mèn tlo mèn, tyub quii tyub bèel lezo' mèn ñee mèn xtàa mèn por cón chenen. ¡Ngaca cón gaca! Luega tlo gaca loo mèn. ¡Huen! ⁵⁰ ¡Cara! Huen huen naneen le' mèn teti daa axta gath daa. No naneen nzo yen' nzo xique' daa gacque' con'a loon. No thib ndlyazen setilte riida loon. ⁵¹ ¿Ché' ndli gu' cuent le' daa ndal loo izlyo' par lin le' gu' cue ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu', cà'? Yende xàa. Ndxle'leque', daa ndal par lin zyal di's zyal cuent làth gu'. No axta gác gu' chop ned mèn làth xtàa gu' por cón chenen. ⁵² Tac desde nalle' par delant ga'y mèn co' naban thib yòo co' nac liz mèn, son mènna tyoo xà' lezo' loo xtàa mèn co' naban yòoa. Mènna cue yoo con taachop mèn co' nzo leque yòoa por cón chenen. ⁵³ Lomisique' mod gaca loo taamas xtàa mèn, ne. Leque gundanbi' yecloo ñee xgan' gundanbi'. No leque xgan' gundanbi' yecloo ñee gundanbi'. No leque gundangot yecloo ñee rsap gundangot. No leque rsap gundangot yecloo ñee gundangot. Le' mèn co' nac xna'zap na, yecloo ñee xa'got co' nac xiix. Le' xa'got co' nac xiix na, yecloo ñee xna'zap por cón chenen.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn xá mod ta' mèn cuent cón che'n tiemp ndxè'.

(Mt. 16.1–4; Mr. 8.11–13)

⁵⁴ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Co'se' ñee gu' ndxetoo xcua par ned ndlyen huiz, mbez gu': Yamerle' lyàa yùu, cara. No licque', ndxàca tataa loo gu', ¿lé'? ⁵⁵ No co'se' ñee gu' ndryo' mbii par ned sur, mbez gu': Anze'f thib bée lyàa. No, licque', ndxàca loo gu', ¿lé'? ⁵⁶ ¡Aa mèn izlyo'! Aa que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Non gu' xá ñaa co' ndxác co'se' ngo' gu' cuent cón che'n señ co' ndxú' loo bé' no señ co' ndxác loo izlyo'. Chele gu' tataa non no nda' gu' cuent cón che'n bé' no izlyo', ¿chonon ne'gácte gu' ta' gu' cuent cón che'n con' co' ndxác le'n tiemp ndxè' xal nda' gu' cuent cón che'n señ co' ngüi' gu' no co' ñaa gu', à'?

Tad Jesús ngue lu' loo mèn: Fcua'n gu' mod tál gu' loo di's no loo cuent con mèn co' nac xtàa gu'.

(Mt. 5.25–26)

⁵⁷ ¿Chonon indlide gu' par leque gu' tub rez cón che'n gu' no par li gu' con' co' nac con' nambii no con' co' nac con' nali, à'? ⁵⁸ Chele' chó mèn ta' part cón che'n gu' loo xcal no ya no mènna gu' yòolau par ya be' gu' loo xcal yòolau, más huen cua'n gu' mod xá mod tál

gu' loo di's no loo cuent ned nda gu' par ne'hue'de mēna gu' loo xcal. Tac chele' cōn che'n gu' tyub rez loo xcal, xcal ta' gu' loo tenient par ya que' tenient gu' lezi'f. ⁵⁹ Na nii loo gu': Ne'ryo'de gu' lezi'f axtaque' quix gu' mult co' quib xcal lad gu'. Sya, ryo' gu' lezi'f.

13

Tad Jesús ngue yab loo mēn: Naquin lyāa yēc gu' no lyāa lezo' gu' par tyon' xtol gu' no xquin gu' par tataa mod zye' mod co' ndxàp gu'.

¹ Leque le'n huiza, ngua plá mēn loo Jesús par ngua ta' mēn cuent loo Jesús xá mod asembli Pilat mandad mbeth solndad ndxep mēn par ned le'n yēezya' che'n láaz mēn galile láth ngo mēna le'n templ par mcos solndad ren mēn con ren má' co' mbeth mēna par xo mēn rena loo Diox. ² Jesús ndxab loo mēna:

—¿Ché' ndli gu' xtúuz no ché' ndli gu' cuent le' con' co' ngóc loo mēn par ned le'n yēezya' che'n láaz mēn galile ngóc loo mēna por ngóc mēna mēn co' ngóp más xquin no xtol leque taamas mēn co' ngóc mēn gulāaz mēna, cà? ³ Yende xāa. Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyāade yēc no ne'lyāade lezo' loo con' ye'rsin' co' ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp gu', gu', ne, lyux. ⁴ ¿Ché' ndxela's gu' co'se' nguth ryete si'n pson mēn co' nguth co'se' mbua's ftoó che'n thib yōobé' co' mdub co'te' ngure tanc che'n Siloé co' ngob che loo mēna, mēna más ngóp xquin no xtol leque taamas mēn co' nzo ban ciuda Jerusalén, cà? Yende xāa. ⁵ Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyāade yēc no ne'lyāade lezo' gu' loo con' ye'rsin' co' ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp gu', gu', ne, lyux.

Trè' ndlu' cōn che'n di's co' mtetac Tad Jesús cōn che'n thib yaa ngudyuug.

⁶ Jesús ndxab loo mēna, ne:

—Nde tetaquen thib con' loo gu'. Ngo thib mbi' co' ngóc patrón. Mbi'a mque no thib xan' yaa ngudyuug loo xyón mbi'. Ndxàc plá lín' seguid nda tee hui' mbi' loo yaa ngudyuug ñeene' ché' ndoole' ngudyuug loo yaa. Per co'se' ndyee tee hui' mbi' loo yaaa, nec thib ngudyuug ñèede mbi' ndoo loo yaaa. ⁷ Sya, ndxab mbi' loo moz mbi' co' ndli zin' loo yōoa: Hui' nexa, moz. Nde teele' son lín' seguid ndalen loo yaa ngudyuug ba' par ñeen ñeene' ché' ndoole' ngudyuug loo yaa ba'. No co'se' ndalen, ñèeden nec thib ngudyuug loo yaa ba'. Más huen fcho' yaa ba' tac nca'i loo xyónen. ⁸ Per moz co' ndli zin' loo yōoa mcàb loo mbi'. Ndxab moz: Tad, la'a tee tooi lín' ndxè'. Nda tele'en yōo xàn'a no gon be'f xàn'a. ⁹ Ne'stolque' lín'

ndxè' ta'i xlè. Per chele'i ne'ta'de xlè, syase, li U' mandad cho'i.

Tataa ndxab Jesús loo mēna par lu' Jesús loo mēna le' Diox ncha'la's tìn' loo mēn. Per chele' mēn ne'tyalte lyāa yēc mēn no chele' mēn ne'tyalte lyāa lezo' mēn loo con' ye'rsin' co' ndli mēna no se' mēna mod co' ndxàp mēna loo Diox, telux Diox mēna.

Thib huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa, mteyac Tad Jesús thib xa'got co' mte-leng mbii xís.

¹⁰ Ngolaa, ngóc thib con'. Thib huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa, Jesús ngue lu' mēn le'n thib sinagog. ¹¹ Láth mēn co' ngo le'n sinagoga, ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si'n pson lín' ngue no thib mbii ye'rsin'. Mbii ye'rsin'a mbli mblyeng xís xa'gota. Le'n rye lín'a, yende mod ndoo li xís xa'gota thidtene. ¹² Co'se' gunèe Jesús xa'gota, Jesús ngurez xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, ya ne'tolode que nol mbii ye'rsin' ba' xís.

¹³ Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús loo xa'gota, leque hora mdoo li xís xa'gota. Ndxab xa'gota:

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon. Mteyac Tad ba' daa.

¹⁴ Per mbi' co' ngóc jef che'n sinagog co' ndyoo naa loo mēn le'n sinagoga, anze'f ngocloo mbi' loo Jesús tac mteyac Jesús xa'gota huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa. Sya, ndxab mbi' loo rye mēn co' nziri':

—Xop huiz nac thib sman par li mēn zin'. Más huen y'ith gu' le'n huiz sman par gac remed gu'. Ne'y'ithe gu' huiz co' nac huiz descans par gac remed gu'.

¹⁵ Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mēn le'n sinagog:

—¡Aa que ndxàc ntembii rol no ntembii xti'sl con xtàal loon, cara, gu' co' thidte mod ndxàp loo cōn che'n huiz descans. ¿Ché' nzo chó gu' co' nziri' trè' co' nac arid mēnley' ne'xacte gu' ngon gu' no ne'xacte gu' burr gu' huiz sabd co' nac huiz descans par ya ta' gu' nít gu' ngon gu' no burr gu' huiz descans, à? Txac gu' má' gu', ¿lé? ¹⁶ Lomisque', tan cuent loo gu' cōn che'n xa'got ndxè' co' nac bin Abraham co' ngolo mteyaquen. Mēbizya mtedó' xa'got ndxè' con thib yíiz mbii che'n xpíi ye'rsin' co' mbli mteleng yíiz xa'got ndxè'. No ndxàcle' si'n pson lín' thidtene mteleng mbii xís xa'got ndxè'. No nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Ché' ngue li gu' cuent indxàalte xaquen xa'got ndxè' loo yíiz mbii co' ndub xís xa'got ndxè' par yac xa' nalze co' nac huiz sabd co' nac huiz descans, cà?'

¹⁷ Co'se' ngolo ndxab Jesús di'sa, ryete mēn co' ngóc ngolo ngola's che'n Jesús

mthyon tín'. Per ndxe'leque', taamas mèn co' nziri', anze'f mdyac lezo' mèn co'se' gunèe mèn con' roo con' xèn co' mbli no Jesús xa'gota loo mèn. Thiba con' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús cón che'n biz bin mostaz.

(Mt. 13.31–32; Mr. 4.30–32)

¹⁸ Le' tediba na, Jesús ndxab loo mèn:

—Nde niin thib con' loo gu' cón che'n xal nac mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn nalle'.
¹⁹ Mod co' tlo yar' mèn co' ndyal yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, le'i nac xal biz bin mostaz co' mblo thib mbi' bin loo xyòn mbi'. No ndryoo nxyèn huan mostaza yamerle' xal thib xan' yaa xcàl. No ale axta mbìn bé' ntocxua' xyòn mbìn loo huan yaa mostaza.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' ngue tetac Tad Jesús no co' ngue go xo'f Tad Jesús cón che'n dii levadur loo mèn.

(Mt. 13.33)

²⁰ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mod co' ndxàc co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn nalle'?
²¹ Pues mod co' tlo ngue ñibe'pe' Diox loo mèn nac xal co'se' xègà xègà ndxos con' ye'rsin' con con' ndac co' ndlu' cón che'n di's ndac loo mèn dib athu izlyo' xal co'se' ndyen thib xa'got ndxexpte dii levadur par ncos xa' son bols harin par tyoo bes co'f par toxcuu' xa'gota pan.

Tad Jesús ngue yab loo mèn le' mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox nac xal mèn co' ndxòo ro thib puert naya.

(Mt. 7.13–14, 21–23)

²² Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén. Co'se' nda riid Jesús, nguri'th Jesús le'n rye ciuda no le'n rye yèez co'te' mbli' Jesús cón che'n di's ndac loo mèn. ²³ Ned nguri'th Jesús ngo thib mbi' co' mnibdi's thib con' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' ndyac U' ndxexpte mèn nzo co' lyá' loo ryethe con' ryes, lé'?

Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

²⁴ —Bli gu' purad yòo gu' loo cón che'n Diox tac loo cón che'n Diox anze'f nagàn nac par yòo mèn. Mod co' yòo mèn loo cón che'n Diox nac xal co'se' ndly'a's mèn yòo mèn ro thib puert co' anze'f naya. Anze'f huax mèn nzo co' ly'a's yòo loo cón che'n Diox per ne'gàcte mèn yòo mèn loo cón che'n Diox.
²⁵ Tac ne'stolque' gaca loo gu' ne'tyalgàde gu' yòo gu' loo cón che'n Diox. Sya, gaca loo gu' loo cón chenen xal co'se' mtau' thib mbi' co' nac gundan puert ro ned liz mbi' ndxáal yál'. Yíloa, syare' nde mèn. Ndo mèn ro ned. No nte's mèn ryo'. Mbez mèn loo mbi': Tad, fxal' U' puert par yòo nu'. Sya, mbi' co' nac che'n liza càb loo mèn. Gab mbi':

Byàa gu'. Ne'needen pá ned ngro' tee gu' no ne'needen pá ned ngro yáal gu'. ²⁶ Axta syare', tlo gab gu' loo mbi' co' nac gundana, co' nee di's, daa nac mbi'a: Nu' nduhua no U'. No ngu no nu' U'. No mbli' U' nu' co'se' mbi'th riid U' làaz nu'.

²⁷ Per mbi' càb loo mèn no ñee mbi' loo mèn: Na guniile' loo gu': Ne'needen pá ned ngro' tee ngro yáal gu'. Biiche gu' loon, rye gu' co' nziri' ro puert ba', gu' co' ndli con' ye'rsin'. ²⁸ Co'se' gath gu', bli xpíi gu' no alm gu' le'n ye'rbíil. Tya tlo gu' gón' gu' no hua le gu'. Tac axta syare' hui' gu' loo Abraham no loo Isaac no loo Cob. No hui' gu' loo ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla co'te' ngue ñibe' no mèn Diox co'te' ñibe'pe' Diox loo ryethe con'. No axta syare' li la's gu' cón che'n co' ngue niin loo gu' ndxè'. Per ale ndxe'leque', ne'yòode gu' làth mèn thidtene. ²⁹ Co'se' gac tiempa, yi'th rye mèn co' naban par ned ndlyen huiz, no mèn co' naban par ned mbix huiz, no mèn co' naban par ned nort, no mèn co' naban par ned sur par yòo mèn co'te' ngue ñibe'pe' Diox. Tya gaca loo mèn angta'la's Diox huax con' ndac loo mèn xal co'se' ndxòo mèn loo thib lni par tyac tín' lezo' mèn. Tataa gaca loo mèn loo Diox. ³⁰ Tiemp ndxè' nzoque' mèn co' pente mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mèn cón che'n di's ndac xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mèn sangngola's co'se' mbìn mèn di'sa no ngòoque' mèn loo cón che'n Diox. Per lomisque', nzoque' huax mèn co' mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mèn cón che'n di's ndac xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Per mastale' mbìn mèn cón che'n di's ndaca, ne'ndalte mèn ngòo mèn loo cón che'n Diox.

Tad Jesús mbín co'se' mbli' Tad Jesús xtíuuz cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

(Mt. 23.37–39)

³¹ Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, leque le'n huiza mzin ndxep mèn xley' farise loo Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—Byàa. Gro' trè'. Tac Herod co' nac rey ndly'a's guth lùu.

³² Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—Byàa gu' no guuz gu' loo Herod co' nac xal mbée co' ngo to': Hui', Herod. Mbi' co' lèe Jesús gunee loo nu': Nalze no yé' be' go'en xpíi ye'rsin' loo mèn. No be' teyaquen mèn yíiz. No axta huize' telon zin' co' ngue xo'f zin'en. ³³ Taapláte huiz no maste be' ngue tee xo'f zin'en co' nac huiz co' ngue que tee'pe'en taachu'th. Yíloa, tenen ned. Gan par ned ciuda Jerusalén tac yende mod gath thib xa' co' nde'th di's co' ndxab Diox thib lad co'te' inacte le'n ciuda Jerusalén.

³⁴ ¡Aa mèn ciuda Jerusalén, gu' co' mbeth mèn co' mbi'th te'th di's co' ndxab Diox! No mbuaa'd quèe gu' mèn co' mbi'th lo yalbàn

co' nac di's ndac che'n Diox loo gu', mèn co' mte' Diox loo gu'. Ne' pól ndxàc mblyazen thidte queltàan gu' loon xal ndli nguiiddol colec co'se' ngue's nguiiddol colec nguiid yen' xàn' xíl' nguiiddol colec per thidtene ne'ndalte gu' ngàca tataa loo gu', ey. ³⁵ Per nalle', hui' gu' nexa. Na nii loo gu', mèn ciuda Jerusalén, le' Diox mblá'ya'le' gu'. Más de cona, gu' ya ne'berede hui' loon axta co'se' zin huiz no zin ze co'se' gab mèn: Anze'f ndyac tín' lezo' mbi' co' nde por lèe che'n Tad Diox.

14

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíz qui.

¹ Ngòc thib con' loo Jesús thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Jesús ngua thuhua no thib mbi' co' ngòc jef che'n mèn xley' farise liz mbi'. Le' taamas mèn xley' farise co' nziri'a na, xèe nzi la's loo Jesús. ² Ngo thib mbi' co' mxac yíz qui làth mèn loo Jesús, ne. ³ Sya, mniibdi's Jesús loo mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo mèn xley' farise. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndxàal teyaquen thib mbíiz huiz co' nac huiz descans o ché' indxàalte lina, cà'?

⁴ Per mènna xèe ngure. Yende chó ngabte mènna. Sya, mxen Jesús ya' mbi'a. Mteyac Jesús mbi'a. Ndxab Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl, ndee.

⁵ Ngolaa, ndxab Jesús loo mèn xley' farise:

—Yende chó gu' co' nziri' trè' co' ne'co'de thib burr gu' o thib laa ngon gu' le'n thib tó' huiz sabd chele' thib burr gu' o ngon gu' ngòb che le'n tó' huiz sabd co' nac huiz descans, ¿lé'?

⁶ Mènna yende cón ngác ncàb loo Jesús. Thiba con' ndxè'.

Tad Jesús ngue tetac cón che'n Tad Jesús no ngue go xo'f Tad Jesús loo mèn xal co'se' ndxàc convid mèn par ya mèn loo thib yalhua co'te' mselya' thib ned myen'.

⁷ Le' tediba na, xèe ngüi' Jesús xal ndxàc mèn co' nda fandang co'te' mselya' thib ned myen'. Mdub mèn loo asient co'te' más tyu' mèn no tye's mèn loo xtàa mèn loo mes. Jesús mco'x di's ndxè' loo mènna. Ndxab Jesús loo mènna:

⁸ —Nde niin thib con' loo gu': Co'se' chol mèn yí'th nee loo gu' par ya gu' fandang co'te' selya' thib ned myen' par ya thuhua gu', ne'tyubte gu' loo asient co'te' ndyub mèn co' más ndli cuent nac mèn roo no mèn xèn tac, ne'stolque', yí'th mèn co' más nzo'f lèe nzo'f xti's leque gu'. ⁹ Le' sya, mèn co' mbli convid ryop ned mènna, ñee mènna loo gu': Fta' asient co' ndubl ba' tyub mèn ndxè' loo mes. Sya, mènna xít too gu' loo asient loo

mes. Sya, que nzo ne'ñee lezo' gu', yitoo gu' loo asient loo mes par tyub mènna co'te' yitoo gu'. Le' gu' na, nalyat nde'f ro ya tub gu' loo asient co' nziri' axta squin le'n nyòo. ¿Xá lyàai le'n lezo' gu' li mènna tataa loo gu', sya? ¹⁰ Ndxè'leque', co'se' li mèn convid gu' par ya thuhua gu' sa lua' gu' co'te' mselya' thib ned myen', na nii loo gu': Más huen tyub gu' loo asient co' nziri' axta squin le'n nyòo par ñee mèn, co' ngua li convid gu'a loo gu', tyub gu' loo asient co'te' ndxàal más tyu' gu': Amiù, ftub co'te' más ndyu' mèn ba'. Le' sya, tataa mod más tyu' gu' loo mèn co' ndub loo mes. ¹¹ Tac mèn co' asendli ndye's, thyon mènna loo Diox. Le' mèn co' ndxàp mod no indlu'de mènna ndye's mènna, Diox li loo mènna le' mènna gac mèn roo no mèn xèn loo Diox.

¹² Ndxab Jesús loo mbi' co' mbli convid Jesús, ne:

—Co'se' lil thib yalhua, que naca xhui, que naca rsè, ne'lidel convid mèn co' nac amiù lùu, ne' ne' lil convid mèn co' nac mèn huespe'l, ne' mèn co' nac mèn gulizl, ne' mèn ric co' nac vecinl. Tac mènna lique' convidl cadque' co'se' li mènna yalhua. Chele' lùu ante ndli tataa, sya, ante nda'l gust lezo'l no ndyaci ndxàc con' ndac lool. Per loo Diox ne'yòode cuent cón che'n con' ndlil. ¹³ Ndxè'leque', co'se' lil thib yalhua, bli convid mèn prob, no mèn yíz, no mèn renc, no mèn sieu. ¹⁴ Huen ndal chele' lùu li tataa loo mènna tac mènna ne'gácte quix por con' mda'l nduhua mènna. Le' part cón che'n na, Diox li anggác con' ndac lool co'se' gac huiz co'se' ryo xban mèn co' nac mèn nali no mèn nambii loo Diox.

Trè' ndlu' cón che'n thib yalhua co' ndlu' xá mod ndlyas Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁵ Co'se' mbìn thib mbi' co' nzo làth mèn co' mdub loo mes tataa ndxab Jesús, mbi' ndxab loo Jesús:

—Ndyac lezo' mèn co' hua no U' làth mèn co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁶ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Thib mbi' mbli convid huax mèn par yí'th mènna loo thib yalhua co' li nab mbi'. ¹⁷ Co'se' ngóol hor hua mènna, mbi' mte' moz mbi' par ngua li moz avis loo mènna par yí'th mènna loo yalhua. Ndxab moz loo mènna: Bli gu' purad par ya thuhua gu' loo yalhua tac con' co' hua gu' ngòc nable'. ¹⁸ Per ryete mèn co' ngòc convida, thidte mcàb mènna loo moz co' ngua li avis loo mèn. Ner mbi' co' ngòc avis looa, mbi'a ndxab loo moz co' ngua li avisa: Na ngolo mxi thib le' xyònen, no nalle' daa nda tee hui' xá nax xyònen. ¡Caral! Guuz loo patrónl nee patrónl xá mod li patrónl par ba'. Na ne'gade loo yalhua. ¹⁹ Le' tedib mbi' na, ndxab: Na ngolo mxi ga'y ned ngon. No nalle' nda lin preb má' xàn' yaarad par

ñeene ñeene' xá ryo' má'. ¡Cara! Guuz loo patrónl nee patrónl xá mod li patrónl par ba'. Na ne'gade loo yalhua. ²⁰ Le' tedib mbi' na, ndxab loo moz: ¡Cara! Na ngolo mselya' con thib mza'. No conate ndli yende mod gan loo yalhua. Guuz loo patrónl nee patrónl xá mod li patrónl par ba'. Le' daa ne'gade loo yalhua. ²¹ Co'se' mbere moz, ndyaa moz par liz patrón, mda' moz cuent xá mod ngòca loo moz loo patrón. Co'se' mbìn patrón di's co' ndxab moz cón che'n mènà, anze'f ngocloo tín' patrón moz con mènà. Sya, ndxab patrón loo moz: Goror huàa cua'n mèn co'te' nac ned yòo no co'te' nac rye ned co' nsyo le'n yèez par ya xil mèn prob, no mèn yìiz, no mèn renc, no mèn sieu, yì'th mènà loo yalhua. ²² Ngoloa, co'se' ndye'th moz, ndxab moz loo patrón moz: Daa mblile' xal mnibe' U' loon. No tatabe' nalath co'te' tyubre' mèn par yì'th mèn loo yalhua. ²³ Patrón mbere ndxab loo moz tedib vez: Bere, huàa tee hui' co'te' nac ned yòo no rye co'te' nsyo ned. Por fuerz guuz loo rye mèn co' zyál'l par yì'th mènà, hua mènà no par yì'th mènà, gu mènà. Tac ndlyazen zyè lizen con rye mènà. ²⁴ Tolo ndxab patrón loo moz: Na nii lool: Nec thib mèn co' nerleque' mblin convid ne'taden lugar loo mènà yòo mènà le'n nyòo lizen par yòo mènà loo yalhua.

Trè' ndlu' cón che'n con' ryes co' tyactii mèn, mèn co' yòoque' loo cón che'n Crist.

²⁵ Ngoloa, anze'f thib mèn mdoo nque xís Jesús. No mbere Jesús ned xís Jesús. Mbez Jesús loo mènà:

²⁶ —Chele' chó gu' nde nque xísen, no más ndli gu' cas xud gu', no xna' gu', no xa'got gu', no xin' gu', no hues gu', no fta'n gu', no ndxác chop lezo' gu' chonon mblá' gu' yalgon' gu' no ryethe con' co' nda' gust lezo' loo izlyo' ndxè' leque más ngue li gu' cas cón chenen, yende mod gác gu' myen' xin' mté'th daa. ²⁷ No gu' co' ne'xecte gác ngòc nguàal con' loo gu' por cón chenen, gu'a yende mod gác myen' xin' mté'th daa. ²⁸ Jesús tolo ndxab loo mènà:

—Nde niin tedib con' loo gu', ne: Angab na'i, chele' chol gu' co' nziri' trè' ndlyà's tox-cua' gu' thib liz gu' con vari no con ciment co' gác chop son pis, ner ndyub gu' par co xnee gu' plál li gu' gast no par ñee gu' ñeene' ché' taal tmi co' mqueltàa gu' par telo gu' zin'a, ¿lé? ²⁹ Per ndxe'leque', chele' gu' msèle' cimient co'te' tyub liz gu' no ne'lìde gu' gan telo gu' liz gu'a, le' sya, ryete mèn co' hui' tataa nac zin' co' ngue li gu'a, tlo mènà xis no mènà gu'. ³⁰ No gab mènà: ¡Ay, prob mbi' ba' izlyo'! Mbi' ba' ngue xit te'f thib liz mbi' co' nac chop o son pis no ale ne'nglìde mbi' gan ntelo nxit te'f mbi' liz mbi' ba'.

³¹ Tolo ndxab Jesús loo mènà: Nde niin tedib con' loo gu', ne: Chele' thib rey nzo lezo' li rey thib xó' con tedib rey, ¿ché' ngue li gu' cuent ne'tyubte reya ner par co xnee reya ñeene' ché' tli si' mil solndad che'n reya gan loo gal mil solndad che'n tedib rey co' nac ngolo ngola's co' nde li xó' loo solndad reya, cà'? ³² No chele' ner reya mblo xnee ne'lìde ner reya gan loo xó', no tatabe' tith nzo tedib reya, le' sya, ner reya tel' di's loo tedib rey par tál ner reya loo di's no loo cuent par tataa mod tu' tál rey ndxè' loo di's no loo cuent. ³³ Cona, ngue niin loo gu': Chele' chol gu' más ndli cas loo cón che'n gu' leque li gu' cas loo cón chenen, gu'a yende mod gác licpe' xin' mté'th daa.

Tad Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n ted co' nguri'th xla' co' ya inteziide co' ndxuhua mèn.

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ Nde niin tedib con' loo gu', ne: Anze'f huen nac ted. No axta arid nquin mèn ted. Per chele' ted nac ted nala, ¿xá mod gác nazii teda no xá mod tezii ted con' ndxuhua mèn, sya? Yende mod gaca tataa tac ted nac ted, ¿lé? ³⁵ Ne'lìde sirv ted par gác ted yòo. Ne' ne' li sirv ted par gác ted be'f. Alithe cobii mèn ted. Gu' co' ndxaa'd di's ndxè', bìn gu' di's ndxè' no fta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's di's ndxè'.

15

Tad Jesús ngue tetac cón che'n mèn co' alith nziri' loo izlyo' xal thib mbacxil' co' mdyuhuan.

(Mt. 18.10-14)

¹ Láth be' ngue toodi's no Jesús mènà, rye mèn co' ndli cobrar tmi cón che'n contribución no rye mèn co' ngòp xquin no co' ngòp xtol mbii gax loo Jesús par gòn mènà di's co' ndyoodi's Jesús. ² No co'se' ñèe mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa xal mqueltàa mèn loo Jesús, xèe ndla's mènà loo Jesús. No xexte mbez mènà loo xtàa mènà:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nqueltàa no mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol. No axta ndxuhua no mbi' mèn ba'. Nazab ngue li mbi' ba', ¿lé?

³ Jesús ndxab loo mènà:

⁴ —Nde niin thib con' loo gu': De loo rye gu' co' nziri' trè', angab na'i, ¿ché' nzo thib gu' co' ngue no thib ayo mbacxil' no láth ngue tee queno gu' mbacxil'a, xexte mdyuhuan thib mbacxil' ngro' mbacxil' láth partid, ché' ne'yòode valor loo gu' par lá' gu' rye partid mbacxil', co' nac thap gal nzo si'n thap mbacxil' ante mbacxil' ned huana co'te' nac segur par ya cua'n gu' mbacxil' co' taa mdyuhuan axtaque' zyal gu' thib

mbacxil'a, cà'? Licque', lá' gu' rye mbacxil'a thib lugar, ¿lé'? ⁵No co'se' zyal gu' mbacxil'a, xo'f gu' mbacxil'a xís yen gu', tant ndyac lezo' gu' mzyal gu' mbacxil'a. No ndye'th no gu' mbacxil'a, ¿lé'? ⁶No co'se' zin gu' liz gu', li gu' par queltàa mèn co' ndxàc amiu gu' no mèn co' ndxàc vecin gu' liz gu'. Sya, gab gu' loo mèn: Quede gu' par tyac lezo' gu' con daa tac daa mzyalle' mbacxil' daa co' mdyuhuan. ⁷Na nii loo gu': Lomisque' mod más tyac lezo' angl co' nzo loo bé' por cón che'n thib mbi' co' mcua'n xtol co'se' lyàa yéc mbi' no lyàa lezo' mbi' loo Diox leque tyac lezo' angl fièe angl thap gal nzo si'n thap mèn co' ndli cuent nac mèn mèn ndac no mèn co' ndli cuent inquinte lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn loo Diox par zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox. Thiba con' ndxè'.

Tad Jesús ngue tetac di's cón che'n mèn xal thib billet co' mdyuhuan.

⁸Le' tediba na, xá ñaa thib xa'got co' ngue no si' billet no ntac thib thib billeta thib ayo pes. No mtuhuan xa'gota thib billet co' ntac thib ayo pes. ¿Ché' ngue li gu' cuent ne'quede xa'gota xnii thib brujit par cua'n xa' billeta abix ncan' no lo'f xa'gota le'n nyòo liz xa' lilleque' axta li xa' gan zyala? Zyalque' xa'i, ¿lé'? ⁹No co'se' ngolo mzyal xa' billet co' mdyuhuan co' ntac thib ayo pes, xa'got li par queltàa mèn co' ndxàc amiu xa'gota no mèn co' ndxàc vecin xa'gota. No gab xa'gota loo mēngota: Ndiyazen tyac lezo' gu' con daa tac mbliin gan mzyal pes bchò co' mdyuhua. ¹⁰Na nii loo gu': Tataa tyac lezo' angl loo Diox loo bé' por cón che'n thib mbi' co' ngòp xquin no co' ngòp xtol co'se' ngulàa yéc mbi' no ngulàa lezo' mbi' loo Diox par mzye' mod ye'rsin' co' ngòp mbi' loo Diox.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n xtol mèn xal ngòca loo thib mbyòo co' ngro' gundee.

¹¹Jesús ndxab loo mèn, ne:

—Ngo thib mbi' co' mque no chop xgan'.

¹²Per mbyòo co' ngòc mbyòo bluz loo hues mbyòo, mbyòoa ndxab loo xud mbyòo: Pay, fta' U' herens co' mbez U' nac chenen par càan. Sya, xud myen' mbli rol herens myen' par càa thib thib myen' herens myen'. ¹³Per pláte huiz ndxàc mcàaya' mbyòo bluza herenspe' mbyòo, mtlo mbyòo, mthop mtaa mbyòo rye con' ngòc che'n mbyòo par tho' mbyòoi. Mtho' mbyòo xyón mbyòo, ne. Ngoloa, mxen mbyòo ned. Nda mbyòo te-dib naciòn más tith loo làaz mbyòo. Tya, mteluxxù' mbyòo tmi mbyòo co' mque no mbyòoa. No mda' mbyòo gust lezo' mbyòo axta plóthe loo con' ye'rsin' con tmi mbyòo co' mtho' mbyòo che'n mbyòoa no co' mtho' mbyòo xyón mbyòo. ¹⁴Per co'se' ngolo mblixù' mbyòo gast tmi mbyòo, ngulàa thib

huin tín' le'n naciona. Le' mbyòo na, mtlo mden' huin. ¹⁵Sya, mcua'n mbyòo zin' liz mèn co' nac mèn naciona par li mbyòo zin'. Mzyalque' mbyòo zin'. Per mbi' co' mda' zin' mbli mbyòo, mbi'a mque no thib partid nguch. Mtel' mbi' mbyòo co'te' ngòc ranch mbi' par ngua queno mbyòo nguch no ta' mbyòo con' hua nguch. ¹⁶Per prob mbyòo izlyo'. Axta mbly'a's mbyòo nguhua mbyòo tá' che'n yaa yis tá' co' nguaa mbyòo nguch par zyè lezo' mbyòo con tá' che'n yaa yis tá' tac patrón mbyòo anze'f tazad mda' co' ndxuhua mbyòo por huin co' ngulàa naciona. ¹⁷Axta syare' mdub xnii xud mbyòo no mdub xnii lezo' mbyòo no ngulàa yéc mbyòo no ngulàa lezo' mbyòo loo con' ye'rsin' co' mbli mbyòo. Ndxab mbyòo loo lezo' mbyòo: Napló moz ngue zin' liz xuden. No nzo cón hua moz axta plóthe axta ndxan' xo'f con' ndxuhua moz. Per daa ndxath huin trè'. ¹⁸Más huen beren, ndyàan co'te' nac liz xuden. No gaben loo xuden: Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa loo Diox no mcuanen xtol daa no xquin daa loo U'. ¹⁹Ya indliden cuent nac daa xin' U'. Más huen li U' cuent nac daa xal thib moz U', ndyaquen. ²⁰Sya, mxen mbyòo ned. Mbere mbyòo, ndye'th mbyòo par liz xud mbyòo. Tatabe' tithre' ndye'th mbyòo, gunèe xud mbyòo mbyòo. Sya, mblyat lezo' xud mbyòo gunèe xud mbyòo mbyòo. Mque' xud mbyòo carre. Ngua càa ned xud mbyòo mbyòo. Mde's mcàa xud mbyòo mbyòo. No msero xud mbyòo ro mbyòo.

²¹Sya, ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa loo Diox. No mcuanen xtol daa no xquin daa loo U'. Ya indxàalte daa gab U' le' daa nac xgan' U'.

²²Per xud mbyòo ndxab loo moz:

—Jer, huàa lo' gu' xab huen mbyòo. No ftegoni' mbyòo xab mbyòo. No blo gu' thib ani cuen ya' mbyòo. No fque' gu' yilid nii mbyòo. ²³Huàa xi gu' thib laa tor co' más nacha'. Beth gu' tora par hua na'. No li na' thib lni loo mbyòo. ²⁴Tac mbyòo co' nac xgan'en ndxè' ngòc xal thib mèn co' nguch loon. No ale ndyaquen xgan'en ndxè' ngòc xal thib xa' co' ngro xban loon. Mdyuhuan xgan'en ndxè' loon per nalle' ngro xo'f xgan'en ndxè' loon.

Sya, mtlo mèn guliz xud mbyòo. Mbli mèn lni loo mbyòo.

²⁵Làth ndxàc lnia, mbyòo ndlyoa ngue zin' huan. Co'se' mzyèle' izlyo' huiza, ndye'th mbyòo ndlyo par liz mbyòo. No co'se' nde zin gax mbyòo ndlyo liz mbyòo, ndxón mbyòo ndlyoa ndxol' musc. No ngù'i' mbyòo nzi yol' nii mèn. ²⁶Sya, ngurez mbyòo ndlyoa thib moz co' nzo làth mèn co' nziri'a. Mnibdi's mbyòo loo moza. Ndxab mbyòo loo moz: ¿chó lni nzo lizen, cara?

¿Cón ndxàc? ²⁷ Moza ndxab loo mbyòo: Huesl mzin, yey. No mbli xudl mandad mbeth nu' thib tor co' más nacha' par hua no xudl huesl. Tataa mbli xudl tac huesl huenque' mzin tedib vez. ²⁸ Per mbyòo co' nac mbyòo ndlyoa mden. No ngocloo mbyòo. Ale indlyaste mbyòo yòo mbyòo liz mbyòo. Sya, ngro xud mbyòo ned. Ngua xi xud mbyòo mbyòo par ngòo mbyòo liz mbyòo tac mbyòo ndub tèn tya. ²⁹ Ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, U' nda'que' cuent napló zin' mbilin loo U' huax lín'. No thidteneque' ndyub-dizquen loo U'. Per U' ne'nglatte lezo' ngnèe U' daa par nda' U' mase thib chiv par nglin thib lni chu'th par hua non myen' co' ndxàc amiú daa. ³⁰ No nalle' mzin xgan' U' ba'. No mda' xgan' U' ba' gust lezo' xgan' U' con myen'got co' ndxòo lezo' li con' ye'rsin'. No ale mbli U' mandad mbeth moz thib laa tor co' más nacha' par mbli U' lni. ¿Ché' ndyac U' anze' f huen nac co' ngue li U' ba', cà'? Yende xàa.

³¹ Sya, ndxab xud mbyòo loo mbyòoa:

Ryete con' co' ndxàpen, le'i nac che'nl. ³² Per nalle' ndxàalque' li na' thib lni par tyac lezo' na' tac huesl co' ngòc xal mèn nguth loo na', ngòc huesl xal mèn co' ngro xban loo na' nalle'. Ngòc huesl mèn co' mdyuhuan loo na' per nalle' yub huesl mzin loo na'. Ya' ndyàa na'. Ne'yecloodel.

16

Tad Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n thib mbi' co' ngòc mandador ye'rsin' co' mdyee ya' loo cón che'n patrón.

¹ Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Myen', nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' ric co' mque no thib mandador. Mzin thib huiz ngòc ndxep mèn co' mda' cuent loo mbi' ric cón che'n mandador le' mandador indyoode altant loo rsin' che'n mbi' rica. ² Sya, ngurez mbi' ric mandador. Ndxab mbi' rica loo mandador: Ndlyazen ta'l cuent loon. ¿Xá mod nac cuent co' mda' mèn loon cón che'nl, cara? Fta' cuent loon xal nac zin' co' ngue lil. Tac lúu ya ne'tolode gac mandador loo rsinen. ³ Sya, mbli mbi' co' ngòc mandadora xtúuz. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Per nalle' na, ¿cón lín? Patrón daa teche zin' loon. Más de cona, yende fuerz daa par que'en zin' huiz con barret no con yi'f yaa. No chele' daa ga na'b gòn, thyon daa ña'ben gòn. ⁴ Neequen xá ñaa co' lin par que non mèn co' ta' sa yèth huan no ta' mèn liz mèn par gòon plá huiz co'se' ne'ta'de patrón más zin' lin trè'. ⁵ Sya, ngurez mandador thib thib mèn co' ndeb loo mbi' rica. Mnihibi's mandador loo ner mbi' co' ndeba. Ndxab mandador: ¿Plál ndebl loo patrón daa, à'? ⁶ Mbi' co' ndeba mcàb. Ndxab mbi'

loo mandador: Daa ndeb thib ayo barril aceit loo patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba: Ye's co' nac val lúu ndxè'. Ftub loo asient no xax xax toxcu'a tedib val. No ftub loo val le' lúu ndeb cho' psi' barril aceit no maste. ⁷ Ngolaa, mnihibi's mandador loo tedib mbi' co' ndeb loo patrón mandador, ne. Ndxab mandador loo mbi'a: ¿Lúu, à'? ¿Plál ndebl loo patrón daa? Mbi' co' ndeba ndxab: Daa ndeb thib ayo almud triu loo patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba: Ye's co' nac val lúu ndxè'. Nalle' ftocxua' tedib val. Ftub cuent loo val co' toxcu'a' ba' le' lúu ndeb thap gal almud triu no maste loo patrón daa. ⁸ ¡Per máa mbi' ric! Lueg mden' lezo' mbi' ric no mda' mbi' rica cuent le' mandador ngòc lijerle' xal nac mod co' ndxàp mandador loo zin' co' ndyoo naa mandador. ¡Ne'yila'ste gu' con' nde niin loo gu'! Más nalas nac mèn co' alithe naban loo izlyo' ndxè' loo mod co' ndxàp mèn li mèn loo thib xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn leque mèn co' mblá'le' ryethe cón che'n xab izlyo' no mèn co' ndyub xni yéc no co' ndyub xni lezo' loo cón che'n Diox loo rsin' che'n Diox.

⁹ Por cona, ngue tan'en di's ndxè' loo gu' le' gu' co' nac xal mandador che'n Diox, nalas gure gu' loo izlyo' ndxè' loo interes co' ncàb con' ye'rsin' loo mèn par li zin' gu' che'n gu' co' ndxàp gu' par tataa mod gac amiú gu' con huax mèn loo izlyo' ndxè'. Le' sya, lomisque' mod, gaca loo gu' co'se' gath gu' ndoo líte ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo Diox co'te' ban gu' thidtene tac altant mdoo gu' loo zin' che'n Diox xal thib mandador ndac.

¹⁰ Mèn co' altant ndyoo no co' ñee rsi' ñee rso par quenap mèn co' nac che'npe' mèn co' co' ngue note mèn, mèn al-tantleque' tyoo no ñee rsi' ñee rso mèn par quenap mèn taamas huax con' chele' Diox li par que no mèn taamas con'. Le' mèn co' nquedi xtàa loo ndxep te con', mèn quedi xtàa loo huax con' chele' mèn li gan.

¹¹ Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' indyoode altant no ñee rsi' de gu' no ñee rsode gu' yalgon' co' nthop gu' no co' ndxàp gu' loo izlyo' ye'rsin' ndxè', ¿chó mèn gáp yalxla's loo gu' no chó mèn yila's le' gu' tyoo altant no ñee rsi' gu' no ñee rso gu' zin' ndac co' nac cón che'n Diox, à'? Yende mod gaca tataa, ¿lé'? ¹² No chele' gu' indyoode altant loo con' co' nac che'n taamas mèn, ¿chó ta' con' cãa gu', con' co' gac che'npe' gu', sya? Yende mod gaca tataa, ¿lé'?

¹³ Nde niin thib con' loo gu': Yende mod li thib moz sirv loo chop patrón. Bien li moz cas loo thib patrón. Le' loo tedib patrona yecloo moz ñee moz patrona. Bien más altant tyoo moz loo thib patrón. Le' loo tedib patrón na, tyoo xà' lezo' moz ñee moz tedib

patrona. Cona, ngue niin loo gu': Yende mod xo'f zin' mèn zin' co' nac cón che'n Diox chele' mèn más nde yath nde lux ñeè yalgon' che'n izlyo' ndxè'.

¹⁴ Per mèn xley' farise, co' más nde yath nde lux ñeè yalgon', nzi yòn di's co' ndxab Jesús. Sya, ndxáp nxyán' mèn no mxiis nxyán' mèn ñeè mèn Jesús. ¹⁵ Jesús ndxab loo mèn:

—Anze'f thib con' ndli gu' par ndxác gu' mèn ndac loo mèn. Per Diox non no nanee Diox xá nac con' co' ndli gu' xtúuz le'n lezo' gu'. Tac ryete con' co' ndli mèn cuent nac más con' roo con' xèn loo mèn, Diox ndxòo xyàn lezo' ñeè Diox mèn co'se' ndli mèn con'a.

Trè' ndlu' cón che'n mod co' mblu' Tad Jesús loo mèn cón che'n xá mod ndxòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁶ Ndoore' gác tiemp co' mbi'th Juàn Bautist, nzo'fle' ley che'n Diox co' mxo'f Moisés loo mèn no nzole' libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. Per axta tiemp co' mbi'th Juàn Bautist, mtlo mbyath mbyèn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ryete mèn co' mbin di'sa nguátbèe par mbli mèn co' nzote mod li mèn par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁷ Más inagànte naca lyux no lith no izlyo' no bé' leque ne'gàcte con' co' nac más be'the' co' mcàbgòn Diox li Diox loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Aa. Gàcpe'i.

Trè' ndlu' cón che'n mod co' mblu' Tad Jesús loo mèn cón che'n con' co' ndxác co'se' selya' mèn tedib vez ndxelo mblá' mèn xa'got mèn tiempa.

(Mt. 19.1–12; Mr. 10.1–12)

¹⁸ Niin con' ndxè' loo gu', ne: Chele' thib xa'bi' negadi's tè'b no chobla' xa'bi' sa'l xa' no selya' xa'bi' con tedib xa'got, sya, xa'bi'a ngue li yalburrid. Le' thib xa'bi' co' selya' con thib xa'got co' mtè'b sa'l no co' mchobla' sa'l, xa'bi'a ngue li yalburrid, ne.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n thib mbi' co' ngòc ric no cón che'n thib mbi' co' ngro' lèe Lars co' ngòc thib mbi' prob.

¹⁹ Jesús ndxab loo mèn:

—Nde tan cuent cón che'n co' ngòc loo thib mbi' ric loo gu'. Mbi' rica mdoc xab mbi' co' nabe's mdyoxcua' no co' ante nít nayèe ñaa. No ryete huiz ndli mbi' lni liz mbi' axta mod co' mbly'a's mbi' no xal nda' gust lezo' mbi' li mbi'. ²⁰ Ngo thib mbi' prob, ne. Mbi' proba ngro' lèe Lars. Mdoò thib loo yé's ya's dib lad Lars. Ndyee tub Lars ro ryo' liz mbi' rica. ²¹ Látha, ndyub bed Lars no ndyub quee lezo' Lars ña'b Lars pedaz yèth no nityèth co' ndxan' xo'f loo mes co' ndxuhua mbi' rica par hua Lars par be'te' que' ni'i lezo'

Lars. Láth ndub bed Larsa, nde ley mbac loo yé's ya's co' ndoo lad Lars. ²² Mzin thib huiz nguth prob Lars. Per angl che'n Diox mbi'th. Mbe' angl xpíi Lars no alm Lars par ngo no Lars Abraham co'te' ngo Abraham le'n parais. Mzin huiz nguth mbi' rica, ne. Ngua ca's mèn thebol mbi' rica panteón. Le' alm mbi' no xpíi mbi' na, ndoo lite ngulaa le'n ye'rbiil. ²³ Per láth nden' mbi' rica yaltii no ndxec nzyo mbi' le'n ye'rbiil co'te' mbii xpíi no alm mèn ye'rsin' co' ndxath, gunèe mbi' rica tith nzo no Lars Abraham. ²⁴ Sya, ngrozèe mbi' rica. Ndxab mbi' ric loo Abraham: Tad Abraham, gulat lezo' U' gunèe U' daa. Ftel' U' Lars ya tegaz Lars cuen ya' Lars con nít no yi'th tegaz Lars looz daa trè' tac anze'f nèe nac co' nden'en loo quíi no loo bèel co'te' nzon ndxè'. ²⁵ Abraham ndxab loo mbi' ric co' nguth: Mbi', fte' lezo'l, lùu anze'f huen ngua le'n rye tiemp co' ngo banl lada. Per prob Lars ndxè', anze'f thib con' ye'rsin' no con' nalyat ngòc loo prob Lars. No nalle', ale ndxe'leque', ndyac lezo' Lars co'te' nzo Lars trè'. Le' lùu na, ale ndxe'leque', nden'l ndxec nzyol loo quíi no loo bèel co'te' nzol ba'.

²⁶ Más de cona, ndri'th thib ftee co' anze'f na's tín' trè' co' ntau' loo nu' no co' ntau' lool. No chele' lùu lya's riid co'te' nzo nu' ndxè', yende mod riidl. No chele' nu' lya's riid co'te' nzol ba', yende mod riid nu'. ²⁷ Sya, ndxab mbi' rica loo Abraham: Daa ña'b loo U', Tad Abraham, ftel' U' Lars ya Lars liz xuden ²⁸ co'te' ngue non ga'y myen' huesen, par ta' Lars cuent loo myen' huesen par tataa mod ne'yi'thte myen' trè' co'te' anze'f ndxác yaltii loo mèn ndxè'. ²⁹ Per Abraham ndxab loo mbi' rica: Myen' ngue noque' di's co' mque' Moisés ye's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No ngue noque' myen' di's co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr. Loo di'sa nzoque' mod li myen' cas chele' myen' lya's tyubdi's. ³⁰ Mbi' rica mcàb loo Abraham. Ndxab mbi': Lica xá nee U' ba', Tad Abraham. Yende cón niin loo U' cón che'n di's co' ngolo gunee U' ba'. Per más segur gaca chele' thib mèn nguth ryo xban par ya mèn ngutha loo myen' huesen par ta' mèn ngutha cuent loo myen' huesen, ndyaquen. Sya, lyàa yé' myen' no lyàa lezo' myen' no zye' mod co' ndxáp myen' par lyá' myen' loo ryethe con' ryes. ³¹ Abraham ndxab loo mbi' rica: Chele' myen' indlide cas no indyubdi'ste myen' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo di's co' mde'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne' ne' yila's myen' loo mèn co' yaa, mèn co' ryo xban láth mèn nguth.

17

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n con'

ryes co' ndxàc loo mèn co'se' ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn.

(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

¹ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús: —Thidteneque' nzoque' con' co' ndli par ncua'n mèn xtol mèn no xquin mèn. Per mandit mbi' too ze too yál', mbi' co' aseli par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn. ² Más huen ngàca nquedó' mèn thib quèe yees yen mbi' ye'rsin'a. No yiloo, cobii mèn mbi'a le'n nítto' leque li mbi' ye'rsin'a le' mèn co' be' nau' loo no mèn co' be' nau' yéc ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn, mèn co' nac mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Diox. ³ Anderhuen gu'. No gunee gu' xá nzi tee ban gu'.

Chele' chol hues xtàa gu' cua'n xtol cón che'n gu', gunii gu' loo hues xtàa gu'a no bco'x gu' ndxep loo hues xtàa gu'a. No chele' hues xtàa gu'a lyàa yéc no lyàa lezo' loo con' mbli hues xtàa gu'a, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' mcua'n hues xtàa gu' loo gu'. ⁴ Mastale' cua'n hues xtàa gu'a xtol no xquin hues xtàa gu'a loo gu' gaz vez thib huiz, no chele' hues xtàa gu' yi'th loo gu' gaz vez no ñee hues xtàa gu' loo gu' gaz vez: Ya ne'bereden cuanen xtol daa lool, hues, le' sya, gu' co' ndxàc hues xtàa por cón che'n Crist, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' ndli hues xtàa gu' loo gu'.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n con' co' ndli mèn co'se', licpe', ndxela's mèn loo cón che'n Diox.

⁵ Myen' xin' mté'th Jesús co' ne' tedib lèe apostl, co' nee di's, mèn co' ndxe' di's cón che'n Tad Jesús, myen'a ndxab loo Tad Jesús:

—Tad, bli U' par tolo yila's nu' no tolo gáp nu' más yalxla's loo ryethe con' cón che'n U'.

⁶ Sya, ndxab Tad Jesús loo myen':

—Chele' gu' pente ndxela's no, licque', ndxela'spe' gu', nzoque' mod gab gu' loo yaa sicomr ndxè': Na nii lool, yaa sicomr, yi'fl trè'. No leque lùu ya ro nítto' par tyool ro nítto'. Na nii loo gu' le' yaa sicomr ndxè' gòn ro gu'.

Trè' ndlu' leque mèn ta' cuent inacte mèn arid mèn ndac loo zin' co' nxo'f zin' mèn cón che'n Diox.

⁷ Nde niin thib con' loo gu': Chele' chó gu' ngue no thib moz, no ndye'th moz ngua moz zin' huan, bien ngua gan' moz ngon, o bien ngua queno moz ngon, ¿ché' tab gu' loo moz co'se' ndye'th moz ngua moz zin': Moz, quede. Ftub loo mes par bequen con' hua rsèl, ndee? ⁸ Yende xàa. Ndxè'leque', gu' gab loo moz: Jer toxcu'a con' hua rsè'en no altant ftoop par lil mandad loon láth ngue yuhuan no láth ngue yun. Sya, co'se' ngolo nduhuan no co'se' ngolo ngun, sau' tyubl hual. ⁹ ¿Ché' ndyac gu' le' patrón gab loo moz: Diox quixl, moz, tac mtocxua'l con'

nduhua rsè'en, ndee? ¡Jaa! Pà gab patrón tataa loo moz, ¿lé'? ¹⁰ Cona, ngue niin loo gu', ne: Co'se' yilo li gu' ryete con' co' mnibe' Diox loo gu' par li gu'i, ndxàal gab gu' loo Diox: Nu' nac moz co' yende cón ntac no co' yende chó juis tac mbli nu' ante con' co' mnibe'te U' loo nu' par li nu'i.

Tad Jesús mteyac si' mèn co' mxac thib yíz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn.

¹¹ Co'se' tolo mdoo Jesús ned, nda Jesús par ned ciuda Jerusalén, ngua riid Jesús rye yèezya' che'n láaz mèn samari no che'n láaz mèn galile. ¹² Texal ngòo Jesús ro thib yèez, ngua sál' si' xa'bi' co' ndyac yíz ndxa's, yíz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn, loo Jesús. Tith ngure prob mèn loo Jesús. ¹³ Cabii ngrozèe mèn loo Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—Jesús, U' co' nac maistr, gulat lezo' U' gunèe U' nu', yey.

¹⁴ Co'se' gunèe Jesús mèn, ndxab Jesús loo mèn:

—Huàa gu'. Huàa lu' gu' gu' loo nguley'.

Sya láth ndoo mèn ned nda mèn, mbe-mbii lad mèn xalque' thib mèn huen. ¹⁵ Sya, thib mbi' co' ndxòo cuent si' mèn co' mbyaca, co'se' gunèe mbi' mbyac mbi', mbere mbi', ndye'th mbi' loo Jesús. Cabii mbez mbi' di's natu' loo Diox. Ndxab mbi':

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon.

Tac mteyac Jesús mbi'. ¹⁶ Mdub xib mbi' loo Jesús. No xex xex mcootloo mbi' xàn' nii Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Diox quix U', Tad.

No ngòc mbi'a mèn gulàaz mèn samaritan.

¹⁷ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús:

—¿Ché' iryede si' mèn mbyac, cà'? ¿Máa taayè' mèn? ¹⁸ ¿Ché' angoluxte mbi' co' nac mèn tith ndxè' mbere ndye'th loon par ndxab mbi': Diox quix U', Diox, loo Diox, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' huen nac co' mbli mèn, cà'? Yende xàa.

¹⁹ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Goo too, ndee. Fxen ned. Byàa. Lùu mbyacle' tac ngola'sque' loon.

Mèn xley' farise mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Xá mod gaca co'se' tlo ñibe' Diox loo mèn?

(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰ Leque sya, mèn xley' farise mnibdi's loo Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—¿Pólxe gác tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn, à'?

Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—Co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn, ne'yú'da loo mèn xal co'se' ñibe'pe' chol rey loo mèn loo izlyo' ndxè'. ²¹ Ne'gabte mèn loo xtàa mèn: Trè' nac co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn. O tua' nac co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn. Aa. Diox ngue ñibe'pe' loo mèn co' ndyubdi'sque' loo Diox láth gu'.

²² Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Zin thib huiz no zin thib ze co' lya's gu' hui' gu' mase thib huiz láth co'se' ngue ñibe'pe'en loo izlyo' ndxè', daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' zin ndxáal chol mèn. Per ndxe'leque', ya inabante gu' axta co'se' zin huiza. ²³ No zin thib huiz no zin thib ze co'se' ñee mèn co' nac mèn gutyè'a loo gu': Mzinle' Jesús loo izlyo' tedib vez. Trè' nzo Jesús. O ñee mèn gutyè'a loo gu': Tua' nzo Jesús. Per na ngue nii loo gu': Ne'yila'ste gu' ro mèn. Ne' ne' ta' gu' lugar tyoo nque gu' xis mèn co'se' zin huiza. ²⁴ Tac texal co'se' ndlyàa bèel gundii loo izlyo', chàa, ndxà'x xniì bèel gundii thib lad ro izlyo' axta tedib lad ro izlyo'. Tataa gaca loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co'se' gac huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. Huiza rye mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' nonque' cón chenen. ²⁵ Per ndoore' zin huiza naquinque' ner gac huax yaltii loon. Le' mèn tè'b daa thib lad. No chobla' mèn daa, mèn co' nzi ban le'n tiemp ndxè'. ²⁶ Xalque' ngòca le'n huiz co' mque tee ban Noé, tataa gaca le'n huiz co' gac huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. ²⁷ Tiemp co'se' ngo ban Noé loo izlyo', alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure yu mèn. No alithe mbli mèn di's nselya' xin' mèn. Ndyee na'b mèn xiix mèn. Nda' mèn xgan' mèn nda buuz axta co'se' mzin huizpe' co'se' ngòca Noé con rye famil Noé le'n yòoyaa. Le' Diox na, mbli ngulaa thib yuu axta ngòc lal nít loo rye yii par tataa mod nguth rye mèn co' ne'ngala'ste loo di's co' ndxab Noé. Ale nguth mèn. ²⁸ Ndxab Tad Jesús, ne:

Tataa ngòca le'n huiz co'se' ngo ban thib mbi' co' ngro' lèe Lot, ne. Alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure yu mèn. Alithe ngure ndi' mèn. No alithe ngure ntho' mèn. Alithe ngure mèn bin. No alithe mtoxcua' mèn liz mèn. ²⁹ Per leque huiz co'se' mxon' mbi' co' ngro' lèe Lot con famil mbi', ngro' mbi' le'n ciuda Sodom. Ngoloa, mbli Diox, chàa, ngulaa quii no bèel no asufr loo bé' loo mèn ciudaa xal co'se' ndlyàa yuuxò'. No mbeth quii no bèel ryete mèn. ³⁰ Tataa gaca, ne, co'se' gac huiz co'se', chàa, galen no yú' daa loo mèn, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn.

³¹ Huiza, chele' chó mèn ngue tee loo zote yéc yòo, no ngue no mèn che'n mèn co' nzosua' le'n nyòo, más huen ne'lyàade mèn loo yòo par co' mèn che'n mèn le'n nyòo. No chele' chó mèn ngue zin' huan, más huen ne'berede mèn par liz mèn tac ya ne'zin'te bere mèn liz mèn huiza. ³² Fte' lezo' gu' con' co' ngòc loo xa'got che'n mbi' co' ngro' lèe Lot par ten' gu' di's co' ngue niin loo

gu' no li gu' cas loo con' ngue niin loo gu'. ³³ Mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' par que no mèn ante con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn, loo mèn ne'gacte con' ndac co' nac cón che'n yalnaban par ban no mèn Diox thidtene yiloo. Per mèn co' too lezo' tuhuan mèn ryethe con' ndryo' ndlyen' lezo' mèn cón che'n mèn loo izlyo' ndxè' ante por cón chenen, mèn ban noque' xuden Diox thidtene.

³⁴ Ndxab Jesús loo mèn, ne: Ngue niin loo gu': Leque hor co' galen, que naca ze, que naca yál', chop mèn nzi yát loo thib lun'. Hora daa li, chàa, yáp thib xa' par ya sál' xa' daa loo bé'. Le' tedib xa' na, taate yan'. ³⁵ Leque hora, ne, gaca chop xa'got thidte ngue yu'. Thib xa'gota, chàa, lin par yáp xa'gota loo bé' par ya sál' xa' daa. Le' tedib xa'gota na, taate yan'. ³⁶ Lomisique' ne, leque hora, gaca chop xa'bi' ngue zin' huan. Thib xa', chàa, lin par ya sál' xa' daa loo bé'. Le' tedib xa'bi'a na, taate yan'.

³⁷ Le' tedib mbin mèn tataa ndxab Jesús, mnibdi's mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—¿Pá gac con'a, Tad?

Jesús mcàb. Mtetac Jesús thib di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—Pues, gu' nda' cuent co'te' nax nde'f thib má' ya's, anze'f thib ngool ndlyàa loo má' ya's tya, ¿lé'?

18

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n thib mbi' co' ngòc juez no cón che'n thib xa'got viud.

¹ Jesús mtetac tedib di's loo mèn, ne, par mblu' Jesús loo mèn xá mod ndxáalque' thidteneque' cues mèn Diox no par ne'yitacte lezo' mèn cues mèn Diox. ² Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co' ngòc juez le'n thib ciuda. Mbi'a ne'ngzezte ngñèe Diox ne' ne' indyóo mbi' ngñèe mbi' chol mèn. Ne' ne' yen chó mport nzo lezo' mbi' ñèe mbi' chol mèn. ³ Leque le'n ciudaa ngo ban thib xa'got viud. Xa'got viuda seguid nda li xol mbi' co' ngòc jueza par li mbi' justis no tub rez mbi' cón che'n thib yalgyoo co' mbyoo xa'got viuda con mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n xa'got viuda. ⁴ Nguri'th huax huiz no nguri'th huax mbe', mbi' co' ngòc jueza ne'nglide cas xa'gota. Per ngoloa, mbli mbi' xtùuz cón che'n xa'got viud co' mbli xol mbi' co' ngòc jueza. Sya, ndxab mbi' loo lezo' mbi': Neequen cón lin teeca. Daa inzyezte ñèen Diox ne' ne' yen chó mport nzo lezon ñèen nec thib con'. ⁵ Per mastale', guneei xá go teei, na nda li justis cón che'n xa'got viuda par ya ne'tolode yi'th ta' xa' xyan lezon trè'.

Tac ya ngo dible' lezon ñeen xa'got viuda. No ya ne'tolode xec daa ñeen xa'gota.

⁶ Tad Jesús ndxab loo mēna, ne:

—Bìn gu' di's co' ngòc di's co' gunii mbi' co' ngòc juez ye'rsin'a. ⁷ Cona, ngue niin di's ndxè' loo gu': ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox ne'tí'de no ne'láade Diox mēn, mēn co' Diox mcui, mēn co' mbez Diox ze no yál', cà'? ¿Ché' ndli gu' cuent ndlyen' Diox par lyath no Diox mēna, cà'? Yende xaa. ⁸ Daa nii loo gu' le' Diox setilte lyath no mēna. No nibdizen thib con' loo gu': ¿Xá nee gu'? Co'se' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mēn, ¿ché' ndyac gu' nzoque' mēn loo izlyo' co' be' nzi yila's loon huiza, cà'? Chele' gu', licque', tolo yila's loon no tolo gáp gu' yalxla's loon thidtene, le'i gáque' le' mēn be' ndxela's loon co'se' galen loo izlyo' tedib vez.

Tad Jesús ngue lu' loo mēn cón che'n mod co' ngòp thib mbi' co' ngòc mēn xley' farise no cón che'n mod co' ngòp tedib mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución.

⁹ Jesús mtetac tedib di's loo mēna cón che'n mēn co' nzo láth mēna, mēn co' ndyac nac mēna anze'f mēn ndac. No leque mēna indlide cas xtáa mēna. Ndxab Jesús:

¹⁰ —Nde niin thib con' loo gu': Ngua chop xa'bi' le'n templ par cuez xa' Diox. Thib xa' nac xa' che'n xley' farise. Le' tedib xa' na, nac xa' co' ndli cobrar cón che'n contribución. ¹¹ Mbi' co' nac mbi' xley' farise mdoo. No nguez mbi' Diox taandxè'. Ndxab mbi': Tad Diox, na nii loo U', Diox quix U' tac inacte daa xal taamas mēn; mēn co' ndli huan'; mēn ye'rsin'; no mēn co' ndli yalburrid. Ne' ne' inac daa xal mbi' ba', mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución. ¹² Chop vez ndlin ndxác yalxlat loon le'n thib sman. No ndan centav co' nac diez m cón che'n rye yalgon' co' ndxápen no cón che'n zin' co' ndlin.

¹³ Per ndxe'leque', prob mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución, tith mdoo mbi'. Ne'ngòode valor loo mbi' mase ngüi' mbi' loo bé'. Ndxè'leque', mbez mbi':

—¡Ay, Dio's!

No taa nguín mbi' ya' mbi' pech mbi'. No tolo mbez mbi':

Gulat lezo' U' gunèe U' daa, Tad. Daa nac thib mbi' co' ndxáp xtol no co' ndxáp xquin.

¹⁴ Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mēna:

—Na nii loo gu' le' Diox mton' xtol no xquin mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución. No ngòo lezo' Diox mod co' ngòp mbi'. Ngoloa, ndyáa mbi' par liz mbi'. Per ndxe'leque', Diox ne'ndon'te xtol mbi' no xquin mbi' co' nac mbi' xley' farise. Tac chol mēn co' ndye's, loo mēna Diox li gác mēna mēn be'the. Le' loo mēn co' nac mēn nado'

na, loo mēna Diox li gác con' guryath no con' guryèn loo mēna.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue bez loo myen' bix: Ngue lin gác con' ndac loo gu', ey.

(Mt. 19.13–15; Mr. 10.13–16)

¹⁵ Le'n huiza, mbi'th no mēn myen' bix loo Jesús par que's cāa Jesús myen' bixa. Per co'se' ñee myen' xin' mté'th Jesús con' co' ndxác, mbyoo myen' xin' mté'th Jesús mēna. ¹⁶ Jesús ngurez myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Bla' gu' tetee myen' bix ba' loon con' xna' myen'. Ne'tau'te gu' loo myen' no loo mēn co' nde no myen' loon. Tac mēn co' ndyal par ñibe'pe' Diox loo mēn, mēna ndxáp mod no nac mēna xal myen' bix ba'. ¹⁷ Licpe' ba'i, na nii loo gu': Mēn co' ne'tyalte gáp mod xal thib myen' bix ndxè' par ñibe'pe' Diox loo mēn loo cón che'n Diox, mēna yende mod yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mēna.

Trè' ndlu' le' thib mbyòo ric mdoodi's no Tad Jesús.

(Mt. 19.16–30; Mr. 10.17–31)

¹⁸ Làth mēn co' nziri' ngo thib mbi' co' ngòc jef co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mēn nación Israel. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr Ndac, ¿cón ndxáal lin par gápén yalnaban thidtene, à'?

¹⁹ Jesús ndxab loo mbi':

—¿Chonon mbezl Maistr Ndac nac daa, à'? Yende chó mēn nac xa' ndac. Ante thib xa' co' nac Diox nac xa' ndac. Chele' lùu indlide cuent no inden'te lùu le'n lezo lùu nac daa Diox, ne' ne' ñeel loon Maistr Ndac. ²⁰ Lùu ndxác di's co' ndlu' loo mēn cón ndxáal li mēn, ¿lé'?, di's co' ndxab: Ne'líde gu' yalburrid; ne'guthte gu' xtáa gu'; ne'li huan'te gu'; ne'tyé'de gu' loo nec thib mēn; gòp gu' mod loo xud gu' no loo xna' gu'.

²¹ Mbi' ndxab loo Jesús:

—Ryete con'a ndyubdziquen no ndliquena axta co'se' ngòc daa myen' bix no axta mtlon mdoo xēna.

²² Co'se' mbìn Jesús tataa ndxab mbi' loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi':

—Tatabe' ndxác falt lil thib con', cara. Huàa tho' rye con' ndxápl par ryo' tmi loo con' ndxápla. Sya, qui'th tmiá par cāa mēn prob co' nquin tmi. Tataa mod gápł más yalgon' loo bé'. Yilóa, yi'th, tyoo nquel xisen. Nda na', ndee.

²³ Co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús loo mbi', anze'f mxi lezo' mbi' tac mbi' ngòc thib mbi' co' anze'f ngòp che'n. ²⁴ Per co'se' ñee Jesús nalyat nde'f ro mbi', Jesús ndxab loo taamas mēn co' nziri' loo Jesús:

—Anze'f nagán naca par yòo thib mēn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mēn ric. ²⁵ Más inagànte naca riid thib má' co' lèe camell le'n ye'r co' nac ngudloo thib aguj

leque yòo mèn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

²⁶ Co'se' mbin mèn co' nziri' di'sa, ndxab mèn loo xtàa mèn:

—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gác lyá' loo con' ryes, sya?

²⁷ Jesús ndxab loo mèn co' nzi yòn di'sa:

—Con' co' ne'gácte li mèn, Diox ndxácque' li Diox con'a.

²⁸ Pedr ndxab loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' co' ngòp nu' par ndoo nque nu' xís U'.

²⁹ Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Licpe' ba'i, le' chol mèn co' lá'ya' liz; no co' lá'ya' xud; no co' lá'ya' hues; no co' lá'ya' sa'l; no co' lá'ya' xin' par tyal mèn yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn loo cón che'n Diox, ³⁰ Diox li par gáp mèn masre' con' ndac loo izlyo' ndxè'. No más de cona, gáp mèn yalnab thidtene co'se' cue tedib cua' izlyo' le'n tiemp co' nde nque.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.

(Mt. 20.17–19; Mr. 10.32–34)

³¹ Ngoloa, xà' ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nase nda na' ciuda Jerusalén, cara, co'te' tyaa ryete con' xal ndub di's loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. ³² Lica, mèn ta'xù' daa loo mèn co' nac mèn tith. No xis no mèn daa. No yáp xyán' mèn ñee mèn daa. No aseli mèn ta' mèn xyàn lezon. No ale suc mèn rloon. ³³ Ta' mèn chenen. No yiloa, guth mèn daa. No co'se' yilo son huiz mbeth mèn daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

³⁴ Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón nee di's co' ndxab Jesús. Axta ne' ne' ñee myen' no axta ne' ne' nden' myen' cón ndxab Jesús loo myen'. Di'sa ngòc di's co' ne'gácte myen' nda' myen' cuent.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mteyac thib mbi' sieu co' ngòc mèn yèez Jericó.

(Mt. 20.29–34; Mr. 10.46–52)

³⁵ Co'se' yamerle' yòo Jesús ro ciuda Jericó, gunèe Jesús ndub thib mbi' sieu ro ned. Ndub na'b mbi' sieu gòn loo mèn. ³⁶ Co'se' ndub yòn prob mbi' sieua ndoo riid mèn ned, mnibdi's mbi' loo mèn. Ndxab mbi':

—¿Cón ndxàc? ¡Susque' thib mèn ndoo riid!

³⁷ Mèn ndxab loo mbi' sieua:

—Jesús che'n yèez Nazaret nde riid par nedrè'.

³⁸ Sya, cabii ngurez mbi' Jesús. Ndxab mbi':

—¡Jesús, U' co' nde bin che'n David co' ngòc rey póla, gulat lezo' U' gunèe U' daa, yey!

³⁹ Per mèn co' nda ner delant loo Jesús, mèn mbyoo mbi' sieua par cued, ya ne'tolode li mbi' ruid.

Per ale ndxe'leque', sate más cabii mbez mbi' Jesús. Ndxab mbi':

—¡Jesús, co' nde bin che'n David, gulat lezo' U' gunèe U' daa, yey!

⁴⁰ Sya, nguled Jesús ned. Mnibe' Jesús loo mèn ya xi mèn mbi' sieua. Co'se' mzin gax mbi' loo Jesús, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

⁴¹ —¿Cón ndly'a's! li nonl, à', ey?

Mbi' sieua ndxab loo Jesús:

—Tad, ndlyazen ftub U' xnii ngudloon par hui'en, yey.

⁴² Ante ndxab Jesús loo mbi' sieua:

—Ngudlool ngo ñiile'. Mdublen xnii ngudlool tac lùu ngola'sque' loon.

⁴³ Leque hora, mbi' sieua mbui'. No mdoo nque mbi' xís Jesús. Nda no mbi' Jesús. No mbez mbi':

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon.

Lomisque', ryete mèn co' gunèe ngòc con'a loo mbi', mbez mèn:

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loo mbi' ba'.

19

Jesús mdoodi's no thib mbi' co' ngro' lèe Zaque.

¹ Láth ndoo Jesús ned con taamas mèn, nda Jesús par ciuda Jerusalén. Thib li nguri'th Jesús le'n ciuda Jericó. Co'se' yamerle' riid Jesús tedib lad ro ciuda Jericó, ² tya ngro' thib mbi' ric co' ngro' lèe Zaque par ngua sál' mbi' Jesús. Le'xque' le'n tiempa ngòc mbi' jef loo mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución. ³ Anze'f mbly'a's Zaque hui' Zaque loo Jesús par libe' Zaque Jesús. Per yende mod bii gax Zaque loo Jesús par hui' Zaque loo Jesús. Nde nxon', anze'f chu'th Zaque. Nde nxon', anze'f thib mèn mtau' loo Jesús, ne. ⁴ Sya, mque' Zaque carre. Mner Zaque loo mèn. Ngua quée Zaque loo thib yaa co' lèe yaa sicomr par gác hui' Zaque loo Jesús láth nde riid Jesús. ⁵ Co'se' nda riid Jesús xán' yaa co'te' mquée Zaque loo yaa, Jesús mbui' ndub Zaque loo yaa. Ndxab Jesús loo Zaque:

—Zaque, jer bilaa loo yaa ba' tac nalze ta'l posad loon par yan' daa lizl, ey.

⁶ Sya, yende izlyo', mbilaa Zaque loo yaa sicomr. No axta gust mbyan' lezo' Zaque mbe' Zaque Jesús liz Zaque. ⁷ Co'se' gunèe rye mèn ngòc Jesús liz Zaque, ryete mèn co' nde no Jesús, xeste mbez mèn loo xtàa mèn co'te' nziri' mèn:

—Hui' gu' nexa xal ngòo Jesús liz mbi' co' ndxàp xtol ba' par yan' Jesús liz mbi'. Nazab nac con' ngue li Jesús, ¿lé'?

⁸ Sya, xi'tha mdoo Zaque, nague's ya' Zaque loo Jesús. Ndxab Zaque loo Jesús:

—Hui' U' nexa, Tad. Na ta rol yalgon' co' ngue non loo mèn co' ndyac yaltii no loo mèn prob. No chele' daa mbli huan' tmi loo ndxep mèn por yalgutyè' co' mtoxcuan, chele' mènà ñeei loon, seren thap tant co' mbliin gan loo mènà.

⁹ Jesús ndxab loo Zaque:

—Nalze mzin huiz lyá' con rye xin'l loo con' ryes. Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn co' ngure no Jesús: Taandxè' ndxaben loo Zaque tac Zaque, ne, nac bin che'n Abraham co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn nación Is-rael.

¹⁰ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndal cuanque' mèn co' ndxàp xtol no mèn co' ndxàp xquin, no par telá'en mèn co' nzi tee huan loo xquin mèn no loo xtol mèn loo Diox loo con' ryes par yòo mèn loo cón che'n Diox.

Tad Jesús mtetac di's loo mèn cón che'n thib mbi' co' mtan' no si' billet co' ntac huax mil pes loo si' moz.

¹¹ Ngoloa, láth nda no Jesús mènà par ned ciuda Jerusalén, Jesús mtetac thib di's loo mèn co' nzi yón di's co' ndyoodi's Jesús. Co'se' nde zin' gaxle' Jesús ciuda Jerusalén, mènà mbli xtúuz le' tiemp co' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn mzinle' leque hora. ¹² Sya, ndxab Jesús loo mènà:

—Nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co' ngòc bin che'n thib famil ndac co' ngòc mèn roo no mèn xèn. Mbi'a ngro' tee. Nda mbi' tedib nación co' nziri' tith par li mèn naciona le' mbi' gac rey loo mèn láazpe' mbi'. No yiloo bere mbi', ye'th mbi' tedib vez par láaz mbi'. ¹³ Ndoore' ryo' mbi' par ya mbi' le'n tedib naciona, ngurez mbi' si' moz mbi'. Mda mbi' gal bga'y mil pes loo thib thib moz. No ndxab mbi' loo thib thib moz: Aa. Bli zin' loo tmi ndxè' axta co'se' galen ñeene' máai. ¿Ché' ngue lii gan xin'a ó ché' ingue lida gan xin'a? ¹⁴ Per mèn co' nac mèn guláaz mbi' anze'f ngòo xyàn lezo' gunèe mènà mbi'. Mtel' mèn guláaz mbi' mèn co' nda nque xís mbi' par gab mènà loo mèn nación co'te' nda mbi': Le' nu' indlyaste gac mbi' ba' rey par ñibe' mbi' ba' loo nu'. ¹⁵ Per te' ñeel tataa mbli mèn guláaz mbi', ngòcque' mbi' rey. No mbereque' mbi', ndye'th mbi' par láaz mbi'. Co'se' mzin mbi' láaz mbi', mtel' mbi' mandad, ngua càa moz co' mtan' no mbi' tmia par ñee mbi' pló xin' tmi nde tee'le' ndli thib thib moz gan. ¹⁶ Mbi'th ner moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co' ngòc rey: Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i mbli

gan taasi' tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon. ¹⁷ Mbi' co' ngòc reya mcàb loo moz: ¡Huen zyax! Lùu nac thib moz ndac. Lùu altantque' mdoo no gunee rsi'que'l no gunee resoque'l loo ndxepete con' ngòpl. Cona, daa li le' lùu gac gobernador loo si' yèez. ¹⁸ Ngoloa, ndye'th tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi': Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i mbli gan taaga'y tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon. ¹⁹ Mbi' co' ngòc reya mcàb loo moz. Ndxab mbi': Lùu, ne, gac gobernador loo ga'y ciuda. ²⁰ Ngua tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co' ngòc reya: Tad, tmi U' co' mtan' no U' daaa, le'i ndxè'. Na mblosua'i loo thib panid. ²¹ Tac daa nzyeb ñeen U' tac U' nac thib mbi' co' anze'f nanguib. No anze'f nede yath U'. Más de cona, ale nthop U' cosech co'te' ne'nglide U' zin'. No nthop U' cosech co'te' ne'ngode U' bin.

²² Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo moz: ¡Aa moz zab! ¡Moz ye'rsin! Co'se' tubl razon cón che'n, con leque di's co' ndyoodi'spe'l ba' quexù'enl. Chele' lùu nanee le' daa, licque', nac thib mbi' nanguib no thib mbi' co' nde yath, no chele' lùu non le' daa nac thib mbi' co' nthop cosech co'te' indlinen zin' no nac daa mbi' co' nthop cosech co'te' ingoden bin. ²³ chele' lùu ñee tataa nac daa no tataa ndlin, ¿chonon ne'nga lodel tmi daa loo banc, le' sya, par co'se' ngyalen par lizen ya ri'then no nga lo'en tmi daa loo banc con tod xin'a co' ngue lii gan?

Per moza yende cón ngab.

²⁴ Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo mèn co' ngureri'a: Fteche gu' tmi loo mbi' ba'. No fta' gu' tmi ba' loo mbi' co' mbli gan taasi' tant tmi. ²⁵ Mènà ndxab loo mbi' co' ngòc reya: Tad, per mbi' ba' ngue nòle' si' tant tmi. ¿Còpe' li no mbi' tant tmi, à'?' ²⁶ Mbi' co' ngòc reya ndxab: Na nii loo gu' le' mèn co' ndxàp con' no nalas mèn, mènà gäpre' mas. Per mèn co' indxàpta, loo mènà biiche rye con' ndxàp mènà. ²⁷ Le' cón che'n rye mèn co' nac ngolo ngola's chenen, mèn co' ne'ndalte gac daa rey par ñibe'pe'en loo mènà, huàa xi gu' mènà, yi'th mènà ndxè'. Beth gu' mènà loon.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús nda le'n ciuda Jerusalén.

(Mt. 21.1–11; Mr. 11.1–11; Jn. 12.12–19)

²⁸ Ngolo mdoodi's no Jesús mènà, mbere Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús con taamas mèn par ciuda Jerusalén. ²⁹ Co'se' yamerle' zin no Jesús mènà yèez Betfagé no yèez Betani gaxte co'te' ndub thib yii co' ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús par ngua myen' le'n yèeza. ³⁰ Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Huàa gu' le'n yèez ba'. Texal zin gu' ro yèez ba' ñèe gu' thib burr co' ndoo quédó' ro yèez ba'. Yende chó mèn tar tyub burra. Fxác gu' burra no ye'th no gu' burra trè'.³¹ No chele' chó mèn ñibdi's loo gu', ñee mèn loo gu': ¿Chonon ngue xac gu' burr? guuz gu' loo mènà: Tad Jesús naquin burr.

³² Sya, mxen myen' xin' mté'th Jesús ned, nda myen'. Co'se' nde zin gax myen' ro yèeza, gunèe myen' ndoo burr xalque' ndxab Jesús loo myen'.³³ Sya, ngua xac myen' burr. Per co'se' gunèe mbi' co' ngóc xuan' burra ngue xac myen' burr, mbi'th ñibdi's mbi' loo myen'. Ndxab mbi' loo myen':

—¿Chonon ngue xac gu' burr daa ba', à'?

³⁴ Myen' xin' mté'th Jesús mcàb loo mbi' co' ngóc xuan' burr. Ndxab myen' loo mbi':

—Nu' ngue xac burr tac Tad Jesús naquin burr.

Sya, mblá' mbi' burr ndye'th no myen' burr.

³⁵ Sya, mbe' myen' burr loo Jesús. No par ne'tyubte Jesús burr taate burr, mxo'f myen' xab myen' xís burr. Ngolaa, mqúee Jesús burr. Mdub Jesús burr.³⁶ No texal nda tee Jesús ned, tataa nda sil myen' xin' mté'th Jesús xab myen' ned nda Jesús par riid Jesús loo xab myen' tant ndyac lezo' myen' ñèe myen' Jesús.³⁷ Co'se' nda zin gax Jesús con mèn co' ndxela's loo Jesús con myen' xin' mté'th Jesús loo yii co' ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mèn co' ndxela'sa mtlo, mbez yèe mènà de gust. Mbez mènà: Diox roo Diox xèn nac Diox, por gunèe mènà rye yalguzye' no con' roo con' xèn co' mbli Jesús loo chol mèn.³⁸ Mbez mènà, ne:

—Anze'f ndyac lezo' rey no huen nzo lezo' rey, rey co' nde por lèe Tad Diox, rey co' mtel' Tad Diox loo na'. Por cón che'n rey ba' mbyu' mbyalle' lezo' Tad Diox no ngo nagalle' lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox mèn. Por cona, ndxác con' roo no con' xèn loo Diox co' nac thidte Diox por cón che'n rey ndxè'.

³⁹ Láth mbez mènà tataa, ndxep mèn xley' farise co' nzo làth mènà ndxab loo Jesús:

—Maistr, byoo ndxep mèn co' ndxela's lool ba' par ne'gabte mènà arid di's ba'.

⁴⁰ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—Na nii loo gu': Chele' mèn ba' yau' ro, quèe co' nziri' ned ndan ndxè' cozèe no ñee quèe leque di's ba'.

⁴¹ Co'se' mzin gax Jesús ro ciuda Jerusalén no gunèe Jesús ciuda Jerusalén, mbín' Jesús gunèe Jesús ciuda Jerusalén por cón che'n mèn ciuda Jerusalén.⁴² Cabii ndxab Jesús loo mbii loo mèn ciuda Jerusalén:

—Huen ngàca loo gu', mèn ciuda Jerusalén, oj ché' co' ta' gu' cuent mase le'n lult huiz co' nac huiz nalze, co' nac con'

ndac co' ndlya's Diox li Diox anggac loo gu'. Per nalle', ndxe'leque', yende mod gac con' ndac loo gu'. Nac con' ndaca xal thib con' co' ngo casloo loo gu' nalle'. No yende mod ta' gu' cuent no non gu' cón che'n con'a nalle'.⁴³ Per zin thib huiz no zin thib ze co'se' gac con' ye'rsin' loo gu'. Le' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'a na, mènà toxcu'a thib ftoo dib vuelt ro ciuda gu' rye lad xal co'se' ngo mèn thib yaaloo quèe dib vuelt xís yòo liz mèn par tataa mod yende mod ryo' gu' par tataa mod cua'n mènà xó' loo gu'.⁴⁴ Tùub mèn co' nac ngolo ngola's gu' ciuda gu'. Guth mènà rye gu' co' naban ciuda gu'. No ne'tan'te mènà nec thib quèe loo xtàa quèe loo ftoo ciuda gu'. Tataa gaca loo gu' tac gu' ne'nda'de cuent cón che'n tiemp co' mbi'th que tee Diox làth gu' no mbi'th too naa Diox gu'.

Trè' ndlu' le' Jesús ngue go' che mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ.

(Mt. 21.12–17; Mr. 11.15–19; Jn. 2.13–22)

⁴⁵ Ngolo ndxab Jesús di'sa, tolo nda Jesús axta mzin Jesús co'te' mdub templ tiempa. Sya, ngòo Jesús le'n templ. Mtló Jesús, mblo' Jesús mèn par fuer, mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ.⁴⁶ Ndxab Jesús loo mènà:

—¡Aa mèn izlyo'! Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Lizen nac co'te' cuez mèn lèen no ña'b mèn con' loon. Per gu' le'le' ndli ndxác liz xuden co'te' ndli huan' mèn xtàa mèn.

⁴⁷ Ryete huiz ndlu' Jesús le'n templ. Per mèn co' ngóc jef che'n nguley' tiempa, no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, no mèn co' ngóc mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén, ryete mènà mqueltaa par mcua'n mènà mod guth mènà Jesús.⁴⁸ Per ne'ñeede mènà xá mod li mèn con'a tac ryete mèn co' nziri' no Jesús, xèe nziri' mènà. Ndxòn mènà di's co' mbez Jesús.

20

Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' Tad Jesús ndxáp con' la's nii Tad Jesús no con' la's ya' Tad Jesús par ñibe' Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 21.23–27; Mr. 11.27–33)

¹ Thib huiz Jesús nzo le'n templ. Ngue lu' Jesús mèn, no ngue te'th Jesús, no ngue go Jesús yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Látha, mzin mèn co' ngóc jef co' más ñibe' loo nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Thidte mqueltaa rye mènà con rye mènngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús.² Ndxab mènà loo Jesús:

—Gunee loo nu' ḥchó mnibe' lool ndlil rye con' ndlil? No ḥxá mod ndxápl con' la's niil no con' la's ya'l par ndlil tatua', à'?

³ Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Na, ne, ñibdz thib con' loo gu'. No ndlyazen fcàb gu' loon: ⁴ Ḥchó mnibe' loo Juàn Bautist par mbli Juàn bautizar mèn, à'? Ḥché' Diox mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn o ché' chol mèn mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn, cà'?

⁵ Lugar de càb mènà loo Jesús, ale mtlo mènà, mdoodi's mènà con xtàa mènà. Ndxab mènà:

—Ḥxá nee gu'? Ḥcón gab na' loo mbi' ba'? Chele na' gab: Diox mnibe' loo Juàn, sya, ñee mbi' loo na': Ḥchonon ne'ngala'ste gu' con' mbli Juàn, sya? ⁶ No chele' na' gab: Juàn mbli bautizar mèn tac ngo chol mèn co' mnibe' loo Juàn li Juàn con'a, sya, ryete mèn co' nziri' no Jesús, tlo mènà, gáa'd quèe mènà na' no guth mènà na' con quèe.

Tac ryete mèn nación Israel nonque' no naneepe' mènà le' Juàn Bautist ngóc thib mbi' co' mbi'th lo yalbàn xal mnibe' Diox loo Juàn.

⁷ Sya, mènà mcàb loo Jesús. Ndxab mènà:

—Ne'ñeede nu' chó mnibe' loo Juàn par mbli Juàn bautizar mèn. ⁸ Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Ne' ne' daa nii loo gu' chó mnibe' loon mbli con'a no chó mnibe' loon ngue lin con' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngóc moz ye'rsin'.

(Mt. 21.33–44; Mr. 12.1–11)

⁹ Mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—Tetaquen thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co' mque no thib le' xyòn mbi'. Mdoo mbi' lus uv loo xyòn mbi'. Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' cuent rol loo ndxep mèn co' ndli zin' loo lus uv. Ngoloa, ngro' mbi' liz mbi'. Mblá' mbi' xyòn mbi' huax lín' loo mènà.

¹⁰ Per co'se' mzin tiemp co' tlo làa mèn uv, mtel' mbi'a thib moz mbi' par gab moz loo mèn co' ngue li zin' cuent rol gác rol xlè uv co' gác che'n mbi'. Per mèn co' ngue li zin' cuent rol loo yòoa, ale le'le' mxen mènà prob moza. Mbuaa'd ya' mènà prob moz. No mtel' mènà prob moz, ndyaa moz, nague's ya' moz. ¹¹ Ngoloa, mbere mbi' co' nac che'n yòoa. Mtel' mbi' tedib moz loo mènà. Mteti mènà moza no mda' mènà xyàn lezo' moz, no mbuaa'd ya' mènà moz. No mtel' mènà moz, ndyaa moz, nague's ya' moz. ¹² Mbere mbi' co' nac che'n yòo lus uva, mtel' mbi'a tedib moz. Per mèn co' ndli zin' cuent rol loo lus uva, mènà mda' che'n moz. Mtehuí' mènà moz no mchobla' mènà prob moz.

¹³ Por lult, ndxab mbi' co' nac che'n yòoa loo lezo' mbi': ḤPer nal na? ḤCón lin? Neequen xá ñaa thib con' lin. Tel'en xgan' daa co' anze'f nque' lezon ñeen loo mènà. Ne'stolque', co'se' ñee mènà zin xgan'en loo mènà, gáp mènà mod ñee mènà xgan'en. ¹⁴ Co'se' gunèe mèn co' ndli zin' cuent rol loo yòoa nde xgan' mbi'a, ndxab mènà loo thib xtàa mènà no loo tedib xtàa mènà: Mbyòo co' nde go' nac mbyòo co' yan' no xyòn mbi' co' nac che'n yòo ndxè'. Ḥxá nee gu'? Nda yuth na' mbyòo par gác che'n na' yòo lus uv ndxè'. ¹⁵ Sya, mxen mènà mbyòo. Mblo' mènà mbyòo thib lad ro yòo lus uva. Mbeth mènà mbyòo.

Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nzi yòn di'sa:

—Ḥxá nee gu'? Ḥcón li mbi' co' nac che'n yòo lus uva loo mèn ye'rsin'a, à'? ¹⁶ Na nii loo gu' cón li mbi'. Mbi' ya no moz mbi'. No ñibe' mbi' loo moz guth moz rye mèn ye'rsin' co' mbli zin' cuent rol loo xyòn mbi'. No yiloo ta' mbi' xyòn mbi' loo tedib ned mèn co' li más zin' ndac.

Co'se' mbìn mèn di's co' mdoodi's Jesús, ryete mènà ndxab:

—¡Ay, Dio's! ¡Ne'neede Diox conax!

¹⁷ Per Jesús xèe mbui' loo rye mènà. Sya, ndxab Jesús loo mènà:

—ḤCón nee di's di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, à'? Di'sa nac di's ndxè'.

Quèe co' mblobii mèn co' nac albañil, co' mbli mèn albañil cuent yende chó juis quèea, leque quèea ngóc quèe scaudr co' más ntac. Quèea ngóc quèe co' ndub squin yòo.

¹⁸ Leque sya, ndxab Jesús di's ndxè' loo mènà, ne:

—Chol mèn co' yixud loo quèea, lyé' zith lad mènà no huí' lad mènà. No loo mèn co' lyàa quèea, quèea lé' mènà no to' quèea mèn thidtene.

Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ḤChé' huen naca quix na' cón che'n contribución?

(Mt. 21.45–46; 22.15–22; Mr. 12.12–17)

¹⁹ Mèn co' ngóc jef che'n nguley' tiempa no mèn co' ngóc maistr co' mbli cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mènà mbly'a's leque hora nden mènà Jesús. Tac mènà mda' cuent cón che'n mènà ngóc di's co' mtetac Jesús loo mèn. Per mzyeb mènà ngli mènà con'a por nziri' mèn co' nziri' no Jesús. ²⁰ Sya, mtel' mèn co' ngóc jef che'n nguley' no mèn co' nac maistr che'n ley mèn ye'rsin' co' asembli par ngóc mènà mèn guryath no mèn guryèn loo Jesús par mbi'th la's mènà loo Jesús. Látha, mque di's mènà con Jesús par bel'que' tataa mod gol' Jesús di's con mènà par tataa mod li mènà gan yigaa Jesús loo mènà. Yiloo, ta' mènà Jesús loo gobernador. ²¹ Por cona, mnibdi's

mèna taandxè' loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' nanee no non nu' le' U' ndy-oodi's no ndlu' U' ante con' co' nac con' licpe'. No indyu' de thib mèn más loo U' leque tedib mèn. Ndxle'leque', non nu' no nanee nu' le' U' ndlu' loo mèn xá mod ndlya's Diox cue ban mèn no xá mod ndlya's Diox que tee ban ndac mèn loo Diox. ²² Gunee U' loo nu': ¿Ché' ndxàal quix nu' tmi co' nac cón che'n contribución co' ña'b gobiern co' ndub ciuda Rom o ché' indxáalte quix nu'í, à'?

²³ Per Jesús nonque' no naneeque' Jesús xá nac xtúuz ye'rsin' co' ngue li mèna xtúuz. Jesús ndxab loo mèna:

—¿Chonon ngue gáal di's gu' daa par tyenxú' gu' daa por di's co' càben loo gu', à'?

²⁴ Blu' gu' thib pes plat loon par hui'en ñeene' ¿chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè' no chó lèe mbi' co' nac che'n gunab co' ndub loo pes ndxè', à'?

Sya, mblu' mèna thib pes plat loo Jesús. Jesús ndxab loo mèna:

—¿Chó che'n gunab ngue loo pes ndxè', à'?

Mèna ndxab:

—Gunab che'n Ces co' nac gobiern na.

²⁵ Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe' Ces co' nac gobiern loo Ces. No fta' gu' con' co' nac che'npe' Diox loo Diox.

²⁶ Mèna ne'nglide gan par mtec mèna Jesús xal ngóc di's co' mnibdi's mèna loo Jesús loo rye mèn co' nziri' loo Jesús. Ndxle'leque', más mbui' mèna no más gunaa mèna loo Jesús co'se' mbìn mèna tataa mdoodi's Jesús no co'se' gunee mèn xal nac di's co' mcàb Jesús loo mèna. No yende chó ngabte mèna loo Jesús.

Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Cón gac loo mèn co'se' gac huiz co'se' ryo xban mèn, à'?

(Mt. 22.23–33; Mr. 12.18–27)

²⁷ Ngolaa, mbii gax ndxep mèn xley' saduce loo Jesús. Mèn xley' saduce indxela'ste le' mèn nguth ryo xban. Ale ndxab mèna loo Jesús:

²⁸ —Maistr, Moisés mtan' di's loo na' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla chele' thib xa'bi' nguth no mbyan' xa'got xa'bi'a no ne'ndante xa'gota xin' xa'gota, hues thebola selya' con xa'got viuda par bel'que' tyan xa'gota xin' xa'gota par gac myen' bix co' gáala xin' thebol. ²⁹ Pues, ngóc thib con'. Ngo ban gac hues myen'. Mselya' mbyòo co' ngóc mbyòo ndlyo con sa'l mbyòo. Per pente mdub no mbyòo sa'l mbyòo pláte lín' no maste. Làth xtau'a, mzin huiz nguth mbyòo ndlyo. Le' xa'got mbyòo ndlyoa na, ne'ndante xin' mbyòo. ³⁰ Sya, mdoole' mbyòo ropa tee selya' con xa'got co' mbyan' viud. Lomisque', ale nguth mbyòo ropa. Ne'ndante xa'got viuda xin' mbyòo ropa.

³¹ Látha, ndoole' mbyòo yona tee selya' con xa'gota. Lomisque', ale nguth mbyòo yona, ne. Por lult, ale ryete gaz myen' mselya' con xa'gota. No nguth ryete gaz myen'. Nec thib myen' ne'ndante xin' con xa'gota. ³² Por lult, nguth xa'gota. ³³ Cona, ngue nibdi's nu' loo U', co'se' gac huiz co' ryo xban mèn nguth, ¿chó myen' gac sa'lpe' xa'gota tac ryete gaz hues myen' mselya' con xa'gota, à'?

³⁴ Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Loo izlyo' ndxè' nselya' mènbi' no nselya' mēngot. ³⁵ Mèn co' ngòo Diox cuent yòo tedib izlyo' co' nac yòoba' co'te' ban no mèn Diox thidtene co' nde nque, mèna ngòo Diox cuent ryo xban làth mèn nguth. Mèna ne'selya'de ne' ne' ta' mèna xgan' mèna no rsap mèna par selya' myen'a tya. ³⁶ Mèna ya ne'gathte tya tac mèna gac xal angl. No gacpe' mèna xin'pe' Diox por ngro xban mèna làth mèn nguth huiza. ³⁷ Axta Moisés mblu' le' mèn, licque', ryo xban làth mèn nguth xal ndub di's co' nda' cuent loo libr co' nac xti's Diox co'se' gunèe Moisés ndoo yol yaa yis sars. Leque loo libra ndlu' loo na', ne, le' Diox nac Diox che'n Abraham, no nac Diox Diox che'n Isaac, no nac Diox Diox che'n Cob. ³⁸ Diox inacte Diox che'n mèn co' mbez gu' nguth no mblyux co' mbez gu' ne'ryo xban. Tac co'se' ndxath mèn, inacta mblyux mèna thidtene. Ndxle'leque', Diox non le' mèn nabanque' co'te' ndyaa mèn co'te' ñibe' Diox ndyaa mèn co' nguth. Tac Diox ndli indxelode no indxeluxte mèn thidtene xal ndli gu' cuent nguth mèn no mblyux mèn.

³⁹ Sya, ngro nxon', ndxep mèn co' ngóc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndxab mèna loo Jesús:

—Huenque' gunee U', Maistr. Ndxàp U' razon. Yende chó ñeede nu' loo U'.

⁴⁰ Mèna ya ne'tolode ngli ryes ngnibdi's taamas con' loo Jesús.

Tad Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó che'n xgan' nac Crist, à'?

(Mt. 22.41–46; Mr. 12.35–37)

⁴¹ Jesús ndxab loo mèna:

—¿Xá mod mbez mèn le' Crist nac xgan' David co' ngóc rey póla, sya? ⁴² Con que yub David co' ngóc rey ndxab xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac libr che'n Salmos:

Yub Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub cuaten co' nac ladli

⁴³ axtaque' lín le' ryete mèn co' ngóc ngolo ngola's lúu gac mèn nado' lool.

⁴⁴ ¿Xá mod ndlya's gu' ale gac Crist xgan' David co' ngóc rey co'se' leque yub David mbez le' Crist nac Tad David, sya? Yende yob yéc gu' co' taate mbeza, ¿lé'?

Tad Jesús mqueyèepe' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa.

(Mt. 23.1–36; Mr. 12.38–40; Lc. 11.37–54)

⁴⁵ Ryete mèn co' nziri' loo Jesús nzi yòn di's co'se' ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

⁴⁶ —Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'. Nee gu' xal nzi tee gu' loo mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tac mèn anze'f ndyubla's que tee noc lar' nol' co' nac xab mèn. No ndlyà's mèn le' gu' gáp mèn ñii gu' Diox loo mèn co'se' nzyál' gu' mèn loo xbi'. No ndxòo lezo' mèn tyub mèn loo ner asient co'te' más ndyu' mèn le'n sinagog. No lomisque', ndxòo lezo' mèn ndyub mèn loo mèn co'te' más ndyu' mèn par hua mèn co'se' ndli mèn convid mèn ya mèn loo thib yalhua. ⁴⁷ Lomisque' ne, ale nde yath mèn ndyenxù' mèn no ncàaxù' mèn liz prob mèn got viud por pláte pes no maste. No par ndli mèn xalque' mèn co' ne'ñeede, ale asendli mèn nteyol' mèn di's co'se' mbez mèn Diox. Per, lipce' ba'i, na nii loo gu': Por con' ndli mèn, gac más yalquì tín' loo mèn co'se' gac huiz tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn.

21

Trè' ndlu' cón che'n thib xa'got viud co' mda' ofrend ò gòn.

(Mr. 12.41–44)

¹ Láth ngue lu' Jesús mèn le'n templ, ñee Jesús ngo mèn, co' ngóc mèn ric, tmi le'n alcansi co'te' ngo mèn ofrend tiempa. ² Látha, gunèe Jesús thib xa'got viud prob co' mblo chop co' ga'y charud le'n alcansi, ne. ³ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri':

—Part cón che'n Diox, Diox ngòo cuent más huax tmi mblo prob xa'got viud ba' le'n alcansi leque tmi co' mblo taamas mèn ric ba'. ⁴ Tac ryete mèn ric ba' co' mblo tmi le'n alcansi ba', mèn ric mblo tmi co' mbyan' xo'f loo con' mxi mèn co' nac co' naquin mèn le'n alcansi. Per prob xa'got viud ba' mblo tmi co' be'te' ngue no xa' par ti' xa' gast xa' le'n alcansi.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn le' mèn telux templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén.

(Mt. 24.1–2; Mr. 13.1–2)

⁵ Látha, ngue ndxep mèn co' nda ndye'th, nzi tee yot mèn rye lad le'n templ. No ndyoodi's mèn cón che'n templ. Mbez mèn:

—Susque' nabe's ñaa templ con' rye loo quèe co' natoxcua' templ ba' no con rye loo con' huen co' natoxcua' le'n templ por cón che'n ofrend co' mda' mèn loo Diox, yoo.

Látha, ndxab Jesús loo mèn co' nzi tee yot le'n templa:

⁶ —Nde niin thib con' loo gu': Zin thib huiz no zin thib ze co'se' ryete con' nzi hui' gu' ba' lyux. Yé' huize' y'i'th mèn, sil mèn ftoó ba' no làare' mèn ftoó ba'. Ya ne'tan'te mèn nec thib quèe loo xtàa quèe co' nac ftoó ba'. Yende chó ftoó yan' co' ne'silte mèn.

Trè' ndlu' cón che'n co' tlo gac ndoore' lyux izlyo' ndxè'.

(Mt. 24.3–28; Mr. 13.3–23)

⁷ Sya, mnibdi's mèn loo Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—Maistr, çpól gac con'a, sya? No çcón tlo yú' loo mèn co'se' tlo gac con'a?

⁸ Jesús ndxab loo mèn:

—Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'. Ne'la'de gu' quedii chol mèn gu'. Tac anze'f huax mèn y'i'th. No ñee mèn loo gu': Daa nac merpe' Crist. No ñee mèn loo gu': Nalle' mzin huiz co' y'i'th Crist. Per mastale' tataa ñee mèn loo gu', ne'tyoo nquede gu' xís mèn. ⁹ No co'se' gòn gu' tyoodi's mèn cón che'n xó' no cón che'n revuelt, ne'zyebte gu'. Tac naquin ner gac con'a. Per mastale' tlo gac con'a, tarte gac huiz co'se' lith no izlyo' tiempa.

¹⁰ Jesús tolo mdoodi's loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Tiempa tlo mèn thib nación cue yoo mèn con' mèn co' nac che'n tedib nación. Cue yoo mèn thib nación contra mèn tedib nación. ¹¹ Le'n tiempa huin xòo brut huax lugar no lyàa yilíz huax lugar. Huiza tlo gac no tlo yú' con' roo con' xèn loo bé' co' tarte hui' mèn. Co'se' hui' mèn gac señ co' tarte hui' mèn gac loo bé', tlo mèn zyeb mèn, por derech.

¹² Per ndoore' co'se' tlo gac ryete con'a, mèn ye'rsin' tlo tyenxù' gu' no tub ngu's mèn gu'. Hue' mèn gu' co'te' nac sinagog mèn par tub rez mèn cón che'n gu'. Yilóa, que' mèn gu' lezi'f. Hue' mèn gu' loo mèn co' nac rey mèn co' ñibe' no hue' mèn gu' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn nac zin' yoolau. Ryethe con'a li no mèn gu' por cón chenen. ¹³ Gac con'a loo gu', ey, par tataa mod negadi's ta' gu' cuent cón chenen loo mèn. ¹⁴ Bli yéc gu' no bli lezo' gu' par ne'tyóode gu' no par ne'líde gu' xtúuz cón gab gu' no cón tyoodi's gu' loo mèn, par tub gu' razon cón che'n leque gu' loo mèn huiza. ¹⁵ Tac daa ne'lá'ya'de gu' hora. Na li par tyoodi's gu'. No lin par gápce' gu' hora par nec thib mèn co' nac ngolo ngola's gu' ne'gácte mèn ñii mèn ngóc nguàal con' loo gu' huiza.

¹⁶ Le'n huiza, ne, axta xud gu', no huespe' gu', no mèn guliz gu', no mèn co' ndxác amiú gu' bixyath contra gu'. Ta'xù' mèn gu' loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' axta guth mèn ndxep gu'. ¹⁷ Ale rye mèn chol lugar yòo xyàn lezo' ñee mèn gu' ante

por cón chenen no maste. ¹⁸ Per mastale' tataa li no mèn gu', gaca loo gu' axta ne' ne' thib yis yéc gu' ne' tyuhante. ¹⁹ Chele' gu' thidteneque' cue nêe loo cón chenen no xec yêe gu' loo cón chenen, le' sya, tataa mod gu' que noque' yalnaban, co' nee di's, ban no gu' Diox thidtene.

²⁰ Niin con' ndxê' loo gu', ne: Co'se' ñêe gu' le' solndad mtau'le' dib vuelt ro ciuda Jerusalén, sya, ta' gu' cuent no li la's gu' yamerle' tlo solndad par setilte telux solndad mèn ciuda Jerusalén no tũub solndad ciuda Jerusalén. ²¹ Co'se' gac huiza, mèn co' naban rye yêezya' co' nac yêezya' che'n lãaz mèn jude, más huen xyon' mēna par yii den par casloo mēna le'n yix no le'n huan. Le' mèn co' nac mèn ciudape' Jerusalén na, más huen xyon' mēna, ryo' mēna le'n ciuda Jerusalén. Lomisque' ne, mèn co' ngue que- nap ranch huan, más huen ne'berede mēna par ye'th mēna le'n ciuda Jerusalén. ²² Tac huiza gac huiz co'se' tub rezpe' Diox loo mèn ciuda Jerusalén cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mēna par gacque' ryete con' loo mēna xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox. ²³ Ay, prob rye xa'got co' nzi nac xin' le'n huiza no rye xa'got co' diz ngóol xin' le'n huiza. Tac le'n huiza cue xi lezo' mèn no gac yalquii loo mèn dib anax le'n nación Israel. No nzyalque' mēna tataa tetii Diox mēna axta plóthe. ²⁴ Mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn ciuda Jerusalén guth huax mèn ciuda Jerusalén loo xó'. Chó mèn gath loo xó'. Chó mēna hue' mèn co' ngóc ngolo ngola's mèn co' ngogaaa axta le'n taamas nación co' nziri' loo izlyo'. No gaca le' mèn co' nac mèn chol nación gac che'npe' mēna ciuda Jerusalén. No ñibe'pe' mēna loo ciuda Jerusalén axta tyaa huiz co'se' ta' Diox lugar gac ciuda Jerusalén che'npe' mèn nación Israel tedib vez. No ñibe'pe' mèn nación Israel loo ciuda Jerusalén tedib vez.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod yi'th mbi' co' ne' tedib lêe Xgan' Mbi' co' nac leque yub Tad Jesús.

(Mt. 24.29–35, 42–44; Mr. 13.24–37)

²⁵ Sya, ndxab Jesús:

—Nde niin con' ndxê' loo gu', ne: Huiza tlo yú' yalguzye' co' li Diox co' gac loo huiz no loo mbe' no loo mbyáaz. Le' loo izlyo' ndxê' na, anze'f huax mèn ya ye'th lezo'. No zyebe mèn co'se' gòn mèn ruid che'n ol nittó' co' yitoo loo nittó'. ²⁶ Huiza, alux mèn yo no lezo' no ne' ne' ñêe mēna pá ndoo mèn no pá nziri' mèn tant nzyeb mèn co'se' li mèn xtũuz cón gac loo izlyo' tiempa. Huiza no zea huin huiz co'te' ndub huiz. No huin mbe' co'te' ndub mbe'. No huin mbyáaz co'te' nzi'f mbyáaz. ²⁷ Axta syare' hui' mèn dib athu loo izlyo' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. No co'se' galen

le'n tiempa, galen le'n thib le' xcuaú. No ndxàpen rye loothe con' la's niin no la's yan co' yú' loo mèn co'se' galen. Tiempa mèn ta' cuent no non mèn cón che'n con' roo no con' xèn co' nac cón che'npe'en. ²⁸ Co'se' tlo gac con'a, bli gu' par ye'th lezo' gu'. Bdi'x xniü yéc gu' no bdi'x xniü lezo' gu' tac huiza non gu' no ta' gu' cuent ya nde zin' gaxle' lyá' gu' thidtene loo con' ryes.

²⁹ Mtetac Jesús thib di's loo mēna. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Hui' gu' loo yaa ngudyuug no loo chol taamas yaa nayêe. ³⁰ Co'se' ñêe gu' ngòble' laa loo yaaa no nde xiis tedib cua' laa yēn' loo yaaa, leque gu' non no nda' gu' cuent nde zinle' tiemp co'se' más nguín bée loo izlyo'. ³¹ Lomisque' ne, co'se' ñêe gu' ndxácle' con'a, leque gu' nda' cuent no non gu' nde zin' gaxle' tiempa co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn xal ndly'a's Diox.

³² Licpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con'a gacque' ndoore' lyux no lith no mèn nación Israel. ³³ Con' co' nac cón che'n bé' no con' co' nac che'n izlyo' lyuxque' no lith noque'. Per di's co' ndyoodizen inacte di's co' angndyoodizen. Gacque' no tyubque' di's co' ndyoodizen ndxê' xal ngue toodizena loo gu'.

³⁴ Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xá nzi tee gu'. Ne'ta'de gu' lugar tyub yo'f lezo' gu' par lyàa gu' loo chol con' ye'rsin' par tataa mod yitac lezo' gu' loo cón chenen. Tac látha, chàa, lyàa gu' loo yalguy no tlo gath lyux gu' loo yalgon' che'n izlyo' ndxê'. Nalas gure gu' loo cón chenen par ne'gacta loo gu' huiza xal co'se' mzin thib amiu gu' thib hor co' ne'ta'de gu' cuent no co' inonte gu'. ³⁵ Huiza gaca loo mèn co' naban dib athu loo izlyo' xal thib tramp co', chàa, ndlyàa par yigaa má' loo tramp. Tataa gaca loo mèn huiza. ³⁶ Nalas gure gu'. Ne'cuedte gu' no ne'yathla'ste gu' thidteneque' gure rez gu' Diox par gaca loo gu' tataa mod li gu' par lyá' gu' loo ryethe con' ryes co' gacque' huiza. No par tataa mod li gu' gan par yòo gu' loo cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxê' xalque' ndxáal chol mèn.

³⁷ Ndxáal ze ndlu' Jesús mèn le'n templ. Le' ndxáal yál' na, ndyee Jesús co'te' ndub thib yii co' lée yii che'n yaa oliv par li Jesús descans tya. ³⁸ Le' ryete mèn co' ndyee yòn di's co' ndlu' Jesús le'n templ na, mēna ndxechegá par zingá mēna le'n templ par gòn mēna di's co' ndlu' Jesús loo mēna.

22

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mqueltàa par mxenxũ' mēna Tad Jesús.

(Mt. 26.1–5, 14–16; Mr. 14.1–2, 10–11; Jn. 11.45–53)

¹ Nde nixon', nde zin gax huiz co' ngòc huiz lni co' ndli mèn naciòn Israel co'se' ndxuhua mèn pan co' indxòode dii levadur. Mbez mèn naciòn Israel lni pasc loo lnia. ² Le' mèn co' nac jef che'n nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel na, mèn mcua'n mod xá mod guth mèn Jesús. Per mzyeb mèn guth mèn Jesús por cón che'n mèn co' ngureri', mèn co' mbi'th lni co' nziri'.

³ Látha, ndoole' Mebizya. Ngulàa Mebizya le'n lezo' Jud co' ne' tedib lèe Iscariot. Juda ngòc thib myen' xin' mté'th Jesús, ne, co' ndxòo cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. ⁴ Ngua nee Jud loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' tiempa no loo mèn co' mxo'f zin' cón che'n templ tiempa. Mdoodi's no Jud mèn. Ndxab Jud neeqe' Jud xá mod li Jud par ta'xù' Jud Jesús la's ya' rye mèn. ⁵ Co'se' mbin mèn tataa ndxab Jud loo mèn, axta con gust ndxab mèn loo Jud ta' mèn ndxep tmi càa Jud cuent li Jud con'a. ⁶ Jud mda' lugar. No mblec lezo' Jud li Jud con'a tataa. Sya, mtlo Jud, mcua'n Jud mod par ta'xù' Jud Jesús loo mèn thib tiemp co'se' ñee Jud yende chó mèn nziri' no Jesús.

Trè' ndlu' xá mod nduhua rsè no Tad Jesús myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 1.23-26)

⁷ Le'xque' le'n huiza mzin huiz lni co'se' ndxuhua mèn naciòn Israel pan co' indxòode dii levadur. Huiza ndxuth mèn mbacxil' co' mbez mèn nac lni pasc. ⁸ Le' Jesús na, mtel' Pedr ryop Juàn. Ndxab Jesús loo Pedr ryop Juàn:

—Huàa li nab gu' con' hua rsè na' par li na' lni pasc.

⁹ Myen' mnibdi's. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya toxcu'a' nu' con' hua rsè na', à'?

¹⁰ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' yòo gu' ro ciuda Jerusalén, tyá zyal' gu' thib mbi' co' ne' thib rre nít. Ftoo nque gu' xís mbi' axta zin mbi' liz mbi'. ¹¹ Co'se' zin gu' co'te' zin mbi'a, gab gu' loo mbi' co' nac gundan che'n yòoa: Maistr mtel' nu' par ñee nu' loo U': ¿Pá ndub cuart co'te' hua rsè'en, par lin lni co' nac pasc con myen' xin' mté'th daa, à'?

¹² Sya, lu' mbi' thib cuart roo co' nac chop pis loo yòo loo gu'. Cuarta natoxcu'a'le'. Tyá toxcu'a' gu' con' par hua rsè na' par li na' lni pasc.

¹³ Mxen Pedr ryop Juàn ned. Nda Pedr ryop Juàn. No mzyál' myen' mbi' xalque' ndxab Jesús. Mtlo Pedr ryop Juàn, mtoxcu'a' Pedr ryop Juàn con' hua rsè no myen' Jesús par li myen' lni pasc con Jesús.

¹⁴ Co'se' ngóol hor hua rsè Jesús con myen', mdub Jesús con myen' xin' mté'th

Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn loo mes. ¹⁵ Jesús ndxab loo myen':

—Ne' pól ndxàc anze'f ndryo' ndlyen' lezon hua rsè na' sa pan par li na' lni pasc ndoore' zin huiz gath daa. ¹⁶ Daa nii loo gu': Ya ne'bereden lin tedib yalhua ndxè' xal ngue li na' nalle'. Lin yalhua ndxè' tedib vez axta co'se' gac tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁷ Sya, mxen Jesús thib vas nít uv. Ndxab Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox. Ngoloa, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Fteri'th gu' vas ndxè' loo thib thib xtàa gu' par gu' gu' thib ro chu'th nít uv ndxè'.

¹⁸ Na nii loo gu': Ya ne'bereden gun nít uv ndxè' xalque' ngue lina nalle'. Na gu nít uv ndxè' tedib vez axta co'se' gac huiz tlo ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁹ Ngoloa, mxen Jesús pan. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Sya, mch'i'x Jesús pana thib le' chu'th, thib le' chu'th. Ngoloa, mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Pan ndxè' nee di's nac cón che'n bél'yòo ladpe'en co' tyenxù' mèn par tetii mèn bél'yòo laden por cón che'n gu'. Taandxè' ñibe'en loo gu' hua gu' pan ndxè'. No taandxè' ñibe'en loo gu' gu' gu' nít uv ndxè' par te' lezo' gu' cón chenen.

²⁰ Tataa mbli Jesús, ne, co'se' mxen Jesús thib vas nít uv, no co'se' ngolo nduhua rsè no Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Nít uv co' nzo le'n vas ndxè' nee di's cón che'n conve'i cub co' li'nèn thidtene por cón che'n ren laden co' xyo co'se' gath daa por cón che'n xquin mèn no xtol mèn.

²¹ Per nalle' mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, mbi' ndub loo mes ndxè' con na'. ²² Cona, ngue niin loo gu': Daa mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn par gathxù' daa xal ndlu' xti's Diox cón chenen. Per part cón che'n prob mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, jay, prob mbi' izlyo'!, tac mbi' thidtene nac thib mbi'dée loo Diox too ze too yál'.

²³ Sya, mtlo myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's myen' loo xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó nac na' co' ta'xù' Jesús loo mèn, cara?

Myen' xin' mté'th Tad Jesús noo noo mdoodi's chó myen' gac myen' co' más ñibe' loo xtàa myen' yiloo.

²⁴ Leque xhuina mque di's myen' lath xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó na' gac co' más ñibe' loo xtàa yiloo, à'?

²⁵ Jesús ndxab loo myen':

—Hui' gu' nexa. Mèn co' ndxàc rey co' ñibe', mèn ñibe' loo mèn naciòn xal loo moz. Le' mèn co' ndxàc jef na, mbez anze'f mbi' mèn por con' co' ndli mèn loo mèn co'

nac mèn naciòn mènà. ²⁶ Per part cón che'n gu', indxàale li gu' tatua' no xal nzi li gu' xtùuz làth gu' nalle'. Ne' ne' indxàal gab gu' tatua'. Ndxé'leque', chol gu' co' nzo làth gu' co' mbez nac más mbi' roo no más mbi' xèn, leque gu'a li par gac gu' xal thib mbyòò yen' co' más be'the làth gu'. Le' gu' co' lya's ñibe'a na, gu'a ndxàal gac xal thib moz co' li mandad loo gu' làth gu'. ²⁷ Nde niin thib con' loo gu' xal ndli mèn loo xtàa mèn co' más ñaare' taachu'th loo xtàa mèn loo izlyo' ndxé': ¿Xá nee gu'? ¿Chó mèn ndli gu' cuent más ntac loo xtàa mèn co'se' ñibe' mèn loo xtàa mèn? ¿Ché' más ntac mèn co' ndyub loo mes par cuéc mèn con' hua mèn co' ndub loo mes o ché' más ntac mèn co' mbec con' hua mèn co' ndub loo mes, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ngue li gu' cuent ilc'te masque' ntac mèn co' ndyub loo mes co' mbed huua, cà'? Masque' ntac mènà, ¿lé'? Per daa, ale ndxé'leque', ndal xi'th gu' par lin sirv loo gu'.

²⁸ Gu' nda'que' cuent no ngo noque' gu' daa. No gunèe gu' ryethe con' nde teele' ndli no mèn daa. ²⁹ Por cona, tan lugar no lin le' gu', ne, ñibe' loo thib baan mèn xal mnibe' xuden Diox loon par ñibe'en loo ryethe con'. ³⁰ No tan lugar par hua no gu' daa no par gu' no gu' daa loo mes daa co'se' gac huiz co' ñibe'pe'en loo ryethe con' no tyub ñibe' gu' par tub rez gu' loo si' fchop ned mèn co' ngóc bin thib mbi' co' ngro' lée Israel co' mbloj msi' bin co' nac mèn co' lèe mèn naciòn Israel nalle'.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.31–35; Mr. 14.27–31; Jn. 13.36–38)

³¹ Ndxab Jesús loo Mon Pedr, ne:

—Mon, gunee xá ngue teel tac Mebizya ndly'a's li preb loo gu'. No ngue li Mebizya par ñee Mebizya ñeene' ché' ta' gu' lugar cuée ca' Mebizya gu' no co' xà' Mebizya gu' loo cón chenen xal nzib mèn nzob triu par co' mèn yix loo nzob triu. ³² Per daa mna'ble' loo Diox no ngurezen Diox por lùu le' lùu toloque' yila's loon. No co'se' berel, lyàa yécl no lyàa lezo'l loo con' lil loo cón chenen, lyazen le' lùu tegán lezo' myen' co' ndxác huesl no xtàal loo cón chenen par tolo ye'th lezo' myen' loo cón chenen huiza.

³³ Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Tad, na ne'lá'de U'. No daa ga lezi'f con U'. Co'te' gath U', tya gath daa, ne. Daa inzeyebte.

³⁴ Jesús ndxab loo Mon Pedr:

—Pedr, na nii lool: Leque nalxhuin ndoore' cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál', lùu cà di's daa son vez loo mèn. Gabl loo mèn ne'libe'del daa.

Trè' ndlu' co'se' ngóc tiemp co'se' mzin gax ngóc ryethe con' ye'rsin' loo Tad Jesús.

³⁵ Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' mtel'en gu', ngua gu' le'n naciòn che'n mèn Israel, daa mnibe' loo gu' ne'hue'de gu' yex lua' gu'; ne'hue'de gu' billeter co'te' ngosua' gu' tmi gu'; no ne'hue'de gu' tedib ned yilid gu'. Co'se' mnibe'en loo gu' mbli gu' tataa, ¿ché' ngotub con' mquin gu' ned ngua gu' sya, cà'?

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Yende xaa, Tad.

³⁶ Jesús ndxab loo myen':

—Pesea, mnibe'en loo gu' ne'hue'de gu' con'. Per nase, lyazen le' gu' co' ngue no yex lua' gu', be' gu' yex lua' gu'. Le' gu' co' ngue no billeter gu' na, be' gu' billeter gu'. Le' gu' co' ingue node spad gu' na, ftho' gu' chamar gu' par ti' gu' thib spad par que no gu' thib spad. ³⁷ Tac daa nii loo gu': Nase mzinle' hor gac'quen' con' loon xal mbez di's co' ndxab cón chenen, di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Thidte mde'th mèn di's no mbli mèn cuent nac daa mbi' ye'rsin' làth mèn ye'rsin'.

Cona, ngue niin loo gu': Le' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox ndlu' cón chenen le'i naquinque' tataa gaca loon le'n huiz ndxé'.

³⁸ Sya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, trè' ngue no nu' chop spad.

Jesús mcàb. Ndxab Jesús:

—Con sobr chop spad ba'. ¿Cón más?

Làth xtáu'a, Tad Jesús ngua rez Diox thib lugar co' ngro' lée Getsemani.

(Mt. 26.36–46; Mr. 14.32–42)

³⁹ Ngoloo, ngro' Jesús, nda Jesús co'te' ndub yii co' lée yii che'n yaa oliv xalque' nac mod co' ndxàp Jesús. Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nglá'de Jesús. Mdoon que myen' xis Jesús. ⁴⁰ Co'se' mzin Jesús co'te' ndub yiaa, ndxab Jesús loo myen':

—Gurez gu' Diox, ndee gu', par ne'ta'de gu' lugar leque gu' li chol con' ye'rsin' co'se' coby'a' Mebizya gu' naba'.

⁴¹ Tya mtan' Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Le' Jesús na, ngua taachu'te más tith loo myen' xal thib distans co' ndlyàa thib quèe co' ngobii mèn con' ya' mèn. Tya mdub xib Jesús par ngurez Jesús Diox. ⁴² Ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, yey, chele' U' ndly'a's telá' U' daa co'se' gac hor ye'rsin' loon, nzoque' mod li U' par ne'gacte yaltii co' gac loon co'se' le'le' daa quix loo U' cón che'n xquin no xtol ryethe mèn. Per Pay, indlyasten gaca xal neete lezon. Ndxé'leque', ndlyazen gaca xal neepe' lezo' U'.

⁴³ Látha, chàa, ngro' too thib angl co' ngulaa loo bé' loo Jesús. Angla mbli par

ngòp Jesús fuerz no ngo valor loo Jesús.
⁴⁴Láth co'se' mden' Jesús mxi lezo' Jesús axta plóthe, látha sate más nalyat ngurez Jesús Diox. No nen mdub xib Jesús. Ngurez Jesús Diox. No cabii ngurez Jesús Diox axta ante bel'yòo Jesús nít tant ndyoo nít Jesús mbez Jesús Diox. No axta ren nos nít co' ndyoo nít Jesús. No axta gos gos ngòb nít co' mdoo nít Jesús loo yòo.

⁴⁵Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, mdyàa Jesús co'te' nziri' myen' xin' mté'th Jesús. Per co'se' mzin Jesús co'te' nziri' myen', ale mxen mcal'guth myen' tant mdyóo myen' no tant mxi lezo' myen' cón che'n co' gác loo Jesús. ⁴⁶Sya, mblo' Jesús mcal' loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Blo' gu' mcal' loo gu', yey. ¿Chonon susque' ndxàt gu'? Goo che gu'. Gurez gu' Diox par ne'ta'de gu' lugar li gu' chol con' ye'rsin' co'se' cobyá' Mebizya gu' naba'.

Trè' ndlu' le' mèn mxenxù'le' Tad Jesús xal ndyen mèn thib huan' co' nda pres.

(Mt. 26.47–56; Mr. 14.43–50; Jn. 18.2–11)

⁴⁷Jesús tatabe' ndoo toodi's co'se' mzin huax mèn'léy' loo Jesús. Le' mbi' co' ngro' lèe Jud co' ngòc xin' mté'th Jesús co' ndxòo cuent ngòc si' fchop myen' xin' mté'th Jesús na, ndoo ner loo mènà. Mbii gax Jud loo Jesús par sero Jud loo Jesús. ⁴⁸Sya, ndxab Jesús loo Jud:

—Jud, ¿ché' con thib besit co' nda'l loon taandxé' mod mda'xù'l daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, cà'? ¿Ché' tatua' mod mblila, cà', Jud?

⁴⁹Per co'se' ñee myen' xin' mté'th co' nziri' con Jesús ndxàc con'a, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tlaa nu' spad rloo mèn ba', à'?

⁵⁰Láth ndxàc con'a, thib myen' xin' mté'th Jesús co' nzo làth taamas myen' con Jesús mblàa thib ya' spad nza thib mbi' co' ngòc moz che'n jef co' más ñibe' loo nguley'. Mblo nde'f myen'a nza moz co' nac ladli. ⁵¹Per Jesús ndxab loo myen'a:

—Bla' gu' tee nziri' mèn ba'. Con sobr con' mbli no gu' mèn ba'. Con con' ba'te ya guneela.

Sya, mblít Jesús nza mbi' co' ngo nde'ba loo yòo. Nzi huite mèn, mdub Jesús nza mbi' lad quèe yéc mbi' tedib vez. Chàa, mbyac nza mbi' xalque' thib nza mèn co' yende con' mxac. ⁵²Ngoloa, ndxab Jesús loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley', no loo mèn co' ngòc mèn nac zin' co' nquenap templ tiempa, no loo mængool, mèn co' mbi'th par hue' mènà Jesús:

—¿Ché', por derech, ngro' gu' con spad no con yaa par tyen gu' daa xal ndyen mèn thib huan', cà'? ⁵³Co'se' ngo non gu' le'n templ

huax vez, ne'nglide gu' ryes ngàal gu' daa. Per nase mzinle' hor che'npe' gu' co' nac tiemp co'se' Mebizya ngue ñibe' loo gu' par li no gu' daa cón ndlyá's gu'.

Mon Pedr mcà di'sle' Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.57–58, 69–75; Mr. 14.53–54, 66–72; Jn. 18.12–18, 25–27)

⁵⁴Sya, mdub dó' mènà ya' Jesús. Mbe' mènà Jesús liz mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo nguley'. Le' Pedr na, tith tith ndoo nque xís Jesús. ⁵⁵Ngoloa, mtol' mènà quíi xtau'the loo lue' liz mbi' co' nac jefa. No mdub mènà dib vuelt ro dii. Nzi biiz mènà tant nàl. Ale note Pedr mdub biiz ro dii xi'th mènà. ⁵⁶Co'se' gunèe thib criadgot che'n jefa no Pedr ndub ro dii làth mènà, xèe mbui' criadgota loo Pedr. Ndxab criadgot loo taamas mèn co' nziri' ro dii:

—Mbi' ba', ne, mque tee noque' Jesús, ndyaquen.

⁵⁷Per prob Pedr mcà di's. Ndxab Pedr:

—Criad, indlibeden mbi'a.

⁵⁸Pente ndxàc gunii criadgot loo Pedr, gunèe tedib mbi' Pedr. Ndxab mbi' loo Pedr:

—Lùu, ne, nac thib mbi' co' naqueltàa no mènà, ¿lé'?

Per prob Pedr ndxab:

—Yende xàa. Ne'ngòoden làth mènà.

⁵⁹Pente ndxàc thib hor nguri'th con'a, tedib mbi' mbli nèe loo mèn co' nziri' ro diia. Ndxab mbi' loo mènà:

—Lìcpe' ba'i, mbi' ba' ngo no Jesús, ne, tac mbi' ba' nac mbi' che'n làaz mèn galile.

⁶⁰Per Pedr ndxab loo mbi'a:

—Mbi', ne'needen cón ngue bezl.

Leque hor co' be' ngue toodi's Pedr loo mbi'a, chàa, ngrozèe nguiidtee mblé' nguiidtee yál'. ⁶¹Leque hora, Tad Jesús mbere loo, mbui' Tad Jesús loo Pedr. Chàa, mbui' Pedr loo Tad Jesús, ne. Sya, mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Tad Jesús loo Pedr: Lùu cà di's daa son vez nalyál' ndoore' co'se' tlo cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál'. ⁶²Sya, ngro' Pedr làth mènà. Ne'ti' ne'ñee lezo' Pedr, mbin' Pedr axta plóthe tant mxi yéc Pedr no mxi lezo' Pedr por mcà di's Pedr Jesús.

Mèn ye'rsin'a asembli ngòc nguàal con' loo Tad Jesús.

(Mt. 26.67–68; Mr. 14.65)

⁶³Le' mèn co' ngue no Jesús na, ngue li ngòc nguàal con' loo Jesús. No nzi tin mènà Jesús xal mbllyá's mènà. ⁶⁴Mtau' mènà ngud-loo Jesús con thib panid. No be' taa nguis mènà thib lad tedib lad rloo Jesús par nda' mènà xyàn lezo' Jesús. No ale mbez mènà loo Jesús:

—Bli divin chó mda' che'n'l.

⁶⁵No asembli mènà mbez mènà huax con' co' nac ngòc nguàal con' loo Jesús par mda' mènà xyàn lezo' Jesús.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mdoos loo mèn co' mdyoo ner; no co' mdyoo naa, no co' mnibe' loo mèn loo ley co' nac xley' che'n mèn nación Israel.

(Mt. 26.59–66; Mr. 14.55–64; Jn. 18.19–24)

⁶⁶ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mēngool co' ñibe' loo mèn nación Israel, no ryete mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mqueltàa par mbe' mēna Jesús loo rye mèn co' mqueltàa no mēna. Tya mnibdi's mēna loo Jesús. Ndxab mēna loo Jesús:

⁶⁷ —Gunee loo nu' çché', licque', lùu nac Crist, à'?

Jesús mcàb loo mēna. Ndxab Jesús:

—Chele' daa nii loo gu' daa nacque' Crist, ipà yila's gu' co' ngue niin loo gu'! ⁶⁸ Más de cona, chele' daa ñibdi's thib con' loo gu', ne'càbte gu' loon, ndyaquen. No ne' ne' lá' gu' daa par biin. ⁶⁹ Per desde nalle' par delant, daa co' mbal yáal làth gu' xalque' ndxáal chol mèn, daa nduble' cuat Diox co' nac ladli che'n Diox, Diox co' ndxàp ryethe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox.

⁷⁰ Co'se' mbìn mēna tataa ndxab Jesús, mnibdi's mēna loo Jesús. Ndxab mēna:

—çChé' nacque' lùu xgan'pe' Diox, sya, cà'?

Jesús mcàb loo mēna. Ndxab Jesús:

—Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues. Yub gu' ngolo guneei loon. ¿Cón más ndly'a's gu' niin loo gu'?

⁷¹ Sya, thidte ndxab mēna no thidte gunii mēna loo xtāa mēna:

—¿Cón li más mèn co' ta' cuent loo na' cón che'n mbi' ba'? Ya mbìnli' na' cón che'n mbi' xal nac di's co' ngro' rope' mbi' co' ngolo gunee mbi' loo na' nalle'.

23

Tad Jesús mdooxù' loo Pilat co' nac gobernador le'n ciuda Jerusalén tiempa.

(Mt. 27.1–2, 11–14; Mr. 15.1–5; Jn. 18.28–38)

¹ Sya, ryete mēna nguátbèe. Mbe' mēna Jesús loo Pilat co' ngòc gobernador loo ciuda Jerusalén tiempa. ² Mtlo rye mēna, mquexù' mque' fals mēna Jesús loo Pilat. Mbez mēna loo Pilat:

—Mbi' ndxè' ngogaa loo nu'. Ngue lu' mbi' xley' mbi' loo mèn gulàaz nu' par se' mèn mod co' ndxàp mèn. No ale mbez mbi' loo nu' indxáalte quix nu' cón che'n contribución loo mbi' co' lèe Ces co' nac gobiern co' ndyub ciuda Rom. No ale yende cón ndxòn mbi'. Mbez mbi' le' mbi' nac Crist, co' nee di's, nac mbi' rey.

³ Sya, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—çChé', licque', lùu nac rey co' ñibe' loo mèn nación Israel, cà'?

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Aa. Lùu yub ngue beza loon nalle'.

⁴ Ngoloa, sya, ndxab Pilat loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no loo rye mèn co' ngureri':

—Indxegaade nec thib xquin mbi' ndxè' loon, cara.

⁵ Per mēna sate más mbli par ngola's Pilat di's co' mbez mèn. Mbez mēna loo Pilat:

—Mbi' ndxè' ngue lu' xley' mbi' loo mèn par mtlo mèn, mbos xtùuz mèn no mse' mèn mod co' ndxàp mèn, mèn co' nac mèn rye yèezya' che'n làaz mèn jude, por cón che'n con' co' ngue lu' mbi' loo mēna. No nalle' mtlole' mbi', ndlu' mbi' mèn par ned le'n yèezya' co' nac ned yèezya' che'n làaz mèn galile. Más de cona, mtlole' mbi', ngue lu' mbi' xley' mbi' loo mèn par nedrè', ne.

Tad Jesús mdooxù' loo thib mbi' co' ngro' lèe Herod.

⁶ Co'se' mbìn Pilat di'sa, mnibdi's Pilat loo mēna:

—çChé' nac mbi' ba' mèn che'n làaz mèn galile, cà'?

⁷ Co'se' ndxab mèn loo Pilat: Aa, nacque' mbi' mèn che'n làaz mèn galile, mtel' Pilat mèn par mbe' mèn Jesús loo Herod tac Herod ngòc gobernador co' mnibe' loo mèn yèezya' che'n làaz mèn galile. No le'xque' le'n huiza ngo Herod le'n ciuda Jerusalén.

⁸ Co'se' gunèe Herod Jesús, anze'f mdyac lezo' Herod. Tac ndxàcle' tiemp anze'f mbly'a's Herod hui' Herod loo Jesús. Ante ndxòn Herod cón che'n Jesús no maste. No mbez Herod ndoore': ¿Pól zin thib huiz no zin thib ze hui'en loo Jesús no li Jesús thib yalguzye' loon? ⁹ Herod mnibdi's huax con' loo Jesús. Per Jesús yende cón mcàb.

¹⁰ Ngure mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no mèn co' ngòc maistr co' mbli' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa loo Herod. Mēna sate más mquexù' mque' fals Jesús thib mod tedib mod loo Herod.

¹¹ Sya, mtlo Herod, no mtlo solndad co' mque no Herod, mbli Herod ngòc nguàal con' con Jesús con solndad co' ngure no Herod. Ale asempli Herod, mnibe' Herod loo solndad par mteggoc solndad Jesús thib ned lar' co' nabe's natoxcua' xal xab rey. Ngoloa, mbere Herod, mtel' Herod solndad, mbe' solndad Jesús loo Pilat tedib vez con mēna. ¹² Leque huiza mbere Herod, ngòc amiu Herod con Pilat tedib vez tac ndoore' gac con'a yende mod ñèe Herod loo Pilat tac ngòc Pilat ngolo ngola's che'n Herod.

Mèn mquexù' mque' fals Tad Jesús par guth mèn Tad Jesús.

(Mt. 27.15–26; Mr. 15.6–15; Jn. 18.39–19.16)

¹³ Sya, mbli Pilat mandad mqueltàa rye jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn nac zin', no taamas mèn co' nziri' loo Pilat. ¹⁴ Ndxab Pilat loo rye mèn:

—Gu' mbi'th no mbi' ba' loon. Mbez gu' le' mbi' ngue li le' mèn ndxos xtùuz no ndli mbi' nzi yátbèe mèn par nzi li mèn ngòc nguàal con'. Per gu' nonque' no nda'que' gu' cuent le' daa mbral nòle' cón che'n mbi' ba' loo gu'. Gu' ñee yende chó xquin mbi' no yende chó xtol mbi' co' ndli par yigaa mbi' loon xalque' nac con' co' mbez gu' ndli mbi'. ¹⁵ No ne' ne' loo Herod ngagaa mbi' loo xquin mbi' no xtol mbi'. Ndxé'leque', mtel' Herod mbi' loon tedib vez. Ngolo gunee gu' yende cón tar li mbi' par naquinque' gath mbi' no zyál'que' gath mbi'. ¹⁶ Per nalle', daa ñibe' loo solndad ya ta' solndad che'n mbi'. Yiloo, la'en bii mbi'.

¹⁷ Cad lin' co'se' ndli mèn nación Israel lni pasc, mque no mèn thib costumbr. Le'n hui'z lnia ntelá' gobiern thib pres. Cona, le'n hui'z lnia mnibe' mèn loo Pilat telá' Pilat thib pres co' ngue lezi'f co' ndly'a's mèn lya'. Pilat mbly'a's ntelá' Pilat Jesús loo mèn. ¹⁸ Per ryete mèn thidte mcàb, ngrozèe mèn. Ndxab mèn loo Pilat:

—Fcàa mbi' ba'. Beth thidtene. Más huen bla' ryo' Barrabás par bii Barrabás.

¹⁹ Mèn nac zin' mque' Barrabás lezi'f por thib revuelt co' mbli Barrabás le'n ciuda Jerusalén no por thib mèn co' mbeth Barrabás.

²⁰ Pilat mbere ndxab loo mèn:

—Na ndlyazque' làan Jesús.

²¹ Per mèn sate más cabii mbez yèe loo Pilat. Mbez mèn:

—Fque' U' mbi' ba' loo cruz. Fque' U' mbi' ba' loo cruz.

²² Sya, mbyon vez ndxab Pilat loo mèn:

—¿Chonon ndly'a's gu' ñibe'en loo mèn par que' mèn Jesús loo cruz? ¿Chó con' ye'rsin' mbli Jesús, à'? Yende chó xquin no xtol Jesús ndxegaa loon par, con provech, ñibe'en loo mèn guth mèn Jesús. Xalque' niin loo gu'a, na ñibe' loo solndad ya ta' solndad che'n Jesús. Yiloo, ñibe'en loo gu': La' gu' bii Jesús.

²³ Per mèn thidte ngòc. Tolo mbli nêe mèn mna'b mèn di's loo Pilat par ñibe' Pilat loo mèn que' mèn Jesús loo cruz. No axta con gust ngrozèe mèn, no mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley', tac mblique' Pilat con' co' mbly'a's mèn. ²⁴ Ale mnibe' Pilat lezo' Pilat li Pilat co' lya's mèn li Pilat. ²⁵ Sya, mnibe' Pilat loo mèn par ngua lo' mèn Barrabás lezi'f, Barrabás co' ndxab mèn ryo' lezi'f. Barrabás mque' lezi'f por revuelt co' mbli Barrabás no por mèn co' mbeth

Barrabás. Ngoloa, mda' Pilat Jesús loo mèn. Nee mèn cón li no mèn a Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn nda que'le' Tad Jesús loo thib cruz.

(Mt. 27.32–44; Mr. 15.21–32; Jn. 19.17–27)

²⁶ Co'se' nda no mèn a Jesús par que' mèn a Jesús loo cruz, ale mbree mcà mèn thib mbi' co' ngòc mèn che'n làaz mèn ciren. Mbi'a ngro' lèe Mon. Le'pe' ndxàc con'a ndye'th mbi', ngua mbi' huan. Ale asal too mbi' mèn co' nda nque Jesús loo cruz, mnibe' yèe mèn a loo mbi' par hue' mbi' cruz che'n Jesús no tyoo nque mbi' xis Jesús ned nda Jesús.

²⁷ Anze'f thib mènbi' nda nque xis Jesús. No anze'f huax mènget nda nque xis Jesús. Mèngota mbín' no mbez yèe yath mèngeta gunèe mèngeta Jesús tant nxi lezo' mèngeta ñèe mèngeta cón gac loo Jesús. ²⁸ Per Jesús mbui' loo mèngeta. Ndxab Jesús:

—Mènget che'n ciuda Jerusalén, ne'gón'te gu' no ne'tyóode gu' por cón chenen, ey. Más huen ften' gu' no bín' gu' por cón che'n con' co' gac loo gu' no por cón che'n con' co' gac loo xin' gu' yiloo. ²⁹ Tac zin thib hui'z no zin thib ze co'se' gab mèn: Huen nda mèn co' ne'gácte tyan xin'. No huen nda mèn co' thidteneque' ne'nqúee loode xin'. No huen nda mèn co' thidteneque' ne'ngáazte xin'. ³⁰ Huiza tlo mèn, gab mèn loo yii no loo den: ¿Cón ngac yii no den ba'? ¿Cón gac huan ba'? Ale huen gac lýaa yii ba' no den ba' loo na' par guth yii ba' no den ba' na' leque yigaa na' loo mèn ye'rsin' co' yi'th ye' huize'. ³¹ Tac chele' mèn guthxù' daa, daa co' nac xal thib xan' yaa nayèe, ale'que' gu', mèn ciuda Jerusalén, masre' con' ye'rsin' ne' gac li mèn loo gu', gu' co' nac xal thib xan' yaa biiz.

³² Nda no mèn chop mbi'guth mèn con Jesús par thidte junt guth mèn a ryop mbi'a con Jesús. ³³ Co'se' mzin mèn con Jesús loo thib dèn co' mbez mèn tiempa lèe quèe yéc mèn, tya mque' mèn a Jesús loo thib cruz. Mque' mèn a ryop mbi'guth mèn a loo cruz cuat Jesús, ne. Thib mbi' mquée loo cruz ladli cuat Jesús. Tedib mbi' mquée loo cruz ladrebes cuat Jesús. ³⁴ Láth ngue que' mèn a Jesús loo cruz, ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, fton' U' xquin mèn ndxè' no xtol mèn ndxè' tac prob mèn ndxè' ne'ñeede no ne'ta'de mèn cuent cón ngue li no mèn ndxè' daa.

Le' solndad na, mdith no dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad li gan gac che'n solndad xab Jesús. ³⁵ Huax mèn ngure tya. Nzi hui' mèn xal ndxàc mèn a ngue que' mèn a Jesús loo cruz. No axta mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén mxis no Jesús hora. No ngòc xyàn lezo' mèn a ñèe mèn a Jesús. Mbez mèn a loo xtàa mèn a:

—Mbi' ba' mtelá' chol mèn loo yaltii no loo con' ryes. Per nase ndilya's na' hui' na' leque mbi' li par lyàa mbi' co'te' ngue mbi' ba'. No leque mbi' li par lyá' mbi' loo con' ryes chele' mbi', licque', nac Crist co' Diox mciui par xo'f zin' mbi' thib zin' co' ñibe' Diox loo mbi'.

³⁶ Ale note solndad co' nziri' tya, mxlis no Jesús. Ale mbii gax solndad loo Jesús. No mda' solndad thib loo vin co' nac vin nala par ngu yèe Jesús. ³⁷ No mbez solndad loo Jesús:

—Chele' lùu nac rey co' ñibe' loo mèn nación Israel, leque lùu bli par lyàal co'te' nguel ba'.

³⁸ No mbli Pilat mandad par mque' mèn plá di's loo thib le' ye's loo cruz gáp loo yéc Jesús co' ngóc di'stèe grieg no di'stèe latin no di'stèe hebre co' mbez: Mbi' ndxè' nac rey co' mnibe' loo mèn nación Israel.

³⁹ Làth xtau'a, thib mbi'guth mèn co' mque' loo cruz cuat Jesús, asembli mbi', mbez mbi' ngóc nguàal di's loo Jesús. Ndxab mbi':

—Chele' lùu, licque', nacpe' Crist, leque lùu bli par lyá' no bli par lyá' nu', ne. ⁴⁰ Per tedib mbi' co' ngue tedib lad cuat Jesús mbyoo xtàa mbi'. Ndxab mbi' loo xtàa mbi':

—Tua'le' nguel co'te' nguel ba'. No ðbe' ncàb rol loo Jesús, cà? Inzyebtel ñeel Diox, ndee. ⁴¹ Part cón che'n na', mzyalque' na'i, ngue na' trè'. Ngue guix na' xquin na' por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli na'. Per prob mbi' ba' yende chó con' ye'rsin' mbli mbi'. No ngue mbi' co'te' indxáalte quée mbi'.

⁴² Sya, ndxab mbi' ropa loo Jesús:

—Tad Jesús, fte' lezo' U' cón chenen co'se' gác tiemp co' ñibe' U' loo mèn loo izlyo' ndxè', ndee U'.

⁴³ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Licpe' ba'i, na ngue nii lool: Leque nalze yòo nol daa co'te' nac parais.

Tad Jesús nguthle' loo cruz.

(Mt. 27.45–56; Mr. 15.33–41; Jn. 19.28–30)

⁴⁴ Hora casque' nde yáal rol huiz. Leque hora, dib athu loo izlyo' mcuau tac mcuau loo huiz. No axta hor mquée guyon bzyè mbembli loo huiz. Mtenii huiz loo izlyo' tedib vez. ⁴⁵ Leque hor co' mcuau loo huiza, Diox mbli ale mbryed grolthe vel co' ngue le'n templ tiempa. ⁴⁶ Sya, ngrozèe yath Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, yey, nase fcàaya' U' alm daa no xpii daa.

Ngolo ndxab Jesús di'sa, chàa, nguth Jesús.

⁴⁷ Co'se' gunèe capitán che'n ciuda Rom ngóc con' ryes tín'a, ndxab capitana:

—¡Ay, Dio's! Licpe' ba'i, mbi' ba' ngóc mbi' nali no mbi' nambii loo U', Diox.

⁴⁸ Ryete mèn co' ngure tya, mèn gunèe rye con' ngóc. Mxen mèn ned, ndyàa

mèn. No taa nguín mèn ya' mèn pech mèn. Mbez mèn: ¡Ay, Dio's! ¿Xá ñaa con' ngóc le'? tant nzyeb mèn. ⁴⁹ Per ryete mèn co' mblibe' Jesús, no mèn co' huen huen mda' cuent cón che'n Jesús, no ryete mængot co' mdoo nque xis Jesús axta co'se' ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile, mèn ngure tith loo Jesús par mbui' mèn con' co' ngóc loo Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn ngua ca's thebol Tad Jesús.

(Mt. 27.57–61; Mr. 15.42–47; Jn. 19.38–42)

⁵⁰ Ngolo ngóc ryethe con'a, mbi'th thib mbi' co' ngro' lèe Chè. Mbi'a ngóc mbi' yèez Arimate co' nac thib yèez che'n làaz mèn jude. Ngóc mbi'a thib jef loo mèn nación Israel. Ngóc mbi' mbi' ndac no mbi' nali no mbi' nambii loo Diox, ne. ⁵¹ Chèa ndub quee lezo' pól gác tiemp co'se' ñibe'pe' Diox loo mèn. Por cona, ne'ngòode lezo' Chè thidte ngác Chè con mèn co' mqueltàa co' thidte ngóc par mbli mèn con' ye'rsin' loo Jesús. ⁵² Ngolo nguth Jesús, negadi's ngua Chè loo Pilat par mna'b Chè loo Pilat ta' Pilat lugar teche Chè thebol Jesús loo cruz. Mda'que' Pilat lugar loo Chè. ⁵³ Ngolo mteche Chè thebol Jesús loo cruz, mchi'x Chè thib sab lad thebol Jesús. Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n thib ye'r quèe co' mden' mèn ndoore'. Le'n ye'r quèea yende chó thebol tarte ca's mèn. ⁵⁴ Huiz co'se' ngóc ryethe con' tín'a loo Jesús, huiza ngóc huiz vispr co' ngóc huiz yub lni che'n pasc. Hora, casque' ndub bix huiz no nde zèle' izlyo'.

⁵⁵ Ryete mængot co' ngro' no Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, ryete mængota ngua tee hui' ro ye'r quèe. No mbui' mængota xá mod mchi'x Chè sab lad thebol Jesús no xá mod mblo Chè thebol Jesús le'n ye'r quèea. ⁵⁶ Co'se' mbere mængota, ndye'th mængota par liz mængota, mbli nab mængota perfum no te perfum. Ngoloa, mbli mængota descans huiz sabda tac huiza ngóc huiz co' ndli mèn descans xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa.

24

Trè' ndlu' cón che'n con' co' ngóc co'se' ngro xban Tad Jesús.

(Mt. 28.1–10; Mr. 16.1–8; Jn. 20.1–10)

¹ Co'se' nde yinii izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n smán, tatabe' ñaa mbe'th izlyo' ngua rye xa'gota ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's mèn thebol Jesús. ² Mbe' mængota te perfum co' mtoxcua' mængota ro ye'r quèe lyo'a par ta mængota tea lad thebol Jesús. Co'se' mzin mængota ro ye'r quèe lyo', ale ndoo xal' ro ye'r quèe lyo'. ³ Mængota ngóc le'n ye'r quèe lyo' par hui' mængota máa thebol Tad Jesús. Per co'se' ngóc mængota le'n

ye'r quèe lyo'a, ya yende thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. ⁴ Ale mzyeb mêngota no mbos xtúuz mêngota axta ne' ne' ñee mêngota cón li mêngota co'se' gunèe mêngota ndoo chop xa'bi' loo mêngota. Noc xab xa'bi'a thib xab co' ante nquée xnii. ⁵ No de tant mzyeb mêngota co'se' gunèe mêngota xa'bi'a, mblàa quèe mêngota yéc mêngota par loo yòo. Sya, ndxab xa'bi'a loo mêngota:

—¿Chonon nde cua'n gu' Tad Jesús co' ngue tee banle', à, yey? ⁶ Yende Tad Jesús trè', ey. Tad Jesús ngro xbanle'. Fte' lezo' gu' xal ngòc di's co' mda' Tad Jesús cuent loo gu' co'se' ngo no Tad Jesús gu' le'n yèezya' che'n làaz mèn galile thib cua'a, ⁷ co'te' mda' Tad Jesús cuent loo gu' le' Tad Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, Tad Jesús yigaaque' ya' mèn ye'rsin'. No que'que' mènà Tad Jesús loo cruz. No yilo son huiz ryo xban Tad Jesús làth mèn nguth.

⁸ Axta syare' mte' lezo' mêngota di's co' mdoodi's Jesús loo mèn le'n yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile. ⁹ Co'se' mbere mêngota, ndye'th mêngota, ngua mêngota ro ye'r quèe co'te' ngua ca's Chè thebol Tad Jesús, mda' mêngota cuent con' ngòc loo mêngota loo rye si' fthib myen' xin' mté'th Jesús co' hue' di's no co' te'th di's cón che'n Tad Jesús loo mèn loo izlyo' no loo taamas mèn co' ne'nqueltàa node myen' xin' mté'th Jesús hora. ¹⁰ Mèngot co' ngua ta' cuent no co' ngua te'th loo rye si' fthib myen' xin' mté'th Jesús, mêngota ngòc Mari che'n yèez Magdala, no tedib xa'got co' ngro' lèe Juan, no tedib Mari co' ngòc xna' Cob, no taamas mèngot co' mqueltàa no mêngota. ¹¹ Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th Jesús mxac ale mquée mbii yéc mêngota, cona, tataa mbez mêngota. No ale ne'ngala'ste myen' di's co' mda' mêngota cuent loo myen'.

¹² Mastale' ne'ngala'ste rye myen' di's co' ndxab mêngota loo myen', per Pedr ngro', mxen Pedr ned. Ngua tee hui' Pedr ro ye'r quèe lyo'. Co'se' mzin Pedr ro ye'r quèe lyo', huen huen mbui' Pedr. Gunèe Pedr ante sab co' mchì'x Chè thebol Jesús nax thib lad le'n ye'r quèe. Ndye'th Pedr par liz Pedr. No ante mbui' no ante gunaa Pedr. No anze'f ndyóo Pedr cón che'n con' co' ngòc.

Chop mbi' nda toodi's cón che'n xá mod nguth Tad Jesús co'se' mdoo ryop mbi' ned, ndyáa ryop mbi' par ned yèez Emaús.

(Mr. 16.12–13)

¹³ Leque huiza mdoo chop myen' xin' mté'th Jesús ned. Ndyàa myen' par thib yèez co' ngro' lèe Emaús. Yèeza nziri' thib distans co' ne' si' fchop kilometr par co'te' nziri' ciuda Jerusalén. ¹⁴ Nda toodi's ryop myen' cón che'n con' co' ngòc loo Jesús. ¹⁵ Làth ndyoodi's ryop myen'a thib con' no tedib con' cón che'n con' mbli no mèn Jesús, chàa, ngro'

too yub Jesús loo ryop myen'a. Nda no Jesús ryop myen'. ¹⁶ Mastale' ngüi' ryop myen' loo Jesús, ale ngòc tont myen'. Ne'nglibe'de myen' no ne'nda'de myen' cuent le' Jesús nac mbi' co' nda no myen'. ¹⁷ Làth nda tee no Jesús myen', mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó cuent ndyoodi's gu' làth ndoo gu' ned, ndye'th gu', yey? ¿Chonon nalyat nde'b ro gu', à'?

¹⁸ De loo ryop myen'a, thib myen' co' ngro' lèe Cleof mcàb loo Jesús. Ndxab Cleof loo Jesús:

—Ryete mèn non cón che'n con' co' ngòc le'n ciuda Jerusalén le'n huiz ndxè' no maste. ¿Ché' angoluxte lùu nac mbi' co' ngo tya co' inonte cón che'n con' co' ngòc, cà'?

¹⁹ Sya, ndxab Jesús loo ryop myen':

—¿Cón ngòc, yey?

Cleof ndxab loo Jesús:

—Cón che'n con' ngòc loo Jesús co' ngòc mbi' yèez Nazaret, yey. Jesús ngòc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. No ngòc Jesús thib mbi' roo mbi' xèn loo Diox no loo mèn loo ryethe con' mbli Jesús no ryete di's co' mdoodi's Jesús. ²⁰ No ale mbli rye mèn co' nac nguley' no mèn co' nac gobiern loo nación na' par mcua'n mènà mod mda'xù' mènà Jesús leque loo xtàa mènà. No mquexù' mque' fals mènà Jesús. Ngoloa, ngua que'xù' mènà Jesús loo cruz axta nguth yub Jesús loo cruz. ²¹ Nu' ngure quee lezo' le' Jesús li par co' Jesús no teche Jesús mèn nación Israel la's ya' mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn nación Israel. Per más de cona, nalze ngolo son huiz ngòc con'a. No mca's mèn Jesús. ²² Nalxtil', tatabe' ñaa mbe'th izlyo', ndxep mèngot co' mqueltàa no nu' ngua ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's Chè thebol Jesús. Mèngota mzeb nu' goze xtil'a. No mbli mêngota ante mbui' nu' no ante gunaa nu'. ²³ Mda' mêngota cuent loo nu' le' mêngota ne'ngnèede thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. Más de cona, mda' mêngota cuent loo nu' mxyo'floo chop angl loo mêngota. No ndxab angl loo mêngota le' Jesús naban. ²⁴ Ngoloa, lueg lueg mxen plá myen' co' ndxàc xtàa nu' ned. Ngua tee hui' myen' ro ye'r quèe lyo'a. No gunèe myen', lìcque', naa xal mda' mêngota cuent loo nu'. Per ne' myen' ne'ñèede máa Jesús.

²⁵ Sya, ndxab Jesús loo ryop myen'a:

—Aa que naad gu'se. Inda'de gu' cuent cón che'n di's co' mbìn gu'. Tarte ya'x xnii yéc gu' no tarte ya'x xnii lezo' gu'. Tatabe' naad gu' no nguud gu' par yila's gu' rye di's co' mde'th mèn co' ndxab Diox póla cón che'n Jesús. ²⁶ ¿Ché' ndli gu' cuent inaquite tataa ndacti Crist ryethe con'a ndoore' yòo Crist loo bé' par gac con' roo con' xèn loo Crist, cà'?

²⁷ Sya, mtlo Jesús, mda' Jesús cuent cón che'n di's co' ndub loo rye libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent cón che'n Jesús. Mtlo Jesús con libr che'n Moisés. Be' taa be' taa tolo mda' Jesús cuent loo ryop myen' xal mda' rye libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cuent cón che'n Jesús.

²⁸ Co'se' nda zin gax myen' ro yèez co'te' zin myen', Jesús mbli xal mèn co' be' tyoo ned nda. ²⁹ Per ryop myen'a mbli fuerz mbyan' Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Byan' no nu', mbi'. Izlyo' mzyèle'. No ndele' yál' izlyo', yey.

Sya, mbyan' no Jesús myen' liz myen'. ³⁰ Láth ndub no Jesús ryop myen' loo mes par hua rsè no Jesús myen' sa yèth, mxen Jesús yèth. Ndxab Jesús loo Diox:

Diox quix U', Diox, nu' hua rsè sa yèth.

Sya, mbli rol Jesús yètha. Mda' Jesús rolgà yètha loo ryop myen'a. ³¹ Leque hora, ale chàa, mdyub xnii yéc myen' no, chàa, mdyub xnii lezo' myen'. Syare', mda' myen' cuent le' mbi'a nac Jesús. Texal mda' myen' cuent le' mbi'a nac yub Jesús, chàa, mdyon' Jesús loo ryop myen'. ³² Sya, ndxab thib myen' loo xtàa myen':

—¿Ché' ndyacl ne'ngda'de gust lezo' na' no ne'ngye'thte lezo' na' co'se' mbin na' mda' mbi' cuent loo na' no ngue go xo'f mbi' cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox loo na' co'se' mdoodi's no mbi' na' ned ndye'th na', cà'? Licque', axta gust mbyan' lezo' na' co'se' mbin na' di'sa, ¿lé'?

³³ Le' sya, leque hora, yende izlyo', mxen ryop myen' ned. Mbere ryop myen' nda myen' par ciuda Jerusalén par ngua sál' myen' taamas myen' xin' mté'th Jesús tya. No ngua ta' myen' cuent loo ryete si' fthib myen' xin' mté'th Jesús no taamas mèn co' mqueltàa no myen' xin' mté'th Jesús le'n ciuda Jerusalén. ³⁴ Sya, pente ngòo ryop myen' le'n nyòo co'te' nzo si' fthib myen' xin' mté'th Jesús. Sangmtlo myen' xin' mté'th Jesús, mda' myen' xin' mté'th Jesús cuent loo ryop myen'a:

—Licpe' ba'í, Tad Jesús ngro xbanle'. No más de cona, Mon gunèele' Tad, cara.

³⁵ Syare', noo noo mtlo ryop myen', mda' myen'a cuent loo myen' xin' mté'th Jesús xal ngòca loo myen' co'se' mdoo ryop myen' ned ndyàa myen' par yèez Emaús no xá mod mbli be' myen' Jesús. No mda' myen' cuent le' Jesús ngòc mbi'a co'se' mbli rol mbi'a yèth.

Ngoloa, Tad Jesús mblu' loo loo myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 28.16–20; Mr. 16.14–18; Jn. 20.19–23)

³⁶ Tatabe' ngue ta' ryop myen'a cuent con' co' ngòc loo myen'a loo myen' xin' mté'th

Jesús co'se', chàa, ngro' too Jesús loo rye myen'a. No gunii Jesús Diox loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ftac lezo' gu' axta plóthe no blec see tee lezo' gu', ndee gu', ey.

³⁷ Per myen' xin' mté'th Jesús no mèn co' nziri' no myen'a anze'f mzyeb axta ne' ne' ñee myen' no axta ne' ne' ñee mènà cón li myen' no cón li mènà. Tac mbli ryete mèn xtùuz le' thib xpíi mbyu' loo loo mènà co'se' gunèe mènà ngro' too Jesús loo mènà. ³⁸ Per Jesús ndxab loo ryete mènà:

—¿Chonon nzyeb gu', ey? ¿Chonon nzi gàn lezo' gu' no ndxàc chop lezo' gu', à'? ³⁹ Hui' gu' la's yan no hui' gu' niin. Yub daa ndoo loo gu'. Buàal gu' daa. No huen huen hui' gu' loon. Thib xpíi ingue node bé'l'yòo. No ne' ne' ingue no xpíi zith xal ngüi' gu' loon ndoon trè'.

⁴⁰ Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mènà, mblu' Jesús la's ya' Jesús. No mblu' Jesús nii Jesús loo mènà.

⁴¹ Per co'se' ñee Jesús le' myen' xin' mté'th Jesús no mènà tarte yila's di's co' ngue bez Jesús loo myen' no loo mènà tant ndyac lezo' myen', no tant ndyac lezo' mènà, no tant ngüi' no ñaa myen' no mènà cón che'n Jesús, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús no loo mènà:

—¿Ché' nzo chó con' ngue no gu' co' mbyan' xo'f par huana trè', ey?

—Aa. Nzoca, ndxab myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús.

⁴² Sya, mda' myen' thib le' bé'l' mbèel mbye'x loo Jesús no mda' myen' thib le' mdu' co' nzo mzin loo Jesús par nduhua Jesús. ⁴³ Mxen Jesús mbèela no mdu'sa. Nduhua Jesús con'a loo myen'. ⁴⁴ Ngoloa, ndxab Jesús loo mènà:

—Con' co' mxaclen ndxè' co' gunèele' gu', le'i ngòc loon xal mdoodizlen loo gu' co'se' be' ngo no gu' ndooe' gaca loon. Ngòc con'a loon par ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's ryete di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn cón chenen. No mdyaaque' ryete di's co' mque' ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen, no xal nac di's co' ndub loo libr che'n Salmos cón chenen. Le'i ngòcque' loon.

⁴⁵ Axta syare' mbli Jesús gan ngua'd myen' xin' mté'th Jesús di's no mda' myen' cuent cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. ⁴⁶ Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Tataa ndub di's loo libr co' nac xti's Diox le' Crist mquinque' gath. No yilo son huiz co' nguth Crist, naquinque' ngro xban Crist láth mèn nguth.

⁴⁷ Tolo ndxab Jesús loo myen':

—No nalle', por derech, naquinque' te'th mèn no co mèn yalbàn cón chenen loo mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo'. Tlo mèn te'th mèn cón chenen par ned ciuda

Jerusalén. Gab mèn no te'th mèn cón chenen
 loo mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol
 loo Diox par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn
 par tataa mod zye' mod co' ndxàp mèn loo
 Diox par ton' Diox xtol mèn loo mèn. ⁴⁸ Gu'
 nac mèn co' ya te'th no co' ya ta' cuent
 cón chenen tac gu' nonque' no nda'que' gu'
 cuent ryethe con' cón chenen desde co'se'
 mtlo mque tee'en axta co'se' nguth daa no
 ngro xban daa. ⁴⁹ Hui' gu' nexa. Daa ñibe'
 lyàa Xpii Natú' loo gu' co' mcàbgòn xuden
 Diox lyàa loo gu'. Per ndlyazen cued gu' le'n
 ciuda Jerusalén ndxè' axta zin huiz no zin
 ze co'se' gác huiz co' lyàa Xpii Natú' loo gu'.
 Xpiia ryo' loo bé'. Xpii Natú'a lyath no gu'
 par gác li gu' con' roo no con' xèn loo mèn
 ned ya que tee gu' por cón che'n con' roo no
 con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's
 ya' Diox.

*Tad Jesús nda quée loo bé' loo myen' xin'
 mté'th Tad Jesús.*

(Mr. 16.19-20)

⁵⁰ Ngolo mdoodi's Jesús ryete di'sa loo
 myen', mbe' Jesús myen' xin' mté'th Jesús
 thib lad ro ciuda Jerusalén gaxte co'te' nziri'
 yèez Betañ. Tya, mblit Jesús ya' Jesús loo
 myen'. Mde'f Jesús ya' Jesús loo myen'.
 Tataa mbli Jesús par mblu' Jesús loo myen'
 le' Jesús lique' huen ya myen' ned ya myen'
 yiloo. ⁵¹ Láth mde'f Jesús ya' Jesús loo
 myen', xègà xèga mquée Jesús gáp loo bé'.
 Mquée Jesús loo bé' loo myen'. ⁵² Le' myen'
 xin' mté'th Jesús na, mcòo' yéc no mdub
 xib myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús láth
 nda quée Jesús loo bé'. No ngurez myen'
 Diox. Ngolo ngurez myen' Diox, ndyac tín'
 lezo' myen'. Ngoloa, mbere myen', ndye'th
 myen' par ned le'n ciuda Jerusalén tedib
 vez. ⁵³ No toloque' nque tee myen' ndxòo
 ndryo' myen' le'n templ atate huiz par mbez
 myen' loo Diox: ¡Ay, Dio's! Susque' con' roo
 con' xèn ndlu' U' no ngue li U' loo mèn dib
 athu loo izlyo'. Taandxè'que' gàca.

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Juàn Ye's

Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' co' ndli Diox xtùuz, Crist ngòc xal mèn che'n izlyo' loo izlyo'.

¹ Ndoore' cuec Diox no toxcu'a' Diox chol con' loo bé' no loo izlyo' nzole' Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' co' ndli Diox xtùuz. Thidte ngo no Crist Diox. No nac Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' co' ndli Diox xtùuz Diox. ² Crist thidte ngo no Diox ndoore' gacsua' con' no cuec Diox con' loo bé' no loo izlyo'. ³ Mbli Crist par ngure no mbyan' ryethe con' co' nziri', que naca con' co' nzo loo bé', que naca con' co' nziri' loo izlyo'. No yende chó con' co' nziri' no co' mbyan' ne'mbede no ne'ngyan'te chele' Crist ne'nglide par ngurei no par mbyan'a. ⁴ Crist nabanque' thidtene. No ndxàp Crist con' roo con' xèn la's nii Crist no la's ya' Crist par li Crist le' mèn ban no Diox thidtene yiloo. Yalnaban co' nda' Crist loo mèn, yalnabana ndli ntenii yéc mèn no ntenii lezo' mèn loo cón che'n Diox. ⁵ Yalnaban co' ndli ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox, yalnabana ndli par non mèn le' cón che'n xab izlyo' ndli par ndxezi'f no ndxega's mèn loo con' ye'rsin' xal mèn co' ndyee yál' co'se' nacuau yál'. Per mastale' anze'f thib con' nzo co' mbez mèn nac con che'n xab izlyo', ne'ngácte con' co' nac cón che'n xab izlyo' par tau' con' co' nac cón che'n xab izlyo' loo di's co' ndlu' loo mèn xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo. Thiba con' ndxè'.

⁶ Le' tediba na, loo ngòc con' ndxè' ngo thib mbi' co' mtel' Diox. Mbi'a ngro' lèe Juàn. ⁷ Juàn ngòc thib mbi' co' mbi'th ta' cuent loo mèn nación Israel cón che'n Crist, Crist co' mbli par mdyub xnii yéc mèn no par mdyub xnii lezo' mèn par yila's mèn nación Israel cón che'n di's co' mbi'th ta' Juàn cuent cón che'n Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' ndli Diox xtùuz. ⁸ Inacte Juàn Crist co' mbi'th li par mdyub xnii yéc mèn no par mdyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox. Ndxé'leque', mbi'th Juàn par mbi'th ta' Juàn cuent cón che'n Crist co' mbi'th li par mdyub xnii yéc mèn no mdyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox. ⁹ Crist co', licque', angoluxte nac thidte mbi' co' mbi'th li par tyub xnii yéc mèn no par tyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox, Crist mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

¹⁰ Loo izlyo' ndxè' mbi'th yáal Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' ndli Diox xtùuz. Crist mbli par ngure no mbyan' alux con' co' nziri' loo izlyo'. Per ryethe mèn co'

nziri' loo izlyo', ne'nglibe'de mènà chó mbi' nac Crist. ¹¹ Loo izlyo' co' nac che'npe' Crist mbi'th Crist. Per mèn co' ngòc mèn gulàazpe' Crist, mènà mcà di's Crist. No mtè'f mènà Crist thib lad. ¹² Per ryete mèn co' mdyalque' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist, Diox mblo ro le' mènà ndxàp con' la's nii mènà no la's ya' mènà par gác mènà xin'pe' Diox. ¹³ Mènà gác xin'pe' Diox tac tataa mnibe' Diox no tataa gunee lezo' Diox. Inacta xal mèn co' ndxáal por xud mèn no xna' mèn. Ne' ne' inaca xal nee lezo' thib mbi' li thib mbi' con thib xa'got bin par gác mènà xin' Diox.

¹⁴ Per Crist co' mblo xo'f loo mèn cón che'n con' co' ndli Diox xtùuz, Crist mbi'th yáal xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' par ngòc Crist xalque' chol mèn loo izlyo'. No mque tee ban Crist làth nu' ndxep tiemp. Látha, gunèe nu' con' roo con' xèn co' mbli Crist co' mblu' loo nu' nacepe' Crist angoluxte xgan'pe' Diox. No gunèe nu', licque', anze'f nque' lezo' Crist nìe Crist mèn. No gunèe nu', licque', inquediide Crist mèn. Ndxé'leque', ndlique' Crist con' co' mcàbgòn Crist li Crist loo mèn. No gunèe nu' le' Crist angndli huax con' ndac loo mèn.

¹⁵ Juàn Bautist mda' cuent cón che'n Crist loo mèn. Cabii ndxab Juàn loo mèn:

—Cón che'n Crist nac co' mdalen cuent loo gu' le' Crist co' nare' yi'th nque xisen, Crist nac más xa' roo xa' xèn leque daa tac Crist nzole' ndoore' gal yáal daa loo izlyo'.

¹⁶ Licque', anze'f thib con' ndac angmbli Crist loo na' par gác con' ndac loo na' thib mod tedib mod por cón che'n Crist. ¹⁷ Diox mnibe' loo Moisés par mxo'f Moisés ley loo na'. Per Jesucrist mbi'th par mblu' Jesucrist loo mèn le' Diox, licque', nque' lezo' nìe Diox mèn. No mblu' Jesucrist le' Diox ndlya's li Diox anggàc con' ndac loo mèn. No mblu' Jesucrist loo mèn le' cón che'n Jesucrist nac con' licpe'. ¹⁸ Yende chó mèn tarte nìe xá ñaa loo Diox thidtene. Angoluxte xgan'pe' Diox co' thidte nac con Diox no co' nzoque' loo Diox, xgan' Diox mda' cuent no mblo ro xgan' Diox cón che'n Diox loo mèn.

Juàn Bautist mda' cuent cón che'n Jesús no mblo xo'f Juàn Bautist cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 3.11–12; Mr. 1.7–8; Lc. 3.15–17)

¹⁹ Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, co' nac leque mèn co' ngo ban ciuda Jerusalén, mènà mtel' mèn co' ngòc nguley' no mèn co' ndlyath no nguley' le'n templ par ngua nibdi's mènà loo Juàn ché' nac Juàn Crist. ²⁰ Juàn mda' cuent loo mènà no mblo ro Juàn. Ndxab Juàn:

—Tyè'. Inacte daa Crist, yey.

²¹ Sya, tolo mnibdi's mènà loo Juàn. Ndxab mènà:

—¿Chó nac lòu, sya? ¿Ché' lòu nac Lii co' mbi'th te'th di's co' ndxab Diox póla, cà'?

Juàn mcàb. Ndxab Juàn loo mènà:

—Tyè'. Inacte daa Lii.

Sya, mbere mènà, mnibdi's mènà tedib vez loo Juàn:

—¿Xá neel, sya? ¿Ché' lòu nac mbi' co' te'th di's co' ndxab Diox co' ndxath yì'th, cà'?

Juàn mcàb. Ndxab Juàn:

—Yende xàa. Inacte daa mbi'a.

²² Mbere mènà, ndxab mènà loo Juàn:

—¿Chó mèn nac lòu, sya? Gunee loo nu'. Sya, tataa ta' nu' cuent loo mèn co' mtel' nu'.

¿Xá neel cón che'nl, yey?

²³ Sya, ndxab Juàn loo mènà:

—Daa nac xal thib mbi' co' ngue bez cabii co'te' nagán co' mbez loo mèn: Bli le' mèn gac nab loo cón che'n Tad Diox xal ntelì mèn thib ned xalque' nac di's co' ndxab Sayi' co' mde'th di's co' ndxab Diox póla.

²⁴ Mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn naciòn Israel, mèn co' ngòc mèn xley' farise, mènà nac mèn co' mtel' ndxep mèn co' ngua toodi's no Juàn. ²⁵ Mènà tolo mnibdi's loo Juàn. Ndxab mènà:

—Chele' lòu inacte Crist, ne' ne' inacl Lii, no ne' ne' inacl xa' co' te'th di's co' ndxab Diox co' ndxath yì'th, ¿chonon ndlil bautizar mèn, sya?

²⁶ Sya, mcàb Juàn loo mènà. Ndxab Juàn:

—Licque', daa ndli bautizar mèn con nít. Per làth gu' nzoque' thib mbi' co' tarte ta' gu' cuent co' huenleque' chó nac mbi'a. ²⁷ Mbi'a nac xa' co' nare' yì'th nque xisen. No mbi'a nac más xa' roo xa' xèn leque daa. Mastale' ndli gu' cuent nac daa xa' roo xa' xèn, nden' daa no ndyaquen thidtene inzyál'te daa que tee non mbi'a.

²⁸ Ryete con'a ngòc thib lugar co' ngro' lèe Betábara co' nziri' ned ndlyen huiz gaxte ro yó'be' Jordán co'te' ngue lí Juàn bautizar mèn tiempa.

Juàn Bautist mda' tedib lèe loo Jesús par ngro' lèe Jesús Mbacxil' che'n Diox.

²⁹ Tedib huiz co' nde nquea, gunèe Juàn le' Jesús nde loo Juàn. Ndxab Juàn loo mèn co' nziri' loo Juàn:

—Hui' gu' nexa. Mbi' co' nde go' ne' tedib lèe co' nac lèe Mbacxil' che'n Diox, co' nee di's, tyactii mbi' ba' par tyon' xtol che'n mèn loo izlyo', mèn co' tyal gòn ro mbi'. ³⁰ Cón che'n mbi' ba' nac co' mdalen cuent loo gu' le' xisen yì'th nque tedib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque daa. Tac ndoore' gal yáal daa loo izlyo' nzoque' mbi' ba' con Diox. ³¹ Yub daa ne'nglibe'de chó mbi' nac mbi' ba'. Ne' ne' tan cuent chó nac mbi' ba'. Ndxle'leque', mbalen par ndlin bautizar mèn con nít par tataa mod lu'en mbi' ba'

loo gu' co' nac mèn naciòn Israel no par tan cuent cón che'n mbi' no chó nac mbi' ba' loo gu'.

³² Ndxab Juàn loo mènà, ne:

—Daa gunèe ngulàa Xpii Natú' che'n Diox loo bé' loo mbi' ba'. Gunaa Xpii Natú'a xal ñaa thib palomxtil' hora. No sangngòo Xpii Natú' loo mbi' ba' par mbyan' no Xpii Natú' mbi' ba' par ñibe'pe' Xpii Natú' loo mbi' ba'.

³³ Per leque hora ne' daa tarte libe' mbi'. Ne' ne' tar tan cuent chó mbi' nac mbi'. Per xa' co' mtel' daa par ndlin bautizar mèn con nít, xa'a gunee loon:

—Co'se' ñièl lyàa Xpii Natú' loo mbi' no sangyòo Xpii Natú' loo mbi' par yan' no Xpii Natú' mbi' par ñibe'pe' Xpii Natú' loo mbi', axta syare' ta'l cuent le' mbi'a nac mbi' co' li bautizar mèn por cón che'n Xpii Natú'.

³⁴ Tolo ndxab Juàn:

—Daa gunèeque' xal ngulàa Xpii Natú' loo mbi' co' nac Jesús. Cona, ndan cuent no ndethen le' Jesús ba' nacque' xgan'pe' Diox.

Trè' ndlu' cón che'n myen' co' ngòc ner-leque' myen' xin' mté'th Jesús.

³⁵ Tedib huiz co' nde nquea, ngue tee Juàn Bautist leque par neda con chop myen' xin' mté'th Juàn. ³⁶ Láth co'se' nde riid Jesús par neda, gunèe Juàn Jesús. Ndxab Juàn loo ryop myen' xin' mté'th Juàn:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nac xa' co' mbezen loo mèn nac mbi' co' ne' tedib lèe co' nac lèe Mbacxil' che'n Diox. Tac mbi' ba' tyactii no gath mbi' ba' por cón che'n xtol mèn xal ndxuth mèn mbacxil' loo Diox nalle' par teri'th tecan' Diox cón che'n xtol mèn nalle'.

³⁷ Co'se' mbìn ryop myen' xin' mté'th Juàn tataa ndxab Juàn loo myen', mxen myen' ned. Mdoo nque myen' xís Jesús. ³⁸ Sya, ndxepete mdee myen', mbere Jesús par ned xís Jesús. Gunèe Jesús le' ryop myen' nde nque xís Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Cón ncu'a'n gu', à', ey?

Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Maistr, ¿pá mèn U', à'? No ¿chó mèn yèez nac U', ne, à'?

³⁹ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Ya' gu' nda na'. Sya, hui' gu' pá nzon.

Sya, mdoo nque myen' xís Jesús par gunèe myen' co'te' nzo ban Jesús. Tya, mbyan' no myen' Jesús yál'a tac hora casque' ngòc hor nquee guthap byèe.

⁴⁰ Thib mbi' co' ngola's di's co' ndxab Juàn no nda nque mbi' xís Jesús, mbi'a ngro' lèe Ndech, hues Mon Pedr. ⁴¹ Sya, yende izlyo', ngua cua'n Ndech Mon, hues Ndech. No ndxab Ndech loo Mon:

—Hues, mzyál'le' nu' mbi' co' nac Mesías, xa' co' nee di's nacpe' Crist, ndyaquen.

⁴² Sya, mbe' Ndech Mon loo Jesús co'te' ngo Jesús. No co'se' gunèe Jesús Mon, ndxab Jesús loo Mon:

—Mon, lùu nac xgan' thib mbi' co' lèe Jonás, ¿lé'? Per nalle' lùu ryo' lèe Cef, co' nee di's, hue'l tedib lèe co' lèe Pedr.

Trè' ndlu' le' Jesús mbrez Lip no Natanael par que tee no myen' Jesús.

⁴³ Tedib huiz co' nde nque, Jesús mblya's ya par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn galile. Láth ndoo Jesús ned, mzyál' Jesús thib mbi' co' lèe Lip. Ndxab Jesús loo Lip:

—Ya' nda na', Lip.

⁴⁴ Lipa ngóc mèn yèez Betsaid co' nac leque yèez che'n Ndech no Pedr. ⁴⁵ Sya, ngua cua'n Lip Natanael. Ndxab Lip loo Natanael:

—Mzyál' le' nu' mbi' co' lèe Jesús. Cón che'n mbi'a nac di's co' mque' Moisés ye's loo libr co' nac ley. No cón che'n mbi'a mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr. Mbi'a nac Jesús, xgan' Chè, co' nac mèn yèez Nazaret.

⁴⁶ Sya, ndxab Natanael loo Lip:

—¿Ché' tác li mèn yèez Nazaret ndxep con' ndac, sya, cà', Lip?

Lip mcàb. Ndxab Lip:

—Ya' nda tee hui' na', nexa. Sya, ñeela no yila'sla.

⁴⁷ Co'se' gunèe Jesús nde zin gax Natanael loo Jesús, ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús cón che'n Natanael:

—Hui' gu' nexa. Mbi' co' nde go' nac mèn che'n nación Israel. No nac mbi' ba' thib mbi' ndac. Tac mbi' ba' nac thib mbi' co' thidtene inquediide xtàa. No ne' ne' indyè' mbi'.

⁴⁸ Sya, ndxab Natanael loo Jesús:

—¿Pá mblibe' U' daa, à', Tad?

Jesús mcàb loo Natanael. Ndxab Jesús:

—Daa gunèe lùu co'se' ndubl xàn' yaa ngudyuug co'se' ndoore' cues Lip lùu.

⁴⁹ Mcàb Natanael loo Jesús. Ndxab Natanael:

—Maistr, U' nac xgan'pe' Diox. No nac U' rey che'n mèn nación Israel, ndyaquen.

⁵⁰ Sya, mcàb Jesús loo Natanael. Ndxab Jesús:

—¿Ché' tac guniilen lool gunèenl xàn' yaa ngudyuuga ndxela'sl, cà', Natanael? Lùu ñeè gac más con' roo con' xèn loon leque con' ndxè' yiloo, ey.

⁵¹ Tolo ndxab Jesús loo Natanael:

—Lica, na nii lool, no ngue niina loo ryete mèn co' nziri' loon: Desde nalle' par delant, gu' hui' ndoo xal' loo bé'. No hui' gu' xá mod quée no lyàa angl che'n Diox loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.

2

Thib ned myen' mselya' yèez Caná.

¹ Ngolo nguri'th son huiz co'se' mdoodi's Jesús di'sa, mselya' thib ned myen' le'n yèez Caná co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile. Nde nxon', ngo xna' Jesús tya, ne. ² Mbli mèn guliza convid Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par cue no Jesús myen' co' mselya'a liz myen'. ³ Per co'se' gunèe xna' Jesús mbiiz vin co' ngue gui'th mèn loo mèn làtha, xna' Jesús ndxab loo Jesús:

—Mbiizle' vin mèn guliz ndxè', cara.

⁴ Sya, ndxab Jesús loo xna' Jesús:

—Ngot, ¿chonon le'le' lùu más ndyac no ndyóol cón che'n mèn ba', à'? Yende chó cón chenen con lùu con mèn ba'. Tarte gáal hor co'se' tlo lu'en con' roo con' xèn co' nac cón chenen loo mèn.

⁵ Per ndxe'leque', ndxab xna' Jesús loo mèn co' nzi li mandad loo mes:

—Bli gu' rye con' ñee Jesús loo gu', ndee gu'.

⁶ Nde nxon', nziri' xop yèt nít tya co' ngóc mèn guliza nít xal nac costumbr co' ndxáp mèn nación Israel par ntech mèn ya' mèn, no par ntech mèn trast co' ndli zin' mèn cusin, no taamas con' co' nac co' ndli zin' mèn. No thib thib yèta ndxáalque' ndxòo chop o son rre nít. ⁷ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nzi li mandada:

—Fsè gu' ryete yèt ndxè' con nít.

No msè myen' rye yèta con nít axta mxyo'f lal nít loo rye yèta. ⁸ Ngoloa, ndxab Jesús loo myen':

—Nalle', blo' gu' ndxep nít le'n yèt ba'. No huàa lés' gu'i loo mbi' co' ndyoo naa loo mèn loo mes.

Sya, mbe' myen' nita loo mbi'a. ⁹ Per texal mbli mbi' co' ndyoo naa loo mèn loo yalhua preb nít co' ngóc vina, ngurez mbi' myen' co' mselya'. Tac ne'ñeede mbi' co' ndyoo naa loo mèn pá ned nde nít co' ngóc vina. Per myen' co' nzi li mandad co' mblo' nít, myen'a nanee xá mod ngòcsua' nita vin. ¹⁰ Sya, ndxab mbi' co' ndyoo naa loo mèn loo mbi' co' mselya'a:

—¿Cón ndxàc, yey? Ryete mèn co' ndli thib yalhua, ner ngui'th mèn thib ya' vin co' nac vin más huen loo mèn loo mes. No co'se' nde teele' ndxu mèn co' ngóc convid vin axta plóthe ndly'a's mèn, sya, ntlo mèn, ngui'th mèn vin co' nac vin más corient. Per lùu, ale ndxe'leque', nare' ngue gui'th vin co' nac vin más huen. ¿Chonon tatua' ndlila, ey?

¹¹ Yalguzye' co' mbli Jesús le'n yèez Caná co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile ngóc nerleque' yalguzye' co' mbli Jesús. No por yalguzye' co' mbli Jesús, mtlo Jesús, mbli' Jesús con' roo con' xèn co' ndxáp Jesús la's nii Jesús no la's ya' Jesús. Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mtlo ngola's loo Jesús hora.

¹² Ngolo ngòc con'a, nda Jesús par yèez Capernaum con xna' Jesús, no con myen' huespe' Jesús, no con myen' xin' mté'th Jesús. Ngo ban no Jesús xna' Jesús, no myen' huespe' Jesús, no myen' xin' mté'th Jesús pláte huiz le'n yèez Capernaum.

Jesús mblo' che ryete con' co' indxàalte ngo le'n templ le'n templ.

(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)

¹³ Le'n huiza, nde zin' gaxle' huiz lnii pasc co' ndli mèn nación Israel. Sya, mxen Jesús ned. Mbii Jesús yèez Capernaum. Nda Jesús par ciuda Jerusalén. ¹⁴ Co'se' ngòo Jesús le'n templ, gunèe Jesús nziri' mèn co' ntho' ngon, co' ntho' mbacxil', no co' ntho' palomxtil'. Gunèe Jesús nziri' mèn co' nzi sil' tmi che'n mèn, ne. ¹⁵ Co'se' gunèe Jesús con'a, mqui's Jesús thib dó' par mda' Jesús che'n mèn con dó'. Tataa mbli Jesús par mblo' Jesús mèn na má'a par fuer. Le' tmi che'n mèn co' nzi sil' mèn co' nsil' tmia na, ndxecleque' tmia mblobii Jesús. No mtexyath Jesús rye mes mènna loo yòo. ¹⁶ Le' loo mèn co' nzi tho' palom na, ndxab Jesús:

—Fcàa rye má' ba. Blo' gu' par fuer. Ne'cue tho'de gu' trè' co'te' nac co'te' mbez mèn lèe xuden Diox xal mèn co' ntho' loo thib xbi'.

¹⁷ Axta syare' mte' lezo' myen' xin' mté'th Jesús di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac testamentgool co' mbez:

Con' co' ndli más ndyóon no ngue xyàn daa nac ndlyazen le' templ co'te' mbez mèn lèe xuden Diox yumbii no gàca thib lugar natú' par cues mèn lèe xuden Diox.

¹⁸ Sya, mnibdi's mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mēna loo Jesús:

—¿Chó yalguzye' roo lil loo nu' co' gác thib señ par ñee nu' le' lùu, licque', ndxàp derech mbliil con' mbliil ba', à'?

¹⁹ Sya, mcàb Jesús loo mēna. Ndxab Jesús:

—Gu' telux templ ndxè' no yilóa le'n son huiz leque daa bere xit te'f templ ndxè' tedib vez.

²⁰ Sya, chàa, ngro' di's ro rye mēngoola. Ndxab mēna loo Jesús:

—Jaaa. Le'n cho' fxop lín' mblyen' mèn par mxít te'f mēn templ ndxè'. ¿No lùu mbez: Le'n son huiz no maste xit te'f templ, cà'? Aa, mbi'. ¿Máa yob yéc lùu, na?

²¹ Per ndxe'leque', cón che'n templ co' ngue ta' Jesús cuent loo mēna nac bēl'yòo ladpe' Jesús. ²² Cona, co'se' ngro xban Jesús lāth mēn nguth, axta syare' mte' lezo' myen' xin' mté'th Jesús le' Jesús guniique' di'sa. No tolo ngola's myen' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. No tolo ngola's myen' di's co' guniile' Jesús loo myen' le' Jesús guniique' di'sa cón che'npe' Jesús.

Jesús nonque' no naneeque' Jesús xal nac xtùuz ryete mēn.

²³ Lāth ngo Jesús le'n ciuda Jerusalén le'n huiz lnii che'n pasc, huiza huax mēn ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús por gunèe mēn mbli Jesús rye yalguzye' co' mbli Jesús loo mēn. ²⁴ Per leque yub Jesús ne'ngāpte yalxla's loo mēna xal nac mod co' ngòp mēna. Tac Jesús naneeque' no nonque' Jesús xal nac xtùuz rye mēn no xal nac co' nzo le'n lezo' rye mēn. ²⁵ Ne' ne' inquin Jesús ta' chol mēn cuent cón che'n xtāa mēn loo Jesús tac Jesús naneeque' no nonque' Jesús xal nac xtùuz rye mēn no xal nac co' nzo le'n lezo' rye mēn.

3

Jesús ryop Nicodem mdoodi's.

¹ Ngo thib mbi' co' ngòc mēn che'n xley' farise. Mbi'a ngro' lēe Nicodem. Ngòc mbi' thib mbi' co' mnibe', no co' mdyoo ner, no co' mdyoo naa loo mēn nación Israel, ne. ² Nicodema ngua too naa Jesús thib yál'. Lātha, ndxab Nicodem loo Jesús:

—Maistr, nu' nda' cuent no nanee nu' le' Diox mtel' U' par gác U' thib maistr co' lu' nu'. Tac yende chó mēn tar gác lu' no co' li yalguzye' roo no yalguzye' xēn xal ndli U' chele' Diox indlyath node mēna par li mēna con'a.

³ Sya, ndxab Jesús loo Nicodem:

—Licpe' ba'i, na nii thib con' lool, Nicodem: Le' mēn co' ne'tyalte yòo loo cón che'n Diox xal thib mbetoo' co' diz ngóol, yende mod yòo mēna loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mēna.

⁴ Ndxab Nicodem loo Jesús:

—¿Xá mod gáal thib mbi' tedib vez co'se' ngoxle' mbi'? ¿Ché' tác yòo mbi' le'n lezo' xna' mbi' par gáal mbi' tedib vez, cà'? Yende xaa.

⁵ Jesús mcàb loo Nicodem. Ndxab Jesús:

—Lica, na nii lool, Nicodem: Le' mēn co' ne'tyalte gác mēn men cub loo cón che'n Diox por cón che'n nít no por cón che'n Xpii Natú', mēna yende mod yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mēna. ⁶ Mēn co' ante ngóol xal nac bin che'n bēl' lad xud mēn no xna' mēn, mēna alithe nziri' loo cón che'n xab izlyo' ndxè'. Per ndxe'leque', mēn co' mbli Xpii Natú' le' mēna nac mēn cub loo cón che'n Diox, mēna ndoo lite nzi que tee ban par li mēna xal nac co' ñibe'pe' Xpii Natú' loo mēna par li mēna. ⁷ Ne' hui'del, no ne'ñaadel, no ne'tyóodel arid cón che'n con' ngue niin lool nalle'. Naquinque' gáal gu' tedib vez xal ngolo guniina lool. ⁸ Hui' nexa. Mbii nxyo'f pál co'te' nxyo'f mbii. No ndxònl co'se' ndxa'x nxyo'f mbii, ¿lé'? Per ne'ñeedel pá ned ndryo' mbii. No ne' ne' ñeel pá ned ndyàa mbii. Tataa naca, ne, con ryete mēn

co' mbli Xpii Natú' par ngóc mèn mèn cub loo cón che'n Diox.

⁹ Sya, mbere Nicodem, ndxab Nicodem loo Jesús tedib vez:

—¿Xá mod gác con'a, yoo?

¹⁰ Jesús mcáb loo Nicodem. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ndyaquen lùu nac ner maistr che'n mèn nación Israel no inontel cón che'n con' ndxè', cà'? ¹¹ Lica, na ngue nii lool: Le' cón che'n con' co' non nu', ndyoodi's nu'. No cón che'n con' co' gunèele' nu', nda' nu' cuent. No ndxe'leque', indxònte gu' di's no indxela'ste gu' di's co' nda' nu' cuent loo gu' no co' ndyoodi's nu' loo gu'. ¹² Chele' daa tyoodiz no tan cuent cón che'n izlyo' ndxè' loo gu' no ne'yila'ste gu'i, ¿xá mod yila's gu' chele' daa ta cuent cón che'n bé' loo gu', sya?

¹³ Axta nalle' yende chó mèn tar quéé loo bé' par té'th mèn cón che'n con' co' ngue niin lool trè', Nicodem. Ndxé'leque', angolux daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', thidte daa non cón che'n bé', daa co' ngro' le'n bé'. Tac le'n bé' loo bé' nac lizpe' daa, no nac làazpe' daa, no nac loo bé' xnedpe' daa. ¹⁴ Hui' nexa, Nicodem. Nde niin thib con' lool: Texal mquetal Moisés thib mbel' loo thib bro yaa nol' no mdoo Moisés yaaa, ngue tal mbel' loo yaa co'te' nagán, tataaque' naquin que' mèn daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo thib cruz ¹⁵ par gaca le' ryete mèn co' tyal yila's loon, Diox ne'quexù'de mèn par co' xà' Diox mèn loo Diox yiloo. Ndxé'leque', mèn co' tyal yila's loon, mèn yòo ban no Diox thidtene.

Trè' ndlu' Jesús le' Diox anze'f' nque' lezo' ñèe Diox mèn loo izlyo'.

¹⁶ Tac Diox axta arid nazin' mèn no nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn loo izlyo'. Por cona, mtel' Diox angoluxte xgan' Diox loo izlyo' par gaca le' ryete mèn co' yila's loo xgan' Diox, ne'quexù'de Diox mèn par co' xà' Diox mèn loo Diox yiloo. Ndxé'leque', yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo. ¹⁷ Diox ne'ntel'te xgan' Diox loo izlyo' par quexù' xgan' Diox mèn loo izlyo'. Ndxé'leque', mtel' Diox xgan' Diox loo mèn loo izlyo' par lyá' mèn loo con' ryes por cón che'n xgan' Diox.

¹⁸ Mèn co' ndxela's loo xgan' Diox, Diox ne'quexù'de mèn thidtene. Per mèn co' ne'tyalte yila's loo xgan' Diox, Diox ngue quexù'que' mèn par ne'ngala'ste mèn loo mbi' co' nac angoluxte xgan' Diox. ¹⁹ Co'se' mbi'th xa' co' ndli par ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox, más mda' gust loo lezo' mèn no más mdubla's mèn cón che'n xab izlyo' leque li mèn cas loo mbi' co' ndli par ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox. Tac ryethe con' ndli mèn nac con' ye'rsin'. No

con' co' nda' gust lezo' mèn ndli ngue quexù' Diox mèn loo izlyo'. ²⁰ Tac ryete mèn co' ndli con' ye'rsin', mèn ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn mbi' co' mbi'th li par ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox. No thidtene ne'ndalte mèn yòo mèn loo cón che'n mbi' co' ndli par ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox tac indly'a'ste mèn ye'rsin'a ryo xo'f con' ye'rsin' co' ndli mèn loo xnaa. ²¹ Per ndxe'leque', mèn co' nzi tee ban xal nac con' licpe', mèn ndyal yòo loo cón che'n mbi' co' ndli ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox par ndxác be' mèn le' Diox ndlyath no mèn loo con' ndac co' ngue li mèn.

Juàn Bautist mbere ngue ta' cuent cón che'n Jesús loo mèn.

²² Ngolo nguri'th con'a, ngua Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par ned yèezya' che'n làaz mèn jude. Ngo no Jesús myen' tya pláte huiz. Látha, mbli myen' xin' mté'th Jesús bautizar mèn tya. ²³ Juàn Bautist, ne, ngue li bautizar mèn co'te' ndub len nít thib lugar co' lèe Enón co' nziri' gaxte co'te' nziri' thib yèez co' lèe Salim tac tya anze'f nal' nít nzo. No huax mèn nde loo Juàn par ndli Juàn bautizar mèn. ²⁴ Be' ndli Juàn bautizar mèn tiempa tac tarte que' mèn Juàn lezi'f.

²⁵ Leque le'n huiza, mque di's myen' xin' mté'th Juàn con plá mængool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel cón che'n mod co' mbez mèn ndxác mèn nambila's loo xley' mèn. ²⁶ Sya, ngua myen' xin' mté'th Juàn loo Juàn. Ngua ta' myen' cuent loo Juàn. Ndxab myen':

—Maistr, hui' U' nexa. Mbi' co' ngo no U' tedib lad ro yó'be' Jordán par ned ndlyen huiz, mbi' co' mda' U' cuent cón che'n loo nu'a, mbi' ngue li bautizar mèn. No anze'f thib mèn ndoo nque xís mbi'.

²⁷ Mcáb Juàn loo myen'. Ndxab Juàn:

—La' gu'. Tac yende cón gác li mèn chele' Diox ne'nxo'f zin'te thib zin' loo mèn par li mèn zin'a. ²⁸ Leque gu' nda' cuent cón chenen co'se' nambli'te ndxaben loo mèn le' daa inacte Crist. Ndxé'leque', Diox mtel' daa par nad neren loo Crist.

²⁹ Tolo ndxab Juàn loo myen':

—Nde niin thib con' loo gu': Xa'bi' co' nac sa'l thib xa'got, xa'bi'aque' nac sa'l xa'gota. Per thib xa'bi' co' ndxác amiu che'n mbi' co' nac sa'l xa'gota, xa'a ndoo tya. No ndoo yòn xa' di's co' ndyoodi's mbi' co' nac sa'l xa'gota. No co'se' ndoo yòn mbi' di's co' ndyoodi's xa'bi'a, anze'f ndyac lezo' mbi' ndxón mbi' di's co' ndyoodi's mbi' co' nac sa'l xa'gota. Cona, daa, ne, anze'f ndyac lezo' ndxónen cuent co' ngue ta' gu' loon ba' cón che'n mbi'a. ³⁰ Por part cón che'n mbi'a, sate más ndoo yác mbi' mbi' roo mbi' xèn. No

thidteneque' naquinque' gac mbi'a thib mbi' roo thib mbi' xèn. Per part cón chenen, ale ndxe'leque', ale xègà xègà ya yende cón tolo lin. Ndxé'leque', gac daa mèn co' ñaade ntac loo mèn.

Trè' ndlu' le' Crist ngro' loo bé' loo Diox.

³¹ Ngue niin loo gu': Le' Crist co' ngro' loo bé', Crist ñibe'pe' loo ryethe con'. Per mèn co' ndxáal loo izlyo', che'n izlyo' nac mèn. No cón che'n izlyo' ndyoodi's mèn. Per Crist co' ngro' le'n bé' loo bé', Crist ngüi' ñaa loo ryethe con'. No ñibe'pe' Crist loo ryethe con'. ³² Ndyoodi's Crist cón che'n con' co' gunèe Crist no cón che'n con' co' mbin Crist. Per casque yende chó mèn nzo' co' ndxela's cón che'n di's co' mbez Crist no co' nda' Crist cuent loo mèn. ³³ Per chele' chó mèn yila's di's co' mbez Crist no di's co' nda' Crist cuent loo mèn, leque mèn li nêe xtúuz mèn no li nêe mèn lezo' mèn le' Diox ndyoodi's no nda' Diox cuent ante cón che'n con' co' nac con' licpe'. ³⁴ Tac Diox co' mtel' Crist, Diox mtel' Crist par tyoodi's Crist ante di's co' mñibe' Diox tyoodi's Crist no co' ta' Crist cuent loo mèn. Lomisque' ne, Diox ne'nglâade Xpii Natú' loo Crist xal thib con' co' nchi'x mèn. ³⁵ Diox co' nac xud Crist Jesús, Diox anze'f nque' lezo' ñêe Diox Crist Jesús co' nac xgan'pe' Diox. Por cona, mblec Diox ryethe con' no mtan' Diox ryethe con' la's nii Crist Jesús no la's ya' Crist Jesús. ³⁶ Cona, ngue niin: Le' mèn co' ndxela's loo xgan' Diox no loo cón che'n xgan' Diox, mèn yôo ban no Diox thidtene. Per mèn co' ne'tyalte yila's loo xgan' Diox no loo cón che'n xgan' Diox, mèn ne'yôo ban node Diox thidtene. Ndxé'leque', Diox ndxecloo ñêe mèn nalle' par teti Diox mèn thidtene yilaa.

4

Jesús ngue toodi's no thib xa'got co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn samari.

¹ Nde nixon', mbin mèn xley' farise más ndli Jesús bautizar mèn leque Juàn Bautist, ² mastale indli yubte Jesús bautizar mèn. Ndxé'leque', myen' xin' mté'th Jesús mbli bautizar mèn. ³ Per co'se' mbin Jesús le' mèn xley' farise nonle' cón che'n Jesús, ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn jude par bere Jesús, ya Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile tedib vez.

⁴ Láth ndoo Jesús ned, nda Jesús par ned làaz mèn galile, thib li nguri'th Jesús par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn samari, ⁵ axta mzin Jesús thib yèez co' lèe Sicar co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn samari. Yèez Sicar nziri' gaxte co'te' nax thib le' xyòn Cob co' mtan' Cob loo Chè co' nac xgan' Cob póla. ⁶ Loo xyòn Coba ndub thib tó' co' mbez mèn nac tó' che'n Cob. Per com le' Jesús ndoo

ned, ¿lé'?, mdub Jesús ro tó'a tac ngo zan Jesús. Hora casque' ngòc rol huiz. ⁷ Láth ndub li Jesús descans ro tó', nde xi thib xa'got co' nac thib xa'got che'n làaz mèn samari nít ro tó'. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, fta' chu'th nít gun, ey.

⁸ Látha ne, myen' xin' mté'th Jesús yende. Myen' nda le'n yèez par nda ti' myen' co' hua no myen' Jesús. ⁹ Sya, ndxab xa'got co' nac xa'got gulâaz mèn samari loo Jesús:

—¿Xá mod ale ña'b U' nít loon par gu U', U' co' nac mèn gulâaz che'n mèn nación Israel, no daa co' nac xa'got che'n làaz mèn samaritan, a'?

Gu' nda'que' cuent no naneque' gu' le' mèn nación Israel inzyál' di'ste no inzyál' be'de co' huenleque' con mèn co' nac mèn gulâaz che'n làaz mèn samari.

¹⁰ Sya, mcàb Jesús loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Chele' lùu naneel' no nda'lel cuent cón che'n con' ndac co' angli Diox loo mèn, no chele' nda' cuent no nonl chó mbi' nac mbi' co' ngue ña'b nít lool nalle', licpe' ba'i, lùu ngna'b nít loon par gul, nít co' li par yôo ban nol Diox thidtene.

¹¹ Sya, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, per ne' ne' ingue no U' con' par co' U' nít le'n tó'. Más de cona, anze'f na's tó'. ¿Pá yixi U' nít co' ta' U' gun, nít co' mbez U' gun par gòc ban non Diox thidtene, sya? ¹² Cob co' ngòc xudgool na' póla mtan' tó' ndxè' co'te' mblo' Cob nít par ngu Cob con myen' xin' Cob no par ngu má' co' mxèn' Cob. ¿A poc ñee U' más xa' roo xa' xèn nac U' leque xudgool na' Cob sya, cà'?

¹³ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ryete mèn co' toloque' gu nít ndxè', mèn toloque' yec lezo'. ¹⁴ Per ndxe'leque', mèn co' tyal no co' ta' lugar yôo cón chenen loo mèn xal co'se' gu mèn nít, mèn thidteneque' yo nagàl lezo' loo cón che'n Diox xal mèn co' ne'yecte lezo' par nquin mèn gu mèn nít tedib vez. Tac con' co' lin loo mèn co' gac con' co' yôo le'n lezo' mèn, con'a li loo mèn gac con' ndac tín' loo mèn xal gac con' ndac loo mèn co'se' ndub ndub len nít par li níta con' ndac loo mèn. Con' co' lin loo mèn càb loo mèn yôo ban no mèn Diox thidtene.

¹⁵ Sya, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, fta' U' nita gun, tá, par ya ne'tolode yec lezon no par ya ne'tolode gal lo'en nít le'n tó' ndxè'.

¹⁶ Sya, mcàb Jesús loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Huàa xi xa'bi' co' nac sa'll. Yi'th ryop gu' ndxè'.

¹⁷ Xa'gota mcàb. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Ingue noden sa'len.

Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Aa. Licque' nac co' guneel ba': Ingue nodel sa'l. Yende con' niin lool. ¹⁸ Lùu nde teele' mque no ga'y sa'l. No lomisque', xa'bi' co' ndub nol nalle' inacte xa' sa'll. Licque' nac di's co' ngolo guneel ba'.

¹⁹ Co'se' mbin xa'gota tataa ndxab Jesús, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Tad, ndyaquen le' U' nac thib xa' co' nde'th di's co' ndxab Diox. ²⁰ Xudgool nu', co' ngòc mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn samari, ndyee chez Diox loo yii co' ndub go'. No gu', co' nac mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn jude, ale mbez le'n templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén nac co'te' nquin cuez mèn Diox.

²¹ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Gola's loon, ngot, nde zin' gaxle' tiemp no nde zin' gaxle' huiz co'se' ne' loo yii ndxè' no ne' ne' le'n ciuda Jerusalén gac co'te' cuez gu' Diox. ²² Gu' co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn samari, axta ne' ne' ñee gu' chó loo con' mbez gu' nac Diox. Per nu' non no naneequé' nu' chó mbez nu' nac Diox. Tac por cón che'n nu' co' nac mèn nación Israel Diox mbli par non mèn xa' mod lyá' mèn loo con' ryes. ²³ Per nase mzinle' huiz no mzinle' tiemp no nalle'que' ndxàc co'se', licque', nalique' no namblique' que tee ban mèn loo Diox xal ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn no xal ndlu' xti's Diox loo mèn cón che'n con' licpe'. Tac Diox xud na' ncua'n mèn co' cuezpe' Diox xud na' tataa mod, Diox co', licque', nac thidte Diox. ²⁴ Diox nac thib xpii. No mèn co' ly'a's cuez Diox mod co' li par yòo lezo' Diox ñee Diox mèn, mèn naquinque' nalique' no namblique' que tee ban loo Diox xalque' ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn, no xalque' ndlu' xti's Diox loo mèn cón che'n con' licpe'.

²⁵ Sya, ndxab xa'gota loo Jesús:

—Daa nanee le' thib xa' co' lèe Mesías yi'th, xa' co' ne' tedib lèe Crist. Co'se' yi'th xa', xa' ta' cuent no co ro xa' ryete con' cón che'n Diox loo na'.

²⁶ Jesús mcàb loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Xa' co' nac Crist nac daa co' ngue toodi's nol, ey.

²⁷ Látha, ndye'th myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Ante mbui' myen' no ante gu-naa myen' le' Jesús ngue toodi's no xa'gota. Per nec thib myen' ne'nglide ryes ngnibdi's myen' loo Jesús par ngab myen':

—¿Cón ndlya's xa'got ba' o chó di's ngue toodi's U' con xa'got ba'?

²⁸ Sya, taate mblá' xa'gota rre xa'. Ndyàa xa' lath yèez par ngua ta' xa' cuenta loo mèn yèez. Ndxab xa' loo mèn yèeza:

²⁹ —Ya' gu' nda tee hui' na' thib mbi'. Mbi'a guneele' cón che'n ryethe con' nde teele' mbli. Ne'stolque' mbi'a nac Crist, cara.

³⁰ Sya, ryete mèn yèeza ngro'. Ngua no mèn xa'got co'te' ndub Jesús.

³¹ Láth nda xa'gota lath yèez, myen' xin' mté'th Jesús nalyat ndxab loo Jesús:

—Maistr, que de U'. Hua na' mase sa pan, yey.

³² Per ndxe'leque', Jesús ndxab loo myen':

—Yende xaa, ey. Ne'huaden. Daa ngue no ndxep con' huan. No nít yèth co' huana, gu' inonte chó nít yèth nac nít yèth co' huana.

³³ Sya, mtlo myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's myen' loo xtàa myen':

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndyac gu' nzo chó mèn mbi'th lá'le' con' nduhua maistr, lé'?

³⁴ Ale le'le' mcàb Jesús loo myen':

—Yende xaa. Zin' co' ndlin ndxè' nac rsin' che'n xa' co' mtel' daa par lin co' nee lezo' xa'. Ndlin cuent le' zin'a nac xal xiten no xal luan. Le' zin' co' nac rsin' xa'a na, na teloque' zin'a. ³⁵ Gu' ngue no thib di's co' mbez gu': Tatabe' ndxàc falt thap mbe' par zin tiemp co'se' lyáp, ¿lé'? Per nalle' nde tetaquen thib di's loo gu' par ta' gu' cuent: Lyazen hui' ndxè' hui' ba' gu' loo xyón mèn co' ngue lad yii ba'. Licque', huax cosech nzo co' yamerle' dyop. Tatua' nzo mèn loo izlyo' co' nzi bed gòn no co' ndlya's gòn cón chenen par yòo mèn loo cón che'n Diox, co' nee di's, nac mèn xal cosech ba'. ³⁶ Naneequé' gu' le' mèn co' ndli zin' loo cosech, mèn thib lite ndxòo ray. Niin tedib di's loo di's ndxè' loo gu', ne: Mèn co' gac xal cosech loo cón che'n Diox, mèn yòo ban noque' Diox thidtene. Tataa ndxàc par gaca le' mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn cón che'n Diox, no mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox xal ndláp mèn, thidte tyac lezo' mèn loo cón che'n Diox no loo Diox. ³⁷ Tac licque' nac con' ndxè' xal ndxab di's co' mbez mèn: Xà'que' nac mèn co' ngo bin. No xà'que' nac mèn co' nthop cosech.

³⁸ Daa mtel' gu' liz mèn no làaz mèn par ngua ta' gu' cuent no par ngua lo gu' yalbàn cón chenen loo mèn nde ngua gu' par ngola's mèn loon no ngòo mèn loo cón chenen xal co'se' nthop mèn cosech. Ne'ngode gu' yalbàn cón chenen arid xal mèn co' ngo bin. Taamas mèn mde'th cón chenen no mblo mèn yalbàn cón chenen xal mèn co' mque' zin' loo ña'. No gu' pente mbli ndxep zin' loo mèn par ngòo mèn loo cón chenen xal mèn co' inqu'e de zin' loo ña' no alithe nthop mèn cosecha par hua mèn cosech co'te' ne'ngue de mèn zin'.

³⁹ Huax mèn yèez che'n yèezya' che'n làaz mèn samari ngola's loo Jesús por di's co' mda' xa'got samaritan cuent loo mèn co'se' ndxab xa'gota: Jesús mda' cuent cón che'n ryete con' co' nde teele' ndlin loon, cara.

⁴⁰ Por cona, co'se' ngua mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn samari loo Jesús, nalyat mde'b ro mèn. Mna'b mèn di's loo Jesús par yan' no Jesús mèn tya. No mbyan' no Jesús mèn tya chop huiz. ⁴¹ No ale

sate más tolo ngola's huax mēna loo Jesús por di's co' mda' yub Jesús cuent loo mēna.
⁴² Sya, ndxab mēn che'n yēezya' che'n làaz mēn samari loo xa'gota:

—Nase ngola'sque' nu' cón che'n Jesús. Ne'ngala'ste nu' cón che'n Jesús ante por di's co' mda'l cuent loo nu'. Ndxle'leque', nu' ngola's loo Jesús por mda' yub Jesús cuenta loo nu'. No, licpe' ba'i, naneequē' nu' le' mbi' ba' nac yubpe' Crist co' mxo'f zin' Diox loo par ntelá' Crist mēn che'n izlyo' ndxē' loo con' ye'rsin'.

Jesús mteyac xgan' thib mbi' co' mxo'f zin' zin' loo gobiern.

⁴³ Co'se' ngolo nguri'th chop huiz, mbii Jesús le'n yēezya' che'n làaz mēn samari. Nda Jesús par ned le'n yēezya' co' nac che'n làaz mēn galile. ⁴⁴ Tac yub Jesús ndxab loo mēn naciōn Israel:

—Thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, co' nac mbi' yēezpe' no mbi' gulāazpe' che'n thib yēez, mēn gulāaz mbi' no mēn yēez mbi' ne'lide par gac con' guryath no con' guryēn loo mbi'a. Ndxle'leque', tē'b mēna mbi'a.
⁴⁵ Co'se' mzin Jesús le'n yēezya' che'n làaz mēn galile, nabe'ste ngo no mēna Jesús. No nabe'ste mdoodi's no mēna Jesús tac rye mēna ngua lni Jerusalén. No gunēe mēna rye con' co' mbli Jesús le'n huiz lni le'n templ ciuda Jerusalén.

⁴⁶ Lāth xtau'a, ngua riid Jesús le'n yēez Caná, co' nac thib yēezya' che'n làaz mēn galile, co'te' mbli Jesús ngōc nít vin. Nde nxon', ngo thib mbi' che'n yēez Capernaum co' ngōc thib jef che'n gobiern co' ñibe' rey. Mque no mbi' thib xgan' mbi' co' ndyac len. ⁴⁷ Co'se' mbin mbi'a le' Jesús ngro' le'n yēezya' che'n làaz mēn jude no mzin Jesús par ned le'n yēezya' che'n làaz mēn galile, mbi'th nee mbi' loo Jesús. Nalyat mde'b ro mbi'. Mna'b mbi' favor loo Jesús par ya teyac Jesús xgan' mbi' liz mbi' tac xgan' mbi' nax tinle' liz.

⁴⁸ Sya, ndxab Jesús loo mbi':

—Gu' ne'yila'ste loon chele' gu' ne'ñēede señ no yalguzye' co' ndlin, zlé'?

⁴⁹ Per mbi' co' mxo'f zin' zin' loo gobiern ndxab loo Jesús:

—Lica, Tad, inacte nu' mēn co' ndxela's arid. Per jer ya' U', nda na' lizen ndoore' gath mbyōo daa, yey.

⁵⁰ Sya, ndxab Jesús loo mbi':

—Byaa par lizl. Mbyōo lūu mbyacle'. No nabanque' mbyōo.

Mbi'a ngola's di's co' ndxab Jesús loo mbi'. Mxen mbi' ned, ndyaa mbi' par liz mbi'.
⁵¹ Co'se' yamerle' zin mbi' liz mbi', mtel' mēn guliz mbi' moz par ngua cāa ned moz mbi'. Sya, ndxab moz loo mbi':

—Ne'tyōode U'. Mbyōo U' mbyacle'. No nabanque' mbyōo.

⁵² Sya, mnibdi's mbi' loo moz. Ndxab mbi':

—¿Coyor mtlo mbyath ndac mbyōo, à'?

Moz ndxab loo mbi':

—Ná'a com hor mquēe guthib bzye' ngro xlé' mbyōo.

⁵³ Lueg mda' xud mbyōo cuent le' hora ngōc leque hor co'se' ndxab Jesús loo mbi':

—Mbyōo lūu mbyacle'. No nabanque' mbyōo lūu.

Syase ngola's mbi' loo Jesús no loo con' ndli Jesús con rye mēn guliz mbi'.

⁵⁴ Con yalguzye' co' mbli Jesús loo mbyōo xgan' mbi'a, ngōc mbryop yalguzye' co' mbli Jesús loo ngro' Jesús le'n yēezya' che'n làaz mēn jude co'se' mbere Jesús, ngōo Jesús le'n yēezya' che'n làaz mēn galile.

5

Jesús mteyac thib mbi' che'n yēez Betesda, mbi' co' mque no thib yíz co' nac yíz bech.

¹ Ngolo nguri'th con'a, mzin huiz lni co' nac huiz lni che'n mēn naciōn Israel. Lāth xtau'a, Jesús mbere ngua par ned le'n ciuda Jerusalén. ² Le'n ciuda Jerusalén, ndoo thib puert co' ngro' lēe Puert che'n Mbaxxil'. Ngo'th thib tanc nít tya. No tanca ngro' lēe di'stēe hebre Betesda. Ro tanca nziri' thib corredor co' mque no ga'y portal co' ngōc ga'y arc. ³ Ro portal che'n corredora ngureri' huax mēn yíz, mēn sieu, mēn renc, no mēn co' mque no yíz bech. Mēna nzi bed par huin nít. ⁴ Tac thib angl ndryo' le'n bé' no ndlyaa angl loo bé' cad pól no ncuin angl nít. No mēn yíz co' nerleque' ndlyaa le'n nita lāth ngūin nít, ndxac mēna loo chol yíz co' mque no mēna. ⁵ Ngo thib mbi' lāth rye mēn yíza tya. Mbi'a ndxācle' gal psi' pxon lín' ndyac len. ⁶ Co'se' gunēe Jesús nax mbi'a no non Jesús ndxācle' lín' ndyac len mbi'a, ndxab Jesús loo mbi':

—¿Ché' ndlyas'l yacl, cà', ey?

⁷ Mbi' mcāb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Aa, Tad, per yende chó mēn lyath no daa par lāa mēn daa le'n tanc co'se' ngūin nít. Tac co'se' ndlyazen lāan le'n tanc, no ndoore' zin daa ro tanc, tedib mēn ngulāale' le'n tanc. Cona, ngue niin loo U': Ne'lide thidten gan par lāan le'n tanc, Tad.

⁸ Jesús ndxab loo mbi':

—Goo che. No fthūuz dāal co' ndxāa'l. No fxen ned. Byaa par lizl.

⁹ Leque hora, chāa, mbyac mbi'. Mthūuz mbi' dāa mbi'. Mxen mbi' ned. Ndyaa mbi' par liz mbi'. No le'xque' huiz co' mbyac mbi'a ngōc huiz sabd co' ngōc huiz descans tiempa. ¹⁰ Sya, ndxab mēn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mēn naciōn Israel loo mbi' co' mbyaca:

—Mbi', nalze nac huiz sabd co' nac huiz descans. Indxāalte hue'l dāa ba'.

¹¹ Per mbi' co' mbyaca mcàb loo mènà. Ndxab mbi':

—Xa' co' mteyac daa, yub xa' gunee loon: Fthùuz dáa. No bye' dáa. Byàa par lizl.

¹² Sya, mnibdi's mènà loo mbi'. Ndxab mènà:

—¿Chó mbi' nac mbi' co' gunee lool: Fthùuz dáal no bye' dáa no byàa, à'?

¹³ Per mbi' co' mbyaca ne'nda'de cuent no inonte mbi' chó nac mbi' co' mteyac mbi'a tac anze'f thib mèn ngureri' tyà. Nde nxon', mbiile' Jesús làth mènà, ne. ¹⁴ Ngoloa, mzyál' Jesús mbi' le'n templ. Ndxab Jesús loo mbi':

—Hui' nexa. Lùu mbyacle' nalle'. Chó Diox chó neel. Ya ne'tolode cua'n l xquinl. Tac yiloo más nazab gàca lool.

¹⁵ Sya, mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. Ngua ta' mbi' cuent loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel le' Jesús nac xa' co' mteyac mbi'. ¹⁶ Ante por mbli Jesús con'a huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa, mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mtlo mdub ngu's Jesús. Anze'f mblyà's mènà guth mènà Jesús. ¹⁷ Per com le' Jesús nonque' xal nac xtùuz mènà, ¿lé'?, co'se' ngóc nayi' mènà loo Jesús, sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Axta nare' ngue li xuden Diox thib zin'. Daa, ne, ngue li zin'.

¹⁸ Le' sya, por cona sate más mbli mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel fuerz par guthxù' mènà Jesús. Tac iante de indlide Jesús cas huiz sabd xal nac costumbr co' mque no mèn nación Israel huiz sabd co' ngóc huiz descans tiempa, mblyà's mènà guth mènà Jesús. Ndxle'leque', por mbez Jesús le' xudpe' Jesús nac Diox no por lalque' ndxàc Jesús con Diox, cona, mblyà's mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel guth mènà Jesús.

Jesús co' nac xgan' Diox ngue lu' le' Jesús ndxàp con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús par ñibe'pe' Jesús loo mèn loo izlyo' ndxè'.

¹⁹ Le' sya, ndxab Jesús loo mènà:

—Licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' daa, co' nac xgan' Diox, ne'gàcte lin nec thib con' ante xal nee lezon. Ndxle'leque', daa co' nac xgan' Diox, ndlin con' co' ñèen ndli xuden Diox. Tac ryete con' co' ndli xuden Diox, daa co' nac xgan'pe' Diox ndlii, ne. ²⁰ Tac Diox co' nac xuden nque' lezo' xgan'pe' Diox co' nac daa. No ndlu' Diox ryete con' co' ndli Diox loon, daa co' nac xgan' Diox. Rsin' Diox co' nac más con' roo con' xèn leque con' ndxè', Diox lu're'i loon, daa co' nac xgan'pe' Diox. No por cón che'n con' co' hui' gu' co' li xuden Diox yiloo, con'a li par ante hui' gu' no ante ñaa gu' loon yiloo, ne. ²¹ Tac texal ngo xban Diox xuden mèn co'

nguthle', no nda' xuden Diox yalnaban loo mèn co' nguthle'a, lomisque', daa co' nac xgan' Diox ta yalnaban co' nac yalnaban thidtene loo mèn co' ndlyazen que no mènà yalnaban thidtene. ²² Xuden Diox indub rezte cón che'n nec thib mèn. Ndxle'leque', mda' xuden Diox ryete con' roo no ryete con' xèn co' nzo la's nii xuden Diox no co' nzo la's ya' xuden Diox loon, daa co' nac xgan' xuden Diox par tub rezen cón che'n ryete mèn loo izlyo', ²³ par tataa mod gàca le' ryete mèn li con' guryath no con' guryèn loon, daa co' nac xgan' Diox, xalque' ndli mèn con' guryath no con' guryèn loo xuden Diox. Tac mèn co' indlide con' guryath no con' guryèn loon, mènà indlide con' guryath no con' guryèn loo Diox xuden co' mtel' daa loo izlyo' ndxè'.

²⁴ Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Le' mèn co' ndyub nza no mèn co' ndxàa'd di's co' ngue bezen loo mèn no mèn co' ndxela's loo xuden Diox co' mtel' daa, mènà yòb ban noque' Diox thidtene yiloo. Loo mènà ne'zib quide Diox xtol mèn no xquin mèn loo mènà. Ndxle'leque', ngóc mènà mèn co' ne'co' xà'de Diox loo Diox ngolo nguth mènà. No thib lite yòb ban noque' mènà Diox thidtene yiloo. ²⁵ Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Nde zin' gaxle' huiz no nde zin' gaxle' tiemp no nalle'que' ndxàca co'se' mèn co' be' naban co' nac xal mèn nguth loo cón che'n Tad Diox, gòn mènà ron, daa co' nac xgan' Diox. No mèn co' ndxón di's no co' ndxàa'd di's co' mbezen, yòb ban noque' mènà Diox thidtene. ²⁶ Tac yub xuden Diox ndxàp con' la's nii xuden Diox no la's ya' xuden Diox par li xuden Diox par yòb ban no mèn xuden Diox thidtene. No lomisque', niin: Mda'le' xuden Diox ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii xuden Diox no co' nzo la's ya' xuden Diox loon par lin yòb ban no mèn xuden Diox thidtene. ²⁷ No mda'le' xuden Diox ryethe con' roo con' xèn co' nzo la's nii xuden Diox no co' nzo la's ya' xuden Diox loon par tub rezen cón che'n mèn loo izlyo' tac daa mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. ²⁸ Ne'hui'de gu' no ne'ñaade gu' loo con' ndxè'. Tac zin' thib huiz no zin' thib ze co'se' ryete mèn nguth co' mbua'sle' gòn di's co' tyoodizen co'se' gàc huiza, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. ²⁹ Lomisque' niin, ne: Huiza, ryo xban mèn nguth le'n bá' mèn nguth. Mèn co' mbli con' ndac, mènà ryo xban par yòb ban no mèn Diox thidtene. Per ndxe'leque', mèn co' mbli con' ye'rsin', mènà ryo xban par zib quí Diox mènà par co' xà' Diox mènà loo Diox thidtene yiloo.

Jesús ngue lu' loo mèn thib mod no tedib mod cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii

Jesús no co' nzo la's ya' Jesús.

³⁰ Toloque' ndxab Jesús loo mèn:

—Yende mod lin nec thib con' xal nee lezon no xal ndlyazen. Ndxle'leque', daa ndub rez cón che'n mèn xalque' ñibe' xuden Diox loon. No nali no nambli nac mod co' ndub rezen cón che'n mèn. Indooode lezon lin co' neete lezon. Ndxle'leque', ndlin ante xal ndlyas' xuden Diox no xal nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa par lina. ³¹ Tac chele' daa ngue ta cuent ante cón che'npe'en, le' sya, nzoque' mod gab mèn le' cuent co' ngue tan cuent cón che'npe'en, inacte con' lipce'. ³² Per daa ngue nii loo gu': Nzoque' thib xa' co' nda' cuent cón che'npe' daa. No daa nanee le' cuent co' nda' xa' cón che'npe'ena, le'i lipce' nac. ³³ Gu' mtel' mèn co' ngua loo Juàn. No cuent co' mda' Juàn loo gu' cón chenen ngóc licque'. ³⁴ Per part cón chenen, indxòode lezon no yende chó mport nzo lezon co'se' ndxònen nda' mèn cuent cón chenen. Ndxle'leque', niin di's ndxè' loo gu' par lyá' gu' loo con' ryes. ³⁵ Juàn ngóc xal thib manoj ye'rbèel co' mbyol no co' mtenli loo mèn, co' nee di's, par mda' gu' cuent co' nac cón che'n Diox. Per part cón che'n gu', gu' mbli xal mèn co' ngòo lezo' no co' mdyac lezo' ndxep tiemp loo cón che'n di's co' mda' Juàn cuent loo gu', Juàn co' mbli par mdyub xniì yéc mèn no co' mbli par mdyub xniì lezo' mèn loo cón che'n Diox. ³⁶ Per part cón chenen, nzoque' thib xa' co' más nali no más nambli nda' cuent cón chenen leque di's co' mdyoodi's Juàn cón chenen. Tac con' co' ndlin nac lomisque' con' co' gunee xuden Diox loon par lin. No con' co' ndlina, le'i ndlu' le' xuden Diox, licque', mtel' daa. ³⁷ Xuden Diox co' mtel' daa, leque yub xuden Diox ndlu' no nda' xuden Diox cuent cón chenen. Per part cón che'n gu', axta nalle' tarte gòn gu' xal ndyoodi's xuden. Ne' ne' tar ñee gu' xal ñaa xuden Diox no xal nacpe' xuden Diox. ³⁸ Ne' ne' tar yaa di'di's co' mbez xuden Diox loo gu' le'n lezo' gu' no le'n xtùuz gu' thidtene. Tac tarte yila's gu' loon, daa co' yub xuden Diox mtel' loo izlyo' ndxè'. ³⁹ Gu' nteche ntexyath ye's co' nac che'n libr co' nac xti's Diox. Noo noo ndlab gu' libr. Tac gu' nden' no ndyac gu' le' loo libra ndlu' le' gu' nzi quee lezo' yòo ban no gu' Diox thidtene. Per mastale' ndlab gu' libr co' nac xti's Diox, ne' ne' inda' gu' cuent le' cón chenen nac co' nda' libr cuent no co' ndlu' libr loo gu'. ⁴⁰ No ale indlyas'te gu' ta' gu' lugar par thidte queltaa no gu' daa no yòo gu' loo cón chenen par yòo ban no gu' Diox thidtene yiloo.

⁴¹ Yende chó mport nzo lezon no ne' ne' indlin cas mèn co' asendli ndxác daa mèn guryath no mèn guryèn loo mèn. ⁴² Más de cona, huen huen ndan cuent cón che'n

gu'. No ndlibe'quen gu' le' gu' inque' de lezo' Diox. ⁴³ Daa ndal por cón che'n xuden Diox. No indlide gu' cas daa. Per chele' tedib mèn yi'th por part cón che'n leque mèn, mèn se lique' gu' cas, ¿lé? ⁴⁴ ¿Xá mod gác gu' yila's gu' loon no loo Diox chele' gu' más ndli cas loo con' co' nac con' guryath no con' guryèn cón che'n xtàa gu' no indxòode lezo' gu' li gu' con' guryath no con' guryèn loo xa' co' nde no co' ngro' loo thidte Diox, sya? ¿Pà gác gu' li gu'! ⁴⁵ Ne'tyóode gu' no ne'yila'ste gu' par gab gu' le'n lezo' gu' le' daa queyèe gu' loo xuden Diox yé' huize'. Xa' co' nqueyèe gu'a nac yub Moisés, mastale' nzi quee lezo' gu' gác con' ndac loo gu' por mdoo nque gu' loo ley co' nac di's co' mxo'f Moisés loo gu'. ⁴⁶ Tac chele' gu', licque', ngala's loo di's co' mbez Moisés, ngala's gu' loon, ne. Tac ye's co' mque' Moisés co' mtan' Moisés di's loo gu', di'sa nda' cuent cón chenen no ndlu' di's cón chenen, ne. ⁴⁷ Chele' gu' ne'ngala'ste loo di's co' mque' Moisés ye's co' mtan' Moisés loo gu', ¿xá mod yila's gu' loo di's co' ndyood-izen loo gu', sya? Yende mod yila's gu' di's, ¿lé?

6

Jesús mbli par nduhua ga'y mil mènbi'.

(Mt. 14.13–21; Mr. 6.30–44; Lc. 9.10–17)

¹ Ngolo nguri'th ryete con'a, mxen Jesús ned. Nda Jesús tedib lad ro lagun co' nziri' loo xyòn mèn yèezya' che'n làaz mèn galile co' nac leque lagun co' ne' tedib lèe lagun che'n mèn ciuda Tiberias. ² No anze'f thib mèn nda nque xis Jesús tac gunèe mèn yalguzye' co' mbli Jesús co'se' mteyac Jesús huax mèn yíiz. ³ Sya, mquéee Jesús loo thib yii. Ngua tub Jesús tya con myen' xin' mté'th Jesús. ⁴ Nde nxon', leque le'n huiza nde zin' gaxle' huiz lni che'n pasc co' ndli mèn nación Israel. ⁵ Co'se' gunèe Jesús nde nque huax mènley' xis Jesús, Jesús ndxab loo Lip:

—¿Pá ya ti' gu' pan par hua rye mèn ba', Lip?

⁶ Per Jesús asembli tataa ndxab Jesús loo Lip par ñee Jesús ñeene' cón càb Lip loo Jesús. Tac yub Jesús naneque' xá mod li Jesús par hua rye mèn. ⁷ Sya, mcàb Lip loo Jesús. Ndxab Lip:

—Tad, chele' na' ti' thib mil chop ayo pes pan par hua rye mèn ba', pà gàala par hua rye mèn ba' sa sai.

⁸ Le' sya, ndxab thib myen' xin' mté'th Jesús co' lèe Ndech, co' ndxác hues Mon Pedr, loo Jesús:

⁹ —Tad, làth na' ndxè' nzo thib mbyòo co' ngue no ga'y pan ngus no chop mbèel bix. Per pà gàal pana no mbèela par hua ryethe mèn ba' thib le'i thib le'i.

¹⁰ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Guuz gu' loo rye mèn ba' tyub mèn loo yixii co' nzo'f ba'.

Tataa ndxab Jesús tac anze'f thib yixii mxyo'f tya. Sya, mdub mèn. Mèn co' nduhua, casque' ngòc ga'y mil mèn, ante mènbi'. Xà' mèngot. No xà' myen' bix. Indxòode cuent mèngot no myen' bix co' nduhua, ne. ¹¹ Sya, mxen Jesús ga'y pana. No ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox. Ngolo ndxab Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox, mbli Jesús par mbyar' pana. Ngoloa, mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na, mbli'th pana loo mèn co' nzi nduba. Lomisque' mbli Jesús con mbèela. No nduhua mèn pana no mbèela axta plóthe mbly'a's mèn.

¹² Co'se' ngolo nduhua mèn axta plóthe mbly'a's mèn pan no mbèel co' mteyar' Jesús, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Fthop gu' rye le' pan co' mbyan' xo'f ba' par ne'yiza'de nec thib le'.

¹³ Sya, mthop myen' si' fchop cardor le' pan co' mbyan' xo'f loo ga'y pan co' nduhua mèn.

¹⁴ Per co'se' gunèe mèn yalguzye' co' mbli Jesús, syare', ndxab mèn loo xtàa mèn:

—Licpe' ba'i, mbi' ba' nac mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox co' ndxath yi'th loo izlyo', cara.

¹⁵ Per com le' Jesús nonque' no nda'que' Jesús cuent le' mèn mbli nèele' lezo' mbi'th mèn par hue' yèe mèn Jesús par sanggac Jesús reype' mèn, sya, ngro' thidte Jesús thib lad loo mèn. Mbere Jesús, nda Jesús loo yiia tedib vez.

Trè' ndlu' le' Jesús mdee nii loo nít loo lagun.

(Mt. 14.22–27; Mr. 6.45–52)

¹⁶ Co'se' mzyèle' izlyo' huiza, mxen myen' xin' mté'th Jesús ned. Ngulàa tùub myen'. Nda myen' anzo anzo ro lagun. ¹⁷ Sya, ngòc myen' loo thib yòoyaa par tlo tete myen' yòoyaa loo lagun par zin myen' tedib lad ro lagun co'te' nziri' yèez Capernaum. Hora, nde làale' yál' izlyo'. Le' Jesús na, yende pá ñaa bere par thidte ya no Jesús myen'. ¹⁸ Per le'pe' tlo tete myen' yòoyaa loo lagun, mtlo ngro' thib mbiidó'. No mxít too mbii nít loo lagun. ¹⁹ Co'se' nde teele' ndyee myen' loo lagun thib distans co' ne' ga'y mil metr; gunèe myen' nde tee nii Jesús loo nít loo lagun. Per ne'ñeede myen' ché' Jesús na. Co'se' gunèe myen' nde zin gax Jesús loo myen', ale mzyeb myen'. ²⁰ Jesús ndxab loo myen':

—Ne'zyebte gu', ey. Daa na.

²¹ Le' sya, mdyac lezo' myen' ngo no myen' Jesús loo yòoyaa. No ale setilte mzin myen' con Jesús yèez Capernaum co'te' nda myen'.

Rye mèn par neda nda cua'n Jesús.

²² Per tedib huiz co' nde nquea, rye mèn co' be' mbyan' tedib lad ro leque laguna, mèn gunèe le' myen' xin' mté'th Jesús ngòc loo thidte yòoyaa co' ndub tya. No yende pá gunèe mèn ngòc no Jesús myen' loo yòoyaa.

²³ Per láth nzi li mèn xtùuz no mbez mèn loo xtàa mèn: ¿Pá ned nda Jesús, yey?, sya, mzin ndxep yòoyaa co' ndye'th par ned yèez Tiber, yèez co' nziri' gaxte co'te' nduhua mèn pan co'se' ngolo ndxab Tad Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox. ²⁴ Co'se' gunèe mèn yende pá ndye'th Jesús làtha, ne' myen' xin' mté'th Jesús, ngòc mèn loo leque yòoyaa co' mzin tya par nda cua'n mèn Jesús par ned le' n yèez Capernaum.

Trè' ndlu' le' Jesús mbez li Jesús par yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo xal co'se' ndxuhua mèn lua' mèn par nzi ban mèn.

²⁵ Co'se' mzin mèn co'te' nzo Jesús tedib lad ro lagun, ndxab mèn loo Jesús:

—Maistr, ¿pól mzin U' par nedrè', yey?

²⁶ Mcàb Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Le' gu' mcua'n daa por nduhua gu' pan axta plóthe mbly'a's gu'. Per incua'nte gu' daa por ndxòn gu', no por mden' gu', no por mda' gu' cuent cón che'n yalguzye' co' gunèe gu' mbli. ²⁷ Ne'gath lyuxte gu' por xít gu' no lua' gu' co' nde che loo gu' thib thib huiz. Ndxé'leque', guth blux gu' loo xít gu' no lua' gu' co' ne'lyuxte no co' ne'ryede loo gu', co' nee di's, con' co' ndlin par yòo ban no gu' Diox thidtene. Tac daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', daa ndli par yòo ban no mèn Diox thidtene xal nac xít mèn no lua' mèn co' ngàal mèn co'se' ndxuhua mèn xít mèn no lua' mèn. Tac Diox co' nac xuden mbli' loon no mnibe' Diox loon par lin ryethe con' co' ngue lin loo izlyo' ndxè' no par xo'f zin'en ryethe con' co' mnibe' xuden Diox loon par lina.

²⁸ Sya, ndxab mèn loo Jesús:

—¿Cón li nu' par tolo li nu' ryethe con' co' ñibe' Diox no co' nee lezo' Diox, sya?

²⁹ Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—Con' co' ndly'a's Diox li gu' nac ante yila's gu' no gáp gu' yalxla's loo xa' co' mtel' Diox loo gu', co' nac yub daa.

³⁰ Le' sya, ndxab mèn loo Jesús:

—Neeca. Ndxònque' nu' di's co' mbezl ba'. Per nu' ndly'a's ñèe chó yalguzye' lil loo nu' par ñèe nu' lil yalguzye' no yila's nu' lool. ¿Chó con' lil loo nu' co' gac xal thib señ par ñèe nu'i, à'? ³¹ Xudgool nu' co' ngo ban póla nduhua thib loo pan co' ngro' lèe maná co'te' nagán, xalque' nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez le' Diox mbllà thib loo pan loo bé' par nduhua mèn tiempa. ¿Chó señ lil par ñèe nu' lila, à'?

³² Mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Ne'ngàcte Moisés xa' co' mda' pan che'n bé' par nduhua mèn co' ngóc xudgool gu'. Ndxé'leque', xuden Diox nac xa' co' nda' pan co' nac licpe' pan che'n bé' par hua gu' nalle', co' nee di's, nac yub daa. ³³ Tac pan co' nda' Diox par hua mèn nalle', pana nac xa' co' ngulàale' loo bé', co' nee di's, nac daa. No daa li le' mèn co' tyal yòo loo cón chenen, mènà yòo ban noque' Diox thidtene.

³⁴ Sya, ndxab mèn loo Jesús:

—Tad, fta' U' pana par hua nu', tá.

³⁵ Jesús ndxab loo mènà:

—Daa nac xa' co' ndli par yòo ban no mèn Diox thidtene xal ndli xít mèn no lua' mèn par ban mèn loo izlyo'. Mèn co' tyal yòo loo cón chenen no yila's mèn loon, mènà gác xal mèn co' ne'gath huinte no co' ne'lyan'te thidtene. No mèn co' tyal yòo loo cón chenen no co' yila's loon, mènà gác xal mèn co' ne'yecte lezo' thidtene. ³⁶ Per daa guniile' loo gu': Mastale' gunèele' gu' daa, indxela'ste gu' loon no indxela'ste gu' loo con' ndlin. ³⁷ Per ryete mèn co' ndli Diox xuden tyal par yòo mènà loo cón chenen par yila's mènà loon, ne'tèbten mènà no ne'co' tooden mènà par biiche mènà thib lad loon thidtene. ³⁸ Tac daa ne'ngro'de loo bé' par ngal lin con' co' neete lezon. Ndxé'leque', ngro'en loo bé' par ndlin con' co' nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa. ³⁹ No con' co' nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa par lina nac le' ryete mèn co' mbli Diox mdyal par ngòo mèn loo cón chenen, nec thib mènà ne'ryo' xà'de loo Diox thidtene yilao. Ndxé'leque', go xbanen mènà le'n huiz co' gác lult tiemp loo izlyo' ndxè'. ⁴⁰ Tac con' ndxè' nac co' nee lezo' xuden Diox co' mtel' daa le' ryete mèn co' huen huen tyóo loo cón chenen no yila's mèn loon, daa co' nac xgan' Diox, mènà yòo ban noque' Diox thidtene. No na go xban mènà le'n huiz co' gác lult tiemp loo izlyo' ndxè'.

⁴¹ Co'se' mbin mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel tataa ndxab Jesús, sya, xexte gunii mènà cón che'n Jesús tac ndxab Jesús loo mènà: Daa nac pan co' ngulàale' loo bé'. ⁴² Tolo mdoodi's mènà. Ndxab mènà:

—¿Ché' inacte Jesús ba' xgan' Chè, cà'? Na' ndlibe'que' xud Jesús no xna' Jesús. ¿Xá mod ale mbez Jesús le' Jesús ngro'le' loo bé' no nde Jesús loo izlyo' ndxè', sya?

⁴³ Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Cabii ftoodi's gu'. Ne'tyoodi'ste gu' xexte cón chenen. ⁴⁴ Yende chó mèn gác yòo loo cón chenen chele' xuden Diox co' mtel' daa ne'líde par yòo mèn loo cón chenen. No daa go xban mènà le'n huiz co' gác lult tiemp loo izlyo' ndxè'. ⁴⁵ Loo libr co' mque' mèn co'

mde'th di's co' ndxab Diox ye's co' nac xti's Diox mbez taandxè'.

Diox lu' loo ryete mèn.

Por cona, ryete mèn co' gòn no co' té'th cón che'n xuden Diox, mènà yòo loo cón chenen.

⁴⁶ Tarte yo nec thib mèn loo izlyo' co' gunèele' xá ñaa xuden Diox. Angoluxte daa co' ngro' loo Diox, daa gunèele' xá ñaa xuden Diox. ⁴⁷ Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Mèn co' ndxela's loon no ndxela's mèn loo cón chenen, mènà yòo ban noque' xuden Diox thidtene. ⁴⁸ Daa nac xa' co' ndli par yòo ban noque' mèn Diox thidtene xal ndli xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn par tolo cue ban mèn loo izlyo' ndxè'.

⁴⁹ Jesús tolo ndxab loo mènà:

—Nde niin thib con' loo gu', ne, ey: Mèn co' ngóc xudgool gu' nduhua thib loo pan co' ngro' lèe maná co'te' nagán. Per mastale' nduhua mènà pana, nguthque' mènà. ⁵⁰ Per daa ngue ta cuent loo gu' co' nac cón chenen, daa co' nac xal nac pan co' ngulàa loo bé' par gaca le' mèn co' yòo loo cón chenen, xal co'se' ndxuhua mèn pan, mènà ne'co' xà'de Diox loo Diox thidtene co'se' ngolo nguth mèn. ⁵¹ Yub daa nac xa' co' ngro' loo bé' co' ndli par yòo ban no mèn Diox thidtene xal pan co' ndxuhua mèn co' ndli par ban mèn loo izlyo' ndxè'. Chele' chol mèn hua pana, co' nee di's, yòo mèn loo cón chenen, mènà ban noque' Diox thidtene. No pan co' angtan par hua mènà, pana nac bé' yòo ladpe'en co' leque daa li gath par gaca le' chol mèn izlyo' co' tyal yòo loo cón chenen, mènà ban noque' Diox thidtene.

⁵² Sya, mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel noo noo ndyoodi's cón che'n Jesús lath xtàa mèn. Mbez mènà loo xtàa mèn:

—¿Xá mod li mbi' ba' par ta' mbi' bé'l' lad mbi' par hua mèn, cara?

⁵³ Jesús tolo mtetac di's loo mènà. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, na nde nii tedib con' loo gu', ne: Chele' gu' ne'huade bé'l'yòo laden no ne'gude gu' ren laden, daa co' mbal yál loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', ne'yòo ban node gu' Diox thidtene yilao. ⁵⁴ Mèn co' hua bé'l'yòo laden no gu mèn ren laden, mènà yòo ban noque' Diox thidtene. No daa go xban mènà co'se' gác huiz co' gác lult tiemp loo izlyo' ndxè'. ⁵⁵ Tac, licpe' ba'i, por cón che'n bé'l'yòo laden no por cón che'n ren laden li yòo ban no mèn Diox thidtene xal ndxàca loo mèn co'se' ndxuhua mèn xít mèn no lua' mèn par ban mèn loo izlyo' ndxè'. ⁵⁶ Chol mèn co' yòo loo cón chenen, co' nee di's, nac cón che'n bé'l'yòo laden no cón che'npe' ren laden, mènà thidte ndxàc con daa thidtene. No go noquen mènà thidtene. ⁵⁷ Tac xuden Diox co' mtel' daa naban thidtene no ndli

xuden Diox naban taamas con' co' naban. No naban daa por cón che'n xuden Diox. Lomisque' mod ne, mèn co' tyal yaa'd di's no ten' mèn di's co' ndyoodizen loo mèn, gàca loo mèn xal co'se' ngue' xít mèn no lua' mèn mèn, co' nee di's, nac daa, mèn yò ban noque' Diox thidtene por cón chenen. ⁵⁸ Cón che'n pan co' ngulàale' loo bé' co' ngue niin loo gu' ndxè', nac daa. Cón che'n pan ndxè' inacta xal maná co' nduhua xudgool gu' póla. Per mastale' nduhua xudgool gu' manaa, nguthque' xudgool gu'. Per mèn co' tyal hua pan co' ngue tan cuent loo gu' ndxè' co' nac cón che'n daa, mèn yò ban noque' Diox thidtene.

⁵⁹ Jesús ndxab di's ndxè' loo mèn co'se' mblu' Jesús mèn le'n sinagog co' ndub le'n yèez Capernaum.

Jesús ngue ta' cuent no ngue lu' Jesús mèn xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene.

⁶⁰ Co'se' mbin mèn di's co' ngue lu' Jesús loo mèn, huax mèn co' mdoo nque xís Jesús ndxab loo xtàa mèn:

—Anze'f nagàn naca par ta' na' cuent cón nee di's no par yaa'd di's le'n lezo' na' par li na' xal mbez mbi'. ¿Chó mèn gác gòn di's co' mbez mbi', cara? Yende chó mèn gác, ¿lé'?

⁶¹ Sya, mden' lezo' Jesús le' mèn xexte nzi toodi's cón che'n di's co' mblu' Jesús loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—¿Ché' nazab ngulàa di's co' ngue niin loo gu' ndxè' le'n lezo' gu', cà'? ¿Ché' nden' gu' ngue niin ngòc nguàal di's loo gu', ne, cà'? Yende xàa. ⁶² Chele' gu' tataa ngue li xtùuz no nden' gu' le'n lezo' gu' nè nac di's ndxè', ¿cón li gu' no cón gab gu' loo lezo' gu' co'se' ñee gu' gápen loo bé' tedib vez co'te' ngon ndoore' galen loo izlyo' ndxè', daa co' mbal yaál loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', sya? ⁶³ Mèn yòo ban no Diox thidtene por cón che'n con' co' ndli Xpii Natú' che'n Diox loo xpíi mèn. Yende cón ntac bé' yòo ladpe' mèn loo cón che'n Diox par yòo ban no mèn Diox thidtene. Cona, di's co' ngue niin loo gu' ndxè', di'sa ndlu' loo gu' xá mod li gu' par yòo ban no gu' Diox thidtene. Chele' gu' li xal ngue niin loo gu' ndxè', gu' yòo ban noque' Diox thidtene. ⁶⁴ Per daa naneé no ndan cuent co' huenleque' tatabe' nzo ndxep gu' co' indxela'ste di's co' mbezen loo gu'.

Tataa ndxab Jesús loo mèn tac anon mtlo Jesús, mque tee lu' Jesús mèn, Jesús naneelé' chó mèn nac mèn co' ne'yila'ste loo Jesús no loo cón che'n Jesús. No naneelé' Jesús chó mèn nac mèn co' ta'xù' Jesús loo mèn co' guth Jesús.

⁶⁵ Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Por cona, guniilen loo gu' nec thib mèn ne'gácte yòo loo cón chenen chele' xuden Diox ne'líde par yòo mèn loo cón chenen.

⁶⁶ Desde huiza par delant, huax mèn co' mdoo nque xís Jesús mblá' Jesús. Ya ne'tolode nque tee no mèn Jesús. ⁶⁷ Sya, mñibdi's Jesús loo rye si' fchop myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Ché' no gu' ndly'a's lá' gu' daa no ya ne'tolode que tee no gu' daa, cà'?

⁶⁸ Per Mon Pedr ndoole' mcàb loo Jesús. Ndxab Mon Pedr:

—Tad, chele' nu' lá' U', ¿chó loo ya nu'? Thidte U' ndlu' di's co' nac licque' no co' nac di's co' ndlu' xá mod li mèn par yòo ban no mèn Diox thidtene. ⁶⁹ Nu' ndxela'sque' no nonque' nu' le' U' nac Crist co' nac xgan'pe' Diox, Diox co' naban thidtene.

⁷⁰ Mcàb Jesús loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Aa. Huenque' nac co' ngue neel ba', Pedr. Yende cón niin lool. Per hui' nexa. Yub daa mcui si' fchop gu'. No thib gu' co' nzo lath gu' nac xal Mebizya.

⁷¹ Jesús ngue ta' cuent loo myen' cón che'n Jud Iscariot, xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Mon. Tac Jud mdoo lezo' ta'xù' Jud Jesús loo mèn mastale' ngòc Jud thib myen' xin' mté'th Jesús co' ndxòo cuent nac si' fchop myen'.

7

Myen' co' ngòc huespe' Jesús ne'ngala'ste loo Jesús.

¹ Ngolo mdoodi's Jesús ryete di's co' mdoodi's Jesús, Jesús ngua que tee par ned le'n yèezya' che'n láaz mèn galile tac ya indly'a'ste Jesús ya que tee Jesús par ned le'n yèezya' che'n láaz mèn jude. Non Jesús le' mèn co' nac mèn gulàaz che'n láaz mèn jude mbyla's nguthxù' Jesús. ² Le'pe' le'n huiza nde zin gax lni co' ngòc thib lni co' ndli mèn nación Israel. Lnia ngro' lèe lni che'n ramad. ³ Sya, ndxab myen' huespe' Jesús loo Jesús:

—Gro' trè'. Más huen huàa par ned le'n rye yèezya' che'n láaz mèn jude par hui' mèn co' nqueltàa con' lùu tya loo con' co' ndlil.

⁴ Tac nec thib mèn co' ndli thib con', ne'líde mèn con'a xexte. Tac co'se' ndly'a's mèn libe' taamas mèn mèn, ndxáal li mèn con' co' ndli mèn loo xnaa. Ya que ndlil chol yalguzye' co' nac yalguzye' roo yalguzye' xèn, huàa li yalguzye' co' ndlil loo xnaa par neda, ne, par ñee mèn ñeene' ché' tala's mèn tya loo con' ndlil.

⁵ Tataa ndxab myen' huespe' Jesús loo Jesús tac axta ne' myen'a indxela'ste loo Jesús no loo con' ndli Jesús. ⁶ Sya, ndxab Jesús loo myen' huespe' Jesús:

—Tarte zin huiz no tarte zin tiemp co'se' lu'pe'en daa chó nac daa loo mèn. Per part cón che'n gu', aa guneei coyora huenque' naca par gu' co'se' lu' gu' mod co' ndxàp gu' loo mèn. ⁷ Part cón che'n gu', yende mod

yòo xyàn lezo' mèn izlyo' ñèe mèn izlyo' gu'. Per ndxe'leque', part cón chenen, mèn izlyo' ndxòoque' xyàn lezo' ñèe mèn izlyo' daa tac daa nda cuent loo mèn izlyo' le' ryete con' ndli mènà nac con' ye'rsin'. ⁸ Huàa gu' lni. Per daa ne'gade lni nalle' tac tarte tyaa huiz no tiemp co'se' lu'pe'en daa loo mèn chó nac daa.

⁹ Ngolo tataa ndxab Jesús di'sa loo myen' huespe' Jesús, mbyan' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile.

Jesús ngua lni co' ngòc lni che'n ramad, ne.

¹⁰ Per co'se' ndale' myen' huespe' Jesús lnia, mxeen Jesús ned. Nda Jesús lnia, ne. Per ne'nglu' loode Jesús loo mèn loo xnaa. Ndxè'leque', xexte mque tee Jesús làth mèn huiz lnia. ¹¹ Le' mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel na, mēna mque tee cua'n Jesús làth mèn huiz lnia. No mbez mēna loo xtāa mēna:

—¿Pá ned ngue tee mbi'a, yey? ¿Chonon iñēde na' mbi'?

¹² No làth rye mèn co' ngua lnia, anze'fthib mèn mdoodi's cón che'n Jesús. Ndxep mèn mbez:

—Mbi'a nac mbi' ndac.

Per taandxep mèn mbez:

—Pà gac mbi'a mbi' ndac. Ndxè'leque', nquedi mbi'a mèn.

¹³ Per yende chó mèn ngli ryes ndoodi's cón che'n Jesús loo xnaaleque' tac nzyeb mēna ñèe mēna mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

¹⁴ Co'se' ngrolthe ndxàc lnia, syare' ngòo Jesús le'n templ. Mto Jesús, mblu' Jesús mèn le'n templ. ¹⁵ Sya, rye mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ante mbui' no ante gunaa cón che'n di's co' mblu' Jesús loo mèn le'n templ. No mbez mēna loo xtāa mèn:

—¿Xá mod ndxàc mbi' ba' huax con' co' ndlu' mbi' ba' loo mèn? Non na' le' mbi' ba' thidtene ne'nglide stud. ¿Cón tub yác mbi' ba'?

¹⁶ Jesús mcàb loo mēna. Ndxab Jesús:

—Cón che'n con' co' ngue lu'en loo gu' ndxè', inacte con' ndxè' cón chenen. Ndxè'leque', nac con' ngue lu'en loo gu' ndxè' cón che'n xa' co' mtel' daa loo izlyo' ndxè'. ¹⁷ Chele' chó mèn ndly'a's li xal ndly'a's Diox no xal nee lezo' Diox, leque mèn ta' cuent no ten' mèn le'n lezo' mèn ché' nac di's co' ngue lu'en ndxè' cón che'n Diox o ché' naca di's co' ndyoodizen co' alithe ndlin xtùuz xalque' ndye'th xtùuz yéquen. ¹⁸ Le' mèn co' ndyoodi's xal ndye'th xtùuz yéc mèn, mēna tataa ndli par leque xtāa mèn li con' guryath no con' guryèn loo mēna. Per mbi' co' más ndxòo yéc gac con' guryath no con'

guryèn loo Diox co' mtel' mbi', mbi'a ndlu' di's co' nac licpe' no yende chó yalgutyè' gac mbi' li mbi'.

¹⁹ ¿Ché' ilicte naca le' Moisés mtan' di's co' nac ley loo gu', cà? Mastale' mtan' Moisés di's co' nac ley loo gu', per nec thib gu' indyubdi'ste xal mbez di's co' nac ley. Chele' di's co' ngue bezen loo gu' ndxè' ilicte nac, ¿chonon ncu'a'n gu' mod guthxù' gu' daa, sya?

²⁰ Sya, mcàb mēna loo Jesús. Ndxab mēna:

—Aa. Nquée mbii yécl, ndee. ¿Chó mèn ncu'a'n mod guthxù' mèn lùu, à'?

²¹ Jesús ndxab loo mēna:

—Por mblin thib con' huiz sabd co' nac huiz descans, con'a ndli ante ngüi' gu' no ante ñaa gu' loon, ¿lé'? ²² Licpe' ba'i, Moisés mda' yalnibe' che'n circuncisión loo gu' mastale' ne'ngàcte yub Moisés co' mto mblí circuncidar mèn. Ndxè'leque', xudgool Moisés nerleque' ngòc mèn co' mblí circuncidar mèn. Por cona, gu', ne, ndli circuncidar myen'bi' bix. No yende chó mport nzo lezo' gu' mastale' huiz sabd co' nac huiz descans ndli gu'i. ²³ Cona, ngue niin loo gu': Chele' xtāa gu' ndxàc circuncidar huiz sabd co' nac huiz descans par tyubdi's gu' loo ley co' mxo'f Moisés loo gu', ¿chonon ndxecloo gu' ñèe gu' daa tac mteyaquen thib mbi' huiz sabd co' nac huiz descans, sya? ²⁴ Ne'tub rezte gu' cón chenen por cón che'n mbi' co' gunèe gu' mteyaquen huiz sabd co' nac huiz descans xal ndub rez gu' cón che'n thib mèn co' ndli con' ye'rsin' huiz sabd. Más huen, nali no namb'i li gu' xtùuz no bla's gu' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn par ñee gu' ñeene' ché' lé' nac co' mblin loo mbi' co' mteyaquen par ta' gu' cuent co' huenleque', huenque' mblin loo mbi'.

Jesús ngue ta' cuent pá ned ngro' tee ngro' yáal Jesús.

²⁵ Látha ngo ndxep mèn co'te' ngo Jesús, mèn co' ngo ban le'n ciuda Jerusalén. Mto mēna, mñibdi's mēna loo xtāa mèn:

—¿Ché' inacte mbi' ba' mbi' co' ngue tee cua'n mèn par guth mèn mbi', cà? ²⁶ Hui' gu' nexa. Mbi' ba' alanleque' ndyoodi's loo xnaa. No yende chó mbezte mèn loo mbi'. Ne'stolque', licque', no mèn co' ñibe' loo na', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo na' ndxela's, ne, le' mbi' ba' nac Crist. ²⁷ Per na' nonque' no nanee na' pá mèn mbi' ba'. Per ndxè'leque', co'se' yí'th Crist, yende chó mèn ñee pá ned ryo' tee ryo' yáal Crist, ndyac na', ¿lé'?

²⁸ Per co'se' mblin Jesús tataa nzi nii mēna làth ngue lu' Jesús mèn le'n templ, cabii ndxab Jesús loo mēna:

—Aa. Licque', ndlibe' gu' daa. No ndyac gu' naneeque' gu' pá mèn daa. Daa ne'ngalte xal nee lezon. Ndxè'leque', daa ndal loo

izlyo' ndxè' xalque' mtel' thib' xa' daa, xa' co' naban thidtene co' nac yub Diox. Per ipà libe' gu' xa'a! ²⁹ Per daa ndlibe'pe' xa' co' mtel' daa tac loo xa' ngro'en. No mtel' xa' daa.

³⁰ Sya, mbly'a's mènà nghue' mènà Jesús xal ndxe' mèn thib' pres par guth mèn Jesús. Per nec thib' mènà ne'nglide ryes nden mènà Jesús tac tarte zin tiemp co'se' ta' Diox lugar teti mèn Jesús. ³¹ Per mastale' tataa mbly'a's mèn li no mèn Jesús, huax mèn ngola's loo Jesús. Mènà ndxab loo xtàa mèn:

—¿Xá nee gu'? Co'se' yí'th Crist, ¿ché' tli Crist más yalguzye' leque co' ndli mbi' ba', cà'?

Mèn xley' farise mtel' myen' nac zin' che'n yoolau par tyenxù' myen' Jesús xal ndyen mèn thib' xa' ye'rsin'.

³² Mèn xley' farise mbìn xal nac di's co' nzi toodi's mèn xexte cón che'n Jesús. Sya, mqueltàa mènà con mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' tiempa par mtel' mènà myen' nac zin' par ya myen' nac zin' le'n templ par ya tenxù' myen' Jesús par hue' myen' Jesús loo mènà. ³³ Sya, ndxab Jesús loo myen' nac zin' co' nde tenxù' Jesús:

—Be' go non gu' taapláte huiz. No yilaa beren, biin loo xa' co' mtel' daa. ³⁴ Gu' cua'n daa yilaa. Per ya ne'zýál'te gu' daa tac gu' ne'gácte yòo co'te' gòon.

³⁵ Le' sya, mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, mènà mniibdi's loo xtàa mènà:

—¿Pá ned ya mbi' ba'? ¿Chonon mbez mbi' ne'gácte na' zýál' na' mbi'? ¿Ché' ta mbi' loo mèn nación Israel co' nzi tee re's làth mèn nación Grieg par ya lu' mbi' mèn nación Israela tya no sanglu' mbi' mèn nación Grieg, ne, cà'? Pà yila's na'i. ³⁶ Lomisque' ne, ¿cón nee di's co' ngolo gunee mbi' loo na' ba' co' nee mbi'? Gu' cua'n daa. Per ne'zýál'te gu' daa tac gu' ne'gácte yòo co'te' gòon?

Jesús ngue ta' cuent le' Xpii Natú' li loo mèn le' mèn li con' ndac loo xtàa mèn xal co'se' ndli nít co' nzo'f thib' yó'be' con' ndac loo mèn.

³⁷ Per huiz co' ngóc huiz merpe' huiz lni, huiza Jesús ngo too loo mèn. No mtetac Jesús thib' di's loo mèn. Cabii ndxab Jesús:

—Chele' chol gu' ndryo' ndlyen' lezo' yòo gu' loo cón chenen xal mèn co' ndxec lezo' par gu' mèn nít, yí'th gu' loon no daa li yo nagál lezo' gu' loo cón che'n Diox xal mèn co' mbyec tín' lezo' no ngu mèn nít par nagál yo lezo' mèn. ³⁸ Mèn co' ndxela's loon xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, loo mènà li Xpii Natú' le' mènà li huax con' ndac loo xtàa mènà xal ndxác con' ndac loo mèn co'se' ndli zin' mèn nít co' nzo'f thib' yó'be' par gaca le' xtàa mènà yòo ban noque' Diox thidtene, ne.

³⁹ Tataa ndxab Jesús loo mènà par mda' Jesús cuent cón che'n Xpii Natú' co' yòo loo mèn co' yila's loo Jesús. Le'n huiza tarte lyàa Xpii Natú' loo mèn tac Jesús tarte yáp loo bé' par gác con' roo no con' xèn loo Jesús loo bé'.

Ngóc chop ned mèn ante por cón che'n Jesús.

⁴⁰ Le' sya, ndxep mèn co' ngo làth mèn co' ngure yòn di'sa ndxab:

—Licpe' ba'i, mbi' ba' nac thib' mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox co' ndxath yí'th.

⁴¹ Taandxep mèn mbez:

—Mbi' ba' nac Crist.

Per taandxep mèn mbez:

—¿Xá mod ndly'a's gu' le' Crist nac mèn che'n thib' yèezya' che'n làaz mèn galile, yey?

⁴² Loo libr co' nac xti's Diox mbez le' Crist gác bin che'n David co' ngóc rey póla. No gác Crist xa' yèezpe' Belén co' nac leque yèez co' ngóc liz no làaz David.

⁴³ No ale por conate ngóc chop ned mèn.

⁴⁴ Làtha, ngo ndxep mèn co' mbly'a's ndenxù' Jesús. Per yende chó mèn co' nzo tya ngli ryes nden Jesús.

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ne'ndalte ngala's loo Jesús.

⁴⁵ Co'se' mbere myen' nac zin' co' nque-nap templ, ndye'th myen' ngua myen' loo Jesús, loo mèn xley' farise, no loo jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' tiempa, ndxab mèn xley' farise no mèn co' ngóc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo nguley' loo myen':

—¿Chonon ne'ngye'th node gu' mbi'a, à'?

⁴⁶ Myen' nac zin' mcàb loo mènà. Ndxab myen':

—Nu' ndyac thidteneque' yende chó mèn nzo co' ndyoodi's xal ndyoodi's mbi'a, cara.

⁴⁷ Sya, mcàb mèn co' ngóc mèn xley' farise loo myen' nac zin'a:

—¿Ché' no gu' mbla' mquedii mbi'a gu', ne, cà'? ⁴⁸ ¿Ché' yende pá ñee gu' ne'stolque' ngo ndxep mèn co' nac jef che'n nguley' no chol mèn co' nac mèn xley' farise co' ngola's di's co' ndyoodi's mbi'a, à'? ⁴⁹ Per mèn co' nziri' go co' inda'de cuent no co' ne'ñeede co' ndxab di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mandit mèn ba' too ze no too yál' tac ndxela's mèn ba' di's co' ndyoodi's mbi'.

⁵⁰ Ndoole' Nicodem co' ngua loo Jesús thib' yál', co' ngóc mèn xley' farise, ndxab loo mènà:

⁵¹ —Hui' gu' nexa. Loo ley na' ndlu' in-dxàalte teti na' thib' mbi' co'se' tarte ñee na' no non na' xá nac xquin mbi' co' mbli mbi'.

⁵² Sya, mcàb mènà loo Nicodem. Ndxab mènà:

—¿Ché' no luu nac mèn yèezya' che'n làaz mèn galile, ne, cà'? Bral no bla's co' huen huen loo libr co' nac xti's Diox. Sya, ñeel no

ta'l cuent le' le'n yèezya' co' nac ned làaz mèn galile, yende pá mbez loo libr ryo' tee ryo' yáal thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox.

Mèn mbe' thib xa'got co' ngogaa loo yal-burrid loo Jesús par quexù' mèn xa'gota loo Jesús.

⁵³ Ngoloa, thib thib mèn mxen ned, ndyàa mèn par liz mèn.

8

¹ Le' Jesús na, mxen ned, nda Jesús loo thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv co' ndub gaxte tya. ² Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mbere Jesús, ngòo Jesús le'n templ tedib vez. No ryete mèn ciuda Jerusalén mqueltàa loo Jesús. Mdub Jesús le'n templ. Mto Jesús, mbli' Jesús mèn. ³ Látha, nde no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn thib xa'got co' ngogaa loo yalburrid loo mèn. Ale mdoo mèn xa'gota xtau'the rye mèn co' nziri' loo Jesús le'n templ. ⁴ Sya, ndxab mèn loo Jesús:

—Maistr, le'pe' ngue li xa'got ndxè' yalburrid con thib mbi' ngogaa xa' loo nu'. ⁵ ¿Xá nee U', Maistr? Ley co' mxo'f Moisés loo nu' ñibe' loo nu' guth nu' thib mèn got, co' ndli yalburrid xal xa'got ndxè', con quèe. Gunee U' loo nu' cón ndxàal li nu'.

⁶ Ale asemblì mèn tataa ndxab mèn loo Jesús par ñee mèn ñeene' ché' tli Jesús con' ndly'a's mèn par tataa mod quexù' que' fals mèn Jesús. Per látha, chàa, mdub còo' Jesús loo yòo. Mque' Jesús plá di's loo yòo con cuen ya' Jesús. ⁷ Látha, tolo nzi ñibdi's mèn loo Jesús. Sya, ngo too ndé'f Jesús. Ndxab Jesús loo mèn:

—Chol gu' co' nziri' trè' co' indxàpte xquin no co' indxàpte xtol, ner gu'a fxen quèe no bga'th quèe gu' xa'got ba' no beth gu' xa' thidtene.

⁸ Mbere Jesús, mdub còo' Jesús loo yòo tedib vez. Tolo mque' Jesús taaplá di's loo yòo con cuen ya' Jesús. ⁹ Per co'se' mbin mèn co' mquexù' xa'gota di's co' ndxab Jesús loo mèn, ale le'le' mthyon mèn tac leque mèn mden' lezo' ihuente nac con' co' ngue li mèn con xa'gota. Sya, más quee lezo' mèn thib thib mèn ngro', ndyàa mèn. Ner, mèn gox mto ngro' mbii. Xisa mdoo nque rye myen'bi' co' mqueltàa no mèn. Rye mèn co' ngro'a ngòc mèn co' mquexù' xa'gota loo Jesús. Ngoloa, thidte Jesús mbyan' no xa'gota con mèn co' ngue lu' Jesús le'n templ. ¹⁰ Sya, ngo too ndé'f Jesús. Mbui' ndxè', mbui' ba' Jesús par ñee Jesús máa mèn. Ya yende chó mèn ñee Jesús nziri'. Ante xa'gota no maste ngòc xa'got co' mbyan'. Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, ¿máa mèn co' mquexù' mque' fals lùu, à? ¿Ché' nec thib mèn ne'nquexù' de no ne'nque' falste lùu, cà'?

¹¹ Sya, mcàb xa'gota. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Yende chó mèn nzo trè' co' mquexù' mque' fals daa, Tad.

Sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ne' daa ingue quexù'del. Fxen ned. Byàa par lizl nalle'. Ya ne'tolode cua'n l xquinl, ndee.

Jesús ngue li par ndyub xniì yéc mèn no par ndyub xniì lezo' mèn izlyo' loo cón che'n Diox.

¹² Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn co' be' mbyan'a:

—Nde niin tedib con' loo gu', ey: Daa nac xa' co' ndli par ndyub xniì yéc mèn no par ndyub xniì lezo' mèn loo izlyo' ndxè' loo cón che'n Diox. Mèn co' tyal yòo loo cón chenen, mèn ne'que tee bante loo con' co' nac xab izlyo' no loo con' co' nac costumbr. Ndx'leque', con' co' ndlin par tyub xniì yéc mèn no par tyub xniì lezo' mèn loo cón che'n Diox, con'a ndli par ncàb loo mèn yòo ban no mèn Diox thidtene.

¹³ Sya, ngro' nixon' ndxep mèn xley' farise co' ndxab loo Jesús:

—Leque lùu ngue ta' cuent cón che'n lùu. Per cuent co' nda'l cón che'n l ba' yende cón ntac par nu'.

¹⁴ Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Xá mod? Con' co' niin cón chenen ntacque'. Mastale' leque daa nda cuent cón chenen, daa nanee pá ned ngro'en no nanee pá ned biin yiloo. Per ndx'leque', gu' ne'ñeede no inda'de gu' cuent pá ned ngro'en. No ne' ne' ñee gu' no ne' ne' inda' gu' cuent pá ned biin yiloo. ¹⁵ Gu' más ndla's loo mèn xal nac mod co' nzi tee ban mèn loo izlyo' par quexù' gu' mèn. Per part cón chenen, yende chó loo mèn ndlasen loo izlyo' ndxè' par quexù'en mèn. ¹⁶ Per chele' daa ndlas loo mèn loo izlyo' ndxè', nalì no nambii ndlasen. Tac inacte daa thidte xa' co' ndla's loo mèn par tub rezen loo mèn. Ndx'leque', xuden Diox co' mtel' daa, thidte ndxàc ryop xud nu' par ndla's nu' loo mèn no tub rez nu' loo mèn. ¹⁷ Loo ley co' mxo'f Moisés loo gu' ndub di's co' mbez: Co'se' chop mèn co' nac testiu nda' cuent leque cón che'n thib con', ndxàal yila's mèn cuent co' nda' ryop mèn cuent. ¹⁸ Cona, ngue niin loo gu': Leque daa nac mèn co' nda' cuent cón chenen. Xuden Diox co' mtel' daa nac tedib xa' co' nda'guè' cuent cón chenen, ne.

¹⁹ Sya, mnibdi's mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—¿Máa xudl, na? ¿Pá nzo xudl?

Jesús mcàb loo mèn:

—Gu' indlibe'de daa no ne' ne' ndlibe' gu' xuden. Tac chele' gu' ndlibe'que' daa, ndlibe'que' gu' xuden, ne.

²⁰ Di's ndxè' ndxab Jesús láth ngue lu' Jesús mèn co'te' ndxòosua' caj gòn le'n templ. Yende chó mèn ngli ryes ndenxù' Jesús xal thib pres tac tarte zin hor co'se' tyactiipe' Jesús par guthxù' mèn Jesús.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn. Ndxab Jesús: Co'te' biin, gu' ne'gácte yòo gu' tya.

²¹ Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mèn tedib vez:

—Daa biique' co'te' ngro'en. Gu' cua'nque' daa no gath noque' gu' xtol gu'. Cona, ngue niin loo gu': Co'te' biin, gu' ne'gácte yòo tya.

²² Sya, ndxab mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo xtàa mèn:

—¿Ché' leque mbi' ba' guth mbi', cona mbez mèn: Co'te' biin, gu' ne'gácte yòo tya, cà'?

²³ Sya, ndxab Jesús loo mèn tedib vez:

—Lizpe' gu' no làazpe' gu' no che'npe' gu' nac izlyo' ndxè'. Per part cón chenen, lizpe'en no làazpe'en no che'npe'en nac loo bé'. Gu' nac mèn che'npe' izlyo' ndxè'. ²⁴ Por cona, ngue niin loo gu': Le' gu' gath noque' xtol gu' tac chele' gu' ne'yila'ste le' daa nacpe' Crist co' mbez mèn Crist, gu' gath noque' xtol gu'.

²⁵ Sya, mnibdi's mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mèn loo Jesús:

—¿Chóxe' nac lùu, à'?

Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Daa ya guniile' loo gu' chó nac daa axta co'se' mton, mblon yalbàn cón che'n Diox loo gu'. ²⁶ Anze'f huax con' ndlyazen niin loo gu'. No anze'f huax con' nzo par tub rezen loo gu'. Lomisque', xa' co' mtel' daa, xa' nda' cuent co' nac licpe' loon. Indyè'de xa'a. Di's co' mbinlen co' nda' xa' cuent loon, cona ndyoodizen loo mèn loo izlyo' ndxè'.

²⁷ Per ndxe'leque', mèn ne'ta'de cuent no ne'neede mèn le' Jesús ngue toodi's cón che'n Diox co' nac xudpe' Jesús loo mèn.

²⁸ Cona, tolo ndxab Jesús loo mèn:

—Co'se' que' gu' daa loo cruz no xít che gu' daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo thib cruz no too gu' cruz, axta syare' li la's gu' le' daa nac Cristpe'. No syare' ta' gu' cuent yende cón ndlin co' ante guneeete lezon. Ndxé'leque', ante ndyoodizen loo gu' xal nac di's co' mblu' xuden Diox loon. ²⁹ Tac Diox co' nac xuden co' mtel' daa, Diox thidteneque' nzo no daa. Indlá'ya'de xuden Diox daa. Xuden Diox tarte lá' daa thidten tac daa thidteneque' ndli con' co' ndxòo lezo' xuden Diox.

³⁰ Co'se' ngolo ndxab Jesús di'sa, huax mèn ngola's loo Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn. Thib ned mèn nac xin' Diox. Le' tedib ned mèn na, nac xal moz loo xtol mèn no loo xquin mèn.

³¹ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel co' ngola's loo Jesús:

—Chele' gu' thidteneque' li nèe gu' gu' loo con' guniin loo gu', licpe' ba'i, le' sya, gáque' gu' myen' xin' mté'thpe' daa, ³² par tyub xnii yéc gu' no par tyub xnii lezo' gu' loo cón che'n Diox par ta' gu' cuent cón che'n con' co' nac licpe'. Le' sya, di's co' ndyoodizen co' nac licpe' li par ta' gu' cuent inquinte li gu' chol costumbr co' ñibe' yée loo mèn, no li di's co' ndyoodizen co' nac licpe' par lá' gu' ryethe con' co' nac cón che'n xab izlyo'. Tac ryethe con'a ndli mbee ncà gu' loo cón che'n Diox.

³³ Le' sya, mcàb mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Nu' nac bin che'n Abraham. No, thidteneque' tarte gac nu' xal thib moz co' ndli yée zin' ze no yál' loo nec thib mèn. ¿Chonon mbezli: Nzo con' mbee ncà nu' loo cón che'n Diox, sya?

³⁴ Jesús mcàb loo mèn:

—Lica, na ngue nii loo gu': Ryete mèn co' ncua'n xquin no xtol, mèn nac xal moz yée loo xquin mèn no loo xtol mèn co' ñibe' loo mèn. ³⁵ Nde niin tedib con' loo gu': Hui' gu' nexa. Mèn co' nac moz loo thib patrón, mèn thidtene yende mod gac mèn mèn guliz patrón. Per ndxe'leque', thib mbyòo co' nac xgan' thib mbi', mbyòoa thidteneque' ndxòo cuent nac mèn guliz xud mbyòo. ³⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Chele' daa co' nac xgan' Diox ngue li par ryo xà' gu' loo chol costumbr no loo cón che'n xab izlyo', licpe' ba'i, yende chó cón co' nac xab izlyo' co' nac costumbr co' mbed no gu' cuee cà gu' loo cón che'n Diox. ³⁷ Daa naneque' no ndaquen cuent le' gu' nac bin che'n Abraham co' ngo ban póla. Per ale ndxe'leque', ndly'a's gu' guthxù' gu' daa tac indlé'de ndlyàa di's co' ngue niin loo gu' ndxè' le'n lezo' gu'. ³⁸ Daa ndyoodiz cón che'n con' co' mblu' xuden Diox loon. Le' gu' na, más ndxòo lezo' gu' li gu' con' co' gunee xud gu' loo gu' par li gu' cón mbez xud gu' li gu'.

³⁹ Mcàb mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Abraham nac xudgool nu'.

Jesús ndxab loo mèn:

—Chele' gu', licque', ngac bin che'n Abraham, ngap gu' mod co' ngóp Abraham, no ngli gu' xal mbli Abraham, sya, xaa. ⁴⁰ Per mastale' mbez gu' nac gu' mèn co' nac bin che'n Abraham, ale ndxe'leque', ndly'a's gu' guthxù' gu' daa. No, ndxòn gu' le' daa ngue ta' cuent co' nac licpe' co' mblu' Diox loon loo gu'. Fta' gu' cuent co' huenleque' le' Abraham thidteneque' ne'nglide xal ndly'a's gu' li no gu' daa nalle'. Por cona, inacte gu'

binpe' Abraham. ⁴¹ Gu' ndlique' cón ndli xud gu'.

Sya, mcàb mènà loo Jesús. Ndxab mènà:

—Nu' inacte xin' chop son mbi', co' nee di's, inacte nu' xin' thib xna' nu'. Thidte xud nu' ngue no nu', co' nac Diox.

⁴² Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Chele' xud gu', licque', ngàc Diox, gu' huen ngàc con daa no que'que' lezo' gu' ñee gu' daa tac daa ngro' loo Diox. Cona, ndalen loo izlyo' ndxè' no nzon trè'. Ne'ngàlen por gunee lezon. Ndxle'leque', Diox mtel' daa. Cona, ndalen loo izlyo' ndxè'. ⁴³ ¿Chonon inda'de gu' cuent no indxaa'dte gu' di's co' nde teele' ndan cuent loo gu', à? Neequen chonon indly'a'ste gu' tyal gu' gòn gu' di's co' ngue tan cuent loo gu'. Tac gu' indly'a'ste gòn di's cón che'n Diox co' ngue tan cuent loo gu'. Con'ai. ⁴⁴ Na nii loo gu': Xa' co' nac xud gu'a nac Mebizya. Le' gu' na, nac mèn co' ndli ryethe con' co' ndryo' ndlyen' lezo' xud gu' co' nac Mebizya. Mebizya ngòcle' thib xa' co' ndli par ndxuthxù' mèn xtàa mèn loo izlyo' anon ngure izlyo'. No thidteneque' indxòode lezo' Mebizya gòn Mebizya con' co' nac licpe'. Ne' ne' indxòo lezo' Mebizya tyoodi's Mebizya con' co' nac licpe'. Co'se' ndyoodi's Mebizya di's co' nac yalgutyè'túb, ngue lu' Mebizya xal nac Mebizya no xal nac mod co' ndxàp Mebizya. Tac Mebizya nape' thib xa' gutyè'. No nac Mebizya thib xa' co' ndli par ndxàc taamas mèn che'n izlyo' mèn gutyè'. ⁴⁵ Per com le' daa ndyoodi's di's co' nac licpe' cón che'n Diox, cona, ne'tyalte gu' yila's gu' di's co' ndyoodizen. ⁴⁶ Per nalle' ndlyazen ñeen chó thib gu' ñee loon le' daa ndxàp xtol. Chele' daa ndyoodi's di's co' nac licpe' cón che'n Diox, ¿chonon indxela'ste gu' loo di's co' ndyoodizen loo gu', sya? ⁴⁷ Mèn co' ngòo loo cón che'n Diox par nac mènà che'n Diox, mènà ndyal par ndxòn mènà di's co' nac xti's Diox. Per com le' gu' inacte mèn co' nzo loo cón che'n Diox, por cona, indly'a'ste gu' tyal gu' par ta' gu' nza gu' par gòn gu' di's co' ndyoodizen.

Trè' ndlu' le' Crist nzole' ndoore' gáal thib mbi' co' ngro' lèe Abraham co' ngo ban póla.

⁴⁸ Sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mènà:

—Nu' ndyac huenque' nac di's co' ngue bez nu' lool le' lùu nac thib mbi' yéezya' che'n làaz mèn samari no nzo thib xpíi ye'rsin' lool.

⁴⁹ Mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Inzode nec thib xpíi ye'rsin' loon. Ndxle'leque', con' co' ndlin ndli le' loo xuden gác con' guryath no con' guryèn. Per gu', ale ndxe'leque', indlide par gác con' guryath no con' guryèn loon. ⁵⁰ Daa incua'nte mèn co' li par gác con' guryath no con' guryèn loon. Daa nanee nzoque' thib xa' co' ncua'n mod

par li xa' gác con' guryath no con' guryèn loon. Xa'a ndub rez loo mèn co' ne'tyalte li con' guryath no con' guryèn loon. ⁵¹ Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Le' mèn co' ndyub nza no nda' mèn lugar par ndxòn mèn di's co' ndyoodizen, mènà yòo ban noque' Diox thidtene. No ne'co' xà'de Diox mènà. No ne'co' tooode Diox mènà loo Diox co'se' ngolo nguth mènà.

⁵² Le' sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mènà:

—Nase mbli la's nu' nzoque' thib xpíi ye'rsin' lool. Abraham nguth. Ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox nguth, ne. No lùu ale mbez: Mèn co' tyub nza no gòn mèn di's co' mbezen, mènà thidteneque' ne'gathte. ⁵³ Tlate ñeel nacl más xa' roo xa' xèn no más mèngool leque xudgool na' Abraham co' nguth. Abraham nguthque'. No ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox nguthque'. ¿Chóxe' mèn mbezl nacl, sya?

⁵⁴ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Chele' daa yub ndli par ndxàc con' guryath no con' guryèn loon, le' sya, con' guryath no con' guryèn co' nglin ngac loona yende cón ntaca loo Diox co' mtel' daa. Per xa' co' ndli par ndxàc con' guryath no con' guryèn loon, xa'a nac Diox co' nac xudpe'en. No nac xa' merpe' xa' co' mbez gu' nac Dioxpe' gu'. ⁵⁵ Gu' indlibe'de xa' co' nac Diox xudpe'en. Per daa ndlibe'que' xuden Diox. No chele' daa nii loo gu' indlibeden xuden Diox, sya, lalque' ndyè' daa xal ndyè' gu'. Per ndxe'leque', daa ndlibeque' Diox co' nac xuden. No ndlin cas xalque' nac di's co' ndyoodi's Diox co' nac xudpe'en loon. ⁵⁶ Abraham co' ngòc xudgool gu' póla, axta gust mbyan' lezo' Abraham láth ndub quee lezo' Abraham huiz co' gác huiz galen loo izlyo' ndxè'. Gunèeque' Abraham co'se' ngòc huiz co' mbalen loo izlyo' ndxè'. No mdyac lezo' Abraham axta plóthe cón che'n huiza.

⁵⁷ Le' sya, ndxab mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús:

—Ne' ne' tar taal cho' psi' lin' no ¿mbezl gunèelel Abraham co' ngòc xudgool na', cà'?

⁵⁸ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Lica, na nii loo gu': Ndoore' co'se' tarte gáal Abraham, nzolen.

⁵⁹ Per co'se' mbìn mènà tataa ndxab Jesús, mxen mènà quèe par gathquèe mènà Jesús. Per ale, chàa, mdyon' Jesús loo mènà. Ale ne'nda'de mènà cuent ngro' Jesús loo mènà le'n templ. Mxen Jesús ned, ndyaa Jesús.

9

Jesús mteyac thib mbi' co' ngóol sieu.

¹ Láth nda riid Jesús par ned nda Jesús, gunèe Jesús thib mbi' sieu co' ngóol sieu co'

ndub par neda. ² Myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen':

—Maistr, ¿chonon texal ngóol mbi' ba' sieu mbi', à'? ¿Ché' tac ngòp xud mbi' xtol xud mbi' no ngòp xna' mbi' xtol xna' mbi' cona ngóol mbi' sieu o ché' naca por xtolpe' mbi', cona ngóol mbi' sieu, cà'?

³ Jesús ndxab loo myen':

—Aa que tont gu' se. Ne'ngáalte mbi' ba' sieu por xtolpe' mbi'. Ne' ne' ngáal mbi' sieu por xtol xud mbi' no por xtol xna' mbi'. Ndxé'leque', mbi' ba' ngóol sieu par ryo xo'f con' ndxác Diox li Diox loo mèn loo xnaa loo mbi'. ⁴ Ndxáalque' lin zin' co' nac rsin' xa' co' mtel' daa láth be' ngue tee'en loo izlyo' ndxé' xal ndli mèn zin' ndxáal ze co'se' ntenii xnií huiz. Tac yé' huize' gáca loon xal co'se' nde yál' loo izlyo' no yende chó mèn gác li zin' hora. ⁵ Cona, niin loo gu': Láth be' nzon loo izlyo' ndxé' nac daa xa' co' ndli par ndyub xnií yéc mèn no par ndyub xnií lezo' mèn co' nziri' loo izlyo' ndxé' loo cón che'n Diox.

⁶ Ngolo gunii Jesús di'sa loo myen' xin' mté'th Jesús, msuc Jesús loo yòo. No mcos Jesús chu'th ben loo yòo con rsuc Jesús. Ngoloa, mtà Jesús bena ngudloo mbi' sieua. ⁷ Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi'a:

—Huàa tech ngudlool ro tanc co' lèe Siloé ba'. Di's Siloé nee di's ntel' mèn mèn.

Sya, xex xex nda mbi' sieua ro tanc. Ngua tech mbi' ngudloo mbi'. Co'se' mbere mbi', ndye'th mbi' loo Jesús, ndxe'sleque' ngüi' mbi'. ⁸ Sya, rye mèn co' nzi'f liz gax co'te' ndub liz xud mbi' no rye mèn co' gunèe mbi' ndoore' xyal' ngudloo mbi', mèn ndxab loo xtàa mèn:

—¿Ché' inacte mbi' ba' mbi' sieu co' ndyub ña'b gòn, cà'?

⁹ Sya, mbez ndxep mèn loo xtàa mèn:

—Aa. Mbi' ba'i.

Per taandxep mèn mbez:

—Tyé'. Inacte mbi' ba' mbi'a, yey. ¿Ché' indyacte gu' te' ñaa mbi'a ñaa mbi' ba', ¿lé'?

Per yub mbi' sieu mbez loo mèn:

—Daaai. ¿Ché' ngue li gu' cuent inacte daa mbi'a, cà'?

¹⁰ Sya, mnibdi's mèn loo mbi' sieua. Ndxab mèn loo mbi':

—¿Xá mod ngòca lool? ¿Chonon ngüi'lel nalle', sya?

¹¹ Mbi' mcàb loo mèn. Ndxab mbi':

—Mbi' co' lèe Jesús mcos chu'th ben loo yòo. Ngoloa, mtà mbi' ben ngudloon. No gunee mbi' loon: Huàa tech ngudlool ro tanc che'n Siloé ba'. Ngua techen ngudloon. No co'se' ngolo mtechen ngudloon, chàa, ndxe'sleque' mbui'en.

¹² Sya, mnibdi's mèn loo mbi'. Ndxab mèn:

—¿Pá nzo mbi' co' lèe Jesús nalle', à'?

Mbi' sieua mcàb:

—Ne no. Ne'needen pá nzo mbi'.

Mèn xley' farise noo noo mnibdi's cón che'n Jesús loo mbi' co' ngóol sieu.

¹³ Sya, mbe' mèn mbi' co' ngóol sieua loo mèn xley' farise. ¹⁴ Huiz co'se' mcos Jesús ben no mxal' Jesús ngudloo mbi' sieua, huiza ngòc huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. ¹⁵ Sya, mbere mèn xley' farise, mnibdi's mèn loo mbi'a tedib vez:

—¿Xá mod ngòc mxyal' ngudlool par ngüi' l nalle', à'?

Ndxab mbi' loo mèn:

—Mbi' co' lèe Jesús mtà chu'th ben ngudloon. Ngoloa, ngua techen ngudloon. Cona, ndxe'selque' ngüi'en nalle'.

¹⁶ Sya, ndxab ndxep mèn xley' farisea loo mbi' co' ngóol sieu:

—Mbi' co' mbi con'a con lùu, mbi'a inacte mèn che'n Diox tac indlide mbi' cas huiz sabd co' nac huiz descans.

Per taamas mèn mbez:

—Per ¿xá ngobe' gu' xá mod gác thib mbi' co' ndxáp xtol li mbi' yalguzye' co' ngòc loo mbi' ba', yey?

No ale leque mèn xley' farise ngro yoo di's láth xtàa mèn. ¹⁷ Per indryo'de lezo' mèn xley' farise ngòc con'a loo mbi'a. Mbere mèn, mnibdi's mèn loo mbi' co' ngóol sieu tedib vez:

—Lùua, ¿cóon tolo ñeel loo nu' cón che'n mbi' co' mbi mdyub xnií ngudlool, à'?

Mbi' co' ngòc sieu ndxab:

—Pues part cón chenén, ndyaquen mbi' nac xa' co' nde'th di's co' ndxab Diox, xàa.

¹⁸ Nde nixon', thidteneque' ne'ndalte mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ngala's mèn le' mbi'a ngòc sieu no hora ngüi'le' mbi'. Ne'ngro'de lezo' mèn con'a. Mbi' mèn par ngua rez mèn xud mbi' no xna' mbi' co' ngüi'le'. ¹⁹ Sya, mnibdi's mèn loo xud mbi' no loo xna' mbi'. Ndxab mèn:

—¿Ché', licque', nac mbi' ndxé' xgan' gu' co' mbez gu' ngóol sieu, cà'? Chele'i tataa nac, ¿xá mod ngòca loo mbi' ngüi' mbi nalle', sya?

²⁰ Mcàb xud mbi' no xna' mbi' loo mèn. Ndxab ryop xa':

—Nu' nanee le' mbyòo ba' nac xgan' nu'. No, lica, anon ngóol mbyòo sieu mbyòo.

²¹ Per nalle' nu' ne'ñeede no ne'ta'de nu' cuent xá mod mdyub xnií ngudloo mbyòo par ngüi' mbyòo. Ne' ne' ñee nu' no ne' ne' ta' nu' cuent chó mbi par mdyub xnií ngudloo mbyòo par ngüi' mbyòo. Mbyòo ngoxle'. Bnibdi's gu' loo mbyòo. Leque mbyòo ta' cuent cón che'n mbyòo loo gu'.

²² Ale tataa ndxab xud mbi' no xna' mbi' loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel tac nzyeb ryop sa' l xa' ñee xa' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Tac mèn mbi mandad no

mdoodi'sle' mènà chele' chol mèn co ro le' Jesús nacque' Crist, ale co' chug mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mènà le'n sinagog. ²³ Por cona, ndxab xud mbyòo no xna' mbyòo loo mènà: Bnibdi's gu' loo mbyòo cón che'n mbyòo. Mbyòo ngoxle'.

²⁴ Sya, ale mbere mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, ngurez mènà mbi' co' ngóc sieu tedib vez. Ndxab mènà loo mbi' co' ngóc sieu:

—Fte'th Diox loo nu', ¿ché', licque', mbi' co' lèe Jesús mbli par mdyub xnii ngudlool, cà? Nu' indxela'sta. Tac nu' nanee le' mbi' co' lèe Jesús nac thib mbi' co' ndxàp xtol.

²⁵ Mcàb mbi' loo mènà. Ndxab mbi':

—Tyoxca, lica; ba'se ne'needen ché' nac mbi' thib mbi' co' ndxàp xtol, o ché' inacte mbi'i. Thidte con' nanee. No ndan cuent cón chenen anon co'se' ngóol daa, daa sieu. No nalle' ale ngüi'en.

²⁶ Mbere mènà, mnibdi's mènà loo mbi' tedib vez. Ndxab mènà loo mbi':

—¿Cón mbli no mbi'a lùu? ¿Xá mod mbli mbi' par mdub mbi' xnii ngudlool par ngüi' l nalle', à'?

²⁷ Mbi' co' ngóc sieua mcàb loo mènà. Ndxab mbi':

—Na ya guniila loo gu' no indyub nzade gu' ne' ne' indli gu' cas co' guniin loo gu'. ¿Chonon lya's gu' beren tan cuent loo gu' tedib vez? ¿Ché' ndly'a's gu' gac gu' xin' mté'th mbi', ne, cà'?

²⁸ Per co'se' mbìn mèn tataa ndxab mbi' co' ngóc sieu loo mènà, ngocloo mènà no ndxab mènà ngóc nguàal di's loo mbi':

—Lùu nac xin' mté'th mbi'a. Per part cón che'n nu', nu' nac xin' mté'th Moisés. ²⁹ Nu' nanee le' Diox mdoodi's no Moisés. Per mbi'a, ne'neede nu' pá ned ngro' tee ngro' yáal mbi'a.

³⁰ Mcàb mbi'a loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Ndxab mbi'a:

—Licpe' ba'i, ale xèe ngüi'en no xèe ñaan loo gu' tatua' mbez gu' loon no ne'ta'de gu' cuent pá ned ngro' tee ngro' yáal mbi'a. Per mbi'a mbli par mdyub xnii ngudlool par ngüi'en. Ngolo cuent. ³¹ Na' nda' cuent co' huenleque' le' Diox indyub nzade no indxònte Diox ro mèn co' ndxàp xtol. Ante ndyub nza Diox no ndxòn Diox ro mèn co' mbez Diox no mèn co' ndli co' nee lezo' Diox. ³² Axta huiz co'se' mto ngure izlyo' no axta huiz nalze tarte yath no yèn loo izlyo' ngo thib mbi' co' ndli ndyub xnii ngudlool thib mèn co' ngóol sieu. ³³ Chele' mbi'a ne'ngro'de loo Diox nec thib con' ne'gácte mbi' li mbi', ngobe'en.

³⁴ Per co'se' mbìn mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel tataa ndxab mbi' co' ngóol sieua loo

mènà, sya, ndxàb mènà loo mbi' co' ngóol sieu:

—¿Lùu co' anon ngóol no huax xtol lùu ndly'a's lu' nu', cà'? Xexte tee càa ned, byàa. Gro' trè'.

No ale mzii mchep mènà mbi'. Mblo' mènà mbi' le'n sinagog.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ncuau yéc no co' ncuau lezo' loo cón che'n Diox.

³⁵ Co'se' mbìn Jesús le' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mblo' mènà mbi' no mzii mchep mènà mbi' le'n sinagog, ngua cua'n Jesús mbi'. Co'se' mzyál' Jesús mbi', ndxab Jesús loo mbi':

—¿Ché' ndxela's lùu loo mbi' co' nac xgan' Diox, à'?

³⁶ Mcàb mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, guneé U' loon chó xa' nac xgan' Diox par yilazen loo xa'.

³⁷ Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Lùu gunèele' xa'a. Daa co' ngue toodi's nol, leque yub daa nac xa'a.

³⁸ Sya, yende izlyo' mdub xib mbi' co' ngóc sieua loo Jesús. No mcòo' mbi' yéc mbi'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Ndxelazen le' U' nac xgan' Diox, Tad.

³⁹ Ngoloo, chàa, ngro' di's ro Jesús. Ndxab Jesús loo mbi'a:

—Daa ndal loo izlyo' ndxé' par tub rezen cón che'n mèn no par ta' mèn cuent nal nac mèn loo izlyo'. No ndalen par lin le' loo ryate mèn co' nac xal mèn sieu loo cón che'n Diox, daa li par tolo tyub xnii yéc mèn no par tolo tyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox. No lin le' mèn co' nde'f di's co' ndli cuent anze'f ndxác mèn cón che'n Diox, mènà gac xal mèn sieu loo cón che'n Diox.

⁴⁰ Per ndxep mèn farise co' be' mbyan' con Jesús mbìn di's co' ndxab Jesús. Co'se' mbìn mènà di's co' ndxab Jesús, ndxab mènà loo Jesús:

—Tlate ñeel no nu' nac xal mèn sieu, ¿lé'?

⁴¹ Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Chele' gu' ngac xal mèn sieu loo cón che'n Diox, ne'ngàpte gu' xtol gu' loo Diox. Per com le' gu' mbez huen huen nda' gu' cuent cón che'n Diox, ¿lé'?, cona, ngue bezen loo gu', por derech, ndxàp gu' xtol gu' loo Diox.

10

Jesús mtetac loo mèn cón che'n Diox, no cón che'n Jesús, xal thib corral co'te' ndxòo no ndryo' mbacxil'.

¹ Jesús ndxab loo mèn:

—Nde tetaquen thib di's loo gu' co' nac cón chenen xal thib pastor co' ndyoo ner loo mèn co' ndyal ndxòo loo cón che'n Diox. Gu' nonque' no nda'que' gu' cuent le' mèn co' indxòode thib lite ro corral mbacxil' xal

thib pastor, per ndxe'leque', ndxòò mènà thib lad xís corral, mènà nac huan' no xexte ndli huan' mènà. ² Per mbi' co' ndxòò thib lite co'te' ndxòò no co'te' ndryo' mbacxil' corral, mbi'a nac pastor co' nquenap no co' nqueno mbacxil'. ³ Nde nxon', mbi' co' nquenap ro puert corral na, mbi'a nxal' ro puert corral par yòò no ryo' pastor. Le' mbacxil' co' nzo corral na, luega ndxòn ro pastor no ndxòn xti's pastor no ndlibe' mbacxil' pastor. No ndub lèe pastor lèe thib thib mbacxil'. No ngo' pastor mbacxil' le'n corral. ⁴ Co'se' ndxelo ngo' pastor ryete mbacxil' le'n corral, ndyoo ner pastor loo mbacxil'. Le' mbacxil' na, thidte nqueltàa. Ndyoo nque mbacxil' xís pastor tac ndxòn mbacxil' ro pastor. ⁵ Per chele' thib mbi' co' nac mèn co' indlibe' de mbacxil' tyoo ner loo mbacxil', mbacxil' ne'tyoo nquede xís mbi'. Ndxé'leque', xyon' mbacxil' loo mbi' tac indxònte mbacxil' ro mbi'.

⁶ Taandxè' mtetac Jesús di's loo mèn. Per mènà ne'nda'de cuent no axta ne' ne' ñee mènà cón nee di's co' ndxab Jesús loo mènà.

Trè ndlu' le' Jesús nac xal thib pastor ndac.

⁷ Le' sya, mbere Jesús, ndxab Jesús loo mènà tedib vez:

—Licpe' ba'i, na bere tetac tedib di's loo gu' co' nac cón chenen no co' nac cón che'n Diox: Daa nac xal thib puert che'n thib corral co'te' ndxòò no ndryo' mbacxil'. ⁸ Ryete mèn co' mbi'th lu' tedib xley' co' nac che'n Diox ndoore' galen, mènà ngòc xal huan' loo cón che'n Diox. Mbli mènà loo hues xtàa mènà loo cón che'n Diox xal ndli huan' huan'. Per mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa, mènà ne'ngònte di's ro mèn co' mbi'th nerla par ngli mènà cas loo mènà. ⁹ Daa nac xal thib puert che'n thib corral. Chól mèn co' ndyal yòò loo cón chenen xal ndxòò no ndryo' mbacxil' corral, mènà lyá' loo con' ryes. Loon nac mènà xal mbacxil' co' ndxòò no ndryo' corral. Quenapen mènà xal co'se' nqueno no nquenap thib pastor mbacxil' ned nzi tee yuhua mbacxil'.

¹⁰ Mèn co' nac xal huan' loo cón che'n Diox, ante ndxi'th mènà par co' xà' mènà mèn loo cón che'n Diox xal co'se' ndli huan' huan' che'n mèn no xal co'se' ndxuthxù' mèn xtàa mèn no xal co'se' stelux mèn xtàa mèn tant nayi' mèn. Per ndxe'leque', daa ndal par lin que no mèn thib yalnaban ndac axta plóthe loo cón che'n Diox. ¹¹ Por cona, ngue niin loo gu': Daa nac xal thib pastor ndac. Por nac daa xal thib pastor ndac, ale gath daa por cón che'n mèn co' ndyal yòò loo cón chenen, mèn, co' nee di's, nac xal mbacxil' che'n pastor. ¹² Lomisque' ne, thib xa' co' ndxax ncàa co' nqueno no co'

nquenap mbacxil', xa'a ndxax ncàa por in-acte xa' pastorpe' che'n mbacxil'. No inacte mbacxil' mbacxil'pe' xa'. Tac co'se' ñee xa' nde mbée, ndxe'leque', nxyon' xa' no ndlá' xa' mbacxil'. Le' sya, ndyac lezo' mbée, ndyen mbée mbacxil'. No ndli mbée par ndrye's mbacxil' pál. ¹³ Per xa' co' ndoo lite ndxax ncàa co'se' ñee xa' nde mbée loo mbacxil', xa'a nxyon' tac nac xa' thib xa' co' alithe ndxax ncàa. Indyóode xa' no ne' ne' indlyat lezo' xa' ñee xa' mbacxil' co' mblá' xa' loo mbée.

¹⁴⁻¹⁵ Per ndxe'leque', daa nac xal thib pastor ndac. Xalque' ndlibe' xuden daa no nda' xuden cuent cón chenen, daa, ne, ndlibe' xuden no ndan cuent xal nac xuden. Lomisque' mod ne, ndliben no ndan cuent cón che'n mèn co' ndyal ndxòò loo cón chenen, mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa. Por cona, tan yalnaban daa loo yalguth por cón che'n mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa.

¹⁶ Tolo mtetac Jesús di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—Ngue non taamas mèn co' nac xal mbacxil', mèn co' inacte mèn nación Israel, co' nee di's, nac tedib corral mbacxil'. No naquingue' lin par thidte queltàa mènà loo cón chenen par yòò mènà loo cón chenen. Le' sya, mèn co' nac xal mbacxil' co' inacte che'n corral ndxè', mènà gòn ron no tyubdi's mènà con' gaben loo mènà. Le' sya, thidte gac mèn co' nac xal mbacxil' che'n tedib corrala con mèn co' nac xal mbacxil' che'n corral ndxè' con thidte xa' co' nac pastor co' nquenap no co' nqueno mbacxil'a.

¹⁷ Anze'f nque' lezo' xuden ñee xuden daa tac daa ta lugar quée yalguth loon. No yiloo beren, ryo xban daa tedib vez. ¹⁸ Yende chó mèn gac guth daa. Ndxé'leque', leque daa li par quée yalguth loon xal nee lezon. Na ndxàp con' la's niin no ndxàpen con' la's yan par leque daa ñibe' par gath daa. No ndxàpen con' la's niin no la's yan par leque daa ñibe' par beren, ryo xban daa tedib vez. Con'a nac co' mnibe' xuden Diox loon par lin.

¹⁹ Co'se' mbin mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel tataa ndxab Jesús loo mèn, mbere mènà, ngure yoo di's mènà tedib vez. No ale por cona'te mbli ngòc mènà chop ned mèn. ²⁰ No ale huax mèn mbez loo xtàa mèn:

—Chele' gu' ndli cuent thib xpíi ye'rsin' nzo loo mbi' no nquée mbii yéc mbi', ¿chonon nda' gu' lugar ndxòn gu' di's co' mbez mbi' loo gu', sya?

²¹ Per taandxep mèn mbez:

—Yende chó mèn nzo co' nzo xpíi ye'rsin' loo co' gac tyoodi's tatua'. ¿Ché' ndli gu' cuent le' thib mèn co' nzo xpíi ye'rsin' loo li par hui' thib mèn sieu, cà'? Yende xàa.

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner; no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mcà di's cón che'n Jesús no mtè'b mènà Jesús.

²² Co'se' mbli mèn ciuda Jerusalén thib lni, lni co' mbli mèn par mte' lezo' mèn co'se' mbli mènà stren templ, le'xque' tiempa ngòc tiemp xil'. ²³ Le' Jesús na, nda ndye'th, ngue tee ta' vult le'n templ co'te' ndub portal co' mbez mèn portal Salomón. ²⁴ Láth nda ndye'th Jesús ngue tee go Jesús vult le'n templ, mtau' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mènà loo Jesús:

—¿Axta pól yilo lil par ya ne'gànte lezo' nu' cón che'n l no par ta' nu' cuent no ñee nu' ché', licque', nac lùu Crist o ché' ilicta? Per nalle' ndly'a's nu' ñeel loo nu' ¿ché', licque', nac lùu Crist o ché' antaa nzo'f di's, à'? Guneei loo nu' loo xnaa thidtene par yila's nu' cón che'n l.

²⁵ Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Na guniila loo gu'. Ne'ngala'ste gu' con' guniin loo gu'. Ryethe con' co' mbli xal mñibe' xuden Diox par lina, leque con'a ndlu' cón chenen par ñee gu' no ta' gu' cuent chó nac daa. ²⁶ Per ndxe'leque', gu' indxe'la'ste loo con' ndlin tac inacte gu' mèn, co' nee di's, nac mbacxil'pe' daa xal guniilena loo gu' pezea. ²⁷ Le' mèn co' ndyal yòo loo cón che'n mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa, mènà ndxòn di's ron. Daa ndlibe mènà. No huen huen ndan cuent cón che'n mènà. Mènà ndlique' co' ñibe'en loo mènà. ²⁸ Le' sya, daa lique' par yòo ban no mènà Diox thidtene yiloo. No thidteneque' ne'co' xà'de Diox mènà no ne'co' toode Diox mènà loo Diox yiloo. Yende chó mèn co' mènà loo cón chenen. ²⁹ Xuden Diox co' mbli par mdyal mèn yòo mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa loo cón chenen, xuden Diox nac más xa' roo xa' xèn loo alux con'. Nec thib mèn ne'gácte co' mèn co' nac xal mbacxil'pe' daa loo cón che'n xuden Diox. ³⁰ Daa ngue nii loo gu': Ryop nu' xuden Diox thidte nac nu'.

³¹ Le' sya, mbere mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, mxen mènà quèe par gath quèe mènà Jesús tedib vez. ³² Láth mbly'a's mènà nden mènà quèe par gath quèe mènà Jesús, ndxab Jesús loo mènà:

—Nde teelee' ndlin huax con' ndac loo gu' co' nac con' co' mbli xuden Diox par ndxàpen con' la's niin no la's yan par lina. ¿Por chó cón che'n con' ndac co' mbliin loo gu'a ndly'a's gu' gath quèe gu' daa, sya?

³³ Sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. Ndxab mènà:

—Ne'gath quèede nu' lùu por cón che'n huax con' ndac co' ndlil. Ndxé'leque', nu' gath quèe lùu tac nazab nac co' ndlil. Ale ñii yèel ñii tìl cón che'n Diox. Nu' ngüi' nacl thib

mbi' xalque' nu'. No ale, ndxàcl xal Diox loo nu'.

³⁴ Sya, ndxab Jesús loo mènà:

—Loo libr co' nac ley co' ngue no gu' ndub di's co' mbez mèn ndxab Diox. Mbez di'sa: Ryete gu' nac mèn co' ndxàal li chol mèn cas loo xal li mèn cas loo Diox. ³⁵ Cona, daa ngue nii loo gu': Na' nanee le' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox yende mod quith no mèn. No yende mod cà di's mèn di'sa. Yub Diox mblo lèe ndxè' loo mèn co' ndxòn di's co' ndxab Diox le' mènà nac xalque' Diox. ³⁶ Chele' Diox mblo' xà' daa par mtel' Diox daa ndalen loo izlyo', ¿xá mod gac ñee gu' loon le' daa nazab ñii yèe ñii tìl cón che'n Diox tac guniilen loo gu' le' daa nac xgan' Diox, sya? ³⁷ Chele' daa indliel xal ndli xuden Diox, ne'yila'ste gu' loon. ³⁸ Per chele' daa ngue lique' xal ndli xuden Diox, mastale' indxela'ste gu' loon, gola's gu' loo zin' co' ndlin par ñee gu' no yila's gu' le' xuden Diox nzo loon no nzoquen loo xuden Diox.

³⁹ Le' sya, mbere mènà, mbly'a's mènà ndenxù' mènà Jesús tedib vez. Per ale, chàa, mdyon' Jesús loo mènà.

⁴⁰ Sya, mxen Jesús ned. Mbere Jesús, nda Jesús par ned ro yó'be' Jordán co' nac ned ndlyen huiz. Ngo Jesús pláte huiz co'te' mbli Juàn bautizar mèn ndoore' yì'th Jesús. ⁴¹ Huax mèn nda nque xis Jesús par neda. Mbez mèn no ndyoodi's mèn:

—Licpe' ba'i, cara, mastale' ne'nglu'de Juàn Bautist no ne'nglide Juàn Bautist nec thib yalguzye' loo mèn, per ryete di's co' gunee Juàn cón che'n mbi' ba' licque' ngòc di's co' gunii Juàn loo mèn.

⁴² Por cona, huax mèn ngola's loo Jesús co'te' ngo Jesús.

11

Trè' ndlu' xá mod nguth thib mbi' co' ngro' lèe Lars.

¹ Le'n huiza, mxac len thib mbi' co' ngro' lèe Lars. Mbi' ngòc mbi' yèez Betañ. Mbi'a mque no chop fta'n co' ngro' lèe Mari no Mart co' ngòc leque mèn yèeza. ² Pues Mari co' ngòc fta'n Lars co' mxac lena, Maria ngòc xa'got co' mblath thib loo aceit co' anze'f nazi' ndly'a' nii Tad Jesús. No ngoloa mte-cui's Mari nii Jesús con' yis yèc Mari. ³ Por mxac len Lars, mtel' ryop bél myen' fta'n Lars mèn co' ngua loo Jesús. Ndxab mèn co' ngua mandada loo Jesús:

—Tad, nu' nde li avis loo U' le' amiu U', Lars, ndyac len, cara.

⁴ Co'se' mbin Jesús di'sa, ndxab Jesús loo mèn co' ngua mandada:

—Yilíiz co' ndyac Larsa, inacte yilíiza co' li par gathpe' Lars. Ndxé'leque', le'i nac par yath yèn cón che'n con' roo con' xèn che'n

Diox loo mèn no par ryo xo'f loo mèn cón che'n con' roo con' xèn co' nac cón chenen loo mèn, daa co' nac xgan' Diox.

⁵ Mastale' nque' lezo' Jesús ñee Jesús Mart no Mari, bél Mart, no Lars, ⁶ co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mèn co' ngua mandad le' Lars ndyac len, asembli Jesús, ne'ngade Jesús luega xal mbly'a's ryop bél myen' ftan' Lars. Mbyan' Jesús co'te' ngo Jesús taachop huiz. ⁷ Ngolo nguri'th chop huiza, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nda na' par ned le'n yèez co' nac yèezya' che'n làaz mèn jude tedib vez, cara.

⁸ Per myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Maistr, pente ndxàc plá huiz mbly'a's mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel mcua'n mèn mod nguth mèn U' con quèe. No ale ñndly'a's U' ya U' par neda tedib vez, cà'?

⁹ Mtetac Jesús thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': ¿Ché' ilicte si' fchop hor nac thib huiz, cà'?' Hui' gu' nexa. Chele' thib mèn ndyee ndxáal ze, mèn indxezi'fte no indxega'ste mèn ned nda mèn tac xnii huiz nteni' loo mèn ned nda mèn. ¹⁰ Per mèn co' tyee nii nacua'u, mèn ndxezi'fque' no ndxega'sque' mèn loo con' tac yende xnii co' nteni' loo mèn ned nda mèn.

¹¹ Ngolo tataa ndxab Jesús di's loo myen', ndxab Jesús loo myen':

—Lars co' ndxàc amiu na' naxyàt. Per nalle' daa ga lo' mcal' loo Lars.

¹² Sya, ndxab myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús:

—Tad, chele' Lars naxyàt, peser más ndoo yath ndac Lars, ¿lé'?

¹³ Di's co' ndxab Jesús loo myen' nee di's le' Lars nguthle'. Per myen' xin' mté'th Jesús mbli xtùuz le' Jesús ngue yab loo myen' le' Lars naxyàt tac ndoo yath ndac Lars. ¹⁴ Le' sya, clar mda' Jesús cuent loo myen'. Ndxab Jesús:

—Lars nguthle'. ¹⁵ Per con' co' más ndyac lezon tac yende daa tya. Más huen tataa ngòca loo Lars por cón che'n gu' par hui' gu' con' lin loo Lars par tataa mod más yila's gu' loon. Ya' gu' nda na' par ñee na' máa thebol Lars.

¹⁶ Sya, ndxab Max, co' mbez mèn Cuach, loo myen' xtàa xin' mté'th Max:

—Nda no na' Jesús, yey, par gath no na' Jesús tya.

Trè' ndlu' le' Jesús ngo xban mèn. No ndli Jesús par yòo ban no mèn Diox thidtene.

¹⁷ Co'se' mzin Jesús con myen' liz thebol Lars, ndxàcle' thap huiz ngua ca's mèn thebol Lars. ¹⁸ Nde nxon', gaxte tya nziri' yèez Betañ' par ciuda Jerusalén. Nziri'que' yèez

Betañ com chop mil narol metr, peser, loo ciuda Jerusalén. ¹⁹ Le'pe' sya, huax mèn yèezya' che'n làaz mèn jude mbi'th too naa no mbi'th tegán mèn lezo' Mart no Mari por cón che'n thebol Lars. ²⁰ Co'se' mbìn Mart le' Jesús ndele', ngro' Mart, ngua càa ned Mart Jesús. Le' Mari na, mbyan' no rye mènà yòo.

²¹ Lueg ndxab Mart loo Jesús:

—Tad, chele' U' ngo no nu' trè', ngobe'en ne'ngathte ftanen. ²² Per nalle' naneequen le' Diox li ryete con' co' ña'b U' loo Diox.

²³ Ndxab Jesús loo Mart:

—Fta'n l ryo xban, ey.

²⁴ Mart ndxab loo Jesús:

—Aa, Tad, daa naneeque' le' ftanen ryo xban. Per axta co'se' gac lult tiemp loo izlyo' co'se' ryo xban mèn nguth axta syare' ryo xban ftanen, ndyaquen.

²⁵ Jesús ndxab loo Mart:

—Daa nac xa' co' ngo xban mèn. No nac daa xa' co' ndli par yòo ban no mèn Diox thidtene. Le' mèn co' ndxela's loon, mastale' gath mèn, daa li le' mènà yòo ban no Diox thidtene yiloo. ²⁶ Ryete mèn co' naban nalle' no ndxela's mèn loon, co'se' gath mèn, mènà yòo ban no Diox. Ne'ryo xà'de mènà loo Diox thidtene. ¿Ché' ndxela'sl di's co' ngue niin lool ndxè', Mart?

²⁷ Mart ndxab loo Jesús:

—Aa, Tad, ndxelasquen di's co' mbez U'. No ndxelasquen le' U' nac Crist co' nac xgan'pe' Diox co' ndxath yi'th loo izlyo'.

Trè' ndlu' le' Jesús mbìn' ro bá' che'n thebol Lars.

²⁸ Ngolo ndxab Mart di'sa, nda chez Mart Mari, bél Mart. Xexte ndxab Mart loo Mari:

—Maistr mzinle' trè'. No mtel' Maistr daa par ndal xinl. Ya neel cón ndly'a's Maistr.

²⁹ Texal mbìn Mari di's co' ndxab Mart, yende izlyo', ngo too nde'f Mari. Ngua Mari co'te' nzo Jesús. ³⁰ Co'se' ngua Mari co'te' nzo Jesús, tarte yòo Jesús le'n yèez Betañ. Tatabe' nzo Jesús co'te' ngua toodi's no Mart Jesús. ³¹ Co'se' gunèe mèn yèezya' che'n làaz mèn jude co' ngo no Mari no co' nzi tegán lezo' Mari liz Mari yende izlyo' ngo too nde'f Mari no ngro' Mari nda Mari, mdoo nque mènà xis Mari. Tac mbli mènà xtùuz peser nda yón' Mari ro ye'r co'te' mblo mèn thebol Lars.

³² Per texal mzin Mari co'te' nzo Jesús, mdub xib Mari no mcootloo Mari xan' nii Jesús. Ndxab Mari loo Jesús:

—Tad, chele' U' ngo trè', ne'ngathte ftanen, ngobe'en.

³³ Co'se' gunèe Jesús ndxon' Mari no ndxon' rye mèn yèezya' che'n làaz mèn jude co' mzin no Mari loo Jesús, anze'f mxi yéc no mxi lezo' Jesús. No mbyàa mbye'th lezo' Jesús. ³⁴ Látha, ndxab Jesús loo mènà:

—¿Pá mer mblo gu' thebol, à'?

Sya, ndxab ryop bél myen' loo Jesús:
—Tad, ya' U' nda na'. Sya, hui' U' pá mblo nu' thebol.

³⁵ Sya, ale no Jesús mbín'. ³⁶ Co'se' gunèe mèn gulàaz che'n làaz mèn jude mbín' Jesús, ndxab mèna loo xtàa mèna: Hui' gu' nexa. Susque' mque' lezo' Jesús fièe Jesús Lars. Ale no Jesús ndxón'.

³⁷ Sya, ndxab plá mèna loo xtàa mèn:
—Mbi' ba' mbli par ngüi' mbi' sieua. ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ne'ngacte mbi' ba' ngli mbi' par ne'ngathte Lars chele' mbi' ngo trè', cà'?

Jesús mblo xban thebol Lars loo mèn.

³⁸ Mbere Jesús, mbyàa mbye'th lezo' Jesús. No mxi'yéc no mxi'lezo' Jesús tedib vez. Mbii gax Jesús ro ye'ra. Ye'ra ngòc thib quèe lyo'. Mtau' mèn ro ye'ra con thib quèe laj. ³⁹ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri'a:

—Fteche gu' quèe ro ye'ra'.

Per Mart co' ngòc fta'n thebol Lars ndoole' ndxab loo Jesús:

—Tad, ya ndlyale' thebol, ngobe'en, tac ndxàde' thap huiz nguth thebol.

⁴⁰ Jesús ndxab loo Mart:

—¿Ché' ne'ngniiden lool gozea chele' lùu yila's loon no loo con' lin, fièel con' roo no con' xèn che'n Diox co' lin loo Lars, cà'?

⁴¹ Sya, mteche mèn quèe co' ndoo nau' ro ye'ra co'te' mblo mèn thebol Lars. Ngolaa, mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús:

—Pay, Diox quix U' tac U' mbinque' di's co' guniin loo U'. ⁴² Daa naneeque' le' U' ndxónque' co' mbezen loo U'. Per por cón che'n rye mènley' co' nziri' dib vuelt loon nalle', taandxè' ngue niin loo U' par yila's mèn le' U' mtel' daa.

⁴³ Ngolo tataa ndxab Jesús loo Diox xud Jesús, cabii ndxab Jesús:

—Lars, gro' co'te' nzol ba', ey.

⁴⁴ Sya, Lars co' nguth ngro' too ro ye'ra. Ale nabix lar' ya' Lars no nii Lars. Nzo thib panid loo Lars, ne. Jesús ndxab loo mèna:

—Fteche gu' lar' co' nabix ya' Lars no nii Lars no loo Lars. No bla' gu' bii Lars.

Mèn co' fiibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel thidte ngòc. No mbli nèe mèna lezo' mèna par guth mèna Jesús.

(Mt. 26.1–5; Mr. 14.1–2; Lc. 22.1–2)

⁴⁵ Por cón che'n yalguzye' co' mbli Jesús loo thebol Lars, anze'f thib mèn yèezya' che'n làaz mèn jude co' mbi'th too naa Mari ngola's loo Jesús co'se' gunèe mèna con' mbli Jesús loo thebol Lars. ⁴⁶ Per plá mèn co' nac leque mèn co' ngua too naa Maria ngua ta' cuent loo mèn xley' farise cón che'n con' mbli Jesús loo thebol Lars. ⁴⁷ Sya, mèn xley' farise no mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más fiibe' loo nguley', mèna mqueltàa con rye mèn co' fiibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo

xley' che'n mèn naciòn Israel. Ndxab mèna loo xtàa mèna:

—¿Cón li na', cara? Na' nanee le' mbi'a anze'f thib yalguzye' ngue li. ⁴⁸ Chele' na' la' tolo li mbi' yalguzye' co' ngue li mbi', sya, ryete mèn naciòn na' yila's loo mbi' no yòo mèn loo cón che'n mbi'. Ne' yilaa mèn co' nac gobiern co' ndub ciuda Rom tel' solndad le'n naciòn na' par telux solndad templ na' no naciòn na'.

⁴⁹ Per làth rye mèna ngo thib mbi' co' ngro' lèe Caifás. Caifasa ngòc jef che'n nguley' co' más mnibe' loo nguley' lin'a. Ndxab Caifás loo mèn co' mqueltàa:

—Yende con' nanee gu' no yende con' non gu', yey. ⁵⁰ Ne' ne' ta' gu' cuent cón nac con' más huen par na'. Más huen gaca gath thidte mbi' lugar de lyux ryete mèn naciòn na'. No por gath thidte mbi'a ne'lyuxte mèn le'n dib naciòn na'.

⁵¹ Per di's co' gunii Caifasa ne'ngacte di's co' angmbye'th yéc Caifás par gunii Caifás di'sa. Ndxle'leque', por ngòc Caifás jef che'n nguley' co' más mnibe' loo nguley' lin'a, con'a mbli Diox tataa mde'th Caifás le' Jesús gath lugar de lyux mèn le'n dib naciòn Israel. ⁵² No iante por mèn naciòn Israel gath Jesús. Ndxle'leque', Jesús gath por cón che'n rye mèn co' nac xin' Diox co' nzi tee re's le'n chol naciòn loo izlyo' par thidte queltàa mèna loo cón che'n Jesús. ⁵³ Por cona, desde huiza ryete mèn co' fiibe', no co' ndyoo ner, no coo' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel thidte ngòc par mblobe' no mtoxcua' mèna par guthxù' mèna Jesús.

⁵⁴ Por cona, ya ne'ntolode nque tee Jesús loo xnaa làth mèn yèezya' che'n làaz mèn jude. Ndxle'leque', mbii Jesús tya. Nda Jesús thib lugar co'te' nagán co' nziri' gax par ya Jesús thib yèez co' ngro' lèe Efraín. Tya ngo Jesús con myen' xin' mté'th Jesús ndxep tiemp.

⁵⁵ Le'xque' le'n huiza, pláte huiz ndoo gáal lni pasc che'n mèn naciòn Israel. Nde nxon', huax mèn che'n dib naciòn Israel nde lni le'n ciuda Jerusalén par tlo li mèna costumbr co' ndxàp mèna par yòo cuent yumbii mèna loo xley' mèna ndoore' gáal lni pasc. ⁵⁶ Làth xtau'a, mtlo chol mèn, mcua'n mèn Jesús. No làth nzo mèn le'n templ, mnibdi's mèn loo xtàa mèn:

—¿Ché' ndyac gu' chop di's yi'th Jesús lni, lé'?

⁵⁷ Per mèn xley' farise no mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más fiibe' loo rye nguley', mèna mnibe' loo rye mèn co' nde lni chele' chó mèn non no nanee mèn pá nzo Jesús, ta' mèna cuent loo mèn xley' farise no loo mèn co' nac jef che'n nguley' co' más fiibe' loo rye nguley' par ya tenxù' mèna Jesús xal thib pres.

12

Trè' ndlu' le' thib xa'got ngua tà aceit perfum nii Jesús.

(Mt. 26.6–13; Mr. 14.3–9)

¹ Taaxop huiz ndoore' gáal lni che'n pasc, Jesús ngua yèez Betañ co'te' ngòc làaz Lars, Lars co' nguth no co' mblo xban Jesús làth mèn nguth. ² Mèn guliz Lars mbli nab thib rsè par hua Jesús, co' nee di's, ngue li mèn con' guryath no con' guryèn loo Jesús. Le' Mart fta'n Lars na, mtlo mbli mandad loo mes. Nde nxon', note Lars ngòc làth mèn co' ngure loo mes par nduhua rsè no Jesús mèna. ³ Látha, Mari, béi Mart, ngua xi thib med litr aceit perfum che'n ye' nard co' anze'f náp ntac. Mtlo Mari, mtà Mari aceita nii Jesús. Ngoloa, mtecu'i's Mari nii Jesús con yis yéc Mari. Nde nxon', ante mzyè xla' aceit che'n perfum ye' nard le'n nyòo. ⁴ Sya, ndoole' Jud Iscariot, xgan' Mon, co' ngòc thib myen' xin' mté'th Jesús co' mda'xù' Jesús loo mèn yiloo, ndxab Jud:

⁵ —¿Chonon ne'ntho'de xa'gota perfum ba' por thib mil chop ayo pes par ta' gòn xa'got tmi loo mèn prob co' ndyac yaltii, à'?

⁶ Per ne'ngabte Jud di'sa por mdyóo Jud cón che'n mèn co' ndyac yaltii. Ndxé'leque', ndxab Jud di'sa tac Jud ngo ya' bols co'te' ndxòosua' tmi. No ngòc Jud thib huan' tac xexte ndyen Jud tmi co' ngòo mèn le'n bols. ⁷ Sya, ndxab Jesús loo Jud:

—Là'a. Nee Mari cón ngue li Mari. Mari ngue tà aceit ba' laden ndoore' zin huiz ya ca's mèn daa xal nac mod co' ndxàp mèn. ⁸ Part cón che'n gu', gu' thidteneque' nzo làth mèn prob. Per part cón chenen, daa ya ne'tolode go no gu' thidtene.

Trè' ndlu' le' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner; no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel thidte ngòc. Mbli nêe mèna lezo' mèna par guthxù' mèna Lars, ne.

⁹ Sya, anze'f thib mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn jude mbìn le' Jesús nzo le'n yèez Betañ. Ngua mèna Betañ. Per ne'ngade mèna ante par ya tee hui' mèna Jesús. Ndxé'leque', ngua mèna par hui' mèna maa Lars, ne, Lars co' mbli Jesús ngro xban làth mèn nguth. ¹⁰ Le' sya, mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', thidte ngòc làth mèna par guthxù' mèna Lars, ne. ¹¹ Tataa mbli mèna tac por cón che'n Lars anze'f thib mèn co' nac mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn jude ngro xà' loo xley' co' ndxàp mèn nación Israel tac ngola's mèna loo Jesús no ngòo mèna loo cón che'n Jesús.

Jesús ngòo le'n ciuda Jerusalén.

(Mt. 21.1–11; Mr. 11.1–11; Lc. 19.28–40)

¹² Le'pe' sya, mdoo huax mèn ned. Nda mèn lni che'n pasc ciuda Jerusalén. Tedib huiz co' nde nquea, mbìn mèna le' Jesús nde

zinle' ciuda Jerusalén. ¹³ Sya, mtlo mèna, mcho' mèn yin. No ngro' mèn par ya càa ned mèn Jesús. No mbez yèe mèn cabii xal co'se' ndxol ro mèn thib himn. Mbez mèna:

—Anze'f Diox roo Diox xèn nac Diox. No mbi' ndac nac mbi' co' nde por cón che'n Tad Diox. Mbi' nacque' rey che'n mèn nación Israel.

¹⁴ Látha, gunèe Jesús mdoo thib burr gaxte par neda. Mdub Jesús burr par ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè'.

¹⁵ Ne'zyebte gu', mèn co' nac mèn ciuda Jerusalén. Hui' gu' nexa. Rey gu' ndele' ba'. No ndub rey gu' thib burr.

¹⁶ Per anon mtlo mqueltàa no myen' xin' mté'th Jesús Jesús, ne'nda'de myen' cuent cón nee di's con' co' mbli Jesús hora. Co'se' gunèe myen' ngro xban Jesús no mquée Jesús loo bé' par ngòc con' roo con' xèn loo Jesús, axta syare' mte' lezo' myen' no mda' myen' cuent le' ryete con' co' ngòc loo Jesús, mdyubque' di'sa cón che'n Jesús loo libr co' nac xti's Diox. No tataaque' ngòca loo Jesús xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox.

¹⁷ Mèn co' ngure no Jesús co'se' ngurez Jesús Lars ro ye'r co'te' ngua ca's mèn thebol Lars no mblo xban Jesús thebol Lars làth mèn nguth, mèna mda' cuent cón che'n con' gunèe mèn mbli Jesús. ¹⁸ Por cona, ngro' rye mèna par ngua càa ned mèna Jesús tac mèna huen huen mda' cuent no gunèe mèna xal mbli Jesús yalguzye' roo yalguzye' xèn loo Lars. ¹⁹ Sya, mèn co' ngòc mèn xley' farise, ndxab mèna loo xtàa mèn:

—Ngolo gunèe gu'i, na. Yende cón gác na' li no na' mbi' ba'. Hui' gu' nexa. ¡Napló mèn ndoo nque xís mbi' ba'!

Ndxep mèn grieg ngue cua'n Jesús.

²⁰ Láth rye mèn co' ngua ciuda Jerusalén par cuez mèn Diox le'n huiz lnia, ngo ndxep mèn nación Grieg le'n ciuda Jerusalén.

²¹ Sya, mbii gax mèn nación Griega loo Lip co' nac mèn yèez Betsaid co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn galile. Nalyat mdè'f ro mèna. Ndxab mèna loo Lip:

—Tad Lip, nu' ndly'a's blu' U' Jesús loo nu', yey.

²² Sya, ngua ta' Lip cuenta loo Ndech. Le' sya, Lip ryop Ndech ngua neei loo Jesús. ²³ Sya, ndxab Jesús loo ryop myen'a:

—Mzinle' hor co'se' gác con' roo con' xèn loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'.

²⁴ Nde niin tedib con' loo gu' co' nac thib con' licpe': Chele' mèn ne'teyòode thib quèe nzob triu loo yòo par gà'ba no lyena, taate yan' quèe nzoba. No ne'gà'bta par lyena. Per chele'i' gà'b no lyena, huax nzob bin ta'i yiloo. ²⁵ Tac mèn co' ante ñee loon loo cón che'npe' mèn loo izlyo' ndxè' par ante ban

mèn loo izlyo' ndxè', mèn yende mod yòo ban no Diox thidtene. Per mèn co' ndoo lezo' lá' rye con' ñee loon mèn loo izlyo' ndxè', co' nac con' co' nzo mod li mèn gan loo izlyo' ndxè' par ban mèn loo izlyo' ndxè', mèn yòo ban noque' Diox thidtene yiloo. ²⁶ Chele' chol mèn lya's tyubdi's loon xal ñibe'en loo mèn, mèn ndxáal tyoo nque xísan par li mèn xal ndlin. No co'te' gon, tyá go non mèn co' tyubdi's loon xal ñibe'en loo mèn. Chele' chol mèn tyubdi's xal ñibe'en loo mèn, le' sya, xuden Diox li par gac con' guryath no con' guryèn loo mèn.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod gath Jesús.

²⁷ Tolo ndxab Jesús:

—Per nalle' ne'needen co'the con' lin. Imbe see teede lezon. No axta ne' ne' neen cón gaben. ¿Ché' taben loo xuden Diox: Pay, ftelá' U' daa loo con' gac loon nalle', cá'? Yende xaa. ¿Cón li gaben tataa? Por cona, ndalen loo izlyo' ndxè'.

²⁸ Más huen mna'b Jesús loo Diox xud Jesús. Ndxab Jesús:

—Pay, bli U' par gac con' roo con' xèn loo yub U' por cón chenen.

Sya, le'le' mbyèn thib di's loo bé' co' ndxab:

—Na mbli' par ngóc con' roo con' xèn loon por cón che'n lùu. No beren lin par gac con' roo con' xèn loon por cón che'n lùu tedib vez.

²⁹ Le' sya, mèn co' nziri' no Jesús mxac ngóc thib con'. Ndxep mèn ndxab:

—Gundii ngulaa.

Taandxep mèn ndxab:

—Tyè'. Peser thib angl gunii loo Jesús.

³⁰ Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Ne'mbyènte di's co' mbìn gu' ba' por cón chenen. Ndxle'leque', mbyèn di's ba' por cón che'n gu' par yila's gu' loon no loo cón chenen. ³¹ Tac nalle'que' mzin tiemp co'se' tyub rez cón che'n mèn co' naban loo izlyo' ndxè'. No nalle'que' mzin tiemp co'se' tyè'b jefpe' no ryo' xà' jefpe' che'n izlyo' ndxè' thib lad loo mèn. ³² No co'se' yilo que' mèn daa loo thib cruz, no xít too mèn cruz nasal' daa, yiloo daa li le' huax mèn tyal yila's loon par yòo mèn loo cón chenen.

³³ Tataa ndxab Jesús loo mèn par non mèn no ta' mèn cuent xá mod gath Jesús.

³⁴ Per ale le'le' mcàb mèn co' nziri' loo Jesús. Ndxab mèn:

—Co'se' ndlab nu' loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo nu', libr ndlu' loo nu' le' Crist banque' thidtene. ¿Xá mod mbezl le' lùu co' mbez leque lùu nac mbi' co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn, lùu yiche loo thib cruz, sya? ¿Chóxe' mbezl nac lùu, lùu co' mbez nac mbi' co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', sya?

³⁵ Sya, ndxab Jesús loo mèn:

—Láth be' nzon láth gu', ngue lin par tyub xnií yéc gu' no par tyub xnií lezo' gu' loo cón che'n Diox. Per taandxep te tiemp be' nzon láth gu'. Láth xtau'a, fque tee ban ndac gu' loo cón chenen xal ngue niin loo gu' ndxè, daa co' ndli par ndyub xnií yéc gu' no par ndyub xnií lezo' gu' loo cón che'n Diox. Tac ne'stre'fque' tlo que tee ban gu' loo cón che'n xab izlyo' co' nac xal yál'cuau loo gu'. Tac mèn co' nque tee ban loo cón che'n xab izlyo' nac xal mèn co' ndyee loo yál'cuau. No ne'ñeede mèn pá ned nda mèn. ³⁶ Cona, ngue niin loo gu': Láth be' nzon láth gu', gola's gu' loon, daa co' ndli par tyub xnií yéc gu' no par tyub xnií lezo' gu' loo cón che'n Diox.

Ngolo tataa ndxab Jesús di's loo mèn, xexte mdyon' Jesús loo mèn. Ndyaa Jesús.

Trè' ndlu' chonon thidtene ne'ngala'ste mèn nación Israel cón che'n di's co' ndyoodi's Jesús loo mèn.

³⁷ Per mastale' mbli'le' Jesús huax yal-guzye' loo mèn, ne'ngala'ste mèn loo Jesús no loo con' co' mbli Jesús. ³⁸ Thib mod no tedib mod mquinque' mdyaa di's, no ngócque' di's, no mdyubque' di's xal mbez di's co' gunii Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox, di's co' mbez:

Tad, ¿chó mèn nac mèn co' ngola'sle' di's co' gunee U' loo nu' co' ndxable' nu' loo mèn, à'? No ¿chó loo mèn mbli'le' Tad rye loothe con' co' nzo la's nii Tad no con' co' nzo la's ya' Tad, à'?

³⁹ Por cona, ne'ngácte mèn ngala's mèn loo Jesús no loo cón che'n Jesús xal mde'th Sayi di's co' ndxab Diox co' mdub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

⁴⁰ Diox mbli ngóc mèn xal mèn sieu loo cón che'n Diox. No mbli Diox ngóc mèn mèn naad no mèn nguud par ne'huí'de mèn con ngudloo mèn no ne'ten'te mèn di's, ne' ne' yaa'd di'sa le'n lezo' mèn. Ne' ne' yòo mèn loo cón chenen tedib vez par teyaquen mèn xal thib mèn yíi.

⁴¹ Di'sa gunii Sayi tac gunée Sayi con' roo con' xèn cón che'n Jesús. Con'a, gunii Sayi cón che'n Jesús, ne.

⁴² Per mastale' tataa mde'th Sayi cón che'n mèn, anze'f thib mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús. Per inda'de mèn cuent loo xnaa loo xtàa mèn tac nzyeb mèn co' chug mèn xley' farise mèn le'n sinagog. ⁴³ Más nda' gust lezo' mèn ndxác con' guryath no con' guryèn loo mèn por cón che'n xtàa mèn leque yòo lezo' mèn mod co' li Diox par gac con' guryath no con' guryèn loo mèn.

Trè' ndlu' le' di's co' ndyoodi's Jesús li par tyub rez cón che'n mèn loo mèn loo izlyo' ndxè' yiloo.

⁴⁴ Ngoloa, cabii gunii Jesús loo mèn tedib vez. Ndxab Jesús:

—Mèn co' tyal yila's loon, iante loon yila's mèn. Ndxé'leque', mèn yila's loo Diox xuden co' mtel' daa loo izlyo' ndxè'. ⁴⁵ Mèn co' ngue hui' loon nalle', mèn ngue hui' loo xa' co' mtel' daa, ne, nalle'que'. ⁴⁶ Daa co' nac xa' co' ndli par ndyub xnii yéc mèn no par ndyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox, daa mbal yáal loo izlyo' ndxè' par gaca loo mèn le' mèn co' tyal yila's loon, ne'que tee bante mèn loo co' nac xab izlyo' co' nac xal yál'cuautúb. ⁴⁷ Per chele' chol mèn ndyal gón di's co' ndyoodizen, no ale ndrì'th nza mèn di's co' mbezen, ne'gàcte daa mèn co' quexù' mèn. Tac daa ne'ngalte loo izlyo' ndxè' par quexù'en mèn. Ndxé'leque', ndalen no nzolen loo izlyo' ndxè' par telá'en mèn loo con' ryes. ⁴⁸ Le' mèn co' mblo' too daa thib lad no nterì'th nza mèn di's co' ndyoodizen, nzoque' thib xa' co' tub rez cón che'n mèn. Leque di's co' mdoodizlen loo mèn, leque di'sa li par tyub rez cón che'n mèn loo mèn co'se' gac huiz co' gac lult tiemp loo izlyo' ndxè'. ⁴⁹ Daa indyoodi'ste xal neete lezon. Ndxé'leque', xuden co' mtel' daa, xuden mnibe' loon cón che'n co' ndxàal gaben loo mèn no cón che'n co' ndxàal lu'en loo mèn. ⁵⁰ Naneen no ndan cuent le' mèn co' li xal ñibe' xuden Diox loo mèn, mèn yòo ban noque' xuden Diox thidtene. Cona, ngue niin loo gu': Le' ryete con' co' ndyoodizen loo mèn, ndyoodizena xal ñibe' xuden loon par tyoodizena loo mèn.

13

Jesús mtech nii myen' xin' mté'th Jesús.

¹ Co'se' ngóc huiz co' ngóc huiz vispr che'n lni pasc, Jesús nonle' mzinle' tiemp ryo' Jesús loo izlyo' ndxè' par bii Jesús loo Diox xud Jesús. Jesús mque'que' lezo' ñèe Jesús myen' xin' mté'th Jesús co' nziri' loo izlyo'. Huiza mbli' Jesús loo myen', licque', mque' lezo' Jesús myen' axta plóthe.

²⁻⁴ Látha, Mebizya ndoole' par mbli Mebizya ngulaa xtúuz ye'rsin' le'n lezo' Jud, xgan' Mon Iscariot, par cua'n Jud mod par ta'xù' Jud Jesús loo mèn. Per Jesús naneque' le' Jesús ngro' loo Diox. No nonque' Jesús le' Jesús bere bii loo Diox tedib vez. No nonque' Jesús le' Diox xud Jesús mnibe' loo Jesús gap Jesús rye loothe con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús yiloo. Con'a, láth co'se' ngue yuhua rsè Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, chàa, ngo too Jesús loo mes. Mteche Jesús thib cua' xab Jesús co' noc Jesús. No mtedó' Jesús thib tuay rlan' Jesús. ⁵ Ngoloa, mblo Jesús nít le'n thib

bandej. Mto Jesús, mtech Jesús nii myen' xin' mté'th Jesús. No mtecui's Jesús nii myen' con tuay co' mtedó' Jesús rlan' Jesús.

⁶ Per co'se' nde tech Jesús nii Mon Pedr, Mon Pedr ndxab loo Jesús:

—Tad, ¿U' tech niin, à? ¿Pà tan niin tech U'!

⁷ Jesús mcàb loo Mon Pedr. Ndxab Jesús:

—Aa, na tech niil pues. Lùu ne'ta'de cuent no ne'ñeedel cón ngue li nonl nalle'. Per axta yiloo syare' ta'l cuent cón ndli ngue techen niil nalle'.

⁸ Pedr ndxab loo Jesús:

—Tad, ne'taden lugar tech U' niin thidtene.

Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Chele' daa ne'techte niil, Pedr, ne'gàcte con' co' nac chenen che'n l.

⁹ Sya, ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—Tad, chele'i tataa nac, ne'techte U' ante niin sya, xaa. Ndxé'leque', thidtene ftech U' yan no yéquen más huen.

¹⁰ Jesús ndxab loo Pedr:

—Le' xa' co' diz ngod, xa'a inquinte gad tedib vez. Ante nii xa' no maste na, nquin yech tac dipte lad xa' namblique'. Gu' namblique' mastale' iryede gu' nambii.

¹¹ Tataa ndxab Jesús loo myen' le' myen' inambiide rye tac Jesús naneequé' chó myen' nac co' ta'xù' Jesús loo mèn.

¹² Ngolo mtech Jesús nii rye myen', mdoc Jesús xab Jesús tedib vez. Mbere Jesús, mdub Jesús loo mes. Ndxab Jesús loo myen':

—¿Ché' inda'de gu' cuent cón ndli mtechen nii gu', à, ey? Indxòndacté gu'i, ¿lé'? ¹³ Gu' mbez loon: Nac daa maistr gu' no nac daa Tad gu'. No yende cón niin loo gu' nacque' daa maistr gu' tac nac daa maistr.

¹⁴ Per chele' daa co' nac Tad no maistr gu' mtechen nii gu', gu' ne, ndxàal tech nii thib xtàa gu' no nii tedib xtàa gu'. ¹⁵ Tac con' co' mbli par mtechen nii gu' nac co' mbli'en loo gu' par li gu' leque con' loo xtàa gu' xal mbli mtechen nii gu'. ¹⁶ Lica, na ngue nii thib con' loo gu': Yende mod más ñibe' thib moz loo patrón moz. Lomisque' ne, yende mod más ñibe' thib xa' co' ndli mandad loo xa' co' ñibe' loo xa' co' ndli mandad. ¹⁷ Chele' gu' ta' cuent no nonque' gu' con' mbli loo gu' no li gu' loo xtàa gu' xal mbli loo gu', huen nda gu'.

¹⁸ Ingue toodisten cón che'n ryete gu'. Na naneequé' no ndan cuent xa' ñaa gu' co' mcuin. Per ndxab con' ndxè' loon par ngócque' no mdyubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Le' thib gu' co' ngue yuhua non thidte yen', no co' ngue yu non thidte yen', gu'a nac thib ngolo ngola's chenen. ¹⁹ Thidtene ngue niin con' ndxè' loo gu' nalle' par co'se' zin hor gaca loon, gu' li la's le' daa nac merpe' Tad gu'. ²⁰ Lica, na ngue nii loo gu': Le' mèn co' tyal yila's

loo myen' co' tel'en par yòo mènà loo cón chenen, mènà yila's loon. No mèn co' tyal yila's loon, mènà tyal yila's loo xa' co' mtel' daa.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn le' Jud ta'xu' Jesús loo mèn.

(Mt. 26.20–25; Mr. 14.17–21; Lc. 22.21–23)

²¹ Ngolo tataa mdoodi's Jesús di'sa loo myen' xin' mté'th Jesús, ne'ñeede Jesús cón li Jesús. Tac mxon' lezo' Jesús. No nda ndye'th lezo' Jesús. Sya, más nali mda' Jesús cuent loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Licpe' ba'i, na nii loo gu': Le' thib gu' co' nzo làth gu' ndxè' nalle' ta'xù' daa loo mèn.

²² Sya, mbui' myen' xin' mté'th Jesús loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen' tac ne'nda'de myen' cuent chó myen' nac co' ta'xù' Jesús loo mèn. ²³ Per thib myen' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' ñee Jesús, myen'a nzo bda' lad Jesús co'se' ngue yuhua rsè Jesús con myen'. ²⁴ Sya, mbli Mon Pedr señ loo myen'a par ñibdi's myen'a loo Jesús chó myen' nac myen' co' ndxab Jesús le' myen' ta'xù' Jesús loo mèn. ²⁵ Sya, sate más mxyo'f bda' gax myen'a loo Jesús par ñibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿chó nu'i, à'?

²⁶ Jesús mcàb loo myen'a. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Daa tegaz thib le' pan le'n cald. No loo xa' co' tan thib le' pana, xa'ai.

Tataaque' mbli Jesús. Mtegaz Jesús thib le' pan le'n cald. No mda' Jesús pana loo Jud Iscariot, xgan' Mon. ²⁷ Le' sya, texal nduhua Jud thib ro pana, ndoole' Mebizya ngulàa Mebizya le'n lezo' Jud. Sya, ndxab Jesús loo Jud:

—Con' co' nzo lezo'l par lil, lueg lueg blii. ²⁸ Per nec thib myen' co' nzi yuhua no Jesús loo mes, ne'ñeede myen' no ne'ta'de myen' cuent chonon ale tataa ndxab Jesús loo Jud. ²⁹ Ndxep myen' mbli xtùuz por nzo ya' Jud bols co' ndxòosua' tmi, por cona mbli myen' xtùuz tataa ndxab Jesús loo Jud: Fxi con' naquin na' co'se' gáal lni, o: Fta' ndxep centav cää mèn prob.

³⁰ Texal ngolo nduhua Jud thib ro pana, xexte ngro' Jud par fuer. Hor co'se' ngro' Jud par fuer, hora nde làale' yál' izlyo' huiza.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús cón che'n yalñibe' cub.

³¹ Texal ngolo ngro' Jud, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nalle' nac tiemp co'se' lu'en con' roo con' xèn co' nac cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. No li Diox gac con' roo con' xèn cón che'n Diox loon. ³² No chele' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', lu' con' roo no con' xèn cón che'n Diox loo mèn nalle', le'

sya, Diox, ne, lu' loo mèn con' co' nac con' roo no con' xèn co' nac cón che'np' daa co' nac xgan'pe' Diox. Naba'leque' lu' Diox loo mèn con' co' nac con' roo no con' xèn co' nac cón chenen. ³³ Gu' co' nac xal xin' bix daa, thidtene niin loo gu' nalle': Ya ne'tolode go non gu'. Gu' cua'n daa. Per xalque' nac di's co' ndxaben loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, leque di'sa ngue niin loo gu' nalle': Co'te' biin, gu' ne'gacte yòo nalle'que'. ³⁴ Daa ngue tan' tedib di's co' ngue ñibe'en loo gu' co' nac yalñibe' cub co' ngue ñibe'en loo gu' par li gu'i: Fque' lezo' gu' gunèe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' xalque' mque'que' lezon ñeen gu', ndee. Tataaque' ndlyazen fque' lezo' gu' ñee gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñee gu' gu', ndee. ³⁵ Chele' gu' nque'que' lezo' ñee gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu', sya, ryete mèn izlyo' ta'que' cuent le' gu' nac xin' mté'th daa.

Jesús ngue te'th le' Pedr cà di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 26.31–35; Mr. 14.27–31; Lc. 22.31–34)

³⁶ Sya, mnibdi's Mon Pedr loo Jesús. Ndxab Mon:

—Tad, ¿páxe' ya U'? ¿Chonon tatua' mbez U', à'?

Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Co'te' biin, lùu yende mod tyoo nque xisen nalle'. Per yilóa lùu tyoo nqueque' xisen.

³⁷ Sya, ndxab Pedr loo Jesús:

—Tad, ¿chonon ngue li U' xtùuz ne'gacte daa too nque'en xis U' nalle', à'? Daa ngoc nable' par gath daa por cón che'n U' chele'i naquin, Tad.

³⁸ Per Jesús le'le' mcàb loo Mon Pedr. Ndxab Jesús:

—¿Ché', licque', mnibe'l loo lezo'l gathl por daa, cà', Pedr? Licpe' ba'i, na ngue nii lool: Ndoore' cuezèe nguuiidtee lé' nguuiidtee yál' nal yál', lùu cà di's daa son vez loo mèn nal yál'.

14

Jesús ngue lu' loo mèn nac Jesús xal thib ned par yòo ban no mèn Diox.

¹ Ne'xon'te lezo' gu'. Blec see tee lezo' gu'. Ne' ne' ya ye'th lezo' gu'. Chele' gu' ndxela's loo Diox, gola's gu' loon, ne. ² Tac liz xuden co' ndub loo bé' anze'f thib lugar nzo co'te' yòo ban mèn. Chele'i intataade nac, axta ne' ne' ngniin loo gu' xá naca. Cona, ngue niin loo gu': Daa biique' par ga li na'ben co'te' yo gu'. ³ No co'se' yilo biin no yilo li na'ben co'te' yo gu', beren, galen tedib vez par gal xin gu' par gaca le' co'te' gon, gu', ne, yo no daa. ⁴ Gu' nonque' co'te' biin no non gu' ned biin.

⁵ Ndxab Max loo Jesús:

—Tad, nu' ne'ñeede ned co'te' bii U'. ¿Xá mod ndly'a's U' ta' nu' cuent no ñee nu' neda, sya?

⁶ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Max:

—Daa nac xal thib ned nalipe' co' ndxòo loo bé' co'te' nzo Diox. No daa nac xa' co' ndyoodi's di's co' nac licpe'. No nac daa xa' co' ndli par yòo ban no mèn Diox thidtene. Tac ante por cón chenen gác mèn yòo mèn co'te' nzo xuden Diox. ⁷ Chele' gu' ndlibe'que' daa co' huen huen no nda' gu' cuent cón chenen, gu' ndlibe'que' xuden Diox, ne. Nalle'que' ngue libe' gu' xuden Diox. No ngue hui' gu' xal ñaa loo xuden Diox.

⁸ Sya, ndoole' Lip mcàb. Ndxab Lip loo Jesús:

—Tad, blu' U' xud U' loo nu' no fta' U' lugar hui' nu' loo xud U' no con cona'te ne'tolode ñee nu' loo U' blu' U' xud U' loo nu'.

⁹ Jesús mcàb loo Lip. Ndxab Jesús:

—Lip, ne' pól ndxàc ngue tee non gu'. No ¿axta nalle' tarte libe'l daa co' huenleque', cà'? Mèn co' ngue hui' loon, mèn ngue hui' loo xuden, ne. ¿Chonon mbezl loon: Blu' U' xud U' loo nu', sya? ¹⁰ ¿Ché' axta nalle' indxela'stel le' ryop nu' xuden thidte nac no nzon loo xuden no xuden nzo loon, cà'? Le' di's co' ndyoodizen loo gu' na, indyoodis-tena loo gu' xal nee lezon. Per xuden co' nzo ban no daa no co' nzo loon, xuden ndli par ndlin zin' co' neepe' lezo' xuden par lin. ¹¹ Gola's gu' loon le' ryop nu' xuden thidte nac. Nzon loo xuden no xuden nzo loon. Chele' gu' ne'gácte yila's cón ngue niin loo gu' ndxè', gola's gu' loon por cón che'n leque zin' co' ndlin no por mod co' ndxàpen. ¹² Licpe' ba'i, na ngue nii loo gu': Mèn co' ndyal ndxela's loon, mèn li con' ndlin. No li mèn más con' roo con' xèn leque con' ngue lin tac daa biique' co'te' nzo xuden par lin le' gu' li con'a. ¹³ Ryete con' ña'b gu' loo xuden Diox ante por lèen, na lique' con'a par gaca loo gu' no par lu'en loo mèn con' roo con' xèn co' ndlin por cón che'n xuden Diox, daa co' nac xgan' Diox. ¹⁴ Daa lique' chol con' co' ña'b gu' por cón che'n lèen par gaca loo gu'.

Jesús mcàbgòn loo mèn le' Jesús tel' Xpii Natú' loo mèn loo izlyo'.

¹⁵ Chele' gu', licque', nque' lezo' ñee gu' daa, ftubdi's gu' no bli gu' con' ñibe'en loo gu'. ¹⁶ Le' sya, daa ña'b loo xuden Diox tel' xuden Diox tedib xa' co' lyath no gu' no co' tegán lezo' gu'. Xa' co' xuden tel' nac Xpii Natú' co' inquirede. Xuden tel' Xpii Natú' par yo no Xpii Natú' gu' thidtene. ¹⁷ Per loo mèn co' más ndli par nzi tee ban mèn loo cón che'n xab izlyo', loo mèn yende mod yòo Xpii Natú'. Tac yende mod hui' mèn no yende mod libe' mèn Xpii Natú'. Per gu'

nda'le' cuent no ndlibe'que' gu' Xpii Natú' tac nzo nole' Xpii Natú' gu'. No toloque' yo no Xpii Natú' gu' thidtene. ¹⁸ Ne'lá'ya'den gu' no ne'tan'ten gu' xal thib ftyà'f, ey. Daa bere gal loo gu' tedib vez. ¹⁹ Taapláte huiz be' ngue hui' mèn co' ne'ndalte ngala's loon loon. Yiloo ya ne'hui'de mèn loon. Per gu' bereque' hui' loon tac nabanque' daa. No por cona, gu' banque', ne. ²⁰ Co'se' gác huiza, gu' yila's no li la's gu' le' daa nzoque' loo xuden no le' gu' na, nzoque' loon no nzo-quen loo gu', ne. ²¹ Le' mèn co' non no nda' mèn cuent cón nac co' ñibe'en loo mèn, no ndyubdi's mèn co' ñibe'en loo mèn, mèn nac mèn co' nque' lezo' ñee daa. Mèn co' nque' lezo' ñee mèn daa, xuden Diox nque' lezo' ñee Diox mèn, ne. No daa nque' lezo' ñeen mèn. Por cón che'n Xpii Natú', lu'en cón chenen loo mèn co' nque' lezo' ñee daa.

²² Sya, ndoole' Jud co' inacte Iscariot. Ndxab Jud loo Jesús:

—Tad, ¿cón gác? ¿Chonon ante loo nu' lu' U' cón che'n U' por cón che'n Xpii Natú' no ne'lu'de U' cón che'n U' loo mèn co' alithe nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo', à'?

²³ Jesús mcàb loo Jud. Ndxab Jesús:

—Mèn co' nque' lezo' ñee daa, mèn ndyub nza di's co' mbezen loo mèn, no ndyubdi's mèn di's co' mbezen loo mèn. Lomisque', que' lezo' xuden ñee xuden mèn, ne. Le' sya, ryop xud nu' yòo ban no mèn. ²⁴ Per mèn co' inque'de lezo' ñee daa, mèn nteri'th di's no nteri'th nza mèn di's co' ndyoodizen loo mèn no indyubdi'ste mèn di's co' mbezen loo mèn. Hui' gu' nexa. Di's co' ndyoodizen loo gu', le'i in-acte co' ñibe'pe'en loo gu' cón che'npe'en. Ndxleque', di'sa nac co' mnibe' xuden Diox co' mtel' daa par tyoodizena loo gu'.

²⁵ Ngue niin ryete di's ndxè' loo gu' láth be' nzo non gu' nalle', ey. ²⁶ Per Xpii Natú' co' tel' xuden loo gu' por cón che'n daa, Xpii Natú'a lyath no gu'. No tegán Xpii Natú' lezo' gu'. No lu' Xpii Natú' ryethe cón chenen loo gu'. No li Xpii Natú' par te' lezo' gu' ryete con' co' guniilen loo gu' láth mque tee non gu'.

²⁷ Nase ndyàan no ngue niin Diox loo gu'. Per mastale' ndyàan, ndlyazen le' gu' cue ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' láth xtàa gu'. Lomisque', lin par que tee ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' láth xtàa gu'. Per ne'lidena loo gu' xal ndxàc loo mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' co' pente nxec ñee xtàa mèn. Ne'xon'te lezo' gu'. Blec see tee lezo' gu'. Ne'ne' ya ye'th lezo' gu'. Ne'ne' zye'b gu'. ²⁸ Gu' mbìnle' le' daa guniile' loo gu' le' daa biique' loo xuden Diox. No yiloo beren, galen tedib vez par go non gu'. Chele' gu', licque', nque'que' lezo' ñee gu' daa, le' sya, huen ngyan' lezo' gu' no ndac lezo' gu' co'se' mbìn gu' le' daa biique' loo xuden Diox

tac xuden más ñibe' leque daa. ²⁹ Thidtene ngue niin con' ndxè' loo gu' ndoore' tyactii daa no gath daa no ryo xban daa par co'se' gâca loon, yila's gu'i no tolo gâp gu' yalxla's loon yilaa.

³⁰ Per nalle' ya ne'tolode toodi's non gu' arid tac ndele' xa' co' ñibe' loo mèn co' alithe nzi tee ban loo izlyo' ndxè'. No yende chó derech ndxâp xa' co' ñibe' loo mèn loo izlyo' par ñibe' xa' loon. ³¹ Per mastale' yende chó derech ndxâp xa' par ñibe' xa' loon, ndxâalque' tataa gâca loon par ñee mèn izlyo' no ta' mèn izlyo' cuent le' daa nque'que' lezo' xuden Diox no ñee mèn izlyo' le' daa ndyubdizque' no ndliquen xal ñibe' xuden loon. Goo too gu'. Ya' gu' ndyâa na' trè', ey.

15

Jesús mtetac loo mèn cón che'n Jesús xal thib xan' lus uv.

¹ Nde niin thib con' loo gu', ey: Daa nac xal thib xan'pe' lus uv. Le' xuden na, nac xal mèn co' ndli zin' loo lus uv no xal mèn co' ngenap lus uv. ² Ryete mèn co' nzo loo cón chenen co' indyubdi'ste loon no co' indlide con' co' ñibe'en, mèn nac xal lus uv co' nxyòod loo co' inda'de xlè. Xuden Diox co' xà' mèn loon no co' too xuden Diox mèn loon xal co'se' ncho' mèn xòod lus uv co' inda'de xlè. Per ryete mèn co' nac xal lus uv co' nxyòod loo co' nda' xlè, xuden Diox tolo li par gâc mèn mèn co' li xal ñibe' Diox no xal ndly'a's Diox li mèn xal co'se' ndli lan' mèn xòod lus uv no ntembli mèn xòod lus uv par ta' lus uv más xlè. ³ Per ndxe'leque', part cón che'n gu', gu' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' no loo cón che'n co' nac chol costumbr no loo chol con' ye'rsin' tac di's co' mdoodizlen loo gu'a nguua'd nza gu' no le'n lezo' gu' par mden' gu' no li gu' co' mnibe'en loo gu' li gu'. ⁴ Thidteneque' fque tee ban gu' loo cón chenen. Le' daa na, thidteneque' que tee ban no gu', ne. Tac thib xòod lus uv yende mod ta' xlè chele' xòod ne'xyòodte loo lus uv. Lomisque' mod, yende mod li gu' con' ñibe'en loo gu' no co' ndlyazen li gu' chele' gu' thidteneque' ne'tolode que tee ban ante loo cón chenen.

⁵ Daa nac xal thib xan' lus uv. Le' gu' na, nac xal ram lus uv. Mèn co' thidteneque' tyal par que tee ban mèn ante loo cón chenen no thidte que tee ban non mèn, mèn lique' co' ñibe'en loo mèn. No li mèn con' ndlyazen li mèn xal thib xòod lus uv co' nda' huax xlè. Cona, ngue niin loo gu': Yende mod gâc gu' li gu' xal ñibe'en loo gu' no con' ndlyazen li gu' chele' gu' ne'que tee bante ante loo cón chenen. ⁶ Mèn co' ne'tyalte par thidteneque' que tee ban mèn loo cón chenen, mèn co' xà' Diox no co' too Diox mèn loon no loo cón chenen. No que tee

lux mèn loo cón chenen xal thib xòod lus uv co' mcho' par biiz xòod lus uva. Yilaa, tecua' mèn xòod lus uva loo quii par yol xòod loo quii.

⁷ Chele' gu' thidteneque' que tee ban loo cón chenen no ne'yathla'ste gu' con' co' mblu'en loo gu' par li gu'i, bna'b gu' ryete con' ndly'a's gu' loo xuden Diox. Sya, xuden Diox li par que no gu' con' co' ña'b gu'.

⁸ Loo xuden Diox ndxâc con' guryath no con' guryèn co'se' huen huen ndli gu' ryethe con' co' ñibe' xuden Diox loo gu' par li gu'i no con' co' ndly'a's xuden Diox li gu'. Le' sya, tataa mod ndlu' gu' le' gu', lique', nac xin' mté'thpe' daa. ⁹ Daa anze'f nque' lezo' ñeen gu' xalque' nque' lezo' xuden Diox ñee xuden Diox daa. Texal nque' lezon ñeen gu', tataa ftubdi's gu' loon no bli gu' con' ñibe'en loo gu', ey. ¹⁰ Chele' gu' tyubdi's loo di's co' ñibe'en loo gu', tataaque' thidtene que' lezon ñeen gu'. Tac xalque' ndyubdizen loo di's co' ñibe' xuden loon, tataaque' xuden thidteneque' nque'que' lezo' ñee xuden daa.

¹¹ Taandxè' ngue toodiz non gu' par tyac lezo' gu' con daa no loo cón chenen. No tataa mod thidtene xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu' no yan' gust lezo' gu' por cón chenen axta plóthe. ¹² Di's co' ngue ñibe'en loo gu' par li gu' nac con' ndxè': Ndlyazen le' gu' que' lezo' ñee gu' thib xtâa gu' no tedib xtâa gu' xalque' nque' lezon ñeen gu'. ¹³ Yende thib mbi' loo izlyo' co' nque' tín' lezo' ñee xtâa axta gath mbi' por xtâa mbi'. Con'a nee di's, lique', anze'f nque' lezo' mbi' ñee mbi' xtâa mbi' chele' mbi' li tataa. ¹⁴ Gu' ndxâc amiu daa co' nazin' daa chele' gu', lique', li co' ñibe'en loo gu'. ¹⁵ Ya ne'tolode bezen loo gu' xal mbez mèn loo thib moz tac moz ne'ñeeede cón li patrón moz. Per nalle' más huen bezen loo gu' nac gu' amiu daa co' anze'f nazin' daa tac daa mda'le' cuent loo gu' cón che'n ryete con' xal guneex xuden Diox loon par niina loo gu'. ¹⁶ Inacta le' gu' mciui daa. Ndxè'leque', daa mciui gu'. No mtan'en di's loo gu' par ya li gu' ryethe con' co' mnibe'en loo gu'. Loo con' co' mnibe'en loo gu'a, gâc gu' loon xal thib yaa xlè co' nda' xlè ndac. Por cona, mciulen gu' par thidteneque' li gu' con' ndac co' mnibe'en loo gu' li gu'. Chele' gu' tataa li, le' sya, xuden li par que no gu' ryethe con' co' ña'b gu' loo xuden por lèen. ¹⁷ Con' ndxè' nac co' ñibe'en loo gu', ey: Ndlyazen le' gu' que' lezo' ñee gu' thib xtâa gu' no tedib xtâa gu'.

Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Jesús le' mèn izlyo' ndxòo xyàn lezo' ñee mèn Jesús no ndxòo xyàn lezo' mèn ñee mèn myen' xin' mté'th Jesús.

¹⁸ Chele' mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' ndxòo xyàn lezo' ñee mèn gu', gu' na-neeque' no nda' gu' cuent le' mèn ner ngòo

xyàn lezo' gunèe mèn daa ndoore' yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn gu'. ¹⁹ Chele' gu' be' nac mèn co' nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo', le' sya, mèn co' nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo', que' lezo' ñèe mèn gu' xalque' nque' lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn. Per com le' daa mcui gu' làth mèn co' nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo', ¿lé'?, cona, mèn co' alithe nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo' ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn gu' tac gu' ya inzi tee bante loo cón che'n xab izlyo' xal mèn. ²⁰ Fte' lezo' gu' xal nac di's co' guniilen loo gu'. Yende nec thib moz co' más ñibe' loo patrón. Cona, ngue niin loo gu': Chele' mèn mdub ngu's daa no ndoo nque mèn xisen par guth mèn daa, tub ngu's mèn gu' no tyoo nque mèn xis gu' par guth mèn gu', ne. Lomisque' ne, chele' mèn mdyubdi's di's co' mblu'en loo mèn, tyubdi's mèn di's co' lu' gu' loo mèn. ²¹ Ryete con'a li no mèn gu' ante por cón chenen no maste tac indlibe' de mèn xuden co' mte' daa loo izlyo' ndxè'.

²² Yende chó dol ngáp mèn loo Diox chele' daa ne'ngalte loo izlyo' par mdoodiz non mèn. Per nalle' yende mod go' mèn di's loon no quedi mèn daa le' mèn indxapte dol. ²³ Lomisque' ne, mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn daa, mèn ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn xuden Diox. ²⁴ Yende chó dol ngáp mèn chele' mèn nda' cuent no mden' mèn cón mblin. Tac con' co' mblin loo mèn tarte li nec thib mèn co' naban loo izlyo' ndxè'. Per mèn gunèeque' con' co' mblin. Per mastale' gunèe mèn con' co' mblin, ale le'le' ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn daa no ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn xuden Diox. ²⁵ Per ndxác con' ndxè' loon par gáque' no tyaaque' no tyubque' di's xal ndxab di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Di'sa mbez:

Ale ngòo xyàn lezo' mèn gunèe mèn daa. No ale yende con' ngue lin loo mèn par yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn daa.

²⁶ Daa tel' Xpii Natú' loo gu' xal ñibe' xuden Diox loon. Xpii Natú'a indyè'de. Lyath no Xpii Natú' gu' no tegán Xpii Natú' lezo' gu'. Co'se' yí'th Xpii Natú' co' tel'en loo gu', Xpii Natú' tolo tyoodi's no gu' cón chenen. No ta' Xpii Natú' cuent loo gu' cón chenen. ²⁷ Le' sya, gu' ta' cuent loo mèn no tyoodi's no gu' mèn cón chenen tac gu' ngo noque' daa axta co'se' nerleque' mtlon mque tee tan cuent loo mèn loo izlyo' ndxè' no mdoo-dizen cón chenen loo mèn loo izlyo' ndxè'.

16

¹ Ngue niin con' ndxè' loo gu' par ne'gác chopte lezo' gu' no par ne'tyoo xà'de lezo' gu' por cón chenen. ² Gàca loo gu' le' mèn co' chug gu' no tè'b mèn gu' no co' too mèn gu' le'n sinagog mèn. No axta zin thib huiz no zin thib ze gab chol mèn le' mèn ngue li thib

zin' ndac loo Diox por guth mèn gu'. ³ No li mèn con' ndly'a's mèn con gu' tac mèn thidteneque' indlibe'de xuden Diox. Ne' ne' inda' mèn cuent cón che'n xuden Diox. No ne' ne' indlibe' mèn daa. ⁴ Ngue niin con' ndxè' loo gu' par co'se' zin hora no zin huiz co'se' co' chug mèn gu' le'n sinagog, te' lezo' gu' le' daa guniile' cón che'n co' gác loo gu'.

Trè' ndlu' cón che'n zin' co' ngue li Xpii Natú' loo mèn loo izlyo'.

Ne'ngniiden con' ndxè' loo gu' co'se' nerleque' mtlon mdoodizen loo gu' tac daa nzo noque' gu'. ⁵ Per nalle' daa bii par go non xa' co' mte' daa. No nec thib gu' indyóode chonon niin biin, ndyaquen. No nec thib gu' ne'nbdi'ste loon: ¿Pá ya U', à', Tad? ⁶ Per nalle' ndyaquen tac guniin loo gu' le' daa bii loo xa' co' mte' daa, nden'en le'n lezon nxi lezo' gu'. ⁷ Licque' nac co' ngue niin loo gu' ndxè', ey. Por part cón che'n gu', más huen gáca loo gu' ndyàan. Tac chele' daa ne'biide, ne'yi'thte Xpii Natú' loo gu' par lyath no Xpii Natú' gu' no par tegán Xpii Natú' lezo' gu', sya. Per chele' daa biique', le' sya, na tel' Xpii Natú' yí'th Xpii Natú' loo gu'. ⁸ Co'se' yí'th Xpii Natú' loo mèn loo izlyo', Xpii Natú' li par yila's mèn le' mèn ndxáp xtol. No li Xpii Natú' thib con' loo mèn par ta' mèn cuent nzo thib mod co' ndli par que tee ban li mèn loo Diox. No li Xpii Natú' par non mèn le' Diox tub rez cón che'n mèn loo mèn yiloo. ⁹ Na ngue nii loo gu' le' mèn nac mèn co' ndxáp xtol tac ne'ndalte mèn ngala's mèn loon no loo cón chenen. ¹⁰ Por cón che'n Xpii Natú' ta' mèn cuent no non mèn nzoque' thib mod que tee ban li mèn loo Diox. Xpii Natú' lu' con'a loo mèn tac daa biique' loo xuden Diox. Le' gu' na, ya ne'tolode hui' loon. ¹¹ Por cón che'n Xpii Natú' ta' mèn cuent no non mèn le' Diox tub rez cón che'n mèn loo mèn tac mquexù'le' Diox Mebizya co' ñibe'pe' loo izlyo' ndxè' nalle'.

¹² Tatabe' nzo huax con' co' ndlyazen toodiz non gu'. Per nden'en axta ne' ne' xec yéc gu' par yòo yéc gu' di's co' lyazen niin loo gu'. ¹³ Per co'se' yí'th Xpii Natú' co' indyè'de loo gu' loo izlyo' ndxè', Xpii Natú' lu' loo gu' ryete con' co' nac licpe'. Tac Xpii Natú' ne'tyoodi'ste ante cón che'n Xpii Natú'. Ndxleque', Xpii Natú' lu' loo gu' ryete con' co' gón Xpii Natú' co' gab xuden Diox. No ta' Xpii Natú' cuent loo gu' cón che'n con' co' gác yiloo. ¹⁴ Xpii Natú' li par gác con' guryath no con' guryen loon tac Diox ñibe' loo Xpii Natú' lu' Xpii Natú' ryete con' co' nac cón che'n daa loo gu'. ¹⁵ Ryete con' co' ngue no xuden Diox nac chenen, ne. Cona, guniilen loo gu' le' Diox ñibe' loo Xpii Natú' par lu' Xpii Natú' no co' xo'f Xpii Natú' ryethe cón chenen loo gu'.

Jesús ngue yab loo myen': Yalnaxi co' ndxác loo gu', le'i càb loo gu' le' gu' tyac tín' lezo' yiloo.

¹⁶ Le'n taapláte huiz gu' ya ne' hui'de loon. Per yiloo le'n taaplá huiz gu' bere hui' loon tedib vez tac daa bii co'te' nzo xuden.

¹⁷ Le' sya, plá myen' xin' mté'th Jesús mñibdi's loo thib xtáa myen' no loo tedib xtáa myen'. Ndxab myen':

—¿Cón nee di's di's co' ngolo gunee Tad loo na' ba', yey? Tad gunee loo na' le' le'n taapláte huiz ya ne' hui'de na' loo Tad no yiloo le'n taaplá huiz bere na' hui' na' loo Tad. No ¿cón nee di's co' gunee Tad loo na' le' Tad bii loo Diox xud Tad, yey? ¹⁸ ¿Cón nee di's di's co' gunee Tad loo na' le'n taapláte huiza, cara? Ne'ta'de na' cuent cón nee di's co' gunee Tad loo na', ¿lé'?

¹⁹ Per Jesús mden' lezo' le' myen' mbly'a's ñibdi's loo Jesús. Por cona, ndxab Jesús loo myen':

—Na ngue nii loo gu' le' le'n taandxepete huiz gu' ya ne' hui'de loon. Per yiloo le'n taandxepete huiz gu' bere hui' loon tedib vez. ¿Ché' cón che'n di's ndxè' nzi ñibdi's gu' loo xtáa gu', cà'? ²⁰ Lica, na nii loo gu' le' gu' gón' no cue xi lezo' gu' por cón chenen. No co'se' ñèe mèn izlyo' ndxàca tataa loo gu', tyac lezo' mèn ñèe mèn gu'. Mastale' nzi xi lezo' gu', per co'se' yilo xi lezo' gu', ale ndxe'leque', tyac lezo' gu' tedib vez axta plóthe. ²¹ Nde niin thib con' loo gu': Co'se' yamerle' gáal xin' thib xa'got, anze'f ndyóo xa' tac yamerle' gáal hor co'se' ten' xa' yalnè no ten' xa' yo'f co' quée loo xa'. Per co'se' ngolole' mxan xa' thib mbed, ya ne'tyede lezo' xa' máa yalnè co' mden' xa'a tac anze'f ndyac lezo' xa' le' mbed co' ngóola nac thib mbedbi'. ²² Tataa nzi xi lezo' gu' nalle'. Per ne'tyóode gu'. Daa bere hui' loo gu'. Sya, anze'f tyac lezo' gu'. No co'se' tyac lezo' gu'a, con'a gác thib gust co' yende chó mèn teche loo gu'.

²³ No co'se' gác hora no huiza, nec thib con' ne' ñibdi's te gu' loon, ndee gu'. Lica, na nii loo gu' le' ryete con' co' ña'b gu' loo xuden por lèen, xuden li par que no gu'i. ²⁴ Anon mñlon mque tee non gu' no axta nalle' tarte ña'b gu' nec thib con' loo xuden por lèen. Bnab gu'i no daa li par que no gu'i par yan' gust lezo' gu' no tyac lezo' gu'.

Trè' ndlu' le' Jesús ngue yab loo mèn: Daa mblile' gan loo mèn ye'rsin' loo izlyo' ndxè'.

²⁵ Daa mdoodizle' con' ndxè' loo gu' xal ntetac mèn cón che'n thib con' loo mèn. Per zin thib hor co'se' ya ne'tetacten di's co' tyoodizen loo gu'. Ndxè'leque', nalite no nambiite tyoodizen loo gu' cón che'n xuden Diox. ²⁶ Huiza no hora ña'b gu' con' loo xuden Diox por lèen. No thidtene niin loo gu' le' daa ne' ña'bte con' loo xuden Diox por

cón che'n gu' ²⁷ tac yub xuden Diox nque' lezo' ñèe Diox gu' tac gu' nque' lezo' gunèe gu' daa. No ngola'sque' gu' le' daa ngro' loo xuden Diox. ²⁸ Daa ngro' le' loo xuden Diox no ndalen loo izlyo' ndxè'. Per nalle' na ro' loo izlyo' ndxè'. Beren, ndyàan loo xuden Diox tedib vez.

²⁹ Sya, ndxab myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús:

—Nase clarleque' ngue toodi's U' loo nu'. No indyoodi's te U' di's co' ntetac U' thib con' con tedib con' loo nu'. ³⁰ Nase non nu' le' U' nanee ryethe con', Tad. No ya inaquinte ñibdi's mèn nec thib con' loo U'. No por cona, ndxela's nu' le' U' ngro' le' loo Diox.

³¹ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nare', por derech, ngola's gu' loon, cà'? ³² Hui' gu' nexa. Le' hor mzinle' no leque hor ndxè' nac hor co'se' gác con' ryes loo gu'. No xà' xà' tyen thib thib gu' ned. No thidten lá' gu'. Per ne'yan'te thidten tac xuden Diox nzo noque' daa. No ne'lá'de xuden daa thidten. ³³ Ngue niin ryete con' ndxè' loo gu' par cue see tee lezo' gu' por ndxela's gu' loon no ndxàp gu' yalxla's loo cón chenen. Láth be' nziri' gu' loo izlyo' ndxè', anze'f tyactii gu' no cue xi lezo' gu'. Per gòp gu' yalxla's loon no ne'tyoo xà'de lezo' gu' loo cón chenen. Tac nase daa mblile' gan loo rye loothe con' co' nac ngolo ngola's co' nac xab izlyo' loo izlyo' ndxè' co' ncàb con' ye'rsin' loo mèn.

17

Jesús ngue bez Diox por myen' xin' mté'th Jesús.

¹ Ngolo mdoodi's no Jesús myen' xin' mté'th Jesús, Jesús mbui' loo bé'. No ndxab Jesús:

—Pay, nase mzinle' hor co' gác yaltii loon. Bli U' par gác con' roo con' xèn loon, daa co' nac xgan' U', par gàca le' daa co' nac xgan' U' li par tolo gác con' roo con' xèn loo U', ne. ² U' mñibe' loon, daa co' nac xgan' U', par ñibe'en loo ryete mèn co' nzi ban dib athu loo izlyo' par tataa mod lin par yòo ban no mèn U' thidtene, ryete mèn co' mbli U' par mdyal mèn yòo mèn loo cón chenen. ³ Yalnaban co' nda' U' loo mèn, co' nee di's, yòo ban no mèn U' thidtene ndxàc loo mèn por ndlibe' mèn U', U' co' nac thidte Diox liçe', no por mblibe' mèn daa co' nac Jesucrist co' mtel' U' mbi'th loo mèn loo izlyo' ndxè'.

⁴ Daa mblile' ngòc con' roo con' xèn loo U' loo izlyo' ndxè'. No nalle' mtelolen ryethe con' co' mñibe' U' loon par mbliina. ⁵ Per nase, Pay, ña'ben loo U': Bli U' par gác leque con' roo con' xèn loon co' ngòc loon ndoore' co'se' mblec U' izlyo' ndxè'.

⁶ Ryete mèn co' mcui' U' no co' mblo' xà' U' làth mèn co' ndli cón che'n xab izlyo' co'

mbli U' ngòo loo cón chenen, daa mda cuent loo mènà no mbli'en loo mènà chó nac U' no cón nac cón che'n U'. Rye mèn co' mui U' no co' mblo' xà' U' loo cón che'n xab izlyo', mènà ngòc che'npe' U'. Ngoloa, mblo U' mènà loo cón chenen. No mdubdi'sque' mènà no mdub nza mènà loo con' mnibe' U' loo mènà. ⁷ Per nase ryete mènà mbli la'sle' le' ryete con' co' mbli no co' mbli'en loo mèn, yub U' mbli loon par mbli. ⁸ Daa mdoodizle' di's co' mnibe' U' loon toodizen loo mènà. Mda'que' mènà lugar mbli mènà di's. No mden' mènà no mda' mènà cuent le' daa, licque', ngro' loo U'. No ngola'sque' mènà le' U' mtel' daa loo izlyo' ndxè'.

⁹ Pay, daa ña'b loo U' por cón che'n mèn co' ngòo loo cón chenen. Iña'bten loo U' por cón che'n mèn co' mán ndli cón che'n co' nac xab izlyo'. Ndxle'leque', ña'ben loo U' por cón che'n mèn co' U' mbli mdyal par ngòo mèn loo cón chenen tac mènà nac che'npe' U'. ¹⁰ Ryete mèn co' mbli U' mdyal par ngòo mènà loo cón chenen no rye loothe con' co' nziri' loo izlyo' co' nac che'npe' daa nac che'n U'. Rye loothe con' co' nac che'n U' nac chenen, ne. No por cón che'n mèn co' mbli U' mdyal par ngòo mènà loo cón chenen ndxàcque' con' roo con' xèn loon.

¹¹ Daa ya ne'tolode go loo izlyo' ndxè'. Per mèn co' ngòo loo cón chenen, mènà toloque' cue ban loo izlyo' ndxè'. Le' daa na, biique' par go non U'. Pay, U' co' nac thib xa' natú', fquenap U' mèn co' mbli U' ngòo loo cón chenen con' ryete con' roo con' xèn co' nzo la's ya' U' no la's nii U' par thidteneque' thidte gac mènà xalque' thidte nac ryop na'. ¹² Co'se' ngo non mènà loo izlyo' ndxè', daa mqenap mèn co' mbli U' ngòo loo cón chenen xalque' nac con' roo con' xèn co' nzo la's nii U' no co' nzo la's ya' U'. Daa mqenap mèn co' mbli U' ngòo loo cón chenen, ante thib myen' co' mbyan'le' di's ryo xà' loo cón chenen, myen'a ngro xà' loo cón chenen par ngòcque' no mdyaaque' no mdubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's U'.

¹³ Per nalle' daa bii co'te' nzo U', Pay. Daa ngue nii con' ndxè' loo U' láth be' nzon loo izlyo' ndxè' par gaca xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' myen' no yan' gust lezo' myen' xal nxyo'f nde' nxyo'f ndla' lezon axta plóthe. ¹⁴ Daa mbli'le' cón che'n U' loo mèn co' mbli U' ngòo loo cón chenen xalque' mnibe' U' loon. Per mèn che'n izlyo', ale' le'le' ngòo xyán lezo' mèn izlyo' gunèe mèn izlyo' mèn co' ngòo loo cón chenen. Tac inacte mèn co' ngòo loo cón chenen mèn co' be' ndli cón che'n xab izlyo' xalque' inacte daa mèn co' ndli cón che'n xab izlyo'. ¹⁵ Ingue na'bten di's loo U' par teche U' mèn co' ngòo loo cón chenen loo izlyo'. Ndxle'leque', daa ngue

na'b di's loo U' le' U' tí' no làa U' mènà la's ya' Mebizya. ¹⁶ Com le' daa inacte mèn che'npe' izlyo' ndxè', ¿lé'?, ne' mèn co' mbli U' ngòo loo cón chenen inacte mèn che'npe' izlyo' ndxè'. ¹⁷ Tolo blo' xà' U' mèn co' ngòo loo cón chenen loo con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' por cón che'n xti's U' co' ndlu' co' nac licpe'. ¹⁸ Texal mtel' U' daa loo mèn loo izlyo' ndxè', tataaque' tel'en myen' co' nac myen'pe' daa loo mèn loo izlyo' ndxè' par lu' myen' cón chenen loo mèn izlyo'. ¹⁹ No por cón che'n myen'pe' daa, leque daa mnibe' loo lezon lin ante co' neete lezo' U' par gaca le' myen'pe' daa tolo ryo xà' loo con' ye'rsin' loo cón che'n co' nac xab izlyo' por cón che'n xti's U' co' ndlu' co' nac licpe'.

²⁰ Per iña'bten loo U' ante cón che'n myen' co' nac myen'pe' daa. Ndxle'leque', ña'ben loo U' por cón che'n mèn co' yila's loon yiloo por di's co' tyoodi's myen' no por di's co' co myen' yalbán cón chenen loo mèn. ²¹ Ña'ben loo U', Pay, le' ryete mèn co' nac myen'pe' daa thidte gac myen' thidtene. No ña'ben loo U' thidte queltàa myen' con' na' xalque' nzon loo U' no xalque' nzo U' loon xalque' thidte nac ryop na'. No ña'ben loo U', Pay, bli U' par thidte gac myen' loo cón che'n na' thidtene par tataa mod yila's mèn che'n izlyo' no non mèn che'n izlyo' le' U' mtel' daa loo izlyo' ndxè'. ²² Pay, daa mbli'le' loo mèn no mbli par mden' mèn cón che'n con' roo con' xèn co' ndxàc loo mèn par thidte gac mènà loo cón che'n na' xalque' ndxàc con' roo con' xèn loon por thidte nac na'. ²³ Daa nzo noque' mèn co' ngòo loo cón chenen. No U' nzo noque' daa par tataa mod nambliite no nalite gac mènà thidte loo cón che'n na' par gaca ta' mèn izlyo' cuent le' U' mtel' daa loo izlyo' ndxè'. No par ta' mèn izlyo' cuent le' U' nque'que' lezo' ñèe mèn dib athu loo izlyo' ndxè' xalque' nque' lezo' U' ñèe U' daa.

²⁴ Pay, U' mbli par ngòo mèn loo cón chenen. Daa ndly'a's le' mènà yòo con' gon par ñèe mènà con' roo con' xèn co' nac ryethe con' mbli U' ngòc loon. Tac U' nque'que' lezo' ñèe U' daa axta ndoore' co'se' mblec U' izlyo' no mxen' U' izlyo'. ²⁵ Pay, U' co' nac thidte xa' nali no xa' nambii, tarte libe' mèn izlyo' U'. Per daa ndlibeque' U'. No mèn co' mbli U' par ngòo mènà loo cón chenen, mènà naneque' le' U' que' mtel' daa par mbalen loo izlyo' ndxè'. ²⁶ Daa mbli'que' no mblo xo'fquen loo mèn chó nac U'. No toloque' lu'en loo mèn no go xo'fen loo mèn chó nac U' par gaca texalque' nque' lezo' U' ñèe U' daa, tataaque' que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn. No tataaque' lin par thidteneque' go non mènà, ne.

18

Mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co'

ndyoo naa loo mèn naciòn Israel mxenxù' Jesús xal thib pres.

(Mt. 26.47–56; Mr. 14.43–50; Lc. 22.47–53)

¹ Texal ngolo mdoodi's no Jesús Diox xud Jesús no ngurez Jesús Diox, ngro' no Jesús myen' xin' mté'th Jesús par ya no Jesús myen' tedib lad ro thib ftee co' mbez mèn lèe Cedrón. Tya ngure thib huert. No co'te' ngure huerta ngòo no Jesús myen' xin' mté'th Jesús huax vez. ² Nde nxon', no Jud co' mda'xù' Jesús loo mèn nanee lugara. Tac huax vez ndyee Jesús con myen' xin' mté'th Jesús par nqueltàa Jesús con myen' tya. ³ Látha, mzin no Jud thib partid solndad, no ndxep mèn co' nxo'f zin' zin' le'n templ co' mtel' jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn che'n xley' farise. Nde no Jud mèn. Nzo spad ya' mèn na nzo mached no cuchi ya' mèn. No nde no mèn lintern no ye'rbèel par mtenii mèn ned nde mèn. ⁴ Per com le' Jesús nonque' no naneque' Jesús ryethe con' tyactii Jesús, ¿lé'?, ngro' Jesús par ngua sál' Jesús mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—¿Chó nde cua'n gu', à'?

⁵ Mcàb mèn loo Jesús. Ndxab mèn:

—Nu' nde cua'n mbi' co' lèe Jesús co' nac mèn yèez Nazaret.

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mèn:

—Daa nac Jesús.

Làth mèn nde Jud co' ta'xù' Jesús loo mèn, ne.

⁶ Texal ndxab Jesús loo mèn:

—Daa nac Jesús,

ale yub mèn ngulàateri' loo yòo par ned xís mèn. ⁷ Ngoloa, mbere Jesús, mnibdi's Jesús loo mèn tedib vez:

—¿Chó nde cua'n gu', à'?

Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Jesús:

—Nu' nde cua'n mbi' co' lèe Jesús co' nac mèn yèez Nazaret.

⁸ Jesús mcàb loo mèn. Ndxab Jesús:

—Na guniile' loo gu'. Daa nac Jesús. Chele' gu' nde cua'n daa, bla' gu' bii myen' ndxè'.

⁹ Tataa ngòca loo Jesús par ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's co' ndxab Jesús loo Diox xud Jesús co'se' ndxab Jesús:

—Myen' co' mcui U', co' ngòo loo cón chenen, yende cón ngòc loo myen'.

¹⁰ Látha nzo Mon Pedr. Nde nxon', ngue spad cho Mon Pedr. Thidte ngua ya' Mon Pedr rlan' Mon Pedr. Mdob Mon Pedr spad le'n vayin. Mblàa Mon thib ya' spad nza thib moz co' nac ladli che'n moz. Moza ngro' lèe Malc. Ngòc moza moz che'n jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley' tiempa. ¹¹ Sya, ndxab Jesús loo Pedr:

—Pedr, blosua' spad le'n vayin. ¿Ché' ndxela'sl no ndlil cuent indxàalte tyactii daa loo thib preb co' mbli nee lezo' xuden Diox

tyactii daa, cà'? Yende xàa. Preb ndxè' gâcque' loon.

Jesús mdooxù' loo mbi' co' ngòc jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley' tiempa.

(Mt. 26.57–58; Mr. 14.53–54; Lc. 22.54)

¹² Le' sya, rye mèn co' ngòc solndad, no xa' co' ngòc capitán, no mèn co' ngòc myen' nac zin' che'n mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel, rye mèn mxenxù' Jesús. Mdub dó' mèn ya' Jesús. Mbe' mèn Jesús xal thib pres. ¹³ Mbe' mèn Jesús nerleque' loo Anás tac Anás ngòc xudzap Caifás. Caifasa ngòc jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley' lín'a. ¹⁴ Leque Caifasa ngòc Caifás co' mde'th no co' ndxab loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel ndxàalque' gath thib mbi' lugar de lyux rye mèn naciòn Israel.

Pedr mcà di's cón che'n Jesús loo mèn.

(Mt. 26.69–70; Mr. 14.66–68; Lc. 22.55–57)

¹⁵ Per látha, mdoo nque Mon Pedr con tedib myen' co' ndxàc xtàa Mon Pedr co' nac leque xin' mté'th Jesús xís Jesús. Mbi' co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' mblibe' mbi' co' ndxàc xtàa Mon Pedr. Sya, mdoo nque leque thib myen' co' ndxàc xtàa Mon Pedr xís Jesús axta loo lue' co'te' ngòc liz jef che'n nguley' co' más mnibe' loo rye nguley' lín'a. ¹⁶ Le' Pedr na, mbyan' par ro ned ro puert. Cona mbli ngro' mbi' co' ngòc myen' xin' mté'th Jesús co' nac xtàa Pedr co' mblibe' jef che'n nguley'a par mdoodi's no mbi' mozgot co' ngue quenap puert par mblo mozgota Pedr par le'n loo lue' liz nguley'a. ¹⁷ Sya, mnibdi's mozgota loo Pedr. Ndxab mozgota:

—¿Ché' inode lùu nac thib myen' xin' mté'th mbi' ba', ne, cà'?

Pedr mcàb. Ndxab Pedr:

—Yende xàa. Inacte daa xin' mté'th mbi' ba'.

¹⁸ Le'pe' yál'a anze'f ngòc nàl. Le' sya, ryete moz che'n nguley' no myen' co' nac myen' nac zin' co' nquenap templ, mtlo myen', mtol' myen' quí. No mtoocua' myen' yaa loo quí par ngure biiz myen' ro rdii. Nde nxon', note Pedr ngo làth myen' par mdoo biiz Pedr ro dii.

Anás noo noo ngue nibdi's loo Jesús cón che'n Jesús.

(Mt. 26.59–66; Mr. 14.55–64; Lc. 22.66–71)

¹⁹ Látha, jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' mtlo mnibdi's loo Jesús chópe' myen' nac myen' xin' mté'th Jesús no cón nac co' ngue lu' Jesús loo mèn. ²⁰ Jesús mcàb loo mbi' co' nac jef che'n nguley'a. Ndxab Jesús:

—Na mdoodizque' loo mèn loo xnaa. No mbli'quen cón chenen loo mèn le'n sinagog no le'n templ co'te' nqueltàa ryete mèn co' nac mèn naciòn Israel. Cona, ngue niin lool: Yende cón tarte toodizen xexte loo mèn.
²¹ ¿Chonon ngue ñibdi'sl loon, à'? Bnibdi's loo mèn co' mbinle' di's co' mdoodizlen. Mèna ta' cuent cón chenen lool xal nac di's co' mdoodizlen loo mèn.

²² Co'se' ngolo tataa ndxab Jesús di'sa, thib mbi' co' ngòc myen' nac zin' co' nquenap templ co' ngo tya, thidte ngua mbi' mdi's mbi' rloo Jesús. No ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' tatua' mod ncàbl loo jefpe' che'n rye nguley', cà'?

²³ Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Chele' daa mdoodiz chol di's ye'rsin', gunee ñeene' xá mod nac di'sa. Per chele' daa mdoodiz di's co' nac di's ndac, ¿chonon mdi'sl rloon, sya?

²⁴ Ngoloa, mte! Anás Jesús natedó' ya' Jesús loo tedib mbi' co' lèe Caifás co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' lín'a.

Pedr mbere mcà di's cón che'n Jesús loo mèn tedib vez.

(Mt. 26.71–75; Mr. 14.69–72; Lc. 22.58–62)

²⁵ Látha, Pedr ndoo biizque' ro rdii làth mèna. Sya, ndxab mèna loo Pedr:

—¿Ché' inode lùu nac thib myen' xin' mté'th mbi' ba', cà'?

Sya, mcà di's Pedr. Ndxab Pedr:

—Inacte daa xin' mté'th mbi' ba', cara.

²⁶ Sya, ndxab thib mbi' co' ngòc moz jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' no co' ndxàcguè' mèn guliz mbi' co' mcho' Pedr nzaa loo Pedr:

—Ale mbezl: Inacte daa xin' mté'th mbi' ba'. ¿Ché' ndlil cuent ne'ngnèeden lùu con mbi' ba' le'n huert, ne, cà'?

²⁷ Mbere Pedr, mcà di's Pedr Jesús tedib vez. Leque hora, chàa, ngrozèe nguiidtee. Mblé' nguiidtee yál'.

Jesús mdooxù' loo thib mbi' co' ngro' lèe Pilat.

(Mt. 27.1–2, 11–14; Mr. 15.1–5; Lc. 23.1–5)

²⁸ Sya, xtil'leque' mblo' mèna Jesús liz Caifás. Mbe' mèna Jesús loo Pilat co'te' nac palas che'n Pilat. Mèn co' mbe' Jesús loo Pilat ngòc mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel. Mèna ne'ngòode le'n palas che'n Pilat par ne'gàc zabte mèna loo costumbr co' ndxàp mèna cón che'n xley' mèna. Tac chele' mèn gac mèn zab loo por thib con' co' ññaade, le' sya, cona'te li ne'yòode mèna loo mes par hua mèna co' nac yalhua che'n lni pasc. ²⁹ Sya, ngro' Pilat par fuer. Ngua toodi's no Pilat mèna. Ndxab Pilat:

—¿Cón ndli nqueyèe gu' mbi' ndxè' loon, à'?

³⁰ Mcàb mèna loo Pilat. Ndxab mèna:

—Chele' mbi' ba' ne'ngàcte thib mbi' ye'rsin', ne'ngui'th node nu' mbi' lool.

³¹ Sya, ndxab Pilat loo mèna:

—Be' gu' mbi'. No ftub rez gu' cón che'n mbi' xal ñibe' ley gu' loo gu' par ligu' con' con mbi'.

Per mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel mcàb loo Pilat. Ndxab mèna:

—Per nu' co' nac mèn naciòn Israel, ley co' ngue no nu' inda'de lugar loo nu' par guth nu' nec thib mèn.

³² Tataa mod ngòca par mdyaaque' no ngòcque' no mdyubque' di's co' gunii Jesús cón che'n xá mod gath Jesús. ³³ Le' sya, mbere Pilat, ngòc Pilat le'n palas tedib vez. Ngurez Pilat Jesús. No mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché', licque', lùu nac rey che'n mèn naciòn Israel, cà'?

³⁴ Jesús mcàb loo Pilat. Ndxab Jesús:

—¿Ché' ngue ñibdi'sl cón chenen ante por ñneedel cón chenen o ché' alithe ngue ñibdi'sl cón chenen tac mda'le' tedib mèn cuent cón chenen lool, cà'?

³⁵ Pilat mcàb loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿A poc ñeel no daa nac mèn naciòn Israel, cà'? Yende xaa. Mèn co' nac mèn naciòn lùu no mèn co' nac jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' che'n naciòn lùu nac mèn co' nde no lùu loon trè'. ¿Còxe' ngue tee lil, à'?

³⁶ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Co'te' nac nacionpe' daa no co'te' ñibe'en inacte loo izlyo' ndxè', ey. Chele' co'te' ñibe'en ngàc che'n izlyo' ndxè', le' sya, mèn co' mqe tee no daa ne'ngla'de par nden mèn naciòn Israel daa. Per izlyo' ndxè' inacte co'te' ñibe'en nalle'. Por cona, ngue li mèn con' ndly'a's mèn con daa.

³⁷ Sya, ndxab Pilat loo Jesús:

—¿Licque' nacl rey, sya, cà'?

Mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Aa. Licque' nac daa rey, pues, xalque' ngolo guneela ba'. Daa ngóol loo izlyo' ndxè' no mbalen loo izlyo' ndxè' par mdan cuent no mdoodizen cón chenen co' nac licpe'. Ryete mèn co' ndub nza no co' ndyubdi's loo cón chenen co' nac licpe', mèna ndxòn no nque' nza mèna di's co' ndyoodizen.

³⁸ Pilat ndxab loo Jesús:

—¿Cón nac co' mbezl nac licpe', à'?

Trè' ndlu' le' mèn ngolole' mdub rez cón che'n Jesús par guth mèn Jesús.

(Mt. 27.15–31; Mr. 15.6–20; Lc. 23.13–25)

Ngolo mnibdi's Pilat di'sa loo Jesús, ngro' Pilat par fuer par mdoodi's no Pilat mèn co'

ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel tedib vez. Ndxab Pilat loo mèn:

—Yende chó xquin mbi' no xtol mbi' ndryo xo'f loon, cara. ³⁹ ¿Xá nee gu'? Gu' ngue no costumbr le' daa ngo' thib mbi' co' ngue lezi'f loo gu' co'se' ndli gu' lni pasc. ¿Ché' ndlya's gu' la'en bii mbi' co' mbez men nac rey che'n mèn nación Israel loo gu' o ché' ne'la'den bii mbi' loo gu'?

⁴⁰ Sya, ryete mèn cabii mcàb tedib vez. Ndxab mèn:

—Ne'telá'de U' mbi' ba'. Más huen blo' U' Barabás lezi'f loo nu'.

Per mbi' co' lèe Barabás ngòc thib huan' tiempa.

19

¹ Ngolo tataa ndxab ryete mèn loo Pilat, mñibe' Pilat loo solndad par ya ta' solndad che'n Jesús. ² Látha, mdub solndad thib coron yis co' nayá' yéc Jesús. No mtegor solndad Jesús thib cap co' ngòc lar' morad.

³ Ngoloa, mbez solndad loo Jesús:

—San, Rey che'n mèn nación Israel.

No be' taa nguís solndad rloo Jesús.

⁴ Le' sya, mbere Pilat. Ngro' Pilat par fuer tedib vez. Ndxab Pilat loo mèn:

—Hui' gu' nexa. Trè' ndal non mbi' loo gu' par ta' gu' cuent no ñee gu' yende chó xquin mbi' co' ndxàp mbi' ndryo xo'f loon.

⁵ Sya, ngro' no Pilat Jesús par fuer. Ndub coron yis yéc Jesús. No noc Jesús thib cap co' nac lar' color morad. Ndxab Pilat loo mèn:

—Aa gu' mbi' ndxè'.

⁶ Per co'se' gunèe jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' no mèn nac zin' co' nquenap templ nde no Pilat Jesús, mto mèn, ngrozèe mèn cabii. Ndxab mèn loo Pilat:

—Fque' mbi' ba' loo cruz. Fque' mbi' ba' loo cruz.

Per Pilat ndxab loo mèn:

—Be' gu' mbi'. Fque' yub gu' mbi' loo cruz tac part cón chenen yende chó xquin mbi' ngro xo'f loon.

⁷ Sya, mcàb mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Pilat. Ndxab mèn:

—Nu' ngue no thib ley. No texal ñibe' ley nu', ndxàalque' gath mbi' ba'. Tac ale leque mbi' mbez nac mbi' xgan'pe' Diox.

⁸ Per co'se' mbin Pilat di'sa, sate más mzyeb Pilat. ⁹ Mbere Pilat, ngòc Pilat le'n palas con Jesús tedib vez. Mni'di's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Páxe' mèn lùu, à'?

Per Jesús yende cón mcàb loo Pilat.

¹⁰ Le' sya, ndxab Pilat loo Jesús:

—¿Chonon indlya'stel càbi loon, à'? ¿Ché' iñeedel le' daa ndxàp con' la's niin no la's yan par ñibe'en loo mèn que' mèn lùu loo

cruz? No ndxàpen con' la's niin no la's yan par ñibe'en la' mèn biil. Ne'que'de mèn lùu loo cruz.

¹¹ Jesús mcàb loo Pilat. Ndxab Jesús:

—Nec thib mod no nec tedib mod ne'ñibe'del cón chenen chele' Diox ne'nda'de lugar lool ñibe'l loon. Por cona, mbi' co' mda'xù' daa lool másque' thib xquin mbi' ndxàp mbi' no másque' thib xtol mbi' ndxàp mbi' leque lùu.

¹² No leque hora mcua'n Pilat mod xá mod la' Pilat bii Jesús. Per mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel, sate más cabii mbez yèe mèn loo Pilat. Mbez mèn:

—Chele' lùu lá' mbi' ba', indxàcte amiu lùu gobiern co' ñibe' loo mèn gulàaz mèn ciuda Rom. Tac chol mèn co' ndxàc xal thib rey xal mbi' ba', mèn ndxàc ngolo ngola's loo gobiern co' ñibe' loo mèn gulàaz mèn ciuda Rom.

¹³ Co'se' mbin Pilat tataa ndxab mèn loo Pilat, mñibe' Pilat loo Jesús ryo' Jesús par fuer. Le' Pilat na, mdub loo asi Pilat thib lugar le'n palas co'te' natoxcua' pis con thib loo quèe huen, co' nee di's, di'stèe che'n mèn ciuda Rom. No di'stèe che'n mèn nación Israel lèe quèea Gabata. ¹⁴ Huiza ngòc huiz vispr che'n huiz lni pasc. No co'se' ndxab Pilat loo mèn nación Israel:

—Hui' gu' nexa, Rey gu' ndxè', hora casque' ngòc rol huiz.

¹⁵ Per mèn tolo ngrozèe. Cabii mbez mèn loo Pilat:

—Fcàa mbi' ba'. Beth. Fque' mbi' loo cruz.

Per Pilat ndxab loo mèn:

—¡Cóna! ¿Rey gu' que'en loo thib cruz, à'? Yende xaa.

Per mèn co' ngòc jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' mcàb. Ndxab mèn loo Pilat:

—Ingue node nu' más rey, ey. Angoluxte jef co' ñibe' loo mèn gulàaz mèn ciuda Rom nac rey nu'. Ngolo cuent.

¹⁶ Ngoloa, mñibe' Pilat loo solndad par mbe' solndad Jesús par ya que' solndad Jesús loo cruz. Le' rye mèn na, mdoo nque xis solndad par la's mèn xal que' solndad Jesús loo cruz.

Trè' ndlu' mque' mèn Jesús loo cruz.

(Mt. 27.32–44; Mr. 15.21–32; Lc. 23.26–43)

¹⁷ Sya, ngro' no mèn Jesús. No ale mñibe' mèn loo Jesús par leque Jesús mxo'f yen cruz Jesús par mbe' Jesús cruz Jesús axta loo den co' mbez mèn lèe Den Calaver tiempa. Le' di'stèe mèn nación Israel na, mbez mèn loo dena Golgot tiempa. ¹⁸ Loo dena mque' mèn Jesús loo cruzpe' Jesús. Lomisque' ne, mque' mèn taachop mbi' loo cruz co' ngòc cruzpe' mbi', thib thib mbi' mquée loo cruz

thibgà' lad cuat Jesús. Le' cruz Jesús na, mdoo xtau' ryop mbi'a. ¹⁹ Látha, mbli Pilat mandad mque' mèn plá di's loo yéc cruz co' ndxab: Jesús, mèn yèez Nazaret, rey che'n mèn naciòn Israel. ²⁰ Huax mèn naciòn Israel mblab di'sa tac co'te' mque' mèn Jesús loo cruz nzi gax ro ciuda Jerusalén. Di'sa nac son loo di'stèe co' nac xti's mèn hebre, no di's co' nac xti's mèn grieg, no di's co' nac xti's mèn italia. ²¹ Ndxab jef che'n nguley' co' más ñibe' loo rye nguley' che'n mèn naciòn Israel loo Pilat. Ndxab jef:

—Más huen ne'ndubtel di's ba' tatua' co' ndxab: Rey che'n mèn naciòn Israel. Más huen ndubl di's le' mbi' ba' ndxab: Daa nac rey che'n mèn naciòn Israel.

²² Mcàb Pilat loo mèn. Ndxab Pilat:

—Yende cóna. Di's co' mbliin mandad mdub loo cruz ba', yende chó techi. Le'i nduble'. Ngolo cuent.

²³ Co'se' ngolo mque' solndad Jesús loo cruz, mxen solndad xab Jesús. Mblec xà' solndad thib thib xab Jesús par ngóc che'n thib thib solndad xab Jesús. No mxen solndad cap co' ngóc xab dib andoo Jesús co' ngóc thib lar' dib nol' no dib naxèn. ²⁴ Ndxab solndada loo xtàa solndad:

—Ne'li rolte na' cap ndxè'. Más huen quith no na' dad loo cap ndxè' par ñee na' ñeene' chó na' gac che'na.

No tataa ngóca par mdyaa di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Mcàa mèn thib ned xaben par ngóc xaben che'n mèn. No loo xaben co' ngóc cap daa mdi'th no mèn dad par ñee mèn ñeene' chó gac che'na.

No tataaque' mbli solndad con'a.

²⁵ Gaxte co'te' ndoo cruz Jesús ngure no xna' Jesús bél xna' Jesús, no Mari sa'l Cleof, no Mari co' nac mèn yèez Magdala. ²⁶ Co'se' gunèe Jesús ndoo xna' Jesús loo Jesús con thib myen' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' Jesús ñee Jesús, Jesús ndxab loo xna' Jesús:

—Ngot, hui' loo mbi' co' ndoo lool ba'. Mbi' ba' lil cuent nac xgan'l, ndee.

²⁷ Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' Jesús ñee Jesús:

—Mbi', xa'got ba' gac xal xna'l, ndee.

Leque hora, mbye' mbi' co' nac xin' mté'th Jesús xna' Jesús par liz mbi' xal xna'pe' mbi' xin' mté'th Jesús.

Trè' ndlu' nguth Jesús.

(Mt. 27.45–56; Mr. 15.33–41; Lc. 23.44–49)

²⁸ Ngolo ngóc rye con'a, no com le' Jesús nane le' ryete con' co' naquin gac loo Jesús ngócle' no mdyaaale' no par tolo gacque' no tyaaque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, Jesús ndxab láth ngue Jesús loo cruz:

—Ndxec lezon, yey.

²⁹ No le'pe' ndoo thib bote vin co' nac nítguy. Yende izlyo', ngua tegaz thib xa' thib sponj con vina. No mdub xa'a sponja loo thib bar che'n thib loo yaa co' lèe hisop par mda'i mod mzii xa' sponja ro Jesús loo cruz.

³⁰ Ngolo ngu Jesús vina, ndxab Jesús:

—Nase ngolole' mdyaa no ngócque' no mdubque' di's ryethe con' naquin gac loon.

No ngoloa, site mbi's yen Jesús. Nguth Jesús.

Thib solndad che'n gobiern co' ndub ciuda Rom mdid lans cho Jesús.

³¹ Huiz co' mque' mèn Jesús loo cruz ngóc huiz vispr che'n lni pasc. Indlya'ste mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel yan' yon xa' loo cruz huiz sabd co' nde nquea tac huiza nac huiz co' nac más huiz roo huiz xèn che'n lnia. Por cona, ngua na'b mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel di's loo Pilat par ñibe' Pilat ya lé' solndad zith cor nii yon xa' co' ngue loo cruz par gath xa'. No yiloo làa mèn yon theboola loo cruz.

³² Sya, ngua thi's solndad zith cor nii thib xa'. Ngoloa, ngua thi's solndad zith cor nii tedib xa' co' mquée no Jesús loo cruz. ³³ Per co'se' mbii gax solndad loo Jesús par qui's solndad zith cor nii Jesús, gunèe solndad le' Jesús nguthle'. Ne'ngui'ste solndad zith cor nii Jesús.

³⁴ Per mastale' nguthle' Jesús, thib solndad co' nzo látha ngua thid lans ro costi Jesús. Co'se' mblo' solndad lans ro costi Jesús, ante nde bée nde yax loo ren no loo nít co' ngro' ro costi Jesús. ³⁵ Mbi' co' nda' cuent con' ngóc loo Jesús ngóc thib mbi' co' gunèepe' ngóc con'a loo Jesús. No nda' mbi' cuent co' nac licpe'. Mbi'a nane le' mbi' ngue ta' cuent co' nac licpe' par yila's gu' cuenta. ³⁶ Tac ngóc con'a loo Jesús par ngócque' no par mdyubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Ne'lé'de mèn no ne'qui'ste mèn nec thib zith co' nac zith lad mbi'.

³⁷ Lomisque', ndub di's loo libr co' nac xti's Diox tedib lugar co' mbez:

Le' mèn hui' loo mbi', mbi' co' mdid mèn lans no clav lad yiloo.

Chop mbi' ngua ca's thebol Jesús le'n thib ye'r quèe.

(Mt. 27.57–61; Mr. 15.42–47; Lc. 23.50–56)

³⁸ Ngolo ngóc ryethe con'a loo Jesús, ngo thib mbi' co' lèe Chè. Chèa ngóc mèn thib yèez co' lèe yèez Arimate. Chèa, ne, mque tee no Jesús. Per xexte mque tee no Chè Jesús tac mzyeb Chè gunèe Chè mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel. Ngua nee Chè loo Pilat ta' Pilat lugar làa Chè thebol Jesús loo cruz. Pilat mdyalque' par làa Chè thebol Jesús loo cruz.

Sya, nda Chè. Ngua làa Chè thebol Jesús loo cruz. Mbye' Chè thebol Jesús. ³⁹ Làth xtau'a, mzin Nicodem, ne, co' ngua toodi's no Jesús thib yál' ndoore'. Nde no Nicodem gal psi' kil dii co' nos thib loo dii co' lèe mirr no tedib loo dii co' lèe áloes co'te' nzo no Chè thebol Jesús. ⁴⁰ Sya, mxen Chè ryop Nicodem thebol Jesús. No mxob Chè ryop Nicodem dii perfuma loo thib le' sab. No mchi'x Chè ryop Nicodem saba lad thebol Jesús xal nac costumbr che'n mèn nación Israel co'se' nca's mènà xtàa mèn. ⁴¹ No gaxte co'te' mque' solndad Jesús loo cruz nziri' thib huert. No le'n huerta ndub thib quèe rhue'. Lad quèe rhue'a ndub thib ye'r co'te' tarte yòo ga's nec thib thebol. ⁴² Ale tyate mca's Chè ryop Nicodem thebol Jesús tac gaxte co'te' mque' solndad Jesús loo cruz mdub ye'r quèe. No nde nxon', mdub bixle' huiz huiza no ngulàale' yál' huiza no mtlolè' huiz co' ngòc huiz descans che'n mèn nación Israel tiempa.

20

Trè' ndlu' ngro xban Jesús làth mèn nguth.
(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ Co'se' nde yinì izlyo' doming co' nac ner huiz sman co' nde nquea, tatabe' cuar ngua Mari co' ngòc mèn yèez Magdala ro ye'r quèe co'te' ngua lo mèn thebol Jesús. Gunèe Mari mbiichele' quèe ro ye'r quèe. ² Sya, mque' Mari carre axta co'te' nzo Mon Pedr no tedib myen' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' Jesús fièe Jesús. Ndxab Mari loo myen':

—Mblo'le' mèn Tad na' le'n ye'r quèe, cara. No nalle' ne'fièede nu' pá ngua lá' mèn Tad.

³ Sya, ngro' Pedr con tedib myen' xin' mté'th Jesús. Ngua tee hui' myen' ro ye'r quèe. No mdoo nque Mari co' ngòc mèn yèez Magdala xís myen' tedib vez. ⁴ Thidte junt mque' ryop myen' carre. Per tedib myen' co' ngòc xtàa Pedr más mque' carre leque Pedr. No ner myen'a mzin ro ye'r quèe. ⁵ Mcòo' mbi' yéc mbi'. Mbui' mbi' le'n ye'r quèe per ne'ngòode mbi' le'n ye'r quèe. Ante gunèe mbi' nax sab co' mbix thebol Jesús le'n ye'r quèe. ⁶ Látha, mzin Mon Pedr ro ye'r quèe. Per Mon Pedr se ngòo le'n ye'r quèe. Gunèe Mon Pedr ante sab nax le'n ye'r quèe. ⁷ Más de cona, gunèe Mon Pedr panid co' mblo mèn loo thebol Jesús, inaxte panid con sab. Nadùuz panid. Nax panid thib lad. ⁸ Le' sya, ngòo mbi' co' ndxàc xtàa xin' mté'th Pedr, co' mzin ner ro ye'r quèe, le'n ye'r quèe, ne. Gunèe mbi' ante sab nax no nadùuz panid nzo'f panid tya. No gunèe mbi' tataa ngòca. ⁹ Tac hora tarte ta' myen'a cuent no tarte li la's ryop myen'a cón nee di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez le' Jesús naquinqe' ryo xban làth mèn

nguth. ¹⁰ Sya, mbere ryop myen', ndyàa myen' par liz myen'.

Jesús ngro' too loo Mari co' ngòc mèn yèez Magdala.

(Mr. 16.9-11)

¹¹ Per làth ndyàa ryop myen' par liz myen', Mari mbyan' ro ye'r quèe. Ndoò yón' Mari. No làth ndoo yón' Mari, mcòo' Mari yéc Mari. Mbui' Mari le'n ye'r quèe. ¹² Làth mdoo hui' Mari ro ye'r quèe, gunèe Mari chop angl co' noc lar' nagus. Ndub angl le'n ye'r quèe. Thib angl ndub co'te' ngo'th yéc thebol Jesús. Tedib angl na, ndub co'te' ngo'th nii thebol Jesús. ¹³ Angla mnibdi's loo Mari. Ndxab angl:

—Ngot, ¿chonon ndxón'l, à'?

Mari ndxab loo angl:

—Daa ndxón tac mèn xexte mbe' thebol Tad daa. No ne'fièeden pá ned ngua lá' mèn thebol Tad daa.

¹⁴ Ngolo xec ndxab Mari di'sa loo angl, mxac Mari ale thib xa' ndxab loo Mari: Mari, hui' ned xisl. Co'se' mbere Mari mbui' Mari ned xís Mari, gunèe Mari le' Jesús ngue tee tya. Per ne'ta'de Mari cuent ché' Jesús na. ¹⁵ Sya, mnibdi's Jesús loo Mari. Ndxab Jesús:

—Ngot, ¿chonon ndxón'l, à', ey? ¿Chó ngue cua'n'l, à', ey?

Per Mari mbli xtùuz. Ndxab Mari loo lezo' Mari peser mbi' co' nquenap huert na. Sya ndxab Mari loo mbi'a:

—Tad, chele' lùu mbe' Tad daa, gunee loon pá ned ngua lá'l Tad daa par ga xin Tad daa.

¹⁶ Sya, ndxab Jesús loo Mari: Mari.

Chàa, mbere Mari par xís Mari. Gunii Mari di's co' ndyoodi's mèn hebre loo Jesús. Ndxab Mari:

—Raboni, co' nee di's di's co' ndyoodi's mèn hebre, Maistr.

¹⁷ Jesús ndxab loo Mari:

—Mari, ne'gàaltel daa tac daa tarte bii loo bé' co'te' nzo xuden Diox. Ndlyazen ya neel loo myen' co' ndxàc huesen. No gabl loo myen' le' daa bii loo bé' co'te' nzo xuden Diox co' nac xud myen' no co' nac Diox myen', ne.

¹⁸ Sya, ngua ta' Mari, co' ngòc mèn yèez Magdala, cuenta loo myen' xin' mté'th Jesús le' Mari gunèe Tad Jesús no ndxab Tad Jesús di'sa loo Mari par tataa ta' Mari cuent loo myen'.

Ngoloa mblu' loo Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús.

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

¹⁹ No co'se' mzyèle' izlyo' leque huiz co' ngòc ner huiz smana no ngulàale' yál' izlyo' huiza, leque hora thidte mqultaa myen' xin' mté'th Jesús xhuina liz thib mèn. No

quej nau' puert nzo gòo myen' le'n nyòo tac nzyeb myen' ñee myen' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Látha, chàa, ngro' too Jesús loo myen'. Mblu' loo Jesús Jesús loo myen'. Gunii Jesús Diox loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Nabe'ste blo gu' lezo' gu' con xtàa gu' no blo nagàl lezo' gu' loo Diox.

²⁰ Ngolo ndxab Jesús di'sa, mblu' Jesús ya' Jesús co'te' mdid solndad clav. No mblu' Jesús ro costi Jesús co'te' mdid solndad lans loo myen' xin' mté'th Jesús. Le' myen' na, ante mdyac tín' lezo' co'se' gunèe myen' Jesús. ²¹ Mbere Jesús, ndxab Jesús loo myen' tedib vez:

—Nabe'ste blo gu' lezo' gu' con xtàa gu'. No blo nagàl lezo' gu' loo Diox. Texal mtel' xuden Diox daa par mbalen loo izlyo' ndxè', tataaque' tel'en gu' ya gu' loo mèn loo izlyo' ndxè'.

²² Ngolo ndxab Jesús di'sa loo myen', mblá' Jesús mbii ro Jesús loo myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Na tel' Xpii Natù' loo gu' par yo no Xpii Natù' gu' thidtene, ndee gu', ey. ²³ Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Loo mèn co' mbli gu' cuent mdyon' xtol, mton'que' Diox xtol mènna. Le' mèn co' indlide gu' cuent mdyon' xtol, mènna nzi banque' con xtol mèn tac ne'nton'te Diox xtol mènna.

Max gunèe Tad Jesús le' Tad Jesús ngro xbanque'.

²⁴ Per Max co' mdub lèe mèn Cuach co' ngòc xin' mté'th Jesús, co' ndxòo cuent nac si' fchop myen', yende Max làth myen' co'se' ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús Jesús loo myen' yál'a. ²⁵ Le' sya, myen' xin' mté'th Jesús mda' cuent loo Max. Ndxab myen':

—Nu' gunèele' Tad, cara.

Per Max mcàb loo myen'. Ndxab Max:

—Chele' daa ne'huí'de la's ya' Tad Jesús co'te' nguaa'd clav no tyeen cuen yan co'te' nguaa'd clav no tyeen cuen yan co'te' nguaa'd lans ro costi lad Tad Jesús, ne'yila'sten cuent co' nda' gu' ba'.

²⁶ Ngoloo xon huiz ryete myen' xin' mté'th Jesús mqueltàa tedib vez le'n nyòo liz thib mèn. No le'pe' ngo no Max myen' sya. Lomisque', quej nau' ro puert. Per Jesús, chàa, ngro' too loo myen'. No mblu' loo Jesús Jesús tedib vez. Gunii Jesús Diox loo myen'. No ndxab Jesús loo myen':

—Nabe'ste blo gu' lezo' gu' con xtàa gu', ndee gu'. No blo nagàl lezo' gu' loo Diox.

²⁷ Ngoloa, ndxab Jesús loo Max:

—Max, ftyee cuen ya'l trè' no hui' la's yan. No ftega' ya'l. Ftyee ya'l le'n costi daa. No ne'gànte lezo'l. Gola's cón chenen, Max.

²⁸ Le' sya, mcàb Max loo Jesús. Ndxab Max:

—Licque', U' nac Tad daa no nac U' Diox daa, Tad.

²⁹ Ndxab Jesús loo Max:

—Max, ¿ché' ngola'sl loo cón chenen nalle' tac gunèel daa, cà'? Más huen nda mèn co' tarte ñee daa per ndxela's mèn loo cón chenen, ey.

Trè' ndlu' chó cón che'n mbi' nac co' ndlu' libr ndxè'.

³⁰ Jesús tolo mbli no mblu' Jesús huax yalguzye' roo yalguzye' xèn loo myen' xin' mté'th Jesús. Per inda'de loo libr ndxè' cuent cón che'n rye yalguzye' co' mbli Jesús. ³¹ Per di's co' ndub loo libr ndxè', di's ndxè' ndlu' par yila's gu' le' Jesús nac Cristpe' co' nac xgan'pe' Diox. No chele' gu' yila's loo Jesús no loo cón che'n Jesús, Jesús li par yòo ban no gu' Diox thidtene.

21

Jesús mbere ngro' too no mblu' loo Jesús loo gaz myen' xin' mté'th Jesús.

¹ Ngolo nguri'th plá huiz co'se' ngro' too Jesús no mblu' loo Jesús Jesús loo rye si' fthib myen', Jesús ngro' too no mblu' loo Jesús Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús tedib vez ro nittó' co' lèe nittó' che'n Tiberias. No mblu' loo Jesús Jesús mod ndxè'. ² Thidte ngure no Mon Pedr Max co' mdub lèe mèn Cuach, no Natanael co' ngòc mèn yèez Caná co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile, no ryop hues myen' xgan' mbi' co' lèe Zebede, no taachop myen' xin' mté'th Jesús. ³ Ndxab Mon Pedr loo myen':

—Daa nda ten mbèel, cara.

Myen' ndxab loo Mon Pedr:

—Nu' ne tyee. Nda na'.

Sya, thidte mqueltàa Mon Pedr con myen'. Ngòo myen' loo thib yòoyaa. Nda ten myen' mbèel. Per nec thib mbèel ne'ngagaade loo myen' dib xec yál'a. ⁴ Co'se' nde tub xnii izlyo' xàn' bé' tedib huiz co' nde nquea, chàa, mblu' too Jesús no mblu' loo Jesús loo myen' ro nittó'a. Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nglide cuent Jesús na. ⁵ Sya, ndxab Jesús loo myen':

—Myen', ¿ché' tarte yigaa nec thib mbèel loo gu' nalle', cà'?

Myen' mcàb loo Jesús. Ndxab myen':

—Aa. Tarte yigaa nec thib má', cara.

⁶ Jesús ndxab loo myen':

—Blobii gu' yex gu' le'n nít ladli che'n yòoyaa ba'. Sya, yigaa mbèel loo gu', ey.

Le' sya, tataaque' mbli myen'. Ngoloa, axta ne' ne' ngác myen' no axta ne' ne' ngýee myen' ngo' myen' yex le'n nít tant thib mbèelléy' ngogaa le'n yex. ⁷ Sya, myen' xin' mté'th Jesús co' más mque' lezo' ñee Jesús ndxab loo Pedr:

—Tad na, cara.

Per texal mbin Mon Pedr ndxab myen': Tad na, mdoc Pedr xab Pedr tac Pedr mblo' xab Pedr por ngue li Pedr zin'.

Ngolaa, thidte ngulaa Pedr le'n nít. Mxyo'f Pedr loo nít axta ngro' Pedr loo yòo biiz. ⁸Le' taamas myen' xin' mté'th Jesús na, nzoque' loo yòoyaa. Ndyé'th gop xax myen' yex par ro nítto' tant thib mbèellé'y ngogaa. No distans co'te' ngo myen' loo nítto' par ro nít loo yòo biiz neeqe' thib ayo metr peser. ⁹Co'se' mbilaa myen' loo yòoyaa loo yòo biiz, gunèe myen' nzi cua'le' yaa loo quui. No nzo'f thib mbèel loo quui. No gunèe myen' nzo'f sa pan thib lad loo quui. ¹⁰Jesús ndxab loo myen':

—Que de no gu' taaplá mbèel co' ngolo mxen gu' ba' par hua ndren na', ey.

¹¹Sya, ngua quée Mon Pedr loo yòoyaa. Ngua thop xax Mon Pedr yex co' nzo mbèela loo yòo biiz tant mzyè yexa con antub mbèel nambii. Mastale' nzo thib ayo nzo cho' psi' pson mbèel le'n yexa, ne'ngredte yexa. ¹²Jesús ndxab loo myen':

—Que de hua ndren gu', ey.

No nec thib myen' xin' mté'th Jesús ne'nglide ryes par ngnibdi's myen' loo Jesús chó nac Jesús tac naneeque' myen' Tad Jesús nac mbi'a. ¹³Ngolaa, mbii gax Jesús loo myen'. Mxen Jesús pan. Mda' Jesús pan loo myen'. Lomisque' ne, mxen Jesús mbèel. Mda' Jesús mbèel loo myen' par hua myen', ne.

¹⁴Con cona, mbyon vez mbli' loo Jesús Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús loo ngro xban Jesús lath mèn nguth.

Jesús mdoodi's no Mon Pedr.

¹⁵Co'se' ngolo nduhua ndren Jesús con myen', Jesús mnibdi's loo Mon Pedr. Ndxab Jesús:

—Mon, xgan' Jonás, ¿ché' más nque' lezo'l ñèel daa leque nque' lezo' myen' ba' ñèe myen' daa, cà'?

Pedr ndxab loo Jesús:

—Aa, Tad, U' naneeque' le' daa nque'que' lezo' ñèen U'.

Sya, ndxab Jesús loo Mon:

—Chele' lùu, licque', nque' lezo' ñèel daa, gòc xal thib pastor loo mèn co' yòo loo cón chenen co' nac xal mbacxil' yen' daa, ndee.

¹⁶Mbryop vez mbere Jesús, ndxab Jesús loo Mon Pedr:

—Mon, xgan' Jonás, ¿ché', licque', nque' lezo'l ñèel daa, cà'?

Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Aa, Tad, U' nanee le' daa nque' lezo' ñèen U'.

Ndxab Jesús loo Mon:

—Chele' lùu, licque', nque' lezo' ñèel daa, beren niin lool: Fquenap mèn co' yòo loo cón chenen co' nac xal mbacxil' daa, ndee.

¹⁷Mbyon vez ndxab Jesús loo Mon Pedr:

—Mon, xgan' Jonás, ¿ché', licque', nque' lezo'l ñèel daa, cà', yey?

Sya, mxi yéc no mxi lezo' Pedr tac mbyon vez mnibdi's Jesús loo Pedr. Ndxab Jesús:

—¿Ché', licque', nque' lezo'l ñèel daa, cà', ey?

Ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—Tad, U' naneeque' ryethe con'. No nonque' U' ryethe con'. U' nanee le' daa nque' lezo' ñèen U'.

Ndxab Jesús loo Mon:

—Chele'i, licque' tataa nac, fquenap mèn co' nac xal mbacxil' daa, tá, ndee. ¹⁸Licpe' ba'i, na nii lool, Pedr, co'se' ngòcl myen' bix no co'se' ngòcl myen'bi' yen', mdoc xabl no mqe teel pàl co'te' mbly'a/sl. Per co'se' gàcl más mèn gox, lùu sil ya'l. No tedib mèn làa xabl yenl. No hue' mèn lùu co'te' indly'a'stel yal no co'te' ne'yòode lezo'l yal.

¹⁹Per di's co' ndxab Jesús loo Pedr, di'sa nee di's xá mod gath Pedr par tataa mod li Pedr gac con' roo con' xèn loo Diox por cón che'n Pedr.

Ngolaa, ndxab Jesús loo Pedr:

—Ftoó nque xisen. Ya' nda na', Pedr.

Trè' ndlu' cón che'n thib myen' xin' mté'th Jesús co' más mqe' lezo' Jesús gunèe Jesús.

²⁰Co'se' mbere Pedr par ned xis Pedr, gunèe Pedr nde nque thib myen' xin' mté'th Jesús co' más mqe' lezo' Jesús gunèe Jesús. Mbi' co' nac xin' mté'th Jesús nac mbi' co' mxo'f bda' loo Jesús co'se' nduhua rsè no Jesús myen'. Mbi'a ngòc myen' co' mnibdi's loo Jesús co' ndxab loo Jesús:

—Tad, ¿chó nu' ta'xù' U' loo mèn, à'?

²¹Co'se' mbui' Pedr loo myen' xin' mté'th Jesús, Pedr ndxab loo Jesús:

—Tad, ¿mbi' ba', à'? ¿Cón gac loo mbi'?

²²Jesús mcàb loo Pedr. Ndxab Jesús:

—Chele' daa ndlyaz le' mbi' ba' ban axta co'se' beren galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, ¿chó mport nzo lezo'l cón che'n mbi' ba', à'? Inacta cón che'n'l, ndee. Conse' ftoó nque xisen. Ya' nda na'.

²³Le' sya, ngro' di'sa no mbyath mbyèn di'sa lath mèn co' ngòo loo cón che'n Jesús le' mbi' xin' mté'th Jesús ne'gathte. Per Jesús ne'ngabte: Ne'gathte mbi'. Ndxle'leque', Jesús ndxab: Chele' daa lyaz le' mbi' ba' ban axta co'se' beren galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, ¿chó mport nzo lezo'l cón che'n mbi' ba'? Inacta cón che'n'l, ndee.

²⁴Leque yub daa nac xin' mté'th Jesús co' mbli nèe con' ngòc co' nac di's co' mqe'en loo libr ndxè'. No naneequen co' huenleque' le' di's co' mdan cuent loo libr ndxè', di's ndxè' nac di's licpe'.

²⁵No taate huax con' co' mbli Jesús inda'de loo libr ndxè' cuent co' ngòc co' ne'nque'den ye's loo libr ndxè'. Tac chele' mèn noo noo nque' ye's cón che'n thib thib

con' co' mbli Jesús xal ngòca, daa ngobe' no
ndxelazen axta ne' ne' ngàal loo izlyo' ngòo
libr co' nda' cuent ryethe con' mbli Jesús
chele' mèn nque' ye's cón che'n ryethe con'
mbli Jesús. Taandxè' gàca.

Libr Co' Ndlu' Cón Che'n Con Co' Mbli Myen' Xin' Mté'th Jesús Co' Ndxé' Di's Che'n Jesús

Jesús mcàbgòn làa Jesús Xpii Natú' loo mèn par yòo Xpii Natú' loo mèn par ñibe' Xpii Natú' loo mèn.

¹ Teofl, libr ndxè' nac thib libr co' mque'en ye's lool. Ngue tan cuent lool loo libr ndxè' cón che'n ryethe con' mbli Jesús no con' co' mbli' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús desde co'se' mtlo Jesús, mbli' Jesús cón che'n Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Jesús mblo yalbàn no mde'th Jesús cón che'n Diox loo mèn. ² Mbli Jesús rye con'a axta mzin huiz mquéé Jesús gáp loo bé'. Per ndoore' zin huiz yáp Jesús loo bé', mcai Jesús myen' co' ya te'th no co' ya lo yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n Jesús. No mbli' Jesús myen' por cón che'n Xpii Natú' xá mod li myen' ryethe con' co' mque tee li myen' cón che'n Jesús. ³ No mbli' loo Jesús Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús le'n cho' huiz. Le'n huiza, tolo mbli Jesús huax yalguzye' no taamas con' loo xnaa loo myen' par, licque', yila's myen' le' Jesús ngro xbanque'. Más de cona, mdoodi's Jesús loo myen' le'n huiza cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo'.

⁴ Co'se' tatabe' ngo no Jesús myen', mñibe' Jesús loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ne'ryo'de gu' le'n ciuda Jerusalén. Guled gu' le'n ciuda Jerusalén axta tyaaque' no gâcque' con' co' mcàbgòn xuden Diox li xuden Diox loo gu' xalque' nac di's co' guniilen loo gu' ndoore'. ⁵ Aa. Licque', Juàn Bautist mbi'th que tee li bautizar mèn con nít. Per le'n taaplá huiz lin par lyàa no yòo Xpii Natú' che'n Diox loo ryete gu' co' ngola'sle' loo cón chenen no loon, co' nee di's, thidte gâc gu' loo cón chenen por cón che'n Xpii Natú' co' lyàa loo gu' no co' yòo loo gu' xal co'se' ndxòo mèn le'n nít no ntau' nít loo mèn par ndxâc bautizar mèn.

Jesús mquéé loo bé'.

⁶ Co'se' be' thidte mqueltâa no myen' Jesús ndoore' yáp Jesús loo bé', ngo no Jesús myen' loo thib yii co' lée yii che'n yaa oliv. Tya mñibdi's myen' loo Jesús. Ndxab myen':

—Tad, ¿ché' nalle' nac tiemp co' li U' par ñibe'pe' mèn nación Israel loo nacionpe' mèn nación Israel tedib vez, cà'?

⁷ Jesús mcàb loo myen'. Ndxab Jesús:

—Yende chó cón che'n gu' par ñee gu' no ta' gu' cuent chó huiz no chó tiemp li xud na' Diox par ñibe' mèn nación Israel loo nacionpe' mèn. Ante xud na' Diox ñibe' no

ndxâp xud na' Diox con' roo no con' xèn la's nii xud na' Diox no la's ya' xud na' Diox par li xud na' Diox ñibe' mèn nación Israel loo nacionpe' mèn nación Israel tedib vez. ⁸ Per co'se' yilo lyàa no yòo Xpii Natú' loo ryete gu' co' ngola'sle' loon no loo cón chenen, Diox li par gâp gu' con' la's nii gu' no la's ya' gu'. No li Diox par yòo valor loo gu' par ryo' tee gu' ya lo gu' yalbàn no tyoodi's gu' cón chenen loo mèn, mèn co' nac mèn ciuda Jerusalén. No texal ya gu' loo mèn ciuda Jerusalén par tyoodi's no gu' mēna cón chenen, tataaguē' ya gu' loo mèn gulâaz che'n làaz mèn jude no loo mèn gulâaz che'n laaz mèn samari. No yiloo, ya lo gu' yalbàn no tyoodi's no gu' mèn dib athu loo izlyo' cón chenen.

⁹ Ngolo gunii Jesús di'sa loo myen', no lâtth be' nzi hui' myen' loo Jesús, xègà xègà nguáp Jesús loo bé'. Lâtth nda quée Jesús loo bé', mquéé thib xcua. Xcuaua mtau' loo Jesús. Ya ne'tolode nghui' myen' loo Jesús. ¹⁰ Per lâtth nzi hui' myen' loo Jesús xal nda quée Jesús loo bé', lâttha, ngro' too chop xa'bi' co' noc xab lar' nagus loo myen'. ¹¹ Ndxab ryop xa'bi'a loo myen':

—Mèn yēezya' che'n làaz mèn galile, ¿chonon xēe nzi hui' gu' loo bé', à'? Anxle' nzi hui' gu' loo bé', ey. Licque', leque yub Jesús co' ngolo mquéé loo bé' nalle' loo gu', leque yub Jesús bere yi'th loo izlyo' tedib vez xal ngolo gunēe gu' mquéé Jesús loo bé' nalle'.

Myen' mcai thib mbi' co' lèe Mati par yan' Mati lugar che'n Jud.

¹² Ngoloa, sya, mbii myen' loo yii co' lée yii che'n yaa oliv. Mbere myen', ndyâa myen' le'n ciuda Jerusalén. Ndub yii yaa oliva par co'te' nziri' ciuda Jerusalén thib distans co' ne' chop mil metr. Distansa nac distans co' no maste ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn tyee nii mèn huiz descans tiempa. ¹³ Co'se' mzin myen' le'n ciuda Jerusalén, mzin myen' liz thib mbi' co'te' nguled myen' plá huiz co'te' thidte mqueltâa myen'. Liz mbi' co'te' ngo myen'a nac thib pis gáp. Lâtth rye mèn co' mqueltâa no myen' tya ngo Pedr, ngo Cob, ngo Juàn, ngo Ndech, ngo Lip, ngo Max, ngo Bartol, ngo Mate, ngo Cob co' ngoc xgan' thib mbi' co' lée Alfe, ngo Mon co' ngoc che'n partid mèn co' ngoc partid cananist, no ngo Jud co' ngoc hues Cob. ¹⁴ Ryete mēna mqueltâa no myen' par thidte ngurez myen' Diox con mēna, no con myen' huespe' Jesús, no con Mari co' ngoc xna' Jesús, no con taamas mēngot co' mqueltâa no myen' hora.

¹⁵ Leque le'n huiza Pedr ngo too thib vez lâtth rye mèn co' ndxâc hues por cón che'n Crist. Mēna ngoc thib ayo nzo gal mèn. Pedr ndxab loo mēna:

¹⁶ —Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, naquinque' gâcque', no tyaaque', no

tyubque' di's nalle' xalque' nac di's co' gunii Xpii Natú' loo libr co' nac xti's Diox por di's co' ngro' ro David co' gunii David, David co' ngóc rey póla. David mde'th di's cón che'n Jud co' mdoo ner loo mèn co' mxen Jesús xal ndyen mèn thib pres. ¹⁷ Juda ngóc thib xtàa nu' co' thidte mqe tee no Jesús. No ngóc cuent Jud par xo'f zin' Jud co' nac cón che'n Jesús. ¹⁸ Per ngolo nguth Jud, mbli mèn thib con'. Mxi' mèn thib le' yòo fte'b con tmi co' mdix mèn mcàa Jud por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli Jud. Le' Jud na, ale leque Jud mblo dó' yen Jud. Mqetal Jud loo thib yaa. Ngòb Jud ned yéc Jud loo yòo. Ale ngos xti' Jud. Ryete xti' Jud ngro' par fuer. ¹⁹ Co'se' mbìn mèn co' nac mèn ciuda Jerusalén le' yòo fte'b mdyu' con tmià, ale mdub lèe mèn ciuda yòo fte'ba Acéldama. Di'stèe mènà nee di's yòo fte'b co' mdyu' con tmi co' mdix mèn cón che'n ren lad thib mbi' co' mxyo. ²⁰ Ngóc con'a loo Jud xalque' ndub di's co' mbez loo libr che'n Salmos co' mbez taandxè':

Gàc liz xa' yende chó mèn ban liz xa'.

Yende chó mèn guliz xa' yòo ban liz xa'.
Lomisque', mbez loo libr co' nac xti's Diox tedib lugar:

Yan' tedib mèn lugar che'n xa' par xo'f zin' mènà zin' co' ngóc di's xo'f zin' xa'.

²¹ Nalle' nzo mèn làth na' co' mqe tee no na' le'n rye tiemp desde co'se' mto mqe tee Jesús con na'. ²² Mènà thidte mqe tee no na' anon co'se' mbli Juàn bautizar Jesús no ngo no mènà na' axta mzin huiz co' mqúee Jesús loo bé'. Cona, ngue niin: Naquinque' yo thib mbi' co' nac mènà par yo no mbi' na' par thidte ta' no mbi' na' cuent cón che'n xá mod ngro xban Jesús làth mèn nguth.

²³ Sya, mèn co' nziri'a mda' lèe thib mbi' co' lèe Chè Barsabás co' ne' tedib lèe Just. No mda' mèn lèe tedib mbi' co' lèe Mati. ²⁴ Ngoloo, ngurez mènà Diox. Ndxab mènà taandxè':

—Tad Diox, U' co' nanee ryethe con' co' ndli mèn xtúuz no co' nden' mèn le'n lezo' mèn, bli U' no blu' U' loo nu' de loo ryop mbi' ndxè' xá ñaa mbi' co' co' xà' U' no co' cui U' ²⁵ par xo'f zin' mbi' zin' co' ngóc di's xo'f zin' Jud par hue' mbi' di's che'n U', Tad, loo mèn loo izlyo'. Tac leque Jud mbli par nguth Jud por cón che'n xquin Jud co' mcua'n Jud par mbii Jud lugar co'te' ndxàa bií Jud.

²⁶ Sya, mblo mènà Chè no Mati rif. Per le'xque' Mati ngro' rif. Desde hora, mqeltàa no Mati ryete si' fthib myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn.

2

Jesús mtel' Xpii Natú' par ngulàa Xpii Natú' loo mèn no ngóc Xpii Natú' loo mèn par tlo Xpii Natú' ñibe' Xpii Natú' loo mèn.

¹ Co'se' ngóc huiz co' ngóc huiz lni Pentecostés tiempa, le'pe' huiza thidte mqeltàa myen' co' ndxe' di's che'n Tad Jesús le'n ciuda Jerusalén con taamas mèn co' ngola'sle' loo Tad Jesús no loo cón che'n Tad Jesús. ² Làth thidte nziri' mènà liz thib mèn, chàa, mbyèn thib ruid brut co' mbyèn loo bé'. Mbyèn ruida xal co'se' nxyo'f thib mbiidó'. No mbyèn biia le'n nyòo co'te' nzi ndub rye mènà. ³ Làtha, mxyo'f loo loo mènà no mxac mènà ngulàa thib con' loo thib thib mènà co' ñaa xal looz bèel. Pues con' co' gunaa xal loz bèela ngóc Xpii Natú' co' ngulàa loo mèn. Mbyan' con'a loo mènà dib lal ngo mènà le'n nyòo. ⁴ Ryete loo mènà ngulàa Xpii Natú' no ngóc Xpii Natú' loo mènà. No mbyan' Xpii Natú' loo mènà par ñibe' Xpii Natú' loo mènà. Le' sya, hora mto mènà, mdoodi's thib thib mènà tedib di'stèe xalque' mbli Xpii Natú' par mdoodi's mènà di'stèe. Di'stèe ngóc di'stèe co' mdoodi's chol mèn co' nzo le'n ciuda Jerusalén le'n huiza.

⁵ Tataa ngòca tac le'n huiza huax mèn tith, co' ngóc mèn che'n nación Israel, ngo ban le'n ciuda Jerusalén. Mènà ne'nglá'de mod co' nac che'n xley' mèn. Mbi'th mènà ciuda Jerusalén par li mènà xalque' mnibe' xley' mènà loo mènà. Mènà ngóc mèn co' naban dib athu loo izlyo'. Mbi'th li mènà xal ñibe' xley' mènà loo mèn ciuda Jerusalén. ⁶ Co'se' mbìn mènà ngóc ruid co' mbyèn loo bé'a, huax mènley' mqeltàa co'te' mbyèn ruida. No axta ne' ne' ñee mènà cón li mèn xtúuz tac thib thib mènà ndxòn di'stèepe' mèn co' ndyoodi's mèn co'se' ngulàa Xpii Natú' loo mèn. ⁷ Ante ngüi' no ante ñaa mènley' co' mqeltàa. Mbez thib mènà no tedib mènà loo xtàa mènà. Ndxab mènà:

—¿Chè' inacte mèn ba' mèn gulàaz che'n làaz mèn galile co' ndyoodi's xalque' ndyoodi's na' nalle', cà'? Licque', nac mèn ba' mèn gulàaz che'n làaz mèn galile, cara. ⁸ ¿Xá mod mbli mèn ba' par ndyoodi's mèn ba' xti's na' co' ngóol no thib thib na', sya? ⁹ Hui' gu' nexa. Trè' nzo mèn gulàaz che'n làaz mèn part; mèn gulàaz che'n làaz mèn med; mèn gulàaz che'n làaz mèn elam; mèn gulàaz che'n làaz mèn mesopotam; mèn gulàaz che'n làaz mèn jude; mèn gulàaz che'n làaz mèn capados; mèn gulàaz che'n làaz mèn pont; mèn gulàaz che'n làaz mèn asia; ¹⁰ mèn gulàaz che'n làaz mèn frig; mèn gulàaz che'n làaz mèn panfil; mèn gulàaz che'n làaz mèn egipt; mèn gulàaz che'n làaz mèn africa; mèn co' nde chol lugar co' más tith loo làaz mèn ciren. No nzo ndxep mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn ciuda Rom, ne, co' naban ciuda Jerusalén làth na'. Ndxep mèn gulàaz che'n làaz mèn ciuda Rom nac mèn nación Israel por ngóol mèn le'n nación Israel. Le' taandxep mèn ciuda Rom na, ngóc mèn

nación Israel por ngòc mènà mèn xley' mèn nación Israel. ¹¹ Lomisque' ne, nzo ndxep mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn cret co' nac thib yòo biiz co' nziri' le'n nittó'. No nzo ndxep mèn gulàaz che'n làaz mèn arab. Ale ndxòn na' xti's ryete mèn ba' co' nac con' roo no con' xèn co' mbli Diox loo xti's na' co' nac di'stèepe' na'.

¹² Ryete mènà ante ngüi' no ante ñaa loo cón ndxàca. Axta ne' ne' ñee mènà cón li mènà xtüuz. No mnibdi's mènà loo xtàa mènà. Ndxab mènà:

—¿Cón con' ndxè'? ¿Chonon tatua' ngue li Diox loo na', yoo?

¹³ Per taamas mèn mxìis co'se' mbui' mèn ndxàc cón ndxàca. Mbez mènà loo xtàa mènà:

—Tatua' ndxàca loo mèn ba' tac ndyuuz mèn ba'.

Pedr mda' cuent loo mèn cón che'n cón ndxàc.

¹⁴ Sya, ngo too Pedr con taamas myen' xtàa Pedr co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn co' mqueltàaa. Cabii ndxab Pedr loo mènà:

—Gu' co' nac mèn nación Israel no gu' co' nac mèn taamas nación co' naban le'n ciuda Jerusalén, na ndiyaz gòn gu' no ta' gu' cuent cón che'n cón ndxàc ba'. No huen huen tub nza gu' loo con' co' nde niin loo gu' nalle'. ¹⁵ Cón che'n mèn co' mbez ndxep gu' ndyuuz, mèn ba' indyuuzte xal ndli ndxep gu' xtüuz. ¡Maa yob yéc gu'! Hor ndxè' inacte hor co' tyuuz mèn. Pente nzo na' hor nquée guyè' xtil'. ¹⁶ Ndxè'leque', con' co' ndxàc co' ngüi' gu' ba' nac con' co' ndxàc no con' co' mdyaaale' xalque' ngòc di's co' gunii Joel co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' ndxab Joel taandxè':

¹⁷ Diox ndxab cón che'n con' co' gac le'n lult huiz co' nde nque. Ndxab Diox: Na làa Xpii daa loo mèn bi' no loo mèn got co' xo'f zin' zin' cón chenen co'se' gaca huiza. No te'th mènà con' co' ñibe'en loo mèn par te'th mènà loo mèn.

¹⁸ Lomisque' ne, ndxab Diox: Daa làa Xpii daa loo mèn bi' no loo mèn got co' xo'f zin' zin' cón chenen co'se' gaca huiza. No te'th mènà con' co' ñibe'en loo mèn par te'th mènà loo mèn.

¹⁹ Lin par gac con' roo no con' xèn loo bé' par hui' mèn no ñaa mèn con' lin. Le' loo izlyo' na, lin huax con' co' gac thib señ loo mèn. Lin par gath huax mèn. Lin par lyàa quii loo mèn huax lugar. Lin par yitoo zen loo mèn xal co'se' ndxetoo xcau.

²⁰ Huiza ne'teniide huiz. Dyau' loo huiz huiza. Lomisque' ne, ñaa loo mbe' xal ñaa

ren. Gac con'a ndoore' co'se' gac tiemp telux Tad Diox izlyo'. Huiza gac huiz co'se' lu' Diox cón che'n con' roo no con' xèn che'npe' Diox. No lu' Diox rye loothe con' roo con' xèn co' ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox loo mèn.

²¹ Per ryete mèn co' mbez lèe Tad, mènà lyá' loo con' ryes.

²² Mèn nación Israel, bin gu' di's co' nde toodizen loo gu'. Jesús che'n yèez Nazaret ngòc thib mbi' co' mte'l Diox loo gu'. No huen huen nda' gu' cuent le' Diox mte'l Jesús làth gu' tac Diox mbli loo Jesús par mbli Jesús huax yalguzye' roo yalguzye' xèn loo gu'. No huen huen nda' que' gu' cuent cón che'n yalguzye' co' mbli Jesús làth gu', ¿lé'? ²³ Per mastale' mbli Jesús huax yalguzye' loo gu', ngo thib mbi' co' mda' xù' Jesús loo gu'. Sya, ryete gu' mqueltàa. Mbe' gu' Jesús xal thib pres par mbeth gu' Jesús co'se' mñibe' gu' loo mèn ye'rsin' que' mènà Jesús loo thib cruz. Mbli gu' con'a loo Jesús xalque' mñibe' Diox no xalque' mblobe' Diox lezo' Diox póla par gaca tataa. ²⁴ Per mbli Diox ngro xban Jesús. No mte'lá' Diox Jesús loo yalguth par ne'ntin lizte Jesús thidtene tac yalguth co' mtin liz Jesús yende mod ngli gan loo Jesús thidtene. ²⁵ Co'se' gunii David co' ngòc rey póla cón che'n Jesús, ndxab David taandxè':

Daa gunèepe' loo Tad daa. Ndoe Tad daa loon thidtene. No thidteneque' nzo Tad daa cuaten par yende cón li par zye'b daa no xi'th daa.

²⁶ Por con'a, anze'f mdyac lezon. No ale angmdoon mdoodizen di's por ndyac lezon. No por cona, mastale' gath bé'l'yòo laden, ndxàpen yalxla's loo Tad daa le' Tad daa li par yo ban daa tedib vez.

²⁷ Tac U', Tad, ne'lá'ya'de alm daa par quée yalguth no tin yalguth alm daa thidtene. Ne' ne' ta' U' lugar yiza' no ga's bé'l'yòo laden, daa co' mxo'f zin' zin' che'n U', daa co' anze'f nque' lezo' U' ñee U'.

²⁸ Tad, U' mbli' loon cón lin par ban no daa U' thidtene. No yiloo, anze'f tyac tín' lezon co'se' hui'en loo U'.

²⁹ Gu' co' nac mèn nación Israel co' nac hues xtàa daa, licque', gu' nda' que' cuent le' David co' ngòc xudgool na' nguthque'. No mca's mèn thebol David. No axta nalle' be' nax bá' che'n thebol David co' ngüi' na' no co' ñaa na' loo. ³⁰ Per gu' nda' que' cuent le' David ngòc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. No huen huen naneé David le' Diox mcàbgòn no mbli nêe Diox di's co' ngro' ro Diox co' ndxab Diox loo David le' thib xa' co' gac bin David, xa'a gac Crist co' yan' lugar che'n David co' tyub ñibe' loo mèn nación Israel. ³¹ Por cona, mda' David cuent cón che'n Crist xal mèn co' gunèe ngòc con' loo Crist ndoore' gaca le' Crist ryo xban làth mèn nguth. No lomisque' ne, ndxab David le'

alm Crist no xpïi Crist ne'yan'te le'n ye'rbiil. Ne' ne' yiza' bél'yòo lad Crist. No ne' ne' ga's bél'yòo lad Crist. ³² Cona, ngue niin loo gu': Diox mblo xban leque yub Jesús co' nac Crist. Ryete nu', xal nziri' nu' trè', nanee nu' no nda'que' nu' cuent xal ngòca loo Jesús co'se' mblo xban Diox Jesús làth mèn nguth. ³³ Co'se' ngolo mbli Diox ngro xban Jesús, Diox mnibe' loo Jesús làa Jesús Xpii Natú' loo mèn, Xpii Natú' co' mcàbgòn Diox li Diox lyàa loo mèn. No yòo Xpii Natú' loo mèn par ñibe' Xpii Natú' loo mèn. No nalle' ryete con' co' mbui' gu' no co' mbìn gu'a, ngòc con'a por Jesús. ³⁴ Inacte yub David co' ngro xban no co' mquée loo bé'. Tac yub David ndxab taandxè':

Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub cuaten, ey, ³⁵ axtaque' lin le' rye mèn co' nac ngolo ngola's che'n l tyubdi's lool no gac mèn mèn nado' lool.

³⁶ Por cona, daa Pedr ngue nii loo gu' co' nac mèn nación Israel: Ne'gante lezo' gu' no ne'gac chopte lezo' gu'. Fta' gu' cuent co' huenleque' leque yub Jesús co' mbli gu' mandad mquée loo cruz, Diox mbli par ngòc Jesús Tad no jef loo ryete con'. Mbli Diox ngòc Jesús Crist, ne.

³⁷ Co'se' mbìn mèn tataa ndxab Pedr, mxi yéc mèn no mxi lezo' mèn. Mnbidi's mèn loo Pedr no loo taamas myen' xtàa Pedr co' nziri' loo Pedr:

—Gu' co' nac mèn gulàaz nu' no co' nac xtàa nu', gunee gu' loo nu' cón ndxàal li nu' por mbli nu' con' ye'rsin' con Jesús, sya, cara.

³⁸ Sya, mcàb Pedr. Ndxab Pedr loo mèn:

—Blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' no fse' gu' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo Diox. No yilòo, gòc bautizar thib thib gu' por lèe che'n Jesucrist par tataa mod lu' gu' loo mèn le' Diox mton' xquin gu' no xtol gu'. Le' sya, Diox li par lyàa Xpii Natú' loo gu' no yòo Xpii Natú' loo gu' par ñibe' Xpii Natú' loo gu'. ³⁹ Co'se' mcàbgòn Diox làa Diox Xpii Natú' loo mèn, con'a nee di's, li Diox par lyàa no yòo Xpii Natú' loo gu' no loo xin' gu' par ñibe' Xpii Natú' loo gu' no loo xin' gu'. No mcàbgòn Diox par lyàa no yòo Xpii Natú' loo mèn tith par ñibe' Xpii Natú' loo rye mèn co' nzo ban tith. Con' co' mcàbgòn Tad Diox loo na'a par li Tad Diox loo na'a nee di's le' Diox co' xà' mèn no cui Diox mèn loo con' ye'rsin' par yòo mèn loo cón che'n Diox.

⁴⁰ Con di's ndxè' co' mdoodi's Pedr no con taamas di's co' mdoodi's Pedr, mco'x Pedr mèn no ndxab Pedr loo mèn nación Israel:

—Leque gu' blàa yéc gu' no blàa gu' lezo' gu' no fta' gu' lugar tí' no làa Diox gu' loo con' ryes làth mèn nación Israel co' nac mèn nala's, mèn co' ne'ndalte ngala's no co' ne'ndalte ndubdi's loo con' mnibe' Diox loo mèn par li mèn.

⁴¹ Ngoloa, ryete mèn co' mdub nza no co' mda' lugar mbìn di's co' ndxab Pedr, mèn co' ngulàa yéc no co' ngulàa lezo' par mse' mèn mod co' ngòp mèn loo Diox, mèn ngòc bautizar leque hora. Leque huiza, mqueltàa mèn con mèn co' ngola's loo Jesús. Mèn co' ngòc bautizar huiza ngòc son mèn mèn. ⁴² No ryete mèn mbli nèn leque mèn loo con' co' mbli' myen' co' ngòc xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn. Thidte di's thidte cuent ngure ban rye mèn. No ngurez mèn Diox. No thidte mqueltàa rye mèn par hua mèn xit mèn no lua' mèn atate huiz.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngure ban mèn tiempa, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús.

⁴³ Le'n huiza ryete mèn co' ne'ndalte ngala's xal nac di's co' ndxab Pedr, ryete mèn mzyeb no ngo no lezo' mèn por con' co' ndxàc le'n huiza. Nde nxon', mbli myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús huax yalguzye' roo no yalguzye' xèn. No mbli myen' huax con' co' nac señ loo mèn.

⁴⁴ Le' ryete mèn co' ngola's na, ryete mèn thidte di's thidte cuent ngure. No ryete con' co' ngòc che'n thib thib mèn ndli zin' ryete mèn xal che'npe' mèn, ⁴⁵ axta mtho' rye mèn co' ndxàp che'n mèn, con' co' nac che'npe' mèn; angab na'i, xyòn mèn, no má' mèn, no taamas con' co' ngòc che'n mèn par ngro' tmi par mda' mèn tmi mcàa thib thib mèn co' ngola's co' ndyac yaltii nesida.

⁴⁶ Más de cona, atate huiz mqueltàa mèn le'n templ che'n Diox par cuez mèn Diox. Ndxeloa, thidte nqueltàa mèn. Nda mèn liz hues xtàa mèn co' ndli nab con' hua mèn; chó mèn ta'i yé'; chó mèn ta'i huize' co' ngòc mod che'n mèn tiempa. Látha, nziri' mèn guyith guxliis. No yende chó mèn ndye's no nxyal' làth xtàa mèn. ⁴⁷ No atate huiz mbez mèn di's roo di's xèn no di's natú' cón che'n Diox loo mèn. No mbez mèn loo Diox Diox roo Diox xèn nac Diox. Látha, rye mèn ciuda Jerusalén co' tarte lyàa yéc no co' tarte lyàa lezo', ryete mèn ngòp mod. No mbli mèn par mdyu' mèn co' ngola's loo Diox por cón che'n Jesucrist loo mèn ciuda Jerusalén. Más de cona, Tad Diox tolo ngue li par tolo ndlyàa yéc mèn no ndlyàa lezo' mèn par lyá' mèn loo con' ryes no thidte queltàa no mèn mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

3

Pedr mbli par mdee li thib mbi' coj.

¹ Thib huiz ngòc thib con'. Láth nda quée Pedr ryop Juán co'te' ndub templ, hora ngòc hor mquée guyon bzyè. Hora nqueltàa mèn le'n templ par mbez mèn Diox. ² Ryete huiz ndyub thib mbi' coj co' anon ngool coj ro puert che'n templ. Atate huiz ndxe' mèn

guliz mbi' coja mbi' coja. Nda lá' mèn mbi' coj ro puert che'n templ, puert co' ne' lèe Puert Co' Nabe's Ñaa, par ña'b mbi' gòn loo mèn co' ndxòo no co' ndryo' le'n templ. ³ Co'se' gunèe mbi' coj Pedr no Juàn lath nde yòo Pedr no Juàn le'n templ, mna'b mbi' gòn loo Pedr no loo Juàn. ⁴ Sya, xèe mbui' Pedr no Juàn loo mbi'. Ndxab Pedr loo mbi':

—Mbi', hui' loo nu', xaa.

⁵ Sya, más mbli mbi' mbui' mbi' loo Pedr no loo Juàn. Mbly'a mbi' peser ta' Pedr ryop Juàn ndxep gòn càa mbi'. ⁶ Per ndxe'leque', ndxab Pedr loo mbi':

—Hui' nexa. Indxàpten nec thib loo tmi, cara. Per thib con' co' ndxác daa ndlin, na li par gaca lool. Por lèe che'n Tad Jesucrist, co' ngòc mèn yèez Nazaret, goo too. Fteyez niil no nali ftee.

⁷ Sya, mxe'n Pedr ya' mbi' coja co' nac ladli. Mxít too Pedr mbi'. Leque hora, mbyez nii mbi' no mbyez yen nii mbi' no mdyoxcua' nii mbi' xal nii thib mèn huen.

⁸ Ngoloa, thidte nguát mbi'. No, chàa, ngo too mbi'. Mtlo mbi', mdee nii mbi'. Mque tee nii mbi' par ndxè' par ba'. Ale sangngòo no mbi' Pedr no Juàn le'n templ. Mdee nii mbi'. No asembli mbi' ndxát mbi'. No cabii mbez mbi':

—Susque' Diox roo Diox xèn nac Diox, yoo.

⁹ No ryete mèn co' nzo le'n templ gunèe xal gundee nii mbi' no xal mbez mbi' Diox roo Diox xèn nac Diox. ¹⁰ No ryete mènà ngua no lezo'. No mzyeb mènà co'se' gunèe mèn con' co' ngòc loo mbi'. Tac mènà huen huen ndlibe' mbi' no nanee mènà le' mbi'a nac leque yub mbi' co' ndyub ro puert che'n templ co' ña'b gòn, ro puert co' ne' lèe Puert Co' Nabe's Ñaa.

Pedr ngo yalbàn loo mèn ro portal che'n templ co' ne' lèe Portal che'n Salomón.

¹¹ Per mbi' coj co' mdee li thidtene ngue tee nque xís Pedr ryop Juàn. Indly'a'ste mbi' lá' mbi' Pedr ryop Juàn. Le' rye mèn co' nzo le'n templ hora na, ngo too par ngua tee hui' mènà xal ndxác mbi'a. Thidte mqueltàa rye mènà leque ro portal che'n templ co' ne' lèe Portal che'n Salomón co'te' nzo Pedr ryop Juàn no mbi' coja. Ante ngui' mènà no ante ñaa mènà xal ñaa con' co' ngòc loo mbi' coja. ¹² Co'se' gunèe Pedr ryete mèn mqueltàa loo Pedr, ndxab Pedr loo mènà:

—Aa, mèn nación Israel. ¿Chonon ndxo no lezo' gu' no nzyeb gu', à'? ¿Chonon ale xèe ngui' gu' loo nu' no ndli gu' cuent ale yub nu' mbli par mdee nali mbi' coj ndxè' no ndli gu' cuent peser ndxáp nu' ndxep con' roo con' xèn la's nii nu' no la's ya' nu' o ndli gu' cuent por nac nu' mèn co' arid mbez Diox no arid ncòo' nu' yéc nu' loo Diox, con'a mbli nu' par mdee nali mbi' coj ba', cà'?

Yende xaa. ¹³ Ndxè'leque', con' co' ngòc loo mbi' ba', le'i ngòc xal nde niin loo gu' ndxè'. Ndlyazen gòn gu' di's co' gon yalbàn loo gu' nalle'. Diox co' nac Diox che'n xudgool na' Abraham, no che'n xudgool na' Isaac, no che'n xudgool na' Cob, Diox mbli par ngòc más con' guryath no con' guryèn loo mbi' co' mxo'f zin' zin' che'n Diox, mbi' co' nac Jesús co' ngòc leque Jesús co' mda'xù' gu' loo mèn che'n ciuda Rom co' ñibe' loo na'. No co'se' mbly'a's Pilat co' nac gobiern loo nación na' nglá' Pilat Jesús, gu' ne'ndalte nglá' Pilat Jesús. ¹⁴ Lugar de ngnab' gu' loo Pilat nglá' Pilat Jesús co' nac mbi' natú' no co' nac mbi' nali no mbi' nambii, ale ndxe'leque', mna'b gu' loo Pilat par mblo' Pilat thib mbi'guth mèn lezi'f loo gu'. ¹⁵ Ale tataa mbli gu' par mbethxù' gu' mbi' co' nac thidte mbi' co' mbli par ngòc yaltixù' loo mbi' par yoo ban no mèn Diox thidtene. Per mastale' mbeth gu' mbi', Diox mbli par ngro xban mbi' lath mèn nguth. No nalle' nu' nda'que' cuent cón che'n xá mod ngro xban mbi' lath mèn nguth. ¹⁶ No nalle' por lèe che'n leque yub Jesús, co' ngola's mbi' coj ba' loo no ndxáp mbi' yalxla's loo Jesús, por cona, mbli Jesús mbyez nii mbi' no mbyez yen nii mbi' par ngo too li mbi'. Gu' huen huen ndlibe' mbi' no ngue hui' gu' loo mbi' ba' nalle'. No por ngola's mbi' loo Jesús, con'a mbli mdee li mbi' thidtene xalque' ngui' gu' no xalque' ñaa gu' loo mbi' nalle'.

¹⁷ Per nalle', gu' co' nac mèn nación Israel co' ndxác hues xtàa daa, daa nanee no non daa co'se' thidte mqueltàa gu' con mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel par mbeth gu' Jesús, licpe' ba'i, ne'ñeede gu' no ne'nda'de gu' cuent cón ngue li gu' hora. ¹⁸ Per Diox tataa mbli par tataa mbli no gu' Jesús par mdyaa no ngòcque' xal mde'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla le' Crist co' nac xgan'pe' Diox naquinque' tyactixù'. ¹⁹ Cona, ngue niin loo gu': Más huen blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' par zye' mod co' ndxáp gu' loo Diox par tataa mod lyá' gu' loo con' ryes no bere gu' yòope' gu' loo cón che'n Diox tedib vez par tataa mod ton' Diox xquin gu' no xtol gu'. Le' sya, Tad Diox li par gác thib tiemp loo gu' par yo nagál lezo' gu' loo Diox no yende chó mèn co' xà' gu' loo cón che'n Diox. ²⁰ No tel' Diox Jesús loo gu' co'se' gác tiemp, Jesús co' nac Crist co' mcui Diox par xo'f zin' Crist thib zin' loo gu' co'se' gácp'e' tiempa. ²¹ Tataa li Diox loo gu', mastale' nquin yo Jesús loo bé' axta gác huiz no gác tiemp co'se' li nab Diox ryethe con' co' nquin gác ndoore' yí'th Jesús loo izlyo' tedib vez. Gaca xalque' ndxab Diox por ro mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. ²² Tataague' ndxab Moisés loo xudgool na' póla, ne, co'se' ndxab Moisés: Diox co' nac Tad Diox na' tel' thib mbi'

co' te'th di's co' ndxab Diox làth na' co' nac mèn naciòn Israel xalque' mte'l' Diox daa làth gu'. Ndlyazen tyub nza gu' loo di's co' ñee xa'a loo gu' no gòn gu' ro xa'.

²³ Tac ryete mèn co' ne'tyub nzade no co' ne'gònte ro xa' co' te'th di's che'n Diox, ryete mèn lyux no ryo xà' mèn làth mèn naciòn Israel thidtene.

²⁴ Por cona, daa co' lèe Pedr, tolo ngue niin loo gu': Ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' nac con che'n Diox ngòc Samuel co' mde'th di's co' ndxab Diox no taamas mèn co' nde nque. Mde'th mèn cón che'n cón ndxàc le'n huiz ndxè'. ²⁵ Con' co' mcàbgòn Diox por cón che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, Diox mcàbgòna par ndxàca loo gu'. No par gac con' ndac loo gu', Diox mbli par mbyan' thib conveñ con mèn co' ngòc xudgool na' póla co'se' ndxab Diox loo Abraham:

Ryete mèn co' naban dib athu loo izlyo', gac con' ndac loo mèn por cón che'n thib mbi' co' nac bin lùu.

²⁶ Co'se' mblo xban Diox mbi' co' mxo'f zin' zin' che'n Diox, co' nac Jesús, mnibe' Diox loo Jesús tel' Jesús nu' ner loo gu' par li Jesús par gac con' ndac loo gu' no par tataa mod lá' thib thib gu' con' ye'rsin' co' ndli gu' loo Diox.

4

Pedr no Juàn mdooxù' loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn xley' mèn naciòn Israel.

¹ Tatabe' ngue toodi's no Pedr ryop Juàn mèn co'se' mzin mèn co' nac nguley' con mbi' co' ñibe' loo solndac co' nquenap templ no con mèn co' nac mèn xley' saduse co'te' mqeltàa Pedr ryop Juàn con mèn. ² Ryete mèn ngòc nayi' loo Pedr no loo Juàn tac Pedr ryop Juàn ngue lu' mèn. No mbez Pedr ryop Juàn le' mèn co' nguth ryo xbanque'. Tataa mbez Pedr ryop Juàn loo mèn tac, ngolo nguth Jesús, ngro xbanque' Jesús. ³ Sya, mxen mèn Pedr ryop Juàn xal thib pres par mblo mèn Pedr ryop Juàn lezi'f par tub rez mèn cón che'n Pedr ryop Juàn tedib huiz tac huiza mzyèle' izlyo'. ⁴ Per mastale' tataa mbli mèn con Pedr ryop Juàn, huax mèn ngola's co'se' mbin mèn di's co' ndxab Pedr hora. Anon mtlo ngola's mèn loo Jesús, por loo rye mèn co' ngola's co' ndxòo cuent ngòc ante mènbi' ngòcque' ga'y mil mèn. Indxòode cuent mngot ne' myen' bix.

⁵ Co'se' ngo nù izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mèn co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn naciòn Israel, no mngool che'n mèn naciòn Israel, no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ryete mèn mqeltàa le'n ciuda Jerusalén. ⁶ Nde nxon', mqeltàa no mèn Anás co' más ñibe' loo rye nguley'

tiempa. No mqeltàa no mèn Caifás, no thib mbi' co' lèe Juàn, no tedib mbi' co' lèe Alejandr. Mqeltàa ryete mèn co' ngòc mèn guliz che'n taamas mbi' co' más ñibe' loo rye nguley', ne. ⁷ Ngolo mqeltàa rye mèn, mbli mèn mandad ngua lo' mèn Pedr ryop Juàn lezi'f. Ngoloa, mdoo mèn Pedr ryop Juàn xtau' loo rye mèn. Mnibdi's mèn loo Pedr no loo Juàn. Ndxab mèn:

—¿Chó mnibe' loo gu' o por chó lèe mèn ndli gu' con' co' nzi li gu' ba, à'?

⁸ Sya, mnibe'pe' Xpii Natú' loo Pedr. Ndxab Pedr loo mèn:

—Gu' co' nac mèn co' ñibe'pe' loo mèn naciòn Israel, no gu', mngool co' ñibe', no gu' co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel, ⁹ ya que ngue ñibdi's gu' loo nu' cón che'n con' ndac co' ngòc loo thib mbi' yíiz par lya's gu' gòn gu' no ta' gu' cuent xá mod ngòc mbyac mbi' yíiz ndxè', ¹⁰ nu' ta' cuent loo ryete gu' par non ryete mèn naciòn Israel le' mbi' yíiz co' mbyac, co' ndoo loo gu' ndxè', mbyac mbi'a por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp Jesucrist la's nii Jesucrist no la's ya' Jesucrist, Jesucrist co' nac mèn yèez Nazaret. Jesucrist ngòc leque yub Jesucrist co' mqe' gu' loo cruz par nguth Jesucrist loo cruz. Per yub Diox mblo xban Jesucrist làth mèn nguth. ¹¹ Gu' mtè'b cón che'n Jesucrist no ne'nglide gu' cas cón che'n Jesucrist. Ne' ne' ngli gu' cas Jesucrist co'se' mbi'th lu' Jesucrist loo gu' cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo gu' no loo taamas mèn. Per Diox mbli par ngòc Jesucrist xa' co' ndli le' mèn tyal par ñibe'pe' Diox loo mèn. Loo cón che'n Diox, gu' ngòc xal thib albañil co' mblóbii thib quèe co' nayeze co'se' mbez albañil ne'lìde sirv quèe par tyub quèe squin yòo. Per ngo tedib albañil, co' nac yub Diox, co' mblit quèea par gac quèea quèe co' tyub squin yòo. ¹² No loo xgan' Diox co' nac Jesucrist, co' nee di's nac xal quèea, yende nec thib mèn co' gac tí' no làa mèn loo con' ryes. Más de cona, tarte too Diox tedib mèn xa' loo Jesucrist par gac mèn telá' mèn na' loo con' ryes.

¹³ Co'se' ñee ryete mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israela le' Pedr ryop Juàn con dibaxla's ndyoodi's, no mda' mèn cuent le' Pedr ryop Juàn nac mèn co' ne'nque'de arid scuel, no nac Pedr ryop Juàn xalque' chol mèn, sya, ante ngüi' mèn no ante ñaa mèn. Syare' mda' mèn cuent le' Pedr ryop Juàn, licque', mqe tee no Jesús. ¹⁴ Más de cona, ñee mèn ndoo mbi' co' mbyaca con Pedr no Juàn. No por cona, yende chó di's ngab mèn por ndxecloo mèn ñee mèn Pedr ryop Juàn. ¹⁵ Sya, mbli mèn mandad. Mblo' mèn Pedr ryop Juàn làth rye mèn co' ngureri', ¹⁶ par noo noo tyoodi's mèn con xtàa mèn cón che'n Pedr ryop Juàn. Ndxab mèn:

—¿Xá nee gu', cara? ¿Cón li na' con ryop mbi' ba'? Tac ryete mèn co' naban ciuda Jerusalén huen huen nda' cuent le' ryop mbi' ba' mbli ngóc thib yalguzye' roo yalguzye' xèn loo mbi' coj. No nalle'yende mod gab na' ilicte mbli ryop mbi'i. ¹⁷ Per nalle', par ne'tolode yath yèn co' mbli ryop mbi' loo mèn, cua'n na' mod tezeb na' ryop mbi' par gaca desde nalle' par delant, ya ne'tolode tyoodi's ryop mbi' loo nec thib mèn cón che'n mbi' co' mbez ryop mbi' ngro' lèe Jesús co' ñibe' loo ryop mbi'.

¹⁸ Ngoloa, ngurez mèn Pedr ryop Juàn. Mnibe' yèe mèn. Ndxab mèn:

—Desde nalle' par delant, ya indlyaste nu' tolo tyoodi's gu' no tolo lu' gu' loo mèn por cón che'n mbi' co' mbez gu' ngro' lèe Jesús, mbi' co' mbez gu' ñibe' loo gu' par li gu' con' ndly'a gu'.

¹⁹ Per Pedr ryop Juàn mcàb loo mèn. Ndxab Pedr ryop Juàn:

—Leque gu' bli xtúuz co' huenleque' ñeene' ché' huen naca no ché' nali naca loo Diox más tyubdi's nu' loo gu' leque tyubdi's nu' loo Diox. ²⁰ Yende mod lá' nu' par ne'tyoodi'ste nu' cón che'n con' gunèe nu' no cón che'n con' mbìn nu' cón che'n Jesús.

²¹ Sya, mèn co' ñibe' loo mèn nación Israela tataa mbli preb par mtezeb mèn Pedr con Juàn. Per yende cón mbli no mèn Pedr ryop Juàn. Mbila' mèn ndyàa Pedr ryop Juàn. Ne'ngacte mèn ncu'a'n mèn mod par teti mèn Pedr ryop Juàn tac ryete mèn co' naban le'n ciuda Jerusalén mbez con' roo con' xèn mbli Diox por cón che'n con' co' ngóc loo mbi' coj. ²² Mbi' co' mbyac por yalguzye' co' ngoca, mbi' nzole' masre' cho' lín'.

Mèn co' ndxela's loo Jesucrist mbez Diox par li Diox par gáp're' mèn yalxla's loo Diox no yòo valor loo mèn loo cón che'n Jesucrist.

²³ Co'se' mblá' mèn co' ñibe' loo mèn nación Israel ndyàa Pedr ryop Juàn co'te' nzo taamas myen' co' ndxác xtàa Pedr ryop Juàn por cón che'n Jesucrist, mda' ryop myen' cuent ryete con' mbli mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley' no rye mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel xal nac di's co' mnibe' mèn loo ryop myen'. ²⁴ Co'se' mbìn myen' xtàa Pedr ryop Juàn di'sa, thidte mqueltàa rye myen'a par ngurez myen' Diox. Ndxab myen' loo Diox:

—Tad Diox, U' co' nac Tad Diox nu', U' nac Diox co' mblec no co' mxen' bé' no izlyo' no nittó' no ryethe taamás con' co' nziri'. ²⁵ Por cón che'n Xpii Natú' mde'th David di's co' ndxab U' loo David gunii David, David co' mxo'f zin' cón che'n U'. Taandxé' gunii David di's co' ndxab U' loo David:

¿Chonon susque' ndxátbèe mèn chol nación no chol mèn ndli xtúuz con' anxle', yoo?

²⁶ Le' mèn co' ñibe' loo xtàa loo izlyo' na, nguátbèe, ne. Lomisque', ryete mèn co' ñibe' loo chol nación no loo chol yèez, thidte ngóc ngolo ngola's loo Diox no loo Crist co' mnibe' Diox mbi'th loo izlyo'.

²⁷ Tolo ndxab mèn loo Diox láth mbez mèn Diox:

—Lique', Tad, Herod no Pons Pilat thidte ngóc le'n ciuda Jerusalén ndxé' con mèn tith no con mèn nación Israel par ngóc mèn ngolo ngola's che'n Jesús co' ngóc thib mbi' natú' co' mxo'f zin' cón che'n U', no co' mcui U', no co' mtel' U' par xo'f zin' Jesús cón che'n U'. ²⁸ Co'se' mteti mèn Jesús co' nac xgan' U', mbli mèn con'a xalque' mblobe' lezo' U' no xalque' mnibe' U' lezo' U' par gaca tataa loo Jesús no ngoca. ²⁹ No nalle', Tad, hui' U' loo mèn le' mèn ngue lí preb par tezeb mèn nu'. Nalle' ña'b nu' loo U' le' U' li par tolo gáp nu' yalxla's loo U', no ne'zyebte nu' par co nu' yalbàn no te'th nu' cón che'n U', nu' co' ngue xo'f zin' cón che'n U'. ³⁰ No ña'b nu' loo U' li U' par teyac nu' mèn no li nu' señ co' nac yalguzye' por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii xgan' U' Jesús no co' nzo la's ya' xgan' U' Jesús, Jesús co' nac mbi' natú'.

³¹ Co'se' ngolo ngurez myen' Diox, chàa, mbuin xò co'te' nziri' myen'. No leque hora mtlo mnibe'pe' Xpii Natú' loo myen'. No dibaxla's ngo myen' yalbàn no nde'th myen' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

Ryethe con' co' ngóc che'npe' thib thib mèn co' ngola's loo Jesús mbli zin' rye mèn co' ndxela's.

³² Ryethe mèn co' ngola's loo cón che'n Jesús thidte mbli mèn xtúuz no thidte mden' lezo' mèn cón che'n Diox no cón che'n hues xtàa mèn por cón che'n Jesús. Nec thib mèn ne'ngabte le' con' co' nac che'npe' thib thib mèn nac ante che'n mèn. Ndxé'leque', ryethe con' co' ngóc che'npe' thib thib mèn mbli mèn cuent ngóc che'npe' ryethe mèn. ³³ Le' rye myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús na, myen' tolo mda' cuent no ngo myen' yalbàn loo mèn le' Tad Jesús ngro xbanque' por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. Le' Diox na, toloque' angndli huax con' ndac loo rye mèn co' ngola's. ³⁴ Yende chó mèn ngóc mèn co' nde che' con' loo láth mèn tac ryete mèn co' ngóp xyón no co' ngóp liz, mtho' mèn xyón mèn no liz mèn. No mque no mèn tmi. ³⁵ Mda' mèn tmi loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús par qui'th myen' tmi loo thib thib mèn, mèn co' naquin que no con'. ³⁶ Ngo thib mbi' co' ngue tan cuent lool trè', Teofl. Mbi'a lèe Chè. Ngóc mbi' nguley'. Mxo'f zin'

mbi' zin' co' ndli nguley' le'n templ ndoore' co'se' yila's mbi' loo Jesús. Mbi'a ngóol le'n thib yòo biiz le'n nittó' co' nac làaz che'n làaz mèn chipre. Mbi'a mdub lèe myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's tedib lèe co' lèe Mbèl'. Di's co' nac lèe mbi'a nee di's Mbi' Co' Ntegán Lezo' Mèn. ³⁷ Mbi'a mtho' thib le' yòo bte'f co' mque no mbi'. No mque no mbi' tmi. Ngoloa, mda' mbi' tmia loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús par qui'thguè' myen' tmia, ne.

5

Ryop sa'l Anani mdua'n xtol loo Diox.

¹ Làth mènà ngo thib mbi' co' ngro' lèe Anani no ngo sa'l mbi' co' ngro' lèe Safir. Mtho' ryop sa'l Anani thib le' yòo bte'f co' ngóc che'n ryop sa'l Anani par ryo' tmi loo yòo bte'fa càa mèn prob. ² Per mbli ryop sa'l Anani thib con'. Ale xexte mxen ryop sa'l Anani ndxep tmi co' mtho' Anani yòo bte'fa. Le' taamas tmi na, mda' Anani loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Ndxab Anani loo myen':

—Fcàaya' gu' rye tmi ndxè'. Tmi ndxè' mthon xyònen.

Per maa Safir naneque' por plál mtho' Anani xyòn Anani. No más de cona, naneque' Safir le' Anani xexte mcasloo ndxep tmia. ³ Per Xpii Natú' mbli par non Pedr con' mbli ryop sa'l Anani. Sya, ndxab Pedr loo Anani:

—Anani, ÷chonon mbala' mbli Mebizya par toxcu'al yalgutyè' loo Xpii Natú' co'se' naneel le' lùu xexte mxen ndxep tmi co' mtho'l xyònlà, à'? ⁴ ÷ché' inactè yòo bte'f xyònl par ñibe'l xyònl ndoore' tho'l xyònl, cà'? No ÷ché' ne'ngàcte che'n'l tmi co' mtho'l xyònl par ñibe'l tmia, cà'? Yende chó ñibe' yèe loo ryop sa'l gu' par ta' gu' rye tmi co' mtho' gu' xyòn gu' loon. ÷chonon mbli' xtol par xexte mcaslool ndxep tmia, à'? Lùu mblyà's nquediil mèn por mtocxual yalgutyè'a. Per ndxe'leque', loo Diox mtocxual yalgutyè'.

⁵ Co'se' mbìn Anani tataa ndxab Pedr loo Anani, ale, chàa, ngulàa Anani loo yòo. Nguth Anani. Le' ryete mèn co' gunèe no co' mbìn cón che'n con' co' ngóc loo Anani, ryete mènà anze'f mzyeb. ⁶ Ngoloa, ngòo plál myen'bi' co'te' nax thebol Anani. Mchì'x myen' thib sab lad thebol Anani. No mbe' myen' thebol Anani. Ngua ca's myen' thebol Anani panteón.

⁷ Casque' ndxàc son hor ngóc con'a loo Anani, co'se' guneei loo Anani, ngòo xa'got co' ngóc sa'l Anani co'te' nzo Pedr. No ne'nda'de xa' cuent cón ngóc loo Anani. ⁸ Pedr mnibdi's loo sa'l Anani. Ndxab Pedr:

—Gunee loon. ÷ché' tmi co' mcàayan nac ryete tmi co' mtho' gu' xyòn gu', cà'?

Sa'l Anani ndxab:

—Aa. Ryete tmia nac tmi co' ngóc tmi co' mtho' nu' xyòn nu', pues.

⁹ Le' sya, ndxab Pedr loo sa'l thebol Anani:

—÷chonon thidte lal ngóc ryop sa'l gu' par mbli gu' preb Xpii Natú' par ñee gu' ñeene' ÷ché' tli gu' gan li gu' con' ye'rsin' no yende cón li no Xpii Natú' gu' por con' ye'rsin' co' mbli gu', cà'? Hui' nexa. Myen' co' ngua ca's thebol sa'l lùu panteón ndye'th bè ba'. No nalle' ñeei lool. Hue' myen' lùu par ya ca's myen' lùu, ne.

¹⁰ Leque hora, chàa, ngulàa Safir sa'l thebol Anani loo yòo loo Pedr. Nguth Safir. Le'pe' ngòo myen' co' ngua ca's thebol Anani. Ale gunèe myen' ngolole' nguth Safir sa'l thebol Anani, ne. Que nzo ne'ñee lezo' myen' mblo' myen' thebol Safir sa'l thebol Anani. Ngua ca's myen' thebol Safir sa'l thebol Anani leque cuat thebol Anani. ¹¹ Sya, ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox anze'f mzyeb. No ryete taamas mèn co' mbìn cón che'n con' ngòca, anze'f mzyeb.

Anze'f thib yalguzye' roo no yalguzye' xèn no se' mbli myen' tiempa.

¹² Myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús mbli huax se'ñ no huax yalguzye' loo mèn co' naban ciuda Jerusalén. No ryete mèn co' ngola's loo Jesús thidte nqueltàa atate huiz ro corredor che'n templ co' mbez mèn lèe Portal che'n Salomón. ¹³ Nec thib mèn co' tarte tyal yila's loo Jesús indlide ryes par queltàa mèn con mèn co' ngola's loo Jesús. Per mastale' tataa ndli mènà, ndxàc amiu mènà con mèn co' ndxela's no ndli mènà cas loo mèn co' ndxela's loo Jesús. ¹⁴ Per le' n huiza anze'f thib mèn ngola's loo Jesús. Le'le' ngola's mènbi' no le'le' ngola's mèngot loo Jesús. ¹⁵ Ale axta ngo' mènà mèn yìiz ro ned. No nguix mènà mèn yìiz loo lùn' no loo camì par ante co'se' riid Pedr par neda nzi quee lezo' mèn yìiza, ante riid xin Pedr loo mèn yìiza yac mèn yìiza. ¹⁶ Lomisque' ne, mèn che'n ryete yèez co' nziri' gax loo ciuda Jerusalén nde no mèn yìiz no mèn co' nquée mbii che'n xpii ye'rsin' loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Ryete mènà mbyac no ngro xpii ye'rsin' loo mènà.

Mèn mque tee mdub ngu's Pedr ryop Juàn.

¹⁷ Le' sya, mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' no mèn co' nzo lad che'n mèn xley' saduce co' ngo no jef, ryete mènà ngòo xyàn lezo' gunèe myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Ngocloo mènà gunèe mènà myen'. ¹⁸ Mxen mènà myen'. Mque' mènà myen' lezi'f. ¹⁹ Per Tad Diox mbli le' thib angl che'n Tad mbi'th xhuina par mxal' angl ro lezi'f par ngro' myen' lezi'f. Ndxab angl loo myen':

²⁰ —Huàa gu' le'n templ. No blo gu' valor loo gu'. Fta' gu' cuent cón che'n di's ndac

co' ndlu' xá mod que no mèn tedib yalnaban cub.

²¹ Co'se' mbìn myen' tataa ndxab angl loo myen' no co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, taate ñaa mbe'th izlyo' ngo myen' le'n templ. Mlò myen', mbli' myen' no mdoodi's myen' cón che'n di's ndac che'n Jesús loo mèn.

Láth ngue lu' myen' mèn le'n templ, jef co' más ñibe' loo rye nguley' no rye mèn co' nzo no jef, thidte mqueltàa mèn con mēngool co' ñibe', no co' ndyoo naa, no co' ndyoo ner loo mèn nación Israel. Sya, mnibe' rye mèn ya lo' solndad myen' xin' mté'th Jesús, co' ndxe' di's loo mèn, lezi'f. ²² Per co'se' mzin solndad co' nquenap templ ro lezi'f, ya yende chó myen' nzo le'n lezi'f. Sya, mbere solndad, ndye'th solndad loo rye mèn. Mda' solndad cuent loo mèn le' myen' xin' mté'th Jesús ya yende lezi'f. ²³ Ndxab solndad loo mèn:

—Co'se' mzin nu' ro lezi'f, quej ndoo nau' lezi'f. Ngueque' lyab lezi'f. Le' solndad na, nziri'que'. Nzi quenap solndad ro lezi'f. Per co'se' mxal' nu' lezi'f par ngòo nu' le'n lezi'f, gunèe nu' yende chó mèn nac le'n lezi'f, cara.

²⁴ Co'se' mbìn mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mbi' co' nac jef loo mèn co' nquenap templ, no rye jef co' más ñibe' loo rye nguley' ya yende ryop myen' lezi'f, mnibdi's mèn loo xtàa mèn no ndxab mèn loo xtàa mèn:

—¿Xá mod li na' par ya ne'tolode li myen' xal ndli myen' loo mèn? No nalle' ¿xá mod ngro' ryop myen' lezi'f? ¿Pá ned nda ryop myen'?

²⁵ Le'pe' ndyub rez cón che'n myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's, mzin thib mbi' loo rye mèn co' ñibe'. Ndxab mbi' loo mèn:

—Ryop myen' co' mque' gu' lezi'f ná'a, myen' nzo le'n templ nalle'que'. Ngue lu' myen' mèn no ngue go myen' yalbàn loo mèn le'n templ.

²⁶ Sya, mbi' co' nac jef co' ñibe' loo solndad co' nquenap templ, ngua no mbi' solndad co' nquenap templ le'n templ par ngua xi mbi' con solndad ryop myen' le'n templ. Nado' di's nado' cuent gunii mbi' loo ryop myen' tac mbi' mzyeb ne' yiloo ngue yátbée mèn co' nzo no myen' le'n templ no gaa'd quèe mèn mbi' con solndad. ²⁷ Co'se' ndye'th no mbi' co' nac jef no solndad ryop myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, mbe' mbi' co' solndad ryop myen' loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Le' mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo nguley' na, ndxab loo ryop myen':

²⁸ —Nu' mnibe' yèe loo gu' par ya ne'tolode te'th gu' no lu' gu' loo mèn por cón che'n mbi' co' mbez gu' lèe Jesús. No nalle' hui' gu' xá ñaa co' ngue li gu'. Ya ngolole'

mque tee lu' gu' loo mèn le'n ciuda Jerusalén cón che'n mbi'a. No ale ndly'a's gu' quexù' gu' no que' fals gu' nu' loo ryete mèn ciuda Jerusalén le' nu' ndxàp dol por cón che'n mèn co' mbeth mbi'a.

²⁹ Sya, mcàb Pedr con taamas myen' co' ndxàc xtàa Pedr loo mèn. Ndxab myen':

—Yende xàa. Ndxàalque' más tyubdi's nu' loo Diox leque tyubdi's nu' loo mèn co' lya's ñibe' yèe loo nu'. ³⁰ Diox co' ngòc Diox xudgool na' póla, Diox mbli par ngro xban Jesús co' nac leque yub Jesús co' mbli gu' nguth loo thib cruz. ³¹ Co'se' ngolo ngro xban Jesús, Diox mbli par cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nìi Diox no co' nzo la's ya' Diox par ngo Jesús co'te' nzo Diox. No mbli Diox par gac Jesús xa' roo xa' xèn co' ñibe' loo ryethe con'. No mbli Diox par nac Jesús thib mbi' telá' mèn loo con' ryes. No li Jesús par xyal' ned xyal' yó' par lyàa yéc mèn nación Israel no lyàa lezo' mèn nación Israel par zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox no par tataa mod tyon' xtol mèn no lyá' mèn loo con' ryes. ³² Ryethe con' co' ngòc loo Jesús, nu' nda' cuenta no nanee nu' xá mod ngòc. Xpii Natú' che'n Diox, ne, nda' cuent cón che'n con' ngòc loo Jesús. Xpii Natú'a nac leque Xpii Natú' co' mblàa Diox loo mèn, mèn co' ndyubdi's loo Diox.

³³ Co'se' mbìn rye mèn co' nac mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa, no mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', di's co' ndxab Pedr, anze'f ngocloo mèn no capas mbly'a's mèn leque hora nguth mèn Pedr con myen' xtàa Pedr. ³⁴ Per láth rye mèn co' ñibe'a ngo thib mbi' co' ngro' lèe Gamaliel. Mbi'a ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No ryete mèn ndxàp mod ñèe mèn mbi'a. Thidte ngo too nde'f mbi' láth mèn. Mnibe' mbi' loo mèn ryop myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús par fuer setilte. ³⁵ Ndxab mbi' loo mèn co' ñibe' co' mqueltàa:

—Gu' co' nac mèn nación Israel, bli gu' xtúuz co' huenleque' cón ngue li gu' con myen' ba', yey. ³⁶ Fte' lezo' gu' co' huenleque' ndxàc pláte lín' no maste ngo thib mbi' co' ngro' lèe Teud co' mque tee láth mèn. Co'se' mque tee Teud láth mèn, mbez Teud le' Teud nac thib mbi' co' anze'f ntac. No nda'que' gu' cuent mque tee no Teud casque' thap ayo mèn. Per ngoloa, mbeth mèn Teud. Le' rye mèn co' mque tee no Teuda na, mxon' no mbrye's mèn. No tataa mod mblith no cón che'n Teud. ³⁷ Lomisque' ne, más nde tee huiz co'se' ngòc tiemp co' mbli mèn mdyoxcua' ye's co' lèe padron, mque tee tedib mbi' co' ngro' lèe Jud co' ngòc mèn gulàaz che'n láaz mèn galile. Lomisque', anze'f thib mèn mque tee no Jud. Ngoloa, mbeth mèn Jud, ne. No ryete mèn co' mdoo nque xís Jud mbrye's no mque tee xon'

mèna. Tataa mod mblith no cón che'n Jud, ne. ³⁸ Cona, ngue niin loo gu': Más huen blá' gu' myen' ba' no ne'la's rode gu' cón che'n myen' ba'. Tac chele' con' co' nac cón che'n myen' ba' nac xal cón che'n chol mèn loo izlyo', le'i lyuxque', yey. ³⁹ Per chele' con' co' nac cón che'n myen' ba' nac cón che'n Diox, pà li gu' gan loo myen' ne'que tee lide myen'a. Chó Diox chó nee gu' ne' ne' ngue cua'n xó' gu' co' nac cón che'n Diox.

⁴⁰ Co'se' ngolo mbin mèna tataa ndxab Gamaliel, ryete mèna mblec lezo' no mden' mèna licque' nac di's co' mbez Gamaliel. Ngoloa, ngurez mèna myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Mnibe' mèna mda' mèn che'n myen'. Ngolo mda' mèn che'n myen', mnibe' yèe mèna loo myen' ya ne'tolode tyoodi's myen' loo mèn por cón che'n Jesús. Ngoloa, mbla' mèna ndyàa myen'. ⁴¹ Sya, ngro' myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Ndyac lezo' myen' ngro' myen' làth rye mèn co' ñibe'a tac yub Diox mda' lugar ndxàalque' tyactii myen' por cón che'n Jesús. ⁴² Per mastale' tataa ngòca loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, ne'ngl'áde myen' par tolo mdoodi's myen' no par tolo mblu' myen' cón che'n Jesús ryete huiz, que naca le'n templ, que naca liz por liz mèn.

6

Myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús mbli par mcai mèn gaz mèn co' ndxela'spe' par tyoo mèna altant loo mèn co' ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús.

¹ Le'n huiza sate más ndoo queltàa mèn co' ngola's loo Jesús no loo cón che'n Jesús. Sya, mtlo mèn grieg co' ngola's co' nzo làtha, mco ñee mèn grieg loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús cón che'n mèn co' ndyoodi's di'stèe che'n mèn nación Israel. Mbez mèna loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús le' mēngot co' nac mēngot viud co' nac mēn gulàaz mēn grieg mbez indlide mēn nación Israel cas loo mēngota co'se' nda' mēn con' ndxuhua mēn atate huiz. ² Sya, ryete si' f'chop myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús mbli par thidte mqueltàa ryete mèn co' ngola's loo Jesús co' nac Crist. Ndxab myen' loo mèna:

—Ilé'de naca loo nu' par ne'code nu' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox par tyoo naa nu' no li nu' sirv loo mes co'se' ndxuhua mēn. ³ Por cona, más huen gaca cua'n gu' no cui gu' gaz mēn co' ndli gu' cuent nac mēn co' más ndxàp gu' yalxla's ñèe gu' làth gu' no mēn co' huen huen ndxòn ndac co' nac cón che'n Diox, mēn co' ñibe'pe' Xpii Natú' loo par xo'f zin' mèna zin' co' mbez gu' ba'. ⁴ Le' nu' na, toloque' cuez Diox

no toloque' co nu' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox.

⁵ Ryete mèna thidte mblo lezo' no thidte ngòc xtùuz mèna cón che'n co' ndxab myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Sya, mcai mēn co' ndxela'sa thib mbi' co' lèe Steb co' axta arid ngòp yalxla's loo Diox no co' mnibe'pe' Xpii Natú' loo. No mcai mèna taamas mēn co' lèe Lip, no Procor, no Nicanor, no Timón, no Parmen, no tedib mbi' co' lèe Lax co' ngòc thib mbi' gulàaz che'n làaz mēn antiogui. Laxa ngòo loo xley' mēn nación Israel thib cua'a. ⁶ Ngoloa, ngua no mēn rye gaz mèna loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Le' myen' na, ngurez Diox por cón che'n mèna no por cón che'n zin' co' xo'f zin' mèna. No mxo'f myen' ya' myen' loo mèna par mblu' myen' le' myen' ndxòo lezo' le' gaz mèna xo'f zin' zin'a.

⁷ Le' di's ndac co' nac di's ndac che'n Diox na, sate más ndoo yath no ndoo yēn no sate más ndoo queltàa mēn co' ndxela's loo Jesús le'n ciuda Jerusalén. No axta huax nguley' co' ngòc nguley' loo mēn nación Israel mdyal ngola's no ngòo nguley'a loo cón che'n Jesús co' nac Crist.

Mèn mxen Steb xal thib pres.

⁸ Ngo thib mbi' co' ngola's loo Jesús co' ngro' lèe Steb. Loo Steba anze'f thib con' ndac ngro' lezo' Diox angmbli Diox. No mbli Diox ngòp Steb huax con' roo no huax con' xēn la's nii Steb no la's ya' Steb par mbli Steb huax yalguzye'. No mbli Steb huax con' co' ngòc xal señ loo mēn. ⁹ Le'n tiempa ngo huax mēn co' mqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús. Ryete mèna thidte mqueltàa le'n huax sinagoge le'n ciuda Jerusalén. Làth rye mèna ngo thib ned mēn co' nqueltàa le'n thib sinagoge che'n mēn co' ngòc moz yēe ndoore'. Per co'se' mqee tee Steb tiempa yende chó mēn mbee ncà mèna. Mqueltàa ndxep mēn sinagoga con ndxep mēn gulàaz che'n làaz mēn ciren, no con ndxep mēn gulàaz che'n làaz mēn ciuda Alejandri, no con ndxep mēn gulàaz che'n làaz mēn cilis, no ndxep mēn gulàaz che'n làaz mēn asia. Ryete mèna mqueltàa par noo noo mdoodi's mèna con Steb, no par gol' di's mēn di's con Steb, no par cà di's mēn di's loo Steb. ¹⁰ Per thidtene ne'ngácte rye mèna ntau' mèna loo di's co' ndyoodi's Steb. No ne' ne' ngàc mèna ncàb mèna loo di's Steb tac Xpii Natú' mblu' loo Steb xá mod tyoodi's Steb por cón che'n con' co' anze'f ndxác Xpii Natú'. ¹¹ Sya, asembli mèna par ndix mèna ndxep tmi mcàa plá mēn par toxcu'a' mèna yalguty'e' cón che'n Steb par gab mèna le' Steb ndyoodi's ngòc nguàal di's cón che'n Moisés no cón che'n Diox. ¹² Tataa mod mbli mèna par nguátbēe mēn ciuda Jerusalén, no

mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel, no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Rye mènà mtau' loo Steb no mxen mcàa mènà Steb. Mbe' mènà Steb loo mèn co' mäs ñibe' loo mèn naciòn Israel. ¹³ No mcua'n mènà mod, ne, par mcua'n mènà mèn co' mqexù' mqe' fals Steb. Ndxab mènà:

—Mbi' ndxè' thidteneque' ñii yèe ñii tii cón che'n templ no cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ¹⁴ Nu' ndxòn le' mbi' mbez loo mèn le' Jesús co' ngòc mèn yèez Nazaret telux templ. No li Jesús par zye' mod no costumbr co' mtan' Moisés loo na'.

¹⁵ Sya, ryete mèn co' ñibe' co' mqeltàaa no taamas mèn co' nzi ndub no mènà tya, co'se' mbui' mènà loo Steb, mxac mènà le' loo Steb ñaa xal ñaa loo thib angl.

7

Steb mdub razon Steb loo mèn hora.

¹ Sya mñibdi's mbi' co' nac jef co' mäs ñibe' loo nguley' loo Steb. Ndxab mbi' loo Steb:

—¿Chè', ñicque', ryete di's ba' mdoodi'sl loo mèn, cà', Steb?

² Steb mcàb. Ndxab Steb loo mènà:

—Gu' co' nac mèn gulàaz daa no gu' co' nac xud yii no xud yèez co' nac làaz daa, daa ngue li cas loo gu'. Bìn gu' di's co' nde tood-izen loo gu': Diox na' co' nac thib Diox co' nquée xñii no co' ndxaa'd bèel, Diox mbli' loo loo xudgool na' Abraham co'se' ngo Abraham làaz che'n làaz mèn mesopotam ndoore' ya ban Abraham par ned làaz mèn harán. ³ Ndxab Diox loo Abraham:

Gro' lizl no gro' làazl no blá' ryete mèn co' nac mèn gulizl. Fxen ned, huàa par ned làaz mèn co' lu'en lool.

⁴ Sya, ngro' Abraham làaz mèn calde co' ngòc liz no làaz Abraham ndoore' par ngua ban Abraham làaz mèn harán. Ngoloa, nguth xud Abraham. Sya, mbli Diox mbye'th Abraham trè' co'te' nac làaz na' nalle'. ⁵ Per ne' nglide Diox ngáp Abraham nec thib che'n Abraham trè' co'te' nac làaz na' nalle'. Ne' ne' ngli Diox par ngáp Abraham nec thib le' yòo bte'f co'te' ndub Abraham liz Abraham. Per mastale' tataa mbli Diox loo Abraham, Diox mcàbgòn loo Abraham ta' Diox con' co' gac che'n Abraham yiloo. No co'se' yilo gath Abraham, gac che'n xin' Abraham con' co' gac che'n Abraham mastale' co'se' ndxab Diox gaca tataa loo Abraham tarte que no Abraham xin' Abraham. ⁶ Más de cona, Diox ndxab loo Abraham le' rye mèn co' gac bìn Abraham, mènà que tee ban xal mèn tith co'te' nac liz no làaz mèn tith co' nac thib naciòn che'n tedib mèn tith. No gac mèn bìn Abraham moz yèe loo mèn naciòn titha. No tetixù' mèn naciòn mèn titha mèn bìn

Abraham le'n thap ayo lín'. ⁷ Ndxab Diox loo Abraham, ne:

Na tub rez cón che'n mèn naciòn tith co' li gac bìn lùu moz yèe loo mènà. Yiloo, lín par ryo' bìn lùua tya. No li mèn bìn lùu sirv loon trè'.

⁸ Diox mbli ngòc thib conveñ con Abraham. No mñibe' Diox loo Abraham leque Abraham mbli ngòc circuncidar Abraham par mqe no Abraham thib señ, co' nee di's, cón che'n conveñ co' mbli Diox con Abraham. Por cona, co'se' ngóol xgan' Abraham co' ngro' lèe Isaac, co'se' ngolo xon huiz ngóol Isaac, leque Abraham mbli circuncidar Isaac. No lomisque', mbli Isaac circuncidar Cob, xgan' Isaac. No lomisque' ne, mbli Cob circuncidar myen' xgan' Cob, myen' co' ngòc si' fchop xgan' Cob co' mbloj msi' bìn co' mblec bìn co' nac si' fchop ned mèn co' nac mèn naciòn Israel nalle'.

⁹ Per loo rye si' fchop xgan' Cob co' nac xudgool na' nalle', si' fthib myen' mbyàn lezo' gunèe Chè, hues myen'. No ale ngòo xyàn lezo' myen'. Mtho' myen' Chè co' nac hues myen' par mblo' myen' Chè. No mbe' mèn Chè par ned làaz mèn egipt. Per mastale' tataa mbli no myen' Chè, Diox ne' nglá'ya' de Chè. Mque tee no Diox Chè. ¹⁰ Mbli Diox par mblyá' Chè loo ryethe con' mxactii Chè no con' co' mbli par mxi lezo' Chè. Mbli Diox par mdyub xñii yéc Chè no par mdyub xñii lezo' Chè par ngòc Chè. No mbli Diox par ngòo lezo' mbi' co' ngro' lèe Faraón, co' ngòc rey loo mèn naciòn Egipt tiempa, ñièe Faraón Chè. Faraona mda' lugar ngòc Chè gobernador loo mèn naciòn Egipt. No mda' Faraón lugar loo Chè par ngòc Chè mandador loo mèn guliz Faraón.

¹¹ Le'pe' le'n tiempa ngulàa huin. No anze'f thib yaltii ngòc loo mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn egipt no par ned che'n làaz mèn canaán. Le'n tiempa, ngulàa huin loo xudgool na', ne. Yende con' hua xudgool na'. ¹² Per co'se' mbìn Cob co' ngòc xudgool na' le' par ned làaz mèn egipt ntho' mèn nzob triu, mtel' Cob xgan' Cob co' ngòc xudgool na' par ngua xi myen' nzob triu par ned làaz mèn egipt. Co'se' ngua myen'a, ngòc nerleque' viáj co' ngua myen' par ned làaz mèn egipt. ¹³ Co'se' mbryop vez ngua myen' làaz mèn egipt, mbli Chè par mbli' myen', hues Chè, Chè. Syare', mda' rey che'n mèn egipt cuent chó bìn mèn nac Chè. ¹⁴ Sya, mbii myen' hues Chè. Ndyàa myen' par làaz myen' tedib vez. Le' Chè na, mñibe' loo myen' hues Chè par yi'th no myen' Cob, xud Chè, thidte junt con myen'. No yi'th rye mèn guliz Cob co' ngòc ayon psi' bga'y mèn co'se' yi'th myen' par ned Egipt tedib vez. ¹⁵ Tataa mod ngòca loo Cob par sangngòo ban Cob làaz mèn egipt. Ngoloa, nguth Cob tya. No nguth rye mèn co' ngòc xudgool

na' tya. ¹⁶ Co'se' ngolo nguth Cob, mbe' mèn thebol Cob par yèez Siquem co' nac thib yèezya' che'n làaz mèn canaán par ya ca's mèn thebol Cob liz no làaz Cob leque le'n bá' co'te' mbua's thebol tee Cob, Abraham, panteón. Ngoloa, más nde tee lín' nguth mèn co' nac xudgool na'. Lomisque', mblo' mèn zith rye mēna par ngua ca's mèn zitha le'n panteón co' ngóc thib yòo bte'f co' mxi Abraham, co'se' be' naban Abraham, con plá pes loo xgan' thib mbi' co' ngro' lēe Hamor co' ngóc mèn gulāaz che'n làaz mèn siquem.

¹⁷ Co'se' yamerle' zin tiemp co' gac tiemp co' li Diox con' mcābgōn Diox loo Abraham li Diox loo thebol Abraham co'se' mcābgōn Diox di's co' ngóc di's co' ngro' ro Diox loo Abraham, nde nixon', leque tiempa anze'f mbyar' mèn co' ngóc bin xudgool na' co' mbloj msi' bin ndoore'. Ngóc mēna mēnléy' loo mèn gulāaz mèn egipt. ¹⁸ Le'n tiempa, ne, ngo thib mbi' co' ngóc thib rey loo mèn nación egipt. Mbi'a thidteneque' ne'nglibe'de chó nac Chē no pá ned ngro' tee ngro yáal Chē. ¹⁹ Reya mquedi mēn bin na' co' ngóc mèn xudgool na'. No mtetiixù' reya mēn bin na'. Ale mbli yēe reya mblá'ya' mēn co' ngóc xudgool na' rye mbeto' co' diz ndxáal co' ngóc xin' xudgool na' par tataa mod gath rye myen' bixa. ²⁰ Le'pe' le'n tiempa ngóol thib mbed co' ngro' lēe Moisés. Moisesa ngóc thib mbi' co' anze'f ngóo lezo' Diox gunēe Diox. Per pente mxēn' xud Moisés no xna' Moisés Moisés son mbe' no maste liz xud Moisés. ²¹ Co'se' mdyaa mbe' co' mnibe' yēe rey lá'ya' xud Moisés no xna' Moisés Moisés thib lad, ndoole' mza' co' nac leque rsap reya. Ne'nglá'de mza' mbed co' lēe Moisés. Mque no mza' mbed xal xgan' mza'. ²² Por cona, anze'f mté'th Moisés ryethe con' co' ndxác mēn egipt. No ngóc Moisés thib mbi' co' anze'f ngóc par tyoodi's Moisés no li Moisés rye con' xal mbli mēn nación Egipt.

²³ Co'se' nzole' Moisés cho' lín', Moisés mblyas nga too naa mēn guliz no mēn gulāaz Moisés co' nac mēn nación Israel. ²⁴ Per co'se' ngóo Moisés làaz mēn nación Israel, gunēe Moisés le' thib mbi' egipt ngue teti thib mbi' co' nac mēn gulāaz Moisés. Per ale le'le' Moisés ngro yoo con' mbi' egipta par mblo xtāa Moisés con' ngue li no mbi' tedib mbi' co' nac mbi' gulāaz Moisés. Ale mbeth Moisés mbi' egipta. ²⁵ Tataa mbli Moisés tac mbli Moisés xtūuz le' ryete mēn nación Israel co' nac mēn gulāaz Moisés ta' cuent no ñee mēna le' Diox li loo Moisés par co' Moisés mēn nación Israel no par teche Moisés mēn nación Israel co' mbyar' làaz mēn egipt. Per mēn nación Israel ne'nda'de cuent xal nac xtūuz Moisés. ²⁶ Tedib huiz co' nde nquea, gunēe Moisés nzi yoo chop mēn nación Israel. Per Moisés mblyas ntu'

ntāl Moisés loo di's no loo cuent che'n ryop mbi'a. Ndxab Moisés loo ryop mbi'a:

—¿Cón ndyac gu', yey? Gu' ndxác hues xtāa. ¿Chonon nzi guin gu' xtāa gu', à'?

²⁷ Sya, mbi' co' ngue guin xtāa mzi mchep Moisés. No ndxab mbi' loo Moisés:

—¿Chó mnibe' lool par yi'th ñibe' loo nu', no gācl juez, no la's rol cón che'n nu', à'?

²⁸ ¿Ché' ndlyas'l guthl daa xal mbethl mbi' egipt co' mbethl ná'a, cà'? Xexte fxen ned. Byāa.

²⁹ Co'se' mbin Moisés tataa ndxab mbi'a loo Moisés, ale mzyeb Moisés. Mxon' Moisés, mblá' Moisés liz rey. Nda Moisés par ned làaz mēn madián. Tya ngo ban Moisés xal mēn tith. No mselya' Moisés con' thib xa'got tya. No mque no xa'got Moisés chop xgan' Moisés tya.

³⁰ Ngolo cho' lín' nzo Moisés làaz mēn madián, thib vez ngua Moisés co'te' nagán gaxte co'te' ndub thib yii co' lēe yii Sinaí. Tya mxyo'f loo loo Moisés. Mxac Moisés ndxetoo bēel le'n yaa sars co' nzo'f loo yiaa. Le'n bēela mxac Moisés mdoo thib angl. ³¹ Co'se' gunēe Moisés mxyo'f loo bēel co' ndxetoo loo Moisés, mzyeb Moisés. No co'se' nda bii gax Moisés par más hui' Moisés ndxetoo bēel, mbli Moisés gunii Tad Diox loo mbii loo Moisés. Ndxab Tad Diox:

³² Daa nac Diox che'n xudgool lūu co' ngóc Abraham, no xudgool lūu co' ngóc Isaac, no xudgool lūu co' ngóc Cob.

Sya, mtlo Moisés, mxi'th Moisés tant mzyeb Moisés. No ne' ne' indli Moisés ryes hui' Moisés loo bēel co' ndxetooa. ³³ Ndxab Tad Diox loo Moisés:

Blāa yilid niil tac co'te' ndool ba' nac lugar natú'.

³⁴ Daa ngüi' xal nden' mēn yalnē no xal ndxác yaltii loo mēn, mēn co' nac nacionpe' daa co' nzo ban làaz mēn egipt. Ndxōnen xal mbez yēe yath mēna. No nalle', daa ngulāale' loo bē' par telá'en mēn nacionpe' daa la's ya' mēn nación Egipt. Que de ndxē' nexa, Moisés. Na tel' lūu par yal mandad co' ñibe'en lool loo mēn gulāaz egipt.

³⁵ Mastale' mēn nación Israel mxixi no Moisés, no mtē'b mēn Moisés, no ndxab mēn loo Moisés: ¿Chó mdool no chó mtel' par ñibe' loo nu' xal thib jef no xal thib juez, à'?

Per ndxe'leque', Diox mblo lēe Moisés xal thib jef no juez no xal thib mēn co' telá' mēn nación Israel la's ya' mēn nación Egipt par cón che'n con' roo con' xēn co' mbli angl co' mblyath no Moisés, angl co' mxyo'f loo loo Moisés co'te' ndxetoo bēel le'n yaa sars.

³⁶ Pues, Moisesa ngóc mbi' co' mblo' mēn co' ngóc xudgool na' la's ya' mēn nación Egipt. No mbli Moisés huax yalguzye' no con' co' ngóc xal señ loo mēn par ned làaz mēn egipt. No mbli Moisés yalguzye' no huax con' co'

ngòc xal señ loo mèn láth ndye'th no Moisés mèn nación Israel co'se' nguri'th mèn con Moisés le'n nittó' co' lèe Nittó' Nane Ren. No mbli Moisés huax yalguzye' no señ loo mèn co'se' nguri'th no Moisés mèn nación Israel co'te' nagán le'n cho' lín'. ³⁷ Leque yub Moisesa ndxab loo mèn nación Israel:

Diox tel' thib mbi' co' te'th di's co' gab Diox loo gu'. Mbi'a yi'th yáal láth gu' co' nac mèn nación Israel no que tee mbi' láth gu' yiloo. Tel' Diox mbi'a xalque' mtel' Diox daa loo gu'. Bli gu' cas mbi'a, no bin gu' ro mbi'a.

³⁸ Tolo ndxab Steb loo mèn:

—Leque Moisesa ngòc mbi' co' ngo láth mèn nación Israel co'te' nagán. No ngo no Moisés angl co' mdoodi's no Moisés loo yii co' lèe yii Sinaí. No ngoloo, mdoodi's no Moisés mèn co' ngòc xudgool na' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na'. Leya mxyo'f loo na' desde huiza. No axta huiz nalze be' nzo'f leya loo na'. No leque loo Moisesa gunii Diox. No mda' Diox cuent loo Moisés par mbli' Moisés loo mèn nación Israel, mèn co' ngòc xudgool na', no loo na', ne, xá mod que tee ban na' loo izlyo' ndxè' par yòo ban no na' Diox thidtene yiloo.

³⁹ Per mèn co' ngòc xudgool na'a ne'ndalte ndubdi's loo Moisés. Ndxè'leque', mxii's no mèn Moisés no mtè'b mèn Moisés. Ale mbly'a's mèn bere mèn, bii mèn par làaz mèn egipt tedib vez. ⁴⁰ Sya, ndxab xudgool na' loo Aarón:

Nu' ndly'a's toxcu'a'l con' co' gac diox na' par tyoo ner diox na'a loo na'. Tac nu' ne'neede cón ngòc loo Moisés. Moisés ale ngua lo' nu' làaz mèn nación Egipt no maste. Nu' ndli cuent tya nac lizpe' nu' no laazpe' nu'.

⁴¹ Sya, mtocxua' xudgool na'a thib tatol co' ñaa xal ñaa thib ngon yèn'. Ngoloo, mtlo xudgool na', mbeth xudgool na' má' loo gunab co' ñaa xal ngon yèn' co' ngòc dioxpe' mèn no tatolpe' mèn. No ale mdyac lezo' mèn ngüi' mèn loo con' mtocxua' ya' mèn.

⁴² Por cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' mtlo mbli xudgool na' tiempa, por lult thidtene mblá'ya' Diox xudgool na' par tyub xib xudgool na' no sál' xudgool na' ya' xudgool na' loo mbèelhui' co' nzi'floo bé'.

Mastale' indly'a'ste gu' gòn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè', tataa ndub di's loo libr co' nac libr che'n mèn co' mque' ye's che'n di's co' mde'th mèn co' ndxab Diox loo mèn. Di'sa mbez taandxè':

¿Ché', licque', loon ndli gu' cuent mbeth gu' má' par mxyo ren má' loo izlyo' loon par mdyon' xtol gu' le'n cho' lín' co'te' nagán, cà? Yende xaa.

⁴³ Ndxè'leque', gu' mque tee no nich co'te' ngòc diox gu' co' lèe Moloc. No mque tee no gu' nich che'n mbèelhui' che'n diox

gu' co' lèe Renfán. Ryop gunaba ngòc tatol co' mtocxua' ya' gu' par mdyub xib gu' no par mcòo' gu' loo gunaba. Por cona, daa go' gu' liz gu' no làaz gu'. No tel'en gu' ya gu' más tith loo làaz mèn babiloñ par gac gu' xal moz yèe loo mèn tya.

⁴⁴ Ryete mèn xudgool na' mque no thib lugar más natú' le'n tabernáculo co'te' ngo-sua' quèe laj co'te' ndub di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo na'. Nicha ngocsua' xalque' mnibe' Diox loo Moisés par mtocxua' Moisés nicha co'se' ndxab Diox loo Moisés toxcu'a' Moisés nicha xal nac nich co' gunèe Moisés co' mbli' Diox loo Moisés loo yii Sinaí. ⁴⁵ Ryete mèn co' ngòc xudgool na' mcàaya' tabernaculoa xal thib con' natú' co' que no mèn thidtene. Co'se' mbye'th no mèn co' ngòc xudgool na' Josué, leque sya mbye'th no mèn tabernáculo co' ngòc yòo mantiad co' ntocxua' mèn par ndxòo mèn ned nda mèn o ned ndyee mèn. Con'a ngòc co'se' mbli xudgool na' gan mblo' xudgool na' mèn le'n nacionpe' na' ndxè'. Naciona mblo' xà' Diox par ta' Diox naciona gac naciona che'ne' xudgool na' co'te' naban na' nalle'. Tataaque' ngòc loo xudgool na' axta mzin tiemp co'se' ngo David co' ngòc rey no mnibe' David loo mèn nacionpe' na' póla.

⁴⁶ Diox ngòc lezo' cón che'n David tiempa. No mbly'a's David toxcu'a' David thib liz Diox co'te' queltàa mèn loo Diox, Diox co' ngòc Diox che'n Cob tiempa. ⁴⁷ Per ne'nglide David con'a. Ndxè'leque', Salomón mtocxua' liz Diox co'te' nqueltàa mèn loo xley' che'n Diox. ⁴⁸ Tataa mbli Salomón mastale' inzo bante Diox co' nac Diox roo Diox xèn co' ñibe' loo ryethe con' le'n thib templ co' nac liz Diox co' mtocxua' ya' mèn co' nac mèn che'n izlyo' xal nac di's co' ndxab mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cón che'n Diox. Di'sa mbez taandxè':

⁴⁹ Diox ndxab: Loo bé' nac co'te' ndu'ben. Le' loo izlyo' na, nac co'te' ndloo niin xal co'se' ndli nii thib mèn descans.

Ngoloo, ndxab Tad Diox:

¿Xá ñaa thib lizen co' toxcu'a' gu', à? No ¿xá ñaa co'te' ndxab gu' lin descans, à? Yende mod toxcu'a' gu' thib lizen co'te' gòon tataa, ey.

⁵⁰ ¿Ché' inactè daa Diox co' mxèn' no co' mblec ryethe con' co' nziri', cà? Yub daa mxèn' izlyo' no yub daa mblec izlyo'. ¿Cón ndyac gu', à?

⁵¹ Tolo ndxab Steb loo mèn:

—Per gu', ale ndxè'leque', ndxàc gu' mèn naad no mèn nguud. Nac gu' xal mèn co' indxela'ste co' indxaa'dte di's no xal mèn co' ne'ta'de cuent cón che'n Diox. Thidteneque' nac gu' ngolo ngola's loo Xpii Natú'. No lalque' nac gu' xal mèn co' ngòc xudgool gu'. Co'te' mdoo nii xudgool gu', tya ndoo niig gu', ne. ⁵² ¿Xá ñaa thib mèn co' mde'th di's co'

ndxab Diox co' ne'ntetiide xudgool gu' póla, à?' Xudgool gu' mtetiique' rye mēna. No mbeth xudgool gu' rye mēn co' mde'th di's póla cón che'n xá mod yí'th thib mbi' co' ngóc mbi' nali no mbi' nambii loo Diox. No co'se' mbi'th yáal mbi'a loo izlyo' ndxè', no mque tee mbi' làth gu', ale mxenxù' gu' mbi' no mda'xù' gu' mbi' loo mēn ciuda Rom co' ñibe' loo na'. No axta huen mbyan' lezo' gu' tac mbeth mēna mbi'. ⁵³ Gu' co' mbyan' no ley co' mxo'f Moisés loo gu' por cón che'n angl, gu' thidtene indyubdi'ste loo leya.

Ngro' nayi' mēna axta mbeth mēna Steb.

⁵⁴ Co'se' mbin rye mēna co' ndxab Steb, ngulaa xyàn lezo' mēn axta nduhua le mēn tant nda' xyàn mēn ñēe mēn Steb. ⁵⁵ Per Xpii Natú' ne'nglá'de Steb. Mñibe'que' Xpii Natú' loo Steb. Sya, mbui' Steb loo bé'. No gunēe Steb xal nquēe xnii Diox no ndxaa'd bēel Diox. No gunēe Steb ndoo Jesús cuat Diox loo bé'. ⁵⁶ Sya, ndxab Steb loo mēna:

—Hui' gu' nexa. Daa ñēe ndoo xal' loo bé'. No ñēen Jesús co' nac mbi' co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mēn loo izlyo'. Ndoo Jesús cuat Diox.

⁵⁷ Per ndxe'leque', mēna mtau' nza mēn par ne'gonte mēn di's co' mbez Steb. No cabii mbez yēe mēn. No mtau' mēn dib vuelt loo Steb no apápe' ngro' nayi' mēn loo Steb axta ngóc loc mēn gunēe mēn Steb. ⁵⁸ Mbe' mēna Steb thib lad ro ciuda Jerusalén. Tya mbuaa'd quēe mēn Steb. Le' mēn co' gunēe ngóc con'a loo Steb na, mēna mblo' xab mēn no mda' mēna xab mēna loo thib mbyoo co' lēe Saul par quenap mbyoo xab mēna. ⁵⁹ Láth ngue gaa'd quēe mēna Steb, Steb ngurez Diox. Ndxab Steb loo Diox:

—Tad Diox, nase guneei loon. Fcàaya' U' alm daa no xpii daa.

⁶⁰ Ngolaa, chàa, mdub xib Steb. Cabii ndxab Steb loo Diox:

—Tad, ne'zi'f dolte U' no ne'zib quide U' xquin che'n mēn ba' no xtol che'n mēn ba' la's nii mēn ba' no la's ya' mēn ba' por con' ye'rsin' co' ngue li no mēn ba' daa.

Ngolo tataa ndxab Steb, setilte mtin liz Steb. Nguth Steb.

8

Mbyoo co' lēe Saul mque tee mdub ngu's mēn co' ngola's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús pāl co'te' ngo mēna.

¹ Thidte ngóc Saul con mēna co'se' ngue yuth mēna Steb no ale mdyac lezo' Saul por mbeth mēn Steb.

Leque huiza, mtlo ngóc thib yalndyub ngu's tín' loo rye mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús le'n ciuda Jerusalén. Mxon' rye mēn par ned làaz mēn jude. No mxon' mēn par ned làaz mēn samari. Ante myen' xin' mtéth Jesús co'

ndxe' di's che'n Jesús ne'ngxon'te. Mbyan' myen' ciuda Jerusalén. ² Le' ndxep mēn co' ndli cas loo Diox na, ngua lít mēna thebol Steb. No ngua ca's mēna thebol Steb. No anze'f mbin' mēna gunēe mēna thebol Steb. ³ Láth mque tee mdub ngu's mēn mēn co' ngóc loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús, Saul, ne, mque tee mdub ngu's mēn. Ale ndxoo Saul liz por liz mēn par mbee ncà Saul mēn liz mēn, que naca mēnbi', que naca mēngot. Ndli Saul mandad hue' mēn mēna lezi'f.

Mēn co' mbrye's mque tee go yalbàn loo mēn par ned làaz mēn samari.

⁴ Per mēn co' ngóc loo cón che'n Diox, co' ngro' le'n ciuda Jerusalén por mdub ngu's mēn mēna por cón che'n Crist, mēna mque tee go yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mēn loo con' ryes pāl co'te' mque tee xon' mēna. ⁵ Thib mbi' co' lēe Lip, co' thidte mxon' con mēna, mzin le'n thib yēzya' par ned làaz mēn samari. Lueg, mtlo Lip, mdoodi's Lip cón che'n Crist loo mēna. ⁶ Le' mēn yēzya' a na, ryete mēn thidte mqueltāa. Xēe mque' nza mēna di's co' mbez Lip loo mēn. No mbui' mēna xal mbli Lip señ no yalguzye' loo mēna. ⁷ Tataa mdub nza mēna di's co' mbez Lip tac ñēe mēna le' Lip mteyac huax mēn co' mquēe mbii che'n xpii ye'rsin' loo. No ñēe mēn no ndxōn mēn xal mbez yēe mēn co'se' ndryo xpii ye'rsin' loo mēna. No ñēe mēn mbyac huax mēn co' mque no mbii che'n yíz bech, no mēn coj. ⁸ No co'se' ñēe mēn ndxác con'a loo rye mēn yíza, ryete mēn ndyac lezo' ñēe Lip.

⁹ Le'n tiempa ngo thib mbi' co' ngro' lēe Mon. Mbi'a ngóc thib hue's ndoo're'. No anze'f ndxōo lezo' mbi' li mbi' yalbruj loo mēn. No anze'f ndxōo lezo' mbi' quedi mbi' mēn, mēn co' nac mēn gulāaz che'n làaz mēn samari. Leque mbi' mbez loo mēn nac mbi' thib mbi' roo no thib mbi' xēn. ¹⁰ Ryete mēn co' nac mēn gulāaz mēn samari xēe mbe mēn par ndyub nza mēn no ndxōn mēn di's co' mbez mbi' co' lēe Mon, que naca myen' bix, que naca mēn gox. Mbez mēna:

—Mbi' ba' ndxáp con' roo con' xēn che'n Diox la's nii mbi' no la's ya' mbi', Diox co' nac Diox roo no Diox xēn co' ñibe' loo ryethe con'.

¹¹ Ryete mēn ndli cas mbi' tac con con' ye'rsin' co' ndxác mbi'a, nquedi mbi' mēn le'n huax lín'. ¹² Per co'se' ngola's mēn co' nac mēn yēzya' ned làaz mēn samari di's ndac che'n Diox co' ngo Lip yalbàn cón che'n xá mod ñibe'pe' Diox loo mēn, no cón che'n Jesucrist, le'le' ngola's mēnbi' no le'le' ngola's mēngot. No ngóc bautizar rye mēna. ¹³ No leque Mon, co' ndli con' ye'rsin'a, ngola's loo cón che'n Jesucrist. Ngóc bautizar Mon, ne. No mtlo Mon, mque tee no

Mon Lip. Látha, ante ngüi' Mon no ante ñaa Mon xal ndli Lip yalguzye' no señ co' ndli Lip loo mèn.

¹⁴ Co'se' mbin myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, myen' co' nzo le'n ciuda Jerusalén, le' mèn gulàaz che'n làaz mèn samari ndyal mbin di's ndac che'n Diox no ngola's mèn loo Jesús, mtel' myen' Pedr ryop Juàn par ngua Pedr ryop Juàn par ned làaz mèn samari par lyath no Pedr ryop Juàn Lip loo zin'a. ¹⁵ Co'se' mzin Pedr ryop Juàn par ned làaz mèn samari, ngurez Pedr ryop Juàn Diox por mèn gulàaz samari co' ngola's par tlo ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn, ne. ¹⁶ Tiempa tarte tlo ñibe'pe' Xpii Natú' loo nec thib mèn. Tac co'se' ngola's mèn, ante ngòc bautizar mèn por cón che'n Tad Jesús. ¹⁷ Sya, mxo'f Pedr ryop Juàn ya' Pedr ryop Juàn loo mèn. No leque hora, mtlo Xpii Natú', mnibe'pe' Xpii Natú' loo mèn.

¹⁸ Co'se' mden' Mon no gunèe Mon láth ngue xo'f myen' ya' myen' loo mèn no ntlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo mèn, ndxab Mon loo Pedr ryop Juàn:

—¿Plál tan cáa gu' ¹⁹ par ta' gu' lugar loon par que non con' la's niin no la's yan par xo'fen yan loo mèn par co'se' xo'fen yan loo mèn, tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo mèn xal ndli gu' ba'?

²⁰ Sya, ndxab Pedr loo Mon:

—Thidte lyux tmil con' lùu tac lùu ngue li xtùuz le' con' co' angndli Diox loo nu' par li nu'i loo mèn, nu' mx'i'i con' tmi, ¿lé? Yende xaa. Pà gaca tataa. ²¹ Yende chó cón che'n par lil con' ndli nu'. No ne' ne' yen chó derech ndxàpl par yòol loo con' ndli nu'. Tac lezo'l no xtùuzl inalide nac no inambiide nac loo Diox. ²² Per nalle' na nii lool: Blá' ryethe mod ye'rsin' co' ndxàpl no gurez Diox no bna'b loo Diox bel'que' ton' Diox xtoll co' ndlil no co' nucua'nl co' ndlil xtùuz le'n lezo'l, no co' yende mod lá'l par ne'tolode lil con' ye'rsin'a. ²³ Tac daa nanee lùu nac xal thib xoblá má' co' anze'f nalá por ndxàpl ryethe mod ye'rsin' no por ndlil xtùuz ye'rsin'. No natedó' niil no natedó' ya'l loo ryethe con' ye'rsin' co' ndlil. Yende mod cue see tee lezo'l par ne'lidel con' ye'rsin'a.

²⁴ Sya, mcàb Mon. Ndxab Mon loo Pedr no loo Juàn:

—Gurez gu' Diox por daa, cara, par yende cón gac loon xal ngolo gunee gu' loon nalle'.

²⁵ Co'se' ngolo mqe' tee ta' Pedr ryop Juàn cuent, no mqe' tee lu' Pedr ryop Juàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn, Pedr ryop Juàn co' ndxe' di's, ngua lo Pedr ryop Juàn yalbàn no ngua te'th myen' cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes le'n rye yèezya' par ned làaz mèn samari. Ngolo mqe' tee myen' par neda, ndye'th ryop myen' par ned le'n ciuda Jerusalén tedib vez.

Lip mdoodi's no thib mbi' co' ngòc mèn gulàaz che'n làaz mèn etiopi.

²⁶ Ngolo ngòc rye con'a, thib angl che'n Tad Diox mxo'f loo loo Lip. Ndxab angl loo Lip:

—Lip, jer huàa par ned sur co'te' ndlyàa tùub ned co'te' nsyo ned par ciuda Jerusalén con ned co' nda par ned làaz mèn gaz.

Neda nac ned co' ndri'th co'te' nagán. ²⁷ Lip mxen ned, nda Lip. Per láth ndoo Lip ned nda Lip, mzyál' Lip thib mbi' co' nac mèn gulàaz mèn etiopi. Mbi'a ngòc thib mbi' eunuc. No ngòc mbi' thib xa' co' mxo'f zin' thib zin', co' nee di's, ngòc mbi' tesorer loo thib xa'got co' lèe Candans. Xa'gota ngòc rein loo mèn gulàaz che'n làaz mèn etiopi. Mbi'a ngua ciuda Jerusalén par ngua rez mbi' Diox le'n templ le'n ciuda Jerusalén. ²⁸ Co'se' mzyál' Lip mbi'a ned, ndye'th mbi' par làaz mbi', ndub mbi' loo carret mbi'. No ndub lab mbi' libr co' ngòc libr co' mqe' Sayi ye's, Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox loo Sayi te'th Sayi. Mberete' mbi', ndye'th mbi', ngua mbi' ciuda Jerusalén. ²⁹ Sya, mnibe' Xpii Natú' loo Lip. Ndxab Xpii Natú' loo Lip:

—Lip, huàa co'te' nda riid mbi' ba' no thidte gòo ryop gu' mbi' loo carret no ftub cuat mbi' loo carret.

³⁰ Co'se' mbii gax Lip loo carret mbi', mbin Lip le' mbi' ngue lab libr co' mqe' Sayi ye's co' ngòc di's co' mde'th Sayi co' ndxab Diox. Sya, mnibdi's Lip loo mbi'. Ndxab Lip:

—¿Ché' nda'l cuent cón che'n di's co' ngue lab ba', mbi'?

³¹ Mbi' mcàb loo Lip. Ndxab mbi':

—¿Xá mod ndlyas'l tan cuent cón che'n di's co' ngue laben ndxè', yey, co'se' yende chó mèn ta' cuent loon xal ndyee di's ndxè' no cón nee di's ndxè', cara?

Sya, ndxab mbi' loo Lip:

—Fquéé loo carret. Ftub cuaten, yey, par lu'l loon cón nee di's co' ndub loo libr ndxè'.

³² Loo libr co' nac xti's Diox co' ngue lab mbi' ngòc di's co' mqe' Sayi ye's. Loo libr co'te' ngue lab mbi'a mbez:

Mbe' mèn mbi' co'te' gath mbi' par guth mèn mbi' xalque' ndxuth mèn thib mbacxil' yèn'. No texal co'se' imbez yèede mbacxil' yèn' co'se' ncho' mèn yis lad mbacxil' yèn', tataaguè' nec thib di's ne'ncàb rode mbi'. No ne' ne' ngurez hui' mbi'.

³³ Mastale' ngòc mbi' mbi' nado' per yende chó mèn ngna'b mbi' co'se' ngòc con' loo mbi'. Lomisque' ne, ¿chó mèn ngác ta' cuent cón che'n bin mbi' no tyoodi's mèn cón che'n bin mbi'? Yende moda tac mbi'a ne'ngsi'de bin mbi' loo izlyo' tac mbeth mèn mbi' loo izlyo'.

³⁴ Per mbi' eunuc co' ndxàp yalñibe'a mnibdi's loo Lip. Ndxab mbi' loo Lip:

—Lip, bli favor, gunee loon chó cón che'n xa' ñii loo libr co' mque' Sayi ye's co' ndxab Diox. ¿Ché' ngue ta' libr cuent cón che'n yub Sayi o ché' ngue ta' libr cuent cón che'n tedib mbi', cà'?

³⁵ Sya, mtlo Lip, mda' Lip cuent cón che'n di's co' mbez loo libr co' ngue lab mbi' loo mbi'. No mda' Lip cuent cón che'n taamas di's co' nac xti's Diox. No ndxab Lip loo mbi':

—Ryete di's co' ngue labl ba' no taamas di's co' ngue lu'en lool ba' nda' cuent cón che'n Jesús. ³⁶ Ngolo huen huen mda' mbi' cuent cón che'n Jesús xal mda' Lip cuent loo mbi', tolo mdoo ryop mbi' Lip ned ndyaa mbi'. Co'se' nda riid ryop mbi' Lip thib lugar co'te' ndri'th thib yó'be', ndxab mbi' loo Lip:

—Trè' nzo'f nít, cara. ¿Xá neel? ¿Ché' nzo mod gác bautizar daa?

³⁷ Sya, ndxab Lip loo mbi':

—Chele'l, licque', ndxela'sl dib nzo yécl no dib nzo lezo'l, nzoque' mod gác bautizarl.

Mbi' mcáb loo Lip. Ndxab mbi':

—Ndxelazquen, Lip, le' Jesucrist nac xgan' Diox.

³⁸ Sya, mnibe' mbi' loo moz mbi' par ngo too carret. Le' mbi' ryop Lip na, mbilaa. Nda ryop mbi' Lip le'n yó'be' par mbli Lip bautizar mbi'. ³⁹ Co'se' ngolo ngro' mbi' le'n nít, co' nee di's, ngolo ngóc bautizar mbi', Diox mbli par, cháa, mbe' Xpii Natú' Lip tedib lugar. Le' mbi' eunuc na, ya ne'nda'de cuent máa Lip, pá ned nda Lip. Sya, mxen mbi' ned. Ndyaa mbi'. Ndyac lezo' mbi' loo ryethe con' co' ngóc loo mbi'. ⁴⁰ Ngolo mbli Lip bautizar mbi', mbe' Xpii Natú' Lip le'n thib yéez co' nac láaz mèn Azot. Ngoloa, nguri'th Lip thib yéez tedib yéez. No be taá na be taá ngo Lip yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n xá mod ndlyá' mèn loo con' ryes ned nda Lip axta mzin Lip le'n yéez co' nac yéeyza' che'n láaz mèn ciuda Cesar.

9

Saul ngulaa yéc no ngulaa lezo' no mse' Saul mod co' ngóp Saul loo Diox par mblyá' Saul loo con' ryes.

(Hch. 22.6-16; 26.12-18)

¹ Láth ndxác rye con'a, Saul toloque' ngue tee tezez mèn, mèn co' ngola'sque' loo cón che'n Tad Jesucrist. Mbez Saul le' Saul guth mèn. Por cona, ale ngua Saul loo mbi' co' más mnibe' loo nguley' tiempa. ² Mna'b Saul ord loo mbi'a par ya Saul co'te' ndub sinagog mèn le'n ciuda Damasc par cua'n Saul mèn co' nzole' loo cón che'n di's ndac che'n Diox par ye'th no Saul mèn pres par ciuda Jerusalén, que naca mènbi', que naca mènqot, Saul ye'th no mèn. Ngolo cuent. ³ Per co'se' ndoo Saul ned nda Saul, no co'se' nde zin' gaxle' Saul ro ciuda Damasc, thidte de repent mbya'x thib xni' tín' co' nde làa loo

bé' loo Saul. ⁴ Sya, cháa, mbixiyath Saul xís huay. Ngulaa Saul loo yòo. Láth nax Saul loo yòo, mbín Saul thib di's co' mbez loo Saul:

—Saul, Saul, ¿chonon nde tub ngu'sl daa, à', ey?

⁵ Sya, mnibdi's Saul loo Tad loo mbii. Ndxab Saul:

—Tad, ¿chó nac U', à'?

Mbere Saul, mbín Saul di's co' ndxab loo Saul tedib vez:

—Daa nac leque yub Jesús co' nde tub ngu'sl. Co'se' nde tub ngu'sl mèn co' ndxòo loo cón chenen, lùu ne'ta'de cuent no ne'ñedel yub daa nda tub ngu'sl. Per nalle' leque lùu ngue tee hui' ladl con con' ye'rsin' co' ngue lil loo mèn. Ndliia xal ndli ngon co'se' nque' ngon patad loo punt yaaroch co' nguid mèn lad ngon co'se' ntezeb mèn ngon. Tataa mod leque lùu ngue teza'l loo cón chenen por nacl mèn co' nac ngolo ngola's loo cón chenen.

⁶ Sya, ante mxi'th Saul tant mzyeb Saul. Ndxab Saul loo Jesús:

—Tad, ne'needen cón ngue lin. Nase na-neen loo U' ngue lin con' ye'rsin'. Fton' U' xquin daa no xtol daa co' ngue lin loo U'. Nalle' cón ndly'a's U' lin, à', Tad?

Tad Jesús ndxab loo Saul:

—Saul, mton'len xquin lùu no xtol lùu. Goo che. Fxen ned. Huàa le'n ciuda Damasc ba'. Tya ñee mèn lool no ta' mèn cuent lool cón ndxàal lil.

⁷ Le' mèn co' nda no Saula na, anze'f mzyeb tac no mèn mbín di's. Per yende chó mèn ñee mèn ndyoodi's no Saul. ⁸ Leque hora ngo che Saul. Per co'se' ngüi' ndxè' ngüi' ba' Saul, yende mod hui' Saul nec thib con'. Ale mquin mxen mèn ya' Saul, mbe' mèn Saul ciuda Damasc. ⁹ Ngo Saul ciuda Damasc son huiz. Per ne'ngácte Saul hui' Saul. No ne' ne' nghua Saul. No ne' ne' ngu Saul xít Saul no lua' Saul.

¹⁰ Le'xque' tiempa ngo ban thib mbi' co' ngola's le'n ciuda Damasc. Mbi'a ngro' lée Anani. Loo mbi'a ngro' too Tad Jesús. Mxyo'f loo Tad Jesús loo mbi'a. No ndxab Tad Jesús loo mbi':

—Anani.

Mbi' mcáb. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Cóna, Tad? Daa ndxè'.

¹¹ Sya, ndxab Tad Jesús loo Anani:

—Anani, jer huàa co'te' nac call co' lée Call Nali axta zinl liz thib mbi' co' lée Jud. Tya, nibdi'sl loo Jud máa thib mbi' yéez Tars co' lée Saul co' nzo liz Jud. Ndlyazen ya tyoodi's nol mbi' tac mbi' ngue bez Diox. ¹² No mxyo'f loole' loo Saul le' thib mbi' co' lée Anani co' nac lùu ngóc co'te' nzo Saul. No mxyo'f mbi' co' lée Anani ya' mbi' loo Saul par gác Saul hui' Saul tedib vez.

¹³ Co'se' mbín Anani tataa ndxab Tad Jesús loo Anani, ndxab Anani loo Tad Jesús:

—Tad, huax mèn nde teele' nda' cuent cón che'n mbi'a loon no cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' ndli mbi' loo mèn co' ndxela's loo U', mèn co' naban le'n ciuda Jerusalén. ¹⁴ No nalle' nde mbi' ciuda Damasc ndxè' con ord che'n mbi' co' más ñibe' loo nguley' par hue' mbi' mèn co' ndxela's loo U', mèn co' mbez Diox por cón che'n lèe U', par que' mbi' mèn lezi'f.

¹⁵ Per Tad Jesús ndxab loo Anani:

—Huàa co'te' nzo mbi' xal niin lool. Tac daa mcai mbi' no mblo' xà'en mbi' par tyoodi's mbi' loo mèn tedib nación, no co' mbi' yalbàn loo mèn co' ñibe' loo chol nación, no ya lo mbi' yalbàn loo mèn no te'th mbi' loo mèn cón chenen, loo mèn co' nac mèn nación Israel. ¹⁶ No lu'en loo mbi' le' mbi' anze'f tyactii por cón chenen loo zin' co' xo'f zin' mbi' cón chenen.

¹⁷ Sya, mxen Anani ned. Nda Anani liz Jud co'te' nzo Saul. Ngòo Anani le'n nyòo. No mxo'f naban ya' Anani loo Saul. Ndxab Anani loo Saul:

—Saul, lùu co' ndxàc huesen nalle' por cón che'n Tad Jesús, Tad Jesús co' mxyo'f loo lool ned tel le'n huiz ndxè', Tad Jesús mtel' daa par bezen Diox por lùu par hui'l tedib vez no par tlo Xpii Natú', ñibe'pe' Xpii Natú' lool.

¹⁸ Leque hora mbiiche con' co' ñaa xal ñaa mbàx ngudloo Saul. No ngoloa, mbere Saul, ndxe'sleque' mbui' Saul tedib vez. Sya, ngo too Saul no ngòc bautizar Saul. ¹⁹ Ngolo ngòc bautizar Saul, mda' mèn con' nduhua Saul no co' ngu Saul. No ngòo fuerz Saul tedib vez. Mbyan' Saul ciuda Damasc plá huiz con mèn co' ngola's loo Tad Jesús.

Saul mtlo mblo yalbàn loo mèn le'n ciuda Damasc.

²⁰ Leque le'n huiza, mtlo Saul, mblo Saul yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn le'n sinagog co' ndub le'n ciuda Damasc. Mda' Saul cuent loo mèn le' Jesús nacpe' xgan' Diox. ²¹ Ryete mèn co' ndxòn xal ndyoodi's Saul loo mèn, ante ngui' mèn no ante ñaa mèn. No mbez mèn loo xtàa mèn:

—¿Ché' inacte mbi' ba' mbi' co' ngue tee ndub ngu's mèn, mèn co' mbez Diox por cón che'n lèe Tad Jesús, mèn co' naban le'n ciuda Jerusalén, cà'? No ¿ché' inacte mbi' ba' leque mbi' co' nde trè' par hue' mbi' mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús xal pres par ta' mbi' mèn loo jef co' más ñibe' loo rye nguley', ne, cà'? Leque mbi'i, ¿lè'?

²² Per sate más ndxòo valor loo Saul. No ndlu' Saul loo mèn le' Jesús nacpe' Crist co' mxo'f zin' zin' che'n Diox. Ale axta mbli Saul gan ndxos xtùuz mèn axta ne' ne' ñee mèn cón nac con' licpe', mèn co' ngòc mèn nación Israel co' naban le'n ciuda Damasc.

Saul mblyá' la's ya' mèn nación Israel co' mblyá's guth Saul.

²³ Per co'se' ndxàcle' plá mbe' ñee mèn Saul, ngo Saul yalbàn, thidte mdoodi's mèn nación Israel co' naban le'n ciuda Damasc. No thidte ngòc mèn par guth mèn Saul. ²⁴ Per Saul mbìn le' mèn thidte ndxàc par guth mèn Saul. Le' mèn mtau' loo Saul ro puert ro ciudaa ze no yál' par co'se' ryo' Saul le'n ciuda, guth mèn Saul. ²⁵ Per mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús co' nzo le'n ciuda Damasc, mèn mblo Saul le'n thib cardor ryal. No xex xex mblàa mèn Saul par loo yòo ro ventan co' ndub xís ftoó thib lad ro ciuda co'se' ngulàa yál' izlyo'. Tataa mod mblyá' Saul loo mèn co' mblyá's nguth Saul le'n ciuda Damasc.

Saul ngo le'n ciuda Jerusalén.

²⁶ Co'se' mzin Saul le'n ciuda Jerusalén, mblyá's Saul thidte nqueltàa Saul con mèn co' ndxela's loo Crist. Per ryete mèn mzyeb tac indxela'ste mèn le' Saul, licque', ngola'sle' loo cón che'n Crist, ne. ²⁷ Per mastale' mzyeb mèn ñee mèn Saul, thib mbi' co' lèe Mbèl' mbe' Saul loo myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. Mblu' Mbèl' Saul loo myen'. No leque hora mda' Mbèl' cuent loo myen' xá mod mxyo'f loo Tad Jesús loo Saul ned nde Saul par ciuda Damasc no xá mod mdyoodi's no Tad Jesús Saul. No mda' mbi' co' lèe Mbèl' cuent loo myen' co' ndxàc xtàa Mbèl' co' ndxe' di's che'n Tad Jesús loo mèn xá mod ngòc con' loo Saul le' Saul, con dibaxla's, mdoodi's loo mèn ciuda Damasc por cón che'n Tad Jesús. Syare', mdyal myen'a thidte mqueltàa myen' con Saul. ²⁸ Mbyan' no Saul myen' ciuda Jerusalén no mque tee no Saul myen' ndxep tiemp. ²⁹ Con dibaxla's mdoodi's Saul no mda' Saul cuent loo mèn por cón che'n con' roo no con' xèn che'n Tad Jesús. Noo noo ndyoodi's no Saul mèn no noo noo ngol' Saul di's loo mèn nación Israel, mèn co' ndyoodi's di'stèe grieg. Per mèn axta arid mbli purad par nguth mèn Saul. ³⁰ Co'se' mda' mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist cuent le' mèn ngue li purad par guth mèn Saul, mbe' mèn co' ndxela'sa Saul par ned làaz mèn ciuda Cesar. Ngoloa, mtel' mèn co' ndxela'sa Saul par ya Saul par ciuda Tars co'te' nac liz no làaz Saul.

³¹ Le'n tiempa ryete mèn co' nqueltàa, co' ndxela's loo Jesucrist par ned làaz mèn jude, no par ned làaz mèn galile, no par ned làaz mèn samari, ryete mèn ngure nagal lezo' loo cón che'n Diox. No nqueltàa yende chó mèn ndub ngu's mèn. No sate más nzi té'th mèn no sate más nda' mèn cuent cón che'n Diox par tolo ndyubdi's ndac mèn xal ñibe'pe' Diox loo mèn. Mzyeb mèn loo cón che'n Diox no mque tee li mèn cas loo cón che'n Diox. No sate más nqueltàa mèn no

ndoo yar' mèn xalque' ndli Xpii Natú' par tolo tyal mèn yila's mèn loo Diox.

Tad Jesucrist mteyac thib mbi' co' ngro' lèe Ene.

³² Co'se' mque tee too naa Pedr mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist huax lugar, sangnua Pedr ned nziri' thib yèez co' lèe Lid par ngua too naa Pedr mèn co' ngola's par neda, ne. ³³ Le'n yèeza mzyál' Pedr thib mbi' co' lèe Ene. Mbi'a ndxàc'le' xon lín' nax loo thib yíz mbi' co' lèe yíz bech. ³⁴ Pedr ndxab loo Ene:

—Ene, Tad Jesucrist mteyacl. Goo che no fquí's camil.

Leque hora ngo too lì Ene xal thib mèn huen. Ale ndxe'sleque' ngo too Ene. ³⁵ Ryete mèn co' naban, mèn co' nac mèn yèez Lid no mèn co' nac mèn yèez Sarón gunèe xal gundee Ene. Ryete mèn mblá' costumbr gox co' mque no mèn. No luega ngòo mèn loo cón che'n Tad Jesús.

Tad Jesús mblo xban thib xa'got co' ngro' lèe Dorc xalque' mna'b Pedr loo Tad par li Tad con'a.

³⁶ Leque le'n tiempa ngo thib xa'got co' ngola's loo Jesucrist le'n ciuda Jop. Xa'gota ngro' lèe Tabit. Le' di'stèe mèn grieg na, mbez mèn lèe xa'gota Dorc. Dib lal naban xa'gota mque tee ban li xa'gota con' ndac. No ndlyath no xa'gota mèn co' ndyac yaltii co' nde che con' loo, co' nee di's, mèn co' naquin con'. ³⁷ No le'xque' le'n huiz co'se' mque tee Pedr par ned le'n yèez Lid, mxac len Dorc no nguth Dorc. Co'se' ngolo mtegad mèn thebol Dorc, mxo'f mèn thebol Dorc loo mes le'n thib cuart co' nac chop pis liz thebol Dorc. ³⁸ Ciuda Jop nziri' gax con yèez Lid co'te' mque tee Pedr. Per com le' mèn Jop co' ndxela's non le' Pedr ngue tee le'n yèez Lid, ¿lé'?, mtel' mèn chop xa'bi' co' ngua nee loo Pedr li Pedr favor lueg tyee Pedr par ya Pedr ciuda Jop.

³⁹ Sya, lueg mxen Pedr ned con ryop mèn. Co'se' mzin Pedr liz thebol Dorc, sangmbe' mèn Pedr loo pis gáp co'te' ndub cuart co'te' nzo'f thebol Dorc. Le' rye mèn got viud co' ngòc amista con thebol Dorc na, nziri' dib vuelt loo thebol Dorc. Nzi yón' mèn. No mblu' mèn gota vestid no camis co' mtocxua' thebol Dorc no co' mblo yóo' thebol Dorc co'se' naban thebol Dorc loo Pedr. ⁴⁰ Sya, luega mnibe' Pedr loo rye mèn co' nziri' par ngro' mèn par fuer. Ngolaa, mdub xib Pedr. No ngurez Pedr Diox le' Diox li par ryo xban thebol Dorc. No ngolo ngurez Pedr Diox, xèe ngüi' Pedr loo thebol Dorc co' nzo'f loo mes. Sya, ndxab Pedr loo thebol Dorc:

—Tabit, goo che co'te' naxl ba', ey.

Sya, mxal' Dorc ngudloo Dorc. No co'se' gunèe Dorc Pedr, mdub Dorc. ⁴¹ Sya, mxen Pedr ya' Dorc. Mxit too Pedr Dorc. No

luega mbrez Pedr mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist no rye mèn got viud co' mnibe' Pedr ngro' fuer. Co'se' ngòo rye mèn le'n nyòo, mblu' Pedr Dorc loo mèn. Ngro xbanle' Dorc. No ngo chele' Dorc. ⁴² Mbyath mbyèn con' co' ngòc loo Dorca dib le'n ciuda Jop. Cona mblu' sate más huax mèn ngola's loo Tad Jesús. ⁴³ Le' Pedr na, sangmbyan' le'n ciuda Jop le'n plá huiz liz thib mbi' co' ntecuu's yid má'. Mbi'a lèe Mon.

10

Pedr ngua liz thib mbi' co' ngro' lèe Cornel.

¹ Tiempa ngo ban thib mbi' co' ngro' lèe Cornel le'n ciuda Cesar. Cornel ngòc capitán loo thib ayo solndad co' ngro' lèe partid Italian. ² Ngòc Cornel thib mbi' co' thidte mqueltàa con famíl Cornel par mdyub xib mèn no mcòo' mèn yéc mèn loo Diox liz Cornel. No anze'f mzyeb Cornel loo cón che'n Diox. Mda' Cornel tmi par ndlyath no Cornel mèn nación Israel co' ngo ban ciuda Cesar, mèn co' ndyac yaltii. No thidteneque' mbez Cornel Diox. ³ Thib vez ngòc thib con' loo Cornel. Com hor nquée guyon bzyè, clarleque' mxyo'f loo thib con' loo Cornel. Mxac Cornel le' thib angl che'n Diox ngòo co'te' nzo Cornel. Ndxab angl loo Cornel:

—Cornel.

⁴ Per Cornel xèe ngüi' loo angl. No anze'f mzyeb Cornel. Por lult mnibdi's Cornel loo angl. Ndxab Cornel:

—¿Cóna, Tad?

Angl ndxab loo Cornel:

—Diox ncàaque' cuent di's co' mbez gu' co'se' mbez gu' Diox. No ndxòo lezo' Diox con' ndli gu' co'se' ndlyath no gu' mèn co' ndyac yaltii co' nquin con'. ⁵ Na ñibe' lool, Cornel, ftel' mèn par ciuda Jop par ya chez mèn thib mbi' co' lèe Mon co' ne' tedib lèe co' lèe Pedr. ⁶ Mon nzo ban liz tedibguè' mbi' co' lèe Mon co' nac thib mbi' co' ntecuu's yid má'. Liz Mona ndub gaxe ro nítto'. Co'se' yí'th mbi' co' lèe Mon Pedr lool, Mon Pedr ta' cuent lool cón naquin lil.

⁷ Co'se' ndyàa angl co' mdoodi's no Cornel, Cornel mblu' mandad ndye'th chop moz Cornel no ndye'th thib solndad co' nac mbi'ley'. Mbi' co' nac solndada, anze'f ndxàp Cornel yalxla's ñèe Cornel mbi'. ⁸ Mda' Cornel cuent loo moz no loo solndad ryete con' co' ngòc loo Cornel. Ngolaa, mtel' Cornel moz con solndad. Nda moz con solndad ciuda Jop.

⁹ Tedib huiz co' nde nquea, láth ndoo moz con solndad ned no co'se' yamerle' nde zin gax moz con solndad ciuda Jop, Pedr nguáp loo zote yéc yòo par cuez Pedr Diox. Hora ngòc casque' rol huiz. ¹⁰ Hora anze'f ndlyan' Pedr. Ndlya's Pedr hua Pedr. Per láth ngue

toxcua' mèn con' hua Pedr, no láth ngue bez Pedr Diox, mxyo'f loo thib con' loo Pedr.
¹¹ Per con' co' mxyo'f loo loo Pedr, mxac Pedr mxyal' loo bé'. No mxac Pedr nde làa thib le' lar' co' anze'f naroo loo bé' loo Pedr. Natedó' lar'a dyap squin. ¹² Loo lar'a nzo huax loo má' co' nzi'f nii, no mbel', no mbin co' iñaade hua mèn. ¹³ Sya, hora mbin Pedr thib di's co' mbyèn loo bé'. Ndxab di'sa loo Pedr:

—Goo too, Pedr. Lùu ñee xá ñaa má' co' ndyubla'sl hual. Beth má' par hual.

¹⁴ Pedr mcàb loo Tad. Ndxab Pedr:

—Aa'a, Tad. Ne'guthen nec thib má' ba' par huan má' tac daa thidteneque' tarte hua nityèth bé' má' zab co' iñaade hua mèn.

¹⁵ Mbere Tad Jesús, mdoodi's Tad Jesús tedib vez loo Pedr. Ndxab Tad Jesús:

—Rye loothe má' co' mtembii Diox par hua mèn, ne'gabtel inambiide má', Pedr.

¹⁶ Ngolo mbyon vez ngòca tataa loo Pedr, mbere lar'a. Nguáp lar'a loo bé' nazal' má' lar'. ¹⁷ Per láth ngue li Pedr xtùuz cóthe li Pedr cón che'n con' co' mxyo'f loo loo Pedr no cón nee di's con' co' mxyo'f loo loo Pedr, no mbi Pedr xtùuz cón nee di's di's co' gunii Tad loo Pedr, mzin gax moz con solndad co' mte' Cornel ro puert liz Mon. Gunii moz loo mèn guliz mbi' co' lèe Mon. Ndxab moz:

—¿Ché' trè' nac liz Mon co' ntecuu's yid má', cà'?

¹⁸ Texal mzin moz liz Mon, gáp'le'que' mniibdi's moz loo mèn guliz Mon. Ndxab moz:

—¿Ché' nzo thib mbi' co' lèe Mon co' ne' tedib lèe Pedr co' nzo ban trè' nalle', à'?

¹⁹ Per láth be' ngue li Pedr xtùuz cón che'n con' co' mxyo'f loo loo Pedr, Xpii Natú' ndxab loo Pedr:

—Pedr, hui' nexa. Son xa'bi' nde cua'n lùu.

²⁰ Ndxab Xpii Natú' loo Pedr, ne:

—Goo too no bilàa. Fxen ned no huàa no mèn ba'. No ne'gäcte chop loo chop la'sl tac daa mte' mèn ba'. Mbi'th mèn ba' lool.

²¹ Sya, mbilàa Pedr. Ngua Pedr co'te' nziri' yon mèn co' mte' Cornel. Ndxab Pedr loo mèn:

—Daa nac xa' co' nde cua'n gu'. ¿Chó zin' nde gu', à'?

¿Cón ndlya's gu' lín?

²² Mèna mcàb. Ndxab mèna loo Pedr:

—Nu' nde mandad che'n thib mbi' co' lèe Cornel co' nac thib capitán co' nacguè' thib mbi' guryath no thib mbi' guryèn. Nzyeb Cornel loo cón che'n Diox no ndli Cornel cas loo cón che'n Diox. No ryete mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Jop anze'f ndli par ndyu' Cornel. No anze'f nque' lezo' mèna ñee mèna Cornel. No mte' Diox thib angl che'n Diox co' ngua loo Cornel. Angl ndxab loo Cornel ndxáalque' tel' chez Cornel lùu par yal liz Cornel par gòn Cornel cuent co' ta'l loo Cornel cón che'n Jesucrist.

²³ Sya, mnibe' Pedr loo yon xa'bi'a ngòo xa' par le'n nyòo. No mbyan' no xa'bi'a Pedr yál'a. Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mxen Pedr ned, nda no Pedr yon xa'bi'a. No ndoo nque plá mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesucrist co' nac mèn ciuda Jop xís Pedr par ngua no mèna Pedr ciuda Cesar co'te' nac liz Cornel.

²⁴ Mzin Pedr con mèna ciuda Cesar tedib huiz co' nde nquea co'te' ngue bed Cornel con ndxep mèn guliz Cornel no con ndxep amiu co' nac huen amiu Cornel co' ndxab Cornel yi'th par gòn mèna di's co' tyoodi's Pedr loo mèna. ²⁵ Co'se' mzin Pedr liz Cornel, Cornel ngro' par ngua càa ned Cornel Pedr. No mdub xib Cornel loo Pedr par mcòo' Cornel yéc Cornel loo Pedr. ²⁶ Per Pedr mxít too Cornel. Ndxab Pedr loo Cornel:

—Mbi', goo too, yey. Ne'tub xibtel loon. ¿Ché' ingüi'del daa, ne, nac lomisque' mbi' xal lùu, Cornel? Lalque' ryop na', ey.

²⁷ No láth ngue toodi's no Pedr Cornel, ngòo no Cornel Pedr par le'n nyòo. Gunèe Pedr huax mèn mqueltàa liz Cornel. ²⁸ Sya, ndxab Pedr loo rye mèna:

—Gu' non no nanee gu' xal nac mèn nación Israel loo xley' mèn nación Israel. Xley' mèna inda'de lugar par queltàa no mèna mèn tith o yòo mèna liz mèn co' nac mèn tith. Per Diox mblu' loon indxàalte gaben yende chó con' nac con' zab no con' co' inambiide loo Diox. ²⁹ Por cona, texal ngurez gu' daa, luego ndalen loo gu' no ne'ngolten nec thib di's loo mèn co' mte' gu' loon. Ndiyazen ñee gu' loon chonon mte' chez gu' daa.

³⁰ Sya, mcàb Cornel loo Pedr. Ndxab Cornel:

—Ndxác thap huiz xal hor nalthe, daa nzo le'n nyòo lizen ndxè'. Xlat daa. No ngue bezen Diox co' nac hor co' mbezen Diox ndxáal bzyè. Hora mxyo'f loo thib mbi' co' noc xab co' anze'f nquee xniì loon. ³¹ Gunee mbi' loon: Cornel, Diox mcàaque' cuent di's co' mbezl loo Diox co'se' mbezl Diox. No nte'que' lezo' Diox cón che'n con' co' ndlyath nol mèn prob co' naquin con'. ³² Gunee angl loon, ne: Ftel' mèn ya xi mèn Mon co' ne' tedib lèe co' lèe Pedr co' nzo ban ciuda Jop. Mona nzo ban liz thib mbi' co' lèèguè' Mon co' ntecuu's yid má'. Liz Mona ndub gax ro nittó'. Co'se' yi'th Mon Pedr lool, Mon Pedr yòo tyoodi's no lùu cón ndxàal lùl. ³³ Por cona, luego mte' en mèn par ngua cua'n mèn lùu. Per nalle' huenque' mbi' liz ndel. No nalle' ñèel ryete nu' nziri' loo Diox trè' no ndlya's nu' gòn nu' di's co' ñibe' Diox lool par tyoodi'sl loo nu'.

Pedr mblo yalbàn liz Cornel.

³⁴ Sya, mto loo Pedr, mdoodi's Pedr loo mèna. Ndxab Pedr:

—Nase naneen no ndan cuent yende chó mèn más ndyu' loo xtàa mèn loo Diox.
³⁵ Ndxé'leque', Diox ndyal no ngòo Diox cuent cón che'n mèn chol naciòn, mèn co' nzyeb loo cón che'n Diox no co' nque tee ban nali no nambii loo Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox.
³⁶ Diox gunii loo bin mèn naciòn Israel. Mde'th Diox di's loo mènà xá mod yo nagàl lezo' mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist. Jesucrist nac Tad no jef loo ryethe mèn.
³⁷ Gu' huen huen nda' cuent cón che'n con' co' ngòc par ned làaz mèn naciòn Israel co'se' ner mtlo Juàn Bautist, mblo Juàn yalbàn no mde'th Juàn di's cón che'n Tad Jesús. No mbli Juàn bautizar mèn par neda. Ngoloa, mque tee go Tad Jesús yalbàn loo mèn yèezya' che'n làaz mèn galile.
³⁸ Gu' naneen no non gu' xá mod mbli Diox par ngòp Jesús con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox. Naneen gu', ne, xá mod mque tee li Jesús con' ndac. No mteyac Jesús rye loothe yíiz co' ngòc xquíz che'n Mebizya co' mxac mèn. Jesús mbli con'a tac Diox nzo noque' Jesús.
³⁹ Nu' nac mèn co' nda' cuent cón che'n ryethe con' mbli Jesús. Mbli Jesús con'a par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude no le'n ciuda Jerusalén, ne. Ngoloa, mbeth mèn Jesús. Mque' mèn Jesús loo thib cruz.
⁴⁰ Per mastale' nguth Jesús loo thib cruz, mbli Diox par ngro xban Jesús co'se' ngolo son huiz nguth Jesús. Ngoloa, mbli Diox, ne, par gunèe nu' Jesús tedib vez.
⁴¹ Ne'nglu' loode Diox Jesús loo ryete mèn tiempa. Ndxé'leque', Diox mblu' Jesús loo nu', nu' co' ngòc mèn co' Diox mciui ndoore', par gac nu' mèn co' ta' cuent no te'th nu' cón che'n Jesús. Co'se' ngolo ngro xban Jesús làth mèn nguth, nu' nduhua no Jesús no ngu no nu' Jesús co' ngòc xit nu' no lua' nu'.
⁴² Le'n huiz co' mque tee no Jesús nu' loo ngro xban Jesús, Jesús mnibe' loo nu' ya lo nu' yalbàn no ta' nu' cuent loo mèn le' Diox mdoo leque yub Jesús xal thib juez par tub rez Jesús cón che'n mèn naban, no cón che'n mèn nguth, co'se' gac tiempa.
⁴³ Lomisque' ne, gunii rye mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn, mènà gunii póla cón che'n Jesús. Ndxab mènà le' ryete mèn co' yila's loo Jesús no loo cón che'n Jesús, mènà tyon' xtol por cón che'n Jesús.

Ngulàale' Xpii Natú' no ngòo Xpii Natú' loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel par tlo ñibe' Xpii Natú' loo mènà, ne.

⁴⁴ Tatabe' ngue toodi's no Pedr mèn liz Cornel co'se' ngulàa Xpii Natú' loo rye mèn no ngòo Xpii Natú' le'n lezo' mèn co' nzi yòn di's co' ngo Pedr yalbàn. No mtlo Xpii Natú', mnibe' Xpii Natú' loo mènà.
⁴⁵ Mèn naciòn Israel co' ndxela's loo Jesús co' mbi'th no Pedr liz Cornel, mènà ante mbui' no ante

gunaa mènà le' Xpii Natú' ngulàa loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel, ne.
⁴⁶ Tataa mbui' no gunaa mèn naciòn Israel tac mbin mènà le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel mdoodi's tedib di's tée no mbez mènà di's roo di's xèn no di's natú' loo taamas mèn cón che'n Diox, ne.
⁴⁷ Sya, ndxab Pedr loo myen' xtàa Pedr co' ngua no Pedr liz Cornel:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' nzo chó gu' cà di's par gac bautizar mèn ndxè'? Gu' naneenque' le' mèn ndxè' ngulàa Xpii Natú' loo xalque' ngulàa Xpii Natú' loo na', ¿lé'? Cóna, ña'ben di's ndxè' loo gu'.

Sya, ndxab myen' loo Pedr:

—Yende cón li gac bautizar mèn ba', yey.

⁴⁸ Sya, mnibe' Pedr gac bautizar mènà por lèe Tad Jesucrist. Ngolo ngòc bautizar mènà, mna'b mènà loo Pedr. Ndxab mènà:

—Pedr, byan' con nu' mase pláte huiz, yey.

11

Pedr ngua ta' cuent cón che'n con' ngòc loo Pedr liz Cornel loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Jerusalén.

¹ Ryete myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's, no mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesús, co' nqueltàa le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude, mènà mbin le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel mdyal mbin di's ndac co' nac di's ndac che'n Diox. Ngola's mènà no ngòo mènà loo cón che'n Diox, ne.
² Co'se' mbere Pedr, mdyaà Pedr par ciuda Jerusalén, mèn co' ndxela's co' nac mèn naciòn Israel anze'f mteyol' di's con Pedr cón che'n cón mbli Pedr liz Cornel.
³ Ndxab mènà loo Pedr:

—¿Chonon ngua too naal mèn co' inacte mèn naciòn Israel no axte ndxuhua nol mènà, à'?

⁴ Sya, mtlo Pedr, mda' Pedr cuent loo mèn con' co' ngòc loo Pedr ndoore' ya Pedr liz Cornel no axta xal ngòc bautizar mèn liz Cornel. Ndxab Pedr:

⁵ —Daa ngo le'n ciuda Jop. No láth ngue bezen Diox thib bzyè, mxyo'f loo thib con' loon. Gunèen nde làa thib con' co' ñaa xal thib le' mant loo bé' loon. No natedó' mant dyap punt.
⁶ Co'se' mbui'en co' huenleque' le'n mant cón nzo le'n mant, gunèen nzo má' co' nzi'f thap nii le'n mant co' nac má' huan. Nzo mbel'. No nzo mbin le'n mant.
⁷ No mbinen thib di's co' gunee loon: Goo too, Pedr. Lùu nee xá ñaa má' co' hual. Beth má' par hual.
⁸ Per daa ndxab loo Tad: Aa'a, Tad. Ne'lidena tataa tac daa tarte hua nec thib nityèth má' co' nac má' nazab no co' nac má' co' inambiide.
⁹ Sya, mbere di's che'n Tad. Mbyèn di'sa tedib vez loo bé'. Gunee di'sa loon: Rye má' co' mtembii Diox, ne'gabtel má' zab má'a.
¹⁰ Mbyon vez tataa gunee Tad loon. Ngoloa, mbere mant. Nguáp mant loo bé' tedib vez.
¹¹ Leque hora, mzin son

xa'bi' liz Mon co'te' nzon. Yon xa'bi'a nde axta ciuda Cesar par mbi'th cua'n xa' daa.¹² Sya, mtel' Xpii Natú' daa, nda non yon mènà. No mnibe' Xpii Natú' loon ne'gàcte chop loo chop la's daa par ga non mènà liz Cornel. Ngua no xop mènà ciuda Jop, co' ndxàc hues na' por cón che'n Jesucrist, daa liz mbi' co' lèe Cornel ciuda Cesar, ne.¹³ Mbi' co' lèe Cornela mda'guè' cuent loo nu' xá mod gunèe mbi' ngua thib angl loo mbi' liz mbi'. Ndxab angl loo mbi': Ftel' mèn par ya mèn ciuda Jop par ya xi mèn thib mbi' co' lèe Mon co' ne' tedib lèe co' lèe Pedr.¹⁴ Mon ñee lool xá mod lil par gác lyá'l loo con' ryes con ryete mèn gulizl.¹⁵ Co'se' mtlon, ngue toodiz non mèn guliz Cornel liz Cornel, Xpii Natú' ngulàa loo mènà no ngòo Xpii Natú' loo mènà par tlo ñibe' Xpii Natú' loo na' ne. ¹⁶ Axta syare' mte' lezon xal gunii Tad Jesús loo na': Licque', Juàn Bautist mbli bautizar mèn con nít per le'n taaplá huiz lin par lyàa Xpii Natú' che'n Diox loo ryete gu' co' ngola'sle' loo cón chenen no loon, co' nee di's, thidte ngòo gu' loo cón chenen por cón che'n Xpii Natú' co' lyàa loo gu' xal co'se' ndxòo mèn le'n nít par ndxàc bautizar mèn. ¹⁷ Pues, chele' Diox mbli ngulàa Xpii natú' no ngòo Xpii Natú' loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel par mtlo ñibe' Xpii Natú' loo mènà, ne, xalque' ngulàa Xpii Natú' loo na' no ngòo Xpii Natú' loo na' par mtlo ñibe' Xpii Natú' loo na' co' ngola'sle' loo Jesucrist, ¿chó nac daa hora par gác daa thib xa' co' cà' di's, no thib xa' co' nac ngolo ngola's loo con' ngue li Diox par yila's taamas mèn, sya, à'? Yende mod gác lín tataa, ¿lé'?

¹⁸ Le' sya, co'se' mbìn mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist co' nac mèn ciuda Jerusalén tataa ndxab Pedr, xègà mbyau' ro mènà. Más quee lezo' mènà ndxab mènà di's roo di's xèn no di's natú' loo xtàa mèn cón che'n Diox no loo Diox. Ndxab mènà:

—¡Ay, Dio's! Nase non na' no nanee na' axta loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel mbli Diox par mxyal' ned mxyal' yó' par ngulàa yéc mènà no ngulàa lezo' mènà par mse' mènà mod co' ngòp mènà loo Diox. No tataa mod tyon' xtol mènà par gác loo mènà yòo ban no mènà Diox thidtene yiloo.

Mèn co' ngola'sle' loo cón che'n Jesucrist mtlo mqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Antioqui.

¹⁹ Anon mbeth mèn thebol Steb mtlo mèn, ndub ngu's mèn mèn co' ngola'sle' loo cón che'n Jesucrist. Ngo ndxep mèn co' nzo ne'ñee lezo' mxon' axta par le'n yèezya' co' nac làaz mèn fenis, no axta par le'n yèezya'

co' nac làaz mèn chipr co' nac thib yòo biiz co' nziri' le'n nítto'. No axta le'n ciuda Antioqui mxon' rye mènà. Mblo mènà yalbàn rye ned mxon' mènà cón che'n di's ndac che'n Diox. Per ante loo mèn naciòn Israel mblo mènà yalbàn. Ne'ngode mènà yalbàn loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel. ²⁰ Làth xtau'a, ndxep mèn co' ngola's co' ngòc mèn gulàaz che'n làaz mèn chipr, no mèn gulàaz che'n làaz mèn ciren, ngro' mènà. Ngua que tee mènà. Mzin mènà axta ciuda Antioqui. Mdoodi's mènà loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel par neda, ne. Mda' mènà cuent cón che'n di's ndac co' nac cón che'n Tad Jesús co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. ²¹ Diox mbli ngòp mènà con' roo con' xèn la's nii mènà no la's ya' mènà par ngo mènà yalbàn no te'th mènà cón che'n Tad Jesús. No por cón che'n co' mxo'f zin' mèn cón che'n Tad Jesús huax mèn co' inacte mèn naciòn Israel mblá' costumbr gox co' mbed no mèn no ngola's mènà loo Tad Jesús.

²² Co'se' mbìn mèn co' nac mèn ciuda Jerusalén co' nqueltàa loo cón che'n Jesucrist le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel ngola's, mtel' mènà Mbèl' par ngua Mbèl' axta Antioqui par lyath no Mbèl' mèn co' nque tee go yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox le'n ciuda Antioqui. ²³ Co'se' mzin Mbèl' ciuda Antioqui, ñee Mbèl' anze'f thib con' ndac angngue li Diox loo mèn ciuda Antioqui co' ngola'sle' loo Jesucrist. No anze'f mdyac lezo' Mbèl' gunèe Mbèl' cón ngue li Diox loo mènà. Sya, mco'x Mbèl' loo ryete mènà. Ndxab Mbèl' loo mèn:

—Dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' bli nèe gu' gu' no altantque' gure gu' loo cón che'n Tad Jesucrist.

²⁴ Tataa mque tee li Mbèl' tac Mbèl' ngòc thib mbi' ndac loo Diox. No ñibe'pe' Xpii Natú' loo Mbèl'. No anze'f ngòp Mbèl' yalxla's loo Diox. Por cona, anze'f thib mèn ngola'sle' loo cón che'n Jesucrist por cón che'n Mbèl'.

²⁵ Ngolo mque tee Mbèl' le'n ciuda Antioqui ndxep tiemp, mxen Mbèl' ned. Nda Mbèl' par ciuda Tars par cua'n Mbèl' Saul le'n ciuda Tars. No co'se' mzyál' Mbèl' Saul, mbe' Mbèl' Saul par ciuda Antioqui tedib vez. ²⁶ No ngo no Mbèl' Saul con rye mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Antioqui le'n thib lín' complet. Mblu' Mbèl' ryop Saul loo huax mèn cón che'n Diox. Mèn ciuda Antioqui nerleque' ngòc mèn co' mdub lèe mèn co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist mèn co' ngòo loo cón che'n Jesucrist.

²⁷ Leque le'n huiza ngo ndxep mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús co' ngòc mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox le'n ciuda Jerusalén. Ngro' mènà le'n ciuda Jerusalén par ngua mènà axta ciuda Antioqui. ²⁸ Làth nzo mènà làth mèn co' ndxela's

le'n ciuda Antioqui, thib mbi' co' lèe Agab co' ngòc mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' ngua Antioqui, ngo too mbi' làth mèn co' ndxàc hues por ndxela's mèna loo cón che'n Jesucrist. Mnibe' Xpii Natú' loo mbi'. Ndxab mbi' loo mèn co' nqueltàa lyàa thib huiñ tìn' loo mèn dib athu loo izlyo'. No ngòcque' con'a le'n tiemp co'se' mdub ñibe' thib mbi' co' ngro' lèe Claud loo mèn ciuda Rom co' nac làaz mèn ital. ²⁹ Sya, mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Antioqui, ndxab mèna loo xtàa mèna no mdoo lezo' mèna tel' mèn ndxep tmi loo mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesús, mèn co' naban par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude. Tub mèna tmi xal nzote mèna. ³⁰ Tataa mbli mèn co' ndxela's le'n ciuda Antioqui. Mtel' mèna tmi loo mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèezya' co' nac làaz mèn jude. Sya, mbe' Mbèl' ryop Saul tmi co' mtel' mèna loo mēngoola.

12

Mbeth mèn Cob, hues Juàn. Le' Pedr na, mque' mèn lezi'f.

¹ Le'n tiemp co' mnibe' rey Herod, co' ngòc Herod Chu'th xot Herod Gox, loo mèn nación Israel, mtlo Herod, mnibe' Herod loo mèn par tub ngu's mèna mèn co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist le'n chol yèezya' che'n làaz mèn nación Israel. ² Mbli Herod mandad mbeth mèn Cob, hues Juàn, con spad. ³ Co'se' ñeë Herod le' mèn nación Israel ndxòo lezo' no mbyan' gust lezo' mèn mbeth mèn Cob, mnibe' Herod par mxen mèn Pedr par que' mèn Pedr lezi'f. Mbli mèn con'a con Pedr le'n huiz lni co'se' ndxuhua mèna pan co' indxòode dii levadur. ⁴ Co'se' ngolo mxen mèn Pedr, mnibe' Herod que' mèn Pedr lezi'f. Le'n lezi'f mquenap si'n fthib solndad Pedr. Mbli Herod xtùuz co' Herod Pedr loo mèn nación Israel par guth Herod Pedr loo mèn nación Israel co'se' yilo riid lni pasc. ⁵ Cona, huen huen mquenap solndad Pedr le'n lezi'f. Per mastale' huen huen nquenap solndad Pedr le'n lezi'f, rye mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús le'n ciuda Jerusalén nalyat ngurez mèna Diox ze no yál' par lyá' Pedr la's ya' mèna con Herod.

Diox mbli par mblyá' Pedr lezi'f.

⁶ Per leque yál' par yiniñ izlyo' tedib huiz co' nac huiz co' ñibe' Herod co' mèn Pedr lezi'f par guth mèn Pedr loo mèn nación Israel, yál'a nax yàt Pedr cuat chop solndad axta le'n lult cuat le'n lezi'f. Natedó' Pedr con chop cadén. Le' taamas solndad na, huen huen nzi quenap lezi'f par fuer. ⁷ Láth ndxàc con' ryes loo Pedr yál'a, thib angl

che'n Tad Diox ngro' too le'n lezi'f. No ante mbya'x xnii le'n lezi'f. Mbli angl mcuau yéc rye solndad no mcuau lezo' rye solndad co' ngue quenap Pedr le'n lezi'f yál' no co' ngue quenap lezi'f par fuer. Yende cón mden' solndad. Sya, mcin angl Pedr par ryo' mcal' loo Pedr. Ndxab angl loo Pedr:

—Pedr, jer goo che, yey.

Le' cadén co' natedó' ya' Pedra na, ale yub mxyac. ⁸ Ndxab angl loo Pedr:

—Quej tí' bay le'n'l. No fque' yilid niil.

Co'se' ngolo mbli nab Pedr Pedr, ndxab angl loo Pedr:

—Fcap capl. Ftoo nque xisen. Ndyàa na'.

⁹ Pedr mdoo nque xís angl. Per axta ne' inon Pedr ¿ché', licque', ndxàc con'a loo Pedr o ché' ilicte ndxàc con' co' ngue li angl loo Pedr? Ale ndyac Pedr mxyo'f loo con' loo Pedr. ¹⁰ Per nguri'th angl con Pedr loo solndad co' nzi quenap le'n taamas cua' le'n lezi'f. Co'se' mzin angl con Pedr ro puert zaguan co' ndoo ro ned co' nac puert yí'f, ale yub puert mxyal'. Ngro' angl ryop Pedr par ro ned par fuer. Co'se' ngolo mdee no angl Pedr casque' thib cuadr, mblá' angl Pedr. Xexte mdyon' angl loo Pedr. ¹¹ Axta syare' mda' Pedr cuent con' co' ndxàc loo Pedr. Ndxab Pedr loo lezo' Pedr:

—Nase, licque', naneen le' Tad Diox mtel' thib angl che'n Tad Diox par mtelá' angl daa la's ya' Herod no la's ya' ryete mèn nación Israel. No mblyá' daa loo ryethe con' mblyá's mèna li no mèna daa.

¹² Láth ngue li Pedr xtùuz cón ngòc loo Pedr, nda Pedr liz thib xa'got co' lèe Mari co' nac xna' Juàn, Juàn co' ne' tedib lèe Marc. Liz Maria, huax mèn mqueltàa yál'a par nzi bez mèn Diox cón che'n Pedr. ¹³ Co'se' mte's Pedr puert co' ndoo ro ned co'te' ndxòo mèn loo lue' liz Mari, ngro' thib mza' co' lèe Rod par nda nee mza' chó ngue te's puert. ¹⁴ Per co'se' mda' mza' cuent Pedr na, por ndlibe' mza' xal ndyoodi's Pedr, ne'nxal'te mza' puert. Ndxé'leque', yende izlyo', mque' mza' carre tant ndyac lezo' mza'. Ngua mza' axta le'n nyòo par ngua li mza' avis loo mèn le' Pedr ngue te's puert. ¹⁵ Sya, mcàb mèn co' nzo le'n nyòo loo mza'. Ndxab mèna loo mza':

—Mbízil, ndee. ¡Pà gàca, Pedr!

Per mza' sate más mbez:

—Lica, Pedr na.

Per mastale' tataa mbez mza', mèn co' nzo le'n nyòo mbez:

—Inacta Pedr, hombre. Peser angl che'n Pedr na.

¹⁶ Látha, sate más ndoo Pedr. Mte's Pedr puert. Per por lult co'se' mxal' mèna puert, gunèe mèn Pedr na. No ale mzyeb mèna no ngo no lezo' mèna. ¹⁷ Per Pedr mbli señ loo mèna con ya' Pedr par ne'líde mèn ruid. No tau' mèn ro mèn. Sya, mda' Pedr cuent loo

mèna xá mod mbli Tad Diox loo Pedr par ngro' Pedr lezi'f. Ndxab Pedr loo mèna, ne:

—Bli gu' favor, fta' gu' cuent ndxè' loo Cob no loo mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Tad Jesús.

Sya, ngro' Pedr tedib vez par nda Pedr tedib lugar.

¹⁸ Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ngo too huax di's làth rye solndad co' mquenap Pedr tac ne'nda'de solndad cuent xá mod ngro' Pedr lezi'f no pá ned nda Pedr. ¹⁹ Sya, mnibe' Herod ya cua'n solndad Pedr. Ngua cua'nque' solndad Pedr. Per ya ne'ngagaade Pedr loo solndad. Sya, mnibdi's Herod loo solndad. Ndxab Herod:

—¿Cón mbli gu'? ¿Chonon mbli' gu' mxon' Pedr? Per nalle', gu' ya looi por Pedr.

Sya, mbli Herod mandad ngua yuth taamas solndad solndada. Ngolo ngóc con'a, mxe Herod ned. Ngro' Herod làaz mèn jude. Nda ban Herod ciuda Cesar.

Mzin huiz nguth Herod.

²⁰ Leque le'n huiza anze'f ngocloo tín' Herod con mèn co' ngo ban le'n yèezya' che'n làaz mèn ciuda Tir no che'n làaz mèn ciuda Sidón. Per ryete mèn yèezya'a thidte mdoodi's no thidte ngóc mèna par ya mèna loo Herod con thib mbi' co' lèe Blast. Blast ngóc thib mbi' co' thidte ñibe' con Herod. Mdx mèna huax tmi mcàa Blast par teri'th Blast di's che'n mèna loo Herod par li Blast yu' yàl lezo' Herod por cón che'n mèna. Tataa mbli prob mèn yèezya'a tac ned làaz Herod ndryo' co' ndxuhua mèna xal ndly'a's Herod no xal ndyal Herod par tho' mèn gulàaz Herod con' loo mèna. ²¹ Sya, nguaque' Blast. Ngua toodi's no Blast Herod. Per Herod ndxab loo Blast:

—Neeca, por lùu lina. Ndxè' huiz yi'th nol mèn ba'.

Le' sya, huiz co' ngóc di's ya mèn làaz ciuda Tir no mèn làaz ciuda Sidón loo Herod tedib vez, huiza mdoc xab Herod lar' co' ndxoc rey. No mdub Herod loo asient co'te' ndyub ñibe' Herod loo mèn. Le' sya, co'se' mqueltàa rye mèna loo Herod, nen mdoodi's Herod loo mèna cón che'n Herod. ²² Sya, làth ngue toodi's Herod ryete mèn co' mqueltàa loo Herod, mtlo mèna, cabii mbez yèe mèna. Mbez mèn loo xtàa mèn cón che'n Herod:

—Mbi' co' ndyoodi's ba' inacte thib mbi' che'n izlyo' ndxè'. Ndxè'leque', nac mbi' ba' thib diox, ndyac na'.

²³ Leque hora Diox mtel' thib angl che'n Diox par mbli angl ngulen thib yíiz loo Herod. Tataa mbli Diox loo Herod tac ne'nglide Herod par gác con' guryath no con' guryen loo Diox. Setilte mbli angl ngos mbly'a'b mbez le'n lezo' Herod par nduhua mbez bé' lad Herod. Pente mxec Herod

taaplá huiz no maste. Guneei loo Herod. Nguth Herod.

²⁴ Per di's co' nac di's ndac che'n Diox sate más ndxath ndxèn no sate más ngo mèn yalbàn cón che'n di's ndac le'n rye nación tiempa.

²⁵ Co'se' ngolo mque tee go Mbèl' ryop Saul yalbàn loo mèn ciuda Antioqui, mbere Mbèl' ryop Saul, ndye'th Mbèl' ryop Saul par ciuda Jerusalén tedib vez. Ndyè'th no Mbèl' ryop Saul Juàn co' ne' tedib lèe Marc par yo no Juàn Mbèl' ryop Saul le'n ciuda Jerusalén pláte huiz. Ngoloa, mbere Mbèl', no Saul, no Juàn Marc, ngua myen' Antioqui tedib vez.

13

Mbèl' ryop Saul mtlole' mxo'f zin' par co Mbèl' ryop Saul yalbàn loo mèn huax lugar.

¹ Be taa be taa nde tee huiz axtaque' ngo ndxep mèn làth mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn no mèn co' ngóc maistr' co' ndlu' cón che'n Jesucrist loo mèn. Mèna ngóc leque Mbèl', no tedib mbi' co' lèe Mon co' ne' tedib lèe Yàt, no tedib mbi' co' ngro' lèe Lus co' ngóc mèn gulàaz che'n làaz mèn ciren, no tedib mbi' co' ngro' lèe Manaén. Mbi'a thidte mxyèn con Herod liz Herod, Herod co' ngóc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn galile yiloo, no leque Saul co' mque tee no Mbèl'. ² Thib huiz co'se' ryete mèna mqueltàa, ngue li mèna servis loo Diox no nzi xlat mèna, hora ngóc thib con' loo mèna. Xpii Natú' thib lite mnibe' loo mèna. Ndxab Xpii Natú' loo mèna:

—Blo' xà' gu' Mbèl' ryop Saul làth gu' par xo'f zin' Mbèl' ryop Saul thib zin' co' lyazen li Mbèl' ryop Saul.

³ Mèna tolo ngurez Diox. No dib lal ngurez mèna Diox ngure xlat mèn. Látha, mxo'f mèna ya' mèna loo Mbèl' no loo Saul. Ngoloa, gunii mèna Diox loo Mbèl' no loo Saul. Ndxab mèna loo ryop myen':

—Diox huen nda gu', ndee gu'.

Sya, mxen Mbèl' ryop Saul ned. Nda Mbèl' ryop Saul xal mnibe' Xpii Natú' loo Mbèl' ryop Saul.

Mbèl' ryop Saul ngue go yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn yèezya' che'n làaz mèn chipr.

⁴ Co'se' ngolo mtel' Xpii Natú' Mbèl' ryop Saul, mxen Mbèl' ryop Saul ned axta mzin Mbèl' ryop Saul thib puert co' lèe Seleus co' nziri' ro nittó'. Tya, ngòo myen' le'n thib yòoyaa par mxo'f myen' loo nít par nda myen' loo thib yòo biiz le'n nittó' co' lèe Chipr. ⁵ Co'se' mzin Mbèl' ryop Saul Chipr co'te' nziri' puert co' lèe Salamin, sangmtlo Mbèl' ryop Saul, mblo myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn le'n sin-agog che'n mèn nación Israel. Ngua nque

Juàn Marc par mblyath no Juàn Marc Mbèl' ryop Saul, ne. ⁶ Mque tee Mbèl' ryop Saul ryete le'n yèezya' co' nac yòo biiz co' nzo le'n nittó' axta mzin Mbèl' ryop Saul tedib yèez co' lèe Paf co' nziri' par neda. Le'n yèeza mzyál' ryop Mbèl' Saul thib mbi' co' nac mèn naciòn Israel. Mbi'a ngro' lèe Barjesús. Ngòc mbi' thib hue's. Mqueltàa ngòc mbi' thib mbi' gutyè', ne. Mbez mbi' le' mbi' nde'th cón che'n Diox co' ndxab Diox loo mbi'. ⁷ Mbi' co' ngòc hue'sa ngo no tedib mbi' co' lèe Serg Pab co' ngòc gobernador loo mèn làaz mèn chipr. Mbi' co' ngro' lèe Serg Paba ngòc thib mbi' co' anze'f ndxác. Sya, mte'l Serg co' ngòc gobernador mèn par ngua càa mèn Mbèl' ryop Saul. Tac Serg mbly'a gòn di's ndac che'n Diox co' ngo myen' yalbàn. ⁸ Per leque mbi' co' nac hue's, co' lèe Barjesús, co' ne' tedib lèe Elim, mcà' di's loo Mbèl' no loo Saul par ne'yila'ste mbi' co' nac gobernador di's cón che'n di's ndac co' ngo myen' yalbàn. ⁹ Sya, ndoole' Saul co' ne' tedib lèe Pab, Xpii Natú' mnibe' loo Pab par xèe mbui' Pab loo Elim. ¹⁰ No ndxab Pab loo Elim:

—Aa, mbi' gutyè' no mbi' ye'rsin'. Lùu nac xgan' Mebizya. No nacl ngolo ngola's che'n ryethe con' co' nac con' ndac. ¿Axta pól lá'l ya ne'tolode gàcl ngolo ngola's loo mod nali co' ndli Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox, à'? ¹¹ Per nalle' Diox li par gác thib yaltii lool. Lùu yan' sieu le'n ndxep tiemp. No ya ne'yiniide ned tyeel.

Leque hora luega mcuau loo Elim. No ya ne'ngácte nde nii Elim. No mcua'n Elim thib mèn par tyen mèn ya' Elim tac ya ne'ngácte Elim ngui' Elim. ¹² Co'se' gunèe mbi' co' ngòc gobernador ngòc con'a loo Elim, ngola's gobernador loo Jesús no loo cón che'n Jesús. Tac ante mbui' mbi' no ante gunaa mbi' xal nac di's co' ngue tee lu' Pab ryop Mbèl' co' nac xley' che'n Jesús.

Pab ryop Mbèl' ngue tee go yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox le'n yèez Antioqui co' nac yèezya' che'n làaz mèn pisid.

¹³ Pab ngòo loo thib yòoyaa con taamas myen' co' mque tee no Pab axta co'te' nac puert co' lèe Paf par nda Pab con myen' xtàa Pab par ned le'n yèezya' co' lèe Perg co' nac yèezya' che'n làaz mèn pamfil. Per Juàn Marc ne'nga node Pab con taamas myen'a. Ndxle'leque', mbere Juàn, ndyàa Juàn par ciuda Jerusalén tedib vez. ¹⁴ Ngolo mblá' Juàn Pab con xtàa Pab, mbii Pab con myen' yèez Perg. Ngua riid Pab con myen' xtàa Pab axta mzin myen' le'n thib ciuda co' lèe Antioqui co' nac thib ciuda che'n làaz mèn pisid. Co'se' ngòc huiz descans, ngòo Pab le'n sinagog mèn naciòn Israel co' nzo ban ciuda Antioqui tiempa. Xèe mdub yòn Pab, con myen', di's co' mblab mèn cón che'n xti's

Diox le'n sinagog. ¹⁵ Le' sya, co'se' ngolo mblab thib mbi' libr co' nac libr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no co' nac libr co' mque' mèn co' nde'th co' ndxab Diox ye's, mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagoga, mèn mbli mandad par ngua yab mèn loo Pab con myen' co' mque tee no Pab. Ndxab mèn:

—Gu' co' nac mèn gulàaz nu', chele' gu' ngue no ndxep di's co' ndly'a's gu' co'x gu' loo nu' co' nziri' trè', nzoque' mod tyoodi's gu' loo nu' nalle'. Ne'tyóode gu', no ne'zyebte gu', no ne'thyonte gu'.

¹⁶ Sya, ngo too Pab. No mbli Pab thib señ loo mèn par xèe cue mèn no par ne'líde mèn arid ruid. Ndxab Pab loo mèn:

—Bin gu' di's co' nde toodizen loo gu', gu' co' nac mèn che'n naciòn Israel, no gu' co' nzyeb loo cón che'n Diox no co' ndli cas loo cón che'n Diox. ¹⁷ Gu' nanee no nda'que' gu' cuent co' huenleque' le' Diox co' nac Dioxpe' na' co' nac mèn naciòn Israel, Diox mcui mèn co' ngòc xudgool na'. No mbli Diox par ngòc mèn thib naciòn roo no thib naciòn xèn co'se' tatabe' ngo ban mèn xal mèn tith làaz mèn naciòn Egipt. Ngolaa, mbli Diox par ngro' mèn co' nac mèn naciòn na' làaz mèn egipt por cón che'n con' roo con' xèn co' ndxáp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox. ¹⁸ Mxec Diox no mcha'la's Diox xalque' ngòc mod co' ngòp mèn gulàaz na' co'te' nagán le'n cho' lín'. ¹⁹ Ngolaa, mbli Diox par mblyux gaz naciòn mèn co' ngòc mèn gulàaz mèn che'n làaz mèn canaán par mda' Diox co'te' ngure naciona loo mèn co' ngòc xudgool na' póla par mban mèn co' ngòc xudgool na' tyá. ²⁰ No ngolaa, mnibe' Diox loo mèn co' ngòc juez par ñibe' mèn loo mèn co' ngòc xudgool na' le'n thap ayo nzo cho' psi' lín'. Mnibe' jueza axta co'se' ngòc huiz co'se' ngo thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn. Mbi'a ngro' lèe Samuel. Mbi'a mnibe'guè' loo mèn co' ngòc xudgool na' tiempa, ne. ²¹ Per le'n tiemp co' mnibe' Samuel loo mèn co' ngòc xudgool na', mèn mna'b loo Samuel. Ndxab mèn ya thib rey co' ñibe' loo mèn. Sya, mbli Diox ngòc thib mbi' co' ngro' lèe Saul rey par ñibe' Saul loo mèn le'n cho' lín'. Saula ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Cis. Cis ngòc bin che'n mèn co' ngòc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Ming. ²² Ngolaa, mbli Diox par ngro' Saul. Ya ne'tolode gác Saul rey loo mèn xudgool na'. Sya, mbli Diox ngòc David rey loo mèn co' ngòc xudgool na'. Cón che'n Davida ndxab Diox: Daa ñee le' David co' nac xgan' Isai, Davida nac thib mbi' co' anze'f ndxòo lezon ñeen. No li David ryete con' ndlyazen. ²³ Per nalle', ngue tan cuent loo gu' cón che'n thib mbi' co' lèe Jesús co' nac bin che'n leque yub David. Jesús mbli Diox par mbi'th yál Jesús loo izlyo' làth mèn

nacionpe' na' par mbi'th tí' no mbi'th telàa Jesús mèn nación Israel loo con' ryes xalque' ngòc di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn nación Israel. ²⁴ Per co'se' ndoore' yi'th que tee Jesús loo mèn nación Israel, Juàn Bautist mblole' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn nación Israel. Mbez Juàn loo mèn ndxàal gac bautizar mèn no ndxàal lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox. ²⁵ Per co'se' yamerle' zin huiz gath Juàn, mbez Juàn loo mèn: In-acte daa mbi' co' ndli gu' cuent nac daa. Per co'se' yilo taan huiz co' ndalen loo izlyo' ndxè' yi'th thib mbi' loo gu'. No por part cón chenen, ndyaquen ne'ta'den par mbi'a, no ne' ne' par làan yilid nii mbi' ne'liden ryes, ndyaquen.

²⁶ Gu' co' nac mèn gulàaz daa no co' nacguè' bin Abraham, no gu' co' nzyeb loo cón che'n Diox, co' ndli cas loo Diox, loo gu' mbli Diox par gòn gu' di's ndac co' ngue tan cuent loo gu' ndxè' par lyà' gu' loo con' ryes. ²⁷ No nalle' niin loo gu': Le' mèn co' naban le'n ciuda Jerusalén, no mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn ciuda Jerusalén, mèn ne'nda'de cuent chó ngòc Jesús. Ne' ne' nda' mèn a cuent cón nee di's co' ngòc cón che'n di's ndac co' mde'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' ndlab mèn lib le'n sinagog mèn atate huiz co' nac huiz descans. Por cona, co'se' mquexù' mque' fals mèn Jesús, leque mèn mbli par ngòcque' no mdyaaque' di's co' ndlab mèn loo lib co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo mèn. ²⁸ No mastale' nec thib mod no nec tedib mod ne'ngácte gan ngagaa Jesús loo chol yalgutyè' co' mquexù' mque' fals mèn Jesús par guth mèn Jesús, mna'b mèn di's loo Pilat par ñibe' Pilat loo solndad ya yuth solndad Jesús. ²⁹ Le' sya, co'se' ya ngolole' mbli no mèn Jesús xalque' ndub di's co' mbez cón che'n Jesús loo lib co' nac xti's Diox cón che'n xá mod gath Jesús, mbllaa mèn thebol Jesús loo cruz. No ngua lo mèn thebol Jesús le'n thib ye'r quèe co'te' mca's mèn thebol Jesús. ³⁰ Per mastale' nguth Jesús, Diox mbli par ngro xban Jesús làth mèn nguth. ³¹ No le'n huax huiz co' mque tee Jesús loo izlyo' tedib vez loo ngro xban Jesús làth mèn nguth, Jesús ngro' too no mbli' loo Jesús Jesús loo mèn co' mque tee no Jesús anon mtlo Jesús, mque tee go Jesús yalbàn le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile. Mèn ngo no Jesús Jerusalén co'te' mbeth mèn Jesús. No nalle', mèn nac mèn co' nda' cuent no co' ngo yalbàn loo chol mèn cón che'n Jesús.

³² Por cona, nu', ne, ngue ta' cuent cón che'n di's ndac ndxè' loo gu', co' ngòc di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo xudgool na' más póla. ³³ No nalle' loo na' co' nac bin che'n xudgool na', Diox mbli'le' par ngòcque'

no mdyaaque' di's xalque' mcàbgòn Diox le' Diox li par ryo xban Jesús làth mèn nguth xal ndub di's loo capitl chop che'n lib che'n Salmos co'te' ndub di's co' mbez taandxè': Lùu nac xgan' daa. No nalle' daa mbli par ñibe' dib naban co' nac thib zin' co' ñibe'en lool par lil. ³⁴ Tataa ngòc di's co' gunii Diox cón che'n Jesús le' Diox li par ryo xban Jesús làth mèn nguth par ne'yiza'de bél'yòo lad Jesús co'se' gunii Diox di's co' ndub loo lib co' nac xti's Diox co' mbez taandxè': Na li anggac con' ndac loo gu' co' mcàbgönen lin loo David no loo bin David. ³⁵ Conaguè' mbez loo lib che'n Salmos tedib lugar, ne: U', Diox, ne'la'de yiza' bél'yòo lad mbi' co' anze'f nque' lezo' U' ñièe U'. No ne'la'de U' ga's bél'yòo lad mbi', mbi' co' nxo'f zin' cón che'n U'.

³⁶ Licpe' ba'i, David huenque' mdubdi's no mbli David con' co' ndxab Diox, no co' mnibe' Diox loo David, dib lal naban David. No ngu'b bél'yòo lad thebol David no zith lad thebol David. ³⁷ Per bél'yòo che'n lad mbi' co' mbli Diox ngro xban, ne'nga'ste no ne'ngaza'de, ne' por chu'th. ³⁸ Gu' co' nac mèn gulàaz daa, ndxàal ta' gu' cuent co' huenleque' le' nu' ngue te'th cón che'n xá mod ton' Diox xtol mèn. Ton' Diox xtol mèn por cón che'n Jesús. ³⁹ Pues por cón che'n Jesús, ryete mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús, mdyon' xtol mèn co' mcua'n mèn co' ne'ndon'te làth mbli mèn preb ngli mèn con' xal ndub di's loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèn. ⁴⁰ Cona, ngue niin loo gu': Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'. Ne' ne' ngue yizi'f ngue yiga's loo gu' co' nac co' ndlu' cón che'n di's co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's co'se' ndxab mèn taandxè' xal ndub di's loo lib co' mque' mèn ye's:

⁴¹ Hui' gu' nexa, gu' co' nac mèn ye'rsin' co' nxlis no cón che'n Diox. Hui' gu' no gunaa gu' loo con' co' tarte ñièe gu' cón nac. No yilóa gath gu' no lyux gu' tac daa co' nac Diox, daa li gac huax con' roo con' xèn le'n huiz co' naban gu' co' ne'yila'ste gu' lin, mastale' nzo ndxep mèn co' ta' cuent cón che'n con' lin loo gu'. Ne'yila'ste gu'i, ndyaquen.

⁴² Co'se' ngolo mdoodi's no Pab mèn, no ngro' no Pab myen' co' nque tee lyath no Pab le'n sinagog che'n mèn nación Israel co' naban ciuda Antioqui, ndxab ryete mèn loo Pab tolo tyoodi's no Pab mèn cón che'n di's ndac tedib vez al sabd, taaxon huiz co' nde nque co' nac huiz descans. ⁴³ Co'se' ngolo mblyus servis le'n sinagog hora, huax mèn co' nac mèn nación Israel co' naban le'n ciuda Antioqui, no huax mèn co' ngòo loo xley' che'n mèn nación Israel, mèn co' huen huen ndyubdi's loo xley' che'n mèn nación Israel, rye mèn mdoon nque xis Pab no xis

Mbèl' par mqueltàa mèna con Pab no con Mbèl' loo di's ndac che'n Diox. Sya, mco'x Pab ryop Mbèl' loo mèna ndxàal leque mèna li nêe mèna loo con' ndac co' angngro' lezo' Diox li Diox loo mèna.

⁴⁴ Co'se' mzin huiz sabd che'n tedib sman co' nde nquea co' ngòc huiz descans tiempa, casque' ryete mèn ciuda Antioqui mqueltàa par gòn mèn di's ndac che'n Diox co' ngo Pab yalbàn. ⁴⁵ Per co'se' gunêe mèn naciòn Israel co' nzo ban ciuda Antioqui anze'f thib mèn mqueltàale' par gòn mèn di's co' ngue go Pab yalbàn, ale ngulàa xyàn lezo' mèn naciòn Israel. No mbyàn lezo' mèn gunêe mèn Pab. Sya, mtlo mèn, ngol' di's mèn di's loo Pab no asembli mèn mda' mèn xyàn lezo' Pab. No gunii mèn ngòc nguàal di's loo Pab. ⁴⁶ Sya, ngòc valor loo Pab no loo Mbèl'. Ndxab Pab no Mbèl' loo mèna:

—Naquinque' ner ta' mèn cuent cón che'n di's ndac che'n Diox loo gu' gu' co' nac mèn naciòn Israel. Per chele' gu' indly'a'ste gòna no indlide gu' cuent le' gu' ndxàalque' yòo ban no Diox thidtene, más quee lezo' nu' nda nu' loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel par co' nu' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. ⁴⁷ Tataa li nu' tac tataaque' mnibe' Tad Jesús loo nu' co'se' gunee Tad Jesús loo nu': Na tel' gu' ya gu' loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel par gac gu' xal thib xnii loo mèna par li gu' tyub xnii yéc mèna no par tyub xnii lezo' mèna loo cón chenén. No tel'en gu' par gac gu' mèn co' li par lyá' mèn co' naban axta lult ro izlyo' loo con' ryes por cón che'n di's ndac che'n Diox co' co' gu' yalbàn loo mèn.

⁴⁸ Co'se' ngolo mbìn mèn co' inacte mèn naciòn Israel tataa ndxab Pab ryop Mbèl', mdyac tín' lezo' mèna. No mtlo mèna, mbez mèna loo xtàa mèna:

—¿Cón ndyac mèn naciòn Israel ba', yey? Hueneque' nac di's ndac che'n Tad Jesús, ndyac na'.

Sya, ngola's ryete mèn co' mdoo lezo' Diox no co' mnibe' lezo' Diox par yòo ban no mèna Diox thidtene yiloo. ⁴⁹ No tataa sate más ndxath no ndxèn cón che'n di's ndac che'n Diox le'n rye yèezya' co' nac làaz mèn par neda. ⁵⁰ Per rye mèn naciòn Israel co' nzo ban le'n ciuda Antioqui thidte mqueltàa par mdoodi's no mèna ndxep mēngot co' ngòc mèn co' ndli cas loo cón che'n Diox tiempa no co' ngòcgué' mēngot guryath no mēngot guryèn. No mdoodi's no mèn naciòn Israel ndxep mèn co' más mnibe' le'n ciuda Antioqui. No mbli mèn naciòn Israel par mbye'th yéc mèna no mbye'th lezo' mèna par tlo tub ngu's mèn ciuda Antioqui Pab no Mbèl', chele'i nzo mod, axta co' mèna Pab no Mbèl' loo mèn par neda. ⁵¹ Le' sya, co'se' mtlo mèn, mdub ngu's mèn Pab ryop Mbèl', mzib Pab ryop Mbèl' yòoya's co' ndoo

nii cason Pab ryop Mbèl' xal thib señ, co' nee di's, tolo tyub quii tyub bèel lezo' mèna no yan' cón che'n mèna loo Diox co'se' tub rez Diox cón che'n mèna. Ngoloa, mxen Pab ryop Mbèl' ned. Nda Pab ryop Mbèl' ciuda Icon. ⁵² Per mèn co' ngola's loo cón che'n Diox le'n ciuda Antioqui, anze'f ndyac lezo' mèn. No toloque' ñibe' Xpii Natú' loo mèna loo cón che'n Diox.

14

Pab ryop Mbèl' nda lo yalbàn loo mèn par ned le'n ciuda Icon.

¹ Co'se' mzin Pab ryop Mbèl' ciuda Icon, ngòc Pab ryop Mbèl' le'n sinagog che'n mèn naciòn Israel co' nzo ban ciuda thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Mdoodi's Pab cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn axta mbli Pab par ngola's huax mèn loo cón che'n Jesucrist, le'le' ngola's huax mèn naciòn Israel no le'le' ngola's huax mèn co' inacte mèn naciòn Israel. ² Per mèn naciòn Israel co' ne'ndalte ngala's loo cón che'n Jesucrist, mèna mbli par mbye'th yéc mèn no mbye'th lezo' mèn co' inacte mèn naciòn Israel par li mèna xtùuz con' ye'rsin' cón che'n mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesucrist. ³ No por ñee Pab ryop Mbèl' ngola's huax mèn loo cón che'n Jesucrist, mbyan' Pab ryop Mbèl' ciuda Icon le'n huax huiz. No sate más ndxòo valor loo Pab ryop Mbèl'. No sate más ndxáp Pab ryop Mbèl' yalxla's loo Tad Diox. No mbli' Diox loo mèna le' di's co' ngo Pab ryop Mbèl' yalbàn, co' nac di's co' ndlu' loo mèn con' co' angngro' lezo' Diox li Diox loo mèn, nac con' licpe'. Tac Diox mbli par ngòc Pab ryop Mbèl' con' la's nii Pab ryop Mbèl' no con' la's ya' Pab ryop Mbèl' par li Pab ryop Mbèl' huax señ no huax yalguzye' loo mèn. ⁴ Per mèn ciuda Icon ngòc chop ned. Thib ned mèn nzo lad che'n mèn naciòn Israel. Le' tedib ned mèn na, nzo lad che'n myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús. ⁵ Sya, mèn co' nac mèn naciòn Israel no mèn co' inacte mèn naciòn Israel thidte ngòc mèna no thidte mdoodi's mèna con mèn nac zin' yòolau par yecloo mèn no gab mèn ngòc nguàal di's loo Pab ryop Mbèl' no axta gaa'd quèe mèn Pab ryop Mbèl'. ⁶ Per co'se' mbìn Pab ryop Mbèl' tataa lya's mèn li no mèn Pab ryop Mbèl', ngua xon' Pab ryop Mbèl' par ned yèez Listr no par ned yèez Derb, co' nac yèezya' che'n làaz mèn licaon, no le'n taamas yèezya' co' nziri' par neda. ⁷ Le'n rye yèezya'a mque tee go Pab ryop Mbèl' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes.

Mèn yèez Listr mbuaa'd quèe Pab le'n huiza.

⁸ Le'n huiz co'se' ngo Pab le'n yèez Listr, mzyál' Pab thib mbi' co' yende mod ndee nii. Mdub mbi' par neda tac coj mbi' anon ngóol mbi'. No thidteneque' ne'ngácte mbi' ndee nii mbi'. ⁹ Mbi'a xèe mdub yón xal nac di's co' mdoodi's Pab loo mèn. Le' Pab na, xèèguè' ngue hui' loo mbi'. No fíee Pab no mden' Pab le' mbi' ndxela's loo Diox le' Diox gác li par yac mbi'. ¹⁰ Sya, cabii ndxab Pab loo mbi':

—Goo too, ey. Fteyez niil.

Sya, chàa, nguát mbi'. Ngo too mbi'. No mtlo mbi', mdee nii mbi'. ¹¹ Co'se' gunèe mèn yèez Listr con' mbli Pab loo mbi', mtlo mèn, cabii mbez mèn loo xtàa mèn di'stèe co' ndoodi's mèn che'n làaz mèn licaon. Ndxab mèn:

—Ryop mbi' ba' nac chop diox co' ñaa xal mèn co' ngulàa loo na'.

¹² Mbez mèn le' Mbèl' nac diox co' lèe Júpiter. Le' Pab na, mbez mèn nac diox co' lèe Mercur tac Pab nac mbi' co' más ndyoodi's. ¹³ Le' nguley' co' nzo le'n gudo' che'n dioxpe' mèn co' lèe Júpiter, co' nac gudo' co' ndub ro yèez Listr co'te' ndxòo mèn le'n yèeza, mbi'th loo Pab leque hora. Nde no nguley' ngon. No nde no nguley' girnald co' natoxcua' con ye'. No nde no nguley' huax mèn co' mbly'a's tyub xib no co' mbly'a's còo' yéc loo Pab no loo Mbèl', no mbly'a's mèn guth mèn ngon par xo mèn ren loo izlyo' loo Pab no loo Mbèl'. ¹⁴ Per co'se' gunèe myen' co' ndxe' di's che'n Jesús, co' nac Pab no Mbèl', tataa ngue li nguley' no mèn, mbli Pab thib con' nalyat. Mched Pab xab Pab. No mched Mbèl' xab Mbèl' tac Pab ryop Mbèl' mda' cuent ilé'de nac co' ngue li mèn. Negadi's ngòo Pab ryop Mbèl' làth mèn. Cabii mbez Pab ryop Mbèl' loo mèn:

¹⁵ —Ryete gu' co' nziri' trè', ¿chonon tatua' ngue li gu', yey? ¿Ché' ifneede gu' nu' nac mèn xalque' gu'? Ihuyente ngue li gu' tatua' loo nu', cara. Ndxé'leque', por cón che'n con' co' nac xal ndli gu' ba' nde nu' loo gu' par lu' nu' loo gu' ndxàal lá' gu' costumbr co' yende cón ndli no co' yende cón ntac loo Diox. Nde lu' nu' loo gu' más huen thib lite yòo gu' loo cón che'n thidte Diox co' naban, Diox co' mblec be', no co' ngue tèn' bé', no izlyo', no nítto', no rye loothe taamas con' co' nzo loo bé', no co' nzo loo izlyo', no co' nzo le'n nítto'. ¹⁶ Más póla, Diox mbli' mque tee ban mèn xal ngóc mod co' ngòo mèn cad nación mèn ¹⁷ mastale' mblu' Diox con' ndac co' ndli Diox loo mèn no ndlu' Diox loo mèn xal nac Diox por con' ndac co' ndli Diox loo mèn. Diox ndli ndlyàa yuu loo na' loo izlyo'. No ndli Diox nthop na' cosech loo izlyo'. No ndli Diox ndxàp na' con' ndxuhua na' axta plóthe. No ndli Diox par nda' na' gust lezo' na' loo izlyo'.

¹⁸ Per mastale' tataa ndxab Pab ryop Mbèl' loo mèn cón che'n con' co' ngue li mèn loo Pab no loo Mbèl', añenti mbli Pab ryop Mbèl' par ne'ngla'de Pab ryop Mbèl' nguth mèn ngon par ngxo mèn ren ngon loo izlyo'. No par ne'ncòo'de mèn yéc mèn loo Pab ryop Mbèl' no par ne'tyub xibte mèn loo Pab ryop Mbèl'.

¹⁹ Per leque le'n huiza mzin ndxep mèn nación Israel co' nzo ban le'n ciuda Antioqui co' nac ciuda che'n làaz mèn pisid, no mèn nación Israel co' nzo ban le'n ciuda Icon co' nac ciuda che'n làaz mèn galas. Rye mèn mquil' mèn yèez Listr par nguátbèe mèn yèez Listr par gaa'd quèe mèn Pab. Co'se' ngolo mbuaa'd quèe mèn Pab, mbli mèn cuent nguth Pab. Sya, mdo'f xax mèn Pab thib lad ro yèez Listr. ²⁰ Per co'se' mqueltàa mèn co' ndxela's loo Pab co'te' ngua lobii mèn Pab ro yèez Listr, ngo che Pab. Ngòo Pab le'n yèez con mèn co' ndxela'sa co' nac mèn yèez Listr tedib vez. Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ngro' Pab con Mbèl' le'n yèez Listr par nda Pab con Mbèl' tedib yèez co' lèe Derb.

²¹ Co'se' ngolo mblo Pab ryop Mbèl' yalbàn che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes le'n yèez Derb, le'n yèeza anze'f thib mèn ngola's loo cón che'n Jesucrist. Ngoloa, mbere Pab, ndye'th Pab tedib vez par yèez Listr, no par ciuda Icon, no par ciuda Antioqui. ²² Par ned le'n yèeza no le'n ciudaa mbli Pab ryop Mbèl' par mbye'th lezo' mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús. No mco'x Pab ryop Mbèl' loo mèn leque mèn tolo li nèe mèn loo cón che'n Jesucrist co' ndxela's mèn. Mbez Pab ryop Mbèl' loo mèn par yòo mèn loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús par ñibe' Diox loo mèn naquin tyactii mèn huax con' co' gác tub ngu's mèn ye'rsin' loo mèn por cón che'n Jesucrist. ²³ No mbli Pab ryop Mbèl' par ngure thib ned mængool co' tyoop ner no co' tyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox chol lugar par le'n rye yèeza. No co'se' ngolo ngurez Pab Diox con Mbèl' no be' xlat Pab con Mbèl', mna'b Pab ryop Mbèl' loo Diox quenap Diox mèn tac mèn ngola's loo Diox por cón che'n Jesucrist.

Pab con Mbèl' mbere ngòo ciuda Antioqui co' nac ciuda che'n làaz mèn sir.

²⁴ Ngolo mblec Pab ryop Mbèl' mængool loo mèn co' ndxela's par neda, mxen Pab ryop Mbèl' ned. Ngua riid Pab ryop Mbèl' par ned làaz mèn pisid. Mdoo Pab ryop Mbèl' ned axta mzin Pab ryop Mbèl' le'n yèezya' co' nac làaz mèn pamfil. ²⁵ Ngua Pab ryop Mbèl' le'n thib ciuda co' lèe Perg. Mblo Pab ryop Mbèl' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn tya. Ngoloa, mbii Pab ryop Mbèl' ciuda Perg. Mxen ryop

Pab Mbèl' ned. Ngua Pab ryop Mbèl' yèez Atal co' nac thib puert co' nziri' ro nittó' co' nac yèezya' che'n làaz mèn pamfil. ²⁶ Tya ngòo Pab ryop Mbèl' le'n thib yòoyaa par mdoo Pab ryop Mbèl' loo nittó'. Ngua Pab ryop Mbèl' axta ciuda Antioqui co' nac làaz mèn sir co'te' ngurez mèn Diox, mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Antioqui. No mna'b mèn loo Diox quenap Diox Pab ryop Mbèl' ned ya Pab ryop Mbèl' loo zin' co' xo'f zin' Pab ryop Mbèl' cón che'n Diox. No nalle' mtelole' Pab ryop Mbèl' zin' co' mxo'f zin' Pab ryop Mbèl'. ²⁷ Co'se' mzin Pab ryop Mbèl' ciuda Antioqui co'te' mqueltàa mèn co' ndxela's loo Jesucrist, mbli Pab ryop Mbèl' par mqueltàa ryete mèn. No mda' Pab ryop Mbèl' cuent loo mèn cón che'n ryethe con' mbli Diox loo mèn par ned ngua lo Pab ryop Mbèl' yalbàn. No mda' Pab ryop Mbèl' cuent xá mod mbli Diox par mxyal' ned mxyal' yó' loo mèn co' inacte mèn nación Israel par mdyal mèn ngola's mèn loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. ²⁸ Ngolaa, mbyan' Pab ryop Mbèl' con mèn co' ndxela's le'n ciuda Antioqui le'n plá mbe'.

15

Pab ryop Mbèl' mqueltàa no mængool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' ndxela's le'n ciuda Jerusalén.

¹ Le'n huiza ngro' ndxep mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude par ngua mèn ciuda Antioqui co'te' ngo Pab ryop Mbèl'. Mto mèn, mbli mèn mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús, mèn co' nzo ban le'n ciuda Antioqui. Mbez mèn loo mèn: Par lyá' mèn loo con' ryes, naquin gac circuncidar mèn xalque' nac di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn axta pólle'a. ² Láth tataagué' ngue ñibe' mèn loo mèn co' ndxela's loo Jesucrist, mbli mèn par mcua'n mèn di's cón che'n Pab ryop Mbèl'. Por lult, leque mèn co' ndxela's ndxab naquin ya Pab ryop Mbèl' no ya plá mèn co' ndxela's láth mèn con Pab ryop Mbèl' axta ciuda Jerusalén par tyoodi's Pab ryop Mbèl' con mèn, no con myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, no con mængool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Jerusalén cón che'n cón ndxác loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús.

³ Sya, mtel' mèn co' ndxela's co' nzo le'n ciuda Antioqui mèn. No ned nda mèn nguri'th mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn fenis, no nguri'th mèn yèezya' che'n làaz mèn samari. Ndyoodi's mèn loo mèn par neda xá mod ngóca loo mèn co' inacte mèn nación Israel par mblá' mèn rye costumbr gox co' mqe no mèn par ngòo mèn loo

cón che'n Diox. Le' sya, ryete mèn co' ndxác hues par neda anze'f ndyac lezo' co'se' mbin mèn tataa mda' mèn co' mtel' mèn cuent, co' ngóc Pab ryop Mbèl' no mèn co' ngua no Pab ryop Mbèl'.

⁴ Co'se' mzin Pab ryop Mbèl' no mèn co' nguaa ciuda Jerusalén, ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Jerusalén, huen ngo lezo' mèn gunée mèn Pab ryop Mbèl' con mèn co' ngua no Pab ryop Mbèl'. No huen ngo lezo' mèn co' ndxe' di's che'n Jesús no mængool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Jerusalén. Sya, mda' Pab ryop Mbèl' cuent loo rye mèn cón che'n ryethe con' nde teele' mbli Diox loo mèn, por cón che'n Pab ryop Mbèl', ned ngua que tee Pab ryop Mbèl'. ⁵ Per láth mèn ngo ndxep mèn xley' farise co' ngola's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. Mèn ngo too no gápique' ndxab mèn:

—Xá mod ndlya's gu' yila's mèn di's co' mbez mèn ba? Naquinque' gac circuncidar mèn co' ndxela's, mèn co' inacte mèn nación Israel, par gac mèn mèn co' ndxela'spe' loo cón che'n Diox. No quin ñibe' na' loo mèn par toloque' li mèn xal ñibe' di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo na'.

⁶ Sya, thidte mqueltàa rye myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús con rye mængool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Jerusalén par li mèn xtúuz cón che'n cón ndxác. ⁷ Per co'se' ngolo nen ngue toodi's mèn cón che'n con'a, ngo too Pedr loo mèn. No ndxab Pedr:

—Gu' co' ndxác huesen por cón che'n Jesucrist, gu' non no nda'que' gu' cuent ndxác' tiemp Diox mcui daa no mblo' xà' Diox daa láth gu' par tan cuent cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, mèn co' inacte mèn nación Israel par yila's mèn loo Crist xal ndxela's na'. ⁸ No Diox co' nanee xá nac lezo' rye mèn, Diox mbli' loo na' mdyalque' Diox no mda' Diox lugar yòo mèn loo cón che'n Diox por mbli Diox ngulaa Xpii Natú' loo na'. No ngòo Xpii Natú' loo na' par ñibe'pe' Xpii Natú' loo na'. ⁹ Diox ne'nglide par más mdyu' na' loo Diox, na' co' nac mèn nación Israel, leque mèn co' inacte mèn nación Israel. No mtembii Diox xtúuz mèn no lezo' mèn por ngola's mèn loo Jesús no loo cón che'n Jesús. ¹⁰ Per nalle' ÷chonon ndxác chop lezo' gu' loo con' co' mbli'le' Diox loo gu', a? No ÷chonon ndlya's gu' ale ñibe' yèe gu' loo mèn co' ndxela'sa par li mèn preb li mèn con' ndlya's gu' co' nac xal thib yó' co' anze'f né' co' ne' xudgool gu' ne'nglide gan ngli tataa? Yende xaa, cara. ¡Pá li gu'i xal ñibe' gu'! ¹¹ Ndxé'leque', na' co' nac mèn nación Israel, na' ndxela's le' na' mblyá'le' loo con' ryes ante por con' ndac co'

angngro' lezo' Tad Jesús mbli Tad Jesús loo na'. Lomisique' mod ne, lyá' mēna loo con' ryes ante por con' ndac co' angngro' lezo' Tad Jesús mbli Tad Jesús loo mēna.

¹² Sya, ryete mēn xēe ngure. No mbyau' ro mēn. Ya yende chó di's tolo ngii mēn. No xēe ngure mēn láth ngue ta' Mbèl' ryop Pab cuent cón che'n se'n no yalguzye' co' mbli Diox por cón che'n Mbèl' ryop Pab loo mēn co' inacte mēn nación Israel ned ngua que tee Mbèl' ryop Pab. ¹³ Co'se' ngolo mdoodi's Mbèl' ryop Pab, Cob ndxab loo mēna:

—Gu' co' nac mēn huesen por cón che'n Jesucrist, bli gu' favor bin gu' di's co' tyood-izen loo gu': ¹⁴ Mon Pedr mda' cuent loo na' xá mod angngro' lezo' Diox par mtlo Diox, mcai Diox mēn co' inacte mēn nación Israel láth xtāa mēn par ngóc mēna mēn co' gac che'npe' Diox xal na'. ¹⁵ Con' co' mbli Diox thidte nac no thidte mbez con di's co' ndub loo libr co' gunii mēn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' nac libr co' mque'guè' mēna ye's. Di'sa mbez taandxè':

¹⁶ Co'se' yilo riid yaltii co' gac loo mēn nación Israel, beren, bequen mēn co' nac bin David tedib vez, mēn co' casque' ndoo lux. No lin le' ndxep mēn, co' be' mbyan' co' nac bin David, bere yar' tedib vez. No lin par gac mēn co' mbyan'a tedib nación co' gac thib nación roo no thib nación xēn.

¹⁷ No lin con'a loo mēn nación Israel par gaca le' por cón che'n mēn nación Israel huax mēn co' inacte mēn nación Israel tyal gòn cuent cón chenen par yòo mēna loo cón chenen. No lin par gacguè' loo mēn rye nación dib athu loo izlyo', loo mēn co' cues lēen, mēn co' daa ndxab nac mēn che'npe' daa.

¹⁸ Aa, tataa ndxab Tad Diox, Diox co' mbli par mda' mēn cuent no par non mēn cón che'n con' co' angngro' lezo' Diox desde póla, co' ngue li Diox nalle'.

¹⁹ Cona, ngue niin loo gu': Indxáalte li xol na' mēn co' inacte mēn nación Israel co' ngola's loo cón che'n Jesucrist no co' mbá'le' costumbr gox par yòo mēna loo cón che'n Diox. ²⁰ Más huen que' na' thib cart loo mēn co' inacte mēn nación Israel co' ngola's par gab na' loo mēna ya yende chó mport nzo lezo' mēn par tolo tyoo mēn loo cón che'n con' zab co' nac cón che'n chol gunab no chol mdo'. No ta' na' cuent loo mēna ya ne'tolode li mēna yalburrid. Ne' ne' cua'n mēna xin' huan mēna. Ne' ne' hua mēn bé' má' co' ndxath co' ndryal dó' o má' co' mdí' dó' yen. Ne' ne' hua mēn ren má'. ²¹ Tac desde más pólle'a ngoque' mēn co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mēn. Leya ndlab mēn le'n sinagog cad huiz sabd co' nac huiz descans.

²² Sya, myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, no mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, thidte mnibe' lezo' con rye mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox par cui mēna plá mēn co' ndxela's láth mēna par ya no mēna Pab ryop Mbèl' axta ciuda Antioqui.

Sya, mda' mēn lēe Jud co' ne' tedib lēe Barsabás no mda' mēn lēe tedib mbi' co' lēe Sil co' ngóc thib mbi' roo mbi' xēn láth mēn co' ndxác hues por cón che'n Jesucrist par ya no mēna Pab ryop Mbèl'. ²³ Sya, mtoxcua' mēna cart. Mtel' mēna cart con Pab ryop Mbèl'. Loo carta mtel' mēna di's co' mbez taandxè':

—Nu' co' nac myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, no nu' co' nac mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox par nedrè', no nu' co' ndxác hues gu' por cón che'n Jesucrist, ryete nu' ngue nii Diox loo gu' co' inacte mēn nación Israel, gu' co' nac hues nu' por cón che'n Jesucrist, gu' co' naban le'n ciuda Antioqui no gu' co' naban par ned le'n chol yēezya' che'n láaz mēn sir no láaz mēn cilis. ²⁴ Nu' mbin ngro' ndxep mēn par nedrè'. Mēna mbi'th loo gu' co'te' nzo gu' trè'. Nu' ne'ntel'te mēna par mbi'th mēn loo gu'. Mēna ngue li xol gu' nalle' con di's co' nco'x mēna loo gu'. No ndlya's mēna gac gu' chop loo chop la's loo cón che'n Diox. Mbez mēna loo gu' gac circuncidar gu'. No mbez mēna naquinque' tolo tyubdi's gu' xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo nu' póla. ²⁵ Cona, thidte gunii nu' no thidte ngóc nu' par mdoodi's nu' más huen cui nu' plá mēn no ta' nu' lēe ndxep mēn co' nzo láth nu' par yi'th nee mēn gu' par ned nzo gu' ndxè'. Mēna thidte ya no Mbèl' no Pab, co' ndxác hues nu', co' anze'f nque' lezo' nu'. ²⁶ Gu' nda'que' cuent no naneque' gu' le' loo Pab ryop Mbèl' ndxácque' con' ryes loo par ned ngue tee Pab ryop Mbèl' por cón che'n Tad Jesucrist na'. ²⁷ Por cona, ngue ta' nu' cuent loo gu' le' nu' tel' Jud no Sil con taamas mēn par yi'th toodi's no Jud ryop Sil gu' par ta' Jud ryop Sil cuent loo gu' cón che'n ryethe con' ndxác loo nu', no con' co' mdoo lezo' nu', no con' co' mnibe' nu' loo lezo' nu' par ryo looi loo na'. ²⁸ Tac por part che'n Xpií Natú' no por part che'n nu', indlya'ste nu' ñibe' yēe nu' loo gu' nec thib con' co' inquinte li yēe gu' xal nac co' ngue bez nu' loo gu' ndxè'; ²⁹ Con' co' ngue bez nu' loo gu' loo cart ndxè' nac: Ne' huade gu' bé' má' co' ndxuth mēn par nxo mēn ren má' loo izlyo' loo chol mdo'. Lomisique' ne, ne' huade gu' ren chol má'. Ne' ne' hua gu' bé' má' co' ndxath co' ndryal dó'. Ne' ne' cua'n gu' xin' huan gu'. Ne' ne' li gu' yalburrid. Chele' gu' ndyubdi's par ne'líde gu' ryete con' ndxè', huenque' nac co' ngue li gu'. Con' ndxè'te nac di's co'

ngue tel' nu' loo gu'. Diox li gac con' ndac loo gu' par ned nzo gu' ndxè'.

³⁰ Sya, mxen Pab ryop Mbèl' ned con Jud no Sil no con taamas mèn. Nda ryete xa' axta ciuda Antioqui. Tya, mbli Pab ryop Mbèl' par mqueltàa rye mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox. Mda' Pab ryop Mbèl' cart loo mèn. ³¹ Co'se' mblab mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist carta, anze'f mdyac lezo' mèn. No axta gust mbyan' lezo' mèn por di's co' mdub loo cart co' mtegán lezo' mèn. ³² No com le' Jud no Sil nac mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox, ¿lé'?, mbli Jud ryop Sil par mtegán Jud ryop Sil lezo' mèn. No mbli Jud ryop Sil par ndye'th lezo' mèn con di's co' mdoodi's Jud ryop Sil loo mèn. ³³ Per co'se' ngolo nguri'th plá huiz ngo Jud no Sil no taamas mèn ciuda Antioqui, mbli Jud con taamas mèn co'te' nqueltàa mèn co' ngòo loo cón che'n Diox. Gunii mèn Diox loo Jud no loo taamas mèn co' mbli no Jud. Ndxab mèn loo Jud no loo taamas mèn:

—Ndla's nu' yo nagál lezo' gu' axta zin gu' loo mèn hues na' co' mtel' gu', ndee gu'.

³⁴ Per Sil mnibe' lezo' yan' no Sil Pab no Mbèl' le'n ciuda Antioqui. ³⁵ Sangmbyan' Pab ryop Mbèl' Antioqui, ne. No huax mèn mqueltàa no Pab ryop Mbèl' par ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac che'n Tad Diox.

Pab mtlo, tedib vez nda lo Pab yalbàn loo mèn huax lugar.

³⁶ Co'se' ngolo nguri'th plá huiz, ndxab Pab loo Mbèl':

—Nda na' tedib vez par ya tee hui' na' máa mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Jesucrist le'n rye ciuda co'te' ngua lole' na' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Tad Diox par ñee na' xal nziri' mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Jesucrist par neda.

³⁷ Mbèl' mbly'a's ngue' Juàn co' ne' tedib lèe Marc. ³⁸ Per Pab ne' ndalte nga Juàn Marc con Mbèl' ryop Pab tac Juàn Marc mblá' Pab ryop Mbèl' par ned yèezya' che'n làaz mèn pamfil no ne' ngade Juàn Marc par nxo'f zin' Juàn Marc zin' cón che'n di's ndac con Pab no Mbèl'. ³⁹ Anze'f mbyol' di's Pab con Mbèl' par xà' ya Pab no xà' ya Mbèl'. Sya, mnibe' lezo' Mbèl' mbe' Mbèl' Juàn Marc. Ngòo Mbèl' loo yòoyaa. Nda Mbèl' loo yòo biiz co' lèe Chipr co' nzo le'n nittó. ⁴⁰ Látha, mdoo lezo' Pab. Mnibe' Pab lezo' Pab mcui Pab Sil. Co'se' ngolo mxo'f mèn ya' mèn yéc Pab no yéc Sil no ngurez mèn Diox cón che'n Pab ryop Sil par angryo' lezo' Diox gac con' ndac loo Pab ryop Sil ned ya Pab ryop Sil, sya, mxen Pab ned, nda Pab con Sil. ⁴¹ Ned nda Pab, nguri'th Pab ryop Sil par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir no par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn cilis. Mbli Pab ryop Sil par ndye'th lezo' mèn co' ndxàc hues por

cón che'n Jesucrist co'te' nqueltàa mèn loo cón che'n Diox le'n rye yèezya'a.

16

Ngo thib mbyòo co' lèe Timote co' mque tee lyath no Pab ryop Sil.

¹ Pab ryop Sil mzin le'n yèez co' lèe Derb no le'n yèez co' lèe Listr. Tya mzyál' Pab ryop Sil thib mbyòo co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist. Mbyòoa lèe Timote. Nac mbyòo xgan' thib xa'got che'n mèn nación Israel co' ndxela's loo Crist, ne. Per mbi' co' nac xud mbyòo ngòc mèn nación Grieg. ² Mèn hues co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist co' naban yèez Listr no co' naban le'n ciuda Icon huenque' nda' cuent cón che'n mbyòo co' lèe Timote. ³ Pab mbly'a's le' Timote que tee lyath no Pab ned ya Pab. Sya, mbli Pab ngòc circuncidar Timote par ne'yecloode mèn nación Israel co' nzo ban par neda ñee mèn Timote con Pab. Tac ryete mèn naanee le' xud Timote ngòc mèn nación Grieg. ⁴ No co'se' ndri'th Pab le'n yèez no le'n ciuda par neda, mda' Pab cuent loo mèn hues co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesús par neda cón che'n con' co' mnibe' myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, no mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' ndxela's co' nzo ban le'n ciuda Jerusalén. ⁵ No tataa mod sate más ndxela's ryete mèn co' ndxela's par neda leque mèn ndli ñee mèn par más ndxela's mèn loo Crist. No sate más huiz con huiz nzi queltàa mèn no nzi yar' mèn loo cón che'n Jesucrist.

Loo Pab mxyo'f loo cón che'n thib mbi' co' ngòc mbi' gulàaz che'n làaz mèn macedon.

⁶ Láth mque tee no Pab Sil no Timote par neda, Xpii Natú' che'n Diox ne'nda' de lugar par ngo Pab yalbàn loo mèn gulàaz che'n làaz mèn asia. Por cona, mxen Pab ned con Sil no Timote. Sangnguri'th Pab no Sil con Timote par ned le'n yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn frig no co' nac yèezya' che'n làaz mèn galas. ⁷ Ndoo Pab no Sil no Timote ned axta mzin yon myen' loo ray che'n mèn co' nac che'n làaz mèn mis. Tya mbli yon myen' xtúuz yòo myen' le'n yèezya' che'n làaz mèn bitañ. Per Xpii Natú' che'n Tad Jesús ne'ngla'de ngli myen' tataa. ⁸ Sya, sangnguri'th yon myen' thib lad ro xyón mèn co' nac che'n làaz mèn mèn axta mzin myen' thib puert co' lèe Tro. ⁹ Tya mxyo'f loo thib con' loo Pab làth mcal' thib yál' le'n huiza. Láth con' co' mxyo'f loo Paba, mxac Pab le' thib mbi' co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon ndoo loo Pab. Nalyat mna'b mbi' loo Pab. Mbez mbi': Pab, de par ndxè' co' nac ned làaz mèn macedon ndxè' par lyath no gu' nu', yey.

¹⁰ Texal mxyo'f loo mbi' che'n làaz mèn macedon loo Pab, luega tedib huiz co' nde nquea, mbli nab nu' che'n nu' par tyen nu' ned, ya nu' par ned làaz mèn macedon tac, licque', ngòca le' Diox mbli loo nu' par ya lo nu' yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo mèn par neda, ne.

Pab ryop Sil ngua lo yalbàn loo mèn le'n ciuda Filip.

¹¹ Luega ngòo nu' loo yòoyaa co'te' nac puert Tro. Tya thib lite mxyo'f nu' loo nít par mzin nu' loo yòo biiz co' lèe Samotras co' nziri' le'n nítto'. Tedib huiz co' nde nquea, mzin nu' puert co' lèe Neapol. ¹² Tya mxen nu' ned. Mzin nu' ciuda Filip. Ciuda Filipa nac thib ciuda che'n mèn naciòn Ital. No nac ciudaa más ciuda roo ciuda xèn co' nziri' loo rye yèezya' co' nac che'n làaz mèn macedon par neda. Ngo nu' tya pláte huiz. ¹³ Co'se' ngòc thib huiz sabd co' nac huiz descans, ngro' nu' thib lad ro ciuda gaxte co'te' ndrith thib yó'be' co'te' ngòc thib lugar co'te' nqueltàa mèn naciòn Israel co' ngo ban ciuda Filip par mbez mènna Diox. Tya, ngure ndub nu' par mblo nu' yalbàn che'n di's ndac che'n Diox loo mènget co' mqueltàa tya. ¹⁴ Thib xa'got co' ngo làtha ngro' lèe Lid. Ngòc xa'gota mèn ciuda Tiatir. Ntho' xa'gota lar' fin co' nac color morad. Xa'gota nac xa'got co' ndyub xib no co' ncòo' yéc loo Diox. Xa'gota más mdub yòn di's co' ngue go Pab yalbàn. Làtha, Diox mbli par tolo nguaa'd di's le'n lezo' xa'gota. No mdyub xnii yéc xa'gota no mdyub xnii lezo' xa'gota par huen huen mdub nza xa'gota di's co' ngue go Pab yalbàn. ¹⁵ Xa'gota luega ngola's di's ndac che'n Diox co' mblo Pab yalbàn. No luega mbli xa' par ngòc bautizar xa' con mèn guliz xa' co' ngola's. Ngoloa, nalyat gunee xa' loo nu'.

—Chele' gu' nda' cuent co' huenleque', licque', nac daa thib xa'got co' ndxela's loo Tad Jesús, ya' gu' nda na' lizen par yan' gu' lizen.

No negadi's mnibe' xa' loo nu' par mbyan' nu' liz xa'.

¹⁶ Ngòc thib con' loo nu' thib vez co'se' nda nu' leque ro yó'be' co'te' nqueltàa mèn naciòn Israel par mbez mènna Diox. Mzyál' nu' thib mza' co' nguée mbii yéc, co' nac mbii che'n xpíi ye'rsin' co' ndli ndxác mza' ndli mza' divin. Mza'a ngòc thib moz che'n thib patrón co' ñibe' yèe loo mza'. No anze'f thib tmi ndli mza' gan por ndli mza' divin. Per tmi co' ndli mza' gana ndxác che'n patrón mza'. ¹⁷ Mza'a sangmdoo nque xis nu' no xis Pab. No mtlo mza', mbez yèe mza'. Mbez mza':

—Mènbi' ndxè' nxo'f zin' cón che'n Diox co' nac thidte Diox roo Diox xèn no ngue

te'th mènbi' ndxè' loo gu' xá mod lyá' gu' loo con' ryes.

¹⁸ Mbli mza' con'a le'n huax huiz axta, por lult, mbli mza' ngo tac lezo' Pab por con' ndli mza' loo nu'. Sya, mbere Pab par ned xis Pab. Ndxab Pab loo xpíi ye'rsin' co' nzo loo mza'a:

—Por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Jesucrist no co' nzo la's ya' Jesucrist, na ñibe' lool, xpíi ye'rsin' co' nzo loo mza', gro' loo mza' ba'.

Leque hora, ngro xpíi ye'rsin'a loo mza'.

¹⁹ Per co'se' ñèe patrón mza' le' mza' ya indlide divin, no no pá ngua tub lezo' patrón mza' tac ya yende mod li mza' gan tmi par gác che'n patrón tmi. Sya, mnibe' patrón mza' mxen mèn Pab ryop Sil. Mbe' patrón Pab ryop Sil loo mèn nac zin' yòolau co'te' nac merpe' oficin che'n mèn nac zin' co' ñibe' loo ciuda Filip. ²⁰ Mbe' patrón mza' no mènna Pab ryop Sil loo mèn co' nac juez. Ndxab patrón mza' loo juez:

—Mènbi' co' nac mèn naciòn Israel ndxè' anze'f thib di's ngue xít too ciuda na' no ngue cua'n mèn ndxè' di's làth mèn ciuda na' ndxè'. ²¹ No ngue lu' mèn ndxè' thib mod no thib costumbr cub co' yende mod té'th na' li na'. Gu' naneequé' le' mèn ciuda Rom ñibe' loo na' no ¿xá mod té'th na' li na' costumbr cub ba'?

²² Sya, nguáthèe mèn par tyen mèn Pab ryop Sil. Sya, mnibe' juez loo mènna teche mèn Pab ryop Sil par ta' mèn che'n Pab ryop Sil con var. ²³ Ngolo mda' mèn che'n Pab ryop Sil axta plóthe ngro xyàn lezo' mèn, mque' mèn Pab ryop Sil lezi'f. No mnibe' mèn loo mbi' co' nquenap ro lezi'f huen huen nquenap mbi' Pab ryop Sil le'n lezi'f. ²⁴ Co'se' mbìn mbi' co' nquenap ro lezi'f di's co' mnibe' mèn loo mbi', mxen mbi' Pab ryop Sil. Mblo mbi' Pab ryop Sil axta lult le'n co' nac le'n lezi'f no mblo mbi' nii Pab ryop Sil le'n thib ye'r co' nzi'f lad yaa co' lèe cep.

²⁵ Per co'se' nde zinle' gáal hor ngual yál' yál'a, hora ngue bez Pab ryop Sil Diox no mbil' ro Pab ryop Sil himn loo Diox. Le' taamas pres co' nzo lezi'f na, xèe nque' nza pres xal ngue bez Pab ryop Sil Diox no xal ndxol' ro Pab ryop Sil himn, ne. ²⁶ Leque hora, chàa, mbuin thib xòo brut co' mbli axta mblyé' cimient che'n ftoo lezi'f. No leque hora mxyal' puert lezi'f no mxyac cadén co' natedó' ya' no nii rye pres le'n lezi'f. ²⁷ Làtha, ngro' mcal' loo mbi' co' nquenap ro lezi'f. Co'se' gunèe mbi' ndoo xal' ro puert lezi'f, mblo' mbi' spad co' ngue rlan' mbi' par leque mbi' guth mbi' tac mbli mbi' xtúuz le' ryete pres mxon'le' le'n lezi'f. ²⁸ Per Pab ngrozèe. Ndxab Pab loo mbi':

—Mbi', ne'guthte lùu leque lùu. Ne'tyóodel. Ryete nu' nzoque' trè'.

²⁹ Sya, mna'b mbi' ye'rbèel loo taamas mèn co' ndlyath no mbi'. Mque' mbi' carre. Ngòo mbi' le'n lezi'f. No ante nxi'th mbi' tant mzyeb mbi'. Sya, mdub xib mbi' loo Pab no loo Sil. ³⁰ Leque hora mblo' mbi' Pab no Sil le'n lezi'f. No mnibdi's mbi'. Ndxab mbi' loo Pab no loo Sil:

—Tad Pab no Tad Sil, ¿cón ndxàal lin par lyá' daa loo con' ryes, yey?

³¹ Pab ryop Sil mcàb. Ndxab Pab ryop Sil loo mbi':

—Pues, con' ndxàal li ryete gu' nac: Gola's gu' loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist. Sya, tataa mod lyá'l loo con' ryes con mèn gulizl.

³² Sya, mblo Pab yalbàn loo mèn guliz mbi' co' mqueltàa ro lezi'f yál'a. No mda' Pab ryop Sil cuent cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn guliz mbi' leque hora. ³³ No leque hora leque mbi' mtech lad Pab ryop Sil co'te' mtehuí' mèn con var co'se' mda' mèn che'n Pab ryop Sil. Ngoloa, ngòc bautizar mbi' con rye mèn guliz mbi'. ³⁴ Ngolo ngòc bautizar mbi' con rye mèn guliz mbi', mbye' mbi' Pab ryop Sil par liz mbi' par mda' mbi' co' nduhua Pab ryop Sil. Le' mbi' con mèn guliz mbi' na, anze'f mdyac lezo' tac ngola's ryete mèn guliz mbi' loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

³⁵ Per xtil'a, tatabe' ñaa mbe'th izlyo', ngua lo mbi' Pab ryop Sil lezi'f tedib vez. Mbli mbi' xal mèn co' ne'ñeede. No más nde quéé huiz xtil'a, mtel' juez polesi, co' nac myen' nac zin', loo leque mbi' co' nquenap ro lezi'f par gab myen' nac zin' loo mbi' co' mbi' Pab ryop Sil le'n lezi'f. ³⁶ Sya, ndxab mbi' loo Pab:

—Juez mnibe' loon par go'en gu' le'n lezi'f. Nase yende chó xtùuz li gu'. Nzoque' mod bii gu'. No yende chó li xol loo gu'.

³⁷ Per Pab ndxab loo polesi co' nac myen' nac zin':

—Ne'biide nu'. Nu' nac mèn che'n ciuda Rom che'n nación Ital. No ná'a mnibe' juez loo mèn mtin mèn nu' loo xnaa axta mbyan' gust lezo' mèn. Ngoloa, sangmbli juez mandad mque' mèn nu' lezi'f. Ne' ne' tar tub rez juez cón che'n nu'. No tataa mnibe' juez mbli no mèn nu'. No ¿nalle' ndly'a juez xexte bii nu', cà'? Yende xaa. ¡pà bii nu' xexte! Nalle' guuz gu' loo juez yi'th lo' yub juez nu' lezi'f.

³⁸ Sya, ndyàa myen' nac zin'. Ngua ta' myen' cuenta loo mèn co' nac juez. Per ryete mèn co' nac juez mzyeb co'se' mbìn mèn ndxab polesi le' Pab ryop Sil nac mèn ciuda Rom che'n nación Ital. ³⁹ Sya, que nzo ne'ñee lezo' mèn co' nac juez, nado' di's nado' cuent ngua na'b mèn loo Pab teri'th tecan' Pab con' ye'rsin' co' mbli no mèn Pab ryop Sil. Ngoloa, mblo' mèn Pab ryop Sil le'n lezi'f. No nalyat ndxab mèn loo Pab no loo Sil li

Pab ryop Sil favor bii Pab ryop Sil le'n ciuda Filip. ⁴⁰ Texal ngolo ngro' Pab ryop Sil lezi'f, ngua Pab ryop Sil liz Lid. Le'pe' nzo mèn co' ndxela's co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist. Mzyál' Pab ryop Sil mèn liz Lid. Ngolo mdoodi's no Pab ryop Sil ryete mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist no mbli Pab ryop Sil par tolo ndye'th lezo' mèn loo cón che'n Jesucrist, mxen Pab ryop Sil ned. Mbii ryop Pab Sil ciuda Filip.

17

Mèn ciuda Tesalónica nguátbèe contra Pab.

¹ Co'se' mdoo Pab ned nda Pab ryop Sil, ngua riid Pab ryop Sil le'n thib yèzeza' co' lèe Amfip, no nguri'th Pab ryop Sil le'n thib yèzeza' co' lèe Ampoloñ. Ngoloa, mzin Pab ryop Sil ciuda Tesalónica. Le'n ciuda Tesalónica ndub thib sinagog che'n mèn nación Israel co' naban le'n ciuda Tesalónica. ² Sya, cad xon huiz co' nac huiz descans, ndyee Pab ryop Sil co'te' ndub sinagog mèn nación Israel xalque' nac mod co' ngue no Pab ryop Sil. Mdoodi's no Pab mèn le'n sinagog le'n son sman. ³ Nambii mda' Pab cuent loo mèn xal ndub di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox le' Crist mquinque' mxactii. No co'se' ngolo nguth Crist, mquinque' ngro xban Crist. Mbez Pab loo mèn, ne:

—Leque cón che'n yub Jesús, co' ngue tan cuent loo gu' nalle' nac cón che'n Crist tac Jesús nac Crist.

⁴ Co'se' mbìn mèn nación Israel di's co' mblo Pab yalbàn, ngola's mèn loo cón che'n Crist. No thidte mqueltàa mèn con Pab ryop Sil. Ngola's huax mèn grieg co' ndyub xib no co' ncòo' yéc loo Diox. Ngola's huax mèn got co' más nxyo'f lèe no nxyo'f xti's làth mèn no co' más ndyu' làth mèn, ne, loo cón che'n Crist. ⁵ Co'se' ñee taamas mèn co' nac mèn nación Israel ndxela's huax mèn loo cón che'n Jesucrist, ngòo xyan lezo' mèn no mbyan lezo' mèn. Mbli mèn mandad par mdyop ndxep mènbi' ye'rsin' co' angnzi teexù' le'n ciuda. Mbli ryete mèn par ngo too di's làth mèn le'n ciuda. Mbli mèn ngòc nguàal con' liz Jasón tac mbli mèn xtùuz liz Jasón nzo casloo Pab ryop Sil. Mbly'a mèn ngo' mèn Pab ryop Sil tya par ta'xù' mèn Pab ryop Sil loo xtàa mèn par guth mèn Pab ryop Sil. ⁶ Per mastale' ngua cua'n mèn Pab ryop Sil liz Jasón, ne'ngzalte mèn Pab ryop Sil liz Jasón. Ale le'le' Jasón mdo'fxax mèn. Mbe' mèn Jasón loo mèn nac zin' co' nac mèn nac zin' che'n ciuda Tesalónica. Mbe' mèn ndxep mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist loo mèn nac zin', ne. No mbez yèe mèn. Mbez mèn:

—Mèn ndxè' nac mèn co' ngue li ngòc nguàal con' dib athu loo izlyo'. Nalle' nde

mèn ndxè' axta par nedrè', ne. ⁷ No nde nxon', mda' Jasón liz Jasón par nguled mèn. Ryete mèn co' ndxela's xal ndxela's mèn ba' mbixyath. Ya indlide mèn ba' cas xal nac di's co' ndub loo ley che'n gobiern co' ñibe' mèn ciuda Rom che'n nación Ital. No más de cona, mbez mèn ba' nzo tedib rey co' más ñibe' loo mèn. Reya mbez mèn ba' lèe Jesús.

⁸ Texal mbìn mèn nac zin' di'sa, no mèn co' mqueltàaa, nguátbèe mèn contra mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist. ⁹ Per Jasón no taamas mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesucrist mdoo thib mbi' par gunii mbi'a por cón che'n Jasón, no cón che'n mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesús, par mblá' mèn Jasón no mèn co' ndxác hues. Sya, mblá' mèn nac zin' ndyàa Jasón con mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesucrist.

Pab ryop Sil ngo le'n thib yèez co' lèe Berea.

¹⁰ Luega hora, mèn co' ndxác hues por cón che'n Crist mbli par mbii Pab ryop Sil le'n ciuda Tesalónica leque yál'a. Nda Pab ryop Sil par thib yèez co' lèe Berea. Luega tedib huiza ngua Pab ryop Sil sinagog che'n mèn nación Israel co' nzo ban le'n yèeza. ¹¹ Mèn nación Israel co' nzo ban le'n yèez Berea ngóc más mèn nado' leque mèn nación Israel co' nzo ban le'n ciuda Tesalónica. Mèn nación Israela dib nzo yéc no dib nzo lezo' mdyal mèn mbìn mèn di's cón che'n di's ndac co' mblo Pab yalbàn. No atate huiz mcua'n mèn di's loo libr co' nac xti's Diox par li la's mèn ñeene' ché', licque', nac di's co' ngo Pab yalbàn loo mèn. ¹² Pues, huax mèn ngola's loo cón che'n Jesucrist por mbli la's mèn licque' nac di's co' ngo Pab yalbàn. No leque tiempa, ngola's huax mèn nación Grieg co' nac mèn yèez Berea no ngola's mēngot co' ndyu' loo mèn no ngola's mēmbi' co' ndyu' loo mèn, ne. ¹³ Per co'se' mbìn mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Tesalónica le' Pab ngue go yalbàn co' nac di's ndac che'n Diox loo mèn yèez Berea, ngua li mèn nación Israel par ngóc ngóc nguáal di's loo mèn yèez Berea par nguátbèe mèn yèez Berea contra Pab ryop Sil. ¹⁴ Per mèn co' ndxác hues por cón che'n Crist lueg lueg mtel' Pab par ya Pab par cost, co' nee di's, par ned ro nítto'. Le' Sil ryop Timote na, mbyan' yèez Berea. ¹⁵ Mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesús co' mblyath no Pab par nda Pab par cost, mèn mbe' Pab axta ciuda Aten. Lueg mbere mèn, ndye'th no mèn di's co' ndxab Pab loo mèn par ta' mèn cuent loo Sil no loo Timote par ya sál' Sil ryop Timote Pab le'n ciuda Aten. No luega tyee Sil ryop Timote xal ta'i lugar loo Sil ryop Timote.

Pab nzo le'n ciuda Aten.

¹⁶ Láth ngue bed Pab zin Sil no Timote le'n ciuda Aten, anze'f nxi lezo' Pab no imbe

see teede lezo' Pab por ñèe Pab anze'f thib mdo' no gunab ngue no mèn ciuda Aten. ¹⁷ Por cona, mdoodi's no Pab mèn co' nac mèn nación Israel le'n sinagog mèn. No ndyoodi's no Pab mèn co' ndyub xib no co' ncòo' yéc loo Diox. No atate huiz ndryo' Pab par ndyoodi's no Pab mèn loo xbi', mèn co' nzyál' Pab par neda. ¹⁸ Ngo ndxep mèn co' mbli stud cón che'n thib xley' co' ngóc xley' che'n thib mbi' co' ngro' lèe Epicur no taandxep mèn co' mbli stud cón che'n thib xley' co' ngóc xley' che'n thib mbi' co' ngro' lèe Stoic. Mèn mtlo mdoodi's no xtàa mèn cón che'n Pab. Ndxab ndxep mèn loo xtàa mèn cón che'n Pab:

—Nda toodi's no na' mbi' ba' ñeene' cón ñee mbi' loo na'. Mbi' ba' axta arid ndyoodi's.

Taandxep mèn mbez:

—Ndyac na' mbi' ba' ndyoodi's cón che'n tedib Diox co' tarte libe' na'.

Tataa mbez mèn tac Pab ngo yalbàn cón che'n di's ndac co' nac co' ndlu' cón che'n Jesús. No ngo Pab yalbàn le' mèn co' nguth ryo xban. ¹⁹ Sya, mbe' mèn Pab thib lugar co' lèe Areopag co'te' mque no mèn costumbr par queltàa mèn par co'x mèn loo xtàa mèn no tub rez mèn cón che'n con' roo con' xèn co' ndxác loo xtàa mèn no láth xtàa mèn. Tya, mniibdi's mèn loo Pab. Ndxab mèn:

—Mbi', ¿ché' nzo mod gòn nu' cón che'n di's cub co' ndyoodi's loo mèn ba' par ta' nu' cuent xá naca, à'? ²⁰ Tac di's co' ndyoodi's loo mèn tarte gòn nu' di's ba' thidtene. Cona, ndly'a's nu' ta' nu' cuent cón nee ryethe di's co' ndyoodi's ba'.

²¹ Tataa ndxab mèn loo Pab tac mèn co' nac mèn ciuda Aten no taamas mèn tith co' nzo ban le'n ciuda Aten, mèn yende chó zin' ndli. Ante nzi mèn par gòn mèn chol di's co' ndxon mèn ndyoodi's tedib mèn no par gòn mèn cón che'n chol con' cub co' ndxác.

²² Sya, mdoo Pab loo mèn lugar co'te' lèe Areopag. Ndxab Pab loo mèn:

—Mèn ciuda Aten, ngü'en no ndan cuent axta arid mēnley' nac gu' loo chol con' co' mbez gu' nac Diox. ²³ Tac co'se' mque tee'en le'n ciuda gu', huax con' gunēlen xá ndxác gu' ndli gu' cas loo huax con' co' mbez gu' no ndli gu' cuent nac Diox gu'. No gunēn thib còo' co'te' ndub di's co' mbez: Con' ndxè' nac còo' che'n thib Diox co' tarte libe' mēn. Hui' gu' nexa. Yende cón niin loo gu' cón che'n di'sa. Huenque' mbez di'sa. Pues Diox co' tarte libe' gu', lèepe' Diox nac di's co' ndub loo còo' co'te' ndub Diox gu'. No cón che'n Diox nac co' tan cuent loo gu' tac, licpe' ba'i, gu' tarte libe' Diox.

²⁴ Diox co' mxèn' izlyo' no co' mblec izlyo', Diox co' ngue xèn' rye loothe con' co' nziri'

loo izlyo', Diox ñibe'pe' loo bé' no loo izlyo'. Diox inzo bante le'n gudo' co' ntoxcua' ya' mèn. ²⁵ Inquinte lyath no mèn Diox loo chol con' co' ndli mèn cuent nde che loo Diox. Yende chó con' ndxàc falt loo Diox thidtene. Ndxé'leque', yub Diox ndli par nzi ban na' loo izlyo' ndxé'. No ndli Diox par ngue xèn' Diox na' loo izlyo' ndxé'. No mbli Diox par ngure taamas con' co' nziri' loo izlyo'.

²⁶ No thidte ren, no thidte bél', no thidte zith mbli Diox par mxèn' Diox mèn par cue ban mèn rye nación dib athu loo izlyo'. No mbli Diox ngure thib thib nación dib athu loo izlyo' co'se' ngóc lín' no tiemp co'se' ngure thib thib nación co'te' ngóc lugar co' nziri' thib thib nación nalle'. ²⁷ Tataa mbli Diox loo mèn dib athu loo izlyo' par bel'que' ngác ncua'n mèn Diox thib mod tedib mod axta ngzal Diox loo mèn. Tac, licpe' ba'i, itithte nzo Diox loo thib thib na'. ²⁸ Loo Diox nzi ban na'. No ndli Diox nguée ndlyaa na' loo izlyo'. No ngue xèn' Diox na' loo izlyo' ndxé' xal mbez di's co' ndxab ndxep mèn co' nzo làth gu' co' ntoxcua' di's che'n thib discours co'se' ndlab mèn ye's che'n discours. Mbez mèn: Nac na' mèn guliz Diox. ²⁹ Le' sya, chele' na' nacque' mèn guliz Diox, indxàalte li na' xtùuz le' Diox nac thib gunab co' natoxcua' con or, co' natoxcua' con plat, co' natoxcua' con quée, co' nac con' co' ntoxcua' mèn xal alithe ndye'th xtùuz yéc mèn. ³⁰ Diox mbli xal mèn co' ne'ñeede co'se' ngóc tiemp co'se' ngure mèn nau' yéc nau' loo mèn. Per nalle' Diox ñibe' loo mèn dib athu loo izlyo' le'n tiemp ndxé' par lyaa yéc mèn no lyaa lezo' mèn no se' mèn mod co' ndxàp mèn loo Diox par lyá' mèn loo con' ryes. ³¹ Tac Diox mcui thib huiz co' gác thib huiz co'se' nalite no nambiite tub rez Diox cón che'n ryete mèn, que naca naban mèn, que naca nguth mèn. Gác con'a loo mèn por cón che'n thib mbi' co' mcui Diox no co' mblo' xà' Diox par tub rez mbi'a cón che'n ryethe mèn. No mblu' Diox loo na', licque', tub rez Diox cón che'n mèn por cón che'n mbi'a, tac mbli Diox ngro xban mbi'a làth mèn nguth.

³² Co'se' mbin mèn le' Pab ndxab le' mèn nguth ryo xban, ale mxiiis mxyán' ndxep mèn. Le' taamas mèn ndxab:

—Más huen gòn nu' di's co' ngue toodi'sl ba' tedib huiz tac ya ngo tacle' lezo' nu' nzi yòn nu' tant di's co' ndyoodi'sl ba'. Ngo zanle' nu', ne.

³³ Sya, mbli' Pab, ndyaa mèn. ³⁴ Per làtha ngo ndxep mèn co' mqueltàa no Pab. No ngola's mèn di's co' mdoodi's Pab cón che'n Jesucrist. Làth mèn ngo thib mbi' co' ngro' lée Nich. Mbi'a ngóc thib sos co' nqueltàa no mèn co' nqueltàa co'te' lée Areopag. No ngo thib xa'gota làth mèn, ne, co' ngro' lée

Damars. Ngo taamas mèn làtha, ne, co' ne'needen chó lée.

18

Pab ngo ciuda Corint.

¹ Ngolo nguri'th con'a, Pab ngro' le'n ciuda Aten. Nda Pab par ciuda Corint. ² Le'n ciuda Corint mzyál' Pab thib mbi' co' nac mèn nación Israel. Mbi'a ngóc mbi' thib yèez co' nac yèezya' che'n làaz mèn pont. Mbi'a ngro' lée Aquil. Pente ndxàc plá huiz mzin Aquil con sa'l Aquil, co' lée Priscil, ciuda Corint. Ndyeth xon' xa' co'te' ngo ban xa' ciuda Rom co' ñibe' loo mèn nación Ital. Que nzo ne'ñee lezo' ryop sa'l Aquil, mxon' ryop sa'l Aquil ciuda Rom co'te' ngo ban ryop sa'l Aquil. Tac thib mbi' co' lée Claud co' nac gobiern che'n nación Ital mñibe' le' ryete mèn co' nac mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Rom ryo' mèn ciuda Rom. Mzin Aquil ryop Priscil Corint. Le'pe' le'n huiza, ngua nee Pab máa ryop sa'l Aquil. ³ Per com le' Pab ndli zin' co' nac leque zin' co' ndli Aquil ryop Priscil co' nac thib zin' co' ntoxcua' xa' yòo mantiad, mbyan' Pab liz ryop sa'l Aquil par thidte li Pab zin' con Aquil. ⁴ No cad huiz sabd co' nac huiz descans tiempa ndyee Pab co'te' ndub sinagog le'n ciuda Corint co'te' ndyoodi's no Pab mèn co' nac mèn nación Israel no co'te' nqueltàa mèn co' inacte mèn nación Israel. No ndli Pab gan xèegà xèegà ndxàc nado' mèn no ndlyaa yéc mèn no ndlyaa lezo' mèn loo cón che'n Tad Jesucrist.

⁵ Co'se' mzin Sil no Timote, ndye'th myen', ngua que tee myen' par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn macedon, mzin myen' Corint co'te' nzo Pab. Sya, leque Pab mtlo mxo'f zin' par co Pab yalbàn thidtene cón che'n di's ndac che'n Diox. No nambiite ta' Pab cuent loo mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Corint le' Jesús ngóc Crist co' ngure quee lezo' mèn yi'th que tee loo mèn loo izlyo'. ⁶ Per ndxe'leque', mtlo mèn nación Israela, nazab ñii mèn ngóc nguàal di's contra Pab par mda' mèn xyan lezo' Pab. Sya, mzihi Pab xab Pab loo mèn, co' nee di's, nac thib señ ryo' Pab loo mèn. Sya, ngro' Pab. Mbii Pab loo mèn nación Israel le'n sinagog. Ndxab Pab loo mèn nación Israela:

—Yan' con' co' ndli gu' ba' cón che'n Diox co'se' gác huiz tub rez Diox cón che'n gu' par leque con' ndli gu' ba' li par co' xà' Diox gu' loo Diox thidtene. Per por part cón chenen, nambii ndoon loo Diox loo cón che'n co' ndli gu'. Nee gu' cón che'n gu'. Desde nalle' par delante, ya ne'tolode gon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo gu' co' nac mèn nación Israel. Más huen nda lon yalbàn loo mèn co' inacte mèn nación Israel.

⁷ Sya, ngro' Pab sinagog. Nda Pab liz thib mbi' co' lée Just. Mbi'a ndli cas loo Diox.

No anze'f mbez mbi' Diox. No ña'b mbi' loo Diox. No ndyub xib mbi' no ncò'o' mbi' yéc mbi' loo Diox. Mdub liz mbi' cuat sinagog.

⁸ Ngo thib mbi' co' lèe Crisp co' ngòc jef che'n leque sinagog. Mbi'a ngola's loo Tad Jesús no loo cón che'n Tad Jesús con rye mèn guliz mbi'. No huax mèn co' nac mèn ciudape' Corint, texal ngolo mbìn mèn di's co' nac di's ndac co' mblo Pab yalbàn, ngola's mèn loo Jesús no loo cón che'n Jesús. Sangngòc bautizar mèn, ne.

⁹ Le' sya, Tad Jesús mxo'f loo loo Pab thib yál'. Ndxab Tad Jesús loo Pab:

—Ne'zyebtel, Pab. Ftolò blo yalbàn loo mèn Corint. No tolo ftoodi's loo mèn. ¹⁰ Daa nzo noque'l. No yende chó mèn gálà lùu par li mèn yalquii lool. Tac daa naneé nzo huax mèn ciuda ndxè' co' yòo loo cón chenen yilòo.

¹¹ No por cona, mbyan' Pab thib lín' narol le'n ciuda Corint. Ndlu' Pab mèn. No mblo Pab yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

¹² Per le'n huiz co'se' ngòc thib mbi' co' lèe Galión gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn acay, le'n huiza huax mèn nación Israel co' nzo ban Corint, mqueltàa mèn contra Pab par gac mèn ngolo ngola's loo Pab. Mxénxù' mèn Pab. Mbe' mèn Pab loo Galión co'te' ndub ñibe' Galión. ¹³ Ndxab mèn loo Galión:

—Mbi' ndxè' ngue tee li par ndlyàa yéc mèn no ndlyàa lezo' mèn loo mod co' ngòp mèn loo Diox par tlo gáp mèn tedib mod co' nac mod cub par tyub xib mèn loo Diox no cò'o' mèn yéc mèn loo Diox. Moda ndli par ya ne'ntolode li mèn cas loo ley che'n mèn ciuda Rom co' ñibe' loo nación na'.

¹⁴ Per le'pe' ndlyà's Pab tub Pab razon Pab loo Galión co'se', chàa, mcàb Galión loo mèn nación Israel. Ndxab Galión:

—Chele' gu' ndli cuent le' mbi' ba' mbli thib falt co' ilé'de nac o mbeth mbi' thib mèn, thib mod tedib mod na tub rez cón che'n mbi' xalque' ta' gu' cuent cón che'n mbi' loon, gu' co' nac mèn nación Israel. ¹⁵ Per com le' mbi' ba' ante ndyoodi's no gu' cón che'n di's, no cón che'n lèe mèn, no cón che'n ley co' nac xley' gu', gu' nee cón li no gu' mbi' ba'. Tac por part cón chenen, indlyasten tub rezen cón che'n gu' ba'. Ngolo cuent.

¹⁶ Sya, mbli Galión mandad yí'th polesi co' nac mèn nac zin' par co' polesi mèn co'te' ndub ñibe' Galión. ¹⁷ Sya, ryete mèn ciuda Corint co' nac mèn nación Grieg mxén mbi' co' lèe Sost co' nac tedib jef che'n sinagog co' mbyan' lugar che'n Crisp tant thib xyàn ndyac mèn. No delant loo Galión co' nac gobernador mda' mèn golp Sost axta mbyan' gust lezo' mèn. Per por part che'n Galión, yende chó mport nzo lezo' Galión con'a mastale' mbeth yèe mèn Sost.

Pab ngua ciuda Antioqui co' nac ciuda che'n làaz mèn sir. Ngolo nguri'th ndxep tiemp, mbere Pab, ngua Pab tedib vez co' ngòc mbyon viaj. Ngua too naa Pab mèn co' ndxela's par ned làaz mèn galas no par ned làaz mèn frig.

¹⁸ Be' mbyan' Pab le'n ciuda Corint taahuax huiz. Ngoloa, gunii Pab Diox loo mèn co' ndxác hues por cón che'n Jesucrist. Sya, mbii Pab. Ngòo Pab loo thib yòoyaa par ndoo Pab loo nittó'. Nda Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir. Thidte mqueltàa Pab con Priscil no Aquil par ya no Aquil ryop Priscil Pab. Láth nzo Pab yèez Cencr, ale ngua Pab loo thib mbi' co' ncho' yis yéc mèn par ndxab Pab chub mbi' yéc Pab ndoore' yòo Pab loo yòoyaa. Ale tataa mchub Pab yéc Pab par mdyaa thib con' co' ngòc co' mcàbgòn Pab loo Diox li Pab. Ngoloa, ngòo Pab loo yòoyaaa. Nda Pab par neda. ¹⁹ Co'se' mzin Pab con Priscil no Aquil le'n ciuda Efes, Priscil no Aquil ndxab loo Pab tyate yan' Priscil ryop Aquil. Le' Pab na, ngua riid co'te' ndub sinagog le'n ciuda Efes par ngua toodi's no Pab mèn nación Israel co' nqueltàa sinagog tyaa. ²⁰ Le' mèn nación Israel na, nalyat ndxab loo Pab bel'que' tyal Pab yan' Pab con mèn tyaa mase pláte huiz. Per Pab ne'ndalte. ²¹ Sya, gunii Pab Diox loo mèn. Ndxab Pab loo mèn:

—Naquinque' gan ciuda Jerusalén par gan lni co' gac ciuda Jerusalén le'n huiz ndxè. Per yende chó xgab li gu', yey. Yilòo, beren, gal neen máa gu' par nedrè' tedib vez chele' Diox nee lezo' gaca tataa loon.

Sya, ngòo Pab loo yòoyaa. Nda Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn cesar. ²² Co'se' mzin Pab ciuda Cesar, sangnguri'th Pab. Nda Pab par ciuda Jerusalén. Ngua nii Pab Diox loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox. Ngoloa, mbere Pab, sangngulàa túb Pab par ciuda Antioqui co' nac ciuda che'n làaz mèn sir. ²³ Co'se' ngolo ngòc plá mbe' mque tee Pab par neda, mbii Pab par neda tedib vez par ngua que tee Pab thib yèez tedib yèez co' nac yèezya' che'n làaz mèn galas, no co' nac yèezya' che'n làaz mèn frig. Mbli Pab par ndye'th lezo' mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox par neda.

Ngò thib mbi' co' lèe Apol. Mbi'a ngue go yalbàn loo mèn le'n ciuda Efes.

²⁴ Leque le'n huiza mzin thib mbi' le'n ciuda Efes. Mbi'a nac thib mbi' nación Israel. Mbi'a lèe Apol. Ngòc mbi'a mèn gulàaz che'n ciuda Alejandri. Nde nxon', ngòc mbi' thib mbi' co' ndxácpe' ngo yalbàn. No ndxác mbi' nda' mbi' cuent co' huenleque' cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. ²⁵ Huen huen mté'th mbi' cón che'n xá mod yòo mèn loo cón che'n Diox por cón che'n Tad Jesucrist. No anze'f ndye'th lezo' mbi'

no nda' gust lezo' mbi' ndyoodi's mbi' cón che'n Tad Jesús. No nambiite ndyoodi's mbi' cón che'n Tad Jesús mastale' ante nda' mbi' cuent cón che'n xá mod mbli Juán Bautist bautizar mèn. ²⁶ Con dibaxla's mdoodi's no Apol mèn le'n sinagog mèn. Per co'se' mbli Priscil no Aquil mod co' nda' Apol cuent cón che'n Tad Jesús, mbe' Priscil ryop Aquil Apol thib lugar xà'. Sya, más nambiite mda' ryop Priscil Aquil cuent xá mod yòo mèn loo cón che'n Diox loo Apol. ²⁷ Co'se' mbly'a's Apol ya riid Apol par ned le'n yèezya' co' nac làaz che'n mèn acay, mèn hues por cón che'n Jesucrist co' nqueltàa le'n ciuda Efes, ndxab mèn loo Apol:

—Huenque' lil yal viay le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn acay.

Sya, mtocxua' mèn a mbi' thib cart par hue' Apol cart loo mèn yèezya' che'n làaz mèn acay, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox par neda, par nabe'ste gac mèn co'se' zin Apol par neda. Co'se' mzin Apol le'n yèezya' che'n làaz mèn acay, anze'f thib con' ndac mbli Diox loo mèn por cón che'n con' ndac co' mbli Apol loo mèn co' mbli Diox ngola's par ngòo mèn loo cón che'n Diox. ²⁸ Látb nzo Apol látb mèn par ned ngua que tee Apol, huen huen mbli' Apol cón che'n mod ye'rsin' co' ndxàp mèn nación Israel loo cón che'n Diox loo mèn par neda. Co'se' ndyoodi's Apol loo mèn nación Israela, Apol ndyoodi's loo mèn xalque' nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox le' Jesús nac Crist co' nzi quee lezo' mèn. Mod co' mdoodi's Apol loo mèn, yende mod ncà di's mèn loo Apol.

19

Pab ngue que tee par ned le'n ciuda Efes.

¹ Látb nzo Apol le'n ciuda Corint, Pab mxen ned, nda' Pab. Nguri'th Pab par ned làaz mèn yidyòo axta mzin Pab ciuda Efes. Tya mzyál' Pab ndxep mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox par cón che'n Jesucrist. ² Mnbidi's Pab loo mèn. Ndxab Pab:

—¿Ché' ngulàa Xpii Natú' loo gu' no ngòo Xpii Natú' loo gu' par tlo ñibe' Xpii Natú' loo gu' co'se' ngola's gu' loo Crist no loo cón che'n Crist, à'?

Mèn mcàb. Ndxab mèn loo Pab:

—Axta ne' ne' ñee nu' ché' nzo Xpii co' mbez U' nac Xpii Natú', Tad.

³ Mhere Pab, mnbidi's Pab loo mèn tedib vez. Ndxab Pab:

—¿Chó cón che'n con' no por chó con' ngòc bautizar gu', sya?

Mèn mcàb loo Pab. Ndxab mèn:

—Nu' ngòc bautizar por cón che'n di's ndac co' ngòcte mbli' Juán Bautist loo nu'.

⁴ Pab ndxab loo mèn:

—Juán mbli bautizar mèn par ngòca thib con' co' ndlu' loo mèn le' mèn mzye'que' mod co' ngòp mèn loo Diox. Lomisque', mda' Juán cuent loo mèn ndxàalque' yila's mèn loo mbi' co' yi'th nque yilo riid cón che'n Juán, co' nee di's, mbi'a' nac Jesús co' nac leque yub Crist.

⁵ Co'se' mbli mèn tataa ndxab Pab loo mèn, ngòc bautizar mèn por lèe che'n Tad Jesús. ⁶ Co'se' mxo'f Pab ya' Pab loo mèn, ngulàa Xpii Natú' loo mèn no ngòo Xpii Natú' le'n lezo' mèn par tlo Xpii Natú', ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn. Mtló mèn, mdoodi's mèn tedib di'stèe co' nac xà' di's. No ngòc mèn mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox hora. ⁷ Por loo rye mèn co' ngòc bautizar ne'que' si' fchop mèn.

⁸ Mque tee lu' Pab no mque tee go Pab yalbàn con dibaxla's le'n son mbe' le'n sinagog che'n mèn nación Israel co' nzo ban le'n ciuda Efes. No mbli Pab ndxàc nado' mèn par ndlyàa yéc mèn no ndlyàa lezo' mèn par tataa mod yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn. ⁹ Per ngo ndxep mèn nación Israel co' ngòc mèn naad no mèn nguud co' thidteneque' ne'ndalte ngala's loo Crist no loo cón che'n Crist. Ndxle'leque', gunii yèe gunii ti mèn cón che'n di's ndac che'n Diox loo xnaa loo mèn co' mqueltàa sinagog. Leque hora mblá' Pab mèn. Mbe' Pab ante mèn co' ndxela's loo Crist co'te' nac scuel che'n thib maistr co' lèe Tiran. Le'n nyòo scuela ndyoodi's no Pab chol mèn co' nqueltàa no Pab ryete huiz. ¹⁰ Tataaque' tolo mbli Pab le'n chop lin' le'n ciuda Efes axtaque' mbli rye mèn yèezya' che'n làaz mèn asia di's co' nac cón che'n di's ndac che'n Tad Jesús. Le'le' mbli Pab par mbli mèn co' nac mèn nación Israel di's. Le'le' mbli Pab par mbli mèn co' inacte mèn nación Israel di's, ne. ¹¹ Látb xta'au, Diox ngue li ndxàc yalguzye' roo yalguzye' xèn loo mèn por Pab. ¹² No por tant ndxàc yalguzye' roo yalguzye' xèn co' ndli Diox ndxàc, huax mèn ndxi'th loo Pab par teyac Pab mèn. Ale nde no mèn panid no xab mèn yíaz par ante li mèn gaa lar'a lad Pab. Yilóa bere mèn, ye' mèn lar'a loo mèn yíiz. No tataa mod ndxàc mèn yíiza. No ndryo xpii ye'rsin' loo mèn co' mque no xpii ye'rsin'.

¹³ Ngo ndxep mèn nación Israel par neda co' ngòc mèn hue's co' nque tee thib yèez tedib yèez. Mèn ngo' xpii ye'rsin' loo mèn co' nquée mbii che'n xpiia. Mèn mbui' xal ngue li Pab no xal mbez Pab lèe Tad Jesús par ngo' Pab xpii ye'rsin' loo mèn. Mbly'a's mèn tataague' li mèn loo mèn co' mque no xpii ye'rsin' par co' mèn xpii ye'rsin' co' ndyen mbii che'n xpii ye'rsin'a por lèe Jesús, ne. Sya, mtlo mèn, mbez mèn loo mèn co' mquée mbii che'n xpii ye'rsin' looa.

—Daa ñibe' por cón che'n lèe Tad Jesús co' ngo Pab yalbàn ryo'l, xpii ye'rsin', loo mèn

ndxè'.

¹⁴ Tataaguè' mbli gaz hues myen' co' ngòc xgan' thib mbi' co' ngòc mèn naciòn Israel, mbi' co' lèe Scev. Mbi'a ngòc thib jef co' más ñibe' loo rye nguley' par neda le'n tiempa. ¹⁵ Per co'se' mbly'a's myen' li myen' tataa loo thib mbi' co' mque no xpíi ye'rsin', xpíia mbli mcàb mbi' loo myen'. Ndxab mbi' co' mque no xpíia:

—Na ndlibe' Jesús. No naneen chó nac Pab. Per ¿gu', à'? ¿Cón gu'? ¿Chó mèn nac gu'?

¹⁶ Ngolo tataa ndxab mbi'a loo myen' xgan' Scev, ale le'le' nguát mbi' rloo myen'. Mto lo mbi', mque' mbi' punyed nza myen'. Ale mched mxád mbi' xab myen'. Mtehui' mbi' myen'. Mbli mbi' gan loo myen' axta che myen' mxon' myen'. Mbii myen' liz mbi'. ¹⁷ Ryete mèn co' naban ciuda Efes, que nac mèn mèn naciòn Israel, que nac mèn mèn co' inacte mèn naciòn Israel, ryete mèn mbin con' mxac myen' xgan' Scev con mbi'a. Por cona, anze'f mzyeb mèn. No mbez mèn: Con' roo con' xèn nac cón che'n Tad Jesús, ndyac na', tac ante Tad Jesús ndxác ndli yalguzye' roo yalguzye' xèn loo mèn.

¹⁸ Lomisque' ne, huax mèn co' ngola'sle' loo Tad Jesús no loo cón che'n Tad Jesús mbi'th xop dol loo Pab ryethe con' ye'rsin' co' mbli mèn ndoore' yila's mèn loo Tad Jesús. ¹⁹ Lomisque' ne, huax mèn co' ngòc mèn bruj, leque mèn mbi'th no libr mèn co' lèe orac par mtec mèn libr mèn loo ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Efes. Co'se' mblo' mèn co' nzi hui' cuent plái ntac libr co' ngue tec mèn, mblo' mèn cuent peser ntac ryete libr thib ayo mil pes. ²⁰ Tataa mod, sate más mbyath mbyèn di's co' nac di's ndac cón che'n Tad Jesús le'n rye yèezya' par neda. No ndli Diox ndxác con' roo con' xèn che'n Diox loo mèn par neda par tataa mod ndlu' Diox cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox loo mèn.

²¹ Ngolo ngòc ryethe con' ngòca, mnibe' Pab lezo' Pab ya que tee Pab par ya too naa Pab mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist par ned le'n rye yèezya' che'n làaz mèn macedon no par ned làaz mèn acay. No yiloa tolo tyoo Pab ned, que tee Pab axta zin Pab ciuda Jerusalén. Más de cona, mbez Pab loo lezo' Pab co'se' yilo riid Pab ciuda Jerusalén naquin ya Pab ciuda Rom, ne. ²² Per láth be' nzo Pab le'n yèezya' che'n làaz mèn asia, mtel' Pab chop myen' co' ndly-ath no Pab par ya myen' le'n yèezya' che'n làaz mèn macedon. Myen'a ngòc Timote no Erast. Le' Pab na, be' mbyan' taandxep huiz par ned le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn asia.

Mèn ciuda Efes ndxátbèe contra Pab.

²³ Le'n huiz co'se' mque tee Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn asia, anze'f thib

mèn co' nac mèn ciuda Efes nguátbèe por indyubla'ste mèn gòn mèn con che'n di's ndac. ²⁴ Làth mèn, ngo thib mbi' co' ngro' lèe Met. Mbi'a mbli par nguátbèe mèn. Mbi'a ndli zin' con plat. Ntoxcua' mbi' gunab bix con plat co' ñaa xal thib gudo' co' nac che'n dioxpe' mèn, diox co' lèe Dian. Más de cona, ryete mèn co' ndli zin' con Met loo zin'a, mèn ndli gan huax tmi. ²⁵ Met mbli par mqueltàa mèn co' ndli zin' con Met con taamas mèn co' ndli leque zin'a. Ndxab Met loo rye mèn:

—Cara, gu' nane le' zin' co' ndli na' nac thib zin' co' inacte arid nèe no ndryo' cuent loo zin' co' ndli na', ne, ¿lé'? ²⁶ Per com le' gu' nonle' no ndxòn gu' le' mbi' co' lèe Pab nque tee nda' cuent le' rye diox co' ntoxcua' ya' mèn inacte merpe' Diox. No tataa mod ndli Pab gan par ndxela's huax mèn di's co' mbez Pab. No gu' nda'que' cuent iante loo mèn co' naban ciuda Efes ndxè' mbez Pab tataa. Ndxè'leque', ngue tee ta' Pab cuent loo mèn co' nac mèn rye yèezya' che'n làaz mèn asia, ne. ²⁷ Axta arid ryes nac con' ndxè' loo na' tac axta zin' co' ndli na' nzo ryes ya ne'tolode li na' zin'. No lomisque' ne, axta gudo' co' nac che'n diox na' co' lèe Dian nzo ryes gac gudo' na' thib con' co' ya yende cón ntac loo mèn. No ya ne'tolode xyo'f lèe xyo'f xti's cón che'n diox na' co' lèe Dian. No axta ya ne'lìde mèn cas lni co' gac loo diox na' co' ndli na' cuent nac diox roo diox xèn loo na'. Nane le' rye mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn asia no ryethe mèn co' naban dib athu loo izlyo' nde too naa, no nde còo' mèn yéc mèn, no nde tub xib mèn loo diox na'. ¿Xá nee gu'? ¿Cón li na'?

²⁸ Co'se' mbin mèn tataa ndxab Met, anze'f ngocloo mèn no cabii ndxab mèn:

—¡Pà lá' na' diox na' co' lèe Dian! Con' roo con' xèn nac diox na', yey.

²⁹ Tataa mod anze'f thib mèn nguátbèe no ngoo too di's làth mèn dib le'n ciuda Efes. Mxen mèn thib mbi' co' lèe Gay no tedib mbi' co' lèe Aristarc. Ryop myen'a mque tee lyath no Pab. Ngòc myen'a mèn gulàaz asia. Mdo'fxax mèn ryop myen'a. No mbe' mèn ryop myen'a axta co'te' ndub oficin co' nac yòolau che'n ciuda Efes no co'te' nqueltàa mèn par ngo mèn chol junt tya. ³⁰ Pab mbly'a's ngòc xi'th mèn par ndoodi's Pab loo mèn. Per mèn co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist ne'ngla'de nga Pab. ³¹ Lomisque' ne, ndxep mèn co' nxo'f zin' zin' che'n gobiern co' ndub ciuda Rom co' ñibe' loo mèn asia, mèn co' ngòc amiu Pab co' naban le'n ciuda Efes, mèn mtel' di's loo Pab. Ndxab mèn indxàalte yòo Pab xi'th mèn co'te' mqueltàa mèn. ³² No por tant mèn co' nqueltàaa, xà' mbez thib mèn; xà' mbez tedib mèn tac, por derech, nguátbèe mèn. Per ngo masre' mèn co' axta ne' ne' ñee xà

mod anze'f thib mèn mqueltàa no axta ne' ne' ñee mèn chonon mqueltàa mèn. ³³ No ngo ndxep mèn làth mènà co' mda' cuent loo tedib mbi', co' lèe Alejandr, cón che'n cón ndxàc. Mèn nación Israel co' naban ciuda Efes co' ngò xi'th mènà mñibe' loo Alejandr ya too Alejandr loo rye mènà par tyoodi's Alejandr ndxep par cued li mèn ruid no par cued ya ne'tolode yecloo mèn. Sya, ngua too Alejandr loo mèn. Mbli Alejandr señ loo mèn, co' nee di's, ndxab Alejandr:

—Ya ne'tolode li gu' ruid. Xèe gure gu'.

Tataa mbli Alejandr tac Alejandr mbly'a's tyoodi's cón che'n myen' no Pab no ya Alejandr favor cón che'n Pab con myen'a loo ryete mèn. ³⁴ Per co'se' mda' mèn cuent le' Alejandr nac mèn nación Israel, ale casque' le'n chop hor ngrozèe mènà:

—¡Pà lá' na' diox na' co' lèe Dian! Diox na' nac diox roo diox xèn loo na' co' nac mèn ciuda Efes.

³⁵ Sya, mbi' co' nac secretar loo mèn nac zin' che'n ciuda Efes, co'se' mbli mbi' gan mbyàl yéc mèn no mbyàl lezo' rye mèn co' mqueltàaa, ndxab mbi' loo mèn:

—Mèn ciuda Efes, mèn co' naban dib athu loo izlyo', non mènà no nanee mènà le' na' co' nac mèn ciuda Efes nquenap gudo' co' nac che'n diox na', diox na' co' nac thib mdo' co' ngulàa loo bé' loo na' par que no na' mdo' na' loo izlyo'. ³⁶ Gu' nonque' yende chó mèn nzo co' gác cà di's xal ngue niin loo gu' ndxè'. Ftàl gu' yéc gu' no ftàl gu' lezo' gu'. Indlyasten li gu' nec thib con' ye'rsin' xal ngue li gu' xtùuz ba'. ³⁷ Tac mñibi' co' nde no gu' ndxè', mènà tarte li par tethon mèn gu' cón che'n diox gu'. No ne' ne' tar nii mèn ngòc nguàal di's cón che'n diox gu'. ³⁸ Chele' Met no mèn co' ndli zin' con Met ndly'a's co' ñee loo nu' cón che'n chol mèn, por cona nzo juez no nzo yòolau. Nzoque' mod co' ñee Met con mènà loo mèn nac zin' par tataa mod thib thib mèn tub razon che'n mèn loo juez no loo agent. ³⁹ Per chele'i nac cón che'n tedib con' co' ndly'a's gu' ña'b gu' loo juez no loo agent, nabe'ste queltàa gu' par co' gu' thib junt par tyoodi's gu' co' li gu' xal ñibe' ley na' loo na'. ⁴⁰ Tac ndxàc con' ryes loo na'. Nzo mèn co' ta' cuent loo gobiern co' ndub Rom cón che'n xà mod nguátbèe mèn nalze le'n ciuda na' ndxè'. Gab mèn le' na' nac thib partid co' nguátbèe contra gobiern co' ndub ciuda Rom. Pues, nec thib mod no nec tedib mod yende mod tub na' razon che'n na' loo mènà chele' mènà ñibdi's loo na' cón che'n xà mod nguátbèe mèn nalze le'n ciuda na' ndxè'. Más huen blá' gu' con' ba'.

⁴¹ Co'se' ngolo gunii mbi' co' ngòc secretar loo rye mènà, mtau' mbi' loo di's no loo cuent. Mxen thib thib mènà ned, ndyàa mèn.

20

Pab mxen ned, nda Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn macedon no par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn grieg.

¹ Co'se' ngolo nguri'th huiz co' nguátbèe mènà no mbyàl yéc mèn no mbyàl lezo' mèn le'n ciuda Efes, Pab mbli par mqueltàa rye mèn co' ndxela's le'n ciuda Efes par mco'x Pab ndxep loo mènà. Ngoloa, gunii Pab Diox loo thib thib mèn. No mde's mcàa Pab yen thib thib mèn. Ngoloa, mxen Pab ned, nda Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn macedon. ² Ngua que tee Pab no ngua too naa Pab ryete yèezya' co'te' nqueltàa mèn loo cón che'n Diox par neda par tolo li Pab ye'th lezo' mènà xal nac mod co' ndyoodi's Pab loo mènà. Por lult mzin Pab le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn grieg. ³ Sya, mbyan' Pab le'n yèezya' che'n làaz mèn grieg le'n son mbe'. Látha, mbly'a's Pab nga Pab loo yòoyaa par ya Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir. Per le'pe' yòo Pab loo yòoyaa, mda' mèn cuent loo Pab le' mèn nación Israel co' nzo ban par neda ngue gobe'le' no ngue toxcuale' par yátbèe mènà contra Pab. Por cona, mbli Pab xtùuz. Más huen bere Pab, tyen Pab ned, ya riid Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn macedon. Ya ne'ngade Pab par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir. ⁴ Ngua no Pab thib mbi' co' lèe Sópater co' nac mèn gulàaz berea no Gay co' nac mèn gulàaz mèn derb, no Timote, no Tiquich, no Trofim. Yon mèn ndxè' ngòc mèn che'n làaz mèn asia. Ryete mèn ndxè' mque tee no Pab par neda. ⁵ Ryete mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist mner loo nu' par mzingà mènà loo nu'. Nguled mènà nu' ciuda Tro. ⁶ Le' sya, ryete nu' co' mque tee no Pab, mbyan' nu' le'n ciuda Filip co'te' ngue que'en ye's ndxè' lool, Tyofl, daa co' nac Luc, par nguled nu' nguri'th lni co' nac lni co' ndli mèn nación Israel co'se' ndxuhua mènà pan co' indxòde dii levadur. Ngoloa, ngòo nu' loo yòoyaa. Mbii nu' ciuda Filip. Mxyo'f nu' loo nittó'. Axta ngolo ga'y huiz mbli nu' gan mzin nu' ciuda Tro. Tya nguled nu' gaz huiz.

Pab ngua too naa rye mèn co' ndxela's co' nzo ban le'n ciuda Tro.

⁷ Co'se' ngòc ner huiz che'n sman, ryete nu' co' ndxela's loo cón che'n Diox co' nqueltàa le'n ciuda Tro, thidte mqueltàa nu' par hua nu' pan co' nac Cena Santa. Látha, mblo Pab yalbàn no mblu' Pab loo mèn co' mqueltàa cón che'n di's ndac. No com le' Pab mquin bii tedib huiz co' nde nquea, ¿lé'?, tolo mblo Pab yalbàn loo mènà axta gual yál'. ⁸ No co'te' nqueltàa mènà ngòc thib cuart co' nac son pis. No nde nxon', anze'f thib xnii ntenii le'n cuarta. ⁹ Làth mènà nzo thib mbyòo co' lèe Eutic. Mbyòo

mdub ro thib ventan che'n cuarta. Per com le' Pab tolo mdoodi's axta ngulal yál'a, ¿lé'?, látha mxen mcal'guth mbyòoa ro ventan co'te' mdub mbyòo. Ne'nden'te mbyòo xal ngxod mbyòo loo cuart co' nac son pis axta loo yòo. Tya ngua xít che mèn mbyòo. Nguthle' mbyòo. ¹⁰ Per co'se' gunee Pab ngulaa mbyòo loo yòo, mbilaa Pab, ne. Sya, mdub xib Pab cuat mbyòo co'te' nax mbyòo. No thidte ngua Pab, mblo Pab ya' Pab yen mbyòo. Mde's Pab mbyòo. Ndxab Pab loo rye mèn hues co' mqueltàa:

—Ne'zyebte gu', ey. Mbyòo ngro xban.

¹¹ Ngolaa, mquée Pab gáp. Ngòo Pab le'n cuart co' nac son pis. Thidte mqueltàa rye mèn con Pab par nduhua rye mèn sa yèth hora. Co'se' ngolo nduhua rye mèn, tolo mdoodi's Pab axta ngo nù izlyo' co' nac tedib huiz co' nde nque. Sya, mxen Pab ned. Mbii Pab ciuda Tro. ¹² Le' mbyòo co' ngulaa loo yòo, co' ngutha no co' ngro xbanda na, ndyac lezo' ryete mèn por cón che'n mbyòoa. Ndyaa mbyòo con mèn guliz mbyòo par liz mbyòo.

Pab mbii ciuda Tro. Mxen Pab ned, nda Pab par ciuda Milet.

¹³ Mblá' nu' Pab ciuda Tro. Mdee ner nu' loo Pab. Ngòo nu' loo thib yòoyaa par mzin nu' axta yèez Asón tac tya mtan' nu' di's con Pab zyál' nu' Pab par hue' nu' Pab loo yòoyaa tac Pab más mbly'a's mdee nù par zín Pab yèez Asón. ¹⁴ Co'se' mzyál' nu' Pab yèez Asón, tya ngòo Pab loo yòoyaa con nu' par ngua nu' axta tedib ciuda co' lèe Mitilen. ¹⁵ Mzin nu' Mitilen. Tya nguled nu' chu'th. Ngolaa, mtetee nu' yòoyaa. Mdoo nu' loo nít dib yál'. Co'se' ngo nù izlyo' tedib huiz co' nde nquea, sangnguri'th nu' thib yèez co' lèe Qui. Tya tolo mdoo nu' loo nít axta tedib huiz co' nde nquea, axta mzin nu' thib puert co' lèe puert Sam co' nac thib yòo biiz le'n nítto'. Co'se' mbii nu' puert che'n Sam, mzin nu' Trogil. Tya mbli nu' chu'th descans. Ngolaa, mbere nu', mdoo nu' loo nít dib yál'. Axta tedib huiz co' nde nquea, mzin nu' ciuda Milet. ¹⁶ Tataa mbli Pab sangnguri'th Pab ciuda Efes tac indly'a'ste Pab lyen' Pab le'n yèezya' che'n làaz mèn asia. Tac Pab mbly'a's zingà Pab ciuda Jerusalén par yo Pab ciuda Jerusalén ndoore' gáal lni che'n Pentecostés chele'i ta' lugar loo Pab.

Pab mdoodi's no mængool le'n yèez Milet, mængool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Efes.

¹⁷ Láth nzo Pab le'n yèez Milet, mtel' Pab mèn par ngua xi mèn mængool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Efes. ¹⁸ No co'se' mzin mængoola loo Pab le'n yèez Milet, ndxab Pab loo mængoola:

—Gu' non no nda'que' gu' cuent xal nac mod co' mque tee ban daa co'se' anon ngòc ner huiz co' mbal lon yalbàn loo gu' par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn asia. ¹⁹ Le'n rye huiz co' ngon làth gu', na mblique' sirv loo Diox. Mbli na mèn co' indye'ste no xal mèn co' inxyal'te. Axta mbínen co'se' ngòon làth gu'. Más de cona, anze'f thib yalndyub ngu's ngòc loon co' mbli no mèn nación Israel daa. ²⁰ Per mastale' ngòc ryethe con'a loon, na toloque' mblo yalbàn loo gu' par mcàba con' ndac loo gu'. Ne'nglá'den gu' taate. Mblu'en gu' loo xnaa no mblu'en gu' liz gu' xal mda'i lugar loon. ²¹ Mbezen loo mèn, que naca loo mèn co' nac mèn nación Israel, que naca loo mèn co' inacte mèn nación Israel, lyaa yéc mèn no lyaa lezo' mèn par se' mèn mod co' ndxap mèn loo Diox no yila's mèn loo Tad Jesucrist na' no loo cón che'n Tad Jesucrist na'. ²² Per nalle' que nzo ne'ñee lezon gan ciuda Jerusalén tac Xpii Natú', por derech, ñibe' loon. No axta ne' ne' neen cón gac loon ciuda Jerusalén co'se' gòon loo mèn ciuda Jerusalén. ²³ Thidte con' naneen, par ned le'n rye yèez co'te' nde teele' ndyee'en, Xpii Natú' mbez loon le' mèn nzi bed co' mèn daa lezi'f no teti mèn daa axta plóthe ndly'a's mèn. ²⁴ Per yende cón ndyóon cón che'n co' li mèn loon. Ne' ne' yen chó mport nzo lezon cón che'n co' li no mèn daa. Ne' ne' yende cón ntac yalnaban co' ngue non ndxè' loon. Conse' ndoo lezon no ndyac lezon lin purad axtaque' telon no taan ryethe con' co' ñibe' Tad Jesús loon par tan cuent no gon yalbàn cón che'n xá mod nque' lezo' Diox ñee Diox mèn.

²⁵ No nalle' ngobe'en nec thib gu' co' nzo làth gu' ndxè' co' mbíne' yalbàn co' mblon loo gu' cón che'n xá mod ndly'a's Diox ñibe' Diox loo mèn, ya ne'berede hui' gu' loon, cara. ²⁶ Por cona, ndlyazen niin loo gu' nalze yende chó dol co' nac cón chenen ndxan' loo Diox por cón che'n nec thib gu'. ²⁷ Tac daa mblu'que' no mdethquen cón che'n ryethe con' co' mblo xnee Diox li Diox loo mèn. Nec thib con'a ne'nca'sten loo gu' loo Diox. ²⁸ Por cona, ngue niin loo gu': Anderhuen gu'. Leque' gu' hui' xal nziri' gu' no hui' gu' xal nziri' rye mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox par nedrè'. Tac Xpii Natú' mbli par ngure gu' par hui' gu' no tyoo ner gu' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Tad Jesús. Tac le'le' Tad Jesús mdix cón che'n ryethe xtol mèn loo Diox co'se' nguth Tad Jesús loo cruz. ²⁹ Tac daa nanee le' daa bii. No ro'en loo gu' nalle' thidtene. No yiloo yi'th tedib ned mèn co' lya's teza' gu' loo cón chenen no co' lya's co' xà' gu' loo cón chenen thidtene. Gàca loo gu' xal co'se' ntelux má' co' lèe mbée mbacxil'. ³⁰ No leque làth gu' nzo mèn co' tlo lu'. Lugar de lu' mèn co' nac con' lícepe' loo gu', le'le' lu' mèn con' co'

nac con' gutyè'túb loo gu' par queltàa mèn co' ndxela's con mèn. ³¹ Cona, ngue niin loo gu': Nee gu' xal nzi que tee gu'. No hui' gu' xal nziri' mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox. Fte' lezo' gu', le'n son lín', ze no yál' ne'nglá'den gu'. Thidtene mcó'xen loo thib thib gu' con nít loon co' mbínen tant ndyóon no tant mblyat lezon cón che'n gu'.

³² Per nalle', mèn huesen por cón che'n Jesucrist, ña'ben loo Diox lyath no Diox gu' par tolo xo'f zin' gu' zin' cón che'n Diox. No ña'ben loo Diox par lyath no Diox gu' par co gu' yalbàn cón che'n xá mod nque' lezo' Diox ñee Diox mèn. Tac ante Diox ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox par li Diox yòo valor loo gu' no par xal' Diox ned yó' loo gu' par tolo tyal mèn, mèn co' lya's ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', par gác mèn che'npe' Diox. ³³ Leque daa inda'de lugar loon par queli'then tmi co' ndxàp mèn no par queli'then xab mèn co' ndxàp mèn. ³⁴ Ndxè'leque', gu' huen huen nda' cuent le' daa mbli zin' con yape'en par mqe non con' mquin daa no par mqe no mèn co' mquin mèn, mèn co' mqe tee no daa. ³⁵ Gu' neeque' le' daa mbli'que' gu' tataaque' ndxàa li mèn zin' par tataa mod lyath no mèn xtàa mèn co' nde che con' loo. No fxo'f ndeque' lezo' gu', fte' lezo' gu' xal nac di's co' ndxab Tad Jesús: Más huen nda mèn co' angnda' con' ncàa xtàa mèn leque mèn co' ncàa con' co' nda' mèn cãa mèn.

³⁶ Ngolo ndxab Pab di'sa loo mêngool che'n ciuda Efes, mdub xib Pab con mèn no ngurez Pab Diox con ryete mèn. ³⁷ Ryete mèn ne'tí' ne'ñee lezo' mbín'. No mde's mcãa mèn Pab. No mda' mèn chit cuat Pab. ³⁸ No anze'f ngure xi lezo' mêngoola tac ndxab Pab loo mêngoola le' Pab ya ne'berede hui' loo mêngoola tedib vez. Ngoloa thidte mqueltàa rye mêngoola. Ngua tee ned mêngoola Pab axta co'te' mdub yòoyaa ro nítto'. Ngòo Pab loo yòoyaaa, ndyàa Pab.

21

Pab mdoo loo nítto'. Nda Pab par ciuda Jerusalén.

¹ Co'se' mblá' nu' mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist, ngòo nu' loo thib yòoyaa. Thib lite mdoo nu' loo nítto' par mzin nu' loo thib yòo biiz le'n nítto' co' lèe Cos. Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mzin nu' loo tedib yòo biiz le'n nítto' co' lèe Rod. Be taa be taa mdoo nu' loo nítto' axta mzin nu' thib puert co' lèe Patar. ² Puerta mzyál' nu' mèn co' nde no tedib yòoyaa. Mèn ndoo loo nítto'. Nda mèn lãaz mèn fenis. Tya ngòo nu' loo yòoyaa che'n mèn. Nda nu' par lãaz mèn fenis. ³ Láth nda riid nu' loo nítto', gunèe nu' nziri' tedib yòo biiz le'n nítto' co' lèe Chipr. Thib li nguri'th nu'. Le' Chipr co'

nac yòo biiza na, mbyan' lad rebes. Sangtolo ndoo nu' loo nítto' par zin nu' axta lãaz mèn sir. Per com le' yòoyaa nquin ya lá' yó' puert Tir, ¿lé'?, ngro' nu' loo yòoyaa puerta par ngua nu' le'n ciuda Tir. ⁴ Tya, mzyál' nu' taamas mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. Mbyan' nu' con mèn gaz huiz le'n ciuda Tir. Látha, mnibe' Xpii Natú' loo mèn. Ndxab Xpii Natú' loo mèn gab mèn loo Pab más huen ne'yade Pab ciuda Jerusalén. ⁵ Co'se' ngolo mdyaa gaz huiza, ngro' nu' le'n ciuda Tir. Le' ryete mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist ngro' con xa'got mèn co' nac sa' l mèn no con myen' bix. Ngua tee ned mèn nu' axta fuer ro ciuda co'te' nziri' play nítto'. Ro playa mdub xib nu' no ngurez nu' Diox. ⁶ Ngolo ngurez nu' Diox, gunii nu' Diox loo rye mèn. No le'le' mde's mcãa mèn yen nu' no le'le' mde's mcãa nu' yen mèn. Mquée nu' loo yòoyaa. Le' mèn na, mxen ned. Ndyàa mèn par liz mèn.

⁷ Tataa mod mbli nu' gan mqe tee nu' loo nítto' par neda desde ngro' nu' Tir axta mzin nu' tedib puert chu'th co' lèe Tolemaid. Tya gunii nu' Diox loo mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. No mbyan' nu' con mèn thib huiz no maste. ⁸ Tedib huiz co' nde nquea, Pab no taamas nu' co' mqe tee no Pab, thidte junt ngro' nu' par ngua nu' axta ciuda Cesar leque huiza. Tya ngua nu' liz thib mbi' co' lèe Lip co' mdub lèe mèn Lip Evangelist. Lipa ndxòo cuent nac gaz mèn co' thidte mqueltàa co' ndlyath no, no co' ndli mandad loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ciuda Cesar. No mbyan' nu' con Lip liz Lip ndxep huiz. ⁹ Lip mqe no thap rsap Lip. No tarte selya' nec thib rsap Lip. Myen'got rsap Lip mde'th di's co' ndxab Diox loo myen' loo mèn. ¹⁰ Láth be' nzo nu' liz Lip ndxep huiz, mzin thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox. Mbi'a lèe Agab co' nde par ned le'n yèezya' che'n lãaz mèn jude. ¹¹ Mbi'th too naa mbi' nu'. No ale láth ndyoodi's no mbi' nu', mblo' mbi' cinch co' nzo le'n Pab. No leque mbi' mtedó' nii mbi' no ya' mbi' con cinch. Gunee mbi' loo nu'.

—Xpii Natú' gunee loon le' mèn nación Israel co' naban ciuda Jerusalén taandxè' tedó' mbi' co' nac che'n cinch ndxè' no ta'xù' mèn mbi' loo mèn tith.

¹² Co'se' mbli nu' tataa gunee mbi' loo nu', nu' no mèn ciuda Cesar co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist, nalyat ndxab nu' loo Pab más huen ne'yade Pab ciuda Jerusalén. ¹³ Per ndxe'leque', mcãb Pab loo nu'. Gunee Pab:

—¿Chonon ndxón' gu' no ntexi gu' lezon, yey? Na mbli nable' daa par gan ciuda Jerusalén. Ne'gaden par ante tedó' mèn niin no yan. Ndxè'leque', gan ciuda Jerusalén

par gath daa por cón che'n Tad Jesús chele'i tataa naquin gac loon. Gàca loon, xaa.

¹⁴ Per como le' nu' ne'nglide gan ngòn Pab ro nu' par nglàa yéc Pab no nglàa lezo' Pab más huen ne'ngade Pab, ¿lé'?, mblá' nu' tolo gunee Pab cón li Pab. Ante ndxab nu' loo Pab:

—Ante gaca lool, Pab, xal nee lezo' Tad. No ya yende cón tolo ngab nu' lool, Pab.

¹⁵ Ngolo tataa mdoodi's no nu' Pab no mdoodi's no Pab nu', nu' mtoxcua' che'n nu'. Mxen nu' ned. Nda nu' par ciuda Jerusalén.

¹⁶ Ngua no nu' ndxep mèn ciuda Cesar co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist axta ciuda Jerusalén. Ngua lá' mènà nu' liz thib mbi' co' lèe Mnasón par cued nu' liz mbi' ndxep huiz. Mbi'a ndxàcle' lin' ndxela's loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist.

Pab ngua tee hui' máa Cob no ngua too naa Pab Cob.

¹⁷ Co'se' mzin nu' ciuda Jerusalén, ryete mèn co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist huen mbyan' lezo' mènà gunèe mènà nu'.

¹⁸ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nque, ngua no nu' Pab par ngua too naa nu' Cob. Le'pe' nziri' rye mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' ngòo loo cón che'n Diox liz Cob ngua nu'. ¹⁹ Gunii nu' Diox loo mènà no gunii mènà Diox loo nu', ne. Ngoloa, mtlo Pab, mda' Pab cuent cón che'n thib thib con' co' mbli Diox por cón che'n Pab làth mèn ned ngua que tee Pab làth mèn co' inactive mèn naciòn Israel.

²⁰ Co'se' mbìn mènà cuent co' mda' Pab loo mènà, ngurez mènà Diox. No ndxab mènà di's roo di's xèn no di's natu' loo Diox. Sya, ndxab mènà loo Pab:

—Huenque' nac di's co' nda'l cuent loo nu' cópe' ngòc lool ned ngua que teel làth mèn co' inactive mèn naciòn Israel. Yende cón ñee nu' lool cón che'n con'a. Per hui' nexa, hues. Lùu nonque' no naneequel' naplò mīl mèn co' nac mèn naciòn Israel co' nqueltàale' trè' con nu' co' nac mèn co' ngola'sle' loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. No ryete mènà thidte mbez naquingue' toloque' tyubdi's mèn xal mbez ley co' mxo'f Moisés loo na'. ²¹ Per ndxep mèn làaz na', co' nzo ban par ned ngua que tee lu'l mèn, mbi'th ta' cuent loo mèn làaz na' trè' le' lùu ngue tee lu' loo rye mèn naciòn Israel co' nac mèn làaz na' co' nzo ban par ned làaz mèn titha. Ndlu'l ne'lìde mèn cas cón che'n xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo na'. No ndlu'l ya indxàalte li mènà circuncidar myen'bi' bix co' nac xin' mènà. No ndlu'l ne'tolode li mèn chol costumbr co' mbed no mèn no co' nzi no mèn làaz mèn. ²² ¿Xá neel? ¿Ché', licque', nac cuent co' nda' mènà loo nu' cón che'n co' mque tee lu'l? Tac nu' ngobe'

setilte queltàa mèn naba' co'se' gòn mèn le' lùu mzinle' trè'. ²³ Pab, más huen lil xal nee nu' lool: Nzo thap mènbi' làth nu'. Mènbi' ndxè' nquin tolo li con' co' mcàbgòn mèn ndxè' li mèn ndxè' loo Diox. ²⁴ Huàa no dyap mènbi' ndxè'. Thidte junt huàa no mèn ndxè' le'n templ par yembii gu' loo xley' che'n mèn naciòn Israel. No bdi'x cón che'n gast co' li dyap mèn ndxè' par telo mèn ndxè' con' co' mcàbgòn mèn li mèn loo Diox. Yiloo nzoque' mod cho' mèn yis yéc mèn co'se' ngolo mbli mèn ryethe con' nquin li mèn. No tataa mod ñee ryete mèn no ta' ryete mèn cuent illicte nac co' mda' mèn cuent cón che'n'l. Ndxè'leque', ñee mèn no ta' mèn cuent le' lùu, licque', ndyubdi's xal mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo na'. ²⁵ Per por part che'n mèn co' inactive mèn naciòn Israel co' ngola'sle' loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist, nu' mque'le' ye's loo mènà ya ne'tyòode mènà arid cón che'n co' ndlu' ley co' mxo'f Moisés loo na' co' nac mèn naciòn Israel. Ndxè'leque', ndxab nu' loo mènà ne'huade mènà bé' má' co' mbec mèn loo mdo'. Ne' ne' hua mèn ren má'. Ne' ne' hua mèn ren má' nguth co' ndryal dó'. Ndxab nu', ne, yende chó mènà li yalburrid. Ne' ne' cua'n mènà xin' huan mènà.

Mèn ciuda Jerusalén mxenxù' Pab le'n templ.

²⁶ Sya, thidte mbe' Pab dyap mènà. Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mbe-mbiile' Pab con dyap mènà loo xley' mènà. Ngoloa, thidte ngua no Pab dyap mènà le'n templ par ngua nee mènà loo nguley' pól tyaa huiz co' mtelole' mènà ryete con' co' mcàbgòn mènà loo Diox li mènà, co' nee di's, mzinle' tiemp hue' mènà gòn co' ta'la's mènà loo Diox le'n templ.

²⁷ Per co'se' yamerle' yilo gaz huiz, co' nee di's, ngolole' mbembii rye ga'y mènà, gunèe ndxep mèn naciòn Israel co' nzo ban par ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn asia, mèn co' nde lni Pentecostés ciuda Jerusalén, ngue tee Pab le'n templ. Mbli mènà par nguátbèe mèn le'n templ par mxen mèn Pab. ²⁸ No cabii ndxab mènà:

—Mèn naciòn Israel, blyath no gu' nu' tyen na' mbi' ndxè'. Mbi' ndxè' nac mbi' co' ngue tee lu' loo mèn rye naciòn. Ale mbixyath mbi' contra nacionpe' na'. No mbixyath mbi' contra ley co' mxo'f Moisés loo na'. No nac mbi' ngolo ngola's che'n templ ndxè'. No más de cona, ale negadi's ngòo no mbi' plá mèn grieg le'n templ na' par ngòc zab le'n templ na' co' nac lugar natú' loo na'.

²⁹ Tataa ndxab mènà tac ndoore' gunèe mènà ngue tee no Pab thib mbi' co' lèe Trof, co' nac mbi' ciuda Efes, le'n ciuda Jerusalén. No mbli mènà xtúuz ne'stolque' ngòo no Pab

mbi'a le'n templ mastale' ne'ngòo node Pab mbi' le'n templ.

³⁰ Sya, por derech, ryete mèn ciuda Jerusalèn nguátbèe. No mque' mènà carre. Mqueltàa mèn co'te' ndub templ. Mxen mèn Pab. No mdo'fxax mèn Pab. Mblo' mèn Pab thib lad co'te' ndub templ. No luega luega, mtau' mèn puert che'n templ. ³¹ Le'pe' ndlya's mènà guth mènà Pab co'se' mblà' mbi' co' nac comandant, co' ñibe' loo thib ayo solndad le'n ciuda Jerusalèn, le' ryete mèn ciuda Jerusalèn nguátbèe. ³² Sya, mbli comandant setilte mqueltàa solndad, no taamas solndad co' más ñibe' taachu'th. Ryete solndada mque' carre. Nda solndad co'te' nziri' mèn co' nguátbèe. Co'se' gunèe mènà nde comandant no nde solndada, mblà' mènà Pab. Ya ne'tolode mtin mènà Pab. ³³ Sya, mbii gax comandant co'te' nax Pab. Mblit comandant Pab. Mnibe' comandant loo solndad tedó' solndad nii Pab no ya' Pab con chop cadén. Ngoloa, mnibdi's comandant loo Pab. Ndxab comandant:

—¿Chó nac lùu? No ¿cón ngue tee lil, à'?

³⁴ Per mèn co' nguátbèe cabii mbez. Xà' mbez thib mèn. Xà' mbez tedib mèn. Axta ne' ne' ñee comandant chó ro mènà gòn comandant por tant ayen di's ayen cuent ndxàc hora làth mènà. Por lult, mnibe' comandant loo solndad mbe' solndad Pab co'te' nac cuartel. ³⁵ Co'se' mzin no solndad Pab loo escaler co'te' ndxòo mèn ro puert che'n cuartel, gápique' mblit solndad Pab par mbe' solndad Pab loo mbii par le'n cuartel tant nayi' mèn co' nguátbèe ñee mènà Pab. ³⁶ Tataa mbli solndad tac taamas mèn co' nde ngue, co' nac leque mèn co' nguátbèe, mbez yèe mènà. Mbez mènà:

—Solndad, fcàa gu' mbi' ba'. Beth gu'.

Pab mdub razon che'n Pab loo rye mèn co' nguátbèe.

³⁷ Co'se' nda lo solndad Pab le'n cuartel, Pab ndxab loo comandant co' ñibe' thib ayo solndad:

—Tad comandant, ¿ché' ta' U' lugar loon tyoodiz non U' ndxep?

Comandant mcàb loo Pab. Ndxab comandant:

—¿Ché' ndxácl ndoodi'sl di'stèe grieg, cà'?

Pab mcàb:

—Ndxác daa, pues.

³⁸ Sya, ndxab comandant loo Pab:

—¿Ché' inacte lùu mbi' nación Egipt co' mbli thib huelg ndxàcle' ndxep tiemp no mbe' mbi'a thap mil mēnguth mèn par mqueltàa mènà con mbi' co'te' nagán, sya, cà'?

³⁹ Sya, ndxab Pab loo comandant:

—Yende xàa. Daa nac mèn nación Israel. Ngóol daa le'n ciuda Tars co' nac thib ciuda

más naroo loo rye yèezya' che'n làaz mèn cilis. Per ña'ben thib favor loo U'. Fta' U' lugar loon toodizen ndxep loo mèn ba'.

⁴⁰ Mda' comandant lugar loo Pab par tyoodi's Pab loo mènà. Sya, alanleque mdoo Pab loo mènà loo escaler co'te' ndxòo mèn ro puert che'n cuartel. Sya, mbli Pab señ con ya' Pab par cued li mèn ruid. Co'se' xèegà nguled ruid, mtlo Pab, mxal' Pab loo di's loo mènà. Mdoodi's no Pab mènà di'stèe co' nac di'stèe che'n mèn nación Israel. Ndxab Pab:

22

¹ —Gu' co' nac mèn gulàaz daa no gu' co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nacionpe' na', bìn gu' di's co' nac di's co' tuben razon cón chenen loo gu'.

² Co'se' mbìn mèn co' nguátbèe le' Pab ndyoodi's no mènà xti'spe' mèn nación Israel, tolo más xèe ngure mèn. Sya, ndxab Pab loo mèn:

³ —Daa nac mèn nación Israel. Ngóol daa le'n ciuda Tars co' nac thib ciuda che'n làaz mèn cilis. Per mbryoo mxyèn daa le'n ciuda Jerusalèn ndxè'. No mque'en scuel loo thib maistr co' ngro' lèe Gamaliel co' mblu' daa. Láth mque'en scuel, mxo'f ndeleque' lezon mbeen cuent xal nac di's co' ñibe' loo ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na' póla. Más de cona, mxo'f ndeleque' lezon par lin sirv loo Diox, dib nzo yéquen dib nzo lezon xalque' nac mod co' ndli ryete gu' sirv loo Diox nalle'. ⁴ No ngóc daa mèn co' mque tee mdub ngu's mèn co' ngola's di's ndac che'n Jesucrist thib cua'a, axta mdoo lezon guthen mènà. No mbeen mēnbi' no mēngot co' ndxela's cón che'n di's ndac che'n Jesucrist co'te' nzo mènà par que'en mènà lezi'f.

⁵ Mastale' indlyasten niin con' ndxè' loo gu', per leque jef co' más ñibe' loo rye nguley', no rye mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nacionpe' na' nanee no nda' mènà cuent cón chenen chele' mènà ndlya's ta' cuent cón chenen. Tac yub mènà mda' ye's co' nac ord loon par huen ye's ciuda Damasc loo mèn co' ndxàc mèn gulàaz na' co' nzo ban le'n ciuda Damasc. Sya, mxenen ned. Ndan par ciuda Damasc par ga tee hui'en ñeene' ché' nzo mèn co' ndxela's di's ndac che'n Jesús par gal non mènà ciuda Jerusalèn ndxè' par teti nu' mènà xal ndlya's nu'.

Pab ngue ta' cuent loo mènà xá mod ngulàa yéx Pab no ngulàa lezo' Pab par ngòo Pab loo cón che'n Tad Jesucrist.

(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Nde tan cuent loo gu' xá ñaa co' ngóc loon láth ndoon ned, ndan ciuda Damasc. Co'se' yamerle' zin daa ciuda Damasc no casque' com rol huiz, chàa, mbya'x thib xni' tín' co' ngulàa loo bé' co' ne'nxecte ngudloon par ngüi'en. ⁷ No ale ngulàan loo yòo. Leque

hora, mbinen mbyèn thib di's loo mbii co' guneë loon:

—Saul, Saul, ÷chonon nde tub ngu'sl daa, à'?

⁸ Sya, mnibdizen loo Tad co' gunii loon loo mbii:

—÷Chó nac U', Tad?

Mcàb Tad. Guneë Tad loon:

—Daa nac yub Jesús che'n yèez Nazaret. Co'se' ndub ngu'sl mèn co' ndxòo loo cón chenen, lùu ne'ta'de cuent yub daa nde tub ngu'sl.

⁹ Ryete mèn co' nda non ciuda Damasc gunèe mbya'x xnii. No mzyeb mèna. Per ne'ngònte mèna di's co' mbyèn loo mbii co' gunii loon. ¹⁰ Sya, mcàben loo Tad Jesús:

—÷Cón ndxàal lìn, Tad?

Sya, guneë Tad loon: Goo che no tolo fxeen ned. Huàa axta zinl ciuda Damasc. Tya ñee mèn co' ndxela's loo cón chenen cón ndxàal lìn.

¹¹ Per com le' xnii co' mbya'x loona mbli par mbyan' sieu daa, ÷lé'?, mèn co' nda nona mxen yan par mbe' mèn daa axta mzin daa ciuda Damasc.

¹² Le'n ciuda Damasc ngo thib mbi' co' ngro' lèe Anani. Mbi'a thidtene indlá'ya'de no altant ndyoo mbi' par ndyubdi's mbi' loo di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na' más póla. No ryete mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Damasc huenque' nda' cuent cón che'n mbi' co' lèe Anani. ¹³ Anani mbi'th co'te' nzon. Texal mzin Anani co'te' ngon, guneë Anani loon:

—Saul, co' ndxàc huesen por cón che'n Tad Jesucrist, lùu ndxe'sleque' hui' tedib vez.

No leque hora ndxe'sleque' mbui'en tedib vez. ¹⁴ No guneë Anani loon:

—Diox co' nac Diox xudgool na' mblo' xà'l no mcui Diox lùu ndoore' gáal lùu loo izlyo' par nonl no par ta'l cuent cón nac co' nee lezo' Diox no par hui'l loo mbi' co' nac mbi' nali no co' nac mbi' nambii, no par gònl di's co' ryo' rope' mbi' co' nac mbi' nali no mbi' nambii. ¹⁵ Pues, lùu ya toodi's cón che'n mbi' nali no mbi' nambii loo mèn dib athu loo izlyo'. No ta'l cuent co' gunèel no co' mbini loo mèn. ¹⁶ No nalle', ÷chonon be' ndoo len'l? Goo too no gòc bautizar. No gòp yalxla's loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist par tyon' xquin lùu no xtol lùu co' mcua'n lùu.

Pab ngue ta' cuent loo mèn co' nguátbèe xá mod mte'l Tad Jesucrist Pab loo mèn co' inacte mèn nación Israel.

¹⁷ Tolo tan cuent loo gu', ne: Co'se' mberen, ndyalen par ciuda Jerusalén tedib vez, nguan le'n templ par ngua rezen Diox. Láth ngue bezen Diox, mxo'f loo thib con' loon. ¹⁸ Ale mxaquen guneë Tad Jesús

loon: Sirs, sir, bli purad. Gro' le'n ciuda Jerusalén, Saul. Tac mèn ciuda Jerusalén ndxè' ne'lìde cas lùu loo co' gabl loo mèn cón chenen. ¹⁹ Sya, ndxaben loo Tad: Tad, mèn ciuda Jerusalén naneë le' daa ndyee ryete lugar co'te' ndub sinagoge mèn. No ndyee mèn co' ndxela's loo di's ndac che'n U' par nque'en mèn lezi'f co'te' nac làaz mèn. No mduben yan, mtinen mèn, ne. ²⁰ No co'se' mbeth mèn Esteb co' ngòc mbi' co' mblo yalbàn cón che'n U', daa, ne, mqultàa no mèna tya. No thidte ngòc daa con mèn co' mbeth Esteb. No axta mqenapen xab mèn co' mbeth Steb tya. ²¹ Per Tad Jesús guneë loon: Huàa. Tac daa ñibe' lool par yal tith loo mèn co' inacte mèn nación Israel.

Comandant mqenap Pab ndxep huiz.

²² Axta co'se' gunii Pab di'sa, be' xèe ngure mèn. Per ngoloa, mtlo mèna, ngrozèe mèna. Ndxab mèna loo comandant:

—Fcàa mbi' ba'. Beth. Ya indlyaste nu' tolo hui' nu' loo mbi'.

²³ No texal mbez yèe mèna cabii, tataa ndyen mèn xab mèn. Ngobii mèn xab mèn loo mbii. No ndyen mèn yòo ya's. Ngobii mèn yòo ya's loo mbii tant nda' xyan lezo' mèn ñèe mèn Pab. ²⁴ Le' comandant na, mnibe' loo solndad par mbe' solndad Pab le'n cuartel. No mnibe' comandant tin solndad Pab par ta' Pab cuent chonon susque' nazab mbez yèe mèn cón che'n Pab. ²⁵ Per co'se' ngolole' mtedó' solndad Pab par ta' solndad che'n Pab no tin solndad Pab, Pab ndxab loo mbi' co' nac capitán co' ñibe' loo solndad hora:

—÷Ché' ndxàp gu' derech tin gu' daa, daa co' nac thib mbi' che'n làaz mèn ciuda Rom? No más de cona, ne' ne' tar tub rez gu' cón chenen no ÷ale sangzi'f ndlyas' gu' tin gu' daa, cà'?

²⁶ Co'se' mbini capitán tataa ndxab Pab, yende izlyo', ngua ta' capitán cuenta loo comandant. Ndxab capitán loo comandant:

—Comandant, anderhuen U'. Hui' cón ngue li U'. Mbi' co' mnibe' U' loo nu' tin nu', mbi'a nac mbi' gulàaz mèn ciuda Rom.

²⁷ Sya, ngua comandant co'te' nzo Pab. Mnibdi's comandant loo Pab. Ndxab comandant:

—÷Ché', lìcque', nac lùu mbi' gulàaz mèn ciuda Rom, cà'?

Pab mcàb. Ndxab Pab loo comandant:

—Aa. Nac daa mèn gulàaz mèn ciuda Rom, pues.

²⁸ Sya, ndxab comandant loo Pab.

—Daa, ne, nac mèn gulàaz mèn ciuda Rom. Per anze'f thib tmi mdixen par ngòc daa mèn gulàaz mèn ciuda Rom.

Pab ndxab loo comandant:

—Per daa nac mèn gulàazpe' mèn ciuda Rom tac xuden nac mèn gulàaz mèn ciuda Rom.

²⁹ Co'se' mbin rye mèn di's co' mda' Pab cuent, mblá' mèn Pab. No axta yub comandant mblá' Pab co'se' non comandant le' Pab nac mbi' gulàaz mèn ciuda Rom. No más de cona, anze'f mzyeb comandant por mbli comandant mandad mtedó' solndad Pab par tin solndad Pab.

Pab mdoo loo mêngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel.

³⁰ Co'se' ngo nì izlyo' tedib huiz co' nde nque, anze'f mquin comandant gòn comandant chonon susque' ngue quexu' ngue que' fals mèn nación Israel Pab. Mnibe' comandant xac solndad caden co' natedó' Pab. No mnibe' comandant queltàa rye nguley' co' más ñibe' loo rye nguley', no queltàa rye mêngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Sya, mnibe' comandant loo solndad co' solndad Pab lezi'f par ye'th Pab loo mèn par tyub rez cón che'n Pab loo mèn.

23

¹ Pab xèe mbui' loo rye mêngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel. Ndxab Pab loo mèn:

—Gu' co' nac mèn huesen no co' nac mèn xtàan co' nac mèn gulàaz daa, tan cuent loo gu' anon ndoo xènen huenque' mden'en le'n lezon no huenque' ngo lezon loo cón che'n Diox.

² Sya, mbi' co' lèe Anani, co' más ñibe' loo rye nguley' tiempa, mnibe' loo mèn co' nziri' gax loo Pab par quis mèn ro Pab. No ale mdi's mèn ro Pab. ³ Per Pab mcàb. Ndxab Pab loo Anani:

—Diox li par teti Diox lùu, ne, lùu co' ntembi ro no co' ntembi xti's loo mèn. ¿Ché', llicque', ngue tub rezl cón chenen xalque' ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo xudgool na', cà'? Yende xàa. Chele' lùu ingue lide xal ñibe' di's co' ndub loo ley, ¿chonon mnibe'l loo mèn mdi's mèn ron, sya?

⁴ Per mèn co' nziri' tya ndxab loo Pab:

—¿Ché' tatua' mod nazab ñii yèel no ñii tiil jef co' más ñibe' loo nguley' co' nxo'f zin' cón che'n Diox, cà'?

⁵ Pab ndxab loo mèn:

—Gu', co' nac mèn gulàazen, bli gu' dispensar co' ndxaben loo mbi' ba' tac ne'needen ché' nac mbi' ba' jef co' más ñibe' loo rye nguley'. Llicque' xal nee gu' ba' le' loo libr co' nac xti's Diox mbez: Ne'ñii yèedel no ne'ñii tiidel cón che'n thib mbi' co' ñibe' loo mèn nacionpe' lùu.

⁶ Syare' mda' Pab cuent le' mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn

nación Israel nac chop ned. Thib ned mèn nqueltàa no mèn co' nac mèn xley' saduce. Le' tedib ned mèn na, nac mèn co' nqueltàa no mèn xley' farise. Syare', cabii ndxab Pab loo mèn:

—Gu', co' nac mèn gulàazen no mèn xtàan, daa, ne, nac mèn xley' farise. Niin con' ndxè' loo gu' tac nac daa mèn co' nde liz mèn xley' farise. No ndub rez gu' cón chenen tac daa ndxela'sque' no ndub quee lezon le' mèn nguth ryo xban.

⁷ Co'se' ndxab Pab di'sa loo mèn co' mqueltàaa, mèn xley' farise no mèn xley' saduce mto mdoodi's, no leque mèn mbyoo di's. Ale ngóc chop ned mèn loo Pab. ⁸ Tataa mod mbli Pab tac mèn xley' saduce ndxela's no mbez mèn xley' saduce ne'ryo xbante mèn nguth ne' ne' yen chol angl. No ne' ne' yen chol xpìi. Per mèn xley' farise ndxela'sque' le' mèn nguth ryo xban, no nzoque' chol xpìi, no nzoque' chol angl. ⁹ Rye mèn ngrozèe nayi'. Látha, ngo too ndxep mèn co' ngóc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn lath mèn. Maistra nzo lad che'n mèn xley' farise. Ndxab maistr loo mèn co' mqueltàaa:

—Mbi' ba' tarte li nec thib con' ye'rsin', yey. Peser thib xpìi gunii loo mbi' o gunii thib angl loo mbi'. Ne'gacte na' ngolo ngola's loo Diox por cón che'n co' ngue li na' loo mbi' ba'.

¹⁰ No por tant ndxetoo di's lath mèn, axta comandant mzyeb. Tac ndli comandant xtùuz le' mèn tyen Pab no ched xà' mèn Pab tant nzi que di's mèn no tant nayi' mèn fièe mèn Pab. Por cona, mtel' comandant mandad par ye'th solndad par co' solndad Pab lath mèn par bere solndad, hue' solndad Pab par le'n cartel tedib vez.

¹¹ Per leque yál' co' nac che'n tedib huiz co' nde nquea, Tad Jesús mxo'f loo loo Pab co'te' mdát Pab. Ndxab Tad Jesús loo Pab:

—Ne'zyebtel, Pab. Blo valor lool. Tac texal ngòo valor lool guniil loo mèn ciuda Jerusalén trè' cón chenen, tatua'guè' ñiil cón chenen loo mèn ciuda Rom, ne.

Ndxep mèn ciuda Jerusalén mblo xnee no mcua'n mod par guth mèn Pab.

¹² Co'se' ngo nì izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mqueltàa ndxep mèn ciuda Jerusalén. Thidte ngóc mèn. No thidte mdoodi's mèn par guth mèn Pab. No axta mdoo lezo' mèn mde'th mèn lèe Diox por con' ye'rsin' co' li mèn. No ndxab mèn loo xtàa mèn ne' ne' yen cón hua mèn no ne' ne' yen cón gu mèn axtaque' ne' guth mèn Pab. ¹³ No masre' cho' mèn ngóc mèn co' mcàbgòn loo mèn co' ngóc xtàa mèn par guth mèn Pab. ¹⁴ Sya, mxen mèn ned. Ngua ta' mèn cuent loo jef co' más ñibe' loo nguley' no loo mêngool co' ñibe', no co' ndyoo

naa, no co' ndyoo ner loo mèn naciòn Israel. Ndxab mèna loo jef no loo mèngool:

—Nu' mde'th lèe Diox por con' co' li nu' ne'huade nu' nec thib con' no ne'gude nu' nec thib con' axtaque' ngolo gunee mbeth nu' Pab. ¹⁵ Per nalle', lya's nu' li gu' con' ndxè'. Thidte queltàa gu' con taamas mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel. Fcua'n gu' mod toodi's no gu' comandant par tyal comandant tel' comandant Pab loo gu' yé'. No bli gu' xal mèn co' ne'ñeede. No bli gu' xalque' mèn co' bere ndly'a's noo noo tub rez par ryal no gu' cón che'n Pab. Le' nu' na, gac nab par tau' nu' ned nde Pab par ya Pab looi ndoore' zin Pab loo gu'.

¹⁶ Per le'pe' ndoo thib mbyòo co' nac xgan' fta'n Pab co'te' mdoodi's mèna. Mbyòoa mbìn xal nac di's co' ngue toodi's mèna. Ngua mbyòo cuartel par ngua ta' mbyòo cuenta loo Pab. ¹⁷ Sya, ngurez Pab thib mbi' co' nac capitán co' ngue tee ta' vult le'n cuartel co'te' nzo Pab. Ndxab Pab loo capitán:

—Daa lyaz hue'l mbyòo ndxè' loo comandant tac mbyòo lya's ta' cuent ndxep di's loo comandant.

¹⁸ Mbe' capitán mbyòo loo comandant. Ndxab capitán loo comandant:

—Pab co' ngue lezi'f ngurez daa. Mna'b Pab loon le' daa gal no mbyòo chu'th ndxè' lool tac mbyòo ngue no ndxep di's co' lya's mbyòo ta' mbyòo cuent lool.

¹⁹ Mxen comandant ya' mbyòo chu'tha. Mbe' comandant mbyòo thib lad. Mnbidi's comandant loo mbyòo:

—¿Cón ndly'a'sl tyoodi's nol daa, ey?

²⁰ Ndxab mbyòo loo comandant:

—Lica, mèn ciuda Jerusalén thidte ngóc no thidte mdoodi's par tyoodi's no mèn U' yé' par ta' U' lugar ya lá' solndad Pab loo mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel. Mcua'n mèna mod xal mèn co' ne'ñeede par gac mèna xal mèn co' noo noo ndly'a's tub rez cón che'n Pab par ryal no mèn cón che'n Pab tedib vez. ²¹ Per ne'yila'ste U' cuent co' yi'th ta' mèna loo U'. Tac masre' cho' mèn co' nqueltàa no mèna nac mèn co' yo casloo loo ned par guth mèna Pab. No axta mde'th mèna lèe Diox por con' ye'rsin' co' li mèna ne' ne' hua mèna nec thib con' no ne' ne' gu' mèna nec thib con' axtaque' ñee mèna ngolo mbeth mèna Pab. No nalle' ante nzi bed mèna gòn mèna ñeene' cón gab U'.

²² Ngolo mda' mbyòo cuent loo comandant, gunii comandant Diox loo mbyòo. No mnibe' comandant loo mbyòo yende chó loo ta' mbyòo cuent cón che'n cuent co' mda' mbyòo loo comandant.

Comandant mtel' Pab loo thib gobernador co' lèe Fels.

²³ Comandant mbli mandad par ngua càa mèn chop capitán. No mnibe' comandant loo capitán par li capitán gac nab chop ayo solndad co' ndyee nii, no gac nab ayon psi' solndad co' nac caballer co' ndyub huay, no gac nab chop ayo solndad co' ndxòo ampurte lans ya' par ya rye solndada hor nguée guyé' yál' par yilá' rye solndada Pab axta ciuda Cesar yál'a. ²⁴ Más de cona, mbli comandant mandad par gac nab plá huay par tyub Pab huay. No mnibe' comandant loo capitán quenap capitán Pab par yende chó con' ryes gac loo Pab ned nda no solndad Pab axta zin no solndad Pab ciuda Cesar loo Fels co' nac gobernador. ²⁵ Mtel' comandant cart loo capitán par ta' capitán carta loo Fels co' nac gobernador. Loo carta mbez di's taandxè':

²⁶ —Daa, Claud Lis co' nac comandant co' ñibe' loo solndad ciuda Jerusalén, daa ngue nii Diox loo U', Tad Fels, U' co' nac gobernador. No leque tiemp ngue tan cuent loo U' cón ngóc ciuda Jerusalén ndxè' par ta' U' cuent cón ngóc. ²⁷ Mèn naciòn Israel co' nzo ban ciuda Jerusalén ndxè' mxen mbi' co' ngue tel'en loo U' ndxè' xal thib pres. No mbly'a's mèna nguth mèna mbi'. Per com le' daa mbìn no mdan cuent le' mbi' nac thib mbi' gulàaz che'n làaz mèn ciuda Rom, ¿lé'?, ngua non solndad daa par mblàan mbi' ndxè' la's ya' mèna. ²⁸ No com le' daa ndlyaz ñeen no tan cuent chonon susque' mquexu' mque' fals mèn mbi', mbeen mbi' loo rye mèngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn naciòn Israel par ta' mèna cuent loon chonon susque' mquexu' mque' fals mèna mbi'. ²⁹ No ale ante por indlide mbi' cas cón che'n ley co' nac xley' mèna mcàen mquexu' mque' fals mèn mbi'. Per mxaquen no mdan cuent yende chó cón che'n mèna par guth mèna mbi'. No ne' ne' que' mèna mbi' lezi'f. ³⁰ Ngolaa, mbinen le' mèn naciòn Israel thidte ngóc. No thidte gunii mèna par guth mèna mbi'. No mblo xnee mèna par guth mèna mbi'. Por cona, ngue tel'en mbi' loo U' nalle'. No leque tiemp, ndxaben loo mèna yi'th mèna loo U' par tub rez yub U' cón che'n mbi' ndxè' no cón che'n mèna. Con' ndxè'te nac di's co' ngue tel'en loo U' loo cart ndxè', Tad Fels. Zyál' na' yé' huize'.

³¹ Sya, mxen solndad ned. Nda no solndad Pab xalque' mnibe' comandant loo capitán leque yál'a axta mzin solndad con Pab ciuda Antípatris. ³² Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mbere solndad co' ndyee nii ciuda Antípatris, ndye'th solndada par ciuda Jerusalén co'te' ndub cuartel. Le' solndad co' nac caballer co' ndyub huay na, tolo mdoo ned con Pab. ³³ Texal mzin

solndad con Pab ciuda Cesar co'te' nac palas che'n gobiern, ngua ta' capitán cart loo Fels co' nac gobernador. No mtan' capitán Pab loo Fels, ne. ³⁴ Co'se' ngolo mblab Fels co' nac gobernador cart, mnibdi's Fels loo Pab. Ndxab Fels loo Pab:

—Pá mèn lùu, Pab?

Co'se' mbin gobernador le' Pab nac mèn gulàaz cilis, ³⁵ ndxab gobernador loo Pab:

—Co'se' yi'th mèn co' ngue quexù' ngue que' fals lùu, gònen cón che'nl.

Ngoloa, mnibe' gobernador loo capitán co' nquenap gobernador quenap solndad Pab le'n thib cuart co'te' ngóc palas che'n Herod.

24

Pab mdub razon che'n Pab loo Fels co' ngóc gobernador.

¹ Co'se' ngolo nguri'th gay' huiz mzin Pab loo gobernador Fels ciuda Cesar, mzin leque Anani co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' ciuda Cesar con ndxep mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mēn nación Israel no con thib mbi' co' lēe Tert co' nteri'th di's che'n mēn. Rye mēna ngōo loo gobernador par quexù' que' fals mēna Pab. ² Co'se' ndye'th no solndad Pab loo Fels co' nac gobernador, mtlo Tert, mquexù' mque' fals Tert Pab loo gobernador. Ndxab Tert loo gobernador:

—Diox quix U', Tad gobernador, nase huen nzo lezo' mēn. Yende di's yende cuent. No ryete con' huenque' ndxác loo nu' le'n huiz ndxè' por anze'f ndxác U' ñibe' U' loo nu'. ³ Ryete con' xal ñibe' U' loo nu' par li nu', ndyac lezo' nu' ndli nu' co' ñibe' U' dib anax le'n nación nu', Tad Fels, U' co' nac gobernador ndac tin' loo nu'. No Diox quix non U', Tad Fels, tac ndli U' ryethe con' ndac co' ndli U' loo nu'. ⁴ Per nalle', par ne'tolode teche nu' tiemp loo U', ña'ben loo U' ñeene' ché' ta' U' lugar gòn U' ndxep cuent co' tyoodizen loo U' setilte. ⁵ Nu' ndxòn no nda' nu' cuent le' mbi' ba' nac xal thib yiz co' nde be tee rye lugar. No ndli mbi' ba' ndxác chop ned mēn co' nac mēn nación Israel rye lugar. No nac mbi' thib jef che'n xley' mēn co' mbez mēn nac xley' nazaren. ⁶ No axtaque' mbli mbi' par mte zab mbi' le'n templ nu'. Por cona, mbli mxen nu' mbi' par mblyas nu' ndub rez nu' cón che'n mbi' xalque' ñibe' ley che'n xley' nu' loo nu'. ⁷ Per ndoole' comandant co' lēe Lis tee yòo xi'tha. No ale mteche yēe comandant mbi' ba' loo nu'. ⁸ No gunee comandant loo nu' le' mēn co' lya's tub rez cón che'n mbi' más huen ndxáalque' yi'th mēna loo U' par tub rez yub U' cón che'n mbi'. No nalle' nzoque' mod nibdi's yub U' loo mbi' par ta' U' cuent ñeene' ché', licque', nac co' mquexù' mque' fals nu' mbi'.

⁹ Ndoole' rye mēn nación Israel co' ngure no Tert no co' mqueltāa con Tert ndxab loo gobernador:

—Licque' nac rye di's co' ngue ta' Tert cuent loo gobernador. ¹⁰ Sya, mbli gobernador thib señ loo Pab par tlo Pab, tub Pab razon che'n Pab loo gobernador. Ndxab Pab loo gobernador:

—Axta gust nda' lezon tuben razon cón chenen loo U', Tad gobernador, tac daa nanee le' U' nac thib justis loo nación nu' co' ndxác le' lín' ndub par ndub rez U' cón che'n mēn nación nu'. ¹¹ Com le' daa nanee nzoque' mod li la's U', nalze pente ngolo si' fchop huiz mzin daa ciuda Jerusalén par nguan templ par ngua tub xiben no ngua cò'en yéquen loo Diox xalque' nac mod che'n mēn nación Israel. ¹² Per yende chó mēn mqueltāa no daa par ndoodizen con mēna par nglin ngátbēe mēna. Ne' ne' yen chó mēn ngnēe daa le' daa mbli par nguátbēe mēn le'n templ o mbli par ngo too ngóc nguàal di's le'n templ. Ne' ne' ngnēe mēn daa le' daa ngua le'n sinagog mēna par mbli ngo too ngóc nguàal di's tya, ne. Ne' ne' ngnēe mēn daa le' daa ngua par nguátbēe mēn co' nzi tee call le'n ciuda Jerusalén. ¹³ Mēn co' nziri' loo U' ba' yende mod ta' cuent co' licque' loo U' cón che'n con' co' ngue quexù' ngue que' fals mēn daa. ¹⁴ Per part cón chenen con' co', licque', ndlin, daa gól roi loo U' le' daa ndli sirv loo Diox co' nac Diox xudgool daa. No ndlina xalque' ñibe' thib mod cub co' mbez mēn ba' nac thib ley' cub. Tac ndxelazquen xal nac di's co' mque' mēn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's. ¹⁵ No ndub queeque' lezon loo Diox xalque' ndub quee lezo' mēna loo diox, co' nee di's, ndub quee lezo' mēn le' mēn co' nguth ryo xban, que nac mēna mēn ndac, no que nac mēna mēn ye'rsin'. ¹⁶ Cona, leque daa ndli purad par yende cón tolo ten'en le'n lezon co' nac cón che'n xtol daa loo Diox no loo mēn hues xtāa daa.

¹⁷ Co'se' ngolo nguri'th ndxep lín' co' ngolo mque tee'en chol liz mēn no làaz mēn, mberen, ndyalen par ned làazpe'en tedib vez par tan gòn no par tan ofrend co' ngue tan loo Diox. ¹⁸ Con'a ngue lín le'n templ che'n Diox co'se' gunēe ndxep mēn nación Israel, co' nzo ban par ned làaz mēn asia, daa le'n templ. Tac le'pe' mzin huiz co' mdyaa huiz par ngua lín ryethe con' co' mcàbgònēn loo Diox lín. Per co'se' mbli con'a, ne'nga noden huax mēn le'n templ no ne' ne' nglin par ngátbēe ndxep mēn con daa le'n templ. Pues, mēn co' mquexù' mque' fals daa nac mēn nación Israel co' nzo ban làaz mēn asia. ¹⁹ Mēna ndxàal yi'th loo U' trè' par quexù' que' fals mēna daa chele' mēna ndxáp razon par quexù' que' fals mēna daa. ²⁰ No chele' mēna ne'yi'thte, ñee mēn co' nziri' loo U'

ba' ñeene' ché' nzo chó xquin no xtol daa mcuanen co'se' mdoon loo mèn co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel pezea. ²¹ O ¿ne'stolque' ngue quexù' ngue que' fals mèn ba' daa por cabii ndxaben loo mèn co'se' ngòon làth mèn: Gu' ngue tub rez cón chenen nalze por ndxelazen le' mèn co' nguth ryo xban, cà'?

²² Co'se' mbín Fels co' nac gobernador di's co' ndxab Pab, no com le' Fels huen huen nda' cuent cón che'n mèn co' ndxela's loo xley' che'n Crist, ne'nda'de Fels lugar ndub rez Fels cón che'n mèn. Ndxab Fels loo mèn:

—Cued gu' ndxep huiz. Co'se' yì'th comandant Lis loon, sya, tolo li lazen cón che'n gu' ba'.

²³ Sya, mnibe' Fels loo capitán par quenap solndad Pab xal thib pres. No ta' solndad lugar que tee Pab le'n palas che'n Herod. No ta' solndad lugar loo chol mèn co' nac amiu Pab par yì'th too naa mèn Pab. No ta' solndad lugar loo mèn par li mèn mandad loo Pab.

²⁴ Co'se' más nda tee huiz, mzin Fels co' nac gobernador con Drusil co' nac sa'l Fels ciuda Cesar. Drusil, sa'l Fels, nac thib xa'got che'n mèn nación Israel. Mbli Fels co' nac gobernador mandad par ye'th Pab loo Fels par tyoodi's no Pab Fels cón che'n yalndxela's che'n Jesucrist. ²⁵ Per co'se' mtlo Pab, mdoodi's Pab cón che'n xá mod ndxàal que tee ban li mèn, no xá mod ndxàal leque mèn li par gáp lezo' mèn par ne'telode cua'n mèn xquin mèn, no cón che'n xá mod gâca loo mèn co'se' tub rez Diox cón che'n mèn, anze'f mzyeb Fels. Sya, ndxab Fels loo Pab:

—Pab, fxen ned. Byâa. Co'se' nalath daa, beren, tel' chezen par tyoodi's na' tedib vez.

²⁶ Lomisque' ne, mdub quee lezo' Fels ta' Pab mase plâte tmi par la' Fels bii Pab. Por cona, seguid seguid mbez Fels Pab par ndyoodi's no Fels Pab. ²⁷ Chop lín' ngôca tataa loo Pab. Co'se' ngolo chop lín'a, ngro' Fels, mtelo Fels lín' co' ngôc Fels gobernador. Sya, ngôo tedib mbi' co' lée Pors Fest co' mcâaya' gobernador lugar che'n Fels. Per com le' Fels mblya's ngyan' bien Fels con mèn nación Israel, ¿lé'?, mtan' Fels Pab xal thib pres loo Pors Fest co' ngôc gobernador cub lugar che'n Fels.

25

Pab mdoo loo thib mbi' co' lée Fest co' ngôc gobernador cub.

¹ Mzin Fest ciuda Cesar par mdub Fest lugar che'n Fels par gâc Fest gobernador cub. Pente ndxác son huiz co' mtlo tyub ñibe' Fest, mxen Fest ned, nda Fest par ciuda Jerusalén. ² Per láth nzo Fest ciuda Jerusalén, ryete mèn co' nac jef co' más ñibe'

loo rye nguley', no ryete mêngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel ngua toodi's no Fest. No mda' mèn cuent loo Fest cón che'n Pab par mna'b mèn loo Fest li Fest justis cón che'n Pab. ³ Mna'b mèn loo Fest li Fest thib favor loo loo mèn par tel' Fest Pab ya Pab par ciuda Jerusalén. Per mod co' mdoodi's mèn no co' thidte ngôc mèn no mod co' mblo xnee mèn ngôc le' mèn mbli par ndxab mèn loo xtâa mèn li mèn mandad guth mèn Pab ned nde Pab ciuda Jerusalén. ⁴ Per Fest mcâb. Ndxab Fest loo mèn le' Pab nzo cuartel che'n solndad ciuda Cesar xal thib pres. No ndxab Fest le' Fest ngue li xtúuz ya Fest par ciuda Cesar le'n taaplá huiz, no tya tub rez Fest cón che'n Pab. ⁵ Ndxab Fest loo mèn, ne:

—Cona, ngue niin loo gu': Naquin ya gu' co' más ñibe' ciuda Cesar con daa. No chele' mbi' chó xtol no chó xquin mbi' mcua'n mbi', tya ndxàal tolo quexù' que' fals gu' mbi' loon. Le' sya, daa tub rez cón che'n mbi'.

⁶ Pente ngo Fest ciuda Jerusalén xon huiz o si' huiz no maste. Ngoloa, mbere Fest, ndyâa Fest par ciuda Cesar. Co'se' ngo nîi izlyo' tedib huiz co' nde nque, ngôo Fest oficin. Mdub Fest par tlo ñibe' Fest. Sya, mbli Fest mandad, ngua xi solndad Pab cuartel. ⁷ Co'se' ndye'th Pab, sangngôo Pab loo Fest. Le' mèn nación Israel co' nac mèn ciuda Jerusalén co' thidte mzin no Fest ciuda Cesar na, ngôo, ne, co'se' ngôo Pab loo Fest. Mtlo mèn, mqexù' mque' fals mèn Pab cón che'n huax con' co' nac con' ryes loo Fest. Per mastale' tataa mbli mèn, nec thib mod no nec tedib mod ne'ngro xo'fte nec thib con' co' nac licpe' co' mbez mèn par ngagaa Pab. ⁸ Sya, mtlo Pab, mdub Pab razon cón che'n Pab. Mbez Pab loo Fest:

—Yende chó con' ye'rsin' tarte lin. Ne' ne' tar lin par lin thib con' ye'rsin' loo ley co' nac xley' che'n mèn nación Israel. No ne' ne' tar lin nec thib con' ye'rsin' loo templ che'n Diox co' ndub le'n ciuda Jerusalén. Ne' ne' tar lin con' ye'rsin' loo mbi' co' nac gobiern loo mèn ciuda Rom.

⁹ Per com le' Fest mblya's ngyan' bien con mèn nación Israel, ¿lé'?, mnibdi's Fest loo Pab. Ndxab Fest:

—Pab, ¿ché' ndlya'sl ya na' ciuda Jerusalén par tub rezen cón che'n lyá, cà'?

¹⁰ Pab mcâb. Ndxab Pab loo Fest:

—Chele'i tatua' nac, más huen gan loo gobiern co' ndub ñibe' ciuda Rom. Tya, más huen ndxàal tyub rez cón chenen com le' lûu nda'que' cuent no nonque'l tarte lin nec thib con' ye'rsin' loo mèn co' nac mèn nación Israel ne' ne' tar guthen nec thib mèn. ¹¹ Chele' daa nguan thib xquin daa co' ndli par ndxàalque' gath daa, ingue cà di'sten

lool par gath daa. No yende chó mport nzo lezon par gath daa. Per chele' mēna ingue go xo'fte con' co' nac licpe' con' ye'rsin' co' ngue lin lool, yende chó derech ndxàp nec thib mēn no yende chó cón che'n mēn par ta'xù' mēn daa loo mēn naci6n Israel co' nzo ciuda Jerusalén. Cona, ña'ben di's lool, Fest, más huen tel' lùu daa loo gobiern co' ndub ciuda Rom par tub rez yub gobiern cón chenen.

¹² Per co'se' ngolo mdoodi's no Fest mēn co' thidte ñibe' con Fest, ndxab Fest loo Pab:

—Lùu mna'b di's loon más huen tub rez gobiern co' ndub ciuda Rom cón che'n'l. Pues, yal loo gobiern tya, xaa. Ngolo cuent.

Pab mdoo loo rey Agrip par mdub Pab razon che'n Pab loo rey Agrip.

¹³ Ndxàc plá huiz tataa ndxab Fest loo Pab, ngua rey Agrip con Bernis co' nac sa'l Agrip par ciuda Cesar par ngua nii Agrip Diox loo Fest liz Fest. ¹⁴ Láth ngo Agrip plá huiz le'n ciuda Cesar, mda' Fest cuent loo rey Agrip cón che'n Pab. Ndxab Fest loo rey Agrip:

—¿Xá neel, cara? Trè' nzo thib mbi' co' taate mtan' Fels. Ne'ntelode ndub rez Fels cón che'n mbi'. Mtan' Fels mbi' loo solndad xal thib pres. ¹⁵ No co'se' ngon plá huiz ciuda Jerusalén pezea, rye jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mēngool co' ñibe', no co' ndyoo naa, no co' ndyoo ner loo mēn naci6n Israel mqueltaa loon. Mda' mēna part loon le' daa li justis cón che'n mbi'. Mna'b mēna di's loon quexù'en que' falsen mbi'. ¹⁶ Per daa mcàb loo mēna le' ley che'n gobiern ciuda Rom inda'de lugar par guthxù' mēn nec thib mēn chele' cón che'n mēn tarte tyub rez loo thib no loo tedib mēn par càb mēn no par tub mēn razon loo mēn co' ngue quexù' ngue que' fals mēna. ¹⁷ Cona, co'se' mbi'th rye mēna loon trè', luega tedib huiza ngòon oficin daa par mduben co'te' ñibe'en. Mblin mandad ngua xi solndad mbi' par ndye'th mbi' loon. ¹⁸ Per rye mēn co' ngo loon par quexù' que' fals mēn mbi' loon, ne'ngol'te mēna arid di's loon xal mblin xtùuz li mēn par tub rezen cón che'n mbi'. ¹⁹ Angoluxte nac di's co' nda' mēna cuent loon cón che'n mbi' le' con' co' mblin mbi' nac cón che'n xley' mēn naci6n Israel. No naca cón che'n thib mbi' co' lēe Jesús co' nguth. No nde'th mbi' loo mēn le' mbi' co' lēe Jesús nabanque'.

²⁰ Per com le' daa ne'neede cón lin con mbi' co' nac cón che'n mbi' co' lēe Pab, ¿lé'?, mnib-dizen loo mbi' ché' ndlya's mbi' ya mbi' ciuda Jerusalén par tyub rez cón che'n co' ndxàc loo mbi' ciuda Jerusalén. ²¹ Per ale ndxe'leque', mcàb mbi' loon más huen ya mbi' loo rey Agust co' nac gobiern co' ndub ciuda Rom. Sya, mnibe'en loo solndad tolo quenap solndad Pab le'n cuartel xal pres axta ta'i lugar loon par tel'en Pab loo rey Agust xal ndlya's Pab.

²² Sya, ndxab rey Agrip loo Fest:

—Daa, ne, ndlyaz gòn cón che'n mbi', cara, ñeene' xal nac cuent co' ta' mbi' loon.

Sya, mcàb Fest. Ndxab Fest loo rey Agrip:

—Neeca. Chele' lùu ndlya's gòn cón che'n mbi', lueg yé' lin mandad ryo' mbi' cuartel. No gaben loo mbi' ta' mbi' cuent lool.

—Neeca, ndxab rey Agrip.

²³ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, no co'se' mzin rey Agrip ryop Bernis co' nac sa'l rey, anze'f ndye's rey Agrip con Bernis mzin xa' no ngòo xa' le'n sal liz Fest con mēn co' nac general no con mēn roo no mēn xēn che'n ciuda Cesar. Le Fest na, mtel' solndad par ngua xi solndad Pab. ²⁴ Sya, ndxab Fest loo rey Agrip:

—Tad rey Agrip, no rye gu' mēn ciuda Cesar co' nziri' trè' con nu', trè' lu'en mbi' ndxè' loo gu'. Cón che'n mbi' ndxè' nac co' mdan cuent loo gu' pezea le' huax mēn naci6n Israel mda' cuent contra mbi' ndxè' loon. Le'le' mda' mēn naci6n Israel co' nzo ban le'n ciuda Jerusalén cuent loon. No le'le' mda' mēn naci6n Israel co' nzo ban ciuda Cesar ndxè' cuent loon, ne. No imbe see teede lezo' mēn. Mbez mēn loon ndxàalque' gath mbi'. ²⁵ Per part cón chenen, ndyaquen yende cón tar li mbi' par ndxàalque' gath mbi'. No com le' mbi' yub mna'b di's loon par más huen ya mbi' loo Agust co' nac gobiern co' ndub ñibe' ciuda Rom par tub rez yub Agust cón che'n mbi', nquin tel'en mbi', ndyaquen. ²⁶ Per yende chó con' ndli precis loon par ndoo lite que'en thib cart cón che'n mbi' loo Tad daa, Agust. Cona, más huen mblin mandad ndye'th mbi' loo gu' no más nquin ndlyazen, rey Agrip, gòn U' cón che'n mbi' par ñibdi's U' co' huenleque' loo mbi' par tataa mod más ndoo lite que'en ye's cón che'n mbi' loo Tad Agust daa co' nac gobiern co' ndub ciuda Rom. ²⁷ Ndyaquen ihuente nac co' lin par tel'en thib mbi' co' nac thib pres chele' daa ne'tel'te di's loo Tad daa, Agust, cón che'n xá mod ngue quexù' ngue que' fals mēn cón che'n mbi' co' nac thib pres. Cona, ndlyazen más ndoo lite tel'en ye's cón che'n mbi' ndxè' loo Tad daa, Agust.

26

Pab ngue tub razon che'n Pab loo rey Agrip.

¹ Sya, ndxab rey Agrip loo Pab:

—Pab, fta' cuent cón che'n'l loon.

Sya, ngòo Pab loo rey Agrip. Gunii Pab Diox loo rey Agrip no loo taamas mēn co' ngo no rey Agrip. Mfio Pab, mdoodi's Pab taandxè':

² —Anze'f huen nzo lezon no axta gust nda' lezon por mda' U' lugar loon tood-izen loo U', rey Agrip, par tuben razon cón

chenen cón che'n ryethe con' co' mquexù' mque' fals mèn naciòn Israel daa le'n tiemp co' nde teele' ndrith'. ³ Más de cona, ndyac lezon tac U' nda'que' cuent no nonque' U' xal nac costumbr co' mbed no nu', nu' co' nac mèn naciòn Israel, no cón che'n di's co' ndxetoo làth nu'. Con'a, ndlyazen no ña'ben loo U' ta' U' nza U' par gòn U' di's co' toodizen loo U' nalle'.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip xá mod ngòc Pab ndoore' yila's Pab loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist.

⁴ Ryete mèn naciòn Israel naneeque' no nda' mèn cuent xá mod ngòc daa no xá mod mque tee banen làth mèn làaz daa no le'n ciuda Jerusalén anon mtlo mdoo xènen. ⁵ Rye mèn co' nziri' loo U' ba' non no nda' mèn cuent cón chenen. No nzoque' mod co' xo'f mèn no ta' mèn cuent cón chenen chele' mèn ba' ndlyas le' daa ndaque' cuent anon ndoo roo'en no ndoo xènen nac daa thib mèn xley' farise co' nac thib ley' co' más ñibe' yèe loo mèn li mèn xalque' ñibe' xley' nu' loo nu' par li nu'. ⁶ No nalle' mqueltàa mèn ba' loo U' par tub rez U' cón chenen por ante thib con' no maste co' nac co' ndub quee lezon le' Diox co' xban mèn nguth xalque' gunii Diox a no mcàbgòn Diox loo mêngool co' ngòc xudgool nu' póla. ⁷ Ryete si' fchop ned mèn co' mche's bin co' nac mèn naciòn Israel nalle' nzi bed par tyaa no gàcque' con' co' mcàbgòn Diox. Por cona, ze no yál' ndyub xib mèn no ncòo' mèn yéc mèn loo Diox. No ndli mèn sirv loo Diox ze no yál'. No ante por cón che'n leque con'a ngue quexù' ngue que' fals mèn naciòn Israel daa nalle', Tad rey Agrip. ¿Xá nee U'? ¿Ché' lé' nac co' ngue li no mèn naciòn Israel daa, cà? ⁸ No ¿ché', licque', por derech, indxela'ste U' le' Diox co' xban mèn nguth, cà? Pà ne'yila'ste U'i, ¿lé'? Ndxela'sque' U'i.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip xá mod mque tee ndub ngu's Pab mèn co' ngola's loo Crist thib cua'a.

⁹ Per ndoore' yilazen loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist mxaquen mbilin con' huen co'se' mbilin con' ye'rsin' loo mèn co' ngola's no co' mqueltàa loo cón che'n Jesucrist co' ngòc mbi' che'n yèe Nazaret. ¹⁰ No tataagué' mbilin con' mèn co' ndxela's loo Jesucrist le'n ciuda Jerusalén. Ale axta mna'ben ord loo mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' par mblon huax mèn co' ngola's loo Jesús lezi'f. No co'se' mdoo lezo' mèn guth mèn mèn co' ndxela'sa, daa, ne, thidte ngòc con' mèn. No ale mdyac lezon mbeth mèn mèn. ¹¹ Huax vez mteitiin mèn axta mod co' mblyazen par ñeen ñeene' ché' tlin gan par ncá di's mèn cón che'n mod xal ndxela's mèn cón che'n Jesús. Mblin con'a rye lugar co'te' ngue no mèn sinagog

mèn. No anze'f ngocloo tìn'en con' mèn axtaque' mque tee mdub ngu'sen mèn le'n huax ciuda co' nac làaz mèn tith.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip cón che'n xá mod ngulàa yéc no ngulàa lezo' Pab par ngòc Pab mèn co' ngòc loo cón che'n Tad Jesús. (Hch. 9.1-19; 22.6-16)

¹² No par tolo lin leque con' ye'rsin'a, nguan axta ciuda Damasc con ye's co' nac ord co' mda' no co' mnibe' mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley' loon. ¹³ Per co'se' mdoon ned ndan par ciuda Damasc, con hor rol huiz, Tad rey, gunèen mbya'x thib xni co' ngulàa loo bé' co' mtenii más leque huiz loon no loo mèn co' ngua non. ¹⁴ Leque hora, ryete nu' ngulàa loo yòo. No mbinen thib di's co' mbyèn loo mbii loon co' gunii loon xal nac di'stèe co' ndyoodi's mèn naciòn Israel. Gunee di'sa loon: Saul, Saul, ¿chonon ngue tee ndub ngu'sl daa, à', ey? Leque lùu ngue tehuí' ladl con con' ye'rsin' co' ngue lil loo mèn. Ndlila xal ndli ngon co'se' nque' ngon patad loo punt yaarocho co' nguid mèn ladl ngon co'se' ntezeb mèn ngon. ¹⁵ Sya, ndxaben: ¿Chó nac lùu, Tad? Tad gunee loon: Daa nac leque yub Jesús co' ngue tee ndub ngu'sl. ¹⁶ Per nalle', goo che no goo too. Daa mxyo'f loo lool taandxè' mod par xo'fzin' zin' cón chenen no par ta'l cuent loo mèn cón che'n con' co' gunèel no cón che'n con' co' ndxàc lool nalle' no con' co' lu'en lool yiloo. ¹⁷ Na li par lyá'l la's ya' mèn naciòn Israel. No lin par lyá'l la's ya' mèn tith co' inacte mèn naciòn Israel. No nalle' na ñibe' lool par ya lol yalbàn loo mèn. ¹⁸ Ñibe'en yal loo mèn, Saul, par lil tyub xni yéc mèn no tyub xni lezo' mèn loo cón che'n Diox par ya ne'tolode que tee ban mèn loo con' ye'rsin' co' nac xal co'se' nzi tee mèn loo yal'cuau. Per ndxe'leque', que tee ban li mèn loo con' ndac xal co'se' ndyee mèn loo xni huiz. No lomisque' ne, lin par ya lu'l loo mèn par ne'tolode que tee li mèn con' co' nac co' ñibe' Mebizya loo mèn no par, ndxe'leque', más huen que tee li mèn con' ndac no yòo mèn loo cón che'n Diox. No lil par yila's mèn loon, daa co' nac Jesús. No lil par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par tataa mod tyon' xtol mèn no xquin mèn. No lil par que no mèn no par yan' no mèn con' co' ngro' lezo' Diox ta'la's Diox cáa mèn, mèn co' mbli Diox par ngro xá' mèn loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèn che'npe' Diox.

Pab ngue ta' cuent loo rey Agrip le' Pab ndubdi's di's co' mbin Pab co'se' mxyo'f loo Tad Jesús loo Pab.

¹⁹ Cona, ngue niin loo U', Tad rey Agrip: Ne'ngàcte daa mèn co' ne'ndubdi'ste di's co' gunii Tad Jesús loon, di's co' mbyèn loo bé' loo mbii loon. ²⁰ Ndxle'leque', ngua tethen no ngua lon yalbàn cón che'n di's

ndac che'n Diox nerleque' loo mèn ciuda Damasc. Ngoloa, nguan loo mèn ciuda Jerusalén. Ngoloa, nguan loo mèn par ned le'n rye yèezya' co' nac làaz che'n mèn jude par ngua lon yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn par neda, ne. No nguan loo mèn co' inacte mèn nación Israel chol lugar. Mbezen loo rye mèn ndxàal lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn no zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox. No mnibe'en loo mèn lu' mèn thib mod ndac loo taamas mèn le' mèn, licque', ngulàa yéc no ngulàa lezo' mèn no mzye' mod co' ndxàp mèn loo Diox. ²¹ Ale con'ate mbli mxen mèn nación Israel daa le'n templ no mblyas' mèn guth mèn daa, Tad rey Agrip. ²² Per Tad Diox ndlyath noque' daa. Ne'ngl'ya'de Tad Diox daa. Thidteneque' mbli nèn daa axta huiza no axta huiz nalze loo cón che'n Diox. Ngon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo chol mèn, que naca loo mèn be'the, que naca loo mèn co' nde'f di's nac mèn de razon. Thidtene tarte tan cuent co' nac tedib cuent xà' loo di's co' nac di's co' mde'th mèn, mèn co' mde'th di's co' ndxàp Diox no co' nac di's co' mde'th Moisés cón che'n con' co' gac yiloo, co' nee di's, con' co' ndxàc nalle'. ²³ Con' co' ndxàc nalle' nee di's le' Crist mquinque' mxactii. No co'se' ngolo nguth Crist, Crist ngòc nerleque' xa' co' ngro xban làth mèn nguth. Tataa ngòca loo Crist par ndli Crist ndxòn mèn cón che'n di's ndac co' ndli ndyub xnii yéc mèn no ndyub xnii lezo' mèn, que naca loo mèn nación Israel co' nac mèn gulàaz daa, que naca loo mèn co' inacte mèn nación Israel.

Pab mdoo lezo' li Pab gan gac nado' rey Agrip par tyal rey Agrip yila's rey Agrip loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

²⁴ Co'se' ngolo tataa ndxab Pab no mdub Pab razon che'n Pab loo rey Agrip, cabii ngrozée Fest. Ndxab Fest loo Pab:

—Por tant mblii stud, Pab, axta nquée mbii yécl, ndyaquen.

²⁵ Pab mcàb loo Fest. Ndxab Pab:

—Tyè', Tad Fest. Inquéede mbii yéquen. Ndxé'leque', mbezen con' co' nac razon loo gu'. No mbezen con' co' nac lice'p' loo gu'. ²⁶ Rey Agrip ndub go'. Rey Agrip nda' cuent no nanee rey Agrip ryete con' co' ndxàc cón che'n Tad Jesucrist nalle'. Por cona, dibaxla's ndyoodizen no ngue tan cuent ndxé' loo rey Agrip tac naneepe'en le' rey Agrip non cón che'n ryethe con' co' ndxàc nalle' cón che'n Jesucrist. Con' co' ndxàc nalle' co' nac cón che'n Jesucrist inacte con' co' nzo casloo thib lugar co'te' ne'yú'da loo mèn. Ndxé'leque', loo xnaa ndxàc ryethe con'a loo mèn. ²⁷ Sya, mbere Pab. Mnbidi's Pab loo rey Agrip. Ndxab Pab:

—¿Ché' ndxela's U', Tad rey Agrip, di's co' mde'th mèn, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, à'? Aa. Neequen le' U' ndxela'sque' xal ndxab mèn.

²⁸ Sya, ndxab rey Agrip loo Pab:

—¡Jaa! ¿Máa yob yécl, Pab? ¿Ché' ndlyas'l setilte lil gan yilazen xalte mbezl ba' par yilazen loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist, cà'? Yende xaa.

²⁹ Pab mcàb. Ndxab Pab loo rey Agrip:

—Yende cón lii, Tad rey Agrip, que naca yila's U' xalte ndyoodizen nalle' o que naca yila's U' más yé' huize', conse' yila's U'. No, oj, li Diox iante U' yila's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. Ndxé'leque', li Diox le' ryete mèn co' nzi yón cuent co' ngue tan loo gu' nalle' gac mèn xal daa, co' nee di's, yila's mèn loo cón che'n Jesucrist. Per ne'gàte mèn mèn co' tyub dó' cadén nii no co' tyub dó' cadén ya' xal ndxàca loon trè'.

³⁰ Ngolo tataa ndxab Pab loo rye mèn, ngro' rey Agrip con Bernis co' nac sa'l rey Agrip. No ngro' gobernador Fest, ne, con ryete mèn co' nzi ndub. ³¹ Ryete mèn ngro' thib lad par tolo mdoodi's mèn cón che'n Pab. No mbez mèn loo xtàa mèn:

—Yende cón tar li mbi' co' ndli par naqinaque' gath mbi'. No axta ne' ne' indxàal tolo que' mbi' lezi'f.

³² Sya, ndxab Agrip loo Fest:

—Ngàcque' ngtelá'l mbi' pezea, Fest, chele' mbi' ne'ngna'bte di's lool par nga mbi' loo gobiern co' ndub ciuda Rom par tyub rez cón che'n mbi'.

27

Fest mnibe' loo capitán par ngua lá' solndad Pab loo gobiern co' ndub ciuda Rom.

¹ Co'se' mnibe' lezo' Fest con Agrip par tel' Fest ryop Agrip nu' ya nu' ciuda Rom co' nac làaz mèn ital, leque hora mnibe' Fest loo solndad ryo' Pab con taaplá pres par ta' solndad Pab con presa loo thib capitán co' lée Jul. Capitana ñibe' loo thib ayo solndad co' lée partid che'n rey Agust. ² Ngro' nu' ciuda Cesar. Ngòo nu' loo thib yòoyaa co' nac thib yòoyaa che'n mèn co' nzo ban thib puert co' nziri' ro nítto' co' lée Adramit. Yòoyaa le'pe' ryo' par xyo'f yòoyaa loo nítto' axta co'te' nziri' puert co' nac loo xyón mèn asia. Le'xque' huiza ngo no nu' thib mbi' co' lée Aristarc co' nac mbi' gulàaz mèn ciuda Tesalónica. Tesalónica nac thib ciuda co' ñibe' mèn yéezya' co' nac che'n làaz mèn macedon. ³ Tya mdoo nu' loo nít dib yál' axta ngo nù izlyo' tedib huiz co' nde nque. Mzin nu' puert co' lée Sidón. Tya mblyat lezo' Jul co' nac capitán gunée Jul Pab. Mbli' Jul ngro' Pab chu'th loo yòoyaa par ngua nee Pab máa mèn co' ndxàc amiu Pab no par li mèn cas Pab, ne. ⁴ Co'se' ngro' nu' puert che'n Sidón, mbri'th nu' thib lad co'te' nziri'

yòo biiz Chipr. Mbyan' yòo biiz Chipr lad rebes co'te nguri'th nu'. Tataa mbli nu' tac mbii mtau' loo nu' loo nít. Anze'f mdin mbii yòoyaa par ne'ngri'thte yòoyaa nu' thib lì. ⁵ Tya mcho' nu' nít par nguri'th nu' loo xyòn mèn che'n gulàaz mèn cilis no loo xyòn che'n gulàaz mèn pamfil axta mzin nu' thib ciuda co' lèe Mir co' nac thib ciuda co' ñibe' loo yèezya' che'n làaz mèn lis.

⁶ Ciuda Mira, tya mzyál' nu' thib yòoyaa co' nac che'n mèn ciuda Alejandri co' nda par nación Ital co'te' nac ciuda Rom. Mbli solndad par ngòo nu' loo yòoyaaa par tolo xyo'f nu' loo nítto' axta zin nu' co'te' nda nu'. ⁷ Huax huiz sau' sau' mxyo'f nu' loo nítto'. No amenti mzin nu' ro nítto' co'te' nziri' thib puert co' lèe Gnid. No com le' mbii be' mtau' loo nu' no be' mdin mbii yòoyaa nu', ¿lé'?, sangnguri'th nu' par ned sur co'te' nziri' tedib puert ro nítto' co' lèe Salmón. Tya mcho' nu' nít par mblo nu' vuilt loo nítto'. Angnzo ro yòo biiz co' nziri' le'n nítto' par ned sur co' lèe Cret. ⁸ Tya amenti mbere nu' tolo mxyo'f nu' loo nítto', nda nu' nzo ro yòo biiz co' lèe Cret, axta mzin nu' tedib puert co' nziri' ro nítto' co' lèe Buenos Puertos co' nziri' gaxte tee nziri' tedib yèez co' lèe Lase.

⁹ No por mtau' mbii loo yòoyaa loo nítto', ndoo ri'thle' huax huiz nzo'f nu' loo nítto'. No nde nxon', ndxàc con' ryes loo nu' par tolo xyo'f nu' loo nítto' tac casque' nde zin' gaxle' tiemp xil'. Tiempa anze'f thib mbii nxyo'f loo nítto'. No por con'a, ryes naca par xyo'f mèn loo nítto'. Por cona, ndxab Pab no mco'x Pab loo mèn co' ntetee yòoyaa loo nítto'. ¹⁰ Ndxab Pab loo mèn:

—Amiu, ñeen no nonen anze'f thib con' ryes gac loo na' loo nítto' ned nda na' chele' na' tolo xyo'f loo nítto' nda na'. No nonen no naneen nzo ryes dyep yòoyaa le'n nítto' no tataa mod lyux rye yó' co' nzo loo yòoyaa ndxè'. No axta na', ne, nzo ryes lyux loo yòoyaa. Chele' gu' ne'gònte ron, gaca loo na' chele' na' tolo xyo'f loo nítto' nda na'.

¹¹ Per capitán co' nda no solndada, más mbìn capitán ro mbi' co' nac xuan' yòoyaa no ro mbi' co' ñibe' loo mèn co' ntetee yòoyaa leque ngòn capitán ro Pab. Ale mbli xa' co' ndly'a's xa'. ¹² No com le' puerta ne'ñeede par yan' mèn no riid mèn tiemp xil' tya, ¿lé'?, ryete mèn mbli xtùuz más huen sangriid mèn par ñee mèn ñeene' ché' tli mèn gan zin mèn tedib puert co' nziri' ro nítto' co' lèe Fenis co' nac tedib puert che'n leque yòo biiz co' lèe Cret. Puerta nziri' gax cuat yí co' ntau' loo mbii. Yíia ntau' loo mbii no loo ol che'n nítto'. Ndxan' puerta par ned sur. No ro puert nítto'a ndxòo mèn con yòoyaa loo nít che'n puerta par ned sur no par ned ndlyen huiz. Puerta nziri' le'n nít co' nac yòo biiz par ned nort con ned ndlyen huiz.

Luc nda' cuent xá mod ngulàa thibyuuloo loo nítto'.

¹³ Ngoloo, mtlo xègà xègà mxyo'f mbii co' nde par ned sur. Mèn co' nzo le'n yòoyaaa mbli xtùuz nzoque' mod tolo xyo'f mèn loo nítto' par tolo tyee mèn ned nda mèn. Sya, mtetee mèn yòoyaa. Ngro' mèn loo yòo biiz Cret. Mxyo'f mèn loo nítto' xal nda ro yòo biiz Cret par ned mbix huiz. ¹⁴ Per ndxepete ndxàc ngro' nu' puert Buenos Puertos, ngro' thib mbiidó'. Mtlo mbii, mdin mbii yòoyaa. Mbiia mbez mèn lèe Mbii Noreste. ¹⁵ Ale mbe' mbii yòoyaa'. Com le' nu' ya ne'ntolode ngác nxyo'f loo nítto' por mtau' mbii loo yòoyaa, ale mblá' nu' mbe' mbii yòoyaa ned nda mbii. ¹⁶ Mtetee mbii yòoyaa nu'. Mzin nu' axta co'te' nziri' tedib yòo biiz chu'th le'n nítto' co' lèe Claud. Tyare' nguled ya ne'ntolode arid nguin mbii yòoyaa ndxep. Tya amenti mbli nu' gan mteche nu' yòoyaa chu'th co' ngue par xís yòoyaa par mblo nu' yòoyaa chu'tha le'n yòoyaa. ¹⁷ Ngolo mblo nu' yòoyaa chu'tha le'n yòoyaa, mch'i'x mèn cabl lad yòoyaa par msál' mèn yòoyaa par tataa mod ne'silte ol nít yòoyaa. Leque hora, co'se' gunèe mèn yamerle' riid yòoyaa co'te' ina'ste arid loo nít thib lugar co' lèe Sirt, co' lèe anze'f thib yux nziri' le'n nít, anze'f mzyeb mèn yicà' yòoyaa loo nít. Ale mblá' mèn mbe' mbii yòoyaa ned nda mbii. ¹⁸ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' nde nquea, tatabe' fuert ndoo yuu. No nzo'f mbii loo nít. Mtlo mèn, mblobii mèn yó' co' nzo le'n yòoyaa loo nítto' par xya'x yòoyaa ndxep par ne'dyepete yòoyaa le'n nítto'. ¹⁹ Co'se' ngo nii izlyo' tedib huiz co' ngòc mbyon huiz mdoo nu' loo nítto' desde co'se' mtlo mxyo'f mbii, mtlo nu', mblo' nu' ryethe con' co' nzo le'n yòoyaa. Mblobii nu' rye co' nzo le'n nítto'. ²⁰ No mqueltàa thidtene mcuau izlyo' le'n huax huiz tant ndoo yuu. Ne'ngàcte nghui' nu' loo huiz. No ne'ngàcte nghui' nu' loo mbyáaz loo bé'. Más de cona, anze'f nguin ol nítto' lad yòoyaa por tant thib mbii co' nxyo'f loo nítto'. Por lult, mbli nu' cuent ya ne'lyá'de nu' loo nítto'. Ya nu' looi loo nítto'.

²¹ No com le' nu' ne'nghuade dib lal ndxàc con' ryesa loo nu' loo nítto' loo yòoyaa, ¿lé'?, ngo too Pab loo mèn. Ndxab Pab:

—Amiu, más huen ngàca loo na' chele' gu' ngòn ron ne'nga riidte na' ned nziri' yòo biiz Cret par ne'ngàcte yalquì ndxè' no yaltii ndxè' loo na', ndyaquen. ²² Per nalle' na nii loo gu': Ne'zyebte gu'. No ne'tyoo xá'de lezo' gu'. Ndxè'leque', bli gu' par ye'th lezo' gu'. Tac mastale' ndxàc con' ndxè' loo na', nec thib na' ne'gathte. Aa guneei, mastale' lyux yòoyaa. ²³ Tac ná' xhuina mxyo'f loo thib angl che'n Diox, co' mtel' Diox mbi'th loon, daa co' nzo loo Diox, loo Diox co' ndlin sirv. ²⁴ Angl gunee loon:

—Ne'zyebtel, Pab. Lòu naquinque' ya too loo mbi' co' nac gobiern co' ndub ñibe' ciuda Rom. No por cón che'n'l, Diox telá'que' ryete gu' co' nzo loo yòoyaa par ne'gathte gu' loo nítto'.

²⁵ Por cona, ngue niin loo gu': Amiu, bli gu' par ye'th lezo' gu' tac daa ndxelaz loo Diox no ndxàpen yalxla's loo Diox le' Diox li gâcque' con'a loo na' xalque' gunee angl di'sa loon. ²⁶ No que nzo ne'ñee lezo' na', ryo' na' loo yòoyaa gaxte co'te' nziri' thib yòo biiz par xyo'f na' loo nítto' par ryo' na' loo yòo biiz.

²⁷ Co'se' ngolo chop sman mxyo'f nu' loo nít, ngro' zif nu' thib lugar loo nítto' co' lèe Adr tac mbe' mbii yòoyaa thib lad tedib lad. Co'se' nde yáal gulal yál', mda' mèn co' ntetee yòoyaa cuent le' yòoyaa nda yizi'fle' gax ro yòo biiz le'n nítto'. ²⁸ Tya mch'i'x mèn, co' ntetee yòoyaa loo nítto' par ñee mèn pló na's nzi nít par xàn' loo yòo. No co'se' mblo' xa' dó' co' mblâa xa' le'n nítto', pente nzi nít par xàn' loo yòo gal psi' pson metr no maste. Mdee nu' taandxep más delant. Tya mbere mèn co' ntetee yòoyaa, mblâa mèn dó' le'n nítto' tedib vez. Mch'i'x mèn nít par ñee mèn pló na's nít par xàn' loo yòo. Co'se' mblo' mèn dó' le'n nít, pente nzi nít loo yòo gal bgaz metr, no maste. ²⁹ No por mzyeb nu' yizi'f yòoyaa loo quèe, mblâa mèn co' ntetee yòoyaa thap ancl co' ngue par ned xís yòoyaa par ngo too yòoyaa loo nít. No nzi bed nu' no nxi lezo' nu' coyor yini' izlyo' no cón gâc loo nu'. ³⁰ Látha, mèn co' ntetee yòoyaa mbli xtúuz lyá' mèn loo yòoyaa, co' nee di's, xyon' mèn loo yòoyaa loo nítto'. No por cona, mblâa mèn yòoyaa chu'th co' nzo le'n yòoyaa loo nítto' par yòo mèn loo yòoyaa chu'tha par xyon' mèn. Mbli mèn tataa xal mèn co' ne'ñeede xal mèn co' nda làa ancl co' ngue ned xís loo yòoyaa le'n nítto'. ³¹ Per Pab mbli avis loo capitán che'n solndad. No mbli Pab avis loo solndad che'n capitán. Ndxab Pab loo capitán no loo solndad:

—Chele' mèn co' ntetee yòoyaa ne'tolode yan' loo yòoyaa, yende mod lyá' gu' loo con' ryes co' ndxâc loo na' ndxé'.

³² Sya, mcho' solndad cabl co' natedó yòoyaa chu'th. Mblobii solndad yòoyaa chu'tha le'n nítto'.

³³ Ngóol coyor cuar, ndxab Pab loo ryete mèn co' nzo loo yòoyaa naquinque' hua mèn mase sa pan. No ndxab Pab:

—Ndxâcle' chop sman tarte gât gu' no tarte hua gu', cara. Fta' gu' fuerz dhua gu' mase sa pan par xec gu'. ³⁴ Cona, ngue bezen loo gu': Fta' gu' fuerz. Dhua gu'. Anze'f naquin hua na', ndyaquen, par xec na' lyá' na' loo con' ryes naba'. Tac de loo rye na' co' nzo loo yòoyaa ndxé', nec thib na' ne'gathte no ne'lyuxte.

³⁵ Co'se' ngolo ndxab Pab tataa loo rye mèn co' nzo loo yòoyaa, mxen Pab sa pan.

No ndxab Pab: Diox quix U', Tad Diox, loo ryete mèn. Ngoloa, mtlo Pab, nduhua Pab.

³⁶ Látha, ale rye mèn mbye'th lezo'. No ndyac lezo' mèn nduhua mèn, ne. ³⁷ Ryete nu' co' ngo le'n yòoyaa tiempa ngóc chop ayo nzo ayon psi' fxop nu' por loo rye nu'. ³⁸ Co'se' ngolo nduhua mèn axta plóthe mbly'a's mèn, mxen mèn sac triu. Mblobii mèn sac triu le'n nítto' par tolo xya'x loo yòoyaa.

Luc ngue ta' cuent le' yòoyaa mdyep le'n nít.

³⁹ Co'se' ngo ni' izlyo' huiza, mèn co' ntetee yòoyaa ne'ta'de cuent chó lèe yòo biiz co'te' mzin nu'. Per gunèe mèn nziri' thib puert chu'th tya co'te' nac thib play más nabe's. Mdoo lezo' mèn ñeene' ché' nzo mod zii mèn yòoyaa ro playa. ⁴⁰ Mcho'guth mèn cabl co' nden ancl. Mblá' mèn mbyan' ancl le'n nítto'. Sya, mtele' mèn dó' che'n timón co' mbli mèn us par ntetee mèn yòoyaa. Sya, mque' mèn lar' lad yòoyaa ned nac loo yòoyaa. Sya, xègà xègà mbli mèn gan mte-tee mèn yòoyaa ro play. ⁴¹ Per nde nxon', ale ngozi'f yòoyaa co'te' ndxâc chop loo nítto'. Le' yòoyaa na, ngo tub cà' le'n yux ro playa. Ale ngo tub cà' ned loo yòoyaa le'n yux ro play. ¿Chó mèn gâc cuin mase chu'th yòoyaa? Thidtene ngo tub cà' yòoyaa. Le' par ned xís yòoyaa na, mtlo ngro' bil con gôlp co' nguin ol nítto'. ⁴² Láth ndxâc con'a loo yòoyaa, ale mbly'a's solndad nguth solndad rye pres par ne'lyá' de pres no par ne'xon'te nec thib pres co'se' xyo'f pres loo nít. ⁴³ Per capitán co' ñibe' loo solndad mbly'a's lyá' Pab no yende cón tolo gâc loo Pab. Ne'ngla'de capitán ngli solndad tataa loo pres. Ndx'e'leque', mnibe' capitán loo rye mèn co' nzo loo yòoyaa le' ryete mèn co' ndxâc nxyo'f loo nít, xyo'f mèn loo nít par ryo' ner mèn loo yòo biiz. ⁴⁴ Le' mèn co' ne'ngâcte nxyo'f loo nít na, mèn más huen xyo'f loo nít loo pedas tabl che'n yòoyaa co' ngro' bil par tataa mod lyá' ryete mèn, ryo' mèn loo yòo biiz. Por lult, tataa mbli ryete mèn par ngro' mèn loo yòo yiiz. Ne'ngathte no ne'ngluxte nec thib mèn.

28

Pab ngo ndxep huiz loo yòo biiz co' nziri' le'n nítto' co' lèe Malt.

¹ Co'se' gunee nu' ngolole' mblyá' ryete nu' loo con' ryes loo nítto', mda' nu' cuent le' loo yòo biiz co' nziri' le'n nít co'te' ngro' nu'a lèe Malt. ² Mèn co' nac mèn yòo biiz Malt anze'f mbli cas nu'. Mtol' prob mèn quii. Mtoocua' mèn yaa loo quii par ngo too bèel par biiz nu' no par tecui's nu' xab nu' tant ngoz nu' no tant ndxâl nu' por tant ndoo làa yuu. Sya, ngurez mèn nu' par ngua biiz nu' ro dii. ³ Látha, no tee Pab ngua cua'n ndxep

yaa co' más nabiiz taachu'th. Ndye'th no Pab yaaa. No láth ngue tecua' Pab yaaa loo quíi, chàa, ngro xon' thib mbel' co' lèe huid xi'th yaaa por mden' huid rso' che'n quíi. Co'se' mden' Pab lèe huid mquele ya' Pab, ale ngue tal huid ya' Pab tant fuert mquele huid ya' Pab. ⁴ Co'se' gunèe mèn yòo biiz Malt ngue tal huid ya' Pab, ndxab mèna loo thib xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn:

—¿Ché' ndyac gu' le' mbi' ba' nac thib mbi'guth mèn, lé'? Mastale' mblyá' mbi' loo nittó', per Diox ne'la'de tolo ban mbi' con'a mquele huid mbi'. Nase gath mbi', como quer.

⁵ Le' Pab na, ale, mzib Pab ya' Pab loo quíi par ngulaa huid loo quíi. No ale yende cón mxac Pab. ⁶ Le' ryete mèn co' nzi hui'a na, nzi bed mèna ñeene' coyor lýaa quíi ya' Pab. No nzi bed mèn ñeene' coyor gath Pab. Per dib lal nzi bed mèn, ñee mèn yende cón ndyac Pab. Sya, mse' mèn xtúuz mèn. Ndxab mèn loo xtàa mèn:

—Pab nac thib diox, cara.

⁷ Gaxte tya nziri' ranch che'n thib mbi' co' nac jef loo mèn yòo biiza. Mbi'a lèe Publ. Mbi'a mda' lugar ngòo nu' liz mbi'. No mda' mbi' con' nduhua nu' no con' ngu nu' le'n son huiz co' nguled nu' liz mbi'. ⁸ Nde nxon', nax yíiz xud mbi', co' lèe Publ, con xlé' no con yíizbren. Pab ngua too naa xud mbi' liz xud mbi'. Ngurez Pab Diox por cón che'n xud mbi'. Ngoloa, mxo'f Pab ya' Pab lad xud mbi'. Ale mteyac Diox mbi'. ⁹ Co'se' ñee mèn no co'se' mbin mèn yòo biiza tataa mbli Diox por cón che'n Pab, ngua taamas mèn co' ndyac yíiz loo Pab. Mteyac Diox mèna por cón che'n Pab, ne. ¹⁰ No ale anze'f mbli mèna con' guryath no con' guryèn loo nu' le'n huiz co' ngo nu' loo yòo biiza. No anze'f mbli mèna cas nu'. No co'se' gunèe mèna ngòo nu' le'n tedib yòoyaa par xyo'f nu' loo nittó' tedib vez, mda' mèna gast co' naquin nu' par tolo xyo'f nu' loo nittó' axta zin nu' co'te' nda nu'.

Trè' ndlu' le' Pab mzinle' ciuda Rom.

¹¹ Mbyan' nu' son mbe' yòo biiz Malt. Ngoloa, ngòo nu' loo thib yòoyaa che'n mèn co' ngua riid tiemp xil loo nittó' ro play che'n yòo biiz Malt. Yòoyaaa ngòc che'n mèn ciuda Alejandri. Lad yòoyaaa ngue gunab che'n chop dioxpe' mèn, diox co' lèe Cástor no tedib diox co' lèe Pólux. Mxyo'f nu' loo nittó'. Nda nu' axta mzin nu' co'te' nda nu'. ¹² Be taa be taa nda xo'f nu' loo nittó' axta mzin nu' tedib puert co' nziri' ro nít. Puerta lèe Siracus. Puerta mbyan' nu' son huiz. ¹³ Ngro' nu' tya. Tolo mxyo'f nu' loo nittó' tedib vez. Nguri'th nu' gax ro xyòn mèn che'n láaz mèn silis axta mzin nu' tedib puert co' nziri' ro nít. Puerta lèe Reg. Tya mbyan' nu' thib yál'. Co'se' ngo nù izlyo'

tedib huiz co' nde nque, mchep mbii co' nde ned sur nu'. Be taa nda xo'f nu' loo nittó'. No be taa mchep mbii nu' dib yál' axta mzin nu' tedib puert co' nziri' ro nittó' tedib huiz co' nde nquea. Puerta lèe Puteol. ¹⁴ Tya mzyál' nu' ndxèp mèn co' ndxàc hues nu' por cón che'n Jesucrist. Mèna mna'b loo nu' par yan' nu' con mèna thib sman. Ngolo nguri'th thib sman, axta syare', por derech, mdoo nu' ned loo yòo biiz par nda nu' ciuda Rom. ¹⁵ Mèn co' ndxàc hues nu' por cón che'n Jesucrist co' nqueltàa ciuda Rom nonle' le' nu' zin. Ngro' mèna par mbi'th càa ned mèna nu'. Ndxep mèn mbi'th càa ned nu' axta thib yèez co' lèe Son Cantin. Le' taamas mèn na, mbi'th càa ned nu' axta co'te' nziri' thib yèez co' ne' lèe Xbi' Che'n Rey Api. Co'se' gunèe Pab nde mèna, ndxab Pab: Ay, Dio's. Diox quix U', Diox, loo Diox. No anze'f mbye'th lezo' Pab tac mzin Pab ciuda Rom no yende cón ngòc loo Pab ned nde Pab. ¹⁶ Co'se' mzin nu' ciuda Rom, capitán co' ñibe' loo solndad co' nda no nu'a mda' rye pres loo jef co' ñibe' loo solndad co' nquenap palas. Le' loo Pab na, mda' jef thib lugar xà' par ngo ban Pab. Ante mnibe' jef loo thib solndad par mquenap solndad Pab.

Pab mblo yalbàn loo mèn ciuda Rom.

¹⁷ Co'se' ngolo nguri'th son huiz mzin Pab Rom, mbli Pab mandad par mqultàa rye mēngool co' ñibe', no co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel co' nzo ban ciuda Rom loo Pab. Co'se' mqultàa rye mèna, ndxab Pab loo mèna:

—Gu' co' nac mèn gulàaz daa co' nac mèn nación daa, nde tan cuent loo gu': Mastale' yende cón mbli loo mèn nacionpe' na' no ne' ne' ngacloon gunèen mèna por costumbr co' mbed no xudgool na' más póla, mastale' ne'ngliden tataa, mda'xù' mèn nación Israel daa loo mèn ciuda Rom ndxè' xal thib pres láth nzon ciuda Jerusalén. ¹⁸ Co'se' ngolo noo noo mnibdi's mèna loon cópe' ngue tee lin, mbly'a's mèna nglá' mèna daa tac yende cón mbli par ncàb nguth mèna daa. ¹⁹ Per mèn nación Israel sate más ngocloo gunèe daa no ne'ndalte mèna nglá' gobernador, co' lèe Fest, daa. Por lult, ndxaben loo Fest co' nac gobernador: Más huen tub rez gobiern co' ndub ciuda Rom ndxè' cón chenen mastale' yende por cón ndli quexù'en que' falsen mèn co' nac mèn nación daa. ²⁰ Por cona, mbli mandad ndye'th gu' loon par hui'en loo gu' no par tan cuent loo gu' cón chenen. Tac ante por ndub quee lezo' ryete na' co' nac mèn nación Israel le' mèn nguth ryo xban, por conate mbli ndub dó' mèn yan con cadén co' natedó' yan xal ngue hui' gu' loon nalle'.

²¹ Sya, ndxab mèna loo Pab:

—Pab, axta nalle' tarte càaya' nu' nec thib cart co' nac cart che'n mèn gulàaz mèn jude co' nda' cuent no co' ndlu' cón che'n l. Ne' ne' tar yi' th nec thib mèn nación Israel co' ndxàc xtàa na' trè' par ta' mèn cuent cón che'n l loo nu' trè'. ²² Per nalle' nu' ndlya's gòn cuent co' ndlya's l ñeel loo nu' tac nu' nanee rye ned nazab ñii yèe ñii ti mèn cón che'n xley' che'n di's ndac co' nac tedib ley' cub.

²³ Sya, ndxab mèn loo Pab: Ndxè' huiz queltàa nu' trè', tá.

Huiza, mqueltàa huax mèn loo Pab co'te' nzo Pab. Sya, xtil'leque' mtlo Pab, mdoodi's Pab loo mèn axta mzyèle' izlyo' cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe' Diox loo mèn. Tataa mbli Pab tac Pab ndxab loo lezo' Pab tataa mod li Pab gan gac nado' mèn par tyal mèn gòn mèn no yila's mèn loo Jesús no yòo mèn loo cón che'n Jesús. Mdoodi's no Pab mèn xalque' nac di's co' ndub loo libr co' mque' Moisés ye's no xalque' nac di's co' ndub loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's. ²⁴ Làth xtau'a, ngo ndxep mèn co' mdyal mbìn di's no ngola's mèn co' ndxab Pab. No ngo taamas mèn co' ne'ndalte ngala's di's co' ndxab Pab. ²⁵ Per com le' mèn ne'ngàcte thidte par ngòn mèn di's no ngala's mèn di's co' ndxab Pab, mtlo mèn, mbii mèn. Sya, ndxab Pab loo mèn:

—Aa, mèn nación Israel. Huenque' nac di's co' mdoodi's no Xpii Natú' mèn co' ngóc xudgool na' por ro Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox co'se' ndxab Diox gab Sayi taandxè' loo xudgool na':

²⁶ Huàa no guuz loo mèn nación Israel: Mastale' nzi yòn gu' di's co' mda' Diox cuent loon par tan cuent cón che'n di'sa loo gu', per thidtene ne'ta'de gu' cuent cón ngue nñi Diox loo gu'. No mastale' ngue hui' gu' ryethe yalguzye' roo yalguzye' xèn co' nde teele' ndli Diox loo gu' no con' ndac co' nde teele' ndli Diox loo gu', inda'de gu' cuent Diox nac xa' co' ngue li con'a loo gu'.

²⁷ Mèn nación Israel thidteneque' ne'nda'de cuent no ne' ne' indxòn mèn cón nac co' mbez Diox loo mèn tac mèn thidtene nzi cuau yéc no nzi cuau lezo' mèn loo cón che'n Diox. No ngóc naad no ngóc nguud xtúuz no lezo' mèn loo cón che'n Diox. Cona, co'se' ndxòn mèn cón che'n Diox, ale nazab nden' mèn le'n lezo' mèn cón che'n Diox. No nac mèn xal mèn co' nau' ngudloo par ne'ta'de mèn cuent le' mèn ngue hui' loo con' nde teele' ngue li Diox loo mèn. Mbli Diox loo mèn xal thib mèn co' ncuau ngudloo no xal thib mèn co' ncue' nza. No tataaguè' mbli Diox loo mèn nación Israel ngóc naad no ngóc nguud xtúuz no lezo' mèn nación Israel. Mbligùè' Diox loo mèn nación Israel, ne, par ya ne'berede

mèn nación Israel yòo mèn loo cón che'n Diox par li Diox tyub xñii yéc mèn no par tyub xñii lezo' mèn loo cón che'n Diox.

²⁸ Cona, ngue niin loo gu', cara: Desde nalle' par delant, daa ga loo mèn co' inacte mèn nación Israel par tan cuent loo mèn cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes. No ngobe'en peser tyal mèn gòn mèn di's co' tan cuent loo mèn.

²⁹ Co'se' ngolo ndxab Pab di'sa loo mèn nación Israel co' mqueltàa loo Pab, mxen mèn ned, ndyàa mèn. No be taa noo noo ndyoodi's mèn cón che'n Pab no cón che'n di's co' ndxab Pab ned ndyàa mèn.

³⁰ Le' Pab na, sangmbyan' chop lín' complet liz mèn co'te' ngóc liz Pab co' mteche Pab loo mèn par ngo ban Pab. Làth xtau'a, ndyac lezo' Pab con' rye mèn co' ndyee too naa Pab liz Pab. ³¹ Con dibaxla's mdoodi's Pab no nde'th Pab cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ndlu' Pab cón che'n Tad Jesucrist loo mèn. No yende chó mèn nca' no ntau' mèn loo Pab co'se' ndyoodi's Pab no nda' Pab cuent cón che'n Tad Diox loo mèn. Le'n tiemp co' ngo Pab ciuda Rom, yende chó mèn mbee nca' Pab no yende chó mèn nca' loo Pab dib lal ngo Pab ciuda Rom.

Cart Co' Mque' Pab Loo Mèn Gulàaz Che'n Ciuda Rom

Pab ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' nac mèn gulàaz che'n ciuda Rom.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' nxo'f zin' cón che'n Tad Jesucrist. Yub Diox mda' lèe ndxè' loon co' nac lèe mèn co' ndxe' di's ndac che'n Diox loo mèn. Con'a nee di's yub Diox mtel' daa no yub Diox mcul daa no yub Diox mblo xà' daa par ga tethen di's con che'n di's ndac che'n Diox loo mèn no par ga tan cuent cón che'n di's ndac che'n Diox par lyá' mèn loo con' ryes.

² Diox mtan' di's no mcàbgòn Diox di's loo mèn, loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ndoore' axta pólle'a, co' nac leque di's co' mque' mèn ye's loo libr co' nac xti's Diox. ³ Di's ndac ndxè' ngóc di's co' nda' cuent cón che'n Tad Jesucrist na', tad Jesucrist co' nac xgan' Diox. Diox mblu' le' xgan' Diox nac xal chol mèn co' ndxáal loo izlyo' tac Tad Jesucrist, xgan' Diox, mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. Ngóol Tad Jesucrist por cón che'n bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe David co' ngóc rey póla. ⁴ Yub Diox mblo ro no mblu' too Diox Jesucrist le' Jesucrist nac xgan'pe' Diox no ndxàp Jesucrist rye loothe con' roo con' xèn la's nii Jesucrist no la's ya' Jesucrist. Tataa mbli Diox loo Jesucrist por ngóc Jesucrist thib mbi' natú'pe' loo Diox thidtene láth mque tee ban Jesucrist loo izlyo'. Por cona, yub Diox mblo ro cón che'n Jesucrist co'se' mblo xban Diox Jesucrist láth mèn nguth. ⁵ Por cón che'n Jesucrist, Diox mbli angngóc con' ndac loo nu'. Diox mtel' nu' no mxo'f zin' Diox zin' loo nu' por cón che'n Jesucrist par hue' nu' di's cón che'n Jesucrist no par co' nu' yalbàn loo mèn co' nac mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' par bel'que' nzo ndxep mèn par neda co' yila's loo cón che'n Jesucrist no co' tyubdi's loo cón che'n Jesucrist. ⁶ Láth rye mèn naciona nzo gu'. Diox ngurez gu' no mblec Diox gu' par ngóo gu' loo cón che'n Jesucrist.

⁷ Daa, Pab, ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo ryete gu', gu' co' nzo ban le'n ciuda Rom ndxè', gu' co' anze'f nque' lezo' Diox ñee Diox, gu' co' Diox ngurez par cue ban gu' loo Diox. Nac gu' mèn co' ngro xà'pe' loo cón che'n xab izlyo' par ngóc gu' che'npe' Diox. Ndyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo gu'. No ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' angli nagàl yo lezo' gu' loo Diox no cue

ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Pab ndly'a's ya too naa mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' naban ciuda Rom.

⁸ Nerleque' con' co' ngue niin loo gu' loo cart ndxè' nac con' ndxè': Co'se' mbezen Diox por lèe Jesucrist, mbezen loo Diox daa: Diox quix U', Diox, por cón che'n ryete gu' co' nzo ban ciuda Rom tac ndxathque' no ndxè'que' dib athu loo izlyo' cón che'n xá mod ndxela's ndac gu' loo Jesucrist. ⁹ Loo Diox co' ngue xo'f zin'en ndlin sirv dib nzo yéquen no dib nzo lezon co'se' ndethen cón che'n di's ndac co' nac cón che'n xgan'pe' Diox. Diox mda' cuent cón chenen no nanee Diox cón chenen xá mod indxathlasten cón che'n gu' co'se' mbezen Diox. ¹⁰ Na'ben loo Diox co'se' mbezen Diox zin' thib huiz no zin' thib ze xyal' ned xyal' yó' loon par gal neen máa gu' par nedrè' chele' Diox nee lezo' tataa gáca loon. ¹¹ Tac anze'f ndryo' ndlyen' lezon, ndlyazen ñeen máa gu' par lyath non gu'. No lu'en loo gu' ndxep con' co' nac cón che'n Xpii Natú' co' lya's Xpii Natú' li gu' cón che'n Crist par tataa mod toloque' cue nêe gu' no toloque' xo'f zin' gu' cón che'n Crist. ¹² Con' co' ngue niin loo gu' ndxè' nee di's le' gu' lyath no daa par tolo ye'th lezon. No lin par tolo yé'th lezo' gu' loo co' nac cón che'n leque yalndxela's co' ndxàp thib na' no tedib na' loo Crist.

¹³ Ndyazen le' gu' non no ta' gu' cuent, mèn huesen por cón che'n Crist, huax vez mblyazen gal neen máa gu' par tolo yila's mèn láth gu' xal nde tee ndlin loo mèn taamas lugar co'te' nde tee ndyee'en loo mèn loo izlyo' par gáca le' gu' tolo ta' cuent cón che'n Diox par tolo li gu' co' nee lezo' Diox. Per axta nalle' tarte lin gan gal neen máa gu' tac nzo ndxep con' co' nca' loon. ¹⁴ Part cón chenen, ndyaquen, por fuers nquin ga lon yalbàn loo rye mèn, que naca loo mèn co' nda' lau cuent, que naca loo chol mèntée, que naca loo mèn co' ndxác, que naca loo mèn co' indxácte, mèn co', por derech, nau' loo nau' yéc. ¹⁵ Por cona, altant ndoon no mbli nablén daa par gal lon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo ryete gu' co' nac mèn che'n ciuda Rom, ne.

Diox ndlu' loo di's ndac che'n Diox: Con' roo no con' xèn nac co' ndli Diox loo mèn par ndlyá' mèn loo con' ryes.

¹⁶ Nec thib mod no nec tedib mod inthyon-te daa ngon yalbàn cón che'n di's ndac ndxè' loo mèn tac con' co' nac cón che'n di's ndac ndxè', le'i nac co' ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox par lá' Diox mèn loo con' ryes, loo ryete mèn co' tyal yila's loo Crist por cón che'n di's ndac. Mnibe'

Diox loo lezo' Diox nerleque' co mèn yalbàn loo mèn naciòn Israel no yilò co mèn yalbàn loo mèn taamas naciòn co' inacte mèn naciòn Israel. ¹⁷ Tac por cón che'n di's ndac ndxè' Diox ndlu' loo na' le' Diox ndyal yòo na' loo cón che'n Diox ante por yila's na' loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist. No ndlu' di's ndac ndxè' loo na' le' Diox mbez nac mèn mèn nali no mèn nambli loo Diox ante por ndxela's mèn loo di's ndac che'n Diox por cón che'n leque Jesucrist. Tataa ndxab Diox xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Mèn co' ngo Diox cuent no mèn co' mdyal Diox yòo mèn loo cón che'n Diox, ante loo Diox yila's mèn no gáp mèn yalxla's láth nzi tee ban mèn loo izlyo' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n ryete mèn co' ndxáp xquin no co' ndxáp xtol loo Diox dib athu loo izlyo'.

¹⁸ Na' nanee no nda' na' cuent le' Diox co' nzo loo bé' ngue go xo'f loo mèn, por cón che'n yaltii co' ndxác loo mèn, le' Diox ndxecloo ñèe Diox mèn ye'rsin' co' indliede con' nali no con' nambli loo Diox. Por ryethe con' zab co' ndli mèn, nca' mèn loo taamas mèn co' ndly'a's ta' cuent no co' ndly'a's té'th cón che'n Diox co' nac con' lipce'. ¹⁹ Ryete mèn ye'rsin' non no nanee mèn con' co' nzoque' mod ta' mèn cuent cón che'n Diox no con' co' nzote mod non mèn cón che'n Diox. Con'a ndryo xo'f loo mèn tac yub Diox mblo xo'fa loo mèn. ²⁰ Huax con' co' nac cón che'n Diox indxú'de loo mèn. Mastale' indxú'da loo mèn, per non mèn no nanee mèn le' Diox ndxáp rye loothe con' la's nii Diox no la's ya' Diox thidtene. No non mèn le' Diox nac thidte Dioxpe'. No non mèn con' ndxè' axta co'se' mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox izlyo' tac ndxòn mèn no nanee mèn le' Diox mxèn' ryethe con' co' nacsua'le'. Di's ndxè' nac di's co' ndxòn mèn no nda' mèn cuent cón che'n Diox. Por cona, yende mod gab mèn loo Diox le' mèn inonte no inaneede mèn mase ndxep con' co' nac cón che'n Diox par ne'gápe mèn xquin mèn no xtol mèn. ²¹ Mastale' tataa mod mbli Diox par nda' mèn cuent cón che'n Diox, no ndlibe' mèn Diox por cón che'n con' roo con' xèn co' mbli Diox loo izlyo', ne'nglide mèn con' guryath no con' guryèn loo Diox xal ndxàal li mèn loo Diox. Ne' ne' ngab mèn: Diox quix U', Diox, loo Diox. Ndxé'leque', lugar de ngli mèn con' guryath no con' guryèn loo Diox, ale le'le' mcuau yéc mèn no mcuau lezo' mèn loo cón che'n Diox. Yende mod càb con' ndac loo xtùuz co' ndli mèn xtùuz cón che'n Diox. ²² Mastale' mbez mèn loo xtàa mèn: Anze'f ndxác na', ǵlé'?, per ale ndxe'leque', ngòc tont mèn. ²³ Ale ndxe'leque', mblá'ya' mèn cón che'n

Diox, Diox co' ne'lyuxte no co' ne'lith node. Ne'tolode ngli mèn cas loo thidte Diox. Mtlo mèn, mtoxcua' mèn gunab co' nac mdo' co' ñaa xal mèn co' ndlyux no co' ndlith no. No mtoxcua' mèn gunab che'n mbín co' ñaa xal mbín. Mtoxcua' mèn gunab che'n mbel' co' ñaa xal mbel'. No mtoxcua' mèn gunab che'n chol má' co' nzi'f chop nii chop ya'. Ngòc con'a diox che'npe' mèn.

²⁴ Por cona, Diox mblá'ya' mèn par tolo mbli mèn con' ye'rsin' no con' zab no chol xtùuz zab co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn par li mèn. Con' co' ndli mèn con' thib xtàa mèn no con' tedib xtàa mèn nac con' nathon no con' ye'rsin' loo mèn co' indxàalte li mèn. ²⁵ Mèn mse' mod che'n mèn tac ne'nglide mèn cas loo con' lipce' co' nac cón che'npe' Diox. Ndxé'leque', asembli mèn par más mbli mèn cas no ngola's mèn loo con' co' nac yalgutyè'. Mtlo mèn, mbli mèn con' guryath no con' guryèn loo chol con' co' mblec Diox no co' mxèn' Diox co' ndxab mèn nac mdo' mèn. No mtlo mèn, mbli mèn sirv loo chol con' co' naban, que naca mèn, que naca má'. Ne'nglide mèn con' guryath no con' guryèn loo yub Diox. Ne' ne' ngli mèn sirv loo Dioxpe' co' mxèn' izlyo'. Loo Diox ndxàal ngab mèn di's ndac no di's natú'. No ndxàal ngab mèn thidte Diox nac Diox roo Diox xèn loo lín' co' ntlo, no loo lín' co' ndxelo, no loo lín' co' ne'lith node. Tataaque' gaca.

²⁶ Por con' co' ndli mèn, co' nee di's, nac con' co' ngue nín loo gu' ndxè', Diox mblá'ya' mèn loo rye con' co' ncàb nthyon mèn, co' nee di's, axta xa'gota mse' mod xal ndli mèn got yalmbi' no yalngot par li xa'gota yalmbi' no yalngot con' chol mènbi' no con' xtàagot xa', co' indxàalte li xa'got. ²⁷ Lomisique' mod ne, rye mèn co' nac mènbi'a mblá'. Ya ne'nglide mènbi' yalmbi' co' ndli mèn yalmbi' con' sa'lpe' mènbi'. Ale le'le', mzyo mènbi'a con' xtàambi' mènbi' par li mènbi' yalmbi' con' xtàambi' mènbi'a axta mbyac lezo' mènbi'. Per thidtene inthyonte mèn co'se' li mèn con'a mastale' naca co' ndli nthyon mèn. Per nzyalque' mèn tataa mod ndxác yalquii loo mèn par con' ndli no mèn lad mèn tac inacte con'a con' co' ndxàal li mèn.

²⁸ Texalque' ne'ngòde lezo' mèn par tolo li mèn cas loo Diox par tolo libe' mèn Diox, ǵlé'?, Diox mblá'ya' mèn par mbli mèn thib xtùuz xin no thib xtùuz cap par li mèn con' co' indxàalte li mèn. ²⁹ Más de cona, ndxáp mèn thib mod xin no thib mod cap par li mèn ryethe con' co' inacte con' nali no con' co' nac con' ye'rsin'. Nac mèn mèn nguud no mèn naad loo cón che'n Diox. Nqueli'th mèn con' co' nac che'n xtàa mèn. Ncu'a mèn mèn mod li mèn con' ye'rsin' loo xtàa mèn. Ndxan tín' lezo' mèn ñèe mèn

xtàa mènà. Ncuà'n mènà mod guthxù' mènà xtàa mènà. Ncuà'n mènà mod yoo tín' mènà con xtàa mènà. Nquedi mènà xtàa mènà. Anze'f ndxòo lezo' mènà ta' mènà cuent yix no nteri'th mènà cuent yix. No ncuà'n mènà mod li mènà chol con' ye'rsin' loo xtàa mèn. ³⁰ Nac mènà mèn co' fii yèe fii tii cón che'n thib xtàa mèn no cón che'n tedib xtàa mèn. Ndxòo xyàn lezo' mènà co'se' ndxòn mènà cón che'n Diox. Nac mènà mèn co' ndxáp nxyan' fìeè xtàa mèn. Nac mènà mèn co' ndye's no co' nxyal'. Nac mènà mèn co' nzi'f no ntoxcua' con' ye'rsin' co' ndli mèn. Nac mènà mèn co' indyubdi'ste loo xud no loo xna'. ³¹ Nac mènà mèn naxèn. Ilcte ndli mènà con' co' mbez mènà li mènà. Nac mènà mèn co' inque'de lezo' fìeè xtàa. Nac mènà mèn co' indlyatte lezo' fìeè xtàa. ³² Mastale' huen huen non mènà no nanee mènà le' Diox tub rez ryethe con' co' ndli mèn, no ndxàalque' ryo xà' mènà loo Diox thidtene yiloo por cón che'n con' ye'rsin' co' ngue li mènà, per ale ndxe'leque', sate más tolo ndli mènà con'a. No iante con'ade ndli mènà. Ale ndyac lezo' mènà fìeè mènà taamas mèn co' ndli con'a.

2

Diox ndub rez cón che'n mèn xal nac con' licpe'.

¹ Hui' gu' nexa. Gu' co' ngüi' no co' fñaà loo xtàa gu', no ndyac gu' le' xtàa gu' ngue tee cua'n xquin xtàa gu' no xtol xtàa gu', na nii loo gu'. Yende mod gab gu' indxàpte gu' xquin gu' no xtol gu'. Tac co'se' ngüi' gu' no fñaà gu' loo con' co' ngue tee li xtàa gu' par quexù' gu' xtàa gu', ne'ta'de gu' cuent ale leque gu' ngue tub rez cón che'n gu', ne. Tac leque gu' co' ngüi' no co' fñaà loo xtàa gu'a, leque gu' ndli con' ndli xtàa gu'a. ² Nanee na' le' Diox nalique' ngüi' no nalique' ndub rez Diox cón che'n mèn xalque' nac mod co', licque', ndli mèn co'se' nguexù' Diox mèn, mèn co' ndli rye loothe con' ye'rsin'a. ³ Gu' co' ngüi' no fñaà loo xtàa gu' loo ryethe con' ndli xtàa gu', no nguexù' gu' xtàa gu' loo con' ndli xtàa gu', no ndli gu' leque con' ndli xtàa gu', ¿ché' ndyac gu' no ché' ndli gu' cuent lyá' gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu', cà'? ¡Pà gàca tataa, ey! ⁴ ¿Ché' ndyac gu' yende cón gac loo gu' por nxii no gu' cón che'n Diox, no ndlá' gu' ryethe con' ndac co' ndli Diox loo gu', no mod co' ncha'la's Diox fìeè Diox gu' thib lad, cà'? No ¿ché' tarte fìeè gu' no ché' tarte ta' gu' cuent le' ryethe con' ndac co' ndli Diox loo gu' ndlu' loo gu' xá mod li gu' par lyàa yéc gu' no par lyàa lezo' gu' loo Diox par zye' mod ye'rsin' co' ndxáp gu', cà'? ¡Máa yob yéc gu', yey! ⁵ Anze'f naad gu' no anze'f nguud gu'. Indly'a'ste gu' lá' gu' rye con' co' nac xquin gu' no co' nac xtol gu' co' ndxáp gu'. Cona, leque gu'

sate más ngue li par tolo zi'f gu' xquin gu' no xtol gu' loo gu' par tolo yecloo tín' Diox fìeè Diox gu' co'se' zin huiz no zin ze nali tub rez Diox cón che'n xtol mèn loo mèn. ⁶ Co'se' gac leque huiz co' yecloo Diox loo mèn co'se' yilo tub rez Diox cón che'n co' co' mbli thib thib mèn, sya, càba loo thib thib mèn xalque' mbli mèn láth naban mèn loo izlyo'. ⁷ Mèn co' thidteneque' mbli nèe mèn par li mèn con' huen, loo mènà li Diox par yòo ban no mènà Diox thidtene tac mènà ncuà'n mod gac con' roo con' xèn che'npe' Diox loo mènà. No ncuà'n mènà mod gac con' guryath no con' guryèn che'npe' Diox loo mènà. No ncuà'n mènà mod par yòo mènà co'te' ne'gathte mènà thidtene. ⁸ Per mèn co' ndye's no mèn co' nxyal' no mèn co' fìeè loon cón che'npe' mèn, no inacte mènà mèn co' yoo lezo' tyubdi's mènà loo co' nac co' licpe', ndxe'leque', más ndxòo lezo' mènà li mènà chol con' ye'rsin', loo leque mèn co' nac mèn naad no mèn nguud Diox yecloo fìeè Diox mènà. No teti Diox mènà axta plóthe. ⁹ Gac yalquíu tín' no yalnaxi tín' loo ryete mèn co' ndli chol con' ye'rsin'. Nerleque' gaca loo mèn nación Israel. No yiloo, gaca loo taamas mèn co' inacte mèn nación Israel. ¹⁰ Per mastale' tataa li Diox loo mèn ye'rsin', loo chol mèn co' thidtene mbli nèe loo con' ndac, loo mènà gac con' roo con' xèn, no con' guryath no con' guryèn. No li Diox loo mènà rye nda rye ndye'th mènà cue ban mènà. Nerleque' gaca loo mèn nación Israel no yiloo gaca loo mèn co' inacte mèn nación Israel.

¹¹ Tac Diox inacte xal mèn co' ndli más ndyu' thib mèn leque tedib mèn. ¹² Ryete mèn co' ne'nque node ley co' mxo'f Moisés loo mèn, chele' mènà cua'n xquin mènà no xtol mènà, mènà lyux mastale' ne'nque node mènà leya. Lomisique' ne, ryete mèn co' ncuà'n xquin mèn no xtol mèn, mastale' fìibe' ley co' mxo'f Moisés loo mènà, por cón che'n leque ley co' mque no mènà, Diox tub rez loo mènà no quexù' Diox mènà. ¹³ Mèn co' ante ndxòn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ne'ta'de Diox lugar no ne'tyalte Diox yòo mènà loo cón che'n Diox par gac mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox. Ndx'e'leque', mèn co' ndyubdi's cón che'n xal fìibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, Diox tyal no ta' Diox lugar yòo mènà loo cón che'n Diox par gac mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox. ¹⁴ Tac mèn thib co' inacte mèn nación Israel, co' ne'nque node ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mastale' ne'nque node mènà leya, mènà ngure ban lique' xalque' fìibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. Mènà ndlii tataa tac ndxáp mènà thib mod co' nac mod che'npe' mènà. Mastale' ne'ngàpte mènà ley co' mxo'f Moisés loo mèn, leque mènà ndli xal fìibe'pe'

mod co' ndxàp mènà làth mènà loo mèn. Mod co' ndxàp mènà nac leype' mènà. ¹⁵ Mèn tith co' inactè mèn naciòn Israel, co' indxàpte ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel, mènà ndxàp thib mod co' ndlu' le' mènà, licque', ndxàp thib ley le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn co' ñibe' loo mèn co' nac mod che'n mènà. No con' co' nden' mèn le'n lezo' mèn co'se' mbli mènà chol con', ¿ché' con' ndac mbli mènà o ché' con' ye'rsin' mbli mènà? con'a ndlu' loo mènà nzo thib ley le'n xtùuz mènà no le'n lezo' mènà. Lomisque' ne, xtùuz co' ndxàp mènà ndlu' cón che'n ley co' nzo le'n lezo' mènà tac ndxep vez xtùuz mèn nquexù' mèn loo con' mbli mèn. No ndxep vez xtùuz mèn ndli ndyub razon cón che'n mèn. ¹⁶ Tataaque' gàca co'se' zin thib huiz no zin thib ze co'se' ñibe' Diox loo Tad Jesucrist par tub rez Tad Jesucrist cón che'n ryete con' co' xexte mbli mèn xal ndlu' di's ndac ndxé' co' ngon yalbàn.

Trè' ndlu' le' mèn naciòn Israel más mdubdi's loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

¹⁷ Hui' gu' nexa, mèn naciòn Israel, gu' co' ngue no lèepe' co' nac lèe mèn naciòn Israel, susque' anze'f nquenap gu' gu' loo ley co' mxo'f Moisés loo gu'. No ndye's gu' no nxyal' gu' loo con' co' nac cón che'n Diox. Anze'f ndxác gu', ndli gu' cuent, ¿lé? ¹⁸ Mbez gu' nanee gu' no non gu' cón che'n ryethe con' co' nee lezo' Diox. No mbez gu' ndxòo lezo' gu' cui gu' con' ndac tac ley co' mxo'f Moisés loo gu' ndlu' loo gu', ¿lé? ¹⁹ No ndyac gu' anze'f ndxác gu' par tyoo ner gu' loo mèn co' ndxác xal mèn sieu loo cón che'n Diox. No ndyac gu' ndxác gu' tenii gu' yéc mèn no tenii gu' lezo' mèn, mèn co' ncuau loo no mèn co' ncuau yéc loo cón che'n Diox, ¿lé? ²⁰ Ale ndyac gu' anze'f ndxác gu' par lu' gu' loo mèn co' nac mèn naxèn co' nau' loo nau' yéc loo cón che'n Diox. No mbez gu' nac gu' xal thib maistr che'n mèn co' nac xal myen' bix loo cón che'n Diox. No ndyac gu' le' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndub ryete di's co' nquin ta' mèn cuent no non mèn par li mèn ante con' co' nac licpe'. ²¹ Per hui' gu' nexa. Gu' co' ndlu' loo taamas mèn, ¿chonon indlu'de leque gu' gu'? No gu' co' ngo yalbàn no co' nde'th loo taamas mèn, mbez gu' loo mèn indxàalte li huan' mèn, ¿chonon leque gu' ndli huan', sya? ²² Gu' co' mbez indxàalte li mèn yalburrid, ¿chonon ndli gu' yalburrid, sya? Gu' co' ndxecloo ñèe chol mdo', ¿chonon ndli huan' gu' con' co' ndxàp mdo' gudo' mdo', sya? ²³ Gu' co' anze'f ndye's por ngue no gu' ley co' mxo'f Moisés loo gu', indlide gu' con' guryath no con' guryén loo Diox tac indlide gu' xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo gu'. ²⁴ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Le' mèn co' naban dib athu loo izlyo', mèn co' inactè mèn naciòn Israel,

mènà ñii yèe ñii tì cón che'n Diox por ndxàp gu' dol loo Diox.

²⁵ Lìca, ntac yalndxela's co' ndxàp gu' co' nac circuncisiòn chele' gu', licque', ndyubdi'sque' loo ley co' mxo'f Moisés loo gu'. Per chele' gu' indyubdi'ste xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo gu', le' sya, ndxàca loo gu' xal mèn co' indxàcte circuncidar loo. Per por part che'n Diox, yende cón ntac ngac circuncidar gu'. ²⁶ Per ndxe'leque', chele' thib mèn co' indxela'ste loo yalndxela'sa no ndyubdi's mènà xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo gu', nac mènà xal mèn co' ndxàp yalndxela's che'n circuncisiòn, mastale' indlide mènà cas loo yalndxela's che'n circuncisiòn. ²⁷ Per hui' gu' nexa. Ndxé'leque', mèn co' indxàpte yalndxela's che'n circuncisiòn no nzi tee li mènà xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mènà hui' no ñaa mènà loo gu' le' gu' indyubdi'ste xal ndub di's loo ley mastale' nzo'f di's ngòc circuncidar gu'. Por cona, mèn co' indxàpte yalndxela's che'n circuncisiòn, mènà tub rez cón che'n gu' no quexù' mènà gu' loo Diox. ²⁸ Inactè mèn mèn naciòn Israel, mèn co' ndlu' loo mèn ngue li mèn xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel. Ne' ne' inac mèn mèn naciòn Israel, mèn co' ante ngue no yalndxela's che'n circuncisiòn, mèn co' ndxác circuncidar lad. ²⁹ Ndxé'leque', mèn co', licque', nac mèn naciòn Israel, mènà nac mèn co' ndxòn xti's Diox no mèn co' ndyubdi's loo ryethe con' ñibe' Diox loo mèn. Le' yalndxela's co' nac circuncisiòn co' nac co' licpe' na, nac thib mod co' ndxàp mèn le'n lezo' mèn no le'n xtùuz mèn par nteche ntexyath mèn le'n lezo' mèn no le'n xtùuz mèn, co' nee di's, thidtene tyubdi's mènà loo Diox. Inactè con'a con' co' ndli mèn xtùuz no co' nteche ntexyath mèn xtùuz mèn xal nac di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxé'leque', con' co' ndli mèn xtùuz no con' co' nteche no co' ntexyath le'n lezo' mèn nac co' ndlu' mèn loo xtàa mèn thidteneque' ndoo lezo' mèn ndyubdi's mèn loo Diox. Mèn co', licque', nac mèn naciòn Israelpe' no mèn co', licque', ngòc circuncidar lad, ndxé'leque', mènà ndyu' loo Diox. No indyu'de mènà loo mèn co' nac xtàa mèn.

3

¹ Daa, Pab, nibdiz tedib con' loo gu' loo cart ndxé' co' ngue que'en ye's loo gu', gu' co' nac mèn gulàaz mèn ciuda Rom: ¿Ché' más ndyu' mèn naciòn Israel por nac mènà mèn naciòn Israel, cà? ¿Ché' por ndxác circuncidar mèn naciòn Israel cona más ntac mèn naciòn Israel loo Diox, cà? ² Yende xàa. Con' co' ndli más ndyu' mèn naciòn Israel nac: Anze'f thib con' ndac ngòc loo mèn naciòn Israel huax mod. Nerleque' con' ndac co'

ngòc loo mèn naciòn Israel ngòc le' Diox ngòp yalxla's loo mènà par mda' Diox lugar loo mènà quenap mènà libr co' nac xti's Diox. ³ Pues, ¿cón ndli? Chele' ndxep mèn naciòn Israel ne'ndalte ngala's loo Diox le' Diox li con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn, ¿ché' por cona ne'líde Diox con' co' mcàbgòn Diox li Diox, sya, cà'? Yende xàa. ⁴ Nec thib mod no nec tedib mod, ¿lé'? Ndxé'leque', Diox ndlique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. Diox ndli ante con' co' nac licpe' mastale' chol mèn co' nziri' ndyè' xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Mèn yila's no co ro mèn le' di's co' ñii U', Diox, nac licpe'. No co'se' hui' mèn no la's mèn loo con' ndli U', gaca le' mèn gab: Licque' nac mod co' ndli Diox con' no nali ndli Diox con'.

⁵ ¿Cón gab na', sya? Niin con' ndxè' loo gu' xal ndyoodi's chol mèn co' alithe ndyoodi's: Chele' con' ye'rsin' co' ndli mèn ndlu' loo mèn le' Diox, licque', nac thib Diox nali no thib Diox nambii loo con' ndli Diox, ¿ché' nzo mod gab na' le' Diox inacte Diox nali no Diox nambii co'se' teti Diox mèn por con' ye'rsin' co' ndli mèn, cà'? ⁶ Nec thib mod no nec tedib mod ne'gabte na' le' Diox inacte Diox nali no Diox nambii, ¿lé'? Tac chele' Diox, licque', inacte Diox nali no Diox nambii, ¿xá mod nali no nambii tub rez Diox cón che'n mèn loo izlyo', sya?

⁷ Lomisque' mod ne, chele' daa ngue tyè' par tataa mod tolo gac más con' roo con' xèn loo Diox por ndyè'en, sya, ¿chonon ndub rez Diox cón chenen le' daa nac thib mbi' co' ndxàp xtol, sya? Yende xàa. Nali no nambii nac Diox. ⁸ Niin tedib con' loo gu', ne: Chele' Diox, licque', tataa nac, ¿chonon ne'tolode li na' con' ye'rsin' par tolo li Diox con' ndac loo na', sya? Di's ndxè' nac di's co' asendli mèn taandxè' mbez mèn le' nu' tataa mod ndlu' loo mèn. Per rye mèn co' tataa mbeza, nalique' no namblique' tub rez Diox cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' ngue li mènà par tyactii mènà yiloo xal ndxàal gaca loo mènà.

Pab ndlu' le' ryete mèn ndxàp xtol.

⁹ ¿Cón, sya? ¿Ché' ndli gu' cuent más mèn ndac nac na' co' nac mèn naciòn Israel leque chol mèn co' inacte mèn naciòn Israel, cà'? Yende xàa. Nec thib mod no nec tedib mod gaca tataa, ¿lé'? Tac nu' mquexù'le' loo mèn naciòn Israel xal loo taamas mèn co' nziri' loo izlyo' co' inacte mèn naciòn Israel le' ryete mèn dib athu loo izlyo' mcua'n xquin mèn par ndxàp mèn xtol mèn loo Diox. ¹⁰ Cón che'n con' ndxè' nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Nec thib mèn co' nzi tee ban loo izlyo' ndxè', inzi tee ban líde mèn loo Diox thidtene.

¹¹ Yende chó mèn nda' cuent cón nac más con' ndac. Ne' ne' yen thib mèn co' tyal cua'n thidte Diox co' nac merpe' Diox.

¹² Ryete mèn ngro xà' loo cón che'n Diox. Ndlá'ya' mèn cón che'n Diox. Nzi tee huan mènà loo cón che'n Diox. Por derech, yende cón ntac mènà loo Diox. Yende chó mèn ndli con' ndac. Per nec thib mèn ndli par li mèn con' ndac loo Diox.

¹³ Más ndli mènà ndyoodi's mènà di's zab no di's cap. Nac looz mènà no ro mènà co'se' ndyoodi's mèn di's xal thib bá' thebol co' ndyen' co'te' ca's mèn tedib thebol. Con di's co' ndyoodi's mèn nquedii mèn xtàa mèn. No nac di's co' ndyoodi's mènà xal thib cuan' che'n mbel' co' lèe huid co' ndli nden' mèn xal ndxàa loo mèn co'se' nquele thib huid mèn.

¹⁴ Mèn co' tataa nac nguèe no nsuc. No ante ndoo lezo' mènà ndyoodi's mènà antub di's zab no di's cap co' ndli ndxetoo xyàn lezo' mèn.

¹⁵ Ndyub quii ndyub bèel lezo' mènà par cua'n mènà mod guth mènà xtàa mènà.

¹⁶ Rye ned ngue tee mènà, ngue telux mènà mèn no ngue telux mènà con' co' nac che'n mèn.

¹⁷ Ne' ne' incua'n mènà mod que tee ban mènà rye nda mènà no rye ndye'th mènà làth xtàa mènà par cue see tee lezo' mènà.

¹⁸ Ne' ne' indli mènà xtùuz cón che'n Diox par zyeb mènà loo cón che'n Diox.

¹⁹ Per na' naneele' le' ryete di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn nac di's co' ñibe' loo mèn co' ndoo nque loo leya par yende chó mèn càb ro loo Diox. No mbezque' di's loo leya le' Diox nali tub rez cón che'n ryete mèn co'se' tub rez Diox cón che'n mèn. ²⁰ Tac mastale' nden' mènà huax con' nac co' ndli mèn co' ndyoo nque loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, nec thib mènà ne'gacte mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n leya. Tac por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co' ndlu' loo mèn, non mèn no naneee mèn le' mèn ndxàp xtol loo Diox.

Pab mbez: Ante por yila's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist lyá' mèn loo con' ryes.

²¹ Per nalle' Diox mbliile' tedib con' loo na' co' nac thib con' xà' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Nda'le' na' cuent no nonle' na' xá mod mdyal Diox yòo mèn loo Diox no loo cón che'n Diox. Per cón che'n mod no con' co' mbli Diox par mdyal Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox nac di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn no nac di's co' ndub loo libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. ²² Per mod co' mbli Diox par mdyal Diox ngòo mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox, le'i nac por ndxela's mèn loo

Tad Jesucrist. Por cona, thidte ndyu' ryete mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist, que nac mènà mèn naciòn Israel, que nac mènà mèn co' inactè mèn naciòn Israel. ²³ Ryete mèn mcua'n xquin mèn no mcua'n mèn xtol mèn loo Diox. Yende chó mèn nzo co' ndli con' ndlya's Diox no con' co' ndxòo lezo' Diox. ²⁴ Per com le' Diox nac Diox ndac, ¿lé'? angmblí Diox par mdyal Diox ngòo mèn loo cón che'n Diox por mtelá' Diox mèn loo con' ryes por cón che'n Crist Jesus. ²⁵ Por cona, Diox mbli le'le' Crist nguth par leque yub Crist mdix cón che'n xtol mèn co'se' mque' mèn Crist loo cruz. Nguth Crist loo cruz por cón che'n mèn co' ndxàp xtol. No mèn co' ndxela's loo Crist, mènà ne'tyactide por cón che'n xquin mènà por ndxela's mènà loo Crist. Ngòc con'a loo Crist par non mèn no par nanee mèn le' Diox nac Diox nali loo ryete con' ndli Diox, no thidtenequé' mcha'la's Diox co'se' mteri'th no mtecan' Diox xquin mèn no xtol mèn co' mcua'n mèn ndoore' tel' Diox Crist loo izlyo'. ²⁶ Ngòca, ne, le' Diox mcha'la's loo mèn póla par lu' Diox loo mèn tiemp ndxè' le' Diox nac Diox nali no Diox nambii no toloque' nac Diox Diox nali no Diox nambii co'se' ndyal Diox yòo mèn loo cón che'n Diox, mèn co' ndxela's loo Jesús.

²⁷ ¿Xá mod, sya? ¿Máa mod co' mdye's gu' co'se' mdye's gu' loo cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo gu'a, à'? Ya yende mod tolo tye's gu', nalle', ndyaquen. Peser nibdi's gu' loon: ¿Chonon yende mod tye's nu', à'? Pues nguleda loo gu' tac gu' ya ne'tolode ngli ryete con' xal mnibe' ley loo gu'. Ndxé'leque', ya indye'ste gu' nalle' por ngola's ryete na' loo Diox por cón che'n Jesucrist. ²⁸ Por cona, non na' no nanee na' le' Diox ndyal yòo mèn loo cón che'n Diox ante por ngola's mèn loo Tad Jesucrist. No yende chó mport nzo lezo' Diox gunee mèn ché' mbli mèn o ché' ne'nglide mèn xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

²⁹ ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox ante nac Diox che'n mèn naciòn Israel, cà'? ¿Ché' indlide gu' cuent le' Diox nac Diox che'n taamas mèn co' inactè mèn naciòn Israel, ne, cà'? ¿Xálte mod ne' li gu' cuent le' Diox nac Diox che'n ryethe mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inactè mèn naciòn Israel? Nacpe' Diox Diox che'n mènà, ne. ³⁰ Com le' na' nanee ya yende tedib Diox. Thidte Diox nac Diox co' nzo, ¿lé'? No por ndxela's chol mèn loo Jesucrist, Diox ndyal yòo mènà loo cón che'n Diox, que naca mèn co' ngòc circuncidar, que naca mèn co' indxàcte circuncidar. ³¹ Per nalle', ndlyazen ñibdizen thib con' loo gu': ¿Xá nee gu'? Ché' ntac ley co' mxo'f Moisés loo mèn o ché' intacte leya loo mèn tac ndxela's na' loo Crist, cà'? Yende xaa.

Nec thib mod no nec tedib mod. Yende mod gab na' intacte ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ¿lé'? Ndxé'leque', ndli nèequé' na' le' ley ntacque'.

4

Trè' ndlu' le' con' co' mbli mbi' co' ngro' lèe Abraham nac thib con' co' ante hui' mèn no thib con' co' ante ñaa mèn loo.

¹ ¿Cón gab na' cón che'n Abraham co' ngòc xudgool na' co' mbloj si' bin póla por mbli Diox ngòc con' ndac loo Abraham, à'? ² Chele' Abraham ngòc mbi' nali no mbi' nambii loo Diox por cón che'n ndxep con' ndac co' mbli Abraham loo Diox, nzoque' mod nde's Abraham. Per loo Diox yende mod ngác Abraham nde's Abraham. ³ ¿Ché' inda'de gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo lib co' nac xti's Diox, cà'? Di'sa mbez: Abraham ngola's le' Diox lique' con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. No mbli Diox cuent le' Abraham nac mbi' nali no mbi' nambii loo Diox por ngola's Abraham loo Diox no maste. ⁴ Angab na'i, chele' thib mèn nque' zin' huiz, mèn ne'code ray co' yax càa mènà xal thib con' co' angta'la's mèn càa xtàa mèn xal thib ayud loo mèn co' mque' zin' huiza. Ndxé'leque', tmi co' ndxòo ray mènà nac tmi co' ndeb mèn loo mènà. ⁵ Per chele' ndxep mèn co' ne'nglide con' ndac loo Diox ndxela's loo Diox, mastale' ngòc mènà mèn co' mcua'n xquin no xtol, Diox ngòo cuent nac mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox. Ngo Diox cuent nac mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por ngola's mènà loo Diox por cón che'n Jesucrist. ⁶ Tataaguè' ndxab David co' ngòc rey póla co'se' ndxab David:

Huen nda mèn co' ngo Diox cuent nac mèn nali no mèn nambii loo Diox mastale' yende chó con' ndac ngli mèn par ngàc nglá' mèn loo con' ryes.

⁷ Lomisquè' ndxab David, ne:

Huen nda ryete mèn, mèn co' mton'le' Diox ryete con' zab co' mbli mèn no mèn co' mteri'th mtecan' Diox ryete xquin no xtol co' mcua'n mèn.

⁸ Huen nda mèn co' ingode Diox cuent ndxàp mèn xtol mèn.

⁹ ¿Ché' ngue li gu' cuent ante loo mèn co' ngòc circuncidar mdyal Diox ngòo mènà loo cón che'n Diox no ngo Diox cuent nac mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox por huen ndxàca loo mèn, o ché' ngue li gu' cuent ihuente ndxàca loo mèn co' indxàcte circuncidar, ne, cà'? Huenque' nda no huen ndxàca loo ryop ned mènà, ey. Tac daa mdale' cuent loo gu' le' Diox mdyal ngòo mèn loo cón che'n Diox no mblole' Diox cuent le' Abraham ngòc mbi' nali no

mbi' nambii loo Diox ante por ngola's Abraham le' Diox lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. ¹⁰ Ndlyazen ñee gu' loon: ¿Pól mblo Diox cuent le' Abraham ngòc mbi' nali no mbi' nambii loo Diox, à'? ¿Ché' mblo Diox cuent ngòc Abraham mbi' nali no mbi' nambii loo ngòc circuncidar Abraham o ché' mblo Diox cuenta ndoore' gac circuncidar Abraham, cà'? Tyè'. Ne'ngode Diox cuent nac Abraham mbi' nali no mbi' nambii loo ngòc circuncidar Abraham. Ndxé'leque', huen huen mblo Diox cuent ngòc Abraham mbi' nali no mbi' nambii loo Diox ndoore' gac circuncidar Abraham. ¹¹ Cona, ngue niin loo gu': Diox mblo cuent nac Abraham mbi' nali no mbi' nambii loo Diox ndoore' tlo Abraham li Abraham loo costumbr che'n circuncisión. Con'a ngòc thib con' co' mblu' loo taamas mèn le' por cón che'n circuncisión co' ngòc loo Abraham, Diox mblo ro loo taamas mèn le' Diox mblo cuent ngòc Abraham thib mbi' nali no thib mbi' nambii loo Diox ante por ngola's Abraham le' Diox lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. Ngòc con'a loo Abraham par mblo Diox cuent nac Abraham xudgool ryete mèn co' ndxela's le' Diox lique' co' mcàbgòn Diox li Diox mastale' ne'gacte circuncidar mèn. Leque moda, ne, Diox ngo cuent cón che'n mèn nac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox no mdyal Diox ngòc mèn loo cón che'n Diox ante por ngola's mèn le' Diox lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. ¹² Lica, Abraham nac xudgool mèn co' ngòc circuncidar por nerleque' ngòc circuncidar Abraham. Per di's co' ngue niin loo gu' ndxé' nee di's iante nac Abraham xudgool mèn co' ngòc circuncidar lad. Ndxé'leque', di's ndxé' nee di's nac Abraham xudgool mèn, ne, mèn co' ante ndxela's loo Diox le' Diox li co' mcàbgòn Diox li Diox xalque' ngola's Abraham loo Diox le' Diox lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham ndoore' gac circuncidar Abraham.

Trè' ndlu' ngòcque' no mdyaaque' no mduque' di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn ante por ngola's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist.

¹³ Diox mcàbgòn loo Abraham no loo bin Abraham yan' no mèn no gac che'npe' mèn dib athu loo izlyo' xal xyònepe' mèn. Per cón che'n con' co' mcàbgòn Diox ta' Diox loo Abraham, ne'ncàbgònte Diox con'a loo Abraham por mdubdi's Abraham no por mbin Abraham di's co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxé'leque', Diox mcàbgòn di'sa loo Abraham ante por ngola's Abraham loo Diox le' Diox lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. ¹⁴ Tac chele'i ngac ante loo mèn co' ndyubdi's loo di's co' ñibe'

ley co' mxo'f Moisés loo mèn ngac mèn co' yan' no no co' gac che'npe' dib athu loo izlyo' xal mcàbgòn Diox, le' sya, anxle' ngala's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist. No lomisque', yende cón ntac di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham no loo bin Abraham. ¹⁵ Mèn nación Israel co' indyubdi'ste loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, naquin tetii Diox mèn. Per loo mèn co' inacte mèn nación Israel co' ne'ngue node ley co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, ne'nguxè'de ley mèn. Ne' ne' ngap mèn dol loo Diox por cón che'n leya tac yende leya loo mèn.

¹⁶ Por cona, ngue niin con' ndxé' loo gu': Diox mcàbgòn con'a loo Abraham no loo bin Abraham por ngola'sque' mèn le' Diox lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. Tataa mbi Diox loo Abraham no loo bin Abraham par ngòc con' mcàbgòn Diox thib con' anxle' loo Abraham no loo bin Abraham no par ngòc nèn con' mcàbgòn Diox loo mèn. Con'a nee di's, ne'ncàbgònte Diox con'a ante loo mèn co' mdubdi's loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxé'leque', mcàbgòn Diox con'a loo mèn co' ante ngola's le' Diox li con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn xal ngola's Abraham le' Diox li con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. Por cona, Diox mblo cuent nac Abraham xudgool ryete na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist xalque' ngola's Abraham loo Diox. ¹⁷ Ngòca loo Abraham xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab Diox co' mbez taandxé':

Daa mbi le' lùu gac ner xudgool che'n huax mèn.

Loo yub Diox co' ngola's Abraham, yub Diox nac xa' co' nda' yalnaban loo mèn nguth. No li Diox cue chol con' co' tarte cuec Diox.

¹⁸ Abraham nonque' no nanee Abraham le' Diox ndxác li co' nee lezo' Diox li Diox loo Abraham. Por cona, ngola'sque' Abraham que no Abraham xin' Abraham mastale' ngxole' Abraham. Axta syare', ngòc Abraham xudgool huax mèn xalque' ndxab Diox loo Abraham gaca loo Abraham xal mbez di's co' ndub:

Gac mèn co' gac bin lùua mènley' loo izlyo', Abraham.

¹⁹ Co'se' yamerle' taa Abraham thib ayo lín', be' ndxela's Abraham co' gunii Diox loo Abraham li Diox loo Abraham. Làth xtau'a, nonque' Abraham le' Abraham ryop Sar tyan xin' mastale' ngxole' Abraham ryop Sar, co' nee di's, mbri'thle' tiemp que no ryop sa'l xa' xin' xa'. ²⁰ Ne'ngacte chop loo chop la's Abraham. Ne' ne' ndoo xà' lezo' Abraham loo di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. Ndxé'leque', sate más ngola's Abraham no ngòp Abraham yalxla's cón

che'n di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. Toloque' ndxab Abraham di's ndac no di's natú' cón che'n Diox loo mèn le' Diox nac Diox roo no Diox xèn. ²¹ Thidteneque' mbli nêe Abraham lezo' Abraham no ngobe'que' Abraham lezo' Abraham le' Diox ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox par lique' Diox ryete con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. ²² Por cona, Diox mblo cuent nac Abraham mbi' nali no mbi' nambii loo Diox tac ngola's Abraham le' Diox li con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. No mdyal Diox ngòo Abraham loo cón che'n Diox.

²³ No por cón che'n Abraham co' mblo Diox cuent nac Abraham mèn nali no mèn nambii, no mdyal Diox ngòo Abraham loo cón che'n Diox tac ngola's Abraham loo Diox, inacte ante cón che'n Abraham ndub di'sa loo xti's Diox. ²⁴ Ndxle'leque', ndub di'sa loo libr co' nac xti's Diox por cón che'n na', ne. Diox mdyal ngòo na' loo cón che'n Diox no mblolé' Diox cuent no na' nac mèn nali no mèn nambii, na' co' ndxela's loo Diox co' nac yub Diox co' mblo xban Tad Jesucrist na' làth mèn nguth. ²⁵ Nguth Tad Jesús loo cruz por cón che'n xquin na' no xtol na'. Mblo xban Diox Tad Jesús par tataa mod, por cón che'n Tad Jesús, ndyal Diox ndxòo mèn loo cón che'n Diox. No por cón che'n Tad Jesús ndxàc mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox.

5

Trè' ndlu' cón che'n con' ndac co' ndxàc loo mèn co' indxàpte xtol loo Diox.

¹ Por cona, ngue niin loo gu': Yub Diox mblolé' cuent nac na' mèn nali no mèn nambii loo Diox por ngola's na' loo Tad Jesucrist. No mtu' mtàlle' Diox lezo' Diox fièe Diox na' por cón che'n Tad Jesucrist na'. ² Por cón che'n Tad Jesucrist, mxyal' ned mxyal' yó' loo na' par ngòo na' loo cón che'n Diox par, llicque', li Diox anggàc con' ndac loo na' tac ngola's na' loo Diox por cón che'n Jesucrist. Mbli nêe na' na' loo con' ndac co' ndli Diox angndxàc loo na'. No ndyac lezo' na' loo con' nzi quee lezo' na' co' gac che'npe' na' co'se' yòo na' co'te' gac con' roo con' xèn loo na' xal ndxàc con' roo con' xèn loo Diox. ³ No iante ndyac lezo' na' loo co' nzi quee lezo' na'a. Ndxle'leque', ndyac lezo' na' co'se' ndxàc chol yaltii loo na' no co'se' ndxàc chol yalquii loo na' tac nane na' no non na' le' co'se' ndxàc chol yaltii o yalquii loo na', con'a ndli tolo cha'la's na' loo chol con' co' ndxàc loo na'. ⁴ No co'se' nxec na' no ncha'la's na' ndxàc yaltii no yalquii loo na', ndxàca loo na' par tolo ndli nêe na' na' loo cón che'n Crist. No co'se' nxec na' ndxàc con'a loo na', ndlu' na' loo mèn le' na', llicque', ndxela'sque' loo Crist. Le' sya, tataa mod huen huen nzi quee lezo' na' loo con' ndac

co' gac loo na' co' li Diox loo na' yiloo. ⁵ Co'se', llicque', nzi quee lezo' na' loo con' ndac co' gac loo na' yiloo, indxàcte chop loo chop la's na' loo cón che'n Diox par tyoo xà' lezo' na' loo Diox. Tac Diox mblàa Xpii Natú' che'n Diox loo na' co' ndli nden' na' le' Diox axta arid nque' lezo' fièe Diox na'. No tataa mod más nque' lezo' na' Diox.

⁶ Per co'se' be' ngòc na' mèn co' ne'ngácte ngli par ntelá' na' na' loo con' ryes nec thib mod no nec tedib mod, le'xque' sya, ngòc tiemp par gath Crist. No ale, yi'f yèe Crist nguth Crist por cón che'n mèn ye'sin'. ⁷ Imbiizte thib mbi' par anggath mbi' por cón che'n tedib mèn. Ne' ne' gath mbi'a por cón che'n thib mèn co' nac mbi' ndac. Mastale' más mèn ndac nac thib mbi', ne'gathte thib mbi' por cón che'n mèn. ⁸ Per Diox mblu' loo na' xá mod anze'f nque' lezo' Diox fièe Diox na' por yi'f yèe Crist nguth Crist por cón che'n na' mastale' be' nac na' mèn co' ncua' n xquin na' no be' nac na' mèn co' ncua' n xtol na' tiempa. ⁹ Per nalle' Diox mdyal' ngòo na' loo cón che'n Diox par gac na' mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n ren Crist co' mxyo. Por cona, ndlii más ndxàp na' yalxla's le' Diox telá' na' loo yaltii no yalquii huiz co'se' gac lult huiz co'se' gac yalquii no yaltii loo mèn. Tataa li Diox loo na' por cón che'n Crist. ¹⁰ Tac co'se' be' ngòc na' mèn co' ngòc ngolo ngola's loo Diox thib cua'a, Diox mbli le' na' mbyu' mbyàl lezo' loo Diox por cón che'n yalguth co' mquée loo xgan' Diox. No por cona, más ndxàp na' yalxla's nalle' par gaca loo na' lyá' na' loo con' ryes por yalnaban co' ndxàp Tad Jesús tac mbyu' mbyàlle' lezo' na' loo Diox nalle'. ¹¹ Iante mbli Diox par mbyu' mbyàlle' lezo' na' no ndyac lezo' na' loo Diox. Ndxle'leque', nden' na' le'n lezo' na' Diox roo Diox xèn nac Diox por cón che'n Tad Jesucrist na' tac por cón che'n Tad Jesucrist ngòc na' mèn co' mbyu' mbyàlle' lezo' loo Diox.

Trè' ndlu' cón che'n Adán no cón che'n Crist.

¹² Cona, ngue niin loo gu': Texal mcua'n thidte mbi', co' ngòc ner mbi' loo izlyo', xquin mbi' no xtol mbi', por cón che'n mbi'a mto chol mèn, mcua'n chol mèn xquin mèn no xtol mèn. Por cona, nquée yalguth loo mèn por xquin che'n yalxtol co' mcua'n ner mbi'a. No por cona, ncàba yalguth loo ryete mèn tac ryete mèn mcua'n xquin mèn no xtol mèn. ¹³ Ndoore' co'se' xo'f Moisés ley co' mnibe' Diox loo Moisés xo'f Moisés loo mèn cón che'n Diox, mcua'nle' mèn xquin mèn no xtol mèn loo izlyo'. Per mastale' mcua'n mèn xquin mèn no xtol mèn loo izlyo', Diox ne'ngode cuent cón che'n xtol mèn no xquin mèn co' mcua'n mèn ndoore' co'se' tarte xo'f Moisés ley loo mèn. ¹⁴ Cona,

ngue niin loo gu': Mastale' ne'ngode Diox cuent cón che'n xtol mèn tiempa, mquéé yalguth loo mèn anon ngóc tiemp co' ngo ban Adán axta ngóc tiemp co'se' ngo ban Moisés, mèn co' mcua'n xtol. Mquéé yalguth loo ryete mēna, mastale' ne'ncua'nte mèn xtol mèn xal mcua'n Adán xtol Adán co'se' ne'ndubdi'ste Adán loo con' co' mñibe' Diox loo Adán li Adán. Adán mbli' ndxep con' loo na' co' nac xal xin no xnaa cón che'n thìb mbi' co' nac di's yì'th yilóa, co' nee di's, nac Crist.

¹⁵ Mastale' naroo ngóc xquin no xtol Adán co' ngóp Adán, per pà ta' xquin no xtol Adán co' ngóp Adán con con' ndac co' nac con' roo con' xèn co' mbli Diox angndxác loo na'. Tac por xquin no xtol co' ngóp thìdte mbi' co' ngóc Adán, mcàba loo mèn mquéé yalguth loo huax mèn. Per co'se' mbli Diox par mblyá' mèn loo con' ryes, anxle' mbli Diox con' ndaca loo mèn por cón che'n thìdte mbi' co' nac Jesucrist. Con' ndac co' mbli Diox angndxác loo mēna, más con' roo con' xèn nac con' ndaca leque xquin Adán. No ndxe'leque', ncàba más con' ndac loo huax mèn por cón che'n Jesucrist. ¹⁶ Mastale' xquin no xtol co' mcua'n thìdte mbi' co' ngóc Adán ngóc con' xin no con' cap loo Diox, per pà ta' xquin no xtol co' mcua'n Adán con con' ndac co' nac con' roo con' xèn co' mbli Diox par ndlyá' mèn loo con' ryes. Tac por cón che'n xquin no xtol co' mcua'n thìdte mbi' co' ngóc Adán, con'a ndli mqexù' Diox ryete mèn. Per cón che'n con' ndac co' mbli Diox par ndlyá' mèn loo con' ryes por cón che'n Jesucrist co'se' ngolo mque tee cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn, ale le'le' mcàba loo mèn yub Diox mdyal ngòo mèn loo cón che'n Diox par gác mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox, mèn co' ngola's loo Jesucrist. ¹⁷ Por xquin no xtol che'n thìdte mbi' co' mcua'n xquin no co' ngóp xtol mto mquéé yalguth loo mèn. Con'a ndli sate más gác con' ndac loo mèn, mèn co' Diox mdyal ngòo mēna loo cón che'n Diox par gác mēna mèn nali no mèn nambii loo Diox. Ban no mēna Diox thìdte par ñibe' no mēna Diox co'se' gác huiz co' ñibe' Diox loo izlyo'. Li Diox tataa gàca loo mēna por cón che'n thìdte mbi' co' nac Jesucrist.

¹⁸ Cona, gue niin loo gu': Por cón che'n xquin no xtol co' mcua'n thìdte mbi' co' ngóc Adán, mqexù' Diox ryete mèn. Tataaguè' ne, por cón che'n thìdte mbi' co' nac Jesucrist, Diox mdyal ngòo mèn loo cón che'n Diox par ngóc mèn mèn nali no mèn nambii, mèn co' ndxela'spe' loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. ¹⁹ Con' ndxè' nee di's: Por cón che'n de ne'ndubdi'ste thìb mbi' loo con' mñibe' Diox loo mbi' li mbi', con'a mcàb huax mèn mcua'n xquin mèn no mcua'n mèn xtol mèn. Lomisque' mod ne, por cón

che'n de mdubdi'sque' thìb mbi' co' nac Jesucrist loo Diox, mdyal Diox anze'f huax mèn gác mèn nali no mèn nambii loo Diox.

²⁰ Co'se' mxo'f Moisés ley loo mèn naciòn Israel xalque' mñibe' Diox loo Moisés, di's co' ndub loo leya mbli' loo mèn le' mèn anze'f ncua'n xtol mèn no anze'f ncua'n mèn xquin mèn loo Diox. Per ndxe'leque', lách más ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn, sate más con' roo con' xèn ngóc con' ndac co' angmbli Diox loo mèn. ²¹ Ngóc con'a loo mèn par de que texal mcua'n mèn xquin mèn no xtol mèn par tataaguè' mquéé yalguth loo mèn, tataaque' mod, ne, con' ndac co' angmbli Diox loo mèn sate más mbli par mcàba loo mèn le' yub Diox mdyal ngòo mèn loo cón che'n Diox par tataa mod gác mēna mèn nali no mèn nambii loo Diox no par tataa mod li Diox ban no mēna Diox thìdte por cón che'n Tad Jesucrist na'.

6

Ndxáca loo mèn co' nzo loo cón che'n Crist xal thìb mèn nguth co' yende con' nden'.

¹ ¿Xá nee gu', ey? ¿Ché' tolo cua'n na' xquin na' no xtol na' par de que tataa mod sate más li Diox gác con' ndac che'n Diox loo na', cà? ² Nec thìb mod no nec tedib mod ne'lide na' tataa, ¿lé'? Tac na' co' nac xal mèn nguth loo xquin na' no loo xtol na', co' nee di's, incua'nte na' xquin na', ¿xá mod ale ndly'a's gu' bere na', que tee cua'n na' xquin na' no xtol na' tedib vez, sya? ³ ¿Ché' iñeede gu' co'se' ngóc bautizar ryete na' loo ngola's na' no ngòo na' loo cón che'n Crist Jesús, thìdte ngóc no na' Crist Jesús par de que texal mquéé yalguth loo Crist Jesús par guneei loo Crist Jesús loo cón che'n yalnaban che'n izlyo' ndxè', tataaguè' na', ne, ya incua'nte na' xquin na' no xtol na' más. Tataaque' ngóca loo na', ¿lé'? ⁴ Cona, gue niin loo gu': Por cón che'n ngulaa yéc na' no ngulaa lezo' na', ngóc bautizar na' loo ngola's na' no ngòo na' loo cón che'n Diox, co' nee di's, thìdte mbua's na' con Crist co'se' ngóc na' xal mèn nguth loo cón che'n xquin na' no xtol na' par nque tee ban ndac na' loo Diox. No más ndoo lezo' na' li na' con' ndac loo Diox co' nac thìb yalnaban cub. Cona nee di's, nguth no na' Crist no ngro xban no na' Crist por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii xud na' Diox no co' nzo la's ya' xud na' Diox co' mbli xud na' Diox loo Crist.

⁵ Tac chele' Diox ngo cuent thìdte ngóc no na' Crist co'se' nguth Crist por ngòo na' loo cón che'n Crist, tataaguè' gàca loo na' ryo xban na' xalque' ngro xban Crist lách mèn nguth co'se' gápce' huiza. ⁶ Non na' no nanee na' no nda' na' cuent le' ryete mod ye'rsin' co' mque tee li na' co' mque no na' ndoore' yila's na' loo Crist mblyuxle'

loo na' tac Diox ngo cuent mblyuxa loo na' por mquée Crist loo cruz por cón che'n na'. Tataa ngòca loo na' par nguled mbli na' ryethe con' ye'rsin' co' mque tee li na' xal nduhua nee lezo' na' li na'i. Le'i mblyuxle' loo na' par ya ne'tolode gac na' xal thib moz par li na' rye con' ye'rsin' co' ndly'a's na' li na' co' nac xtol na' no xquin na' xal co'se' ndli thib moz sirv loo thib patrón moz par li yée moz co' ndly'a's patrón li moz. ⁷ Hui' gu' nexa. Thib mèn co' nguth ya inden'te chol con' xal mden' mèn ndoore' gath mèn. Tataaguè' ndxàca, ne, le' chol mèn co' nac xal thib thebol loo cón che'n xquin mèn no loo cón che'n xtol mèn co' ncu'a'n mèn, mèn ya inquinte tolo cua'n xquin mèn no xtol mèn par tolo li mèn con' ye'rsin'. ⁸ Chele' na', licque', ngo cuent nguth nole' na' Crist, thidteneque' ndxàp na' yalxla's nalle' yo ban no na' Crist thidtene yiloo. ⁹ Naneeque' na' no nonque' na' co'se' ngro xban Crist làth mèn nguth, ya ne'berede Crist gath Crist tedib vez. Ya yende chó cón che'n yalguth par quée yalguth loo Crist tedib vez. ¹⁰ Co'se' nguth Crist loo cruz, thidte vez nguth Crist por cón che'n xquin mèn no xtol mèn. Co'se' ngro xban Crist, ngro xban Crist par thidte yoo ban no Crist Diox. ¹¹ Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' xtúuz no bli gu' cuent, licque', nac gu' xal mèn co' nguth loo cón che'n xquin gu' no loo cón che'n xtol gu'. Lomisque' ne, bli gu' cuent ante naban gu' par thidte ban no gu' Tad Crist Jesús na' loo Diox tac gu' nac che'npe' Crist.

¹² Ngue niin loo gu', ne: Por nac gu' che'n Crist, ¿lé'?, ya ne'ta'de gu' lugar ñibe' xtúuz gu' no lezo' gu' loo gu' par ndryo' ndlyen' leuze' gu' li gu' co' tyub yo'f lezo' gu' par cua'n gu' xquin gu' par ten' gu' nquin li yée gu' con' co' ndyub yo'f lezo' gu' par li gu'i. ¹³ Ne'ta'de gu' lugar ñibe' xtúuz gu' no lezo' gu' loo gu' par tyub yo'f lezo' gu' cua'n gu' xquin gu' no xtol gu' par li gu' con' ye'rsin'. Ndxle'leque', thib lite fta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo gu' par thidteneque' li gu' sirv ante loo Diox xal mèn co' nguthle', no mber mèn ngro xban mèn, co' nee di's, ne'tolode li gu' con' ye'rsin' par cua'n gu' xquin gu' no xtol gu'. Ndxle'leque', ante ban gu' loo cón che'n Diox thib yalnaban cub, co' nee di's, li gu' con' huen xalque' nee lezo' Diox par li gu' con' ndac loo Diox xalque' nee lezo' Diox. ¹⁴ Tac nalle' ya inquinte tolo ta' gu' lugar ñibe' xtúuz ye'rsin' co' ndli gu' loo gu' par cua'n gu' xquin gu' no xtol gu'. Tac nase ya iñibe'de ley co' mxo'f Moisés loo na' más. Ndxle'leque', nque tee ban na' loo con' ndac co' ndli Diox angndxàc loo na'.

Pab ngue tetac di's loo mèn cón che'n xtol mèn le' mèn nac xal thib moz loo xtol mèn no loo xquin mèn.

¹⁵ Nde niin tedib con' loo gu', ne: ¿Ché' there na', tolo cua'n na' xquin na' no xtol na' por ya indlide na' xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo na', o ché' tolo cua'n na' xquin na' tac nque tee ban na' loo con' ndac co' angmbli Diox loo na', cà'? Nec thib mod no nec tedib mod ne'cua'nte na' xquin na' no xtol na', ¿lé'?' ¹⁶ Hui' gu' nexa. Gu' huen huen nanee no nda' gu' cuent xal co'se' ndly'a's thib mbi' nque' mbi' zin' con' thib patrón. No tyubdi's yée mbi' loo patrón. Sya, nac mbi'a' mós yée loo patrona. Látha, que nzo ne'ñee lezo' mbi', tyubdi's yée mbi' loo patrón. Tataaguè' ndxàca loo gu' co'se' nda' gu' lugar ndli gu' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' no ndli gu' con' ye'rsin' co' nac xtol gu' no xquin gu'. Per cón che'n xquin gu' no xtol gu' co' ncu'a'n gu'a, con'a' ncàb nquin co' xà' Diox gu' loo Diox thidtene yiloo. Nacquele' gu' tyubdi's loo Diox na, Diox li le' gu' que tee ban li loo Diox no que tee ban ndac gu' loo Diox. ¹⁷ Per Diox quix Diox por cón che'n gu' le' gu' ya inacte xal thib moz loo xquin gu' no loo xtol gu' par li gu' con' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' xal ngòc gu' thib cua'a. Per nase, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' nzi té'th gu' xal nac loo co' nzo gu' co' nac cón che'n Jesucrist co' mté'th gu' co'se' ngola's gu'. ¹⁸ Per nalle', gu' mblyá'le' no ya yende cón mbee nca' gu' loo co' nac xtol gu' no xquin gu'. Gu' nzi xo'f zin' loo Diox por mbli Diox nzi tee ban li gu' no nzi tee ban ndac gu' loo Diox. ¹⁹ Con' ndxe' ngue niin loo gu' xal ndyoodi's chol mèn co' alithe ndyoodi's par ta' gu' cuent no par non gu' no nanee gu' co' ngue niin loo gu' tac gu' indxònte di's no ne' ne' indxàa'd gu' di's co' ngue niin loo gu' co' huenleque': Texal ngòca loo gu' co'se' mque tee ban gu' par mda' gu' lugar mnibe' con' ye'rsin' no vis loo gu' par xo'f zin' gu' con' zab no chol con' ye'rsin' na, tataaguè' mod gòc gu' mèn co' tyoo lezo' ante ta' gu' lugar ñibe' Diox loo gu' par xo'f zin' gu' thib zin' ndac loo Diox par tataa mod thidte vez ryo xà' gu' loo cón che'n xab izlyo' par que tee ban li gu' loo Diox nalle'.

²⁰ Co'se' be' ngòc gu' xal thib moz loo rye con' co' nac con' ye'rsin' co' ngòc xquin gu' no xtol gu', ne'nque tee ban lide gu' no ne'nque tee ban ndacte gu' loo Diox. ²¹ Per nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Chó con' ndac mbli gu' gan co'se' mque tee li gu' con' co' ndli nthyon gu' nalle', à'? Yende chó con' ndac mcàb con'a loo gu', ¿lé'?' Tac con' co' mbli gu'a, ale le'le' mcàba le' Diox co' xà' gu' loo Diox thidtene yiloo, ¿lé'?' ²² Per nase ya yende chó con' cuee cà' gu' par tolo gac gu' xal moz loo con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' gu' par tolo cua'n gu' xquin gu' no xtol gu'. Nalle' gu' ndoo lite nzi xo'f zin' thib zin' co' nac cón che'n Diox loo Diox. Con'a ndli ncàb con' ndac loo gu' tac nzi ro xà' gu' loo

cón che'n xab izlyo' por ngòc gu' che'npe' Diox. Más de cona, li Diox le' gu' ban no Diox thidtene yilóa, ne. ²³ Tac rye mèn co' thidtene mdoo lezo' tolo cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn, loo mènà ncàb thib con': ryo xà' mènà loo Diox thidtene co'se' yilo gath bé'l'yòo lad mènà. Per cón che'n con' ndac co' angli Diox loo mèn co' ndxela's loo Tad Jesucrist na' nac yòo ban no mèn Diox thidtene tac thidte nac mènà con Tad Crist Jesús na'.

7

Pab ngue tetac di's xal nac cón che'n thib ned mèn co' nselya'.

¹ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' nda'le' cuent co' huenleque' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Leya ante ñibe' loo mèn láth be' naban mèn, ¿lé? ² Angab na'i, thib xa'got co' mselya' con thib xa'bi', xa'gota thidteneque' natedó' con sa'l xa'gota láth naban xa'bi' co' nac sa'l xa'gota, co' nee di's, thidteneque' naban no xa'gota sa'lbi' xa'gota le'n huiz co' naban sa'lbi'pe' xa'gota. Per chele' xa'bi' co' nac sa'lbi'pe' xa'gota nguth, xa'gota mbyan' thib. Ya yende chó cuee no ca' xa'gota xal ñibe' ley loo ryop sa'l xa' láth naban sa'lbi' xa'gota. ³ Per chele' xa'gota queltàa con tedib xa'bi' láth naban sa'lbi'pe' xa'gota, xa'gota mbix yéc no ngue li xa'gota yalburrid loo sa'lbi'pe' xa'. Per chele' sa'lbi' xa'gota nguth, xa'gota mbyan' thib no yende chó cuee no cà' xa'gota xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Sya, nzoque' mod selya' xa'gota con tedib mbi'. Sya, tataa mod ne'líde xa'gota yalburrid loo ner xa'bi' co' ngòc sa'lbi' xa'got, mbi' co' nguth.

⁴ Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen: Gu' co' ya ngòole' loo cón che'n Crist, nac gu' xal thib cuen ya' Crist no xal thib cuen nii Crist. Gu' ngro' loo cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo gu' xal thib xa' co' nguthle' par tataa mod ngòc gu' che'npe' Crist xal ndxàa loo thib xa'got co'se' mselya' thib xa'got con sa'l xa'. Nalle' nac gu' mèn co' nac che'npe' Crist, Crist co' mbli Diox ngro xban láth mèn nguth, par tataa mod li gu' con' ndac co' ndxòo lezo' Diox. ⁵ Tac láth be' mque tee ban na' loo cón che'n co' nac xab izlyo', ndoore' yila's na' loo Crist, mbli na' xal nduhua nee lezo' na' loo cón che'n co' nac xab izlyo'. Látha, ley co' mxo'f Moisés loo na'a mbli par mdyub xniì yéc na' no mdyub xniì lezo' na' par mdub yo'f lezo' na' mbli na' con' ye'rsin'. Con' ye'rsin' co' mbli na'a, con' ye'rsin'a mcàb loo na' co' xà' Diox na' loo Diox thidtene yilóa. ⁶ Per nalle', ngro'le' na' loo cón che'n co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo na' par inquinte tolo li yèe na' xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo na'. Tac loo cón

che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, nac na' xal mèn co' nguthle' par xo'f zin' na' thib zin' co' nac cón che'n Diox xal ñibe'pe' Xpii Natú' loo na' co' nac thib mod cub. Inacte mod cub co' ndxàp na'a nalle' xal nac di'sgool co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

Pab ngue ta' cuent cón che'n xquin Pab no xtol Pab co' ngòp Pab.

⁷ Per nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Xá mod gab na'? ¿Ché' tab na' le' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nac thib con' co' ncàb ncua'n mèn xtol mèn no xquin mèn, cà? Yende xàa. Nec thib mod no nec tedib mèn ne'gabte na' tataa, ¿lé? Per, lica, daa inonte le' daa ndxàp xquin daa no xtol daa chele' ley co' mxo'f Moisés loo na' ne'nglu'de le' daa nac mèn co' ndxàp xtol. Angab na'i, chele' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn ne'taade nglu' loon, daa ne'ndade cuent cón nac nqueli'th mèn cón che'n xtàa mèn. ⁸ Per mastale' mbli' ley loon indxàalte queli'then cón che'n xtàan, ale ndxe'leque', más mcuanen xquinen no xtolen. Tataa mbliin mastale' más mdyub xniì yéquen no mdyub xniì lezon cón che'n xquin daa no xtol daa. Ale le'le' mdyub yo'f lezon sate más tolo lin ryethe con' ye'rsin'. Tac co'te' yende ley co' mxo'f Moisés loo na', ne' ne' ta' mèn cuent cón nac xquin mèn no xtol mèn. Alithe nzi cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn. ⁹ Ngo thib tiemp co'se' tarte tan cuent no tarte ten'en cón nac co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Láth xtau'a, mden'en axta arid mbi' ndac ngòc daa no huen ngo lezon loo Diox, mdyaquen. Per co'se' mtlon mdan cuent no mden'en xá mod, licque', nquin tyubdi's mèn loo co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, axta syare' mdan cuent ngòpen xquinen no ngòpen xtolen. Syare', mden'en ngòc daa thib mèn co' mqexu' Diox par co' xà' Diox daa loo Diox thidtene yilóa. ¹⁰ Syare', mdan cuent le' ley co' mxo'f Moisés loo mèn ngue lu' xá mod gáp mèn, co' nee di's, càb loo na' yòo ban no na' Diox yilóa. Per ndxe'leque', le'le' mbli leya par mqexu' Diox daa, co' nee di's, co' xà' Diox daa loo Diox yilóa. ¹¹ Tac axta co'se' mdape'en cuent cón che'n con' co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mbylazen ndyubdizen loo leya, per ale sate más mdub xniì yéquen no mdub xniì lezon loo cón che'n Diox por cón che'n leya, per ndxe'leque', con' ye'rsin' no vis co' nde teele' mbliin mcàb loon par tolo tyub yo'f lezon par lin con' ye'rsin'. No por cona, mzyalque' daai tac por mod co' mque tee ban daa loo con' ye'rsin' leque ley mbli mcàb loon mqexu' Diox daa par co' xà' Diox daa loo Diox thidtene yilóa.

¹² Cona, ngue niin loo gu': Thib mod no tedib mod, natú' nac di's co' ndub loo ley co'

moxo'f Moisés loo mèn. Nali nac di'sa no ndac nac di'sa. Tac di'sa nac di's co' ñibe' Diox loo mèn par li mèn. ¹³ ¿Xá nee gu'? ¿Ché' tác li co' mbez na' nac con' ndac par càba ryo xà'en loo Diox thidtene yiloo, cà'? Yende xàa. Nec thib mod no nec tedib mod ne'gàta tataa, ¿lé'? Ndxé'leque', xquin daa no xtol daa co' mque tee cuanan mbli le' daa ngro xà' loo Diox thib cua'a. Por cón che'n ley co' moxo'f Moisés loo na', ndan cuent le' mod co' mque tee banen ngóc mod ye'rsin'túb co' nac xtol daa. Por cona, por cón che'n leya nonen no nanee mcuaneen xquin daa no xtol daa loo Diox co'se' mbli con' ye'rsin'.

¹⁴ Na' nanee no non na' le' ley co' moxo'f Moisés loo na' nac thib mod ndac co' ndlyaspe' Diox li na'. Per ndxe'leque', part cón che'npe' daa, daa nac thib mbi' co' ndli yèe con' ye'rsin' co' nac xquin daa no xtol daa xal ndyub yo'f lezon lin con' ye'rsin'. ¹⁵ Tac ndxep vez axta ne' ne' indan cuent xal nac co' ngue lin no co' ndlyaa yéquen co'se' ndlin con' ye'rsin'. Axta ne' ne' ñeen cón mdub yéquen cón mdub lezon mbli con' ye'rsin'. Ndyaquen, ale indliden con' ndlyazen lin. Ndxé'leque', con' co' indlyasten lin, con'a nac co' ndli yèen. ¹⁶ Per chele' daa más ndli con' ye'rsin' co' indlyasten lin, syase, más ndan cuent le' di's co' ndub loo ley co' moxo'f Moisés loo mèn ndlu' con' ndac loo mèn. ¹⁷ Por cona, inacta daa co' ngue li con'a. Ndxé'leque', ryete con' co' nzo le'n lezon nac co' ndli ndyub yo'f lezon par ndli yèen con' ye'rsin'. No ale que nzo ne'ñee lezon, tataa ndli yèen par ndlin con' ye'rsin'. ¹⁸ Tac daa nanee, part cón che'npe'en, yende chó con' ndac ndlin. Anze'f ndlyazen lin con' ndac. Per indaden lugar par lin con' ndac. ¹⁹ Indliden con' ndac xal ndlyazen. Ndxé'leque', ale más ndlin con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezon ndlin mastale' indlyasten lina. ²⁰ Le' sya, chele' daa ndli con' co' indlyasten lin, inacta ante daa co' ngue lii. Ndxé'leque', ryethe con' co' ndyub yo'f lezon co' nac xquin daa no xtol daa, con'a ñibe' yèe loon par ndli yèen con' ye'rsin' co' indlyasten lin.

²¹ Cona, ngue niin loo gu': Ndxàc con' ndxè' loon: Co'se' ndlyazen lin thib loote con' ndac, ale le'le' más ndlin con' ye'rsin'. ²² Per nalle' ndxàplen thib mod cub par más ndlin xal ñibe' Diox loon por cón che'n Tad Jesucrist. ²³ Per nanee no nonen le' le'n lezon no le'n xtúuz nzo thib con' co' ntau' no co' nca' no co' ncà loon par ne'liden co' nac co' nee lezon. Con'a nac mod co' mbli mdyub yo'f lezon lin con' ye'rsin' ndoore' yilazen loo Tad Jesucrist. Con'a ndlyas' ñibe'pe' loon par tolo lin con' ye'rsin' nalle', ne.

²⁴ ¡Ay! Prob daa izlyo'. Nalyat ñaa daa. ¿Chó mèn nac mèn co' lyat lezo' ñee daa

nalle' par telá' mèn daa loo mod ye'rsin' co' ndxàpen co' ñibe' yèe le'n lezon no co' ndli par ryo xà'en loo Diox, à'? ²⁵ Diox quix Diox mbezen loo Diox tac nonen no nanee ante Diox telá' daa loo con'a por cón che'n Tad Jesucrist na'. Por cona, dib nzo yéquen no dib nzo lezon ndyubdizen loo con' co' ñibe' Diox loon par lin. Per lath xtau'a, be' ndyub yo'f lezon par li yèen con' co' nac con' ye'rsin' co' nac xquin daa no xtol daa.

8

Pab ndlu' xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox.

¹ Nalle' nde niin tedib con' loo gu': Nase ya yende chó con' nquexù' mèn loo Diox, mèn co' thidte mqueltàa loo cón che'n Crist Jesús. Mèn nac mèn co' ya inzi tee bante xal ngóc mod co' ngro' mblyen' le'n lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo'. Ndxé'leque', mèn nzi tee ban nalle' xal nac co' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn. ² Xpii Natú' ndli le' mèn ndxàp yalnaban thidtene, mèn co' ngóc loo cón che'n Crist Jesús. Por cón che'n con' co' ñibe' Xpii Natú' loo mèn, con'a ndli ngue tee ban ndac mèn loo Diox, ne. Más de cona, mbli Xpii Natú' ngro'en loo ryethe con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezon par mcuaneen xtol daa co' ndli par ryo xà'en loo Diox thidtene yiloo. ³ Yende mod gác li mèn con' co' mnibe' ley co' moxo'f Moisés loo mèn, mèn co' mblyas' li preb par ndubdi's mèn xal ñibe' ley. Mastale' mnibe' ley loo mèn par li mèn con' par que no mèn yalnaban cub, per ne'ngácte mèn no ne'ngápte lezo' mèn ndubdi's mèn xal mnibe' ley loo mèn por cón che'n xtúuz ye'rsin' co' ndli mèn par mdyub yo'f lezo' mèn li mèn con' ye'rsin'. Lath xtau'a, mbli Diox thib con'. Mtel' Diox xgan' Diox co' nac thidte xgan'pe' Diox loo izlyo'. Ngóc xgan' Diox xal thib mbi' co' ngóol loo izlyo' xal ndxáal chol mèn loo izlyo', mèn co' ncua'n xquin. Mbi'th xgan' Diox loo izlyo' ndxè' par mbli Diox nguth xgan' Diox par tyacti xgan' Diox por cón che'n xquin mèn no par ton' xgan' Diox xtol mèn loo mèn. Co'se' tataa ngóca loo xgan' Diox loo cruz, ngóca loo mèn co' ndxela's loo xgan' Diox inquinte tolo li mèn chol con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' ndxè'. ⁴ Tataa mbli Diox ngóc con'a loo xgan' Diox par gác mèn no gáp lezo' mèn co' ndxela's loo xgan' Diox li mèn con' xal ñibe' ley co' moxo'f Moisés loo mèn. Tac nalle' inzi tee bante na' xal nac ryethe con' co' mbli mdyub yo'f lezo' na' ndoore' yila's na' loo Crist. Ndxé'leque', nzi tee ban li na' xal ñibe'pe' Xpii Natú' loo na'.

⁵ Na' nanee no nonle' na' le' mèn co' ante nzi tee ban li xalque' nac con' ye'rsin' co'

ndli ndyub yo'f lezo' mèn ndli mèn, con'a nape' co' ndli mèn xal ndryo' ndiyen' lezo' mèn. Per mèn co' ndoo lezo' nzi tee ban xal ñibe' Xpii Natú' loo mèn, mèn ndlipe' ante con' co' ñibe' Xpii Natú' loo mèn li mèn. ⁶ Tac chele' mèn mäs ye'th lezo' li mèn con' ndyub yo'f lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo', con'a càb loo mèn par tith co' xà' Diox mèn loo Diox co'se' yilo gath mèn. Per chele' mèn mäs ye'th lezo' li mèn xal ñibe' Xpii Natú' loo mèn par li mèn, le' sya, con'a li càb loo mèn le' mèn yòo ban no Diox thidtene co'se' gath mèn no càba loo mèn, ne, cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn no càba loo mèn yu' yàl lezo' mèn loo Diox. ⁷ Mèn co' ante ndoo lezo' li mèn con' co' ndyub yo'f lezo' mèn li mèn co' nac cón che'n xab izlyo', mèn naac ngolo ngola's che'n Diox. No ndxòo xyàn lezo' mèn ñièe mèn cón che'n Diox co'se' ndxòn mèn cón che'n Diox. Tac ne' ne' indly'a's mèn tyal mèn tyubdi's mèn loo Diox. No ne' ne' gác mèn ta' mèn lugar ñibe' Diox loo mèn. ⁸ Cona, ngue niin loo gu': Mèn co' mäs nda' gust lezo' co'se' ndli mèn con' co' ndyub yo'f lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo', mèn ne'gácte li con' ndac co' li par yòo lezo' Diox ñièe Diox mèn.

⁹ Per nalle', gu' ya inzi tee ban lide xal nac con' co' nac cón che'n xab izlyo' co' ndli par ndyub yo'f lezo' gu' par li gu' chol con' ye'rsin'. Ndxé'leque', nzi tee ban gu' xalque' nac co' ñibe' Xpii Natú' loo gu' por mda' gu' lugar no mdyal gu' nzo Xpii Natú' che'n Diox loo gu' nalle'. Na nii loo gu': Loo mèn co' inzode Xpii Natú' che'n Crist, mèn inacte che'npe' Crist. ¹⁰ Chele' Crist nzoque' loo gu' por cón che'n Xpii Natú', lipe' ba'i, mastale' nquin gath bé'l'yòo ladpe' gu' por cón che'n xquin no xtol co' ngòo loo ryete mèn, thidteneque' yòo ban xpii gu' no alm gu' loo Diox tac Diox mdyal no mda' Diox lugar ngòo gu' loo cón che'n Diox. No nac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox. ¹¹ Chele' Xpii Natú' che'n Diox co' mblo xban Jesús làth mèn nguth nzo loo gu' par ñibe' Xpii Natú' loo gu', le' sya, yub Diox co' mblo xban Crist Jesús làth mèn nguth, Diox li par ryo xban bé'l'yòo ladpe' gu' co' non gu' gathque'. Li Diox gác con'a loo gu' por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox co' naban le'n lezo' gu'.

¹² Per nalle', ngue niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Jesucrist: Nzo thib con' co' anze'f nquin li na'. Con'a nee di's: Ne'tolode que tee ban na' par tyub yo'f lezo' na' loo cón che'n co' nac xab izlyo'. ¹³ Tac chele' gu' be' nzi tee ban li xalque' nac cón che'n co' nac xab izlyo' co' ndyub yo'f lezo' gu', sya, tith co' xà' Diox gu' loo Diox co'se' gath gu'. Per ndxe'leque', chele' gu' li ante co' ñibe' Xpii Natú' loo gu' par ne'tyubte yo'f lezo' gu'

loo cón che'n co' nac xab izlyo', sya, yòo ban noque' gu' Diox thidtene.

¹⁴ Ryete mèn co' nzi tee ban lique' xal ñibe'pe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn, mèn naac xin'pe' Diox. ¹⁵ Xpii Natú' co' ngulàale' loo gu'a, ne'nglide Xpii Natú' par tolo zyebe gu' le' Diox tetii gu' yiloo xal mbli chol xpii ye'rsin' loo gu' par mzyeb gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Diox. Ndxé'leque', Xpii Natú' co' ngulàale' loo gu'a mbli le' gu' nac xin'pe' Diox. No por cón che'n Xpii Natú'a, mbez na' loo Diox: Pay, co'se' mbez na' Diox. ¹⁶ Leque yub Xpii Natú' ndlu' loo na' no nda' Xpii Natú' cument loo na' cón che'n leque con' co' nden' na' le'n lezo' na' le' na' nac xin'pe' Diox. ¹⁷ Por nac na' xin'pe' Diox, gác che'npe' na' ryethe con' co' mxèn' Diox no ryethe con' co' nac che'npe' Diox, con' co' mcàbgòn Diox gác che'npe' na'. Thidte gác che'npe' na' con yub Tad Crist ryethe con' co' mxèn' Diox no co' nac che'npe' Diox. Chele' loo na' gác ngòo nguàal con' por cón che'n Crist nalle' xal mbli mèn ngòo nguàal con' loo Crist, loo na', ne, gác con' roo con' xèn yiloo xal ndxàc con' roo con' xèn loo Crist nalle'.

¹⁸ Per nalle', ndyaquen le' cón che'n con' co' ndyactii na' le'n tiemp ndxè' ne' por chu'th ne'ta'de co' ndyactii na' por con' roo con' xèn co' yu' loo na' yiloo no co' gác loo na' yiloo. ¹⁹ Ryete con' co' mxèn' Diox loo izlyo' nzi bed no nzi quee lezo' axta co'se' zin huiz no zin ze lu' Diox mèn co' nac xin' Diox loo taamas mèn, lique', nac mèn xin'pe' Diox. ²⁰ Tac ryete con' co' mxèn' Diox mquede Diox no ngoza' con' mblec Diox no ngòc con' co' mblec Diox thib con' co' yende cón ntac. Per ne'ngácte con'a loo con' co' mxèn' Diox xal con' co' angngòc. Ndxé'leque', ngòc con'a loo con' co' mxèn' Diox xal mñibe'pe' lezo' Diox. Per mastale' tataa mbli Diox ngòc con'a loo con' mblec Diox, Diox mbli le' mèn ngure quee lezo' bere gác con' ndac loo ryethe con' co' mxèn' Diox yiloo. ²¹ Diox mxèn' ryethe con' no mblec Diox ryethe con'. Per zin thib huiz no zin thib ze li Diox par lyá' ryethe con' mblec Diox loo con' co' nac con' xin no con' co' nac con' cap no con' co' nac con' ye'rsin' co' ndli xol no co' nteza' loo con' co' mxèn' Diox no co' mblec Diox loo izlyo'. Syare', gác con' roo no con' xèn loo con' mxèn' Diox tac tiempa ya ne'tolode gác mäs con' ye'rsin' no ya ne'tolode tyactii con' co' mxèn' Diox. Gác con'a loo con' mxèn' Diox no loo con' mblec Diox xalque' gác con' roo no con' xèn loo mèn co'se' yende chó con' ye'rsin' nzo co' li par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn, mèn co' nac xin'pe' Diox, co'se' gác huiza no tiempa. ²² Na' nanee no non na' axta nalle' be' ndyactii rye loothe con' co' mblec Diox no co' mxèn' Diox xal ndxàca loo thib xa'got co' nden' yalnè co'se' ndub

tan xin' xa'got. ²³ Iante ndxàca ndyactii rye loothe con' co' mxèn' Diox xal ndxàc loo thib xa'got co' ndub tan xin'. Ndxè'leque', nden' na' ndxàca tataa loo na', ne, ¿lé'?, mastale' nzo Xpii Natú' loo na'. Mastale' nac Xpii Natú' nerleque' thib con' co' làa Diox loo na', yiloo tolo ta' Diox más con' ndac loo na' por cón che'n Xpii Natú'. Per nalle', nden' na' thib yalnè axta le'n lezo' na' cón che'n yaltii co' ndxàc loo na'. Per mastale' ndxàc con'a loo na', nzi quee lezo' na' axta co'se' gac hor hui' ñaa mèn loo na', licque', nac na' xin'pe' Diox. Axta syare', gac tiemp co'se' zye' loo loo bé'l' yòo ladpe' na' par ya ne'tolode tyactii na' no ya ne'tolode gac yalnè loo na' no ya ne'tolode gac yalquii loo na'. ²⁴ Tac co'se' ngolo ngola's na' loo Crist no loo cón che'n Crist, mcàba loo na' ngure quee lezo' na' le' na' lyá' loo rye yaltii no yalquii no yalnè co' ndxàc loo na' nalle'. Per chele' mèn ngüi'pe' loo con' co' nzi quee lezo' mèn, le' sya, ya inzi quee lezo' mèn más loo con' co' nzi quee lezo' mèn. Tac co'se' ngüi' mèn loo con' co' mbez mèn nzi quee lezo' mèn, ya ne'tolode cue quee lezo' mèn loo con'a, ¿lé'? ²⁵ Per chele' na' nzi quee lezo' loo con' co' tarte yú' loo na', nquin tolo cha'la's na' par tolo cue quee lezo' na' loo con' co' gac loo na' yiloo.

²⁶ Lomisque' mod ne, leque yub Xpii Natú' ndlyath no na' loo con' co' nzi quee lezo' na' par ne'tolode gac na' xal mbíiz co' mbuu's lezo' loo cón che'n Diox. Más de con'a, axta ne' ne' gac na' cues na' Diox xal ndxàala. Per ndxè'leque', yub Xpii Natú' mbez Diox cón che'n na'. Anze'f nden' Xpii Natú' cón che'n mèn co'se' mbez Xpii Natú' Diox cón che'n mèn. Tac huax vez yende mod gab na' loo Diox con' co' nden' na' tant nden' na' con'. Por cona, Xpii Natú' nteri'th con' co' nden' na' no con' co' nquin na' loo Diox xalque' non Xpii Natú' nquin na' con'. Di's co' nteri'th Xpii Natú' loo Diox por cón che'n mèn, yende chó mèn gac ta' cuenta no tyoodi's mèn cón che'n di'sa. ²⁷ Diox nteche ntexyath lezo' mèn no xtúuz mèn. Diox nanee no non Diox cón che'n con' co' ngue li Xpii Natú' xtúuz co'se' mbez Xpii Natú' Diox cón che'n mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox, tac Xpii Natú' mbez Diox ante xal nee lezo' Diox.

Mèn co' ngòo loo cón che'n Crist, mèn mbli gan ngro xà' mèn loo cón che'n xab izlyo'.

²⁸ Nanee na' no non na' le' Diox ndli nab ryethe con' par càba con' ndac loo mèn co' nque' lezo' Diox, mèn co' Diox mciui xal mblo xnee Diox mciui Diox mèn par yòo mèn loo cón che'n Diox. ²⁹ Ndoore' xèn' Diox no cuac Diox izlyo', non Diox no nanee Diox cón che'n mèn co' yòope' loo cón che'n Diox. Mèn ngóc mèn co' mciui Diox par yòo

mèn loo cón che'n Diox. Diox mnibe' lezo' Diox cui Diox mèn par gac mèn xalque' nac Jesucrist co' nac xgan'pe' Diox. Tataa mbli Diox loo mèn par leque Jesucrist gac xal hues ndlyo mèn loo rye mèn co' gac xal huespe' xgan' Diox. ³⁰ No loo mèn co' mnibe' lezo' Diox mciui Diox mèn ndoore' xèn' Diox izlyo' par gac mèn xalque' nac xgan'pe' Diox, Diox mblec mèn par nac mèn xalque' nac xgan'pe' Diox. No mèn co' mblec Diox, mbli Diox par nac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox. No leque mèn co' mbli Diox nac mèn nali no mèn nambii loo Diox, loo mèn ndli Diox ndxàc con' roo no con' xèn.

³¹ ¿Cón más nquin gab na' cón che'n con' ndli Diox, sya? Chele' Diox thidteneque' indlá'ya'de na', ¿chó mèn co' nac ngolo ngola's che'n na' gac li gan par ne'ryo loode gac con' ndac loo na' por nzo na' loo cón che'n Diox por cón che'n Crist? Yende chó mèn gac li gan gac tataa loo na', ¿lé'? ³² Hui' gu' nexa. Ne' ne' mcà Diox mquée yalguth loo xgan'pe' Diox por cón che'n na'. Ndxè'leque', Diox mda' lugar mquée yalguth loo xgan' Diox por cón che'n xquin ryete na' no xtol ryete na'. Chele'i tataa ngóc, ¿xalte mod ne'li Diox par que no na' ryete con' co' naquin na' nalle' por cón che'n Crist, à'? Lique' Diox par gac loo na', yey. ³³ ¿Chó mèn, licque', gac tec mèn co' Diox mciui loo Diox, à'? Yende chó cón che'n mèn li mèn con'a, ¿lé'? Ndxè'leque', Diox nac xa' co' mdyal par ngóc mèn loo cón che'n Diox par gac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox. ³⁴ ¿Chó cón che'n mèn quexu' que' fals mèn mèn co' Diox mciui, à'? Yende chó cón che'n mèn, ¿lé'? Tac Crist nac xa' co' nguth por cón che'n rye mèn. Más de cona, ngro xban Crist. No ndub Crist cuat Diox nalle'. Ngue bez Crist Diox no ngue na'b Crist loo Diox cón che'n na'. ³⁵ ¿Ché' nzo chó mèn gac li par ne'tolode que' lezo' Crist na' par ryo xà' na' loo cón che'n Crist, à'? Yende chó gac lii, ¿lé'? Lomisque' ne, co'se' ndxàc chol yaltii loo na' no co'se' ndxàc ngóc nguàal con' loo na' par nxi lezo' na' no co'se' ndub ngu's mèn na' no co'se' nsyon hua na' no nsyon gu na' co'se' yende con' hua na'; no co'se' nzi tee che na', yende xab na' par goc na'; no co'se' ndxàc chol con' ryes loo na'; no co'se' ndlyá' ndlyá' guth mèn na', ¿ché' ndyac gu' le' rye co' ndxàc loo na'a ndlu' ya ne'tolode que' lezo' Crist ñee Crist na', cà'? Yende xaa. ³⁶ Ndxàc ryete con'a loo na' xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Por cón che'n U, Tad, ndlyá' ndlyá' guth mèn nu' atate huiz. Ndoe lezo' mèn guth mèn nu' xal ndxuth mèn mbacxil'.

³⁷ Mastale' tataa ndxàc loo na', loo ryete con' ndxè' ndli na' gan par ne'ryo xà'de na' loo cón che'n Crist. Tac non na' no naneeque'

na' le' Crist nque'que' lezo' ñêe Crist na'. No ndlyath no Crist na' loo ryethe con' co' ndxâc loo na' ned nque tee na'. ³⁸ Cona, ngue niin loo gu': nonquen no ngobe'en yende nec thib con' co' nzo co' gâc li par ne'tolode que' lezo' Diox ñêe Diox na' par ryo xâ' na' loo Diox yiloo. Tac thidte ngoc na' con Tad Jesucrist. Que naca gath na', que naca ban na', toloque' que' lezo' Diox ñêe Diox na'. Ne' angl; ne' mên co' ñibe' loo xtâa mên loo izlyo' ndxê'; ne' chol xpîi co' ndxâp con' roo no con' xên, xpîi co' nac xpîi roo no xpîi xên, gâc li par ne'tolode que' lezo' Diox ñêe Diox na' par ryo xâ' na' loo Diox yiloo. Ne' con' co' ndxâc loo mên tiemppe' ndxê'; ne' con' co' gâc loo mên le'n tiemp co' yi'th nque; yende chó con'a gâc li par ne'tolode que' lezo' Diox ñêe Diox na' par ryo xâ' na' loo Diox thidtene yiloo. ³⁹ Ne' con' co' nzo gâp loo bé; ne' con' co' nzo gâ's xan' le'n izlyo'; ne' ne' chol taamas con' co' mxên' Diox no co' mblec Diox loo izlyo' gâc li par ne'tolode que' lezo' Diox ñêe Diox na' xal nac mod co' mblu' Diox loo na' nque'que' lezo' Diox ñêe Diox na' por thidte ngoc na' loo cón che'n Crist Jesús co' nac Tad na'.

9

Diox mcui mên che'n nación Israel par yòo mên loo cón che'n Diox, ne.

¹ Com le' daa ndxela'sque' loo Crist, ¿lé'?, ngue tan cuent co' nac licpe' loo gu'. Ingue quediden gu'. Tac Xpîi Natú' co' nzo loon no co' nzo le'n lezon, Xpîi Natú' ndli par nden'en le'n lezon licque' nac di's co' ngue toodizen loo gu' nalle'. ² Anze'f nxi lezon. No ndxetub thib yalnè tîn' le'n lezon por cón che'n mên nación Israel. ³ Por tant nque' lezon ñêen mên co' nac mên nacionpe' daa, co' nac mên nación Israel, mên co' nac mên gulâaz daa, más quee lezon ngâc daa mênêe loo Diox, co' nee di's, mên ye'rsin' loo Diox par ryo xâ'en loo cón che'n Crist par tetii Diox daa thidtene par bel'que' tataa mod lyá' mên nacionpe' daa loo con' ryes. ⁴ Mên nac bin che'n thib mbi' co' ngro' lée Israel co' ngoc mbi' co' mbloj msi' biz no bin co' nac mên nación Israel nalle'. Mên co' ngoc bin mbi'a, Diox mblo cuent ngoc mên xal xin'pe' Diox. Ngoo Diox lath mên. Gunêe mên con' roo no con' xên co' nac Diox. Mbli Diox par mbyan' no mên thib conveñ. Mnihe' Diox loo Moisés xof Moisés thib ley loo mên. Mnihe' Diox loo mên xá mod li mên sirv loo Diox le'n templ mên. No mtan' Diox di's co' mcâbgôn Diox li Diox co' nac con' ndac loo mên. ⁵ Nac mên nación Israel nalle' bin che'n mbi' co' ngro' lée Israel co' mbloj msi' bin co' nac xudgool na', bin co' ngoc mên nación Israel yiloo. Lath bin mên ngool Crist xal ndxâal chol mên. Crista nac

yubpe' Diox loo ryethe con'. Por cona, gab na' di's roo no di's xên no di's natú' cón che'n Crist loo mên le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxê' gâca.

⁶ Inacta le' con' co' mcâbgôn Diox li Diox loo mbi' co' ngro' lée Israel ne'gâcte. Ndxle'leque', más huen gab na' iryede mên co' nac bin mbi' co' ngro' lée Israel, licque', nacpe' mên nación Israel. ⁷ Lomisque' ne, iryede bin Abraham ngo Diox cuent nac binpe' Abraham. Ndxle'leque', Diox ndxab loo Abraham: Por cón che'n bin Isaac daa go cuent le' lûu mbli bin. ⁸ Con'a nee di's le' mên co' nac chol bin mbi' co' lée Israel ndxê', inpor con'ade ngo Diox cuent nac mên co' nac bin che'n mbi' co' ngro' lée Israel xin' Diox. Ndxle'leque', Diox ngo cuent nac mên nación Israel xin'pe' Diox, mên co' ngool xalque' mcâbgôn Diox loo Abraham li Diox loo Abraham par que no Abraham bin. ⁹ Tac di's co' mcâbgôn Diox loo Abraham li Diox loo Abraham taandxê' mbez:

Co'se' gâc huiz co' mnihe'en loo lezon, axta syare', zin huiz gal neen máa gu'. Huiza, lín par hue' xin' Sar par tyan Sar thib xgan' Sar.

¹⁰ Iante xal ngoca loo Abraham no loo Sar ngue tan cuenta loo gu'. Ndxle'leque', ryop xgan' Rebec co' ngoc cuach, thidte Isaac ngoc xud myen'. Ngoc Isaac xudgool na', ne. ¹¹⁻¹³ Per co'se' ne' ne' tar gáal ryop hues myen' xgan' Isaac, ne' ne' tar li myen' con' ndac no ne' ne' tar li myen' con' ye'rsin', Diox ndxab loo Rebec:

Yé' huize', mbed ndlyo gâc moz co' li sirv loo mbed co' nac mbed bluz.

Thidte nac di's co' ngue niin loo gu' ndxê' xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox tedib lugar co'te' ndub di's co' ndxab Diox:

Anze'f nque' lezon Cob. Ngudloon no lezon Cob. Per por part cón che'n Esaú, nzo xyân lezon ñêen Esaú.

Por cona, non na' le' Diox ndxâp derech cui Diox mên xal neete lezo' Diox par yòo mên loo cón che'n Diox. Yende chó mport nzo lezo' Diox con' ndli mên, aa guneei ¿ché' nac mên mên huen o ché' nac mên mên ye'rsin'? co'se' cui Diox mên par yòo mên loo cón che'n Diox.

¹⁴ ¿Cón gab na' cón che'n con' mbli Diox, sya? ¿Ché' tab na' no ché' ndli na' cuent nac Diox thib Diox co' indlide con' nali no con' nambii co'se' mbli Diox con'a, cà'? Yende xâa. Nec thib mod no nec tedib mod ne'gabte na' tataa, ¿lé'? ¹⁵ Tac Diox ndxab loo Moisés tedib vez:

Lyat lezon ñêen mên co' lyazen lyat lezon ñêen. No anze'f nazín' gâc mên co' lyazen gâc nazín' mên loon.

¹⁶ Por cona, yende mod gab mèn le' Diox ndlyat lezo' ñèe Diox mèn ante xal neete lezo' mèn. Ne' ne' gab mèn ante ndlyat lezo' Diox ñèe Diox mèn por con' ndac co' ndli mèn. Ndxle'leque', Diox ndlyat lezo' ñèe Diox mèn ante xalte ñibe' lezo' Diox lyat lezo' Diox ñèe Diox mèn. ¹⁷ Ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez le' Diox ndxab loo Faraón co' ngóc rey loo mèn nación Egipt:

Na mbli ngóc lùu rey par lu'en loo mèn cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's niin no con' co' nzo la's yan por cón che'n con' co' mbliin lool. No mbliin ngóc con'a lool par tataa mod mxyo'f lèe mxyo'f xti's daa loo mèn dib athu loo izlyo' por cón che'n con' mbliin lool.

¹⁸ Por cona, non na' no nanee na' le' loo mèn co' ndlyas Diox lyat lezo' Diox ñèe Diox, loo mèn ndlyatque' lezo' Diox ñèe Diox. No loo mèn co' ndlyas Diox teyez Diox lezo' mèn, loo mèn nteyezque' Diox lezo' mènna par ndxác mènna mèn naad no mèn nguud.

¹⁹ Per thib descuid ñee gu' loon: Chele'i tataa nac loo cón che'n Diox, ¿chonon nque dol Diox mèn cón che'n xtol mèn, sya? Mastale' lyas gu' ñèe gu' con' loon: per ¿chó gác cà di's cón che'n co' nee lezo' Diox li Diox, à'? Yende xàa, ey. Bin gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè': ²⁰ ¡Aa mèn izlyo'! ¿Máa yob yéc gu', na? ¿Chó nac gu' par gol' di's gu' con Diox, à'? ¿Ché' tab thib yàat yòo loo thib mbi' co' ntocxua' yàat yòo: ¿Chonon taandxè' mtocxua' lùu daa, à'? Yende xàa. ²¹ ¿Chó ñibe' loo Diox par li Diox con' ndlyas mèn, à'? Bli gu' xtùuz cón che'n thib mbi' co' ntocxua' yàat con ben. ¿Ché' yende mod toxcua' mbi' thib yàat co' li zin' mbi' cusin xal nee lezo' mbi'? No ¿ché' yende mod toxcua' mbi' thib yàat co' li sirv loo mbi' xal thib vacin? Nzoque' mod toxcua' mbi'i xal lyas mbi'i, ¿lé'? Ale'que' Diox con mèn, ¿lé'? ¿Chó ñibe' loo Diox?

²² ¿Ché' tác na' ñii yèe ñii ti na' cón che'n Diox co'se' leque yub Diox mcha'la's gunèe Diox mèn, mèn co' ndlyas Diox tyactii no gác yalquii loo mèn? Mastale' mblyas Diox ngli Diox ngác con'a loo mèn par nglu' Diox cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's ya' Diox no co' nzo la's nii Diox, per ndxe'leque', lugar de ngli Diox con'a, le'le' mxec yèe Diox gunèe Diox mèn. Ne'ngácte yalquii loo mènna par ntelux Diox mèn nalle'. Thiba con'a.

Le' tediba na, licque', teluxque' Diox mènna yiloo. Por cona, yende mod ñii yèe ñii ti na' cón che'n con' ngue li Diox, ¿lé'? ²³ Mbli Diox ne'ngácte yalquii loo mèn. Ndxle'leque', mblyat lezo' Diox gunèe Diox taamas mèn, co' nee di's nac na', par lu' Diox loo na' cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's ya' Diox. Más de cona, Diox mblo' xà' na' loo cón che'n xab izlyo' par mbli nable' Diox na' par gaca loo na' yòo

ban no na' Diox par gác con' roo con' xèn loo na' co'te' nzo Diox loo bé'. ²⁴ Gu' nonque' no nda'que' gu' cuent le' Diox mciui ndxep na' no mblo' xà' Diox ndxep na', co' nee di's, ndxep mèn co' nac mèn nación Israel, no ndxep mèn co' inacte mèn nación Israel, par ngóc na' loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. ²⁵ Ndxàca loo mèn nalle' xal ndub di's loo libr co' mque' Ose ye's co' nac xti's Diox. Di'sa mbez taandxè':

Mèn co' inacte mèn nacionpe' daa, mènna mciuin no mblo' xà'en mènna par gác mènna mèn nacionpe' daa. No mèn co' yende chó nque' lezo' ñèe xal thib xà'got co' yende chó nque' lezo' ñèe, mènna nque' lezon ñèen.

²⁶ Leque loo libr co' nac libr che'n Ose co' mque' Ose ye's, libr co' nac xti's Diox, loo libra ndub di's co' guniique' Diox cón che'n mèn co' inacte mèn nación Israel. Ndxab Diox: Gu' co' inacte mèn nacionpe' daa, per mastale' inacte gu' mèn nacionpe' daa, yiloo gác gu' xin'pe' daa, daa co' nac Diox co' nabán thidtene.

²⁷ Per cón che'n mèn nación Israel, Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox, Sayi mde'th di's cón che'n mènna taandxè':

Mastale' mèn co' nac bin mbi' co' ngro' lèe Israel yas yàl xal yux co' nziri' ro nittó', ante ndxep bin mbi'a gác mèn co' lyá' loo con' ryes.

²⁸ Tad Diox lique' ryethe con' mcàbgón Tad Diox li Tad Diox loo mèn loo izlyo' no, chàa, li Tad Diox con'a loo mèn. ²⁹ Ngòca loo mèn nación Israel xal mde'th Sayi di's co' ndxab Diox ndoore'. Ndxab Sayi:

Chele' Tad co' nac Tad che'n angl co' nzo loo bé' co' nac solndad che'n Tad ne'nda'de lugar li na' bin, ngác na' xal mèn ciuda Sodom no ngác na' xal mèn ciuda Gomor co' mtelux Diox póla.

Mèn nación Israel ne'ndalte ngola's cón che'n di's ndac che'n Diox.

³⁰ Lomisque' ne, ndlyazen niin thib con' loo gu': ¿Xá nee gu'? ¿Cón gab na' cón che'n con' co' mbli Diox loo mèn co' inacte mèn nación Israel, mèn co' nac mèn co' ne'ñeede no mèn co' ne'gònte xá mod ndyal Diox par yòo mèn loo cón che'n Diox par gác mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox? Per ndxe'leque', mènna ngóc mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por ngola's mènna loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist. ³¹ Per ndxe'leque', cón che'n mèn nación Israel co' mdoo lezo' tolo li preb ndubdi's xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mènna ne'ngácte ndubdi's con' co' mñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mènna par gác mènna mèn nali no mèn nambii loo Diox. ³² ¿Chonon tataa ngòca loo mèn nación Israel, à'? Ngòca tataa loo mèn nación Israel tac ne'ncua'nte mènna mod

gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist. Ndxé'leque', mblyà's mèn naciòn Israel gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por mbli mènà preb ndubdi's mènà loo ley co' mxo'f Moisés loo mènà. Por ne'nglide mèn naciòn Israel cas loo Tad Jesucrist, por cona, ngòca loo mèn naciòn Israel xal mèn co' ndxezi'f ndxega's loo thìb quèe co' nca' no co' nca' loo mèn ned nda mèn por ngòc mèn naciòn Israel mèn naxèn loo cón che'n Diox. ³³ Peser nibdi's gu' loon ¿Chonon tataa ngòca loo mèn naciòn Israel? Tataa ngòca loo mèn naciòn Israel xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Hui' gu' nexa. Daa tel' thìb mbi' loo mèn ciuda Jerusalén co' gác loo mènà xal thìb quèe co' nca' ned ndyee mèn loo mèn ciuda Jerusalén. Mèn co' ante yila's loo mbi' co' ngòc xal quèe, mènà ne'yitacte lezo' loo cón che'n Diox. Ne' ne' xi lezo' mèn cón che'n mbi'a yiloo.

10

¹ Gu' co' ndxác mèn huesen por cón che'n Jesucrist, con' ndxè' nac co' ndryo' ndlyen' lezon no co' nac di's co' mbezen Diox cón che'n mèn naciòn Israel, ndlyazen le' mènà lyá' loo con' ryes. ² Ndan cuent loo gu' cón che'n con' ndac co' nac cón che'n mèn naciòn Israel le' mènà anze'f mènley' nac loo Diox. Per ndxe'leque', indxác ndacte mènà cón che'n Diox xal ñibe' Diox. ³ ¿Prob mèn naciòn Israel! Inda'de mènà cuente xá mod ndyal Diox par yòo chol mèn loo cón che'n Diox par gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox. Ndxé'leque', más ndxòo lezo' mèn naciòn Israel li mènà mèn nali mènà par tataa mod li mèn naciòn Israel cuent nac mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox por mod co' mbli mènà cuent nzi tee ban nali no nambii mènà loo Diox. Ndxé'leque', nac mènà mèn naad no mèn nguud loo Diox, co' nee di's, ne'ndalte mènà gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox xal nac mod co' mbli Diox par mdyal Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox. ⁴ Tac co'se' mbi'th Crist, Crist mbli ya inquite tolo li mèn cas loo ley no tolo tyubdi's mèn loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel. No mbligùe' Crist le' mèn co' ante yila's loo Crist, Diox mdyal yòo mènà loo cón che'n Diox par gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox.

⁵ Moisés mbli' loo mèn naciòn Israel cón che'n xá mod gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxab Moisés: Chele' mèn que tee ban xalque' ñibe' ley loo mèn, mènà toloque' gác mèn nali no mèn nambii loo Diox chele' mènà, licque', tyubdi'sque' loo con' ñibe' ley loo mènà. ⁶ Per cón che'n xá

mod tyal Diox gác chol mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por ndxela's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist, di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox mbez taandxè':

Ne'gabte gu' loo lezo' gu': Ché' nzo chó mbi' co' quèe loo bé', co' nee di's, par ya xi thìb mbi' Crist loo bé'? Con'a nee di's nden' mèn ya xi thìb mèn Crist loo bé' tac tarte yi'th Crist loo izlyo', ndyac mèn. Thìba con'a.

⁷ Le' tediba na, ne' ne' gab gu' loo lezo' gu': ¿Chó mèn nzo co' lyàa co'te' nac lugar co'te' nzo alm mèn no xpíi mèn co' nguth loo izlyo' ndxè', co' nee di's, co' mènà Crist làth mèn nguth tya tac nden' mèn le' Crist tarte ryo xban làth mèn nguth? ⁸ Per hui' gu' nexa. ¿Ché' inda'de gu' cuent xal mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox? Di'sa mbez: Di's co' nac xti's Diox mzinle' xàn' nza gu' no tlate tyoodi's gu' cón nee di'sa. Mté'th gu' cón che'n di'sa no ndxan' cón che'n di'sa le'n lezo' gu'. Di's ndxè' nac cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn xá mod tyal Diox yòo mèn loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. Cón che'n di's ndaca ngo nu' yalbàn nalle'. ⁹ Tac chele' thìb thìb gu' ta' cuent no co ro gu' le' Jesús nac Tad loo ryethe con', no chele' gu' yila's dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' le' Diox mblo xban Tad Jesús làth mèn nguth, lyá' gu' loo con' ryes. ¹⁰ Mèn co' dib nzo yéc no mèn co' dib nzo lezo' ndxela's loo Tad Jesús, ndyal Diox yòo mènà loo cón che'n Crist par gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox. Lomisque' ne, mèn co' nda' cuent no ngo ro mèn le' Jesús nac Tad loo ryethe con', mènà nac mèn co' mblyá'le' loo con' ryes.

¹¹ Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Ryete mèn co' ndxela's loo mbi'a, mènà ne'tyóode yiloo par ya ye'th lezo' mènà no par tyoo xá lezo' mènà. Ne' ne' xi lezo' mènà yiloo por cón che'n mbi'a.

¹² Cona, ngue niin loo gu': Indyu'de mèn naciòn Israel más loo Diox leque taamas mèn co' inacte mèn naciòn Israel. Leque yub Diox nac Diox co' ñibe' loo rye mèn. No nda' Diox rye loothe con' ndac loo mèn co' mbez lèe Tad Diox. ¹³ Por cona, ryete mèn co' cuez lèe Tad Jesús, mènà lyá' loo con' ryes. ¹⁴ Hui' gu' nexa. ¿Xá mod cuez mèn lèe Tad Jesús co'se' tarte yila's mèn loo Tad Jesús, à'? No ¿xá mod yila's mèn loo Tad Jesús co'se' tarte gòn mèn cón che'n Tad Jesús, à'? No ¿xá mod gòn mènà cón che'n Tad Jesús co'se' yende chó mèn tarte co yalbàn cón che'n Tad Jesús loo mèn, à'? Yende moda, ¿lé'? ¹⁵ No ¿xá mod co mèn yalbàn loo xtàa mèn co'se' yende chó mèn nzo co' tel' xtàa mèn par ya lo mènà yalbàn loo mèn? Yende moda, ¿lé'? Ndxàca loo mèn co' nda lo yalbàn xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Susque' mèn ndac nac mèn loo Diox, mèn co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac. No anze'f huen nda mèn.

¹⁶ Per fte' lezo' gu' iryede mèn nación Israel ndyubdi's loo di's ndac co' ndlu' cón che'n Crist. Ndxàa loo mèn nación Israel xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co'te' mque' Sayi ye's. Sayi ndxab:

Yende chó mèn ngola's di's co' mde'th nu' loo mèn, Tad.

¹⁷ Per nase nzoque' mod yila's mèn no gáp mèn yalxla's cón che'n Crist co'se' gòn mèn cón che'n di's ndac co' co mèn yalbàn cón che'n Crist.

¹⁸ Ñibdizen thib con' loo gu': ¿Ché' ndli gu' cuent tarte gòn mèn nación Israel cón che'n di's ndac ndxè', cà'? ¿Xá mod ne' tar gòn mèn nación Israel cón che'n di's ndac ndxè', à'? Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Dib athu loo izlyo' ndxathle' no ndxè'nle' cón che'n di's ndac che'n Diox co' mde'thle' mèn no co' mblole' mèn yalbàn. Axta dib vuelt ro izlyo' mbyath mbyèn di's co' mde'th mèn, ne.

Aa. Nonque' mèn nación Israel cón che'n di'sa, ¿lé'? ¹⁹ Beren, ñibdizen loo gu' tedib vez: ¿Ché' ndyac gu' tarte ta' mèn nación Israel cuent cón che'n di's ndac ndxè', cà'? Yende xàa. Nonque' mèn nación Israel cón che'n di's ndac ndxè'. Con que nerleque' cón che'n di's ndac ndxè' nac di's co' mda' Moisés cuent loo mèn nación Israel co'se' mde'th Moisés di's co' ndxab Diox co' mbez taandxè':

Daa li gác con' ndac loo mèn che'n tedib nación co' inacte mèn nación Israel co' ndyac gu' yende cón ntac loo Diox. Le' gu' na, angnziri' gu', yan lezo' gu' ñèe gu' mèn naciona por cón che'n con' ndac co' lin loo mèn. No lin con' ndac loo mèn thib nación co' ndyac gu' nac mèn nguud no mèn naad. Con' ndac co' lin loo mèn naciona, le'i càb le' gu' yecloo tín' ñèe gu' mèn naciona.

²⁰ Nde nxon', mbli Sayi ryes. Ndxab Sayi cón che'n di's co' ndxab Diox loo mèn nación Israel. Ndxab Sayi:

Mèn co' alithe mque tee ban no ne'ncua'nte mèn daa tac mèn tarte ñee no tarte gòn mèn le' con' co' nac cón chenen ngro xo'f loo mèn. Mblin par ngòca loo mèn, ne, xal mèn co' mblu' loo loo mèn, loo mèn co' ñibdi'ste cón chenen.

²¹ Lomisque' ndxab Sayi cón che'n mèn nación Israel xal ndxab Diox:

Ryete huiz msilen yan no nalyat mbezen loo mèn co' nac mèn nacionpe' daa, mèn co' ngòc mèn co' indyubdi'ste no mèn co' ngòc mèn naad no mèn nguud par ngòc mèn loo cón chenen tedib vez. Per

ne'nglide mèn cas con' ndxaben. Thiba con' ndxè'.

11

Trè' ndlu' cón che'n mèn nación Israel co' mblyá' loo con' ryes.

¹ Le' tediba na, beren, ñibdizen loo gu' tedib vez: ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox mtè'b no mblo' too Diox mèn nación Israel thib lad thidtene, cà'? Yende xàa. Nec thib mod no nec tedib mod ne'nglide Diox tataa tac leque daa ngue ta' cuent nac daa thib mbi' nación Israel, ne. Nac daa bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Abraham co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn nación Israel yiloo. No nacgue' daa mbi' che'n tedib ned mèn co' mblec thib mbi' co' ngro' lèe Ming. ² Axta pólle'a Diox mbli cuent le' mèn nación Israel ngòc che'npe' Diox. No desde huiza no axta huiz nalze tarte chobla' Diox no co' too Diox mèn no tarte tè'b Diox mèn thib lad loo Diox. ¿Ché' tarte ta' gu' cuent xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mque' Lii, co' mde'th di's co' ndxab Diox, ye's cón che'n mèn nación Israel xal ngòca co'se' mzi'f quíi Lii mèn nación Israel loo Diox láth ngue bez Lii Diox, cà'? Ndxab Lii loo Diox:

³ Tad, mbeth mèn mèn co' mde'th di's cón che'n U'. No mtelux mèn còo' U'. Angoluxte daa mbyan'. No nzi quíi mèn xtaa mèn par guth mèn daa, ndyaquen.

⁴ Per hui' gu' nexa. Diox mcàb loo Lii. Ndxab Diox loo Lii:

Daa mblo' xà'le' gaz mil mèn antub mènbi' láth mèn nación Israel co' tarte tyub xib no co' tarte còo' yéc loo tatool co' nac diox mèn, tatool co' lèe Baal.

⁵ Tataague' mod ne, be' mbyan' ndxep mèn nación Israel nalle' co' be' ndli cas loo Diox, mèn co' mcui Diox xal nac mod co' mbli Diox angndxác con' ndac loo mèn par lyá' mèn loo con' ryes. ⁶ Per chele' Diox angndli ndxác con' ndac loo mèn par lyá' mèn loo con' ryes, le' sya, ya inacte con' co' ndlipe' mèn co' li par lyá' mèn loo con' ryes. Tac chele' con' co' ndli mèn ngli par nglá' mèn loo con' ryes, le' sya, anxle' ngòc con' ndac co' mbli Diox angndxác loo mèn par lyá' mèn loo con' ryes, sya, xàa.

⁷ ¿Xá nee gu' cón che'n con' co' ngòc loo mèn nación Israel, à'? Pues loo thib ned mèn nación Israel co' Diox mcuia, Diox mbli ngòc mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox tac mèn ngola's loo Jesucrist. Per ngòca loo tedib ned mèn nación Israel, mèn ne'ngácte ngli par ngàc mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox tac mèn ne'ndalte ngala's loo Jesucrist. Ale ndxe'leque', ngòc mèn mèn naad no mèn nguud. ⁸ Ngòca loo mèn nación Israela xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Diox mbli ngòc mènà mèn naad no mèn nguud. Mcuau yéc mènà no mcuau lezo' mènà par ne'yaa'dte cón che'n Diox yéc mènà no lezo' mènà. Diox mbli ngòc mènà loo cón che'n Diox xal mèn co' ingüi'de con' no xal mèn co' indxònte con' co' mbez tedib mèn loo mènà. Tataa ndxàca loo huax mèn naciòn Israel axta huiza no axta huiz nalze.

⁹ Lomisque', ndxabguè' David co' ngòc rey póla cón che'n mèn naciòn Israel:

Le' mod co' ngòp mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox co'se' mbli mènà sirv loo Diox póla, leque moda mbli par ngogaa mèn. Ngue li mèn con' ye'rsin' loo Diox. Ale mcàb con' mbli mènà par ngro xà' mènà loo Diox no par teti Diox mènà yiloo.

¹⁰ Mde'th David, co' ngòc rey póla, tedib lugar, ne:

Diox li ne'tyubte xniì yéc mènà no ne'tyubte xniì lezo' mènà loo cón che'n Diox par gac mènà mèn co' ncuau loo no mèn co' ncuau yéc. No li Diox, por derech, ne'xecte mènà loo con' ye'rsin' co' ngòc mod co' mque tee ban mènà xal thib mbi' co' ndxe' yó' axta mblyeng xis mbi'.

Pab ngue lu' le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel lyá' loo con' ryes, ne.

¹¹ Nalle' nde niin tedib con' loo gu', mèn ciuda Rom: ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndyac gu' por ne'ndubdi'ste mèn naciòn Israel no por asembli mèn naciòn Israel con' ye'rsin' co' mcàb par mtè'b Diox mènà no mblo' too Diox mènà loo cón che'n Diox, ché' por cona thidtene ya ingode Diox cuent nac mèn naciòn Israel mèn che'npe' Diox, cà'? Yende xaa. Nec thib mod no nec tedib mod ngàca tataa. Diox ta' lugar yòo mènà loo cón che'n Diox tedib vez yiloo. Ndxé'leque', por ne'ndubdi'ste mèn naciòn Israel loo Diox, con'a mbli le'le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel mblyá' loo con' ryes, co' nee di's, mèn co' ngola's loo Jesucrist. Tataa mbli Diox loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel par, bel'que', tataa mod yé'th lezo' mèn naciòn Israel par yòo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox tedib vez. ¹² Cona, ngue niin loo gu', ne: Chele' xquin mèn naciòn Israel no xtol mèn naciòn Israel co' mcua'n mènà mbli mcàb más con' ndac loo mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn naciòn Israel, ale'que' ne' càb más con' ndac loo mèn dib athu loo izlyo' co'se' bere mèn naciòn Israel yòo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox tedib vez. Thiba con' ndxè'.

¹³ Le' tediba na, tolo que'en taaplá di's loo cart ndxè' co' tolo lyazen tyoodiz non gu', gu' co' inacte mèn naciòn Israel, par nonque' gu' no ta' gu' cuent le' Diox mbli ngòc daa thib mbi' co' mtel' Diox co' ndxe' di's loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel. No

por cona, axta arid naquin lin zin' co' mxo'f zin' Diox loon, ndyaquen, par lu'en loo gu' cón che'n di's ndac che'n Diox. ¹⁴ Taandxè' ngue lin tac ndlyazen bel'que' taandxè' mod tyal mèn co' nac mèn naciònpe' daa li mèn par gac con' ndac loo mènà xal ndxàca loo gu' par, bel'que', lyá' mènà loo con' ryes. ¹⁵ Chele'i ngòc por mtè'b Diox mèn naciòn Israel ngòca le' taamas mèn izlyo' mbyu' mbyàl lezo' loo Diox por cón che'n Jesucrist, ¿cón gac co'se' tyal Diox yòo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist tedib vez par gac mèn naciòn Israel mèn nali no mèn nambii loo Diox, à'? Ndxé'leque', le'i gac más con' ndac loo taamas mèn dib athu loo izlyo' par gac mènà tedib yalnaban cub co' gac tedib yalnaban más ndac. Thiba con' ndxè'.

¹⁶ Le' tediba na, nde tetaquen thib di's loo gu'. Gu' nda'que' cuent xal nac costumbr che'n mèn naciòn Israel: Angab na'i, chele' ner pan co' mtoxcua' mèn loo thib tant co'f harin nac pan natú' loo Diox, xalte mod ne' gac natú' taamas co'f co' tolo toxcua' mèn pan loo Diox, ne, ¿lé'? Lomisque' mod ne, xal nac costumbr che'n mèn naciòn Israel, chele' lox che'n thib xan' yaa oliv natú' nac loo Diox, xalte mod ne' gac natú' dibte xan' yaaa loo Diox, ne, ¿lé'? Con'a nee di's, chele' mèn co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn naciòn Israel ngòc mèn che'npe' Diox, le' sya, rye mèn co' nac mèn naciòn Israel nac che'npe' Diox, ne.

¹⁷ Tolo tetaquen di's cón che'n mèn naciòn Israel loo gu': Chele' ndxep ram yaaa ngòc lan', co' nee di's, mblyux ndxep mèn naciòn Israel loo Diox thidtene, no chele' gu' co' inacte mèn naciòn Israel, gu' co' nac xal thib yaa oliv huan co' yende cón ntac, ngòc thidte con mèn naciòn Israel loo Diox xal co'se' nque' mèn thib xòod yaa lad tedib yaa par gacpe' rama che'n yaa ndaca, no gac che'npe' rama con' ndac che'n yaa ndaca, ne. ¹⁸ Per ne'tye'ste gu' cón che'n gu' par xis no gu' mèn naciòn Israel co' nac xal rampe' yaa oliva co' ngue niin loo gu' ndxè' tac por mèn naciòn Israel ndxàc con' ndac ndxè' loo gu'. Chele' gu' tye's cón che'n gu' par xis no gu' mèn naciòn Israel, fte' lezo' gu' xalque' ndxàc con' ndac loo thib ram yaa por cón che'n lox yaaa, co' nee di's, lox yaaa ngue xèn' yaaa. No inacte le' ram yaaa ngue xèn' lox yaaa. Con'a nee di's, ndxàc con' ndac loo gu' por cón che'n mèn naciòn Israel.

¹⁹ Thib descuid gab gu' loo lezo' gu': Tataa mbli Diox ngòca loo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox xal thib ram yaa co' mblyaad par ngòc loo nu' co' inacte mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox xal thib xòod co' mque' mèn lad yaaa co'te' mblyaad rama. ²⁰ Huenque' ngòca tataa. Per mastale' ngòca tataa loo mèn naciòn Israel, fte' lezo' gu'

le' Diox mtè'b mèn naciòn Israel no mblo' too Diox mèn naciòn Israel xal ram yaa co' mblyaad tac mèn naciòn Israel ne'ndalte ngala's loo cón che'n Jesucrist. No gu' mbyan' lugar che'n mèn naciòn Israel loo Diox ante por ndxela's gu' loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist. Cona, ngue niin loo gu': Chó Diox chó nee gu'. Ne'tye'ste gu'. Ndxle'leque', nee gu' xal nzi tee ban gu'. Ne'stre'fque', tataa gâca loo gu', ne, chele' gu' ne'lide cas xá mod nzi tee ban ndac gu' loo Diox. ²¹ Tac chele' Diox ne'ndalte nton' Diox xtol mèn naciòn Israel no xquin mèn naciòn Israel co'se' mbyecloo Diox loo mèn naciòn Israel co' nac xal ram yaape', lomisque' ne, ne' cón che'n xtol gu' no xquin gu' ne'ton'te Diox chele' gu' ne'lide cas xá mod ndxâal que tee ban ndac gu' loo Diox. ²² Huen huen bli gu' xtúuz xal nac Diox. Diox nac xal thib gundan yin' gundan ted. Tac co'se' huen huen ndyubdi's myen' loo gundana, sya, sa lad ya' gundan nda' gundan pan no bé' loo myen'. Per co'se' indyubdi'ste myen', sya, taasa lad ya' gundan nxo'f gundan yid lad myen'. Tataa mod ngóc nayi' Diox loo mèn naciòn Israel co' ne'ndalte ndubdi's loo con' mnibe' Diox loo mènna li mènna. Ndxle'leque', loo gu' anze'f thib con' ndac tolo li Diox chele' gu' tolo li con' ndac xal ñibe' Diox loo gu' par li gu'i. Per chele' gu' ne'tyalte tyubdi's ndac loo con' ñibe' Diox loo gu' na, gâca loo gu', ne, xal loo thib ram yaa co' ngóc lan', co' nee di's, tè'b Diox gu' no co' too Diox gu' loo cón che'n Diox, ne. Thiba con' ndxè'.

²³ Nde niin tedib con' loo gu': Le' tediba na, gâc loo mèn naciòn Israel xal thib xòod co' bere queé lad yaa co'te' mblyaad ram chele' mèn naciòn Israel tlo yila's loo Jesucrist. Tac susque' con' roo con' xèn nzo la's nii Diox no la's ya' Diox par bere Diox li Diox yòo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox tedib vez xal thib xòod ram co' mblyaadle' no bere mèn que' mèn xòod rama lad yaa tedib vez par tyen xòod lad ram co'te' mblyaad rama. ²⁴ Tac chele' gu' co' inactive mèn naciòn Israel ngóc loo cón che'n Diox xal co'se' ncho' mèn thib xòod ram yaa oliv huan par que' mèn xòod lad yaa oliv gulâaz, mastale' ngue niina loo gu' taandxè', per indlide mènna xalque' ngue niipe'en loo gu', ale'que' más con' ndac ne' gâc loo mèn naciòn Israel chele' mènna gâc xal thib xòod co' mcho' mèn loo thib ram yaa oliv gulâaz par bere mèn, que' mèn leque xòoda lad leque yaape' oliv gulâaz co'te' mcho' mèn xòoda ndoore', co' nee di's, bere mèn naciòn Israel yòo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox tedib vez.

Trè' ndlu' cón che'n co'se' gâc tiemp co'se' yòope' mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox tedib vez par lyá' mèn naciòn Israel loo con' ryes thidtene.

²⁵ Nde niin tedib con' loo gu', mèn huesen por cón che'n Jesucrist: Ndlyazen le' gu' ta' cuent no non gu' co' huenleque' cón che'n con' ndxè' co' be' nacasloo loo mèn izlyo' par ne'ten'te gu' le' gu' nac mèn co' anze'f ndxác loo cón che'n Diox. Por cona, ngue niin loo gu': Le' mèn naciòn Israel ngóc mèn naad no mèn nguud loo cón che'n Diox le'n tiemp ndxè'. Ngóc mèn naciòn Israel mèn naad no mèn nguud axtaque' yila's taamas mèn dib athu loo izlyo' co' inactive mèn naciòn Israel loo Diox, rye mèn co', lique', tyal yila's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist. Axta syare' tlo mèn naciòn Israel, bere mèn naciòn Israel, yila's mèn naciòn Israel loo Jesucrist, ne. ²⁶ Co'se' tataa gâca, axta syare' lyá' rryete mèn naciòn Israel loo con' ryes. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Xa' co' yi'th tí' yi'th làa mèn loo con' ryes, xa'a yi'th yáal par ned le'n naciòn Israel. No li xa' ne'tolode gâc mèn bin thib mbi' co' ngro' lèe Cob mèn ye'rsin'.

²⁷ Tolo mbez loo libr co' nac xti's Diox xal nac di's ndxè':

Con' co' lín gâc loo mèn naciòn Israel gâc li nèn convey co' mblin con mèn naciòn Israel, póla, co'se' lín tyon' xtol mènna.

²⁸ Le' loo cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes na, nac mèn naciòn Israel ngolo ngola's loo Diox par mcâba thib con' ndac loo gu' par xyal' ned xyal' yó' loo gu' par yòo loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist. Per mastale' nac mèn naciòn Israel ngolo ngola's loo Diox, be' nque'que' lezo' Diox ñee Diox mèn naciòn Israel por cón che'n xudgool mèn naciòn Israel co' mcui Diox póla. ²⁹ Co'se' ngolo mcâbgòn Diox li Diox chol con' ndac loo xudgool mèn naciòn Israel, thidtene mblo' yéc Diox no lezo' Diox con'a loo mèn. No co'se' mcui Diox mènna par gâc con' ndac loo mènna, ne'lá'ya'de Diox mènna thidtene. ³⁰ Gu' ngóc mèn co' ne'ndubdi'ste loo Diox thib cua'a. Per nalle', Diox ndlyat lezo' ñee Diox gu' tac mèn naciòn Israel ne'ndalte ndubdi's loo Diox le'n tiemp ndxè'. ³¹ Lomisque' mod ne, mèn naciòn Israel ne'ndalte ndubdi's loo Diox tiemp ndxè' xalque' ngôca loo gu' co'se' ne'ndalte gu' ndubdi's gu' loo Diox thib cua'a. Mastale' mbli gu' tataa póla, Diox mblyat lezo' gunée Diox gu' por cón che'n Crist láth ngóc gu' mèn co' ne'ndubdi'ste loo Diox tiemp. Lomisque' mod ne, Diox lyat lezo' ñee Diox mèn naciòn Israel yiloo mastale' axta nalle' tarte tyal mèn naciòn Israel tyubdi's mèn naciòn Israel loo Diox. ³² Tac co'se' mnibe' mèn loo lezo' mèn no mdoo lezo' mèn dib athu loo izlyo' más li mèn con' ye'rsin' leque tyubdi's mèn loo Diox, sya, Dioxque' mbli par thidte ngóc mèn, mèn dib athu loo izlyo',

mèn naad no mèn nguud par tolo li mèn con' ye'rsin'. Tataa mod mbli Diox par lalque' lyat lezo' Diox ñee Diox ryete mèn dib athu loo izlyo' yiloo.

³³ Susque' ndxác Diox no susque' nanees Diox ryethe con'. Por cona, mbli Diox ngòcque' no ndyaaque' no ndubque' di's cón che'n di's ndac che'n Diox loo rye mèn dib athu loo izlyo'. Axta ne' ne' gác mèn tyoodi's mèn cón che'n con' co' ñibe' Diox lezo' Diox li Diox làth mèn. No axta ne' ne' ñee mèn xá mod ndli Diox con'. ³⁴ Cona, ngue niin loo gu': Xá ñaa thib mèn co' non xal nac con' co' ndli Tad Diox xtùuz? Lomisque' ne, ÷chó mèn mbliu' Tad Diox par mbli Tad Diox mbi'th Crist par tataaque' mod nzo di's ndac che'n Diox loo mèn dib athu loo izlyo', à'? Yende chó mèn mbli tataa, ÷lé'? ³⁵ Lomisque' ne, ngue niin tedib con' loo gu': Xá ñaa thib mèn co' nzo loo izlyo' co' ngóc mda' chol con' loo Diox par tataa mod li mèn cuent nquin li Diox con' ndac loo mèn par tataa mod quix Diox cón che'n con' co' mbli mèn co' mquin Diox, à'? Yende chó mèn gác li tataa loo Diox, ÷lé'? ³⁶ Ryethe con' co' mblec Diox no mxèn' Diox nac che'n Diox. No ryete con'a mblec Diox no mxèn' Diox par li zin' Dioxa. Por cona, lyazen gab mèn Diox roo Diox xèn nac Diox no con' roo con' xèn ndli Diox le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxè' gaca.

12

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mdyal mbe-mbii loo Diox no co' ngro xá' loo cón che'n xab izlyo' par ngóc mèn che'npe' Diox.

¹ Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist: Xalque' ndlyat lezo' Diox ñee Diox gu', ndlyazen taandxè' mod li gu' sirv no li gu' con' ndac loo Diox. Con' ndxè' nac con' co' ndyaquen ndxàal li gu'. Ndlyazen le' gu' ante que tee ban loo Diox no maste par li gu' ante con' co' ñibe' Diox li gu'. No ndlyazen le' gu' thidteneque' ryo xá'que' loo cón che'n xab izlyo' par, licque', gác gu' che'npe' Diox. Chele' gu' tataa li, naneesque' gu' no nonque' gu' ndxòo lezo' Diox con' ndli gu'. ² Ndlyazen ne'tolode tyoo lezo' gu' no gab gu' loo lezo' gu' li gu' cón che'n co' nac xab izlyo'. Ndxè'leque', fse' gu' xtùuz gu' par que tee ban gu' tedib mod co' nac co' neete lezo' Diox. Tataa mod ta' gu' cuent cón nac co' nee lezo' Diox li gu', co' nee di's, nac con' ndac, no con' co' ndxòo lezo' Diox, no con' co' nac con' nali no con' nambii loo Diox.

³ Por cón che'n zin' co' nac thib con' ndac co' mxo'f zin' Diox loon, ngue niin loo ryete gu': Indlyasten le' nec thib gu' li masre' xtùuz cón che'n gu' leque co' ndxàal li gu' xtùuz cón che'n gu' par ne'tye'ste gu'. Ndxè'leque', bli thib thib gu' xtùuz cón che'n leque gu' no cón

che'n hues xtàa gu' par ñee gu' ñee'ne' ÷ché' nac gu' mèn roo mèn xèn loo Diox o ché' nac gu' mèn be'the loo Diox? xal nac mod co' ndxàp gu' no co' ndxela's gu' loo Diox xalte nac mod co' mblyath no Diox gu' par ndxàp gu' yalxla's loo Diox. ⁴ Gu' naneesque' no nonque' gu' xal nac lad chol na'. Xà' nac ya' na'. Xà' nac nii na'. No xà' nac taamas con'. Nii na' no ya' na' no taamas con' indlide sirv loo na' par lii thib loote con'. ⁵ Tataaque' nac na', ne, na' co' ndxela's loo Crist. Mastale' huax mèn nac na', nac na' xal thidte lad Crist. Tataaque' mod nac ryete na', na' co' thidte ngóc loo Crist, thidte nac thib na' no tedib na' loo cón che'n Crist xal nac ladpe' mèn.

⁶ Diox ndli loo na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist xá' xá' nac co' ndxác na' li na' loo cón che'n Diox xal ndly'a's Diox li thib thib na'. Ndxàal xo'f zin' na' zin' co' ndlu' Diox loo thib thib na' xal ndly'a's Diox li thib thib na' zin'. Chele' Diox mbli ndxác ndxep na' co' na' yalbàn cón che'n Diox, ndxàal co' na' yalbàn cón che'n Diox xalque' nac mod co' ndxàp na' yalxla's loo Diox. ⁷ Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Chele' Diox mbli nac na' mèn co' xo'f zin' ndac thib zin' co' nac par lyath no na' xtàa na', ndxàal lyath no ndac na' xtàa na'. Lomisque' ne, chele' Diox mblec ndxep na' par lu' na' loo hues xtàa na', ndxàal lu' ndac na' loo hues xtàa na' cón che'n Tad Diox. ⁸ Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Na' co' mblec Diox no mbli Diox par ndxác na' li na' par ye'th lezo' mèn, no tegán na' lezo' mèn loo cón che'n Diox, ndxàal li na' i xal ndxàala. Le' mèn co' ndryo' lezo' angta' mèn con' co' ndryo' lezo' mèn ta' mèn càa mèn co' nde che con' loo, ta' mèn con gust no con dib nzo yéc mèn no con dib nzo lezo' mèn. Ne'cuez nguixte mèn cón che'na yiloo. Le' mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo xtàa na, leque mèn hui' loo mèn xá mod ndyoo ner mèn no xá mod ndyoo naa mèn loo xtàa mèn par ryo' loo con' ndac cón che'n Diox por con' ndli mèn. Le' mèn co' ndryo' lezo' lyath no mèn co' naquin con' no mèn co' ndyac yaltii, lyath no mèn mèn con gust no con guyith guxiis.

Pab ngue lu' xá mod ndxàal que tee ban ndac mèn, mèn co' ndxela's loo Crist no co' nzo loo cón che'n Crist, làth hues xtàa mèn.

⁹ Thib li yéc gu' no thib li lezo' gu' fque' lezo' gu' gunèe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. Blá' gu'. Ne'tolode li gu' chol con' ye'rsin'. Más huen, ftooo lezo' gu' li gu' con' ndac. ¹⁰ Fque' lezo' gu' gunèe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' xalque' nque' lezo' gu' ñee gu' huespe' gu'. Bli gu' con' guryath no con' guryèn no bli gu' cas thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' xal ndxàala.

¹¹ Bli gu' purad loo zin' co' nac chol zin' co' ngue li gu'. Ne'gàcte gu' mèn za'f loo zin'. Gòc gu' mèn nayan loo zin' co' mxo'f zin' Tad Diox loo gu' par li gu'.

¹² Gure gu' guyith guxiis loo cón che'n con' co' nzi quee lezo' gu' co' gac loo gu' yiloo. Gòc gu' mèn co' ncha'la's no co' xec yèe co'se' ndxàc ngòc nguàal con' ye'rsin' loo gu'. No ndlyazen ne'yathla'ste gu' toloque' gurez gu' Diox.

¹³ Blyath no gu' mèn co' ngro' xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox, co' nee di's, blyath no gu' mèn co' ndxela's loo Crist loo con' nde che loo mèn. Con gust fta' gu' liz gu' cued mèn co'se' ña'b mèn loo gu' cued mèn liz gu'.

¹⁴ Con huen di's con huen cuent ftoodi's gu' cón che'n mèn co' ndli ngòc nguàal con' loo gu'. Gurez gu' no bna'b gu' loo Diox par li Diox anggàc con' ndac loo mèn co' ndli ngòc nguàal con' loo gu'. No ne'nii yèede gu' no ne'nii tiide gu' cón che'n mèn.

¹⁵ Thidte gòc gu' con hues xtàa gu' co' nziri' con guyith guxiis par tolo tyac lezo' gu' con hues xtàa gu'. No lomisque' ne, thidte gòc gu' con mèn co' nzi xi lezo'.

¹⁶ Ndlyazen thidte gac xtùuz gu' no lezo' gu' co'se' li gu' chol con' nde li gu'. Ne'gàcte gu' mèn nate's no mèn naxal'. Ndxle'leque', gòc gu' mèn nado'. Ne'gabte gu' loo lezo' gu' le' gu' anze'f ndxàc.

¹⁷ Ne'co xtàade gu' con' loo xtàa gu' xal nac leque con' ye'rsin' co' ndli no xtàa gu' gu'. Más huen, fcua'n gu' mod li gu' con' ndac loo ryete mèn. ¹⁸ Bli gu' con' ndac co' nzote mod li gu' par tataa mod nabe'ste cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' lath hues xtàa gu'. ¹⁹ Mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' nque' lezon ñeen, ne'co xtàade gu' leque con' ye'rsin' co' ndli xtàa gu' loo gu' loo xtàa gu'. Ndxle'leque', fta'n' gu' part che'n Diox par yub Diox co' xtàa cón che'n gu' loo mèn. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Cón chenen nac co' tetiin mèn co' nac co' go xtàan loo mèn. ¡Lá'! Tazanque' daa no yigaa mèn loon, ndxab Tad Diox.

²⁰ Lomisque' ndxab Tad Diox:

Chele' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu', co' ndxecloo ñee gu', ngue tee lan', fta' gu' con' hua mèn. Chele' mèn ngue tee yec lezo', fta' gu' xit gu' gu' mèn. Tac co'se' ngue li gu' con'a loo mèn, ten' mèn le' gu' ngue li con' ndac loo mèn. No tataa mod nthyon tín' mèn por ngue li gu' con' ndac loo mèn.

²¹ Ne'ta'de gu' lugar lyàa xyàn lezo' gu' par setilte zyo' yec gu' co'se' li mèn ngòc nguàal con' loo gu'. Ndxle'leque', más huen ftooo lezo' gu' bli gu' con' ndac par ne'líde gu' con' ye'rsin' loo mèn co' mbli ngòc nguàal con' loo gu'.

13

¹ Ndlyazen niin tedib con' loo gu', ne: Ryete gu' ndxàal tyubdi's loo mèn nac zin', loo mèn co' nxo'f zin' gobiern thib zin'. Tac ryete mèn co' ndxàc mèn nac zin' che'n gobiern, Diox mbli ngure mèn no nziri' mèn par tyubdi's mèn loo mèn nac zin'a, que nac mèn gobiernpe', que nac mèn mèn nac zin' bix. ² Por cona, ngue niin loo gu': Mèn co' ncà di's loo mèn nac zin', mèn nac ngolo ngola's loo con' co' mnibe' Diox. Le' sya, mèn co' tataa ncà di's loo mèn nac zin', leque mèn ncua'n xquin mèn loo Diox. Diox li tetii mèn nac zin' mèn por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mèn. ³ Tac mèn co' nac mèn nac zin', inziri'de mèn par li mèn zye'b mèn co' ndli con' ndac. Ndxle'leque', nziri' mèn nac zin'a par li mèn nac zin' zye'b mèn co' ndli con' ye'rsin'. ¿Ché' ndlya's gu' que tee ban li gu' xal ndlya's gu' par ne'líde mèn nac zin' par zye'b gu', cà? Yende xàa. Nacquele' gu' indlya'ste gaca tataa loo gu', nabe'ste fque tee ban gu', sya, par tataa mod hui' ñaa mèn nac zin' loo gu' le' gu' nac mèn ndac. No ne'líde mèn nac zin' par zye'b gu'. ⁴ Tac mèn nac zin' nac mèn co' Diox mblec no mbli Diox nziri' mèn nac zin' par xo'f zin' mèn nac zin' thib zin' loo Diox par li mèn nac zin' gac con' ndac loo gu'. Per chele' gu' nzi tee ban li con' ye'rsin', le' sya, ndxàal zye'b gu' ñee gu' mèn nac zin'. Tac ianxle'de ndxàp mèn nac zin' con' la's nii mèn nac zin' no la's ya' mèn nac zin' par tetii mèn nac zin' gu'. Tac por cona mblec Diox mèn nac zin' par xo'f zin' mèn nac zin' thib zin' loo Diox par tetii mèn nac zin' mèn co' nzi tee ban li con' ye'rsin'. ⁵ Por cona, naquinque' tyubdi's gu' loo mèn nac zin'. Iante tyubdi's gu' loo mèn nac zin' par ne'tetiide mèn nac zin' gu'. Ndxle'leque', tyubdi's gu' loo mèn nac zin' tac nden' gu' le'n lezo' gu' le' Diox ngue ñibe' loo gu' co'se' ñibe' mèn nac zin' loo gu' li gu' chol con' ndac. ⁶ Por cón che'n cona, gu' nguixque' cón che'n contribución no nda' gu' chol ayud co' nquin mèn nac zin' tac Diox mblec mèn nac zin' par thop mèn nac zin' tmi co' nquin gobiern no co' nquin mèn nac zin'.

⁷ Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Bdix gu' loo rye mèn co' ndeb gu'. Chele' chol gu' ndeb cón che'n contribución, bdix gu' cón che'n contribución. Lomisque' ne, chele' chol gu' ndeb cón che'n tmi co' mbli mèn nac zin' mandad tub mèn, ftub gu' tmi co' ña'b mèn nac zin'. Lomisque' ne, loo mèn co' ndli gu' cuent gáp gu' mod, gòp gu' mod loo mèn. Mèn co' ndli gu' cuent ndxàal tyu' mèn, bli gu' par tyu' mèn. ⁸ Ne'ryo' te'bte gu' loo nec thib mèn. Ndxle'leque', fcua'n gu' mod fque' lezo' gu' gunèe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' tac mèn co' nque' lezo' ñee xtàa mèn, mèn ngue lique' xal ñibe' Diox loo mèn par li mèn. ⁹ ¿Ché' inonte gu' xal mbbez di's co'

mnibe' Diox loo Moisés co' ngòc ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel co' mbez:

Ne'lìde gu' yalburrid. Ne'guthte gu' mèn. Ne'li huan'te gu'. Ne'toxcua'de gu' yalgutyè' cón che'n nec thib mèn. Ne'queli'thte gu' cón che'n hies xtàa gu'.

Di's ndxè', no taamas di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, thidte nac no thidte mbez no ndlu' di'sa loo gu' par que' lezo' gu' ñèe gu' hies xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu' no xalque' nquenap leque gu' gu'.¹⁰ Co'se' nque' lezo' mèn ñèe mèn hies xtàa mèn, incua'nte mèn mod li mèn con' ye'rsin' loo hies xtàa mèn. Cona, ngue niin loo gu': Co'se' nque' lezo' mèn ñèe mèn hies xtàa mèn, mèn ndlique' xal ñibe' Diox loo mèn li mèn.

¹¹ Por cón che'n con' co' ngolo mdoodizen loo gu' ndxè', cón che'n tiemp co'se' gac lyá' na' loo con' ryes thidtene, ndoo ri'th tiempa xal co'se' ndoo ri'th yál' no ndxenile' izlyo' tedib huiz. Por cona, gòc gu' mèn co' tolo tyub xniì yéc no co' tolo tyub xniì lezo' loo tiemp co' nzi ban na' nalle'. Nalas gure gu' loo cón che'n Diox xal mèn co' inzi yàtte. Tac tiemp co'se' yi'th xi Jesucrist na', tiempa más nde zin' gaxle' loo na' nalle' leque co'se' nerleque' ngola's na' cón che'n di's ndac che'n Diox.¹² Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Ndoo ri'th tiemp thib lín' tedib lín' co'se' toloque' ñibe' con' ye'rsin' loo mèn loo izlyo' ndxè' co' ndli ncuaui yéc mèn no ncuaui lezo' mèn xal co'se' nzi tee mèn loo yál'cuau. Per làth xtau'a, nde zin'le' tiemp, ne, co'se' yi'th xi Tad Jesucrist mèn par bii no mèn Tad Jesucrist, mèn co' ngòc loo cón che'n Tad Jesucrist. Por cona, ngue niin loo gu': Ndxàal lá' na' ryethe con' co' nac co' ncàb ndxau' yéc na' no ndxau' lezo' na' loo cón che'n Diox. Más huen, naquin li na' xal solndac co'se' ntau' solndad lad solndad con yi'f par ne'gàcte con' ryes loo solndad, co' nee di's, que tee ban ndac na' loo Crist co' ndli ndyub xniì yéc na' no co' ndli ndyub xniì lezo' na' loo cón che'n Diox.¹³ Ndxàal que tee ban li na' con' ndac, co' nee di's, nac con' co' ndxàal li mèn loo xnaa ndxàal ze, con' co' ndli ne'thyonte mèn loo xtàa mèn. Indxàalte que tee ban gu' na'. Indxàalte yòo na' loo thib yalhua co' ndli ndxetoo di's làth mèn. Ne' ne' indxàal que tee ban bix yéc na' par li na' yalburrid. Ne' ne' indxàal yoo na' loo chol con' co' ndryo' ndlyen' lezo' na' no le' n xtúuz na' par tataa mod ne'cue yoo node na' chol mèn co' ndxàc hies no xtàa na' làth na'. Ne' ne' indxàal li na' par yan lezo' na' ñèe na' chol xtàa na'.¹⁴ Ndxè'leque', naquin ante que tee ban na' loo cón che'n yub Jesucrist co' nquenap na' par ne'lìde na' chol con' ye'rsin'. No lomisque', lyazen ya ne'tolode tyóo na' par tyac lezo' na' li na' ryethe con' co' ndyub yo'f lezo' na' li na' co'

nac cón che'n xab izlyo' ndxè'.

14

Pab ngue bez: Ne'niide gu' ngòc nguàal con' cón che'n hies xtàa gu' co' nzo loo cón che'n Crist.

¹ Chele' chó mèn diiz ngòc loo cón che'n Jesucrist, no tarte yila's mèn loo cón che'n Jesucrist co' huen huen xal ndxela's na', fta' gu' lugar tolo yòo mèn làth gu'. Per làtha, más huen ne'tyoodi'ste gu' con mèn no ne'nibdi'ste gu' loo mèn cón che'n xley' che'n Crist co' tarte ta' ndac mèn cuent par ne'gol' di'ste gu' arid con mèn.² Angab na'i, nzo ndxep mèn co' diiz ngola's. Mèn yende chó mport nzo lezo', nden' mèn nzoque mod hua mèn chol con' ndly'a's mèn. Per làth xtau'a, nzo taandxep mèn co' nac leque mèn co' diiz ngola's. Mèn be' ndxàc chop loo chop la's loo cón che'n Crist. Be' nde no lezo' mèn loo costumbr co' mque no mèn ndoore' yila's mèn. Cona, ndyac mèn más huen hua mèn con' nayèe co' inacte chol bé' co' ndxuhua mèn.³ Cona, ngue niin loo gu': Gu' co' ndxuhua chol con' co' nac xit gu' no lua' gu', indxàalte xis no gu' mèn no indxàalte co' too gu' mèn co' indxuhuae chol con' co' nac xit mèn no co' nac lua' mèn thib lad xal nac mod co' ndxuhua gu' chol con' co' nac xit gu' no lua' gu'. No gu' co' indxuhuae chol con' co' nac xit mèn no lua' mèn, indxàalte ñii gu' ngòc nguàal di's cón che'n hies xtàa gu' co' ndxuhua xit no lua' co' nac chol con' co' ndxuhua mèn. Tac yende chó mport nzo lezo' Diox loo con'a. Leque yub Diox nac xa' co' mdyal no co' mda' lugar ngòc mèn loo cón che'n Diox por cón che'n Crist.⁴ ¡Aa que naxèn gu' se, mèn ciuda Rom! ¿Chó cón che'n gu' par le'le' gu' ñii ngòc nguàal di's cón che'n mèn co' ndli sirv loo tedib mèn, à'? Nee mèn cón ngue li mèn. ¿Ché' ngue li mèn con' ndac o ché' ngue li mèn con' ye'rsin' loo Diox?, loo Diox co' nee di's, nac xal patrón loo mèn cón che'n co' nac lua' no xit mèn. Con'a cón che'n Diox co' nac xal patronpe' mèn. No huenque' gac cón che'n mèn loo Diox co' nac xal patrón mèn tac yub Diox ndxàc par tolo li Diox gac con' ndac loo mèn.

⁵ Nde niigü'en tedib con' loo gu', ne, cón che'n co' nac tedib ned mèn co' nzo làth gu': Nzoque' ndxep mèn làth gu' co' mbez másque' huiz roo nac thib huiz co' nac huiz lni leque taamas huiz. No nzo tedib ned mèn làth gu' co' ndxela's le' ryete huiz lalque' nac. Cona, ngue niin loo gu': Leque mèn ndxàal cuac lezo' mèn li mèn xtúuz xá mod nac cón che'n thib huiz no xá mod nac cón che'n tedib huiz par ñee mèn ¿ché' ndxàal li mèn cas huiza o ché' indxàalte li mèn cas huiza? ⁶ Nde niin con' ndxè' loo gu'

ante cón che'n mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist: Mèn co' nquenap mèn thib huiz co' ndlya's mèn, mènà ngue li con' guryath no con' guryèn loo Tad Diox. Lomisque' ne, mèn co' inquenapte mèn thib huiz co' ndlya's mèn, mènà, ne, ngue liguè' con'a par gac con' guryath no con' guryèn loo Diox por inquenapte mèn chol huiz lni xal ndli taamas mèn. Lomisque' ne, mèn co' ndxuhua xit mèn no lua' mèn co' nac chol con' co' ndxuhua mèn, ndxuhua mèn xit mèn no lua' mèn par gac con' guryath no con' guryèn loo Diox tac mbez mènà Diox quix U', Diox, loo Diox co'se' hua mèn. Lomisque' ne, mèn co' ndxàp lezo' mèn par ne'huade mèn xit mèn no hua mèn co' nac chol con' co' ndxuhua mèn, mènà, ne, ngue liguè' con' guryath no con' guryèn loo Diox tac mbez mènà Diox quix U', Diox, loo Diox ndoore' hua mèn.

⁷ Tac nec thib na' inzi bante xal neepe' lezo' na'. No nec thib na' yende mod gath xal neepe' lezo' na'. ⁸ Per chele' na' nzi ban, láth nzi ban na', ante nzi ban na' xal neepe' lezo' Tad Crist. No que naca gath na', gath na' xal neepe' lezo' Tad Crist. Le' sya, lomisque' naca, que naca ban na', o que naca gath na', nacque' na' mèn che'npe' Tad Crist. ⁹ Por cona, nguth Crist no ngro xban Crist no naban Crist tedib vez par ñibe'pe' Crist loo ryethe mèn yilóa, que naca mèn co' nguth, que naca mèn co' be' naban, que naca mèn co' ngòo loo cón che'n Crist, no que naca mèn co' ne'tyalte' yòo loo cón che'n Crist nalle'.

¹⁰ Per gu', mèn ciuda Rom, yende chó cón che'n gu' par tub rez gu' cón che'n hues xtàa gu' por cón che'n Crist. Lomisque' ne, yende chó cón che'n gu' par xiis no gu' hues xtàa gu' no co' too gu' hues xtàa gu'. Tac gaca le' ryethe na' tyoo loo Crist par tub rez Crist cón che'n thib thib na'. ¹¹ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab Tad Diox. Di'sa mbez:

Com le' daa, licque', naban, ndxab Tad, gacque' le' ryete mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' tyub xib loon. No loo xnaa tyoodi's ryete mèn loo xtàa mèn di's roo di's xèn cón chenen. No gab ryete mèn di's natú' loon, daa co' nac merpe' Diox.

¹² Cona, ngue niin loo gu', par non na': Le' thib thib na' ta' cuent loo Diox no gab na' loo Diox cón che'npe' con' mbli na' no xá mod mqe tee ban na' loo izlyo' ndxè' co'se' gac huiza.

Ne'aselide gu' par angcua'n hues xtàa gu' xtol hues xtàa gu' no xquin hues xtàa gu'.

¹³ Por cona, indxàalte tyoodi's gu' ngòc nguàal con' cón che'n hues xtàa gu'. Ndxè'leque', leque' gu' bli par ñibe' gu' loo lezo' gu' par ne'líde gu' ngòc nguàal con' loo mèn co' nac hues xtàa gu' por cón che'n

Jesús. Lomisque' ne, ne'líde gu' nec thib con' co' nac ilé'de con' par caba loo hues xtàa gu' yítac lezo' hues xtàa gu' no cua'n hues xtàa gu' xquin hues xtàa gu' no xtol hues xtàa gu'. Thiba con' ndxè'.

¹⁴ Le' tediba na, part cón chenen, daa nanee no ndxàpen yalxla's le' ryethe con' co' ndxuhua mèn namblique' naca loo Diox. Ndxelazen con' ndxè' tac ndxàpen yalxla's loo Tad Jesucrist no loo cón che'n Tad Jesucrist. Per por part che'n chol mèn co' ndxàc hues xtàa na', mèn co' nzo chol lugar co' ndli cuent inambiide nac ndxep con' hua mèn ndyac mèn, pues inambiide nac con'a ndyac mèn par hua mènà. ¹⁵ Chele' chol hues xtàa na' nden' le'n lezo' hues xtàa na' ilé'de nac con' ngue li gu' co'se' hui' hues xtàa gu' loo gu' nzi yuhua gu' xit gu' no lua' gu', co' nee di's, ndyac hues xtàa gu' le' gu' ngue yuhua con' co' indxàalte hua gu', con'a ndli ncàb le' hues xtàa gu' ndyac le' gu' inque'de lezo' ñee gu' hues xtàa gu'. No lomisque' ten' hues xtàa gu' inzi tee ban ndacte gu' xal ndxàala loo hues xtàa gu' loo cón che'n Jesucrist. Cona, ngue niin loo gu': Ne'líde gu' tataa loo mèn hues xtàa gu' par ne'tyoo xà'de lezo' mèn hues xtàa gu' loo cón che'n Crist ante por ndlya's gu' hua gu' con' co' ndubla's gu' hua gu' loo mèn co' ndxàc hues xtàa gu'. Tac por cón che'n mènà nguth Crist, ne. ¹⁶ Ne'líde gu' ngòc nguàal con' par li mèn xtùuz no ñii yèe ñii tì mèn cón che'n gu' loo con' co' ndyac gu' nac con' ndac co' ndli gu'. ¹⁷ Tac mod co' ngue ñibe' Diox loo gu' nalle', yende chó mport nzo lezo' Diox loo con' co' nac xit gu' no lua' gu'. Ndxè'leque', con' co' ñibe' Diox loo gu' par li gu' nac: Fque tee ban li gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth hues xtàa gu', no cue gu' guyith guxiis làth xtàa gu'. Tataa ndxàal li gu' tac Xpii Natú' co' nzo loo gu' ngue lyath no gu' par tataa que tee ban gu'. ¹⁸ Mèn co' tataa nzi tee ban loo cón che'n Crist xal ngue niin loo gu' ndxè', mènà ndxòo lezo' Diox ñee Diox con' ndli mènà. No mèn co' nac hues xtàa mènà ngüi' no nda'que' mènà cuent huenque' nac co' ndli mènà.

¹⁹ Cona, ngue niin loo gu': Tolo fque tee ban ndac gu' loo mènà par tataa mod cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth mènà. Le' sya, chele' gu' tataa ngue li, tataa mod ngue li gu' par ndlyath no gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' par tolo té'th mèn no tolo tyubdi's mèn loo Crist. ²⁰ Más huen, ne'huade gu' chol con' co' nac xit gu' no lua' gu' loo mèn co' nac hues xtàa gu' par tyoo xà' lezo' mènà loo cón che'n Diox por ante ñee mènà ndxuhua gu' con' co' nac xit gu' no lua' gu'. Lica, ryete con' co' nac xit mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn namblique' nac con'a par hua mènà. Per part cón che'n mèn co' nac hues xtàa gu' co' ngue hui' loo gu' co'se'

ngue yuhua gu' thib con' co' nac xít gu' no lua' gu', loo mènà gác ngòc nguàal con' no axta cua'n mènà xquin mènà no xtol mènà por nìe mènà ndxuhua gu' con' co' nac xít gu' no lua' gu'a. ²¹ Huenque' naca chele' gu' ne'huade chol bé!, ne' ne' gàal ro gu' vin, no ne' ne' li gu' chol taamas con' co' nac ngòc nguàal con' loo mèn co' nac hues xtàa gu' por cón che'n Jesucrist. Ne' ne' aseli gu' chol con' co' càb loo hues xtàa gu' cua'n hues xtàa gu'a xquin no xtol hues xtàa gu' por cón che'n gu'. Lomisque' ne, ne'aselide gu' tyoo xà' lezo' mèn xal nac mod co' ndxela's mèn loo cón che'n Crist. ²² Le' por par cón che'n gu' na, mod co' ndxela's gu' loo Diox por cón che'n Crist, ante le'n lezo' gu' non gu' xá mod ndxela's gu' loo Diox par tataa mod ne'lu'de gu' loo mèn ndli gu' cuent anze'f ndxác gu' ndyoo naa gu' loo mèn loo cón che'n Diox. Tac huen nda thib mèn co' ndxàp yalxla's loo Diox co'se' leque mènà ngue lu' mènà loo hues xtàa mènà huen nzo lezo' mènà ngue tee ban mènà loo Diox no co'se' inden'te mènà le'n lezo' mènà le' mènà ngue li con' ye'srin' loo Diox. ²³ Per mèn co' ndxuhua chol con' co' nac xít mèn no lua' mèn no ndxác chop loo chop la's mèn no ngan lezo' mèn, ¿ché' thua mènà o ché' ne'huade mènà?, le' sya, leque con' co' ndli mèn xtùuz le'n lezo' mèn ngue quexù' mèn co'se' hua mèn xít mèn no lua' mèn tac indxuhuade mèn con'a dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Le' sya, ryete con' ndli mèn co' nzo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, mènà ncu'a'n xquin mèn no xtol mèn tac indlide mènà con' ndli mèn dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Ndxé'leque', ndli mèn con'a chop loo chop la's mèn. Thiba con' ndxé'.

15

Pab mbez: Fcua'n gu' mod li gu' co' yòo lezo' xtàa gu'. No ne'cuante gu' mod li gu' ante con' co' yòo lezo' gu'.

¹ Le' tediba na, na' co' más nzi nìe loo con' ndxela's na' loo Crist, ndxàalque' xec na' no lyath no na' mèn co' tatabe' nac mèn chop loo chop la's loo co' ndxela's mènà loo Crist. No ne'lìde na' par leque na' li par ante más tyac lezo' na' loo cón che'n co' ndxela's na' loo Crist. ² Thib thib na' ndxàal cua'n mod li na' con' ndac loo hues xtàa na' por cón che'n Crist par càba con' co', llicque', nac con' ndac loo hues xtàa na' par tataa mod tolo té'th no tolo tyubdi's hues xtàa na' loo cón che'n Jesucrist no par tataa mod tolo tyac lezo' hues xtàa na' loo co' ndxela's hues xtàa na'. ³ Tac leque yub Crist ne'ncua'nte mod par ngli Crist ndac lezo' Crist por cón che'n Crist. Ndxé'leque', ngòcque' con' loo Crist xalque' ngòc di's co' ndub loo libr co' nac

xti's Diox co' gunii Crist loo Tad Diox, co'se' ndxab Crist:

Ndalen par tyactiìn por cón che'n mèn co' nac ngolo ngola's che'n U'. Mènà mdèe msuc rloon. No mbli mènà ngòc nguàal con' loon axta plòthe mbly'a mènà.

Loo con' ngòc loo Crista, ne'nda'de Crist gust lezo' Crist nec thib mod no nec tedib mod par ngo' xyàn lezo' Crist con mènà. ⁴ Cona, ngue niin loo gu': Mdubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox ndoore' co' nac testamentgool nalle'. Di'sa ndub loo libr co' nac xti's Diox par té'th na' no par ta' na' cuent cón che'n Diox. Tataa ndlu' xti's Diox loo na' par ncha'la's na' no par tegán na' lezo' na' loo cón che'n Diox xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox. Tataa mod tolo cue quee lezo' na' loo cón che'n Crist. ⁵ Ndlyazen le' Diox co' angndli par ncha'la's mèn no Diox co' ndli par ntegán mèn lezo' mèn angli thidte gác lezo' gu' no xtùuz gu' loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' xalque' ngòc mod co' ngòp Crist Jesús loo mèn ⁶ par tataa mod thidte gác ryete gu' par thidte gab gu' di's natú' no di's roo di's xèn cón che'n Diox loo xtàa gu' cón che'n Diox co' nac xud Tad Jesucrist na'.

Pab mblo yalbàn loo mèn tith co' inactive mèn nación Israel.

⁷ Cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar yòo chol mèn làth gu', mèn co' ndxela's xal mda' Crist lugar ngòo gu' loo cón che'n Crist par tataa mod gác con' roo con' xèn loo Diox por cón che'n gu'. ⁸ Tac con' co' ngue niin loo gu' ndxé' nac le' Crist mbi'th yáal loo izlyo' par li Crist sirv loo mèn co' nac mèn nación Israel par li la's mènà le' Diox indyè'de no par mdubque' di's xal nac di's co' mcàbgòn Diox loo xudgool na' co' ngo ban pólle'a. Tataa mbli Diox par mblu' Diox loo mèn le' Diox ndlique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. ⁹ Mbi'th yáal Jesucrist loo izlyo' ndxé', ne, par lyat lezo' Jesucrist nìe Jesucrist mèn co' inactive mèn nación Israel. Tataa mbli Jesucrist par gaca le' mèn co' inactive mèn nación Israel tlo, ñii mènà di's roo di's xèn cón che'n Diox loo mèn xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mde'th mèn. Di'sa mbez:

Por cona, daa gab con' roo con' xèn cón che'n U', Tad, loo mèn co' inactive mèn nación Israel. No gol ron di's natú' cón che'n lèe U', Tad, loo mèn co' inactive mèn nación Israel par gác con' guryath no con' guryèn loo U'.

¹⁰ Tedib lugar le'n libr co' nac xti's Diox ndub di's co' gunii Moisés, co' mbezguè', ne:

Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu', mèn nación co' nziri' dib athu loo izlyo', con mèn co' nac mèn nacionpe' Diox co' nzo loo cón che'n Diox.

¹¹ Tedib lugar le'n libr co' nac xti's Diox gunii David co' ngòc rey póla, ne:

Gab mèn co' nac mèn chol naciòn co' nziri' dib athu loo izlyo' di's guryath no di's guryèn cón che'n Tad Diox. No lomisque', tyoodi's ryethe mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' cón che'n con' roo con' xèn co' mbli Tad Diox no co' nac Tad Diox. ¹² Tedib lugar loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' gunii Sayi, ne, di's co' mbez:

Gaal thib mbi' co' nde bin Isaí co' ngòc xud David co' ngòc rey póla. Gaal mbi'a co'se' ihuaxte bin Isaí nzo no co'se' nden' mèn yende cón ntac bin Isaí. Mbi'a gac mbi' co' ñibe' loo mèn naciòn co' inacte mèn naciòn Israel. Le' sya, mèn co' inacte mèn naciòn Israel cue quee lezo' loo mbi' co' nac bin Isaí.

No ngóolque' mbi'a. Mbi'a nac Tad Jesucrist.

¹³ Ndlyazen le' Diox, co' ndli toloque' cue quee lezo' mèn loo cón che'n Crist, tolo li par xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu' loo con' co' ndxela's gu' loo Crist. No ndlyazen le' Diox li tolo que tee ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu' loo con' co' ndxela's gu' loo Crist par tataa mod cue quee lezo' gu' axta plóthe loo cón che'n Crist por cón che'n ryethe con' co' nac con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Xpii Natú' no co' nzo la's ya' Xpii Natú' co' ndlyath no gu'.

¹⁴ Daa ngobe', mèn huesen por cón che'n Crist, le' gu' mbli nèle' lezo' gu' par li gu' con' ndac thidtene. Lomisque' ne, ndyaquen, huen huen mté'th gu' cón che'n ryethe con' co' nac con' ndac cón che'n Diox. Por cona, ndxác gu' co'x gu' loo thib hues xtàa gu' no loo tedib hues xtàa gu'. ¹⁵ Loo cart co' mzin loo gu' ndxè' mbli ryes mque'en ye's loo gu' clarleque' cón che'n ndxep con' co' huen huen non gu' no nanee gu' par te' lezo' gu' co' huen huen cón che'n di's ndac. Ngue niin con' ndxè' loo gu' tac Diox mbli angngòc con' ndac ndxè' loon par xo'f zin'en zin' ndxè' mastale' indxàalte daa par lina, ndyaquen. ¹⁶ Tataa mxo'f zin' Diox loon par ga xo'f zin'en loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel, co' nee di's, gon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn par tataa mod ta' mèn cuent xá mod ndly'a's Diox lyá' mèn loo con' ryes. Tataa mod gac mèn co' inacte mèn naciòn Israel mèn che'npe' Diox por cón che'n Xpii Natú'. Ndxòo lezo' Diox ñee Diox mèn. No ndyal Diox ngòo mèn loo cón che'n Diox tac ndxela's mèn loo cón che'n Jesucrist, ¿lé'?

¹⁷ Per com le' daa nac thib mbi' co' ndxela's loo Crist Jesús, ¿lé'?, ndyaquen huenque' ndxàa loon ndyac lezon por ngue tee xo'f zin'en thib zin' co' nac cón che'n Diox. ¹⁸ Tac daa ndlique' ryes ndyoodizen ante cón che'n con' co' ndli Crist loo mèn

co' inacte mèn naciòn Israel por cón chenen. Tataa ndlin par tyubdi's mèn loo Diox, mèn co' inacte mèn naciòn Israel. No ndxàcque' con' co' ngue tee lin loo mèn xalte nac di's co' ngon yalbàn no con' co' ndlin. ¹⁹ Mèn ngola'sque' loo Crist por cón che'n yalguzye' co' ngòc loo mèn no por cón che'n ryethe con' co' nzo la's nii Xpii Natú' no co' nzo la's ya' Xpii Natú'. Tataa mod mtaan zin' co' mxo'f zin' Diox loon co' ryes nque tee gon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Crist co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes por cón che'n Crist. Mtlon, mque tee'en par ned ciuda Jerusalén. No ngua que tee'en le'n rye yèzya' co' nac par ned làaz mèn ilírico. ²⁰ Tataa mod mnibe'en loo lezon no mdoo lezon ngua lon yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loon co' ryes nque mèn co' tarte gòn cón che'n Crist ryethe lugar tac imbylasten ngon yalbàn loo mèn co'te' ngua lole' tedib mèn yalbàn. ²¹ Ndxé'leque', ngòca xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' gunii Sayi, di's co' mbez:

Loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel co' tarte yath yèn cón che'n di's ndac, co' nac cón che'n Jesucrist, mèn hui' loo Jesucrist. No gòn mèn di's no ta' mèn cuent cón che'n Jesucrist, mèn co' thidtene tarte gòn no co' tarte ta' cuent cón che'n Jesucrist.

Pab ngue li xtúuz ya too naa Pab mèn co' ndxela's loo cón che'n Tad Jesucrist, mèn co' ngo ban ciuda Rom.

²² Por ngua que tee'en huax lugar, yende mod nda'i lugar loon par ngal neen máa gu' par nedrè'. ²³ Per nalle' ya ngolole' mxo'f zin'en zin' co' mxo'f zin'en co'te' nzon ndxè'. Ndxàcle' huax lín' ndryo' ndlyen' lezon ndlyazen go non gu' par nedrè'. ²⁴ Por cona, co'se' ryo'en trè', ndan par ned làaz mèn naciòn España, sangriiden par gal neen máa gu' tac ndub quee lezon ñeen máa gu'. Le' sya, co'se' ngolo mdan gust lezon guneen máa gu' par nedrè', sya, ndub quee lezon lyath no gu' daa con ndxep con' co' naquin daa co' nde che loon par ned ga que tee'en. ²⁵ No nalle' ndoo be'le' gan par ciuda Jerusalén. No sanghuen tmi co' mthop mèn yèzya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèzya' che'n làaz mèn acay, mèn co' mdoo lezo' lyath no hues xtàa co' nac mèn co' ndxela's co' nde che con' loo, mèn co' nac mèn che'n ciuda Jerusalén. ²⁶ Tac mèn yèzya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèzya' che'n làaz mèn acay co' ndxela's mbli xtúuz thib con' ndac par mthop mèn tmi par ta' gòn mèn tmi loo prob mèn co' ndxác hues xtàa mèn por cón che'n Crist co' ndyac yaltii, mèn co' nzo ban ciuda Jerusalén. ²⁷ Mxac mèn yèzya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèzya' che'n làaz mèn acay huenque' nac co'

mbli mènà. Tac mènà nden' ndxàalque' lyath no mènà mèn co' nac mèn naciòn Israel co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist, mèn co' nzo ban ciuda Jerusalén. Tataa mden' mènà tac por cón che'n mèn naciòn Israel co' ndxela's ngóc con' ndac che'n Diox loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel. Tac texal mbli mèn co' ndxela's, mèn co' nac mèn naciòn Israel, par mblyath no mènà mèn co' inacte mèn naciòn Israel con' cón che'n Diox co' non mèn naciòn Israel no co' nda' mèn naciòn Israel cuent, por cona, ndxàalque' lyath no mèn co' inacte mèn naciòn Israel mèn co' nac mèn naciòn Israel con' co' nac che'npe' mèn co' inacte mèn naciòn Israel co'se' nde che con' loo mèn co' ndxela's, mèn co' nac mèn naciòn Israel. ²⁸ Por cona, co'se' yilo tan tmià loo mèn naciòn Israel co' ndxela's, co' nzo ban ciuda Jerusalén, tmi co' mthop mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèezya' che'n làaz mèn acay co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist, sya, non mèn naciòn Israela, licque' ngola's gu', ne, gu' co' nac mèn co' inacte mèn naciòn Israel loo Jesucrist por cón che'n mèn naciòn Israel. Syare', tenen ned par ñeen máa gu'. Yíloa, tenen ned ndan par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn españ. ²⁹ Ngobe'en loo lezon, co'se' gal neen máa gu' par nedrè', anze'f thib con' ndac li Diox loon par gon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Crist loo gu'.

³⁰ Lyazen tedib con', ne, mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' nac mèn gulàaz mèn ciuda Rom, ña'ben loo gu' por lèe che'n Tad Jesucrist, no por mod co' ndli Xpii Natú' par nque' lezo' na' Diox no nque' lezo' na' ñèe na' hues xtàa na', ña'ben loo gu' thidte queltàa no gu' daa loo zin' co' mxo'f zin' no gu' daa, loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon loo cón che'n di's ndac che'n Crist, ned nque tee'en par cuez gu' Diox por daa, ne. ³¹ Bna'b gu' loo Diox le' Diox quenap daa loo mèn co' tarte yila's co' nac mèn naad no mèn nguud, mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn jude. No tolo gurez gu' Diox le' mèn co' ndxela's co' nzo ban ciuda Jerusalén, tyal mènà càaya' mènà tmi co' mtel' mènà loon con huen di's no con huen cuent ³² par tataa mod chele' Diox nee lezo', con huen di's no con huen cuent càaya' mènà tmi. Chele' mèn tataa mcàaya' tmià, le' sya, huen nzo lezon gal neen máa gu' par nedrè', no axta nagàl yo lezon gal neen máa gu'. ³³ No ndlyazen le' Diox, co' ntu' no co' ntàl lezo' mèn, no Diox co' ndli par nagàl yo lezo' mèn, Diox li cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. Taandxè' gàca loo gu', ey. Thiba con' ndxè'.

16

Pab ngue nii Diox loo mèn loo cart ndxè'.

¹ Le' tediba na, ngue tel'en di's no ngue tan'en di's loo cart ndxè' loo gu', bli gu' cas no nabe'ste go no gu' xa'got co' lèe Febe co' ndxàc fta'n na' por cón che'n Crist. Tac xa'gota nxo'f zin' zin' le'n templ co' ndub le'n yèez Cencr. ² Fta' gu' lugar yòo guna' làth gu' no nabe'ste yo no gu' guna' por lèe che'n Tad Crist. Bli gu' con' ndxè' xalque' ndxàalim mèn co' ndxàc hues xtàa por cón che'n Crist. No blyath no gu' guna' loo chol con' co' nde che loo guna'. Tac guna'a nde tee'le' ndlyath no huax mèn co' nde che con' loo. No ndlyath no guna' yub daa huax vez.

³ Gunii gu' Diox loo Priscil co' nac sa'l Aquil, no gunii gu' Diox loo Aquil. Ryop sa'l xa'a thidte mxo'f zin' no daa loo zin' che'n Crist Jesús. ⁴ Ryop sa'l xa' mda' guth yalnaban xa' par gath xa' par mtelá' xa' daa co'se' mblyá' mblyá' nguth mèn daa. Por cona, indxathlasten mbezen Diox quix gu' loo xa'. No iante daa mbez Diox quix gu' loo xa'. Ndxè'leque', ryete mèn hues na' co' ndxela's loo Diox co' inacte mèn naciòn Israel, ryete liz Diox le'n ryete yèezya' che'n làaz mènà, ne, mbez Diox quix gu' loo xa' par mtelá' ryop sa'l xa' daa loo con' ryes. ⁵ Ndlyazen ne, gunii gu' Diox loo rye mèn co' ndxàc hues xtàa na' por cón che'n Crist, mèn co' nqueltàa liz ryop sa'l Priscil no Aquil. Gunii gu' Diox loo amiu daa, Epenet, co' anze'f nque' lezon ñèen. Epenet nac thib mbi' co' nerleque' ngola's loo cón che'n Crist co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn acay. ⁶ Gunii gu' Diox loo Mari co' más ndli nxo'f zin' zin' cón che'n Crist làth gu', ne. ⁷ Gunii gu' Diox loo Andron no loo Jun co' nac mèn gulàaz daa. Ryop mbi'a thidte mque' lezi'f con daa. Inga'ste ryop mbi'a làth myen' co' mtel' Crist co' ndxè' di's che'n Crist loo mèn. Ryop mbi'a nac xa' co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist ndoore yilazen loo Crist.

⁸ Ndlyazen ne, gunii gu' Diox loo Ampl, co' nac amiu daa, co' anze'f nque' lezon ñèen loo cón che'n Tad Crist. ⁹ Gunii gu' Diox loo Urban co' ndlyath no nu' loo zin' co' nxo'f zin' nu' loo Crist Jesús. Gunii gu' Diox loo Estac co' nque' lezon ñèen, ne. ¹⁰ Gunii gu' Diox loo Apel. Apel nde tee'le' ndli' thib mod no tedib mod xal, licque', ndxela's Apel loo Crist no loo cón che'n Crist. No ndlyazen gunii gu' Diox loo rye mèn guliz Aristob. ¹¹ Gunii gu' Diox loo Herodiòn co' nac mèn gulàaz daa. Gunii gu' Diox loo mèn guliz Narcis co' ndxela'sque' loo Tad Crist, ne. ¹² Gunii gu' Diox loo Trifen no loo Trifos tac ryop guna'a thidteneque' nxo'f zin' zin' cón che'n Tad Crist. Gunii gu' Diox loo Persid, co' ndxàc fta'n na' por cón che'n Crist, co' anze'f nque' lezon ñèen. Tac guna'a anze'f mbli zin' cón che'n Tad Crist, ne. ¹³ Gunii gu' Diox loo Ruf co' ndxela's, co' inga'ste loo cón che'n Tad Crist làth mèn no loo xna' Ruf co' ndlin

cuent nac xal xnan. ¹⁴ Gunii gu' Diox loo Asincrer no loo Flegont no loo Herm no loo Patrob no loo Hermes no loo taamas hues xtàa na' por cón che'n Crist co' nzo no rye mènà. ¹⁵ Ndllyazen nii gu' Diox, ne, loo Filog no loo thib xa'got co' lèe Jul no loo Nere' no loo fta'n Nere' no loo xa'got co' lèe Olimp no loo ryete taamas mèn co' ndxàc hues na' co' nzo làth mènà, ne.

¹⁶ Gunii gu' Diox loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' xalque' nac mod co' ngue's ncàa gu' yen xtàa gu'. Ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist co'te' nzon ndxè' ngue nii Diox loo gu'.

¹⁷ Na'ben loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist, hui' gu' no bla's gu' loo mèn co' ndli par ndxàc chop ned mèn loo hues xtàa mèn. Ndxàc mènà mèn co' nca' no mèn co' ntau' loo xtàa mèn loo cón che'n Crist. Con' co' ndli mènà ntau' no nca' loo di's ndac co' nac co' mté'th gu' co' ndlu' mod co' nzo ban gu'. Más huen, gro' xà' gu' loo mènà. ¹⁸ Tac ryete mènà indlide sirv loo Tad Jesucrist na'. Ndxè'leque', ndli mènà sirv ante loo con' ndryo' ndlyen' lezo'pe' mènà. Nado' di's nado' cuent ndli mènà par yòo lezo' mèn co' nac mèn naxèn no mèn nachol' par tataa mod quedii mènà prob mèn co' nac mèn naxèn no mèn nachol'.

¹⁹ Ndxath ndxèn loo ryete mèn xá mod ndyubdi's gu' loo Tad. Por cona, ndyac lezon fièen gu'. No sate más ndlyazen tyub xnii yéc gu' no tyub xnii lezo' gu' no altant cue gu' par li gu' con' co' nac con' ndac. Ndxè'leque', indlyasten gac gu' mèn co' ndli con' ye'rsin'. ²⁰ Diox co' ntu' ntàl lezo' mèn no co' ndli par nagàl yo lezo' mèn, Dioxà tolo ton' rye con' ye'rsin' co' ngue li Mebizya làth gu' par ne'lìde Mebizya gan gac gu' chop ned mèn loo con' co' ngue niin loo gu' ndxè'. Lyazen le' Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo gu'.

²¹ Timote co' anze'fndlyath no daa loo zin' co' nxo'f zin'en loo Crist ngue nii Diox loo gu'. Lus no Jasón no Sosipat, ne, co' nac mèn gulàaz daa ngue nii Diox loo gu'.

²² Daa, co' lèe Ters, co' nac secretar loo Pab, co' mque' ye's co' nac cart ndxè' loo gu', daa ngue nii Diox loo gu' loo cón che'n Tad Crist, ne.

²³ Ngue nii mbi' co' lèe Gay Diox loo gu'. Liz Gay nac posad daa nalle'. Liz Gay nqueltàa mèn co' ndxela's co'se' mbez mèn Diox. Erast, co' nac tesorer che'n mèn ciuda Rom, ngue nii Diox loo gu', ne. Mbi' co' lèe Cuart, co' nac hues na' por lèe Tad Crist, ngue nii Diox loo gu', ne.

²⁴ Lyazen le' Tad Jesucrist tolo li par anggàc con' ndac loo gu'. Taandxè' gàca loo gu', ndèe gu'.

Pab ngue nii lult di's co' nac di's natú' cón che'n Diox loo mèn.

²⁵ Tolo ndlyazen gab na' loo hues xtàa na': Diox roo Diox xèn nac Diox, Diox co' ndli par tolo cue nèe gu' loo cón che'n Crist por cón che'n di's ndac co' ngon yalbàn no cón che'n Crist co' ndlu'en loo gu'. Con' co' nac cón che'n Crist co' ndlu'en loo gu' ndxè' thidte nac no thidte ndyee xalque' mbli Diox par mblo xo'f Diox con' co' ngo casloo loo Diox axta co'se' mtlo mblec Diox no mxèn' Diox izlyo'. ²⁶ Per nalle' ryethe con' mbli Diox póla ndryo xo'f loo mèn por cón che'n libr co' nac xti's Diox co' ngóc libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's. Mque' mèn co' mde'th di's ye's xalque' ngóc di's co' mnibe' Diox, Diox co' nac Diox thidtene. Ryethe con' co' ngo casloo loo Diox póla cón che'n di's ndac, le'i ndryo xo'f loo mèn rye nación dib athu loo izlyo' le'n tiemp ndxè' par yila's mèn cón che'n di's ndac no tyubdi's mèn loo Diox xal mbez di's ndac.

²⁷ Lyazen le' loo Diox co' nac thidte Diox, no Diox co' ndxàcpe' alux con', loo Diox gab mèn le' Diox nac Diox roo Diox xèn thidtene por cón che'n Tad Jesucrist. Taandxè' gàca, ndee gu'.

Ner Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Nqueltàa Loo Cón Che'n Diox Le'n Ciuda Corint

Trè' ndlu' le' Pab ngue que' ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Corint.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' mblo lèe Diox no co' mciui Diox par gac daa thib mbi' co' hue' di's che'n Jesucrist. Mtel' Diox daa xal gunee lezo' Diox. Ryop nu' Sost co' ndxác hues na' por cón che'n Crist, nu' ngue nii Diox loo gu' par nedrè' loo ye's co' mzin loo gu' ndxè'. ² Ngue que'en ye's ndxè' loo gu', gu' co' thidte nqueltàa par mbez gu' Diox, gu' co' nzo ban le'n ciuda Corint. Ngue niin loo gu': Gu' nac mèn co' nac che'npe' Diox por thidte nqueltàa gu' loo Crist Jesús. Por cón che'n Crist, con'a nguez Diox gu' no mblo lèe Diox gu' le' gu' ante cue ban loo Diox por ngóc gu' mèn co' ngro xà'pe' loo ryethe con' co' nac cón che'n xab izlyo' con ryete mèn co' nzo ban díb athu loo izlyo', mèn co' mbez Diox por lèe che'n Tad Jesucrist na'. Tad Jesucrist nac Tad na'. No nac Tad Jesucrist Tad mèn, ne. ³ Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggác con' ndac loo gu'. Ndlyazen, ne, angli Diox no Tad Jesucrist na' le' gu' nagál yolezo' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' láth xtàa gu'.

Trè' ndlu' cón che'n con' ndac co' ndxác loo mèn por cón che'n Jesucrist.

⁴ Toloque' mbezen loo Diox: Diox quix U', Diox, por cón che'n gu' tac Diox ndli angndxác con' ndac loo gu'. Con' ndac co' ndxác loo gu'a, ndxàca por cón che'n Crist Jesús. ⁵ Diox mbli ley' gu' axta plóthe tac thidte nac gu' con' Jesucrist par non gu' no nanee gu' con' co' nac con' lícepe' no par ndxác gu' lu' gu' loo mèn no ta' gu' cuent cón che'n co' nac lícepe' loo mèn. ⁶ Cona, ngue niin loo gu' loo ye's ndxè': Di's co' nde teelee' nda' mèn cuent loo gu' no nde'th mèn di'sa loo gu' cón che'n Jesucrist, ngola's gu' di'sa por mbli gu' cuent lícepe' nac di'sa. ⁷ No por ngola'spe' gu' loo Crist, yende chó con' ndxác falt loo gu' cón che'n con' co' angngro' lezo' Diox angndli Diox loo mèn co' ndxela's láth nzi bed gu' no láth nzi quee lezo' gu' zin huiz no gac huiz co'se' yí'th xi Tad Jesucrist na'. ⁸ Tad Jesucrist na' tolo li nêe gu' loo cón che'n Tad Jesucrist axta co'se' gac huiz yú' loo Tad Jesucrist na' loo mèn par gaca loo gu' yende chó mèn quexù' que' fals loo gu' huiza. ⁹ Diox lique' ryethe con' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. Por cona, yub Diox

mblo lèe gu' no mciui Diox gu' par thidte gac che'n gu' ryethe co' nac che'n Tad Jesucrist na' co' nac xgan'pe' Diox.

Mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ngóc chop ned mèn.

¹⁰ Per nalle' ña'ben loo gu' no co'xen loo gu', mèn huesen por lèe Tad Jesucrist na': Ndlyazen thidte gac gu', no thidte li gu' xtùuz, no thidte yòo lezo' gu' par ten' gu' cón che'n Tad Jesucrist na'. No indlyasten gac rol gu' loo cón che'n Tad Jesucrist na'. Ndxé'leque', ndlyazen thidte queltàa gu' no thidte gac yéc gu' no thidte gac lezo' gu' par ten' gu' thidte con' le'n lezo' gu' loo cón che'n Tad Jesucrist na'. ¹¹ Taandxé' ngue niin loo gu', mèn huesen, tac mèn co' nac mèn guliz Cloé mda' cuent loon le' gu' ngýoo láth xtàa gu'. ¹² Di's co' mda' mèn guliz Cloé cuent loon cón che'n gu' nac le' gu' mbez loo xtàa gu': Thib ned gu' nda' lad che'n Pab, co' nac daa. Tedib ned gu' na, mbez loo xtàa gu' le' gu' nda' lad che'n Apol. Tedib ned gu' na, mbez loo xtàa gu' le' gu' nda' lad che'n Pedr. Tedib ned gu' na, mbez loo xtàa gu' le' gu' nda' lad che'n Crist. ¹³ ¿Xá mod nac cona? ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Crist ñibe' loo ndxépte gu' no maste, cá'? Yende xaa. Yende mod gaca tataa loo Crist, ey. ¿Ché' ngue li gu' cuent le' daa, co' nac Pab, mquée loo cruz por cón che'n gu', cá'? Yende mod gaca tataa, ne. O ¿ché' ngue li gu' cuent ngóc bautizar gu' por lèe daa, co' nac Pab, cá'? Ne' ne' yen mod gaca tataa, ne. ¡Máa yob yéc gu' na, mèn Corint! ¹⁴ Mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox le' daa ne'nglide bautizar nec thib gu'. Ante mbli'n bautizar chopte mèn no maste, co' nac Crisp no Gay. ¹⁵ No por cona, nec thib gu' ñee loon le' gu' ngóc bautizar por daa, co' nac Pab. ¹⁶ Ante nte' lezon le' daa mbli bautizar mèn guliz Estef, ne. Per ne'tyede lezon ché' nzore' chó más mèn co' mbli'n bautizar. ¹⁷ Ne'ntel'te Crist daa par mxo'f zin'en zin' par lin bautizar mèn. Ndxé'leque', mtel' Crist daa par gon yalbàn cón che'n di's ndac co' nac che'n Diox par lyá' mèn loo con' ryes thidtene. Per ne'ndaden cuent cón che'n di's ndac xal nac di's co' nde'f di's ndxác tín' mèn par ne'gabte mèn anxle' nac ryethe con' no yende cón ntac ryethe con' co' ngóc loo Crist co'se' mque' mèn Crist loo cruz.

Crist ndxáp ryethe con' roo con' xèn co' nac che'npe' yub Diox la's nii Crist no la's ya' Crist. No ndxác Crist ryethe con' co' ndxác Diox.

¹⁸ Per mèn co' nau' yéc no mèn co' nau' loo co' nac leque mèn co' nzi tee lux loo Diox, co' nee di's, mèn co' tith ryo xà' loo cón che'n Diox par tyactii mèn thidtene yilóa, mèn mbez le' mèn co' ngo yalbàn cón che'n xá mod no cón che'n chonon mque' mèn

Crist loo cruz nqúee mbii yéc. Per loo mèn co' mblyá'le' loo con' ryes, co' nee di's nac na', loo mènà cón che'n yalbàna nac co' nda' cuent cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. ¹⁹ Tac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox mbez:

Daa li le' mèn co' nde'f di's ndxác yende cón ntac co' ndxác mènà. No lin yende cón ntac xtùuz mèn co' ndli mènà xtùuz.

²⁰ ¿Chó sirv ndli mbez mèn co' ndxác, no mèn co' nac maistr, no mèn co' noo noo ncàa cuent cón che'n chol di's co' nac che'n izlyo' ndxè', à'? Pues, rye co' ndxác mèn che'n izlyo' ndxè', Diox mbli ngóc rye co' ndxác mènà xal con' co' yende chó juis. No mbli Diox ngóc mènà xal mèn co' nqúee mbii yéc loo cón che'n Diox. ²¹ Diox co' thidte ndxác nanee cón ndli Diox, Diox mbli no ne'nda'de Diox lugar le' mèn che'n izlyo' ta' cuent cón che'n Diox ante por con' co' ngo mèn cuent ndxác mèn no mté'th mèn co' nac con' che'npe' izlyo' ndxè'. Más quee lezo' Diox ntelá' Diox mèn co' ngòp yalxla's loo Diox loo con' ryes ante por mbìn mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, mastale' mden' mèn co' nde'f di's ndxác cón che'n izlyo' ndxè' le' mèn co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac che'n Crist nqúee mbii yéc co'se' ngo mènà yalbàn.

²² Naneeque' na' no nda'que' na' cuent le' mèn nación Israel ndlyá's a la fuerz li nu' chol yalguzye' par alithe hui' mènà ndxác yalguzye' loo mènà. No naneeque' na' no nda'que' na' cuent le' mèn nación Grieg na, ndlyá'sque' mènà gòn mènà no tolo ñee mènà cón che'n chol con' cub co' nac co' ndli mèn xtùuz par más tolo gác mèn nación Grieg. ²³ Per ndxe'leque', nu' ngo yalbàn cón che'n di's ndac cón che'n xá mod no cón che'n chonon mque' mèn Crist loo cruz. No co'se' ndxón mèn nación Israel cón che'n di's ndac ndxè', ale nden' mènà ngóc nguàal con' nac di'sa ndyac mènà. Le' loo mèn co' inacte mèn nación Israel na, ndyac mènà le' cón che'n Crist co' ndxo yalbàn loo mèn nac xal di's co' ndyoodi's thib mèn co' nqúee mbii yéc. ²⁴ Per loo mèn co' mbrez Diox no co' mblec Diox no co' mblo lèe Diox par yila's mènà loo Diox por cón che'n Jesucrist, que nac mènà mèn nación Israel, que nac mènà mèn co' inacte mèn nación Israel, loo mènà Crist nac xa' co' ñibe'pe' loo ryethe con' por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. No mbli Diox thidtene ndxác Crist ryethe con' co' ndxácpe' Diox. ²⁵ Tac ryethe con' co' mbez mèn nac cón che'n Diox co' mxo'f zin' Diox loo Crist, mèn co' nziri' loo izlyo' ndli cuent yende chó juis con'a. Per ndxe'leque', zin' co' mxo'f zin' Diox loo Crist nac co' ndlu' loo mèn le' Diox axta arid ndxác tín'. No co'se' ndli zin' Diox thib con' co' ññaade li zin' Diox, ncàba thib con' más con' roo con' xèn leque chol

con' co' ndxác chol mèn li mèn. ²⁶ Per hui' gu' nexa, mèn huesen por cón che'n Crist: Fta' gu' cuent co' huenleque' le' Diox ngurez gu' no mblo xà'le' Diox gu' mastale' ndxexpte gu' nac mèn co' ndxác xal ndli mèn co' nac che'n izlyo' ndxè' cuent ndxác mèn. Ne' ne' inac gu' mèn co' ndxáp huax con' roo con' xèn la's nii gu' no la's ya' gu'. Ne' ne' inac gu' mèn co' nde bin co' nxyo'f lèe nxyo'f xti's làth gu'. ²⁷ Ndxé'leque', Diox ngue cui mèn co' nac mèn lad yox, co' nac mèn prob, co' nac mèn co' thidtene yende cón mté'th co'se' ngua mènà scuél, par yòo mènà loo cón che'n Diox. Le' sya, tataa mod tethon Diox mèn che'n izlyo' co' nde'f di's ndxác. No ngue cui Diox mèn co' ññaade nzo fuerz par tethon Diox mèn che'n izlyo' co' ndli cuent anze'f ntac mènà tac ndxáp mènà fuerz. ²⁸ Diox ngue cui mèn co' yende cón ntac, mèn co' nau' loo nau' yéc no mèn co' ale leque xtàa mèn mté'b par xo'f zin' Diox thib zin' loo mènà par li Diox le' mèn co' nau' loo nau' yéca tethon mèn co' nde'f di's ndxác. No gác mèn co' nde'f di's ndxác mèn co' yende cón ntac loo xtàa mèn. ²⁹ Tataa ngue li Diox loo mènà par nec thib mènà ne'tye'ste loo Diox co'se' tub rez Diox cón che'n mèn. ³⁰ Yub Diox mbli thidte ngóc gu' con' Crist Jesús. Por con' co' mbli Diox loo Crist Jesús, nac Crist Jesús xa' co' ndlu' loo na' cón che'n co' nac licpe' yalndxác che'n Diox. Por con' co' mbli Diox, nac Crist Jesús xa' co' mteli na' no co' mtembii na' par nac na' mèn nali no nac na' mèn nambii loo Diox. No por con' mbli Diox, nac Crist Jesús xa' co' mblo' xà' na' loo cón che'n xab izlyo' par nac na' mèn che'npe' Diox. No mbli Diox nac Crist Jesús xa' co' mdix cón che'n xquin na' no xtol na' par tataa mod mbli Crist Jesús loo na' ne'quexù'de Diox na' por cón che'n xquin na' no xtol na'. ³¹ Tataa mbli Diox no Tad Jesucrist na' loo na' par ngóc xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Chele' chol mèn lya's ta' gust lezo' mèn co'se' tyoodi's mèn cón che'n chol con', más huen xexte gác mènà cón che'npe' mènà. Más huen ta' mènà gust lezo' mèn cón che'n con' roo con' xèn co' mbli no Diox mènà.

2

Pab ngue go yalbàn cón che'n Crist co' mque'e' loo cruz.

¹ Per ndxe'leque', mèn huesen por cón che'n Crist, co'se' mbalen loo gu' ner vez, no co'se' mdoodiz non gu', no co'se' mblon yalbàn loo gu', no co'se' mdethen cón che'n Diox loo gu', ne'ndoodisten gáp gáp di's loo gu'. Ne' ne' ngòon làth gu' xal mèn co' nde'f di's arid ndxác. ² Co'se' ngòon làth gu'a, ne'ndoodo lezon nglu'en daa loo gu' xal thib mèn co' anze'f ndxác cón che'n chol con'.

Ndxle'leque', mdoo lezon mblyu'en loo gu' ante cón che'n Jesucrist co' nac di's cón che'n xá mod no cón che'n chonon nguth yub Jesucrist loo cruz. ³ Co'se' ngòon làth gu', nonque' gu' no naneeque' gu' ngòc daa mèn co' ne'ngode valor loo. Ngo no lezon no ale mxi'th daa co'se' mdoon loo gu'. ⁴ Ne' ne' ndoodizen, ne' ne' ngon yalbàn loo gu' con di's xal ndyoodi's mèn co' ndli cuent axta arid ndxác par mdub yéc gu' no par ngòo yéc gu' loo cón che'n Crist. Ndxle'leque', Diox mblyath no daa par mbuàal Xpii Natú' yéc gu' no lezo' gu' par nguaa'd di'sa loo gu'. No ngola's gu' di's ndac co' mblon yalbàn loo gu'. ⁵ Tataa mblin par gaca loo gu' le' mod co' ndxela's gu' loo Diox por cón che'n Jesucrist ngòc loo gu' ante por cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox. Mod co' ndxela's gu' loo Diox por cón che'n Jesucrist ne'ngácte loo gu' por cón che'n di's co' mdoodi's mèn co' nde'f di's ndxác loo izlyo' ndxè'.

Diox mblyu' cón nac cón che'n Diox por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox.

⁶ Per mèn co' huen huen ndxòn cón che'n Crist no co' huen huen mté'th cón che'n Crist par ndyubdi'sque' mèn loo cón che'n Crist co' ndxela's mèn, loo mèn ndyoodi's nu' cón che'n Crist xalque' ndlyath no Crist nu' par ndxác nu'. Per inacte con' co' ndxác nu' ndxè' xal nac con' co' ndxác mèn co' alithe naban le'n tiemp ndxè'. Ne' ne' inaca xal nac yalndxác che'n mèn co' ñibe' loo xtàa mèn loo izlyo' ndxè'. Per cón che'n mèn co' ñibe' loo xtàa mèn loo izlyo' ndxè', mèn lyux no lith no mèn loo yalndxác co' ndxác mèn. ⁷ Ndxle'leque', di's co' ndyoodi's nu' nac cón che'n yalndxác che'n Diox. Con che'n yalndxác co' ndyoodi's nu' ndxè', le'i be' nzo casloo loo huax mèn axta nalle'. Le'i ngo casloo loo rye mèn ndoore' yi'th Tad Jesucrist loo izlyo'. Cón che'n yalndxác che'n Diox ndxè', Diox mxo'f zin'a loo nu' xal mdoo lezo' Diox par gac yalndxác ndxè' thib con' roo no thib con' xèn loo ryete na' co' ndxela's thidtene. ⁸ Cón che'n yalndxác co' ngo casloo ndxè', casque' nec thib mèn co' ñibe' loo xtàa mèn loo izlyo' tiemp ndxè', yende chó mèn nanee no nda' mèn cuent cón che'n yalndxác. Tac chele' mèn ngon no ngnee mèn cón che'n xá mod susque' ndxác Diox, ngobe'en ne'ngue'de mèn Tad Crist, co' ñibe' loo alux con' no co' nque'e xni' tín', loo cruz. ⁹ Per ndxe'leque', ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Cón che'n co' ndxab di's ndxè' tarte ryo xo'f loo mèn. Ne' ne' tar gòn mèn cón che'n di's ndxè'. Ne' ne' tar li mèn xtúuz cón che'n di's ndxè'. Per ndxe'leque', con' ndxè' nda' cuent cón che'n ryethe con' roo con' xèn co' mbli nab Diox par gaca loo mèn, mèn co' nque' lezo' Diox.

¹⁰ Per Diox mblo xo'f con' ndxè' loo na' por cón che'n Xpii Natú'. Tac Xpii Natú' ndla's ayéc axàn' loo rye loothe con'. Xpii Natú' nteche ntexyath ryethe con' co' ndli Diox xtúuz le'n lezo' Diox, ne.

¹¹ Tac ¿chó nac thib mèn co' nzo làth xtàa mèn co' non cón che'n xtúuz co' ndli tedib mèn, à'? Yende chó mèn nona, ¿lé'? Ndxle'leque', leque mèn co' ngue li xtúuz non cón che'n co' ngue li mèn xtúuz. Lomisque' mod ne, yende chó mèn non cón che'n con' co' ndli Diox xtúuz. Ndxle'leque', ante Xpii Natú' che'npe' Diox non cón che'n con' ndli Diox xtúuz. ¹² Co'se' ngola's na' loo Tad Jesucrist, ne'ntolode mñibe' chol xpii che'n izlyo' loo na'. Ndxle'leque', mto mñibe' Xpii Natú' co' ngro' loo Diox co' ngulaa loo na' par ta' na' cuent no par non na' cón che'n ndac co' angndli Diox loo na'. ¹³ Cón che'n con' ndac ndxè' co' angmbli Diox loo na' ndyoodi's nu'. Per indyoodi'ste nu' cón che'n con' ndac ndxè' xal mèn co' ñaaleque' loo ndxác. Ndxle'leque', nu' ndlu' loo mèn xalque' nac xley' co' ndlu' Xpii Natú' loo nu', co' nee di's, ndlu' nu' ley' co' nac xley' che'n Crist loo mèn co' ndxòneque' cón che'n Crist no mèn co' mté'thque' cón che'n Crist par ndubdi'sque' mèn loo Crist.

¹⁴ Per mèn co' alithe nzi ban loo cón che'n izlyo' ndxè', mèn indxònte cón che'n con' co' ndlu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn. Mèn nden' le' cón che'n Xpii Natú' nac co' ncab loo mèn nque'e mbii yéc mèn. Cón che'n con'a yende mod ta' mèn cuent cón nee di'sa tac ante loo mèn co' ñibe' Xpii Natú' ndryo xo'f cón che'n Xpii Natú'. ¹⁵ Per loo mèn co' ñibe'que' Xpii Natú', Xpii Natú' ndli par leque mèn li xtúuz co' huenleque' no tub rez mèn cón che'n ryethe con'. Per ndxe'leque', mèn co' alithe nzi ban loo cón che'n izlyo' ndxè', yende chó cón che'n mèn par ryal no tub rez mèn cón che'n mèn co' ñibe' Xpii Natú' loo. ¹⁶ Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: ¿Xá ñaa thib mèn co' nzo loo izlyo' co' ta' cuent no co' non xal nac xtúuz co' ndli Diox xtúuz, à'? Yende chó mèn nona, ¿lé'? Lomisque' ne, ndub di's loo libr co' nac xti's Diox, ne, co' mbez: ¿Xá ñaa thib mèn co' nzo loo izlyo' co' lu' loo Diox cón che'n con' li Diox, à'? Yende xaa. Mastale' tataa ndub di's loo libr co' nac xti's Diox, na' nonque' no naneeque' na' le' na' ndli xtúuz xal ndli Crist xtúuz.

3

Pab ngue ta' cuent cón che'n mèn co' ndlyath no Pab loo zin' che'n Diox.

¹ Per nalle', mèn huses por cón che'n Crist, daa ne'ngácte ndoodiz non gu' xal loo mèn co' ñibe'pe' Xpii Natú' loo. Ndxle'leque', be' nquin tyoodiz non gu' xal ndyoodiz non mèn co' be' nzi tee ban loo cón che'n xab

izlyo'. No ngue tyoodiz non gu' xal co'se' ndyoodiz non myen' bix cón che'n Crist. ² Daa ndlu'que' gu' rye con' co' nac cón che'n Crist thib mod co' inagante no ndlina loo gu' xal mèn co' nda lech ndxu myen' bix. Tac axta nalle' tarte gac gu' gòn gu' no té'th gu' di's co' nac más nagán cón che'n Crist xal myen' bix co' tarte gac hua ndac lua' no xít xal mèn gox. ³ Taandxè' ngue cuanen mod tyoodiz non gu' tac gu' be' nzi tee ban xalque' mèn co' alithe nzi tee ban loo cón che'n izlyo' xal ndxuhua nee lezo' mèn. Tac, licque', làth gu' nzo mèn co' ndxàn lezo' ñee xtàa. No taamas mèn nguyo no xtàa. No taamas mèn nque di's. ¿Ché' inacte gu' xal mèn co' alithe nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo' co'se' ndli gu' con'a? No ¿ché' inzi tee bante gu' xal chol mèn, cà'? Licque' be' taaque' nac gu', ¿lé'? ⁴ Tac nzo ndxep gu' làth gu' co' mbez: Le' nu' nac thib ned mèn che'n Pab. No nzo taandxep gu' làth gu' co' mbez: Le' nu' nac tedib ned mèn che'n Apol. ¿Ché' inden'te gu' le' gu' nacque' xal chol mèn co' alithe nzi tee ban loo cón che'n izlyo' ndxè', cà'? Licque' nac co' ngue niin loo gu' trè', ¿lé'? ⁵ ¿Cón nac daa, co' lèe Pab, ndyac gu', à'? No ¿cón nac Apol, à'? Yende cón nac nu', ey. Ndxé'leque', nac nu' mèn co' nxo'f zin' zin' cón che'n Diox. Gu' ngola's loo cón che'n di's ndac co' mblo nu' yalbàn. Ryop nu' Apol mxo'f zin' zin' che'n Diox xalque' mnibe' Diox loo thib thib nu' par li nu' zin'a. ⁶ Loo cón che'n Crist no loo gu', ante nac daa xal thib mbi' co' ngo bin. Loo cón che'n Crist no loo gu', nac Apol xal thib mbi' co' ndó' bin co' mblon. Per ndxe'leque', làth xtáu'a, licque', Diox nac xa' co' ndli ndxas ndxàl bina, co' nee di's, nac gu' co' ngola's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. ⁷ Por cona, niin loo gu': Yende cón ntac daa, ndyaquen, daa co' nac xal mbi' co' mblo bin. Ne' ne' yen cón ntac Apol, ndyac Apol, co' nac xal mbi' co' ndó' bina. Ndxé'leque', ante Diox, co' ndli ndxas ndxàl bina, nac xa' co' nac xa' roo xa' xèn. ⁸ ¿Ché' tarte ta' gu' cuent lalque' nac mèn co' ngo bin con mèn co' ndó' bin? Mastale', ngo Diox ray mèn xal nac zin' co' ndli thib thib mèn. Tataa mod ndxàca loo ryop nu' Apol. ⁹ Ryop nu' Apol thidte ngóc nu' par nxo'f zin' nu' zin' co' nac rsin' Diox loo Diox. Le' gu' na, nac loo Diox xal thib le' yòo co'te' nzo'f ña'.

No nac gu' loo Diox xal thib yòobé' co' ngue xítte'f Diox. ¹⁰ Texal nac con' ndac co' angndli Diox loon, Diox mbli nac daa xal thib maistr albañil co' ndxác tín'. Loo cón che'n Crist ndlin xal maistr albañil co' ngui'x be' no co' nsé cimient. Per yilóa, loo cón che'n Crist nde tedib maistr co' ntlo xítte'f ftoo loo cimient. Per ndxe'leque', mèn co' ndli zin' loo cón che'n Crista noo noo ndla's mèn loo zin' co' ndli mèn xalque' ndla's

maistr albañil loo mèn co' nxítte'f ftoo par gac ndac mèn par li mèn zin' loo cón che'n Crist. ¹¹ Loo cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes, Diox mdoo Jesucrist no mtan' Diox Jesucrist par xo'f zin' Jesucrist zin'a. Cona nee di's yub Jesucrist nac xal thib cimient co'te' xítte'f mèn yòo. No yende chó tedib mèn nzo co' ngác ngác xal cimienta par lyá' mèn loo con' ryes por cón che'n mèn xal nacpe' Jesucrist xal mblon yalbàn loo gu'. ¹² Chol mèn co' que tee ban loo zin' co' mxo'f zin' Crist, co' nee di's, par lyá' mèn loo con' ryes, leque mèn ñee xá mod que tee ban mèn, ¿ché' que tee ban ndac mèn loo cón che'n Crist xal co'se' xítte'f mèn thib ftoo con or, no con plat, no con quèe co' huen natoxcua' o ché' ingue tee ban ndacte mèn loo co' ncos mèn cement con yuux yòo no con quèe yòo. ¹³ Tac zin' co' nxo'f zin' thib thib mèn ryo xo'f loo xnaa co'se' gac huiz co' tub rez Diox ryethe con'. Tac huiza lu' Diox loo mèn xá mod mque tee ban mèn loo cón che'n Crist, ¿ché' mque tee ban ndac mèn o ché' nazab mque tee ban mèn loo cón che'n Crist? Huiza gac huiz co'se' tub rez Diox no li Diox preb loo con' mbli mèn par ñee Diox ñeene' ché' huenque' mbli mèn o ché' nazab mbli mèn. Xal co'se' ngo mèn con' loo quíi no loo bèel par ñee mèn ñeene' ¿ché' xeca loo quíi no loo bèel o ché' tluxa? ¹⁴ Chele' con' co' mbli ndxep mèn loo cón che'n Crist nxec co'se' tub rez Diox zin'a loo mèn xal nxec ftoo co' huen natoxcua', le' sya, loo mèn càb con' ndac xal yalndxác cón che'n con' mbli mèn. ¹⁵ Per ndxe'leque', chele' con' co' ndli ndxep mèn loo cón che'n Crist ne'ngro' ndacte co'se' tub rez Diox loo con'a xal ndlyux ndxep con' loo quíi, sya, ngóc con' co' mbli mèn con' co' yende con' ntac loo Diox. Licque', ante mèn lyá' loo con' ryes xal con' co' mbyan' co' ne'ngyolte no xal con' co' mxec loo quíi.

¹⁶ ¿Ché' tarte ñee gu' le' gu' co' ndxela's loo Crist, nac gu' loo Diox xal thib templ co'te' nzo ban Diox? No ¿ché' tarte ñee gu' le' Xpii Natú' che'n Diox nzo ban loo gu', à'? Nonque' gu'i, ¿lé'? ¹⁷ Chele' chol mèn cua'n xquin no dol par ryo xà' lezo' taamas mèn làth xtàa mèn co' ndxela's, co' nee di's, nac thib templ che'n Diox, Diox teti' mèn axta plóthe. Tac gu' co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, nac gu' templ che'n Diox. No con'a nac thib con' natú' loo Diox.

¹⁸ Ne'ta'de gu' lugar loo gu' quedi' leque gu' gu'. Chele' chol gu' co' nzo làth gu' ngue li xtúuz no nden' gu' le' gu' anze'f ndxác xal nac yalndxác che'n mèn izlyo' ndxè', bnibe' gu' loo mèn lá' mèn co' nac yalndxác che'n

mèn izlyo' par tataa mod sate más gác mènà no ta' mènà cuent cón che'n co' nac licpe' yalndxác. ¹⁹ Mèn co' nden' anze'f ndxác mèn loo izlyo', loo Diox mènà nac xal mèn co' nquée mbii yéc. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Mèn co' nden' axta arid ndxác mèn loo izlyo' ndxè', ale ndxe'leque', ndxezan Diox ndxegàa mènà loo mod co' nac mod co' ndxàp mènà par mteti Diox mènà.

²⁰ Tedib lugar ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Tad Diox nanee ryethe xtùuz mèn co' mbez anze'f ndxác mèn. No naneeguè' Tad Diox yende cón ntac co' ndli mènà xtùuz loo Tad Diox.

²¹ Cona, ngue niin loo gu': Nec thib mod no nec tedib mod indxàalte ye's gu' par tyoo nque gu' xís nec thib mèn loo izlyo' ndxè'. Fte' lezo' gu' le' ryethe con' co' nzo loo bé' no co' nziri' loo izlyo' ndxè', Diox mbli le' caba con' ndac loo gu' no gàca che'npe' gu' yiloo, ²² que naca daa, Pab, que naca Apol, que naca Pedr, que naca izlyo' ndxè', que naca cón che'n yalnaban, que naca cón che'n yalguth, que naca cón che'n con' co' nzo nalle', que naca cón che'n con' co' yi'th nque yiloo. Ryethe con'a gàcque' loo gu' par caba con' ndac loo gu' no gàca che'npe' gu' yiloo. ²³ Más de cona, no gu' nac che'npe' Crist. Le' Crist na, nac che'npe' Diox.

4

Trè' ndlu' cón che'n zin' co' nxo'f zin' mèn co' nac mèn co' mtel' Crist, mèn co' ndxe' di's che'n Crist.

¹ Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' cuent nac nu' loo gu' xal thib mèn co' nxo'f zin' cón che'n Crist tac por con'a mblec Diox nu'. No mxo'f zin' Diox loo nu' par lu' nu' no ngo xo'f nu' ryethe con' co' nac cón che'n Diox co' yub Diox mbli ngo casloo loo mèn póla par ta' gu' cuent cón che'n Crist co' huenleque'.

² Más de cona, gu' nda'que' cuent le' mèn co' nxo'f zin' zin', naquin tyoo mènà altant loo zin'a. Tataa ndxàca loon loo zin' ndxè'.

³ Cona, ngue niin loo gu': Part cón chenen, yende chó mport nzo lezon chele' gu' lya's tub rez cón che'n xá mod ndyubdizen loo Diox. Ne' ne' indyóon chele' chol mèn nac zin' lya's tub rez cón chenen, ne. Ne' ne' indub rezen cón chenen loo mèn. ⁴ Part cón chenen, mastale ndyaquen le' ryethe con' co' nden'en le'n lezon ingue zib quide loon nec thib con', inacte por conade indxàpten dol. Ndxé'leque', Tad Crist nac xa' co' ngue tub rez cón chenen. ⁵ Por cona, ne'tub rezte gu' cón che'n chol mèn ndoore' co'se' gác huiz co' yi'th tub rez Tad Crist cón che'n mèn. Huiza, co xo'f Tad Crist ryethe con' ye'rsin' co' mbli thib thib mèn loo xnaa co' nzo casloo

le'n tiemp ndxè'. No lu' Tad Crist loo xnaa ryete con' co' ndoo lezo' mèn li mèn. Axta syare', li Diox par tyu' gu' loo mèn.

⁶ Di's co' ntetaquen cón che'n ryop nu' Apol loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist, nac di's co' ndlu' cón che'n mod co' ndxàp nu' par caba thib con' ndac loo gu'. Tataa mbliina loo gu' par gàca le' gu' té'th no non gu' xal ndxàal que tee ban gu', no par ne'té'thte gu' no ne'ta'de gu' lugar tyub nza gu' loo di's co' ndlu' tedib mèn co' inacte xal di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Ne'tye'ste thib thib gu' par ya thib thib gu' favor che'n thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' par gác ndxep gu' thib ned mèn no gác taandxep gu' tedib ned mèn par gàca loo gu' té'b gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' làth gu'. ⁷ Ne'tyóode gu'. Nde niin thib con' loo gu': ¿Chó mbli nac gu' más mèn ndac no mèn co' más ndyu' loo taamas hues xtàa gu' xal ndli gu' cuent nalle', à? Thiba con' ndxè'.

Le' tediba na, ¿xá ñaa thib con' ndxàp gu' liz gu' co' nac con' co' ne'nglide Diox ndxàp gu' con'a, à? No chele' Diox mbli ndxàp gu' con' liz gu', ¿chonon susque' ndye's gu' no ndli gu' cuent ale leque gu' ngue xèn' con'a par ndxàp gu' i liz gu', à?

⁸ Nase yixo. Ale ndyac gu' nacle' gu' mèn co' mté'th axta plóthe cón che'n Diox. No ndyac gu' ya inquinte tolo té'th gu' no gòn gu' más con' cón che'n Tad Crist, ¿lé'? No ale ndyac gu' mcàaya'le' gu' ryethe con' cón che'n Crist. No ale, ndyac gu' axta ngue ñibe' gu' loo cón che'n Diox xal ngue ñibe' Crist loo cón che'n Diox, ne, ¿lé'? Mastale ne'nglu'de nu'i loo gu', ale ndxe'leque', ndyac gu' nac gu' xal chol rey co' yende chó mèn ñibe' loo. No por ngro xà' gu' loo nu' no por mté'f gu' nu' thib lad, ndli gu' con'a. Oj ché' co', licque', ngue ñibe' nole' gu' Crist, huen. Le' sya, thidte ñibe' no gu' nu' loo cón che'n Crist, ne. ⁹ Con' co' ngue lin xtùuz no con' co' ndyaquen nac: Le' Diox mblec nu' co' ndxe' di's che'n Crist xal mèn co' nac más be'the co' yende cón ntac loo chol taamas mèn co' mxo'f zin' zin' che'n Diox. Nac nu' mèn co' naba'leque' gathxù' xalque' mèn co' nac mèn ye'rsin'tub. Tac, licpe' ba'i, loo mènà nac nu' mèn co' ndli sirv loo mèn xal thib con' co' nda' xquith lezo' mèn. Tataa ndxàca loo nu' par hui' ryete mèn che'n izlyo' ndxè' loo nu', que naca loo angl co' nzo loo bé', que naca loo chol mèn co' nziri' loo izlyo' par xiis no mènà no xiis no angl nu', ndyaquen. ¹⁰ Mèn izlyo' ndli cuent le' nu' nquée mbii yéc tac ngo nu' yalbàn cón che'n Crist. Le' part cón che'n gu' na, leque gu' mbez le' gu' angndxác loo cón che'n Crist, ¿lé'? Naneequé' nu' le' nu' nac xal mèn co' mbuu'sle'. Per por part cón che'n gu', ale ndyac gu' axta arid mbi' tín' gu'. Rye mèn gulàaz gu' nxo'f lèe nxo'f xti's gu'. No ndli mèn gulàaz gu' con' guryath

no con' guryèn loo gu'. Per por part cón che'n nu', ale ndxe'leque', nxiis no mèn prob nu' no ntè'b mèn nu', ne. ¹¹ Axta huiz co'se' mtlo mxo'f zin' nu' zin' ndxè' no axta huiz nalze nzi tee lan' nu' no nzi tee yath huin nu'. Nzi tee yec lezo' nu', ne. Ale mbiiz mbuu's ro nu'. Nde teele' nzi tee che nu'. Yende xab nu'. Ale ngox mdyal nu' nzi tee nu'. Nde nxon', ndli mèn ngòc nguàal con' loo nu'. Nde'b bit nde'b mingue lad nu'. ¡Prob nu' izlyo'! Axta ne' ne' yen liz nu' par yòo ban nu'. Nzi tee nu' làaz mèn tith xal mbìn bé'. Yende liz nu' ned ngue tee nu'. ¹² Ndli nu' zin' con ya'pe' nu' axta ndxezan nu' axta plóthe. Nde nxon', nde mèn. Nda' mèn xyàn lezo' nu'. Por part cón che'n nu', nado' di's nado' cuent ncàb nu' loo mèn no mbez nu' loo mèn: Diox quix gu', ndee. Ale ndub ngu's mèn nu', ne. Per nxec yèe nu'i. ¹³ Ale ñii yèe ñii tì mèn nu'. Per mastale', nado' di's nado' cuent ncàb nu' loo mèn. Ndli mèn cuent nac nu' xal yix co' ndxe' mbii loo mèn no yende cón ntac nu' loo mèn. No nac nu' xal mbe'th co' ndoo lad mèn loo mèn axta huiza no axta huiz nalze.

¹⁴ Ingue que'den ye's loo gu' par tethonen gu', ey. Ndxé'leque', ngue que'en ye's loo gu' co' nac xal xin'en par co'xen loo gu'. ¹⁵ Tac mastale' ngòca loo gu' ngue no gu' si' mil mèn co' ngòc xal maistr co' ndlu' gu', yende chó mèn ngòc xal xud gu'. Ndxé'leque', loo cón che'n Crist Jesús nac daa xal xud gu' tac daa mblo yalbàn loo gu' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. No por cón chenen ngola's gu' loo Crist. ¹⁶ Por cona, ña'ben loo gu', ey, fque tee ban gu' xalque' nque tee banen.

¹⁷ No por cona, mtel'en Timote loo gu'. Timote nac xal xgan' daa co' anze'f nque' lezon ñièn. Anze'f altant ndoo Timote loo cón che'n Tad Crist. Timote ta' cuent loo gu' xá mod ngue tee banen loo cón che'n Crist. Timote lu' loo gu' xá mod nque tee lu'en mèn rye lugar co'te' nqueltàa mèn liz Diox, ne. ¹⁸ Nzo ndxep mèn làth gu' co' ndye's no naxal' ndyoodi's mèn tac nden' mèn peser ne'gal needen máa gu' par nedrè' thidtene. ¹⁹ Per chele' Tad nee lezo', cháa, gal neen máa gu' par nedrè' par ñee nu' ñeene' ché', licque', anze'f ndxác mèn, mèn co' ndye's làth gu' xal nac mod co' ndyoodi's mèn con di's co' nxyal' mèn. ²⁰ Tac co'te' ñibe' Diox inacte di's co' angndyoodi's mèn. Ndxé'leque', co'te' ñibe' Diox, ñibe' Diox con ryethe con' co' nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's ya' Diox loo mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox. ²¹ ¿Xá nee gu'? ¿Ché' más huen yo lezo' gu' le' daa gal loo gu' par gac nayi'en no yoon gu' con gáp di's con gáp cuent, cà', o ché' más huen yo lezo' gu' gal neen máa gu' no nado' di's nado' cuent tyoodi's non gu'

xalque' mèn co' anze'f nque' lezo' ñièn gu', cà'?

5

Pab ngue tub rez cón che'n thib mbi' co' mque no xna' byan' xa' xal sa'lgotpe' mbi'.

¹ Nde niin tedib con' loo gu', ne: Licpe' ba'i, ndxath no ndxèn par ned nzon ndxè' le' thib gu' co' nzo làth gu' par nedrè', gu' ngue no xna' byan' gu' xal xa'gotpe' gu'. Con' co' ndxath ngue li mbi' làth gu'a, axta ne' ne' indxath ndli mèn con'a làth chol taamas mèn co' inda'de cuent cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist. Nac con' co' ndli gu'a con' zab loo Diox. ² Be taa ngue li gu' con'a làth xtàa gu'. No anze'f ndye's gu', ne. Más huen thyon gu' no xi lezo' gu'. Per lugar de thyon gu' no xi lezo' gu', ale ndyaquen, más ndye's gu' no nxyal' gu'. No anze'f naxal' ndyoodi's gu' cón che'n mod co' ndxàp gu' làth xtàa gu'. Le' mbi' co' ngue no xna' byan' mbi' xal xa'gotpe' mbi' na, càa mbi'a. Blo' gu' làth gu'. ³ Licpe' ba'i, mastale' yende daa làth gu', per ndyóon no nden' lezon cón che'n gu'. Ale ndyaquen, nzoquen làth gu'. Por cona, mdub rezen cón che'n mbi' co' ncua'n xquin làth gu'a. Mblasen rye con'a mastale' ndli gu' cuent yende daa làth gu'. ⁴ Ñibe'en loo gu' por lèe Tad Jesucrist na', thidte queltàa rye gu' no bli gu' cuent le' daa nzo noque' gu'. Tac ndyóon no nden'en le'n lezon le' daa nzo noque' gu', làtha. No bli gu' cuent nzo noque' Tad Jesucrist gu', ne, xalque' nac ryethe con' co' nzo la's nii Tad Jesucrist no la's ya' Tad Jesucrist na'. ⁵ Le' mbi' co' mbli con' ye'rsin'a na, daa ñibe' loo gu', càa mbi'a. Blo' gu' làth gu', gu' co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. Ftan' gu' mbi'a cón che'n Mebizya par gath mbi'. Le' sya, co'se' yi'th Tad Jesucrist tedib vez, sya, lyá' xpii mbi'a loo con' ryes.

⁶ Indxàalte tye's gu' loo xtàa gu' por con' ngue li gu'. ¿Ché' tarte gòn gu' no ché' tarte ta' gu' cuent xal nac di's co' mbez: Con chu'te dii levadur ndli par ndyoo bes huax co'f harin co'se' nttoxca' mèn pan, cà'? Tataa ndxàca làth gu', ne: Por cón che'n thib mbi' ndxác perdid rye gu', ¿lé'? ⁷ Blo' xà' gu' mbi' co' ndli con' ye'rsin'a làth gu', tá, par tataa mod gaca loo gu' xal co'se' ntembi' mèn mes no taamas con' ndli zin' mèn co'se' nttoxca' mèn pan par tataa mod ne'yòode levadur loo co'f co' tyoxca' pan. Por cón che'n Crist, no loo cón che'n Crist, ngro xà' gu' loo rye loothe con' ye'rsin' xal co'se' nttoxca' mèn pan co' ingòode mèn co' ndli zin' pan levadur par gac pana pan co', licque', indyoo beste. Tac Crist co' mbyan' lugar cón che'n ryethe cón che'n lni pasc che'n mèn nación Israel loo na', mèn mque' Crist loo cruz par mxacti Crist por cón che'n na'. No mdix Crist cón

che'n xtol na' loo Diox. Crist mbyan' loo na' xal mbyan' mbacxil' loo mènà loo huiz lni pasc. ⁸ Por cona, ngue niin loo gu': Que tee ban na' loo cón che'n Crist xal co'se' li mèn thib lni co'te' ndxuhua mèn pan co' indxòode levadur. Tac levadura nèn di's nac rye loothe con' ye'rsin' no rye loothe con' zab par na'. Ndxle'leque', que tee ban li na' loo Crist con dib nzo yéc na' no dib nzo lezo' na' tac co' ndli na'a nac thib con' co', licque', mnibe' Diox loo na' par li na'i.

⁹ Loo ner cart co' mque'en ye's loo gu'a, mtel'en di's loo gu' par ne'queltàa node gu' mèn co' ncu'a'n xin' huan. ¹⁰ Ne'nque'den ye's loo cart co' mtel'en loo gu'a par niin loo gu' ne'sál'te gu' rye mèn co' alithe nzi tee ban loo izlyo' ndxè', mèn co' tarte yila's loo Crist, mèn co' ndli yalburrid; no mèn co' ndxath nquìi fièe yalgon' loo izlyo' ndxè'; no mèn co' ncu'a'n mod par li huan' mèn loo xtàa mèn; no mèn co' ndyub xib no nsál' ya' loo chol mdo', no loo chol gunab, no loo chol tatol, no loo chol naxnax. Nacquele' gu' indly'a'ste queltàa no gu' mèn na, más huen gath gu', ey. ¹¹ Per ndxe'leque', ngue niin loo gu' loo mbryop cart co' ndye'th loo gu' ndxè' par ne'queltàa node gu' mèn co' mbez nac mènà hues xtàa gu' por cón che'n Crist chele' mènà, licque', nac mèn co' ncu'a'n xin' huan; chele' mènà nac mèn co' ndxath nquìi par tolo que no mènà che'npe' mènà; chele' mènà nac mèn co' ndyub xib no nsál' ya' loo chol mdo', no gunab, no tatol, no naxnax; chele' mènà nac mèn co' fiìi yèe fiìi tii cón che'n xtàa mèn; chele' mènà nac mèn guy; chele' mènà nac mèn huan'. ¡Anderhuen gu'! Ne'queltàa node gu' rye mènà. Ne' ne' hua no gu' mènà, ne. ¹² Yende chó cón chenen par tub rezen cón che'n mèn co' tarte yila's loo Crist. Per ndxe'leque', ¿ché' inacte con' ndxè' cón che'npe' gu' par tub rez gu' loo mèn co' ndxela's co' nzo làth gu', co'se' fièe gu' nzi tee li mènà con' ye'rsin'a, cà'? Con' ndxè' nacque' cón che'npe' gu', cara. ¹³ Diox tub rez loo mèn co' ne'tyalte yila's loo Jesu-crist. Por cona, beren. Niin loo gu' tedib vez: Blo' xà' gu' mbi' co' ngue li con' ye'rsin'a làth gu', ndee gu'.

6

Pab ngue ta' cuent loo mèn cón che'n mèn co' nguyo di's loo juez co' indxela'ste loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist.

¹ Le'tre' be' ndyoodizen loo gu' cón che'n con'a loo cart ndxè', lyazen nibdizen thib con' loo gu'. Co'se' ndxàc thib yalguyo làth gu' no nco fièe mèn làth gu', ¿ché' tli gu' ryes li gu' thib con' co' indxàalte li gu' par hue' gu' xtàa gu' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist loo mèn nac zin' co' indxela'ste par tub rez mèn nac zin' cón che'n di's co'

ndxetoo làth gu' co' ndxela's leque hue' gu' xtàa gu'a loo mèn co' ndxela's loo Crist par tub rez mèn co' ndxela's cón che'n di's co' ndxetoo làth xtàa gu'a, cà'? ² Lomisque' ne, ¿ché' tarte fièe gu' no ché' tarte ta' gu' cuent le' mèn co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mènà che'npe' Diox, co' nne di's nac na', tub rez mènà cón che'n ryethe mèn loo izlyo', cà'? No chele' gu' tub rez cón che'n rye mèn loo izlyo', ¿ché' indxàalte gu' tub rez gu' chol cuent bix co' ndxetoo làth gu', sya, cà'? Ndxàalque' li gu' tataa, ¿lé'? ³ ¿Ché' inda'de gu' cuent no ché' inonte gu' le' na' tub rez axta cón che'n con' ye'rsin' co' mbi angl loo angl, cà'? Chele' na', licque', tub rez cón che'n angl loo angl, ale'que' cón che'n mèn co' nzo loo izlyo' ndxè' ne' tub rez na', ¿lé'?

⁴ Anggab na'i, chele' gu' nzi yoo làth gu' por chol con', ¿ché' tqueltàa gu' loo thib hues xtàa gu' co' ndxela's co' nac más be'the par tyub rez xtàa gu'a cón che'n gu', cà'? Yende moda, ¿lé'? ⁵ Ngue niin con' ndxè' loo gu' par thyon gu' loo co' ngue li gu', ey. ¿Ché' yende chó mèn nzo co' ndxàc làth gu', cà'? ¿Ché' yende chó mèn nzo làth gu' co' ndxàc co' gac tub rez cón che'n gu' co' nac huespe' loo Crist, cà'? ⁶ Bli gu' xtúuz co' huen huen, ¿ché', licque', ndxàal hue' gu' thib hues gu' co' ndxela's loo mèn nac zin' co' indxela'ste par tub rez gu' cón che'n gu' làth gu'? Ihuyente li gu' con'a, ey.

⁷ Licpe' ba'i, anze'f thib falt tín' ndxàp gu' tac nzi yoo no gu' hues xtàa gu' co' ndxela's. No ndxe' gu' hues xtàa gu' loo mèn nac zin' co' indxela'ste par tub rez mèn nac zin' cón che'n gu'. ¿Chonon ne'ter'i'the gu' no ne'ntecan'te gu' yalguyooa no xec yèe gu' cón che'n con' co' ndxàc làth gu'a, à'? Más quee lezo' gu' la' gu' li huan' hues xtàa gu' cón che'n gu' leque yoo gu' por cón che'n con'a. ⁸ Per ndxe'leque', ale leque gu' ngue li co' indxàalte li gu'. Ale, axta con' co' nac che'n huespe' gu' ndyen gu' no ndli huan' gu'.

⁹ ¿Ché' tarte fièe gu' no ché' tarte gòn gu' le' mèn co' inacte mèn nali no mèn nambli, mènà ne'yòode loo cón che'n Diox par fiibe' Diox loo mènà, cà'? Gácque' con'a, ¿lé'? Ne'quediide gu' leque gu'. Tac Diox ne'tyalte yòo mèn loo cón che'n Diox par fiibe' Diox loo mèn, mèn co' ncu'a'n xin' huan; mèn co' ndyub xib no nsál' ya' loo mdo' no loo gunab; mèn co' nchi'x yéc xin' sa' l mèn par que no mènà xtòo mènà, que naca mèn got o que naca mèn bi; mèn bi' co' ndli yalmbi' con leque xtàambi' mèn, no taamas xa'bi' co' nda' lugar loo xtàambi' li leque xtàambi' yalmbi' con leque xtàambi' mbi' xal ndli mbi' yalmbi' con mèn got. ¹⁰ Mèn co' ndli huan; mèn co' ndxath nquìi fièe tmi; mèn guy; mèn co' fiìi yèe fiìi tii xtàa; mèn co' ncu'a'n mod li huan' mèn loo xtàa mèn. Ryete mènà ne'yòode loo cón che'n Diox par fiibe' Diox loo mènà.

¹¹ Tataa ngòc ndxep gu', gu' co' mque tee ban loo cón che'n xab izlyo' póla. Per nalle' mbembii'le' xtúuz gu' no lezo' gu'. No ngro xà'le' gu' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc gu' mèn che'npe' Diox. Ngòc gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist. Diox mbli con' ndxè' loo gu' por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox.

Pab ngue ta' cuent cón che'n mèn co' ndxàp lezo' no mèn co', por derech, ngro xà' loo cón che'n xab izlyo'.

¹² Nase ngolo guneen licque' nac di's co' mbez mèn: Yende chó mèn ñii loo mèn par li mèn rye con' ndly'a's mèn, con' co' ne'càbte con' ye'rsin' loo mèn loo Tad Diox. Per iryede con' ndly'a's mèn li mèn ncàb con' ndac loo mèn. Aa. Licque' nac di's co' mbez mèn: Yende chó mèn ñii loo mèn par li yèe mèn chol con' ndly'a's taamas mèn li mèn. Per ne'la'de mèn ñibe' nec thib con' ndli mèn loo mèn par más huen tyubdi's mèn loo Diox. ¹³ Lomisque', licque' nac di's co' mbez mèn, ne: Le' xít mèn no lua' mèn nac co' zyè lezo' mèn co'se' ndlyan' mèn. Le' le'n lezo' mèn na, ndxòo co' ndxuhua mèn par ndxey' co' ndxuhua mèn. Per zin thib huiz no zin thib ze co'se' li Diox ya ne'huade mèn no ya ne'gude mèn tac gath mèn. Diox ne'ntoxcua'de béli'yòo co' nac lad mèn par cua'n mèn xin' huan mèn no par li mèn yalburrid. Ndxè'leque', Diox mtocxua' béli'yòo co' nac lad mèn par xyo'f lèe xyo'f xti's Crist por cón che'n con' ndac co' ndli béli'yòo lad mèn láth naban mèn. Le' sya, Tad Diox li gac más con' ndac loo béli'yòo co' nac ladpe' mèn loo mèn. ¹⁴ Texal leque yub Diox co' mblo xban Tad Jesús láth mèn nguth, leque yub Tad Diox co' xban na' láth mèn nguth, ne, por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.

¹⁵ ¿Ché' inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent le' béli'yòo co' nac ladpe' gu' nac thib con' co' nac cón che'n Crist, ne, cà'? ¿Ché' nzo mod gac thib cuen nii Crist no thib cuen ya' Crist, co' nac na', par gac na' xal thib cuen nii no xal thib cuen ya' co' nac lad che'n thib xa'got co' ndli yalburrid, cà'? Yende xaa. Nec thib mod no nec tedib mod ne'gàta tataa, ¿lá'? ¹⁶ No ¿ché' tarte ñee gu' no ché' tarte non gu' le' thib xa'bi' co' ngue li yalburrid con' thib xa'got co' ndli yalburrid, thidte ndxàc béli'yòo lad xa'bi'a' con' béli'yòo lad xa'gota co'se' ndli ryop xa' yalburrid, cà'? Tataaque' naca, ey. Tac di's ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Co'se' nselya' thib ned mèn, thidte ndxàc ryop béli'yòo lad mèn loo Diox. ¹⁷ Per ndxè'leque', co'se' ngola'sque' mèn loo Diox par ngòc mèn che'npe' Diox, le' sya, thidte ndxàc xpii mèn con' Diox.

¹⁸ Fxon' gu' no biiche xà' gu' loo mèn co' nchoo gu' par cua'n gu' xin' huan gu' no par chí'x gu' yéc xin' sa'l mèn par gac gu' xtòo mèn, que nac gu' mènbi', que nac gu' mèn'got. Chol taamas xquin co' ncu'a'n mèn, con'a' indlie par leque mèn teza' mèn. Per ndxè'leque', chol mèn co' ncu'a'n xin' huan no mèn co' nchi'x yéc xin' sa'l mèn par que no mèn xtòo mèn, leque mèn nteza' béli'yòo lad mèn. ¹⁹ ¿Ché' inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent le' béli'yòo lad gu' nac xal thib templ co'te' nzo ban Xpii Natú' che'n Diox, cà'? Tataaque' naca. Xpii Natú' nque tee noque' gu'. Diox mte'l Xpii Natú'a loo gu' par yòo ban no Xpii Natú' gu'. ¿Ché' indxònte gu' le' Diox ne'nda'de béli'yòo lad, co' nac gu', par ñibe' gu' loo béli'yòo lad gu' xal nee lezo' gu', cà'? ²⁰ Por cón che'n Crist co' anze'ntac, nac gu' mèn co' mdyu'. Por cona, bli gu' par xyo'f lèe xyo'f xti's Diox no par gac con' roo con' xèn loo Diox por cón che'n béli'yòo lad gu', gu' co' nac xpii no co' nac béli'yòo lad gu' tac ryop con'a' nac che'npe' Diox.

7

Pab ngue co'x loo mèn, que nac mèn mènbi', que nac mèn mèn'got, más huen selya' mèn leque que tee thib mèn par ndxè' par ba'.

¹ Có nche'n di's co' mque' gu' ye's loon co' mnibdi's gu' loon, trè' ngue tel'en ye's loo gu', ne: Huenque' naca loo thib myen'bi' o thib myen'got co' nac myen' thib chele' myen' li xtúuz ne'lide myen' yalmbi' con' chol xa'got. ² Per por part cón chenen, par ne'cua'nte myen'bi' o myen'got xin' huan myen', ndxàalque' selya' myen'bi' no myen'got. No lomisque', ndxàal selya' myen'bi' con' myen'got par que no myen'bi' sa'lpe' myen'bi' no par que no myen'got sa'lpe' myen'got, ne. ³ Lomisque', lyazen toodiz non ryete gu' co' mselya'le', gu' co' ndub nole' xin' sa'l gu', loo cart ndxè'. Gu' co' nac sa'lbi', altant gure gu' no gòp gu' mod loo co' nac obligaciòn che'n gu' por nac gu' xin' sa'lpe' xa'got gu'. Lomisque' gu' ne, myen'got co' nac xin' sa'l xa'bi' gu', altant gure gu' no gòp gu' mod no bli gu' co' nac obligaciòn che'n gu' con' xin' sa'lpe' gu', ne. ⁴ Yende chó derech ndxàp xa'got co' mselya' par ñibe' xa' ante co' neete lezo' xa' cón che'n yalmbi' no yalngot. Ne' ne' yen chó derech ndxàp xa'bi' ñibe' xa'bi' ante co' neete lezo' xa'bi' cón che'n yalmbi' no yalngot. Ndxè'leque', natubdó' ryop sa'l xa' par li ryop sa'l xa' ante co' nee lezo' ryop sa'l xa' li xa'. ⁵ Mèn'got, ne'càade gu' gu' co'se' ly'a's xin' sa'lpe' gu' gáal xin' sa'lpe' gu' gu'. Gu' ne, mènbi', co' nac xin' sa'l xa'got gu', ne'càade gu' gu' co'se' ly'a's xin' sa'l gu' gáal xin' sa'lpe' gu' gu', ne. Ngue niin loo gu': Ne'gáalte gu' xtàa gu' co'se' ndoo lezo' ryop sa'l gu'

cuez gu' Diox ndxep huiz. Le' sya, yiloo ndxàalque' gu' bere gu', gàal gu' xin' sa'lpe' gu' tedib vez. Chele' gu' tataa li, ne'cobya'de Mebizya gu' lath ingaalte gu' xtàa gu' co' nac xin' sa'l gu'. ⁶ Con' co' ngue niin loo gu' ndxè' inacte co' mniibe' Diox loon par niina loo gu'. Ndxè'leque', ngue niina loo gu' xal ndye'th xtùuz ndxè' yéquen. ⁷ Tublazen no tyac lezon chele' ryete mènbi' gáp mod xal daa. Tac daa ne'ndubte yo'f lezon nglin yalmbi' con mèngot, cona ne'nselyaden. Per daa naneequé' le' Diox mda' thib mod loo thib thib mèn. Le' taandxep mèn ndxàp thib mod xal daa co' inden'te nquin selyan. Le' taamas mèn na, ndxàp tedib mod co' naquin selya'. ⁸ Lomisqué', niin loo myen'bi' thib no loo myen'got thib no loo mèngot viud: Gu' co' ndxela's, huen gaca loo gu' chele' gu' thidteneque' nziri' xal ndxàca loon, co' nee di's, ne'selya'de gu'. ⁹ Per chele' gu' ne'gàpte lezo' par ne'líde gu' yalmbi' no yalngot, más huen selya' gu' con thidte mbi' no con thidte ngot par tataa mod ne'zyo'de gu' loo yalmbi' no loo yalngot.

¹⁰ Per loo mèn co' mselya'le', ñibe'en con' ndxè' loo mèn: Ne'lá'ya'de sa'lgot sa'lbi'pe' sa'lgota; sa'lgot ne'lá'ya'de sa'lbi' sa'lgotpe' thidtene. Inacte daa co' ñibe' con' ndxè' loo gu' xal nee lezon. Ndxè'leque', Tad Crist mniibe'i loon par niina loo gu'. ¹¹ Per angta' le'i, chele' sa'lgot lá'ya' sa'lbi'pe' sa'lgota, ñibe'en loo xa'gota ne'selya'de sa'lgot con tedib mbi'. Más huen leque ryop sa'l xa'gota tu' tál loo di's par bere xa', tyub no xa' sa'lbi'pe' xa' tedib vez. Ñibe'en, ne, le' sa'lbi' ne'lá'ya'de sa'lgot thidtene.

¹² No por cón che'n taamas mèn ngue niin con' ndxè' loo gu'. Ingue niidena xal con' co' ñibe' Tad Crist loo na'. Ngue niina loo gu' xal ndye'th xtùuz yéquen cón che'na loo gu'. Chele' thib gu' co' ndxàc hues na' por Crist ndyub no thib xa'got co' indxela'ste, no ndyac lezo' xa'gota ndub ban no xa'gota xa'bi' co' ndxàc hues na'a, ne'lá'ya'de xa'bi' co' ndxàc hues na' xa'gota. ¹³ Lomisqué' ne, chele' thib xa'got co' ndxàc fta'n na' por cón che'n Crist tyub ban no xa' thib sa'lbi' co' indxela'ste, no chele' sa'lbi'a ndyac lezo' ndyub ban no sa'lbi'a sa'lgot co' ndxàc fta'n na' loo Crist, ne'lá'ya'de xa'gota xin' sa'lbi'pe' xa'gota, ne. ¹⁴ Lomisqué' ne, chol mbi' co' indxela'ste co' nac sa'lbi' che'n thib xa'got co' ndxela's, por cón che'n xa'got co' ndxela'sa ndxàc loo mbi' par ne'tolode li mbi' con' ye'rsin'. No ndoo xal' ned ndoo xal' yó' par ñee mbi' no non mbi' cón che'n Diox par yila's mbi', ne. Lomisqué' ne, chol xa'got co' indxela'ste co' nac sa'lgot che'n thib xa'bi' co' ndxela's, le' sya, por cón che'n sa'lbi' co' ndxela'sa ndxàc loo xa'gota nca' no ncà thib con' par ne'tolode li xa'gota con' ye'rsin'. No ndoo xal' ned ndoo xal' yó' loo xa'gota

par ñee xa'gota no non xa'gota cón che'n Diox par yila's xa'gota, ne. Tataa mod ne, ne'yòode myen' co' gac xin' ryop sa'l xa'a arid loo con' ye'rsin'. Ndxè'leque', té'thga myen' par ryo xà' myen' loo con' ye'rsin' par gacguè' myen' che'npe' Diox. ¹⁵ Per chele' chol mèn co' nac sa'lbi' o sa'lgot co' nac mèn co' indxela'ste loo Diox por cón che'n Crist, yende cón ndxòn mèn lá' mèn xin' sa'l mèn, pues, bla' gu' lá' mèn xin' sa'l mèn. Chele'i tataa mod nac, másque' huen nziri' thib gu', gu' co' nac hues xtàa por cón che'n Crist, que nac gu' mèngot, que nac gu' mènbi', yende chó cuee ca' gu' par ñibe' gu' loo xtàa gu' xal ndxàca loo thib moz co'se' ñibe' yèe patrón loo moz. Diox indly'a'ste gaca tataa loo na'. Diox ndly'a's cue ban na' rye nda na' no rye ndye'th na' con hues xtàa na'. ¹⁶ Tataa mod lá' gu' bii sa'lbi' gu' o sa'lgot gu' tac xá mod naneel, lùu co' nac sa'lgot, ché' tìl gan par lyá' xin' sa'l lùu loo con' ryes chele' lùu li yèe par tolo tyub no xin' sa'l lùu lùu? No xá mod naneel, lùu co' nac sa'lbi', ché' tìl gan par lyá' xin' sa'l lùu loo con' ryes chele' lùu li yèe par tolo tyub no xin' sa'l lùu lùu? Pà non gu' ché' taca o ché' ne'gàcta, jé'/? ¹⁷ Per xalque' ngolo niin loo gu' nalle': Naquin que tee ban thib thib gu' xalque' mblec Diox gu' loo mod no loo zin' co' mque no gu' co'se' ngòo gu' loo cón che'n Diox. Ftac lezo' gu' no blec lezo' gu', chele' gu' ndub no xin' sa'l gu'. No ftac lezo' gu' no blec lezo' gu', chele' gu' nac mèn thib, co' nee di's, indub node gu' sa'l gu'. Con' ndxè' mniibe' Diox loon par lu'en loo mèn co' nqueltàa loo Diox no loo cón che'n Diox rye ned ngue tee'en. ¹⁸ Chele' Diox ngurez chol gu' par ngòo gu' loo cón che'n Diox, gu' co' ngòcle' circuncidar ndoore' yila's gu' loo cón che'n Jesucrist, taate yan' gu' xalte ngòc circuncidar gu'. Ne'tyòode gu' cón che'n con'a. No gu' co' Diox ngurez par ngòo gu' loo cón che'n Diox, gu' co' tarte gac circuncidar co'se' ngola's gu', taate yan' gu'a, ne. Inquite gac circuncidar gu'. ¹⁹ Part che'n na' co' ngola'sle' loo Diox, ya yende cón ntac par gac circuncidar na'. No yende cón ntaca loo na' par ne'gàcte circuncidar na'. Thib con' no maste más ntac loo na', tyubdi's na' loo con' co' ñibe' Diox loo na' par li na' xal nee lezo' Diox. ²⁰ Lomisqué', ngue niin loo gu', ne: Ftolo bli thib thib gu' zin' co' ndli gu' co'se' ngurez Diox gu' no mblec Diox gu' par ngola's gu' loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist xal ngue niin loo gu' ndxè'; ²¹ Chele' gu' nac xal moz yèe loo patrón co' ñibe' loo gu' co'se' ngurez Diox no mblec Diox gu' loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist, yende chó mport nzo lezo' gu' con'a. Ne'tyòode gu' por con'a. Per chele' Diox ta' lugar loo gu' par gac gu' mèn co' yende chó ñii loo no mèn co' yende chó mbee nca', bli gu' co' nzote

mod li gu' par gâca tataa loo gu'. ²² Per yende chó mport nzo lezo' gu' xal ndxâca loo gu' co'se' ngòo gu' loo cón che'n Diox. Tac mèn co' ngurez Diox par yila's mèna loo Crist, chele' mèna nac moz yêe loo thib patrón, nac mèna loo Diox mèn co' yende chó mbee nca'. No nacquele' mèn co' ngurez Diox mèn co' yende chó mbee nca', ne, licque', nac mèna moz che'npe' Diox, ne. ²³ Diox mbli par mdix Diox thib con' co' anze'f ntac por cón che'n gu' par ngòc gu' che'npe' Diox, ey. Por cona, ngue niin loo gu': Ne'la'de gu' ñibe' yêe mèn izlyo' ndxè' loo gu' par gâc gu' xal moz yêe loo mèna. ²⁴ Cona, ngue niin loo gu': Tolo gure li thib thib gu' zin' co' ndli gu' co'se' ngurez Diox gu' par ngola's gu' par tataa mod que tee ban ndac gu' loo Diox.

²⁵ Per cón che'n myen'got co' be' nzi tee thib, yende chó con' mnibe' Diox loon par tyoodiz non gu' cón che'n myen'gota. Per niin loo gu' con' co' ndye'th yéquen no co' ndyaquen cón che'n myen'gota, daa co' mblyat lezo' Diox gunêe Diox par ngòc daa mèn co' ndlique' co' ñibe' Diox. ²⁶ Ndyaquen huenque' gâca loo myen'got no loo myen'bi', ne, tolo cue ban thib myen'a por cón che'n yalndyub ngu's co' ndxâc loo na' le'n huiz ndxè'. ²⁷ Per chele' gu' mselya'que', ne'lîde gu' xtûuz lá'ya' gu' xin' sa'l gu'. Chele' gu' tarte selya', más huen li gu' xtûuz ne'cua'nte gu' xa'got par selya' no gu' xa'gota le'n huiz ndxè'. ²⁸ Per chele' chol gu' ndly'a's selya', inacte con'a co' ngue cua'n gu' xquin gu'. No chele' chol myen'got yèn' ndly'a's selya', inacta con'a co' ngue cua'n myen'got xquin myen'got, ne. Per co'se' selya' myen'got, gâca loo myen'gota axta ne' ne' yêe myen' li myen' rsin' myen' li myen'. Per part cón chenen, oj ne'tyactide myen' tataa. Huen.

²⁹ Per con' ndxè' nac co' ngue tan cuent loo gu', mèn huesen, ndoo dôle' tiemp co' be' ndxan' co'se' gâc huiz yi'th xi Crist na'. Cón che'n tiemp co' yi'th nquea, gu' co' ngue no xin' sa'l, ne'tyóode gu' ante cón che'n famil gu'. Ndxè'leque', ftyóo gu' cón che'n zin' che'n Diox, ne. ³⁰ Gu' co' nzi nxi lezo', ne'ta'de gu' lugar xi lezo' gu' axta plóthe. Gu' co' alithe nzo'f nde' nzo'f ndla' lezo' loo izlyo' ndxè', ne'que tee bante gu' arid tataa. Co'se' ndi' gu' ndxep con', ne'lîde gu' xtûuz thidteneque' que no gu'i. ³¹ Ne'gath yey'te lezo' gu' ñêe gu' yalgon' che'n izlyo' ndxè' xal ndxath ndxey' lezo' taamas mèn loo yalgon' che'n izlyo' ndxè'. Tac quêe no yaa ndlyux yii den. Ale'que' loo con' co' ndxath nqui mèn ñêe mèn loo izlyo' ndxè' ne' lyux loo izlyo' ndxè'.

³² Per part cón chenen, lyazen ne'gath lyuxte gu' loo nec thib con'. Le' mbyôobi' co' nac mbyôobi' thib na, más tyóo mbyôo no más li mbyôo xtûuz loo cón che'n Tad Diox par yôo lezo' Diox cón che'n mbyôo.

³³ Per ndxe'leque', thib mbyôo co' mselya'le', mbyôo más ndyóo cón che'n yalgon' che'n izlyo' ndxè' par tataa mod más tyac lezo' xin' sa'l mbyôo leque cón li mbyôo par yoo lezo' Diox cón che'n mbyôo. ³⁴ No xâ' nac mod che'n thib xa'got co' mselya' loo mod che'n thib myen'got yèn' co' tarte selya'. Myen'got yèn' co' tarte selya'a, más ndxath ndlyux myen'gota loo cón che'n Tad Diox par ryo xâ' myen'got yèn'a loo rye con' co' nac che'n xab izlyo', que naca cón che'n bél'yôo lad myen'gota, que naca cón che'n con' co' ndli myen'got xtûuz no co' nden' myen'got le'n lezo' myen'gota. Per ndxe'leque', xa'got co' mselya' más ndxath ndlyux xa'gota loo cón che'n izlyo' ndxè' par li xa'gota xtûuz cón li xa'gota par tyac lezo' xin' sa'l xa'gota.

³⁵ Ingue niiden con' ndxè' loo gu' par tedó'en gu' loo con' co' ñibe'en loo gu'. Ndxè'leque', ante ndlyazen le' con' co' ngue niin loo gu' gâc con' ndac loo gu' no par que tee ban li gu' con' ndac no par gâp gu' huen mod par gâca loo gu' yende cón ca' loo gu' par tolo li gu' cas loo Diox; no par li gu' sirv loo Diox.

³⁶ Per chele' chol gu' co' nzo làth gu' co' nac gundan ngue li xtûuz ilé'de nac con' co' ngue li gu' loo rsap gu' co' ndoo ri'th tiemp selya', bli gu' co' nden' gu' nac más con' huen par selya' rsap gu'. Chele' rsap gu' selya', inacte con'a con' co' ngue cua'n rsap gu' xquin rsap gu'. ³⁷ Per chele' gundan co' ngue no rsap làth gu' mbli nee lezo' gundana le' gundana inquinte li par selya' rsap gundana, no chele' gundana nden' inquinte selya' rsap gundan, le' sya, huenque' nac con' co' ngue li gundana chele' rsap gundana ne'selya'de. Tataa gundana tolo xèn' rsap gundana. ³⁸ Cona, chele' chol gu' ta' lugar loo rsap gu' par selya' rsap gu', huenque' ngue li gu'. No chele' chol gu' ne'ta'de lugar selya' rsap gu' co'se' inquinta, más huen ngue li gu' ndxâca tataa loo gu' ndyaquen, ne.

³⁹ Ne' xa'got co' ndub xin' ndub sa'l na, thidteneque' natedó' xa' con sa'l xa' xal ñibe' ley láth be' naban sa'lbi'pe' xa'. Per chele' sa'lbi' xa'gota nguth, yende cón cue yende cón ca' xa'gota par selya' xa'gota con tedib mbi' conse' selya' no xa'gota thib xa'bi' co' ndxela's loo Tad Crist no maste. ⁴⁰ Per más huen nda xa'gota, ndyaquen, chele' xa'gota thidteneque' ne'selya'de. No ndyaquen le' Xpii Natú' che'n Diox nque tee noque' daa ned nque tee'en. Thiba con' ndxè'.

8

Pab ngue ta' cuent loo mèn ihuente nac hua mèn bé' má' co' mbec mèn loo mdo' xal xit mèn no lua' mèn.

¹ Le' tediba na, nalle' ndlyazen tyoodiz non gu' cón che'n xít gu' no lua' gu' co' mbec mèn loo mdo' no loo gunab. Licque', ryete na' co' ndxela's, nda' na' cuent cón che'n con' ndxè'. Per mèn co' ante ndxòn cón che'n con' ndxè', ale ndye's mèn. Per ndxe'leque', mèn co', licque', nque' lezo' ñèe thib xtàa mèn no tedib xtàa mèn, mèn ndlyath no taamas mèn par tolo té'th mèn no tolo ta' mèn cuent cón che'n Diox par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n Diox. ² Chele' chó mèn ndyac anze'f ndxác mèn cón che'n chol con', yende chó con' tar gác mèn xal ndxàal gác mèn. ³ Per chele' chó mèn nzo co', licque', nque' lezo' Diox, Diox ngüi' no ñaa Diox loo mèn, no ngo Diox cuent cón che'n mèn. ⁴ Nde tan cuent loo gu' cón che'n xít mèn no lua' mèn co' mbec mèn loo mdo' no yiloo ndxuhua mèn. Na' naneeque' le' thib mdo' inabante xal naban yub Tad Diox. No yende más Diox loo thidte Tad Diox co' nzo. ⁵ Nzo huax con' co' ndyac mèn no mbez mèn nac Diox loo izlyo' no loo bé'. Co'se' tataa mbez mèn, nden' mèn anze'f huax Tad co' nac patrón co' ñibe' loo mèn nzo, ne. ⁶ Per ndxe'leque', part cón che'n na', nanee na' no non na' thidte Diox nac Diox co' nzo. Diox nac xud Tad Jesucrist. Diox co' nac xud Tad Jesucrist mbec no mxèn' alux con' co' nziri' no co' nzi ban par leque na' li yath yèn cón che'n Diox loo mèn no gác con' roo con' xèn loo Diox por cón che'n na'. No lomisque' ne, angoluxte Tad Jesucrist nzo. Por cón che'n Tad Jesucrist mxèn' Diox alux con' no ngue tèn' Tad Jesucrist ryethe con', ne. Por cón che'n Tad Jesucrist nziri' na' no nzi huin na' loo izlyo', ne.

⁷ Iryede mèn co' ndxela's non no nanee le' loo Diox yende cón ntac thib mdo'. Tac axta nalle' be' nzo ndxep mèn co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist co' anze'f mbyen no co' anze'f ngo lezo' loo cón che'n costumbr par ndyub xib mèn loo mdo' no loo gunab. No nden' mèn co'se' mbec mèn xít mèn no lua' mèn loo mdo'. Ndli mèn cuent ngue bec mèn con'a loo Diox. No co'se' hua mèn béli' co' mbec mèn loo mdo', nden' mèn arid ntac con'a par mèn. Tataa ndli mèn xtúuz tac tarte té'th ndac mèn le' Diox yende chó mport nzo lezo' Diox cón che'n con' co' mbec mèn loo mdo'. Por cona, por ihuente nzo lezo' mèn loo cón che'n Diox, ndxác chop loo chop la's mèn loo cón che'n Crist. ⁸ Licque' nac di's co' ngue niin loo gu' ndxè': Inacta por co' ndxuhua na' li par tyal Diox yòo na' loo cón che'n Diox. No ne' ne' por indxuhuae na' ndli ndyal Diox yòo na' loo cón che'n Diox. Yende chó mport nzo lezo' Diox cón che'n co' mbec mèn loo mdo'. No chele' mèn nden' ilé'de nac hua mèn béli' co' mbec mèn loo mdo', inacte por con'a nac mèn mèn ye'rsin' loo Diox.

Lomisque' ne, yende chó mport nzo lezo' Diox chele' mèn hua béli' co' mbec mèn loo mdo'. Inacte por con'a nac na' mèn ndac loo Diox, ne. ⁹ Per anderhuen gu' nee gu' xá ngue tee gu', gu' co' ya yende chó mbee nca' loo costumbr co' ngue no mèn cón che'n mdo'. Tac ne'stolque' taamas mèn co' be' ndxela's, co' tarte ta' cuent co' huenleque' cón che'n con' ngue li mèn, no ñèe mèn con' ndli gu'a. Le' sya, le'le' li gu' par yizi'f yiga's mèn loo con' ye'rsin' ante por ñèe mèn con' ndli gu'a. ¹⁰ Angab na'i, chele' chol mèn co' ndxela's ñèe gu' co' mbez ndxác no non gu' cón che'n Crist, no nzi yuhua gu' con' co' mbec mèn loo mdo' le'n nyòo liz mdo', sya, mèn co' tarte yila's ndaca li xtúuz no gab mèn le'n lezo' mèn: Jaa. ¿Ché' ndyac gu'i, nzoque' mod hua na' xít na' no lua' na' co' mbec mèn loo mdo', ¿lé'? Le' sya, tataa mod té'th mèn loo gu' par tlo mèn ryo xá' lezo' mèn loo co' ndxela's mèn loo Crist. ¹¹ Por cona, yan' cón che'n co' ndli gu' chele' gu' li le' chol mèn co' indxela's ndacte, tlo mèn hua mèn xít mèn no lua' mèn co' mbec mèn loo mdo' láth be' nden' mèn ilé'de nac con' ngue li mèn. Fte' lezo' gu' le' por cón che'n mèn, ne, nguth Crist. ¹² Co'se' ngue li gu' con'a, cona nee di's, ngue cua'n gu' xquin gu' loo mèn co' ndxác hues gu' por Crist. Tataa mod ndli gu' nzye' xtúuz mèn no ncos gu' xtúuz mèn co' nden' mèn le'n lezo' mèn. Per ingue lide gu'i ante loo mèn. Ndxé'leque', ngue cua'n gu' xquin gu' loo Crist, ne. ¹³ Por cona, niin loo gu': Part cón chenen, co'se' ndxuhuan chol nityèth co' nac xíten no luan, chele' con' ndxuhuan ndli par nden' mèn co' ndxác huesen por cón che'n Crist ngóc nguàal con' por ndxác mèn chop loo chop la's loo cón che'n Crist, más quee lezon ne'tolode huana thidtene.

9

Pab ngue bez loo mèn: Ndxàpen derech ña'ben con' loo gu' por nac daa thib mbi' co' mtel' Crist loo gu'.

¹ ¿Ché' inacte daa mbi' co' mtel' Tad Crist par ndxen di's che'n Tad Crist loo mèn, cà'? Nacque' daa mbi'a, ¿lé'? ¿Ché' ndyac gu' nzo ndxep con' co' mbee nca' daa loo zin' co' ndlin, cà'? Yende chó con' nzo co' ncà' loon. ¿Ché' ndyac gu' le' daa tarte ñèe Tad Jesucrist na', cà'? Aa. Gunèelen Tad Jesucrist. ¿Ché' inacte gu' mèn co' ngola's por cón che'n zin' co' mxo'f zin'en con' che'n Tad Crist, cà'? Nacque' gu' mèn, ¿lé'? ² Peser taamas mèn inden'te nac daa mbi' co' ndxe' di's co' mtel' Tad Crist. Per, licpe' ba'i, gu' nden'que' no nda'que' gu' cuent nacque' daa mbi'a, ¿lé'? Tac por nac gu' mèn co' ndxela's loo Tad, non mèn no nanee mèn le' daa nacque' thib mbi' co' mtel' Tad Crist no ndxen di's che'n Tad Jesucrist loo mèn.

³ Con'a nac co' nduben razon cón chenen loo chol mèn co' ndryal no cón chenen par ñee mèn ñeene' ¿ché', licque', nac daa xa' co' ndxe' di's xal mtel' Tad Crist daa? ⁴ ¿Ché' ndyac gu' le' nu' indxàpte derech hua nu' no gu nu' chol con', cà'? Ndxàpque' nu' derecha. ⁵ ¿Ché' ngue li gu' cuent indxàpte nu' derech hue' nu' thib xa'got co' ndxela's co' nac sa'lpe' nu' co'se' tyoo nu' ned par ya nu' viay xal ndli taamas myen' co' mtl' Tad Crist no myen' co' ndxàc huespe' Tad Crist por xna' Tad Crist no xal ndli Pedr, ne, cà'? Ndxàppe' nu' derecha, ey. ⁶ No ¿ché' ngue li gu' cuent tropne nu' Mbèl' nquin que zin' huiz par li nu' gan thib le' rol lua' nu' par hua nu' leque ya xo'f zin' nu' zin' co' mxo'f zin' Tad loo nu' par li nu'i, cà'? Inquinta. ⁷ Nibdizen tedib con' loo gu': ¿Ché' nzo chó solndad co' nac solndad co' ne'yaxte càa, cà'? No chó thib mèn nzo co' mdoo lus uv no yiloo ne'huade mèn xle' co' ta' lus uva, cà'? Lomisque' ne, ¿ché' nzo chó thib mbi' co' ngue xèn' thib partid mbacxil' co' ne'gude lech che'n mbacxil'a, ¿cà'? Yende mod gaca tataa, ¿lé'? ⁸ Con' co' ngue nibdizen loo gu' ndxè', ¿ché' ngue li gu' cuent naca thib di's co' angndyoodi's mèn, cà'? ¿Ché' intaandxè'de mbez cón che'n di's ndxè' loo ley che'n Moisés co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, cà'? Mbezque' cón che'n di's ndxè' loo ley che'n Moisés, ne, ¿lé'? ⁹ Tac, licpe' ba'i, loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndub di's co' mbez:

Ne'code gu' yex ro ngon co' ndloo ndub loo nzob triu.

¿Ché' ndyac gu' ante par quenap Diox ngon gunii Diox con' ndxè', cà'? Yende xaa. ¹⁰ Ndxè'leque', Diox gunii di's ndxè' por cón che'n na', ne, par gac con' ndac loo na'. Por cón che'n na' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox tedib lugar, co' mbez taandxè', ne: Thib mbi' co' ngan' yoo con yaarad, mbi'a ndub queeque' lezo' thop mbi' cosech loo zin' co' ngue li mbi'. Le' mbi' co' ngue guis nzob triu na, ndxàal tyub queeque' lezo' mbi' gac che'n mbi' triu co' ngue guis mbi'. ¹¹ Chele' nu' mblu' loo gu' co' nac cón che'n Diox xal ngo mèn thib quèe bin loo yoo, ¿ché' ndyac gu' indxàalte lyath no gu' nu' par ta' gu' con' hua nu' no taamas con' co' nquin nu' co' nde che loo nu', cà'? Ndxàalque' li gu' con'a, ey. ¹² Chele' taamas mèn ndxàp derech yax càa mèn loo zin' co' ndli mèn loo gu' cón che'n Tad Crist, más ndxàp nu' derech yax càa nu', ¿lé'? Per mastale' tataa ndxàp nu' derech, ale tarte ñibe' nu' loo gu' quix gu' càa nu'. Ndxè'leque', nxec yèe nu' loo con' co' nde che loo nu' par nec thib mod no nec tedib mod yende cón nca' loo cón che'n di's ndac che'n Crist loo mèn por cón che'n nu'. ¹³ Non gu' no nanee gu' le' mèn co' nxo'f zin' zin' le'n templ, mèn ndxuhua

bél' co' mbez mèn loo còo' co' ndli mèn cuent ncàa Diox. No non gu' no nanee gu' le' mèn co' ndli mandad loo còo', mèn ndxàc che'n con' co' mbez mèn loo còo' co' ndli mèn cuent ncàa Diox, ¿lé'? ¹⁴ Lomisque' mod ne, mnihe' Tad Crist le' mèn co' ngo yalbàn con che'n di's ndac, hua mèn na' co' li mèn gan cón che'n zin' co' nxo'f zin' mèn. ¹⁵ Per hui' gu' nexa. Part cón chenen, tarte ña'ben nec thib con' loo gu' par huan. Ne' ne' ntel'en di's loo ye's co' mtl'en loo gu' par non gu' nquin daa con' par ntel' gu' con' huan. Tac más quee lezon ne'càaden con' ta' gu' càan mastale' gath huin daa, leque ne'taden gust lezon cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loon co' ngue lin loo gu' anxle'.

¹⁶ Mastale' ngon yalbàn cón che'n di's ndac, inldidena par càa con' ndac loon. Ndxè'leque', naquinque' gon yalbàn. Tac chele' daa ne'lida, jprob daa izlyo'!, Diox teti daa axta plóthe. ¹⁷ Chele' daa ngo yalbàn xal neete lezon, licpe' ba'i, ndxàal yax càan. Per chele' daa lii tac nquinque' lina, sya, non gu', licque', Diox nac xa' co' mxo'f zin' zin' ndxè' loon par lina. ¹⁸ Cona, ngue niin loo gu': Con' co' angue lin gan por ngon yalbàn co' nac cón che'n di's ndac che'n Crist, co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, nac le' daa ndyac lezo' le' daa imbezte quix mèn càan, co' nee di's, yende cón ndxuhuan no yende cón gun por zin' co' nxo'f zin'en por cón che'n di's ndac co' ngon yalbàn.

¹⁹ Mastale' yende chó mèn ndxàp derech par ñibe' yèe mèn loon loo chol con', ndxè'leque', ale ndlin ndxàc daa xal thib moz loo rye mèn par gaca tyal mèn gòn mèn di's co' tan cuent cón che'n Crist par yila's mèn loo Crist. ²⁰ Co'se' ndyoodiz non mèn nación Israel cón che'n Crist, ncuanen mod ndxàc daa xal mèn nación Israel, co' nee di's, mèn co' nzo ban xan' yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mastale' inzoden xan' yalnibe' che'n leya par be'que' tataa mod gaca tyal mèn gòn mèn di's co' tan cuent cón che'n Crist loo mèn. Thiba con' ndxè'.

²¹ Le' tediba na, co'se' ndyoodiz non mèn co' inzode loo cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nee di's, mèn co' inacte mèn nación Israel, ale lalque' ndxàc daa xalque' nac mèn. No ndlu'en daa loo mèn xalque' nac mod che'n mèn par be'que' gaca tyal mèn gòn mèn di's co' tan cuent cón che'n Crist loo mèn. Nacque' daa mèn co' nzo xan' yalnibe' che'n ley che'n Diox tac nzoquen xan' yalnibe' che'n ley che'n Crist. ²² Le' loo mèn co' nac xal mèn yiz co' ndxàc chop loo chop la's loo cón che'n Crist na, ndxàc daa xalque' mèn par be'que' tataa mod gaca tyal mèn gòn mèn di's co' tan cuent loo mèn no yila's mèn loo Crist, ne. Cona nee di's, ndlin par lalque' ndxàc daa loo rye mèn chol

lugar par be'que' lin gan tyal ndxep mènà par yila's mènà loo Crist. ²³ Ryete con' ndxè' ndlin por cón che'n di's ndac che'n Crist par sate más gác con' ndac loon por cón che'n di's ndac xal ncàba con' ndac loo taamas mèn por cón che'n di's ndac, ne.

²⁴ Nonque' gu', ðlé'?, le' co'te' nac thib loo lue' co'te' nque' mèn carre, mèn nque' thib señ loo lue' par ñee mèn chó mèn ner zin loo señ co'se' nque' thap ga'y mèn carre, tya nque' huax mèn carre no ndli mèn puest. Per co'se' ndxelo nque' rye mèn co' nque' carre carre, thidte mbi' no maste mbli gan. Le' sya, mbi' co' mbli gana, angta'la's mèn thib con' cãa mbi' por mque' mbi' carre. Cona, ngue niin loo gu': Gòc gu' xal mèn co' nque' carrea par gác gu' li gu' gan ryethe con' ndac co' angta' Crist loo gu' yiloo por mbli gu' fuerz ndlu' ndac gu' loo mèn cón che'n Crist. ²⁵ Ryete mèn co' nguith loo chol yalguyith par li mèn gan loo xtãa mèn, mènà ndxáp lezo' loo chol con' co' li mal loo mènà. Lìcpe' ba'i, mènà tataa ndli par li mèn gan con' co' angta' mèn cãa mènà. Per con' co' cãa mènà lyux yé' huize. Per ndxe'leque', con' co' cãa na' nac thib con' co' ne'yiza'de thidtene, chele' na' tyoo nque' loo cón che'n Tad Crist xal ndxàca loo mèn co' nque' carre. ²⁶ Part cón chenen, daa nac xal thib mbi' co' nque' carre par lin thib puest. Tataa nque tee lin loo cón che'n Crist. Inacte daa thib mbi' co' alithe ndxezi'f ndxega's co'se' nque' mbi' carre. Ndxè'leque', nac daa xal thib mbi' co', licque', ngue li gan loo thib yalguyith che'n box, co' nee di's, nque' mèn punyed ro xtãa mèn. Ne'nglidena loo yalguyitha xal thib mbi' co' alithe ngyoo co' angndub ndlãa puñed loo mes no loo yòo. Tataaque' ngue tee lin zin' loo cón che'n Diox. ²⁷ No loo cón che'n Tad Crist co' nxo'f zin'en, leque daa nquenap daa no ndxáp lezon no ñibe'en loo ladpe'en xal thib patrón co' ñibe' loo thib moz. Tataa ndlin loo cón che'n Crist par ne'gacte loon le' co'se' ngolo mblon yalbãn no mtethen loo taamas mèn, chàa, yigaa daa loo Crist xal thib mbi' co' ngogaa co' ngue li con' ye'rsin'. Le' sya, tyuhuanen con' co' angcãayan yiloo.

10

Pab ngue co'x loo mèn ilé'de nac cón ndli mèn co'se' ncòo' mèn yéc mèn no nál' mèn ya' mèn loo chol mdo' no loo chol gunab.

¹ Ndlyazen le' gu' non no ñee gu', mèn huesen, le' Diox ngo no xudgool na' le'n xcuaa co' gunaa xal thib pilar. No nguri'th ryete xudgool na' tedib lad ro nítto' co' lée Nítto' Nanee por cón che'n Diox, ne. ² Ryete mèn nación Israel thidte mqueltãa con Moisés co'se' thidte ngo no Moisés mènà xan' xcuaa co' gunaa xal thib pilar no co'se' nguri'th

no Moisés mènà tedib lad ro nítto'a. Con'a ngóc loo mènà xal co'se' ndxác bautizar mèn. ³ Látha, ryete mèn co' mqueltãa no Moisés nduhua thib loo xít no thib loo lua' co' mda' Diox loo mènà par hua mènà. ⁴ Ryete mèn co' nda no Moisés ngu nít co' mda' Diox loo mènà, ne, par gu mèn nít. Níta mzi'f loo thib quèe co' mblu' Diox loo mènà. Quèe co' mbyú' loo mènà ngóc thib con' bzye', co' nee di's, yub Crist ngóc quèea tiempa. Crist ngo no mènà. ⁵ Mastale' tataa mbli Diox loo mènà par nduhua mènà lua' mènà no ngu mènà xít mènà, huax mènà ne'ngòode lezo' ngnèe mènà Diox. Por cona, mbeth Diox mènà co'te' nagán.

⁶ Loo con' co' mbli Diox loo mènà, té'th na' thib con'. Nec thib mod no nec tedib mod ne'tyubte yo'f lezo' na' par li na' con' ye'rsin' xal mdyub yo'f lezo' mènà mbli mènà con' ye'rsin'. ⁷ Ne' ne' gác gu' mèn co' ndyub xib loo chol mdo' no nsál' gu' ya' gu' loo chol mdo' no loo chol gunab xal mbli mènà. Tac cón che'n mènà ndub loo libr co' nac xti's Diox, co' mbez: Ryete mèn nación Israel mqueltãa. Mbli nab mènà thib lni. Lãth xtau'a, nduhua mènà. Ngu mènà. Ngolaa, mbli' nii mènà loo thib mdo' co' mtoxcua' mènà. ⁸ Niin loo gu', ne: Indxãalte li na' yal-burrid. Ne' ne' indxãal cua'n na' xin' huan na' xal mbli ndxep mèn nación Israel co'se' mcua'n mènà xin' huan mènà. Leque huiza, mnibe' Diox loo Moisés par guth mèn nación Israel gal bson mil xtãa mèn nación Israel co' mcua'n xin' huana. ⁹ Ne' ne' aseli na' cua'n na' xquin na' loo Tad Diox par ñee na' ñeene' ché' tetii Tad Diox na' xal mbli mèn nación Israel co'se' asembli mènà mcua'n mènà xquin mènà par ñee mènà ñeene' ché' tetii Diox mènà por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mènà. No ale mbli Diox mtel' Diox huax mbel' par mquele mbel' mènà par nguth huax mènà, ne. ¹⁰ Ne' ne' gác gu' mèn co' ñii yée ñii tii xexte cón che'n Diox xal mbli ndxep mèn nación Israel tiempa. No mbeth Diox mènà co'se' ngua angl, co' mtel' Diox loo mènà, par mbeth angl mènà.

¹¹ Ryete con'a ngóc loo xudgool na' tiempa, co' nee di's, loo mèn nación Israel ngóc con'a par té'th na' xá mod ndxàal que tee ban na' loo Diox, na' co' nziri' le'n tiemp ndxè', co' nee di's, nde zin' gaxle' lith no izlyo'. ¹² Por cona, chele' chol gu' nden' mbli nèlele' gu' gu' loo cón che'n Crist thidtene, nee gu' xá ngue tee ban gu' loo cón che'n Crist. Ne'stre'fque' gu', ne, cua'n xquin gu' no xtol gu' loo Crist. ¹³ Ryethe con' co' ndyactii gu' co' lya's li le' gu' ryo xà' loo cón che'n Crist lalque' nac xal ndyactii taamas mèn. Per na' nii loo gu': Más huen gáp gu' yalxla's loo Diox. Diox ne'tolode la' par gác más con' ryes no más con' naxi loo gu' co' nac co' xec gu' lãth gác con'a loo gu'.

Ndxle'leque', co'se' gac chol con' ryes no con' co' li xi lezo' gu', Diox lyath no gu' par riid con'a loo gu'; no par ne'xide lezo' gu' arid; no par xec gu' riid con'a loo gu'.

¹⁴ Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' nque' lezon ñeen: Blá' gu' ya ne'tolode tyub xib gu' no sál' gu' ya' gu' loo chol mdo' no loo chol gunab thidtene. ¹⁵ Ndyoodiz non gu' xal loo mèn co' nden' di's no mèn co' ndxáa'd di's. Leque yub gu' tub rez cón che'n con' ngue niin loo gu' ndxé' par ñee gu' ñeene' ché' lé' nac di's co' ndyoodiz non gu' o ché' ilé'de nac di's co' ndyoodiz non gu'. ¹⁶ Co'se' nqueltáa na' templ par li na' co' nac "Cena Santa", co'se' ndxuhua thib thib na' thib le' chu'th pan no co'se' ndxu na' chu'th vin no ña'b na' loo Diox li ley' Diox con'a, cop co' ndxòo vin co' nac vin che'n uv, vina no pana nda' cuent loo na' thidte nac thib na' no tedib na' loo Diox no loo cón che'n Diox por cón che'n ren Crist no por cón che'n ladpe' Crist. ¿Ché' indlide na' con'a tac thidte nac na' loo Crist xal bél'yòo ladpe' leque Crist, cà'? Cona ndli na'i, ¿lé'? ¹⁷ Cona nee di's, co'se' ndxuhua thib thib na' thib le' chu'th pana, ndlu'i loo na' cón che'n Crist le' Crist nac xal sate pana. Per mastale' huax mèn nac na', nac na' mèn che'n sate pana, co' nee di's, nac Crist. No co'se' ndxuhua na' thib le' pana, ndlu'i loo na' cón che'n xá mod nac na' che'npe' Crist.

¹⁸ Hui' gu' no bli gu' xtúuz cón che'n mèn nación Israel. Co'se' ndxuhua nguley' che'n mèn nación Israel béli' co' mbec nguley' loo còo' che'n Diox, ¿ché' indxàta loo nguley'a thidte ndxác nguley'a con Diox, cà'? Licque', ndxàca tataa loo mèn, ¿lé'? ¹⁹ Xá nee gu' cón che'n di's co' ngue go ron loo gu' ndxé'? ¿Ché' ndli gu' cuent anze'fntac con' co' mbec gu' loo mdo', cà'? Yende xáa. No ¿ché' ndli gu' cuent anze'fntac mdo', cà'? Yende xáa. Ndxle'leque', yende cón ntac mdo', ey. ²⁰ Per ndxe'leque', ngue niin con' ndxé' loo gu': Le' béli' má' co' ndxuth mèn co' inacte mèn nación Israel, co' mbec mèn loo mdo', ingue becte mèn béli' má' loo mdo'. No inacte co', licque', ngue bec mèn béli' má'a loo Diox. Ndxle'leque', mbec mèn béli' má' loo xpíi co' nac che'n meexù'. Cona, ngue niin loo gu': Indlyasten le' gu' thidte gac loo cón che'n meexù'. ²¹ Yende mod gu' gu' bin co' nac cop che'n "Cena Santa" che'n Tad Crist chele' gu' más ndli cas xal nac costumbr co' mbed no gu' no co' nac mbec gu' con' ndxuhua gu' loo mes loo xpíi che'n meexù'. Ne' ne' yen mod hua gu' thib le' chu'th pan co' nac "Cena Santa" che'n Tad Crist chele' gu' más ndli cas costumbr co' mbed no gu' co'se' mbec gu' con' ndxuhua gu' loo mes loo xpíi meexù'. Cona nee di's, yende mod thidte gac gu' con Crist chele' gu' leque tiemp be' ndli cas loo costumbr co' nguled no gu' co' mbli gu' co'

nac cón che'n xpíi che'n meexù'. ²² ¿Ché' iñeede gu' co'se' tataa ndli mèn, ngue cua'n mèn mod par yecloo Diox loo mèn, cà'? ¿Ché' nden' gu' no ché' ndli gu' cuent axta arid mbi' gu' par ne'zyebte gu' co'se' yecloo Diox loo gu', cà'? ¡Pà yilazen con'a!

Pab ngue ta' cuent loo mèn ya yende chó costumbr cuee no cà' mèn loo cón che'n Crist co'se' nzole' mèn loo cón che'n Crist. No nque' lezo' mèn ñee mèn xtáa mèn chele' mèn, licque', nzo loo cón che'n Crist.

²³ Licpe' ba'i, ryete con' co' ndlya's na' li na', nzoque' mod li na'i conse' gaca con' co' ne'càbte cua'n na' xquin na' loo Tad. Per iryede con'a càb con' ndac loo mèn co' ndxác hues na' no xtáa na', mèn co' ndxela's par tolo té'th mèn no ta' mèn cuent par tyubdi's ndac mèn loo Tad Crist. ²⁴ Ne'líde gu' xtúuz cua'n gu' mod par càb con' ndac ante loo gu'. Ndxle'leque', fcua'n gu' mod par gac con' ndac loo hues xtáa gu' por cón che'n gu'.

²⁵ Rye clas béli' co' ntho' mèn co'te' ndyo' béli', ne'tyóode gu'. Fxi' gu' béli'a par hua gu'. Ne'nibdi'ste gu' loo mèn: ¿Ché' nac béli' ndxé' co' mblec mèn loo mes loo mdo', cà'? Yende chó mport nzo lezo' gu' cón che'n con'a. ²⁶ Tac izlyo' ndxé' no ryethe con' co' nziri' loo izlyo' nac che'npe' Tad Diox.

²⁷ Chele' chol mèn co' inacte mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist li convid gu' co'se' nzo thib yalhua liz mèn, no chele' gu' lya's ya thuhua gu' rye nityèth co' cuec mèn loo gu' no yende chó mport nzo lezo' gu' nibdi's gu' loo mèn: ¿Ché' nac nityèth ndxé' co' mblec gu' loo mdo', cà'? par ne'ten'te gu' le'n lezo' gu' no gab gu' loo lezo' gu' ilé'de nac co' ngue li gu'. ²⁸ Per chele' chó mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist nzo làtha, no gab mèn loo mèn co' nzi yuhua nityètha: Béli' co' natoxcua' co' nac nityèth co' nzi yuhua gu' ba' nac béli' má' co' mblec mèn guliz ndxé' loo mdo', cara, le' sya, más huen ne'huade mèn nityèth béli' má'a. Por cón che'n di's co' mda' mèn cuent loo gu' no por cón che'n xtúuz co' mbli mèn le'n lezo' mèn par ñee mèn nzi yuhua gu' nityètha, más huen ne'huade gu' nityètha loo mèn par ne'càbte thib yalqui loo mèn. ²⁹ Con' ndxé' ngue niin loo gu' por cón che'n xtúuz mèn no por cón che'n con' nden' mèn co' ndxela's ndacte le'n lezo' mèn. Per ndxe'leque', ingue niiden con' ndxé' loo gu' por cón che'n con' co' nden' gu' le'n lezo' gu'.

Peser nzo ndxep mèn co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist co' gab: ¿Chó nac mèn co' ndxáp derech par tub rez mèn no la's mèn no quexù' mèn daa por cón che'n xtúuz co' nden' daa le'n lezon ante tac tedib mèn nden' le'n lezo' nzoque' mod hua mèn con' o yende mod hua mèn con'. Yende chó cón che'n mèn par tataa li mèn xtúuz,

¿lé? ³⁰ Cona, ngue niin loo gu': Chele' daa mbez loo Diox: Diox quix U', Diox, co'se' ndxuhuan no co'se' ndxun xiten no luan, ¿chonon le'le' tedib mèn ñii ngòc nguàal con' cón chenen loo con' co' mbezen loo Diox: Diox quix U', Diox, por ndxhuan xiten no lua'en, sya? Yende chó cón che'n mèn con'a, ¿lé? ³¹ Por cona, ngue niin loo gu': Que naca ndxuhua gu' lua' gu', que naca ndxu gu' xít gu', o que naca ndli gu' chol con' co' ngue tee li gu', bli gu' con'a par gac con' roo con' xèn loo Diox, ndee gu'. ³² Ne'líde gu' par cua'n mèn xqin mèn no xtol mèn, que naca mèn nación Israel, que naca mèn co' inacte mèn nación Israel, o que naca mèn co' nac hues xtàa gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox. ³³ Bli gu' xal ncuanen mod huen ndxàc daa con mèn loo ryete con'. Tac ncuanen mod huen ndxàc daa loo ryete mèn. Tac co'se' ncuanen mod par huen ndxàc daa con ryete men, ingue cuanten con' co' càb con' ndac ante loon. Ndxé'leque', ndlina par càba con' ndac loo huax mèn par gaca lyá' mèn loo con' ryes.

11

¹ Gure li gu' xal ndlin loo con' mbli Crist no loo con' co' mbli Crist.

Pab ngue ta' cuent loo mèn xá mod ndxàal yòo mềngot loo cult o servis.

² Daa ndli le' gu' ndyu' loon, mèn huesen por cón che'n Crist, tac gu' nte'que' lezo' ryete con' cón chenen, no nzi lique' gu' ryete con' xal mnibe'en loo gu' no xalque' mté'th gu' loon. ³ Lyazen le' gu' gòn no ñee gu' con' ndxè': Le' Diox mdoo lezo' gac con' ndxè' loo ryete con': Le' Diox ñibe' loo Crist. Le' Crist na, ñibe' loo rye mènbi'. Le' mènbi' na, ñibe' loo mềngot. ⁴ Tac chele' thib mbi' ndub sombrél yéc co'se' cuez mbi' Diox loo servis co' nac cult no co'se' co' mbi' yalbàn co' ñibe' Diox co' mbi', naca thib con' par thyon mbi' chele' mbi' ndub sombrél yéc látha. ⁵ Per ndxe'leque', co'se' mbez chol xa'got Diox no co'se' xa'gota nde'th cón che'n Diox loo mèn, chele' xa'gota intau'te yéc, leque xa'gota ngue tethon xa'gota loo con' ngue li xa' por intau'te xa' yéc xa'. Tac chele' xa'gota ne'tau'te yéc xa'gota, cona nee di's, lalque' nac xa'gota xal thib xa'bi' co' nchub yéc. ⁶ Per chele' mềngota ne'tyalte tau' yéc con lar'bay, más huen leque mềngota ndxàal ñibe' loo xtàa mềngota par cho' mềngota yis yéc mềngota axta ñaaleque' yéc mềngota xal yéc thib mènbi' co'se' ncho' mènbi' yis yec mènbi'. Per chele' con' co' li mềngota li par thyon mềngota, masque' huen tau' mềngota yéc mềngota con lar'bay. ⁷ Le' por part che'n mènbi' na, indxàalte tub mènbi' sombrél yéc mènbi' co'se' mbez mènbi' Diox no co'se' ngo mènbi' yalbàn tac mènbi' nac xin no

xnaa che'n Diox. No nac mènbi' con' roo con' xèn loo Diox. ⁸ Tac co'se' mtocxua' Diox nerleque' mèn, mèn nerleque' ngòc thib mbi' co' mtocxua' Diox. Ngoloa, che'n leque bé' lad mbi'a mbli Diox par mtocxua' Diox thib xa'got co' ngòc ner xa'got. ⁹ Licpe' ba'i, ner mbi'a ne'nguith yáalte por cón che'n thib xa'got. Ndxé'leque', Diox mtocxua' ner xa'got por cón che'n ner mbi'a. ¹⁰ Por cona, ndxàal tau' mềngot yéc mềngot par lu' mềngot le' mềngot ndubdi'sque' loo Diox no ndxàp mềngot mod loo sa'l mềngot. Tataa ndxàal li mềngot, ne, par tyac lezo' angl ñíee angl ndyubdi'sque' mềngot loo sa'l mềngot. ¹¹ Loo cón che'n Tad Diox, Tad Diox mblo xnee le' thib xa'bi' naquin tyub no xa'bi' thidte xa'got no le' thib xa'got na, naquinque' tyub no thidte xa'bi' co' gac sa'l xa', ne. ¹² Xalque' ngocsua' ner xa'got con bé' lad thib mbi' no con sith lad thib mbi', tataa mod, ne, ryete mènbi' ndxàal loo thib xa'got. Per ryete con'a ngòc por cón che'n Diox.

¹³ Leque gu' bnibe' no blobe' loo lezo' gu', ¿ché' huen naca le' thib xa'got cuez Diox co'se' intau'te xa'gota yéc xa'gota con lar'bay, cà? Ihiente naca tataa, ¿lé? ¹⁴ ¿Ché' inden'te gu' leque thib xa'bi' ndlu' nazab ñaa thib xa'bi' co'se' nol' yis yéc xa'bi'a, cà? ¹⁵ Ndxé'leque', chele' yis yéc thib xa'got nol', ndxàc con' guryath no con' guryèn loo xa'gota por nol' yis yéc xa'gota. Tac Diox mbli nol' yis yéc xa' par yau' yéc xa'gota xal ntau' thib lar'bay yéc xa'gota. ¹⁶ Per cón che'n di's co' ngue tel'en loo gu' ndxè', ndxep mèn lya's cua'n di's cón che'n mod co' ngue niin loo gu' ndxè'. Lyazen non mèn ya yende chó tedib costumbr ngue no mèn co' ndxela's co' nqueltàa chol lugar. Thiba con' ndxè'.

Pab ngue ta' cuent loo mèn cón che'n co'se' ndxuhua mèn pan no ndxu mèn vin co' nee di's nac "Cena Santa".

¹⁷ Le' tediba na, ñibe'en loo gu' xá mod ndxàal li gu' co'se' queltàa gu' par thidte hua gu'. Yende mod lin par tyu' nec thib gu' látha. Tac lugar de gac con' ndac láth gu' co'se' nqueltàa gu', ale ndxe'leque', ndxàc con' ye'rsin' láth gu'. ¹⁸ Nerleque' con' co' mbinen cón che'n gu' nac: Co'se' nqueltàa gu', ale ndxàc rol gu' láth xtàa gu' loo con' co' indxòode lezo' gu'. Thib part ndxelazena. No tedib part na, indxelastena. ¹⁹ Ndyac gu' naquinque' càb gu' di's no tyoodi's gu' par li la's gu' con' no tub rez gu' con' co' li gu' no par yú' ñíene' chó gu' co' nzo láth gu' co', licque', mbli ñeeque' gu' gu' loo cón che'n Crist. ²⁰ Cona, ngue niin loo gu': Co'se' thidte nqueltàa gu' par hua gu' co' mbez na' nac "Cena Santa", láth co'se' ndxàc rol gu' loo con' co' indxòode lezo' gu'a, cona inacte le'

gu', llicque', ngue yuhua "Cena Santa". ²¹ Con' ndxè' ndxàc loo gu' co'se' thidte nqueltàa gu' par hua rsè gu' xalque' ndxuhua rsè mèn liz mèn ndoore' queltàa ryete gu' par thidte yòo gu' par li gu' "Cena Santa". Per ndxep gu' co' nzo làtha, ale ndxuhua gaa gu' loo xtàa gu'. No inda'de gu' thib ro con' co' ndxuhua gu'a hua xtàa gu'. Le' taamas gu' na, nzi lan'. No taamas gu' na, ndxuhua no xtàa gu' axta plóthe axta mduuz gu'. ²² ¿Cón nac co' ngue li gu'a, à'? ¿Ché' ingue node gu' liz gu' co'te' ya thuhua gu' no gu' gu', cà'? Ngue no gu' liz gu', ¿lé'? Co'se' ngue li gu' con'a, ngue xiis no gu' mèn co' nqueltàa le'n templ che'n Diox. No ngue tethon gu' hues xtàa gu' co' ne'ngui'th node con' hua. ¿Cón lya's gu' tolo niin loo gu', à'? ¿Ché' tlin par tyu' gu' loo mèn, cà'? Ne'liden le' gu' tyu' loo mèn, cara.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' gunii Tad Jesús co'se' nduhua Tad Jesús con myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

²³ Di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac co' mblu' yub Tad Crist loon cón che'n "Cena Santa". Cón che'n con'a mblolen yalbàn loo gu' no mblu'lana loo gu'. Con' ndxè' nac di's co' mblu' Tad Crist loon: Leque yál'a, ndoore' co'se' mda'xù' Jud Iscariot Tad Jesús loo mèn, láth ndub yuhua no rsè Tad Jesús myen' xin' mté'th Tad Jesús loo mes, mxen Tad Jesús pan. ²⁴ Co'se' ngolo ndxab Tad Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox cón che'n pana, mch'i'x Tad Jesús pana, no ndxab Tad Jesús loo myen' xin' mté'th Tad Jesús: Fxen gu' thib le' thib le' pan ndxè' no dhua gu' pan ndxè'. Con' ndxè' nac co' ngue lu'en loo gu' cón che'n bé'l'yòo laden co' tyacti por cón che'n gu'. Taandxè' hua gu' pan ndxè' par te' lezo' gu' cón chenen. ²⁵ Lomisque' mod ne, co'se' ngolo nduhua mèn pan, mxen Tad Jesús thib cop vin. Ngolo ndxab Tad Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox, tolo ndxab Tad Jesús loo myen'.

Vin co' nzo le'n cop ndxè' ndlu' cón che'n conveñ cub co' gac nêe co'se' gath daa. Ryete vez co'se' taandxè' gu' gu' vin ndxè', te' lezo' gu' cón chenen.

Ngoloa, ngu thib thib myen'a thib ro thib ro vîna.

²⁶ Tac co'se' cadque' hua gu' pan ndxè' no gu' gu' vin ndxè', co' nee di's, nac "Cena Santa", hora ngue ta' gu' cuent cón che'n xá mod nguth Tad Jesús. No toloque' hua gu' pan ndxè' no gu' gu' vin ndxè' xalque' ngue niina loo gu' axta co'se' gac huiz co'se' bere Tad Jesús, yi'th Tad Jesús loo izlyo' tedib vez.

Pab ngue lu' xá mod ndxàal más huen li mèn rsè co' ngòc rsè co'se' nduhua rsè Tad Jesús pan no co'se' ngu Tad Jesús vin con myen' xin' mté'th Jesús.

²⁷ Por cona, ngue niin loo gu' cón che'n co'se' indxàalte li mèn con'a: Mèn co' huaxù' pan no mèn co' guxù' vin co'se' li mèn "Cena Santa", mèn ngue cua'n xquin mèn no xtol mèn loo Diox xalque' mèn co' mbeth Crist. Tataa gaca loo mèn co'se' indxàalte hua mèn pana no gu' mèn vina co' nac "Cena Santa". ²⁸ Por cona, lyazen ner teche texyath thib thib gu' xtùuz gu' no lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché' nzo chó xèn chó xyàn nzo lezo' gu' ndoore' li gu' rsè co' nac "Cena Santa". Chele' gu' yende cón nden' le'n lezo' gu', nzoque' mod hua gu' pan no gu' gu' vin co' nac rsè co' nac "Cena Santa". ²⁹ Tac chele' mèn ndxuhua pan no ndxu mèn vin co' nac "Cena Santa" co'se' indxàalte li mèn con'a, ncàba loo mèn quexù' Diox mèn tac inden'te mèn le' cón che'n "Cena Santa" nac cón che'npe' lad Crist. ³⁰ Tac por ndxuhua ndxep gu' pan no ndxu ndxep gu' vin che'n "Cena Santa" co'se' indxàalte li gu' tataa, por cona, leque gu' ncu'a'n xquíz gu' no ndxelo'a ndxàc gu' xal thib mèn yíiz co' mbuu's. No ale axta mcàba yalguth loo huax xtàa gu'. ³¹ Per chele' na' la's loo leque na' no teche texyath leque na' xtùuz na' no lezo' na' par ñee na' ñeene' ¿ché' nzo chó xyàn nzo le'n lezo' na' ndoore' li na' rsè co' nac "Cena Santa"? más huen ne'yòode na' loo rsè co' nac "Cena Santa". Le' sya, tataa mod ya inquinte tub rez Diox cón che'n na'. ³² Co'se' ngolo mdub rez Diox cón che'n con' ye'rsin' co' mbli ndxep na'a, que nzo ne' ñee lezo' na', Diox tetiipe' na' par ne'gacte loo na' quexù' Diox na' xal quexù' Diox taamas mèn loo izlyo'.

³³ Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen: Co'se' thidte queltàa ryete gu' par yòo gu' loo "Cena Santa" le'n templ, cued gu' par tolo queltàa no gu' xtàa gu' xal ndxàala. Le' yíloa na, li gu' "Cena Santa". ³⁴ Chele' chol gu' nzi lan' tac nzi bed gu', ndxàal ner ya thuhua rsè gu' liz gu' ndoore' yi'th gu' templ par ne'quexù'de Diox gu' por con' ngue li gu' le'n templ. Le' co'se' beren, gal neen máa gu' xá nziri' gu' tedib vez na, tolo ñibe'en cón che'n taamas con' co' tolo li gu', ndee gu'.

12

Pab ngue lu' mèn xal nac thib thib zin' co' ndli Xpii Natú' che'n Diox par nxo'f zin' Xpii Natú' zin'a loo mèn par li mèn zin'a.

¹ Nalle' lyazen toodiz non gu', mèn huesen por cón che'n Crist, cón che'n xal ndli Xpii Natú' zin' loo thib thib mèn par gac li mèn sirv no par gac li mèn zin' thib mod no tedib mod loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist. Lyazen le' gu' gòn cón che'n con' ndxè' no ta' gu' cuent cón che'n con' ndxè'.

² Gu' naneque' no nda'que' gu' cuent co'se' tarte gac gu' mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist, gu' mda' lugar loo rye mèn co' ngóc hues xtáa gu' par mzi mchep mènna gu' par mdub xib gu' loo chol mdo' co' indxácte ndyoodi's. No que nzo ne' ñee lezo' gu', mbli gu'i. ³ Por cona, lyazen le' gu' huen huen ta' cuent yende chó mèn nzo co' nzo Xpii Natú' loo par gab mènna mbi' ye'rsin'túb nac Jesús. Lomisque' ne, yende chó nzo Xpii Natú' che'n Diox loo co' ne'càbte le' Jesús nac Tad loo ryethe con'. Tabque' mènna le' Jesús nac Tad no Jef loo ryethe con'.

⁴ Nzo huax con' co' angmbli Xpii Natú' loo mèn par ndxác mèn li mèn sirv loo Diox thib mod tedib mod. Per leque yub Xpii Natú' nac co' ndli le' mèn gac li sirv loo Diox thib mod tedib mod. ⁵ Huax loo zin' nzo co' nxo'f zin' mèn cón che'n Diox. Per loo zin'a thidte Diox ñibe' par li mèn zin'a. ⁶ Anze'f huax mod nzo par xo'f zin' mèn zin' loo xtáa mèn cón che'n Diox. Per leque yub Diox nac xa' co' ndli par ryo' loo zin' co' ndli mènna. ⁷ Per leque yub Diox mxo'f zin' thib zin' loo thib thib mèn par ryo xo'f loo mènna le' Xpii Natú' nzo no mènna. Le' yiloo na, càb con' ndac loo rye mèn co' ndxela's por con' co' ndli Xpii Natú' loo mènna. ⁸ Tac, licque', loo thib ned mèn ndli Xpii Natú' zin' par ndxác mènna lu' mènna loo xtáa mènna cón che'n Diox. Loo tedib ned mèn ndli Xpii Natú' zin' par nane mèn no non mèn cón che'n xti's Diox par lu' mèn cón che'n xti's Diox loo chol mèn co' nac xtáa mèn. Ndxác con'a loo mèn por cón che'n leque yub Xpii Natú'a. ⁹ Le' loo tedib ned mèn na, ndli Xpii Natú' le' mènna ndxáp yalxla's loo Diox axta plóthe. Le' loo taamas mèn na, Xpii Natú' ndli par ndxác mènna teyac mènna mbíiz. ¹⁰ Le' loo taamas mèn na, ndli Xpii Natú' le' mènna ndli chol yalguzye'. Le' loo taamas mèn na, ndli Xpii Natú' le' mènna ndxác co yalbàn no lu' mènna loo xtáa mènna cón che'n Crist. Le' loo taamas mèn na, ndli Xpii Natú' par non mènna, ¿ché' licque' nac di's co' ngo mèn yalbàn che'npe' Diox o ché' ilicte nac di'sa? Le' loo taamas mèn na, ndli Xpii Natú' le' mènna gac tyoodi's chol di'stèe co' indxónte nec thib mèn. Le' loo taamas mèn na, ndli Xpii Natú' le' mènna gac coxcan di'stèe che'n mèn co' ndyoodi's chol di'stèe co' indxónte mèn. ¹¹ Ryete zin' ndxè' nxo'f zin' leque yub Xpii Natú' loo mèn. No ndli Xpii Natú' loo mèn thib thib mèn li xa' xa' zin' xal nee lezo' Xpii Natú' li Xpii Natú' loo mèn.

Pab ngue ta' cuent loo mèn le' ngudloo mèn no nza mèn no ya' mèn no nii mèn nac che'n thidte lad mèn.

¹² Loo cón che'n Diox nac Crist, con ryete mèn co' ngóc loo cón che'n Crist, thidte con' xal nac bélyòo lad mèn thib con' co' nac

thidte con'. Thib lad mèn nac huax part, ¿lé'? Mastale' huax part naca, per ndxe'leque', che'n thidte lad nac rye parta. Lomisque' na' ne, mastale' huax mèn nac na' co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist, nac na' che'npe' Crist xal nac rye part che'n lad na' loo na' loo Crist. ¹³ Tac por cón che'n leque Xpii Natú' ngóc na' loo cón che'n Crist xal ndxáca loo mèn co'se' ndxác bautizar mèn le'n nít par ndxác ryete na' che'n Crist xal nac thib thib part che'n lad mèn loo mèn, que naca nac na' mèn nación Israel, que naca nac na' taamas mèn che'n chol nación, que naca nac na' moz yèe loo patrón, que naca nac na' mèn co' yende chó ñii loo no co' yende chó ñibe' loo. Ngulaa Xpii Natú' loo rye na'. Ngóc Xpii Natú' loo rye na' par ñibe' Xpii Natú' loo na'.

¹⁴ Beren, niin loo gu' tedib vez: Bélyòo lad mèn huax part nac. ¹⁵ Angab na'i. Chele' nii mèn gac gab loo mèn: Le' daa inacte ya' lùu, por cona, inacte daa che'n lùu, ¿ché' por cona inacte nii mènna che'n lad mènna, cà'? Yende xaa. Naca, ¿lé'? Thiba con'a.

¹⁶ Le' tediba na, chele' nza mèn gac gab loo mèn: Le' daa inacte ngudloo, por cona, inacte daa che'n lùu, ¿ché' por cona inacte nza mèn che'n lad mèn, cà'? Tyè'. Naca, ¿lé'? ¹⁷ Chele' dipte lad mèn nac ngudloo mèn, ¿xá mod gón mèn con', sya? No chele' dipte lad mèn nac nza mèn, ¿xá mod tub xi mèn con', sya? Yende mod gaca tataa, ¿lé'? ¹⁸ Diox mzi'f thib thib part co' nac lad mèn xalque' mblobe' lezo' Diox mbli Diox. ¹⁹ Chele' ryete part che'n lad mèn nac thidte part, ¿máa lad mèn, sya? Naquinque' que no mèn rye part co' nac lad mèn co' nzi'f lad mèn. ²⁰ Mastale' huax part nac lad mèn, licpe' ba'i, thidte lad mèn nac lad mèn.

²¹ Chele' ngudloo mèn gac tyoodi's, yende mod gab ngudloo mèn loo ya' mèn: Inquite daa lùu, cara. No chele' quèe yéc mèn gac tyoodi's, yende mod gab quèe yéc mèn loo nii mèn: Inquite daa lùu. ²² Ndxé'leque', más naquin que no mèn part che'n lad mèn co' indlde mèn cuent ntac loo mèn. ²³ Part che'n lad mèn co' nden' mèn ndli más nthyon mèn chele'i yú' loo mèn, parta más nabe's ntau' mèn. Chele' part co' nac lad mèn ndxú' loo mèn co' indxáale yú' loo mèn, part cón che'n mèn más nabe's ntau' mèn lad mèn no nquenap mèn part lad mèn par ne'lú'de mèn part lad mèn loo xtáa mèn, ¿lé'? ²⁴ Ndxé'leque', part che'n lad mèn co' ndxú' loo mèn, part inquite tolo quenap mèn nabe'ste. Per yub Diox mzi'f thib thib part co' nac lad mèn. No ndli Diox le' mèn más nquenap part che'n lad mèn co' nden' mèn xhuite ntac loo mèn. ²⁵ Tataa mbli Diox par más ntac part che'n lad mèn co' ññaade ntac par lalque' gac thib thib part lad mèn. Tataa mod mènna li par gaca quenap mèn

no tau' mèn thib thib part lad mèn xalque' nquenap no ntau' mèn taamas part lad mèn.
²⁶ Lomisque' mod ne, chele' thib part lad mèn nden' yalnè, le' sya, dib lad mèn ngue's yalnè. No chele' thib part lad che'n thib mbi' nac co' más ndli mbi' cas ó más ngue lezo' mbi' ñèe mbi', dibte lad mbi' nden' huenque' nzo mbi' por cón che'n con'a.

²⁷ Lomisque' mod ne, ryete gu' co' nac mèn co' ngòole' loo cón che'n Crist, nac gu', co' nee di's, part che'n lad Crist. No thib thib gu' nac che'npe' Crist xalque' nac thib thib part lad mèn loo mèn. ²⁸ Cona, ngue niin loo gu': Diox mo'f zin' thib thib zin' loo ndxep mèn par xo'f zin' mèn zin' ndxè' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist chol lugar. Ner mblec Diox ndxep mèn co' mtel' Crist co' ndxe' di's che'n Crist. Le' ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn co' ngo yalbàn cón che'n Crist. Ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn co' ndlu' loo mèn cón che'n Crist. Ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn co' ndxác ndli chol yalguzye'. Ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn co' ndxác ndli par ndxac mèn yíiz. Ngoloa na, mblec Diox tedib cua' mèn co' ndlyath no xtàa no mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Jesucrist. No mblec Diox tedib cua' mèn co' gác tyoodi's tedib di'stèe co' yende chó mèn ndxòn. ²⁹ ¿Ché' por cona nac rye mèn mèn co' mtel' Crist, mèn co' ndxe' di's, cà'? ¿Ché' por cona ngo rye mèn yalbàn, cà'? ¿Ché' por cona nac rye mèn maistr co' ndlu' cón che'n Crist loo mèn, cà'? ¿Ché' por cona ndli rye mèn yalguzye', cà'? Yende xàa. ³⁰ ¿Ché' por cona ndxác rye mèn teyac rye mèn xtàa mèn, cà'? ¿Ché' por cona ndxác rye mèn tyoodi's rye mèn chol di'stèe co' indxònte xtàa mèn, cà'? ¿Ché' por cona ndxác rye mèn coxcan mèn di'stèe co' ndyoodi's mèn co' indxònte taamas mèn, cà'? Yende xàa. ³¹ Fcua'n gu' mod, yey, le' Xpii Natú' angli le' gu' tolo gác par li gu' xal nac ner con' co' ngolo guniin loo gu' co' nac más con' ndac. Per nalle', trè' par delant loo cart ndxè' daa tolo lu' loo gu' xá mod más que tee ban ndac gu' loo Diox loo taamas con' co' guniilen loo gu'.

13

Pab ngue lu' loo mèn xá mod ndxàal que' lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn no xá mod ndxàal gac mèn mèn co' non carida ñèe xtàa mèn.

¹ Hui' gu' nexa. Chele' daa ndyoodi's huax di'stèe co' ndyoodi's chol mèn no ndyood-izguè'en chol di'stèe co' ndyoodi's angl che'n Diox co' ne'gònte mèn no co' ne'ta'de mèn cuent no lath xtau'a inque'de lezon ñèen chol mèn co' ndxác huesen no xtàan, nac daa xal thib tambor co' alithe ndyez. No nac daa xal thib le' yi'f co' nte's mèn co' alithe ndyez,

co' nee di's, anxle' ndyoodizen no yende cón ntac daa loo Diox. ² Chele' daa nac mèn co' mbli Diox ngo yalbàn cón che'n Crist loo mèn, no chele' Diox mbli par nonen no tan cuent cón che'n ryethe con' co' nzo casloo loo Diox cón che'n co' mblo xnee Diox par li Diox, no chele' Diox mbli pan nonen no tan cuent cón che'n ryethe con', no chele' Diox mbli par ndxàpen yalxla's loo Diox axtaque' lin gan techeen thib yii co'te' ndub yii no lath xtau'a inque'de lezon ñèen mèn huesen no mèn xtàan, yende cón ntac daa loo Diox. ³ Lomisque' ne, chele' daa li'th ryete xyònen no yalgon' co' ngue non par tana càa mèn co' ndyac yaltii no chele' daa gath loo quìi no loo bèel por cón che'n di's ndac no lath xtau'a inque'de lezon ñèen huesen no xtàan, yende cón ntac daa loo Diox.

⁴ Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn nxec yèe no ncha'la's mèn loo ryethe con' co' ndxác loo mèn. Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn nac mèn nado' loo rye mèn. Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn indxànte lezo' ñèe yalgon' che'n xtàa mèn. Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn indye'ste no inxyal'te loo xtàa mèn. Ne' ne' inac mèn co' nque' lezo' ñèe hues xtàa mèn mèn co' ndxoc xab co' ñaa nít nayèe par hui' taamas mèn loo mèn xal ndryec nxyub mèn. ⁵ Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn ndxàp mod ñèe hues xtàa. Incua'nte mèn mod ante gác con' ndac loo cón che'npe' mèn. Ne' ne' inda' mèn lugar nzyo yéc mèn setilte. Ne' ne' inac mèn mèn co' ngosua' xyàn le'n lezo' cón che'n chol con' ye'rsin' co' ndli taamas mèn loo mèn. ⁶ Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn indyacte lezo' ñèe chol mèn co' ndli con' co' inacte con' nali no con' nambii loo xtàa mèn. Ndxle'leque', mèn co' nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn ante ndyac lezo' co'se' nque' tee ban mèn ante loo co' nac con' licpe'. ⁷ Mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa, mèn ntau' loo cón che'n xtàa mèn par ne'gònte taamas mèn cón che'n xtàa mèn. Mèn ndxàp yalxla's loo hues xtàa mèn. Mèn, ne, nzi quee lezo' par càb ryethe con' ndac loo mèn. Mèn, ne, nxec yèe loo ryethe con' ndxác loo mèn.

⁸ Ne'ryede mèn co' nque' lezo' ñèe hues xtàa. Per zin thib huiz no zin thib ze co'se' ne'tolode te'th mèn di's co' ndxab Diox co' gác. Tac mbyathle' no mbyenle' ryethe con' ndxab Diox. No zin thib huiz no zin thib ze ya ne'tolode tyoodi's mèn chol di'stèe co' yende chó mèn gòn. No zin thib huiz no zin thib ze co'se' ya inquinte lu' mèn loo hues xtàa mèn cón che'n ryethe con' co' nzo casloo loo Diox no co' mblo xnee Diox par li Diox. ⁹ Láth naban nu', licque', ne'ta'de nu' cuent cón che'n ryethe con'. Lomisque' ne,

ante co' ndxácte nu' ngo nu' yalbàn cón che'n Diox. ¹⁰ Per ndxe'leque', co'se' ngolo mdyaa ryethe con' co' gác loo nu', axta syare' tolo ta' nu' cuent no más clarleque' non nu' cón che'n ryethe con'.

¹¹ Co'se' ngòc daa myen' bix, alithe ndyoodizen xal ndyoodi's myen' bix. Alithe mblin xtùuz xal ndli myen' bix xtùuz. Per co'se' ngòc'le daa thib mbi', mblá'en ryethe con' co' nac mod co' alithe ndli ndxe' bix. ¹² Lomisque' mod ne, láth be' naban na', loo ryethe cón che'n Diox ndxos xtùuz na' no ne' ñee'de na' cón ngue li na'. Ndxàca loo na' xal mèn co' nathath ngüi' loo thib spej loo con' co' nac cón che'n Diox nalle'. Per co'se' gác huiz co' tyaa ryethe con' co' gác loo na', syare' clarleque' hui' na' no ten' na' no li la's na' ryethe con' xal thib mbi' co' ndxe'sleque' ngüi' con'. Per nalle' axta ne' ne' indan cuent no ne' ne' ñeen co' huenleque' cón che'n ryethe con'. Per huiza, syase tan cuent no ñeen ryethe con' xalque' non Diox no nanee Diox ryethe con' cón chenen nalle'. ¹³ Por cona, ngue niin loo gu' nalle': Nzo son con' co' ndxáalque' tolo li mèn thidtene. Con'a nac con' ndxé': Thiba: tolo gáp mèn yalxla's loo Diox thidtene. Le' tediba na, nac: toloque' cue quee lezo' mèn loo con' co' gác loo mèn thidtene. Le' tediba na, nac: tolo que' lezo' mèn Diox, no que' lezo' mèn ñee mèn hues xtàa mèn thidtene. Per con' co' nac más con' roo con' xèn co' ndxáal li mèn loo yon con' ndxé' nac: que' lezo' mèn Diox, no que' lezo' mèn ñee mèn hues xtàa mèn thidtene.

14

Pab ngue bez loo mèn cua'n mèn mod par co mèn yalbàn xal ndlyath no Xpii Natú' che'n Diox mèn.

¹ Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' co' nzote mod li gu' par tolo que' lezo' gu' Diox no que' lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu' axta plóthe. Láth xtau'a, cua'n gu' mod angli Xpii Natú' loo gu' le' gu' gác li gu' ryethe con' co' ñibe' Xpii Natú' li gu' xal guniilena loo gu'. Per más ndlyazen le' gu' cua'n mod angli Xpii Natú' loo gu' le' gu' co yalbàn cón che'n Crist co' ndlyas Xpii Natú' xo'f zin' Xpii Natú' loo gu'. ² Mèn co' ndyoodi's tedib di'stée co' nec thib mèn ne'gácte gòn, mèn indyoodi's node xtàa mèn. Ndxé'leque', mèn ndyoodi's no Diox. No di's co' ndyoodi's mèn yende chó mèn gác gòn di's co' ndyoodi's mèn. Mastale', con' co' ndli mèn xtùuz no con' co' nzo le'n lezo' mèn co' ndyoodi's mèn nac di's co' nac che'n Xpii Natú', no nac di'sa thib di's co' yende chó mèn ta' cuent no co' yende chó mèn gác gòn. ³ Per ndxe'leque', mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn loo xnaa loo taamas mèn, mèn nde'th no ngo mèn yalbàn par tolo té'th mèn no tolo ta' mèn

cuent par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n Crist. No nco'x mèn loo mèn. No nte'gán mèn lezo' mèn loo cón che'n Crist par tolo ye'th lezo' mèn loo cón che'n Crist. ⁴ Mèn co' ndyoodi's tedib di'stée co' yende chó mèn gác gòn, mèn ndli par tolo nté'th leque mèn cón che'n Crist. Per mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn cón che'n Diox, mèn ndli par tolo té'th no ta' taamas mèn cuent, mèn co' nqueltàa loo Diox no loo cón che'n Diox.

⁵ Ndlyazen le' ryete gu' tyoodi's di'stée co' yende chó mèn gác tyoodi's. Per más ndlyazen te'th gu' no co gu' yalbàn cón che'n Diox loo mèn. Tac más ntac loo Diox cón che'n mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn leque mèn co' ndyoodi's chol di'stée co' nec thib mèn ne'gácte tyoodi's no co' nec thib mèn ne'gácte ta' cuent cón che'n di'stée co' ndyoodi's tedib mèn. Huen gáca chele' thib mèn co' nzo látha gác coxcán di'sa loo mèn. Le' sya, mèn co' ngoxcán di's ngue li par tolo té'th no ta' mèn cuent cón che'n Diox, mèn co' nqueltàa loo Diox loo cón che'n Diox. ⁶ Per nalle', mèn huesen por cón che'n Crist, ngue niin con' ndxé' loo gu': Chele' daa gal nee máa gu' par nedré' no alithe tyoodizen di's co' nac tedib di's co' ne'gácte gu' gòn, ¿chó con' ndac lii loo gu' chele' daa lii tataa, à? Yende chó con' ndac lii loo gu', ¿lé? Per chele' daa go xo'f con' loo gu', no chele' daa lu' loo gu' con' co' ndxác daa cón che'n Diox, no chele' daa te'th con' loo gu' co' ñibe' Diox tan cuent loo gu', no chele' daa lu' chol ley' loo gu' co' nac ley' ndac, le' sya, huen càba no huen gáca loo gu', ¿lé? ⁷ Hui' gu' nexa. Angab na'i: Chele' chol instrument co' ndxol' myen' musc co' nac xal flaut no arpa co' nac con' co' inabante no co' indyoodi'ste, chele' mèn ne'gol' ndacte dii co' ndxol' mèn xal nda solf, ¿xá mod gòn mèn dii co' ndxol' thib thib instrumenta chele' mèn tataa ndxol' instrumenta, sya? Ne'yen ndacte dii, ¿lé? ⁸ Lomisque' mod ne, chele' thib solndad co' nque' toc loo trompet na, incuez ndacte solndada toc loo trompet, ¿xá mod gác nab taamas solndad ya solndad loo xó, sya? Yende moda, ¿lé? ⁹ Tataa ndxàca loo gu', ne, tac chele' gu' tyoodi's di's co' yende mod gòn mèn no co' yende mod ten' mèn cón nee di's di's, ¿xá mod gòn mèn no ten' mèn cón nee di's di's, sya? Yende moda, ¿lé? Tac di's co' ndyoodi's gu'a nac di's co' alithe ndyoodi's gu' loo mbii. ¹⁰ Na' nda'que' cuent no non na' nzo huax di'stée dib athu loo izlyo'. Thib thib di'stéea xà' xà' ndxèn. Lomisque', ryete mèn co' ndyoodi's di'stéea, thib thib mèn ndxòn no nda' mèn cuent xal nac di'stéepe' co' ndyoodi's mèn. ¹¹ Per chele' daa indxònte cón ngue tyoodi's mèn loon, gác daa loo mèn xal mèn tith co' indxònte cón ngue toodi's mèn loon. No lomisque', gác mèn xal mèn tith loon tac in-

dxònte mènà di's co' ngue toodiz non mènà.
¹² Cona, ngue niin loo gu': Ya que ndlya's gu' no sate más ndryo' ndlyen' lezo' gu' le' Xpii Natú' angli par tolo gác gu' li gu' huax con' co' nac mod ndac, bli gu' co' nzote mod gác li gu' loo mèn co' nqueltàa loo Diox par tolo té'th mèn no ta' mèn cuent par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n Diox. ¹³ Por cona, ngue niin loo gu': Chele' chol mèn co' nzo làth gu' ndyoodi's thib di'stèe co' yende chó gu' gác gòn no co' yende chó gu' gác ta' cuent, guuz gu' loo mènà leque mènà cues Diox par gác mènà coxcan mènà di's loo gu'. ¹⁴ Tac chele' daa ngue bez Diox con thib di's che'n tedib di'stèe co' tyoodizen co' yende chó mèn gòn no co' yende chó mèn ta' cuent, sya, le'n lezon ngue bezen Diox. Per axta ne' daa ne'fíede cón ngue toodizen le'n lezon. Por cona, ngue niin loo gu': Por part cón chenen, yende cón ntac con'a par lina. ¹⁵ ¿Cón lin, sya? Ndxep vez mbezen Diox con di'stèe co' yende chó mèn ndxòn. Per más mbezen Diox xal ndlin xtúuz con di'stèepe' daa par gòn mèn cón ndyoodizen no par ten' mèn cón ngue toodizen. Lomisque' ne, ndxol ron ndxep con di'stèe co' indxònte mèn. Per más ndxol ron con di'stèepe' na' par gòn mèn cón ngue yol ron no par ten' mèn cón ngue yol ron. ¹⁶ Lomisque' mod ne, chele' gu' ngue bez di's ro di's xèn loo mèn cón che'n Diox no mbez gu' Diox quix U', Diox, loo Diox con di'stèe co' yende chó mèn gác gòn no co' yende chó mèn gác ten', yende mod cues mèn co' nzo làth gu' Diox, mèn co' tarte té'th ndac cón che'n Crist xal nac di'stèe co' mbez gu' Diox co'se' indxònte mènà di'stèe co' ngue bez gu' Diox, ¿lé'? ¹⁷ Licque', huenque' nac co' ndli gu' co'se' mbez gu' Diox con di's co' indxònte mèn. Per por part cón che'n mèn co' indxònte di's co' mbez gu', yende mod li gu' par tolo té'th mèn no ta' mèn cuent par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n Diox por di'stèe co' mbez gu' co' indxònte mènà. ¹⁸ Daa mbez Diox quix U', Diox, loo Diox làth mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist por más ndxác daa ndyoodizen tedib di'stèe co' indxònte mèn leque rye gu'. ¹⁹ Per por part cón chenen, co'se' nqueltàa non mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, más huen naca, ndyaquen, tyoodizen gay'te di's loo mèn xal ndlin xtúuz par gaca le' con di's co' ryo' ron co' nac di'stèepe' na' na, di'sa li par más té'th tedib mèn leque tyoodizen si' mil di's co' nac tedib di'stèe co' inactive di'stèepe' na' co' yende chó mèn gòn no co' yende chó mèn nda' cuent no co' yende chó mèn ten'.

²⁰ Mèn huesen por cón che'n Crist, ne'gácte gu' xal myen' bix loo con' co' ndli gu' xtúuz. Ndxle'leque', gòc gu' xal myen' bix co' tarte té'th li arid co' nac chol con' ye'rsin'. No bli gu' xtúuz no ftyóo gu' xal mèn co', licque', mté'thque' no co' huen huen nda' cuent par

tyubdi's ndac gu' loo cón che'n Diox. ²¹ Gu' nda'que' cuent no nonque' gu' le' loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Con xti's che'n mèn tith co' ndyoodi's tedib di'stèe co' nac xà' di'stèe tyoodiz non mèn ndxè'. No ne' por tataa lin ne'tyalte mènà gòn mènà ron, ndxab Tad Diox. ²² Por cona, ngue niin loo gu': Di'stèe co' ngue toodi's mèn co' yende chó mèn ndxòn no co' yende chó mèn ta' cuent nac xal thib xin no thib xnaa co' ndlu' xal thib señ loo mèn co' tarte yila's loo Diox por cón che'n Tad Crist. Ne'nglide Diox par ngac con'a loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist. Ndxle'leque', mbli Diox par ngure mèn co' ngo yalbàn loo mèn co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist. Ne'ntel'te Diox mèn co' ngo yalbàn par gác mènà thib señ loo mèn co' tarte yila's loo Diox por cón che'n Tad Crist. ²³ Co'se' ryete mèn co' ndxela's queltàa thidte lugar, no tlo rye mènà tyoodi's mènà thib di'stèe co' yende chó mèn gác gòn no co' yende chó mèn gác ten', no chele' chol mèn co' indxela'ste, mèn co' tarte té'th ndac cón che'n Crist, yòo xi'th gu' co' ndxela's láth ndyoodi's gu' tedib di'stèe, ¿ché' ngue li gu' cuent ne'gabte mènà loo xtàa mènà le' gu' nquée mbii yéc, cà'? Tab mènà tataa, ¿lé'? ²⁴ Per co'se' queltàa ryete gu' thib lugar loo cón che'n Diox, chele' gu' clarleque' te'th no co' gu' yalbàn cón che'n Crist loo mèn hora, no chele' thib mèn co' tarte yila's no co' tarte té'th cón che'n Crist yòo xi'th gu', le' sya, mènà gac nado' no ten' mènà licque' nac di's co' ngue te'th gu' no co' ngo gu' yalbàn. Le' sya, leque mènà teche texyath xtúuz mèn no lezo' mèn loo con' ye'rsin' co' mbli mèn. No thyon mèn co'se' gòn mèn di's co' ngue go gu' yalbàn. ²⁵ Le' sya, tataa mod, chàa, te' lezo' mènà cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' mbli mènà xtúuz le'n lezo' mènà. Látha ne, chàa, tyub xib mènà no cotloo mènà loo izlyo' loo Diox par ña'b mènà loo Diox ton' Diox xtol mènà. No tlo mènà, li mènà cas loo Diox. No gab mènà: Licpe' ba'i, nzo no Diox gu' trè', ndee.

Pab ngue bez loo mèn: Nabe'ste ftoodi's gu' thib thib con' xalque' nac co' ndlu' di's co' nac xti's Diox loo mèn par li mèn xal ñibe' di's che'n Diox.

²⁶ Ya yende cón más tolo niin loo gu' nalle', mèn huesen por cón che'n Crist. Con' ndxè' nac co' ndxàal li gu': Co'se' queltàa ryete gu' thidte lugar loo cón che'n Diox, thib gu' lab thib part loo libr che'n Salmos. Le' tedib gu' na, lu' cón che'n xley' che'n Crist loo mèn. Le' tedib gu' na, lu' cón che'n con' mxo'f loo Diox loo gu'. Le' tedib gu' na, tyoodi's di'stèe co' yende chó mèn gác gòn. Le' tedib gu' na, coxcan di's che'n di'stèe co' indxònte mèn co' ngolo mdoodi's tedib mèn. Ante con' ndxè' ndlyazen gác gu' li gu' par tolo té'th mèn no

tolo ta' mèn cuent par tyubdi's ndac mèn loo cón che'n Crist. ²⁷ Chele' ndxep gu' nzo làtha co' ndyoodi's thib di'stèe co' yende chó mèn gác gòn no co' yende chó mèn càb, ante ta' gu' lugar tyoodi's chop o son mèn no maste loo cult. Ne'ta'de gu' lugar tyoodi's rye mèn thidte junt. Ndxle'leque', tyoodi's thib gu'. Yiloo, tyoodi's tedib gu'. Yiloo, tyoodi's tedib gu'. No ñibe' gu' yo thib mèn co' coxcan di'sa, ne, làtha. ²⁸ Per chele' yende chó mèn nzo co' coxcan di'sa làth gu', más huen ne'tyoodi'ste mèn di'stèe co' yende chó gu' gòn no co' yende chó gu' càb làth queltàa mèn loo cón che'n Diox. Bnibe' gu' loo mèn tataa li mèn liz mèn par ndoo lite cuez mèn Diox liz mèn. ²⁹ Lomisque' mod ne, chele' ndxep mèn lya's te'th co' ndxab Diox no co mèn yalbàn, gu' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn, bnibe' gu' ner te'th thib mèn no ner co thib mèn yalbàn. Yiloo, te'th tedib mèn o co tedib mèn yalbàn. Yiloo, te'th tedib mèn o co tedib mèn yalbàn. No bnibe' gu' le' taandxep mèn co' ngo yalbàn huen huen tub nza xal ngo mèn co' ngo yalbàn yalbàn par ñee mèn ñeene' che' clar nte'th mèn no ngo mèn yalbàn xal ndxàala. ³⁰ Per chele' Diox xo'f loo no lu' Diox ndxep con' loo thib xtàa mèn co' nac dyap mèn co' ngue te'th no co' ngue go yalbàa, gab gu' loo ner mbi' co' ngo too nte'th no co' ngo yalbàn, tyub ner mbi' ndxep par te'th mbi' co' nac dyap mbi' con' co' mxo'f loo Diox ndxep con' loo par co mbi'a yalbàn, ne. ³¹ Le' sya, tataa mod más nabe'ste co thib thib gu' yalbàn, gu' co' mblec Diox par co gu' yalbàn cón che'n Crist. Tataa mod sate más li gu' par té'th ryete gu' cón che'n Crist no gác ye'th lezo' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' loo cón che'n Crist. ³² Mèn co' nde'th no co' ngo yalbàn cón che'n Crist, mèn naquin gáp lezo' no nado' di's nado' cuent te'th mèn, no co mèn yalbàn xal guneepe' lezo' Diox. ³³ Na' nda'que' cuent le' Diox inacte Diox co' ndli par ndxetoo di's ndxetoo cuent làth mèn. Ndxle'leque', ndli Diox par ndxo nagàl lezo' mèn loo Diox no par cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn.

Gu' nda'que' cuent xal ñibe'en loo mèn hues na' co' nqueltàa rye lugar co'te' nzo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist, mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngóc mèn che'npe' Diox, tataa ngue ñibe'en loo gu' nalle', ne. ³⁴ Ndiyazen ryete mèn got xée cue làth ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n templ tac Diox ne'nda'de lugar par te'th mèn got no co mèn got yalbàn. Ndxle'leque', ñibe' Diox tyubdi's mèn got xal ñibe' mèn co' ndyoo naa xal mni'be' ley co' mxo'f Diox loo mèn. ³⁵ Chele' chol mèn got co' thidte mqueltàa no gu' loo cón che'n Diox ndly'a's gòn ndxep con', ñibdi's mèn gota loo sa'l mèn gota co'se'

nzo ryop sa'l mèn gota liz ryop sa'l mèn gota'. Tac ilé'de nac ñibdi's mèn got chol con' làth co'se' nzo mèn loo cult le'n templ.

³⁶ ¡Jaa! ¿Ché' ndyac gu' por part cón che'n gu' mdyoxcua' di's co' nac xti's Diox no nzo di's co' nac xti's Diox par ngue no mèn di's, cà'? ¡Aa que naxèn gu' se! Yende mod gaca tataa. O ¿ché' ndyac gu' ante loo gu' mzin xti's Diox, cà'? ¿Chó yila's tataa naca? Yende, ¿lé'? ³⁷ Chele' làth gu' nzo ndxep gu' co' non mèn nac gu' mèn co' mcui Diox par te'th gu' di's co' ndxab Diox no nac gu' mèn co' mblu' Xpii Natú' loo par ndxác gu' li gu' ndxep con' xal guniilena loo gu' loo cart ndxè', ften gu' di's ndxè' no fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu' no co ro gu' le' di's co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè' nac di's co' ñibe' Tad Crist loo gu' par que tee li gu' xal ñibe' Tad Crist loo gu'. ³⁸ Per chele' chol gu' co' nziri' trè' ne'yila'ste no ne'tyalte gu' yaa'd di's co' ngue tel'en loo gu' loo ye's ndxè' le'n lezo' gu', ne' ne' inda' gu' lugar ndxela's gu' loo Crist.

³⁹ Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist: Blo yéc gu' par li gu' co' nzote mod gác te'th gu' no co gu' yalbàn cón che'n Diox. No leque tiempa, ne'ca'de gu' loo mèn co' lya's tyoodi's chol di'stèe co' yende chó gòn no co' yende chó càb làth gu'. ⁴⁰ Per ndlyazen no ñibe'en loo gu', ryete con' co' ngue ñibe'en co' ndxàl li gu' loo cult co'se' nqueltàa gu' loo cón che'n Diox, nabe'ste bli gu'i no xée cue gu'.

15

Pab ngue ta' cuent loo mèn xá mod ngro xban Tad Crist.

¹ Per nalle', mèn huesen por cón che'n Crist, lyazen le' gu' te'que' lezo' cón che'n di's ndac co' mblolen yalbàn no co' mndethlen loo gu'. Cón che'n di's ndac co' mbin gu'a, gu' mdyalque' mbin gu'i no nguaa'd di'sa le'n lezo' gu' no le'n xtúuz gu'. No loo cón che'n di's ndaca, gu' nzi nèque' thidtene. ² Por cón che'n di's ndac co' mblon yalbàn loo gu'a, gu' mblyá'le' loo con' ryes. Huen nda gu' chele' gu' tolo li née gu' gu' no tolo te' lezo' gu' xal nac di's ndaca xal mblon yalbàn loo gu'. Per chele' gu' ndxác gu'yith lezo' loo con'a, le' sya, ndxác di's ndac ndxè' xal thib con' anxle' loo gu' tac ne'ngala'ste gu' loo con' co' nac licpe'.

³ Nerleque' con' co' mblin, mblu'en loo gu' xalque' mblu' Tad Crist loon le' Tad Crist nguth por cón che'n xquin na' no xtól na' xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox. ⁴ Mca's mèn Tad Crist. Ngolaa, ngolo son huiz ngro xban Tad Crist xalque' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox, ne. ⁵ Ngolo ngro xban Tad Crist, mblu' too Tad Crist loo Pedr. Ngolaa, mblu' too Tad Crist loo rye si' fchop

myen' co' mtel' Tad Crist co' ndxe' di's ndac che'n Tad Crist. ⁶ Ngoloa, mblu' too Tad Crist loo masre' ga'y ayo mèn co' ndxàc hues na' no xtàa na' por cón che'n Tad Crist. Axta nalle' casque' rye mènà be' naban, mastale' nguth ndxep mènà. ⁷ Ngoloa, mblu' too Tad Crist loo Cob. Ngoloa, mblu' too Tad Crist loo ryete si' fchop myen' co' mtel' Tad Crist, myen' co' ndxe' di's che'n Tad Crist loo mèn pái nalle'.

⁸ Co'se' ngolo mblu' too Tad Crist loo rye mènà, lultleque' mblu' too Tad Crist loon, ne. Ale ngóc daa xal thib mbeto' co' ngóol yée loo cón che'n Tad Crist co'se' ngolazen loo Tad Crist. ⁹ Per mastale' tataa mbli Tad Crist loon, nden'en le'n lezon no ndyaquen le' daa nac thib mbi' co' más intacte loo taamas myen' co' mtel' Tad Crist co' nac mèn co' ndxe' di's che'n Tad Crist loo cón che'n Tad Crist. Tataa ndyaquen no tataa ndlin cuent cón chenen tac daa mque tee mdub ngu's mèn co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist. ¹⁰ Per nase nac daa thib mbi' co' ndxe' di's cón che'n Tad Crist nalle' por cón che'n con' ndac co' angmbli Diox loon. Ne'ngàcta thib con' anxle' loon. Tac, ndxe'leque', daa más ndxath ndxey' lezo' loo cón che'n zin' co' mxo'f zin' Crist loon leque rye myen'a. Per ingue niiden naca con' angmbli. Ndxle'leque', con' co' ngue lin, ingue lidena ante por cón chenen. Ante ndlina tac Diox indlá'ya'de daa ned ngue tee'en. Diox ndlyath noque' daa. No ndli Diox ndxàc con' ndac loon ned ngue tee'en. ¹¹ Per yende chó mport nzo lezon cona, que naca daa, o que naca myen' co' mtel' Tad Crist co' ndxe' di's che'n Tad Crist co' ngo yalbàn. Por yalbàn co' mblo nu' loo gu', leque yalbàna mbli par ngola's gu', ne.

Pab ngue ta' cuent loo mèn le' mèn co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist, mènà ryo xban làth mèn co' nguth.

¹² No nalle' ndlyazen niin tedib con' loo gu': Chele' nu' ngo yalbàn cón che'n Tad Crist le' Tad Crist ngro xbanle' làth mèn nguth, ¿xá mod mbez ndxep gu' làth gu' ne'ryo xbanle mèn co' nguth, sya? ¹³ Cona, ngue niin loo gu': Chele' mèn nguth ne'ryo xbanle, le' sya, ne' Tad Crist co' nac yub Tad Crist ne'ngro xbanle, sya, xàa. ¹⁴ Lomisque' ne, chele' Tad Crist tarte ryo xban, le' sya, anxle' ngo nu' yalbàn. No lomisque', yende cón ntaca ndxàp gu' yalxla's loo Diox. ¹⁵ No chele' Tad Crist, licque', tarte ryo xban làth mèn nguth, le' sya, nu', ne, nac mèn gutyè' tac nu' mde'th cón che'n Diox le' Diox mblo xban Tad Crist làth mèn nguth. Chele' mèn nguth, licque', ne'ryo xbanle, le' sya, ne' ne' tar co xban Tad Diox Tad Crist làth mèn nguth, ne, ¿lé? ¹⁶ Tac chele' mèn nguth ne'ryo xbanle, ne' ne' tar ryo xban Tad Crist

axta nalle', ne, sya, xàa. ¹⁷ Lomisque' ne, chele' Tad Crist axta nalle' tarte ryo xban, le' sya, anxle' ndxàp gu' yalxla's loo Diox. Tatabe' ngue cua'n gu' xquin gu' no tatabe' ndxàp gu' xtol gu' loo Diox, ne. ¹⁸ Lomisque' mod ne, chele' Tad Crist tarte ryo xban, le' sya, rye mèn co' nguth, mèn co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist, mènà thidteneque' tith ngro xà' loo Diox thidtene. ¹⁹ Chele' na' ante nzi quee lezo' loo cón che'n Tad Crist par gac con' ndac loo na' làth nzi ban na' loo izlyo' ndxè' no maste, le' sya, más nalyat no nayón' ndxàca loo na' axta plóthe loo rye mèn no yende cón ndli nzi quee lezo' na' loo Crist loo izlyo' ndxè', sya, xàa.

²⁰ Per inacta tataa. Ndxle'leque', licpe' ba'i, Tad Crist ngro xbanle' làth mèn nguth. Diox mbli le' Tad Crist ngóc ner mbi' co' ngro xban loo rye mèn co' nguth co' ryo xban yiloo. ²¹ Tac xalque' ngóca por cón che'n Adán ndxath rye mèn, tataaque' ndxàca nalle', ne, le' por cón che'n Crist ryo xban rye mèn co' nguth. ²² Texal mtlo nguth mèn por cón che'n Adán, tataa càba loo mèn co' nzo loo cón che'n Tad Crist le' mènà cue ban tedib vez por cón che'n Tad Crist, ne. ²³ Gac con' ndxè' loo thib thib mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist co'se' gac tiemppe' che'n thib thib mèn xalque' ngóca loo Tad Crist co' ngóc nerleque' mbi' co' ngro xban làth mèn nguth. Le' yiloo na, ryo xban mèn co' nac che'npe' Tad Crist co'se' gac huiz co'se' yi'th xi Tad Crist na'.

²⁴ Axta syare', gac lult tiemp co'se' telux Tad Crist ryethe mod co' ñibe' mèn co' ndxàc gobiern, no chol mèn nac zin' yoolau, mèn co' ndli cuent ñibe', no mèn co' ndli cuent ndxàp con' la's nii no la's ya' par li Tad Diox na' ya ne'tolode ñibe' mènà loo izlyo' ndxè', co' nee di's, Tad Crist ta' lugar ñibe' Tad Diox co' nac xudpe' Tad Crist loo ryethe mèn no loo ryethe con' xalque' mñibe' Tad Crist loo ryethe con'. ²⁵ Tac naquinque' ñibe' Tad Crist loo rye mèn axtaque' yillo li Diox le' ryete mèn co' nac ngolo ngola's che'n Tad Crist gac nado' loo Tad Crist thidtene. ²⁶ Lult con' co' nac con' ye'rsin' co' nquee loo mèn, co' nee di's, nac yalguth, Diox li cued. Ya ne'tolode quee yalguth loo mèn. ²⁷ Diox mbli par gac nado' rye loothe con' loo Tad Crist. Per co'se' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab: Rye loothe con' mbliile' Diox par ngóc nado' con'a loo Tad Crist, clarleque' nda' di's ndxè' cuent loo na'. Per part cón che'n Diox, ¿lé?, yende mod li Diox par tyubdi's Diox loo mèn tac yub Diox mbli par ngóc nado' rye loothe con' loo Tad Crist. ²⁸ No co'se' ngolo mbli Diox ngóc nado' rye loothe con' no mdubdi's ryethe con' loo Tad Crist co' nac xgan'pe' Diox, syare', yub tad Crist ta' lugar le' Diox ñibe' loo alux con' co' ngóc nado' loo Crist. Axta syare', leque yub

Crist li ñibe' Diox loo Crist, ne, xal mnibe' Diox no mbli Diox le' Crist mnibe' loo alux con'. Tataa li Crist par gâca le' rye loothe con' gâc che'npe' Diox no gâc con' roo con' xên loo Diox por cón che'n rye loothe con'. Thîba con' ndxê'.

²⁹ Le' tediba na, nac con' ndxê'. Gu' naneequê' no nonque' gu' nzo ndxep mên co' ngue no costumbr ndxâc bautizar mênâ por cón che'n mên co' nguth. Per ÷chonon tataa ndli mênâ chele' mên co' nguth, licque', ne'ryo xbante, à'? ÷chonon ndxâc bautizar mênâ por cón che'n mên nguth chele' mên ne'ryo xbante, sya?

³⁰ No ÷chonon tolo nzi tee li nu' con' par gâc con' ryes loo nu' chele'i, licque', nac ne'ryo xbante mên nguth, sya? Indxâalte li nu'i chele'i tataa nac, ¿lé'? ³¹ Cona, ngue niin loo gu', mên huesen por cón che'n Crist: Atate huiz ncâb con' ryes loon ned nque tee'en. Ndlyá' ndlyá' guth mên daa. Licque' nac co' ndxâc loon, mên huesen por cón che'n Crist, por cón che'n gu' ndan gust lezon loo cón che'n Tad Crist na' tac ngola'sque' gu' loo Diox por cón che'n Tad Crist. ³² Cona, ngue niin loo gu' taandxê': Por cón che'n zin' co' nxo'f zin'en cón che'n di's ndac che'n Crist ngro yoo non mên le'n ciuda Efes, mên co' ngro' nayi' loon xal má' nayi'. Per ÷cón lin gan, sya, chele'i anxle' ngâc loon no chele' mên co' nguth, licque', ne'ryo xbante? Syase, nzoque' mod gab na' xal mbez di's co' mbez mên: Hua na' no gu na' tac yé' huize' gath na', co' nee di's, taathe guneei loo mên, ¿lé'? Pâ gâca tataa, yey.

³³ Ne'ta'de gu' lugar quedii chol mên gu' xal nac di's co' mbez mên tataa. Tac chele' gu' ta' lugar sâl' gu' con chol mên ye'rsin', mênâ teza' gu' loo mod ndac co' nzi tee ban gu' loo Tad Crist. ³⁴ Ftub gu' xniî yéc gu' no ftub gu' xniî lezo' gu' xal ndxâal li gu' par ndxe'sleque' que tee ban li gu' loo Diox par tataa mod ne'cua'nte gu' xquin gu'. Tac nzo ndxep mên lâth gu' co' inon ndacte no co' inanee ndacte cón che'n Diox, ndyaquen. Con'a, ngue niin con' ndxê' loo gu' par thyon gu' ndxep. Thîba con' ndxê'.

Pab ndyoodi's loo mên cón che'n xá mod ryo xban mên co' ngola's loo Crist lâth mên co' nguth.

³⁵ Le' tediba na, ne'stolque' nzo ndxep mên co' ñibdi's loo gu': ¿Xá mod ryo xban mên nguth, à'? No ¿xá mod gâc che'npe' mên ladpe' mên tedib vez, à'? ³⁶ Aa que tont gu' co'se' tataa ñibdi's gu' loo xtâa gu' no mbez gu': ¿Xá mod ryo xban mên nguth, yoo? ¿Xá nac lad mên co' que no mên tedib vez, ne, yoo?

Ché' tarte ta' gu' cuent co'se' ngo gu' biz bin loo yòo, ner ndxà'b biz bina, ndxeloa, ndlyen biz bina, ¿lé'?

biz bin loo yòo, indoode gu' thib xan' ña'. Ndxé'leque', gu' teyòo thib quèe biz bin no maste, que naca nzob triu, que naca chol tedib loo biz bin. ³⁸ Ndxelo ngo mên biz bin loo yòo, Diox ndli ndryoo nxyên biz bina xal ndlyâ's Diox. No ndli Diox ndlyen biz bina xalque' nac thib loo thib loo biz bin co' ngo mên loo yòo. ³⁹ ¿Ché' tarte ñee gu' rye loo bél'yòo co' naban co' nzo loo izlyo', ilalte nac, lé'? Ndxé'leque', nzo thib loo bél' co' nac bél'yòo ladpe' mên. Le' tedib loo bél' na, nac bél' chol má' huan. Le' tedib loo bél' na, nac che'n chol loo mbin. Le' tedib loo bél' na, nac che'n chol loo mbêel. ⁴⁰ Loo bé' nzo mbe' no huiz no mbêelhui' no taamas mbyáaz. Per xâ' ñaa thib thib con'a. No nzo huax loo con' loo izlyo' ndxê'. No xâ' nac thib thib con'a. No xâ'que' nac mod co' nque xniî chol con' co' nzo loo bél'. No xâ'que' nac mod co' ndxú' loo loo chol con' co' nzo loo izlyo' ndxê'. ⁴¹ Licque', xâ'le' ñaa xniî huiz co' ntenii loo bél' loo izlyo'. No xâ'guè' ñaa xniî mbe' loo bél' co' ntenii loo izlyo'. No xâ'guè' ñaa xniî mbyáaz. Xâ'guè' ñaa xniî co' ntenii thib loo mbyáaz no tedib loo mbyáaz. ⁴² Tataa gâca loo mên, mên co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist ndoore' gath mênâ, co'se' ryo xban mênâ tedib vez, ne. Tac co'se' ndxath mên co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist, ndxeza' bél'yòo lad mên. Per co'se' ryo xban mênâ lâth mên nguth, que no mênâ thib lad cub co' ne'yiza'de thidtene no co' ya ne'quède yalguth loo thidtene. ⁴³ Co'se' gath chol mên, nca's mênâ xtâa mên xal thib con' co' yende cón ntac. Per co'se' ryo xban thebola, bél'yòo lad thebol co' ryo xban quèe xniî xal thib con' co' ndxa'x bêel. Lomisque' mod ne, co'se' nax tin liz thib mbiz naneele' na' ya yende fuerz mbíiz. Nax bed mbíiz ante gath mbíiz. Per co'se' ryo xban mbíiz co' mbuu's co'se' ndoore' gath mbíiz, anze'f thib fuerz gâp mbíiz co'se' ryo xban mbíiz. ⁴⁴ Co'se' nca's mên thib thebol co' ngola's loo Tad Crist, nca's mên thebola xalque' nac bél'yòo ladpe' thebol. Per co'se' ryo xban thebol co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crista, bél'yòo lad thebola gâc che'npe' bé'. Texal nzo bél'yòo lad mên co' nac che'npe' izlyo' ndxê', tataaguè' nzo bél'yòo lad mên co' gâc che'npe' bé', ne.

⁴⁵ Taandxê' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox: Ner mbi' co' ngo co' ngro' lêe Adán, loo mbi'a mda' Diox yalnaban. Per Tad Crist co' ne' tedib lêe co' nac Lult Adán, Crista nac Xpii co' nac Diox co' nda' yalnaban loo mên thidtene. ⁴⁶ Mên co' mblec no mxên' Diox, ne'ngâcte mênâ mên co' ngue no yalnaban xal naban Crist. Ndxé'leque', nac mênâ che'npe' izlyo' ndxê'. Yiloa, gâca loo mên co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist, ban mênâ xalque' naban Tad Crist nalle' por cón che'n Diox co' nac Xpii. ⁴⁷ Ner mbi'

co' mxèn' Diox, co' nee di's, nac Adán, Diox mtoxcua' mbi'a con yòo che'n izlyo', co' nee di's, ngòc Adán che'npe' izlyo' ndxè'. Per Tad Crist co' mbi'th yilóa, Crist co' ne' tedib lèe Mbryop Mbi', Tad Crist nac che'npe' bé'.⁴⁸ Xalque' ngòc Adán co' ngòc che'npe' izlyo', tataaguè' nac mèn co' nac che'npe' izlyo', ne. No xalque' nac Tad Crist co' nac che'npe' bé', tataaguè' nac mèn co' ndxela's loo Tad Crist, nac mèn che'npe' bé'.⁴⁹ Texal nac na' che'npe' izlyo' nalle', tataaguè' gàca loo na' lalque' gac na' xal Crist co' nac che'npe' bé'.

⁵⁰ Lyazen niin thib con' loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist: Mèn co' nac ante bé' no ren, co' nee di's, nac che'npe' izlyo' ndxè' no maste, mèn yende mod yòo loo cón che'n Diox par ñibe' Diox loo mèn. Niin loo gu', ne: Mèn co' alithe ndxath co' ngòc ante cón che'npe' izlyo' ndxè', yende mod yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe' Diox par ne'gathte mèn más.⁵¹ Hui' gu' nexa. Daa ndlyaz non gu' no ta' gu' cuent cón che'n thib con' co' yende chó mèn tarte ñee: Iryede na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist gath. Ndxè'leque', ryete na' chàa, zye' loo.⁵² Huiza, chàa, thib atilte gàca loo na' xal co'se' ntu' mèn no nxa' mèn ngudloo mèn. Gàca loo mèn co'se' gac lult vez que' angl toc con trompet. Tac, licque', angl que' toc con trompet. Le' sya, mèn co' ngola's loo Diox por cón che'n Tad Crist, mèn co' nguth, ryo xban mèn con thib lad mèn co' thidtene ne'quéede yalguth loo tedib vez. Le' na' co' be' naban hora na, chàa, zye' loo, na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist.⁵³ Tac naquinque' tataa gàca loo na', na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist, le' ladpe' na' co' yiza' ndxè' gac thib ladpe' na' co' ne'yiza' de thidtene. Lomisque' ne, naquinque' gac le' ladpe' na' ndxè' co' ndxath gac thib ladpe' na' co' ya ne'quéede yalguth loo tedib vez thidtene.⁵⁴ Co'se' bél'yòo ladpe' na' ndxè' co' ndxeza' zye' loo par ya ne'yiza' da thidtene, no co'se' gàca loo bél'yòo ladpe' na' ndxè' co' ndxath zye' loo par ya ne'tolode quéé yalguth loo bél'yòo ladpe' na' tedib vez, syare' gàca xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox xal nac di's co' ndxab: Diox mbli gan par ya ne'tolode gath mèn.⁵⁵ Axta syare' gab na' loo Diox: Diox quix U', Diox, tac ne'gathte nu' tedib vez par tolo tyacti nu' loo con'a más. No gab na' loo Diox: Diox quix, U', Diox, ya yende chó mèn tolo gath par ca's mèn xtáa mèn panteón.⁵⁶ Tac por cón che'n xquin mèn co' mblu' ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndyacti mèn co'se' nquée yalguth loo mèn. Leya mquexù' mèn.⁵⁷ Per Diox quix Diox gab na' loo Diox le' Diox mbli par ne'líde yalguth gan par ryo xà' na' loo Diox par tith yo na' loo Diox. Tataa mbli Diox ndxàca loo na' por cón che'n Tad Jesucrist na'.

⁵⁸ Por cona, mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' nque' lezon ñeen, toloque' gure nèe gu' loo cón che'n Tad Crist. Thidte bli gu' yéc gu' no thidte bli gu' lezo' gu' loo cón che'n Tad Crist, ne. No tolo té'th gu' no ta' gu' cuent par tyubdi's ndac gu' loo cón che'n zin' co' mxo'f zin' Tad Crist loo gu'. Gu' nonque' no naneequé' gu' le' zin' co' ngue xo'f zin' gu' loo Tad Crist, inacte con'a thib zin' anxle', ndee gu'.

16

Pab ngue ta' cuent loo mèn thop mèn centav co' gac ayud par càa mèn co' ndxela's xal mnibe' Pab loo mèn li mèn.

¹ Le' cón che'n ayud co' thop gu' par lyath no gu' mèn co' ndxela's, co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' no co' ngòc che'npe' Diox, mèn co' ndyacti ciuda Jerusalén na, ndlyazen li gu' i xal mblu'en no xal mnibe'en loo mèn co' nqueltáa loo cón che'n Diox co' nqueltáa chol lugar par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galas. Tataa lyazen li gu', ne.² Ndlyazen co'se' gac ner huiz sman, thib thib gu' tan'que' pla centav xal nda'i lugar loo gu' no xal nzo gu'. Le' sya, co'se' gal neen máa gu' par nedrè', ya inquinte quéé lyàa gu' hora par thop gu' ayud co' naquin na' huiza.³ No co'se' zin daa loo gu', tel' na plá mèn co' cui gu'. No leque tiempa tel'en cart loo mèn par tan cuent loo cart loo mèn ciuda Jerusalén le' mèn co' nde lá' tmi co' nac ayud co' nac con' ndac co' mbli gu', mèn co' nac mèn co' hue' carta nac mèn co' ndoo lite mte' gu'.⁴ No chele' gu' ndyac naquin gan con mèn ciuda Jerusalén par yilá' nu' tmi, gan, xàa. Yende cón lii. Thiba con' ndxè'.

Pab mda' cuent loo mèn chópe' yèezya riid Pab.

⁵ Le' tediba na, tan cuent loo gu', co'se' tenen ned par ga neen máa gu' par nedrè', nerleque' con' lin, ga ri'then par ned le'n yèezya' co' nac ned làaz mèn macedon. Le' yilóa na, zin daa loo gu' le'n ciuda Corint.⁶ No thib descuid go non gu' ndxep tiemp. O peser go non gu' par ri'then tiemp xil' le'n ciuda gu'. Le' yilóa, co'se' ri'th tiemp xil', nee gu' xal li gu', ya lyath no gu' daa ned ga que tee'en.⁷ Taandxè' ngue niin loo gu' tac indlyasten ante gal ri'then loo gu' par gal neen máa gu' par nedrè' no maste. Ndxè'leque', ndlyazen gal too naan gu' no go non gu' ndxep huiz chele' Tad Diox ta' lugar tataa gàca loon.⁸ Lomisque', ngue niin loo gu', ne: Daa be' lyen' ndxep huiz le'n ciuda Efes axta riid lni che'n Pentecostés.⁹ Tac nden'en le'n huiz ndxè' Diox mbli par huax mod mxyal' ned mxyal' yó' loon par gon yalbàn par càba thib con' ndac loo mèn co' ndxòn ron. Per mèn co' nac ngolo ngola's,

anze'f huax nzo. No ndxecloo mènà ñèe mènà daa.

¹⁰ Chele' Timote zin loo gu', cua'n gu' mod nabe'ste go no gu' Timote par tyac lezo' Timote. Tac Timote nxo'f zin' zin' cón che'n Tad Crist, ne, xalque' nxo'f zin'en zin'. ¹¹ Cona, ngue niin loo gu': Nec thib gu' no nec tedib gu' ne'xiis node gu' Timote. No ne'xyán'te gu' ñèe gu' Timote. Ndxé'leque', ya tee ned gu' Timote co'se' bii Timote par yende cón tyactii Timote ned co'se' yi'th Timote loon. Tac daa ngue bed con mèn co' ndxàc hues na' par zin' Timote.

¹² Le' cón che'n hues na' Apol na, tan cuent loo gu'. Huax vez mna'ben loo hues na' Apol con taamas mèn co' ndxàc hues na' par ngui'th nee hues na' Apol máa gu' par nedrè'. Per nec thib mod no nec tedib mod tarte ta' Diox lugar yi'th hues na' Apol loo gu' nalle'. Per yi'th hues na' Apol loo gu' co'se' ta' lugara loo hues na' Apol.

Trè'ndub lultleque' di's co' gunii Pab Diox loo mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' ngo ban le'n ciuda Corint.

¹³ Lomisque' ndlyazen, nalas gure gu' loo ryethe con'. No gure nêe gu' loo con' co' ndxela's na' loo Tad Crist. Fque tee ban gu' xalque' mèn co', licque', mté'thque' no co' nda'que' cuent cón che'n Crist par tyubdi's ndac gu' loo cón che'n Crist. Blo gu' valor loo gu'. No ne'zyebte gu' loo con' ndxela's gu' loo Tad Crist. ¹⁴ Lomisque' ne, ndlyazen le' ryete con' co' ndli gu' loo hues xtàa gu', bli gu'i dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' xalque' mèn co', licque', nque' lezo' ñèe hues xtàa.

¹⁵ Nalle' ne, mèn huesen por cón che'n Crist, gu' nonque' le' mèn guliz Stef ngòc nerleque' mèn co' ngola's di's ndac cón che'n Tad Crist co' nac ned le'n yèezya' co' nac làaz mèn acay. No non gu' le' mèn mblo yécque' par nxo'f zin' mènà thib zin' par lyath no mènà chol mèn co' ndxela's, mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mènà che'npe' Diox, loo chol gast no loo chol con' co' nde che loo mènà. ¹⁶ Lomisque' ne, ndlyazen le' thib thib gu' lyath no mènà. No ndlyazen lyath no gu' mèn co' nxo'f zin' con nu' no taamas mèn co' nque zin' loo cón che'n Tad Crist. ¹⁷ Anze'f ndyac lezon tac mzinle' Stef no Fortunat no Acaic. Tac mèn ndxè' ndlyath no nu' loo ryethe con' co' nde che loo nu' co' ngòc di's ngàc por cón che'n gu' tac gu' yende co'se' ngòc di's ngli gu'i. ¹⁸ Mèn ndxè' mbli le' daa ngo nagàl lezo' no tataa mod mbli mènà par ngo nagàl lezo' gu'. Blu' gu' mèn ndxè' loo hues xtàa gu' co' ndxela's par nedrè' no ta' gu' cuent cón che'n mèn ndxè' loo hues xtàa gu' par nedrè'.

¹⁹ Mèn co' ndxela's co' nqueltàa par ned le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn asia ngue nii Diox loo gu'. Aquil no Priscil, no mèn co' ndxela's co' nqueltàa liz Aquil no Priscil, rye mènà ngue nii Diox loo gu', ne, por lèe Tad Crist. ²⁰ Ryete mèn co' ndxàc hues na' por lèe Tad Crist ngue nii Diox loo gu'. Co'se' nii thib thib gu' Diox loo xtàa gu', bde's gu' yen xtàa gu' xal nac mod co' ndxàp gu' no xal nac mod co' ndli gu'i làth xtàa gu'.

²¹ Loo ye's co' mque'en ye's con ya'pe'en loo ye's ndxè', daa Pab ngue nii Diox loo gu'.

²² Chele' chol mèn nzo co' ne'tyalte que' lezo' Tad Jesucrist, mandit mènà, co' nee di's, mènèe gac mènà too zee too yál' par teti tin' Diox mènà, yiloo. Maranatha, di's co' nee di's, Tad, U' co' nac Tad nu', de U'.

²³ Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' tolo li anggàc más con' ndac loo gu'. ²⁴ Ndlyazen le' gu' non no nanee gu' le' daa nque'que' lezo' ñèen ryete gu' por cón che'n Tad Crist Jesús na', ndee gu'. Taandxè' gàca.

Mbryop Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Nqueltàa Loo Cón Che'n Diox Le'n Ciuda Corint

Pab mque' ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Corint.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' mtel' Jesucrist par ndxen di's che'n Jesucrist xal gunee lezo' Diox. Ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist co' nqueltàa le'n templ le'n ciuda Corint no loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist dib anax par ned le'n yèezya' ned làaz mèn acay. Ryete gu' nac che'npe' Diox. Leque tiempa, ryop nu' Timote co' nzo non trè' ngue nii nu' Diox loo ryete gu'. ² Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggac con' ndac loo gu'. No ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li yo nagal lezo' gu' loo Diox no loo mèn no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth hues xtàa gu'.

Trè' ndlu' xá mod mxactii Pab.

³ Por cona, ndlyazen le' na' gab loo mèn: Anze'f ndac no natú' nac Diox no Diox roo Diox xèn nac Diox. Diox co' nac xudpe' Tad Jesucrist na', leque Diox na' nac xud na' co' ndlyat lezo' ñèe mèn axta plóthe. No ntegán Diox lezo' mèn. No ndli Diox par ndyac lezo' mèn axta plóthe. ⁴ Diox ntegán lezo' na' loo ryethe con' co' ndli par nxi lezo' na', con' co' ndxác loo na' par leque na', ne, tegán lezo' chol mèn co' nzi yac yaltii loo xalque' ntegán Diox lezo' na'. ⁵ Texal ndyactii na' huax con' por cón che'n Crist, lomisque' mod, ntegán Crist lezo' na' axta plóthe, ne, loo ryethe yaltii co' ndxác loo na'. ⁶ Por cona, co'se' daa ndyactii chol con', ndxác yaltii loon par gaca loo gu' le' Diox tegán lezo' gu' no tolo lyath no Diox gu' co'se' ndlyá' ndlyá' guth mèn gu'. No co'se' Diox ntegán lezon, ndxaca loon par tolo tegán Diox lezo' gu' co'se' ndlyá' ndlyá' guth mèn gu'. Co'se' tataa ndxác loo gu', sya, ngue xec yèe gu' no ncha'la's gu' loo leque yaltii co' ndxác loona. ⁷ Leque daa mbli nèn loo co' ndub quee lezon cón che'n gu' tac texal ndyactii no gu' daa, no ngue xec yèe gu' cón che'n yaltii co' ndxác loo gu', tataa gaca loo gu' le' Diox tegánque' lezo' gu'.

⁸ Mèn huesen, ndlyazen le' gu' non no ta' gu' cuent cón che'n huax yaltii co' ngóc loon làth co'se' mque tee'en le'n rye yèezya' co' nac làaz mèn asia. Casque' mblyá' daa loo yalguth tya tant thib con' mbli no mèn daa axta mbli cuent ¿ché' xec daa tolo que tee'en o ché' tya ñeei loon? ⁹ Licpe' ba'i, mden'en le'n lezon no ndxaben loo

lezon: Nase guth mèn daa. Ngóc con'a loon par ne'ngápen yalxla's lyá' daa por cón che'npe'en. Ndxé'leque', ngóca par gápen yalxla's loo Diox co' ngo xban mèn làth mèn nguth le' Diox lá' daa chele' Diox nee lezo' li Diox con'a loon. ¹⁰ Diox mtlá' daa la's ya' mèn co'se' yamerle' nguthxù' mèn daa. No axta nalle' tatabe' ngue lyath no Diox daa par ne'guthte mèn daa co'te' nzon ndxè'. No loo Diox ndxàpen yalxla's le' Diox tolo lá' daa no tolo lyath no Diox daa par ne'guthte mèn daa no ndub quee' lezon le' Diox telá' daa ned ga que tee'en. ¹¹ Tataaque' gaca loon chele' gu' lyath no daa par mbez gu' Diox por daa par yende cón li no mèn daa. Por cón che'n huax mèn co' cuez no gu' Diox por daa par tolo lyá' daa loo yalguth co' ndlyá's mèn li no mèn daa, huax mèn gab: Diox quix non U', Diox, por con' ndac co' ngóc loo prob Pab.

Trè' ndlu' chonon mblyen' Pab. Ne'ngagàde Pab ciuda Corint.

¹² Nzo thib con' co' ndli par ndan gust lezon no par ndyac lezon. Loo con' ndxè', nden'en le'n lezon cón che'n con' ngue lin, ndyaquen, huenque' ngue lin. Tac leque daa ngue ta' cuent no non daa le'n lezon le' daa ngue tee ban ndac loo Diox làth mèn loo izlyo' por mblá'en ryethe con' co' nac cón che'n xab izlyo'. No inquediiden loo hues xtàan. Más de cona, masre' ndlina làth gu'. Ingue tee bante daa làth mèn xal mèn co' nde'f di's ndxác. Ndxé'leque', Diox ndli le' daa ngue tee ban ndac loo gu' no loo taamas mèn loo izlyo'. ¹³ Di's co' ngue que'en ye's loo gu' co' nac cart ndxè', ante ntel'en di's loo gu' co' inagante nac par lab gu' par gòn gu' no ta' gu' cuent cón nee di's ndxè'. No ndub quee lezon yaa'd di's ndxè' le'n quèe yèc gu', no ten' gu' cón nee di's ndxè' co' huen huen, ¹⁴ xal mden' gu' no mda' gu' cuent mase ndxep cón chenen thib mod no tedib mod. Tac co'se' gac huiz co' yí'th Tad Jesús na', anze'f tyac lezo' gu' huiza xal nden'en ndyac lezon por cón che'n gu' nalle.

¹⁵ No por yalxla's co' ndxàpen loo gu' xal mque'en ye's loo cart co' mtel'en loo gu', niin con' ndxè' loo gu': Mbliin xtúuz no mnihe'en loo lezon nen galen loo gu' par gal neen máa gu' par nedrè' par tataa mod ndac lezo' gu' mbal neen máa gu' chop vez. ¹⁶ Licque', mbliin xtúuz gal too naan gu' co'se' mxenen ned nguan par ned yèezya' co' nac làaz mèn macedon. No co'se' biin le'n yèezya' co' nac làaz mèn macedon, mblyazen beren, gal neen máa gu' tedib vez làth ndoon ned par làaz mèn jude. No lomisque', mblyazen ya tee ned gu' daa ndxep co'se' biin loo gu' par ga que tee'en par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude. Tataa nac co' mblyazen lin mastale' ne'ngácte gan nglina. ¹⁷ Co'se'

mnibe'en lezon gal neen máa gu' par ne-drè', ¿ché' mbli gu' cuent ante guniina loo gu' no angmblin xtùuz tataa lin, cà'? O ¿ché' ndli gu' xtùuz le' daa ngo xnee con' ndlin xal ngo xnee mèn co' nac mèn co' be' ndli cas loo cón che'n xab izlyo' co'se' mbez mèn li mèn thib con' no yiloo ne'líde mèn con'a, cà'? Yende xaa. ¹⁸ Per Diox co' ndlique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn, Diox non no nda' Diox cuent, licque', liquen co' mbezen loo gu'. Ne'quediden mèn. ¹⁹ Cón che'n Jesucrist co' nac xgan' Diox mde'th nu' no mblo nu' yalbàn loo gu', co' nee di's, yon nu' co' nac Silvan no Timote no daa, Pab. Thidtene ne'ntoxcua'de Tad Jesucrist yalgutyè'. Ndxé'leque', licpe' ngóc di's co' gunii Tad Jesucrist thidtene. ²⁰ Tac por cón che'n Jesucrist ndxàc ryethe con' co' mcàbgòn Diox li Diox. Por cona, co'se' mbez na' cón che'n Diox loo mèn le' Diox nac thib Diox roo Diox xèn, mbez na' tataaque' gaca por cón che'n Tad Jesucrist. ²¹ Leque yub Diox nac xa' co' ndli par leque nu' ndli nèe nu' loo cón che'n Crist, no par leque gu' ndli nèe gu', ne, loo cón che'n Crist. No leque yub Diox nac xa' co' ndli le' na' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngóc na' che'npe' Diox. ²² Por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, Diox mblec xà' na' loo cón che'n xab izlyo' xal ndli mèn co'se' nque' mèn thib sell loo thib xque's par gac nèe xque'sa. Tataa mbli Diox loo na' co'se' mblàa Diox Xpii Natú' loo na' par yòo Xpii Natú' loo na' no ñibe' Xpii Natú' loo na'. Xpii Natú' ndlu' loo na' no por cón che'n Xpii Natú' non na', licque', ta' Diox con' co' mcàbgòn Diox ta' Diox loo na' yiloo co' gac che'npe' na'.

²³ Per chele' daa axta nalle' tarte gal nee máa gu' par ned ciuda Corint ndxè' xal mbli xtùuza, mèn ciuda Corint, Diox nonque' no naneeque' Diox leque daa mbli par ne'gal needen máa gu' por cón che'n gu' par ne'ngaclooden loo gu' no par ne'ngac nayi'den loo gu'. No chele'i ilicte nac, ña'ben loo Diox más huen guth Diox daa. ²⁴ Inacte le' daa ngue ñibe' loo gu' xal nac mod co' ndxàal yila's gu' loo Crist. Ndxé'leque', daa ngue xo'f zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lyath non gu' par tolo tyac lezo' gu'. Tac, licpe' ba'i, leque gu' ngue li nèe gu' loo con' co' ndxela's gu' loo Diox, ndyaquen.

2

¹ Con' ndxè' nac con' co' mnibe'en loo lezon. Mbli xtùuz más huen ya ne'bereden ga neen máa gu' par ne'tolode xi lezo' gu'. ² Tac chele' daa tolo texi lezo' gu', ¿chó mèn gácli par tyac lezon, sya? Gu', no maste, nac mèn co' ndlin cuent ntegán lezon co'te' nzon ndxè'. No chele' daa texi lezo' gu' arid, ¿ché' nzo mod leque gu' li par tyac lezon sya, cà'? Yende moda, ¿lé'? ³ Cona, tataa mque'en

ye's cón che'n con' ndxè' loo gu' loo ner cart co' mtel'en loo gu' tac indlyasten galen loo gu' par ne'xi tìn'te lezon por cón che'n gu', gu' co' ndxàal li par tyac tìn' lezon. No daa ngobe' no ndxàpen yalxla's loo ryete gu' chele' daa tyac lezo' co'se' gal neen máa gu' par nedrè', gu', ne, tyac lezo' co'se' ñee gu' zin daa loo gu'. ⁴ Anze'f nden'en co' mbli no anze'f nxi lezon axta mbínen cón che'n ner cart co' mque'en ye's loo gu'a. Per cart co' mque'en ye's loo gu'a, ne'ntel'ten carta loo gu' par mtexin lezo' gu'. Ndxé'leque', mque'en carta loo gu' par non gu' no par ta' gu' cuent le' daa, licque', nque'que' lezo' ñeen ryete gu' axta plóthe.

Pab ngue ta' cuent loo mèn teri'th tecan' mèn xquin no xtól xtàa mèn co' nac con' ye'rsin' co' ndli mèn loo xtàa mèn.

⁵ Per chele' chó thib gu' co' nzo làth gu' mbli mzyál' di's no mzyál' cuent par ndxàc yalnaxi loon, ingue cua'nte mbi'a di's no cuent par ante daa nxi lezo'. Ndxé'leque', ncua'n mbi'a di's no cuent par nxi lezo' gu', ne. Niin le' mbi' mbli par nxi lezo' ndxep gu' par ne'gáben le' gu' inthoyonte no inxide lezo' gu' por con' co' mbli mbi'a. Tataa niin par nden' gu' arid le'n lezo' gu' por cón che'n con' co' ndxàc làth gu' no par ne'tetiiden gu' arid cón che'n con' co' ngóc por cón che'n mbi'a làth gu'. ⁶ Ya ngolole' no ya guneele' con' co' ngóc mod co' mteiti gu' mbi'a co'se' mqueltàa gu': No con thidte di's mnibe' gu' gaca loo mbi' par mxacti mbi', mbi' co' ndxàc hues xtàa gu' co' mbli con' ye'rsin'a làth gu'. Na nii loo gu': Ne'tolode teti gu' mbi'. ⁷ Per nalle', más huen fteri'th ftecan' gu' con' co' nzo lezo' gu' ñee gu' mbi' co' nac hues xtàa gu'a. Ndxé'leque', más huen fcua'n gu' mod tegán gu' lezo' mbi'. Tac ne'stolque' ne'tolode xec mbi' loo con' ngue li no gu' mbi', tant nxi yéc mbi' no tant nxi lezo' mbi' loo con' mbli mbi'. No yiloo le'le' tyub yéc mbi' ryo xà' mbi' làth gu' thidtene. ⁸ Cona, ngue niin loo gu': Bli gu' favor. Ndiyazen bere gu', cua'n gu' mod lu' gu' loo mbi' le' gu', licque', nque'que' lezo' ñee gu' mbi'. ⁹ Daa mque'le' thib cart loo gu' ndoore' cón che'n co' ndyac gu' ba'. Mque'en ner carta loo gu' par ñeen ñeene' ché', licque', tyubdi's gu' loo ryethe con' co' ñibe' Diox loon par lu'en loo gu'. ¹⁰ Nalle' loo mèn co' gu' teri'th tecan' xèn xyàn co' nzo lezo' gu' co'se' ñee gu' mèn por cón che'n chol con' mbli no mèn gu', daa, ne, teri'th tecan' xèn xyàn co' nzo lezon cón che'n con' co' mbli no mèn daa. Tac chele' daa mteri'th mtecanen xèn xyàn co' ngóc lezon co' mbli no mèn daa por ndlyat lezon ñeen gu', mteri'then mtecanen xèn xyàna loo Crist. ¹¹ Tataa li na' par ne'líde Mebizya gan loo na' nec thib mod no nec tedib mod tac na' naneeque' co'

huen huen xá nac mañ che'n Mebizya par li Mebizya gan loo mèn.

Imbe see teede lezo' Pab le'n ciuda Tro.

¹² Tan cuent loo gu' loo cart ndxè'. Co'se' mzin daa ciuda Tro, ngua tethen no ngua lon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Crist. Mxaquen mxal' Diox ned no mxal' Diox yó' loon par ngue lin zin' co' mxo'f zin' Tad loon cón che'n Tad. ¹³ Per láth co'se' ngon le'n ciuda Tro, ne'mbe see teede lezon no yende chó gust ngon le'n ciuda Tro tac ne'ngzá'ten Tit co' ndxác hues na' por cón che'n Crist tya. Ale por cona, mbli guniin Diox loo mèn co' ngóo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist le'n ciuda Tro. Mxenen ned. Nguan par ned le'n yëzya' che'n láaz macedon.

Pab ndyoodi's cón che'n mèn co' mbli gan ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèn che'npe' Crist.

¹⁴ Per Diox quix Diox tac Diox nzo noque' nu'. Ndli nu' gan nxo'f zin' nu' zin' co' nac zin' cón che'n Crist Jesús. No ndli Diox par nda' mèn cuent cón che'n di's ndac co'se' ngo nu' yalbàn axta nden' mèn nac cón che'n di's ndac che'n Diox xal thib xla' co' ndrye's loo mbii co' anze'f nix ndlya'. Tataa ncàba loo cón che'n di's ndac rye lugar co'te' ngo nu' yalbàn cón che'n di's ndac. ¹⁵ Co'se' nde'th nu' no ngo nu' yalbàn cón che'n Crist pál ned nzo mèn, ndxòo lezo' Diox cón che'n con' co' ngue li nu' xal thib zen yal' co' ngo Crist loo Diox, que naca tyal mèn gòn mèn di's par lyá' mèn loo con' ryes, que naca ne'tyalte mèn gòn mèn di's par càba loo mèn lyux mèn. ¹⁶ Loo ndxep mèn nac nu' mèn co' nda' cuent cón che'n con' co' càb ryo xà' mèn loo Diox thidtene, co' nee di's, lyux mèn, ndyac mèn. Le' loo taamas mèn na, nac nu' mèn co' nda' cuent cón che'n con' co' càb yòo ban no mèn Diox thidtene, ndyac mèn. Yende chó mèn nzo co' gác no co' xec thidte mèn li zin' ndxè'. Ante ndxác nu' tolo li nu' zin' ndxè' co'se' tolo ndlyath no Diox nu'. ¹⁷ Ingue lide nu' zin' cón che'n di's ndac co' nac che'n Diox par li nu' gan co' hua nu' xal ndli huax mèn co' nse' loo di's ndac che'n Diox par li mèn gan huax tmi. Ndxé'leque', co'se' ngo nu' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn, dib nzo yéc nu' no dib nzo lezo' nu' ngo nu' yalbàn. Ingode nu' yalbàn xal mèn co' ndoo guyith lezo'. Nden' nu', licque', mtel' Diox nu' no non nu' le' loo Diox ngo nu' yalbàn loo mèn. No non nu' nac nu' che'npe' Crist. Yende mod li nu' con' co' neete lezo' nu' li nu'.

3

Trè' ndlu' Pab le' di's ndac che'n Diox nac thib conveñ cub.

¹ Co'se' ndlab gu' di's co' ngue bezen loo gu' loo cart co' mtel'en loo gu' ndxè', ¿ché'

nden' gu' no ché' ndyac gu' beren, tlon, tyoodizen no tan cuent con' ndac cón chenen loo gu' tedib vez, cà'? o ¿ché' ndyac gu' naquin que' tedib mèn ye's co' nac cart par ta' mèn cuent ndac cón chenen loo gu', cà'? o ¿ché' ndyac gu' ndxàal ña'ben loo gu' que' gu' ye's cón che'n nu' co' hue' nu' loo taamas mèn par tataa mod ta' ndac gu' cuent cón che'n nu' loo mèn xal ndli ndxep mèn, cà'? Yende xàa. ² Nac yub gu' xal thib cart co' mque' Crist ye's loo mèn co' tan càa mèn. Non mèn cón chenen por cón che'n gu' xal non mèn cón che'n tedib mèn por cón che'n thib cart co' mque' mèn loo xàa mèn. Inquinte daa chol cart co' ta' cuent cón chenen. Ante, ndyaquen, nquin non mèn cón che'n nu' por cón che'n gu'. Con'a no maste nquin nu'. Lezon no ngudloon nac gu' loon tant ndyac non gu' axta ne' ne' yathlazen cón che'n gu'. Non mèn no nanee mèn cón chenen xal nac daa por cón che'n con' co' ndxác loo gu' por cón che'n daa tac non mèn le' gu' mzye' mod co' nque tee ban gu' loo Diox thib cua'a. ³ Mèn ciuda Corint co' ndxác huesen por cón che'n Crist, tetaquen thib di's cón che'n na' no cón che'n Crist loo gu', co' nee di's, gu' nac xal thib cart co' mque' leque yub Crist loo taamas mèn no mda' Crist lugar huen carta loo mèn, co' nee di's, gu' ndlu' xal nac daa no xal nac Crist loo mèn. Cón che'n con' ndxè' inacte xal thib cart co' mque' mèn ye's con tint. Ndxé'leque', gu' mzye' mod co' mque tee ban gu' thib cua'a por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, co' thidtene naban, co' mbli thib zin' loo gu'. Con' ndxè' ndlu' gu' loo mèn xal ndlu' thib cart con' loo mèn. Ne'ngàcte con' ndxè' xal ngóc di's co' mque' Diox loo quèe co' mtoxcua' Moisés póla, co' mcàaya' mèn nación Israel. Ndxé'leque', cón che'n zin' co' mbli Xpii Natú' loo gu'a, ngüaa'd le'n lezo' mèn no ngüaa'd le'n xtüuz mèn, ne, par ta' mèn cuent xá nac cón che'n Diox no xá nac daa por cón che'n gu'.

⁴ Por cón che'n Crist, anze'f thib yalxla's ndxàpen loo Diox no ndxelazen loo Diox le' Diox lyath no daa par xo'f zin' ndaquen zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lin co' nac cón che'n di's ndac che'n Diox. ⁵ Inacte por cón che'n yub nu' ndli par ndxác nu' ndli nu' ndxep con' co' ndxácte nu' ndli nu' cón che'n di's ndac co' nac cón che'n Diox. Ndxé'leque', con' co' ndxácte daa ndlin co' nac cón che'n di's ndac che'n Diox, ndlina ante por cón che'npe' Diox no ndlina xalte ndlyath no Diox daa. ⁶ Yub Diox nac xa' co' mbli loon par xo'f zin' ndaquen thib zin' cón che'n conveñ cub co' mbli Diox loo mèn co' nac cón che'n di's ndac che'n Diox. Ley co' mnibe' Diox loo Moisés par mxo'f Moisés leya loo mèn nación Israel, leya mnibe' le' mèn tyubdi's no rryethe con' ñibe' leya loo

mèn. No mèn co' indyubdi's ndacte loo ryethe con' mñibe' leya loo mēna, loo mēna cāb quexù' Diox loo mēna par ryo xà' mēna loo Diox thidtene yiloo. Xpii Natú' nac xa' co' ñibe' loo mēn co' nzo loo conveñ cub co' mbli Diox loo mēn. Mēn co' nzo loo conveñ cub, mēna ban no Diox thidtene yiloo.

⁷ Cón che'n di's co' ngóc ley co' mxo'f Moisés loo mēn naciōn Israel pōla, ner mque' leque yub Diox di's co' ngóc nerleque' di's co' ndxab Diox cón che'n leya loo quēe. Láth ngo no Moisés Diox loo yii Sinai tiempa, mquēe xñii che'npe' Diox loo Moisés. Texal ngulāa tūub Moisés loo yii Sinai loo Diox loo mēn naciōn Israel, ne'nxecte mēn naciōn Israel mbui' mēn loo Moisés tant mquēe xñii che'npe' Diox loo Moisés. Per mastale' tataa mquēe xñii tñi' loo Moisés le'n huiza, xñia xēgā xēgā mbyu'. No xēgā xēgā mdyon' xñii co' mquēe loo Moisés. No mastale' cón che'n co'se' mtlo mxo'f Moisés leya loo mēn naciōn Israel ngóc thib con' roo no thib con' xēn axta mquēe xñii che'npe' Diox loo Moisés, con' co' ncāb loo mēn co' ne'tyalte tyubdi's ndac loo leya, mzib quii Diox mēna par tyoo xà' mēna loo Diox thidtene yiloo.

⁸ Ale'que' ne' gāc mās con' roo con' xēn cón che'n conveñ cub co' nac di's ndac che'n Diox loo mēn co'se' ñibe' Diox loo mēn por cón che'n Xpii Natú' leque con' roo con' xēn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēn pōla. Tataa ndxāca, ¿lé'? ⁹ Cona nee di's, chele' ley co' mxo'f Moisés loo mēn mcāb loo mēna le' Diox mquexù' mēn tac ne'ndalte mēn ndubdi's ndac mēn loo Diox xal ngóc yalnibe' che'n leya, pues chele' leya ngóc thib con' roo con' xēn loo mēna, ale'que' ne' gāc con' roo con' xēn di's ndac che'n Diox. Tac por cona mbli Diox le' na' co' ndxela's loo Crist nac mēn nali no mēn nambii loo Diox. No mdyal Diox ngōa na' loo cón che'n Diox por cón che'n di's ndac. ¹⁰ Mastale' ngóc con' roo con' xēn loo mēn por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēn, no ngóc leya thib con' roo con' xēn tiempa, per nalle' pā ta' cón che'n leya con conveñ cub co' nac mod cub co' ñibe' Diox loo mēn nalle', ¿lé'? ¹¹ Cona, ngue niin loo gu', mēn ciuda Corint: Chele' ley co' mxo'f Moisés loo mēn, co' ngóc thib ley co' mñibe' loo mēn ndxepete tiemp, ngóc thib con' roo con' xēn, ale'que' mās conveñ cub co' ñibe' loo mēn thidtene ne' gāc mās con' roo con' xēn, ¿lé'?

¹² No nalle' con dibaxla's ndyoodiz non mēn cón che'n conveñ cub co' nac di's ndac che'n Diox. Tac ndub quee lezon cón che'n con' roo con' xēn co' gāc loon por cón che'n conveñ cuba. ¹³ Indxācta loon xal ngōca loo Moisés co'se' mtau' Moisés loo Moisés con thib le' vel par ne'huide mēn naciōn Israel loo Moisés. Tataa mbli Moisés tiempa par ne'huide mēn naciōn Israel xá mod xēgā

mdyon' xñii no mbyu' xñii co' mquēe loo Moisés co' ne' ne' nxec mēn ngñui' mēn loo Moisés tiempa. ¹⁴ Per ngóc mēn naciōn Israela mēn co' nau' yēc nau' loo. Ne'nda'de mēn naciōn Israel cuent. No ne'ngaa'dte di'sa le'n lezo' mēn naciōn Israel tiempa. Tac axta huiza no axta huiz nalze co'se' ndlab mēn naciōn Israel di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac testamentgool, tatabe' nau' loo mēna no nau' yēc mēna. Indxōnte mēna di'sa. Per co'se' yila's mēn naciōn Israel loo Crist, axta syare' tyub xñii yēc mēna no tyub xñii lezo' mēna loo cón che'n Diox par ta' mēna cuent cón nee di's, di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac testamentgool. ¹⁵ Axta huiza no axta huiz nalze co'se' ndlab mēn naciōn Israel co' nac di's che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēna, tatabe' nau' loo nau' yēc mēna xal thib con' co' nau' thib le' lar' loo par ne'yaa'dte di'sa le'n lezo' mēn co' nac mēn naciōn Israel. ¹⁶ Per co'se' tlo zye' xtūuz che'n chol mēn par yōo mēna loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, que nac mēna mēn naciōn Israel, que nac mēna mēn co' inacte mēn naciōn Israel, axta syare' tyub xñii yēc mēn no tyub xñii lezo' mēn loo cón che'n Diox par ta' mēna cuent cón che'n xti's Diox no cón che'n Diox. ¹⁷ Yub Diox nac Xpii Natú' no loo mēn co'te' nzo Xpii Natú' che'n Diox, loo mēna yende cón cuee no yende cón nca' loo con' co' nac cón che'n Crist. ¹⁸ Per ryete na' co' ndxela's loo cón che'n Crist, nduble' xñii yēc na' no nduble' xñii lezo' na' loo cón che'n Diox, co' nee di's, inacte na' xal mēn co' nau' rloo con thib le' lar'. No ndxāca loo na' co'se' hui' mēn loo na', nden' mēna ngue hui' mēn loo Crist xal ngñui' mēn loo thib spej. Tataa ndxāca tac ndyac na' ngue hui' na' loo Crist láth ngue lab na' xti's Diox co' ndlu' cón che'n Crist loo na' xal ñaa loo na' co'se' ngñui' na' loo thib spej. Láth xtau'a, nzye' mod co' nque tee ban na' par xēgā xēgā que tee ban na' xal nac Crist no tataa mod xēgā xēgā ndxāc na' xal nac Crist. Con' ndxe' ndxāc loo na' por cón che'n Diox co' nac thib Xpii.

4

¹ Cona, ngue niin loo gu': Thidtene indyoo xà'de lezon loo zin' co' mxo'f Diox loon ndxē'. Tac por anze'f mblyat lezo' Diox gunēe Diox daa, mxo'f zin' Diox zin' ndxē' loon par nxo'f zin'en zin' ndxē' loo Diox.

² Part cón chenen, mblā'len ryethe con' co' xexte ndli mēn co' ncāb nthyon mēn chele' chol taamas mēn ñēe ngue tee lin con'a. Ne' ne' inquediin chol mēn xal nac mod co' ndxāc daa ndlin loo cón che'n Crist. Ne' ne' indlu'en loo mēn cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox le' di'sa nac xà'le' di's no xà'guē' cuent co' ndlu' loo libr co' nac xti's Diox. Ndxē'leque', loo Diox ndlu'en ante

con' co' nac con' licpe' co' ndub loo libr co' nac xti's Diox cón che'n Diox loo mèn. Tataa mod ta' mèn cuent no ten' mèn le'n lezo' mèn licque' nac con' co' ndlu'en loo mèn cón che'n Diox ned ngue tee'en. ³ Chele' di's co' nac cón che'n di's ndac co' nda' cuent no co' ndlu' cón che'n Crist, co' ndethen no co' ngon yalbàn loo mèn, indxaa'd ndacte yéc mèn no lezo' mèn, ndxàca tataa loo mèn tac nau' yéc no nau' loo mèn, mèn co' nzi tee huan loo Diox, mèn co' co' too Diox loo Diox yiloo. ⁴ Per com le' mèn indxela'ste loo Crist, ¿lé'?, Mebizya co' nac xal thib diox che'n mèn loo izlyo' ndxè' le'n ndxep tiemp co' nzi ban mèn loo izlyo' ndxè', Mebizya mtau' loo no mtau' yéc no mtau' Mebizya lezo' mèn co' ne'ndalte ngala's. Tataa mod mbli Mebizya par ne'tyubte xnií yéc mèn no par ne'tyubte xnií lezo' mèn loo cón che'n Diox par ne'gònte mèn no ne'ta'de mèn cuent cón che'n di's ndac co' nac xal xnií co' ntenii yéc mèn no co' ntenii lezo' mèn loo cón che'n Diox par non mèn no ta' mèn cuent cón che'n con' roo con' xèn che'n Crist co' nac xalque' nac Diox, Diox co' indxú'de loo mèn. ⁵ Co'se' ngo nu' yalbàn, ingode nu' yalbàn cón che'n nu'. Ndxé'leque', ngo nu' yalbàn cón che'npe' Crist Jesús le' Crist Jesús nac Tad co' ñibe' loo ryethe con'. Le' cón che'n nu' na, nac nu' xal thib moz loo gu' tac nu' nac moz che'n Jesús co' anze'f nque' lezo' Jesús ñee Jesús. ⁶ Co'se' mblec Diox izlyo' no co'se' mxèn' Diox izlyo', Diox mnibe': Yo xnií co' tenii loo yal'cuau loo izlyo'. No, chàa, ngòca. Tataa ndxàca loo na' nalle', ne. Leque yub Diox nac xa' co' mbli par mdyub xnií yéc na'. No mbli Diox par mdyub xnií lezo' na' loo cón che'n Diox par tataa mod gac na' ta' na' cuent cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox xalque' mbli' Jesucrist cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox loo na'.

Trè'ndlu' cón che'n cón nee di's ndxàp mèn yalxla's loo Crist no loo cón che'n Crist.

⁷ Per nalle', tetaquen thib di's loo gu' par ta' gu' cuent no par non gu' cón che'n di's co' nde niin loo gu' ndxè': Con' ndac co' nac cón che'n Diox co' ndxàp na' por cón che'n Crist, le'i nac xal thib tesor co' axta arid náp ntac co' nzosua' le'n thib yàat yòo. Loo cón che'n tesora nac na' xal yàat yòo co'te' ndxòosua' tesor par non mèn con' roo con' xèn co' ndxàc loo na' inacte por cón che'npe' na'. Ndxé'leque', le'i ndxàc loo na' por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. ⁸ Por cona, ngue niin loo gu': Mastale' rye ned co'te' ngue que tee'en nzoque' con' co' nca' loon loo cón che'n Crist no ndxàc ngòc nguàal con' loon, per inpor cona'de ndxetac lezon. Ndoos xal'que' ned ndoo xal'que' yó' loon. Chop ndxàc lezon huax vez loo con' co' ndxàal lin. Per

ndxé'leque', thidtene ne'gabten loo lezon lá'en zin'. Per ndxé'leque', ndub queeque' lezon toloque' que tee xo'f zin'en zin' loo cón che'n Diox. ⁹ Mastale' ndub ngu's mèn daa, Diox ne'nglá'ya'de daa. Mastale' mtetii mèn daa axta plóthe, mbli mèn cuent nguth daa. Per ne'nguthte mèn daa. ¹⁰ Loo zin' co' nxo'f zin'en loo cón che'n Crist, atate huiz ndrì then loo yalguth. No ndyactiin xalque' ngòca loo Jesús co'se' mque' mèn Jesús loo cruz. Co'se' tataa ndxàca loon, ngue lu'en loo mèn le' Jesús ndlyath no daa par ban daa xalque' mque tee ban Jesús làth mèn, ne. ¹¹ Per làth be' ngue tee banen loo izlyo' ndxè', nzoque' ryes loon ryete huiz par guth mèn daa por cón che'n Jesús. Por con' co' nde teele' ndxàc loon, ndxú' loo mèn no nda' mèn cuent le' Crist ngue tee noque' daa por mod co' ngue tee'en loo zin' co' nxo'f zin'en loo cón che'n Crist. ¹² Cona, ndyaquen thib mod no tedib mod ne'lyá'de daa loo yalguth por cón che'n zin' co' nxo'f zin'en cón che'n Jesús. Per part cón che'n gu', ndxé'leque', por cón che'n ryete con' ndyactiin ncàba loo gu' le' gu' ngue tee ban xalque' ñibe' Diox loo gu'.

¹³ Thidte mod ndxelazen loo Diox xal ngola's mèn co' mque' ye's co' nac libr che'n Salmos co' nac xti's Diox xal mbez di's co' ndub loo libr che'n Salmos:

Por ngolazen, cona ndyoodizen cón che'n Tad.

Daa, ne, ndxelaz loo Tad Diox. Por cona, ndyoodizen cón che'n Tad Jesús. ¹⁴ Nonque' na' no naneequé' na' le' Diox co' mblo xban Tad Jesús, Diox co' xban na', ne, par bii no na' Diox co' hue' na' loo Jesús co'te' nzo Jesús. ¹⁵ Ryete yaltii co' ndxàc loon, le'i ndxàc loon par càba con' ndac loo gu', co' nee di's, li Diox angàc con' ndac loo huax mèn co' yila's loo Jesucrist par gab mèn loo Diox: Diox quix U', Tad Diox, por ryethe con' ndac co' ndli no U' nu'. Le' sya, di's co' gab mèn loo Diox li par càba loo Diox xyo'f lée xyo'f xti's Diox loo taamas mèn.

¹⁶ Por cona, indxetacte lezon loo cón che'n Diox. Mastale' bé'l'yòo ladpe'en ndoo yác co' gox par gatha yé' huize', per ndxé'leque', thib huiz tedib huiz sate más ncàba con' ndac loon le'n lezon no le'n xtùuzen loo con' ndub quee lezon. ¹⁷ Tac ryethe yalnaxi co' ndxàc loon nalle' loo izlyo' ndxè', le'i nac co' setilte ndrì th loon ndxepete tiemp no maste. Per pà ta' con' co' ndxàc loon ndxè' loo con' roo con' xèn tin' co' thidtene gac loon yiloo. ¹⁸ Part cón chenen, indliden xtùuz no ingüi'den loo con' co' ndxú' loo mèn. Per ndxé'leque', ndlin xtùuz no ndyóon cón che'n con' co' indxú'de loo mèn. Tac con' co' ndxú' loo mèn, co' ngüi' mèn loo, nac con' co' nxec ndxepete tiemp no maste. Per con' co'

indxú'de loo mèn, con'a nxec thidtene. No ne'tyon'te no ne'lyuxte con'a thidtene.

5

¹ Na' naneequé' chele' béli'yòo lad na' ndxè' co' nac xal thib yòocal co' ne'xecte nen co'te' nzo ban na' nalle' gath no lyux, Diox toxqua' no que no Diox thib ladpe' na' co' gac xal thib yòocal cub co'te' yòo ban na' loo bé'. No ladpe' na' co' mbli nable' Diox, ladpe' na' ne'tyoxqua'de por mèn che'n izlyo' ndxè'. Ladpe' na' co' mbli nable' Diox co' gac che'npe' bé'a xec thidtene. ² Licque' naca, láth naban na' loo izlyo' ndxè' ndli na' sient. No nden' na' ryethe yaltii no ryethe yalnè co' ndxàc loo béli'yòo ladpe' na' ndxè' nalle', ¿lé'? Por cona, ndlya's na' gath béli'yòo ladpe' na' ndxè' par que no na' tedib lad cub co' nac che'npe' bé'. ³ No lad cub na', co' que no na'a, gac xal thib ned xab cub na' co' goc na' par ne'gac chede na', co' nee di's, par ne'yòode alm na' no xpíi na' tua'te loo bé'. ⁴ Cona, ngue niin loo gu: Láth be' naban na' le'n co' nac béli'yòo ladpe' na' ndxè', anze'f nalyat nden' na' con'. No ya ne'xecte na' nden' na' con' co' ndxàc loo na'. Inacta ndlya's na' anggath na' par alithe ryo xpíi na' no alm na' loo ladpe' na' par ne'que node na' thib ladpe' na'. Ndxé'leque', ndlya's na' gath na' par que no na' tedib ladpe' na' co' gac thib lad cub co' ne'gathte thidtene no co' gac thib ladpe' na' co' banque' thidtene. ⁵ Yub Diox nac xa' co' mbli par que no na' thib lad cubpe' na' co'se' gath béli'yòo ladpe' na' ndxè'. No mblàa Diox Xpíi Natú' loo na' par li la's na' que noque' na' thib lad cubpe' na' yiloo.

⁶ Por cona, ngue niin loo gu: Láth be' naban na' loo izlyo' ndxè', thidteneque' ndxàp na' yalxla's loo Diox le' Diox li con'a loo na'. Naneequé' na', ne, láth be' naban na' le'n béli'yòo ladpe' na' ndxè' loo izlyo' ndxè', be' nzi tee xà' na' loo Diox loo bé'. Tarte yòo ban no na' Diox loo bé'. ⁷ Láth be' nzi tee ban na' loo izlyo' ndxè', ndxàp na' yalxla's le' Diox li ryethe con' mcàbgòn Diox li Diox loo na'. Imbedte na' no indub queede lezo' na' cón che'n con' co' ndxú' loo na' loo izlyo' ndxè' par gac con' ndac loo na' por cón che'n izlyo' ndxè'. ⁸ Con'a ndli sate más ndxàp na' yalxla's loo Diox. No sate más ndlya's na' no nguen lezo' na' gath béli'yòo lad na' par yòo ban no na' Diox. ⁹ Por cona, que naca inzo node na' Diox, que naca nzo no na' Diox, ngue li na' con' co' nzote mod gac na' li na' par tataa mod más yòo lezo' Diox ñèe Diox na'. ¹⁰ Tac ryete na', naquinque' yo na' loo Crist par tyoo na' loo Crist co'te' ndub ñibe' Crist par tub rez Crist cón che'n ryethe con' mbli na' láth mque tee ban na' loo izlyo' ndxè' par càaya' na' cón che'n co' gac loo na'

por con' co' mbli na', que naca mbli na' con' ndac, o que naca mbli na' con' ye'rsin'.

Di's ndac che'n Diox ndlu' yo nagál lezo' mèn loo Diox no cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn loo Diox.

¹¹ Pues, com le' na' naneelé' no nonque' na' xá mod ndxàal zye'b ryete na' loo Diox, ¿lé'?, tac Diox tub rez cón che'n na', por cona, ngue lin con' co' nzote mod lin par yila's taamas mèn co' ndxela's loo Diox le' di's co' ndethen loo gu' nac licpe'. Diox non no naneequé' Diox cón chenen le' daa, licque', ngue que tee ban lique' loo Diox. No ndlyazen le' gu', ne, ten' le'n lezo' gu' no mbeden le' gu' ta' cuent le' daa, licque', nque tee ban lique' loo Diox. ¹² Inacta co' beren, ngue niin di's ndxè' loo gu' tedib vez par li gu' cuent le' daa ngue ta' cuent ndac loo gu' cón chenen tedib vez. Ndxé'leque', ngue toodiz non gu' loo cart ndxè' par ngue tan lugar loo gu' par tyac lezo' gu' ndxep no huen yo lezo' gu' por cón chenen. Tataa mod gaca loo gu' gac gu' càb gu' loo mèn co' ndye's con costumbr no con mod co' ndxú' loo mèn. Leque mèn indlile cas xal nac xtúuz mèn no lezo' mèn co', licque', ndlu' xá nac mèn loo Diox. ¹³ Chele' gu' nden' nquée mbii yéquen por asendli guthen zin' loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon por anze'f ndyoodizen loo gu', pues nquée mbii yéquen por naca zin' co' mxo'f zin' Diox loon. Per chele' gu' ndli cuent le' daa ndxe'sleque' ngue tee'en loo gu' no inquée mbii yéquen, tataa ndlina por cón che'n gu' par gac con' ndac loo gu'. ¹⁴ Com le' Crist nque' lezo' ñèe Crist mèn, cona sate más, ndyaquen, nquin lin sirv loo Crist no loo mèn. Por cona, ngo ron co'se' nguth angoluxte Crist loo cruz por cón che'n ryete mèn, sya, por part che'n Diox, Diox mbli cuent ryete mèn, ne, nguthle', co' nee di's, part che'n Diox nguth no Crist ryete mèn loo cruz. ¹⁵ Licque', nguth Crist por cón che'n ryete mèn. Tataa mbli Crist par gaca nalle' le' part cón che'n Diox, mèn co' nzi ban, co' nee di's, mèn co' ndxela's loo Crist, ne'tolode que tee ban mèn más xal neepe' lezo' mèn na' xal ndryo' ndlyen' lezo' mèn li mèn. Ndxé'leque', Diox ndlya's ban mèn par li mèn con' co' neepe' lezo' Crist, Crist co' nguth no co' ngro xban por cón che'n mèn. ¹⁶ Por cona, axta huiz nalze par delant indlin cas loo taamas mèn. Ne' ne' indlasen cón che'n taamas mèn xal nac mod che'n mèn xal ndli mèn co' alithe nzi tee ban loo cón che'n xab izlyo'. Mastale' ndoore' co'se' yila'spe'en loo Crist axta daa mblas cón che'n Crist xal ndla's mèn nalle'. No ne'ngliden cas loo Crist tiempa. Per nalle' xà' nac mod co' ndliben Crist no xà' nac mod co' ndlin cas loo Crist. Nalle' indliben Crist xal mbliben Crist tiempa. ¹⁷ Por cona, chele'

chol mèn co' yòo loo cón che'n Crist dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, mènà nac mèn cub xal thib mbeto' co' diz ngóol. Ryete mod co' mque no mèn póla nguri'thle'. Per nalle' mènà ngue tee ban con thib mod cub co' nac thib yalnaban cub.

¹⁸ Diox nac xa' co' ngue li con' co' ndxác loo na'. No leque yub Diox nac xa' co' mtu' mtál xèn xyàn co' ngóo lezo' na' gunèe na' Diox. Por cón che'n Crist, mbli Diox ryethe con'a par gác na' che'npe' Diox. No mxo'f zin' Diox zin' ndxè' loo na' par gác na' ta' na' cuent co' nzote mod li na' par yu' yál lezo' mèn loo Diox. ¹⁹ Cona nee di's, leque yub Diox mtu' mtál lezo' mèn loo Diox por cón che'n Crist. No mbli Diox ya ne'tolode cui'f cón che'n xquin mèn no cón che'n xtol mèn la's nii mèn no la's ya' mèn. Le' loo nu' na, mbli Diox par xo'f zin' nu' zin' ndxè' par lu' nu' loo mèn no par ta' nu' cuent cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn par cue nagàl lezo' mèn loo Diox. ²⁰ Cona, ngue tan cuent loo gu' le' nu' nde loo gu' con di's co' nac xti's Crist xal mnibe' Crist loo nu' par ta' nu' cuent cón che'n di's ndac che'n Diox loo gu'. Cona nee di's nde nu' xal yub Diox par na'b nu' loo gu' gòn gu' di's co' ta' nu' cuent loo gu'. Por cona, nalyat ña'b nu' loo gu' por cón che'n Crist: Gure nagàl lezo' gu' loo Diox. ²¹ Crist ne'ncua'n'te xquin Crist no xtol Crist thidtene. Per ndxe'leque', Diox mbli cuent le' Crist mcua'n xquin Crist no xtol Crist par nguth Crist loo cruz por cón che'n na'. Tataa mbli Diox par, co'se' yòo na' loo Crist no loo cón che'n Crist, que no na' thib yalnaban nali loo Diox xalque' ndlya's Diox que tee ban li na' loo Diox.

6

¹ No por ndxác xtàa na' loo zin' co' mxo'f zin' Diox loo na', por cona, ngue niin loo gu' no ngue na'ben di's ndxè' loo gu': Ne'la'de gu' gác perdid con' ndac co' ngue lu' Diox loo gu' no co' ngue li Diox loo gu'. ² Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndxab Diox loo mèn nación Israel, di's co' mbez:

Co'se' ngóc thib tiemp ndac, mbinen di's co' ngurez gu' loon. No co'se' ngóc huiz par mblyá' gu' loo con' ryes, daa mblyath no gu'.

Ngue niin loo gu', ne, mèn Corint: Hui' gu' nexa. Nalle' nac thib tiemp co' nac thib tiemp ndac par lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' loo Diox par zye' mod co' ndxáp gu' loo Diox. Le'n huiz ndxè' no le'n tiemp ndxè' nac huiz no tiemp co'se' nzoque' mod lyá' gu' loo con' ryes.

³ Nec thib mod no nec tedib mod incuan-ten mod loo mèn par lin ngóc nguàal con' loo mèn par tataa mod ne'ñii yèede no ne'ñii tiide mèn cón che'n zin' co' nxo'f zin'en cón che'n di's ndac. ⁴ Ndxè'leque', leque daa

nquenap daa par lu'en daa loo mèn le' daa, licque', nxo'f zin' cón che'n Diox no ndlin sirv loo Diox. Tataa ndlu'en loo mèn co'se' nxec yèen par ncha'lazen, no co'se' nxec yèen co'se' ndli mèn ngóc nguàal con' loon, no co'se' nxec yèen co'se' nde che con' loon, no co'se' nxec yèen co'se' ndxác yaltii loon.

⁵ Nxec yèen co'se' tin mèn daa. Nxec yèen co'se' nque' mèn daa lezi'f. Nxec yèen co'se' ndxetoo xyàn no ndxetoo di's lezo' mèn cón chenen. Nxec yèen co'se' ndli guthen zin'. Nxec yèen co'se' ngo'en mcal' loon por cón che'n zin' co' nxo'f zin'en. Nxec yèen co'se' xlat daa ngue tee'en. ⁶ Nque tee ban liquen no nque tee ban nambliquen. Licpe' ba'i, nonquen no naneequen cón nac co' licpe'. Nxec yèen no ncha'lazen loo mèn. Ndyatque' lezon ñeen mèn par lyath non mèn. Ñibe'que' Xpii Natú' loon. Licpe' ba'i, nque'que' lezon ñeen rye mèn dib nzo yéquen no dib nzo lezon. ⁷ Co'se' ndyoodizen, ante ndyoodizen di's co' nac di's licpe' loo mèn. No ndxàcque' ryethe con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's ya' Diox loon. Diox co' nac Diox nali no Diox nambii ndlyath no daa par que tee ban li daa par ne'lide mèn ye'rsin' gan quexù' que' fals mèn ye'rsin' daa loo con' co' inacte con' licpe'. ⁸ Tataaque' ndlin, que naca li mèn cas loon no li mèn con' guryath con' guryèn loon, que naca ne'lide mèn cas loon no ne'lide mèn con' guryath no con' guryèn loon, que naca ndxath ndxèn con' ye'rsin' cón chenen làth mèn, que naca ndxath ndxèn con' ndac co' ndlin làth mèn, que naca mbez mèn nac daa mbi' gutyè'. Per mastale' mbez mèn tataa, ndlin con' licpe'. ⁹ Mastale' ayéc axàn' ndlibe' mèn daa, per ndxe'leque', ndli mèn cuent nac daa xal mèn tith. Huax vez mbri'then loo yalguth. Daa ndoo ndxè'. Be' naban daa. ¿Ché' nguth daa ndlya's gu', cà'? Yende xaa. Mtetii mèn daa axta mdyac lezo' mèn. Per ne'nguthete mèn daa. Mzyalque' daai tataa mod mtetii Diox daa tac tataaque' mqin daai. Per ne'ngatthe daa. ¹⁰ Mastale' nxi yéquen no nxi lezon loo con' ndxác loon, per ndxe'leque', ale leque daa ndli ndyac lezon thidtene. Mastale' yende chó yalgon' ndxàpen loo izlyo', ndxe'leque', ndlin par gáp taamas mèn huax con' ndac loo cón che'n Crist. Nac daa mèn co' yende chó yalgon' ndxáp. Per mastale', ingüi'den loo chol yalgon' nalle'. Che'npe'en nac ryethe con'.

¹¹ ¡Aa mèn Corint co' ndxác huesen por cón che'n Crist! Nase alanleque mblo'en ryethe con' co' nzo le'n lezon loo gu'. Alanleque mdoodiz non gu' ryethe con' co' nac cón che'n Crist loo cart co' ngue tel'en loo gu' ndxè'. ¹² Yende cón nden'en le'n lezon cón che'n gu' co' nzosua' le'n lezon par ñeen

cón che'n gu' par tataa mod ne'que'de lezon ñeen gu'. Ndxé'leque', nzo con' ñee gu' no con' co' nden' gu' le'n lezo' gu' cón chenen. Por cona, iaridte nque' lezo' gu' ñee gu' daa, ndyaquen. ¹³Hui' gu' nexa. Daa ngue toodiz noque' gu' xal loo myen' co' nac xin'pe'en. Bli gu' co' nzote mod li gu' par tolo gác gu' que' lezo' gu' ñee gu' daa xalque' nque' lezon ñeen gu', ndee gu'.

Pab ngue ta' cuent loo mèn le' na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist, licque', nac na' templ co'te' nzo ban Diox, Diox co' thidtene naban.

¹⁴Ne'ta'de gu' lugar queltàa no gu' mèn no thidte gác gu' con mèn co' indxela'ste loo con' co' nac cón che'n Crist loo chol con'. Tac xá mod tyal mèn yòo mèn co' nac mèn nali no mèn nambii loo con' ndli mèn co' inacte mèn nali no mèn nambii, à? Yende moda, ¿lé? Lomisque' ne, co'se' ntenii xnii thib lugar co'te' nacua, yende mod cuau lugara leque tiempa, ¿lé? ¹⁵No ¿ché' ndli gu' cuent nzoque' mod thidte gác Crist con Mebizya, cà? Yende mod gaca tataa, ey! No xá mod tyal mèn co' ndxela's thidte gác mèn par yòo mèn loo cón che'n mèn co' indxela'ste, ne, à? Yende mod gaca tataa, ey! ¹⁶No xá mod gaca loo na', na' co' nac xal thib templ co'te' nzo ban Diox par tyal na' no ta' na' lugar li na' cas loo chol mdo', à? Yende mod gaca tataa loo na', ¿lé? Tac, licpe' ba'i, Diox nzo ban loo na' xal le'n thib templ xal nac di's co' ndxab Diox cón che'n con' ndxé'. Ndxab Diox:

Daa go ban làth mèn. No que tee no-quen mèn. No gác daa Dioxpe' mèn. Le' mèn na, gác mènpe' daa.

¹⁷Por cón che'n ryethe con'a, ndxab Diox, ne:

Ne'queltàa node gu' arid con mèn loo mod co' ndxàp mèn loo cón che'n xab izlyo'. Ne' ne' indlyazen yizi'f yiga's gu' loo chol con' co' nac con' zab co' ndli mèn. Le' sya, tataa mod yòo lezon cón che'n gu'. No ndoo lite gác gu' mènpe' daa.

¹⁸Le' sya, gác daa xal xudpe' gu'. Le' gu' na, gác xal xgan'pe' daa no xal rsappe' daa.

Tataa ndxab Diox, Diox co' ndxàp ryethe con' la's nii Diox no la's ya' Diox. Thiba con' ndxé'.

7

¹Tolo mque' Pab ye's. Ndxab Pab: Le' ted-iba na, chele' Diox, licque', mcàbgònle' ryethe con' ndxé' loo na', gu' co' nque' lezon ñeen, cona tolo ngue niin loo gu' nalle': Ndxàalque' li na' fuerz par que tee ban xà' na' loo ryethe con' co' nac con' zab co' ndxuhua nee lezo' mèn co' nac che'npe' izlyo' ndxé', no co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn li mèn, no cón che'n xtùuz mèn co' ndlipe' mèn le'n lezo' mèn.

Ndxé'leque', zyebe na' loo Diox par gác na' mèn co', licque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par que tee ban li na' loo Diox.

Pab ngue lu' le' mèn ciuda Corint co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist ngulàa yéc no ngulàa lezo' loo Diox no mzye' mod co' ngòp mèn loo Diox.

²Por cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar yi'th nu' loo gu'. Ne'tolode yitac lezo' gu' ñee gu' daa. Tac tarte lin nec thib con' ye'rsin' loo nec thib mèn. Tarte té'th nec thib mèn loon par li mèn con' ye'rsin'. Tarte quediin nec thib mèn, ne. ³Ingue niiden con' ndxé' loo gu' par ngue quexù'en gu'. Gu' nonque' le' daa nque'que' lezo' ñeen gu' xalque' guniilena loo gu'a, que naca ban na', que naca gath na', conse' thidte tyoo lezo' na' ban na' loo thidte con' co' nac cón che'n Crist. ⁴Anze'f ndxàpen yalxla's loo cón che'n gu' xal nac mod co' nzi tee ban li gu' loo Diox. Anze'f thib gust ndan lezon co'se' ndyoodizen cón che'n gu' loo taamas mèn axta co'se' mdoodiz non Tit cón che'n gu' leque daa ntegán lezon, ne. No por cón che'n gu' ndyac tin' lezon axta plóthe láth ndli mèn ngóc nguàal con' loon.

⁵Tac anon mzin daa le'n yèze'ya' che'n laaz mèn macedon, yende mod mbe see tee lezon. No yende mod ngo nagà lezon por cón che'n zin' co' nxo'f zin'en. Ndxé'leque', thib mod no tedib mod ngócque' yaltii no yalndyub ngu's loon. Thib mod no tedib mod, ncu'a'n xó'que' mèn cón chenen. No mbli mèn ngóc nguàal con' loon. Ale mzyeb daa no ngo noque' lezon. ⁶Per mastale' ngòca tataa loon, Diox co' ntegán lezo' mèn no co' ndli par ye'th lezo' mèn co' nzi tee xi lezo', Diox mtegán lezon por mzin Tit loon. ⁷Iante mtegán Diox lezon por mzin Tit loon. Ndxé'leque', masre' mtegán Diox lezon co'se' mda' Tit cuent loon cón che'n xá mod mtegán gu' lezo' Tit co'se' mda' gu' cuent loo Tit le' gu' anze'f nguen lezo' lyath no gu' daa tant mxi lezo' gu' por cón chenen no tant ndyóo gu' cón chenen. Por ryethe con' mbli gu'a, thib mod no tedib mod sate más ndyac lezon.

⁸Tac mastale' mden' lezon anze'f mxi lezo' gu' por di's co' mque'en loo cart co' mzin loo gu'a co'se' mblab gu' di'sa, no ne'needen cón ngulàa yéquen no cón ngulàa lezon ale tataa mte'len carta loo gu'. Per nase, inxide lezon tac mte'len carta loo gu'. Tac thib part huenque' mblin, ndyaquen. Tac cart co' mte'len loo gu'a mbli mxi yéc gu' no mxi lezo' gu' ndxep tiemp par ngulàa yéc gu' no ngulàa lezo' gu' par xà' mse' gu' mod co' ndlu' nque tee ban ndac gu' nalle' loo cón che'n Crist. ⁹Per nalle' ndyac lezon. Per indyacte lezon por ante mxi yéc gu' no mxi lezo' gu' por di's co' mte'len loo gu'a.

Ndxle'leque', ndyac lezon tac mxi yéc gu' no mxi lezo' gu' xal nee lezo' Diox. No ndyac lezon tac, mastale' mxtatìi gu' por cón chenen, nec thib mod no nec tedib mod yende chó yalquìi ngòc loo gu' loo cón che'n Crist por part cón chenen. ¹⁰ Tac yalnaxi co' ndxàc loo mèn xal nac co' nee lezo' Diox, le'i ndli par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par zye' mod co' ndxàp mèn par lyá' mèn loo con' ryes. Loo cona inquite xi lezo' mèn por ngulàa yéc mèn no por ngulàa lezo' mèn par lyá' mèn loo con' ryes. Per ndxe'leque', yalnaxi co' ndxàc loo mèn co' alithe nque tee ban loo cón che'n izlyo' ndxè', yalnaxia ncàb ryo xà' mèn loo Diox thidtene yilaa. ¹¹ Per hui' gu' nexa. Loo cón che'n leque con' ndxè', le'i ngòc loo gu' mxi lezo' gu' xal gunee lezo' Diox, ¿lé'? Naplò con' ndac ngòca loo gu' cón che'n con' co' mxi lezo' gu'a le' gu' mbli nêe leque gu' par tyubdi's gu' loo Diox. Co'se' mxi lezo' gu'a, mden' gu' cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mbi'a le'n lezo' gu'. No leque gu' mdub razon cón che'n gu' loo chol mèn. No axta ndlyàa xyan lezo' gu' co'se' leque gu' ngüi' loo xtàa gu', ¿lé'? No axta mzyeb gu' gunèe gu' daa, ne, ¿lé'? No axta arid mbly'a's gu' thidte gac gu' con daa. Anze'f mdyoo gu' xá mod tyubdi's gu' loon. No axtaque' mbli gu' gan mbli rez gu' loo mbi' co' mbli con' ye'rsin' làth gu'a. Loo ryethe con' mbli gu'a, mblu' gu' loo mèn nac gu' mèn nali no mèn nambli loo Diox. Con' mbli gu' ndlu' yende chó dol ndxàp gu' cón che'n mbi'a. ¹² Cona, ndlyazen non gu' no ta' gu' cuent, mastale' tataa mque'en ye's loo gu', ne'nque'den ye's loo gu' loo cart por cón che'n mbi' co' mcua'n xó' loo gu'. Ne' ne' mque'en ye's loo gu' por cón che'n mèn co' ngo sál' yaltii por cón che'n mbi' co' mcua'n xó' làth gu'a, ne. Ndxle'leque', mque'en ye'sa loo gu' par non ryete gu' no ta' ryete gu' cuent susque' altant ngure gu' loo Diox par mblyath no gu' daa por mxo'f zin' gu' thib zin' cón chenen, tant nque' lezo' gu' ñee gu' daa. ¹³ Co'se' gunee leque gu' mtegan lezo' gu', ale leque daa mtegan lezon, ne.

No sate más mteganen lezon co'se' gunee ndyac lezo' Tit loo cón che'n gu' xá mod mbli gu' par mbye'th lezo' Tit làth gu'. ¹⁴ Tac chele' daa mda' ndxep gust lezon co'se' mdoodiz non Tit cón che'n gu', ne'nthonte daa co'se' mdoodiz non Tit cón che'n gu' tataa. Ndxle'leque', licque' ngòc di's co' mdoodiz non gu'. Lomisque' ne, licpe' nac di's co' mdoodiz non Tit cón che'n gu' le' daa ndxdoque' lezo' cón che'n gu'. ¹⁵ No axta gust mbyan' lezo' Tit axta plóthe cón che'n gu' co'se' nte' lezo' Tit xá mod mdubdi's gu' loo di's co' gunii Tit loo gu'. No axta gust mbyan' lezo' Tit cón che'n gu' co'se' mbli gu' cas Tit co'se' mzin Tit loo gu' axta ale mxac Tit mzyeb gu' no mxi'th gu' loo Tit. Por cona,

masre' nque' lezo' Tit ñee Tit gu'. ¹⁶ Per nase, ndyac lezon tac sate más tolo gäpen yalxla's loo gu' thidtene, ey. Thiba con' ndxè'.

8

Pab ngue ta' cuent loo mèn ciuda Corint le' mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon ngòc mèn co' ndoo xal' lezo' no mèn co' non carida co' nda' gòn dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn.

¹ Le' tediba na, gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, ngue tan cuent loo gu' loo cart ndxè' par non gu' xá mod mbli Diox angngòc con' ndac loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n chol yèezya' co' nac che'n làaz mèn macedon. ² Ndxle'leque', ale ngòca loo mèn làth mxec yèe mèn loo rye yaltii no rye yalndyub ngu's co' ngòc loo mèn, lugar de ten' mèn cón che'n yaltii no yalndyub ngu's co' ngòc loo mèn, no mastale' ngòc mèn mèn prob tín', ale le'le' ngòc yéc mèn le' mèn ta'la's tmi loo cón che'n Diox. ³ Daa nda' cuent le' mèn angmda'la's tmia co' nzote mod ngòc mèn mda' mèn. Mastale' be'th ndoo ri'th mèn, ale mxen mèn tmi co' nquin mèn par ta'la's mèn tmi loo Diox. ⁴ Nalyat mna'b mèn loon par tan lugar càayan tmi co' mda' gòn mèn loo cón che'n Diox par tel'en tmia loo mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ndyac yaltii, mèn co' nzo ban ciuda Jerusalén. ⁵ Ne'nda'de mèn tmi xal mblin xtùuz ta' mèn. Ale ndxe'leque', ner con' mbli mèn, mnihe' mèn loo lezo' mèn. No mblo ro mèn loo Diox ante li mèn co' neete lezo' Diox li mèn. Le' sya, mbi'th nee mèn loon. Gunee mèn: ¿Xá nee U', Tad Pab? Le' nu' li co' neete lezo' Diox. Blu' U' loo nu' xá mod li nu' thop nu' tmi co' nquin mèn co' ndxàc hues xtàa na' ciuda Jerusalén. ⁶ Por cona, tdxal mtlo Tit, mblu' Tit loo gu' xá mod ndxàal lyath no na' xtàa na' co' ndyac yaltii, daa mco'x loo Tit yi'th nee Tit máa gu' par nedrè' tedib vez par lyath no Tit gu' telo gu' zin' ndac ndxè' co' ngue li gu'. ⁷ Gu' nzi té'thque' no nzi tubdi'sque' gu' loo cón che'n Diox, co' nee di's, ndxàp gu' huax yalxla's loo Diox. No ndxác gu' ndlu' ndac gu' cón che'n di's ndac. No mté'th ndac gu' cón che'n Diox. No mbli nêe gu' leque gu' par tyubdi's gu' loo Diox thidtene. No nque'que' lezo' gu' ñee gu' daa. No dib nzo lezo' gu' nque' lezo' gu' ñee gu' xtàa gu'. Bli nêe gu' gu' loo con' ndac co' ngue li gu' ndxè', ne, par tolo lyath no gu' hues xtàa na' co'se' nde che con' loo hues xtàa na'.

⁸ Ingue niiden con' ndxè' loo gu' par li gu' co' ngue li gu'a xal thib costumbr co' ngue no mèn. Ante ndlyazen le' mèn ta' cuent no ye'th lezo' mèn par li mèn xtùuz le'n lezo' mèn par ta' mèn cuent co' huenleque'

ñeene' ché', licque', nque' lezo' gu' ñee gu' xtáa gu' o ché' inque' de lezo' gu' ñee gu' xtáa gu'. ⁹ Gu' nonque' no naneeque' gu' cón che'n con' ndac co' angmbli Tad Jesucrist loo gu'. Mastale' nac Tad Jesucrist xa' ric, ale ndxe'leque', ngóc Tad Jesucrist mèn prob por tant mque' lezo' Tad Jesucrist ñee Tad Jesucrist gu'. Mbli Tad Jesucrist loo gu' par ngóc gu' mèn ric loo cón che'n Tad Jesucrist.

¹⁰ Cón che'n tmi co' thop gu'a, lyazen niin loo gu' xal ndye'th xtáaúz yéquen par tolo gác con' ndac loo gu' cón che'n con'a: Ndayaquen, ale ndxáalque' li gu' con' ndxè': Ftoló thop gu' tmia xalque' mnibe' lezo' gu' mbli gu' par mthop gu' tmi lín' nguri'tha par mèn co' nquina. No ndlyazen xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu' co'se' ndli gu' con'a. ¹¹ Pues nalle', tá, ftoló thop gu' tmi xal nibe' gu' loo lezo' gu' li gu' par gáca xalque' mnibe' gu' lezo' gu' thop gu' tmi no tub gu' tmia. Tataa mod xas xas thop gu'i xalque' nzo gu' no xalque' ndxáp gu' che'n gu'. Tataa ta' gu' tmia. ¹² Tac chele' thib mèn, licque', ndly'a's tub tmi no ta' mèn gòn loo cón che'n Diox, Diox ndyal nda' mèn gòn co' nac tmi co' ndub mèn xalque' nzo mèn no xalque' ndxáp mèn che'n mèn. Diox imbezte ta' yée mèn tmi o tub yée mèn tmi co'se' indxápte mèn huax tmi.

¹³ Ingue niiden loo gu' por fuerz ta' gu' ayud loo mèn ciuda Jerusalén co' ndyac yaltii par que no mèn tant con' axta ndyac tín' lezo' mèn no part cón che'n gu' na, co'se' li gu' con' ndxè', gáca loo gu' le' gu' ten' ndyactii gu' loo con'a por nde che con' loo gu' tant mda' gu' gòn cáa mèn. Yende xáa. Leque gu' nee xá mod li gu' xal nee lezo' gu' cón che'n tmi co' mthop na'. ¹⁴ Ndxé'leque', ndlyazen le' tiemp ndxè' jalque' gáca loo na' con mèn hues na' co' ndxela's chol lugar. Con' ndxè' nac co' ngue niin loo gu': Ndyazen thidte gác gu' con mèn co' ndxác hues xtáa gu' por cón che'n Crist chol lugar. Nalle' gu' ngue ta' gòn co' naquin mèn. Le' co'se' gác huiz co' naquin gu' con' co' nde tub loo gu' na, lomisque', mèn lyath no gu', ne. Tataa mod thidte ndxác gu' con mèn co' ndxác hues xtáa gu' loo cón che'n Diox no loo cón che'n Crist. ¹⁵ Le' sya, gáca loo gu' xal mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Le' mèn co' mque no huax che'n, ne'nque node men che'n mèn, co' nee di's, ne'ngyan xo'fte che'n mèn co' mque no mèn. Le' mèn co' be'the mque no che'n na, ne' ne' nga tub che'n mèn co' mque no mèn.

Pab ngue ta' cuent cón che'n Tit con mèn co' mbyath no Tit.

¹⁶ Per Diox quix Diox le' Diox mbli mbye'th lezo' Tit par mxo'f zin' Tit thib zin' cón che'n gu'. No altant mdoo Tit loo gu' xalque' mxo'f zin'en thib zin' loo gu'.

¹⁷ Licpe' ba'i, mbín Tit di's co' mna'ben loo Tit par yi'th too naa Tit gu'. Látha, anze'f altant mdoo Tit gunèe Tit gu'. No anze'f mbly'a's Tit ñee Tit máa gu'. Por cona, leque Tit mnibe' lezo' Tit yi'th nee Tit máa gu' tac tataa gunee lezo' Tit.

¹⁸ Ngue tel'en Tit con thib mbi' co' ndxác hues na' por cón che'n Jesucrist. Mbi'a ndxác ngo yalbàn loo mèn co' nqueltáa loo cón che'n Diox axta mxyo'f lée mxyo'f xti's mbi' no ndxath no ndxèn cón che'n mbi' loo mèn co' nqueltáa loo cón che'n Diox rye lugar. ¹⁹ Iante con' ndxè' de ndxác loo mbi'. Ndxé'leque', mèn hues na' co' nqueltáa loo cón che'n Diox par ned láaz mèn macedon mciui yub mbi' co' ndxác hues na' por cón che'n Crist par nque tee no mbi' nu' no lyath no mbi' nu' co' nac thop nu' tmi co' mthop mèn co' nqueltáa loo cón che'n Diox yézya' che'n láaz mèn macedon par lyath no gu' mèn co' ndyactii ciuda Jerusalén. No nque tee nxo'f zin' nu' zin'a cón che'n zin' ndac ndxè' par tolo non mèn cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox no par tataa mod lu' nu' loo taamas mèn le' na' ndye'th lezo' par lyath no na' mèn co' ndxác hues xtáa na' por cón che'n Jesucrist co' ndyac yaltii chol lugar, co' nde che con' loo, tac nque' lezo' na' ñee na' mèn. ²⁰ Tataa ngue li nu' par de que yende chó mèn la's loo nu' par quexù' que' fals mèn nu' cón che'n zin' co' ngue xo'f zin' nu' cón che'n tmi co' ngue thop nu' ndxè' par ne'ñii yéede no ne'ñii tiide mèn ngóc nguáal con' loo na' cón che'n tmi co' mthop na' par lyath no na' mèn hues na' por cón che'n Jesucrist co' ndyac yaltii. ²¹ Ngue cua'n nu' mod par gác con' ndxè' nabe'ste no par nambli loote gáca. Iante ngue cua'n nu' mod gác con' ndxè' nabe'ste no nambli loote loo Tad Diox. Ndxé'leque', ngue cua'n nu' mod gáca con' nabe'ste loo chol mèn, ne.

²² Ngue tel' nu' tedib mbi' co' ndxác hues na' por cón che'n Jesucrist con Tit no con ner mbi' co' nac ner mbi' co' ndxác hues na' por cón che'n Jesucrist co' nque tee no Tit. Nu' mbla's loo mbi' co' huen huen. No ndyac nu' le' mbi' altantque' ndyoo, thib mod no tedib mod, loo zin' co' mxo'f zin' mbi'. Per nalle', sate más ndye'th yéc mbi' no ndye'th lezo' mbi' altant ndoo mbi' loo cón che'n zin' co' ngue xo'f zin' mbi' tac mbi' ndxáp huax yalxla's loo gu'. ²³ Chele' chó mèn ñibdi's loo gu' cón che'n Tit, fta' gu' cuent loo mèn le' Tit ndlyath no daa. No thidte nxo'f zin' ryop nu' Tit zin' co' nac cón che'n Tad Crist par li ryop nu' Tit sirv loo gu'. No chele' chó mèn ñibdi's loo gu' por cón che'n ryop mèn co' nque tee no Tita, fta' gu' cuent loo mèn le' ryop mbi' nde loo gu' por mtel' mèn co' ndxác hues xtáa na' por cón che'n Jesucrist par xo'f zin' mèn thib zin' loo gu'. No ndli mèn par gác con' roo con' xèn loo Crist.

No ndli mēna par xyo'f lēe xyo'f xti's Crist, ne. ²⁴ Cona, ngue niin loo gu': Fcua'n gu' mod blu' gu' gu' loo mēn co' nqueltāa loo cōn che'n Diox chol lugar par non mēn, licque', nque'que' lezo' gu' ñēe gu' yon mēna, co' nee di's, nac Tit con tachop mēn hues na' por cōn che'n Jesucrist co' nde loo gu' nalle'. No blu' gu' gu' loo mēn co' nde loo gu' le' ianxle'de nac co' nda' nu' gust lezo' nu' ñēe nu' cōn che'n gu'. No ndxōo lezo' nu' cōn che'n gu' por ndli gu' con' co' ngue niin loo gu' ndxē'.

9

Mēn yēezya' che'n lāaz mēn macedon mdub tmi par mda' gōn mēna tmi loo mēn co' ndxāc hues xtāa mēna por cōn che'n Jesucrist.

¹ Cōn che'n zin' co' nzo'f zin' gu' par tub gu' tmi co' ta' gōn gu' loo mēn hues xtāa na' co' ndxela's loo Crist no loo cōn che'n Crist, mēn co' mdyal ngro xā' loo cōn che'n xab iz-lyo' par ngōc mēna che'npe' Diox, licpe' ba'i, inquinte que'en ye's cōn che'n zin'a loo gu', ndyaquen. ² Neequen no ndaquen cuent le' gu' ndye'thque' lezo' lyath no gu' mēn hues na' por cōn che'n Jesucrist co' nde che con' loo. Por cona, axta gust nda' lezon ñēen cōn che'n con' mbli gu' loo mēn co' nqueltāa par ned le'n yēezya' che'n lāaz mēn macedon. No mdan cuent loo mēn yēezya' che'n lāaz mēn macedon le' mēn che'n lāaz mēn acay co' nac mēn gulāaz gu', mēna mtole' mthop tmia lín' nguri'tha. Con' co' mbli gu' par mthop gu' tmia ngōc thib muestro loo taamas mēn. Tataa mod mbye'th lezo' huax mēn par mthop mēna tmia, ne, xal mbli gu'. ³ Per mastale' nonen no ndaquen cuent ndlya's gu' lyath no gu' hues xtāa gu' loo cōn che'n Crist, ngue tel'en yon hues na'a loo gu' par ne'gācte thib yalgutyè' co' mdan cuent loo taamas mēn cōn che'n gu' cōn che'n tmia, no par gāc loo gu' cōn che'n tmi, co'se' ngolole' mthop gu' tmi, ngōc nable' gu' con tmi co'se' nquin mēn tmi. ⁴ Tac, ne'stolque', gal non ndxep mēn co' nac mēn yēezya' che'n lāaz mēn macedon co' ndxāc hues na' por cōn che'n Jesucrist loo gu'. No chele' nu' ñēe le' gu' tarte yilo thop tmi, thyon nu' por gust co' mda' nu' lezo' nu' loo cōn che'n gu'. Le' gu' na, xā lyāai le'n lezo' gu' chele'i tataa gāca loo gu', à'? ⁵ Por cona, leque daa mbli xtūuz naquinque' co'xen loo mēn hues xtāa na' co' ngue tel'en loo gu'a par yi'th ner mēna loo gu' par chal mēna gu' cōn che'n tmi co' mcābgōn gu' ta' gu' par ngōc nable' tmia ndoore' galen loo gu'. No tmia gāc co' angta'la's gu' loo hues xtāa na' co' nde che con' loo. Ndyazen le' gu' ta' tmia dib nzo yēc gu' no dib nzo lezo' gu' par ne'gācta loo gu' le' gu' li sient cōn che'n tmi co' ta' gu' loo mēna.

⁶ Per nalle', ndlyazen niin thib di's loo gu', mēn ciuda Corint: Hui' gu' nexa. Le'

mēn co' ngo ndxep te bin, ndxep te cosech thop mēna. Le' mēn co' ngo huax bin na, mēna nthopque' huax cosech ne, ¿lé'? ⁷ Thib thib gu' ta' tmi xal ñibe' lezo' gu' ta' gu' tmi. Ne'tade gu' tmia xal mēn co' ndli sienta co'se' mtuhuan mēn tmi. Ne' ne' ta' yēe gu' tmia. Per ndxe'leque', na' nanee le' Diox anze'f nque' lezo' ñēe mēn co'se' nda' mēn tmi con dib nzo yēc mēn no dib nzo lezo' mēn. ⁸ Tad Diox ndxāp huax con' la's nii Tad Diox no la's ya' Tad Diox par angli Tad Diox tolo yas yāl huax con' ndac loo gu'. Tataa ndli Diox par gāca inquinte ya too dó' gu' loo hues xtāa gu' por con' co' nde che loo gu'. Tataa mod Diox lyath no gu' par tolo lyath no gu' taamas mēn co' nde che con' loo. ⁹ Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez taandxē'.

Le' mēn co' nac mēn nali no mēn co' nac mēn nambii na, mēna mda' gōn dib nzo yēc mēn no dib nzo lezo' mēn co' ndxāp mēna par cāa mēn prob. No angmda'la's mēna con' ndxāp mēna loo mēn co' ndyac yaltii. Sya, con' ndac co' mbli mēna nac thib con' ndac co' ne'lyuxte loo mēn thidtene. No te'que' lezo' Diox cōn che'n mēna.

¹⁰ Lomisque' ne, Diox co' ndli ndxas ndxāl biz bin co' ngo mēn, Diox ndli le' mēn que no con' hua mēn. No li Diox le' bin co' ngo gu' tolo yas yāl loo gu'. Lomisque' ne, Diox angli le' loo gu' co' nac mēn nali no mēn nambii tolo yas no tolo yāl con' loo gu' par tolo lyath no gu' mēn prob no tolo lyat lezo' gu' ñēe gu' mēn prob co' nquin con' par li gu' con' ndac loo mēna. ¹¹ Angndli Diox con'a loo gu' par tataa mod mbyas mbyāl con' ndac loo gu' no par que no gu' che'npe' gu'. Diox tataa ndli loo gu' par tolo lyath no gu' mēn no lyat lezo' gu' ñēe gu' mēn axta plóthe. Le' sya, chele' gu' li xal ngue niin loo gu' ndxē', sya, huax mēn co' ndxāc hues xtāa na' gab: Diox quix U', Diox, loo Diox tac gu' ngue lyath no mēna con tmi co' mdub gu' par ta' gu' gōn loo mēna xal mco'x nu' loo gu' par li gu'i. ¹² Tac zin' co' ngue xo'f zin' gu' co' nac ngue thop gu' tmi, iante ncāb zin' co' ngue li gu' ndxē' par ngue lyath no gu' taamas mēn co' ngro xā' loo cōn che'n xab izlyo' co' ngōc che'npe' Diox loo con' nquin mēna. Ndxē'leque', zin'a ncāb le' huax mēn gab: Diox quix U', Diox, loo Diox por zin' co' ngue xo'f zin' gu' ndxē'. ¹³ Per co'se' ñēe mēn ciuda Jerusalén cōn che'n huax tmi co' tel' gu' par lyath no gu' mēna, mēna gab Diox roo Diox xēn nac Diox co' mbli le' gu' ngue tubdi'sque' loo di's ndac che'n Crist. No gab mēn ciuda Jerusalén con' roo con' xēn nac Diox tac co'se' ngue lyath no gu' mēna no ngue lu' gu' loo mēna thidte nac gu' loo cōn che'n Crist con mēna xal ndlu' gu' con' co' ngue li gu' loo taamas mēn. ¹⁴ Más de cona, mēn ngue bez Diox por cōn

che'n gu' tac Diox angmbli le' gu' mbye'th yéc no mbye'th lezo' gu' par mtel' gu' tmi loo mènà. Làth xtau'a, ndryo' ndlyen' lezo' mèn libe' mèn gu' no tolo cues mèn Diox por cón che'n gu', tant mblyat lezo' gu' gunée gu' mènà. ¹⁵ Por cona, gab na' loo Diox: Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n ryethe con' ndac co' ndli Diox anggac loo na' por cón che'n Crist. No axta ne' ne' gac na' ta' na' cuent no tyoodi's na' cón che'n con' co' angmbli Diox loo na'. Thiba con' ndxè'.

10

Pab ñibe' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por nac Pab mèn co' Diox mtel' loo mèn por cón che'n di's ndac.

¹ Le' tediba na, naneque' gu' no nonque' gu' le' Crist anze'f nado' nac no anze'f ndac nac Crist no anze'f ñee rsi' ñee rso Crist mèn, ¿lé? Por cona, yub daa co' nac Pab ngue nii con' ndxè' loo gu' xal nac mod co' ndxàp Crist. Nanequen no nonquen ndxath no ndxèn le' ndxep gu' mbez làth hues xtàa gu': Ndxàc Pab xal thib mbi' co' anze'f nado' xal nac mod co' ndxàp Crist co'se' nzo Pab làth na'. Per ale, ndyac na', nayi' Pab loo na' co'se' inzo node Pab na, ¿lé? ² Por cona, ña'ben di's loo gu': Bli gu' cuent le' yub Crist nalyat ña'b di's loo gu' loo cart co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè'. Tataa bli gu' par gáp gu' mod co'se' zin daa làth gu' par ne'gacte loo gu' xal mèn co' nter'i'th nza par ne'líde gu' cas loo di's co' niin loo gu'. Le' sya, tataa mod ten'en nquin gac nayi' daa loo ndxep gu', gu' co' nque yée daa, no gu' co' nden' no ndli gu' cuent le' daa ante nxo'f zin' cón che'n Crist xal ndryo' ndlyen' lezon no ñibe'en loo gu' co' neete lezon no maste tac, por derech, ndoo lezon ndlyazen gac nayi'en loo mènà. ³ Licque', nac na' mèn che'n izlyo' ndxè'. Per loo cón che'n Crist ingyoo node na' con mèn loo izlyo' ndxè' xal ngyoo mèn co' be' nac che'n izlyo' con xtàa mèn loo izlyo' ndxè'. ⁴ Hui' gu' nexa. Nac daa xal thib solndad co' ndyee loo xó'. Mod co' ndlin con' par lin gan loo ngolo ngola's co' nca' loo cón che'n Crist inacte xal co'se' ngyoo mèn con pistol no chol yi'f loo izlyo' ndxè'. Ndxè'leque', por cón che'n Crist, Diox ndlyath no daa par tau'en ro mèn co' ndlu' loo xtàa mèn chol xtùuz co' nac ngolo ngola's loo cón che'n Crist. No Diox ndlyath no daa par tau'en ro no tau'en xti's chol mèn co' ndlu' chol xtùuz co' nca' loo mèn co' tyal no co' ndlyas yòo loo cón che'n Diox. ⁵ Per xó' co' ndlin loo mèn co' nac ngolo ngola'sa, le'i nac co' ndlin par yende cón ntac con' co' ndlu' mèn co' ante ndxác cón che'n xab izlyo' loo xtàa mèn. No ndlin le' ryete mèn no ryete con' co' nde'f di's nac con' roo con' xèn co' ndli mèn xtùuz co' nca' loo mèn par

ne'yòode mèn loo cón che'n Diox, gac loo con'a xal thib con' co' yende chó mèn li cas. Lomisque' ne, ndlin le' xtùuz chol mèn no con' co' ndoo lezo' mèn càb loo mèn gac nado' mènà par tyubdi's mènà ante loo Crist. ⁶ Ngue beden par tolo tyubdi's gu' co' huen huen loo ryethe con' co' mnibe'en loo gu' li gu'. Le' sya, làth xtau'a, nalasque' ndoon par tetiin mèn co' ne'tyalte no co' ne'càbte tyubdi's loo cón che'n Crist xal mnibe'en loo mènà.

⁷ Hui' gu' co' huenleque' xal nac mod che'n thib mèn no xal nac mod che'n tedib mèn làth gu', ey. Chele' chol mèn co' nzo làth gu' ndxàp yalxla's le'n lezo' mènà no ngobe' mènà nac mènà che'n Crist, leque mènà ndxàal li xtùuz tedib vez le' xalque' ngòo mènà loo cón che'n Crist, daa, ne, tataaguè' ngòon loo cón che'n Crist. ⁸ Crist mnibe' loon par mnibe'en loo gu' par li gu' co' ngue niin loo gu'. Licque', anze'f ngue toodiz non gu' cón che'n con' co' mnibe' Crist loon par niina loo gu'. Peser ndyóo gu' no ngue ta' gu' cuent axta arid ngue toodiz non gu' cón che'n con'a. Nonen no naneequen le' daa ne'thyonte tac daa axta arid ndoodiz no gu' cón che'n con' co' mnibe' Crist loo na' par li na'. Tataa ngue toodiz non gu' par tolo té'th gu' par tyubdi's gu' loo cón che'n Crist. Inacte le' daa ngue lii par yiza xtùuz gu' par ryo xà' gu' no yitac lezo' gu' loo cón che'n Crist. ⁹⁻¹¹ Nzo ndxep gu' co' nzo làth hues xtàa gu' co' ngue xiis no daa, no mbez gu': Licpe' ba'i, axta arid nè nac di's co' mque' Pab ye's loo cart ndxè', ndee. Per co'se' ngüi' na' loo Pab, ññaade tyoodi's Pab taandxè'. No co'se' ndyoodi's Pab, ne' ne' inden' na' di's co' ñii Pab, ¿lé?

Per daa indlyaste le' gu' gab loo lezo' gu' le' daa ngue li par zyebe gu' por cón che'n cart co' mque'en ye's loo gu'. Per ndxàal li mènà xtùuz no ten' mènà le'n lezo' mènà xalque' nac daa co'se' nque'en ye's loo gu', tataaque' gac daa co'se' galen loo gu' par tyoodiz non gu'.

¹² Ne'liden ryes par lalque' gac daa con mènà o lin par thidte gac daa con ndxep mèn co' ndyoodi's anze'f nate's leque cón che'n mènà. Prob mènà ndli con' natont tac leque mènà ndli cuent axta arid huen mènà co'se' leque mènà ngüi' xá nac mènà. No ndli mènà ñeene' ché' ta' mènà con xtàa mènà. Aa. Tataa nac mènà. ¹³ Per part cón chenen, indxàalte tan gust lezon loo con' co' indxàalte lin co' inacte cón chenen. Ndxè'leque', ndan gust lezon xalte nxo'f zin' Diox zin' loon par lina. Diox mxo'f zin' loon par nxo'f zin'en cón che'n gu'. Por cona, axta gust ndxan' lezon ñe'en cón che'n gu', mèn ciuda Corint. ¹⁴ Ingue zibten loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lina xalque' gaca chele' Diox ne'nxo'f zin'te zin'a loon ndoore'

par ndyee'en loo gu'. Per ndxe'leque', Diox mxo'fue' zin' co' mxo'f zin'en loo gu'. Pues daa ngòc mèn co' nerleque' mzin loo gu' axta trè', mèn ciuda Corint, par mblon yalbàn loo gu' cón che'n di's ndac cón che'n Crist, ¿lé'? ¹⁵ Indaden gust lezon no indye'ste daa loo zin' co' mxo'f zin' tedib mèn. Ndxé'leque', ndub quee lezon láth tolo té'th gu' no tyubdi's gu' loo cón che'n Diox no tolo gáp gu' más yalxla's loo Diox, leque tiemp tolo yila's gu' loon no tolo tyubdi's gu' loo con' mnibe' Diox loon par ñibe'en loo gu'. ¹⁶ Por cona, ndub quee lezon par ga lon yalbàn cón che'n di's ndac, co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes, loo mèn yéezya' che'n láaz mèn co' nziri' más tith loo gu', mèn ciuda Corint. Tataa mod ne'gòoden loo mèn co'te' ngue xo'f zin'le' tedib mèn cón che'n di's ndac par tataa mod ne'taden gust lezon cón che'n zin' co' mxo'f zin' taamas mèn xalque' ndlin zin' ndxè'.

¹⁷ Cona, ngue niin loo gu': Mèn co' lya's ta' gust lezo' loo chol con' no mèn co' lya's tye's loo chol con', bnibe' gu' loo mèn le' mèn ta' gust lezo' mèn no tye's mèn ante loo cón che'n Tad Diox. ¹⁸ Tac thib mbi' co' ante nda' gust lezo' cón che'npe' mbi'a, no thib mbi' co' ante ñii con' cón che'npe' mbi'a le' mbi'a nac mbi' ndac no mbi' co' nde'f di's ndxác, ne'yòode lezo' Diox ñèe Diox mbi'a. Ndxé'leque', loo mbi' co' ñii Diox con' ndac cón che'n mbi'a, loo mbi'a ndxòo lezo' Diox ñèe Diox.

11

Pab ndyoodi's cón che'n Pab no cón che'n mèn gutyè' co' mbez nde'th mèn gutyè'a cón che'n Crist.

¹ Ña'ben loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' naban ciuda Corint, oj ché' co' xec gu' ndxep con daa, mastale' nden'en naquin tan ndxep gust lezon por cón che'npe' daa. Nden'en tont daa no mbi'iz daa co'se' lina. Per, licpe' ba'i, fxec gu' con daa taandxep, yey. ² Loo cón che'n Crist anze'f nazin' daa gu'. Por cona, part cón chenen nac gu' loo Crist, co' nee di's, xal thib mza'yòn co' selya' no Crist. No ndlyazen lu'en gu' loo Crist xal thib mza'yòn, co' nee di's, nac thib mza'yòn nambii co' tarte gàal nec thib mbi'. Tataa ngue lin loo gu', ne, tac loo cón che'n Crist mblin loo gu' xal thib mza'yòn co' mcàbgòn tyub no mza' thib mbyòo no par lu' toon gu' loo Crist xal thib mza'yòn co' be' nac thib mza' nambii co' gác xin' sa'l thidte mbyòo, co' nee di's, gác gu' che'npe' Crist. ³ Per anze'f nde no lezon cón che'n gu' tac ne' yilóa gàa loo gu' xal ngòca loo Ev co'se' mquedií Mebizya Ev con mod ye'rsin' co' ngòp Mebizya co'se' mbix loo Mebizya, no ngòc Mebizya loo Ev xal thib mbel', loo Ev co' ngòc ner xa'got loo

izlyo' ndxè'. Le' sya, tataa mod gác zab xtùuz gu' no tyoo xá' lezo' gu' loo mod co' mbli gu' sirv loo Crist dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu', no loo mod co' mblu' gu' loo mèn, licque', más mque' lezo' gu' Crist leque que' lezo' gu' chol taamas con'. ⁴ Per nalle', ndyaquen, licque' ndxác loo gu' nquedií mèn gu' no ndryo xá' gu' loo cón che'n Crist co'se' yi'th tedib mèn loo gu' co' ngo yalbàn cón che'n tedib Jesús co' inacte leque yub Tad Jesucrist co' ngo nu' yalbàn. No ale tyac lezo' gu' yòo mèn láth gu'. No chele' thib xpíi lyàa loo gu' co' inacte Xpii Natú' co' ngulaa loo gu' co'se' ngola's gu' loo Crist, ale ta' gu' lugar yòo xpíia loo gu'. No ale más tyac lezo' gu', ndyaquen. No chele' tedib mèn, co' nac chol mèn, yi'th lo yalbàn cón che'n tedib di's ndac co' inacte di's yub Tad che'npe' Jesucrist co' ngola's gu' ndoore', ale más li gu' tyub nza gu' di's co' ryo' ro mèn leque tyub nza gu' di's co' ndryo' ron, ndyaquen. ¿Xá nee gu'? ¿Ché' inquediíe mèn gu' tataa, ndyac gu', cà'? Yende xaa. Tataaque' mod nquedií mèn gu' tataa, yey. ⁵ Per led gu' cuante. Ftole xec gu' con daa tac ndyaquen, licque', masque' ntac tin' daa loo zin' co' nxo'f zin'en loo cón che'n Crist leque zin' co' ngue xo'f zin' mèn co' nzo lath gu' co' mbez gu' nac mer apostl roo apostl xén. ⁶ Mastale' inacte daa mèn co' anze'f huen ndxác ndyoodi's loo gu', ndyac gu', per ndxe'leque', loo cón che'n Crist naneequen no ndaquen cuent ndxácque' daa xo'f zin'en zin' ndxè' xal ndxàala. No nonque' gu' no nda'que' gu' cuent cón chenen. No nonque' gu' xal nac mod co' ndxàpen láth gu'. Tac mblu' nu' loo gu' xá nac nu' no mblu' nu' loo gu' xá mod ndli nu' con' loo gu'.

⁷ O ¿ché' ndyac gu' nac daa mèn co' mcua'n xquin tac asemblin ngòc daa mèn nado' láth gu', cà'? O ¿ché' ndyac gu' ilé'de nac co' mblin tac mblon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo gu' anxle', cà'? Cona angmblin loo gu' par tolo té'th gu' par tyubdi's ndac gu' loo cón che'n Crist, ey. ⁸ ¿Ché' ndyac gu' mxenxù'en tmi che'n mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox taamas lugar por mcàayan tmi, co' nee di's, mdix mèn mcàan por mblin gast tmia le'n huiz co' mblin mandad loo gu', cà'? Yende xaa. ⁹ Gu' naneequé' co'se' ngo non gu'a, mquin daa tmi par gast daa. Per mastale' mquin daa con' naquin daa, ne'ngna'b yèeden tmi loo nec thib gu' par lyath no gu' daa. Ndxé'leque', co'se' ngòc falt tmi loon, mèn co' ndxác hues na' co' mbi'th par ned le'n yéezya' che'n láaz mèn macedon mdub tmi co' nde che loon co'se' mtel' mèn tmi loon. Tataa mod, leque daa mbli par ne'ndoo zin'ten loo gu' par ndub gu' tmi co' nde che loon tiempa. Tataaque' mod, tolo gápèn lezon par ne'tolode li xolen gu' par delant. ¹⁰ No com le' daa naneé co'

huenleque' le' cón che'n Crist nac con' lipce', ¿lé'? por cona, ngue niin loo gu': Yende chó mèn yéeyza' che'n làaz mèn acay tethon daa no li mènà par ne'tyacte lezon cón che'n mod co' anxle' ngon yalbàn cón che'n Crist loo gu'. ¹¹ ¿Ché' ndyac gu' no ché' ngue bez gu' loo hues xtàa gu': Chonon tatua' mbez Pab loo na', yòo? No ¿chonon ndyóo gu' no mbez gu' loo xtàa gu' le' daa inque'de lezon fièen gu' tac indaden lugar loo gu' par lyath no gu' daa, à'? Yende xaa. Naneeque' Diox no nonque' Diox le' daa nque'que' lezo' fièen gu' axta plóthe.

¹² Per mod co' ndxàpen no con' co' ndlin loo gu', co' nee di's, ne'ndaden lugar loo gu' par lyath no gu' daa, con'a toloque' lin làth gu', mèn ciuda Corint, par tau'en loo con' ye'rsin' co' ndli ndxep mèn làth gu' co' ngue cua'n mod tau' mèn loo cón che'n di's ndac che'n Crist co' ngon yalbàn no co' ndethen loo gu'. Tataa lin par ne'tolode ta' mènà gust lezo' mènà más con mod ye'rsin' co' ndxàp mènà no par lu' mènà loo taamas mènà lalque' nac mènà xal daa. ¹³ Pues, ryete mèn ye'rsin' co' nzo làth gu'a nac mèn co' ndyee te'th di's co' nac di's gutyè' mastale' mbez mènà nac mènà mèn co' ndxe' di's che'n Crist. Nac mènà mèn gutyè'túb loo zin' co' nxo'f zin' mènà. Ale nse' loo mènà par ndxàc mènà mèn co' ndyee te'th di's che'n Crist no xal mèn co' ndxe' di's che'n Crist. Per yalgutyè' nac co' ndlu' mènà. ¹⁴ Per part cón che'n na' co' ndxela'spe' loo Crist, con' co' ndlipè' mènà inacte thib con' co' ngüi' mèn no ñaa mèn loo. Tac axta yub Mebizya ndlu' Mebizya loo mèn xal thib xa' ndac tün', no xal thib angl co' nzo loo bé', par tataa mod quedi Mebizya mèn. ¹⁵ Ché' Mebizya tataa ndli, ne'gácta arid nagàn loo mèn co' nac moz che'n Mebizya par se' loo mènà loo mèn le' mènà nac mèn co' ndli con' ndac no co' ndli con' nali. Per ne'tyóode gu'. Diox tub rezque' cón che'n zin' ye'rsin' co' ndli mènà làth gu' par tyacti mènà cón che'n con' co' ndli mènà.

Pab ngue ta' cuent cón che'n ryethe yaltii co' mxactii Pab por ndxe' Pab di's cón che'n Crist loo mèn huax lugar.

¹⁶ Ngue niin loo gu' tedib vez: Yende chó gu' li xtúuz no gab gu' loo lezo' gu' le' daa nquée mbii yéc. Nacquele' gu' ndli cuent nquée mbii yéquen, bla' gu' tolo toodizen taandxep te loo gu'. No ta' gu' lugar loon par toodizen loo gu' xal thib mbi' co' nquée mbii yéc par tyé's daa chu'th loo zin' co' ngue xo'f zin'en ndxè'. ¹⁷ Con' co' ngue niin loo gu' ndxè', indyoodiztena xal di's co' ñibe' Tad Crist loon par niina loo gu'. Ndxé'leque', ndyoodiztena xal thib mbi' co' ndyac gu' nquée mbii yéc. Tataa ndlin par tan gust lezon cón che'n zin' co' nxo'f zin'en

loo Crist. ¹⁸ Texal nzo huax mèn co' ndye's xalque' nac mod co' ndye's huax mèn loo cón che'n izlyo', tataaque' tan gust lezon cón che'npe' daa, ne. ¹⁹ Tac texal ndli gu' cuent anze'f ndxác gu', ¿lé'?, tataaque' fxec gu' con mèn co' nquée mbii yéc, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. ²⁰ Tac, ale nxec gu' tataa ndli no mènà gu' par ndli yée gu' mandad loo mènà. No nda' gu' lugar ngóc mènà jef loo gu' par ñibe' yée mènà loo gu' loo con' co' inacte che'npe' mènà. No nda' gu' lugar nxiis no mènà gu'. No más de cona, ale nda' gu' lugar nguis mènà rloo gu' co'se' indyubdi's ndacte gu' no co'se' indxònte gu' ro mènà mastale' yende chó derech ndxàp mènà ñibe' yée mènà loo gu'. ²¹ Lipce' ba'i, axta nthyon daa no nde no lezon niin loo gu' xal ndli no mèn co' nzo làth gu'a gu', mèn co' anze'f ndxác nayi' loo gu'. Por derech, nzyeb daa lin tataa loo gu' xal ndli mènà loo gu', cara.

Per com le' mènà mbli ryes nda' mènà gust lezo' mènà por cón che'n gu', nalle' daa, ne, li ryes tan gust lezon con gu' xal thib mbi' co' nquée mbii yéc. Por cona, bin gu' di's co' niin loo gu' ndxè'. ²² Nac mènà mèn bin mèn hebre, ¿lé'? Daa, ne, nac mèn bin hebre. Nac mènà mèn nación Israel, ne, ¿lé'? Daa, ne, nac mèn nación Israel. Nac mènà bin mbi' co' ngro' lèe Abraham, ¿lé'? ¿Cón ndyac gu', à'? Daa, ne, nac bin Abraham. ²³ ¿Ché' nac mèn co' nzo làth gu'a mèn co' nxo'f zin' cón che'n Crist, cà'? Licque', tataa mbez mènà, ¿lé'? Hui' gu' nexa. Niin thib con' loo gu' nalle' xal mèn co' nquée mbii yéc: Daa más ngue tee xo'f zin' cón che'n Crist leque mènà. Tac más nde teele' nda' mèn chenen ned ngue tee'en leque mènà. Huax vez nde teele' más mq'ue' mèn daa lezi'f por cón che'n Crist leque mènà. No axta ne' ne' tan cuent plá vez mbly'a's mèn guth mèn daa por cón che'n Crist. Huax vez mblyá' mblyá' daa loo yalguth. ²⁴ Ga'y vez mba' mèn nación Israel chenen con cuart axta mblàa mènà gal psi' byè' ya' cuart laden. ²⁵ Son vez mbuaa'd yaa mèn daa con yaa. Thib vez mbuaa'd quée mèn daa. Son vez mdyep yooyaa le'n nittó' co'te' ngon co'se' mdoon loo nittó' par ngua que tee xo'f zin'en cón che'n Tad Jesucrist. Thib vez, thib huiz no thib yál' mq'ue tee xo'fen loo nittó' co'te' nac más tith ro nittó' tac mdyuhuanen loo nittó'. ²⁶ Huax vez mq'ue tee'en làaz mèn tith. Huax vez ngóc con' ryes loon huax mod. Ngóc con' ryes loon co'se' ndri'then yó'be'. Ngóc con' ryes loon co'te' ndryo' huan' loon. Ngóc con' ryes loon làth leque mèn co' nac mèn gulàazen. Ngóc con' ryes loon, ne, co'se' mq'ue tee'en làaz mèn tith. Ngóc con' ryes loon co'se' mq'ue tee'en le'n chol ciuda. Ngóc con' ryes loon huax vez co'se' nguri'then ned huan ned yii den. Ned mq'ue tee'en ngóc con' ryes loon loo yóoyaa loo nittó'. Ned mq'ue tee'en

ngòc con' ryes loon làth mèn gutyè' co' mbez ndxàc hues xtàa na' loo cón che'n Crist, mèn co' nse' loo di's co' nac di's ndac. ²⁷ Anze'f nalyat ndxàca loon. No ndxàc ngòc nguàal con' loon. Huax vez ndxàca loon, yende mod gàten. No ndxath nít daa. Huax vez xlat daa. Yende con' huan. Huax vez mbyan' daa ned yó'. Mdin xil daa axta plóthe. Mque tee'en yende xaben. No yende xobisen par capen.

²⁸ Más de cona, con' co' más ñibe' loon par lin atate huiz nac: Naquin too neren no lasen loo mèn co' ndxela's co' nqueltàa chol lugar. ²⁹ ¿Chó mèn ndoo xà' lezo' no nguu's lezo' mèn loo cón che'n Crist no ne'ten'ten cón che'n mèn, à'? ¿Chó mèn hues na' nzo co' ndli mèn ngòc nguàal con' loo, no daa, ché' ngue li gu' cuent ne'nden'ten cón che'n mèn hues na' co' ngozi'f no co' ngoga's ngòc nguàal con' loo, cà'? Nden'que' daai. ³⁰ Chele'i naquin tan gust lezon no chele' daa ndly'a's tye's ndxep, le' syya, tye's daa por con' co' ndlu' cón che'n daa xal thib mbíiz co' yende con' ntac co' mbuu's co' yende fuerz. No tye's daa loo con' cón chenen co' ndyaquen yende con' ntac. ³¹ Pues Diox co' nac xud Tad Jesucrist na' co' ndxàal gab na' Diox roo Diox xèn no Diox natú' nac Diox le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxeloo, no le'n lín' co' ne'lith node thidtene, Diox nanee lícque' nac di's co' ngue niin loo gu'. ³² Co'se' ngon le'n ciuda Damasc, gobernador co' mbli ryethe con' mnibe' Rey Aret, gobernadora mbli mandad mtau' solndad rye lad loon ro ciudaa par tataa mod tyenxù' solndad daa. ³³ Per ndxe'leque', mèn ciuda Damasc co' nqueltàa loo cón che'n Diox ne'nglá'de daa. Mblo mèn daa le'n thib cardor ryal. Mtelàa mèn daa loo yoo ro ftoo ro thib ventan co' ndub lad ftoo che'n ciudaa. Tataa mod mblyá' daa ya' solndad che'n gobernador.

12

Diox mxyo'f loo cón che'n Diox loo Pab no mbli' loo Diox cón che'n Diox loo Pab.

¹ Yende chó quix càan no yende cón lin gan par leque daa ndyoodi's cón chenen. Más huen tyoodiz non gu' cón che'n con' co' mxyo'f loo loon cón che'n Diox no cón che'n con' co' mbui' loo loon cón che'n Diox co' mbli Diox mbui' loon. ² Ndxàcle' sida lín' ngòc thib con' loo thib mbi' co' ndliben, co' nee di's, nac leque daa. Mbi'a ngòp yalxla's loo Crist. Diox mbli nguáp mbi' loo bé' co'te' nac son cua' bé'. Per ba' se' ne'needen ché' nguáp mbi' loo bé' xal nac mbi' o ché' ante xpíi mbi' ngro' loo mbi' par nguáp xpíi mbi' loo bé'. Ne'needen xá mod ngòca loo mbi'a, cara. Ndan cuent ante Diox nanee con'a. ³ Ndlibe'quen mbi'a, co' nee di's, daa nac

mbi' co' ngua loo bé'. Per ba' se' ne'needen ché' nguáp mbi' xal nacpe' mbi' o ché' ante xpíi mbi' nguáp loo son cua' bé'. Ante Diox nanee xá ngua mbi'. ⁴ Ante ndan cuent nguáp mbi' loo bé' co'te' nac son cua' bé' co' lee paraís. Tya mbín mbi' di's co' mdoodi's no Diox mbi'. Di's co' mbín mbi'a, yende chó gác co' xo'f co' mda' Diox cuent loo mbi'. No indly'a'ste Diox gòn nec thib mèn cón che'n di'sa. ⁵ Loo cón che'n con' co' mxyo'f loo loo mbi'a no co' mbui' loo loo mbi'a co' nac daa, cón che'n con'a ndli par tye's daa ndxep. Per cón che'npe' daa, yende mod tye's daa ne' por chu'th. Ndxé'leque', tye's daa cón che'n prob laden co' nac xal lad thib mbíiz co' mbuu's co' ngulàa fuerz co' yende cón ntac. ⁶ Por cona, ngue niin: Mastale' leque daa ndlyaz tyoodizen cón chenen par tye's daa ndxep, inacte con'a ndli par gác daa xal mèn natont co' nquée mbii yéc. Tac por part cón chenen, daa ante ndyoodi's di's co' nac lícpe' cón chenen loo mèn. Ndxé'leque', ndxàp lezon par ne'taden cuent co' nac cón che'npe'en loo mèn. Tac indlyasten li ndxep mèn xtúuz o gab mèn loo lezo' mèn: Masre' con' ndan cuent cón chenen. Ante ndlyazen li mèn xtúuz cón chenen xal ngue hui' mèn loon no xal ndxòen mèn cón chenen co'se' ndyoodiz non mèn. ⁷ Con' co' mbli Diox mxyo'f loo loona, mbli ante mbui'en no ante gunaan. Per par ne'gàcte daa mèn co' anze'f tye's por cón che'n con'a, mbli Diox ale, ndxe'leque', mden'en thib yalnè laden xal thib yis co' ngua'd laden. Diox mbli mden'en yalnèa laden xal thib herramient co' ndli Mebizya us par nden'en yalnèa laden par teti Mebizya daa. ⁸ Nde teele' son vez mna'ben loo Tad Diox le' Tad Diox teche yalnè co' nden'en laden ndxè'. ⁹ Per ale ndxe'leque', taandxè' gunee Tad Diox loon: Fxec, Pab, tac yende cón más nquin li nonl. Tua'the nac con' co' angndlin lool. Ndxé'leque', ante nquin nonl le' daa axta arid nque' lezon ñeenl. Más ndxú' loo mèn ryethe con' roo con' xèn co' nzo la's niin no con' co' nzo' la's yan co'se' ndlyath non mèn co' yende chó fuerz ndxàp no loo mèn co' mbuu's co' yende cón ntac.

Por cona, dib nzo lezon tolo tye's daa no tolo ndan gust lezon, mèn ciuda Corint, cón che'n prob laden por nac daa mèn co' nguu's co' ngulàa fuerz co' yende cón ntac, par tataa mod yú' le' Tad Crist ndli ndxàc con' roo con' xèn loo Tad Crist por cón che'n zin' co' nxo'f zin'en. ¹⁰ Por cona, por cón che'n ryethe con' co' ndxàc loon nalle', ale ndyac lezon por cón che'n laden co' nac xal thib mbíiz. Tataa ndlin mastale' nteti mèn daa no ndxàc loon ndxetub con' nquin daa, no mastale' ndyub ngu's mèn daa, no mastale' ndxàc huax yaltii loon por cón che'n Crist. Tac co'se' ndxàca loon xal thib mbíiz co'

nguu's co' ngulaa fuerz, sya, nden'en ale sate más ndxoo fuerz no valor che'n Diox loon.

Trè' ndlu' le' Pab anze'f ndyóo cón che'n mèn co' nqueltaa loo cón che'n Diox, mèn co' nzo ban ciuda Corint.

¹¹ Per nalle', mèn Corint, co'se' ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu' no ndyoodiz non gu' loo cart ndxè', ale leque daa mbli par ngóc daa xal thib mèn co' nquée mbii yéc, ndyaquen. Per bla' gu' con'a tac gu' mzi mchep daa loo con'a. Más huen ngàca chele' gu' ngli par ngdu' daa loo gu', ndyaquen. Tac thib mod tedib mod, lalque' nac daa con taamas mèn co' nzo làth gu', mèn co' mbezpe' gu' nac mèn co' ndxe' di's che'n Crist, mèn co' ndyag gu' nac más mèn roo mèn xèn làth gu', mastale' ndyaquen, no ndyag gu', yende cón ntac daa làth gu', ¿lé'? ¹² Más de cona, Diox mblu' no be' ngue lu' Diox daa loo gu' le' daa, lique', nac mèn co' ndxe' di's che'n Crist. Non gu' le' daa ncha'la'sque' loo gu'. No non gu' le' daa mblu' loo gu' cón che'n zin' co' mxof zin' Diox loon tac Diox mbli huax señ no huax yalguzye' co' nac con' roo con' xèn loo gu' por cón chenen. ¹³ ¿Cón ndyag gu' no cón nden' gu' le' ndyag gu' ingoden cuent gu' no indyu'de gu' loon xal ndyu' taamas mèn co' nqueltaa templ taamas lugar, yey? ¿Ché' nden' gu' le' daa ne'nglide cas loo gu' por ne'ngniiden loo gu' nglyath no gu' daa, cà'? Chele' gu' ndli cuent tataa mbli non gu', bli gu' favor, fteri'th ftecan' gu' con' mden' gu' mblin loo gu' ndxè' por ne'ngna'bten ayud loo gu' par lyath no gu' daa.

¹⁴ Hui' gu' nexa. Nalle' mbyon vez ngue li naben daa par gal neen máa gu'. Co'se' galen loo gu', ne'li xolten gu'. Tac ne'gal cuanten cón che'npe' gu' co' ndxàp gu' par gaca chenen. Ndxè'leque', ndlyazen gac gu' mèn co' tyal par ñibe'pe' Diox loo gu'. Tac gu' nonque' le' thib gundan co' nziri' xin', xin' gundana indxáalte co' centav par huàa gundan xin' gundan. Ndxè'leque', gundan huàa xin' gundan. ¹⁵ Part cón chenen, dib nzo yèquen no dib nzo lezon tolo lin gast cón chenen par tataa mod càba con' ndac loo gu'. Co'se' ndlu'en loo gu' le' daa nque'que' lezo' ñèen gu', no ale más nazab nac co' ndli no gu' daa, ¿xá nee gu'? ¿Ché' huen nac con' co' ngue li no gu' daa, ndyag gu', cà'? Ale inque'de lezo' gu' ñèe gu' daa, ¿lé'?

¹⁶ Per mastale' tataa ndli gu' cuent, gu' nonque' no naneeque' gu' le' daa thidteneque' ne'ngli xolten gu'. Na naneeque' le' ndxep gu' mbez: ¡Aa que nalas mbi' ba', cara! Ncu'a'n mbi' mod nquedi mbi' na' par yòo na' lad che'n mbi', ¿lé'? ¹⁷ ¿Ché' mbli gu' cuent mquediin gu' por mtel'en plá mèn co' mbi'th nee máa gu', cà'?

Yende xaa. ¹⁸ Daa mna'b loo Tit yi'th nee Tit máa gu' par nedrè'. No thidte junt mtel'en Tit con tedib mbi' co' ndxàc hues na' par mblyath no mbi' Tit mbi'th Tit. Co'se' mbi'th Tit loo gu', ¿ché' mquedi Tit gu' co'se' mbi'th nee Tit gu' pezea, cà'? ¿Ché' ndli gu' cuent ilicte thidte ndli ryop nu' Tit xtúuz par thidte nxof zin' nu' zin' ndxè', cà'? Thidte ndxe' nu' zin' ndxè', ey.

¹⁹ ¿Ché' ngue li gu' cuent axta nalle' be' ngue tuben razon cón chenen loo gu', cà'? Tyè'. Loo Diox nduben razon cón chenen loo gu' tac daa nac thib mbi' co' ndyoodiz no gu' xal ñibe' Crist loon. Tac ryete con' co' ndlin loo gu', gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, tataa ndlina loo gu' par tataa mod ryoo xyèn gu' no par tolo ta' gu' cuent no tolo té'th gu' cón che'n Crist. ²⁰ Tac làth ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu', anze'f ndyóon no nden'en le'n lezon, no nda no lezon co'se' gal neen máa gu', ne'yòode lezon loo con' co' ngue li gu'. No ne' ne' yòo lezo' gu' loo mod co' lin con' co'se' gal lina loo gu'. Nden'en le'n lezon thib descuid zyal yalgoo làth gu' co'se' zin daa làth gu'. Nda no lezon, thib descuid, le'pe' sya, ndxep gu' yàn lezo'. Taandxep gu' na, yecloo ñèe gu' xtàa gu'. Taandxep gu' na, anze'f ndxàc mèn co' nde yath par càb con' ndac loo gu'. Ne'gàpte gu' mod ñèe gu' xtàa gu'. Taandxep gu' na, gac mèn co' ñii yèe ñii tì cón che'n xtàa gu'. Taandxep gu' na, gac mèn co' chí'x loo cuent yix no mèn co' nse' loo cuent yix. La's gu' loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu'. Taandxep gu' na, gac mèn co' anze'f ndye's loo xtàa gu'. Taandxep gu' na, gac mèn co' ndoote li ngóc nguàal con' con' xtàa gu'. ²¹ Lomisque', nde no lezon, thib descuid, co'se' gal neen máa gu' par nedrè', ne'stre'fque' Diox daa li loon thyon daa tedib vez por cón che'n ndxep gu'. Làth xtau'a, lyàa nít ngudloon tant xi lezon cón che'n huax gu', gu' co' ndxàcle' lín' mcua'n xquin no xtol gu'. Más de cona, mcua'n mèna xin' huan mèna. No indxàpte mèna mod. Per ndli mèna chol con' ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèna li mèna. No axta nalle' tarte lyàa yéc mèna no tarte lyàa lezo' mèna par zye' mod ye'rsin' co' mque no mèna loo ryethe con' zab co' mbli mèna.

13

Trè' ndlu' le' Pab mtan' di's loo mèn ciuda Corint co' nqueltaa loo cón che'n Diox ne'yathla'ste mèn di's co' ndxab Pab. No ndlu' trè' le' Pab ngue nù Diox lult vez loo mèn.

¹ Con con' ndxè', mbyon vez nde teele' ndal neen máa gu' par nedrè'. Co'se' gal neen máa gu' nalle' tub rezen cón che'n gu' loo chop mèn o son mèn co' ta' cuent nali cón che'n con' co' ndxàc làth gu'. Le' sya, tataa mod ryo xof con' co' ndxàc loo gu'

no yumbii loo di's no loo cuent co' ndxetoo làth gu'. ² Daa guniile' cón che'n con' ndxè' loo gu' co'se' mbryop vez mbal neen máa gu'. No nalle' beren ngue niina loo gu' tedib vez loo cart ndxè' xalque' thib mbi' co' nzo làth gu', mastale' yende daa loo gu' nalle'. Per ndxàc con' ndxè' loo gu' tac inzoden làth gu'. Por cona, ngue que'en ye's loo gu' nalle' co' nac cart ndxè', loo gu' co' ndxàcle' lín' mcua'n xquin gu' no xtol gu', no loo taamas gu', chele' daa bere gal loo gu' tedib vez, syase, ya ne'teri'then no ne'tecan'ten cón che'n con' ye'rsin' co' nzi li gu'. ³ Co'se' ñee gu' tataa lín loo gu', axta syare' ta' gu' cuent co' huenleque', licque', nzo no Crist daa no nac Crist xa' co' ndyoodiz no gu'. Per, licpe' ba'i, nee gu' no ten' gu' inzode Crist loo gu' xal thib mbíiz co' nguu's co' ngulàa fuerz. Per ndxe'leque', ten' gu' ndxàp Crist ryethe con' la's nii Crist no la's ya' Crist par lyath no Crist gu' chele' gu' tyal ta' gu' di's par lyath no Crist gu' xal naquin gu'. ⁴ Lica, co'se' mque' mèn Crist loo cruz, ngòca loo Crist xal loo thib mbíiz co' mbuu's tac tataa mod mnibe' lezo' Diox no tataa mod mnibe' lezo' Crist ngòca loo Crist. Per nalle' naban Crist por cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. Lomisque' mod ne, Diox indlá'ya'de daa mastale' ñaaleque' daa xal mbíiz co' mbuu's xalque' ngòca loo Crist. Per ndxe'leque', daa lu' loo gu' por cón che'n con' co' ndxàc làth gu'a, licque', ndxàpen con' la's niin no la's yan xalque' ndxàp Crist con' la's nii Crist no la's ya' Crist tac ndlyath no Diox daa par tolo lín sirv loo gu'.

⁵ Fteche ftexyath gu' xtúuz gu' no lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché', licque', ndxela's gu' loo Tad Jesucrist na'. Làth xtau'a ne, leque gu' tub rez cón che'n gu' par ñee gu' ñeene' ché', licque', ndxela's gu' loo Jesucrist. ¿Ché' inda'de gu' cuent cón che'npe' gu' le' Jesucrist nzo noque' gu', cá? Ne'stre'fque', co'se' teche texyath gu' xtúuz gu' no tub rez gu' cón che'n gu' no ryo xo'fa loo gu', licque', tarte yila's gu' loo Jesucrist. ⁶ Per daa ndub queeque' lezo' le' gu' non no ta' gu' cuent le' daa thidteneque' ndxela'sque' loo Crist. ⁷ Nalyat mbezen loo Diox por cón che'n gu' par ne'líde gu' nec thib con' ye'rsin'. Im-bezten Diox cón che'n gu' par tyu' daa loo gu' ne' ne' par yòo lezo' gu' cón chenen. Ndxé'leque', mbezen Diox ante par tolo li gu' con' ndac mastale' nden' gu' indxòode lezo' Diox loo cón chenen. Yende chó mport nzo lezon con'a. ⁸ Yende mod lín nec thib con' co' ntau' no con' co' ncà loo di's ndac co' nac licpe'. Ndxé'leque', ante ndlin xalque' ñibe' di's ndac co' nac licpe' loon. ⁹ Por cona, ndyac lezon co'se' ante ndxú' daa loo gu' xal thib mbíiz co' nguu's no co' ngulàa fuerz. No tyac lezon co'se' gac gu' mèn co' ndxàp

valor no fuerz loo cón che'n Crist. No, licque', ndlyazen le' gu' tolo ryoo xyèn loo cón che'n Crist par té'th gu' no tyubdi's ndac gu' loo Crist axta plóthe. ¹⁰ Por cona, ngue que'en cart ndxè' loo gu' mastale' yende daa làth gu' par gaca, co'se' gal neen máa gu', nec thib mod no nec tedib mod ne'gac nayi'den no ne'yáp di'sten loo gu'. Licque', ndxàpen con' la's niin no con' la's yan par lina tataa xal mnibe' Diox loon par lina. Mbli Diox con'a loon ante par lín le' mèn ryoo xyèn loo cón che'n Crist par té'th mèn no tyubdi's ndac mèn loo Diox. Ne'nglíd Diox con'a loon par too xà'en lezo' mèn loo cón che'n Crist.

¹¹ Per nalle', con' ndxè' nac lult di's co' ngue que'en ye's loo cart ndxè' loo gu', mèn huesen por cón che'n Jesucrist. Ndyazen Diox huen nda gu', ndee gu'. Ndyazen le' gu' que tee ban lí loo Diox par gac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox. Fcua'n gu' mod tegán gu' lezo' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. Ndyazen thidte lí gu' xtúuz loo cón che'n Diox. Ndyazen nagál yo lezo' gu' loo Diox no thidte cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. Chele' gu' tataa lí, le' sya, Diox co' ndli par ndxu' ndxàl lezo' mèn loo Diox, no Diox co' nque' lezo' ñee rye mèn, Diox nzo noque' gu' thidtene. ¹² Nabe'ste gunii gu' Diox loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' xalque' nac mod ndac co' ndxàp gu' co'se' ñii gu' Diox loo xtàa gu'. ¹³ Ryete mèn co' ndxàc hues xtàa na' co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe' Diox, mèn co' nzo non trè' co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist, ngue nii Diox loo gu' loo cart ndxé', ne.

¹⁴ Ndyazen le' Tad Jesucrist tolo lí anggac con' ndac loo gu'. No ndlyazen tolo té'th gu' no non gu' susque' nque' lezo' Diox ñee Diox ryete gu'. No ndlyazen le' Xpii Natú' toloque' lyath no gu' par thidte gac xtúuz gu' no thidte gac lezo' gu' loo cón che'n Crist. Con' ndxè' nac co' ndlyazen gac loo gu', mèn cuida Corint. Taandxé' gaca loo gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Yèezya' Che'n Làaz Mèn Galas

Pab ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, mèn co' naban le'n yèezya' co' nacyèezya' che'n làaz mèn galas.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' ndxe' di's che'n Tad Jesucrist. Tad Jesucrist mte'l daa loo mèn loo izlyo'. Inacte daa thib mbi' co' mte'l chol mèn che'n izlyo' par ndxen di's che'n Tad Jesucrist loo mèn. Ne' ne' mdoo chol mèn daa no mcui chol mèn daa par ndxen di'sa loo mèn. Ndxè'leque', yub Jesucrist mblo lèe daa nac daa thib mbi' co' ndxe' di's no mcui Jesucrist daa par xo'f zin'en zin'a. No yub Diox xud na' co' mblo xban Jesucrist làth mèn nguth mblo lèe daa nac daa mbi' co' ndxe' di's che'n Jesucrist. No mcui Diox daa par xo'f zin'en zin' ndxè' loo mèn.

² Daa, Pab, ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu'. Ryete mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Jesucrist co' nzo non trè', ngue nii mèn Diox loo gu' loo cart co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè', loo rye gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n chol yèezya' che'n làaz mèn galas. ³ Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo gu' no tolo li huen gàca loo gu' loo cón che'n Jesucrist. No ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist tolo li par nagàl yo lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth hues xtàa gu'. ⁴ Tad Jesucrist na' yub mda' lugar par mqúee yalguth loo Tad Jesucrist por cón che'n xquín na' no xtol na' par tataa mod mblyá' na' loo ryethe con' co' nac con' ye'rsin' co' nac che'n xab izlyo' ye'rsin' ndxè'. Ngòc con'a loo Tad na' xal guneepe' lezo' Diox co' nac xud na'. ⁵ Por cona, ndlyazen tolo gab na' di's guryath no di's guryèn no di's natú' cón che'n Diox loo mèn no loo Diox le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Tataaque' gàca.

Di's ndxè' ndlu' thidte di's ndac nzo co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes.

⁶ Ante ngü'en no ante ñaan loo gu', cara, ale setilte mdoo xá' lezo' gu' loo di's ndac co' nda' cuent no co' ndlu' cón che'n Diox loo gu'. Loo con' co' nac cón che'n Diox, Diox mbli par mbye'th lezo' gu' ngòo gu' loo cón che'n Diox. Tataa mbli Diox loo gu', no loo nu', por anze'f mqe'que' lezo' Crist ñèe Crist ryete na'. No nalle', ale ndxe'leque', más ndli gu' par ndyoo nque gu' no nque' nza gu' loo tedib di's co' ndli gu' cuent nac di's ndac che'n Diox, co' ndli

gu' cuent telá' gu' loo con' ryes. Per di'sa xà' nac loo cón che'n di's ndacpe' che'n Diox. ⁷ Illicte naca par gab mèn nzo tedib di's co' nac xalpe' nac di's ndac che'npe' Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Ndxè'leque', con' co' ndxàc loo gu' ba' nac: Nzo ndxep mèn co' ngue li xol loo gu'. Ndlyá's mèn zye' di's ndac, co' nac di's ndac che'n Crist, par yila's mèn no ten' mèn tedib mod lyá' mèn loo con' ryes. ⁸ Per chele' chó mèn xá'guè' ngo yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes xal ngo nu' yalbàn, no xal mda'le' nu' cuent loo gu'a, ¿lé'?, thidteneque' mènèe mèn loo Diox too ze too yál'. No yende chó mport nzo lezo' Diox chó nac mèn, que naca yub daa, que naca thib angl co' yí'th co' lyáa loo bé' co' co yalbàn no co' te'th cón che'n di's ndac co' inacte leque di's ndac che'npe' Diox xalque' ngue niin loo gu' ndxè', thidteneque' mènèe mèn loo Diox too ze too yál'. ⁹ Na guniile' leque di's ndxè' loo gu' ndoore' co'se' ngon làth gu' thib cua'a. No nalle' beren, ngue niin loo gu' tedib vez: Chele' chó mèn xá'guè' co' yalbàn cón che'n di's ndac loo gu' xal nac di's co' mbì'le' gu', no co' mden'le' gu', no co' nguláale' le'n lezo' gu' co' mblole' nu' yalbàn loo gu', thidteneque' mènèe nac mèn loo Diox too ze too yál'.

¹⁰ No nalle' con' co' ngue niin loo gu' ndxè' ndxàal niin loo gu': ¿Ché' ngue li gu' cuent ngue niin con' ndxè' loo gu' par yòo lezo' taamas mèn cón chenen, cà'? Yende xàa. O ¿ché' ngue niin con' ndxè' loo gu' par yòo lezo' Diox ñèe Diox daa loo con' co' ngue lín, cà'? Aa. Ngue niin con' ndxè' loo gu' ante par yòo lezo' Diox loo con' ngue niin loo gu', ey. O ¿ché' ngue li gu' cuent ngue tan gust lezo' chol mèn par tyac lezo' mèn con daa loo cón che'n di's ndac che'n Diox, cà'? ¡Máa yob yéc gu', na! Yende xàa. Tac chele' daa be' ngue ta gust lezo' chol mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, ya inacte daa mbi' co' nxo'f zin' zin' che'n Crist, sya, xàa.

Pab ngue ta' cuent loo mèn chó mcui Pab, no chó mte'l Pab, no chó mdoo Pab par ndxe' Pab di's cón che'n Crist loo mèn.

¹¹ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, fta' gu' cuent co' huenleque' cón che'n di's ndac co' nac di's ndac che'npe' Diox co' ndethen no co' ngon yalbàn loo gu' co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Inacte di's ndaca thib di's ndac co' mblobe' no co' mtoxcua' chol mèn che'n izlyo' ndxè'.

¹² Inacte chol mèn co' mbli' cón che'n di's ndac ndxè' loon. No nec thib mèn co' nac chol mèn mbli' cón che'n di's ndac ndxè' loon. Ndxè'leque', yub Tad Jesucrist mblo xo'f cón che'n di's ndac ndxè' loon.

¹³ Gu' mbínque' xá mod ngóc daa póla no xá mod mque tee banen póla co'se' ngóc daa mèn xley'pe' che'n mèn nación Israel. No nonque' gu' no naneeque' gu', ale, ngulaa xyàn lezon no ngóc nayi'en gunèen mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox chò lugar. Ale mque tee que'en xís mènà pál co'te' ngo mènà par guthen mènà no par che'en mènà thidtene. ¹⁴ Co'se' ngóc daa mèn xley' che'n mèn nación Israel, más altant mdoon no más mté'then cón che'n xley' daa leque loo rye mèn gulàaz daa co' ngóc mèn co' thidte mxyèn con daa, co' nee di's, mèn co' thidte lín' ndoo xèn non. Más de cona, anze'f ngóc nayi'en loo mèn par mbli le' mèn mbli yèe costumbr co' ngóc costumbr che'n xudgool nu'. ¹⁵ Per mastale' tataa ngóc daa, Diox mblo xà'le' daa mdoore' gáal daa par co' Diox daa loo zin' ndxè'. No por anze'f nque' lezo' Diox gunèe Diox daa, ale tataaque' mbli Diox ngóca loon par xo'f zin'en cón che'n di's ndac ndxè'. Le' sya, co'se' ngóc tiemp ngóol daa no mbryoo daa, Diox mbli con' mbly'a's Diox no con' co' gunee lezo' Diox li Diox loon. ¹⁶ Mbli Diox par mblihen xgan' Diox par gáca loon yiloo ga tethen no gon yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn, mèn co' inacte mèn nación Israel. Co'se' ngolo ngóc con'a loon, yende chó ngabten loo nec thib mèn. Ne' ne' mdoodizen loo nec thib mèn cón che'n con' co' mbli Diox loon no cón che'n con' co' mni'be' Diox loon. ¹⁷ Ne' ne' ngan ciuda Jerusalén par nga tan cuenta loo myen' co' ngóc xin' mté'th Jesús, myen' co' ndxe' di's ndxè' ndoore' co'se' mbli Diox con' ndxè' loon. Ndxé'leque', luega mxenen ned. Nguan le'n nación Arab co'te' mbyan' daa nen tiemp. Ngolaa, mberen, ndyalen par ned ciuda Damasc tedib vez.

¹⁸ Ne'ngaden ciuda Jerusalén luega. Axta ngolo son lín', syare' nguan. Ale axta syare' mblihen Pedr. Ngo non Pedr si'n huiz le'n ciuda Jerusalén le'n tiempa. ¹⁹ Per ne'ngnèeden taamas myen' xin' mté'th Tad Jesús co' ndxe' di's cón che'n di's ndac ndxè'. Ante Cob co' ndxác hues Tad Jesús por xna' Tad Jesús gunèen. ²⁰ Cóon che'n di's co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè', Diox naneeque' inquediiden gu', cara. Licpe' nac di's ndxè'.

²¹ Ngolo nguri'th con'a, mxenen ned. Nguan par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn sir no le'n yèezya' che'n làaz mèn cilis. ²² Le' rye mèn hues na' co' nqueltàa loo cón che'n Crist, mèn co' nzo ban par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn jude, mèn tarte libe' daa, co' nee di's, tarte hui' mèn loon tiempa. ²³ Ante ndxón mènà no ndyoodi's mènà cón chenen. Mbez mènà: Mbi' co' mque tee mdub ngu's na' no mbly'a's mbi' mtelux mbi' na' thib cua'a, mbi'a' ngue tee te'th no ngo mbi' yalbàn cón che'n di's ndac par yila's mèn xal ndlu' di's ndac. ²⁴ No gunii mènà di's

roo no di's xèn no di's natú' loo xtàa mèn cón che'n Diox por cón chenen.

2

Taamas mèn co' ndxe' di's ndac mblo cuent nac Pab mèn co' ndxe' di's ndac che'n Crist loo mèn.

¹ No co'se' ngolo nguri'th sida lín' co' ndxác nguan ciuda Jerusalén nera, mberen nguan par ned le'n ciuda Jerusalén tedib vez con thib mbi' co' lèe Mbèl'. Mbeen Tit par ngua non Tit, ne. ² Nguan ciuda Jerusalén tac Diox mblo xo'f loon le' daa naquinque' ga par ciuda Jerusalén. Le'n ciuda Jerusalena ngo thib ned mèn co' mdyoo ner no co' mdyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist chol lugar. Xexte mdan cuent loo mènà, thib lad, cón che'n di's ndac co' nac che'npe' Diox co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes, co' ndethen no co' ngon yalbàn loo mèn, mèn co' inacte mèn nación Israel. Tataa mblihen con'a par de que ne'gacte con' co' ngue tee lín' thib con' anxle' co' yende cón ntac loo mèn. ³ Per mastale' ngua no Tit daa, ne' ne' ngab mènà loo Tit no ne' ne' ngli mènà fuerz Tit par ngác circuncidar Tit xalque' nac costumbr che'n mènà mastale' inacte Tit mèn nación Israel. ⁴ No, licpe' ba'i, xexte ngo ndxep mèn gutyè' xi'tha, mèn co' mbez ndxác hues na' por cón che'n Crist, per ilicta. Mènà mbly'a's ngác circuncidar Tit. Per mènà ante ngo làtha par ante mbly'a's mènà par ngüi' mènà co' huenleque' xal nac mod cub co' ndxáp na', na' co' nqueltàa loo cón che'n Crist, tac yende chó nzi nchep na' loo costumbr gox. No ale mbly'a's mènà bere na', li yèe na' costumbr co' nac costumbr che'n mèn nación Israel tedib vez. ⁵ Per ne' por chu'th ne'ngla'de nu' ngnibe' mènà loo nu'. Tac mbly'a's nu' le' gu' toloque' ta' cuent cón che'n di's ndac co' nac di's ndac che'npe' Diox co' nac licque', di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes.

⁶ Mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo chol mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist chol lugar, mènà ne'nglu'de daa no ne'ntan'te mènà nec thib di's cub o' cuent cub loon co' ndlu' cón che'n Crist. Mastale' nde'f di's ndxác mènà, ne'nglu'de mènà loon ndxep con' co' nac cón che'n Crist. Ne' ne' yende chó mport nzo lezon, que nac mènà mèn co' nde'f di's ndxác, que nac mènà mèn be'the. Gunee mènà cón nac mènà. Diox indubte par tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn por mod co' más ndyu' thib mèn leque tedib mèn loo xtàa mèn. ⁷ Lugar de lu' mènà daa ndxep di's co' nac cón che'n Crist, ndxe'leque', más mda' mènà cuent no mden' lezo' mènà le' Diox mxo'f zin' zin' ndxè' loon par tethen no gon yalbàn cón

che'n di's ndac, co' nac di's ndac che'npe' Diox, loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel xalque' mxo'f zin' Diox zin' ndxè' loo Pedr par co' Pedr yalbàn no te'th Pedr cón che'n leque di's ndac che'npe' Diox loo mèn naciòn Israel. ⁸ Poes leque yub Diox co' mtel' Pedr par ndxe' Pedr di's ndac che'npe' Diox loo mèn co' nac mèn naciòn Israel, leque yub Diox mtel' daa, ne, par ndxen di's ndac che'npe' Diox loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel.

⁹ Por cona, Cob no Pedr no Juàn co' nac nerleque' myen' co' ndyoo más altant loo cón che'n Crist, myen' mda' cuent co' huenleque' le' Diox mbli mxo'f zin'en zin' ndxè'. No mbli Diox mxyal' ned mxyal' yó' loon par mxo'f zin'en zin' ndxè'. Látha, mxen myen' yá' ryop nu' Mbèl' par mbli myen' cuent thidte ngòc ryop nu' Mbèl' con myen' loo zin' co' ngue xo'f zin' myen' cón che'n Crist no par mbli myen' cuent ndxàc hues no ndxàc xtàa ryop nu' Mbèl' con myen' loo cón che'n Crist. Thidte mdoodi's myen' le' ryop nu' Mbèl' ya xo'f zin' cón che'n Crist lath mèn co' inacte mèn naciòn Israel lath nda xo'f zin' myen'a leque zin' lath mèn naciòn Israel. ¹⁰ Thidte con' nac co' mbli myen' par xo'f ndeleque' lezo' nu' li nu'. Con'a ngòc di's co' ngòc plá di's gunee myen' loo nu' par más te' lezo' nu' cón che'n prob mèn co' ndxela's par lyath no nu' mèn loo con' nde che loo mèn. Con'a nac thib con' co' más ndlin purad ndli nu' leque tedib con'. Thiba con' ndxè'.

Pab mbyoo Pedr le'n ciuda Antioqui.

¹¹ Le' tediba na, co'se' ngua Pedr ciuda Antioqui, que nzo ne' ñee lezo' Pedr mbyoon Pedr, tac, por derech, ilé'de nac con' ngue tee li Pedr loo mèn ciuda Antioqui tiempa. ¹² Co'se' nerleque' mtlo mèn che'n yèezya' che'n làaz mèn ciuda Antioqui, ngola's mèn loo cón che'n Crist, ngòc thib con'. Pedr ndxuhua no mèn, mèn co' inacte mèn naciòn Israel. Tolo mbli Pedr con'a axtaque' mzin ndxep amiu Cob, mèn co' nqueltàa no Cob le'n ciuda Jerusalén, le'n ciuda Antioqui. Per co'se' gunèe Pedr thib ned mèn co' ngue no costumbr che'n circuncisión, mèn co' ngòc amiu Cob, ale mzyeb Pedr gunèe Pedr mèn. Axta syare', xèegà xèegà mblá' Pedr. Ya ne'tolode nduhua no Pedr mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn ciuda Antioqui, mèn co' inacte mèn naciòn Israel. ¹³ Le' sya, ndxep mèn naciòn Israel co' ngola's co' nzo lath mèn, mèn, ne, mbli xal mèn co' ne'ñeede lath mtembii Pedr ro Pedr no mtembii Pedr xti's Pedr loo taamas mèn cón che'n con'a. No ale axta no Mbèl' mblá' par tolo mbli Pedr cón ndlya's Pedr con mèn. ¹⁴ Per co'se' gunèen tataa mbli Pedr con taamas mèn co' thidte ndxàc con Pedr, mdan cuent ingue tee ban ndacte Pedr xal

ñibe' di's ndac co' nac licpe' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Sya, ndxaben loo Pedr loo ryete mèn co' nqueltàa no Pedr: Pedr, lùu co' nac mèn naciòn Israel, leque lùu ndlu' nque tee banl xal nzi tee ban mèn co' inacte mèn naciòn Israel. No ñndli xal ndli mèn co' inacte mèn naciòn Israel, cà'? ¿No nalle' a la fuerz ndlya'sl le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel que tee ban xal nzi que tee ban mèn co' nac mèn naciòn Israel, cà'? ¡Pà ñee conax!

Xalque' ndlyá' mèn chol naciòn co' inacte mèn naciòn Israel loo con' ryes, tataaque' ndlyá' mèn naciòn Israel loo con' ryes.

¹⁵ Hui' nexa, Pedr. Na' nac mèn nacionpe' Israel tac ngóol na' le'n naciòn Israel, ¿lé'? No ndli mèn naciòn Israel cuent más ncua'n mèn co' inacte mèn naciòn Israel xtol mèn leque na', ¿lé'? Per illicita, ¿lé'?, Pedr. ¹⁶ Más de cona, na' nda' cuent no nanee na' nec thib mèn ne'ta'de Diox lugar no ne'tyalte Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par gac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox por mbli mèn preb li mèn xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxleque', nda' na' cuent no nanee na' ndyalque' Diox no nda'que' Diox lugar ngòo mèn loo cón che'n Diox par gac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por yila's mèn loo Jesucrist. Por cona, na', ne, ngola's loo Jesucrist por mdyal Diox no mda' Diox lugar ngòo na' loo cón che'n Diox par ngòc na' mèn nali no mèn nambii loo Diox. Ngòca tataa loo na' ante por ngola's na' loo Jesucrist. Na' nanee no nda' na' cuent le' Diox ne'tyalte ta' Diox lugar yòo mèn naciòn Israel loo cón che'n Diox par gac mèn naciòn Israel mèn nali no mèn nambii loo Diox por mbli mèn naciòn Israel preb li mèn naciòn Israel xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

¹⁷ No nalle', nde niin thib con' lool, Pedr: Chele' na' mda' lugar no mdyal na' ngòo na' loo cón che'n Diox par ngòc na' mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n Crist, no nalle' chele' na' ngue li par ngue hui' no ñaa mèn loo na', leque na' ngue cua'n xquin na' no xtol na' por ngue li na' ndxàc na' xal mèn co' inacte mèn naciòn Israel por cón che'n Jesucrist. Chele' na', licque', por cona ngue cua'n na' xquin na' no xtol na', ¿ché' nee di's co' ngue li na'a ncàb le' Crist ngue li par ncua'n na' xquin na' no ncua'n na' xtol na', cà', Pedr? Yende xaa. Nec thib mod no nec tedib mod gaca tataa, ¿lé'?

¹⁸ Tac chele' na' mbyathla's xal mñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mblá' na' rye mod co' ngòp na' loo leya, no nalle' bere na', te' lezo' na' xal nac di's co' ndub loo ley par li na' preb tyubdi's na' loo leya tedib vez no li na' xal mbli na' póla, leque na' nque dol na' loo Diox, ¿lé'? ¹⁹ Per par cón

chenen, daa ngòcle' xal mèn co' nguthle' loo con' co' mnibe' loo ley co' mbilin, co' nee di's, ne'toloden lin rye con'a, tac mté'then yende mod gac daa mèn nali no mèn nambii loo Diox por mbilin preb lin con' co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo na' par li na'. Per nase ndan cuent ante loo cón che'n Diox ndxàal que tee ban daa tac ngro xà'len loo con' co' mnibe' leya loon par mbilina ndoore' yilazen loo Diox por cón che'n Crist. ²⁰ Por part cón che'n Diox, Diox mblole' cuent ngòc daa mèn co' nguthle', co' nee di's, Diox mblole' cuent thidte mque'en loo cruz con Crist. Cona, ngue niin lool, Pedr: Ithidte daa nac mèn co' naban co' ndoo lool trè'. Leque yub Crist nac xa' co' nzo ban no daa por cón che'n Xpii Natú'. No láth be' naban daa, daa co' nac bé'lyò, daa ngue tee ban ante por ndxàpen yalxla's no ndxelazen loo Crist co' nac xgan'pe' Diox. Xgan'pe' Diox ngue' lezo' ñèe daa. No axta mda' xgan'pe' Diox lugar mquéé yalguth loo xgan'pe' Diox por cón chenen. ²¹ Por cona, Pedr, indlyasten cà dizen no tè'ben con' co' nac ryethe con' ndac che'n Diox co' angmbli Diox loo mèn par ngaben le' Diox tyal yòo mèn loo cón che'n Diox par gac mèn mèn nali no gac mèn mèn nambii loo Diox ante por mbli mèn preb ndubdi's mèn xal mbez di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac chele' daa tataa gab, le' sya, yende cón ntac nguth Crist por cón che'n mèn, ¿lé'?

Ale tataa mod mbyoo non Pedr tiempa. Thiba con' ndxè'.

3

Pab ngue toodi's no mèn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no cón che'n mod co' ndxàp taamas mèn yalxla's loo Jesús par lyá' mèn loo con' ryes.

¹ Le' tediba na, gu' co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn galas, susque' tont gu' no susque' naad gu' no nguud gu', ndyaquen. ¿Chó con' mbli' mèn loo gu' par ndoo xà' lezo' gu' par ne'tolode ndubdi's gu' loo di's ndac co' nac di's ndac che'n Diox co' nac licque', à'? Co'se' mblon yalbàn loo gu', nambii mdan cuent loo gu' no mbli'en loo gu' cón che'n xá mod yub Jesucrist mquéé loo cruz por cón che'n mèn. ² Ndlyazen niin thib con' loo gu', mèn co' nac mèn gulàaz che'n làaz mèn galas no lyazen càb gu' loon: ¿Ché' ngulàa Xpii Natú' che'n Diox loo gu' por mbli gu' preb li gu' con' xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn o ché' ngulàa Xpii Natú' loo gu' par ngola's gu' di's co' mdan cuent cón che'n Crist loo gu', cà'? ³ ¿Xá mod susque' mbli' gu' ngòc tont gu', yey? Con que gu' ngòole' loo cón che'n Diox por cón che'n con' co' mnibe' Xpii Natú' loo gu', ¿lé'? no nalle', ¿ché' ngue li gu' cuent no ché' nden' gu' huen naca tolo li gu' ryethe

con' co' ndlyas Diox li gu', no ché', licque', ta' gu' cuent no té'th gu' par ndyubdi's gu' co' huenleque' loo Diox ante por ndxòn gu' ro tedib mèn co' ñibe' loo gu' par gac circuncidar gu' no li gu' taamas con' co' ñibe' mèn li gu', cà'? Yende xàa. ⁴ ¿Ché' ngue li gu' cuent anxle' ngòc rye con' ryes co' mxactii gu' por cón che'n Crist, cà'? ¿Ché' yende cón mxac gu' mté'th gu' cón che'n Diox par ngòc con' ndac loo gu' láth mxactii gu', cà'? Oj, ché' co' càb co' mxactii gu'a tolo té'th gu' no tolo tyubdi's gu' loo cón che'n Crist taandxep. Huen. ⁵ Co'se' mblàa Diox Xpii Natú' che'n Diox loo gu' no mbli Diox huax yalguzye' láth gu', ¿chonon mbli Diox con'a, à'? Ne'nglide Diox con'a loo gu' tac mbli gu' preb mbli gu' con' xal ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla, ¿lé'? Ndxle'leque', Diox mbli con'a loo gu' tac ngola's gu' loo di's ndac co' mbilin' gu' cón che'n Crist par ngola's gu' loo Crist.

⁶ Abraham, co' mbloj msi' bin póla, Abraham ngola'sque' di's co' ndxab Diox li Diox loo Abraham yiloo. Por cona, Diox mteche mtexyath xtúuz Diox no lezo' Diox. No mblo Diox cuent tyalque' Diox no ta'que' Diox lugar yòo Abraham loo cón che'n Diox par gac Abraham mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por ngola's Abraham loo Diox tataa. ⁷ Por cona, ndxàalque' ta' gu' cuent no nonque' gu' le' mèn co', licque', nac binpe' Abraham, mèn nac mèn co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist. ⁸ Lomisque' ne, loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbli' loo mèn póla le' Diox tyalque' no ta'que' Diox lugar yòo mèn co' inacte mèn nación Israel loo cón che'n Diox. No gac mèn co' inacte mèn nación Israel mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por yila's mèn loo con' co' ndxab Diox loo mèn. Por cona, mda' Diox cuent loo Abraham cón che'n di's ndac ndxè' ndoore'. Ndxab Diox loo Abraham: Daa li huen ya mèn che'n rye nación por cón che'n lùu, Abraham. ⁹ Por cona, ngue niin loo gu': Le' ryete mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist le'n tiemp ndxè', loo ryete mèn Diox ndli huen nda mèn no ndxàc con' ndac loo mèn. No lalque' ndxàca loo mèn nalle' xalque' ngòca loo Abraham tac Abraham ngola'sque' di's co' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham.

¹⁰ Ngue niin con' ndxè' loo gu', ne: Mèn co' más ndxàp yalxla's nac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox por ante mbli mèn preb li mèn xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no ne'ngácte mèn ngli mèn no ne'ngdubdi'ste mèn xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ale ndxe'leque', thidteneque' mèndèe mèn loo Diox tac nec thib mod no nec tedib mod yende mod li mèn con'a. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez taandxè': Ryete mèn co'

indlide no co' indubdi'ste loo ryethe con' xal nac rye di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn, thidteneque' mèn dèe mèn loo Diox par ryo xa' mèn loo Diox thidtene yiloo. ¹¹ Nda'que' na' cuent no nonque' na' le' Diox ne'ta'de lugar no ne'tyalte Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par gác mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por mbli mèn preb li mèn xal nac di's co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Le' mèn co' tyal Diox no co' ta' Diox lugar yòo mèn loo cón che'n Diox par gác mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox, mèn ban no Diox thidtene yiloo ante por ngola's mèn loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist. ¹² Per chele' mèn ndyubdi's di's co' ndlu' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, cón che'n leya incàbte le' mèn yila's loo Diox. No ne' ne' inac leya co' ndli par ndxàp mèn yalxla's loo Diox. Ndxle'leque', di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, di'sa mbez: Mèn co' ndli no mèn co' ntaa ryethe con' xal ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèn yòo ban no Diox thidtene chele' mèn, licque', li con'a. Per ñpà li mèn tataa!

¹³ Per nalle', Crist mtelá'le' na' loo ryethe con' ye'rsin' co' ncàb loo mèn por ne'ndubdi'ste mèn loo ryethe con' co' ñibe' di's co' nac leya par li mèn, di's co' ne'gácte mèn li mèn, por derech. Hui' gu' nexa. Ngòcla tataa loo na' tac le'le' mbli Diox ngòc Crist thib mbi'dèe no thib mbi' ye'rsin'túb co'se' nguth Crist loo cruz por cón che'n xquin na' no xtol na'. Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez taandxè': Mbi'dèe no thib mbi' ye'rsin'túb nac chol mbi' co' nquée loo thib yaa co' nac thib cruz co'te' ndxuth mèn xtàa mèn por con' ye'rsin' co' mbli mbi'. ¹⁴ Ngòcque' yaltia loo Crist par mdubque' di's ngòc con' ndac co' mcàbgòn Diox angli Diox loo mèn dib athu loo izlyo', mèn co' inacte mèn nación Israel, por cón che'n Abraham co' mbloj msi' bin loo izlyo' póla. Mbli Diox con'a loo mèn por cón che'n Crist Jesús. Ngòc con'a loo Crist, ne, par mdubque' di's co' ndxab Diox le' Diox lãa Xpii Natú' loo rye mèn co' gáp yalxla's loo Diox no co' yila's loo Diox por cón che'n Crist.

Cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel no cón che'n con' co' mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox loo Abraham.

¹⁵ Mèn huesen por cón che'n Crist, nde niin thib con' loo gu' xal ndxàca loo mèn loo izlyo' ndxè': Co'se' ndli thib mbi' thib conveñ o co'se' ndli thib mbi' testar no ngo mbi' firm ye'sa, le' sya, nec thib mod no nec tedib mod yende chó mèn gác ton' di'sa no yende chó mèn gác tolo zi'f taamas di's loo ye'sa. ¹⁶ No nalle' tolo niin con' ndxè' loo gu',

ne: Ngòcle' no mdyaale' con' co' mcàbgòn Diox loo Abraham gác loo Abraham no loo bin che'n Abraham co' ngòc thib mbi' co' mbi'th yál loo izlyo'. Imbezte loo libr co' nac xti's Diox cón che'n ryete mèn co' nac bin che'n Abraham, co' nee di's, co' nac huax bin Abraham. Ndxle'leque', di's mbez loo mèn no ndlu' di's loo mèn cón che'n thidte mbi' co' nac bin Abraham. Pues di's ndxè' nee di's xa' co' nac bin Abraham nac Crist. ¹⁷ Con' co' ngue niin loo gu' nac con' ndxè': Diox mbli thib conveñ con' Abraham. No mbli nêe Diox conveña xalque' ndli nêe mèn thib conveñ. Ngolo nguri'th thap ayo nzo gal psi' lín' ngòc con'a, mxo'f Moisés ley loo mèn. Por cona, leya ne'ngácte ngton' cón che'n conveñ co' mbli Diox con' Abraham. Ne' ne' ngác ley li ley le' con' co' mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox loo Abraham ngác thib con' co' yende cón ntac. ¹⁸ No chele'i ngo mod ngác le' Diox telá' mèn loo con' ryes ante por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, co' nee di's, ante por mbli mèn preb li mèn con'a, le' sya, yende mod ngác le' Diox telá' mèn anxle' loo con' ryes xalque' mcàbgòn Diox li Diox thib con' anxle' loo Abraham. Per Diox, licque', ntelá' mèn anxle' loo con' ryes xal mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox.

¹⁹ ¿Par cón mbli sirv ley co' mxo'f Moisés loo mèn, sya? Pues mxo'f Moisés leya loo mèn par lu' ley loo mèn no par ta' mèn cuent no par non mèn le' mèn ncua'n xquin mèn no ncua'n mèn xtol mèn. No maste mñibe' leya loo mèn le'n ndxep tiemp axtaque' mbi'th Crist co' nde bin che'n mbi' co' lèe Abraham co' ngue tan cuent loo gu' ndxè'. Cón che'n Crist ngòc con' co' mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox loo Abraham no loo Crist co' ngòc bin Abraham. Pues ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, di's co' ndub loo leya ngòc di's co' gunii thib angl loo Moisés. Le' Moisés na, ngòc thib mbi' co' mdoodi's no Diox por cón che'n mèn nación Israel. Mdoodi's no Moisés mèn nación Israel xal gunii Diox loo Moisés, ne. ²⁰ Mèn co' nterith di's, nterith mèn di's loo chop ned mèn xal mbli Moisés loo Diox no loo mèn nación Israel. Per ndxe'leque', co'se' mcàbgòn Diox li Diox thib con' loo Abraham, ne'ncua'nte Diox mèn co' mterith di's loo Abraham. Leque yub Diox co' nac thidte Diox, Diox mcàbgòn loo Abraham lique' Diox gác con'a loo Abraham.

Di's ndxè' ndlu' chonon mtan' Diox di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèn.

²¹ ¡Aa mèn co' nac mèn gulàaz che'n lãaz mèn galas! ¿Ché' ngue li gu' cuent ilalte nac con' co' mblyas Diox ngác loo mèn por cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no con' co' gác loo mèn ante por ngola's mèn loo

con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn, cà? Tyè'. Lalque' naca, yey. Per hui' gu' nexa. Chele Diox mxo'f thib ley loo mèn xal ndli gu' cuent, thib ley co' ndli par yòo ban no mèn Diox thidtene ante por ndubdi's mèn loo ryethe con' co' ñibe' leya loo mèn, sya, chele' mèn ndli con' co' mnibe' ley par ngli mènà ngàc mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por mbli mènà con' co' mnibe' ley loo mènà par li mènà, huen ngàca loo gu', sya, xaa. ²² Per hui' gu' xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox. Di'sa mbez loo na' taandxè':

—Diox mbli' por cón che'n leya le' ryete mèn co' nziri' loo izlyo', mènà natedó' loo con' ye'rsin' por mod no costumbr co' ndxàp mènà co' ncàb ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn. No mbli' Diox loo mèn por cón che'n leya nac mèn mèn ye'rsin' no nac mèn mèn co' ndxàp xquin no xtol loo Diox par tataa mod gàca le' mèn co' tyal yila's loo Jesucrist no gáp mèn yalxla's loo Jesucrist, gàc mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox xal mcàbgòn Diox li Diox loo mèn.

²³ Ndoore' co'se' y'i' th Jesucrist par ta' mèn cuent no par non mèn nzoque' mod yòo mèn loo cón che'n Diox ante por yila's mèn no gáp mèn yalxla's loo Jesucrist, tiempa axta arid nèe ngòc con'dèe cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac natedó' na' loo leya tiempa xal thib pres co' yende mod xon' lezi'f. Tiempa, ngure bed na' axta zin tiemp co'se' ryo xo'f xá mod yila's mèn no gáp mèn yalxla's loo Jesucrist par lyá' mèn loo con' ryes por cón che'n Jesucrist par tataa mod yòo mèn loo cón che'n Diox. ²⁴ Por cona, ngue niin loo gu': Leya ngòc xal thib criadgot co' nquenap no co' queno myen' bix par gáp myen' mod. Mquenap leya na' xal mquenap criadgot myen' bix par ne'ncua'nte na' xquin na' no xtol na' xal mcua'n na' xquin na' no xtol na' co' ngòc thib mod co' ngòp na' tiempa axta co'se' ngòc tiemp co'se' mbi'th Crist. Crist mbli par mzye' mod che'n na' par ne'ncua'nte na' xquin na' no xtol na' par gàca co'se' be' ngòc na' ngolo ngola's loo Crist, sya, mdyal Diox no mda' Diox lugar yòo mèn loo cón che'n Diox par gàc mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n Crist. ²⁵ Per nalle', mzinle' tiempa co'se' tlo mèn yòo mèn loo cón che'n Diox par gàc mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox ante por yila's mèn loo Jesucrist. Con'a ndli ya inzode na' xan' yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co' ngòc xal myen' bix co' ngue quenap no ngue queno criadgot.

²⁶ Por thidte ngòc gu' con Crist Jesús nac gu' xin'pe' Diox. Ngòc con'a loo gu' tac ngola'sque' gu' loo Diox por cón che'n Crist. ²⁷ Ryete gu' co' thidte ngòc loo Crist, ngòca loo gu' xal co'se' ndxàc bautizar mèn le'n

nít. Con'a nee di's Diox mbli le' gu' nda'que' lugar le' thidte Crist ñibe'pe' loo gu'. No ndli gu' ante co' nee lezo' Crist. ²⁸ No nalle' por cón che'n Crist, yende chó mport nzo lezo' Diox aa guneei chó mèn naciòn nac gu'. Loo cón che'n Diox ya inacte gu' loo Crist xal mèn naciòn Israel ó xal mèn chol naciòn co' inacte mèn naciòn Israel. Ne' ne' nac gu' xal moz yèe loo thib patrón ó xal mèn co' yende chó ñii loo. Ne' ne' nac gu' xal mènbi' o xal mènngot. Tac mèn co' nqueltàa loo Crist thidte ndxàc ryete mènà loo Crist. ²⁹ No chele' gu', licque', nac mèn co' nqueltàape' loo cón che'n Crist no ngòoque' gu' loo cón che'n Crist, le' sya, Diox ngo cuent le' gu' nacpe' mèn bin Abraham. Tataa mod gàc che'n gu' no gàc loo gu' ryethe con' ndac por nzo gu' loo cón che'n Crist, co' mcàbgòn Diox loo Abraham no loo bin Abraham li Diox loo Abraham no loo bin Abraham.

4

¹ Con' co' mblyazen niin loo gu' con di's co' ngolo guniin loo gu'a nac con' ndxè': Thib mbed co' nac xgan' thib gundan co' ndxàp che'n, mbeda yan' no herens che'n xud mbed, ٱلْعَلَقُ? Per láth ndoo xèn mbed, lalque' nac mbed xal thib moz liz xud mbed. ² No láth ndoo roo mbed no ndoo xèn mbed, nzo thib criadgot co' nquenap mbed. No ndxan' mbed cón che'n criada axta ryoo mbed axta zin huiz ta' xud mbed herens co' gac che'n mbed càa mbed. ³ Tataa ndxàc con' loo na', ne, dib lal co'se' ngòc na' xal myen' bix, co' nee di's, ndoore' yila's na' loo Crist. Con' co' ngue niin loo gu' ndxè' nac con' co' mbli na' tiempa: Mbli na' co' nac cón che'n xab izlyo'. No mbli na' xal ngòc mod ye'rsin' che'n mèn. No mbli na' i xalque' mnibe' mèn loo na' par li na', tac mbez mènà con' co' ndli na'a nac cón che'n Diox. ⁴ Per co'se' mdyaal huiz no tiempa, Diox mtel' xgan' Diox loo izlyo'. No co'se' mbi'th xgan' Diox loo izlyo', mbli Diox le' thib mza'yòn mxan xgan' Diox. No ale ngòc xgan' Diox mèn bin che'n mèn naciòn Israel. Loo mènà mxo'f Moisés ley. No mastale' nac Jesucrist xgan' Diox, mdubdi'sque' Jesucrist xalque' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel. ⁵ Tataa mod mbi'th Crist loo izlyo' par telá' Crist na' loo con' ryes, na' co' ngòc xan' yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn par tataa mod mdyal Diox no mda' Diox lugar loo na' yòo na' loo cón che'n Diox xal xin' Diox.

⁶ Por nac gu', licque', xin' Diox, Diox mbli ngulàa Xpii Natù' che'n Diox le'n lezo' gu' no le'n xtùuz gu'. Xpia ndli mbez gu' loo Diox: Diox, U' co' nac xud nu', co'se' mbez gu' Diox. ⁷ Por cona, gu' nacpe' xin' Diox. No ya inacte gu' xal moz loo cón che'n xab izlyo' ndxè'. No por nac gu' xin' Diox, Diox ta' lugar no

tyal Diox yan' no gu' ryethe con' ndac che'n Diox por cón che'n Crist.

Pab ndyóo por cón che'n mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

⁸ Póla, ndoore' co'se' tarte yila's gu' no co'se' tarte ta' gu' cuent cón che'n Diox por cón che'n Crist, ngóc gu' xal moz par mbli gu' sirv loo chol con' co' mbez mèn nac diox. Per inacte con'a merpe', licpe' Diox. ⁹ Per com le' gu' más nda'le' cuent cón che'n Diox nalle', ¿lé?', no ndlibe' gu' Diox, o más huen niin loo gu' le' Diox ngole' cuent nac gu' mèn co' nzole' loo cón che'n Diox, ¿xá mod ndly'a's gu' ale bere gu', li gu' xalque' ngóc mod co' yende cón ntac no co' yende cón li gu' gan? Ale, mbere gu', ngue li gu' con'a. No ale ndxác gu' xal moz loo con'a. ¹⁰ Cona nee di's ale tatabe' nquenap gu' gu' loo huiz co' mbez gu' nac huiz roo co'se' ndxáal lni che'n chol mdo'. Ale nxyo'f ndeleque' lezo' gu' ndxe' gu' cuent cón che'n chol huiz, cón che'n mbe', no cón che'n lín', ne. ¹¹ Anze'f nde no lezon tac zin' co' ngue xo'f zin'en loo gu' cón che'n di's ndac che'n Diox, ale ndyaquen anxle' mxo'f zin'en zin'a loo gu'.

¹² Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, ña'ben loo gu': Góc gu' xal nac daa, yey, co' nee di's, daa indlide cas no ne' ne' indyóon lín chol costumbr, no loo nec thib con' co' nac cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co' ndli ncá daa loo cón che'n Diox. Más de cona, gu' nda'que' cuent xal ngóc daa thib cua'a; xá mod mque tee'en loo mèn guláaz daa co' ngóc mèn nación Israel, ¿lé'? Per nase mblá'yan ryethe con'a. No ngóc daa xalque' nac gu' co' inacte mèn nación Israel co' indxóode loo chol costumbr nalle'. Licque', mden'en le' gu' yende cón mbli loon co'se' mbalen. Ngon lath gu' ndoore'. ¹³ Gu' nda'que' cuent co' huenleque', co'se' nerleque' vez mblon yalbán cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes loo gu', mblina tac mquin mbyan' daa lath gu' tac nayíz daa hora. ¹⁴ No yíz co' mque nona ngóc thib preb loo gu' par ñeene' ché' tli gu' cas daa no ñeene' ché' xec gu' con daa. Per ¿ché' por nayíz daa, ne'nglide gu' cas daa, cá'? Yende xáa. Gu' mblique' cas daa. Ne'ngo' toode gu' daa thib lad. Mblique' gu' cas daa. Más de cona, co'se' mzin daa loo gu', anze'f mdyu' daa loo gu' xalque' thib angl che'n Diox. No ale mden' gu' no mxac gu' casque' ngóc daa xal yub Jesucrist loo gu'. ¹⁵ ¿Máa gust co' ngòp gu' con daa nalle', sya? Tac co'se' mbalen loo gu'a, daa mda' cuent cón che'n gu' le' gu' ndxab loo xtáa gu': Ngác ngudloo na' ¿cón ngác ngudloo na? Ta' na' ngudloo na' cáa prob mbi' ba', cara. ¹⁶ Per nalle', ¿ché' ngue li gu' cuent le' daa ngóc thib ngolo ngola's che'n gu' loo gu' ante por ngue niin con' co' nac con' licpe' loo

gu' xal nac mod co' nzi tee ban gu' nalle', cá'? Yende xáa.

¹⁷ Mèn co' ngue cua'n mod, co' nac mèn co' ndly'a's co' xà' gu' loo cón che'n Jesucrist, mèn ndlu' loo gu' le' mèn ndly'a's gác con' ndac loo gu'. Per indlide mèn con'a con thidte yéc mèn no con thidte lezo' mèn par, licque', cába con' ndac loo gu'. Ndxle'leque', con' co' ngue li mèn nac: Ale ndly'a's mèn co' xà' mèn gu' loo nu' par más yòo yéc gu' loo cón che'n mèn no yòo gu' lad che'n mèn. ¹⁸ Huenque' naca yòo yéc mèn loo cón che'n tedib mèn. Per, oj, ché' co' cába con' ndac loo thib mèn no loo tedib mèn. No, oj, ché' co' li mèn dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn con xtáa mèn, huen. No ndlyazen tolo li mèn con' ndac loo gu' thidtene, que nzo non gu', que yende daa loo gu'. ¹⁹ ¡Aa, mèn guláaz co' nac che'n làaz mèn galas co' nac xal xin'en! Axta le'n lezon ndlyaa thib yalnè co' nden'en por cón che'n gu' xal co'se' nquée yo'f lezo' thib xa'got co' ndub tan xin'. No nden'en toloque' gác yaltti ndxè' loon por cón che'n gu' axtaque' ñeen huen huen nzi ta' gu' cuent no nzi té'th gu' no nzi ndubdi's gu' loo cón che'n Crist no axtaque' gác gu' mèn co' nac xalque' nac Crist. ²⁰ Oj, ché' co' nzo mod nzo non gu' par nedrè', huen, par gác daa tyoodiz non gu' tedib mod co' inacte mod xal ngue que'en ye's ndxè' loo gu'. Tac axta ne' ne' neen xá mod tolo lín xtúuz cón che'n gu'.

Pab mbez le' chop xa'got co' lèe Agar no Sar nac xal thib muestr co' ndlu' cón che'n mod xá' co' ndxela's chop ned mèn cón che'n Diox.

²¹ Gu' co' mbere ndly'a's li xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ndlyazen ñee gu' loon: ¿Ché' tarte gón gu' no ten' gu' cón mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, cá'? Di'sdèe nac co' ñibe' leya loo mèn. ¿Xá mod gác gu' li gu' con'a? ¡Pà gác gu' li gu' con'a! ²² Pues di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac Testament Gox mbez le' Abraham mqe no chop xgan'. Thib mbed ngóc xin' huan Abraham con leque xa'got co' ngóc criad loo Abraham. Le' tedib mbed na, ngóc xin' Abraham por xa'got co' ngóc xin' sa'lpe' Abraham. No ngóc xin' sa'l Abraham thib xa'got co' yende chó mèn ngo co' ngnii loo xa'got Abraham par ñibe' mèn loo xa'got Abraham por ngóc xa' xin' sa'lpe' Abraham tiempa. ²³ Le' mbed co' ngóc xin' xa'got co' ngóc criada ngóol xal nac bin co' ndli bé'l'yòo lad mèn co'se' ndxáal mèn loo izlyo'. Per ndxe'leque', mbed co' ngóc xin' xa'got co' ngóc xin' sa'lpe' Abraham co' ngóc xa'got rnith no co' ngóc xa'got co' yende chó mèn mbee ncá, mbeda ngóol par ngócque' no mdyaaque' no mdubque' di's co' mcàbgón Diox li Diox loo ryop xin'

sa'l Abraham. ²⁴ Con'a ngòc thib muestre o mod co' ndlu' cón che'n mod co' ndxela's mèn loo Diox. Le' ryop xa'gota na, ndlu' cón che'n chop conveñ. Cón che'n chop conveñ ndxè' nac: Ner conveñ co' mnibe' Diox loo Moisés co' ngòc thib ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. Mèn co' ndlya's li xal ñibe' ley che'n ner conveñ, mèn nquin tyubdi's xal ñibe' ner conveñ xal ndyubdi's thib moz loo patrón moz. Xa'got co' ngro' lèe Agar ndlu' cón che'n ner conveñ tac ngòc xa' criad Abraham no mquin tyubdi's yèe Agar loo mèn guliz Abraham. ²⁵ Di's co' nac di's Agar co' nac lèe xa'gota, leque di'sa nac di's co' nac di'stèe che'n mèn grieg. Di'sa nac leque di's co' nac lèe yii Sinaí co' ndub le'n nación Arab. Di's co' nac lèe che'n xa'got co' lèe Agar co' ngue niin loo gu' ndxè' nee di's nac mèn nación Israel nalle'. Tac nalle' ryethe mèn nación Israel nac xal moz co', por fuerz, naquinque' tyubdi's xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ²⁶ Mèn nación Israel mbez le' ciuda Jerusalén nac ciudape' mèn. Per na' mbez le' loo bé' nac lizpe' na' no làazpe' na' no xnedpe' na', co' nee di's, nac xal tedib ciuda Jerusalén co' nac ciudape' che'n na'. No inquinte li na' huax con' xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel par li mèn. ²⁷ Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Fta' gust lezo'l, xa'got rnith, lùu co' ne'ndante xin'. De gust fxiis yèe, lùu co' thidtene ne'ndante xin'. No ne'nden'tel yalnè par ndan xin'.

Tac xa'got co' mblá'ya' sa'l, xa'gota que no más xin' co'se' bere sa'l xa', queltàa sa'l xa' con xa'gota tedib vez. Más que no xa'gota xin' xa'gota leque xa'got co' thidteneque' ndyub no sa'l.

Con' ndxè' nee di's más yòo mèn nación Israel loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist leque ngòc mèn co' nac mèn nación Israel loo cón che'n Diox por mbli mèn preb ndubdi's mèn loo di's co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèn.

²⁸ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, ngue niin loo gu': Na' nac xal Isaac. Nac na' xin' Diox tac ngola's na' loo Crist xalque' ngola's Abraham loo Diox le' Diox lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo Abraham. ²⁹ Xalque' ngòca póla, le' mbed xin' Abraham co' lèe Ismael, co' ngóol xalque' nac mod co' ndxáal bin mèn co' ndli mèn loo izlyo', mbed ndub ngu's tedib mbed co' lèe Isaac co' ngòc xganpe' Abraham, mbed co' ngóol ante por cón che'n Xpii Natú'. Tataa ndxàca loo na' nalle' le' mèn co' ngue li preb ndubdi's mèn xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn ngue tub ngu's na', ne. ³⁰ Per mastale' tataa ngòca loo ryop hues xgan' Abraham, ¿cón mbez loo libr co' nac xti's Diox, à? Le' loo libra mbez:

Blo' criadgot co' ngue nol lizl ba' con xgan' criadgot. Tac mbed co' nac xgan' criadgota, yende mod gac che'n mbed herens con mbed co' nac xgan' meegot co' yende chó mèn ñii loo no co' yende chó mèn mbee ncà.

³¹ Por cona, ngue niin loo gu', mèn co' ndxàc huesen por cón che'n Crist: Ya inacte na' xal xgan' meegot co' ngòc criadgot, co' nee di's, nquin li mèn con' co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Ndxè'leque, nac na' xal xgan' meegot co' yende chó mèn ñii loo, no co' yende chó mèn mbee mcà, co' nee di's, inquinte li na' con' co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèn par lyá' na' loo con' ryes.

5

Bli nèe gu' gu' loo cón che'n Crist par gàca loo gu' yende chó ñii loo gu' no yende chó cuee cá' loo gu' loo cón che'n Crist.

¹ Crist mbli par ya yende chó con' cuee no cà' na' par nquin li na' ryethe con' co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. Bli nèe gu' gu', tá, loo cón che'n Crist. No ya ne'tolode bere gu', gac gu' xal moz co' ñibe' patrón loo loo cón che'n leya par li yèe gu' ryethe con' co' ñibe' ley.

² Daa co' lèe Pab, daa ngue nii di's ndxè' loo gu' loo cart ndxè'. Bìn gu' di's co' ngue niin loo gu' ndxè': Chele' gu' yòo loo yalndxela's che'n mèn co' ndli circuncisión, le' sya, ya yende cón ntac Crist par gu' loo cón che'n Diox. ³ Beren niin loo gu' tedib vez: Chól gu' co' nac mènbi' co' ndlya's gac circuncidar, gu' co' ndlya's gac circuncidara, naquinque' li yèe gu' ryethe con' xal ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn par lyá' gu' loo con' ryes. ⁴ Gu' co' ndxela's le' Diox mdyal no mda' Diox lugar yòo gu' loo cón che'n Diox par gac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox por ngue li gu' xalque' ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, gu'a mblá'ya'le' cón che'n Crist. No ngro xa'le' gu' loo Crist. No inda'de gu' lugar loo Diox telá' Diox gu' loo con' ryes ante por cón che'n Jesucrist. ⁵ Per por part cón che'n na', por cón che'n Xpii Natú' no por ngola's na' loo Crist, nzi queeque' lezo' na' le' Diox tyal yòo ban no na' Diox loo bé' yilóa. ⁶ No nalle' chele' na', licque', thidte ndxàc con Crist Jesús, yende cón ntac no yende cón lii gac circuncidar na' o ne'gàcte circuncidar na'. Thidte con' co' más ntac loo na' nac le' na' ndxela's loo Crist. No cón che'n con' co' ndxela's na' loo Crist ndli le' na' nque' lezo' ñèe na' hues xtàa na'.

⁷ Con que gu' huenque' ngureri' loo cón che'n Crist, ndyaquen, ¿cóxe mbli ya ne'tolode ndyubdi's gu' cón che'n di's ndac co' nac licpe', à, yey? ⁸ ¿Ché' ngue li gu'

cuent le' di's co' mbìn gu' por ro mèn co' mbilu' gu' par ngro xà' gu' loo cón che'n Crist nac di's co', licque', ngue ñibe' Diox loo gu' par li gu', cà'? Tyè'. Ndxé'leque', di's co' mbìn gu' nac co' mbili ngro' gu' loo cón che'n Diox. Tad Diox nacpe' xa' co' mbrez gu', no co' mblec gu', no co' mblo gu' loo cón che'n Crist. ⁹ Ne'ta'de gu' lugar quedii mèn gu' ne' por chu'th. ¿Ché' inda'de gu' cuent xal mbez di's co' mbez: Con ndxépte dii levadur ndli ndyoo bes huax co'fharin, cà'? ¹⁰ Daa ndxáp yalxla's loo Tad Diox por cón che'n gu', ey, le' gu' ne'tolode li xtúuz tedib mod loo xtúuz co' ngue lín xtúuz loo cón che'n Crist. Per na ngue nii loo gu': Le' Diox tetii mèn co' ndli par ncába imbee see teede lezo' gu'. No yende chó mport nzo lezo' Diox aa guneei chó mèn nac mèn.

¹¹ Le' part cón chenen na, mèn co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, chele' daa be' ngue ñibe' loo mèn par gac circuncidar chol mèn, ne'tub ngu'ste mèn daa. Tac chele' daa tataa ñibe' loo mèn, ne'ten'te mèn di's no axta ne' ne' yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn daa par tolo tub ngu's mèn daa. Per ndxe'leque', daa mbez loo mèn naquinque' yila's mèn loo Crist no loo cón che'n Crist par lyá' mèn loo con' ryes. ¹² Per nde niin thib con' loo gu' cón che'n mèn co' ngue li xol loo gu' tac mèn ndlya's gac circuncidar gu': Oj, ché' co' leque yub mèn cho' xlan' mèn thidtene, huen, par thidtene ryo xà' mèn loo cón che'n Diox thidtene.

¹³ Per gu', mèn gulàaz che'n làaz mèn galas co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, Diox mciu' gu' no mblec Diox gu' par yende chó mèn gac cuee cà gu' loo cón che'n Diox. Ante nzo thib con' co' ñibe'en loo gu' par ne'líde gu'i. Indlyasten le' gu' ñibe' yéc gu' no ñibe' gu' lezo' gu' par gab gu' loo lezo' gu' nee gu' cón li gu'. Le' sya, tataa mod tlo gu' li gu' chol con' co' neete lezo' gu' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' par li gu' co' gac con' ye'rsin' loo Diox. Más huen, ndlyazen gac gu' mèn co' que' lezo' ñèe hues xtàa gu' par tataa mod li gu' sirv loo hues xtàa gu' chol mod. ¹⁴ Chele' gu' li con' co' ngue niin loo gu' ndxè', sya, ngue li gu' ryethe con' co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn par li mèn con' ndac. Con'a nac: Fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu'. ¹⁵ Per ndxe'leque', chele' gu' ndxác yin' no ndxác gu' ted, co' nee di's, ndxecloo gu' no ndxòo xyàn lezo' gu' ñèe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu', anderhuen gu' con xtàa gu', ne' yiloo leque gu' teza' gu' loo cón che'n Crist.

Pab ngue lu' loo mèn cón che'n con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin' no cón che'n mod co' nque tee ban mèn, mèn co' ñibe' Xpii Natú' loo.

¹⁶ Con' co' niin loo gu' ndxè', mèn huesen por cón che'n Crist, nac con' ndxè': Gure ban gu' xalque' ñibe' Xpii Natú' loo gu'. Le' sya, tataa mod ne'tolode li gu' xal nac rye con' ndyub yo'f lezo' gu' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' par li gu'i. ¹⁷ Tac rye con' co' ndli par ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin', con'a inacte con' co' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn. Lomisque' ne, con' co' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn. Inacte con'a con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn co' neete lezo' mèn li mèn. Chele' thib mèn alithe ndli con' ndryo' ndlyen' lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin' co' nac co' neete lezo' mèn, le' sya, yende mod li mèn con' co' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn. Per chele' mèn ndyubdi's loo con' ñibe' Xpii Natú' loo mèn, ne'líde mèn con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn li mèn par tataa mod li mèn co' neete lezo' mèn. Por cona, ngue niin loo gu': Yende mod li gu' chol con' ndlya's gu' li gu' xal co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' chele' gu', licque', ndlya's tyubdi's gu' loo Diox. ¹⁸ Per chele' Xpii Natú' che'n Diox nac xa' co' nzo no gu' no, chele' Xpii Natú' tyoo ner loo gu' no tyoo naa Xpii Natú' loo gu', le' sya, ya inquinte tolo li gu' con' co' ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn.

¹⁹ Inagànte naca par hui' mèn no par ñaa mèn no par non mèn con' co' ndli mèn, mèn co' nzi tee loo rye loothe con' co' nac che'n xab izlyo'. Mèn ndli yalburrid no ncua'n mèn xin' huan mèn. No ndli mèn xtúuz con' xin' no con' cap cón che'n con'a axta ale capas mèn ndlya's mèn li mèn rye loothe con' ye'rsin' co' nac huax mod ye'rsin' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn con'a. ²⁰ Ndyub xib mèn no nsál' mèn ya' mèn no ncò'o' mèn yéc mèn loo chol mdo' co' nac chol gunab. Ndi mèn yalbruj. Ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn chol xtàa mèn. Nguyo mèn con xtàa mèn. No nqueli'th mèn cón che'n xtàa mèn. Ndxep vez thib con' co' iñaade ndli ndxecloo mèn ñèe mèn xtàa mèn. Asendli mèn ndlyath no mèn xtàa mèn ante par ñèe loon mèn que no mèn che'npe' taamas mèn. Más de cona, ndxác mèn chop son ned loo chol con'. ²¹ Ndxàn lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn. Nac mèn mēnguth mèn. Nac mèn mēnguy. Ndxuhuacho' mèn no ndxuhuaxle' mèn axta plóthe cón che'n xtàa mèn co'se' ndxác chol lni. No ndli mèn taamas con' co' lalque' nac xal con' ndxè'. Ngue co'xen ryete con' ndxè' loo gu' nalle' xalque' mco'xena loo gu' ndoore'. Le' rye mèn co' ndli chol con'a, ne'gácte mèn yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

²² Per ndxe'leque', rye con' co' ndli Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par li mèn nac: Que' lezo' mèn ñèe mèn chol xtàa mèn. Con gust cue mèn no xo'f nde' nxo'f ndla' lezo'

mèn. No cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth hues xtàa mèn. Nxec mèn con xtàa mèn no ncha'la's mèn con xtàa mèn. Nazi' cue mèn con xtàa mèn. Li mèn con' ndac loo xtàa mèn. Li mèn cumplir con' mbez mèn li mèn loo xtàa mèn no loo Diox.²³ Gàc mèn mèn nado', mèn co' indye'ste. Gàc mèn mèn co' ndxàp lezo', no gac mèn mèn co' ñibe'pe' loo lezo' loo ryethe con' ndli mèn. Ryete gobiern co' ñibe' loo rye nación loo dib athu izlyo' ndxòo lezo' ñeè mèn, mèn co' ndli con' ndac ndxè'.²⁴ Le' rye mèn co', licque', nzo loo cón che'n Crist, co' ngola'sque' loo Crist, con' co' mbli mèn ndoore' co' ngóc con' ye'rsin' co' mdyub yo'f lezo' mèn mbli mèn xal guneete lezo' mèn, con' ye'rsin'a ngóc xal thib con' nguth co' ya ne'tolode ñibe' loo mèn. Tataa mod ya ne'tolode li mèn con' ye'rsin'.²⁵ Texal nzi tee ban na' loo cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, lomisque' tataaguè' ndxàal ta' na' lugar le' Xpii Natú'a tyoo ner no tyoo naa loo na' loo ryethe con' ngue tee li na', par ante li na' con' co' neete lezo' Xpii Natú'.

²⁶ Indxàalte gac na' mèn nate's no mèn naxal'. Tac co'se' ndxàc na' xal mèn, con'a ndli ndxecloo thib xtàa na' no tedib xtàa na' ñeè xtàa na' na'. Ne' ne' gac na' mèn co' ndxàn lezo' par ñeè na' hues xtàa na', ndee gu'.

6

Pab mnibe' loo mèn lyath no mèn chol hues xtàa mèn.

¹ Mèn huesen por cón che'n Crist, chele' gu' ñeè chol mèn co' ndxàc hues xtàa na' ngue tee cua'n xquin no xtol, gu' co' más nda'le' cuent no gu' co' más mté'thle' par ndyubdi'sque' gu' loo cón che'n Tad Crist, blyath no gu' mèn no gunii gu' loo mèn par bere mèn, tlo mèn, que tee ban ndac mèn loo cón che'n Tad Crist tedib vez xal ndxàala. Per nado' di's nado' cuent tyoodi's no gu' mèn. No anderhuen gu' chó Diox chó nee gu' gunee gu' xal nzi tee gu'. No bla's gu' loo leque gu' hui' xal nzi tee ban gu' loo cón che'n Diox. Tac thib descuid, chàa, li Mebizya gan loo gu' no tlo gu', li gu' chol con' ye'rsin'.² Blyath no gu' thib hues xtàa gu' no tedib hues xtàa gu' par ne'líde hues xtàa gu' con' co' ndyub yo'f lezo' hues xtàa gu' par li hues xtàa gu' con' ye'rsin'. Chele' gu' tataa ndli loo chol hues xtàa gu', le' sya, tataa mod ngue lique' gu' xalque' ñibe' Crist loo gu' par li gu'.

³ Chele' ndxep gu' co' ndxàc hues por cón che'n Jesucrist ndyac no ndli gu' cuent anze'f mèn roo no mèn xèn nac gu' co'se' yende cón ntac gu', leque con'a ndlu' no tataa mod leque gu' ngue quedli gu' loo con' nac gu'.⁴ Thib thib gu' bla's no hui' gu' loo

leque gu' xá mod nzi tee ban gu' loo cón che'n Diox par ñeè gu' ñeene' ché' ngue li gu' ndxep con' ye'rsin'. Le' sya, chele' gu' nda' cuent huenque' nzi tee ban gu' no ndyac lezo' gu' loo mod co' nzi tee ban gu' loo cón che'n Diox, le' sya, ndyac lezo' gu' por cón che'npe' gu'. Per ne'tyacte lezo' gu' por más nda' gu' cuent no más nté'th gu' par tyubdi's gu' loo Diox leque taamas hues xtàa gu'.⁵ Per nalle' thib thib gu' gunaa loo gu' no bla's gu' loo leque gu' xá nzi tee ban gu' loo cón che'n Diox. Thiba con' ndxè'.

⁶ Le' tediba na, niin thib con' loo gu': Mèn co' ngue té'th cón che'n xti's Diox por cón che'n mèn co' nac maistr co' ngue lu' mèn, mèn co' ngue té'tha ndxàalque' lyath no mena maistr co' ngue lu' loo mèn loo con' co' nde che loo mèn co' nac maistr.

⁷ Hui' gu' nexa. Ne'ta'de gu' lugar quedli gu' leque gu'. Yende chó mèn nzo co' gac xiis no Diox. Tac Diox tub rezque' cón che'n rye mèn. Gàcpe'i loo gu' xal mbez mèn: Le' bín co' co' mèn loo yòo, leque biz bina gac cosech co' thop mèn, co' nee di's, fsuc paráp. Leque lool lyàa rsucl.⁸ Chele' chol mèn ndxàp mod co' nac mèn par ndli mèn chol con' ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn, le' sya, leque con' ye'rsin' co' ndli mèn ncàba loo mèn ryo xá' mèn thib lad loo Diox thidtene yilo gath bé'l'yòo lad mèn. Nacquele' chol mèn gap thib mod par li mèn con' ndac co' yòo lezo' Xpii Natú', le' sya, Xpii Natú' li par gaca loo mèn ban no mèn Diox thidtene yilo gath bé'l'yòo lad mèn.⁹ Cona, ngue niin loo gu': Indxàalte yizan na' par ne'tolode li na' con' ndac loo hues xtàa na'. Tac chele' na' ne'ta'de lugar yizan na' no yitac lezo' na' loo con' ndac co' ngue li na' loo hues xtàa na', le' sya, por derech, Diox li par gac huax con' ndac loo na' yiloo.¹⁰ Cona, co'se' ta'i lugar loo na' no co'se' nzoque' mod li na'i, li na' con' ndac loo chol mèn. No más ndxàal na' na' con' ndac loo mèn co' ndxàc hues xtàa na' por cón che'n Crist.

Lult di's co' mque' Pab ye's loo mèn loo cart ndxè'.

¹¹ Ryete di's co' nac di's co' nde loo gu' loo cart ndxè' nac di's co' ndxaben loo tedib xa' co' ndxàc xtàa daa par mque' xa' ye's co' nac di's loo cart ndxè'. Per nalle' hui' gu' nexa: Napló nambii ñaa letr co' mque' yuben di's co' nac lult di's loo cart ndxè' loo gu' par tolo toodiz non gu'.¹² Mèn co' ndlyas li fuerz par bere gu', li yèe gu' xal nac costumbr che'n circuncisión, mèn ndli tataa ante par ndxan' bien mèn loo chol mèn no par ne'tub ngu'ste chol mèn mèn por cón che'n di's ndac co' ndlu' ante gap mèn yalxla's loo cón ngóc loo Crist loo cruz. No inquinte li mèn cas loo taamas costumbr gox cón che'n con' ngola's mèn ndoore' par

lyá' mèn loo con' ryes. ¹³ Per fte' lezo' gu', ey, ne' mèn co' ndli costumbr che'n circuncisión, indlide prob mènà ryete con' co' ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Per mastale' indlide mèn xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mènà, ale ndlya's mènà le' gu' gac circuncidar par tataa tye's mènà loo xtàa mènà le' mènà mbli fuerz gu' par mbli gu' mquée fthi'f lad xlan' gu' par ngòc fthi'fa xal thib señ. ¹⁴ Per part cón chenén, indliden cuent no ne'yilasten le' chol con' co' nzo loo izlyo' ndxè' o chol xley' li par lyá' daa loo con' ryes. Ndxè'leque', ante ndxàpen yalxla's loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist na' co' nguth loo cruz no maste par lyá' daa loo con' ryes. Tac por cón che'n con' co' mxac Tad Crist loo cruz, rye mod co' ngòc cón che'n xab izlyo' mdyon'le' loon no mblyuxla loon loo izlyo' ndxè'. Nalle' nac daa xal mèn co' nguth loo cón che'n xab izlyo'. ¹⁵ Tac chele' na' thidte ndxàc con Crist Jesús, le' sya, yende cón ndli gac circuncidar na' o ne'gàcte circuncidar na'. Per thidte con' co' más ntac loo Diox nac le' mèn nacle' mèn cub loo Diox. ¹⁶ Ndlyazen le' Diox li le' gu' cue nagàl lezo' loo Diox no loo Jesucrist no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. No ndlyazen le' Diox thidtene lyat lezo' ñièe Diox gu', ryete gu' co' nque tee ban ndac loo cón che'n Crist xal nac dī's co' mblu'en loo gu' loo cart ndxè'. No ndlyazen gaca tataa loo ryete mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox chol lugar, mèn co', licque', ngòo loo cón che'n Crist.

¹⁷ Lomisque', ndlyazen nalle' par delant nec thib mèn indlyasten cua'n xó' daa no ne' ne' li xol mèn loon por cón che'n zin' co' ndlin cón che'n Crist, zin' co' mxo'f zin' Diox cón che'n Crist loon. Tac fthi'f co' ne'en laden ndxè' ndlu' le' daa, licque', nac thib mbi' co' nxo'f zin' che'n Crist.

¹⁸ Lomisque' ndlyazen, mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist, le' Tad Jesucrist angryo' lezo' li Tad Jesucrist anggac con' ndac loo gu', no li Tad Jesucrist huen nda gu' ned que tee gu'. Taandxè'que' gaca loo gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Ngo Ban Le'n Ciuda Efes

Pab ngue que' ye's loo mèn co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist, mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Efes.

¹ Daa, Pab, ndxe' di's che'n Jesucrist xal nee lezo' Diox. Ngue que'en ye's loo gu' co' nac mèn ciuda Efes, gu' co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngóc gu' che'npe' Diox. Ngola's gu' loo Crist Jesús, ne. ² Ndlyazen le' Diox tolo li anggác con' ndac loo gu'. No ndlyazen le' gu' cue nagál lezo' loo Diox no loo Jesucrist. No ndlyazen cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' lath xtàa gu'.

Pab ndyoodi's cón che'n con' ndac co' ndxác loo mèn por cón che'n Tad Crist.

³ Li na' le' mèn gab nac Diox Diox roo no Diox xèn no Diox natú' thidtene, Diox co' nac xud Tad Jesucrist na'. Por thidte ndxác na' no thidte nqueltàa na' loo cón che'n Crist, Diox anze'f thib con' ndac angmbli loo na' no rye loothe con' co' nac con' ndac. Con' natú' co' nac che'n bé' nac che'npe' na', ne. ⁴ Diox mcui na' por cón che'n Crist ndoore' cuec Diox izlyo'. Tataa mbli Diox par gác na' mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', no mèn co' ngóc che'npe' Diox, no mèn co' ne'tolode cua'n xquin, no mèn co' ne'tolode gáp xtol loo Diox. ⁵ Mcui Diox na' xalque' mnibe' Diox lezo' Diox no xal gunee lezo' Diox par ngóc na' xin'pe' yub Diox por cón che'n Jesucrist. Tataa mbli Diox tac anze'f nque' lezo' Diox ñee Diox na'. ⁶ Por cón che'n con' co' angmbli Diox loo na'a, li na' le' mèn gab di's guryath no di's guryèn cón che'n Diox loo Diox no loo mèn. Diox mbli angngóc con' ndac ndxè' loo na' por thidte nqueltàa na' loo Crist no loo cón che'n Crist, Crist co' nac lezo' no ngudloo Diox. ⁷ Por tant nque' lezo' Diox ñee Diox na', mbli Diox par le'le' Crist mtelá' na' loo con' ryes por cón che'n renpe' Crist co'se' mquée yalguth loo Crist, co' nee di's, mton' Diox xtol na' por cón che'n con' co' ngóc loo Crist. ⁸ Tataa mbli Diox par mblu' Diox le' Diox nque' lezo' ñee Diox mèn axta plóthe, co' nee di's, co'se' ndli Diox par ndxác mèn no co'se' ndli Diox ndxón mèn co' huen huen cón che'n Diox. ⁹ No mbli Diox par mblu' Diox cón che'n con' ndlyas Diox li Diox co' nac con' co' be' nzo casloo loo Diox no co' nac co' mblo xnee Diox lique' Diox yiloo, con' co' gácque'. ¹⁰ No com le' Diox mblobe'le' lezo' lique' Diox par sin falt gácque' no tyubque' di's co'se' zinpe' huiz li Diox par thidte ñibe' Crist loo ryete con', que naca con' co' nzo loo bé', que naca

con' co' nziri' loo izlyo'. ¹¹ No par mbli Diox thidte mqueltàa na' loo cón che'n Diox, mcui Diox na' más póla par càaya' na' con' co' gác che'npe' na' yiloo, con' co' ta' Diox par càaya' na'. No ryete con' co' li Diox thidte nac xalque' mblobe' Diox no mblo xnee Diox lezo' Diox li Diox con'a tac Diox ndli ryete con' xal gunee lezo' Diox li Diox. ¹² Tataa mbli Diox loo na' par de que, nu' co' nac nerleque' mèn co' ndxáp yalxla's loo Crist, cue ban nu' par li nu' le' lée Diox gác thib con' guryath no thib con' guryèn por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. ¹³ Gu' ne, co'se' mbin gu' cón che'n di's ndac co' nac lique', di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, gu' ngola'sque' loo Crist no loo cón che'n Crist. No thidte ngóc gu' loo cón che'n Crist no ngóc gu' che'npe' Diox por ngulàa Xpii Natú' loo gu'. Ngulàa Xpii Natú' loo gu' no mbyan' Xpii Natú' loo gu' xal thib señ co' nda' cuent le' gu' nac che'npe' Diox. ¹⁴ Xpii Natú' nac xal thib prend co' ngue ten na'. Xpii Natú' ndlu' loo na' nac na' che'npe' Diox axta co'se' zin huiz co'se' gác che'n na' con' co' angta' Diox càa na' co'se' ngolo gunée Diox mdyalle' mèn co' mdyal ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' gác che'npe' Diox, par tolo gác con' guryath no con' guryèn loo Diox por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's ya' Diox no co' nzo la's nii Diox.

Pab ngue na'b loo Diox par li Diox tolo gác mèn co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist.

¹⁵ Por cona, co'se' mbinlen xá mod ndxela's gu' loo Tad Jesús no xá mod nque' lezo' gu' ñee gu' ryete mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox, ¹⁶ indxathlasten mbezen Diox quix Diox loo Diox cón che'n gu' co'se' nte' lezon gu' co'se' mbezen Diox. ¹⁷ Ña'ben loo Diox le' Diox xud Tad Jesucrist na', Diox co' nquée xnií tín', tolo li le' gu' tolo gác tín' cón che'n Diox. Mbezen Diox le' Diox li par tolo tyub xnií yéc gu' no par tolo tyub xnií lezo' gu' loo cón che'n Diox lath ngue té'th gu' cón che'n Diox. ¹⁸ Ña'ben loo Diox le' Diox li par tyub xnií yéc gu' no par tyub xnií lezo' gu' loo cón che'n Diox par ñee gu' no par non gu' cón che'n con' co' yan' no gu' yiloo, co' nac co' nzi quee lezo' gu', tac ndxela's gu' loo Diox xal mblyas Diox. Ña'ben loo Diox le' gu' ñee no non gu' cón che'n con' roo con' xèn tín' co' mtan' Diox loo mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox. ¹⁹ Ña'ben loo Diox le' Diox li le' gu' ñee no non gu' rye loothe con' co' nac con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox co' ndli Diox loo ryete na' co' ndxela's. Ryete con' ndxè' nzo la's nii Diox no la's ya' Diox. ²⁰ Co'se' mbli Diox ngro

xban Crist lãth mèn nguth, mbli Diox mdub
Crist cuat Diox loo bé'. ²¹ Ngoloa, mdoo Diox
Crist loo ryethe co' nde'f di's ñibe', que naca
leque yub angl, que naca xpii ye'sin' co'
ñibe' loo izlyo' ndxè', par ñibe' Crist loo angl
no loo xpii ye'sin'a xal ñibe' chol gobiern
loo mèn. Mdoo Diox Crist loo ryete mèn co'
ñibe', no loo ryete mèn co' ndxàp con' la's nii
no la's ya', no loo mèn co' nac gobiern, no loo
ryete mèn guryath no mèn guryèn co' nxo'f
zin' zin' roo. Iante loo mèn co' nziri' le'n
tiemp ndxè' ñibe' Crist. Ndxè'leque', ñibe'
Crist loo mèn le'n tiemp co' nde nque ndxè',
ne. ²² Mbli Diox ngòc nado' rye loothe con'
loo Crist co'se' mblec Diox rye loothe con'
la's nii Crist no la's ya' Crist par ñibe' Crist loo
ryethe con'a. Mnibe' Diox loo Jesús par gác
Jesús xa' co' ñibe' loo ryethe mèn co' ndxela's
loo Jesús, mèn co' nqueltàa loo cón che'n
Diox chol lugar. ²³ Sya, mèn co' ndxela's
loo Crist Jesús co' nac mèn co' nqueltàa loo
cón che'n Diox, mèna nac xal nac bé' yòo lad
mèn co' ñibe' yéc mèn, co' nee di's, Crist nac
xa' co' ñibe' loo mèna. Mèn co' nac mèn co'
ndxela's loo Crist, mèna ngue li par tolo tyaa
no tolo tyubque' di's cón che'n con' roo con'
xèn che'n Crist loo Crist. Leque Crist nac xa'
co' ñibe' loo ryethe con'.

2

*Di's ndxè' ndlu' anze'fnque' lezo' Diox ñèe
Diox mèn. Por cona, mbli Diox lyá' mèn loo
con' ryes.*

¹ Crist mbli yòo ban no gu' Diox thidtene yiloo, gu' co' ngòc xal mèn nguth loo cón che'n Diox, co' nee di's, ncua'n gu' xquin gu' no xtol gu' ndoore' yila's gu' loo Crist, ² co'se' mqe tee ban li gu' ryethe con' co' nac mod co' nac che'n mèn loo izlyo'. No mbli gu' con' co' nac co' gunee lezo' Mebizya, co' nac thib xpìi co' naban loo mbii no co' ñibe' loo mèn loo izlyo'. No ndli Mebizya par angndye' th lezo' mèn par ne'tyubdi'ste mèn loo Diox. ³ Làh mènna mqe tee ban ryete na' póla. Mbli na' xal ngro' mblyen' lezo' na'. Mbli na' con' ye'rsin' xal gunee lezo' na' xal mnibe' xtùuz na' loo na'. Ale ngòc na' xalque' mèn co' ndli cón che'n co' nac xab izlyo'. Por cona, mzyalque' na' ngocloo Diox loo na' par teti Diox na' axta plóthe xalque' ndxe-cloo Diox loo taamas mèn co'se' tub rez Diox cón che'n mènna yiloo. ⁴ Anze' ndlyat tìn' lezo' Diox ñee Diox mèn. Mastale' ngocloo Diox loo na' póla, ale ndxe'leque', nque' lezo' Diox ñee Diox na' nalle'. ⁵ Per mastale' ngòc na' mèn co' mqe tee ban xal mèn co' nguth loo cón che'n Diox xal ncua'n na' xquin na' no xtol na', Diox mda' yalnaban cub loo na' par ban no na' Crist. Por angmbli Diox con'a loo na', mblyá' na' loo con' ryes. ⁶ Por cón che'n Crist, Diox mbli le' na' nge no

yalnaban cub xal mda' Diox yalnaban cub
loo Crist co'se' ngro xban Crist. Diox ngue
li con' guryath no con' guryèn loo na' tre'
xal ngue li Diox con' guryath no con' guryèn
loo Crist co' ndub loo bé'. ⁷ Tataa mbli Diox
par lu' Diox loo mèn loo tiempo co' nde nque
cón che'n con' ndac co' nac anxle' co' li Diox
anggòc loo mèn co'se' tolo li Diox con' ndac
loo na' por cón che'n Crist Jesús. ⁸ Diox
mtelá' gu' loo con' ryes co'se' ngola's gu' loo
Crist. Diox mbli angngòc con' ndaca loo gu'.
Con'a inacte cón che'npe' gu'. Ndxle'leque',
naca con' ndac co' angmbli Diox loo gu'.
⁹ Ne' ne' ngli gu' ndxep con' ndac par mtelá'
Diox gu' loo con' ryes. Tac chele' gu' tataa
ngli, nde's gu' no ngxal' gu'. ¹⁰ Diox mbli le'
na' nacle' mèn cub por cón che'n Crist Jesús
par xo'f zin' na' zin' ndac. Mbli nab Diox
zin'a par que tee li na' zin'a.

*Di's ndxè' ndlu' loo mèn xá mod cue nagàl
lezo' mèn loo Diox no xá mod cue mèn rye nda
mèn no rye ndye' th mèn làth xtàa mèn por cón
che'n Tad Crist.*

¹¹ Por cona, fte' lezo' gu' xá mod mque tee ban gu' ndoore' yila's gu' loo Crist no loo cón che'n Crist. Ne'ngacte gu' mèn bin mèn naciòn Israel co' ndli circuncidar xtàa. Por cona, mbez mèn naciòn Israel nac mèn naciòn Israel mèn co' ndxela's loo yalndxela's che'n circuncisión. Le' loo gu' na, mbez mèn naciòn Israel inacte gu' mèn co' ndxela's loo yalndxela's che'n circuncisión xal ndxela's mèn. ¹² Thib cua'a, gu', ne, ne'nque tee bante loo cón che'n Crist. Tith tith mque tee ban gu' loo cón che'n mèn naciòn Israel. Ngóc gu' mèn co' inda'de cuent cón che'n conveñ che'n Diox co' mbli' Diox loo mèn naciòn Israel, con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo nu'. Ne' ne' ngác gu' mèn co' mbe quee lezo' loo Diox. Ndxle'que', mque tee xá' gu' loo Diox loo izlyo'. ¹³ Per gu' co' tith tith mque tee ban loo cón che'n Diox thib cua'a, Diox mbli le' gu' nzi tee ban gax loo Diox nalle' por cón che'n renpe' Crist. Nalle' nac na' che'npe' Crist. ¹⁴ Crist ndli nagàl yo lezo' na' loo Diox no cue ban na' rye nda na' no rye ndye'th na' làth xtàa na'. Leque Crist mbli par thidte ngóc xtàuz na' no lezo' na', na' co' nac mèn naciòn Israel no na' co' inacte mèn naciòn Israel. Xal mteche mèn thib ftoo co' ntau' loo mèn, Diox mteche ryete con' co' ngóc xèn no xyàn le'n lezo' mèn naciòn Israel ñee mèn naciòn Israel mèn co' inacte mèn naciòn Israel. Tataa mbli Diox par mbyu' mbyàlle' lezo' ryete mènna loo cón che'n Diox. ¹⁵ Co'se' mque' mènna Crist loo cruz, leque hora mton' Crist yalgyoo no ngolo ngola's co' nac che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn co' mniibe' loo mènna no che'n xley' co' mniibe' loo mènna. No mbli Crist thidte ngóc ryop ned mènna, co' nee di's, ngóc

mèna xal thib con' cub loo Crist. Tataa mbli Diox par mbyu' mbyàl lezo' ryop ned mèna. ¹⁶ Tataa mod mbyu' mbyàl lezo' ryop ned mèna loo Diox por cón che'n con' co' ngóc loo Crist loo cruz. Tataa mod mbli Diox par ngóp ryop ned mèna thidte xtúuz no thidte lezo', co' nee di's, ngóc mèna thib nedte mèn xal nac lad mèn thidte con'. ¹⁷ Mbi'th lu' Crist di's co' nac di's ndac loo gu' par cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu', gu' co' ngure ban tith loo Diox thib cua'a no loo mèn naciòn Israel co' más gax ngure loo cón che'n Diox thib cua'a. ¹⁸ Por cón che'n ryethe con' co' ngóc loo Crist, ngue no thib na' no tedib na' mod par bii gax na', na' co' ngóc ryop ned mèna, loo Diox xud na' por cón che'n thidte Xpii Natú' che'n xud na' Diox. ¹⁹ Tataa mod inacte gu' mèn tith. Ne' ne' inac gu' xal mèn co' nzi tee chol làaz mèn. Ndxé'leque', nac gu' mèn gulàaz con mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox. Nac gu' mèn guliz che'npe' Diox. ²⁰ Nac gu' mèn co' mbryoo mxyèn loo di's ndac che'n Crist co' mbli' myen' xin' mté'th Crist co' mtel' Crist no mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox loo gu'. Leque yub Jesucrist nac cón che'n con' ndxé' xal thib quèe scuadr co' ndyub squin ftoo liz mèn. ²¹ Por cón che'n Crist co' nac xal quèe scuadra, ryete na' co' ndxela's loo Crist, nac na' xal thib yòocal co' ngue xít té'f ndac mèn, co' nee di's, nac na' xal thib liz Diox natú' loo Tad Crist. ²² Por cón che'n Crist, gu' nzi roo nzi xèn loo Diox xal thib yòocal co' ngue xít té'f mèn par gac gu' xal thib lizpe' Diox co'te' yòo ban Xpii che'n Diox co' nac yub Diox.

3

Pab ngue lu' loo mèn le' Diox mxo'f zin' cón che'n di's ndac loo Pab par lu' Pab no te'th Pab cón che'n di's ndac ndxé' loo alux mèn co' inacte mèn naciòn Israel.

¹ Por cón che'n Jesucrist no por cón che'n di's ndac co' ngon yalban loo gu' mèn Efes, gu' co' inacte mèn naciòn Israel, daa, Pab ngue lezi'f. Mbezen Diox cón che'n gu' par gac con' ndac loo gu'. ² Naquin le' gu' non le' por nac Diox thib Diox ndac, mtan' Diox di's loon no mxo'f zin' Diox thib zin' loon. Pues zin' co' mxo'f zin' Diox loon ndxé' nac le' daa go yalbàn cón che'n di's ndac loo gu'. ³ Hui' gu' nexa. Diox mxo'f loo cón che'n Diox co' nzo casloo loo Diox loon no mbli' Diox cón che'n Diox loon co' nac di's co' xax xax ngue tan cuent loo gu' loo cart ndxé'. ⁴ Láth ngue lab gu' cart ndxé' co'te' mtlon mqe'en ye's no axta trè', ta' gu' cuent co' huenleque' le' daa naneeque' no ndxác daa ndan cuent cón che'n Crist co' nzo casloo loo mèn. ⁵ Cón che'n Crist co' ngo casloo póla, ne'nda'de Diox lugar ngro xo'fa loo

mèn póla xal mxo'f loo mèn nalle'. Per le'n tiemp ndxé' mxo'f loo Xpii Natú' che'n Diox con'a loo mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' mtel' Diox, mèn co' ndxe' di's cón che'n Crist no mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. ⁶ Con' ndxé' nac co' mcasloo Diox loo mèn ndoore': Le' mèn co' inacte mèn naciòn Israel thidte nac con mèn naciòn Israel loo Crist no loo cón che'n Crist. Càaya'que' mèn co' inacte mèn naciòn Israel con' co' mcàbgòn Diox ta' la's Diox par cãa mèn naciòn Israel por cón che'n Crist xal ndlu' di's ndac loo na'. ⁷ Mastale' indxàalte daa ñibe' Diox loon, Diox mdoo daa loo zin' ndxé' par gon yalbàn cón che'n Diox. Por cón che'n thib con' co' mbli Diox co' ngóc con' roo con' xèn co' angmbli Diox ngóc loon co'se' mñibe' Diox loon, lin zin' ndxé'. ⁸ Daa, Pab, ndyaquen nac daa thib mbi' co' yende cón ntac làth rye mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox. Ale le'le' loon angmbli Diox con' ndxé' par ga lu'en no par ga tethen cón che'n di's ndac loo mèn co' inacte mèn naciòn Israel. Mñibe' Diox loon ga lu'en loo mèna cón che'n ryethe con' ndac tin' co' ndli Crist loo mèn, co' nee di's, nec thib mod no nec tedib mod ne'ta'de mèn cuent cón che'n ryethe con' ndac co' ndli Crist loo mèn. ⁹ Diox co' mtocxua' ryethe con' co' nzi loo izlyo', Diox mxo'f zin' zin' loon. No ndoo Diox daa loo mèn par lu'en loo ryete mèn ryete con' co' nac cón che'n Crist. Nalle' ngue go xo'f Diox xtúuz co' mbli Diox xtúuz cón che'n ryop ned mèn, mèn co' nac mèn naciòn Israel no mèn co' inacte mèn naciòn Israel, cón che'n con' co' ngo casloo loo Diox axta pólle'a. ¹⁰ Tataa mbli Diox por cón che'n mèn co' ndxela's par lu' Diox ryethe con' co' ndxác Diox loo angl co' nzo loo bé'. Angla ndxáp con' la's nii angl no la's ya' angl par non angl le' Diox ndxác li' rye loothe con'. ¹¹ Diox mbli con' ndxé' loo Crist xalque' mblo xnee Diox no mblobe' lezo' Diox ndoore' cuec Diox chol con' co' mtocxua' Diox par ngóca loo Tad Crist Jesús na' xalque' gunee lezo' Diox. ¹² Por cón che'n Crist, yende cón cuee ca' loo na'. Con dibaxla's yòo na' loo cón che'n Diox tac ndxela's na' loo Crist. ¹³ Por cona, ngue nñin loo gu' loo cart ndxé' no ña'ben loo gu': Ne'tyoo xà'de lezo' gu' por cón che'n yalndyub ngu's co' ndxác loon. Tac por cón che'n con' co' ndxác loon ndxé', le'i ndxác loon par gac con' guryath no con' guryèn loo gu' par nedré'.

Di's ndxé' ngue lu' loo mèn xá mod susque' nque' lezo' Crist ñe'e Crist mèn.

¹⁴ Por cón che'n con' co' ndxác loon ndxé', ndyub xiben loo Diox co' nac xud Tad Jesucrist na' par mbezen Diox. ¹⁵ Diox a mda' lèe loo ryete naciòn, no famil, no loo ryethe con'

co' nzo loo bé', no loo ryethe con' co' nziri' loo izlyo'. ¹⁶ Mbezen Diox por cón che'n ryethe con' roo con' xèn che'n Diox le' Diox li con' loo gu' par gac gu' mèn co' ndxòo valor tín' loo por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox. ¹⁷ Crist nzo ban le'n lezo' gu' no le'n xtùuz gu' tac ndxela's gu' loo Crist. Por cona, mbezen Diox le' gu' thidtene li nêe lezo' gu' no xtùuz gu' par gac gu' mèn co' anze'f nque' lezo' Diox. ¹⁸ Le' sya, gac gu' mèn co' ta' cuent no mèn co' ndxòn con' ryete mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox, par ñee gu' no ta' gu' cuent susque' arid nque' lezo' Crist ñee Crist alux mèn loo izlyo'. ¹⁹ Mbezen Diox le' gu' ta' cuent no ñee gu' xal nac mod roo mod xèn co' anze'f nque' lezo' Crist ñee Crist mèn. Mod co' nque' lezo' Crist ñee Crist na', axta ne' ne' inda' mèn cuent cón che'n moda. Mbezen Diox tolo gac gu' mèn ndac xalque' nac Diox Diox ndac.

²⁰ No nalle', gab na' Diox roo Diox xèn nac Diox tac ante Diox ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox par li Diox gac ryethe con' co' ña'b na' no co' ndli na' xtùuz. Gaca loo na' por cón che'n con' co' nzo la's nii Diox no la's ya' Diox co' ndli Diox zin' loo na'. ²¹ Ndlyazen le' loo Tad Diox gac con' roo no con' xèn por cón che'n mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltaa loo Diox chol lugar, no por cón che'n Crist Jesús, ne. Gaca le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxeloo, no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxè' gaca.

4

Di's ndxè' ndlu' xá mod thidte ndxàc mèn co' ndxela's loo Crist por cón che'n Xpii Natú'.

¹ Daa Pab co' ngue lezi'f por cón che'n Tad Crist, ña'ben loo gu': Fque tee ban gu' xal ndxàa li mèn, mèn co' Diox mblec loo cón che'n Diox xalque' mcui Diox gu'. ² Goc gu' mèn nado' co' indye'ste. Fque' lezo' gu' gunêe gu' hues xtàa gu'. Goc gu' mèn co' ncha'la's. No gop gu' mod con' mèn co' nac hues xtàa gu' xalque' mèn co' nque' lezo' ñee hues xtàa mèn. ³ Bli gu' fuerz par thidte que tee ban gu' xal ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo gu'. Fque tee ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' no par thidte gac gu' loo Diox. ⁴ Tac mèn co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist, mèn thidte ngóc loo Diox xal thidte ladpe' Crist. Thidte Xpii Natú' che'npe' Diox nzo. Lomisque' ne, loo thidte con' nzi quee lezo' na', con' co' li Diox loo na', co' nee di's, con' co' mbli nable' Diox gac loo na' yiloo. ⁵ Thidte Tad Diox nzo. Thidte yalndxela's nzo. Thidte bautism nzo. ⁶ Lomisque', nzo thidte Diox co' nac xud na' co' ñibe' loo alux con' co' nziri'. Ndli Diox zin' loo ryethe con'a. Nzoque' Diox le'n lezo' ryete na', ne.

⁷ Mbli Diox loo thib thib na' ndxác na' li na' con' xal ndly'a's Diox gac na' par ta' na' cuent loo xtàa na' cón che'n di's ndac xal mbly'a's Crist. ⁸ Por cona, mbez loo libr co' nac xti's Diox cón che'n Crist:

Co'se' mquêe Crist gáp loo bé', mbe' Crist thib baan mèn co' ngóc xal pres. No angmda'la's Crist con' ndac loo mèn.

⁹ ¿Cón nee di's nguáp Crist loo bé', à'? Con'a nee di's ner ngulaa Crist le'n thib ye'r co' anze'f na's co' nac axta xàn' le'n izlyo'.

¹⁰ Crist co' ngulaa le'n izlyo', leque yub Crist nac xa' co' mquêe gáp loo bé' yiloo par hui' loo Crist ryethe con' co' ñibe' Crist loo bé'.

¹¹ Leque yub Crist mbli angngóc con' ndac loo mèn. Crist angmbli le' ndxep mèn ngóc mèn co' mtel' Crist, co' ndxe' di's cón che'n Crist. Angmbli Crist le' taamas mèn ngóc mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox. Angmbli Crist le' taamas mèn mblo yalbàn che'n di's ndac.

Angmbli Crist le' taamas mèn ngóc pastor loo mèn. Angmbli Crist le' taamas mèn ngóc maistr co' ndlu' cón che'n Crist loo mèn. ¹² Tataa mod mbli Diox le' mèn

lu' loo ryete mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox. Tataa mbli Diox par xo'f zin' mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox, zin' co' nac rsin'pe' Diox. Mèn mxo'f zin' zin'a par tolo té'th mèn par tyubdi's

ndac mèn loo Crist, co' nee di's, mèn co' nac loo Crist xal ladpe' Crist. ¹³ Mèn toloque' lu' loo mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngóc che'npe' Diox, axtaque' thidte

gac na' loo yalxla's co' ndxàp na' loo Crist no axtaque' ñee na' no non na' ryethe con' cón che'n Crist co' nac xgan'pe' Diox. No tolo

té'th na' cón che'n Diox par tyubdi's na' loo cón che'n Crist axtaque' gac na' mèn co' nac xalque' nac Crist. ¹⁴ Chele'i taandxè' mod ndxác loo na', ne'gàte na' xal myen' bix co' ndli xtùuz chol con'. Ne' ne' gac na' xal yix

co' ndxe' mbii pál co'te' nxyo'f mbii loo cón che'n chol xley' mèn. Ndxàca loo ndxep mèn por xquin che'n chol mèn co' mcua'n mod,

par nquedi mèn mèn na' nabe's ntocxua' mèn yalgutyè' par quedii mèn mèn. ¹⁵ Más huen gaca tyoodi's na' ante con' co' nac lipe' láth tolo que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na'.

Tolo té'th ndac na' par tolo tyubdi's ndac na' loo ryete con' che'npe' Crist co' ñibe' loo na'. Ñibe'pe' Crist loo na' xal ñibe' yépe' na' loo

na'. ¹⁶ Loo cón che'n Crist nac na', co' nee di's, nac na' xal ladpe' Crist. Lada natocxua'. Nac lada xal thib con' co' huen natedó', co' nee di's, nayal' lada. Tac ryete lugar co'te' nayal' lad mèn nda' fuerz loo lad mèn. No

thib thib lugar che'n lada ndli thib zin' co' ndlyath no loo dib lad par li lada zin'. Tataa mod, ne, lyath no na' hues xtàa na' no que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na' par tolo té'th

na' par tyubdi's na' loo cón che'n Crist.

na' par tyubdi's na' loo cón che'n Crist.

na' par tyubdi's na' loo cón che'n Crist.

na' par tyubdi's na' loo cón che'n Crist.

na' par tyubdi's na' loo cón che'n Crist.

Pab ngue te'th no ngue lu' Pab cón che'n yalnaban cub co' ndxàc loo mèn co' ndxela's loo Crist.

¹⁷ Con' ndxè' niin loo gu', tá, no tolo ñibe'en loo gu' por lèe che'n Tad: Ya ne'tolode que tee ban gu' xal taamas mèn co' indlibe'de Diox. Tac ngue que tee ban mèn xal nee lezo' mèn loo co' nac xtùuz mèn co' intacte.

¹⁸ ¡Prob mèn izlyo! tac nacuaú yéc mèn no nacuaú lezo' mèn. No indxàpte mèn yalnaban co' nac yalnaban co' ndli Diox que no mèn tac anze'f naxèn mèn no anze'f nachol' mèn tac naad no nguud lezo' mèn.

¹⁹ ¡Prob mèn izlyo! tac leque mèn mbli par mdyuhuan yob yéc mèn por inthyonte mèn. No leque mèn ngulàa loo chol con' ye'rsin' co' ndyub yo' flezo' mèn li mèn. No axta con gust ndli mèn ryethe con' ye'rsin' no con' zab tac tataa mbly'a's mèn li mèn.

²⁰ Per ndxe'leque', gu' ne'nté'thte cón che'n Crist tataa, ¿lé? ²¹ Chele' gu', licque', mbìn di's cón che'n Crist, mté'thque' gu' co' nac cón che'n Crist xal nac Crist licpe' no co' nac con' licpe' co' nzo loo Crist, ¿lé? ²² Le' cón che'n mod ye'rsin' co' ngóc mod co' mque tee ban gu' thib cua'a na, blá' gu' ryete mod gox ye'rsin' co' nac mod cap co' mquedi' gu' thib cua'a loo cón che'n xab izlyo'. Loo yalnaban co' mban gu' co' ngóc co' nduhua nee lezo' gu', nac co' angnquedi' mèn loo izlyo' ndxè'.

²³ Per nalle' naquin gac gu' xal mèn cub loo con' co' ndli gu' xtùuz no loo con' co' nden' gu' le'n lezo' gu'. ²⁴ Góc gu' xal mèn cub loo mod co' nzi ban gu' nalle' le' gu' nac mèn cub tac Diox mbli nacque' gu' mèn cub. Por cona, fque tee ban lu' gu' loo mèn le' gu', licque', nzi tee ban lique' no namblique' nzi tee ban gu' loo Diox.

²⁵ Por cona, ngue niin loo gu': Ne'toxcua'de gu' yalgutyè'. Ndxé'leque', ftoodi's thib thib gu' con hues xtàa gu' ante co' nac con' licpe' tac ryete na' thidte nac loo Crist no loo cón che'n Crist xal thidte ladpe' Crist.

²⁶ Chele' gu' yecloo, ne'ta'de gu' lugar cua'n gu' xtol gu' látha. Ne' ne' co' gu' xyan lezo' gu' nen tiemp ñee gu' hues xtàa gu'.

²⁷ Ne' ne' ta' gu' lugar cobyá' Mebizya gu' thidtene.

²⁸ Gu' co' mbli huan' thib cua'a, ya ne'tolode li huan' gu'. Ndxé'leque', bli gu' zin' con ya'pe' gu' co' nac zin' ndac par que no gu' con' ta' gu' anxle' loo hues xtàa gu' co' naquin con'.

²⁹ Ne'tyoodi'ste gu' nec thib di's zab. Ndxé'leque', ftoodi's gu' di's ndac par tataa mod lyath no gu' hues xtàa gu' no par li nêe hues xtàa gu' lezo' hues xtàa gu' loo cón che'n Diox co'se' ndxòn hues xtàa gu' di's co' ndyoodi's gu'. ³⁰ Ne'texide gu' lezo' Xpii Natú' che'n Diox. Xpii Natú' ngue ten gu' par nac gu' xal mèn co' ngue sell lad gu' par

ndxàc be' gu' axta zin huiz co' gac huiz co'se', sin falt, telá' Diox na' loo ryethe con' ryes thidtene.

³¹ Biiche xà' gu' loo ryethe con' co' nac xèn xyan, no loo ryethe con' co' nac ayen di's ayen cuent co'se' ngyoo gu', no cón che'n co'se' ndxòo xyan lezo' mèn, no ryethe con' co' nac con' ye'rsin'. Ryethe con' ndxè' nac co' ndli ndyoo xà' lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu'. ³² Ndxé'leque', góc gu' mèn ndac co' ndlyat lezo' ñee thib hues xtàa gu' no tedib hues xtàa gu'. Fteri'th ftecan' gu' xtol thib hues xtàa gu' no tedib hues xtàa gu' co' mbli hues xtàa gu' loo gu' xal mton' Diox xtol gu' por cón che'n Crist.

5

Di's ndxè' ngue lu' cón che'n xá mod ndxàal que tee ban mèn co' nac xin'pe' Diox.

¹ Gu' co' nac xin'pe' Diox co' anze'f nque' lezo' Diox ñee Diox, bli gu' con' ndac loo hues xtàa gu' xal ndli Diox con' ndac loo mèn. ² Tolo góc gu' mèn co' nque'que' lezo' ñee hues xtàa xal mqu' nque' lezo' Crist ñee Crist na'. Crist mdá' lugar loo mèn par mbeth mèn Crist. Tataa mbli Crist por cón che'n na'. Tataa mod mbli Crist co' mbly'a's Diox. Mdyac lezo' Diox loo cón che'n Crist co'se' nguth Crist.

³ Ne'gacte gu' xal mèn co' ncua'n xin' huan. Ne' ne' gac gu' mèn co' nqueli'th no co' ndxàn lezo' ñee hues xtàa. Ne' ne' yath yèn con' ye'rsin' ndxè' lath gu'. Ndxé'leque', fque tee ban gu' xalque' ndxàal que tee ban mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngóc che'npe' Diox. ⁴ Ne'tyoodi'ste gu' di's zab. Ne' ne' tyoodi's gu' di's co' ndyoodi's mèn naad. Ne' ne' tyoodi's gu' di's cap co' nac yalguyith co' indxàalte. Ndxé'leque', guuz gu' loo Diox: Diox quix U', Diox. ⁵ Gu' nanee licpe' nac con' ndxè' tac nec thib mèn co' ncua'n xin' huan, nec thib mèn co' nac mèn xin no mèn cap, nec thib mèn co' nqueli'th cón che'n hues xtàa mèn, co' nee di's, mèn co' lalque' nac xal mèn co' ndyub xib no co' ncòo' yéc no co' nsál' ya' loo mdo' no loo chol gunab, nec thib mèn ne'gac che'nte con' co' ta' Diox loo mèn co'te' ñibe' Crist no Diox. ⁶ Ne'ta'de gu' lugar quedi' chol mèn gu' con di's co' yende cón ntac tac por cón che'n ryete con' ye'rsin' ndxè' ndxecloo Diox ñee Diox mèn co' indyubdi'ste loo Diox. ⁷ Ne'gqeltàa node gu' mèn par li gu' xal ndli mèn.

⁸ Thib cua'a ngóc gu' mèn co' nau' loo no co' nau' yéc. Per nalle' nac gu' mèn co' nduble' xnií yéc no co' nduble' xnií lezo' loo Tad Crist. Fque tee ban gu' xal mèn co' mbyà'xle' xnií yéc no co' mbyà'xle' xnií lezo', ndee gu'. ⁹ Tac con' co' ndli Xpii Natú' che'n Diox loo na' ncàb ndxàc con' ndac, no con'

nali, no con' licpe' loo na'. ¹⁰ Fté'th gu' li gu' rye'te con' ndac co' ndxòo lezo' Tad Crist li gu'. ¹¹ Ne' ne' ye'th lezo' gu' li gu' chol con' co' yende cón ntac xal ndli mèn co' alithe nzi que tee ban loo izlyo', mèn co' nau' loo no mèn co' nau' yéc. Ndxé'leque', más huen fta' gu' cuent loo mèn chó con' nac con' anxle' par non mèn cón che'n con'a. ¹² Tac ryethe con' co' xexte ndli mèn, co'se' gòn taamas mèn con' ndli mèn, ne'lyàa huent con' ndli mèn lezo' mèn. Ale thyon mèn. ¹³ Per co'se' mco'xle' mèn loo hues xtàa mèn cón che'n rye'te con' ye'rsin' co' ndli mèn, ya ngro xo'fla loo xnaa por mda' mèn lugar mduble' xnii yéc mèn no mduble' xnii lezo' mèn. Tac cón che'n di's ndac ndli ndryo xo'f cón che'n con' ye'rsin' co' ndli mèn loo xnaa. ¹⁴ Por cona, mbez mèn póla:

Blo' gu' mcal' loo gu', gu' co' ndxàt. Goo che gu' làth mèn nguth. Crist li par tyub xnii yéc gu' no par tyub xnii lezo' gu' loo cón che'n Diox, ey.

¹⁵ Anderhuen gu'. Leque gu' bla's loo gu', tá, xá mod nzi tee ban gu'. Ne'que tee bante gu' xal mèn naad no xal mèn nguud. Ndxé'leque', fque tee ban gu' xal mèn co' ndxác. ¹⁶ Ne'cuedte gu' no ne'lá'de gu' par ne'tolode li gu' con' ndac co' ngue li gu' tac tiemp ndxè' nac tiemp ye'rsin'. ¹⁷ Por cona, ne'gácte gu' arid mèn naxèn. Ndxé'leque', gòc gu' mèn co' nda' cuent no mèn co' non co' nac co' nee lezo' Tad Crist. ¹⁸ Ne' ne' que tee tuuz gu' tac loo con'a ndxeza' mèn no ndlyux mèn. Ndxé'leque', gòc gu' mèn co' ta' lugar ante ñibe' Xpii Natú' loo gu' xal nee lezo' Xpii Natú'. ¹⁹ Ftoodi's gu' loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' xal ndlu' di's co' nac xti's Diox co' nac libr che'n salmos no con himn co' ndxol' ro gu' co' nac cón che'n co' ndlu' Xpii Natú' loo gu'. Gol' ro gu' con' roo no con' xèn no con' guryath no con' guryèn loo mèn cón che'n Tad Diox dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. ²⁰ Por lèe che'n Tad Jesucrist na', tolo gab gu' Diox quix U', Tad Diox, cón che'n rye'te con' loo Tad Diox xud na'.

Di's ndxè' ngue lu' xá mod gáp mèn mod loo mèn guliz mèn, mèn co' ndxela's loo Crist.

²¹ Gòc gu' mèn co' ndyubdi's no mèn co' ndxòn ro thib hues xtàa gu' no ro tedib hues xtàa gu' por cón che'n Diox tac gu' ndxòonque' ro Diox no ndxàp gu' mod loo Diox.

²² Mèngot, gu' co' ngue no xin' sa'l, bin gu' ro xin' sa'lpe' gu' xal ndxòn gu' ro Tad Crist. ²³ Tac xin' sa'l gu' nac gundan loo gu' xalque' nac Crist gundan co' ñibe' loo mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox. Crist ntelá' mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist loo con' ryes. Mèn nac xal ladpe' Crist. ²⁴ Texal naquin ndyubdi's mèn no ndxòn mèn di's

che'n Crist, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, tataaguè' ne, rye'te mèngot co' nac xin' sa'l ndxàal tyubdi's loo xin' sa'l co' nac sa'lbi' che'n sa'lgota loo rye'te con' co' ñibe' sa'lbi' loo sa'lgot. Li sa'lgota xal ñibe' sa'lbi'i.

²⁵ Lomisque', ngue niin loo gu', ne, gu' co' nac mènbi' co' nac xin' sa'l sa'lgot: Fque' lezo' gu' gunèe gu' xin' sa'lgot gu'. No bli gu' cas xin' sa'l gu' xalque' nque' lezo' Crist ñee Crist rye'te mèn co' ndxela's loo Crist no co' thidte nqueltàa loo cón che'n Crist. Fte' lezo' gu' le' Crist nque'que' lezo' ñee Crist mèn axta mda' Crist lugar mquée yalguht loo Crist por cón che'n mèn co' ndxela's loo Crist. ²⁶ Co'se' ngolo mbìn mèn cón che'n di's ndac no ngola's mèn di's co' nac di's ndaca, co' nee di's, ngola's mèn loo Crist, sya, ngòc bautizar mèn le'n nít. Tataa mod mtembli Crist mèn xal ntech mèn trast zab par co' xà' Crist mèn co' ndxela's co' nqueltàa loo cón che'n Diox loo cón che'n xab izlyo' par gác mèn che'npe' Diox. ²⁷ Con'a mbli Crist par leque yub Crist lu' mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist xal thib con' co' nquée xnii loo Diox por cón che'n Crist. Lya's Crist le' mèn co' ndxela's, co' ngòo loo cón che'n Diox, ne'gápte nec thib con' co' nac con' xin' no con' cap no nec thib con' co' lal nac xal con' xin' no con' cap. Ndxé'leque', lya's Crist gác mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, mèn co' licque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc che'npe' Diox, mèn co' ngòcque' mèn nambli no mèn nali loo Diox. ²⁸ Tataaguè' ne, sa'lbi' ndxàal quenap sa'lgotpe' sa'lbi' xalque' ngue lezo' sa'lbi' ñee sa'lbi' leque ladpe' sa'lbi'. Co'se' nquenap mèn xin' sa'lgot, naca xal co'se' leque mèn ngue lezo' ñee mèn mèn. ²⁹ Yende chó mèn nzo co' alithe ndxecloo ñee lad no co' indyóode cón che'n ladpe' mèn, ¿lé'? Ndxé'leque', leque mèn ndli par nquenap mèn leque mèn. No nguàa leque mèn mèn. Crist, ne, nquenap mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist. ³⁰ Nac na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist loo cón che'n Crist xal ladpe' Crist, co' nee di's, co' nacre' bé'l ladpe' Crist no sith ladpe' Crist no ren ladpe' Crist. ³¹ Por cona, ndlá' thib mbyòo xud mbyòo no xna' mbyòo par tyub no mbyòo thib mza'. Le' sya, ryop mbyòo mza'a ngòc thidte xtàa co' mdyoo dó'. ³² Con' ndxè' nac thib con' roo no thib con' xèn co' nzo casloo co' tarte ryo xo'f loo mèn. No cón che'n con' ndxè' nac cón che'n Crist co' ngue toodizen loo gu'. Lomisque' ne, naca cón che'n mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist chol lugar. ³³ Per thib thib gu' co' nac xin' sa'lbi', leque gu' quenap xin' sa'lgot gu' xalque' ngue lezo' gu' ñee gu' gu'. Xin' sa'lgot, gòp gu' mod loo xin' sa'lbi'pe' co' nac sa'l'gota, ne.

6

¹ Lomisque', niin loo gu', myen', gu' co' nac xin' xud gu' no xin' xna' gu': Ftubdi's gu' loo xud gu' no loo xna' gu' tac gu' nac myen' co' nzo loo cón che'n Crist. Nali no nambii nac con' ndxè' loo Diox. ² Bli gu' con' guryath no con' guryèn loo xud gu' no loo xna' gu'. Tac chele' gu' li con' ndxè' co' nac ner yalnibe' co' mnibe' Moisés loo mèn co' mcàbgòn Diox càba con' ndac loo mèn, cona nee di's, ³ xyal' ned xyal' yó' loo gu' par cua'n gu' co' hua gu' no co' gu' gu' no tyac lezo' gu' láth ban gu' huax lín' loo izlyo' ndxè'. ⁴ Le' gu' co' nac gundan ted gundan yín' loo xin' gu' na, ne'ta'de gu' xyàn lezo' xin' gu' par yecloo xin' gu' no par tyoo xà' lezo' xin' gu' loo mod co' ndxela's gu' loo Diox. Ndxè'leque', no no ftoodi's no gu' xin' gu' nado' di's no nado' cuent par té'th xin' gu' ñibe' xin' gu' loo lezo' xin' gu' no loo xtùuz xin' gu'. Blu' gu' xin' gu' par tyubdi's xin' gu' loo cón che'n Tad Crist, ne.

⁵ Gu' co' nac moz, ne, ftubdi's gu' loo patrón gu' no bín gu' ro patrón gu' co' ñibe' patrón loo gu' loo izlyo' ndxè'. Bli gu' cas patrón gu'. No gòp gu' mod gunèe gu' patrón gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' xalque' ndyubdi's gu' loo Crist. ⁶ Ne'gàcte gu' xal moz co' ndli zin' ante co'se' ndoo naa patrón loo moz par tataa mod gūin moz loo zin'. Ndxè'leque', gòc gu' xal moz co' nxo'f zin' cón che'n Crist. Bli gu' zin' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' xal mèn co' ndyé'th lezo' loo co' ñibe' Diox. ⁷ Gu' co' nac moz, bli gu' zin' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' xalque' ndli mèn sirv loo Tad Crist. Ne'líde gu' sirv loo xtàa gu' xal ndli chol mèn sirv loo xtàa mèn. ⁸ Tac gu' naneeque' le' ryete con' ndac co' ndli thib thib na', càaya' na' yalndxax cón che'n con' ndac co' ndli na' co' ta' Tad Crist, que nac na' moz, que nac na' mèn co' yende chó ñibe' loo.

⁹ Lomisque', gu' co' nac patrón, ne, tataaque' bli gu' con moz gu'. Ne'tetiixù'de gu' moz gu'. Fte' lezo' gu' le' gu' nonque' le' Tad Diox, co' nzo loo bé', nac patrón che'n ryete na', que nac na' patrón, que nac na' moz. Indlide Tad Diox tyu' thib mèn más leque tedib mèn loo Tad Diox.

Pab ngue lu' le' xti's Diox co' nac di's natú' nac xal nac chol yi'f co' ntau' solndad lad solndad loo xó' loo mèn co' ndxela's loo Crist.

¹⁰ Per nalle' con' ndxè' nac lult di's co' ngue niin loo gu', mèn co' nac xal huesen por cón che'n Crist: Leque gu' blo valor loo gu' no bli gu' par ye'th lezo' gu' par tolo queltàa gu' loo Tad Crist no loo cón che'n Tad Crist por cón che'n ryethe con' co' nzo la's nii Tad Crist no la's ya' Tad Crist. ¹¹ Fquenap gu' gu' loo ryethe con' ye'rsin' che'n Mebizya co' ngüoo no mèn. Xal co'se' ntau' solndad

lad solndad con' thib bloo yi'f loo con' ryes, tataaque' ndlāa Diox na' no ntau' Diox na' loo con' ryes no loo con' ye'rsin' co' ndxàc loo na'. ¹² Tac ingyoo'de na' con' mèn loo izlyo' ndxè'. Ndxè'leque', na' ngüoo con' ryete xpíi ye'rsin' co' nzi tee ban loo mbii. Xpii ye'rsin'a ndxàp con' roo con' xèn la's nii xpíi ye'rsin'a no la's ya' xpíi ye'rsin'a. Ñibe' xpíia loo izlyo' ndxè', co' nee di's, loo mèn co' nac jef roo jef xèn co' ñibe' loo mèn loo izlyo' ndxè'. ¹³ Por cona, gure nēe gu' no blo gu' valor loo gu' loo cón che'n ryethe con' co' nzo la's nii Diox no con' co' nzo la's ya' Diox xal thib solndad co' ndxoc xab co' nacsua' con' yi'f par tau' solndad lad solndad par lyá' solndad loo con' ryes. Tataa bli gu' par ne'tyoo xà'de lezo' gu' no ne'zyebte gu' co'se' cobyá' Mebizya gu' par li Mebizya tyub yo'f lezo' gu' par li gu' con' ye'rsin' le'n huiz co' gac huiz ye'rsin'. Le' co'se' yilo ri'th con' ye'rsin'a loo gu' na, bli gu' par tolo cue nēe gu' loo cón che'n Diox. ¹⁴ Tolo bli gu' par cue nēe gu', tá, loo co' nac cón che'n Diox. No que tee ban li gu' con' co' nac licpe'. Tataa gáp gu' fuerz no yòo valor loo gu' co'se' cobyá' Mebizya gu' hora xal ndli thib solndad co'se' ntí' solndad thib cinch le'n solndad par gáp solndad fuerz. Bli nēe gu' gu' loo cón che'n Diox par nali no nambii que tee ban gu' loo cón che'n Crist par ne'líde Mebizya gan loo gu' xal co'se' ndxoc thib solndad xab solndad co' nacsua' con' yi'f par ne'tehu' de ngolo ngola's solndad solndad co'se' ndyee solndad loo xó'. ¹⁵ Nalas gure gu' no bli nab gu' gu' par ta' gu' cuent no co' gu' yalbàn loo mèn cón che'n di's ndac co' li par yo nagál lezo' mèn que tee ban mèn loo Diox. Tataa bli gu', co' nee di's, nac xal ndli solndad co'se' quej nque' solndad zapat nii solndad par yátbēe solndad ya solndad loo xó'. ¹⁶ Más de cona, gola's gu' no gòp gu' yalxla' loo Diox xal ngue niin loo gu' par ne'líde Mebizya gan loo gu'. Tataa bli gu', co' nee di's, nac xal ndli thib solndad co'se' ntau' solndad lad solndad con' thib le' yi'f co' lēe scud láth co'se' ndoo mèn co' nac ngolo ngola's che'n solndad loo solndad con' flech, co' ndub quíi bēel punt, par lyá' solndad loo con' ryesa. Tataa bli gu' par ne'yizi'fte no ne'yiga'ste con' ye'rsin' loo gu' co' nac co' ndlyá's Mebizya gac loo gu'. ¹⁷ Bli gu' xtùuz loo ryethe con' cón che'n xá mod mblyá' gu' loo con' ryes par quenap gu' xtùuz gu' xal nquenap solndad yéc solndad con' sombre' co' nacsua' con' yi'f. Blu' gu' cón che'n xti's Diox loo xtàa gu' xal ndlyath no Xpii Natú' che'n Diox gu'. Tataa mod li gu' gan loo Mebizya xal ndli solndad us thib cuchí par li solndad gan loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n solndad. ¹⁸ Ftoloque' gurez gu' Diox no bnab gu' ryethe con' naquin gu' loo Diox por cón che'n Xpii Natú'. Ftolo bnab gu'

con' loo Diox xal mèn co' nalas nziri' co' nac mèn co' inzode mcal' loo. Ftoloque' gurez gu' Diox por cón che'n ryete mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngóc che'npe' Diox. ¹⁹Gurez gu' Diox por daa, ne, par tolo ta' Diox lugar loon par tyoodizen con dibaxla's no lin par yath yèn cón che'n di's ndac co' ngo casloo loo mèn axta póla. ²⁰Diox mtel' daa par ndalen xal mnibe' Diox loon par tethen cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. Nalle' por mdethen cón che'n di's ndaca, mque' mèn daa lezi'f. Gurez gu' Diox par daa par yòo valor loon xal ndxàala par gon yalbàn loo mèn con dibaxla's cón che'n di's ndaca.

Pab ngue nii Diox loo mèn co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist.

²¹Tiquic co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist, co' nac mbi' co' anze'f nque' lezo' ñèe na', Tiquic ta' cuent loo gu' par ñee gu' no ta' gu' cuent cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loon no xal ndxàc ryete con' ndxè' loon. Anze'f altant ndoo Tiquic loo mèn láth nxo'f zin' Tiquic zin' loo mèn cón che'n Tad Crist. ²²Por cón che'n con' ndxè' mtel'en Tiquic loo gu' par ta' Tiquic cuent loo gu' xá nzo nu' par nedrè' no par tegán Tiquic lezo' gu'.

²³Mbezen Diox no Tad Jesucrist le' Diox li par cue gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu'. Gòp gu' yalxla's loo Diox xud na'. Fque' lezo' gu' gunèe gu' xtàa gu' co' nac xal huespe' gu' làth xtàa gu'. ²⁴Mbezen Diox le' Diox li anggàc con' ndac loo ryete mèn co' nque' lezo' Tad Jesucrist na' con dib nzo yéc mèn no con dib nzo lezo' mèn thidtene. Taandxè' gàca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Ngo Ban Le'n Ciuda Filip

Pab ngue que' ye's loo mèn láth mque' Pab lezi'f, loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' ngo ban le'n ciuda Filip.

¹ Daa, Pab, ngue que' ye's loo gu', mèn che'n ciuda Filip, gu' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist. Ryop nu' Timote ngue nii Diox loo gu', gu' co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc gu' che'npe' Diox no che'npe' Crist Jesús. Lomisque' tiemp, ngue que'en ye's loo gu' mènool, gu' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox. Lomisque', thidte ngue que'en ye's loo gu', gu' co' ndlyath no no co' ndli sirv loo mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist Jesús. ² Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggac con' ndac loo gu'. Ndlyazen, ne, le' Diox no Tad Jesucrist na' angli nagàl yo lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Pab ngue na'b loo Diox cón che'n mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Tad Crist.

³ Ryete vez co'se' nte' lezon gu' láth co'se' mbezen Diox, mbezen Diox quix Diox loo Diox por cón che'n gu'. ⁴ Ndyac lezon co'se' toloque' mbezen no ña'ben cón che'n ryete gu' loo Diox co'se' mbezen Diox. ⁵ Naneque' gu' thidte ngue xo'f zin' na' zin' cón che'n di's ndac. Ndlyath noque' gu' daa axta co'se' ngòc ner huiz co'se' mbin gu' di's co' nac di's ndac. Axta huiza no axta huiz nalze ngue lyath noque' gu' daa. ⁶ Ndxàpen yalxla's loo Diox le' Diox co' mtlo mxo'f zin' cón che'n zin' ndac ndxè' loo gu', Diox tolo li zin' ndac ndxè' loo gu' axta huiz co'se' gac huiz bere Jesucrist, yi'th xi Jesucrist mèn co' ndxela's loo Jesucrist. Axta syare', ngolo mdyaa zin' ndxè' loo gu'. ⁷ Ndxàalque' taandxè' lin xtùuz cón che'n ryete gu'. Tac anze'f lezon ngudloon ryete gu'. Diox angngue li con' ndac loo gu' xal ndxaca loon láth ngue'en lezi'f nalle', ne, tac gu' ndlyath no daa loo zin' ndxè'. Que naca ngue'en lezi'f, o que naca toon loo mèn nac zin' co' ñibe', o que naca pàl co'te' nzon, tubquen razon cón che'n di's ndac. No li nèn cón che'n di's ndac ndxè' loo mèn le' cón che'n di's ndac ndxè' nac licpe'. ⁸ Tac Diox nonque' no naneque' Diox le' daa ngue' lezo' ñièn gu' axta plóthe xalque' nque' lezo' Jesucrist ñèe Jesucrist mèn axta plóthe. ⁹ Co'se' mbezen Diox, ña'ben cón

che'n gu' loo Diox le' gu' tolo que'que' lezo' cón che'n Diox no sate más tolo gac gu' co' nac cón che'n Diox láth ngue té'th gu' cón che'n Diox. Láth ngue té'th gu'a, fteche ftexyath gu' xtùuz gu' cón che'n con' ndac no cón che'n con' ye'rsin'. Làth xtàa'a, sate más tolo que' lezo' gu' Diox no que' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu'. ¹⁰ Mbezen Diox le' gu' tolo gac cui co' nac más con' ndac. Gòc gu' mèn co' dib nzo yéc no mèn co' dib nzo lezo' loo cón che'n Diox. Gòc gu' mèn co' ne'ta'de xyàn lezo' hues xtàa gu' axta co'se' gac huiz co'se' yi'th xi Crist na', na' co' ndxela's loo Crist. ¹¹ Mbezen Diox le' Jesucrist lyath no gu' par que tee ban li gu' par càba yalnaban loo gu' xal thib con' co' ndxas ndxàl loo Diox. Tataa bli gu' par càba xyo'f lèe no xyo'f xti's lèe Diox par gac con' guryath no con' guryèn loo Diox por cón che'n gu'.

Pab ngue ta' cuent loo mèn ante loo cón che'n Crist ndxòo lezo' Pab naban Pab.

¹² Gu' co' nac huesen por cón che'n Jesucrist, ndlyasquen le' gu' non no nanee gu' le' cón che'n con' co' ngòc loon, ale ndxe'leque', licque', mcàba más con' ndac loo cón che'n di's ndac par alanleque' tolo yath yèn di's ndaca loo mèn. ¹³ Ale le'le' más huen ngòca loon par non ryete mèn no mbli la's ryete mèn co' naban palas che'n gobiern no taamas mèn co' naban co'te' nzon ndxè' le' por cón che'n Crist ngue'en lezi'f. ¹⁴ Huax mèn co' naban ciuda Rom co'te' ngue'en lezi'f, mèn co' nac hues na' por cón che'n Tad Crist, ale sate más ngòo valor loo mèn co'se' mbin mèn le' daa ngue' lezi'f. Ale ne' ne' ngzeb mèn. Alanleque' ngòp mèn yalxla's loo Diox. Ngo mèn yalbàn, ne.

¹⁵ Licpe' ba'i, nzo thib ned mèn co' ngo yalbàn con xèn con xyàn. Mèn ndxàn lezo' ñèe mèn daa por cón che'n Crist. Per tedib ned mèn co' nac tedib ned mèn, mèn ngo yalbàn dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn co' nac cón che'n Crist. ¹⁶⁻¹⁷ Mbryop ned mèn nde'th cón che'n Crist tac nque' lezo' mèn Diox. Naneque' mèn no nonque' mèn le' daa ngue' lezi'f tac ncàben loo mèn no nduben razon cón che'n di's ndac. No nali ndan cuent cón che'n di's ndac loo mèn. Per ndxe'leque', ner ned mèn nde'th cón che'n Crist con xèn con xyàn co' nzo lezo' mèn ñèe mèn daa. Indlide mèn con'a xal mèn co' nambli no nali ndoo. Ndxè'leque', ndli mèn xtùuz no ncua'n mèn mod par tolo tec mèn daa tac ñèe mèn ngue'en lezi'f. ¹⁸ Per ¿chó mport nzo lezon cona? Gunee mèn cón tyoodi's mèn cón che'n Crist. Gunee mèn ché' ndyoodi's mèn nali o ché' ñii yèe ñii tì mèn cón che'n Crist. Conse' ndxath no ndxèn cón che'n Crist láth mèn, ndyac lezon cón che'n mèn.

Tolouque' tyac lezon, ne. ¹⁹ Tac daa na-neque' no nonque' daa le' con' ndxàc loon ndxè', le'i càb loon le' daa ryo' ndac. Tataa gàca tac gu' mbez Diox cón chenen. Làth xtau'a, Xpii Natú' che'n Jesucrist ngue lyath no daa, ne. ²⁰ Pues con' co' lyazen no con' co' nquee lezon nac: Nec thib mod ne'thyonte daa. Ndxè'leque', lyazen gàca loon le' daa tyoodiz no mèn con dibaxla's cón che'n Crist, que naca càb con' ndac loon, que naca càb con' ryes loon, que naca ban daa, o que naca gath daa, conse' gac con' roo con' xèn loo Crist por cón chenen. ²¹ Per làth naban daa, ante ndoo lezon nxo'f zin'en cón che'n Crist. Chele' daa gath, ale le'le' más huen gan. ²² Per chele' bé'l'yòo co' nac laden ndxè' tolo banque' loon, le' sya, toloque' lin zin' cón che'n Crist co' càb loon co' gac con' yas yàl loon. Lìcpe' ba'i, axta ne' ne' ñeen cón ndxàal lin. ²³ Per nalle', hui' gu' nexa. Sa niin ndooque' loo gu'. Taasa niin nzole' loo bé'. Thib ndyub yo'f lezon gath bé'l'yòo laden ndxè' par bii ban non Crist. Cona, gac más con' ndac par daa. ²⁴ Per tediba na, lyazen tolo banque' bé'l'yòo laden tac ndyaquen naquinque' go non gu' taandxep. ²⁵ No ndxàpen yalxla's loo Diox ndxàalque' yan' non gu'. Por cona, naneequen no non- quen le' daa yan' noque' gu' par tolo té'th gu' no tyub xnii yéc gu' no tyub xnii lezo' gu' loo cón che'n Diox no tyac lezo' gu' loo con' co' ndxela's gu'. ²⁶ Le' sya, co'se' galen loo gu' tedib vez, gab gu' di's roo no di's xèn no di's natú' loo Crist Jesús por cón chenen.

²⁷ Thib con' no maste ña'ben loo gu': Nabe'ste fque tee ban gu' xal ñibe' xti's Crist loo gu' no xal ndlu' di's ndac che'n Crist loo gu'. Fque tee ban li gu' par que naca go non gu', que naca tith nzon loo gu', gònquen cón che'n gu' le' gu' thidteneque' mbli nêe lezo' gu' no xtúuz gu' loo thidte co' nac cón che'n Crist. Blo gu' valor loo gu' con thidte xtúuz gu' no con thidte lezo' gu' par li nêe gu' gu' xal ñibe' Diox loo di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes co' ndxela's na'. ²⁸ Ne' ne' la' gu' ze'b chol con' co' nac ngolo ngola's che'n gu' gu'. Tac chele' gu' inzyebte, le'i ndlu' loo mèn co' nac ngolo ngola'sa le' mēna tyuhuan no lyux mēna. Per ndxè'leque', gu' non le'i ndlu' loo na' le' na' mblyá'le' loo con' ryes. Hui' gu' nexa. Diox mbli par ne'zyebte gu'. ²⁹ Por cón che'n Crist, Diox angmbli le' gu' ngola's loo Crist. Non Diox le' co'se' ngola's gu' loo Crist, càba loo gu' le' gu' tyactii por cón che'n Crist, ne. ³⁰ Loo cón che'n Crist nac na' xal solndad co' ndxátbēe par cue yoo no solndad mèn co' nac ngolo ngola's che'n solndad. Cón che'n con'a, nda'que' gu' cuent xá mod mque tee ban daa loo di's ndac xal ndxàca loo solndada. Nalle' gu' nonque' xal ndxàca loon. Ndxàca loon xalque' ndxàca loo solndad co'se' ndxátbēe solndad, nda

solndad loo xó'. Tataa ndxàca loon nalle' loo cón che'n di's ndac ndxè'.

2

Di's ndxè' nda' cuent le' Crist ngóc thib mèn be'the no thib mèn nado'. Ngoloo, ngóc con' roo con' xèn loo Crist par ngòp Crist rye loothe con' la's nii Crist no la's ya' Crist.

¹ Por cón che'n rye con'a, niin tedib con' loo gu': Chele' Crist ntegánque' lezo' gu' ndxep, no chele' gu' nagàlque' nzo lezo' tac non gu' le' Diox nque' lezo' ñee Diox gu', no chele' gu' indlá'ya'de xtàa gu' loo con' co' nde che loo xtàa gu', no nda' gu' ya' gu' loo xtàa gu' loo chol zin' co' ndxòo xtàa gu' tac Xpii Natú' nzo no gu', no chele' gu' nden'que' lezo' susque' ndlyat lezo' Diox ñee Diox gu' por cón che'n Crist, ² tataa bli gu' xal ngue niin loo gu' nalle' par tolo tyac tin' lezon, co' nee di's, thidte ndye'th lezo' na' no thidte ndxàc na' co'se' thidte que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na' loo cón che'n Crist. Lomisque', fque' lezo' gu' Diox no fque' lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu'. Thidte bli gu' yéc gu' no thidte bli gu' lezo' gu'. Thidte ften' gu' cón nac con' ndac làth xtàa gu', ne. ³ Yende cón li gu' par ty'e's gu' cón che'n gu'. Ne' ne' li gu' chol con' par li gu' gan loo xtàa gu'. Ndxè'leque', gòc gu' mèn nado'. Bli thib thib gu' cas loo hues xtàa gu' axta plóthe xal ndli mèn cas loo thib mbi' co' ndli mèn cuent anze'f ntac. ⁴ Ne'tyoode lezo' nec thib gu' par quenap gu' ante co' nac che'npe' gu' par gàca con' ndac loo gu'. Ndxè'leque', ftoo lezo' gu' quenap gu' con' co' nac che'n thib hues xtàa gu' no con' co' nac che'n tedib hues xtàa gu' par lyath no gu' hues xtàa gu'a par gàca más con' ndac loo hues xtàa gu'a.

⁵ Thidte bli rye con'a xtúuz xalque' mbli Crist Jesús xtúuz co'se' ndlab gu' xti's Diox no co'se' mbez gu' Diox. Tataaque' bli gu' xtúuz cón che'n thib hues xtàa gu' no cón che'n tedib hues xtàa gu'. ⁶ Hui' gu' nexa. Por part cón che'n Crist, mastale' dib xoo xá ñaa Diox ñaa Crist, no nac Crist xalque' yub Diox ndoore' mbi'th Crist loo izlyo', no mastale' ngòp Crist con' la's nii Crist no la's ya' Crist par yan' no Crist cón che'npe' Crist loo bé', ne'ngòode lezo' Crist par tolo laque' ngac Crist xal yub Diox par ngyan' Crist xal Diox loo bé'. ⁷ Ale le'le' mblá' Crist con' co' ngóc che'npe' Crist thib lad loo bé'. Ale mbi'th yáal Crist loo izlyo' xal ndxáal chol mbeto' par ngóc Crist xal thib mox co' ndli sirv loo mèn no loo Diox. ⁸ Co'se' ngóc Crist xal chol mèn co' mbi'th yáal loo izlyo' ndxè', mque tee gue's ya' Crist loo mèn. Ne'nde'ste Crist loo mèn. No por ngóc Crist thib mbi' nado', leque' Crist angmbli' par mque' mèn Crist loo cruz mastale' ngóc con'a con' par thyon Crist co'se' nguth Crist loo cruz. ⁹ Por cona, mbli Diox ngóc más con' guryath no

con' guryèn loo Crist. No mbli Diox par mbe' Crist thib lèe, co' nee di's, nac Crist más mbi' roo mbi' xèn leque chol taamas mèn, no angl, no chol con' co' nzo loo bé', no co' nzo loo izlyo'. ¹⁰ Tataa mbli Diox par co'se' gòn mèn lèe Crist, tyub xib mèn loo Crist, que naca mèn co' nzo loo bé', que naca angl co' nzo loo bé', que naca mèn co' naban loo izlyo', que naca chol xpìi ye'rsin' co' nzo loo izlyo', que naca xpìi mèn co' nzo ye'rbiil, que naca chol xpìi ye'rsin' co' nzo ye'rbiil. ¹¹ Con'a mbli Diox loo Jesucrist par ta' mèn cuent, no yila's mèn, no gab mèn le' Jesucrist nac yub Tad Diox par tataa mod gac con' guryath no con' guryèn loo Diox no tolo xyo'f lèe xyo'f xti's Dios co' nac xudpe' Jesucrist loo mèn.

Di's ndxè' ngue ta' cuent le' ryete mèn co' ndxela's loo Crist nac xal thib xni co' ntenii loo yál'cuau.

¹² Por cona, gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' nque' lezon ñèen, xalque' ndyubdi's gu'a, no iante ndyubdi's gu' loon co'se' ngo non gu'a, per ale ndxe'leque', más ndyubdi's gu' loon nalle' co'se' yende daa loo gu', bli gu' cas loo Diox xal mèn co' nzyeb no xal mèn co' nxi'th lezo' loo Diox. Tolo xo'f zin' gu' loo cón che'n Diox tac gu' mblyá'le' loo con' ryes. ¹³ Tac Diox ndli loo gu' le' gu' ndlyas'que' li con' ndac xal nee lezo' Diox. Ndiyath no Diox gu' par li gu'i, ne.

¹⁴ Láth ngue li gu' con' ndac co' nee lezo' Diox, ne'co' ñeede gu' cón che'n hues xtáa gu' no ne'yoo de gu' con hues xtáa gu'. ¹⁵ Ndxè'leque', fque tee ban ndac gu' par ne'quexù'de mèn gu'. Ne'cuante gu' xquin gu' láth mèn. Gu' nac xin' Diox. Nonque' gu' le' gu' nzo ban láth bin mèn ye'rsin'. Láth xtau'a, gòc gu' mèn co' ntenii yéc mèn no co' ntenii lezo' mèn xal ntenii huiz no mbe' loo izlyo'. ¹⁶ Ndiyazen le' gu' que tee ta' cuent cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes no gáp mèn yalnaban thidtene. Le' sya, co'se' yi'th xi Crist na', na' co' ndxela's loo Crist, anze'f tyac lezon tac gu' ngure nêe loo cón che'n di's ndac. Sya, mbli lazen ne'nque teeden loo gu' anxle'. Ne' ne' nxo'f zin'en zin' ndxè' loo gu' anxle'. ¹⁷ Mastale' gaca loon yi'f yêe daa gath daa, chele' gu' tolo gáp yalxla's loo Diox no tolo li gu' par cue nêe gu' loo cón che'n di's ndac, loo con'a tyac lezon no xyo'f nde' xyo'f ndla' lezon con ryete gu'. ¹⁸ Cona, ndiyazen tyac tin' lezo' gu' par thidte xyo'f nde' no xyo'f ndla' lezo' gu' con daa. Thiba con' ndxè'.

Di's ndxè' ngue ta' cuent cón che'n Timote no Epafrodit.

¹⁹ Le' tediba na, daa ngue bedque' ñeene' xá nac co' nee lezo' Crist cón chenen par,

chàa, tel'en Timote loo gu' par ye'th lezon no par tolo tyac lezon co'se' li lazen no non daa máa gu' par nedrè'. ²⁰ Tac yende chó tedib myen' ngue non co' nac xal daa co' nac Timote co' nac thidte lezo' no thidte xtùuz con daa co' ndyóoque' xal daa no co' ndlyas'que' ñee máa gu' par nedrè', xá nzo gu' par nedrè'. ²¹ Tac taamas mèn co' nqueltáa no daa, ale más ndyóo mèn loo yalgon'pe' mèn leque tyóo mèn loo cón che'n Crist Jesús. ²² Per gu' naneeque' cón che'n Timote, le' Timote anze'f ntac loon xal thib xgan' gundan co' altant ndyoo loo xud par li xgan' gundan sirv loo gundan. Tataa ngue xo'f zin' Timote con daa loo cón che'n di's ndac. ²³ Por cona, ngue beden xaste tel'en Timote loo gu' co'se' gònén xá nde tee cón chenen par ned nzon ndxè'. ²⁴ Ndxàpen yalxla's loo Crist, chàa, gal neen máa gu' par nedrè', ne.

²⁵ Per ndyaquen ale, más naquin tel'gàn Epafrodit, co' ndxác xal hues daa loo cón che'n Crist loo gu'. Epafrodit ndlyath no daa xal thib solndad loo zin' co' ndxàpen. Epafrodit ndxè' nac mbi' co' yub gu' mtel' loon co' ngue li mandad loon le'n lezi'f co'te' nzon. ²⁶ Tac anze'f ndyub yo'f lezo' Epafrodit ñee Epafrodit máa gu'. Anze'f mxi tin' lezo' Epafrodit tac mbin Epafrodit le' gu' mbin le' Epafrodit ngulen liz par ned nzon ndxè'. ²⁷ Licpe' ba'i, Epafrodit ngulen lizque' axta yamerle' mtin liz Epafrodit. Per Diox mblyat lezo' gunêe Diox Epafrodit. No iante loo Epafrodit mblyat lezo' Diox gunêe Diox. Ndxè'leque', mblyat lezo' Diox gunêe Diox daa, ne, par ne'tolode ngxi tin' lezon loo cón che'n Epafrodit xal nxi lezon loo taamas con' co' nqueltáa ndxác loon. ²⁸ Por cona, axta arid nguen lezon tel'en Epafrodit loo gu' par tyac lezo' gu' ñee gu' Epafrodit. Le' sya, xite tyóon cón che'n gu', ne. ²⁹ Bli gu' cas loo Epafrodit co'se' zin' Epafrodit loo gu'. Go no gu' Epafrodit con yalguyith yalguxiis loo Tad Crist. Bli gu' cas loo taamas mèn, ne, co' nac xalque' nac Epafrodit. ³⁰ Tac por cón che'n zin' co' mxo'f zin' ryo'p nu' Epafrodit cón che'n Crist ale yamerle' mcàba yalguth loo Epafrodit. Tac mblo Epafrodit valor loo Epafrodit. Ngòc con' ryes loo Epafrodit par mblyath no Epafrodit daa loo co' mblyas'gu' lyath no gu' daa per ne'nglide gu' gan ngli gu'il loon.

3

Di's ndxè' nda' cuent xá mod ndxáal que tee ban mèn co' ndxela's loo Crist par tataa mod li mèn gan ryethe con' co' angta'la's Crist càa mènayiloo.

¹ Per nalle', mèn huesen por cón che'n Crist, lyazen le' gu' tyac lezo' loo cón che'n Tad Crist. Licpe' ba'i, inacta arid naxol par

cón chenen par daa par que'en lomisque' ye's loo gu' tedib vez co' nac mbryop cart co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè'. Di's ndxè' càb gác con' ndac loo gu', ne. ² Fquenap gu' gu' loo mèn co' ndxàc nayi' xal mbac. Fquenap gu' gu' loo leque mènna tac mènna más ndxòo lezo' ndli con' ye'rsin'. Fquenap gu' gu' loo leque mènna tac mènna ngue no costumbr ale angncho'xù' mènna xlan' mènna no angntehui' mènna ladpe' mènna. ³ Tac loo na' ngòc co' nac licpe' circuncisión, co' nee di's, na' co' ndyub xib no na' co' ncòo' yéc loo Diox xal ndlu' Xpii Natú' che'n Diox loo na'. Anze'f ndyac lezo' na' tac na' nac che'n Crist Jesús. Indxàpte na' yalxla's loo cón che'n xtúuzpe' na' co' ndli na' xtúuz loo cón che'n co' ndxela's na'. ⁴ Mastale' tataaque' naca, chele' daa ndlyasque' ngàpen yalxla's loo xtúuzpe' daa par lin xal nee lezon, ¿chó ñiii loon, à'? Chele' chó mèn ndli cuent ndxàp mènna yalxla's loo cón che'npe' mènna, ale'que' daa más ne' gáp yalxla's par lin con' co' ndlyazen no con' co' neepe' lezon. ⁵ Tac co'se' ngòlo xon huiz ngóol daa, mbli mèn circuncidar daa. Nac daa bin che'n mèn tèe hebre, co' nee di's, mèn nación Israel nalle'. No nac daa mèn che'n thib cua' mèn co' nac bin thib mbi' co' ngro' lèe mèn co' nac che'n thib ned mèn nación Israel. Loo cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ngòc daa mèn che'n xley' co' lèe farise, ne. ⁶ Ale axta arid ngòc daa mènley' axta mdub ngusen mèn loo co' ndxela's mèn loo Diox por cón che'n Jesucrist. Co'se' mbilin con'a, mxaquen axta nambii no nali mdoon loo ley che'n Moisés. Mxaquen axta arid nali no nambii mque tee banen loo Diox axta ne' ne' yen mod ñii mèn loon no axta ne' ne' yen mod quedèe mèn daa cón che'n xley' daa no cón chenen. ⁷ Ryete con' co' mbilin loo xley' daa co' mbilin cuent ngòc daa anze'f mèn guryath no mèn guryèn, nalle' ale ndxe'leque', ndlin cuent thidtene yende cón ntac con'a par daa por cón che'n Crist. ⁸ Licpe' ba'i, ryete con' co' ngòc che'npe' daa no con' co' mbilin, ne, le'i ngòc loon xal thib con' co' mtè'ben par gòon loo cón che'n Jesucrist. No non daa cón che'n Tad Crist Jesús daa co' nac más con' roo con' xèn leque chol con' loo izlyo' ndxè'. Por cón che'n Crist Jesús, thidtene mbilin perdid ryethe con' co' ngòpen, que naca xley' daa, que naca yalgon' daa. Mblin cuent ngòc ryete con'a xal yix, co' nee di's, ale ndxe'leque', mblá'yan ryete con'a par thidtene ante que tee banen loo alux con' co' nac cón che'n Crist par gác daa mèn che'npe' Crist. ⁹ Tataa mbilin par thidte ngòc daa con Crist. Per ne'nglidená par que tee ban lin xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo na' póla. Ndxé'leque', mque tee ban lina por ngòon loo Diox no loo cón che'n Diox por yalxla's co' ngòpen loo Crist. Cona, ngue ñiin le' Diox

ndyal ngòo mèn loo cón che'n Diox no loo Diox ante por ndxela's mèn loo Crist. ¹⁰ Con' co' ndlyazen más tyub yo'f lezon par tolo tan cuent co' huenleque' nac ryethe con' cón che'n co' ngòc loo Crist. Tolo lyasquen tethen no tan cuent cón che'n con' co' nzo la's nii Crist no la's ya' Crist nalle' tac ngro xban Crist làth mèn nguth. Más de cona, ale ndlyasquen tyactii daa por cón che'n di's ndac xal mxactii Crist chele'i naquin. Ndlyazen que tee ban daa xal mque tee ban Crist mastale' càba loon ryete con' co' ngòc loo Crist xal ngòca axta mcàba yalguth loo Crist. ¹¹ Que naca gác con' ndac loon, que naca gác con' ye'rsin' loon, conse' ryo xban daa làth mèn nguth co'se' zin huiz ryo xban mèn làth mèn nguth. Aa. Tataa gaca.

Trè' ndlu' cón ndxàal li mèn par tataa mod yòo lezo' Diox loo con' co' ngue li mèn.

¹² Indlyasten ñiin loo gu' ya ndxàcle' ryete con' ndxè' loon. Axta ne' ne' tar lin gan gác daa thib mèn nali no thib mèn nambii loo Diox, ndyaquen. Per con' ndxè' ngòc loon co'se' alithe mque tee lin co' mblyazen. Làth xtau'a, ale ngogàa daa loo Crist. Por lult ngolazen loo Crist. Mxo'f zin' Crist thib zin' loon. Nalle' dib nzo yéquen no dib nzo lezon ndub yo'f lezon telon zin' co' mxo'f zin' Crist loon ndxè'. ¹³ Gu' co' nac huesen por cón che'n Jesucrist, indliden cuent ya ngòcle' con' ndxè' loon. Per ndxe'leque', thidte con' ndlin. Licpe' ba'i, mbyathlazen ryete con' co' mbri'thle' loon. Nalle', ale ndxe'leque', ndlin xtúuz no ndyóon xá mod lin con' co' ngue li nab Diox par lin no xá mod tolo gaca loon ye' huize', ne. ¹⁴ Daa ngue li con' ndxè' xal mèn co' ndli puest. Nac daa xal mèn co' nque' carre par ñeene' chó li gan. Co'se' telon zin' co' mxo'f zin' Diox loon, axta syare' ta' Diox con' co' anze'f ntac loon xal nda' mèn con' loo xtàa mèn co' mbli gan thib puest. Con' co' mxo'f zin' Diox loon ndxè' nac cón che'n Crist Jesús.

¹⁵ Por cona, ngue ñiin loo gu': Gu' co' huen huen nda' cuent no co' huen huen ndxela's loo cón che'n Crist, ndxàal li gu' xtúuz xal ngue ñiin loo gu' cón che'n puest co' nac mod co' ndlin xtúuz, ne. Chele' gu' ne'yòode lezo' li gu' xtúuz xal ndlin xtúuz loo con'a per ndli gu' xtúuz tedib mod, leque Diox li par ta' gu' cuent co' huenleque' cón che'n con' co' ndli gu' xtúuz. ¹⁶ Per loo cón che'n Crist co' mté'thle' na', thidte gác na' par li nèe na' xtúuz na' no lezo' na' loo cón che'n con'a par thidte que tee ban li na' loo con'a.

¹⁷ Gu' co' nac huesen por cón che'n Jesucrist, bli gu' xalque' ndlin. Bla's gu' no hui' gu' loo mèn co' nzi tee ban xal mté'th mènna loo nu' par té'th gu' que tee ban ndac gu', ne. ¹⁸ Tac anze'f huax mèn co' nde tee' ndan cuent loo gu' nzo. No nalle'

beren, ngue tan cuent cón che'n mènà loo gu' con nít ngudloon co' ndxónen tac mènà nac ngolo ngola's loo cón che'n Crist. Indlyaste mènà gòn mènà cón che'n Crist. ¹⁹ Por lult, gàca loo mènà ale lyuxxù' mènà. Tac ryete con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mènà co' nque' lezo' mènà nac diox mènà. Lugar de thyon mènà loo con' ndyub yo'f lezo' mènà, ale le'le' ndye's nxyal' mènà loo con' ndli mènà. Ale más ndyóo mènà loo cón che'n izlyo' ndxè'. ²⁰ Per ndxe'leque', lizpe' na', no láazpe' na', no xnedpe' na' nac loo bé'. Por cona, nzi quee lezo' na' no nzi bed na' axta co'se' yí'th Crist loo bé' loo mbii. Yí'th xi Crist na', Tad Crist co' mtelá' na' loo con' ryes. ²¹ Huiza, chãa, se' loo Crist prob bél'yóo lad na' co' nac che'npe' izlyo' ndxè'. Syare', gác lad na' xal nac ladpe' Crist co' anze'f ndxá'th bēel. Tataa li Crist loo na' por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii Crist no co' nzo la's ya' Crist. Leque con' roo con' xèn co' nzo la's nii Crist no la's ya' Crist li zin' Crist par ñibe' Crist loo alux con'.

4

Pab ngue ta' cuent loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist xá mod tyac lezo' mènà loo Tad Crist.

¹ Por cona, mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' anze'f nque' lezon ñēen, gu' co' anze'f ndyub yo'f lezon ñēen máa gu' par nedrè', cón che'n gu' ndli anze'f ndyac lezon. Tac loo cón chenen, nac gu' xal thib listón co' mbli thib mbi' gan loo thib yalguyith. Por cona, leque gu' tolo bli par cue nēe gu' loo cón che'n Tad Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñēen.

² Ña'ben no ngue tan'en di's ndxè' loo Evodia no loo Síntique. Thidte gác xtúuz no lezo' ryop xa'gota xalque' mèn co' ndxác bēl por cón che'n Tad Crist. ³ Lomisque', ña'ben di's lool, ne, hues, lùu co' ndlyath no daa, blyath no Evodia no Síntique. Ryop xa'gota ndxác fta'n na' por cón che'n Crist. Tac ryop xa'a nguth nguey' par mblyath no xa' daa loo zin' co' nac che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Thidte mblyath no ryop xa'gota daa con' mbi' co' lēe Ment, no con taamas mèn co' nxo'f zin' zin' ndxè' con daa. Lēe rye mènà ndub loo ye's loo libb co'te' ndub lēe taamas mèn co' ndxáp yalnaban thidtene, mèn co' yóo ban no Diox thidtene yilooa.

⁴ Ftolo fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' loo Crist thidtene. Beren, niin loo gu' tedib vez: Ftoloque' fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' loo Crist. ⁵ No oj ché' co' lu' gu' gu' loo mèn, huen, le' gu' nacque' mèn nado' no mèn ndac. Le' Tad Jesucrist ngue tee noque' gu'. Indlá'ya'de Tad Jesucrist gu' ned nzi tee gu'.

⁶ Ne'gath lyuxte gu' no ne'tyóode gu' arid cón che'n chol con' co' ingue node gu' co'

nac co' naquin gu'. Ndxé'leque', guuz gu' loo Diox cón che'n ryete con' co' naquin gu' láth co'se' mbez gu' Diox. Bna'b gu'i loo Diox no guuz gu: Diox quix U', Diox, loo Diox. ⁷ Le' sya, tataa mod li Diox par yo nagál lezo' gu' loo ryete con' axta ne' ne' ñee taamas mèn no axta ne' ne' gòn taamas mèn xá mod ndxàca loo gu'. Chele' gu' li con'a, Diox co' ndli par nagál yo lezo' gu', Diox quenap lezo' gu' no xtúuz gu' por ngòo gu' loo cón che'n Crist Jesús no por thidte nzo no gu' Crist Jesús.

Pab ngue ñibe' loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist ante tyoo lezo' mènà li mènà con' ndac.

⁸ Más de cona, mèn huesen por cón che'n Jesucrist, bli gu' xtúuz loo con' co' nac con' licpe'. Bli gu' xtúuz par gáp gu' mod loo mèn co' ndxáal li gu' cas. Bli gu' xtúuz loo ryete con' co' nac con' nali no con' nambii. Bli gu' xtúuz loo con' co' inacte che'n co' nac xab izlyo'. Bli gu' xtúuz xá mod lyath no gu' xtáa gu'. Bli gu' xtúuz loo ryete con' ndac co' nxo'f nde' no co' nxo'f ndla' lezo' gu'. Bli gu' xtúuz loo ryete con' ndac co' nac con' guryath no con' guryèn. Chele' chol con' nzo co' ndxáal li mèn con' guryath no con' guryèn no loo co' ndxáal xo'f lēe xo'f xti's mèn, cón che'n ryete con'a bli gu' xtúuz.

⁹ Ryete con' co' mté'then gu', no ryete con' co' mblyen loo gu' par li gu'i, no ryete con' co' mbli gu' xal ndyoodiz non gu', no ryete con' co' gunēe gu' mbli, cón che'n con'a bli gu' xtúuz. Diox co' ndli par nagál yo lezo' gu' loo Diox no par cue gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' loo xtáa gu', Diox nzo noque' gu'.

Di's ndxè' nda' cuent le' mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist mthop gòn co' mquin Pab co'se' mque' Pab lezi'f.

¹⁰ Anze'f ndyac tín' lezon por cón che'n Tad Crist le' gu' mbere mte'que' lezo' máa daa no mbli gu' xtúuz cón chenen tedib vez par mblyath no gu' daa. Indlyasten niin loo gu' le' gu' mbyathla's daa. Ndxé'leque', naneen no ndan cuent nec thib mod no nec tedib mod ne'nglide gu' gan nglyath no gu' daa ndoore'. ¹¹ Ingue niiden con' ndxè' loo gu' por naquin daa con'. Ndxé'leque', mté'then par ndyac lezon con' ndxepete con' co' ngue non no xalte ndoo riiden thib huiz tedib huiz. ¹² Ndaquen cuent xal ndxàca loo mèn co'se' prob mèn. No ndaquen cuent xal ndxàca loo mèn co'se' nzi re's nzi zo con' hua mèn liz mèn. Ryei mtéthquen par xec yēen xal ndr'i'then thib huiz tedib huiz. Que naca ndxuhuan axta plóthe ndlyazen, que naca yende cón nac par huan, ndyacque' lezon mastale' ndxàca tataa loon. ¹³ Nxec daa ndlin no ndxác daa ndlin ryete con' co' ndxáal lin tac Crist indlá'ya'de daa. Ndlyath noque' Crist daa. ¹⁴ Per mastale' nxec daa

ndxàc con'a loon, huenque' mbli gu' mbly-ath no gu' daa láth ndxàc yalndyub ngu's ndxè' loon.

¹⁵ Gu' naneeque' no nonque' gu', mèn ciuda Filip, co'se' nerleque' mtlo mbrye's di's che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes co'se' mxenen ned ngro'en le'n yèeza' che'n làaz mèn macedon, nec thib mèn co' ndxela's loo Crist co' nqueltàa tya ne'ngye'thte lezo' mèn nglyath no mèn daa mastale' Diox mbli angngòc con' ndac loo mèn. Ndxè'leque', ante gu' no maste mbye'th yéc no mbye'th lezo' mdub gu' tmi co' mtel' gu' loon. ¹⁶ Tac co'se' be' nzon le'n ciuda Tesalónica, mtel' gu' centav co' ngòc gòn che'n gu' loon pláre' vez par mxin con' mquin daa co' nde che loon. ¹⁷ Inacte ngue que'en ye's ndxè' loo gu' por ndyac lezon mcàayan tmi co' mtel' gu' loon. Ndxè'leque', con' co' más ndlyazen nac le' Diox li tolo yas yàl con' ndxàp gu' loo gu'. No ndlyazen tolo dii con' ndxàp gu' loo Diox. ¹⁸ Ryete tmi co' nde teelee' ntel' gu' loon, mcàayaquena. No axta por de más nde teelee' ntel' gu' tmi loon. Per nalle', tmi co' mtel' gu' loon con Epafrodit, axta por de más ngue non tmi nalle'. Ne'tyóode gu' arid cón chenen, cara. Hui' gu' nexa. Tmi co' mtel' gu' loon ngòc xal thib xla' du'r zen yal' co' ngo mèn loo Diox co' ndxòo lezo' Diox xal ndlyá's Diox. ¹⁹ Diox co' nac Diox daa tolo li par gáp gu' ryethe con' co' nde che loo gu'. Diox lii loo gu' xalque' nac ryethe con' roo con' xèn co' ndxàp Crist Jesús la's nii Crist Jesús no la's ya' Crist Jesús. ²⁰ Ndlyazen le' mèn tolo xo'f lèe xo'f xti's lèe Diox xud na' no tolo te'th mèn di's roo di's xèn cón che'n Diox xud na' loo mèn le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Tataaque' gàca.

Di's ndxè' nda' cuent le' Pab ngue nii Diox loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist, mèn co' naban le'n ciuda Filip.

²¹ Gunii gu' Diox cón chenen loo ryete mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' ngòc che'npe' Diox co' nzo no gu'. Lomisque', mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist co' nzo no daa, mèn ngue nii Diox loo gu'. ²² Ryete mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngòc mèn che'npe' Diox co' nzo non trè', mèn ngue nii Diox loo gu', ne. Per más ndyac mèn co' nac mèn guliz che'n rey César, nte' lezo' mèn ngue nii mèn Diox loo gu'.

²³ Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo ryete gu'. Tataaque' gàca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Co' Ngo Ban Le'n Ciuda Colos

Pab ngue que' ye's loo mèn co' ngola's loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist, mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox, mèn co' ngo ban ciuda Colos.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' ndxe' di's che'n Jesucrist xal gunee lezo' Diox. Jesucrist mtel' daa. Ryop nu' Timote co' nac hues na' por cón che'n Jesucrist² ngue nii Diox loo gu' co' nzo ban ciuda Colos. Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' no ngóc gu' mèn che'npe' Diox. Mbli nêeque' gu' gu' loo cón che'n Crist, ne. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo angli le' gu' nagal yo lezo' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' lath xtàa gu'.

Di's ndxè' nda' cuent xá mod ngurez Pab Diox cón che'n mèn co' ngola's loo Crist, mèn co' ngo ban ciuda Colos.

³ Nu' mbez Diox quix Diox loo Diox co' nac xud Tad Jesucrist na' ryete vez co'se' mbez nu' Diox cón che'n gu'. ⁴ Nu' mbinle' le' gu' ndxela's loo Crist Jesús. Mbinle' nu' le' gu' nque' lezo' ñee gu' ryete mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngóc che'npe' Diox. ⁵ Tolo mbez nu' Diox quix Diox loo Diox por ryethe con' co' nac co' nzi quee lezo' gu' loo cón gac che'npe' gu' yiloo co' ngue gosua' Diox loo bé' par gaca che'n gu' yiloo. Cón che'n con'a nde teele' ndxón gu' no mté'th gu' por cón che'n di's ndac co' nac di's licpe' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. ⁶ Di's ndac co' ngo nu' yalbán loo gu', leque di's ndaca ndoo yath no ndoo yén loo mèn dib athu loo izlyo'. Ncáb cón che'n di's ndac loo mèn le' huax mèn ngóc loo cón che'n Diox por cón che'n Crist xal thib cosech ndac co' nthop mèn. Tataa mod, ne, ndxàa loo gu' cón che'n di's ndac axta huiz co' mbin gu' no gunee gu', licque', ndli Diox anggac con' ndac loo mèn. ⁷ Cón che'n con' ndxè' mblu' Epafur loo gu'. Epafur anze'f lezon ngudloon. Epafur thidte ndli zin' co' nac cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n Crist con nu'. Altant ndyoo Epafur loo zin' che'n Crist par ndlu' Epafur zin' xal thib mox ndac che'n gu'. ⁸ Epafur mda' cuent loo nu' xá mod ngue lyath no Xpii Natú' gu' par nque' lezo' gu' ñee gu' xtàa gu' par ndxè', ne.

⁹ Por cona, axta huiz co'se' mbin nu' nabe'ste nziri' gu' loo cón che'n Diox no axta huiz nalze imbedte nu' no indxathla'ste nu' mbez nu' Diox por cón che'n gu'. Ña'b nu' loo Diox le' gu' ñee no ta' gu' cuent ryethe

con' co' nee lezo' Diox. Ña'b nu' loo Diox le' Xpii Natú' lyath no gu' par gac gu' no ten' gu' no ta' gu' cuent xá nac xtúuz che'n Diox. ¹⁰ Mbez nu' Diox le' gu' que tee ban xalque' ndxàal que tee ban mèn co' nac che'n Tad Crist par que tee li gu' co' yòo lezo' Crist par càba loo gu' tolo lu' gu' ryete con' ndac loo xtàa gu' no par tolo té'th gu' más cón che'n Diox no xá nac Diox. ¹¹ Ña'b nu' loo Diox le' gu' xec yèe por cón che'n rye loothe con' co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox xal nac ryethe con' roo con' xèn co' nzo la's nii Diox no la's ya' Diox. Mbez nu' Diox le' gu' cha'la's no xo'f nde' xo'f ndla' lezo' gu' lath xtáu'a. ¹² Guuz gu': Diox quix U', Diox, loo Diox xud na' tac Diox mblique' ndxàp na' con' la's nii na' no la's ya' na' par yan' no na' no gac che'npe' na' con' co' càaya' na' con mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' no co' ngóc che'npe' Diox, co' nee di's, ¹³ Diox mtelá' na' loo ryethe con' co' nzo la's nii Mebizya no la's ya' Mebizya co' ñibe' loo yál'cuau co' nac cón che'n xab izlyo'. Ngoloa, mbli Diox par ñibe' xgan' Diox co' nac lezo' Diox no co' nac ngudloo Diox loo na'. ¹⁴ Diox mtecue cón che'n xtol na' lad Crist co'se' mxyo ren Crist loo cruz, co' nee di's, tataa mod mton' Diox xtol na'.

Di's ndxè' nda' cuent loo mèn le' Diox mtu' mtàl lezo' Diox loo mèn co' ndxela's loo Tad Crist por cón che'n yalguth co' mquée loo Tad Crist co'se' mque' mèn Tad Crist loo cruz.

¹⁵ Diox co' yende mod yú' loo mèn, Diox mbi'th lu' loo loo mèn co'se' mbi'th Crist Jesús, xgan' Diox, loo izlyo' ndxè'. Crist nac yub Diox co' mbi'th no nzole' Crist ndoore' cuec Diox alux con' co' mtocxua' Diox. ¹⁶ Diox mnibe' loo Crist toxcua' Crist alux con', sya, mtocxua' Crist alux con' co' nzo loo bé' no con' co' nziri' loo izlyo', que naca con' co' ndxú', que naca con' co' indxú'de, que naca angl co' ñibe', que naca taamas angl co' ndxàp con' la's nii angl no la's ya' angl, que naca chol xpii co' ndxàp con' roo no con' xèn la's nii xpii no la's ya' xpii. Alux con'a mtocxua' Crist. Crist ngue tèn con'a no ngue xèn' Crist Jesús con'a. Ngócsua' alux con'a par li zin' Crist. ¹⁷ Nzoque' Crist ndoore' ngureri' chol con'. Crist ngue tèn alux con' co' nziri' par ne'tyon'te no par ne'lith node con'a. ¹⁸ Más de cona, Crist ñibe' loo mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Crist xalque' ñibe' yéc mèn loo mèn. Tataa nac Crist tac ndoore' nzole' Crist loo alux con'. Crist ngóc nerleque' mèn co' ngro xban lath mèn nguth, ne. Ngóc con' ndxè' par gaca le' thidte Crist tyoo ner no tyoo naa no ñibe' Crist loo alux con'. ¹⁹ Cona, mbli Diox loo Crist tac Diox mbly'a's ngóc Crist thib xooque' xalque' Diox no ngóc Crist lalque' con Diox. Anze'f ngóc lezo' Diox

mbyan'que' Crist lugar che'n Diox loo alux con' co' mteyas mteyàl Diox, co' nee di's, loo ryethe con'. ²⁰ Ngòo lezo' Diox, por cón che'n Jesucrist, yu' yàl ryete con' loo Diox tedib vez. Ngue li Diox le' mèn nagàl yò lezo' loo Diox no cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn loo xtàa mèn por cón che'n renpe' Crist co' mxyo loo cruz. Tataa ngòca loo Crist par yu' yàl ryete con' loo Diox, que naca con' co' nziri' loo izlyo', que naca con' co' nzo loo bé'.

²¹ Póla gu', ne, mque tee ban loo cón che'n Crist xal mèn tith. Ngòc gu' mèn ngolo ngola's loo Diox por cón che'n con' ye'rsin' co' ngo le'n lezo' gu' por mbli gu' chol con' ye'rsin'. Ale más mda' gust lezo' gu' mbli gu' chol con' ye'rsin'. Per nalle', mbli Diox ngo nagàl lezo' gu' loo yub Diox. ²² Mbli Crist con' ndxè' co'se' mque' mèn Crist loo cruz par mxactii Crist no nguth Crist. Tataa mbli Crist par lu' too Crist gu' xal mèn co', licque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' no ngòc gu' mèn che'npe' Diox. Ngòc gu' mèn co' yende chó mèn quexù' loo Diox. ²³ Gàc con' ndxè' loo gu' chele' gu', licque', toloque' cue nêe loo co' ndxela's gu', no chele' gu' ne'gàcte chop loo chop la's no ne'yitacte lezo' gu' loo co' nzi quee lezo' gu' cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes co' mbínle' gu'. Cón che'n di's ndac ndxè' nac co' ndxath no co' ndxèn rye ned co' nac dib athu loo izlyo'. Daa, Pab, ngue lyath no mèn co' ngo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn.

Di's ndxè' nda' cuent loo mèn le' Pab mxo'f zin' cón che'n di's ndac par ya lu' Pab no ya te'th Pab di's ndac loo alux mèn che'n chol nación.

²⁴ Per nalle', ale ndxe'leque', ndyac lezon ndxác yaltii loon por cón che'n gu'. Tac xalque' ndxác yaltii ndxè' loon, con'a nee di's tolo ngue taan ryete yaltii xal ngòca loo Crist laden co' be' ndxác falt loo con' co' ndyac no tii daa Crist por cón che'n mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, co' nee di's, mèn co' thidte nac loo Crist xal ladpe' Crist. ²⁵ Ngue tan cuent loo gu', daa nac thib mbi' co' nxo'f zin' zin' ndxè' loo gu', gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox. Diox mdoo daa no mtan' Diox di's ndxè' loon par xo'f zin'en zin' par gac con' ndac loo gu' no par lu'en loo mèn no tethen loo mèn ryethe con' co' nac cón che'n di's ndac loo mèn. ²⁶ Ndalen par lu'en no go xo'fen cón che'n Diox co' ngo casloo axta pólle'a co' nac rye lín' co' nde teele' ndrith. Per ndxe'leque', nalle' ngue li Diox par ngue ryo xo'f cón che'n di's ndac ndxè' loo xnaa loo mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox. ²⁷ Pues loo mèn co' inacte mèn nación Israel, mbly'a's Diox

lu' Diox ryethe con' co' nac cón che'n con' roo con' xèn co' nac cón che'n di's ndac co' ngo casloo póla. Cona nee di's, nac Crist co' naban le'n xpíi gu'. Por cón che'n Crist nzi quee lezo' na' cón che'n con' co' gac loo na' yiloo co' gac con' roo con' xèn co' li Diox loo na'.

²⁸ Cón che'n Crist ngo nu' yalbàn. Nco'x nu' loo rye mèn co' ndyal ndxòn cón che'n Crist, ne. Cón che'n Crist ndlu' nu' loo mèn xal mbli Diox ndxác nu' par ten' mèn cón che'n Diox co' huenleque'. Tataa ndli nu' par huen huen té'th mèn, no nali no nambii té'th mèn cón che'n Crist par thidte gac mèn loo cón che'n Crist. ²⁹ Par gaca tataa loo gu', tolo nxo'f zin'en zin' ndxè' cón che'n di's ndac. Con dib fuerz chenén nxo'f zin'en zin' ndxè' xalque' ndlyath no Crist daa axta plóthe xal nac con' roo con' xèn co' nzo la's nii Crist no la's ya' Crist.

2

¹ Ndlyazen le' gu' ta' cuent no non gu' susque' mxo'f zin'en no ndyóon no mbrezen Diox cón che'n gu' no cón che'n mèn yèez Laodice no cón che'n mèn co' tarte libe' ayéc axàn' daa. ² Ndlyazen gac loo mèn co' tarte libe' ayéc axàn' daa le' mèn ya'th lezo' loo cón che'n Crist. Lyazen gaca loo gu' tolo té'th gu' par que' lezo' gu' nêe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. No ndlyazen tolo té'th gu' cón che'n Diox par huen huen gòn gu' cón che'n Diox no tataa mod gáp gu' yalxla's loo Diox axta plóthe. Chele' gu' tataa li, Diox li par ta' gu' cuent cón che'n con' co' ngo casloo loo Diox ndoore', co' nee di's, nac cón che'n Crist. ³ Loo Crist nzo casloo rye loothe yalndxác roo yalndxác xèn che'npe' Diox. Ndxòn Crist ryethe con' no nda' Crist cuent cón che'n ryethe con'. ⁴ Ngue niin con' ndxè' loo gu' par yende chó mèn li par yila's gu' di's co' nac di's gutyè'. ⁵ Mastale' ndyac gu' yende daa loo gu', per ndyaquen nzon loo gu' xalque' nac xtúuz daa co' ndryo' le'n lezon. No axta gust nda' lezon fién gu' le' gu' nziri' li nêeque' gu' loo cón che'n Crist no thidte ndxác xtúuz gu' no lezo' gu' loo yalxla's co' ndxáp gu' loo Crist.

⁶ Por cona, texal mbín gu' no mté'th gu' no ngola's gu' le' Crist Jesús nac xa' co' fiibe' loo ryethe con', tataaque' tolo fque tee ban gu' loo Crist. ⁷ Thidtene bli nêe gu' gu' loo cón che'n Crist par que tee ban ndac gu' loo cón che'n Crist, co' nee di's, nac xal thib yaa co' ne'huinte tac na's ndlyàa lox yaaa loo yòo. Gure nêe gu' gu' par thidteneque' cue nêe gu' loo cón che'n Crist Jesús xalque' nac mod co' mté'th gu'. Lomisque' ne, tolo guuz gu' loo Diox: Diox quix U', Diox. Tataaque' ndxàal li gu'.

Di's ndxè' nda' cuent xá nacyalnaban cub co' ndxác loo mèn co'se' ndxela's mèn loo Tad Crist.

⁸ ¡Anderhuen gu'! Ne'ta'de gu' lugar loo chol mèn quedli mèn gu'. Mèna mbez ndxác mèna per pà gác mèna. Tac con' co' ndxác mèna nac leque xtúuz co' ndli mèna xtúuz co' nac thib con' co' yende cón ntac. Cona, be' ndyoo nque mèna xís costumbr co' ngue no mèna. Ndli mèna xtúuz toloque' li mèna cón che'n xab izlyo' ndxè'. Per prob mèna, yende cón nanee mèna cón che'n Crist.

⁹ Tac thib xoo xalque' ñaa Diox ñaa Crist no xalque' nac Diox nac Crist. ¹⁰ No nalle' ryete con' co' nac cón che'n Diox ndxáp gu' tac thidte nqueltàa gu' loo cón che'n Crist. Crist ñibe' loo ryete con' co' nde'f di's ñibe' no loo ryete xpíi co' ndxáp con' la's nii no la's ya'. ¹¹ Lomisque' ne, por thidte ngóc gu' loo cón che'n Crist, ngóc circuncidar gu'. Per ne'ngácte circuncisión co' ngóc loo gu' xal ndxác circuncidar xlan' mèn. Ndxé'leque', circuncisión co' ngóc loo gu' nac ngulàa yéc gu' no ngulàa lezo' gu' par mblyá' gu' loo xtol gu' co' nac alux xab izlyo' co' nduhua nee lezo' gu' mbli gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Crist. ¹² Co'se' ngóc bautizar gu', co' nee di's, ngola's gu' loo Crist, hora loo cón che'n xquin gu' ngóc gu' xal mèn co' mbua's no Crist le'n ye'r lyo'. Hor co'se' ngóc bautizar gu'a, hora Diox mbli ngóp gu' yalnaban cub xal mèn co' ngro xban no Crist. Ngóc con' ndxè' loo gu' tac gu' ngola's le' Diox ndxáp con' roo con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox axtaque' mblo xban Diox Crist lath mèn nguth. ¹³ Gu' ngóc xal mèn nguth loo cón che'n Diox póla tac mcua'n gu' xquin gu' tiempa no tarte gác circuncidar gu' póla. Per nalle' Diox mbli le' gu' ndxáp leque yalnaban cub co' ndxáp Crist. No lomisque' tiemp, mton' Diox ryete xtol gu'. ¹⁴ Licpe' ba'i, Diox mton'le' ryete di's co' ndub loo ley co' mnibe' Moisés co' ngóc di's co' mzib quíi na' xalque' mnibe' ley loo na'. Tac leya mblu' loo na' ndli na' con' ye'rsin'. Sate más nquexù' leya loo na' tac ne'gácte na' li na' xal ñibe' ley loo na'. Cona, Diox mteche na' loo co' mnibe' ley loo na' co'se' mque' mèn Crist loo cruz. Con'a mbli Diox par ne'tolode li na' cas loo ley co' mxo'f Moisés loo na'. ¹⁵ Co'se' nguth Crist loo cruz, tataa mod mbli Crist gan loo chol meexù' no loo chol xpíi ye'rsin' co' ñibe' loo izlyo' ndxè' co' ngóp con' roo no con' xèn la's nii no la's ya'. No loo xnaa mbli Crist par mde's ya' no mde's nii rye xpíi ye'rsin' co' mnibe' Crist loo. Mbli Crist le' rye xpíi no meexù' mdoo ner loo Crist xal co'se' mdyub dó' ya' pres, ya pres lezi'f.

Trè' ndlu' ndxàal té'th na' cón che'n Crist no cón che'n con' co' nac cón che'n bé'.

¹⁶ Por cona, chele' chol mèn nzo co' lya's quexù' gu' loo cón che'n xit gu' no lua' gu', no cón che'n chol huiz lni co' mbez mèn yende mod que' mèn zin' no mbez mèn ndxàal que-nap mèn mèn huiza, no cón che'n mbe' co'se' ndryo' quée mbe' no cón che'n huiz sabd, ne'líde gu' cas loo rye con'a. Ne' ne' gón gu' di's co' mbez mèn cón che'n rye con'a. ¹⁷ Per cón che'n ryete con' co' nda' trè' cuent co' ngóc con' mbli mèna póla, ryete con'a ngóc thib con' anxle' xal thib xin no xnaa co' yende cón ntac. Per cón che'n mbi' co' nde nquea, co' nee di's, cón che'n Crist nac con' licpe'. ¹⁸ Ne'la'de gu' par teche mèn con' co' mbli gu' gan mté'th gu' cón che'n Diox. Mèna asendli par ndxác mèna mèn nado'. Mèna ale más ndli ndyub xib mèn loo angl, ne. Ale mbez mèna nquin li mèn xtúuz cón che'n con' co' indxú'de loo mèn no loo con' co' yende mod hui' mèn loo. Ale ndoote con' ndli mèna. Asendli mèn ndye's mèn axta plóthe por xtúuz co' ndli mèna co' ndyub yo'f lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo'. ¹⁹ Mèna inacte mèn co' thidte nqueltàa loo Crist ne' ne' loo cón che'n Crist. Crist ñibe' loo mèn co' ndxela's, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, xal ñibe' yéc mèn loo mèn. Tataa ndli Crist loo na' par ryoo xyèn na' loo cón che'n Crist xal ñibe' Diox no xal ndly'a's Crist. Tataa ndxàa xal ndxàa loo lad mèn le' thib thib part che'n lad mèn nque' zin' par ryoo xyèn lada xal ndxàala.

²⁰ Te' lezo' gu' le' gu' nguth nole' Crist, co' nee di's, ngro xà' gu' loo ryete con' co' nac che'n xab izlyo' no ngóc gu' che'npe' Diox xal thib mèn co' nguth co' indyóode cón che'n xal mque tee ban mèna ndoore' co' nac mod co' alithe ndryo' ndlyen' lezo' mèn par li mèn. No ¿nalle', à? ¿Chonon be' nzi tee ban gu' loo cón che'n xab izlyo' xal mèn co' ndyoo nque loo costumbr co' nac cón che'n xab izlyo', sya? ²¹ Angab na'i, xal ndli gu' no mbez gu': Ne'gàaltel con' ba'. Ne'huadel con' ba'. Ne' ne' tyenl con' ba' con' ya'l. ²² Ryete con' co' ngue li gu' ba' nac mod co' lyux xal ndlyux con' co' ndli mèn zin'. No ryete mod co' ndxáp gu' ba' alithe nac costumbr no mod che'n mèn co' alithe nzi ban loo izlyo' ndxè'. ²³ Licpe' ba'i, mèna ndli cuent anze'f ndxác mèna tac ndli mèna ryete con'a. Ñibe' yée mèna loo mèn li mèn xalque' nac xley' mèn par gue's nii mèn no gue's ya' mèn loo chol con'. Ñibe' yée mèna gác mèn mèn nado'. Per, ale ndxe'leque', con' co' ndlu' mèna no mod co' ndlu' mèna loo mèn yalguyith naca no yalgutyè' naca. Ale ntetiixù' mèna leque lad mèna par ndlu' mèna le' mèna nac mènley'. Per yende cón li con' ndli prob mèna par teche mèna mod ye'rsin' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèna loo cón che'n xab izlyo' ndxè' par ndli mèna con' ye'rsin'.

3

¹ Per nalle' ngue niin loo gu': Chele' gu', licque', ngue no yalnaban cub xal mèn co' ngro xban noque' Crist, fte'th gu' no bli gu' ryete con' co' nac che'npe' bé' co'te' ndub Crist cuat Diox le'n bé' loo bé'. ² Bli gu' xtùuz cón che'n con' co' nac cón che'npe' bé', ne. Ne'líde gu' xtùuz loo co' nac cón che'n xab izlyo' no cón che'n yalgon' che'n izlyo'. ³ Tac loo cón che'n xab izlyo' nac gu' xal mèn co' nguthle' loo con'a. Yalnaban cub co' ndxàp gu', Crist ngue quenapa loo Diox. ⁴ Crist mda' lugar no mbli Crist le' gu' yòo ban no Diox thidtene yiloo. Co'se' yú' loo Crist loo mèn tedib vez, sya, loo gu', ne, gac con' guryath no con' guryèn co' gac loo Crist co'se' yú' loo gu' loo bé' con Crist.

Pab ngue ta' cuent xá nac yalnaban mèn, mèn co' tarte yila's loo Crist, no xal nac yalnaban mèn, mèn co' ndxela's loo Crist.

⁵ Cona, ngue niin loo gu': Ryete con' co' ndyub yo'f lezo' gu' co' nac cón che'n xab izlyo', ya ne'tolode li gu'. Ndxé'leque', gòc gu' xal mèn nguth loo ryete con'a. Ryete con'a nee di's: Ne'cua'nte gu' xin' huan gu'. Ne'líde gu' con' co' nac con' xin no con' cap. Ne' ne' tyub yo'f lezo' gu' loo chol con' ye'rsin' co' ngro' mblyen' lezo' gu' mbli gu' póla. Ne' ne' queli'th gu' cón nac che'n hues xtàa gu' tac mèn co' nqueli'th cón nac che'n hues xtàa mèn, lalque' nac mèn con mèn co' ndyub xib no co' nsál' ya' loo mdo' no loo gunab. ⁶ Le' sya, cón che'n ryethe con' ndli mèn ncàb huax con' ye'rsin' loo mèn. Por con' ndli mèn, ndxecloo Diox ñee Diox ryete mèn tac indyubdi'ste mèn loo Diox. ⁷ Ryethe con' ndxè' mque tee ban li gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Crist no loo Crist. ⁸ Per nalle', más huen blá' gu' rye con' co' niin loo gu' ndxè' thib lad: Con' co' ndli ndxecloo mèn no ndxòo xyàn lezo' mèn; mod co' ndxàp mèn co'se' asendli mèn par ndli mèn ryete con' ye'rsin'; mod co' ndxàp mèn co' ñii yèe ñii tì xtàa mèn no co' nquedèe mèn xtàa mèn; no mod co' ndxàp mèn co' ndyoodi's chol di's xin no di's cap. ⁹ Ne'tyè'de gu' loo nec thib xtàa gu'. Tac gu' mblá'ya'le' ryethe mod ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' co' mque tee ban mbli gu' póla. Por cona, niin loo gu': Ne'tolode que tee ban li gu' ryete con' ye'rsin'a. ¹⁰ Nalle' mse'le' gu' mod co' ngòp gu' póla. Nac gu' mèn co' nque tee ban loo tedib mod cub co' ndxàp gu' nalle'. Mod co' ndxàp gu' nalle' thidte nac xal nac mod co' ndly'a's Diox gáp gu' no que tee ban gu' par tataa mod más ta' gu' cuent cón che'n Diox. ¹¹ Loo yalnaban cub co' nac cón che'n Crist, yende chó mèn gab loo xtàa mèn: Daa nac mèn nación Grieg o daa nac mèn nación Israel. Ne' ne' gab mèn: Daa ngòc circuncidar o daa ne'ngàce

circuncidar. Ne' ne' gab mèn loo xtàa mèn: Daa nac mèn tée o daa nac mèn tith. Ne' ne' gab mèn: Daa nac moz yèe o daa nac mèn co' yende chó cuee ca'. Ndxé'leque', loo Diox ante cón che'n Crist nac co' ntac. Alux con' nac che'npe' Crist, no loo ryethe con' ñibe' Crist, par li zin' Crist alux con' nalle'.

¹² Gu' nac mèn co' Diox mcui. Ngro xà' gu' loo cón che'n xab izlyo' no ngòc gu' che'npe' Diox. Nque' lezo' Diox ñee Diox gu'. Por cona, fque tee ban li gu' loo co' ngue niin loo gu' ndxè', co' nee di's, gòc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñee hues xtàa. Gòc gu' mèn co' ndli con' ndac loo hues xtàa. Gòc gu' mèn nado' co' ngue's nii ngue's ya' loo chol hues xtàa gu'. Gòc gu' mèn co' ndxàp mod loo hues xtàa. Gòc gu' mèn co' ncha'la's ñee hues xtàa.

¹³ Fxec yèe gu' loo thib hues xtàa gu' no loo tedib hues xtàa gu'. Fteri'th ftecan' gu' xtol che'n thib hues xtàa gu' no tedib hues xtàa gu' chele' hues xtàa gu' nco ñee loo gu' cón che'n co' ndxàc loo hues xtàa gu'. Xalque' mton' Crist xtol gu', tataaguè' fteri'th ftecan' gu' xtol thib hues xtàa gu' no xtol tedib hues xtàa gu'. ¹⁴ Más de cona, fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu'. Tac chele' gu' tataa li, le' sya, thidte gac gu' no thidte cue gu' loo cón che'n Crist par tyubdi's ndac gu' loo Crist. ¹⁵ Fcua'n gu' mod par cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' con hues xtàa gu' xal nee lezo' Diox. Le' sya, làth xtau'a, teche texyath gu' xtùuz gu' par thidte li gu' con' xal ñibe' Diox, co' nee di's, gac gu' xal thidte lad mèn loo cón che'n Diox. Tac por con'a mcui Diox gu'. No con'a nac co' gunee lezo' Diox gac loo gu'. Guuz gu' loo Diox: Diox quix U', Diox, làth mbez gu' Diox por ryethe con' co' ndxàc loo gu'.

¹⁶ Bli gu' xtùuz cón che'n di's ndac che'n Crist axtaque' huen huen té'th gu' no axtaque' huen huen yaa'd cón che'n di's ndac che'n Crist yéc gu'. Bli gu' par ye'th lezo' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' loo cón che'n Diox. Blu' gu' loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' cón che'n Crist. Blab gu' di's loo libr che'n Salmos co' nac xti's Diox. Bil' ro gu' himn co' nac labans co' nac di's natú' loo Diox. Ne'yathla'ste gu' guuz gu' loo Diox: Diox quix U', Diox látha. ¹⁷ Ryete con' ndli gu', que naca di's co' tyoodi's gu', que naca zin' co' ndli gu', bli gu' ryethe con'a por lèe Tad Jesús loo Diox tac tataa nac co' ñibe' Tad Jesús. Por lèe Tad Jesús guuz gu' Diox quix U', Diox, loo Diox xud na' co'se' mbez gu' Diox, ne.

Di's ndxè' nda' cuent loo ryete mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist xá mod ndxàal que tee ban ndac mèn làth xtàa mèn.

¹⁸ Mèngot co' nac xin' sa'l, ftubdi's gu' loo xin' sa'lbi'pe' gu' tac tataaque' ndxàal li gu'

xal mèn co' ndxela'spe' loo Crist. ¹⁹ Mèmbi' co' nac xin' sa'l, fque' lezo' gu' gunèe gu' xin' sa'lgotpe' gu'. No ne'tyoo xà'de lezo' gu' con xin' sa'lgotpe' gu' par yitac lezo' gu' con xin' sa'lpe' gu'. ²⁰ Gu', ne, co' nac xin' xud gu' no xin' xna' gu', ftubdi's gu' di's co' mbez xud gu' no xna' gu' loo gu'. Tac con' ndxè' nac co' ndxoò lezo' Tad Crist. ²¹ Gu' co' nac gundan yín' gundan ted, ne'ta'de gu' xyàn lezo' xin' gu', gu' co' nac mèn co' angndxàc nayi' par ne'tyoo xà'de lezo' myen' gu' loo cón che'n Tad Crist. ²² Gu' co' nac moz, ftubdi's gu' loo patrón gu' loo rye con' ñibe' patrón gu' loo gu'. Ne'lìde gu' xal ndli mèn co' ngüi' ndxè' no ngüi' ba' par ne'yigàade mèn loo patrón mèn. Ndxè'leque', bli gu' di' nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' xal mèn co', licque', ndxàp mod loo Diox. ²³ Chól zin' co' ndli gu', bli gu' zin' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' tac gu' nac mèn co', licque', ngue li sirv loo Crist. Ne'lìde gu' zin' xal ndli mèn sirv loo xtàa mèn loo izlyo' ²⁴ tac gu' naneque' no nonque' gu' le' gu' càaya' yalndxax co' ta' Tad Crist loo gu' co' nac con' co' yan' no gu' no co' gac che'npè' gu' yiloo tac gu', licque', ngue li sirv loo Tad Crist. ²⁵ Chól mèn co' ndli con' ye'rsin', mèn càaya' yalndxax cón che'n con' ye'rsin' co' ndli mèn. Diox indlide par más tyu' thib mèn leque tedib mèn loo Diox.

4

¹ Le' gu' co' nac patrón na, ndxàal gac gu' mèn nali no mèn nambii loo moz gu'. Bli gu' thidte tyu' chol moz gu' loo gu'. Fte' lezo' gu' le' gu', ne, ngue no thib patrón no Tad loo bé'.

² Thidteneque' gure rez gu' Diox. Nalas gure gu' loo cón che'n Diox por tyubdi's ndac gu' loo Diox. Guuz gu' loo Diox: Diox quix U', Tad Diox, co'se' mbez gu' Diox por ryethe con'. ³ Gurez gu' Diox por nu', ne, le' Diox xal' ned xal' yó' loo nu' par co nu' yalbàn no tyoodi's nu' cón che'n Crist co' ngo casloo póa. Por cón che'n Crist co' ngo casloo loo mèn póa, por con'a ngue'en lezi'f ned nzon ndxè' nalle'. ⁴ Tolo gurez gu' Diox le' Diox lyath no daa par lu'en loo mèn cón che'n Crist co' ngo casloo ndoore' no tyoodizen xalque' ndxàala loo mèn.

⁵ Fque tee ban ndac gu' loo mèn co' tarte yila's loo Crist. Fcua'n gu' mod toodi's no gu' mèn láth be' nda'i mod loo mèn par ñeene' ne'stolque' yila's mèn loo Crist. ⁶ Co'se' tyoodi's gu' con chol mèn, nabe'ste ftoodi's no gu' mèn ante con di's co' nac di's ndac par ta' gust lezo' mèn xal ndyoodi's gu'. Más de cona, ndxàal té'th gu' co' huenleque' par ñee gu' no ta' gu' cuent xá mod càb gu' loo mèn cón che'n xal ndxela's gu'.

Di's ndxè' nda' cuent le' Pab ngue nii Diox loo mèn ciuda Colos, mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist.

⁷ Tiquic co' ndxàc hues daa por cón che'n Crist, Tiquic co' anze'f nque' lezon co' indlá'ya'de daa no co' altantleque' ndyoo loo zin' che'n Tad Crist, Tiquic ta' cuent loo gu' cón che'n zin' co' ngue xo'f zin'en par ned nzon ndxè'. ⁸ Por cona, ngue tel'en Tiquic loo gu' par ñee Tiquic loo gu' xá nzo nu' ned nzo nu' ndxè'. Tegán Tiquic lezo' gu' loo cón che'n nu', ne. ⁹ Co'se' yi'th Tiquic loo gu', tel'en Ones con Tiquic loo gu'. Ryop myen' ndxàc hues na' por cón che'n Crist. Mbli nèe lezo' myen' loo cón che'n Crist co' nque' lezon. Nac ryop myen' mèn gulàazpe' gu', ne, par nedrè'. Ryete con' co' ndxàc loo nu' par ned nzo nu' ndxè' ryop myen' ta' cuenta loo gu' trè'.

¹⁰ Aristarc co' nzo non le'n lezi'f ngue nii Diox loo gu'. Marc co' ndxàc hues yen' Mbèl' ngue nii Diox loo gu', ne. Gu' nonle' no nda'que' gu' cuent xal mnibe'len loo gu' cón che'n Marc. Chele' Marc yi'th nee máa gu' par nedrè', nabe'ste go no gu' Marc, ndee gu'. ¹¹ Chuch co' ne' tedib lèe Just ngue nii Diox loo gu', ne. Làth mèn che'n nación Israel co' naban trè', ante ryop myen' ndxè' co' nac Marc no just, myen' ndxè' ngue lyath no daa loo cón che'n Diox par tolo ñibe'pe' Diox loo mèn. Ante ryop myen' ndxè' ntegán lezon loo zin' ndxè'. ¹² Epafu co' nac thib mbi' co' nac mèn gulàaz gu', co' nxo'f zin' cón che'n Crist, ngue nii Diox loo gu'. Epafu ña'bque' loo Diox por cón che'n gu' par thidtene cue gu' nali, no par cue nèe gu' loo cón che'n Crist, no par gac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox par li gu' ryete con' co' nee lezo' Diox li gu'. ¹³ Tac daa nda cuent co' huenleque' le' Epafu nguen tín' lezo' no anze'f ndyóo Epafu cón che'n gu', no altantleque' ndoo Epafu loo zin' cón che'n gu', no cón che'n mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist yèez Laodice, no cón che'n mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist yèez Hierápolis. ¹⁴ Luc co' nac doctor co' anze'f nque' lezon ñeen ngue nii Diox loo gu'. Dem, ne, ngue nii Diox loo gu'.

¹⁵ Gunii gu' Diox loo mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist le'n yèez Laodice. Gunii gu' Diox loo Nimf no loo mèn co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist, mèn co' nac mèn co' nqueltàa liz Nimf. ¹⁶ Co'se' yilo lab gu' cart ndxè', ftel' gu' cart ndxè' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Laodice par lab mèn cart ndxè' tya, ne. Cart co' mtel'en loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Laodice, co'se' yilo lab mèn yèez Laodice cart co' mtel'en loo mèn, ña'b gu' carta par lab gu'i, ne. ¹⁷ Guuz gu' loo Arquip: Hui', Arquip, thidtene blo yéc bli zin' cón che'n Diox co' mxo'f zin' Tad Crist lool par lila.

¹⁸ Nalle', yub daa co' nac Pab mque' cart ndxè' loo gu' par ngue niin Diox loo gu'.

Fte' lezo' gu' le' daa tatabe' ngue'que' lezi'f.
Ndlyazen le' Diox tolo li anggàc con' ndac
loo gu' par nedrè', ndee gu'. Taandxè' gàca.

Ner Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Ciuda Tesalónica

Mèn co' mblyath no Pab loo zin' co' mxo'f zin' Pab ngo no Pab co'se' mque' Pab ye's loo mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist, mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Tesalónica.

¹ Daa, co' nac Pab, ngue que'en ye's co' nac ner cart ndxè' loo gu', gu' co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Tesalónica. Leque tiemp, Silvan no Timote no daa, nu' ngue nii Diox loo gu'. Diox xud na' no Tad Jesucrist na' mciui gu' par nac gu' che'npe' Diox no che'npe' Tad Jesucrist na'. Ndiyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' ryo' lezo' li anggàc con' ndac loo gu'. Ndiyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li par yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'.

Mèn ciuda Tesalónica co' ngòo loo cón che'n Diox mblu' loo taamas mèn xá mod ngola's mèn ciuda Tesalónica no xá mod ndyubdi's mèn loo Crist.

² Mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n ryete gu'. Nte'que' lezon ña'ben cón che'n gu' co'se' mbezen Diox, ne. ³ Thidteneque' indxathlasten mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox, por cón che'n gu' co'se' mbezen loo Diox xud na' xá mod mxo'f zin' gu' zin' cón che'n Crist tac ndxela's gu' loo Crist. No mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox, cón che'n gu' co'se' mbezen Diox. Tac naneequen xá mod anze'f mbliguth gu' zin' tac nque'que' lezo' gu' Diox no nque'que' lezo' gu' ñe'e gu' hues xtàa gu'. Mbezen Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n gu', ne, tac non daa xá mod ncha'la's gu' tac gu' nzi queeque' lezo' loo con' co' gac loo gu' no con' co' gac che'npe' gu' por cón che'n Tad Jesucrist na'.

⁴ Gu' co' ndxàc mèn huesen por cón che'n Crist, Diox nque' lezo' ñe'e Diox gu'. Daa naneequé' le' Diox mciui gu' par yòo gu' loo cón che'n Diox no par que tee li gu' sirv loo Diox. ⁵ Tac co'se' mblu'en loo gu' cón che'n di's ndac, ne'nglu'dena loo gu' xal nac mod co' angndyoodi's mèn. Ndxé'leque', Xpii Natú' mblyath no daa co'se' mblon yalbàn loo gu'. Mblyath no Xpii Natú' gu', ne, axtaque' ngòp gu' yalxla's licque' nac di's cón che'n di's ndac ndxè'. Gu' non no naneequé' gu' xá mod mque tee ban daa làth gu' par mcàba con' ndac loo gu'.

⁶ Le' por part cón che'n gu' na, gu' mblique' xal mblu' nu' loo gu'. No mblique'

gu' xalque' ngòc mod co' mblu' Tad Jesucrist loo gu' par li gu' xal ndyee di's co' mblu' Jesucrist loo mèn. No ndyalque' gu' mblin gu' di's co' nac di's ndac, con gust, xalque' mbli Xpii Natú' ngòca tataa loo gu' mastale' mxactii gu' axta plóthe. ⁷ Tataa mod leque gu' mblu' gu' xal thib muestr loo mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist par ned le'n rye yèezya' che'n làaz mèn macedon no rye yèezya' che'n làaz mèn acay xá mod mque tee ban ndac gu' par tataa mod que tee ban ndac mèn, ne. ⁸ Por cona, por cón che'n gu' mbyath mbyèn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn huax lugar. Ne'ngyathte no ne'ngyènte cón che'n di's ndac ante loo mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèezya' che'n làaz mèn acay. Ndxé'leque', mbyath di's ndac ndxè' loo mèn ryete lugar co'te' mblin mèn xal ndxela's gu' loo Diox. Por cona, ya inquite tolo ta' nu' cuent cón che'n xá mod ndxela'sque' gu' loo Diox no loo cón che'n Diox loo taamas mèn. ⁹ Ndxé'leque', ale yub mèn nda' cuent no ndyoodi's mèn cón che'n xal mcàba loo gu' co'se' mbi'th too naa nu' gu' no mblu'en cón che'n di's ndac ndxè' loo gu'. Le' gu' na, nabe'ste mblo gu' lezo' gu' co'se' ngo nu' làth gu'. Nda' mèn cuent cón che'n gu', ne, xá mod mblá' gu', ya ne'tolode ngue li gu' cas loo rye tatol no rye naxnax no rye mdo' no rye gunab co' mbez gu' ngòc diox gu' ndoore' yila's gu' loo cón che'n Crist. Tataa mbli gu' par ngòo gu' loo cón che'n Diox no par tlo gu', li gu' sirv loo angoluxte Diox co' naban co' nac licpe' Diox co' in-quediide mèn. ¹⁰ Leque mèn yèezya' che'n làaz mèn macedon no mèn yèezya' che'n làaz mèn acay nda' cuent cón che'n gu' loon xá mod nzi quee lezo' gu' loo con' co' gac loo gu' no co' gac che'npe' gu' axta co'se' gac huiz bere Jesús co' nac xgan' Diox, yì'th Jesús xgan' Diox loo bé', Jesús co' mbli Diox ngro xban làth mèn nguth. Jesús nac xa' co' mtelá' na' loo con' ryes par ne'tetiide Diox na' no ne'zib quide Diox na' co'se' gac huiz co' yilo la's Diox loo mèn no co' yilo tub rez Diox cón che'n mèn.

2

Trè' ngue lu' cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox loo Pab.

¹ Pues leque gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, gu' nda' cuent co'se' mbal lon yalbàn loo gu', di's co' mblon yalbàn loo gu'a, gu' ngola'sque' di'sa no ndyubdi'sque' gu' di'sa. Ne'ngui'thte nu' anxle' loo gu'. ² Mastale' mbi'th nu' loo gu' loo mtin mèn cuida Filip nu' axta plóthe mblyas' mèn cuida Filip, no mxec nu' ngòc ngòc nguàal con' co' mbli no mèn cuida Filip nu', no gu' nda'que' cuent co' mbli no mèn nu' co' huenleque', per Diox ne'nglá'ya'de nu'.

Ndxe'leque', mbli Diox par mbi'th nu', mblo nu' yalbàn loo gu' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. No con dib axla's mbli nu' con'a, mastale' ngòc nayi' mèn gulàaz gu' ñèe mèn gulàaz gu' nu'. ³ Tac co'se' mblo nu' yalbàn loo gu', thib lite nac di's co' mblo nu' yalbàn. Inacte di'sa di's co' alithe ngo nu' yalbàn. Ne' ne' inac di's co' ngo nu' yalbàn di's zab co' ndli par quedii nu' gu'. ⁴ Ndxe'leque', ner mbli Diox huax con' loon par ñee Diox ñeene' ché' tyubdizen loo Diox. Ngoloa, ngòoque' lezo' Diox ndlin sirv loo Diox. Por cona, mxo'f zin' Diox zin' cón che'n di's ndac ndxè' loon. Por cona, ngon yalbàn loo mèn tac ngòo lezo' Diox gunèe Diox daa. Ndxe'leque', ingoden yalbàn par yòo lezo' mèn di's co' mbezen loo yalbàn co' ngon. Diox ndli con' loo ryete na' par ñee Diox ñeene' ché' too lezo' na' loo cón che'n Diox. ⁵ Tac gu' naneeque' nec thib vez ne'ngliden par asemblin par mdan gust lezo' gu' no par nda' nu' xquith lezo' gu' par lyath no gu' daa loo con' naquin daa. Ne' ne' ndub rez nu' chol di's loo gu' par tataa mod li nu' gan tmi loo gu'. Con' ndxè' nonque' gu' no naneeque' gu'. Yende cón más niin. Diox ngüi'que' loo con' co' nde teele' ndli nu'. ⁶ Ne' ne' tar cua'n nu' mod par li nu' le' mèn li con' guryath no con' guryèn loo nu', que naca gu', o que naca tedib cua' mèn co' nac mèn tedib yèez co' nzo loo cón che'n Crist. Mastale', ngácpé' nu' ngli nu' le' gu' ta' cuent cón che'n nu' le' nu' nacque' mèn co' ndxe' di's che'n Crist no ta' gu' cuent, ne, le' Diox mblec nu' par xo'f zin' nu' zin' ndxè' loo mèn. ⁷ Ndxe'leque', ngòc nu' mèn nado' co' ngòp mod làth gu' xal thib xa'got co' nac gundan co' ñee rsi' ñee rso xin' loo gu'. ⁸ Anze'f nque' lezo' nu' ñèe nu' gu' axta mbly'a's nu' li nu' con' ndac loo gu' axta mbly'a's nu' ta' nu' cuent cón che'n di's ndac loo gu'. No iante cón che'n di's ndac mbly'a's nu' ta' nu' cuent loo gu'. Ndxe'leque', mbly'a's nu' gac nu' xal mozpe' gu' co' li sirv loo gu' no tyactii nu' por cón che'n gu' axta gath nu' chele'i naquin tac arid nazin' gu' nu'. ⁹ Nte' lezo' gu', mèn huesen por cón che'n Crist, xá mod nguth ngüi' lezo' nu' par mbli nu' zin' ze no yál' par mbli nu' gan thib le' rol lua' par hua nu'. Mbli nu' zin' par ne'ndoo dó'de nu' loo nec thib gu'. Làth xta'u'a, mblon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo gu'.

¹⁰ Gu' nac mèn co' nda' cuent cón che'n nu'. No ndub hui' Diox loo nu', ne, le' nu', licque', mque tee ban nalique' làth gu' co' ngola's no co' nzo loo cón che'n Diox, no nambii mque tee ban nu' làth gu' co' nac mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist. Mod co' mque tee ban nu' làth gu' ne'ndade nu' lugar loo yende chó mèn quexü' que' fals mèn nu' làth gu', ¿lé? ¹¹ Lomisque', nanee gu', ne, xá mod mco'x nu' loo gu' no mtegan nu' lezo'

thib thib gu' xal ndli thib gundan yín' gundan ted loo xin' gundana, ¿lé? ¹² Mnibe' nu' loo gu' no mtan' nu' di's loo gu', nabe'ste cue ban gu' xalque' ndxàal cue ban mèn co' ngòo loo cón che'n Diox no mèn co' nac che'npe' Diox. Tac Diox ngurez gu' par yòo gu' co'te' ñibe' Diox no co'te' ndxà'x xnii che'n Diox loo ryethe con' par gac che'npe' gu' con' roo con' xèn che'npe' Diox, ne.

¹³ Por cona, nu' ne, thidteneque' mbez nu' Diox quix Diox loo Diox tac co'se' mbìn gu' di's cón che'n di's ndac che'n Diox co' mblo nu' yalbàn loo gu', gu' mdyal mbìn cón che'n di's ndac no ngola's gu' cón che'n di's ndac. Tac ne'ngònte gu' di'sa no ne' ne' ngala's gu' di'sa xalque' nac di's co' ndyoodi's chol mèn. Ndxe'leque', ngola's gu' loo cón che'n di's ndac che'n Diox xal nac di's co', licque', mtel' Diox loo mèn. Di'sa ndlu' loo gu' xá mod ndxàal que tee ban gu' no xá mod ndxàal li nèe gu' gu', gu' co' ndxela's loo Crist, loo cón che'n Diox. ¹⁴ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, co'se' mdub ngu's mèn gulàaz gu' gu' no mteti mèn gulàaz gu' gu' axta plóthe, lalque' mxac gu' xal ngóca loo mèn nación Israel co' ndxela's loo Jesucrist, mèn co' naban le'n yèezya' che'n làaz mèn jude. Tac gu', ne, mxactii lomisque' yal-ndyub ngu's co' mbli no mèn nación gu' gu' xal mxactii mèn nación Israel co' ndxela's loo Jesucrist cón che'n mèn gulàazpe' mèn nación Israel. ¹⁵ Mèn nación Israela mbeth Tad Jesús xalque' mbeth mèn nación Israel mèn gulàazpe' mèn nación Israel, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cón che'n Tad Jesús. Per iante mbeth mèn Jesús, no mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. Lomisque' ne, mchobla' mèn nu' làaz mèn. Indlide mèn con' co' ndxòo lezo' Diox. Ndxe'leque', ale le'le' ndxàc nayi' mèn ñèe mèn chol xtàa mèn. ¹⁶ Co'se' ndly'a's nu' tyoodi's no nu' mèn co' inacte mèn nación Israel cón che'n di's ndac par bel'que' lyá' mèn loo con' ryes, ne, ale inda'de mèn nación Israel lugar tyoodi's no nu' mèn. Tataa mod, sate más ncua'n mèn xáquin mèn no xtol mèn. Por lult, ngocloo tín' Diox loo rye mèn dib anax nación Israel par mteti Diox mèn. Cona, mcàb loo mèn nación Israel le' Diox mzib qui loo mèn nación Israel par mxactii mèn.

Anze'f nquen lezo' Pab ya too naa Pab mèn co' ngola's loo cón che'n Crist, mèn co' ngo ban le'n ciuda Tesalónica.

¹⁷ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, co'se' mbii nu' loo gu' ndxep tiemp, mastale' yende mod hui' nu' loo gu', nte'que' lezo' nu' máa gu' no anze'f ndly'a's nu' yí'th nee nu' máa gu' par nedre'. ¹⁸ Anze'f mbly'a's nu' yí'th nee nu' gu' par nedre'. Per más mblyazen gal neen gu', daa co' nac yub Pab.

Huax vez mblyazen gal neen máa gu'. Per cadque' mblyas nu' yi'th nu', chàa, ndxòo Mebizya' xi'tha. Ncà' ya yende mod yi'th nu' par nee nu' máa gu'. ¹⁹ Tac xáa nee gu'? ¿Cón nac co' nzi quee lezo' nu', à'? No ¿cón nac co' ndli ndyaz lezo' nu', ne, à'? No ¿cón nac co' ndli nxyo'f nde' nxyo'f ndla' lezo' nu' co'se' yi'th xi Tad Jesucrist na', à'? Pues, gu' nac co' li tyac lezo' nu' co'se' yi'th Tad Jesucrist na' tedib vez. ²⁰ Aa. Licpe' ba'i, gu'que' nac co' li par tyac lezo' nu' co'se' gac huiz yi'th xi Tad Jesucrist na'.

3

¹ Por cona, co'se' guneen ya ne'xecte daa tolo que tee xà'en loo gu', mbliñ xtùuz no mdoo lezon mbyan' ante daa le'n ciuda Aten ² par tel'en Timote, co' ndxác huesen por cón che'n Crist, par nee Timote máa gu' par nedrè' tac Timote nac thib mbi' co' nxo'f zin' zin' co' nac che'n Diox. Timote ndli zin' con daa ned ngue tee gon yalbàn cón che'n di's ndac cón che'n Crist co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Mtel'en Timote loo gu' par yi'th li nêe Timote gu' no par co'x Timote loo gu' no li Timote par ye'th lezo' gu' loo cón che'n con' co' ndxela's gu' loo Crist. ³ Tataa ta' Timote cuent loo gu' par ne'tyoo xà'de lezo' nec thib gu' loo cón che'n Crist por cón che'n yalndyub ngu's no ngóc nguàal con' co' ndxác loo gu'. Leque yub gu' nda'le' cuent co' huenleque' le' Diox mdoo na' par càba loo na' tyacti' na' por cón che'n Crist. ⁴ Más de cona, co'se' be' ngo non gu'a, mdan cuent loo gu' le' na' tyacti' que'. Tataaque' ndxàca loo na' nalle' xalque' mdan cuenta loo gu'a. ⁵ Por cona, daa ne, co'se' ne'tolode nxec daa mque tee xà'en loo gu' no inonte daa máa gu', cona mtel'en Timote par li lazen xá mod tolo nque tee ban gu' loo con' co' ndxela's gu' loo Crist. Tac anze'f ndyóon no nda noque' lezon ne'stolque' pá, chàa, mbi'th Mebizya, mbi'th mdobya' Mebizya gu'. No thib descuid càba loo gu' anxle' gac zin' co' mbi'th xo'f zin'en loo gu'.

⁶ Per nalle' Timote ndye'thle', ngua Timote loo gu' le'n ciuda Tesalónica. No nabe'ste mda' Timote cuent loo nu' le' gu' huenque' nziri' no toloque' ndxela's gu' loo Crist no loo cón che'n Crist. Mda' Timote cuent, ne, nzi que'que' lezo' gu' ñêe gu' hues xtàa gu'. Mda' Timote cuent loo nu' le' gu' nte'que' lezo' cón che'n nu', ne. No mda' Timote cuent loo nu' anze'f ndlyas gu' ñêe gu' máa nu' xalque' ndlyas nu' ñêe nu' máa gu', ne. ⁷ Por cona, xalque' mèn co' ndxác huesen por cón che'n Crist, mastale' ndyacti' nu' no ndub ngu's mèn nu', co'se' mbliñ nu' cón che'n cuent co' mda' Timote loo nu' cón che'n gu', ryete nu' ndyaz lezo' no mbye'th lezo' nu' axta plóthe. No ndyaz lezo' nu' cón che'n gu' tac, licque', mbliñ nêe gu' gu'

loo con' co' ndxela's gu' loo Diox no loo cón che'n Diox. ⁸ Con' co' ndxác loo gu' ba' ndli nden' nu' xal mèn co' ngro xban tac gu' nzi li nêeque' gu' loo cón che'n Tad Crist. ⁹ Por cona, axta ne' ne' gac gab nu' Diox quix non U', Diox, loo Diox co'se' mbez nu' Diox por cón che'n gu' tant ndyaz lezo' nu' por cón che'n gu' co' ndli gu' ndxác loo nu' loo Diox. ¹⁰ Imbedte nu' no indxathlaste nu' mbez nu' Diox ze no yál' par ta' Diox lugar loo nu' yi'th nêe nu' máa gu' no par tolo ta' nu' cuent cón che'n di's ndac co' be' ndxác falt té'th gu', par tolo li nêe gu' gu' loo con' co' ndxela's gu' loo Crist no loo cón che'n Crist.

¹¹ Anze'f ndlyas nu' le' yub Diox xud na' no Tad Jesucrist na' xal' ned xal' yó' loo nu' no lyath no Diox no Tad Jesucrist nu' par yi'th nee nu' máa gu' par nedrè'. ¹² No ndlyas nu' le' Diox li par tolo té'th gu' cón che'n Diox no tolo que' lezo' gu' ñêe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' no que' lezo' gu' ñêe gu' rye mèn xalque' nque' lezon ñêen gu'. ¹³ No ndlyazen le' Diox li nêe xtùuz gu' no lezo' gu' loo cón che'n Crist. Ndyazen le' gu' gac mèn co' thidteneque' ngro xá' loo cón che'n xab izlyo' par gac gu' che'npe' Diox. Le' sya, co'se' gac huiz co' yi'th no Tad Jesús ryethe mèn co' nguth, mèn co' ryo xban ladpe' huiza, mèn co' ngro xá' loo cón che'n xab izlyo' co' ngóc che'npe' Diox, nec thib mod no nec tedib mod ne'gapte gu' nec thib dol loo Diox.

4

Trè' nda' cuent xá mod ndxàal que tee ban mèn par tataa mod yòo lezo' Diox loo mod co' nzi tee ban mèn.

¹ Nalle', mèn huesen por cón che'n Crist, ña'ben loo gu' no tan'en di's loo gu' xalque' ñibe' Tad Jesús no xalque' mbliñ loo gu' xá mod ndxàalque' que tee ban gu' no li gu' co' yòo lezo' Diox, tataaque' tolo bli gu' co' yòo lezo' Diox ñêe Diox gu'.

² Gu' non no naneeque' gu' xal nac di's co' mnibe'en loo gu' par li gu'i. Por lèe che'n Jesucrist, ñibe'en loo gu' par li gu'i. ³ Con' co' ndlyas Diox li gu' nac le' gu', licque', ryo xá' loo cón che'n xab izlyo' par gac gu' mèn che'npe' Diox par ñibe' Diox loo gu'. No guneé lezo' Diox ne'líde gu' yalburrid no ne'cua'nte gu' xin' huan gu'. ⁴ Diox ndlyas le' thib thib gu' té'th no ta' gu' cuent xá mod ndxàal li gu' par tyub ban ndac gu' con thib xin' sa'l gu' par que tee ban li ryop sa'l gu' no par li ryop sa'l gu' con' guryath no con' guryèn loo xin' sa'l gu'. ⁵ Ne'cue ban node gu' xin' sa'l gu' xal ndli mèn co' ndyub chol con' ye'rsin' lezo' par ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn chol con' ye'rsin' xal ndli mèn co' indlibe'de Diox no mèn co' indxònte cón che'n Diox. ⁶ No ne'líde nec thib gu' ryes par quedí gu' hues xtàa gu' nec thib mod par

li gu' yalburrid no cua'n gu' xin' huan gu' làth xtàa gu'. Tac Tad Diox anze'f nè teti rye mènà xalque' mdalen cuenta loo gu' no xal mco'xen loo gu' cón che'n rye con' ndxè' ndoore'. ⁷ Diox mcoi na' par cue ban na' xalque' mèn co' ngro xà'pe' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox. Indly'a'ste Diox cue ban na' loo con' xin' no loo con' cap. ⁸ Por cona, ngue niin loo gu': Mèn co' ntè'b di's co' ngue lu'en loo mènà, inacte le' mènà ante ngue tè'b di's co' mbez chol mèn loo mènà. Ndxè'leque', ngue tè'b mènà yub Diox co' mblàa Xpii Natú' loo na'.

⁹ Per cón che'n xá mod ndxàal que' lezo' gu' ñeè gu' mèn co' ndxàc hues xtàa gu', ya inquinte que'en ye's loo gu' cón che'n con'a. Tac yub Diox mblu' loo gu' xá mod que' lezo' gu' ñeè gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. ¹⁰ Tac, licpe' ba'i, tataaque' nque' lezo' gu' ñeè gu' mèn co' ndxàc mèn hues xtàa na' par ned le'n rye yèzeza' che'n làaz mèn macedon. Per daa ña'b loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist, sate mäs toloque' bli gu' par que' tín' lezo' gu' ñeè gu' thib hues xtàa gu' no tedib hues xtàa gu'. ¹¹ Fcua'n gu' mod mäs nagàl gure ban gu'. Con gust bli gu' zin' co' nac zin' co' ndxàc gu' ndli gu' con nít loon loo gu' no con nít loon yéc gu' xalque' mnibe'en loo gu' no xalque' mtan' di's loo gu' par li gu'. ¹² Tataa bli gu' par li mèn co' inzode loo cón che'n Crist con' guryath no con' guryèn loo gu' no par ne'gàc faltte con' co' naquin gu' loo gu'.

Trè' ndlu' xá mod yi'th Tad Jesucrist loo bé' loo mbii tedib vez.

¹³ Ndiyazen niin tedib con' loo gu', ne, mèn huesen por cón che'n Crist: Indlyas-ten le' gu' tua'te cue par ne'ta'de gu' cuent cón che'n mèn co' ngola's loo Crist no loo cón che'n Crist, co' nee di's, mèn co' nguth. Ndxè'leque', ndiyazen le' gu' ta' cuent co' huenleque' cón che'n mènà par ne'xide yéc gu' no ne'xide lezo' gu' arid por cón che'n mènà xal nzi xi yéc mèn no nzi nxi lezo' mèn, mèn co' inzi queede lezo' loo cón che'n Diox. ¹⁴ Tac texal ndxela's na' le' Jesús nguth no ngro xban Jesús, tataague' ndxela's na' le' Diox li thidte yi'th no Jesús xpii no alm rye mèn co' nguth, mèn co' ngola'sque' loo Jesús no loo cón che'n Jesús. Gác con' ndxè' co'se' yi'th xi Jesús mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesús.

¹⁵ Por cona, ngue ta' nu' cuent cón che'n con' ndxè' loo gu' xal mblu' Tad Crist loo gu' le' na' co' be' nzi ban co'se' gác huiz yi'th xi Tad Crist mèn co' ndxela's, ne'gàcte na' mèn co' ya sál' ner Tad Jesús mèn co' nguth, mèn co' ngola's loo Tad Crist no loo cón che'n Tad Crist. ¹⁶ Tac leque yub Tad Crist Jesús yi'th loo bé' loo mbii. Cabii gab Tad Crist Jesús: ¡Ya' gu' ndyàa na', ey! Le' sya, thib angl co'

ñibe' loo taamas angl cabii gab angla: ¡Ya' gu' ndyàa na', ey! Làth xtàa'u, thib angl cabii cuez trompet che'n Diox. Le' sya, mèn co' nguth, co' nac mèn co' ngola's loo Crist Jesús, nerleque' mènà ryo xban. ¹⁷ Le' yilóa na, na' co' be' nabanque', chàa, yáp no na' mèn co' nguth co' ngola'sque' loo Crist Jesús, co' ngro xhana. Bii no na' mènà loo mbii loo bé' le'n xcua'u par ya sál' no na' mènà Tad Crist Jesús loo mbii loo bé'. Tataa mod bii no na' Tad Crist Jesús thidteneque'. ¹⁸ Por cona, ngue niin loo gu': Ftegán gu' lezo' thib hues xtàa gu' no lezo' tedib hues xtàa gu' xal ndlu' di's ndxè' loo na'.

5

¹ Per cón che'n tiemp, co' nee di's, lín' no mbe' no huiz co' gác co'se' yi'th Tad Crist, inquinte arid par que'en ye's cón che'n lín' no tiemp loo gu', ndyaquen, mèn huesen por cón che'n Crist. ² Gu' nonque' no nda'que' gu' cuent co' huenleque' cón che'n huiz co'se' yi'th Tad Crist gác huiza thib huiz co' yende chó mèn ta' cuent no co' yende chó mèn mbed. Huiza gác xal co'se' ndlyàa huan' liz mèn thib tiemp co'se' yende chó mèn non yi'th huan'. ³ Tac co'se' gab mèn loo xtàa mèn co' ne'tyalte yila's loo Tad Crist: Nase nagàl nziri' mèn, ¿lé'? Yende cón ndyac mèn no yende cón ndli xol loo mèn, ¿lé'? Sya, látha, chàa, gác con' ryes loo mèn. Lyux mèn no gác yalnè co' ten' mèn xal co'se', chàa, nde thib yalnè loo thib xa'got co' ndoo nac xin' par gál mbed. Ne'lyá'de mèn loo yaltli co' gác loo mèn huiz co' teti Diox no zib quí Diox mèn. ⁴ Per gu', mèn huesen por cón che'n Crist, inacte gu' mèn co' ncua'u loo no co' ncua'u yéc par cue cuau lezo' gu' par, chàa, gác huiz co' yi'th Tad Crist loo gu' xal co'se', chàa, ndlyàa huan' liz mèn. ⁵ Tac rye'te gu' nacque' mèn co' ndyub xni'i yéc no mèn co' ndyub xni'i lezo' loo cón che'n Diox co' nac con' licpe'. Inacte gu' mèn co' ncua'u yéc no mèn co' ncua'u loo co' nzi tee ban loo yál'cuau. ⁶ Por cona, ne'gàcte na' mèn co' nzi cuau lezo' xal mèn co' indxela'ste co' nac xal mèn co' nzi yát, co' nee di's, nzi tee ban mèn loo yál'cuau. Ndxè'leque', nalas cue na' no ndxe'sleque' cue na' tac nde zin' gaxle' tiemp yi'th xi Crist na'. ⁷ Tac gu' naneequé', mèn huesen por cón che'n Crist, licque', mèn ndxàt yál'. No mèn co' nac mèn'guy, ndyuuz mènà yál'. ⁸ Per por part cón che'n na', na' nacque' mèn co' nzi tee banque' loo cón che'n Tad Crist xal mèn co' nzi tee ndxàal ze. No ndxe'sleque' ndxàal cue ban na'. Ne'gàcte na' xal mèn co' ndyuuz yál'. Ndxè'leque', ñibe' na' loo lezo' na' ante que tee ban na' loo con' ndac. Licque', ndxàal gáp na' yalxla's tín' loo Diox no que'que' lezo' na' Diox no que'que' lezo' na' ñeè na' hues xtàa na' par ne'yiza'de na' na' loo cón

che'n Diox xal ndli thib solndad co'se' ntau' solndad pech solndad con camis yi'f solndad par ne'yaa'dte cuchi lad solndad no par ne'yidin'te bal lad solndad. Tataa mod, ne, cue quee lezo' na' loo con' ndac co' gac loo na' co'se' yi'th xi Crist na' tac na' yoo ban no Diox thidtene yiloo. Tataa li na' par gaca loo na' loo con' che'n Tad Crist xal ndli thib solndad co'se' ndub solndad thib sombrel yi'f yec solndad par tau' sombrel yec solndad loo con' ryes. ⁹ Tac Diox ne'mbecte na' loo con' che'n Crist par tetii Diox na' co'se' tub rez Diox con' che'n rye men. Ndxé'leque', mbli Diox mblyá' na' loo con' ryes por con' che'n Tad Jesucrist na'. ¹⁰ Tad Jesucrist nguth por con' che'n na' par gaca loo na' co'se' zin huiza, que naca naban na', que naca nguth na', thidteneque' yoo ban no na' Tad Jesucrist. ¹¹ Por cona, ngue bez nu' loo gu': Toloque' bli gu' par ye'th lezo' thib hues xtáa gu' no tedib hues xtáa gu'. No bli gu' par tolo té'th no tolo tyubdi's thib hues xtáa gu' no tedib hues xtáa gu' loo con' che'n Tad Jesucrist xalque' ndli gu'.

Pab mco'x loo mèn co' ngola's loo Tad Crist, mèn co' ngòo loo con' che'n Tad Crist.

¹² Ña'ben loo gu', ne, mèn huesen por con' che'n Crist: Bli gu' cas no gop gu' mod loo mèn co' ndxác hues na' co' nxo'f zin' con' che'n Tad Crist làth gu', mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo gu', mèn co' nco'x con' che'n Tad Crist loo gu'. ¹³ Ndlyazen bli gu' cas loo mèn na toloque' que' lezo' gu' ñee gu' mèn axta plóthe por con' che'n zin' co' ngue xo'f zin' mèn loo gu' co' nac con' che'n Crist. No nabe'ste gure ban ndac gu' làth xtáa gu' no toloque' gure ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtáa gu'.

¹⁴ Lomisque' ne, mèn huesen por con' che'n Crist, ñibe'en no tan'en di's ndxè' loo gu': Fco'x gu' ndxep loo mèn no gunii gu' ndxep loo mèn nado' di's nado' cuent, loo mèn co' nzi tee za'f. Ftegán gu' lezo' mèn no bli gu' par ye'th lezo' mèn co' nzi tee ndoo xà lezo' loo con' che'n Crist. Blyath no gu' mèn co' nguu's xtúuz no co' nguu's lezo' loo con' che'n Crist. Ale, fxec yee gu' no fcha'la's gu' gunèe gu' ryete xtáa gu'.

¹⁵ Anderhuen gu' no chó Diox chó nee gu'. Ne'ta'de gu' lugar co xtáa leque gu' con' ye'rsin' co' ndli no xtáa gu' gu' xal ngo xtáa xtáa gu' con' ye'rsin' co' ndli taamas mèn loo xtáa mèn. Ndxé'leque', fcua'n gu' mod tolo li gu' con' ndac loo thib xtáa gu' no loo tedib xtáa gu' no loo ryete mèn dib athu loo izlyo'.

¹⁶ Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' loo ryethe con' co' ndli nxi lezo' gu'. ¹⁷ Ne'cuedte gu' no ne'lá'de gu' toloque' gurez gu' Diox con' che'n ryethe con'. ¹⁸ Guuz gu': Diox quix U', Diox, loo Diox con' che'n ryethe con' ndxác loo gu'. Tac con'aque' nac co' nee lezo' Diox no co'

ndly'a's Diox li gu' tac gu' nac che'npe' Crist Jesús.

¹⁹ Ne'tau'te gu' no ne'càde gu' loo Xpii Natú' no loo con' ndly'a's Xpii Natú' li Xpii Natú' loo gu' par ye'th lezo' gu' loo con' che'n Tad Diox. ²⁰ Ne'té'bte gu' no ne'xiis node gu' di's co' ngo mèn yalbàn xal ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn par co mèn yalbàn loo gu'. ²¹ Fteche ftexyath gu' xtúuz gu' no lezo' gu' loo ryethe con'. No bli gu' preb loo ryethe con' par ñee gu' ñeene' ché' huen naca o ché' ihuente naca. Làth xtau'a, fcui gu' con' ndac par li gu' con' ndac. ²² Fque tee xà' gu' loo ryethe con' ye'rsin'.

²³ Diox co' ndli le' na' nagàl yo lezo' loo Diox par cue ban na' rye nda na' no rye ndye'th na' loo xtáa na', Diox li le' gu' gac mèn co', lique', ngro xà' loo con' che'n xab izlyo', co' ngòo che'npe' Diox. Tataa quenap Diox xpii gu' no alm gu' no lad gu' par yende chó con' yizi'f no yiga's loo gu' no yende chó quexù' gu' co'se' gac huiz yi'th xi Tad Jesucrist na' na'. ²⁴ Diox co' mcui gu', Diox lique' le' ryete con' ndxè' gacque' loo gu'. Loo Diox ndxáp na' yalxla's no ndxela's na' thidtene.

Pab ngue toodi's lult di's che'n cart ndxè'. No ngue nii Pab Diox loo mèn.

²⁵ Mèn huesen por con' che'n Crist, gurez gu' Diox por con' che'n nu'.

²⁶ Gunii gu' Diox loo ryete mèn hues na' por con' che'n Crist xalque' nac mod co' nii gu' Diox loo xtáa gu'.

²⁷ Daa ngue ñibe' con' ndxè' loo gu' xal ñibe' Crist loon par niina loo gu'. Blab gu' cart ndxè' loo taamas mèn co' nac hues na' por con' che'n Crist co'te' nzo gu', ndee gu'.

²⁸ Ndlyazen le' Tad Jesucrist toloque' li anggac con' ndac loo gu'. Taandxè' gaca.

Mbryop Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Mèn Ciuda Tesalónica

Pab mque' ye's loo mèn co' ngola's loo cón che'n Crist, mèn co' mqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Tesalónica.

¹ Daa, Pab, ngue tel'en tedib cart co' nac mbryop cart loo gu', gu' co' ndxác mèn hues nu' por cón che'n Crist, gu' co' nqueltàa loo cón che'n Crist le'n ciuda Tesalónica, gu' co' thidte ndxác loo cón che'n Diox co' nac xud na' no gu' co' thidte ndxác loo cón che'n Tad Jesucrist. No leque tiemp, ngue nii Silvan no Timote Diox loo gu'. ² Ndiyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' ryo' lezo' li anggác con' ndac loo gu'. Ndiyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li par yo nagál lezo' gu' loo Diox no par cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' lath hues xtàa gu'.

Trè'ngue lu' le' Diox tub rez cón che'n mèn co'se' bere Tad Jesucrist, yi'th Tad Jesucrist loo bé' loo izlyo'.

³ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Tad Crist, ngue niin loo gu': Toloque' gab nu' Diox quix U', Diox, loo Diox, por cón che'n gu' tac nu' ñee no non nu' le' gu' sate más ndxela's loo Diox no loo cón che'n Diox. No ñee nu' no non nu' le' gu' sate más nque'que' lezo' ñee gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. Tataa mbez nu' loo Diox tac ndxàalque' li nu' tataa. ⁴ Por cona, axta nu' ndyoodi's cón che'n gu' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox. No axta nda' gust lezo' nu' co'se' ndyoodi's nu' cón che'n gu' loo mèn co' ndxela's por ncha'la's gu' no nxec yée gu', no ndxáp gu' yalxla's loo Diox mastale' ndxác ryethe con' co' nac ngóc nguàal con' co' ndxác loo gu' co' ndli nxi lezo' gu', co' nac co' ndub ngu's mèn gu'. ⁵ Pues con' co' nac ngóc nguàal con' co' ndxác loo gu'a ndlu' le' Diox nac Diox nali no Diox nambii por mod co' ndub rez Diox cón che'n gu' par ndxàalque' ngóc gu' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo gu' por ndyactii gu' huax con' nalle'.

⁶ Nali nac Diox par tetii Diox mèn xalque' ngue tetii mèn gu' nalle'. ⁷ Nali nac Diox tac co'se' yi'th Tad Jesús loo bé' loo izlyo' con angl co' lu' cón che'n con' roo con' xèn che'n Jesús loo mèn, sya, li Diox le' gu' co' ndyactii nalle', gu' li descans, ne, xalque' li nu' descans. Huiza lyàa quii bèel che'npe' Diox loo izlyo'. ⁸ Sya, yi'th Tad Crist par nali tetii Tad Crist mèn no zib quii Tad Crist mèn por cón che'n ryete con' ye'rsin' co' mbli mèn, mèn co' ne'ndalte ngón di's cón che'n Diox par ta' mèn cuent cón che'n Diox, mèn co' nac mèn co' ne'ndalte ngóc loo cón

che'n Diox, mèn co' ne'ndalte ndubdi's loo di's ndac cón che'n Tad Jesucrist na', di's co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. ⁹ Mèna tyactii no tyuhuan mèn thidtene, co' nee di's, anze'f tith co' xà' Tad Crist mèn loo Tad Crist yiloo, Tad Crist co' ndxáp rye loothe con' roo con' xèn che'n Diox la's nii Tad Crist no la's ya' Tad Crist. ¹⁰ Gàc con' ndxè' co'se' gác huiz yi'th Tad Crist par gác con' roo con' xèn loo Tad Crist por cón che'n ryethe mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngóc che'npe' Diox, mèn co' ngóc loo cón che'n Diox por cón che'n Tad Crist. Tataaque' gaca loo gu', ne, tac ngola's gu' loo cón che'n Tad Crist por cón che'n di's co' mblon yalbàn loo gu'. Huiza, ryete na' co' ndxela's loo Tad Crist li par xyo'f lèe xyo'f xti's Tad Crist.

¹¹ Por cón che'n ryete con' ndxè', toloque' mbez nu' Diox por cón che'n gu' le' Diox li le' gu' que tee ban li xalque' ndxàal que tee ban li gu' tac Diox mciui gu' par gác gu' che'npe' Diox. No mbez nu' Diox le' Diox li, por cón che'n ryethe con' co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox, par gác ryete con' ndac loo gu' co' nee lezo' Diox li Diox loo gu'. No mbez nu' Diox le' Diox lyath no gu' axta plóthe par xo'f zin' gu' zin' cón che'n Crist tac gu' ndxápque' yalxla's loo Crist. ¹² Cona, mbezen Diox par gaca le' loo Tad Jesucrist na' gác más con' roo no con' xèn por cón che'n mod co' ndlu' le' gu' nque tee ban lique' lath xtàa gu'. Lath xtau'a, gác loo gu', ne, más con' roo no con' xèn por thidte ndxác gu' loo Crist. Gàc con' a loo gu' xalque' nac con' ndac co' angndli Diox na' no Tad Jesucrist na' loo gu'.

2

Trè'nda' cuent cón che'n thib mbi' co' gáp xtol tín, mbi' co' ryo xo'f loo mèn loo izlyo'.

¹ Per nalle' ngue niin tedib con' roo gu', mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist, cón che'n xá mod yi'th Tad Jesucrist na' no xá mod thidte queltàa na' loo Tad Jesucrist na': ² Anderhuen gu'. Ña'ben di's loo gu' ne'ta'de gu' lugar ya ye'th lezo' gu' chele' gu' gón mbi'thle' Tad Crist no mbiile' Tad Crist tedib vez. Lomisque' ne, ne'tyóode gu' no ne'zye'be gu' chele' chol mèn ñee loo gu' le' nu' mda'le' cuent loo mèn le' Diox mdoodi's no nu' cón che'n xá mod mbi'thle' Tad Crist no mbiile' Tad Crist tedib vez. Ne' ne' tyóo gu' chele' chol mèn mbez le' nu' mde'thle' di's cón che'n xá mod mbi'thle' Tad Crist no mbiile' Tac Crist tedib vez loo mèn. Ne' ne' tyóo gu' chele' chol mèn ñee loo gu' le' daa, co' nac Pab, mque' cart cón che'n con' ndxè' loo gu'. ³ Ne'ta'de gu' lugar quedii mèn gu' nec thib mod. Tac ne'gácte huiza no ne'zinte huiza ndoore' co'se' zin' tiemp co'se' tyoo xá' lezo' huax mèn loo Diox. Lath xtau'a, ryo

xo'f thìb mbi'. Mbi'a aseli cua'n mbi' xquin mbi' no xtol mbi' lath mèn axta plóthe. Diox telux mbi'a thidtene yiloo. ⁴ Mbi'a ndoote li con' ye'rsin' par leque mbi' xo'f lèe xo'f xti's mbi' no par gac mbi' ngolo ngola's loo merpe' Diox no loo ryethe con' co' mbez mèn nac Diox xal tatol, no naxnax, no taa-mas mdo', no gunab loo co' ndyub xib mèn no loo co' nsál' mèn ya' mèn. Sate más tolo li mbi'a con' axtaque' li mbi' gan tyub mbi' le'n templ co' nac che'npe' Diox par gab mbi' loo mèn: Daa nac merpe' Diox.

⁵ ¿Ché' ne'tyede lezo' gu' co'se' ngo non gu', mdan cuent cón che'n con' ndxè' loo gu', cà'? ⁶ Per nalle' gu' naneque' cón nac co' nca' loo mbi'a par ne'yu' loode mbi' loo mèn axta co'se' gac tiemppe' che'n mbi'a. ⁷ Per nalle' cón che'n con' roo no con' xèn co' nacasloo cón che'n con' ye'rsin'a, mtlolè' ngue xo'f zin' con' ye'rsin' lath mèn. Ante ndxác falt biiche xa' no ryo' xà' xa' co' ngue tau' loo no co' nca' loo con' zaba par ryo xo'f mbi' ye'rsin'a loo xnaa. ⁸ Axta syare' ryo xo'f mbi' ye'rsin'a. No loo xnaa que tee ban mbi' ye'rsin'a. Per co'se' yi'th Tad Crist, guth Tad Crist mbi'a ante con' mbi' che'n lad Tad Crist co' yidin' lad mbi'a. Telux Tad Crist rye loothe con' co' nzo la's nii mbi'a no la's ya' mbi'a por cón che'n xnii co' nquée lad Tad Crist co'se' yi'th Tad Crist. ⁹ Co'se' gac huiz yi'th que tee mbi' ye'rsin'a loo izlyo', yi'th mbi'a loo izlyo' por cón che'n Mebizya. Mebizya lyath no mbi'a por huax con' co' nzo la's nii Mebizya no la's ya' Mebizya. Li mbi' ye'rsin'a huax con' roo no con' xèn co' nac con'xù'. No li mbi' ye'rsin'a huax con'xù' co' ryo xo'fxù' loo mèn par hui' mèn. Per ndxè'leque', ryete con'a nac yalgutyè'túb tín'. ¹⁰ Tataa mod li mbi' ye'rsin'a huax con' roo no con' xèn co' nac con' ye'rsin' par quedi mbi' ye'rsin'a ryete mèn co' anglyux yiloo. Gac con'a loo mèn co' lyuxa tac ne'ndalte mèn ngala's mèn loo di's co' nac licpe' par ngác nglá' mèn loo con' ryes. ¹¹ Por cona, sate más mbi' Diox tolo mquedi leque mèn mèn loo co' nac yalgutyè'túba. ¹² Tataa mbi' Diox loo ryete mèn par tolo zib quí' Diox ryete mèn tac thidteneque' ne'ndalte mèn ngala's mèn loo di's co' nac licpe'. Ale ndxè'leque', más mdyac lezo' mèn li mèn con' co' nac con' ye'rsin' loo Diox.

Di's ndxè' ndlu' xá mod ncui Diox mèn par yoo ban no mèn Diox thidtene yiloo.

¹³ Per part cón chenen, daa thidteneque' mbez: Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' anze'f nque' lezon nèn por cón che'n Tad Crist. Tac Diox mui gu' ndoore' cuac Diox izlyo' no xèn' Diox izlyo' par lyá' gu' loo con' ryes. Diox mtelá' gu' loo con'

ryes. Por cón che'n Xpii Natú' mbi' Diox con'a loo gu' par nzi tee xà' gu' loo cón che'n xab izlyo' par ngóc gu' mèn che'npe' Diox tac gu' ndxela'sque' di's co' nac licpe'. ¹⁴ Por cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes co' mdan cuent no co' mblon yalbàn loo gu'a, Diox mui gu' par yan' no gu' con' roo no con' xèn che'n Tad Jesucrist na' no par ya gu' co'te' ñibe' Tad Jesucrist loo ryethe con' yiloo.

¹⁵ Por cona, gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, leque gu' tolo bli nèe gu' loo cón che'n Crist. Ne'yathla'ste gu' no ne'lá'ya'de gu' con' co' mblu' nu' loo gu' cón che'n co' ndxela's gu' cón che'n Diox, que naca por di's co' mdyoodiz non gu', que naca por cart co' mque'en ye's loo gu'. ¹⁶ Ndlyasquen, ne, le' yub Tad Jesucrist na' no Diox xud na' co' angngro' lezo' nque' lezo' ñèe Diox na' no co' thidteneque' ntegan lezo' na', angli Tad Jesucrist na' no Diox xud na' par que quee lezo' na' loo ryete con' ndac co' gac loo na' yiloo. ¹⁷ Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' no Diox xud na' tolo li par ye'th lezo' gu' par li nèe gu' gu' loo cón che'n Diox thidtene no tolo li Tad Jesucrist no Diox xud na' par tolo tyoodi's gu' no ta' gu' cuent cón che'n di's ndac loo chol mèn no tolo li gu' ryethe con' ndac co' ndxàal li gu'.

3

Pab ngue bez loo mèn ciuda Tesalónica co' ngola's loo cón che'n Diox: Guuz gu' Diox por nu'.

¹ Per nalle', gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, lult con' co' ndlyazen li gu' nac: Gurez gu' Diox por cón che'n nu' le' di's ndac co' ndlu' cón che'n Tad Crist tolo yath no tolo yèn pál co'te' nzo mèn. No gurez gu' Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn tyal mèn par gòn mèn cón che'n di's ndac par yò lezo' mèn cón che'n di's ndac xalque' ngòca lath gu' par nedrè', ne. ² Lath ngue bez gu' Diox, bna'b gu' loo Diox par lyá' nu' la's ya' mèn ye'rsin' co' nac mèn nayi' no mèn nalas. Tac iryede mèn nac mèn co' ndxela's loo Crist no loo cón che'n Crist. ³ Licpe' ba'i, Diox ndlique' xalque' mcàbgòn Diox li Diox loo na'. Diox li nèe gu' loo cón che'n Crist. No quenap Diox gu' loo ryethe con' ye'rsin'. ⁴ Ndxàpen yalxla's cón che'n gu' loo Tad Crist le' gu' lique' con' mni'be'en loo gu' no toloque' li gu' co' ñibe'en loo gu'. ⁵ Ndlyazen le' Tad Crist lyath no gu' par sate más ten' gu' le'n lezo' gu' susque' arid nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn par sate más cha'la's gu' ñèe gu' hues xtaa gu' xal mcha'la's Crist ñèe Crist mèn.

Trè' nda' cuent xá mod ndxàal que tee bàn mèn loo cón che'n di's ndac.

⁶ Per nalle' ngue ñibe'en loo gu', gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist na': Gro xà' gu' loo mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist chele' chol mènà ngue tee za'f no co' indya'ste que' zin', no mèn co' ingue tee ban lide loo di's ndac xal mblu'en loo gu'. ⁷ Leque gu' hui' xá mod ndxàal que tee ban gu' xalque' ngue tee banen no xalque' nac mod co' ndxàp nu'. Tac gu' neeque' ne'mque tee ban za'fte nu' làth gu'. Nu' mque'que' zin'. ⁸ Ne' ne' nghua xle' nu' xít no lua' nec thib gu'. Chele' gu' mda' xít gu' no lua' gu' nduhua nu', mdix nu' i mcàa gu'. Ndxle'leque', mblin zin' ze no yál' con nít loon yéquen no con nít loon lechuzen par ne'li xolten nec thib gu' par anxle' nda' gu' con' nduhuan, ¿lé'? ⁹ Mastale' ngòpen derech ngna'ben con' nghuan loo gu', per ndxe'leque', mblin zin' par hui' gu' xal ndlin par li gu' xalque' ndlin. Le' sya, tataa li gu', ne. ¹⁰ Tac co'se' be' ngo no nu' gu', plá di's gunee nu' loo gu' le' chol gu' co' nzo làth gu' co' indlyaste que' zin', ne'ta' xle'de gu' con' hua hues xtàa gu'a. ¹¹ Tac nzo mèn co' nda' cuent loo nu' cón che'n ndxep mèn làth gu' co' alithe nzi tee ban za'flàth gu' xal mèn co' yende cho nesidad nde che loo. Thidtene ngue tee za'f mènà. Ndxle'leque', nac mènà mèn co' ndyoo ndxè' no mèn co' ndyoo ba', no mèn co' alithe ngue que tee la's loo zin' co' ndli taamas mèn co'te' ngue mèn zin'. ¹² Cón che'n mèn co' tataa naca, ñibe'en loo mèn no nco'xen loo mèn xalque' ñibe' Tad Jesucrist, li mènà zin' dib nzo yéc mènà no dib nzo lezo' mènà par li mènà gan lua' mènà no xít mènà co' hua mènà. ¹³ Per gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Tad Crist, ftolo li gu' con' ndac. No ne'yitacte lezo' gu' loo con' ndac co' ndli gu', ndee. ¹⁴ Lomisque' ne, chele' chó gu' nzo co' nteri'th nza no thib lad nque' gu' di's co' ngue bezen loo gu' loo cart ndxè', huen huen hui' gu' chó gu' nac mènà. Ne'ta'de gu' lugar queltàa no gu' mènà par tataa mod thyon mènà làth gu'. ¹⁵ Per mastale' tataa ngue ñibe'en loo gu', indlyasten hui' yac hui' yée gu' loo mènà. Ndxle'leque', bco'x gu' loo mènà xal mèn co' ndxàc huespe' loo cón che'n Crist, ndee gu'.

Lult di's co' mque' Pabye's loo cart ndxè'.

¹⁶ Ndlyazen leque yub Tad Crist co' ndli le' mèn cue nagàl lezo' loo Diox, no cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn, tolo li par tolo cue gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' loo ryethe con'. Thidteneque' ngue tee noque' Tad Crist ryete gu' thidtene, ndee gu'.

¹⁷ Yub daa co' nac Pab, daa mque' pla di's loo cart ndxè' co' nac di's co' ngue niin Diox loo gu' co' mque'en ye's con yape'en. Taandxè'que' ngon firm loo rye cart co' ntel'en loo mèn. Hui' gu' nexa. Taandxè'

mod nque'en ye's. ¹⁸ Ndlyasquen le' Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac loo ryete gu'. Taandxè' gàca.

Nerleque' Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Thib Mybòò Co' Ngro' Lèè Timote

Pab ngue que' ye's loo Timote.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' ndxe' di's cón che'n Jesucrist ned ndyeen loo mèn rye ned xalque' mnibe' Diox loon, Diox co' ntelá' mèn loo con' ryes, no xalque' ñibe' Tad Jesucrist loon. Por cón che'n Jesucrist nzi quee lezo' na' cón che'n con' co' gác loo na' yiloo. ² Ngue que'en ye's ndxè' lool, Timote, lùu co' nac xal xgan'pe' daa loo cón che'n co' ndxela's na' cón che'n Jesucrist. Anze'f ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li anggác con' ndac lool. Ndlyazen lyat lezo' xud na' Diox no Tad Jesucrist na' ñèe xud na' Diox no Tad Jesucrist na' lùu. No ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li nagál yoo lezo' loo ryethe con' no que tee banl rye ndal no rye ndye' thl làth xtàal.

Trè' ngue lu' Pab cón che'n xley' co' nac xley' gutyè' co' ndlu' ndxep mèn loo xtàa mèn.

³ Fte' lezo' l' xalque' guniin lool ndoore' co'se' tenen ned gan par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn macedon par tolo yan' le'n ciuda Efes par la'sl no ñibe' l' loo ndxep mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' nqueltàa tya, par ne' lu' de mèn chól di's co' nac tedib xley' loo taamas mèn tya. Tataa bli xal guniina lool. ⁴ Ne'ta'del lugar loo mèn tyub nza mèn loo chol cuent co' nac cuentgool no di's co' ndlu' cón che'n mèn nación Israel co' nda' mèn cuent loo xtàa mèn co' nac cón che'n bin mèn co' mban póla póla. Thidtene ne'lá'de mèn no ne' cuetde mèn chele' lùu ne'tau'te loo di's co' ndyoodi's mèn. Cuenta nac thib cuent co' angndyoodi's mèn no angndxòn mèn. Nec thib mod ndlyath no di'sa no cuenta mèn loo cón che'n co' ndlu' Diox loo na' cón che'n co' ndxela's na' cón che'n Crist par altantleque' cue mèn loo cón che'n Diox no xal ndxàal tyubdi's na' loo Diox. Cona, beren, ngue ñibe'en lool, Timote: Tolo blu' cón che'n Crist loo mèn.

⁵ Tac con' ndxè' nac co' ñibe'pe'en lool le' lùu lu' loo mèn gáp mèn thidte xtùuz no gáp mèn thidte lezo' mèn loo cón che'n Diox co' ndxela's mèn par tolo que' lezo' mèn Diox no Crist, no que' lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn thib li yéc mèn no thib li lezo' mèn. No ñibe' l' le' ryethe xtùuz co' ndyoo' lezo' mèn gác thib xtùuz ndac. No ñibe' loo mèn le' mèn, licque', yila's loo cón che'n Crist co' nac licpe'. ⁶ Ngue niin lool, ne, Timote: Nzo ndxep mèn co' ne' ndalte li co' ñibe' Diox. Mèn mdoo xà' lezo' loo cón che'n Tad Crist no ngro xà'

mèn loo cón che'n Diox. Mèn ndyuhuan loo cón che'n Diox por nzi tee yòn mèn no nzi tee toodi's mèn ante di's co' yende cón ntac. ⁷ Mèn ndly'a's gác maistr par lu' mèn cón che'n chol xley' loo mèn. Per prob mèn, axta ne' ne' inda' mèn cuent cón ndlu' mèn no cón ndyoodi's mèn. No axta ne' ne' ñèe mèn cón nac co' ngue li nèe mèn loo xtàa mèn con dibaxla's par ñèe mèn ñèene' ché', licque', nac con'a no di'sa xal ñibe' Diox loo ley che'n Moisés par lu' mèn loo xtàa mèn.

⁸ Per ndxe'leque', na' naneequé' huenque' nac yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla chele' mèn tyubdi's loo rye con' no ndlu' mèn loo xtàa mèn, con' co', licque', ñibe'pe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn xal ndxàal li mèn xal ñibe' Diox. ⁹ Per naneequé' na' no nonque' na' le' Moisés ne'ntan'te leya par ñibe' leya loo mèn nali no loo mèn nambii. Ndxé'leque', leya mxo'f par ñibe' leya loo mèn brut; par ñibe' leya loo mèn naad no loo mèn nguud; par ñibe' leya loo mèn co' indlide cas loo Diox; par ñibe' leya loo mèn co' ndxàp xtól; par ñibe' leya loo mèn ye'rsin'; par ñibe' leya loo mèn co' indlide cas loo cón che'n Diox; par ñibe' leya loo mèn co' ndxuth xud no loo mèn co' ndxuth xna'; par ñibe' leya loo mèn co' ndxuth xtàa; ¹⁰ par ñibe' leya loo mèn co' ncu'a'n xin' huan; par ñibe' leya loo mèn bi' co' ndli yalmbi' con xtàabi' mèn bi'; par ñibe' leya loo mèn co' ndli huan' myen' bix co' nac xin' chol mèn; par ñibe' leya loo mèn co' ngosua' yalgutyè'; par ñibe' leya loo mèn co' nde'thxù' lèe Diox; par ñibe' leya loo taamas mèn xal nac mèn ndxè' co' nac ngolo ngola's loo xley' ndac ndxè'. ¹¹ Cón che'n di's ndac co' ngue lu'en lool ndxè', Timote, thidtene ndyeei xalque' ndlu' di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, Diox co' ndyac lezo' thidtene. Cón che'n di's ndac ndxè' ngóc zin' co' mxo'f zin' Diox loon.

Pab ngurez: Diox quix U', Diox, tac U' anze'f mbyat lezo' ñèe U' daa.

¹² Mbezen Diox quix U', Tad, loo Tad Jesucrist na' tac Tad Jesucrist mbli par ngòpen fuerz xal nquin daai. Tad Jesucrist naneequé' le' daa ndyooque' altant no ndyubdisquen loo ryethe con' co' ñibe' Tad Jesucrist loon. Por cona, mdoo Tad Jesucrist daa par xo'f zin'en zin' ndxè'. ¹³ Per co'se' ndoore' gác con' ndxè' loon, ngóc daa mèn co' gunii yèe gunii ti cón che'n Diox. Ngóc daa mèn co' mque tee mdub ngu's mèn co' ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. Ngóc daa mèn nayi' axta plóthe. Per ale mastale mbliin ryethe con'a, ale ndxe'leque', mbyat lezo' Diox gunèe Diox daa tac mbliin ryete con'a xal mèn co' nau' loo no xal mèn co' nau' yéc loo cón che'n Diox. Ne'needen cón ngulàa yéquen no cón

ngulaa lezon mbliin con'a. Mblina tac tarte yilazen loo Tad Crist. ¹⁴ Per mastale' ale tataa ngóc daa, ale le'le' sate más mbli Tad Diox angnóc huax con' ndac loon. Crist mbli le' daa ndxáp yalxla's loo Diox. Le' sya, Crist angmbli loon par nque' lezon Diox. No nque' lezon ñeen mèn co' ndxác hues xtáa daa, ne, tac ndxápén yalxla's loo Diox tataa mbli Diox loon por thidte mqueltàa non Jesucrist nalle'.

¹⁵ Di's co' ngue que'en ye's lool ndxè' nac thib con' licpe', Timote. Ndxàal ta' ryete mèn lugar no yila's ryete mèn cón che'n di's ndac ndxè' co' ndlu' le' Crist Jesús mbi'th loo izlyo' par ti' no làa Crist Jesús mèn co' ndxáp xtol loo con' ryes. No ale ndyaquen, daa nac nerleque' thib mèn làth rye mèn co' ndxáp xtol. ¹⁶ Por cón che'n con' mbliin láth ngóc daa mèn co' nau' loo no mèn co' nau' yéc co'se' ngóc daa nerleque' mèn ye'rsin'a, ale mblyat lezo' Diox gunèe Diox daa. Tataa mbli Jesucrist par mbli' Jesucrist daa loo mèn por cón che'n con' co' ngóc loon le' Diox anze'f ncha'la's tín' loo mèn. Ryete mèn nane looque' xal mque tee lín. Por cona, Diox mbli ngóc daa thib mbi' co' mbli' cón che'n xá mod susque' ncha'la's Diox ñee Diox mèn, mèn co' yila's loo Crist par yòo ban no mèn Diox thidtene yiloo. ¹⁷ Por cona, li na' par gác con' guryath no con' guryèn ante loo Diox co' nac thib rey co' ñibe' thidtene, Diox co' ne'gathte thidtene, Diox co' indxú'de loo mèn, Diox co' angolux co' thidte ndxác. Loo Diox ndlyazen gab mèn con' roo no con' xén le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node thidtene. Thidtene taandxè' gáca.

¹⁸ Timote, lùu co' nac xal xgan'pe' daa loo cón che'n Diox, ngue ñibe'en lool par lil con' ndxè' xalque' ndyubdi's ndac thib solndad co' ndyee loo xó'. Bli con' ndxè' xal nac con' ndac co' nac xtúuz co' nzo le'n lezo'1 co' nac cón che'n co' gunii no co' mde'th mèn co' ngóc hues na' loo cón che'n Diox cón che'n lùu. Mèna gunii cón che'n lùu por lèe Diox. ¹⁹ Fquenap xtúuzl par que nol xtúuz ndac no par ne'tyoo xà'de lezo'1 loo co' ndxela'sl. Tac nzo ndxep mèn co' inquenapte xtúuz co' ndli mèn. Leque mèna mblá'ya' mèna loo xtúuz ndac mèna. Mèna ngro xà' loo co' ndxela's na'. Leque mèna ngue teza' xtúuz mèna par ne'yila'ste mèna más loo co' ndxela's na'. Mèna mdyuhuan loo con' ngola's mèna loo cón che'n Diox. ²⁰ Làth mèna ngo thib mbi' co' ngro' lèe Himene no tedib mbi' co' ngro' lèe Alejandr. Ryop mbi'a mblàan cón che'n mebizya par li Mebizya loo ryop mbi'a xal nee lezo' Mebizya no par té'th mèna ya ne'tolode ñii yèe ñii tii mèna cón che'n Diox par texi mèna lezo' Diox.

2

Pab ngue lu' xá mod ndxàal cuez mèn Diox.

¹ Nerleque' con' co' más ndlyazen lil, Timote, bnibe' loo mèn co' ndxela's co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Crist trè', ña'b mèna loo Diox, no cuez mèna Diox, no teri'th mèna di's loo Diox, no gab mèna: Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n ryete mèn. ² Ndxàal cuez mèna Diox por cón che'n ryethe mèn co' ndxác gobiern chol naciòn no chol estad par ta' mèna lugar nagàl que tee ban na' no cue na' rye nda na' no rye ndye'th na' no par li mèn cas loo Diox xal ñibe' Diox loo mèn, no thidte que tee ban ndac mèna loo xtáa mèna. ³ Tac con' co' ngue ñiin loo gu' par li gu' nac thib con' ndac. No naca thib con' co' ndxòo lezo' Diox, Diox co' nac xa' co' ntela' na' loo con' ryes. ⁴ Diox ndly'a's ryete mèn lyá' loo con' ryes. No ndly'a's Diox ta' mèn cuent no té'th mèn cón che'n di's ndac co' nac licpe'. ⁵ Tac thidte Diox nzo. No thidte mbi' co' nteri'th di's cón che'n mèn loo Diox nzo. Mbi'a nac Jesucrist co' mbi'th yáal xalque' ndxàal chol mèn loo izlyo'. ⁶ Leque yub Jesucrist mda' lugar mquée yalguth loo Jesucrist par tataa mod mdix Jesucrist cón che'n xtol mèn loo Diox. Cón che'n xá mod le'le' Jesucrist mdix cón che'n xtol mèn mde'th mèn co' ngóc xin' mté'th Jesucrist co' mtel' Jesucrist co'se' ngolo ngóc yaltii loo Tad Jesucrist. ⁷ Par gon yalbàn cón che'n ryete con' co' ngóc loo Jesucrist, Diox mdoo daa no mblec Diox daa par gon yalbàn no par huen di's cón che'n di's ndac che'n Jesucrist loo mèn. Licque' nac di's co' ñiin lool ndxè', Timote. Inquiedien lùu. Diox mciui daa par nac daa maistr co' ndlu' loo mèn co' nac mèn chol naciòn cón che'n xá mod ndxela's na' loo cón che'n Diox por cón che'n di's ndac co' nac licpe'. Ante ndyoodizen con' licpe' ned ngue tee'en tac ndxelasquen loo Crist no loo cón che'n Crist. Indye'den.

⁸ Cona, ndlyazen le' mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox, mèn co' nqueltàa ryete lugar, cuez mèna Diox. Ndlyazen le' mèna, licque', gác mèn nambii no mèn nali loo Diox par gon Diox di's co' cuez mèna loo Diox. Ndlyazen le' mèna ne'gàcte mèn nayi'. Ne' ne' gác mèna mèn co' ngyoo no xtáa. ⁹ Lomisque', ndlyazen ñiil loo mènгот ne'gocte mènгот vestid arid bunch co' nac xab mènгот. Goc mènгот xab mènгот co' be'the. Ne' ne' arid bunch no ne' ne' arid nol'. Nabe'ste goc xab mènгот par gáp mènгот mod loo mèn, co' nee di's, ne'tye'ste mènгот arid. Ne'toxcua'de mènгот arid yéc mènгот. Ne' ne' que' mènгот yi'f or nza mènгот. Ne' ne' co' mènгот coral co' anze'f nabe's ñaa yen mènгот. Ne' ne' goc mènгот

vestid co' anze'f náp ntac tac ihuente nac con'a par mēngot co' nzo loo cón che'n Tad Jesucrist. ¹⁰ Ndxle'leque', lugar de tataa goc mēngot, más huen li mēngota con' co' nac con' ndac, co' nee di's, gac mēngot mēn co' non carida ñee xtāa xalque' mēn co' ndlu', licpe', ndxela's mēngota loo Diox no ngro xà' mēna loo cón che'n xab izlyo'. ¹¹ Lomisque' ne, ñibe' co'se' nqueltāa mēn le'n templ, xēe cue mēngota par gōn mēngota co'se' nzi té'th mēngota cón che'n Diox. Nado' gac mēngota co'se' xēe cue mēngota. ¹² Tedib con' ñibe'en lool, ne, Timote: Ne'ta'del lugar gac thib mēngot maistr par lu' mēngot loo mēnbi' co'se' queltāa mēn le'n templ loo xnaa. Ne' ne' ta'l lugar ñibe' mēngot loo mēnbi'. Ndxle'leque', xēe cue mēngota co'se' queltāa mēn le'n templ. Ne'càrode mēngota loo mēnbi'. ¹³ Tac co'se' mbli Diox ngo ner mbi' loo izlyo', ner Adán ngòcsua'. Ngoloa, mdyoxcua' Ev. ¹⁴ Mebizya ne'nquediide Adán. Ndxle'leque', mquedi Mebizya Ev. Por cona, ale ner Ev mcua'n xquin Ev no xtol Ev loo Diox. ¹⁵ Per mastale' tataa ngòca loo Ev, myen'got lyà' chele' mēngot, licque', ngola'sle' loo Diox. Tataa gaca chele' mēngot tyan xin', no chele' mēngota toloque' que' lezo' ñee xtāa mēngot, no chele' mēngot tolo ryo xà'que' loo cón che'n xab izlyo' par gac mēngota che'npe' Diox. Tataa gaca chele' mēngota huenque' ñibe' loo xtūuz no lezo' mēngota.

3

Pab ngue lu' xá mod li mēn co' tyoo ner loo mēn co' ndxela's, mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox.

¹ Di's co' ngue niin lool ndxē' nac licpe', Timote. Chele' chol mēn ndryo' ndlyen' lezo' xo'f zin' mēna zin' par tyoo ner no tyoo naa mēna loo mēn co' ndxela's co'se' queltāa mēn le'n templ, licque', con' ndac nac zin' co' ndryo' ndlyen' lezo' mēna li mēna. ² Por cona, ngue niin lool, Timote: Mēn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, mēn co' nxo'f zin' zin' cón che'n Crist loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, ndxāalque' que tee ban mēna thib mod ndac co' yende chó mēn yoo mēna. Gac mēna mēn co' ndyub no thidte xa'got co' nac xin' sa'l. Gac mēna mēn co' nagàl yòo lezo' ñee xtāa. Gac mēna mēn co' altant ndyoo loo zin' co' ndli mēna liz mēna. No ndxe'sleque' li mēna xtūuz co' nac xtūuz co' ndli mēna. Gac mēna mēn co' gáp mod par gab taamas mēn le' mēna nac mēn guryath no mēn guryèn. No naquinque' tyoo lezo' mēna ta' mēn posad loo chol mēn tith co' nde too naa chop son huiz. Gac mēna mēn ndac co' nalas nac par lu' mēna loo taamas mēn cón che'n Crist. ³ Ne'gàcte mēna mēnguy co' ndxu chol

nítguy. Ne' ne' gac mēna mēn co' yáp di's no mēn co' ncua'n di's. Ndxle'leque', gac mēna mēn nado' no mēn co' ne'yòode lezo' yoo di's. Ne' ne' gac mēna mēn co' nde yath ñee tmi co' ndlixù' mēn gan. Ndxle'leque', naquin gac mēna mēn ndacpe', mēn co' cue no xtāa rye nda mēn no rye ndye'th mēn. Gac mēna mēn co' ne'gath lyuxte par ñee mēna tmi. ⁴ Naquinque' gac mēna thib gundan ndac co' ñibe' ndac loo mēn guliz mēna. No li mēna le' xin' mēna gac myen' nado' no gáp myen' mod loo rye mēn. ⁵ Tac chele' mēn co' gac mēn co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox ne'gàcte ñibe' loo mēn gulizpe' mēn, xá mod gac mēna quenap mēna no ñibe' mēna no tyoo ner no tyoo naa mēna loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, sya? Yende mod ñibe' mēna chele' mēna tataa nac, ílé'? ⁶ Mēn co' gac mēn co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, indxāalte gac mēna mēn co' diz ngola's loo cón che'n Diox no co' diz ngòo loo cón che'n Diox. Tac ne'stolque', làth xtau'a aseli mēna tye's mēna xalque' mdye's Mebizya. No yiloo, quexù' Diox mēna xal mquexù' Diox Mebizya par tyactii mēna yiloo xalque' tyactii Mebizya yiloo. ⁷ Lomisque' ne, nquinque' gac le' mēn co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox gáp mod loo mēn co' tarte yòo loo cón che'n Diox par gáp mēn yalxla's loo Diox par nec thib mod no nec tedib mod yende mod quexù' mēn co' tarte yila's mēn co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox. Chele' mēn co' tyoo ner no co' tyoo naa li tataa mod, le' sya, càba loo mēna ne'thyonte mēna no ne'yigàde mēna loo Mebizya xal co'se' ndlyāa má' guli quìi loo thib tramp.

Pabl ngue lu' trè' xá mod li mēn co' nque- nap templ no mēn co' ndlyath no taamas mēn le'n templ.

⁸ Lomisque' ne, cón che'n mēn co' li sirv loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, mēna ndxāal gac mēn co' ndxáp mod par gab taamas mēn le' mēna nac mēn guryath no mēn guryèn. No ne'gàcte mēna mēn ye'rsin' xal nac mod co' ndyoodi's mēn. Ne'gàcte mēna mēn co' ndyuuuz. Ne'gàcte mēna mēn co' ndli huan' loo xnaa co'se' ndi' mēn no ntho' mēn, co' nee di's, ngo mēn má' xi'tha par xexte li mēn gan tmi loo xtāa mēn. ⁹ Ndxāalque' gac mēna mēn co' nda' cuent co' huenleque' cón che'n con' co' indxòn ndacte mēn loo cón che'n Crist co' ndxela's na'. No ndxāal que tee ban ndac mēna thib mod co' yende con' ten' mēna le'n lezo' mēna cón che'n xtūuz co' ngue no mēna cón che'n Crist. ¹⁰ Nerleque' naquin gac preb mēna ñeene' xal nac mēn co' li sirv loo mēn co' nqueltāa loo cón che'n Diox, ñeene' ché' nzo chó falt

ndxàp mènà. Chele' mènà yende chó falt no mod ndxàp, nzoque' mod xo'f zin' mènà zin' co' nac cón che'n Crist. ¹¹ Lomisque' ne, le' xa'got co' nac sa'l mèn co' li sirv loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gac xa'gota mèn nado' co' ne'yòode loo cuent yix. Ndxè'leque', gáp mèngota mod no li nèe mèngota mèngota loo cón che'n Crist co' ndxela's na'. No gac mèngota mèn ndacpe' co' ndyoo altant loo ryethe con'. ¹² Bnibe' loo mèn co' li sirv loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox gac mènà mèn co' ndyub no thidte xa'got co' nac xin' sa'l mènà. No gac mènà gundan co' ñibe' ndac loo mèn gulizpe' mènà. ¹³ Tac mèn co' ndlyath no mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox co' nabe'ste ndyoo naa loo zin' co' ndli mènà, mènà ndli gan ndxàc con' guryath no con' guryèn loo mènà. No sate más con dibaxla's tyoodi's mènà cón che'n xá mod ndxela's mènà loo Crist no loo cón che'n Crist.

Trè' ngue lu' Pab cón che'n co' ndxela's na', con' co' inonte huax mèn no con' co' inda'de huax mèn cuent.

¹⁴ Ngue que'en ye's ndxè' lool, Timote, mastale' ndub quee lezon xaste gal neen máal par nedrè'. ¹⁵ Tac antale'i, chele' daa lyen' no ne'yilode gal neen máal, cona ngue tel'en cart ndxè' lool par ñeel xá mod ndxàal tyoo naal no tyoo nerl loo mèn co' nac mèn gulizpe' Diox. Fte' lezo'l mènà nac mèn che'n Diox co' licpe' naban. Mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox chol lugar, mènà ngue ta' fuerz par nda' mènà cuent cón che'n Crist co' nac con' licpe' loo taamas mèn co' tarte yila's, co' nee di's, nac mènà xal thib cimient no thib pílár co' nda' fuerz loo thib yòobé'.

¹⁶ Licpe' ba'i, con' roo no con' xèn nac alux con' co' nac cón che'n con' co' be' nacasloo loo huax mèn co' nac xley' co' ndxela's na' loo Diox no loo cón che'n Diox, co' nee di's:

Leque Diox mblu' Diox loo mèn co'se' mbi'th yáal Crist loo izlyo' ndxè' xal ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè'. Diox mblo ro no mblu' Diox loo mèn nali no nambli nac Crist tac yub Diox mblo xban Crist. Mbyú' loo Crist loo angl. Mbyath no mbyèn cón che'n Crist loo mèn le'n chol nación dib athu loo izlyo'. Ngola's mèn co' nziri loo izlyo' loo Crist. Ngolaa, nguáp Crist loo bé' co'te' nac yòoba'.

4

Di's ndxè' ndlu' loo na' cón che'n mèn co' ndryo xá' loo cón che'n Crist xal nac mod co' ndxela's na' loo Diox por cón che'n Crist.

¹ Per nambiite di's no nambiite cuent ndlu' Xpii Natú' loo na' le' le'n lult tiemp co' yi'th nque nzo ndxep mèn co' ryo xá' loo co' ndxela's mèn xal ndxela's na' cón che'n Tad Crist. Mènà más ndxòo lezo' nda' mènà lugar

ndxòn mènà ro chol xpíi co' nquedi mèn par quedi xpíia mènà. No yila's mènà loo xley' co' nac xley' meexù'. ² Más tyub nza mèn gòn mèn ro mèn co' ntembli ro no co' ntembli xti's co' nac mèn gutyè'. Inden'te mènà le'n lezo' mènà cón ngue li mènà xtúuz che'n cón ngue li mènà ché' naca con' huen o ché' naca con' mal. ³ Mèn ye'rsin' co' tataa nac, inda'de mènà lugar loo xtàa mèn co' ndly'a's selya'. No lomisque', inda'de mènà lugar hua mèn chol con' co' nac xít mèn no lua' mèn. Tataa ndli mènà par ne'huade chol mèn bé'l mastale' yub Diox mtan' xít mèn no lua' mèn co' ndxuhua mèn, mèn co' ndxela's loo Diox no loo cón che'n Diox, no mèn co' nda' cuent co' nac licpe' cón che'n Diox tac co'se' ndxuhua mènà xít mèn no lua' mènà mènà mbez: Diox quix U', Diox, loo Diox. ⁴ Tac rye loothe con' co' mxèn' Diox no co' mtoxcua' Diox, huenque' naca. Nec thib con'a indxàalte tè'b mèn loo xtàa mèn chele' mèn lya's huai. No chele' mèn gab: Diox quix U', Diox, loo Diox, yende cón lii. ⁵ Tac xti's Diox co' ndlab mènà no di's co' mbez mènà Diox co'se' mbez mènà Diox, di'sa ndli loo mèn ryete con' ndxuhua mèn con' ndac naca loo mèn par hua mèn.

Pab ngue lu' loo Timote xá' mod ndxàal que tee ban Timote par tolo gac Timote thib moz ndac che'n Tad Jesucrist.

⁶ Chele' lu' lùu ryete con' ndxè' loo mèn co' nac hues xtàa na' por cón che'n Crist, Timote, gac lùu thib moz ndac co' nxo'f zin' zin' cón che'n Jesucrist loo mèn. Sya, tataa mod leque lùu que tee ban loo di's che'n di's ndac co' ndxela's na' co' gac lool xal xítl no lua'l co' li par gál lezo'l, di's co' ndxela's loo no co' nac thib xley' ndac xalque' nac co' nda nquel xís co' nac cón che'n Crist co' mté'thl. ⁷ Lomisque' ne, niin lool, Timote: Ne'tyub nzadel arid loo chol cuent gox co' nac cuent natont che'n izlyo' ndxè'. Más huen, ñibe' loo lezo'l no ftoó lezo'l par tolo que tee lil cas loo cón che'n Diox xal ndxàala no maste. ⁸ Per niin thib con' lool, Timote: Ejercis co' ndli na' par ryo xcuen lad na', ndxexpte con' ndac ndlii loo lad na'. Per chele' na' ngue que tee lique' cas loo cón che'n Diox xal thib myen' co' nguith par tolo xec myen'a loo yal-guyith, thib mod tedib mod ncàba con' ndac loo na', que naca cón che'n yalnaban ndxè', que naca cón che'n yalnaban co' yi'th nquea.

⁹ Licque' nac di's co' ngue niin lool ndxè', Timote: Indyè'de di's co' nac cón che'n di's ndac ndxè'. Ndxàalque' gòn ryete mèn di's ndxè' no yila's ryete mèn cón che'n di's ndac ndxè'. ¹⁰ Tac por cona ndli na' zin' no nxece yèe na' loo ngóc nguàal con' co' ndli mèn loo na' axta plóthe. Le'i càb yila's huax mèn loo Crist no loo cón che'n Crist tac na' nzi quee lezo' loo Diox cón che'n con' co' gac loo na'

yiloo, Diox co' naban thidtene. Diox ngue xèn' izlyo' no ngue quenap Diox ryete mèn loo izlyo'. Per ale ndxe'leque', loo na' co' ndxela's loo Diox, Diox mtelá' na' loo con' ryet.

¹¹ Ryete di's co' ngue que'en ye's lool ndxè', Timote, ndlyazen ñibe'l loo mèn li mèn no lu'l cón che'n di's ndac loo mèn par nedrè'. ¹² Lomisque' ne, leque lùu hui' xá nque teel. Gòp lezo'l par ne'ta'del lugar xiis no mèn lùu por nacl myen'bi'. Ndxé'leque', tolo bli con' ndac par hui' mèn co' ndxela's lool xá nac mod ndyoodi'sl, no xá nac mod nque tee banl co' nac mod nque' lezo'l ñeel mèn, no xá nac mod co' ndyubdi'sl loo Xpii Natú' co' ñibe' lool, no xá mod nquenap lùu lùu par tolo gáčl thib mbyòo co' nque tee ban li no co' nque tee ban nambii loo mèn. ¹³ Láth be' tarte zin daa par nedrè' loo gu', loo xnaa blab libr co' nac xti's Diox loo mèn co' nqueltáa loo cón che'n Diox. Ftolo co'x loo mèn no blu' loo mèn par ye'th lezo' mèn loo cón che'n Diox. No ftolo lu' loo mèn cón che'n Diox axtaque' galen lool. ¹⁴ Ne'lá'ya'del lùu loo con' ndac co' mbli Diox angngóc lool co'se' mxo'f mēngool ya' mēngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltáa loo cón che'n Diox ladl. Tac con'a nac con' co' mnibe' lezo' Diox no con' co' angngro' lezo' Diox gáč lool.

¹⁵ Por derech, bli xtùuz cón che'n co' ngue niin lool ndxè'. Fxo'f zin' cón che'n con' ndxè' par lu'la loo ryete mèn le' zin' co' nxo'f zin'l loo cón che'n Crist ndli leque lùu ngue té'th no ngue tyubdi's ndacl loo cón che'n Crist, ne. ¹⁶ Anderhuenl. Leque lùu fque-napl loo cón che'n Crist. Bli nēe leque lùu loo xley' co' ndlu'l co' nac xley' che'n Diox. Altant ftoo loo xley' co' ndlu'l. Tac chele' lùu tataaque' ngue li, sya, ryete mèn non, licque', ndxela'sl loo cón che'n Crist no loo Crist. Lomisque' mod, chele' lùu tatuaque' lyath no taamas mèn li mēna xal ndlii, le' sya, ryete mèn gòn rol no yila's mēn xal ndxela'sl, ne.

5

Trè' ngue lu' xá mod ndxàal que tee ban no na' taamas mèn co' ndxela's.

¹ Timote, ne'yoodel nec thib mēngool. Ndxé'leque', fco'x loo mēngool xal loo xudpe'l. Fco'x loo myen'bi' xal loo huespe'l, ne. ² Fco'x loo xa'gotgool xal loo xna'pe'l. Fco'x loo myen'got xal loo fta'npel'. Thib li yécl thib li lezo'l bli ryete con' ndxè'.

³ Blyath no xa'got viud co', licpe', nac xa'got viud par que no xa' con' naquin xa' co' nac con' co' ndé che loo xa', xa' co', licque', naquin con'. ⁴ No chele' chó xa'got viud ngue no xin' o ngue no xa' xot xa', naquin ner lu'l myen' par gáp myen' mod loo mèn co' nac gundan loo myen' li myen' leque

mod xal mque' lezo' xud myen' gunēe xud myen' myen'. Tataaguē' que' lezo' myen' ñēe myen' xud myen'. Tac con' co' ndli myen' loo mēn guliz myen'a, naca thib con' ndac no ndxòo lezo' Diox mod co' tataa nque' lezo' mēn ñēe mēn xud mēn no xna' mēn no mēn guliz mēn. ⁵ Xa'got co', licque', nac xa'got viud no mbyan' thib xa'got, bnibe' loo xa' ante tyub quee lezo' xa'got viuda loo Diox no thidtene cuez xa'got viuda Diox ze no yál'. ⁶ Per xa'got viud co' nzo láth gu' co' ante ndoo lezo' más nda' xa' gust lezo' xa', xa'got viuda nac xal thib xa' co' nguth loo cón che'n Diox. ⁷ Bnibe' loo mēngot viuda li mēngot viuda ryete con' xal ngue niin lool ndxè', Timote, par yende chó mēn yoo mēna por ne'nglide mēngot viuda con' ndac, ne. ⁸ Tac chele' chol mēn co' mbez ndxela's mēna loo Diox no ñibe' ndacte mēna loo mēn guliz mēna xal gundanpe', mēna ncá di's cón che'n co' ndxela's na'. Más nazab ndxác mēna loo mēn co' indxela'ste cón che'n Diox.

⁹ Lomisque' ne, loo list co'te' nzib lēe mēngot viud, ndxàal tyub ante lēe mēngot viud co' nzo masre' ayon lín'. No ante tyub lēe mēngot viud, mēngot co' mque no thidte xabi' co' ngóc sa'l mēngota, loo list, ne. ¹⁰ Bla's loo xa'got viuda ñēene' 'ché' ngue ta' mēn cuent le' xa'gota nxo'f zin'que' zin' ndac? Ñēene' 'ché' mxàn xin' xa'? Ñēene' 'ché' mda' xa' posad loo mēn tith co' mna'b posad? Ñēene' 'ché' mbli xa' sirv no ché' mbli xa' cas loo mēn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' co' ngóc che'npe' Diox? Ñēene' 'ché' mda'la's xa' ndxep con' loo mēn co' mxac yalti? Ñēene' 'ché' nzore' chó más zin' ndac mbli xa'got viuda loo rye loote zin' ndxè'? Tataa ndxàal gáca ndoore' yòo lēe xa'gota loo list, ndee.

¹¹ Tedib con' ndlyazen niin lool ne, Timote: Ne'tubtel lēe chol xa'got viud co' be' nzo ndxepete lín'. Tac co'se' tlo tyub yo'f lezo' mēngot viuda loo co' nac cón che'n xab izlyo', sya, tyoo xà' lezo' mēngot viuda loo cón che'n Crist. No yiloo bere mēngot viud, selya' mēngot viuda tedib vez. ¹² Le' sya, leque mēngot viud yen'a ngue zib quii mēngot viud loo cón che'n Crist por con' co' mcabgòn mēngota li mēngota loo cón che'n Crist no ne'tolode xa' li xa'i. ¹³ Más de cona, chele' mēngot viuda que tee liz por liz mēn, gáč mēngota mēn za'f. No iante gáč mēngota mēn za'f. Ndxé'leque', gáč mēngota mēn co' ta' cuent yix, ne. No li mēngota ngóc nguàal con'. No tyoodi's mēngota con' co' indxàalte tyoodi's nec thib mēn. ¹⁴ Por cona, ndlyazen más huen selya' myen'got viud yen'a par tyan xin' myen' no gáč myen' gundanpe' liz myen' par tataa mod ne'ta'de myen'got viuda arid lugar par yecloo mēn co' nayi' ñēe gu' par ñii yēe ñii tii chol mēn co' nac

ngolo ngola's cón che'n mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. ¹⁵ Tac nzoque' ndxep xa'got viud co' ngro xà'le' loo cón che'n Crist no nalle' ngue li mêngot viud xal nac co' ndlya's Mebiya.

¹⁶ Lomisque' ne, chele' chó mènbi' o mêngot co' ndxela's ndxác mèn guliz mêngot viud, ndxàal lyath no mèn guliza mêngot viuda par ne'ña'bte mèn guliza gast loo mèn co' ndxela's co' nqueltàa par lyath no mèn guliza mêngot viuda. Tataa gàca tolo que no mèn co' ndxela's co' nqueltàa gast par lyath no mèn co' nqueltàa mêngot co' nac lícpe' viud co' nde che con' loo co' naquin con'.

¹⁷ Le' loo mêngool co' nabe'ste ñibe' no co' nabe'ste ndyoo ner no co' nabe'ste ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox na, sate más li mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox con' guryath no con' guryèn loo mêngoola. Masre' naquin li mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox con' guryath no con' guryèn loo mèn co' ngo yalbàn no loo mèn co' ndlu' cón che'n Diox loo mèn. ¹⁸ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Ne'codel yex ro burr co' ndloo ndub loo bacco' nzeb triu par ga's nzeb triu. Con'a nee di's, mèn co' nxo'f zin' zin' co' nac cón che'n Diox naquingue' yo ray mènà por zin' co' nxo'f zin' mènà par hua mènà.

¹⁹ Lomisque' niin lool, ne, Timote: Ne'gòntel chol cuent co' ñii yèe ñii tii mèn cón che'n mêngool. Ndxé'leque', gònl cuenta ante co'se' nzo nol chop o son mèn co' ta' cuent cón che'n mêngoola ñee mènà ñeene' ché' lica o ché' ilita par ne'queyèexù'de mèn mêngoola. ²⁰ Per loo mêngool co' toloque' ngue tee cua'n xquin no ncu'a' xtol na, naquingue' yool mêngoola loo rye mèn co' nqueltàa par tataa mod zyeb taamas mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox, ne. ²¹ Daa ñibe' lool, Timote, no ngue tan'en di's ndxé' lool loo Diox no loo Tad Jesucrist no loo rye angl co' Diox mciui par li angl thib zin' che'n Diox: Ftolo lique'l xal ngue ñibe'en lool ndxé'. Ne'lidel par más hui'l loo thib mèn làth xtàa mèn. Ne'lidel par más tyu' thib mèn loo xtàa mèn. ²² Ne'xo'f zin'gàdel zin' loo mèn co' nac mêngool co' nqueltàa loo cón che'n Diox par ñibe'l loo mènà par tyoo ner mènà loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox ndoore' co'se' ñeel xá mod nque tee ban mènà. Tac ne'stolque' tataa mod le'le' lùu cua'n xquin no xtoll xal ndli taamas mèn. Ne'ta'del lugar li leque lùu chol con' ye'rsin'. Más huen nambii no nali fque teel loo cón che'n Diox.

²³ Más de cona, com le' lùu ndyac yíiz lezo', ǵlé'?, ne'gudel ante nít dōp co' nac nít yèe. Yende cón lli gul chu'th vin làtha par yac yíiz co' nden' lezo'l.

²⁴ Lomisque' ne, loo xnaa ndxú' xtol che'n ndxep mèn ndoore' co'se' tub rez Diox cón

che'n xtol mèn loo mèn. Le' taamas mèn co' ncu'a' xquin no xtol na, xtol mènà indxú'de loo xtàa mèn nalle'. Per yú' xtol mènà axta co'se' zin huiz tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn. ²⁵ Lomisque' ne, ryete zin' co' nac zin' ndac co' ndli mèn loo xtàa mèn, le'i ndxú'que' loo xnaa loo mèn. Per mastale' nzoque' ndxep con' ndac co' ndli mèn loo xtàa co' indxú'de loo mèn, con' ndaca ryo xo'fque' loo xnaa tac Diox li le' con' ndaca ryo xo'fque' loo xnaa co'se' tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn.

6

¹ Niin tedib con' lool ne, Timote, por part cón che'n mèn co' ndxela's, mèn co' nac moz co' nque zin' huiz loo patrón: Naquin gáp mèn co' nac moz mod loo patrón mèn par tataa mod ne'ñii yèede no ne'ñii tii de mèn lèe Diox no ne'ñii yèede no ne'ñii tii de mèn cón che'n xley' na'. ² Lomisque' ne, chele moz nque zin' con' patrón co' ndxela's loo cón che'n Crist, ihuente naca tè'b moz patrona thib lad o gác moz moz za'f loo patrón por ndxác hues moz patrón por cón che'n Crist. Ndxé'leque', naquin más altant tyoo moz loo zin' che'n patrón xal ndxàala. Tataa ndxàal li thib moz tac patrón moz ndxela's loo cón che'n Crist no nac xa' mèn co' ndxác hues co' nque' lezo' ñee xtàa xa' por cón che'n Crist. Con' ndxé' ndlyazen lu'l loo mèn no col yalbàn cón che'na loo mèn, Timote.

Pab ngue lu' trè' xá mod yo nagàl lezo' mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist.

³ Chele' chol mèn ndlu' tedib con' no ne'yòode lezo' mènà loo di's ndac che'n Tad Jesucrist na', no ne'yòode lezo' mènà cón che'n di's co' nac xley' na' co' ndlu' cón che'n xal ndxàal li mèn cas loo Diox, ⁴ mènà nac mèn nate's no mèn naxal' co' yende cón ndxác. Nac mènà xal thib mèn yíiz con' ryethe co' nac co' ndyub yo'f lezo' mènà. No con' co' ndyub yo'f lezo' mènà ndli par noo noo ndyoodi's mènà cón che'n chol di's no chol xley' che'n mèn loo izlyo'. Mod co' ndxap mènà no xal ndli mènà, con'a ndli ndxàn lezo' mènà ñee mènà xtàa mènà. Nzyál' di's nzyál' cuent làth xtàa mèn ngyyoo mèn con' xtàa mèn. Asendli mènà nda' mènà xyàn lezo' taamas mèn. Thidtene indxapte mènà yalxla's loo xtàa mènà. ⁵ Mod co' ndxàp mènà ndli thidtene ngyyoo mènà làth xtàa mènà, mèn co' ngue no xtùuz zab co' nac leque mèn co' ndli nzye' xtùuz mèn no lezo' mèn par gác mènà mèn ye'rsin'. Mènà indlibe'de cón che'n Diox co' nac con' lícpe'. No ndli mènà xtùuz le' loo xley' che'n Crist no loo cón che'n Diox nzo mod aseli mènà cua'n mènà mod par alithe gác ric mènà por mod ye'rsin' che'n mènà. Ña'ben lool, Timote, blá' mèn co' tataa nac. Ne'queltàa nodel mènà.

⁶ Per, licpe' ba'i, anze'f thib con' ndac nac con' co' ndlu' xley' na' loo na', na' co' ndlec lezo' no na' co' ndyac lezo' loo con' co' ngue note na'. ⁷ Tac co'se' ngóol na' yende cón ngóp na' loo izlyo' ndxè'. Licpe' ba'i, ne' ne' yen cón ye' na' co'se' gath na'. ⁸ Per chele' na' ngue no con' co' hua na' atate huiz, no chele' na' bete ndoo ri'th no bete nda centav par ndi' na' xab na' co' ndxoc na' xal ndxàala, con conate ndxàal tyac lezo' na' no cueclezo' na' loo yalnaban na'. ⁹ Per ndxe'leque', por part cón che'n mèn co' ndly'a's gac ric, mèn na' xecte par gac preb mèn loo ryethe con' ndyub yo'f lezo' mèn. Ale ndxe'leque', yizi'f yiga's mèn loo chol con' ye'rsin' no loo chol mod ye'rsin' co' nac xab izlyo' co' ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn huax con' tont co' li gac con' ryes loo mèn na' por lult yiza' yalnaban mèn loo mèn na' lyux mèn par ryo xà' mèn loo Diox thidtene yiloo. ¹⁰ Tac con' co' nac anze'f nde yath mèn ñee mèn nac tmi no mod co' ndli mèn par que no mèn tmi, con'a nac co' ncàb loo mèn rye loothe con' ye'rsin'. Lica, nzoque' ndxep mèn co' ndxath ndlyux ñee tmi. Mèn ngro xà'le' loo co' ngola's mèn loo Crist. Por cona, ndxàc loo mèn ndyacti mèn na' ngulàa yaltì loo mèn axta plóthe dib naban mèn por mod ye'rsin' co' ndxàp mèn.

Trè' ngue lu' loo na' co' ndxela's xá mod li na' gan par ryoo xyèn na' loo cón che'n con' co' ndxela's na'.

¹¹ Per lùu, Timote, co' nac thib mbi' che'n Diox, ne'lidel ryethe con' ndxè'. Blá' ryethe con' ye'rsin'a. Nali no nambii fque tee banl loo Diox. Thib li yécl no thib li lezo'l bli cas Diox no ftolouque' gòp yalxla's loo Diox. Fque'que' lezo' Diox no fque' lezo' ñeel hues xtàal. Gòp yalncha'la's loo mèn no fxec yèe con mèn. Gòc mèn nado' loo mèn, ne, co' nee di's, gòc mèn co' que's ya' loo xtàa. No ne'tye'stel loo mèn. ¹² Dib nzo yécl dib nzo lezo'l fxo'f zin' zin' co' mxo'f zin' Diox lool cón che'n con' co' ndxela's na' par lila. Bli nèe xtùuzl loo yalnaban co' nac yalnaban thidtene co' ndxàpl xal thib con' co' quej ndyenl par ne'lá'dela. Loo cona mcui Diox lùu co'se' mblo rol no mda'l cuent ndac cón che'n xal ndxela'sl loo Crist loo huax mèn co' nda' cuent cón che'nl. ¹³ Loo Diox co' nda' yalnaban loo ryethe con' no loo Jesucrist co' nali mdub razon loo Pons Pilat, ñibe'en lool, Timote: ¹⁴ Lyazen le' lùu tyubdi's loo ryete con' xal ngue ñibe'en lool loo cart ndxè'. Ne'se'del loo mod co' ngue ñibe'en lool ndxè' par nec thib mod no nec tedib mod yende cón lli par yoonl le'n dib tiemp axta co'se' gac huiz co'se' yi'th Tad Jesucrist na' loo izlyo' tedib vez. ¹⁵ Co'se' gac huizpe' no tiemppe' co' yi'th xi Tad Jesucrist na', Diox lique' par gac ryo xo'f Jesucrist

xal ndxàala. Tataa li Diox tac thidte Diox nac Diox. Thidte Diox nac Diox co' ndxàp rye loothe con' la's nii no la's ya'. No nac Diox thidte Diox co' ñibe' loo ryethe con' no loo ryethe mèn co' nde'f di's ñibe', no mèn co' nac chol jef, no loo rye jef bix co' nde'f di's ñibe'. ¹⁶ Diox na' angoluxte xa' co' ne'gathte thidtene. No nzo ban Diox loo xñii co' ndxà'x bèel tant axta yende chó mèn li gan bii gax loo xñii co'te' nzo Diox. Nec thib mèn tarte hui' xá ñaa Diox loo izlyo' ndxè'. Ne' ne' gac mèn hui' mèn loo Diox loo izlyo' ndxè'. Ndlyazen gab mèn di's guryath no di's guryèn cón che'n Diox loo xtàa mèn. Diox na' ñibe' loo rye loothe con' le'n lín' co' ntlo no le'n lín' co' ndxelo no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxè' gaca.

¹⁷ Bnibe' loo chol mèn ric co' naban le'n tiemp ndxè', Timote, par ne'gàcte mèn arid mèn nate's no mèn naxal'. Ne' ne' cue quee lezo' mèn loo yalgon' co' lyux loo mèn. Ndxé'leque', bnibe' loo mèn ric cue quee lezo' mèn loo Diox co' naban thidtene. Tac Diox nac xa' co' nda' rye loothe con' ndac axta plóthe càa mèn. Diox nda'i loo mèn par tyac lezo' mèn loo con'a no par càba con' ndac loo mèn, ne. ¹⁸ Bnibe' loo mèn rica le' mèn ric li con' ndac. Más huen gac mèn rica mèn ric loo con' ndac co' angli mèn rica no angta'la's mèn ric con' càa mèn prob. No qui'th mèn rica che'n mèn rica càa mèn prob. ¹⁹ Tataa mod cue nèe mèn rica loo yalnaban ndac co' ndxàal ban mèn par càba con' ndac le'n huiz co' nde nque. Tataa mod gáp mèn rica yalnaban thidtene, chele' mèn rica, licque', tolo li xal ngue niina lool nalle'.

Trè' ngue ta' cuent cón che'n lult con' co' ngue ñibe' Pab li Timote.

²⁰ Anderhuenl, Timote, loo ryete con' co' ngue ñibe'en lool cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox lool ndxè'. Ne'ta'del lugar par arid tub nzal di's co' yende cón ntac co' nac di's co' nac cón che'n xab izlyo'. Ne' ne' gac mèn co' li cas loo di's co' mbez mèn co' nde'f di's ndxác, per ndxe'leque', pà gac mèn. ²¹ Pues, lùu nda'que' cuent nzo ndxep mèn co' ndoo nque xís mèn gutyè'a co' nde'f di's ndxác. No por cona, ngro xà' mèn loo cón che'n Crist co' ndxela's na'.

Ndlyazen le' Diox tolo li anggac con' ndac lool, Timote. Taandxè' gaca, ndee.

Mbrÿop Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Timote

Pab ngue que' ye's loo Timote.

¹ Daa, Pab, ndxe' di's che'n Jesucrist xal nee lezo' Diox no xalque' nac con' co' mcàbgòn Diox par yòo ban no mèn Diox thidtene por thidte nqueltàa mèn loo cón che'n Jesucrist. ² Ngue que'en cart ndxè' lool, Timote, lùu co' nac xal xgan' daa co' nque' lezon ñèen. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo li anggàc con' ndac lool. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' tolo lyat lezo' ñèel. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li par nagàl yo lezo' loo Diox no cue banl rye ndal no rye ndye'thl làth mèn co' ndxàc hues xtàal.

Pab ngue lu' loo Timote xá mod lu' Timote loo mèn cón che'n Crist.

³ Timote, co'se' mbezen Diox ze no yál', siempque' nte' lezonl mbezen Diox cón che'n. No mbezen loo Diox co' ndlin sirv loo xal ndryo yéquen no xal ndryo' lezon co' nac thib xtùuz nambli no thib xtùuz nali tac yende con' nden'en le'n lezon xal mèn co' ndli con' ye'rsin'. Ndlin xalque' ngòc mod co' ngòp xudgool daa póla, ne. ⁴ Nte'que' lezon xal mbín'l làth nxo'f zin'l cón che'n Jesucrist. No nalle' anze'f nguen lezon ndlyazen ñèen máal par tyac lezon co'se' ñèenl. ⁵ Nte'que' lezonl le' lùu, licque', ndxela's loo Crist. Yalndxela's ndxè' nerleque' xot lùu, Loida, ngola's. Ngola, ngola's xna'l, Eunis, ne.

⁶ Cona, ngue niin lool loo cart ndxè', Timote: Bli par ye'th lezo'l no leque lùu ftegán lezo' lùu loo cón che'n zin' co' mxo'f zin' Diox lool par lil zin' ndxè'. Diox mbli ndxàca lool anze'f lijer luo par lil zin' co' mxo'f zin' Diox lool. Ngòc con'a lool co'se' ngurezen Diox por lùu no co'se' mxo'fen yan lool, ne. ⁷ Hui', Timote, Diox ne'nglàde thib xpìi loo na' co'se' ngola's na' par nzyeb na' co'se' ndub ngu's mèn na'. Ndxè'leque', Diox mblàa Xpii Natú' loo na' par lyath no Xpii Natú' na' par yòo valor loo na' no par gac na' li na' zin' co' mxo'f Diox loo na' par li na' zin'a, no par que' lezo' na' ñèe na' xtàa na', no par gac na' mèn co' tyoo altant loo zin' co' mxo'f zin' Diox loo na' par li na'i, no par gac na' mèn co' ndxàp lezo' thidtene. ⁸ Por cona, ne'thyontel ta'l cuent cón che'n Tad Crist loo mèn. Ne' ne' thyonl ta'l cuent cón chenen, ne, xal ngue'en lezi'f trè' por cón che'n Tad Crist. Ndxè'leque', ftolo ìxec yèe loo yaltii co' ndxàc lool làth ngue ta'l cuent cón che'n di's ndac co' ndlu' cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes xalque' ndli Diox ndxàp fuerz no valor. Tataa lila xal nac rryete con'

co' mblec Diox la's niil no la's ya'l. ⁹ Diox mtelá' na' loo con' ryes. Mdoo Diox na' par xo'f zin' na' zin' ndxè' co' inacte cón che'n xab izlyo'. Ndxè'leque', nac zin' ndxè' che'npe' Diox. Ne' ne' inaca por nac na' mèn co' nac anze'f mèn ndac por cona mxo'f zin' Diox zin' ndxè' loo na'. Ndxè'leque', mxo'f zin' Diox zin' ndxè' loo na' xal mnibe' Diox lezo' Diox no por tant nque' lezo' Diox ñèe Diox na' por thidte nqueltàa na' loo cón che'n Crist Jesús. Diox nque' lezo' ñèe Diox na' axta ndoore' cuec no xèn' Diox izlyo'. ¹⁰ Per nalle' alanleque' ndryo xo'f loo mèn xá mod ndli Diox anggàc con' ndac loo mèn tac mbi'th Tad Jesucrist na' loo izlyo' ndxè', Jesucrist co' mtelá' mèn loo con' ryes. Tad Jesucrist mbli le' co'se' gath mèn, mèn co' ndxela's loo Tad Jesucrist, yende chó con' ye'rsin' gac loo mèn. Más de cona, mblo xo'f Crist yalnaban co' nac yalnaban thidtene loo mèn. Mblu' Crist loo na' por cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes, mastale' ndxàc bél'yòo lad mèn xlua' mbey no xlua' yòo, mèn co' ndxela's loo Crist, bél'yòo lad mèn ne'yiza'de thidtene. Ndxè'leque', yiche bél'yòo lad mèn par yòo ban no mèn Diox thidtene. Ne'ryo xà'de mèn loo Diox thidtene.

¹¹ Por cón che'n di's ndac ndxè', Diox mdoo daa par tan cuent no tethen cón che'n di's ndac, no par huen di's che'n Crist, no par gac daa maistr loo chol mèn co' inacte mèn nación Israel cón che'n di's ndac. ¹² No por ngon yalbàn cón che'n di's ndac ndxè' ndxàc yaltii loon. Per mastale' ndxàc yaltii loon, thidtene inthyonte daa. Tac daa naneque' chó loo ndxelazen. No, por derech, naneequen le' Tad Crist ndxàp con' la's nii Tad Crist no la's ya' Tad Crist par quenap Tad Crist daa ned ngue tee xo'f zin'en zin' ndxè' axta gac huiz co'se' yi'th xi Jesucrist mèn co' ndxela's loo Jesucrist loo izlyo'.

¹³ Fxo'f ndeleque' lezo'l no bli xalque' mblu'en lool loo di's co' nac xley' ndac, Timote. No ftoloque' que tee ban ndac loo cón che'n Crist Jesús co' ndxela'sl. No ftoloque' gòc mèn co' nque' lezo' Diox no fque'que' lezo' ñèel hues xtàal por thidte nqueltàa gu' loo cón che'n Crist. ¹⁴ Loo cón che'n di's ndac co' mxo'f zin' Diox lool par lila, leque lùu quenap lùu. No nabe'ste fque tee li xal ñibe' di's ndac ndxè' loo na' no xalque' ndlyath no Xpii Natú' co' nzo loo rryete na' na'.

¹⁵ Lùu naneequé' yende chó mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn asia nga favor chenen. Ndxè'leque', làth mèn ngo Figel no ngo Hermog co' más ngocloo gunèe daa. ¹⁶ Ndlyazen le' Diox lyat lezo' ñèe Diox mèn guliz Onesifr tac huax vez mbi'th tegàl Onesifr lezon par ngo nagàl lezon. No ne'nthonte Onesifr ngnèe Onesifr mèn por ngue'en lezi'f. ¹⁷ Ndxè'leque', co'se' ngo

Onesifr ciuda Rom, aňtini mcua'n Onesifr daa loon, ftolo blique' fuerz par tolo té'thl, no ta'l cuent, no tyubdi'sl loo con' co' nac con' ndac co' ngue no na' ante por nzo na' loo Crist Jesús no loo cón che'n Crist Jesús. ngo na' ciuda Efes. Por cona, ndlyazen lyat lezo' Diox ñee Diox Onesifr co'se' zin huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn.

2

¹ Per lùu, Timote, co' nac xal xgan'pe' daa loon, ftolo blique' fuerz par tolo té'thl, no ta'l cuent, no tyubdi'sl loo con' co' nac con' ndac co' ngue no na' ante por nzo na' loo Crist Jesús no loo cón che'n Crist Jesús. ² Ryete con' co' mbini cón che'n di's ndac co' mbliu'en lool no co' mbliu'en loo huax mèn co' nda' cuent cón che'n di's ndaca, blu'l loo taamas mèn, mèn co' mbli nêe lezo' loo cón che'n Tad Crist par tolo lu' mēna cón che'n di'sa loo tedib cua' mèn co' tarte gòn cón che'n di's ndaca.

³ Cona, ngue niin lool, Timote: Fxec yēe ffo'f zin' zin' ndxè' con daa loo cón che'n di's ndac che'n Jesucrist xal nxec yēe thib solndad co' nac thib solndad ndac co'se' nda solndad loo thib xó'. ⁴ Nec thib mèn co' ndxác solndad yende mod que no mèn co' nac solndad tedib zin' xà'. No ne'gácte yōo solndad loo chol zin' co' ndli mèn loo izlyo' ndxè'. Ndxé'leque', solndada naquinque' tyubdi's loo jef solndad co' ñibe' jef solndad loo solndad. ⁵ Lomisque' ne, myen' co' nac myen' deportist, ne'líde myen' gan chele' myen' ne'quithte xal ñibe' libr' co' ndlu' cón che'n yalguyith loo mèn. ⁶ Lomisque' ne, mèn co' ngo bin par thop mèn cosech, mēna nerleque' hua ndēe no yēth co' ta' loo zin' co' mbli mèn loo xyōn mèn. ⁷ Bin di's co' ngue niin lool, Timote: Tad Crist xal' xtūuzl no lezo'l par tolo ta'l cuent cón che'n ryete con' co' naquinque' ta'l cuent. ⁸ Fte' lezo' cón che'n Jesucrist co' ngro xban lāth mèn nguth, Jesucrist co' nde bin David co' ngòc rey póla. Cóon che'n Jesucrist nac di's co' ngon yalbān loo mèn par non mèn no ta' mèn cuent xā mod li mèn par lyá' mèn loo con' ryes. ⁹ No por cón che'n di's ndac ndxè' nxec yēe daa ndxác yaltii loon axta ndub dó' caden niin xal ndub dó' mèn caden nii thib mbi' co' ndxuth mèn. Per di's ndac co' nac xti's Diox yende chó mēn gác ca'. ¹⁰ Cona, ale nxec yēe daa ryete con' co' ndxác loon por cón che'n mèn co' mcui Diox. Tataa ndlin par gác lyá' mèn loo con' ryes par yōo ban no mèn Diox thidtene co'te' ndxá'x xnií che'n Diox thidtene. Tataa gác loo mèn por thidte ngueltāa mèn loo cón che'n Crist Jesús. ¹¹ No lícque' nac di's co' ngue niin lool ndxè', Timote:

Chele' na', licque', nguth no Crist, co' nee di's, mblá' xà' na' ryethe con' co' nac cón che'n xab izlyo', le' sya, ban noque' na' Crist, ne.

¹² Chele' na' tyactii por cón che'n Crist, le' sya, taagaue' ñibe' no na' Crist, ne. Per chele' na' cà di's cón che'n Crist, cà di's Crist cón che'n na', ne.

¹³ Mastale' ne'tyalte na' li nēe na' na' loo cón che'n Crist par li na' con' co' ñibe' Crist loo na', ndxe'leque', leque Crist li co' mcàbgòn Crist li Crist loo mèn.

Per Diox thidtene inquediide. Ne' ne' yen mod gab Diox: Ne'liden con' ndxablen lin. Ndxé'leque', Diox lique' con' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn.

Trè' ndlu' loo na' cón che'n chó nac thib xa' co' nque' zin' ndac loo cón che'n Tad Crist.

¹⁴ Blique' par te' lezo' mèn xal nac di's co' ngue niin lool ndxè'. Bnibe' loo mèn loo Tad Diox ya ne'tolode yoo di's mēn cón che'n con' co' yende cón ntac par mēna par tataa mod tolo yōo yēc mēna loo cón che'n Tad Crist. Tac ale le'le' ndli di'sa no cuenta par ndxos xtūuz mèn no ndyoo xà' lezo' mèn co'se' ndxōn mēn cón che'n di's ndac che'n Crist. ¹⁵ Bli co' nzote mod lil par lu'l loo Diox xalque' thib mbi' zin' co' indxetooode loo zin' co' ndxác mbi' ndli mbi' co' nac xal thib mbi' co' inthyonte loo zin' co' ndli mbi', co' nee di's, namblique' no nalique' blo yalbān no lu' cón che'n di's ndac cón che'n Crist co' nac licpe' loo mèn. Yende chó mport nzo lezo'l ñēel mēna, ndee, Timote. ¹⁶ Nee xá ngue teel, Timote. Ne'ta'del lugar tyoodi'sl di's zab no di's cap xal ndyoodi's mēn co' alithe nzi ban loo cón che'n xab izlyo', di's co' yende cón ntac. Tac mēn co' tataa ndyoodi's, mēna ndli xal mēn co' ndxezi'f loo con' ryes par tolo li mēna mās con' ye'rsin'. ¹⁷ Di's co' ndyoodi's mēna anze'f nazab ndyoodi's mēna par nteza' mēna xtūuz xtāa mēna xal nac thib yó'f co' ndub yas lad mēn. Lāth mēn co' tataa ndyoodi's nzo Mene no Filet. ¹⁸ Mene ryop Filet mdoo xà' lezo' loo con' co' nac licpe'. Mbez Mene ryop Filet ale nguri'thle' tiemp co' nac tiemp co'se' ryo xban mēn. Tataa mod ntesēn Mene ryop Filet no nteza' Mene no Filet xtūuz ndxep mēn co' ndxela's loo Crist. ¹⁹ Per mastale' tataa mbez ryop mbi'a, mēn co' nzo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, mēn co' nqueltāa chol lugar, mēna nzi nēe loo cón che'n Diox xal thib cimient co' mblec Diox co' yende chó cuin no co' yende chó co'. Diox gunii chop di's cón che'n mēn co' ndxela'sa. Di'sa nac xal thib sell co' ndlu' cón che'n mēna. Di'sa nee di's Tad Diox ndlibe'que' mēn co' nac che'npe' Tad Diox. Thiba con' ndxè'.

Le' tediba na', di'sa mbez, ne: Ryete mēn co' mbez lēe Crist no co' nacpe' che'n Crist nquin ryo xà' mēna loo rye loothe con' ye'rsin'. ²⁰ Co'te' nac thib liz roo mēn nzo chop ned trast co' ndli zin' mēn. Thib neda nacsua' con or no con plat. Le' tedib neda

na, nacsua' con yaa no con yòo cuan'. Ner ned trast co' nacsua' con or no con plat ndli zin' mèn loo zin' co' nac zin' nambiila's. Le' tedib ned trast co' nacsua' con yaa no con yòo cuan', trasta ndli zin' mèn loo zin' co' nac zin' nazabla's. ²¹ Di's ndxè' nda' cuent loo mèn chele' chol mèn ryo xà' loo chol mèn ye'rsin'a no loo chol con' ye'rsin', gac mèn loo Crist xal trast co' li zin' gundan co' ñibe' yòo rooa loo con' guryath no loo con' guryèn cón che'n gundana. No gac mèn xal thib trast co' ngro xà' loo chol zin' co' nac zin' nazabla's par ngóc nab mèn loo chol zin' ndac cón che'n Crist.

²² Ne'sál'tel cón chol myen'bi' co'se' lya's myen'bi'a chòo myen'bi'a lùu par ya nol myen' par li myen' chol con' ye'rsin'. Fque tee ban nali no nambii. Gòp yalxa's loo Crist. Fque' lezo' loo Diox no fque' lezo' gunèe hues xtàal. Blo nagàl lezo'l con rye mèn co' dib nzo yéc no con rye mèn co' dib nzo lezo' mbez lèe Crist. ²³ Ne'queltàadel no ne' ne' gònl cón che'n mèn co' nque di's cón che'n con' co' intacte. Tac lùu nanee le'incàb yalgoo loo mèn. ²⁴ Mèn co' nac mèn co' nxo'f zin' zin' che'n Tad Crist, mèn indxàalte que di's con xtàa mèn. Ndxè'leque', gac mèn mèn nado' loo rye mèn. Gac mèn mèn nalas no gac mèn mèn co' ncha'la's par lu' mèn xtàa mèn. ²⁵ Nado' di's nado' cuent bco'x no gunii loo mèn co' gáp'le'que' ncàb lool. Ne'stolque', Diox ta' lugar lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par libe' mèn co' nac co' licpe' cón che'n Crist. ²⁶ Le' sya, tataa mod ne'stolque' lyá' mèn loo rye loote con' co' nac che'n Mebizya co' nac xal thib las co'te' ndxegàa mèn par ndxè'sleque' que tee mèn. Mèn ngóc mèn co' mdyoo dó' nii no co' mdyoo dó' ya' loo Mebizya par mbli mèn xal gunee lezo' Mebizya.

3

Trè' ndlu' loo na' xá mod gac mèn le'n lult huiz co' nde nque.

¹ Ndiyazen nonl con' ndxè' ne, Timote, le' le'n tiemp co' gac lult tiemp loo izlyo' ndxè', gac tiemp co' gac con' ryes loo mèn. ² Tac tiempa ban mèn co' anze'f tye's tín' con mod co' ndxáp mèn. Gac mèn mèn co' nde yath ñèe tmi. Gac mèn mèn nate's. Gac mèn mèn nala's no leque mèn gab nac mèn mèn tín'. Gac mèn mèn co' ñii yèe ñii tti cón che'n Diox loo xtàa mèn. Ne'tyubdi'ste mèn loo xud mèn no loo xna' mèn. Gac mèn mèn naxin loo xtàa mèn. Gac mèn mèn co' thidtene ne'lìde cas loo Diox. ³ Gac mèn mèn co' ne'que'de lezo' ñèe xtàa. Gac mèn mèn co' thidtene ngue tee nayi' lezo'. Gac mèn mèn co' yáp di's no mèn co' ncua'n di's loo xtàa mèn. Gac mèn mèn co' thidtene indyóode cón che'npe' mèn. Gac mèn mèn

brut thidtene. No gac mèn ngolo ngola's loo ryethe con' co' nac con' ndac. ⁴ Gac mèn mèn co' ta'xù' xtàa loo mèn. Gac mèn mèn co' indyóode loo con' nate's co' ngue li mèn. Gac mèn mèn co' anze'f ndye's loo xtùuz co' ndli mèn. Más ndxòo yéc mèn ncua'n mèn co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn co' nac yalgon' cón che'n xab izlyo' par tataa mod tyac lezo' mèn leque yòo yéc mèn cua'n mèn co' co' nac cón che'n Diox. ⁵ Mèn mbez loo taamas mèn le' mèn ndyubdi's loo Diox no nac mèn mèn co' ndli cas loo Diox. Per ale ndxè'leque', indxela'ste mèn loo Diox. Por cona, indlyath node Diox mèn. Ne' ne' indlu' mèn le' mèn, licque', nac mèn co' ndxela's loo Diox. Yende chó mport nzo lezo'l ñèel mèn, Timote. ⁶ Tac làth mèn nzo mèn co' ndxòo liz mèn co'te' nzo myen'got naxèn co' ncua'n xquin. Thidte ndxàc mèn con myen'gota par thidte ncua'n ryop ned mèn xquin mèn xal ndryo' ndlyen' lezo' mèn li mèn. ⁷ Myen'gota más ndyub nza loo chol con' cub co' ndlu' chol mèn loo myen'gota par té'th myen'gota chol con' ye'rsin'. No tolo ndxàc loo myen'gota thidteneque' ne'gàce myen'gota ta' myen'gota cuent cón nac con' licpe' co' nac cón che'n Diox. ⁸ Lomisque', xal mbli Janes no Jambres co' mcà di's loo Moisés, tataaque' ndli mèn par cà di's mèn loo ryethe con' co' nac licpe'. Nac mèn mèn co' ngue no xtùuz xin no xtùuz cap. No nac mèn mèn naad no mèn nguud. Yende chó juis mèn loo cón che'n co' ndxela's na' loo Crist. ⁹ Per ne'yade mèn arid tith loo con' ye'rsin' co' ngue li mèn tac ryete con' naxèn no con' nachol' co' ndli mèn xtùuz, le'i ryo xo'f loo rye mèn xal ngro xo'f ryete con' xin no con' cap co' mbli Janes no co' mbli Jambres.

Trè' ngue ta' cuent cón che'n lult con' co' ngue ñibe' Pab par li Timote.

¹⁰ Per ndxè'leque', lùu ngue tee lique' con' ndac co' nac co' mbli'en lool loo xley' daa. No ngue tee ban lùu xal nque tee ban daa. No ndlil ryete con' co' ndoo lezon ndlin loo cón che'n Crist. Naneeque'l xal ndxelazen loo Crist. Nxec yèel xal nxec yèen loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lina. Nque'que' lezo'l Diox no nque'que' lezo'l ñèel mèn xal nque' lezon Diox no xal nque' lezon ñèen mèn, ne. Ncha'la'sl loo mèn no nxecl loo con' ndxàc lool xal ncha'lazen no nxec yèen loo con' ndxàc loon. ¹¹ Lùu nonque' ryete yalndyub ngu's no ryete yaltii co' ngóc loon le'n yèez Antioqui, no le'n yèez Icon, no le'n yèez Listr. Lùu mbínle' cón che'n ryethe con' co' mxec yèen huax lugar. Loo ryete con'a mtelá' Tad Crist daa. ¹² Licque' naca le' ryete mèn co' lya's ryo xà' loo cón che'n xab izlyo' no co' lya's que tee ban li cas loo

Crist Jesús no loo cón che'n Crist Jesús, mènà tub ngu'sque' mèn. ¹³ Per mèn co' nac mèn ye'rsin'túb sate más tolo li mènà con' xin no con' cap. Le'le' quedii mènà taamas mèn. No le'le' quedii taamas mèn mènà.

¹⁴ Per nalle' ngue niin lool, Timote: Leque lùu bli nêe lùu loo con' co' mté'thl no loo con' mdyall ngòpl yalxla's licpe' naca. Lùu naneque' no nonque'l chó loo mté'thl con' ndxè', ¿lé'? ¹⁵ Tac axta chu'thl no axta huiz co'se' mtlo mdoo rool no ndoo xènl mté'thl no ngócl ndlabl libr co' nac xti's Diox. Loo libr co' nac xti's Diox mté'thl no mda'l cuent xá mod lyá' mèn loo con' ryes par gác mènà mèn co' ndxác cón che'n xá mod ndxela's na', co' nee di's, ndlyá' mèn loo con' ye'rsin' co'se' ndxela's mèn loo Crist Jesús. ¹⁶ Xpii Natú' ndlyath no mèn co'se' mque' mènà ye's xal mblobe' no mtoxcua' Diox no xal mnibe' Diox loo lezo' Diox par mbyan' libr co' nac xti'spe' Diox. Anze'f ntac libr co' nac xti's Diox ndxè' par lu' na' cón che'n Diox loo mèn, no par yoo Diox mèn loo xti's Diox, no par gaca le' co'se' lab mèn xti's Diox, teli Diox xtúuz mèn no par gaca lu' Diox xá mod que tee ban li mèn loo Diox. ¹⁷ Chele' mèn li xal ñibe' xti's Diox, sya, gác mèn mèn co' ndxác tín'. No li mèn rye con' ndac co' neete lezo' Diox.

4

¹ Loo Diox, no loo Tad Jesucrist na' co' yi'th ñibe' xal rey loo izlyo' loo mèn no co' tub rez loo mèn co' nzi naban, no loo mèn co' nguth co'se' yú' loo Jesucrist loo mèn, tolo ndlyazen no ñibe'en lool, Timote: ² Le' lùu ta' cuent no col yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. Altant tyool par col yalbàn loo mèn, que naca ndyaque'l tyal mèn ta' mèn nza mèn par gón mèn cón che'n di's ndac che'n Diox, que naca ndyaque'l ne'tyalte mèn ta' mèn nza mèn par gón mèn cón che'n di's ndac che'n Diox. Nado' di's nado' cuent gunii loo mèn xal ñibe' xti's Diox. Fco'x loo mèn xal mbez di's ndac. Fcha'la's loo mèn. Làth xtau'a, fte'th no blu' loo mèn cón che'n Crist xal nac di's ndac che'n Diox. ³ Tac zin thib huiz no zin thib ze co'se', por derech, ne'tyalte mènà gón mèn no ne'xecte mèn di's co'se' lya's mèn lu' mèn xley' ndac che'n xti's Diox loo mènà. Ndxé'leque', làth xtau'a, con mod ye'rsin' co' nac mèn, tlo mènà, nalas cua'n mènà mèn co' lu' chol xley' cub loo mènà xal ndly'a's mènà gón mènà. ⁴ Licpe' ba'i, ndxe'leque', tyoo xa' lezo' mènà loo co' nac licpe'. Ne'líde mèn cas loo con' licpe'. Sya, bere mènà, más tyub nza mènà loo chol di's co' nac chol cuent co' intacte par yila's mènà cuenta. ⁵ Per lùu, Timote, ndxe'leque', nalas no ndxe'sleque' fque tee ban loo ryete con'. Fxec yèe co'se' gác chol yaltii lool. Thidteneque' fxo'f zin' zin' co' col yalbàn cón

che'n di's ndac co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Ftoo altant loo zin' co' mxo'f zin' Diox lool par telo lùu zin' co' mxo'f zin' Diox lool.

⁶ Yamerle' zin huiz co'se' xyo ren daa, co' nee di's, yamerle' zin huiz co'se' angndoon guth mèn daa xal nee lezo' Diox. ⁷ Tac loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon par lina, ngóc daa xal thib solndad co' huenleque' mque tee loo xó'. Mtelolen zin' co' mxo'f zin' Diox loon xal thib mbi' co' mbli gan loo carre loo thib puest. Thidteneque' ngòpen yalxla's loo cón che'n Crist. ⁸ Más de cona, daa ndub queeque' lezo' gòon loo Diox co'te' ta' Diox thib con' ndac loon co' gác che'npe' daa tac daa mque tee ban nali no nambii loo Diox. Per iante loon ta' Diox con' ndaca huiza. Ndxé'leque', Diox ta' con' ndac loo ryete mèn co' anze'f nguen lezo' yi'th Crist tedib vez loo izlyo' ndxè', ne. Co'se' yi'th Tad Crist, nali tub rez Tad Crist loo ryete mèn co'se' gác huiza.

Lult mod co' lyath no Timote Pab.

⁹ Bli purad par setilte yi'th neel máa daa, Timote. ¹⁰ Dem thidtene mblá'ya' daa. Más ndxòo lezo' Dem con' co' nac cón che'n xab izlyo' le'n tiemp ndxè' leque cón che'n Crist. No nalle' mxenle' Dem ned, nda Dem par ciuda Tesalónica. Le' Cresent na, mtel'en nda thib mandad par le'n yèezya' che'n làaz mèn galacia. Le' Tit na, mtel'en nda tedib mandad par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn dalmacia. ¹¹ Thidte Luc nzo no daa trè'. Fcua'n Marc par yi'th nol Marc co'te' nzon. Marc ndlyath no daa loo zin' co' mxo'f zin' Diox loon. ¹² Daa mtel' Tiquic par ciuda Efes. ¹³ Co'se' yi'th, lil favor, yi'th nol capot daa co' mtan'en liz Carp yèez Tro. Yi'th nol libr daa, ne. Per con' co' más naquin daa nac ye's co' nac xque'spe' daa. Bli favor, te' lezo'l ye'th nol ye's daa, ndee, Timote.

¹⁴ Alejandr co' nac xa' guzi'f mbli huax con' ye'rsin' loon. Per Diox quix loo Alejandr rye con' mbli no Alejandr daa. ¹⁵ Nee nee xá ngue teel loo Alejandr. Tac Alejandr axta arid mcua'n mod par mca' Alejandr loon co'se' ngue tan cuent no ngue toodizen cón che'n di's ndac loo mèn.

¹⁶ Ner vez co'se' mduben razon daa loo mèn, nali mdan cuent cón che'n di's ndac loo mèn. No yende chó mèn mblyath no daa tiempa. Ndxé'leque', mblá'ya' ryete mènà daa. jøj ne'que' dolte Diox loo mènà por con' co' mbli no mènà daa, huen! ¹⁷ Per ndxe'leque', Crist ndlyath no daa. Mblo Crist valor loon par taan zin' co' mxo'f zin' Diox loon co' mblon yalbàn. No ryete mèn co' inacte mèn nación Israel mbìn cón che'n di's ndac che'n Diox ned mque tee'en. Por cona, naneen no nonen mtelá' Diox daa loo con' ryes làth xtau'a. ¹⁸ Naneen no nonen

le' Crist telá'que' daa loo ryete con' ryes co' lya's mèn li no mèn daa. Neequen no nonen le' Crist nquenap daa axta zin huiz co'se' tlo Crist, ñibe' Crist loo bé' no loo izlyo'. Loo Crist gâc con' roo no con' xèn le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node thidtene. Taandxè' gâca.

Lult di's co' mque' Pabye's loo cart ndxè'.

¹⁹Timote, gunii Diox loo Prisc no loo Aquil no loo mèn guliz Onesifr. ²⁰Erast mtan'en ciuda Corint. Le' Trofim na, mtan'en yèez Milet tac ale ngulen liz Trofim. ²¹Bli purad yi'th neel máa daa ndoore' yòo na' tiemp xíl'. Ebul ngue nii Diox lool. Pudent, no Lin, no xa'got co' lèe Claud, no ryete taamas mèn co' ndxàc hues na' por cón che'n Crist co' nzo trè' co'te' nzon ngue nii Diox lool, ne. ²²Tad Jesucrist nque tee noque'l, Timote. Ndlyazen le' Tad Jesucrist tolo li anggâc con' ndac loo ryete gu' co'te' nzo gu' nedrè'. Taandxè' gâca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Tit

Pab ngue que' ye's loo Tit.

¹ Daa, Pab, nac thib mbi' co' nxo'f zin' cón che'n Diox par ndxen di's che'n Jesucrist co' ngon yalbàn loo mèn par tolo leque mèn li nêe mèn no tolo té'th mèn cón che'n Jesucrist, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox, mèn co' Diox mci, co' nee di's, mtel' Diox daa par non mèn no nanee mèn licque' nac co' ndxela's na' loo Crist tac na' nzi tee lique' cas loo Diox. ² Nzi tee lique' na' cas loo Diox tac nzi quee lezo' na' yòo ban no na' Diox loo bé' co' gac loo na'. Cón che'n yalnabana, Diox mcabgóna loo Jesucrist par ta' Diox yalnabana thidtene loo mèn ndoore' tlo lín' co' ntlo, no lín' co' ndxelo, no lín' co' ne'lith node. Yende mod tyè' Diox cón che'n di's co' gunii Diox. ³ Co'se' ngóc tiemp co' mblobe' no mtocxua' Diox par co' xof Diox cón che'n di's ndac, mbli Diox par non mèn no nanee mèn cón che'n di's ndaca. Diox co' ntela' mèn loo con' ryes, Diox mxo'f zin' zin' ndxè' loon par tan cuent no gon yalbàn loo mèn xal mñibe' Diox loon. ⁴ Daa, Pab, ngue que'en ye's ndxè' lool, Tit, lùu co' nac xal xgan'pe' daa loo co' ndxela's na'. Ndlyazen le' Diox xud na' no Tad Jesucrist na' co' mtela' na' loo con' ryes li anggac con' ndac lool. Ndlyazen, ne, nagàl yo lezo'l loo Diox no que tee banl rye ndal no rye ndye'thl làth xtàal.

Trè' ngue lu' xá mod mxo'fzin' Tit zin' cón che'n Crist loo mèn le'n thib yòo biiz le'n nittó' co' lèe Cret.

⁵ Lùu nda'que' cuent cón che'n con' co' ngue ñibe'en lool ndxè', Tit. Mtan'en lùu le'n yòo biiz co' lèe Cret par lu'l loo mèn xá mod ndxàal li mèn no par cuecl thib ned mængool loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Crist le'n rye ciuda che'n yòo biiz Cret. ⁶ Bñibe' le' mængoola gac mèn co' yende chó mèn quexù'. Gac mængoola sa'l thidte xa'got. Gac mængoola mèn co' ngue no xin' co' ndxela's loo Tad Crist, myen' co' nzi tee nali, co' inacte mèn co' indyóode cón che'npe' mèn, no co' inacte mèn naad no mèn nguud. ⁷ Tac ndxàal gaca le' mængool co' tyoo ner no co' tyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox por cón che'n Crist gac mèn mèn co' yende chó mèn quexù' tac mængoola, licque', tyoo ner no tyoo naa loo cón che'npe' Diox. Ne'gacte mængoola mèn co' li co' neete lezo' mèn. Ne'gacte mængoola mèn co' setilte nso' yéc. Gac mængoola mèn co' indxòode lezo' arid nínguy. Gac mængoola mèn co' ne'yáp di'ste no mèn co' ne'ncua'nte di's. Gac mængoola mèn co' indli huan'te loo

xnaa co'se' ndi' mèn no co'se' ntho' mèn, co' nee di's, ngo mèn má' xi'tha par xexte li mèn gan tmi loo xtàa mèn. ⁸ Ndxle'leque', gac mængoola mèn co' ta' posad loo chol mèn tith. Gac mængoola mèn co' que' lezo' ante loo con' ndac. Gac mængoola mèn co' altant ndyoo loo cón che'n zin' co' ndli mèn. Gac mèn mèn nambii no mèn nali loo Diox. Gac mèn mèn co' yòo lezo' Diox ñièe Diox. Gac mèn mèn co' mté'th co' huenleque' par ante ndoo lezo' mèn li mèn con' ndac. ⁹ Gac mængoola mèn co' ndlu' no co' nquenap di's co' nac di's licpe' co' nac xal ñibe' xley' che'n Diox par gac mængoola co' x mængoola con di's co' nac xley' ndac che'n Diox. Tataa mod li mængoola gan loo mèn co' ñii yèe ñii tii cón che'n Diox. ¹⁰ Tac huax mèn nzo co' nac mèn naad no mèn nguud co' ñii yèe ñii tii loo cón che'n Diox no mèn co' alithe ndyoodi's chol di's no mèn gutyè' co' nquedli xtàa. Mèn nac mèn co' ngue no yalndxela's che'n circuncisión, co' nee di's, nac mèn mèn nación Israel. ¹¹ Bñibe' loo mængoola par tau' mængoola ro mèn no ne'tyoodi'ste mèn más xal nac mod co' ndyoodi's mèn xal ñiin lool ndxè'. Tac mèn co' ndxela's loo yalndxela's che'n circuncisión ante ngue tee teza' loo mèn huax liz mèn loo co' nac co' ndxela's mèn. Ndlu' mèn che'n yalndxela's che'n circuncisión con' co' indxàalte lu' mèn. Mastale' ndxàal thyon mèn, per ndxe'leque', thidtene inthyonte mèn ngue li mèn gan tmi tataa mod. ¹² Tac ndxàca xal ndxab thib mbi' co' nac leque mèn yòo biiz Cret co' mde'th di's cón che'n mèn yòo biiz Cret. Ndxab mbi': Mèn yòo biiz Cret nac mèn gutyè'. Nac mèn mèn brut xal má'. Ante ndoo lezo' mèn ndxuhuacho' mèn no ndxàc yíizhuach loo mèn, co' nee di's, mèn za'f mèn. ¹³ Di's co' mde'th mbi' co' nac mèn yòo biiz Cret cón che'n xtàa mbi'a nac licpe'. Por con, negadi's byoo mèn, por derech, par gac mèn mèn co' nque tee ndac no co' nque tee nali loo con' co' ndxela's na' loo Crist. ¹⁴ Tataa bli par ne'tyub nzade mèn loo chol cuentgox che'n mèn co' ncá di's no co' nchep di's loo con' co' nac licpe'. ¹⁵ Ryete con' nambii no nali nac loo mèn co' nac mèn nali no mèn nambii loo Diox. Per loo mèn zab no loo mèn co' indxela'ste loo cón che'n Diox por cón che'n Crist, yende chó con' nambii nac nambii loo mèn. Ndxle'leque', xtúuz mèn no co' nden' mèn le'n lezo' mèn co'se' ndli cuent xtúuz nac con' zab.

¹⁶ Mbez mèn, licque', ndlibe' mèn merpe' Diox. Per ndxe'leque', rye con' zab co' ndli mèn ngue lu' le' mèn ncá di's no chep di's mèn cón che'n Diox. Nac mèn mèn xin no mèn cap, mèn naad no mèn nguud. Yende chó juis mèn par li mèn chol con' ndac.

2

Trè' ndlu' cón che'n xley' ndac.

¹ Per ndxe'leque', lùu, Tit, blu' no ftoodi's cón che'n xley' ndac co'se' tyoodi's nol mèn. ² Bnibe' yo nagà lezo' mènbi'goola loo xtàa mènbi'goola no gáp mènbi'goola mod. Gác mènbi'goola mèn co' quix xnii lezo' no co' tyoo altant loo zin' co' ngue li mènbi'goola. Gác mènbi'goola mèn co', licque', ndxela's loo Crist. Gác mènbi'goola mèn co' nque' lezo' Diox no co' nque' lezo' ñee xtàa mènbi'goola. Gác mènbi'goola mèn co' ncha'la's no mèn co' nxe'c yèe loo cón che'n xtàa mènbi'goola. ³ Lomisque', bnibe' loo mèngotgool que tee gáp mèngotgoola mod loo xtàa mèngotgool axta gab mèn cón che'n mèngotgoola: Licque', ndli mèngotgool ba' cas loo Diox, ndee. Ne'gàcte mèngotgoola mèn co' yáp di's no mèn co' ncu'a'n di's lath chol mèn. Ne'gàcte mèngotgoola arid mènguy loo nítguy. Ndxé'leque', gáp mèngotgoola mèngot co' ndlu' ryethe con' co' nac con' ndac loo mèn. ⁴ Bnibe' le' mèngotgoola lu' mèngotgoola loo xa'got co' ngrolthe ndxáp lin' par gáp xa'gota mod no que' lezo' xa'gota ñee xa'gota xin' sa'lbi'pe' xa'. No que' lezo' xa'gota ñee xa'gota xin' xa'gota. ⁵ Bnibe' le' mèngotgoola lu' loo xa'got co' grolthe ndxáp lin' par gáp xa'gota mod loo rye con' no gác xa'gota mèn co' nambii nac no mèn co' nali nac loo Diox. Bnibe' ñee rsi' ñee rso xa'gota liz xa'gota, ne. Gác xa'gota mèn co' angndxòo lezo' li con' ndac. Gón xa'gota ro sa'lbi'pe' xa'gota. Tataa ndlyazen li ryop ned xa'gota par yende chó mèn gáp razon ñii yèe ñii ti cón che'n di's che'n di's ndac che'n Diox co' mtan' Diox loo na'.

⁶ Lomisque' ne, Tit, fco'x loo myen'bi' par gáp myen'bi' mod no gác myen'bi' amiu ndac loo xtàa myen'bi'a. ⁷ Loo ryete con', blu' loo mèn no gòc thib muestro cón che'n ryete con' ndac. Ftoo lezo' blu' ante con' co' nac licpe' xley' che'npe' Diox. Lath ngue lu'l loo mèn, ne'tyoo yugithle lezo' loo con' ngue lil no con' co' ngue lu'l. ⁸ Leque lùu la's lool no nado' di's nado' cuent ftoodi's no mèn par yende chó mèn co' nac ngolo ngola's quexu'l no zib quii mènà lùu, Tit, lath co'se' ndyoodi'sl con mèn pàl co'te' nque teel.

⁹ Bnibe' no fco'x le' mèn co' nac moz tyubdi's loo patrón moz. No li moz par tyac lezo' patrón loo rye zin' co' ndli moz. No ne'càb rode moz loo patrón moz. ¹⁰ Bnibe' loo moz ne'gàcte moz mèn co' arid naxex ya' par hue' moz che'n patrón moz xexte. Ndxé'leque', li moz con' guryath no con' guryèn loo patrón moz par gaca le', por cón che'n moz, mèn ñii di's natú' cón che'n di's ndac che'n Diox, Diox co' mtelá' na' loo con' ryes.

¹¹ Diox mblu'le' loo mèn le' Diox ndlya's li Diox anggác con' ndac loo mèn tac Diox ndlya's le' mèn lyá' loo con' ryes. ¹² Tataa mod ngue lu' Diox loo na', na' co' ndli cas Diox, par cà di's na' rye con' co' intacte no co' nac con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo'. Tataa mod ban na' par gáp na' mod no par gác na' amiu ndac loo xtàa na'. Gác na' mèn nali no mèn nambii loo Diox co', licque', ndli cas loo cón che'n Diox loo izlyo' ndxè' le'n tiemp ndxè'. ¹³ Ndlu' con' ndac che'n Diox loo na', ne, par cue ban bed na' axta co'se' yi'th xa' co' nzi quee lezo' na' co'se' tyaa no ryubque' di's no gác con' mcàbgòn Diox par cued na' co'se' gác huiz yi'th Tad Diox co' nac merpe' Diox roo no Diox xèn co' mtelá' na' loo con' ryes. Diox nac yub Tad Crist Jesús. ¹⁴ Leque yub Tad Crist Jesús mda' lugar mquée yalguth loo Tad Crist Jesús loo cruz par tataa mod mdix Crist Jesús cón che'n ryethe xquin na' no xtol na' no cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' mbli na'. Tataa mbli Crist Jesús par mtembii Crist Jesús na' no par ngòc na' mèn che'n Crist Jesús no mèn co' ndryo' ndlyen' lezo' ndli con' ndac.

¹⁵ Con' ndxè' nac co' ngue ñibe'en lool, Tit: Blu' loo mèn par ye'th lezo' mèn loo cón che'n Diox. No nado' di's nado' cuent fco'x mèn xal ñii Tad Jesús. No nabe'ste fque tee ban. No nabe'ste gòc par yende chó zib quii lùu par tè'b mèn lùu thib lad.

3

Trè' ndlu' loo mèn cón ndxàal li mèn, mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist Jesús no loo Crist Jesús.

¹ Bnibe' loo mèn co' ndxela's par xyo'f ndeleque' lezo' mènà que tee ban ndac mènà co'te' nzol ba' par tyubdi's mènà no gòn mènà ro mèn co' ñibe', mèn co' nxo'f zin' zin' che'n gobiern. Bnibe' nalas cue mèn, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox por cón che'n Crist par li mèn ryethe con' co' nac con' ndac co' ndxàal li mèn. ² Bnibe' loo mènà ne'ñii yèede no ne'ñii tiide mèn co' ndxela's cón che'n nec thib mèn. Ndxé'leque', gáp mènà mèn co' nque tee ban rye nda mènà no rye ndye'th mènà lath xtàa mènà. Gác mènà mèn nado' par, tataa mod, licque', lu' mènà loo rye mèn, por cón che'n con' co' ndli mènà, le' mènà nacqué' mèn ndac.

³ Tac na', ne, ngòc mèn naad no mèn nguud thib cua'a. Ngòc na' mèn co' ne'ndubdi'ste loo Diox, co' nee di's, tith mque tee ban na' loo Diox. Ngòc na' xal moz loo ryethe con' co' mdub yo'f lezo' na' no con' co' mbli mdyac lezo' na'. Ngure ban na' loo ryethe con' co' nac con' ye'rsin'. Ale mbyàn lezo' na' gunèe na' xtàa na'. Ngòc na' mèn co' ngòc xyàn lezo' no ngòc xyàn lezo'

na' gunèe na' thib xtàa na' no tedib xtàa na'.
⁴ Per ndxe'leque', Diox mblo xo'f loo ryete mèn, Diox co' mtelá' mèn loo con' ryes, le' Diox ndlya's li Diox anggàc con' ndac loo mèn no, licque', nque' lezo' Diox fièe Diox mèn. ⁵ Diox mtelá' na' loo con' ryes. Con'a ne'ngàcte por cón che'n chol zin' ndac co' mbli na'. Ndxe'leque', ngòca tac mblyat lezo' Diox gunèe Diox na'. Co'se' ngòc na' mèn cub, co' nee di's, ngola's na' loo Crist, ngòca loo na' le' na' nac mèn nali no mèn nambii loo Diox xal co'se' ntech mèn trast zab no ndxan' trasta nambiila's. Ngòc na' mèn cub por cón che'n Xpii Natú'. ⁶ Diox mblàa Xpii Natú' loo na' por cón che'n con' co' nzo la's nii Jesucrist no por con' co' nzo la's ya' Jesucrist par gac huax con' ndac loo na', na' co' mtelá' Jesucrist loo con' ryes. ⁷ Diox angmbli nac na', na' co' ndxela's loo Crist, mèn nali no mèn nambii loo Diox. Nac na' mèn co' yan' no con' co' angta' Jesucrist loo na' co'se' yilo yi'th xi Jesucrist na', na' co' nzi quee lezo' loo Jesucrist co' mbli par yòo ban no na' Diox thidtene yiloo.

⁸ Licque' nac di's co' nac di's ndac ndxè'. Ndlyazen tolo li nèel cón che'n di's ndac ndxè' loo mèn co'se' ta'l cuent cón che'n di's ndac loo mèn par gaca le' mèn co' ngola's loo Diox, cua'n mènna mod tolo li mènna con' ndac thidtene. Con' ndxè' nac con' ndac co' càb con' ndac loo mèn chele' mèn yòo yéc no yòo lezo' mèn li mèn con' ndac. ⁹ Per ndxe'leque', ne'sál'tel con mèn co' nac mèn naad co' alithe no no nibdi's con' co' intacte no ne'sal'tel con mèn co' nda' cuent cón che'n bin mèn co' ngure ban póla póla. Ne' ne' sál' con mèn co' nque di's no mèn co' ncua'n di's. Ne' ne' sál' con mèn co' ngyoo di's cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac ryete con' ndli mènna nac con' anxle' co' yende cón ntac.

¹⁰ Chele' ndxep mèn co' asendli par ndyoo xà' lezo' mèn co' ndxela's nzo làth gu', no nteri'th nza mènna di's co' nco'xl loo mènna thib vez no tedib vez, ftè'b no blo' chug mènna làth gu' co' ndxela's. ¹¹ Tac lùu na-neeque' no nonque'l le' mènna mbos xtùuz no mbixyath xtùuz mènna. Ngue cua'n mènna xquin mènna. Leque mènna nquexù' mènna con xtùuzpe' mènna.

Trè' ngue lu' Pab loo Tit rye mandad co' li Tit loo Pab.

¹² Co'se' tel'en Artem o Tiquic lool, bli fuerz yi'th neel máa daa le'n yèez Nicópolis tac tya mblin xtùuz ri'then tiemp xil'.

¹³ Ndlyazen lyath nol Zen co' nac licen-ciad no lyath nol Apol loo con' naquín mènna par yi'th mènna loon. Bli par yende cón nde che loo mènna no yende cón gac falt loo mènna láth ndoo mènna ned co'se' nde mènna co'te' nzon. ¹⁴ Bli par li mèn yòo biiz Cret, co'

thidte ndxela's loo cón che'n Diox xalque' ndxela's na' loo cón che'n Diox, par té'th mènna par ñibe' mènna loo lezo' mènna li mènna con' ndac par que no mènna con' co' li zin' mènna co'se' nquin mènna par ne'gàcte loo mènna xal thib yaa xlè co' ingue ta' ndacte xlè.

Trè' ngue nii mèn Diox loo xtàa mèn. No Pab ngue bez Diox par li Diox anggàc con' ndac loo mèn tya.

¹⁵ Ryete mèn co' nzo non ngue nii Diox lool, Tit. Gunii Diox loo mèn co' naban yòo biiz Cret co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist, mèn co' nque' lezo' fièe na'. Ndlyazen le' Diox tolo li anggàc con' ndac loo ryete gu' co' ndxela's, gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yòo biiz Cret, ndee gu'. Taandxè' gaca.

Cart Co' Mque' Pab Ye's Loo Thib Mbi' Co' Ngro' Lèe Filemón

Pab ngue que' ye's loo Filemón.

¹ Filemón, daa Pab co' ngue lezi'f por cón che'n Crist Jesús, daa ngue que' ye's ndxè' lool. No leque tiemp co'se' ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' lool, ngo no Timote daa. Filemón, anze'f nque' lezon ñeen lùu, lùu co' ndlyath no daa loo zin' co' nxo'f zin'en loo cón che'n Tad Jesucrist. ² No leque tiemp ndxè' nque'en ye's ndxè' loo mèn co' nquel'taa loo cón che'n Diox lizl. No ngue que'en ye's ndxè' loo xa'got co' lèe Ap co' ndxàc fta'n na' loo cón che'n Crist, no ngue que'en ye's ndxè' loo Arquip co' mblyath no na' loo zin' co' mxo'f zin' Crist loo na' co' ngote mod mbli na'. ³ Ndlyazen le' Tad Diox xud na' no Tad Jesucrist na' li par anggàc con' ndac loo gu'. No ndlyazen le' Tad Diox no Tad Jesucrist na' li par yo nagàl lezo'l loo Diox no par cue banl rye ndal no rye ndye'thl làth xtàal co'te' nzol par nedrè'.

Trè' ndlu' le' Diox nque' lezo' ñee Diox Filemón no nque' lezo' Filemón nêe Filemón mèn hues xtàa Filemón loo cón che'n Jesucrist. No ndlu' trè' le' Filemón ndxàp yalxla's loo Diox.

⁴ Na mbezque' loo Diox: Diox quix U', Diox, co'se' nte' lezon cón che'n co'se' mbezen Diox, Filemón.

⁵ Tac daa ndxònque' le' lùu nque'que' lezo' Diox no ndxela'sque'l no ndxàpl yalxla's loo Tad Jesús. No nque'que' lezo'l ñeel mèn no ndxàpque'l yalxla's ñeel mèn, mèn co' nac che'npe' Diox no mèn co' nzo loo cón che'n Diox. ⁶ Mbezen Diox no ña'ben loo Diox le' ryete mèn co' ndxela's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist par nedrè' ta' cuent co' huenleque' cón che'n ryete con' ndac co' ndxàc loo na' co' mbli Jesucrist loo na'. Ndlyazen le' mèn ta' cuenta por nda' mèn cuenta cón che'n xá mod nque' tee ban lùu no xá mod ndlu' lùu no nda' lùu cuent loo mèn cón che'n Jesucrist. ⁷ Nalle' anze'f ndyac lezon no anze'f ndye'th lezon por nonen no ndan cuent arid nque' lezo'l ñeel mèn co' nac hues xtàal por cón che'n Jesucrist. No non daa le' por cón che'n ryete mèn co' ndxela's co' nzo par nedrè' ngure nagàl lezo' loo cón che'n Crist Jesús. Thiba con' ndxè'.

Pab ngue na'b loo Filemón par li Filemón thib faver loo Ones co' ngòc mozpe' Filemón.

⁸ Le' tediba na, mastale' ndlil cuent nac daa thib mbi' co' ndxe' di's che'n Crist, no por cona ndxàpen derech ñibe'en lool con' co' ndxàal lil, Filemón, ⁹ ndyaquen taandxè'

mod nado' di's nado' cuent ña'ben thib con' lool por cón che'n nque' lezon ñeen lùu no por nque' lezo'l ñeel daa. Daa, Pab co' nacle' thib mènool, ngue'en lezi'f nalle' por cón che'n Crist Jesús. ¹⁰ Filemón, ña'ben thib favor lool por cón che'n Ones. Ones ngòc xal thib xgan' daa tac ngola's Ones loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist por cón che'n daa làth nzon trè' co'te' nac lezi'f.

¹¹ Nonquen no ndaquen cuent le' Ones ngòc thib moz co' yende chó juis lool thib cua'a. Per nalle' ndyaquen le' Ones nac thib moz ndac par gac Ones moz lùu tedib vez xalque' ndxàc Ones thib moz ndac loon co'te' nzon par ndxè'. ¹² Na tel' Ones lool tedib vez. Nabe'ste fque no Ones. Fque no Ones xalque' lezo'pe'en no ngud-loope'en. ¹³ Na mblyaz ngyan' Ones trè' con daa par li Ones mandad loon cón che'n làth ngue'en lezi'f por cón che'n di's ndac che'n Diox. ¹⁴ Per indlyasten lin nec thib con' xal ndlyazen no xal nee lezon. Ndlyazen gòn con' ndxè' ñeene' cón ñeel loon, Filemón. Sya, chele' lùu li favor loon tel'l Ones loon tedib vez, ne'gabtel loo lezo'l le' daa ngue' ñibe' yèe lool par lil favor ndxè' loon. Ndxè'leque', lila ante xal nee lezo'l.

¹⁵ Peser mblá' Ones lùu plá mbe' par gaca thidtene que nol Ones. ¹⁶ Indlyasten que nol Ones xal thib moz co' ñibe' yèe mèn loo. Ndxè'leque', ndlyazen que nol Ones xal thib huespe'l co', licque', nque' lezo'l ñeel. Lica, daa anze'f ndyac no Ones. Per ndlyazen le' lùu ndxàal más tyac no Ones. Indlyasten ante tyac nol Ones xal ndyac no mèn xtàa mèn loo izlyo' ndxè'. Ndxè'leque', ndlyazen tyac nol Ones xal thib huespe'l loo cón che'n Tad Crist.

¹⁷ Cona, ngue niin lool, Filemón: Chele' lùu ndli cuent nac daa mèn co' ndxàc huesl no xtàal loo cón che'n Diox, fque no Ones xal yub daa, ndee. ¹⁸ Chele' Ones mteza' chol con' co' nac cón che'n chele' Ones ngro' te'b ndxep tmi lool, fta' cuent loon. Bna'ba loon. Na guix co' ntac con'a. Guixen co' nde'b Ones lool, ne. ¹⁹ Daa, Pab, ngue que' ye's ndxè' lool, Filemón. Licque', na guix co' nde'b Ones lool. No nase ngue gon valor loon. Ndlyazen lil favor ndxè' loon tac neeque'l daa mbli par ngola's lùu loo cón che'n Jesucrist no loo Jesucrist. ²⁰ Bli favor ndxè' loon, hues por cón che'n Jesucrist, xalque' thib mbi' co', licque', ndxela's loo Tad Crist. Ftegan lezon xalque' mèn co' ndxàc hues loo cón che'n Crist, ndee. ²¹ Ngue que'en ye's ndxè' lool tac daa naneque' le' lùu ndyubdi'sque' co' mbezen lool. No naneen le' lùu li masre' con' loon loo favor co' ngue na'ben lool ndxè'. ²² Lomisque' ndlyazen ne, fcu'a'n lugar liz mèn co'te' gòn plá huiz. Tac daa mbed le' Diox li par gaca loon xalque' nac di's co' mbez gu' loo Diox

co'se' mbez gu' Diox le' Diox li gâca loo gu'
par nedrè' le' daa gal nee máa gu' par nedrè'.

*Pab ngue nii Diox loo Filemón. No lult vez
ndxab Pab gâc con' ndac loo Filemón.*

²³ Loo cart ndxè' ngue nii Epafr co' thidte
ngue non lezi'f por cón che'n Crist Jesús,
Diox lool, Filemón. ²⁴ Ngue nii Marc no
Aristarc no Dem no Luc co' nac myen' co'
ndlyath no daa loo zin' cón che'n Crist Diox
lool, ne.

²⁵ Ndlyazen le' Tad Jesucrist na' li anggâc
con' ndac loo ryete gu' par nedrè', Filemón.
Taandxè' gâca, ndee.

Cart Co' Mcàaya' Mèn Nación Israel, Mèn Co' Ngòc Mèn Co' Mbrye's Pál

Di's ndxè' ndlu' le' Diox mdoodi'sle' no mda' Diox cuent loo mèn cón che'n Jesucrist, xgan' Diox.

¹ Diox mdoodi'sle' huax vez thib mod no tedib mod loo mèn co' ngòc xudgool na' póla por ro mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox tiempa. ² Per le'n lult tiemp co' nde nque ndxè' Diox mdoodi'sle' loo na' por ro xgan'pe' Diox co' nac Jesucrist. Diox mdoo xgan'pe' Diox par mbyan' no xgan'pe' Diox alux con'. Por cón che'n leque xgan'pe' Diox, Diox mxèn' no mblec Diox izlyo' no bé' no alux taamas con' co' nziri'. ³ Leque yub xgan'pe' Diox nquée xniú tin' no ndxá'th béeł xgan'pe' Diox lalque' xal nquée xniú tin' Diox no ndxá'th béeł Diox. Nacque' xgan'pe' Diox xalque' nac Diox. Ngue tèn' xgan'pe' Diox ryete con' xalque' nac ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii xgan'pe' Diox no co' nzo la's ya' xgan'pe' Diox. Co'se' ngolo mton' xgan'pe' Diox xtol na', syare' mdub Diox xgan'pe' Diox cuat Diox, Diox co' nac Diox roo no Diox xèn tin' co' ndub axta gáp loo bé'. Tataa mbli Diox par ñibe' xgan'pe' Diox loo alux con'.

Trè' ndlu' le' Jesucrist co' nac xgan' Diox más ñibe' leque rye angl.

⁴ Nac xgan'pe' Diox más mbi' roo no mbi' xèn loo ryethe angl axta mdub lée Diox Jesús, xgan' Diox, tedib lée co' nac más lée roo no lée xèn leque lée chol angl. ⁵ ¿Xá nee gu'? ¿Ché' nzo chó loo angl ndxab Diox:

Lùu nac xgan'pe' daa, à'? Yende, ¿lé'? No ¿ché' nzo chó loo angl ndxab Diox:

Nalle ngòc daa yub xud lùu, ne, à'? Yende xaa, ¿lé'? No ¿ché' nzo chó loo angl ndxab Diox:

Gác daa xud lùu. Le' lùu na, gác xgan' daa,

à'? Yende xaa, ¿lé'? ⁶ Tedib vez co'se' mtel' Diox xgan' Diox loo izlyo' par gác xgan' Diox xal hues ndlyo loo mèn co' yila's loo cón che'n Diox por cón che'n xgan' Diox co' nac Crist yiloo, mñibe' Diox:

Ryete angl che'n Diox li con' guryath no con' guryèn loo xgan' Diox co' nac Crist.

⁷ Le' cón che'n angl na, ndxab Diox:

Le' Diox ndli le' angl ndxác xal mbii. No ndli Diox le' moz Diox co' nac leque angl ndxác quii béeł.

⁸ Per ndxe'leque', Diox gunii cón che'n xgan' Diox taandxè':

Xgan', lùu co' nac Diox xal daa, bnibe' loo alux con' le'n lín co' ntlo, no le'n lín co' ndxelo, no le'n lín co' ne'lith node. Lùu, Xgan', nali no nambii ñibe' loo alux con', ndee.

⁹ No nque'que' lezo' ñèel mèn co' ante ndli con' co' nac con' nali no con' co' nac con' nambii. No ndxòo xyan lezo' ñèel mèn co' ndli chol con' ye'rsin'. Por cona, daa co' nac Dioxpe' lùu, angmbli le' lùu sate tolo ndyac lezo' leque taamas xtàal co' nzo.

¹⁰ Tolo ndxab Diox loo xgan' Diox:

Lùu, Tad, co'se' nerleque' mblecl no mxèn'l alux con', mxèn'l izlyo'. Le' bé' na, nac xal thib zin' co' mxo'f zin' lùu.

¹¹ Ryete con'a lyux per lùu thidteneque' ndxan'. No thidteneque' nzol. Rye loothe con' co' nziri', le' gá'x xal ndxà'x thib xab mèn.

¹² No cosua'l bé' no izlyo', co' nee di's, rye loothe con' co' mxèn'l no mblecl xal nthùuz mèn thib laris co'se' ngosua' mèn laris. Huiza zye' loo ryethe con'a. Per lùu thidtene ne'zye'de. Ne' ne' lyuxl. Ne' ne' lith nol.

¹³ Yende chó loo angl tolo ndxab Diox:

Ftub cuaten axtaque' lin le' ryete mèn co' nac ngolo ngola's che'nl gác mèn nado' lool.

¹⁴ ¿Ché' inacte rye angl xpíi co' nxo'f zin' no co' ndli mandad loo Diox, à'? Lica, Diox ntel' angl par lyath no angl mèn co' lyá' loo con' ryes, mèn co' ban no Diox thidtene.

2

Di's ndxè' ndlu' thidteneque' quenap mèn mèn loo cón che'n Diox tac mèn nac mèn co' mblyá'le' loo ryethe con' ryes no con' ye'rsin'.

¹ Por cona, ndxáalque' li na' cas no tyub nza na' loo con' mbín na' tac ne'stre'fque' tyoo xà' lezo' na' loo cón che'n di's ndac che'n Diox co' mbínle' na'. ² Tac yalbàn co' mblo angl más póla mbli nèque' cón che'n Diox loo mèn. Le' sya, mèn co' mcua' xquin no xtol no mèn co' ne'ndubdi'ste dis co' mblo angl yalbàna, nalique' no nambique' mteti Diox mèn por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mèn tiempa. Por cona, ³ ¿Xá mod lyá' na' loo con' ryes chele' na' ne'líde cas xá mod ntelá' Diox mèn loo con' ryes co' nac mod roo no mod xèn, sya'? Loo cón che'n con'a ner Tad Crist mtlo mblo yalbàn loo mèn. Mèn co' mbín di's co' gunii Tad Crist loo mèn, mèn mbli nèn mèn loo cón che'n Crist. Ngoloa, mblo mèn yalbàn cón che'n Tad Crist loo nu'. ⁴ Tataa mod Diox mbli' loo mèn lìcque' nac di's che'n di's ndac co' mblo mèn yalbàn tac Diox mbli huax señ no yalguzye' no con' co' nac con' roo no con' xèn loo mèn. Làth xtau'a, mbllà Diox Xpii

Natú' loo mèn co' ngola's xal gunee lezo' Diox.

Jesucrist ngòc xal thib hues na', na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist.

⁵ Ne'ngnibe'de Diox lezo' Diox too Diox chol angl par ñibe' angl loo izlyo' ndxè' le'n tiemp co' yi'th nque. Cón che'n tiempa ngue toodi's na'. ⁶ Póla ngo thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. Ndxab mbi'a:

¿Cón ntac mèn izlyo' par nte' lezo' U' cón che'n mèn izlyo', à', Tad? Yende cón ntac mèn loo U', ¿lé'?, Tad.

No ndxab mbi'a:

¿Cón ntac mèn izlyo' le' U' yi'th too naa mèn, à', Tad? Yende cón ntac mèn izlyo', Tad.

⁷ U', Diox, mblec mèn loo izlyo' no mxèn' U' mèn loo izlyo' par gac mèn mèn be'the loo angl. U' mbli ngòc con' guryath no con' guryèn no con' roo no con' xèn loo mèn loo izlyo'.

⁸ Mda' U' lugar loo mèn loo izlyo' ñibe' mèn loo ryethe con' co' mblec U' no co' mxèn' U' loo izlyo'. U', Diox, mbli le' ryete con' ndubdi's no ngòc nado' loo mèn loo izlyo'.

Co'se' mbli Diox le' ryete con' ngòc nado' loo mèn loo izlyo', yende chó con' nzo co' ne'ngàcte nado' loo mèn. Per axta nalle' tarte hui' na' le' ryete con' ndxàc nado' loo mèn. ⁹ Per na' naneeque' no nonque' na' cón che'n Jesús. Jesús ngòc be'the loo rye angl. Diox mbli par ngòc Jesús xa' roo no xa' xèn no ngòc con' guryath no con' guryèn loo Jesús tac mden' Jesús cón che'npe' na' co'se' mden' Jesús yalnè no yaltii por cón che'n yalguth co' mquée loo Jesús. Gunee lezo' Diox mquée yalguth loo Jesús por cón che'n ryete mèn.

¹⁰ Diox mxèn' ryete con' no ngue tèn Diox ryete con'. Diox mbly'a's que no Diox huax xin' Diox loo yòoba'. Por cona, mquinque' mxactii Jesús axta nguth Jesús par ngòp Jesús con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús par mtelá' Jesús mèn loo con' ryes, mèn co' mdyal yila's loo Jesús. ¹¹ Jesús co' ngo' xa' mèn loo cón che'n xab izlyo' par gac mèn che'npe' Diox, no mèn co' ngro' xa' loo cón che'n xab izlyo' par gac mèn che'npe' Diox, ryop ned Jesús mèn thidte nac loo Diox. Por cona, inthyonte Jesús mbez Jesús cón che'n mèn co' ndyal yila's loo Jesús: Nac mèn huesen. ¹² Taandxè' ndub di's loo libr co' nac xti's Diox le' Jesús ndxab loo Diox:

Tethen lèe U' loo mèn co' ndxàc xal huesen. No gol ron labans cón che'n lèe U' loo mèn co' ndxela's loo U'.

¹³ Ndub di's loo libr co' nac xti's Diox tedib lugar co' mbez:

Daa ndxàp yalxla's loo Diox.

No ndub di's loo libr co' nac xti's Diox tedib lugar co' mbez:

Hui' nexa. Daa nzo no mèn co' ndxàc xal xin' Diox co' mda' Diox loon.

¹⁴ Myen' bix co' nac xin' thib ned gun-dan, leque bé' xud myen' no leque bé' xna' myen' no leque ren xud myen' no leque ren xna' myen' nac myen'. Lomisque' ne, Jesús ngòc thib mbi' co' mque no bé' no ren che'n mèn loo izlyo' ndxè' par tataa mod gac quée yalguth loo Jesús. No co'se' ngolo mquée yalguth loo Jesús, tataagué' mod, por cón che'n yalguth co' mquée loo Jesús telux Jesús Mebizya co' ndxàp cón che'n yalguth la's nii Mebizya no la's ya' Mebizya. ¹⁵ Tataa mbli Jesús par telá' Jesús prob mèn loo yalguth co' nzyeb mèn ñèe mèn co'se' quée yalguth loo mèn tac dib naban mèn ndli mèn costumbr xal nee lezo' mèn tac nzyeb mèn gath mèn. ¹⁶ Tac, licpe' ba'i, ne'ngui'th yáalte Jesús loo izlyo' por cón che'n angl co' mcua'n xquin. Ndxè'leque', mbi'th yáal Jesús làth mèn co' nac bin che'n Abraham par telá' Jesús mèn co' nzi cua'n xquin loo con' ryes. ¹⁷ Por cona, nonque' Jesús naquinque' gac Jesús lalque' xal thib hues xtaa mèn loo mèn che'n izlyo' ndxè' par tataa mod gac Jesús xal thib nguley' roo no thib nguley' xèn co' ndlyat lezo' ñèe mèn no co' li xal mcàbgòn Jesús li Jesús par teri'th Jesús di's che'n mèn loo Diox no par quix Jesús cón che'n xquin mèn co'se' mquée yalguth loo Jesús. ¹⁸ Leque yub Jesús mxactii por cón che'n chol mèn. No ne'nglide Jesús cas loo Mebizya co'se' mzi mchep Mebizya Jesús loo con' ye'rsin'. Por cona, ndxàp Jesús con' la's nii Jesús no la's ya' Jesús par lyath no Jesús mèn co' nzi nchep Mebizya loo con' ye'rsin'.

3

Trè' ndlu' le' Jesucrist nac más mbi' roo mbi' xèn leque Moisés.

¹ Mèn huesen, gu' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' no ngòc gu' che'npe' Diox. Diox mcui gu' par yòo ban no gu' Diox loo bé'. Por cona, toloque' bli gu' xtúuz cón che'n Jesús co' nac nguley' roo no nguley' xèn che'n na'. Diox mtel' Jesús par mxo'f zin' Diox thib zin' loo Jesús par mton' Jesús cón che'n xquin mèn no cón che'n xtol mèn loo Diox, mèn co' ndxela's loo Jesús. ² Anze'f altant mdoo Jesús loo zin' co' mxo'f zin' Diox loo Jesús par li Jesús zin'a. Tataa mod mxo'f zin' Jesús zin' xal mdoo Diox Moisés loo mèn co' ngòc che'npe' Diox tiempa. ³ Por cona, más ndxàal li mèn con' guryath no con' guryèn loo Jesús leque loo Moisés xal ndli mèn más con' guryath no más con' guryèn loo thib albañil co' mtoxcua' thib yòobé' leque ndli mèn con' guryath no con' guryèn loo yòobé'a. ⁴ Tac ryete yòocal mdyoxcua' por chol mèn

según mod co' ndxàp thib thib mèn. Per xa' co' mblec no mxèn' rryethe con' nac Diox. ⁵ Licpe' ba'i, altantque' mdoo Moisés xal thib moz loo mèn co' ngòc che'npe' Diox xal mèn guliz Diox tiempa. Zin' co' mxo'f zin' Moisés loo mèn ngòc mde'th Moisés cón che'n co' gab Diox loo mèn yiloo. Thiba con' ndxè'.

⁶ Le' tediba na, Crist Jesús nac xal thib xin' mèn co' altantleque' ndoo naa par ñibe' Crist loo mèn guliz Crist co' nac mèn guliz Diox. Pues, mèn nac leque na', chele' na' thidteneque' cue nêe na' loo cón che'n Crist no gáp na' yalxla's axta gath na'. No axta nalle' par delant naquin tyac lezo' na' no toloque' cue quee lezo' gu' loo cón che'n Crist co' nzi quee lezo' gu', ndee gu'.

Diox nda' lugar par tí' no yàl lezo' mèn, mèn co' nzo loo cón che'n Diox. No axta con gust yòo mèn loo Diox.

⁷ Por cón che'n con' ndxè' nac con' co' gunii Xpii Natú' loo xti's Diox thib lugar co' mbez:

Chele' gu' gòn di's co' ñii Diox nalle',

⁸ ne'gàcte gu' mèn naad no mèn nguud xal mbli mèn nación Israel co'se' mbli mèn nación Israel preb loon co'te' nagán par ñee mèn nación Israel ñeene' ché' tetiin mèn por con' ye'rsin' co' mbli mèn nación Israel loon tiempa.

⁹ Tya ngòc xudgool gu' mèn naad no mèn nguud par mbli xudgool gu' con' ye'rsin' par ñee xudgool gu' ñeene' ché', licque', tetiin xudgool gu'. Ale tataaque' mbli xudgool gu' le'n cho' lín' mastale' gunèe xudgool gu' con' ndac co' mblin loo xudgool gu' tiempa.

¹⁰ Por cona, mdoo xà' lezon loo xudgool gu'a. Ndxaben loo lezon: Thidteneque' ndoo xà' lezo' mèn ndxè' loon. Ne' ne' inda' mèn ndxè' cuent xá mod ndxàal que tee ban mèn loon.

¹¹ Por cona, tataa mdethen di's co'se' ngocloon gunèen mèn le' mèn ne'yòode lugar co' mtocxuan co'te' yòo ban mèn.

¹² Gu' co' nac xal mèn huses por cón che'n Crist, anderhuen gu', chó Diox chó ñee gu'; ña'ben loo gu': Ne'ta'de gu' lugar yòo xtùuz ye'rsin' le'n lezo' gu' par li gu' xtùuz ryo xà' gu' loo Diox co' naban thidtene par tlo gu', li gu' con' ye'rsin' par ne'tolode yila's gu' loo Diox. ¹³ Ndxè'leque', huiz con huiz bli gu' par ye'th lezo' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' le'tre' be' nda'i lugar loo gu' le'n huiz ndxè' par ne'ta'de gu' lugar quedii nec thib mèn gu' par ne'yigaade gu' loo xquin chol mèn. Tac ne'stolque' gaca loo gu' ale tyoo xà' lezo' gu' loo Diox. No tataa mod leque gu' tolo ta' lugar gac gu' mèn naad no mèn nguud loo cón che'n Diox. ¹⁴ Tac chele' na', licque', thidteneque' mbli nêe na' na' loo co' ndxela's na' cón che'n Crist axta bii no na'

Crist xal mtlo ngola's na' loo Crist, le' sya, licque', nac na' che'npe' Crist.

¹⁵ Nonque' gu' no naneeque' gu' xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. Mbi' ndxab:

Nalle' co'se' gòn gu' di's co' mde'th mèn loo gu' co' ndxab Diox, ne'gàcte gu' mèn naad no mèn nguud xal ngòc xudgool gu' mèn naad no mèn nguud póla co'se' mcua'n xudgool gu' xquin xudgool gu' no xtol xudgool gu' par ñee xudgool gu' ñeene' ché' teti Diox xudgool gu' por mbli xudgool gu' con' ye'rsin' co' mbli xudgool gu', à'.

¹⁶ Tac ÷chó mèn ngòc mèn co' ngro' no Moisés nación Egipt, mèn co' mbli co' ndxab Diox, mèn co' asembli mcua'n mèn xquin mèn no xtol mèn par ñee mèn neene' ché' teti Diox mèn, à'? Ryete mèn co' ngro' no Moisés nación Egipt ngòc mèn. ¹⁷ Tac ÷chó ngòc mèn co' ngocloo Diox gunèe Diox le'n cho' lín'a, à'? ÷ché' ne'ngòcte mèn co' mcua'n xtol, cà'? No ÷ché' ne'ngòcte mèn co' nguth co'te' nagán, ne, cà'? Tataaque' ngòca, ÷lé'? ¹⁸ No ÷chó loo mèn mde'th Diox le' mèn ne'yòode co'te' nzo Diox par li mèn descans, à'? Diox ndxaba loo mèn co' ne'ndalte ngala's loo di's co' ndxab Moisés no ne' ne' ndubdi's mèn loo Moisés. ¹⁹ Por cona, non na' no nanee na' le' mèn nación Israela ne'ngòode lugar par li mèn descans co'te' mbli nab Diox por cón che'n xquin che'n mèn nación Israel no xtol che'n mèn nación Israel. Tac ne'ngala'ste mèn no ne'ndubdi'ste mèn loo co' mnibe' Diox loo Moisés par li mèn.

4

¹ Láth be' nzo lugar loo bé' co'te' mcàbgòn Diox loo mèn yòo mèn par yòo ban no mèn Diox, ndxàalque' la's thib thib na' loo leque na' no quenap na' na' no hui' na' xal nzi tee ban na' loo Diox. Tac ne'stre'fque', nzo ndxep na' co' ne'líde gan yòo ban no na' Diox loo bé'. ² Tac loo na' mbyathle' di's ndac, ne, xal loo mèn. Per loo mèn ne'ngli huyente di'sa no ne'nglàa huyente di'sa le'n lezo' mèn co'se' mbli mèn di'sa tac mèn ne'ndalte ngala's di's co'se' mbli mèn di'sa. ³ Per na' co' ngola'sle' loo Crist, na' yòo ban no Diox loo bé' co'te' mcàbgòn Diox yòo na' par ban na' tya, xalque' gunii Diox:

Xal mdethen co'se' ngocloon, ne'yòode mèn nación Israel lugar co' mtocxuan par ban mèn tya.

No, licque', ne'ngòode mèn nación Israel co'te' mtocxua' Diox par ban mèn mastale' mdoo lezo' Diox no mbli nable' Diox lugara axta co'se' mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox izlyo'. ⁴ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub

di's co' ndxab Diox cón che'n ngolo xop huiz co' nac co'se' ngolo sman:

Ngolo xop huiz mtelo Diox zin' co' mbli Diox loo ngolo mxèn' Diox izlyo' no mxèn' Dyox ryete con' co' nziri'.

⁵ No ndxab Diox tedib vez loo libr co' nac xti's Diox leque di'sa:

Ne'yòode mèn co'te' mtoxcuan par ban mènà con daa no li mènà descans tya.

⁶ Por cona, non na' no nanee na' mbyan' ndxep mèn co' yòoque' co'te' mtoxcua' Diox par ban mènà tya. Loo mèn co' nerleque' mbyath cón che'n di's ndaca, mènà ne'ngòode co'te' ngòc nable' par ban mènà tya tac ne'ndalte mènà ndubdi's mènà.

⁷ Cona, mbere Diox, mciui Diox thib huiz co' nac tiemp ndxè'. Tac Diox ndyoodi's loo na' xalque' nac xti's Diox co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, di's co' ngòc di's co' gunii Diox loo David co' mque' David ye's loo libr co' nac xti's Diox loo nde teele' tiemp co' nde tee mbri'th loo gu'. Diox gunii xal mbex di's ndxè':

Chele' gu' gòn di's co' ndxab Diox, ne'gàcte gu' mèn naad no mèn nguud loo cón che'n Diox.

⁸ Tac chele' Josué ngda' lugar co'te' yòo ban mèn naciòn Israel par li mèn naciòn Israel descans xalque' mcàbgòn Diox loo mèn naciòn Israel, le' sya, ne'berede Diox, ndoodi's Diox cón che'n tedib tiemp loo tiemp co' mtoxcua' Diox tiempa cón che'n co'te' yòo ban mèn thidtene xal ndxàca nalle'. ⁹ Por cona, ndxan' thib lugar co'te' yòo mèn co' nac che'npe' Diox par ban mènà thidtene loo Diox. ¹⁰ Tac mèn co' yòo loo bé' par ban mènà thidtene, mènà ne'tolode li xal mbli mènà ndoore' yòo mènà loo bé' xalque' mtelo Diox zin' co' mbli Diox loo ngolo mxèn' Diox no mblec Diox ryethe con'. ¹¹ Cona, ngue niin loo gu: Ndxàalque' li na' co' nzote mod li na' par yòo ban no na' Diox loo bé' co'te' ban na' thidtene par ne'lide nec thib na' xalque' mbli mèn co' ne'ndalte ngala's loo Diox tiempa.

¹² Anze'f nè nac xti's Diox xal co'se' ñibe' thib patròn loo moz. Ndxaa'd xti's Diox le'n xtùuz mèn no le'n lezo' mèn xal ndxaa'd thib yi'f co' nalen ryp loo lad mèn. Xti's Diox ndli le' mèn nteche ntexyath xtùuz mèn no lezo' mèn axta nden' mèn le'n lezo' mèn cón che'n co' ndli mèn xtùuz no cón che'n co' ndli mèn, que naca con' ndli mèn xtùuz, que naca con' ndli mèn zin', que naca taamas con' co' ndli mèn. No xti's Diox nali ndla's par tub rez xti's Diox cón che'n xtùuz mèn no cón che'n co' ndoo lezo' mèn li mèn. ¹³ Yende chó con' nzo co' mblec Diox no co' mxèn' Diox co' ne'yú'de loo Diox. Ndxè'leque', ryethe con' co' mxèn' Diox nzi yú' loo xnaa loo Diox. Loo Diox ryethe na' ta' cuent co'se' gac huiz ta'

mèn cuent loo Diox xal nac con' mbli mèn loo izlyo' ndxè'.

Di's ndxè' ndlu' le' Jesucrist nac más nguley' roo nguley' xèn leque chol taamas mèn.

¹⁴ Por cona, ngue niin con' ndxè' loo gu': Le' na' ngue no thib nguley' roo no thib nguley' xèn nalle' co' ngòole' loo bé'. Nguley'a nac Jesús, xgan'pe' Diox. Por cona, tolo li nèe na' na' loo co' ndxela's na' loo Diox por cón che'n Crist Jesús. ¹⁵ Pues Jesucrist co' nac nguley' roo no nguley' xèn che'n na', ndlyatque' lezo' Jesucrist nèe Jesucrist na' tac non Jesucrist nac na' xal mèn nayiiz loo xtol na' no loo xquin na', co' nee di's, ndxegaa na' loo con' ye'rsin' par li na' con' ye'rsin'. Tac yub Jesucrist co' nac nguley' na' ngòc preb xal gunee lezo' Mebizya. Mdobera' Mebizya Tad Jesús par ngòc preb Tad Jesús. No ngòc preb loo Tad Jesús xalque' ndxàc preb na' loo ryethe con' ryes. Per mastale' mbli Mebizya preb loo Jesucrist no mzi mchep Mebizya Jesucrist loo con' ye'rsin', per thidtene ne'ncua'nte Jesucrist xquin Jesucrist no xtol Jesucrist. ¹⁶ Por cona, con dibaxla's ndxàal cuez na' Diox, Diox co' angndli con' ndac loo na'. Sya, lyat lezo' Diox nèe Diox na'. No lyath no Diox na' loo chol con' co' nde che loo na'.

5

¹ Ryete nguley' roo nguley' xèn co' nzo làth mèn co' mblec mèn par ngòc mènà nguley', mblec mèn nguley'a par teri'th nguley'a di's che'n mèn loo Diox. Mblec mèn nguley'a par quix nguley' roo nguley' xèn cón che'n xtol mèn loo Diox no par xo nguley' ren chol má' por cón che'n xtol che'n mèn. ² Nguley'a ante ndlyat lezo' ñee mèn naxèn no mèn co' ndoote ned ndyen tac nguley'a, ne, nac xal thib mèn yáiz co' nguu's lezo' loo xquin nguley' co' ndxab nguley'. ³ Por cón che'n con'a, por fuerz naquinque' guth yèe nguley'a chol má' par quix nguley' roo nguley' xèna loo Diox por cón che'n xtol leque nguley' xal ndli nguley'a cón che'n taamas mèn par teri'th tecan' Diox xtol nguley'a, ne.

⁴ Tiempa, yende chó ngòc thib nguley' roo nguley' xèn por cón che'n leque mènà par li taamas mèn con' guryath no con' guryèn loo nguley'a. Ndxè'leque', angoluxte thib mbi' co' ngurez Dioxà ngòc nguley' xal ngòca loo Aarón. ⁵ Tataaque' ne, leque yub Crist ne'nglde par ngàc con' roo con' xèn loo Crist par ngòc Crist nguley' roo nguley' xèn. Per Diox mxo'f lèe mxo'f xti's cón che'n Crist loo Crist. No mciui Diox Crist par xo'f zin' Crist zin'a. Diox ndxab loo Crist:

Lùu nac xgan' daa. Nalle' daa mbli' loo mèn le' lùu, licque', nac xgan'pe' daa.

⁶ Tedib lugar ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' ndxab cón che'n leque di's ndxè':

Lùu nac nguley' thidtene xalque' ngòc Melquisedec nguley' thidtene.

⁷ Láth mqe tee ban Crist loo izlyo' xal chol mèn, cabii ngurez Crist Diox no nalyat mna'b Crist di's loo Diox. Ngrozèe yath Crist no mbín' Crist loo Diox látha, ne, Diox co' ngóc telá' Crist loo yalguth. Mbyèn di's che'n Crist loo Diox. Mbin Diox co' mna'b Crist no mblyath no Diox Crist loo yalnaze'f co' ngo no lezo' Crist tac Crist mblique' cas loo Diox. ⁸ Mastale' nac Crist xgan' Diox, per por cón che'n yaltii co' ngóc loo Crist, mté'th Crist par mdubdi's Crist loo Diox. ⁹ Per co'se' ngolo nguri'th ryethe yaltii tín' co' mquinque' ngóc loo Crist par tataa mod ngóc Crist thib nguley' roo nguley' xèn co' nac nguley'pe' na', loo Crist mda' Diox lugar telá' Crist alux mèn co' ndxón ro Crist par ndyubdi's mèn loo Crist. ¹⁰ Diox mda' lèe loo Crist no mdoo Diox Crist par ngóc Crist thib nguley' roo nguley' xèn xalque' ngóc Melquisedec nguley'.

Anze'fryes naca chele' mèn mblá'ya', ya ne'tolode yila's mèn loo cón che'n Diox.

¹¹ Per cón che'n yalnguley' co' nac por Jesucrist, huax con' nzo co' ndxàal ta' na' cuent no tyoodi's na' loo mèn. Per anze'f nagàn nac ta' mèn cuent cón che'n Tad Jesús. Más de cona, gu' ne'tyalte yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. ¹² Gu' co' ya ndxàcle' tiemp ngola's loo Jesucrist no ngoo gu' loo cón che'n Jesucrist, ndxàal gac gu' xal thib maistr par ta' gu' cuent no tyoodi's gu' cón che'n Tad Jesucrist loo taamas mèn. Per ale ndxe'leque', nac gu' xal myen' bix loo cón che'n xti's Diox par tolo naquin ta' mèn cuent co' nac más inagànte co' nac co' té'th gu' cón che'n Diox, ndyaquen. No cón che'n con' nagàn che'n xti's Diox nac gu' xal myen' bix co' yende mod xec gu' hua gu' con' nayeze co' nac xít gu' no lua' gu'. ¹³ Ryete mèn co' ndxela's loo Crist, chele' mèn tarte té'th xá mod que tee ban nali no nambii mèn, no xal ndxàal li mèn xtúuz nali cón che'n Crist, mèn nac xal myen' bix co' be' ndxàaz niiz. ¹⁴ Per xít mèn no lua' mèn co' nac con' nayeze, con'a nac par hua mèn co' nacle' myen'bi'gool co' ya ndxàcle' ndub rez cón che'n mèn, ¿lé? Lomisque' mod, mèn co' mté'thle' par mdyubdi's mèn cón che'n Jesucrist, co' nee di's, mèn co' mté'th ndacle' cón che'n Diox co' nac más nagàn, mèn nac mèn co' ndxác ncui con' huen lath con' ye'rsin'.

6

¹ Por cón che'n ryethe con' co' ngolo guniin loo gu' ndxè', ndlii ndlá' na' par ne'tolode nque tee ban na' loo con' co' nac ner con' co' mté'the' na' loo xley' che'n Crist. Ndxé'leque', ndxàal tolo que tee ban

na' loo cón che'n Crist axtaque' huen huen mté'thle' na' cón che'n xley' Crist no axta huen huen ndyubdi's na' loo Crist. Ne'gàcte na' mèn co' ante ndlu' loo mèn par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn loo con' mqe tee ban mèn ndoore' co' yende cón ntac loo mèn. Ne' ne' iante lu' na' loo mèn par ante gáp mèn yalxla's loo Diox. ² No iante lu' na' loo mèn xá mod gac bautizar mèn. Ne' ne' iante lu' na' loo mèn ante cón che'n xá mod no chonon nxo'f mèn ya' mèn loo xtàa mèn. Ne' ne' lu' na' loo mèn ante cón che'n xá mod ryo xban mèn nguth. Ne' ne' lu' na' loo mèn ante cón che'n co'se' tub rez Diox loo mèn par teti Diox mèn thidtene. ³ No, lícpe' ba'i, tataa tolo li na' xal ndlu' xley' Crist loo na' chele' Diox ta' lugar loo na' par li na'i.

⁴ Naquique' tolo té'th na' cón che'n Crist. Tac nzo ndxep mèn co' thidte vez mdub xnii yéc mèn no mdub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox. No mbli mèn preb cón che'n con' ndac che'n bé' co' angnda'la's Diox loo mèn. No mden' mèn nzoque' Xpii Natú' loo mèn no ndlyath no Xpii Natú' mèn. Ngoloa, ale mbere mèn, mxliis no mèn cón che'n Diox no Tad Crist. Yende mod lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn tedib vez par gac mèn mèn cub. ⁵ No yende mod lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn tedib vez par gac mèn mèn cub, mèn co' yub mbli preb cón che'n co' nac di's ndac che'n Diox no mbín mèn no non mèn cón che'n con' roo no con' xèn che'n tiemp co' nde nque ndxè'. ⁶ Per nalle', leque yub mèn mbere ngulàa loo con' ye'rsin'. No mbli mèn loo cón che'n Jesús lalque' con' xal mbli mèn co' mqe' Jesús xgan'pe' Diox loo cruz. No gunii yée gunii tii mèn cón che'n Jesús no loo xnaa mxliis no mèn Jesús. ⁷ Nazabque' ndli mèn xal ndxàca loo izlyo' ndxep vez. Tac izlyo' co' nguèe nít co' ndlyàa loo izlyo' huax vez, loo izlyo'a ndxàal co' hua mèn, mèn co' ndli zin' loo izlyo'a no ncàaya' mèn con' ndac loo Diox. Más ndxàal gac li mèn con' ndac no ne'nglide mèn con'a. ⁸ Per izlyo' co' ndxàal yis no yaa, izlyo'a intacta no nde zin' gaxle' co'se' quedèe Diox izlyo' no lyux izlyo' co'se' yol izlyo'. Tataa gaca loo mèn no masre' gaca loo mèn co' ndli con' zaba.

Trè' ndlu' le' ryethe con' ndac, co' nac che'n Diox co' nzi quee lezo' na', ndli par nzi nèe na' na' loo cón che'n Diox xal thib yòo cal co' huen ndub loo cimiént.

⁹ Per cón che'n gu', mèn co' nque' lezon ñèen, mastale' tataa guniin con' ndxè' loo gu', ngobe'en no ndxelasquen le' gu' tyoo nque loo con' ndac, co' nee di's, nac con' cón che'n co' gac loo gu' no co' gac che'npe' gu' yiloo tac ngola's gu' loo Crist. ¹⁰ Diox nali no nambii nac. Por cona, indxathla'ste Diox zin' co' mxo'f zin' gu' cón che'n Diox no xal

nque' lezo' gu' Diox. Con'a ndxú' loo loo mèn, ne, tac gu' ndlyath noque' mèn, mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox. No tatabe' ndli gu' con'a axta nalle'. ¹¹ Ndyazen ye'th lezo' thib thib gu' no toloque' lu' gu' gu' cón che'n co' nzi quee lezo' gu' axta co'se' gac huiz co'se' gacpe'i loo gu'. ¹² Tataa bli gu' par ne'gacte gu' loo cón che'n Diox xal mèn co' nzya'f. Per bli gu' xal ndli mèn co' ndxàp yalxla's no xal mèn co' ncha'la's co' gac xal thib muestro loo mèn axtaque' càaya' gu' co' mcàbgòn Diox ta' Diox càa gu'.

¹³ Co'se' mcàbgòn Diox di's loo Abraham li Diox thib con' loo Abraham, yende chó mèn más nac mèn roo mèn xèn par te'th Diox lèe mèn cón che'n con'a. Por cona, leque Diox mde'th lèe Diox loo Abraham par li la's Abraham co' mcàbgòn Diox loo Abraham li Diox. ¹⁴ Ndxab Diox loo Abraham:

Licpe' ba'i, daa ta' huax con' ndac lool. No daa li yas yàl binl.

¹⁵ Ale mdub quee lezo' Abraham no mcha'la's Abraham axtaque' mcàaya' Abraham con' co' mcàbgòn Diox càa Abraham. ¹⁶ Tac, licpe' ba'i, co'se' ndly'a's mèn te'th mèn cón che'n thib con' co' nac licque', ale nde'th mèn lèe thib mèn co' más ñaare' leque mèn. No co'se' ndly'a's mèn li nèe mèn di's loo xtàa mèn ngolo ngyoo di's mèn, sya, nde'th mèn lèe Diox loo xtàa mèn par mbyàl loo di's no loo cuent. ¹⁷ Por cona, leque Diox mde'th lèe Diox, co' nee di's, Diox mnibe' lezo' Diox no mbli nèe Diox cón che'n con' co' mcàbgòn Diox li Diox. Tac Diox mbya's loo xnaa lu' Diox loo mèn co' càaya' co' mcàbgòn Diox le' Diox mnibe'que' lezo' li Diox con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. ¹⁸ Nzo chop con' co' ne'zye'de loo Diox thidtene. Loo ryop con'a no por cón che'n ryop con'a, lique' Diox co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn. Por cón che'n con' ndxè' ndxàp na' yalxla's loo Diox no leque na' ndli par ntegán na' lezo' na' tac mna'b na' loo Diox quenap Diox na'. No ndxàp na' yalxla's li Diox co' mcàbgòn Diox li Diox loo na'. ¹⁹ Con' co' ndub quee lezo' na' co' gac loo na', co' li Diox loo na' xal mcàbgòn Diox li Diox loo na', con'a ndli par li nèe na' na' loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. Thidtene ndli nèe na' na' loo cón che'n Diox xal co'se' thib yi'f co' lèe ancl ndyen loo yòo xan' le'n nít par ne'tyeede thib yòoyaa loo nít. Thidtene ndli nèe na' na' loo cón che'n Diox por cón che'n Crist co' ngòc le'n templ co' nzo le'n bé'. Crist ndli par mbe nèe na' loo cón che'n Diox. Tataa ndxela's na' mastale' tarte yú' loo con'a loo na'. ²⁰ Le'n templ co' nac loo bé' co'te' nzo Diox ner ngòc Jesús par li nab Jesús mod par yòo ban no na' Diox loo bé'. Por cona, ngòc Jesús thib nguley' co' nac más nguley' roo nguley' xèn

thidtene xalque' ngòc thib mbi' co' ngro' lèe Melquisedec nguley'. Con' ndxè' ndlu' no ngue ta' cuent xalque' ngòc Melquisedec nguley', tataaguè' nac Jesús nguley' che'npe' na'.

7

Di's ndxè' ndlu' no ngue ta' cuent xalque' ngòc Melquisedec nguley', tataaque' nac Jesús nguley' che'npe' na'.

¹ Meegool co' ngro' lèe Melquisedeca ngòc rey che'n ciuda Salem. No ngòc Melquisedec nguley' loo Diox co' nac Diox roo Diox xèn co' nac thidte Diox. Melquisedeca ngòc xa' co' ngua càa ned Abraham co'se' mbere Abraham, ngua Abraham loo xó' co'se' mbli Abraham gan loo rey co' mbli xó' con Abraham. Melquisedec ndxab loo Abraham: Diox huen nda U', ndee U'. ² Abrahama mda' diezm loo leque Melquisedec che'n ryete con' co' ndye'th no Abraham co' mbli Abraham gan loo xó'. Nerleque' lèe co' mbe' Melquisedeca ngòc di's: Rey co' ndli con' nali no con' nambii. Ngoloa, ngro' lèe Melquisedec tedib lèe co' nac: Rey che'n ciuda Salem, co' nee di's, nac rey co' ntu' ntàl loo xèn no loo xyàn par cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn. ³ Per yende chó mèn nda' cuent cón che'n Melquisedec. Ne' ne' yen thib xque's che'n Melquisedec co' nda' cuent cón che'n chó lín' ngòc Melquisedec, chó bin nde Melquisedec, no plá lín' mban Melquisedec loo izlyo'. Ndxle'leque', ngòc Melquisedec lalque' xal xgan' Diox. No nac Melquisedeca nguley' co' ndxan' thidtene.

⁴ Hui' gu' nexa. Quetall mbi' roo mbi' xèn ngòc Melquisedec axta Abraham, co' ngòc thib mbi' co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn naciòn Israel, mda' diezm che'n con' co' mbli Abraham gan loo xó' loo Melquisedec. ⁵ Licpe' ba'i, mèn co' ngòc xin' Leví co' mxo'f zin' yalnguley', ne, mèn ngue no yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn par thop mèn diezm che'n mèn naciòn Israel xal ñibe' ley, co' nee di's, mthop mèn diezm axta che'n huespe' mèn, mastale' nac ryete mèn bin Abraham. ⁶ Mastale' ne'ngacte Melquisedec mèn co' ngòc bin che'n Leví co' ngòc nguley' póla, per ale ndxe'leque', le'le' Melquisedec mthop diezm co' mda' Abraham. No mbli ley' Melquisedec Abraham loo mcàbgòn Diox thib con' loo Abraham. ⁷ Yende mod cà di's mèn loo di's ndxè' le' mèn co' nac más mèn roo mèn xèn loo xtàa mèn, mèn ña'b loo Diox li Diox con' ndac loo mèn co' nac mèn be'the. ⁸ Loo izlyo' ndxè' ndxàc le' mèn co' ncàaya' diezm nac mèn co' ndxath. Per por part cón che'n Melquisedec co' mna'b diezm loo Abraham, libr co' nac xti's Diox nda' cuent loo na'

le' Melquisedec nac thib mbi' co' thidtene naban. ⁹ Le' sya, nzoque' mod gab na' le' rye nguley' co' nde bin Levi co' nthop diezm axta nalle', mēna, ne, mda' diezm loo Melquisedec co'se' mda' Abraham diezm loo Melquisedec. ¹⁰ Taandxè' nac di's ndxè': Mastale' tarte gáal Levi co' mblec yalnguley' xal mnibe' Diox loo Moisés li Moisés, ya ndxòole' cuent nac Levi bin Abraham co'se' ngòc tiemp co' ngro' Melquisedec, ngua sal' Melquisedec Abraham co'se' ndye'th Abraham, ngua Abraham loo xó'.

¹¹ Mēn naci6n Israel mcāaya'le' di's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mēn por c6n che'n mēn co' ngòc nguley' co' nde bin che'n thib mbi' co' ngro' lēe Levi. Per chele' mēn ndxè', licque', ngác par tolo ntaa mēn zin' co' nac yalnguley', le' sya, ya inquite mbere ngòc tedib cua' nguley' xal ngòc Melquisedec co' ne'ngro' loode mxo'f zin' che'n zin' yalnguley' co' mxo'f zin' Aar6n, ne, ¿lé?' ¹² Per ale ndxe'leque', ne'ngacte mēn bin Aar6n par xo'f zin' mēna zin' tataa, tac chele' rsin' co' nac zin' che'n yalnguley'a mzye'le', naquinque' zye' yalnibe' che'n ley, ne. ¹³ C6n che'n Jesucrist ndlu' di's ndxè'. Le' Jesucrist nde bin tedib bin che'n mēn naci6n Israel loo bin Aar6n. Che'n bin mēn naci6n Israel co'te' ngro' Jesucrista, yende chó bina nxo'f zin' yalnguley'. ¹⁴ Na' nonque' no naneeque' na' le' Tad Crist na' ngóol lāth mēn co' nac bin mēn co' ngòc mēn yēezya' che'n lāaz mēn jude. C6n che'n bin mēn yēezya' che'n lāaz mēn jude ne'ndoodi'ste Moisés le' mēna xo'f zin' c6n che'n yalnguley'.

¹⁵ C6n che'n co' ndyoodi's na' ndxè' nac le' thib mbi' ngro' xo'fle' co' mxo'f zin' che'n yalnguley' no nxo'f zin' mbi'a zin' lalque' xal mxo'f zin' Melquisedec yalnguley' tiempa. ¹⁶ Ne'nxo'f zin'te Crist c6n che'n yalnguley' xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mēn par nxo'f zin' mēn zin' c6n che'n yalnguley'. Ndxé'leque', mxo'f zin' Crist zin' che'n yalnguley' tac ndxāp Crist con' la's nii Crist no la's ya' Crist tac Crist nabanque' thidtene. ¹⁷ Nzo'f di's co' ndlu' c6n che'n Jesucrist co' nac xti's Diox co' mbez:

Lūu xo'f zin' yalnguley' thidtene xal mxo'f zin' Melquisedec yalnguley'.

¹⁸ Licpe' ba'i, yalñibe' co' ngòc ner, yalnibe'a mdyon'le' loo mēn tac yende c6n ncàb ndac yalnibe'a loo mēn. ¹⁹ Tataa ngòca tac yende chó mēn ngác ngác mēn nali no mēn nambii loo Diox xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mēn tiempa. Per ndxe'leque', nalle' nzi quee lezo' na' loo co' nac más con' ndac co' gac loo na'. Por c6n che'n con' ndac co' nzi quee lezo' na'a, más nzi yòo na' no más nzi li nēe na' na' loo c6n che'n Diox por c6n che'n Crist le'n tiemp ndxè'.

²⁰ Co'se' mtlo Jesús mxo'f zin' Jesús zin' yalnguley', leque yub Diox mde'th lēe Diox

c6n che'n Jesús. ²¹ Tac co'se' mblec mēn naci6n Israel mēn co' mxo'f zin' zin' yalnguley', ne'nde'thte mēna lēe Diox c6n che'n mēna. Per co'se' mtlo Crist mxo'f zin' Crist zin' yalnguley', leque yub Diox mde'th lēe Diox xal nduba loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Leque Tad mde'th lēe Tad no ne'lyàade yéc Tad no ne'lyàade lezo' Tad loo con' mde'th Tad.

No ndxab Tad Diox loo Crist xal ndub di's tedib lugar loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Lūu nac nguley' roo nguley' xēn thidtene.

²² Por c6n che'n Crist nonque' na' no naneeque' na' masque' ntac conveñ cub leque loo yalnibe' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēn. ²³ Licpe' ba'i, huax mēn nde teele' ndxác nguley' loo yalnguley' che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēn. Per yende mod xo'f zin' mēna yalnguley' thidtene tac mēna ndxathque'. ²⁴ Per Tad Crist ndxè' co' ngue xo'f zin' yalnguley' thidteneque' naban. Por cona, yende tedib mēn nzo co' yan' lugar che'n Crist Jesús par gac mēna nguley' lugar che'n Crist Jesús. ²⁵ Por cona, ndxác Crist telá' Crist alux mēn co' lya's lyá' loo con' ryes thidtene, co' nee di's, loo mēn co' ngòole' loo c6n che'n Diox, mēn co' ndxela's loo Crist. No Crist nabanque' thidtene par teri'th Crist di's che'n mēn co' ngòole' loo c6n che'n Diox por c6n che'n Crist.

²⁶ Anze'fque' naquin que no na' thib nguley' roo nguley' xēn xal nac yubpe' Crist co' nac thib mbi' natú', thib mbi' co' incua'nte xtol, thib mbi' nali no nambii, thib mbi' co' mque tee xá' loo mēn co' ngòp xtol. Diox mbli ngòc Crist más mbi' roo mbi' xēn loo ryethe con' co' nzo loo bé', que naca angl, que naca chol xpíi, que naca mēn, que naca taamas con'. ²⁷ Ne'ngacte Crist xal taamas nguley' roo nguley' xēn co' mxo ren má' loo izlyo' par teri'th tecan' Diox c6n che'n xtol mēn loo mēn atate huiz. Tac nguley'a ner tataa ndli con'a por c6n che'n xtol leque nguley'a. Yilóa, ndli nguley' leque con'a por c6n che'n xtol taamas mēn. Per ndxe'leque', Tad Crist thidte vez mda' lugar mqúee yalguth loo Tad Crist no mxyo ren Tad Crist par tataa mod mxacti' Tad Crist no mdix Tad Crist c6n che'n xtol mēn loo Diox. ²⁸ Ley co' mxo'f Moisés mnibe' cue mēn co' mxo'f zin' yalnguley', per mēn co' ngurea ngòc mēn co' ne'ngacte mēn nali no mēn nambii loo yalnguley'. Ngòp mēna xtol mēna, ne. Per ndxe'leque', nguley' co' nac nguley' roo nguley' xēn co' mblo lēe Diox ngolo mbri'th c6n che'n ley co' mxo'f Moisés loo mēn, no co'se' leque Diox mde'th lēe Diox, nguley'a ngòc xgan'pe' Diox co' nac Jesucrist. Nac Jesucrist xa' co' ngòc xa' nali

no xa' nambii thidtene.

8

Jesucrist nac nguley' loo conveñ cub co' mbyan' no co' ngòc nêe.

¹ Pues cón che'n con' co' nac más con' roo con' xên co' mdoodi'sle' nu' loo gu' nac con' ndxè': Le' na' ngue nole' thib nguley' roo thib nguley' xên. Nguley'a nduble' cuat Diox co' nac Diox roo Diox xên loo bé'. ² Tad Jesucrist co' nac nguley' roo nguley' xên che'npe' na', nac Jesucrist nguley'pe' na' co' nxo'f zin' che'n yalnguley' co'te' licpe' nac lugar más natú' co' mbli Tad Diox ngocsua' loo bé'. No yende chó mên izlyo' mbli par ngòcsua' lugar natú'a. ³ Ryete nguley' co' ngòc nguley' roo nguley' xên tiempa, mên nación Israel mblec nguley'a par xo'f zin' nguley'a thib zin' co' ngòc mblec nguley' con' co' angnda' mên loo Diox no má' co' mbeth mên loo mes loo còo' par teri'th tecan' Diox cón che'n xtol mên loo mên. Por cona, naquinque' le' Jesucrist na', ne, que no con' co' cuet Jesucrist loo mes loo còo' xal mbli mên, co' nee di's, nac leque yub Crist co' mdix loo Diox cón che'n xtol mên. ⁴ Tac chele' Jesús be' nzoque' loo izlyo', ne'ngàte Jesús nguley'. Tac nzo huax nguley' co' mbec con' loo còo', co' nee di's, tataa ndli nguley' par tataa mod nteri'th ntecan' Diox cón che'n xtol mên xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mên. ⁵ Zin' co' mxo'f zin' nguley' tiempa ngòc zin' co' gunèete Moisés ngòc loo bé'. Zin' co' mxo'f zin' nguley'a nac xal thib xin no xal thib xnaa che'n con' co' nac co' licpe' co' nzo loo bé'. Nonque' na' no naneque' na' le' zin' co' mxo'f zin' nguley' co' ngo tiempa ngòc xal thib xin no xal thib xnaa tac co'se' nêe tlo Moisés, nde toxcu'a' Moisés yòo mantiad co' ngòc co'te' mqueltaa no mên Diox tiempa, ndxab Diox: Hui' nexa. Bli ryete con' xal mbly'ena lool loo yii Siná'. ⁶ Per nalle' Jesucrist nxo'f zin' thib zin' co' nac yalnguley' co' nac más con' ndac. Nteri'th Jesucrist di's che'n mên loo Diox por cón che'n thib conveñ cub co' nac más con' ndac. Más con' ndac nac conveñ cuba loo mên tac Diox mcàbgòn masque' con' ndac gac loo mên por cón che'n conveñ cuba.

⁷ Tac chele' ner conveñgool co' ngòc ner conveñ ngac thib conveñ co' yende chó falt ngap, licpe' ba'i, ne' ne' inquin ngac tedib conveñ cub loo ner conveñgoola, sya. ⁸ Diox mbyoo mên co' mqe no ner conveñ. Ndxab Diox:

Hui' gu' nexa. Nde zin'le' huiz lin thib conveñ cub loo mên nación Israel, co' nee di's, loo mên co' nac mên yèezya' che'n làaz mên israel no loo mên co' nac mên yèezya' che'n làaz mên jude.

⁹ No inacte conveñ cub ndxè' xal conveñgool co' mbli loo xudgool gu' huiz

co'se' ngòc huiz co'se' mblo'en xudgool gu' le'n nación Egipt xal co'se' ntetee xud myen' bix myen' bix. Tataa mblyath non xudgool gu' par ngro' xudgool gu' le'n nación Egipt. Xudgool gu' ne'ndubdi'ste thidtene loo ner conveñgool co' mbli loo xudgool gu'. Por cona, ne'ngliden cas loo xudgool gu'. Ale mtè'ben xudgool gu' thib lad, ndxab Tad Diox.

¹⁰ Cona, tao ndxab Tad Diox: Con' ndxè' nac conveñ cub co' lin loo mên nación Israel co'se' yilo riid huax huiz. Daa li par yaa'di's co' ñibe' ley daa yéc mên no lezo' mên nación Israel. No lin par ten' mên nación Israel di's, co' nee di's, cón che'n ley daa le'n lezo' mên. Le' sya, gac daa Dioxpe' mên. No mên gac mên nacionpe' daa, ndxab Tad Diox.

¹¹ Ndxab Diox, ne: Yende chó gu' lu' loo thib xtàa gu' no loo tedib xtàa gu' no nec thib gu' lu' loo huespe' gu' par gab gu' na: Blipe' gu' Tad Diox. Tac ryete mên libe'que' daa axta myen' bix no axta mên gox.

¹² Tac huiza lyat lezon ñèen mên co' inzii que teede nali loon. Le' sya, cón che'n xtol mên ya ne'tolode te' lezon, ndxab Diox.

¹³ Co'se' mdoodi's Diox cón che'n conveñ cub, con'a nee di's, ngoxle' ner conveñgool. No co'se' gunii Diox ngoxle' no ndoo yaxle' ner conveñgoola, con'a nee di's nde zin' gaxle' huiz par tyon' conveñgoola.

9

Trè' ndlu' xal nac mod co' ngòc mên le'n templ póla no xá nac mod co' ngòc mên le'n templ co' nac loo bé'.

¹ Pues, licque', conveñ co' ngòc ner conveñgool tiempa, mqe no mên thib mod par mbli mên servis le'n tabernáculo co' ngòc thib yòocal co' mque' mqueltàa mên loo Diox loo izlyo' ndxè'. ² Tac yòocal co' ngro' lèe tabernaculoa ngòc chop le'n. Le'n tabernáculo ngue thib cortin, co' nee di's, ndli rol thib le'n no tedib le'n yòocal. Ner le'n yòocal ngo candiler no mes no pan co' mbec mên loo Diox. Ner le'n yòocala ngro' lèe Lugar Natú'.

³ Le' tedib le'n co' ngòc mbryop le'na na, ngòc le'n yòocal co' ngro' lèe Lugar Más Natú' Tin'. ⁴ No le'n yòocal co'te' ngòc lugar más natú'a, nzosua' thib mes co'te' mtec mên zen du'r yal'. Mesa nacsua' con or. No nzosua' thib cajón che'n conveñ tya ne, co' nee di's, ngòc archiv che'n conveñ. Archiva ndoo nau' dib lad con or. Le'n archiva ngo thib yàat co' ngocsua' con or. Le'n yàata ngosua' thib loo xit mên no lua' mên co' ngro' lèe maná. Le'n archiva ngosua' thib var co' ngòc var co' mbli thib mbi' co' ngro' lèe Aarón us póla. Vara ngòc thib var bzye' co' mzye' loo. No le'n archiva ngosua' thib quèe. Loo

quëea mque' di's co' ngòc di's che'n conveñ co' ndxab Diox loo Moisés co' ngòc di's che'n conveñgool. ⁵ Loo arc co' ngòc cajón archiva ngure chop gunab che'n angl roo angl xèn co' lèe querubin. Cón che'npe' con'a yende mod tolo tyoodizen nalle'.

⁶ Co'se' ndxelo ndxác nab ryete con' co' ndli nguley' loo servis, ndxòo nguley' le'n ner le'n tabernáculo co' ngòc yòo cal co'te' mqueltaa mèn loo Diox par xo'f zin' nguley' zin' cón che'n zin' co' ndli nguley' loo Diox ryete huiz. ⁷ Per le'n mbryop le'n templ thidte vez ndxòo nguley' co' nac nguley' roo nguley' xèn le'n mbryop le'n templ, sangndxe' nguley' ren má' par cuéc nguley' ren má' loo mes, co' nee di's, loo Diox par tataa mod teri'th tecan' Diox cón che'n xquin nguley' no xtol nguley' no cón che'n xquin mèn nación Israel no xtol mèn nación Israel. ⁸ Con di's ndxè' Xpii Natú' ngue ta' cuént loo na' no ngue lu' Xpii Natú' loo na' le' láth be' ndli mèn servis cón che'n conveñgool loo Diox, tatabe' ndoo nau' par yòo chol mèn le'n ryop le'n che'n tabernáculo co' nac yòocal co'te' nqueltàa mèn loo Diox tiempa par bii gax mèn loo Diox. ⁹ Ryete con' co' mbli mèn nación Israel par mbli mèn nación Israel cas loo Diox ngòc mod co' ngòp mèn, co' nee di's, con con' co' ngòc ofrend o gòn no con má' co' mbeth mèn nación Israel par teri'th tecan' Diox cón che'n xquin mèn nación Israel no xtol mèn nación Israel tiempa ngòc xal thib mustr par na' no xal thib xin no xnaa par té'th na' no ta' na' cuént cón che'n xá mod li na' cas loo Diox nalle'. Tac mèn co' tataa mbli servis loo Diox tiempa, leque mèn mden' le'n lezo' mèn iante con'ade nac co' naquin li mèn par gac mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox. ¹⁰ Per cón che'n xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ante mnibe' ley xá mod hua mèn xit mèn no lua' mèn no xá mod tech mèn con' no tembii mèn con'. Mbli mèn ryete con' xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn axta mzin huiz mzye' yalnibe' che'n leya loo mèn.

¹¹ Per com le' Crist mbi'thle', ¿lé'?, nalle' nac Crist nguley' roo nguley' xèn loo co' nac ryethe con' ndac co' ndxác loo na' nalle'. No le'n templ co'te' ngue xo'f zin' Crist yalnguley' nalle' nac lugar más ndac. No naca lugar más nambii no lugar más nali. Ne'ndoxcua'de templa xal nttoxcaa' mèn chol templ loo izlyo' ndxè'. ¹² Ngòole' Crist le'n ryop le'n che'n mbryop tabernáculo co'te' nac lugar más natú' tin' por cón che'n ryete mèn. Ne'ngòode Crist con ren chiv no con ren ngon yèn'. Ndxé'leque', ngòo Crist por cón che'n renpe' lad Crist co' mxyo. Por cón che'n renpe' Crist co' mxyo, mbli Crist gan yòo ban no na' Diox thidtene yiloo. ¹³ Tac chele' ren ngon no ren chiv gutee no

dii che'n vac yèn' co' mbryob loo mèn zaba mbli par ngòc mèn xalque' mèn natú' no mèn nali no mèn nambii loo cón che'n xtol mèn tiempa, per máa xtúuz mèn no máa con' co' ngo le'n lezo' mèn, à'?' ¹⁴ Per nalle', ngue niin loo gu' tedib vez: Chele' con' mbli mèn mbli mbembii mèn no ngòc mèn mèn nali loo Diox tiempa, ale'que' ren che'n Crist ne'li gac más con' ndac loo mèn por cón che'n ren ladpe' Crist co' mxyo, ¿lé'?' Tac por cón che'n Xpii Natú' co' thidteneque' nzo, por cón che'n Xpiia leque yub Crist mda' lugar mqúee yalguth loo Crist par mxactii Crist no tataa mod mdix Crist cón che'n xquin mèn no xtol mèn loo Diox. Cona, ren che'n Crist ndli par mbembii loo rye na' no co' mden' na' le'n lezo' na' cón che'n con' mbli na' xtúuz co' ne'ngàcte con' ndac loo Diox. Tataa mbli Crist par nac na' mèn co' ndli sirv loo Diox co' nac thidte Diox co' naban.

¹⁵ Por cón che'n ryethe con' co' ngòc loo Jesucrist, nac Crist thib mbi' co' nteri'th di's che'n mèn loo Diox por cón che'n conveñ cub. Tac co'se' ngolo mqúee yalguth loo Crist, mton' Crist ryete xtol mèn co' ngo xàn' yalnibe' che'n ner conveñgool. Le' sya, mèn co' Diox mcai, loo mèn Diox mcàbgòn yan' no mèn con' ndac thidtene co' ta' Diox loo mèn yiloo. ¹⁶ Co'te' ngòo thib conveñ, naquin gath mbi' co' mbli nèe conveña par tataa mod gac le' conveñantacque'. ¹⁷ Tac co'se' ndyoxcua' ye's co' nac conveñ o xque'sa co' lèe testament, ndyoxcua' xque'sa co'se' yamerle' gath thib mbi' co' mbli conveñ. Per chele' mbi' co' mtoxcaa' xque's co' nac conveña be' naban, yende cón ntac conveña par mèn, sya. Ante ntaca co'se' ngolo nguth mbi'. ¹⁸ Por cona, ner conveñ co' ngòc conveñgool ngòc nèe por cón che'n ren che'n má'. ¹⁹ Tac ngolo mde'th Moisés no mblab Moisés ye's co' nac di's co' mnibe' Diox co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, ngoloa mnibe' Moisés loo mèn par mbeth mèn ngon no chiv gutee. Ngoloa, mxen Moisés ren ngon, no ren chiv gutee, no nít, no yis lad mbacxil' co' mgo' mèn con color nane, no thib ram yaa co' nxyen bix co' ngro' lèe hisop. Mxob Moisés ren loo libr co' nac libr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo mèn nación Israel co' mqueltaa loo Moisés tiempa. ²⁰ Moisés ndxab loo mèn nación Israel: Con' ndxè' nac ren co' ndli nèe conveñ co' mnibe' Diox loo gu' par tyubdi's gu' xal mbez di's che'n conveñ. ²¹ Lomisque' mod ne, mxob Moisés ren má' le'n tabernáculo no loo rye con' co' ndli zin' mèn loo servis co' mbli mèn loo Diox. ²² Xalque' mnibe' ley che'n Moisés loo mèn tiempa, casque' ryete con' co' mbli zin' mèn le'n templ tiempa mbembii co'se' mxyob ren má'. Tac, lícpe' ba'i, ante co'se'

mxyo ren ndyon' xquin no xtol mèn.

Di's ndxè' ndlu' thidte vez nguth Crist par mton' Crist xtol mèn loo mèn, mèn co' ndyal ngòo loo cón che'n Diox por cón che'n Crist.

²³ Cona, ngue niin loo gu': Mquin nguth mèn má' no mquin mxob mèn ren má'a tiemp che'n Moisés par mbembli loo tabernaculogool tiempa no loo yi'f co' mbli zin' mèn le'n tabernáculo tiempa. Con' co' mbli zin' mèn tiempa che'n Moisés ngóc xal thib muestr no xal thib xin no thib xnaa cón che'n xá mod, licque', nton' Diox xtol mèn loo mèn. Por cona, mquin nguth Crist no mquin mxyo ren Crist par mbembli loo rye mèn co' ndxòo loo mod cub co' nac che'npe' bé' par lyá' mèn loo con' ryes. Con'a nac thib con' más con' ndac tín'. ²⁴ Ne'ngòode Crist Jesús le'n tabernáculo co' nac más natú' tín' co' mdyoxcua' con ya' mèn. Tac tabernáculo co' mdyoxcua' con ya' mèn tiempa, tabernaculoa ngóc xal thib muestr no xin no xnaa che'n merpe' tabernáculo co' nac licpe' co' nzo gáp loo bé' le'n bé'. Ndxé'leque', ngóc Crist Jesús le'n bé' co' nac loo bé' co'te' nac merpe' tabernáculo. Tya mbli' too Jesucrist Jesucrist loo Diox por cón che'n na'. ²⁵ Ne'nda'de Crist lugar par guth mèn Crist thib baan vez xal mbeth mèn má' no mxob mèn ren má' par ngóc no nguley' roo nguley' xèn ren co' inacte renpe' nguley' roo nguley' xèn le'n ryop le'n tabernáculo co'te' nac lugar co' nac lugar más natú' tín' atate lín'. ²⁶ Tac chele'i tataaque' ngác, naquin tyacti Crist Jesús thib taare' vez axta co'se' mblec Diox izlyo' no axta nalle'. Per nalle', licpe' ba'i, le'n tiemp co' nac lult tiemp ndxè', thib lite mbi'th lu' Crist Crist loo mèn thidte vez no maste par ton' Crist cón che'n xquin mèn no xtol mèn loo mèn. Tataa mbli Crist co'se' mqúee yalguth loo Crist no mxyo ren Crist par mxacti Crist no mdix Crist cón che'n xtol mèn loo Diox. ²⁷ Lomisque' ne, ndxàca loo mèn xal mnibe' Diox ale ndxath bé'l'yòo lad mèn thidte vez. Le' yiloo na, gàca tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn. ²⁸ Cona ne, thidte vez leque Crist Jesús mda' lugar mqúee yalguth loo Crist Jesús no mxyo ren Crist Jesús loo izlyo' loo Diox, co' nee di's, co'se' mden' Crist yalnè lad Crist loo cruz, tataa mod mxacti Crist no mton' Crist xquin huax mèn por cón che'n lad Crist. Per ndxé'leque', co'se' yilo ryop vez yi'th Crist Jesús, ne'yi'thte Crist Jesús por cón che'n xquin mèn. Ndxé'leque', yi'th xi Crist Jesús mèn, mèn co' nzi quee lezo' yi'th Crist Jesús par lyá' mèn loo con' ryes thidtene.

10

¹ Ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel ngóc xal thib xin no xnaa che'n con' ndac co' mbi'th nquele'. Yende mod li ley co'

mxo'f Moisés loo mèn con' ndac loo mèn xal li conveñ cub co' nde nquea con' ndac loo mèn. Tac mèn, atate lín' mbeth mèn ngon, mbeth mèn vac, no mbeth mèn chiv par xo mèn ren má' par teri'th tecan' Diox cón che'n xquin mèn no xtol mèn loo mèn tiempa. Per mastale' mbli mèn con'a, yende mod teli con'a no tembli con'a mèn, mèn co' nzi bii gax loo Diox por cón che'n con' ndli mèn xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ² Chele' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn ngác ntel mèn no ngác tembli mèn co' mbeth ngon no vac no chiv xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, sya, ya ne'tolode nguth mèn más ngon no chiv no vac. Tac chele' mèn ngác mèn nambli no mèn nali por cón che'n con' mbli mèn cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, ne'tolode nden' mèn le'n lezo' mèn cón che'n xquin no xtol co' mcua'n mèn no cón che'n xquin no xtol co' mbli mèn. ³ Ndxé'leque', co'se' mbeth mèn ngon no vac no chiv par teri'th tecan' Diox cón che'n xquin mèn no xtol mèn loo Diox atate lín', leque con'a mbli par ale mte' lezo' mèn cón che'n xquin mèn no xtol mèn co' mcua'n mèn atate lín'. ⁴ Tac yende mod li ren che'n ngon no ren che'n chiv gutee par tyon' xtol mèn.

⁵ Por cona, co'se' mbi'th Crist loo mèn loo izlyo', ndxab Crist loo Diox:

U' ne'ngòode lezo' par tolo guth mèn ngon no chiv no vac par xo mèn ren má'a par teri'th tecan' U' cón che'n xquin mèn no xtol mèn. Per U' mtoxcua' thib bé'l'yòo co' nac ladpe'en.

⁶ Ngon no chiv no vac co' mtec mèn loo izlyo' loo U' no con' co' mblec mèn loo mes, co' nee di's, mblec mèn con' loo U' por cón che'n xtol mèn, ne'ndacte lezo' U' gunèe U' con'a.

⁷ Le' sya, mbere Crist. Ndxab Crist loo Diox tedib vez:

Hui' U' nexa. Le'n ye's co' nadüuz co' nac xti's U' ndub di's co' nda' cuent cón chenen le' daa ndal li con' co' nee lezo' U', Tad Diox.

⁸ Nerleque' co'te' ntlo di's ndxè' ndxab Crist loo Diox:

Má' co' mbeth mèn no ren che'n má' co' mxo mèn par teri'th tecan' U' cón che'n xtol mèn, no con' co' mblec mèn loo mes, co' nee di's, mblec mèn con' loo U', no má' co' mtec mèn par teri'th tecan' U' cón che'n xquin mèn no xtol mèn, ne'ndubla'ste U'i no ne'ngòode lezo' U'i, ne, mastale' tataa mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn li mèn loo U'.

⁹ Mbere Crist, ndxab Crist loo Diox tedib vez:

Daa ngro'le' loo U'; nzolen loo izlyo' ndxe' par lín co' nee lezo' U', Tad Diox.

Co'se' ngolo ndxab Crist tataa, mteche Crist conveñgool co' ngòc ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tataa mbli Crist par mbli nêe Crist conveñ cub co' ndlu' con' co' nac co' nee lezo' Diox loo mèn. ¹⁰ Ngòca loo na' ngro' xà' na' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc na' mèn che'npe' Diox tac tataa nac co' gunee lezo' Diox gac loo na'. Tataa ngòca loo na' tac thidte vez mda' Jesucrist lugar mquée yalguth loo Jesucrist par tataa mod mxactii Jesucrist no mdix Jesucrist por cón che'n xquin ryete mèn no xtol ryete mèn loo Diox.

¹¹ Ryete nguley' che'n mèn nación Israel atate huiz mbeth má' na' mbec nguley' má'a loo mes, co' nee di's, mblec mèn con' loo Diox par tataa mod mterith no mtecan' Diox cón che'n xquin mèn no cón che'n xtol mèn tiempa. Per mastale' tataa mbli nguley', thidtene ne'ngácte con' co' mbli nguley'a par nteche con' co' mbli nguley'a xquin mèn no xtol mèn. Thiba con' ndxé'.

¹² Le' tediba na, Crist Jesús co' nac nguley' roo nguley' xèn che'n na', thidte vez mda' Crist Jesús lugar mquée yalguth loo Crist Jesús par mxactii Crist Jesús no mdix Crist Jesús cón che'n xquin mèn no xtol mèn loo Diox. Ngoloa, ndub Crist Jesús cuat Diox loo bé'. ¹³ Axta huiza no axta huiz nalze ngue bed Crist Jesús axtaque' gac ryete mèn co' nac ngolo ngola's che'n Crist Jesús mèn nado' loo Jesús. ¹⁴ Tac thidte vez no maste mda' Crist Jesús lugar mquée yalguth loo Crist Jesús par tataa mod mxactii Crist Jesús no mdix Crist Jesús loo Diox cón che'n xquin mèn no xtol mèn. Leque hora ryete mèn co' ngro' xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn co' ngòc che'npe' Diox, hora Jesucrist mbli' le' mèn ngòc mèn nali no mèn nambii loo Diox. ¹⁵ Xpii Natú nda' cuent no ndlu' Xpii Natú' loo na' cón che'n con'a. Tac gunii Xpii Natú' di's ndxé' thib lugar loo libr co' nac xti's Diox:

¹⁶ Con' ndxé' nac conveñ co' lin loo mèn le'n huiz co' nde nque, ndxab Tad Diox. Daa li par yaa'd di's co' fiibe' ley daa le'n xtúuz mèn nación Israel. No lin par ten' mèn nación Israel di's cón che'n ley daa le'n lezo' mèn.

¹⁷ Tolo ndxab Xpii Natú' taaplá di's co' nac di's ndxé':

Thidtene ya ne'te'de lezon rye xtol mèn na con' ye'rsin' co' mbli mèn.

¹⁸ Tac co'te' mdyon'le' xtol mèn no xquin mèn, ya inquinte tolo guth mèn má' par ta' mèn che'n izlyo' loo izlyo' loo Diox por cón che'n xtol mèn.

Trè' ndlu' xá mod ndxáal yòo mèn loo cón che'n Diox.

¹⁹ Por cona, mèn husesen por cón che'n Jesucrist, nase thib lite yòo na' co'te' nac lugar más natú' tín' co'te' nzo Diox con dibaxla's

por cón che'n ren che'n Jesucrist co' mxyo. ²⁰ Nase con más dibaxla's quee tee ban ndac na' loo Diox por mod co' mxal' Jesús ned no yó' loo na' par yòo mèn loo Diox, co' nee di's, ndxàp na' thib mod cub par yòo ban na' loo Diox. Por cón che'n leque ladpe' Jesús, Jesús mbli ndxàp na' derech bii gax na' loo Diox chol tiemp nalle' xalque' ngòca co'se' nguley' roo nguley' xèn mbri'th xís lar' co' ngòc cortin par yòo nguley' roo nguley' xèn le'n ryop le'n tabernáculo co'te' ngòc lugar más natú' tín' par teri'th nguley' roo nguley' xèna cón che'n mèn loo Diox. ²¹ Per nalle' ngue nole' na' thib nguley' roo nguley' xèn co' nxo'f zin' zin' loo mèn co' nac che'npe' Diox, mèn co' nac xal mèn guliz Diox. ²² Por cona, ngue niin loo gu': Tolo bii gax na' loo Diox, co' nee di's, que tee ban ndac na' no que tee ban li na' loo Diox con dib nzo yéc na' no con dib nzo lezo' na'. No con dibaxla's, tyubdi's na' loo Diox tac ndxàp na' yalxla's loo Diox. Tac xtúuz na' no lezo' na' mbembiile' por cón che'n ren Crist Jesús co' mxyo par ne'tolode ten' na' cón che'n xtol na' le'n lezo' na'. Lomisque', ngòca loo ladpe' na' le' lad na' mbyechle' no mbembiile' con nít nambii, co' nee di's, mbembiile' ladpe' na' loo ryethe con' ye'rsin' co' ngòc le'n lezo' na' por cón che'n Crist Jesús. ²³ Thidteneque' li nêe na' na' loo con' co' ndxela's na' co' nzi quee lezo' na' axtaque' gac con' co' nzi quee lezo' na' gac loo na'. Ndxàp na' yalxla's le'i gac loo na' tac Diox lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo na'. ²⁴ No ndlyazen tyòo na' xá mod li na' par tolo ye'th lezo' thib xtàa na' no tedib xtàa na' par tolo gac na' que' lezo' na' Diox no que' lezo' na' fièe na' rye hues xtàa na' no tolo li na' con' ndac loo rye mèn. ²⁵ Ne'lá'ya'de na' mod co' ngue no na' co' nqueltàa na' loo servis loo Diox xal ndli ndxep mèn co' tith tith ndyee loo servis loo Diox. Ndxé'leque', tolo co'x na' loo thib xtàa na' no loo tedib xtàa na' par ye'th lezo' thib xtàa na' no tedib xtàa na' loo cón che'n Tad Diox tac gu' non no naneen gu' nde zin' gaxle' huiz co'se' yi'th xi Tad Jesucrist na'.

²⁶ Tac chele' na' tolo cua'n xtol na' xal neepe' lezo' na' co'se' ngolo non na' no gunêe na' no mbli la's na' co' nac con' licpe', le' sya, loo na' yende con' ntac con' co' ngòc loo Crist co'se' mxyo ren Crist par tataa mod mxactii Crist par mdix Crist cón che'n xquin na' no xtol na' loo Diox. ²⁷ Ale ndxe'leque', leque mèn ngue queltàa yaltii tín' loo mèn cón che'n con' ye'rsin' tín' co' gac loo mèn co'se' tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn. Lomisque', yecloo tín' Diox loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n Diox axta telux Diox mèn xal ndlyux chol con' loo quíi no loo bèel. ²⁸ Póla co'se' ngo mèn co' ne'ndubdi'ste loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn no, làth xtau'a, ngo chop o son mèn co' gunêe con'

co' ngue li mèn na ngua ta' mèn co' gunèe mènna part co' mbli mènna loo mèn nac zin'. Co'se' mbìn mèn nac zin' con' ngue li mènna, ale mbeth mèn yòlola prob mèn co' mcua'n xquina no yende chó mèn nglat lezo' ngnèe prob mènna. ²⁹ Pues chele' mèn nac zin' tataa mbli con mènna póla, ¿xá ngobe' gu'? ¿Ché' imas nède teti' Diox mèn co' ndli ngòc nguàal con' loo cón che'n ren xgan' Diox no nde nxon', nazab ñii yèe ñii tì mènna cón che'n Diox, Diox co' anze'f nque' lezo' ñèe mèn, cà'? Tetique' Diox mènna axta plóthe. No por cón che'n ren che'n Crista, ndxàc loo mèn ndrýo' mèn loo cón che'n xab izlyo' par ndxàc mèn mèn che'npe' Diox. ³⁰ Tac na' nanee le' Tad Diox nac xa' co' ndxab:

Cón chenen ndxan' cón che'n mèn ye'rsin'. Daa teti' mènna. Daa guix cáa mènna no go xtàan con' mbli mènna xalque' nac co' mbli mènna.

No lomisque', mbyan' di's co' ndxab Diox:

Daa co' nac Tad loo ryethe con', daa tub rez loo mèn co' nac mènpe' daa. ³¹ Anze'f nè tìn' gaca loo mèn co'se' teti' Diox mèn làth ndxecloo Diox loo mèn, Diox co' nac thidte Diox co' naban.

³² Per ndxe'leque', te' lezo' gu' cón che'n tiemp co' ngòc loo gu' thib cua'a co'se' sete mdub xnii yéc gu' no co'se' sete mdub xnii lezo' gu' mden' gu' cón che'n Crist Jesús. Tiempa ale mxec yèe gu' mden' gu' huax yaltii co'se' mdub ngu's mèn gu'. ³³ Ngòc gu' mèn co' mxac yaltii co'se' mdub ngu's mèn gu' thib cua'a. Thiba con' ndxè'.

Le' tedib na, thidte mqeltàa gu' con mèn co' mxac yaltii no yalndyub ngu's par lyath no gu' prob mènna. ³⁴ Gu' anze'f mblyat lezo' gunèe gu' mèn co' mque' lezi'f. No iante con'ada. Ndxé'leque', mdyac lezo' gu' co'se' mbli huan' mèn con' mque no gu' tac gu' nonque' no naneeque' gu' le' gu' ngue no más con' co' anze'f ntac loo bé' co' nac con' ndac co' ne'lith node no con' co' ne'lyuxte. ³⁵ Ne'gàcte gu' mèn co' ndxàc chop loo chop la's loo cón che'n Crist. Mèn co', licque', ndxàp yalxla's loo Diox, mènna càaya'que' yal-ndxax co' ta' Diox loo mènna. ³⁶ Naquinque' tolo cha'la's gu' làth nzi tee ban gu' làth xtàa gu' loo izlyo' ndxè' par tolo li gu' co' nee lezo' Diox. Le' sya, càaya' gu' ryethe con' co' mcàbgòn Diox li Diox loo gu'. ³⁷ Tac loo xti's Diox ndub di's co' mbez:

Le'n taandxep tiemp yi'th xa' co' ndxath yi'thque' no ne'lyen'te xa' par yi'th xa'.

³⁸ Per nase mèn co' nac mèn nali no mèn nambii, mènna nzi tee banque' loo con' co' ndxela's mènna loo Diox. Per chele' ndxep mènna que tee xà' loo cón chenen, ne'tyacte lezon ñèen mènna, ndxab Diox.

³⁹ Per na' inacte xal taamas mèn co' ndyoo xà' lezo' loo cón che'n Tad Crist par bere mèn, que tee li mèn xal mque tee li mèn

ndoore' yòo mèn loo cón che'n Tad Crist par mblyux mènna. Ndxé'leque', nac na' mèn co' ndxàp yalxla's loo Diox por cón che'n Jesucrist par que no na' yalnaban thidtene. Ne'ryo' xà'de alm na' loo Diox thidtene.

11

Trè' ndlu' co'se', licque', ndxela's mèn loo Diox por cón che'n Crist, ya yende con' más ndxàc falt par yòo ban no mèn Diox.

¹ Mèn co', licque', ndxàp yalxla's loo Diox por cón che'n Crist, mènna ngobe'que' gac con' co' nzi queeque' lezo' mènna co' li Diox loo mènna. No mèn co' ndxela's loo Diox por cón che'n Crist, mènna mbìn di's che'n Diox no nque tee ban mènna xal ñibe' Diox tac mènna nonque' le' con' co' gunii Diox cón che'n con' co' indxú'de loo na' nac con' licpe'. ² Licque' nac di's ndxè' tac mèn gox co' ngòc xudgool na' co' ngo ban póla ngòp yalxla's loo Diox. No mbli mènna co' mñibe' Diox axtaque' yub Diox mda' cuent cón che'n mèn gox co' ngòc xudgool na' huenque' mbli mènna no mque tee ban li mènna loo Diox.

³ Por yalxla's co' ndxàp na' loo Diox, nonque' na' no naneeque' na' ante gunii Diox no mñibe' Diox ngòcsua' ryethe con' co' nziri'. Cona nee di's, le' ryethe con' co' ngòcsua', por cón che'n con' co' nzo la's nii Diox no la's ya' Diox no maste ngòcsua' con'. Con' co' nzo la's nii Diox no la's ya' Diox indxú'de loo mèn.

⁴ Abel co' ngòc xgan' ner mbi' co' ngo ban loo izlyo' co' ngòc Adán, Abel ngòp yalxla's loo Diox. Por cona, más con' ndac ngòc má' co' mbeth Abel par mteri'th mtecan' Diox cón che'n xquin Abel no xtol Abel loo Abel leque con' co' mblec Caín, hues Abel, loo cóo' par mdix Caín par mteri'th mtecan' Diox cón che'n xquin Caín no xtol Caín loo Caín. Por cona, mblo ro Diox nali no nambii ngòc Abel no anze'f ngòo lezo' Diox gunèe Diox má' co' mbeth Abel par mdix Abel par mteri'th mtecan' Diox cón che'n xquin Abel no xtol Abel loo Abel tiempa. Cona, axta nalle' con' co' mbli Abel, por ngòp Abel yalxla's loo Diox tiempa, con'a ndlu' loo na' ndxàal gáp na' yalxla's loo Diox, ne.

⁵ Enoc ngola's loo Diox, ne. Por cona, ne'ngathte Enoc. Ne' ne' ngzal Enoc loo mèn tiempa tac Diox mbi'th xi Enoc loo izlyo'. Mbe' Diox Enoc loo bé' co'te' nzo Diox. Ndoore' hue' Diox Enoc, Diox mda' cuent ngòo lezo' Diox Enoc. ⁶ Per mèn co' indxàpte yalxla's loo Diox, yende mod li mènna con' co' yòo lezo' Diox. Tac mèn co' lya's yòo loo cón che'n Diox, naquinque' yila's mènna le' Diox nzoque', no làth xta'u'a, naquinque' gáp mènna yalxla's le' Diox, licque', li con' ndac loo mèn co' ngòo loo cón che'n Diox con dib nzo yéc mèn no con dib nzo lezo' mèn.

⁷Noé, ne, ngòp yalxla's loo Diox. Mdubdi's Noé loo Diox. Co'se' ndxab Diox cón che'n con' co' gác loo Noé, mtlo Noé mbli nab Noé thib yòoyaa roo par lyá' rye'te mèn guliz Noé loo con' ryes. Tataa mod mzib quí Noé' mèn tiempa tac ne'ngala'ste mèn ro Noé. No ngócque' di's co' gunii Noé. Tataa mod mblo ro Diox ngóc Noé thib mbi' nali no thib mbi' nambii loo Diox tac ngòp Noé yalxla's loo Diox no ngola's Noé loo Diox.

⁸Abraham, ne, ngòp yalxla's loo Diox. Co'se' ndxab Diox loo Abraham ryo' Abraham liz Abraham no láaz Abraham par ya Abraham no zin Abraham axta co'te' càaya' Abraham lugar co'te' yòo ban Abraham par gác che'npe' Abraham lugara, pues, mdubdi'sque' Abraham loo Diox. Sya, ale ngro' Abraham axta ne' ne' ñee Abraham pá zin Abraham no pá ya Abraham. ⁹No por ngòp Abraham yalxla's loo Diox, ngo ban Abraham xal mèn tith láaz mèn co'te' mcàbgòn Diox loo Abraham gác che'npe' Abraham yiloo. No ngo ban Abraham láaz mèn le'n thib yòo mantiad no maste. Látha, ngóol Isaac, xgan' Abraham. No ngóol Cob, xgan' Isaac, tya co'te' thidte mban no Abraham ryete myen' xin' Abraham. No látha, mcàbgòn Diox leque con'a loo Isaac no loo Cob xalque' mcàbgòn Diox con' loo Abraham li Diox con' loo Abraham. ¹⁰Abraham mdub quee lezo' axtaque' zin Abraham ciuda co' mblec tee yub Diox no co' mxít té'f yub Diox xal thib maistr albañil, co' nee di's, nac leque loo bé'.

¹¹No leque yub Sar ngòp yalxla's loo Diox. Ngóc Sar mèn rnith. Co'se' ngolo nguri'th tiemp ngóc Sar myen'got no ne'ndante xin' Sar axta ngóc Sar thib xa'gotgool, Diox mbli thib yalguzye' loo Sar. Ale tiempa mqéeloo thib xin' Sar loo Sar. No mxan gox Sar thib xgan' Sar. Ngóc con'a loo Sar tac ngola's Sar loo Diox le' Diox lique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo Sar. ¹²No por cón che'n thidte mbi' co' ngóc Abraham co' yamerle' gath loo yizgool, bin mbi'a ngos mdyàl xal mbèelbé' co' nzi'f loo bé' no xal yux co' nziri' ro nító', co' nee di's, mqe no mbi'a huax bin axta yende chó mèn gác lab mèn co' ngóc bin mbi'a.

¹³Ryete loo mèn co' mcàbgòn Diox tiempa, ryete mèn ngola's axta nguth mèn. Mèn ne'ncàaya'de ryete con' co' mcàbgòn Diox loo mèn tiempa ndoore' gath mèn. Ante ngòca loo mèn tiempa xal thib con' co' tith tith mbyú' loo mèn. No mdyac lezo' mèn tac gunèe mèn cón che'na ndoore' gaca. Por cón che'n cona, mblo ro mèn na mèn mèn tith láaz chol mèn co'te' ndxòo mèn. Lomisque' mod, mblo ro mèn inactive mèn mèn che'npe' izlyo' ndxe'. ¹⁴Mèn co' ndyoodi's tataa, clarleque' ngo ro mèn le' mèn

ngue cua'n thib lugar co'te' cuéc mèn nac-ionpe' mèn. ¹⁵Chele' mèn ngli xtùuz cón che'n co'te' ngro' mèn, licpe' ba'i, ngácque' mbere mèn, mbii mèn tedib vez co'te' ngro' mèn. ¹⁶Per ale ndxe'leque', mbly'a's mèn que no mèn thib nación co' gác thib nación más ndac, co' nee di's, gác thib nación gáp loo bé' co'te' nzo Diox. Por cona, Diox inthyonte par ryo' lèe Diox Diox che'npe' mèn. Tac Diox mbli nable' thib ciuda co' gác ciuda che'npe' mèn.

¹⁷Abraham ngola's loo Diox, ne. Co'se' mbli Diox preb loo Abraham ñeene' ché' tyubdi's Abraham loo Diox, Abraham mdubdi'sque'. Mxen Abraham cuchi no nda no Abraham Isaac co' ngóc thidte xgan' Abraham par yi'f yèe guthxù' Abraham Isaac xalque' mnibe' Diox loo Abraham li Abraham. Tataa mbli Abraham par mbli' Abraham loo Diox le' Abraham ngola'sque' loo Diox mastale' angoluxte Isaac mcàbgòn Diox le' Isaac gác xin' Abraham. ¹⁸Ndxab Diox loo Abraham: Por cón che'n Isaac yas yàl bin co' gác bin lùu. ¹⁹Tataa mod mblo ro no mbli' Abraham le' Diox nac Diox roo Diox xèn co' ndxác ngo xban mèn nguth. Por cona, co'se' ndxab Diox loo Abraham: Ne'guthitel xgan'l, ey, hora mden' Abraham le' Abraham mcàaya' xgan' Abraham co' ngro xban làth mèn nguth.

²⁰Isaac co' ngóc xgan' Abraham ngola's loo Diox. Por cona, ndxab Isaac loo Cob no loo Sau co' ngóc ryop xgan' Isaac: Diox huen nda gu'. Gác con' ndac loo gu', ndee gu'. Làth xta'u'a, Isaac ngue li xtùuz cón che'n con' co' gác loo bin myen'a yiloo. ²¹Cob, ne, co' ngóc xgan' Isaac ngola's loo Diox. Por cona, co'se' ngue tin liz Cob, gunii Cob Diox loo mèn guliz Cob. Ndxab Cob loo xot Cob co' ngóc xin' Chè, ne: Diox huen nda gu'. No láth ngurez Cob Diox, mdoo xo'f daa Cob loo yaagaa co' ndyen Cob. ²²Chè, ne, co' ngóc xgan' Cob, ngola's loo Diox. Por cona, co'se' nax tin liz Chè, gunii Chè cón che'n mèn nación Israel le' mèn nación Israel ryo' le'n nación Egypt par ya ban mèn tedib lugar. No mnibe' Chè loo mèn xá mod li no mèn zith Chè co'se' gác Chè thebol tiempa no co'se' ryo' mèn nación Israel le'n nación Egypt.

²³Xud Moisés no xna' Moisés ngòp yalxla's loo Diox, ne. Por cona, co'se' ngóol Moisés, mèn guliz Moisés mcasloo Moisés le'n son mbe' tac gunèe mèn anze'f nabe's ñaa Moisés. No ne'ngze'te mèn guliz Moisés loo yalñibe' che'n rey tiempa. ²⁴Moisés, ne, ngòp yalxla's loo Diox. Co'se' ngolo mbryoo mxyèn Moisés, mcà di's Moisés loo mèn co' mbez le' Moisés nac xgan' rsap Faraón. ²⁵Ndxle'leque', mdoo lezo' Moisés más huen tyactii Moisés con mèn nación che'npe' Diox leque tyac lezo' Moisés loo cón che'n xtol

mèn co' nda' gust lezo' mèn no co' nac thib gust co' nda' mèn lezo' mèn le'n ndxep huiz no maste. ²⁶ Tac Moisés mbli xtùuz más huen gâca loo Moisés chele' Moisés tyactii ryete yalndyub ngu's cón che'n Crist leque li Moisés gan ryete tesor che'n mèn nación Egipt tac mdyóo Moisés cón che'n con' ndac co' gâc loo Moisés yiloo. ²⁷ Por ngola's Moisés loo Diox, ngro' Moisés nación Egipt. Ne'ngzebte Moisés gâc nayi' rey Faraón loo Moisés. Moisés mnibe'que' lezo' li Moisés sirv loo Diox xal mèn co' ngue hui' loo Diox, Diox co' yende mod hui' mèn loo.

²⁸ Por ngòp Moisés yalxla's loo Diox, mnibe' Moisés loo mèn nación Israel li mèn thib lni co' lèe lni pasc, co' nee di's, ngòc huiz co'se' mtà mèn ren che'n mbacxil' lad puert liz mèn xal mnibe' Diox. Tataa mbli mèn tac leque hora Diox mtel' thib angl par ya yuth angl rye myen' ndlyo rye liz mèn nación Egipt co'te' ne'ntàde mèn ren mbacxil' lad puert xal mnibe' Diox li mèn nación Israel. ²⁹ Mèn nación Israel, ne, ngola's loo Diox. Mbri'th mèn nación Israel le'n nittó' co' lèe Nittó' Nane Ren xal loo yòo biiz. Per ale ndxe'leque', co'se' mblyá's mèn egipt riid mèn egipt le'n nittó'a, mtau' nít loo mèn nación Egipt no nguáp ryete mèn le'n nít.

³⁰ Por ngola's mèn nación Israel loo Diox, ngòb che ftooc che'n ciuda Jericó co'se' ngolo gaz huiz mblo mèn nación Israel vuelt xàn' btooc che'n ciuda Jericó. ³¹ Rahab co' ngòc thib xa'got co' mbli yalburrid ndoore', Rahab ngola's loo Diox. Por cona, mblyá' Rahab co'se' mbeth mèn nación Israel mèn Jericó co' ne'ngala'ste no co' ne'ndubdi'ste loo Diox. Mblyá' Rahab tac mblyath no Rahab mèn nación Israel co' ngua la's loo mèn ciuda Jericó.

³² ¿Cón más tolo niin loo gu'? Ya yende con' más tolo niin loo gu'. Ya ne'lyathde daa par tolo tyoodizen cón che'n con' ngòc loo thib mbi' co' ngro' lèe Gedeón, no cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Barac, no cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Sansón, no cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Jefe'té, no cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla, no cón che'n tedib mbi' co' ngro' lèe Samuel, no cón che'n rye mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. ³³ Por ngola's rye mèn loo Diox, mbli mèn gan loo xó' loo chol nación. No mxo'f zin' mèn zin' co' ngòc zin' natú' no zin' nambii. Mblyath no Diox mèn xal mcàbgòn Diox lyath no Diox mèn. Diox mblyath no mèn par mtau' mèn ro mbeestoope'. ³⁴ Por ngola's mèn, mbli mèn gan ne'nso'de no ne'ntecte quí bèel mèn. Mblyá' mèn loo yalguth co'se' mblyá's nguth mèn co' ngòc ngolo ngola's mèn con cuchi no spad. Diox mda' fuerz loo mèn. Ngòc mèn

mbi' tín' loo xó'. Mbli mèn gan mxon' solndac co' ngòc ngolo ngola's che'n mèn loo mèn, solndac co' ngòc solndac che'n tedib nación. ³⁵ Ngo xa'got co' mcàaya' xin' co' ngro xban lath mèn nguth. Ngo taandxep mèn mdin yaa mèn no mdin quèe mèn co' ngòc ngolo ngola's mèn axta nguth mèn. Mèn ne'ndalte, no ne'ngzebte, no ne' ne' nglá' mèn loo con' ryes tac mèn ngure queeque' lezo' ryo xban mèn loo thib yalnaban co' nac thib yalnaban más ndac. ³⁶ Taamas mèn mxactii loo yalndyub ngu's co'se' mdin mèn ye'rsin' prob mèn. No axta mdub dó' mèn ye'rsin' ya' prob mèn no mdub dó' mèn ye'rsin' nii prob mèn con caden no mque' mèn ye'rsin' prob mèn lezi'f. ³⁷ No mbuaa'd quèe mèn ye'rsin' prob mèn. Mbli rol mèn ye'rsin' mèn con sierr. Mbli mèn preb mèn neene' ché' tlu' mèn mod co' ndxela's mèn loo Diox. Mbeth mèn ye'rsin' prob mèn con spad. Mque tee prob mèn par nedrè' no par ned ba'. Ngòc xab mèn yid mbacxil' no yid chiv. Mxactii prob mèn axta plóthe. Mxi yéc mèn no mxi lezo' mèn axta plóthe. Mbli mèn ye'rsin' con' ye'rsin' axta plóthe mblyá's mèn con prob mèn. ³⁸ Axta ne' ne' indxàal que tee ban prob mèn lath mèn izlyo' tac axta arid naxin no nayi' nac mèn izlyo'. Mque tee ban ndxep prob mèn le'n yix no le'n huan no co'te' nagán. No ngo ban mèn le'n lyo' no le'n chol ye'r yòo. ³⁹ Loo ryete prob mèn mda' Diox cuent ndac cón che'n prob mèn tac ngola's mèn loo Diox loo ryethe con' mxactii mèn. Per prob mèn ne'ngnèede no ne'ncàaya'de mèn con' no ne'ngacte con' loo prob mèn co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn yiloo. ⁴⁰ Tac Diox mnibe' loo lezo' Diox li Diox thib con' más con' ndac loo prob mèn no loo na'. Por cona, Diox mbli par thidte ngòc mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox leque mod co' ndxàc na' mèn nali no mèn nambii loo Diox nalle'.

12

Ante loo Jesús no loo cón che'n Jesús hui' mèn no ñaa mèn.

¹ Tataaque' nonque' na' no naneque' na' nzo thib baan mèn co' nali no nambii mque tee ban loo Diox. Mèn be' ndlu' no nda' mèn cuent por cón che'n ryethe yaltii, co' ngòc loo mèn axta plóthe por cón che'n Diox, le' mèn, licque', ngola's loo Diox no, licque', mdubdi's mèn loo Diox. Por cona, lá' na' ryete con' co' nca' no co' ncà loo na' thib lad par que tee ban ndac na' no que tee ban li na' loo Diox. No lá' na' rye xquin na' no xtol na' co' ndryo' ndlyen' lezo' na' li na' thib lad. No cha'la's na' no xec yèe na' lath nque tee li na' con' co' ñibe' Diox loo na' axta gath na' xal co'se' nque' thib mbi' carre par li mbi' gan thib puest. ² Thidte gâc xtùuz thib

thib na' no thidte gac lezo' thib thib na' ante loo cón che'n Jesús no tyóo na' cón che'n xá mod mxactii Jesús. Jesús nac xa' co' mblo xnee, no co' mbli nab, no co' mxo'fzin' ryete con' co' nac cón che'n ryethe con' co' ndxela's na'. No mbli Jesús ryete con' co' ngóce' loo Jesús par tataa mod ngola's na' no ndxáp na' yalxla's loo Jesús. Ale mxactii Jesús axta plóthe no ne'ngthonte Jesús nguth Jesús loo cruz. Tac Jesús nonque' no naneque' Jesús co'se' yilo riid yaltia loo Jesús, tyac lezo' Jesús no thidtene xo'f nde' xo'f ndla' lezo' Jesús. Ngolo mxactii Jesús, nguáp Jesús loo bé' par ngua tub Jesús cuat Diox ladli co'te' ndub Diox.

³ Ftyóo gu' no bli gu' xtúuz co' huenleque' cón che'n Jesús xal mtetii mèn ye'rsin' co' ngóp xtol plóthe. Chele' gu' tataa tyóo no li gu' xtúuz, ne'gácta loo gu' par yizan gu' no tyoo xà' lezo' gu' no guu's lezo' gu' loo cón che'n Jesús. ⁴ Tarte gaca loo gu' guth mèn gu', mèn co' gu' mbyoo tac ñee gu' ncua'n mèn xquin mèn. No por cona, ndlya's mèn guth mèn gu'. Per tarte guth mèn nec thib gu'. ⁵ ¿Ché' mblyathla'sle' gu' di's co' mco'x Diox loo gu' por nacle' gu' xin'pe' Diox, cà'? Hui' gu' nexa. Taandxe' mbez loo libr co' nac xti's Diox. Ndxab Diox:

Gu' co' nac xin'pe'en, ne'gabte gu' loo lezo' gu': Susque' ngue tetii Diox nu', co'se' li Diox gac yaltii loo gu'. Ne' ne' tyoo xà' lezo' gu' co'se' nado' di's nado' cuent yoon gu' ndxep.

⁶ Tac Tad Diox ñibe' loo mèn xá mod ndxàal que tee ban mèn, mèn co' nque' lezo' Diox ñee Diox, mèn co' ndxác loo Diox xal xin' Diox. Diox ntetii mèn ndxep par té'th mèn no te' lezo' mèn xá mod ndxàal que tee ban mèn.

⁷ Fxec yée gu' axta plóthe co'se' tetii Diox gu' ndxep tac Diox ngo cuent nac gu' xin'pe' Diox. ¿Ché' ngue li gu' cuent yende myen' co' nac xin' thib gundan co' ne'ta'de xud che'n, cà'? Yende xàa. Xo'fque' gundan bar lad myen'. ⁸ Per chele' Diox ne'tetiide gu' xal ndxàa loo ryete mèn co' nque' lezo' Diox ñee Diox, loo Diox nac gu' xal mèn co' nac xin' huan no inacte gu' xin' thidte xud no xin' thidte xna' xal ñibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn. ⁹ Más de cona, co'se' ngóc na' myen' bix loo xud na' no loo xna na', xud na' no xna' na' mtinque' na' no mbyooque' xud na' no xnaa na' na'. Làth xtau'a, ngóp na' mod loo xud na' no loo xna' na'. Ale'que' loo Diox co' nac xud na' co' nzo loo bé' más ne' gáp na' mod ñee na' no ne' ne' tyubdi's na' ro xud na'a par ban no na' xud na' Diox yiloo. ¹⁰ Per xud na' no xna' na', licpe' ba'i, nagabte huiz mda' xa' che'n na' no nagabte huiz mbyoo xa' na' xal nee lezo' xa', ¿lé'? Per Diox ngýoo na' no ntetii Diox na' par càba gac más con' ndac loo na' par gac na'

xal nac Diox co' nac Diox natú'. ¹¹ Licpe' ba'i, indyubla'ste na' tyactii na' co'se' ndxác yaltii loo na'. Ndxle'leque', ten' na' ndxác nè loo na'. Per mastale', co'se' mxactii mèn co' ngóc yaltia, ndxe'leque', más ndxác con' ndac loo mèn par ndxác mèn mèn nali no mèn nambii loo Diox. No ncàba rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn, loo mèn co' mté'th chonon tataa mtetii Diox mèn.

Anze'fryes naca loo mèn chele' mèn tè'b no cà di's mèn loo co' nac xti's Diox.

¹² Por cona, ngue niin loo gu': Bli gu' par ye'th lezo' gu' no bli gu' par tolo ye'th lezo' xtàa gu' loo cón che'n Crist xal ndxàa co'se' ndxòo fuerz ya' mèn co' nguu's no xal ndxàa loo mèn co' ndyen mbii yéc xib no ndxoo fuerz yéc xib mèn par ndyoo ga'i par tyoo li mèn. ¹³ Fque tee ban li gu' loo cón che'n Crist par tataa mod co'se' ñee mèn co' mbuu's xtúuz no mèn co' ndoo xà' lezo' loo cón che'n gu' xal nzi tee ban gu' loo Crist, sya, mèn ye'th lezo' que tee ban mèn tataa, ne, xal co'se' ndxác nii mèn co' mbryal no nii mèn co' mchu'f.

¹⁴ Fcua'n gu' mod par que tee ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. No bli gu' par tolo ryo xà' gu' loo cón che'n xab izlyo' par gacque' gu' mèn che'npe' Diox. Tac chol mèn co' ne'tyalte ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', nec thib mèn ne'huide loo Tad Diox. ¹⁵ Leque gu' bla's loo gu' par gaca nec thib mèn co' nqueltàa no gu'a, tyoo xà' lezo' no ryo xà' mèn loo con' co' ndlya's Diox angli Diox loo mèn. No leque gu' bla's loo gu' par ne'gacte gu' mèn co' ndli ngóc nguàal con' làth mèn tac ne'stolque' con' co' ndli gu'a zyal di's làth xtàa gu' par tyub xèn tyub xyàn lezo' xtàa gu'. Con'a ndli xol loo mèn no sate más ndxòo cua'n mèn làth xtàa mèn par nteza' mèn mèn loo cón che'n Crist.

¹⁶ Leque gu' bla's loo gu'. ¡Anderhuen gu'! Nec thib gu' ne'líde yalburrid. Ne' ne' cua'n gu' xin' huan gu'. Ne' ne' gac gu' mèn co' ñii yée ñii tii cón che'n Diox xal mbli Sau co'se' mse' Sau ryete con' mcabgon Diox no con' co' mdoo lezo' Diox angli Diox loo famil Isaac por cón che'n Sau por thib plat nityèth co' mda' Cob nduhua Sau. ¹⁷ Tac gu' naneque' no nonque' gu' loo mbli Sau con'a co'se' ale mbly'a's Sau càaya' Sau di's ndac che'n xud Sau, co' nee di's, li ley' Diox famil Isaac por cón che'n Sau, Diox mcà di's no mchep di's Diox loo co' mbly'a's Sau. Mastale' mdub yo'f no mingó'r yen Sau, tant mbín' Sau, tant ngulàa yéc ngulàa lezo' Sau, per ya ne'nglide Sau gan ngac con' ndac loo Sau por con' ye'rsin' co' mbli Sau.

¹⁸ Tac inacte gu' xal mèn nación Israel co' mque tee loo Diox loo yii Sinaí co'te' ngos quíi no bèel, co'te' mdoo bèel loo yii axta plóthe, co'te' ngulàa yál'cuau no co'te' mxyo'f

mbiidó'. ¹⁹ Ne'ngònte gu' thib ruid che'n thib trompet co' mbyèn. Ne' ne' ngón gu' di's co'se' mdoodi's merpe' Diox con mèn naciòn Israel. Làth xtau'a, mèn naciòn Israel mna'b loo Diox ya ne'tolode tyoodi's no Diox mèn. ²⁰ Mèn naciòn Israela ne'ngxecte par tolo ñii Diox loo mèn cón che'n con' co' mnibe' Diox loo mèn, tant mzyeb mèn. Tac Diox mnibe' loo mèn: Chele' chol má' co' ngue no mèn ya zib loo yii Sinaí, nquin gaa'd quèe mèn naciòn Israel má'a axta guth mèn má'a. ²¹ Per, licpe' ba'i, con' co' mbyú' loo loo mèn naciòn Israela ngòc thib con' naze'f tin' axta leque yub Moisés ndxab: ¿Cón co' ba', yòo?, tant mzyeb Moisés no mxi'th Moisés gunèe Moisesa. Thiba con'a.

²² Le' tediba na, ale ndxe'leque', gu' nzo gaxle' loo yii Sion, co' nee di's, tetac na' le' yii Siona nac ciuda che'npe' Diox, Diox co' nac thidte Diox co' naban. Cona nee di's, ngòc na' loo cón che'npe' Diox. Cón che'n di'sa nac ciuda Jerusalén cub co' nac ciuda che'npe' Diox co' nzo loo bé'. No ryethe angl co' nzo loo bé' co' yende mod lab mèn nac che'npe' na', ne, tac ngòc na' loo cón che'n thidte Diox co' naban. ²³ Co'se' ngòc na' loo cón che'n Diox, nqueltàa no na' mèn co' ner ngola's co' nac xal hues ndlyo na'. Lèe mèn ndub loo libr co' ndub loo bé'. No licque' naca ngòc na' loo Diox co' tub rez cón che'n ryethe mèn. No ngòc nole' na' rye xpíi mèn nali no mèn nambii co' mtembii Diox no co' mteli Diox. ²⁴ No ngòc na' loo cón che'n Jesús co' nteri'th di's che'n mèn loo Diox por cón che'n conveñ cub. Cón che'n con'a ngòc loo Jesús co'se' mxyo ren Jesús loo cruz. No ndlu' con'a loo na' cón nac más con' ndac leque co'se' mxyo ren che'n Abel.

²⁵ ¡Anderhuen gu'! Ne'chep di'ste gu' di's che'n Diox co' gunii Diox loo gu'. Tac chele' mèn naciòn Israel co' mchep di's loo Diox ne'nglá'de loo con' ryes co'se' mdoodi's no Diox mèn co'te' ngòc loo yii Sinaí, le' sya, masre' con' tyactii na' par ne'lyá'de na' loo con' ryes chele' na' tè'b no chele' na' chep di's di's che'n Jesús co' nco'x no co' ngue go xo'f di's loo na' loo bé'. ²⁶ Tiemp co'se' mdoodi's Diox loo mèn naciòn Israel loo yii Sinaí, ante mdoodi's Diox, mbuin izlyo'. Per tedib lugar mde'th Diox no mcàgòn Diox thib con' loo mèn. Ndxab Diox: Tedibte vez cuinen izlyo' no iante izlyo'de cuinen. Ndxle'leque', cuinen bé', ne. ²⁷ Per co'se' ndxab Diox: Tedibte vez cuinen izlyo' no bé', cona nee di's, mblo ro Diox teche Diox ryete con' co' ngüin, co' nac con' mblec Diox no mxèn' Diox par yan' con' co' nac nêe co' ne'huinte thidtene. ²⁸ Por cona, gab na': Diox quix U', Diox, loo Diox tac ngòole' na' loo con che'n Diox par ñibe' Diox loo na'. Mod co' ñibe' Diox loo na' ne'huinte no ne'zye'de thidtene. Por cona, ndyac lezo'

na'. No li na' sirv loo Diox no li na' cas loo Diox con dib nzo yéc no con dib nzo lezo' na' xal ndxòo lezo' Diox. ²⁹ Tac Diox na', licque', nac thib quíi no bèel co' ntec no co' ntelux con'.

13

Trè'ndlu' xá mod li mèn par li mèn con' co' yòo lezo' Diox.

¹ Lomisque' niin loo gu', ne: Toloque' fque'que' lezo' gu' ñeè gu' thib hues xtàa gu' no tedib hues xtàa gu' xal thib huespe' gu'. ² Tedib con', ne: Fte' lezo' gu'. Ne'yathla'ste gu' ta' gu' posad loo mèn tith co' nde na'b posad loo gu' par cued mèn liz gu'. Pues chele' gu' ta' posad loo mèn par cued mèn liz gu', nzoque' mod gàca loo gu' xal ndxàca loo ndxep mèn co' ne'ta'de cuent le' mèn ngue ta' posad loo angl, ne.

³ Fte' lezo' gu' cón che'n prob mèn co' ngue lezi'f. No bli gu' cuent no gu' nac mèn co' ngue lezi'f con mèn. Bli gu' xtúuz cón che'n ryethe con' co' ndyactii chol mèn por cón che'n Jesucrist no fte' lezo' gu' le' gu', ne, ngue no bél'yòo lad gu' co' tyactii chele' mèn tetii gu'.

⁴ Leque gu' bli cas gu' no bnibe' gu' loo taamas mèn le' taamas mèn li cas loo yalnibe' co' ñibe' Diox loo mèn co'se' nselya' mèn. No bnibe' gu' le' mèn co' mselya'a ne'quith node mèn yalnibe' co' mnibe' Diox loo mèn, co' nee di's, ne'chi'xte mèn yéc xin' sa'l tedib mèn par gac mèn xtoo mèn. Tac Diox tub rez loo chol mèn co' nchi'x yéc xin' sa'l tedib mèn par gac mèn xtoo mèn. No tub rez Diox loo chol mèn co' cua'n xin' huan mèn.

⁵ Ne'gàcte gu' mèn co' arid ndxath ngüi ñeè tmi. Ndxle'leque', ftac lezo' gu' no blec lezo' gu' loo con' co' ngue note gu' tac yub Diox gunii: Daa ngue tee noque' gu'. No ne'lá'ya'den gu' thidtene. ⁶ Por cona, gab na' con dibaxla's:

Diox ngue que tee noque' daa. Por cona, inzyebte daa loo con' co' ndly'a's mèn li no mèn daa.

⁷ Fte' lezo' gu' cón che'n mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo gu', mèn co' mde'th no co' gunii cón che'n xti's Diox loo gu'. Bli gu' xtúuz cón che'n xá mod nque tee ban ndac mèn loo Diox. Fque tee ban gu' xal nque tee ban mèn loo co' ngola's mèn loo Diox.

⁸ Jesucrist thidtene ne'zye'de. Xalque' nac Jesucrist póla, tataaguè' nac Jesucrist nalle' no tataaguè' nac Jesucrist le'n tiemp co' nde nque. ⁹ Ne'ta'de gu' lugar co' xà' mèn xtúuz gu' no lezo' gu' loo cón che'n Crist Jesús por cón che'n xley' co' nac tedib xley' mèn. Tac más huen gàca loo mèn le' lezo' mèn no xtúuz mèn gac nêe loo mèn loo con' co' nac con' ndac co' angndli Crist loo na'. Ne'gàcte con' ndaca por cón che'n costumbr co' ngue

no mèn loo con' ndxuhua mèn tac costumbra yende cón ntac loo mèn co' tolo ndyoo nque loo costumbra.

¹⁰ Na' ngue no thib xa' co' xà'le' ngòc yaltii loo xal thib má' co' mbeth mèn loo còo', co' nee di's, nac Crist Jesús. No mèn co' be' ngue no costumbr co' be' ndli sirv loo tabernaculogool, mèn indxàpte permis hua con' co' nzi'floo còo'a, co' nee di's, yende mod yòo mèn loo cón che'n Crist. ¹¹ Co'se' ngòc tiemp che'n tabernaculogoola, ante ren che'n má' co' ndxuth mèn, ndxòo no nguley' roo nguley' xèn rena le'n ryop le'n tabernáculo par ndlu' nguley' roo nguley' xèn rena loo Diox par teri'th tecan' Diox cón che'n xtol mèn nación Israel. Le' bé' má' co' ndxuth mèn na, nda tec mèn bé'la thib lad co'te' ndub campament co'te' nzo ban mèn. ¹² Por cona, lomisque' mod ngòca loo Jesús, ne, mxactii Jesús. Mbe' mèn Jesús thib lad ro ciuda Jerusalén par ngue yuth mèn Jesús par tataa mod mteche Jesús mèn co' ngòc che'npe' Diox loo cón che'n xab izlyo' por cón che'n renpe' Jesús. ¹³ Na', ne, negadi's yòo na' loo cón che'n Jesús xal ngòca loo Jesús co'se' mbe' mèn Jesús thib lad ro ciuda Jerusalén, co' nee di's, ryo xà' na' loo costumbr co' ngue no xtàa na' par xec yèe na' loo yalnathon no loo yaltii co' ndxàc loo na' por cón che'n Jesús xal ngòca loo Jesús chele' na' tyactii tataa. ¹⁴ Tac ingue node na' thib ciuda co'te' yòo na' thidtene trè' loo izlyo' ndxè'. Per nzi quee lezo' na' cón che'n thib ciuda co'te' yòo ban na' thidtene yiloo le'n tiemp co' yi'th nque. ¹⁵ Por cona, por cón che'n Jesús ndxàal lu' na' na' loo Diox xal mbli mèn co' mdix cón che'n xtol loo Diox, co' nee di's, gab na' di's roo di's xèn cón che'n Diox loo Diox no li na' par xyo'f'lèe xyo'fxti's Diox. ¹⁶ Ne'yathla'ste gu', tá, par tolo li gu' con' ndac loo xtàa gu' no ta' gu' ya' gu' loo xtàa gu' co'se' nquin xtàa gu' gu' no blyath no gu' xtàa gu' co'se' naquin xtàa gu' gu' no co'se' nde che con' loo xtàa gu' tac co'se' ndli gu' rye con'a, anze'f ndxòo lezo' Diox ñèe Diox gu'.

¹⁷ Ftubdi's gu' loo mèn co' ndyoo ner no loo mèn co' ndyoo naa loo gu' no gòc gu' mèn nado' loo mèn. Diox mxo'f zin' loo mèn par lu' mèn loo gu' cón che'n Diox. Nda' mèn cuent loo Diox, ne, xá mod mxo'f zin' mèn con' ngue lu' mèn loo gu'. Bli gu' co' ñibe' mèn par tyac lezo' mèn cón che'n gu'. Tataa mod ne'xide lezo' mèn. Tataa mod gac con' ndac loo gu', ne.

¹⁸ Gurez gu' Diox por nu' tac nu' nden' lezo' le' nu' ndxàp xtùuz ndac no xtùuz nali loo cón che'n Diox. No ndlya's nu' que tee ban ndac nu' loo ryethe con' ndac. ¹⁹ Por cona, por fuerz tolo ña'ben loo gu' tolo cues gu' Diox por daa par gaca loon, chàa, gal neen máa gu' par nedre' tedib vez.

Trè' ngue na'b mbi' co' mque' ye's ndxè' loo Diox li Diox gac con' ndac loo mèn. No ngue nii mbi' Diox con taamas mèn co' nzo no mbi' loo mèn.

²⁰ Diox ndli par nagàl yo lezo' mèn loo Diox. Diox ndli par cue mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn, ne. Tad Jesucrist nac xa' roo xa' xèn. Nquenap Tad Jesucrist mèn co' nac mèn co' ndxela's loo Tad Jesucrist xal thib mbi' co' nquenap no nqueno mbacxil'. Diox mblo xban Tad Jesucrist na' làth mèn nguth. Por cón che'n ren Tad Jesucrist co' mxyo par mbyan' nèe thib conveñ cub thidtene, ²¹ ndlyazen le' Diox li' le' gu' gac mèn nali no mèn nambii par tataa mod li gu' co' nee lezo' Diox. No ndlyazen le' gu' li ryethe con' co' ndxòo lezo' Diox loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist. No ndlyazen gac con' roo con' xèn loo Tad Jesucrist le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Tataaque' gaca.

²² Per daa ña'b loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist, le' gu' xec yèe loo di's co' mco'xen loo gu' ndxè' tac ndxepete di's nac di's co' mque'en ye's loo gu', ndyaquen. ²³ Trè' ngue tel'en di's cón che'n hues na', Timote, loo gu' le' mèn co' ngòc ngolo ngola's mblá'le' Timote. Chele' Timote, chàa, yi'th nee máa daa, sya, yi'th ryop nu' Timote co'se' gal neen máa gu' par nedrè'.

²⁴ Gunii gu' Diox loo ryete mèn co' ndyoo ner loo gu' no co' ndyoo naa loo gu'. Gunii gu' Diox loo ryete mèn co' mblo' xà' Diox loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèn mèn che'npe' Diox. Mèn co' nac mèn che'n nación Italia ngue nii Diox loo gu' trè', ne.

²⁵ Ndlyazen le' Diox li anggac rye loothe con' ndac loo ryete gu' par nedrè'. Taandxè' gaca loo gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Santiau Ye's Loo Mèn

Cart co' mque' Santiau ye's loo mèn co' ngola's loo cón che'n Crist, mèn co' mque tee re's pál.

¹ Daa co' lèe Santiau, nac daa mbi' co' nxo'f zin' zin' che'n Diox. No nac daa mbi' co' nxo'f zin' zin' cón che'n Tad Jesucrist. Daa ngue nù Diox loo gu' co' nac mèn che'n si' fchop ned mèn co' nac mèn naciòn Israel co' nzi teere's dib athuloo izlyo' le'n rye naciòn.

Trè' ndlu' ryethe con' ndxác Diox par li Diox anggác con' ndac loo mèn.

² Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, ndxàal tyac lezo' gu' co'se' ndxác chol yalndyub ngu's no chol yaltii loo gu'.

³ Tac gu' nonque' no naneeque' gu' co'se' ndxela's mèn no ndxáp mèn yalxla's loo Diox no loo cón che'n Diox, látha ndxác chol yaltii loo gu' par ndxác preb gu' par ñee Diox ñeene' ché' tyubdi's gu' loo Diox. Le' sya, tataa mod té'th gu' par gác gu' mèn co' ncha'la's no mèn co' nxec yée yilo riid ryethe con'a loo gu'. ⁴ Ne'sode gu' yéc gu' setilte. Ne' ne' ta' gu' lugar lyàa xyàn lezo' gu' setilte. Ndxé'leque', tolo gác gu' mèn co' ncha'la's axta gaca loo gu', licque', nac gu' mèn ndac loo Diox co' mté'th, no co' mda' cuent, no co' ndyubdi's ndac loo cón che'n Diox.

⁵ Chele' chó gu' nden' ne'gácte gu' li gu' con' ndac loo co' nac cón che'n Diox, gurez gu' Diox no bna'b gu' loo Diox. Le' sya, Diox li par gác gu' li gu' con' ndac co' ndly'a's gu'. No co'se' Diox li par gác gu' li gu' con' ndaca, ne'líde Diox con'a xal mèn co' pente nda' ndxep con' loo xtàa mèn. No ne'líde Diox loo gu' xal mèn co' asendli mbez nguix con' loo xtàa mèn. ⁶ Per chele' gu' ña'b no cues gu' chol con' loo Diox par gaca loo gu', naquinque' yila's gu' loo Diox no gáp gu' yalxla's loo Diox le' Diox li par gaca loo gu'. No ne'gànte lezo' gu' le' Diox ne'líde nec thib con' co' ña'b gu' loo Diox. Diox lique' par gaca loo gu'. Tac mèn co' ngán lezo' no co' ndxác chop lezo' loo cón che'n Diox, xtúuz mèn nac xal ol che'n nittó' co' nxít too mbii thib lad tedib lad loo nittó', co' nee di's, indli nèede mèn xtúuz mèn no lezo' mèn loo cón che'n Diox. ⁷ Mèn co' tataa nac xtúuz loo cón che'n Diox, indxàalte li mèn xtúuz le' Tad Diox li par gác chol con' ndac loo mèn tac Diox ne'líde con'a loo mèn. ⁸ Tac thib mbi' co' thidtene imbe see teede lezo' no indlecte lezo' mbi' cón li mbi', no axta ne'ñeede mbi' cón li mbi' thib huiz no tedib huiz, mbi'a yende mod li nèe lezo' mbi' no xtúuz mbi' cón che'n con' li mbi' thib huiz no tedib huiz.

⁹ Le' mèn hues na' co' nac mèn prob no co' iñaade nac mèn roo mèn xèn, ndxàal tyac lezo' mèn tac Diox ngo cuent nac mèn mèn co' más ntac loo Diox. No nac mèn mèn roo mèn xèn loo Diox por cón che'n Jesucrist.

¹⁰ Le' mèn hues na' co' nac mèn ric na, ndxàal ten' mèn ndxàal tyac lezo' mèn tac yende cón ntac mèn loo Diox por nac mèn mèn ric. Tac yalgon' co' ndxáp mèn ric nac xal ye' huan co' ne'xecte nen tiemp. ¹¹ Tac co'se' ndlyen huiz no anze'f ntec nso' huiz loo izlyo', le' sya, tataa mod mbiiz huan. Le' ye' co' nzo'f loo huana na, ndxà'b. Tataa mod ndlyux ye' huan co'se' ndxelo nabe's ñaa ye' huan nxyo'f ye' huan. Tataa ndxàca loo mèn ric, ne, co'se' xègà xègà ndlyux rsin' mèn ric co' nac delgens co' ndli mèn ric.

Trè' ndlu' cón che'n cón li mèn co'se' coby'a' Mebizya mèn.

¹² Huen nda mèn co' nxec no mèn co' ncha'la's co'se' ndxác yalndyub ngu's no yaltii loo mèn. Diox ndxòo lezo' con' ndac co' ndli mèn. No li Diox thib con' ndac loo mèn xalque' mcàbgon' Diox li Diox loo mèn par yòo ban noque' mèn Diox thidtene, mèn co', licque', nque' lezo' Diox. ¹³ Co'se' chol mèn ly'a's aseli mèn con' ye'rsin', indxàalte li mèn xtúuz le' Diox asendli par li mèn con' ye'rsin'a. Yende xaa. Tac por part che'n Diox, yende chó thib con' nzo co' ndli par li Diox con' ye'rsin'. Ne' ne' aseli Diox par li chol mèn con' ye'rsin'. ¹⁴ Ndxé'leque', co'se' mbee nà con' ye'rsin' mèn par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn xal ndryo' ndlyen' lezo'pe' mèn no xal ndyux yo'f lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin', hora nac hor co'se' li mèn con' ye'rsin'. ¹⁵ Le' sya, ryete con' ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn par li mèn, con'a ncàb xquin mèn no xtol mèn co' ndli mèn. No chele' mèn tolo cua'n xquin mèn no xtol mèn, le' sya, tataa mod càba loo mèn par ndryo' xà' mèn thib lad loo Diox thidtene co'se' ndxelo tub rez Diox cón che'n mèn.

¹⁶ Mèn huesen co' nque' lezon ñèen, gu' co' ngòole' loo cón che'n Crist, nee gu' nee gu'. Chele' gu' li xal ndli mèn, sya, tataa mod quedii gu' leque gu'. ¹⁷ Gu' naneeque' le' ryethe con' co' nac con' ndac co' angndxác loo na', Diox ndli par angndxàca loo na'. Diox co' mbli ngòcsua' huiz no mbe' no mbyáz co' nac xnií bé', Diox thidtene ne'zye'de. Ne' ne' se' Diox mod co' ndli Diox con' loo mèn no mod co' ndxáp Diox loo mèn. ¹⁸ Diox mda' lugar yòo ban no na' Diox thidtene por cón che'n xti's Diox co' nac di's ndac co' nac licpe' par gác na' nerleque' mèn co' yòo loo cón che'n Diox, co' gác huax mèn co' yòo ban no Diox thidtene yiloo. Tataa ndxàca tac tataa mbly'a's Diox no ngro' mblyen' lezo' Diox li Diox con'a.

Trè' ndlu' cón ndli mèn, mèn co', licque', ndxela's loo cón che'n Jesucrist.

¹⁹ Por cona, mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, ngue niin loo gu': Nalas gure thib thib gu'. No lijer gure gu' par gòn gu' di's no par ta' gu' cuent co' huenleque' co'se' ndyoodi's no mèn gu'. Per ne'gacte gu' mèn co' ndli cuent anze'f ndxác. Ne' ne' gac gu' mèn co' ngol' di's. Ne' ne' gac gu' mèn co' setilte nso' yéc par yecloo gu' con mèn cón che'n chol con'. ²⁰ Tac mèn co' setilte ndxác nayi' no mèn co' setilte nso' yéc, mèn thidtene indlide con' co' ndxòo lezo' Diox. ²¹ Cona, ngue niin loo gu': Thidteneque' ne'tolode li gu' chol con' zab. Ne' ne' li gu' chol con' ye'rsin' co' más ndxòo lezo' mèn li mèn loo izlyo' ndxè'. Ndlyazen nado' di's nado' cuent ta' gu' lugar gòn gu' di's par tyubdi's gu' loo di's co' mbinle' gu' no co' nguaa'dle' le'n lezo' gu'. Tac di's co' mbin gu'a, cón che'n di'sa nac co' ndlu' xá mod ndlyá' alm mèn loo con' ryes co'se' ndxela's mèn cón che'n di'sa.

²² Per ndlyazen bli gu' xal ndlu' dis co' nac di's ndac ndxè'. Indlyasten ante gòn gu' cón che'n di's ndac ndxè'. Tac chele' gu' ante ndxòn cón che'n di's ndac ndxè', no indlide gu' no indyubdi'ste gu' xal mbez di's ndac ndxè', le' sya, leque gu' nquedi gu'. ²³ Tac mèn co' ante ndxòn di's ndac no indyubdi'ste mèn xal mbez di'sa, mèn nac xal thib mbi' co' ngüi' loo loo thib spej. ²⁴ Ngüi' mbi'a loo spej xá ñaa mbi'. No ndxelo ngüi' mbi' loo spej xá ñaa mbi', ale setilte ndxathla's mbi' xá ñaa mbi'. ²⁵ Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' ndlu' le' Diox mnibe' loo mèn par li mèn con' ndac. Con' co' ñibe' Diox loo mèn por cón che'n di's ndac ndli par yende chó cuee ca' loo mèn loo cón che'n Diox. Mèn co' thidtene indxathla'ste con' co' ndxòn mèn cón che'n di's ndac, no mèn co' thidteneque' ndli nêe mèn par li mèn xal ñibe' Diox por cón che'n di's co' nac xti's Diox loo mèn par li mèn, huen nda mèn loo ryethe con' ndli mèn.

²⁶ Chele' chol mèn ndli xtúuz no nden' mèn ndli mèn cas loo Diox no ne'gacte mèn tecue'd mèn looz mèn no cued yau' ro mèn co' nque di's mèn con xtàa mèn, le' sya, leque mèn nquedi mèn. Sya, tataa mod ndlu' mèn indlide mèn cas loo Diox. ²⁷ Ngue niin loo gu': Le' le' mèn co' Diox mbez nac mèn co', licque', ndli cas loo Diox xud na' no co' ndli co' ndxòo lezo' Diox, mèn ndli xal ngue niin loo gu' ndxè': Ndlyath no mèn myen' ftyà'f, no xa'got viud, thib mod tedib mod co'se' nxi lezo' mèn loo chol yaltti co' ndxác loo mèn. No ne'líde mèn co', licque', ndli cas loo Diox nec thib con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'.

2

Trè' ndlu' indxàalte más li mèn cas loo thib xtàa mèn leque loo tedib xtàa mèn par más tyu' mèn loo thib xtàa mèn leque tedib xtàa mèn.

¹ Mèn huesen, gu' co' ndxela's loo Tad Jesucrist na' co' nac Tad roo no Tad xèn, ndlyazen ne'gacte gu' mèn co' más ndli cas thib mèn no co' más ndli ndyu' thib mèn loo tedib mèn làth gu'. ² Angab na'i, chele' thib mbi' co' nzo thib ani or cuen ya' no noc xab mbi' lar' huen, yòo mbi' làth gu' co'se' nqueltàa gu' loo servis, no yòo thib mbi' prob ladyox no ladre' mbe' làth gu' leque tiempa, ³ no más ngue li gu' par ndyu' mbi' co' noc xab lar' huena, no más ngue li gu' cas mbi' no gab gu' loo mbi': Ftub trè' co'te' más huen nac ndxè'. No ndxe'leque', gab gu' loo prob mbi' ladyoxa: Le' lùu na, huàa too xquin ba'. O tua'te ftub loo yòo. ⁴ Le' sya, tataa mod leque gu' ndli par más ndyu' thib mèn leque tedib mèn làth gu'. No leque gu' ndlu' ndxàp gu' thib mod ye'rsin' co'se' más ndli gu' ndyu' thib mèn loo tedib mèn làth gu'.

⁵ Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, bin gu' di's co' nde niin loo gu' ndxè': Diox mciui mèn prob co' nac mèn ladyox loo izlyo' ndxè' par yila's mèn loo cón che'n Diox no par gáp mèn xalxla's loo Diox no loo cón che'n Diox par tataa mod ñibe'pe' Diox loo mèn xal mcàbgòn Diox loo mèn li Diox loo mèn, mèn co' nque' lezo' Diox no co' ndxàp xalxla's loo Diox. ⁶ Per ndxe'leque', ale le'le' ntethon gu' mèn prob ladyox. ¿Ché' ndyac gu' inacte mèn rica mèn co' ndxan' bien con gu' no ndli mèn provech gu'; no ndxe' mèn rica gu' loo mèn nac zin' yòolau par tyub rez cón che'n gu' loo mèn nac zin' yòolau, cà'? Yende xàa. Nacque' mèn rica mèn co' ndli tataa, ¿lé'? ⁷ ¿Ché' ndyac gu' inacte mèn rica mèn co' más ñii yèe ñii tti cón che'n lèe Crist, Crist co' nac xa' roo xa' xèn? No por cón che'n Crist, mdub lèe mèn gu' mèn co' ngòole' loo cón che'n Crist no nac gu' che'npe' Crist.

⁸ Chele' gu', licque', ndyubdi's loo di's co' nac thib yalñibe' más con' roo con' xèn co' mtan' Tad Diox di's loo na' xal mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' ndxác hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu'. Chele' gu' tataa ngue li, ngue li gu' con' ndac. ⁹ Per chele' gu' más ndli par ndyu' thib mèn loo tedib mèn no chele' gu' más ndli cas loo thib mèn leque tedib mèn, sya, ngue cua'nque' gu' xquin gu' no ndxàp gu' dol loo Tad Diox co' mtan' di's loo mèn par li mèn xal mnibe' Diox loo mèn. ¹⁰ Chele' chol gu' nzo co' mbez ndyubdi's gu' loo ryethe con' mnibe' Tad Diox loo na' par li na' no indlide gu' thib con' co' mnibe' Tad Diox loo na'

par li na'i, ncàba loo gu' le' Diox ngo cuent indyubdi'ste gu' loo nec thib con' mnibe' Tad Diox loo na' par li na'i. ¹¹ Tac leque yub Diox co' mnibe' loo mèn: Ne'lìde gu' yalburrid, leque yub Diox mnibe' loo mèn, ne: Ne'guthte gu' mèn. No por cona, chele' mèn indlide yalburrid per ndxuth mèn xtàa mèn, Diox ngo cuent le' mèn ya indyubdi'ste loo nec thib con' co' mnibe' Diox loo mèn par li mèn. ¹² Ndxàal nabe'ste tyoodi's gu' no nabe'ste gòp gu' mod par que tee ban ndac gu' loo izlyo'. Fte' lezo' gu' le' Diox tub rez cón che'n na' xalque' mnibe' Diox loo na' par tyubdi's na' loo Diox. Con' co' mnibe' Diox loo na' par li na' ncàb loo na' yende chó cuee cà' na' loo cón che'n Diox. ¹³ Mèn co' indlyatte lezo' ñee hues xtàa mèn, lomisque' ne, Diox ne'lyatte lezo' ñee Diox mèn co'se' tub rez Diox cón che'n mèn. Per mèn co' ndlyatque' lezo' ñee hues xtàa mèn, mèn yan' bien no gac con' ndac loo mèn co'se' gac hor tub rez Diox cón che'n mèn loo mèn.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn. Thib ned mèn alithe mbez ndxela's mèn loo Diox per indyubdi'ste mèn no indlide mèn con' co' ñibe' Diox loo mèn li mèn. Tedib ned mèn imbezte ndxela's mèn arid loo Diox per ndlique' mèn xalque' ñibe' Diox loo mèn par li mèn.

¹⁴ Mèn co' nac mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist, nde niin thib con' loo gu': ¿Ché' ndli gu' cuent con' ndac ngue li mèn loo Diox chele' mèn mbez ndxela's mèn loo Diox no yende chó con' ndac ngue li mèn loo hues xtàa mèn, cà'? Yende xàa. Ingode Diox cuent con' ndac nac co' ngue li mèn tataa. ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndyac gu' ante por mbez mèn ndxela's mèn no indlide mèn con' ndac loo hues xtàa mèn lyá' mèn loo con' ryes, cà'? Yende xàa. Pà gaca tataa. ¹⁵ Angab na'i, chele' thib xa'bi' o thib xa'got co' ndxác hues xtàa na' ndyac yende xab xa' par goc xa', no lomisque', ndyac xa' yende con' hua xa' no yende con' naquin xa' co'se' nac huiz co' naquinpe' xa' con'a, ¹⁶ no chele' thib gu' gab loo mèn: Fxen ned. Byàa, ndee. Diox lyath nol ned ndal par zyal co' hual no zyal thib le' lar' par tau'l ladl. Chele' gu' tataa li no ne'ta'de gu' con' nquin mèn, ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac, cà'? Yende xàa. Diox ingode cuent ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa. ¹⁷ Tataa ndxàa loo mèn co' alithe mbez ndxela's mèn loo Diox. Diox ingode cuent, licque', ndxela's mèn loo Diox co'se' alithe mbez mèn ndxela's mèn loo Diox no indlide mèn con' ndac loo hues xtàa mèn co' naquin con'.

¹⁸ Per peser nzo ndxep mèn co' gab loo xtàa: Lùu mbez le' lùu ndxela's loo Diox. Per nalle' ndlyazen blu' loon xá mod non taamas mèn le' lùu ndxela's loo Diox co'se'

yende chó con' ndac ndli loo mèn co' ndxác hues xtàa. Yende mod lila, ¿lé'? Part cón chenen, ndyaquen le' daa, ne, ndxela's loo Diox. Per ndxe'leque', daa lu' lool le' daa, licque', ndxela's loo Diox por con' ndac co' ndli loo mèn co' ndxác hues xtàa daa co' naquin con'. ¹⁹ Mbez ndxela's nzo thidte Diox no maste. No huenque' ndli co'se' tataa mbez. Per ¿ché' ndyacl por ante mbez ndxela'sque'l, lyá' loo con' ryes, cà'? Yende xàa. Tac meexu' ndxela's nzo thidte Diox, ne. No axta nxi'th meexu' tant nzyeb meexu' cón gac loo meexu' co'se' tub rez Diox cón che'n meexu' yilaa. ²⁰ ¡Aa mèn naxèn! ¿Ché' inda'de gu' cuent no ché' tarte ñee gu' co'se' mbez mèn ndxela's mèn loo Diox no ingue lu'de mèn ngue li mèn con' ndac loo hues xtàa mèn, sya, mod co' ndxela's mèn loo Diox ingode Diox cuent le' mèn ndxela's loo Diox? ²¹ ¿Ché' inda'de gu' cuent, ne, leque yub Diox mblo ro no mda' Diox cuent le' Abraham ngola's loo con' co' ndxab Diox loo Abraham? Por cona, mbe' Abraham Isaac co' ngóc xgan' Abraham par ya yuth Abraham Isaac xal co'se' ndxuth mèn thib má' loo Diox tiempa, cà'? ²² Gu' nonque' no nda'que' gu' cuent cón che'n con' nda li Abraham, tataa mod mbli' Abraham le' Abraham ngola'sque' di's co' ndxab Diox loo Abraham li Diox loo Abraham. No tataa mod Abraham mbli nêe lezo' Abraham loo Diox xal ngóc di's co' ndxab Diox loo Abraham par li Abraham con' mnibe' Diox loo Abraham li Abraham. ²³ No por con' co' mbli Abrahama, ngócque' no ndyaaque' no mdubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez: Abraham ngola's di's co' ndxab Diox loo Abraham li Diox. Le' Diox na, mbloque' cuent con' co' mbli Abrahama mbli' le' Abraham ngola'sque' loo Diox. Tataa mod mdyal Diox ngóc Abraham loo cón che'n Diox. Ngolaa, leque yub Diox mblo ro ngóc Abraham amiu che'n Diox.

²⁴ Cona, ngue niin loo gu': Diox ngoque' cuent no ndyalque' Diox yòo mèn loo cón che'n Diox por cón che'n con' co' ndlu' le' mèn ndxela'sque' loo Diox. Ingode Diox cuent, licque', ndxela's mèn loo Diox por ante mbez mèn ndxela's mèn loo Diox. ²⁵ Lomisque', ngóc loo thib xa'got co' ngro' lèe Rahab co' ngóc thib xa'got burrid ndoore'. Por mda' Rahab posad loo mèn co' mtel' Josué, co' ngua ciuda co' ngóc làaz Rahab, no mblyath loo Rahab mèn par ngro' mèn ciudaa tedib ned, Diox mdyal ngóc Rahab loo cón che'n Diox, ne, tac Rahab ngola's le' mèn mbi'th mandad che'np'e' Diox. ²⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Co'se' ñee gu' nax thib thebol non gu' por ngro xpíi thebol loo thebol, con'a nguth thebol. Lomisque' ne, mèn co' alithe mbez ndxela's mèn loo Diox no indlu'de mèn con'

ndac co' ndli mèn hues xtàa mèn, inacte mènà mèn co', licque', ndxela's loo Diox.

3

Trè' ndlu' cón che'n mod co' ndyoodi's mèn.

¹ Mèn co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, indxàalte yo arid mèn co' mbez gu' nac maistr làth gu'. Tac gu' nanee no nda'que' gu' cuent le' na' co' ndlu' loo xtàa na' cón che'n Diox, más nayi' gac Diox loo na' co'se' tub rez Diox cón che'n na' loo na'. ² Ryete na' ndxàp falt no ndxàp na' thib mod ye'rsin' loo huax con'. Chele' thib na' indxàpte falt no indxàpte na' mod ye'rsin' xal ndyoodi's na', le' sya, tataa ndlu' na' nac na' mèn nali no mèn nambli loo Diox. No na' co' tataa ndlia, ndxàp lezo' na' loo ryethe con' ndli na'. ³ Gu' nda'que' cuent co'se' ngòo na' fren ro thib huay, ngòo na' fren ro huay par tataa mod ndxàc nado' huay par sere seyeth mèn huay ned ndlya's mèn ya no mèn huay co'se' ndyub mèn huay. ⁴ Lomisque' ne, gu' nonque' no nda'que' gu' cuent xal ndli mèn zin' loo thib yòoyaa. Mastale naroo yòoyaaa, le' mbii co' nxyo'f loo nittó' na, ntetee yòoyaa con fuerz co' ndxàp mbii. Lomisque' ne, ne' yòoyaa thib le' yaa co' lèe timón. Con yaaa no maste ntec pilot yòoyaa par ntetee pilot yòoyaa ned ndlya's pilot loo nít. ⁵ Tataa ndxàc loo mèn con thib le' bél' co' nac looz mèn. Gu' nonque' looz na' nac thib le' bél' lad na' co' ñaade arid naroo. Per nden' na', licque', anze'f con' roo no con' tín' ndxàc loo na' por cón che'n looz na' co'se' ndyoodi's na' no co'se' nque di's na'. Nde niin thib con' loo gu': Gu' nda'que' cuent con thib le' quíi co' nac thib yéc cerri chu'th no maste nxyon' beel le'n yii le'n den ndxep vez.

⁶ Mod co' ndyoodi's mèn ndlu' loo mèn le' xtúuz mèn no lezo' mèn nac xal thib quíi no thib bée' co' ndli yalquíi loo mèn. Por mod co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn no xtúuz mèn ndyoodi's mèn ngóc nguàal con' par ndxàc huax yalquíi loo mèn co', por derech, nteza' loo mèn. Tataa mod ndlu' mèn ñaaleque' loo mèn no ndxàc loo mèn le' ryethe con' co' nac con' ye'rsin' che'n ye'rbiil ngue ñibe' loo mèn co'se' ndyoodi's mèn ngóc nguàal di'sa. No co'se' tataa ndli mèn, ndoo lite ndxeza' mèn no ndlyux yalnaban mèn loo izlyo' ndxè'. ⁷ Ndxàc mèn ndli mèn gan par ndxàc nado' rye loo má' xal mbee's, no xal mbin, mbel', no rye loo má' co' naban le'n nittó'. Ndli mèn gan ndxàc nado' má'a loo mèn. ⁸ Per yende chó mèn co' thidte mènà gac li gan par gac nado' mèn loo mod co' ndyoodi's mèn loo xtàa mèn. No yende mod gáp lezo' mèn loo mod co' ndyoodi's mèn no loo mod co' nac mèn. Mod co' ndxàp mèn no mod co' ndryo' ndlyen' le'n lezo'

mèn ndlu' loo mèn por mod co' ndyoodi's mèn yende mod leque mèn gáp lezo' mèn loo con' ndli mèn xtúuz par gac nado' mèn no par zye' mod co' ndxàp mèn. No con' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo' mèn no le'n xtúuz mèn co' ndyoodi's mèn ndli par ndxeza' mèn no ndlyux mèn xal co'se' ndxuhua thib má' cuan' par gath má'. ⁹ Con looz na' co' tataa ndli ndyoodi's na', mbez na' le' Diox xud na' nac thib Diox roo no thib Diox xèn. No mbez na' le' Diox nac Diox natú'. No con leque looz na'a ñii yèe ñii ti na'. No nquedèe na' mèn co' nac hues xtàa na', mèn co' nac xin no xnaa Diox co' yub Diox mtoxcua' xal nac Diox. ¹⁰ Ngue niin loo gu': Licque', con leque looz mèn co' mbez mèn le' Diox nac Diox roo Diox xèn no Diox natú', con leque looz mèn ñii yèe ñii ti mèn no nquedèe mèn hues xtàa mèn. Mèn huesen por cón che'n Crist, por derech, indxàalte gaca tataa làth na'. ¹¹ ¿Xá nee gu'? ¿Ché' nzo mod leque co'te' ndub zib nít co' ndxu mèn, leque tya lyen nít nala, ne, à'? Yende xaa. ¹² Mèn huesen por cón che'n Crist, niin loo gu' tedib vez, ne: ¿Ché' nzo mod leque yaa ngudyuug co' nda' ngudyuug ta' yaa ngudyuug xè co' lèe aceitun? Lomisque' ne, ¿ché' nzo mod ta' thib xan' lus uv co' nda' xè uv xè yaa ngudyuug, à'? Yende moda, ¿lé'? Lomisque' ne, ngue niin loo gu': Yende mod zib nít nazii co'te' ndub zib nít co' ndxu mèn, ¿lé'? Cona nee di's, mèn ye'rsin' ndli con' ye'rsin'. No mèn co' nac che'npe' Diox ndli con' ndac loo hues xtàa mèn.

Trè' ndlu' co' nac licpe' co' ndxàc mèn.

¹³ Chele' làth gu' nzo ndxep mèn co' ndli gu' cuent ndxàc no co' ndli gu' cuent ndxaa' di's, ndxàal lu' mènà con' co' ndxàc mènà por mod co' nque tee ban ndac mènà no por mod co' nac mènà mèn nado' loo hues xtàa mèn. ¹⁴ Per chele' ndxep gu' ndxòo xyàn lezo' no ndxàn lezo' gu' ñèe gu' xtàa gu' no ndoo lezo' gu' li gu' con' par ante ñèe loon gu' que no gu' con', le' sya, chele' gu' tataa ngue li, indxàalte tye's gu' loo con' ndxàc gu'. Tac con' ndxàc gu'a, le'i ndli par leque gu' nquedli gu' no ncà gu' loo con' co' nac con' licpe'. ¹⁵ Tac con' co' ndli gu' cuent ndxàc gu', inacte con' ngue lyath no Diox gu' par ndxàc gu' li gu' tataa. Ndxé'leque', con' co' ndli gu' cuent ndxàc gu'a nac con' co' alithe ndye'th xtúuz yéc mèn loo izlyo' ndxè'. No naca con' ndli yub Mebizya loo gu' par li gu' cuent ndxàc gu'. ¹⁶ Tac co'te' nzo mèn co' ndxàn lezo' ñèe xtàa no co'te' nzo mèn co' ante ñèe loon que no mèn che'n mèn, tya mbe yoo mèn no ndxàc rye loothe con' ye'rsin' làth mèn. ¹⁷ Men co' ndlyath no Diox par ndxàc mènà, mènà indxòde lezo' loo chol con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. Nac mènà mèn nado' co' mbe ban rye nda mèn no rye ndye'th mèn

lâth xtâa mên. No ndoo lezo' mên li mên ante con' ndac. Mên na mên co' indlide par más ndyu' thib xtâa mên loo tedib xtâa mên. Nac mên mên co' intembiide ro no co' intembiide xti's loo mên. ¹⁸ Le' mên co' ncu'a'n mod par tu' tâl mên lezo' taamas mên loo chol con' ye'rsin' na, gâca loo mên nambii no nali que tee ban mên loo Diox.

4

Trê' ndlu' cón che'n mên co' anze'f ndxòo lezo' que tee ban loo cón che'n xab izlyo'.

¹ Nde niin thib con' loo gu': ¿Pá ned nde di's no cuent no yalgyoo co' ndxàc lâth gu' ba', à'? Na nii loo gu': Le'i nde no le'i ndxàc loo gu' por ryethe con' ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo' gu' co' toloque' ndli nzi yoo gu' lâth xtâa gu'. ² Gu' ndly'a's que no gu' ndxep con'. No co'se' yende mod que no gu'i, ndxàn lezo' gu' ñee gu' xtâa gu' axta ndxuth gu' xtâa gu'. Ndxàn lezo' gu' ñee gu' xtâa gu' por cón che'n con' co' ññaade arid ntac co' ngue no xtâa gu'. No co'se' yende mod que no gu'i, sya, ntlo gu', ncu'a'n gu' xó' no ngyoo gu' con' xtâa gu'. Yende mod que no gu' co' ndly'a's gu' que no gu' tac imbezte gu'i no ñña'nte gu'i loo Diox co'se' mbez gu' Diox. ³ Per mastale' ña'b gu'i loo Diox, Diox ne'lide par que no gu'i. Tac co'se' ña'b gu' con' loo Diox, Diox nonle' xal nac xtùuz ye'rsin' co' ngue li gu' cón che'n con' ngue na'b gu' loo Diox. Ale ña'b gu' con' loo Diox ante par ta' gu' gust lezo' gu' no maste. ⁴ ¿Aa mên co' ndly'a's yôo loo cón che'n Diox no co' ndly'a's que tee loo cón che'n xab izlyo' loo izlyo' leque tiemp! ¿Ché' ne'ta'de gu' cuent no ché' inonte gu' le' mên co' más ndxòo lezo' ndli co' nac cón che'n xab izlyo', mên na ngolo ngola's loo cón che'n Diox no loo Diox, à'? Aa. Tataaque' naca. Chol mên co' más ndxòo lezo' ndli con' co' nac cón che'n xab izlyo', licque', mên ndxàc ngolo ngola's loo cón che'n Diox no loo Diox. ⁵ ¿Ché' ndyag gu' no ché' ndli gu' cuent angndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Le' Xpii Natú' che'n Diox co' Diox mtel' par yôo Xpii Natú' loo na' par ban no Xpii Natú' na' por tant nque' lezo' Xpii Natú' na', indlá'de Xpii Natú' na' par li na' con' ye'rsin' par cua'n na' xquin na' no xtol na' loo Diox, cà'?

Tyé'. Inacte di'sa di's co' angndub loo libr co' nac xti's Diox. Licque' nac di'sa.

⁶ Per ndxe'leque', Diox ndlyath no na' con con' ndac co' ndli Diox anggàc loo na'. Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Le' Diox ndxecloo no ndxàc Diox ngolo ngola's loo mên co' ndye's. Per ndlyath no Diox mên co' nac mên nado' con con' ndac co' nac che'n Diox co' ndli Diox angndxàc loo mên.

⁷ Fta' gu' lugar, tá, ftubdi's gu' loo ryethe con' co' ñibe' Diox loo gu' par li gu'i. Ne'ta'de gu' lugar ñibe' Mebizya loo gu' nec thib mod no nec tedib mod loo co' nac cón che'n Mebizya. Le' sya, tataa mod ne'bii gaxte Mebizya loo gu'. Lá' Mebizya gu' co'te' nziri' gu' loo Diox.

⁸ Ftolo gôo gu' loo cón che'n Diox par tolo ta' gu' cuent cón nac cón che'n Diox no par tolo li ñee gu' gu' loo cón che'n Diox. Chele' gu' tataa li, Diox altant tyoo par tolo li Diox anggàc más con' ndac loo gu'. Mên co' ndxàp xtol, gôc gu' mên co' lyàa yéc no co' lyàa lezo' loo Diox par yumbii xtùuz gu' no par yumbii lezo' gu' loo cón che'n Diox xal co'se' tech mên ya' mên par nambii yan' ya' mên. Le' gu' co' nac chop loo chop la's co' ly'a's que' lezo' Diox no co' ndly'a's leque tiemp li co' nac cón che'n xab izlyo' na, blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' loo Diox par zye' mod co' ndxàp gu' ba' par thib lite yéc gu' no thib lite lezo' gu' yôo gu' loo cón che'n Diox. ⁹ Lomisque', ngue niin loo gu', ne, mên co' ndxàp xtol no mên co' nac chop loo chop la's loo cón che'n Diox: Fxi yéc gu' no fxi lezo' gu'. Bín' gu' no grozèe yath gu'. No ne'tolode ta' gu' gust lezo' gu' loo ryethe con' ye'rsin' co' ndli gu'. Lugar de xis gu', más quee lezo' gu' bín' gu'. No lugar de nzo'f nde' nzo'f ndla' lezo' gu', más quee lezo' gu' bín' gu'. ¹⁰ Gôc gu' mên co', licque', ngôc mên nado' loo Diox. Le' Diox na, li gâc gu' mên roo mên xên loo Diox yiloo.

Mên co' ndub rez cón che'n hues xtâa mên.

¹¹ Mên huesen por cón che'n Jesucrist, ne'ñii yèede gu' no ne'ñii tiide gu' cón che'n thib hues xtâa gu' no cón che'n tedib hues xtâa gu'. Tac mên co' ñii yèe ñii tii cón che'n thib mên co' ndxàc hues mên por cón che'n Crist, o chele' mên nii ngôc nguàal con' cón che'n mên co' ndxàc hues xtâa mên, mên nxiis no di's co' nac yalnibe' co' nac más con' roo con' xên co' mnibe' Tad loo na' par li na'. Le' sya, tataa mod ndub rez mên cón che'n con' co' mnibe' Tad loo na' li na' par ñee mên inquite tyubdi's mên xal mnibe' Tad loo mên li mên. No chele' gu' ndub rez cón che'n co' mnibe' Tad loo na' li na', le' sya, lugar de tyubdi's gu' loo con' mnibe' Diox loo na' li na', ale ndxàc gu' mên co' ndub rez cón che'n con' co' mnibe' Diox loo na' li na'.

¹² Per nalle' ngue niin loo gu': Thidte xa' co' nac Diox nac xa' co' nzo co' ñibe' loo mên loo izlyo' ndxè' par li mên con' co' ñibe' thidte Diox. No lomisque' ne, leque yub xa' co' nac Diox co' ñibe' loo mên, nac xa' co' ndub rez cón che'n mên loo mên. No leque Diox nac xa' co' ntélá' mên loo con' ryes. No nac Diox xa' co' co' xà' mên loo Diox thidtene yilo gath mên. ¿Per gu', à'? ¿Cón nac gu' par ñii yèe gu' no ñii tii gu' ngôc nguàal con' cón che'n hues xtâa gu', à'? Yende cón nac gu' par li gu' tataa, ¿lé'?

Yende chó mèn non cón gac loo mèn thib huiz no tedib huiz.

¹³ Nalle', bìn gu' tedib con' ngue niin loo gu': Gu' co' mbez: Yé' o huize' nda li na' delgens na' loo thib ciuda o chó cuida. Más huen ya na' no yo na' tya thib lín' par li na' delgens no li na' gan huax tmi. ¹⁴ No ne'ñeede gu' cón gac thib huiz tedib huiz. ¿Xá nee gu'? ¿Cón nac yalnaban mèn? Yalnaban mèn nac xal thib beu co' setilte ndxetoo. No yiloo, setilte ndyon' beu. ¹⁵ Con' co' más huen ndxàal gab gu' nac di's ndxè': Chele' Tad Diox ndlya's no chele' Tad Diox nee lezo', tolo ban na' taandxep tiemp. Sya, li na' thib con' no li na' tedib con' xal nee lezo' Tad Diox. ¹⁶ Per nalle', ale ndxe'leque', ale más ndyac lezo' gu' por gust co' nda' gu' lezo' gu', ndyoodi's gu' di's naxal' no di's nate's. No rye mod co' ndyoodi's gu'a nac con' ye'rsin'túb. ¹⁷ Mèn co' nanee no ndxác mèn li mèn con' ndac no indlide mèn con' ndaca, mèn ncu'a'n xquin mèn no ncu'a'n mèn xtol mèn loo Diox.

5

Trè' ndlu' loo mèn ric xá mod ndxàal que tee ban mèn ric loo izlyo' ndxè'.

¹ Bìn gu' di's co' nde niin loo gu' ndxè', mèn ric: Más quee lezo' gu' bìn' gu' no grozèe yath gu' por yaltii no nesida co' gac loo gu' yiloo. ² Ryete yalgon' co' ndxàp gu', le'i nzi yà'ble'. No ryete xab gu' co' ndxàp gu', le'i ngue yuhuale' mbéd. ³ Lomisique' ne, tmi or no tmi plat co' ndxàp gu', le'i ndoo quée beule'. No ngue yuhuale' yòoi. Lomisique' ne, xalque' nzi yiza' tmi or no tmi plat co' ndxàp gu', le'i ndlu' loo gu' co' gac loo gu'. No tiempa ten' gu' huax yalnè tín' no anze'f xi lezo' gu' xal co'se' ntec nso' quii bèel lad mèn. Tataa gaca loo gu' tac gu' mque no thib baa'n yalgon' le'n tiemp co' nac lult tiemp ndxè'. ⁴ Centav co' mdix gu' loo mèn co' mque zin' co' mthop cosech gu', centav co' ne'nguixte gu' complet loo mèn, por centava no maste caba loo gu' le' Diox li tyactii gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Lomisique' ne, Tad Diox, co' ñibe' loo ryethe angl co' nac solnada loo Tad Diox, mbínque' di's co' mco' ñee mèn co' mque rsin' gu' co' ne'nguixte gu' complet mcàa mèn co' mque rsin' gu'. ⁵ Loo izlyo' ndxè' anze'f mque tee ta' gu' gust lezo' gu' loo ryethe con' co' mque tee li gu'. Alithe mque tee yuhua gu' axtaque' mcha' gu' xal thib laa ngon co' ndoosua' par guth mèn ngon yiloo. ⁶ Mquexù' mque' fals gu' mèn no mbeth gu' mèn co' yende chó xquin ngòp mastale' mbral mèn par nglá' mèn la's ya' gu'. Per ne'ngacte ngli mèn gan nglá' mèn la's ya' gu'.

Di's co' ndlu' cón che'n mèn co' ncha'la's loo mèn co' mbez Diox.

⁷ Cona, ngue niin loo gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist: Fxec gu' no fcha'la's gu' axta co'se' zin huiz no zin ze co'se' yi'th Tad Jesucrist loo izlyo' tedib vez. Gu' nonque' le' mèn co' nque zin' loo xyòn mèn, mèn nxec no mbed no ncha'la's mèn no nzi quee lezo' mèn axta co'se' lyàa yuu ndlyo. No mbed mèn axta ri'th tiemp yuu co' nac yuu bluz par tlo thop mèn cosech co' anze'f ntac co' nac co' mbli mèn zin' loo xyòn mèn. ⁸ Ngue niin loo gu', ne: Fcha'la's gu' no ne'tyoo xà'de lezo' gu' por con' co' ndxác loo gu' por cón che'n Diox tac huiz, co' gac huiz co'se' yi'th Tad Jesus loo izlyo' ndxè' tedib vez, nde zin' gaxle'. ⁹ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, ne'co' ñeede gu' cón che'n hues xtàa gu' par ne'tub rezte Diox cón che'n gu'. Jesucrist co' tub rez cón che'n ryethe mèn loo mèn, yamerle' yi'th Tad Jesucrist loo izlyo' ndxè' tedib vez. ¹⁰ Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gòc gu' xal mèn co' mxec no co' mxactii no co' mcha'la's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox xal mnibe' Diox li mèn tiempa. ¹¹ Nu' nden' no ndyac nu' huen nda mèn no ndyac lezo' mèn, mèn co' nxec no co' ncha'la's co'se' ndyactii mèn por cón che'n Tad Jesús. Gu' mbínque' no nda'que' gu' cuent quetal mxec Job no mcha'la's Job co'se' mxactii Job no co'se' ngòc yaltii no yalquii loo Job. Nonque' gu' no nda'que' gu' cuent xá mod mblyath no Tad Diox Job co'se' ngolo mxactii Job par mblo xtàa Tad Diox ryethe con' co' mblyux loo Job. No ngoloo, masre' con' mque no Job. Cona, non na' axta arid ndlyat lezo' Diox ñee Diox mèn.

¹² Per thib con' más ndlyazen niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Crist: Co'se' lya's gu' li nèe gu' di's co' gab gu', ne' por chu'th ne'te'thte gu' lèe bé'. Ne' ne' te'th gu' lèe izlyo'. Ne' ne' te'th gu' lèe tedib con'. Más huen gab gu': Aa, tataa gaca, xaa. No más huen gab gu': Ne'ñeeda. Ne'ñeeda, xaa, par tataa mod ne'zib quide Diox gu'.

¹³ Chele' chol hues xtàa gu' co' nzi xi lezo' por ndxác yaltii loo hues xtàa gu'a, ndxàal cues hues xtàa gu'a loo Diox por cón che'n co' ndxác loo hues xtàa gu'a. Lomisique' ne, chele' chol hues xtàa gu' ndyac lezo' por ndxác con' ndac loo hues xtàa gu'a, ndxàal gol ro hues xtàa gu' himn loo Diox xal ndye'th di's co' nzo mod gab hues xtàa gu' loo Diox por con' roo con' xèn co' ndli Diox loo hues xtàa gu'. ¹⁴ Lomisique', ngue niin loo gu', ne: Chele' chol hues xtàa gu' ndyac nen, ndxàal cues hues xtàa gu'a rye mængool co' nqueltàa loo cón che'n Diox par cues mængoola lèe Diox por cón che'n mèn yíiza. No ndxàal tà mængoola aceit lad mèn yíiza por lèe Tad Jesús. ¹⁵ No co'se' mbez mèn Diox no ndxela's mèn dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn, mèn yiche no yite'f loo

yíiza. No mènà yac no yiche no yite'f mènà tac Diox teyac mènà. No lomisque', chele' mèn yíiza mcua'n xtol, xtol mèn yíiza ndyon' leque hora chele' mèn yíiza mna'b loo Diox ton' Diox xtol mèn yíiza. ¹⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Xop dol gu' cón che'n xtol gu' loo Diox láth mbez gu' Diox con hues xtàa gu'. Lomisque', ndlyazen gurez gu' Diox thib gu' no tedib gu', gu' co' nac hues xtàa, par tataa mod teyac Diox mèn yíiz co' ndyac nen làth gu'. No yiche no yite'f mènà làth gu'. No co'se' mbez mèn Diox co'se', licque', nac mèn mèn ndac loo Diox, Diox ndxòn di's co' mbez mènà loo Diox no tataa mod li Diox cas di's co' mbez mènà loo Diox. ¹⁷ Gu' nda'que' cuent le' Lii co' ngòc mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox, Lii ngòc thib mbi' lalque' xal na'. Co'se' mbrez Lii Diox no mna'b Lii loo Diox co'te' ngo Lii tiempa par ne'lyàade yuu, mbìn Diox ro Lii no ne'nglàade yuu le'n son lin' narol tya. ¹⁸ Ngoloa, co'se' mbere Lii, mbrez Lii Diox no mna'b Lii loo Diox tedib vez par lyàa yuu, mbere yuu, ngulàa yuu tedib vez co'te' ngo Liia. No mèn co' ngo ban tya mthop cosech.

¹⁹ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, chele' chol gu' ndyoo xà' lezo' loo cón che'n Diox co' nac licpe' no ngo tac lezo' gu' loo cón che'n Diox, no làth xtau'a nzo thib mèn co' ndyoodi's no gu' no co' nco'x loo gu' par bere gu', yòo gu' loo cón che'n Diox tedib vez, bìn gu' ro mènà. ²⁰ Ndlyazen ta' gu' cuent co' huenleque', le' chol mèn co' ndyoodi's no mèn no co' nco'x loo mèn co' mcua'n xtol no co' nzi tee thib ned co' nac ned ye'rsin' par bere mèn co' mcua'n xtola, yòo mèn co' mcua'n xtola loo cón che'n Diox tedib vez, mènà li par lyá' alm mèn no xpíi mèn co' ngòp xtola loo quíi no loo bèel co'te' tyactii mèn yíloa. No lomisque', li mènà le' rye xtol co' mcua'n mèn co' ngro xà' loo cón che'n Diox tyon' co'se' bere mènà, yòo mènà loo cón che'n Diox tedib vez.

Ner Cart Co' Mque' Pedr Ye's Loo Mèn

Pedr mque' ye's loo mèn co' ngola'sle' loo cón che'n Diox por cón che'n Jesucrist, mèn co' mque tee re's pól.

¹ Daa, Pedr, nac thib mbi' co' ndxe' di's cón che'n Jesucrist loo mèn, co' nee di's, leque yub Jesucrist mte' daa loo mèn. Ngue que'en ye's ndxè' loo rye gu', gu' co' ngola'sle' loo Jesús no loo cón che'n Jesús, gu' co' ngro' nacionpe' gu', gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz mèn ponto, gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz mèn galacia, gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz mèn capadocia, gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz mèn asia, no gu' co' nzo ban yèezya' che'n làaz mèn bitíñ.
² Diox xud na' mcui gu' xalque' mnibe' Diox loo lezo' Diox li Diox xal nac co' gunee lezo' Diox li Diox axta más pólle'a. Por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, Diox mblo' xá' gu' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' par ante tyubdi's gu' loo Diox no par gac gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n renpe' Jesucrist. Ndllyazen le' Diox li anggac huax con' ndac loo gu'. No ndlyazen yo nagál lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtáa gu'.

Yalnaban cub ndxè' nac thib yalnaban co' ngure quee lezo' mèn gac loo mèn póla.

³ Ndllyazen gab na' le' Diox co' nac xud Tad Jesucrist na' nac Diox roo no Diox xèn. Por anze'f mblyat lezo' Diox gunèe Diox na', mbli Diox ngóc na' mèn co' ngue no tedib yalnaban cub xal co'se' ndxàa loo thib mbeto' co' ndxáa loo izlyo'. Tataa ngóc loo na' por mbli Diox le' Jesucrist ngro xban làth mèn nguth. No por ngro xban Jesucrist làth mèn nguth, ndxàa loo na' le' na' nzi quee lezo' gac loo na' tedib yalnaban co' gac thib yalnaban más ndac yiloo. ⁴ No li Diox le' gu' gac che'n no yan' no gu' con' co' nac xal thib herens co' ngue quenap Diox loo bé' co' gac che'npe' gu' yiloo. No con' co' gac che'n gu'a no con' co' yan' no gu'a ne'lyuxte thidtene. No ne' ne' yen mod gac con'a con' zab. No ne' ne' yen mod gac con'a xal con' ngol' xal ndxol' chol laa nayèe co' ngol'. ⁵ No com le' gu' ndxela'sque' loo Diox, zlé'?, Diox quenap gu' por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp Diox la's nii Diox no la's ya' Diox axta co'se' gac huiz yòo gu' loo bé' par ban no gu' Diox thidtene tya. No lu' Diox con' co' yan' no gu' no co' gac che'npe' gu' le'n huiz co' gac lult tiemp loo izlyo' ndxè'.

⁶ No por cón che'n ryethe con'a, nden'en no naneen ndyac lezo' gu' mastale' nquin gac huax yaltii loo gu' no ten' gu' huax yaltii

ndxep tiemp. ⁷ Axta arid ntaca loo Diox le' gu' ndxela's loo Diox no ndxàp gu' yalxla's loo Diox. Diox non nquin gac loo gu' tyactii gu' par ñee Diox ñeene' ché' xec gu' que tee ban gu' loo cón che'n Diox. Co'se' ndxàc con'a loo gu', naca xal co'se' nsun' mèn or con quí par ta' mèn cuent ñeene' ché' nac ora orpe'. Co'se' nxec mèn ndxàc chol yaltii co' ndxàc loo mèn, le' sya, cón che'n mèn axta arid ntac loo Diox más leque or co' ndxeza' no co' ndlyux. Por cona, ngue niin loo gu': Chele' gu', licque', tolo gáp yalxla's loo Diox no tolo yila's gu' loo Diox làth ndxàc chol yaltii loo gu', syase co' Diox cuent nac gu' mèn ndac. No li Diox gac con' roo no con' xèn loo gu'. No li Diox gac gu' mèn guryath no mèn guryen loo taamas mèn co'se' yi'th Jesucrist loo izlyo' ndxè' tedib vez.

⁸ Nonquen le' gu' anze'f nque' lezo' Jesucrist mastale' tarte ñee gu' xá ñaa Jesucrist. No por ndxàp gu' yalxla's loo Jesucrist, mastale' tarte ñee gu' xá ñaa Jesucrist, ndyac tín' lezo' gu' no thidtene nxo'f nde' nxo'f ndla' lezo' gu'. No por anze'f ndyac lezo' gu'a, nonquen naca thib con' roo no thib con' xèn loo gu' no axta ne' ne' gac gu' ta' gu' cuent co' ndxàc loo gu' loo cón che'n Jesucrist loo mèn. ⁹ No por mbli gu' no mxec yèe gu' ngola's gu' loo cón che'n Jesucrist, mblyá' alm gu' no xpii gu' loo ryethe con' ryes tac ngola's gu' loo Jesucrist par mblyá' gu' loo ryethe con' ryes.

¹⁰ No axta más póla mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox huen huen mbral no mdub rez mèn loo libr co' nac xti's Diox co' nac testament gox no mdoodi's mèn cón che'n xá mod lyá' mèn loo ryethe con' ryes. No con'a nac con' ndac co' mbli nèe Diox angli Diox loo gu' le'n tiemp ndxè'. ¹¹ Leque yub Xpii che'n Crist co' nac Xpii Natú' mbli par ngro xo'f loo mèn co' mde'th di's. No mda' mèn cuent con' co' tyactii Crist no xá mod gac ryethe con' roo no ryethe con' xèn loo Crist co' gac loo Crist yiloo. Mèn mblyá's ngo xo'f chó nac mbi' co' gac Crist no pól gac tiemp co'se' yi'th Crist loo izlyo' ndxè' xal mblo xo'f Xpii Natú' loo mèn, Xpii Natú' co' ngo no mèn. ¹² Per leque yub Diox mbli ngro xo'f cón che'n con' co' mbli mèn xtúuz no con' co' mdoodi's mèn inacte con'a con' co' gac loo leque yub mèn. Ndxle'leque', Diox mblu' loo mèn le' cón che'n con'a nac co' ndxàc loo na' nalle'. No nalle' leque cón che'n con' co' mbli mèn xtúuz pólle'a nac leque con' co' ndxath no co' ndxèn loo gu'. No ndxath no ndxèn con' ndxè' loo gu' por cón che'n mèn co' ngo yalbàn cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Ngo mèn yalbàn por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndli Xpii Natú' loo na'. Xpii Natú' co' mte' Diox co' ngro' loo bé' loo na'. No leque cón che'n con' ndxè' nac con' co' mbli angli xtúuz

par ñee angl no ta' angl cuent cón con'a no xá mod gac con'a.

Diox mblec na' no mcui Diox na' par ryo xà' na' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' par que tee ban ndac na' loo Diox.

¹³ Cona, ndlyazen huen huen li gu' xtùuz cón che'n con' co' ndli gu'. No ndlyazen nabe'ste que tee ban gu' no ne'zi'fte gu' arid con' ye'rsin' la's nii gu' no la's ya' gu' ned nzi tee gu'. Ante bli gu' xtùuz loo ryethe con' ndac co' li Diox loo gu' no co' ta' Diox loo gu' co' nzi quee lezo' gu' gac loo gu' co'se' yú' loo Jesucrist loo mèn loo izlyo' ndxè' tedib vez. ¹⁴ Fque tee ban gu' làth xtàa gu' xal myen' bix co' ndyubdi'sque' loo xud myen'. Ne'que tee bante gu' xal ngóc yalnaban co' mque tee ban gu' póla ndoore' co'se' tarte ta' gu' cuent cón che'n Diox no co'se' tarte libe' gu' Diox por cón che'n Jesucrist. ¹⁵ Ndxè'leque', fque tee banque' gu' loo cón che'n Diox xal mèn co' thidteneque' ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. Tataa mod bli gu' tac Diox co' mblec gu' no Diox co' mcui gu' par ngóc gu' loo cón che'n Diox, Diox nac thib Diox nali no thib Diox nambii no thib Diox natú'. ¹⁶ Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez taandxè':

Góc gu' mèn co' ngro xà'que' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo' tac daa nac thib Diox nali no thib Diox nambii no thib Diox natú'.

¹⁷ Yende chó mèn nzo co' más ndyu' loo Diox leque taamas mèn. Chele' gu' mbez: —Pay— loo Diox, Diox co' ndla's loo thib thib mèn xá mod nzi tee ban mèn par tub rez Diox cón che'n mèn yiloo, ndxàal zye'b gu' ñee gu' Diox le'n ryethe huiz co' naban gu'. ¹⁸ Diox mbli par mblyá' gu' loo thib yalnaban co' yende cón ntac co' ngóc thib yalnaban co' mque tee ban gu' póla, co' ngóc co' mté'th gu' loo xudgool gu'. No gu' nda'que' cuent co' huenleque' le' co'se' mtelá' Diox gu' loo con' ryes por mdyon' xtol gu' co' angngóc loo gu' nalle', cón che'n con' co' angmbli Diox loo gu' ne'ndi'de gu' con'a por cón che'n con' co' ndlyux no con' co' ndxeza' xal ndxeza' or no plat. ¹⁹ Ndxè'leque', mtelá' Diox gu' loo con' ryes por cón che'n ren che'n ladpe' Crist, ren co' anze'f ntac loo Diox. Leque yub Crist mda' yalnaban Crist loo yalguth por cón che'n xtol mèn xal co'se' ndxuth mèn thib mbacxil' yen' co' be' nac thib mbacxil' nambii no co' tarte gac nec thib con' zab no nec thib yalquii loo par guth mèn mbacxil'a par xo mèn rena loo Diox loo izlyo'. ²⁰ Diox mdoo Crist no mnibe' Diox loo Crist par gac con' co' ngóc' loo Crist. Tataa mbli Diox loo Crist ndoore' cuec Diox no mxèn' Diox izlyo'. Per ne'ngàcte con'a loo Crist póla. Ndxè'leque', ngóc loo Crist

le'n lult tiemp co' nac tiemp ndxè' ale mbyú' Crist loo mèn no mbi'th Crist loo mèn loo izlyo' ndxè' par ngóc con' ndac loo gu' nalle'. ²¹ No por cón che'n Crist gu' ngola'sque' loo Diox, Diox co' mblo xban Crist làth mèn nguth. No mbli Diox ngóc con' guryath no con' guryèn loo Crist. No por cón che'n con' co' mbli Diox loo Crist, thidtene mbli nêe gu' gu' le' gu' ndxela'sque' no nzi queeque' lezo' gu' loo cón che'n Diox. ²² No nalle' por mdubdi'sque' gu' loo di's ndac co' mbìn gu' co' nac licpe' cón che'n Diox xalque' mblyath no Xpii Natú' gu' par mbìn gu' di's cón che'n di's ndaca, mbli gu' par ngóc gu' mèn nali no mèn nambii loo Diox par tataa mod, licque', nque' lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu' co' ngóc loo cón che'n Diox. No ndxàal tataaque' tolo que' lezo' gu' ñee gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. ²³ Xalque' niin loo gu', gu' ngóc' mèn cub xal thib mbeto' co' ndxàal loo izlyo'. Per ne'ngàcte con' ndxè' loo gu' xal co'se' ndxàal mèn por ren che'n xud mèn no ren che'n xna' mèn co' ndxath no co' ndlyux. Ndxè'leque', ngóc loo gu' ante por cón che'n xti's Diox. Nè nac di's che'n xti's Diox tac ndli xti's Diox nden' mèn di's xá nac mod co' nque tee ban mèn co'se' ndlab mèn xti's Diox o co'se' ndxòn mèn xti's Diox. ²⁴ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez taandxè':

Rye bin mèn co' naban loo izlyo' ndxè' nac xal huan nayêe. No ryethe con' roo no con' xèn co' mbez mèn nac mèn no co' ndli mèn nac xal nac ye' huan co' nxec thib huiz no thib ze no maste. Huana mbiiz. Le' ye' co' nxyo'f loo huana ndxàb loo izlyo'. ²⁵ Per ndxè'leque', di's co' nac xti's Tad Diox thidteneque' nzo. Ne'lyuxte xti's Diox. Tyubque' di'sa xal mbez di's loo libr co' nac xti's Diox.

Pues di's co' nac xti's Diox ndxè' nac di's co' ngo mèn yalbàn loo gu' co' ndlu' xá mod lyá' mèn loo con' ryes.

2

¹ Por cona, ngue niin loo gu': Blá' gu' ryethe con' co' nac con' ye'rsin' thib lad, co' nac ryethe mod co' nquedi mèn xtàa mèn, no co' nac mod co' ntembi mèn ro mèn no ntembi mèn xti's mèn loo xtàa mèn, no co' nac mod co' ndxàn lezo' mèn ñee mèn xtàa mèn, no co' nac ryethe mod co' nda' mèn cuentyix loo xtàa mèn, no co' nac mod co' nteri'th mèn cuentyix loo xtàa mèn. ² Neeque' gu' xal ndxàa loo myen' bix co' diz ngóol co' ndxàaz niiz co' nac xiiz xna' myen', ¿lé'?' Lomisque', cuan' gu' mod loo cón che'n xti's Diox par tolo té'th gu' no ta' gu' cuent cón che'n Diox no tyubdi's gu' loo Diox por cón che'n xti's Diox xalque' ndryoo no nxyèn myen' bix co' ndàaz xiiz

xna'. Chele' gu' tataa li, le' sya, tataa mod tolo té'th gu' no ta' gu' cuent loo cón che'n Diox par tyubdi'sque' gu' loo Diox no, licque', lyá' gu' loo con' ryes thidtene. ³Tataa gâcpe'i loo gu' chele' gu', licque', mbli la's le' Tad Crist nac thib Tad ndac.

Trè' ndlu' le' Crist co' naban thidtene nac xal thib quèe co' yub ngóol co' yende chó cuin.

⁴Cona, niin loo gu': Ftolo gòc gu' mèn nado'. Ftolo té'th gu' no fta' gu' cuent no ftubdi's gu' cón che'n Tad Crist co' thidtene naban. Tad Crist nac loo Diox xal thib quèe co' ndli mèn us par gâc quèe quèe scuadr che'n liz mèn. Mèn mtè'b Tad Crist no mchobla' mèn Tad Crist. Per loo Diox axta arid ntac Crist. Por cona, mcui Diox Tad Crist par gâc Tad Crist xal thib quèe scuadr co' tyub squin yòo, co' nee di's, nac thib con' co' naban co' ngue toxcu'a' Diox. ⁵Gu', ne, nac xal quèe co' nxo'f o co' ndub albañil loo quèe scuadr co' nac quèe cimient. Fta' gu' lugar loo Diox par li zin' Diox gu' par thidte gâc gu' loo Diox, co' nee di's, nac xal thib templ co'te' nzo ban Diox. No fta' gu' lugar loo Diox li zin' Diox gu' par gâc ryete gu' co' ndxela's loo Jesucrist xal nguley' co' ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac xab izlyo' par ante li gu' sirv loo Diox. No ante por cón che'n Jesucrist ngue li gu' con' co' nac con' ndac no co' nac con' co' yòo lezo' Diox. ⁶Por cona, ndub di's loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè', ne:

Daa mdoo thib mbi' loo mèn ciuda Jerusalén. Mbi'a nac xal ner quèe co' mxen albañil co' ndub albañil squin yòo liz mèn. Mcuin mbi'a xal thib quèe. No anze'f ntac mbi'a par daa. Le' mèn co' yila's loo mbi'a na, mèn ne'tyoo xà'de lezo' no ne'yitacte lezo' mèn loo cón che'enen por cón che'n mbi'a. ⁷Por part cón che'n gu' co' ndxela'sle' loo Diox por cón che'n mbi' co' nac Crist co' nac xal quèe squad, arid ntac Crist co' nac xal quèe loo gu', ne. Per part cón che'n mèn co' ne'tyalte yila's loo Crist, loo mèn tyaaque' di's no tyubque' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez taandxè':

Le' quèe co' mtè'b mèn co' nac xal maistr albañil, quèe ngòc ner quèe scuadr co' ndyub squin yòo.

⁸Lomisque', tyaaque' di's no tyubque' di'sa no gâcque' di's xal mbez di's ndxè', ne:

Crist ngòc xal thib quèe co' ndxezif no co' ndxega's nii mèn, co' nee di's, co'se' nque quèe nii mèn no axta ndxexud mèn loo quèe.

Pues part cón che'n mèn, mèn ngozi'fque' no ngoga'sque' mèn loo cón che'n Crist co' nac xal quèe por ne'nglide mèn cas no ne'ndub nzade mèn di's co' ndlu' cón che'n Crist. Tac Diox mnibe' lezo' no mdoo lezo'

Diox le' ryete mèn co' ne'lde cas no co' ne'ndub nzade loo di's co' ndlu' cón che'n Jesucrist, mèn ryo xà' loo mod co' mnibe' Diox loo mèn par li mèn par yòo ban no mèn Diox loo bé'. No tataa mod tyacti mèn yiloo por con' mbli mèn.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nzo loo cón che'n Diox no co' nac che'npe' Diox.

⁹Per part cón che'n gu' co' ngola'sle' loo Crist, gu' nac thib bin mèn co' mcui Diox par gâc gu' che'npe' Diox. No nac gu' thib ned mèn co' nac xal nguley' co' ante li sirv loo Diox co' ñibe'pe' loo ryethe con'. No nac gu' loo Diox xal thib nación mèn co' ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac xab izlyo' par ante li gu' sirv loo Diox. No nac gu' mèn co' nac che'npe' Diox. Tataa mbli Diox ngòca loo gu' par ya te'th gu' no lu' gu' loo mèn cón che'n zin' roo no zin' xèn co' mbli Diox loo mèn. Yub Diox mblec gu' no mcui Diox gu' par ryo' gu' loo ryethe con' co' ndli ntecuau yéc mèn no co' ndli ntecuau lezo' mèn loo cón che'n Diox. Tataa mbli Diox par mdyub xni' yéc gu' no par mdyub xni' lezo' gu' loo cón che'n Diox co' nac thib con' roo no thib con' xèn cón che'n Diox par non gu' no ta' gu' cuent cón che'n Diox. ¹⁰Gu' thidteneque' ne'ngâcte mèn co' ngòc mèn nacionpe' Diox ndoore' yila's gu' loo Crist. Per nalle', nac gu' mèn che'npe' Diox. Thib cua'a yende chó nglat lezo' gunèe gu'. Per nalle' Diox ndlyatque' lezo' ñee Diox gu'.

Guree ban gu' ante par li gu' sirv loo Diox.

¹¹Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' anze'f nque' lezon ñeen, ña'ben loo gu' xal loo mèn tith co' ngro' liz no co' ngro' làaz, co' nzi tee tith co'te' nac liz no co'te' nac làaz, ne'ta'de gu' lugar tyub chol yo'f ye'rsin' co' ndryo' ndlyen' lezo' gu' par li gu'i. Tac ryethe con'a nac con' co' ndli thib part ndoo lezo' mèn li mèn con' ndac. No tedib part ndoo lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin'. Con'a nac xal thib xó' co' ndli con' ye'rsin' loo xpii mèn no loo alm mèn. ¹²Nabe'ste fque tee ban ndac gu' làth mèn co' tarte libe' Diox no co' tarte ta' cuent cón che'n Diox. Tataa mod, mastale' nalle' ñii yèe ñii tii mèn cón che'n gu' axta mbez mèn nac gu' mèn ye'rsin'tùb, per yiloo mèn hui' xal nac con' ndac co' ndli gu'. No tataa mod mèn gab quetal naroo xèn nac Diox co' mbli nzi tee ban ndac gu' nalle'. Tataa gab mèn co'se' gâc huiz co'se' ta' mèn cuent loo Diox cón che'npe' mèn.

¹³No por cón che'n Tad Crist, ftub nza gu' no ftubdi's gu' con' co' ñibe' ley co' mxo'f gobiern loo mèn, que naca con' co' ñibe' thib president por nac president thib xa' co' más ñibe', ¹⁴que naca con' co' ñibe' mèn co' nac gobernador co' nac mèn co' mtel' thib president par teti mèn co' nac gobernador

mèn co' ndli con' ye'rsin' no par li mèn co' nac gobernador con' co' nac con' guryath no con' guryèn loo mèn co' ndli con' ndac. ¹⁵ Tac Diox, ne, ndly'a's le' gu' thidteneque' li con' ndac par tataa mod li gu' par yau' ro mèn naxèn no ro mèn tont par ne'tolode tyoodi's mènà cón che'n gu'.

¹⁶ Fque tee ban ndac gu' làth chol mèn xal mèn co' yende chó mbee nca' par li gu' chol con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. Per mastale' ndli gu' cuent yende chó mbee nca' gu' par li gu' con' ye'rsin' por nzo gu' loo cón che'n Diox, ne'líde gu' xtúuz por nzo gu' loo cón che'n Diox ndzoque' mod li gu' chol con' ye'rsin'. Yende xaa, ey. Más huen fque tee ban gu' xalque' mèn co', licque', nac mèn co' nxo'f zin' zin' che'n Diox. ¹⁷ Gòp gu' mod co' nac thib mod ndac loo rye mèn xal ndxàalpe' li gu'i. Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' nac hues xtàa gu' por cón che'n Jesucrist. Bzeb gu' loo Diox no bli gu' con' guryath no con' guryèn loo Diox. Gòp gu' mod loo mèn co' nac gobiern co' ñibe' loo gu'.

Trè' ndlu' xá mod mxactii Crist par tataa mod té'th mèn xá mod ndxàal que tee ban mèn.

¹⁸ Nalle' gu' co' nac moz, ftubdi's gu' no gòp gu' mod gunèe gu' mèn co' nac patrón gu'. Iante tyubdi's gu' no gáp gu' mod loo mèn co' nac patrón ndac no co' nac patrón nado'. Ndxé'leque', ftubdi's gu' no gòp gu' mod loo mèn co' nac patrón nayi', ne. ¹⁹ Co'se' nxec yèe gu' no co'se' ncha'la's gu' co'se' ndxecloo patrón gu' loo gu' por thib con' co' indxàalte li patrón gu' loo gu' no nxec gu' tac gu' nda'que' cuent no non gu' tataa ndly'a's Diox li gu' loo patrón gu', ndxòo lezo' Diox con' ndli gu'a no nac con' co' ndli gu'a thib con' ndac loo Diox chele' gu' tataa ndli. ²⁰ Per chele' gu' li ndxep con' ye'rsin' co' ilé'de nac, no cona'te ndli tetii patrón gu, zché' ndyac gu' naca thib con' roo loo Diox chele' gu' quín xec yèe chele' patrón tetii gu' por con' mbli gu' co' ilé'de nac, cà'? Yende xaa. Per ndxé'leque', chele' patrón gu' ndxecloo loo gu' por ndxep con' ndac co' mbli gu' no ncha'la's gu' no nxec yèe gu' par nabe'ste ngue li gu' zin' loo patrón gu', con'a nac con' ndac loo Diox no con' co' ndxòo lezo' Diox. ²¹ Por mxec yèe gu' no por ngòp gu' mod, Diox mcui gu' no mdoo Diox gu' no mblec Diox gu' loo cón che'n Diox. Más de cona, gu' nonque' no nda'que' gu' cuent por cona mxactii Crist por cón che'n gu' par tataa mod mbli' Crist loo gu' xá mod ndxàal que tee ban gu' xal mque tee ban Crist loo izlyo' ndxè'. ²² Co'se' mque tee Crist loo izlyo' ndxè' nec thib mod no nec tedib mod ne'ncua'nte Crist xquin Crist no xtol Crist no ne' ne' nquedi' Crist nec thib mèn. ²³ Co'se' gunii yèe gunii tì mèn cón che'n Crist, ne'ncàbte Crist nec thib di's,

co' nee di's, ngac nayi' Crist. Co'se' asem-bli mèn mtetii mèn Crist, ne'ngabte Crist sere Crist ya' Crist par ntin Crist mèn yiloo. Ndxé'leque', mtan' Crist ryethe con' mbli no mèn Crist part che'n Diox par li Diox co' nee lezo' Diox loo mènà, Diox co' nali no nambli ndub rez no ngo xtàa cón che'n con' co' ndli mèn loo xtàa mèn. ²⁴ Yub Crist mxactii no mden' Crist yalnè lad Crist por cón che'n xtol mèn co'se' mque' mèn Crist loo cruz. Tataa mod ngòca loo Crist par gac na' mèn co' thidtene yathla's no ryo' yèc na' no ryo' lezo' na' loo ryethe con' co' nac xtol na' no leque tiempa que tee ban ndac na' co' nac thib yalnaban nali no thib yalnaban nambli loo Diox. Crist mxactii ryethe con'a par gaca loo gu' ne'tyactiide gu' por cón che'n xquin gu' no por cón che'n xtol gu'. ²⁵ Gu' nda'que' cuent no nonque' gu' le' gu' mque tee huan loo Diox póla loo ryethe con' co' nac xtol gu' xal thib partid mbacxil' co' mdyuhuan. Per nalle', gu' ngòo loo cón che'n Crist, Crist co' nquenap gu' xal nquenap thib pastor mbacxil'. No nquenap Crist alm gu' no xpíi gu'.

3

Trè' ndlu' xá mod ndxàal cue ban mèn, mèn co' mselya'.

¹ Gu' ne, mèngot co' ngue no xin' sa'l, ftubdi's gu' di's co' ñee xin' sa'l gu' loo gu' no co' ñibe' xin' sa'lpe' gu' loo gu' no con' ndly'a's xin' sa'l gu' li gu'. Tataa mod chele' ndxep xin' sa'lpe' gu' tarte yila's xal ndlu' di's ndac, nzoque' mod yila's xin' sa'l gu' no li la's xin' sa'l gu' licque' nac cón che'n Tad Jesucrist por ngüi' xin' sa'l gu' mod co' nque tee ban no gu' xin' sa'l gu'. Tataa mod inquinte tyoodi's no gu' xin' sa'l gu' cón che'n di's ndac no cón che'n Jesucrist. ² Le' sya, tataa mèn li la's no yila's xin' sa'lpe' gu' loo cón che'n Jesucrist co'se' hui' xin' sa'lpe' gu' loo mod co' nac thib mod ndacpe' co' ndxàp gu' loo xin' sa'lpe' gu'. ³ Lomisque' ne, gu' co' nac mèngot, indlyasten le' gu' arid tyoxcua' gu' par nabe'ste ñaa gu' no par nít nayèe ñaa gu' co'se' ndxoc xab gu'. Angab na'i, co'se' ante nít nayèe ñaa yéc gu' ndee gu' bèu yéc gu' no co'se' ndxòo corral or yen gu' no nque yi'f or nza gu' co' arid ntac no co'se' ndxoc xab gu' lar' co' anze'f nabe's ñaa no co' arid náp ntaca. ⁴ Ndxé'leque', ndlyazen lu' gu' mod ndac co', lipce', ndxàp gu' le'n lezo' gu' no le'n xtúuz gu'. Moda ne'lyuxte loo mèn. Thidtene ndxòo lezo' mèn moda. Thidteneque' nazi' nziri' mèn con xtàa mèn. No nagàl nziri' mèn no rye nda rye ndye'th nziri' mèn làth xtàa mèn. Con' co' ndli gu'a no mod co' cue ban gu'a anze'f ntac loo Diox, ey. ⁵ Póla, tataa mdyoxcua' mèngot, mèngot co', licque', ngro xà' loo ryethe con' ye'rsin'

co' nac cón che'n xab izlyo' no co' ngòc che'npe' Diox. Ngòp mēngota yalxla's loo Diox no mdubdi's mēngota di's co' mnibe' xin' sa'l mēngota loo mēngota no mdub nza mēngota loo con' gunee xin' sa'l mēngota loo mēngota. ⁶ Tataa mbli Sar, ne. Mdubdi's Sar loo Abraham. Gu', ne, gac xal ngòc Sar chele' gu' toloque li con' ndac no chele' gu' ne'tolode zye'b loo nec thib con'.

⁷ Gu', ne, mēnbi' co' nac xin' sa'l mēngot gu', gòc gu' mēn co' huen huen mté'th xá mod ban no gu' xa'got gu' no xá mod que-nap gu' xa'got gu'. Bli gu' con' guryath no con' guryèn co' ndxàal li gu' loo xa'got gu'. Iante por nac mēngot mēn delicad li gu' con'a. Ndxé'leque', bli gu' con' guryath no con' guryèn loo mēngot co' nac xin' sa'l gu' tac mēngota, ne, ngue no leque yalnaban co' mda' Diox loo mēngota xalque' nac yalnaban co' mda' Diox ngue no gu' nalle'. Tataaque' bli gu' loo mēngotpe' gu' par de que yende cón nca' no yende cón ncà loo gu' par thidte cues no gu' xa'got gu' Diox.

Trè' ndlu' cón che'n mēn co' ndyactii ante por mbli mēn con' ndac.

⁸ Por lult, ndlyazen thidte cues ban gu'. Thidte gac xtūuz gu' no thidte gac lezo' gu'. No thidte lyat lezo' gu' ñee gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. Ndlyazen que' lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu' por cón che'n Jesucrist xalque' mēn co' ndxác hues. Gòc gu' mēn co' ndyac no xtàa. Gòc gu' mēn co' indlu'de ndye's. ⁹ Ne'co xtàade gu' loo nec thib mēn leque con' ye'rsin' co' ndli mēn loo gu'. Ne' ne' li gu' par ta' gu' xyàn lezo' mēn xal nda' mēn xyàn lezo' gu'. Ndxé'leque', mās huen bli gu' con' ndac loo mēn co' mbli con' ye'rsin' loo gu'. Tac Diox ngurez gu' no mblec Diox gu' par angli Diox con' ndac loo gu'. ¹⁰ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Le' mēn co' lya's ban nen tiemp no co' lya's gac con' ndac loo loo izlyo', ndxàal gáp lezo' mēna par ne'tyoodi'ste mēna chol di's ye'rsin'. Ne' ne' gac mēna mēn gutyè'. ¹¹ Ne'ta'de gu' lugar tyoo nii gu' no tyoo ya' gu' xal ndli mēn co' ndli con' ye'rsin'. Ndxé'leque', bli gu' con' ndac loo hues xtàa gu'. Ftū' ftàl gu' co' nac xèn xyàn co' ndxác loo gu'. Bli gu' co' nzote mod li gu' par yo nagàl lezo' gu' no gure ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' lath xtàa gu'. ¹² Tac Tad Diox nquenap no indlá'ya'de Tad Diox mēn co' nac mēn nali no mēn nambii. No ndxòn Tad Diox ro mēna co'se' mbez mēna Diox par li Diox con' co' ña'b mēna. Per ndxé'leque', Diox thidtene ingüi'de loo mēn co' ndli con' ye'rsin'. No ndxezan Diox ndxegaa mēna loo con' ye'rsin' co' ndli mēna.

¹³ ¿Chó mēn li con' ye'rsin' loo gu' chele' gu' thidteneque' mbli nēe gu' par li gu' con' ndac, à'? Yende chò mēn gac li con' ye'rsin' loo gu' tataa, ¿lé'? ¹⁴ Per mastale' ndxác yaltii loo gu' por nzi tee ban li gu' no por nzi tee ban ndac gu', huen ndxàa loo gu' no huen nda gu' loo cón che'n Diox. Ne'zyebte gu' loo nec thib con'. No ne' ne' ya ye'th lezo' gu' nec thib mod no nec tedib mod par tyoo xá' lezo' gu' loo cón che'n Crist. ¹⁵ Ndxé'leque', bli gu' par gac con' guryath no con' guryèn loo Crist xalque' Tad gu' le'n xtūuz gu' no le'n lezo' gu'. No bli gu' cas loo Crist. Nalas gure gu' par gac gu' càb gu' loo chol mēn, mēn co' ña'b thib razon o thib consej loo gu' co' nac cón che'n co' ndxela's gu' loo Diox no co' nzi quee lezo' gu' loo Diox. Bli gu' i xal mēn co' indye'ste. Nado' di's no nado' cuent bli gu' cas loo mēn no gòp gu' mod loo mēn co'se' ña'b mēn loo gu' par tyoodi's no gu' mēn. ¹⁶ Nabe'ste fque tee ban ndac gu' no nabe'ste fque tee ban li gu' par ne'ten'te gu' le'n lezo' gu' le' gu' ngue li con' ye'rsin'. Le' sya, mēn co' nazab ndyoodi's cón che'n xá mod nque tee ban gu' mastale' nabe'ste nque tee ban ndac gu' xal mēn co' ndxela's loo Crist, ndxé'leque', mēna ten' le'n lezo' mēna no thyon mēna cón che'n xti'spe' mēn co'se' ndyoodi's mēna cón che'n gu'. ¹⁷ Mās huen gac yaltii loo mēn por ndli mēn con' ndac, chele' Diox ndly'a's tataa gaca loo mēn, leque gac yaltii loo mēn por ndli mēn con' ye'rsin'. ¹⁸ Tac yub Crist mēn' yalnè no mactii Crist axta nguth Crist por cón che'n xquin na' no xtol na'. Thidte vez ngòca loo Crist por cón che'n xquin no xtol che'n ryete mēn. Crist ngòc thib mbi' ndac. Per ndxé'leque', le'le' Crist mactii por na', na' co' nac mēn ye'rsin', par tataa mod yòo na' loo cón che'n Diox por cón che'n Crist. Bél'yòo lad Crist nguth per xpīi Crist no alm Crist ne'ngathte. Ndxé'leque', nzo ban Crist por cón che'n con' roo con' xèn co' nzo la's nii no co' nzo la's ya' Xpīi Natú' che'n Diox. ¹⁹ Láth nzo ga's bél'yòo lad Crist co' ngòc thebol le'n ye'r quèe co' ngòc bá' co'te' mca's mēn Crist le'n izlyo', ngua lu' xpīi Crist no alm Crist loo taamas alm no taamas xpīi co' nzo gòo le'n thib lugar co' ngòc xal thib lezi'f le' Crist na, mbli ban loo con' ye'rsin' co' nac cón che'n Mebizya. ²⁰ Almaa no xpīia ne'ndubdi'ste loo Diox co'se' ngòc tiemp pólle'a pólle'a le'n huiz no le'n tiemp co'se' mque tee ban thib mbi' co' ngro' lée Noé. Le'n tiempa Diox mdub bed no mcha'la's Diox con mēna láth mdyoxcua' yòoyaa co' mtoxcua' Noé. Le'n yòoyaaa nagabte mēn ngòc co' ngòo le'n yòoyaaa, co' nee di's, xon mēn. Mēna ngòc mēn co' mblyá' loo nít no loo yuuloo co' ngulaa tiempa. ²¹ Nít che'n yuuloo co' ngure loo izlyo' tiempa ndlu' loo na' no nda' cuent loo na' cón che'n bautism

co' ngòc loo na'. No por cón che'n bautisma naneé na' le' na' mblyá'le' loo con' ryes nalle'. Per bautism co' ngòc loo na' inacte bautisma par gab na' mtembii bautism lad na' no maste. Ndxé'leque', naca le' por cón che'n bautism co' ngòc loo na' mna'b na' loo Diox li Diox par ne'tolode ten' na' le'n lezo' na' cón che'n xquin na' no xtol na' co' mton' Diox loo na'. Más de cona, bautism co' ngòc loo na' ndlu' loo na' mblyá' na' loo con' ryes por cón che'n co'se' ngro xban Jesucrist láth mèn nguth. ²² Ngoloa, nguáp Jesucrist loo bé'. Ndub Jesucrist cuat Diox loo bé'. No ryete angl, no ryete xa' co' ñibe', no ryete xa' co' ndxáp con' la's nii no la's ya', ryete xa'a mde's nii no mde's ya' loo Jesucrist par ñibe' Jesucrist loo ryethe con'.

4

Trè' ndlu' xá mod ndxàal li mèn sirv thìb mod no tedib mod co' gác mèn loo Diox.

¹ Cona, ngue niin loo gu': Texal mxactii Crist no mden' Crist yalnè lad Crist, gu', ne, ndxàal cuéc lezo' par tyactii gu' chele'i nquin gac loo gu'. Gu' nda'que' cuent le' chol mèn co' mxactiile' lad por cón che'n Crist, mèn ndlu', licque', ya intolode cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn loo Diox. ² Tataa mbli mèn par ban mèn taandxep tiemp loo izlyo' ndxè' ante xal nee lezo' Diox. No làtha, ya ne'tyubte yo'f lezo' mèn loo ryethe con' co' ndxuhua nèe lezo' mèn co' nac cón che'n xab izlyo' ndxè'. ³ Ya mbyaale' mda' gu' gust lezo' gu' loo huax con' co'se' tarte yila's gu' loo Diox tiemp co' ngòc póla xal ndli mèn co' indlibe'de Diox. Tiempa, gu' mque tee ban loo chol con' ye'rsin' co' mdub yo'f lezo' gu' par li gu'. Angab na'i, ngòc gu' mnguy. Mque tee yuhua xle' gu' co'se' ndli gu' chol lni. Mque tee yu xle' gu' che'n mèn hor co' ndly'a's gu' axta plóthe. Ayen yii ayen den ndxèn mbez yèe gu'. Mque tee tuuz gu' axta plóthe, ne. Mbli gu' chol lni loo chol mdo' no loo chol gunab co' ndxab Diox indxàalte còo' mèn yéc mèn loo no indxàalte tyub xib mèn loo. ⁴ Nalle' mèn mbez loo xtàa mèn no loo lezo' mèn chonon inqueltàade gu' con' mèn loo ryethe con' ye'rsin' co' ndub yo'f lezo' mèn loo mod co' nque tee ban mèn. No por cona, nazab ñii yèe ñii tii mèn no mbez mèn ngòc nguàal con' cón che'n gu'. ⁵ Per prob mèn naquínque' ta' cuent loo xa' co' ngòc nable' par tub rez xa' cón che'n mèn loo mèn co' be' naban no loo mèn co' nguthle'. ⁶ Por cona, ngue niin loo gu': Loo mèn co' nguthle' nalle', mblo mèn yalbàn no mde'th mèn cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes láth be' ngure ban mèn par gac loo mèn co'se' gath bé'l'yòo lad mèn, yòo ban no xpíi mèn no alm mèn Diox xalque' naban Diox. Tataa

ngòca loo mèn mastale' yub Diox gunee lezo' cón che'n mèn nquin gath bé'l'yòo lad mèn xalque' ndxath rye mèn.

⁷ Nase ya nde zin' gaxle' tiemp co'se' tlo lyux tiemp ye'rsin' co' naban na' loo izlyo' ndxè'. Cona, ngue niin loo gu': Ndxé'sleque' fque tee ban gu' no nalas fque tee ban gu' loo izlyo' ndxè'. No ne'yathla'ste gu' par tolo cues gu' Diox ze no yál'. ⁸ Más de cona, loo ryethe con' co' ngue niin loo gu' ndxè', ndlyazen que' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' axta plóthe. Tac mèn co', licque', nque' lezo' nèe hues xtàa mèn axta plóthe, mèn ingòode xyàn lezo' nèe mèn hues xtàa mèn arid. Luega nteri'th ntecan' mèn xyen xyàn co' ndxòo lezo' mèn nèe mèn hues xtàa mèn. ⁹ Fta' gu' liz gu' cued mèn co' ña'b loo gu' par cued mèn liz gu'. Per ne'cuez nguixte gu'i loo mèn por mda' gu' liz gu' nguled mèn. ¹⁰ Lomisque' ne, li thìb thìb gu' sirv loo chol xtàa gu' par lyath no gu' xtàa gu' xal nzote mod co' nac co' mda' Diox lugar gac gu' li gu' sirv loo mèn. Tataa bli gu' xal mèn co' nxo'f zin' ndac co' nac thìb zin' co' angmbli Diox loo gu' par li gu' sirv loo mèn. ¹¹ Mèn co' mda' Diox lugar gac mèn par tyoodi's no mèn mèn cón che'n Diox, tyoodi's no mèn mèn xalque' ndyoodi's no Diox mèn. No chele' chol gu' ly'a's ta' thìb huiz zin' anxle' loo xtàa gu', ne'cua'nte gu' mod guth gu' má' xi'tha. Bli gu' zin'a xal ndxàal li gu' zin' xal mda' Diox fuerz loo gu' par li gu'i. Bli gu' le' ryete con' co' li gu'a caba gab mèn con' roo no con' xèn cón che'n Diox no gab mèn natú' na Diox, ne, por cón che'n Jesucrist. Ndyazen gac con' roo no con' xèn loo Jesucrist no ndyazen yan' ryethe con' roo no ryethe con' xèn la's nii Jesucrist no la's ya' Jesucrist le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxè' gaca.

Trè' ndlu' xal ndxàal que tee ban mèn co'se' ndxàc yaltii loo mèn, mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox.

¹² Mèn huesen por cón che'n Crist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, ne'gàcte gu' mèn co' arid ne'ñeede cón, chàa, gac loo gu' co'se' ndxàc chol yaltii tìn' loo gu'. Ne'ten'te gu' le'n lezo' gu' con' co' ndxàc loo gu' nac thìb con' co' tarte nèe mèn gac loo izlyo' ndxè'. ¹³ Ndxé'leque', ftac lezo' gu' co'se' gaca loo gu' le' gu' tyactii no Crist ndxep par gaca loo gu' tyac tìn' lezo' gu' co'se' nèe gu' gac con' roo no con' xèn loo Crist co'se' yí'th Crist loo izlyo' ndxè' tedib vez. ¹⁴ Chele' mèn ñii ngòc nguàal con' loo gu' por cón che'n Crist, huen gaca loo gu' no huen nda gu' loo cón che'n Crist. Co'se' gaca tataa loo gu', ñee gu' no ta' gu' cuent le' Xpii che'n Diox, Xpii co' nac Xpii roo no Xpii xèn, nzo loo gu'. Mèn ñii yèe ñii tii cón che'n Crist. Per ndxé'leque', gu' ndli ndxàc con' guryath no con' guryèn

loo Crist. ¹⁵ Thib descuid nquin tyactii ndxep. Chele' gu' nquin tyactii ndxep, bla's gu' no huen huen quenap gu' gu' par ne'tyactiide gu' por mbeth gu' mèn; por mbli huan' gu'; o por mbli gu' con' ye'rsin'; o por mbli's ro' gu' di's cón che'n tedib mèn co' inacte cón che'n gu'. ¹⁶ Ndx'e'leque', chele' chol gu' ndyactii ndxep ante por nzo gu' loo cón che'n Crist no maste, inquinte thyon gu'. Ndx'e'leque', ndxàal gab gu' le' Diox nac Diox roo no Diox xèn por mda' Diox lugar loo gu' ne' gu' lèe mèn co' nac che'n Crist por nac gu' mèn co' nzo loo cón che'n Crist.

¹⁷ Nase mzinle' huiz no mzinle' tiemp co'se' tlo tub rez Diox cón che'n con' co' ndli mèn co' nac mèn guliz Diox, co' nee di's, na' co' ndxela's loo Diox por cón che'n Jesucrist. Chele' Diox ya tataale' mtlo ngue tub rez cón che'n na' par tetii Diox na', ¿xá nee gu'? ale'que' ne' gac más con' ye'rsin' tín' loo mèn co', por derech, ne'ndubdi'ste loo di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod ndlyá' mèn loo con' ryes, ¿lé'? ¹⁸ Lomisque' ne, chele' mèn co' nac mèn ndac no mèn nali loo Diox añenti mdyal par nguláa yéc mèn no nguláa lezo' mèn par mblyá' mèn loo con' ryes, ale'que' loo mèn ye'rsin' co' ndxàp xtol, pà yila's mèn lyá' mèn loo con' ryes, ¿lé'? Yende xàa. ¹⁹ Por cona, ngue niin loo gu': Mèn co' ndxela's loo Diox no co' ndyactii xal nac co' gunee lezo' Diox, mèn ndxàalque' tolo li con' ndac loo hues xtàa mèn. No ndxàalque' toloque' na'b mèn quenap Diox alm mèn no xpíi mèn la's ya' Diox no leque tiempa gáp mèn yalxla's loo Diox le' Diox lii loo mèn. Yub Diox nac Diox co' mbli par nzo na'. No yub Diox ndlique' co' mcàbgòn Diox li Diox loo mèn.

5

Pedr ngue co'x loo mèn co' ndxela's loo Diox.

¹ Daa, Pedr nac thib xa' gox nalle' co' lalque' ngox xal ngox ndxep mēngool co' nzo làth gu' co' nqueltàa no gu'. Gunèen co'se' mxactii Crist. No ndan cuent cón che'na loo mèn no ndlu'en loo mèn xá mod mxactii Crist. Thidte gac con' roo no con' xèn loo ryete na', yiloo. Por cona, ngue co'xen loo mēngoola nalle'. ² Ndyazen le' mēngoola quenap mèn co' ngòo loo cón che'n Diox co'te' nqueltàa gu' par nedrè', mèn, co' nee di's, nac xal mbacxil'pe' Diox. Ndyazen li mēngoola con' co' ngue co'xen loo mēngoola loo di's ndxè' dib nzo yéc mēngoola no dib nzo lezo' mēngoola xal mèn co' huen nzo lezo' xal neete lezo' Diox. Indlyasten a la fuerz li mēngool con' co' ngue co'xen loo mēngool ndxè'. Ne'ne' indlyazen li mēngoola xal mèn co' ante nde yath fièe tmi. ³ Ne' ne indlyazen xo'f zin' gu' zin' ndxè', mēngool, xal mèn co' ndxàc che'n thib con' no xal mèn

co' fiibe' loo xtàa mèn, loo mèn co' ndyoo ner gu' loo no mèn co' ndyoo naa gu' loo. Ndx'e'leque', cua'n gu' mod blu' gu' gu' loo mèn co' nac xal mbacxil' le' gu', licque', nque tee ban ndac no nque tee ban li gu' loo cón che'n Diox. ⁴ Tataa lyazen li gu'. Le' sya, co'se' yú'loo Tad Jesucrist co' nac merpe' pastor co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nzo loo cón che'n Diox, xal nquenap thib pastor mbacxil', huiza gu' gac che'n no yan' no gu' thib con' roo no thib con' xèn co' inacte xal thib coron co' natoxcua' con laa nayèe co' lueg ngol'.

⁵ Lomisque' lyazen ne, gu' co' nac myen'bi' no gu' co' nac myen'got, ftubdi's gu' loo con' fiibe' mēngool loo gu'. Lomisque', ndlyazen le' ryete gu' gac nado' loo thib gu' no loo tedib gu' no gòc gu' mèn co' ncua'n mod gac con' ndac loo hues xtàa gu' por cón che'n gu'. No ne'gàcte gu' mèn nayi'.

Tac Diox ndxecloo no ndxàc Diox ngolo ngola's loo mèn co' ndye's no loo mèn co' nxyal'. Per ndxe'leque', Diox ndlyath no mèn nado' co' indye'ste no mèn co' inxyal'te loo ryethe con' ndac cón che'n Diox.

⁶ Cona, ngue niin loo gu': Gòc gu' mèn nado' loo ryethe mod co' ndxàp gu' tac Diox ndxàp rye loothe con' la's nii Diox no la's ya' Diox. Chele' gu' tataa li, le' sya, Diox li par gac gu' mèn roo mèn xèn co'se' gacpe' huiz co' nanee Diox ndxàal gac gu' mèn roo mèn xèn. ⁷ Yende chó mport nzo lezo' Diox por ndxath ndlyux gu' loo cón che'n gu'. Más huen gurez gu' Diox por cón che'n ryethe con' co' nde che loo gu' no con' co' nden' gu' no con' co' ndli nxi lezo' gu'. Tac ndxe'leque', le'le' loo Diox ndxàc thib zin' cón che'n gu'. ⁸ Lomisque', ndlyazen gòc gu' mèn nalas no mèn lijer xal mèn co' nquenap liz thib mèn co' ndxàp che'n. Tac Mebizya co' nac ngolo ngola's che'n gu' ngue tee cua'n mod par telux Mebizya gu' xal thib mbee's co' mbez yèe co'se' ngue tee lan' mbee's, ncua'n mbee's co' hua mbee's. ⁹ Gòp lezo' gu' par nec thib mod no nec tedib mod ne'lide gu' nec thib con' co' nee lezo' Mebizya li gu'. Más huen bli nēe gu' gu' loo cón che'n Crist co' ndxela's gu'. Tac gu' naneeque' no nda'que' gu' cuent le' ryete mèn co' ndxàc hues gu' por cón che'n Crist co' nzo dib athu loo izlyo' nzi tac leque yaltii co' ndyac gu' par nedrè'. ¹⁰ Per co'se' riid yaltia loo gu' co' ndxàc ndxep tiemp loo gu', Diox li par gac gu' mèn co', licque', mtéth no mèn co' nda'que' cuent no mèn co' ndyubdi'sque' loo cón che'n Diox. No Diox li par leque gu' li nēe gu' loo cón che'n Crist. No li Diox par ne'tolode gac gu' mèn co' nac chop loo chop la's loo cón che'n Diox. Leque yub Diox angndli ndxàc rye loothe con' ndac loo na'. No leque yub Diox nac Diox co' ngurez

na' no mblec Diox na' par gac che'n na' no
 par yan' no na' rye loothe co' nac con' roo
 con' xèn che'npe' Diox tac thidte ndxàc na'
 con Crist no ngòo na' loo cón che'n Crist
 thidtene. ¹¹ Ndlyazen tolo gac con' roo no
 con' xèn loo Crist no ndlyazen yan' ryethe
 con' roo no ryethe con' xèn la's nii Jesucrist
 no la's ya' Jesucrist le'n lín' co' ntlo, no le'n
 lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node.
 Taandxè' gaca.

*Con' ndxè' nac lult di's co' mque' Pedrye's
 loo mèn.*

¹² Mtel'en cart ndxè' loo gu' con Silvan
 co' ndlin cuent nac thib hues na' co' altant
 ndoo loo cón che'n Crist. Loo cart ndxè'
 mco'xen loo gu' no mblin le' gu' nda' cuent
 co' huenleque' le' ryethe yalndac co' angndli
 Diox loo gu' ndlu' loo gu' le' Diox, licque',
 nque' lezo' ñèe Diox gu'. Por cona, ftolo
 gure nèe gu' loo cón che'n Diox. ¹³ Mèn co'
 nqueltàa loo cón che'n Diox yèez Babiloñ,
 mèn co' Diox mcui xalque' mcui Diox gu',
 mèn ngue nii Diox loo gu' loo cart ndxè'.
 Ngue nii Marc, co' nac xal xgan' daa, Diox
 loo gu', ne. ¹⁴ Co'se' ngue nii gu' Diox loo
 hues xtàa gu' loo cón che'n Crist, fxen gu' ya'
 xtàa gu' xalque' nac mod co' ndxàp gu', gu'
 co' nqueltàa loo cón che'n Diox.

No ndlyazen yo nagàl lezo' ryete gu' loo
 Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye
 ndye'th gu' con xtàa gu', gu' co' nac che'npe'
 Jesucrist. Taandxè' gaca loo gu', ndee gu'.

Mbryop Cart Co' Mque' Pedr Ye's Loo Mèn

Pedr ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' ndxela's loo cón che'n Crist.

¹ Yub daa co' nac Mon Pedr, daa nac thib mbi' co' nxo'f zin' zin' cón che'n Jesucrist. No nac daa thib mbi' co' ndxe' di's cón che'n Jesucrist, co' nee di's, nac daa mbi' co' mtel' yub Jesucrist loo mèn. Ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu', gu' co' nac mèn co' mté'th no co' ngola'sle' loo cón che'n Diox xalque' ndxela's nu'. No mod co' ndxela's na' ndxè' anze'f ntac loo gu' xalque' ntaca loo nu'. Naca thib con' roo no thib con' xèn le' Diox mda' lugar yila's na' loo Diox, ne. Mbli Diox ngola's na' loo cón che'n Jesucrist tac Diox na' no Tad Jesucrist na' co' mtelá' na' loo con' ryes nac Diox nali no Diox nambii. ² Ndiyazen tolo li Diox anggac huax con' ndac loo gu' axta plóthe. No ndiyazen yo nagál lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu' por mda' gu' cuent no por mdyyub xniì yéc gu' no por mdyyub xniì lezo' gu' loo cón che'n Diox no loo cón che'n Jesús co' nac Tad na'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngòole' loo cón che'n Crist le' mèn ndxàal tolo té'th no ta' mèn cuent no tyubdi's mèn loo cón che'n Crist.

³ Diox mbli ngue no na' ryethe con' co' nquin na' par que tee ban ndac na' loo cón che'n Jesucrist no par li na' cas loo Diox dib nzo yéc na' no dib nzo lezo' na'. Tataa mbli Diox por cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. Tataa mbli Diox co'se' mbli Diox mbli be' na' Tad Jesucrist. Tad Jesucrist mcui na' no mblec Tad Jesucrist na' loo cón che'n Tad Jesucrist por cón che'n con' roo no con' xèn co' ndxàp Tad Jesucrist la's nii Tad Jesucrist no la's ya' Tad Jesucrist no por cón che'n ryethe con' roo con' xèn co' ngóc thib zin' co' mxo'f zin' Tad Jesucrist loo mèn. ⁴ No por ryethe con' roo no con' xèn co' ngóc thib zin' co' mxo'f zin' Tad Jesucrist loo mèn, mcàbgòn Tad Jesucrist gac huax con' roo con' xèn loo na'. Con' co' mcàbgòn Tad Jesucrist loo na'a, anze'f ntac loo na'. Por cón che'n con' co' mcàbgòn Tad Jesucrist loo na'a, ndxàca loo gu' nac gu' mase ndxep xal nac Diox. Le' sya, tataa mod lyá' gu' loo ryethe con' zab co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn co' alithe naban loo cón che'n xab izlyo' loo izlyo' ndxè'. ⁵ Por cona, ngue niin loo gu': Ndxàal li gu' co' nzote mod li gu' par que tee ban ndac gu' loo con' co' ndxela's gu' loo cón che'n Diox. Más de cona, ndxàal tolo té'th gu' cón che'n Diox láth nque tee ban ndac gu' loo con' ndxela's gu' loo cón che'n Diox.

⁶ Lomisque' ne, ndxàal tolo té'th gu' par ñibe' gu' loo lezo' gu' no par gáp gu' lezo' gu' láth ngue té'th gu' cón che'n Diox. Lomisque' ne, lyazen gac gu' mèn co' ncha'la's loo ryethe con' co' ndxàc loo gu' láth ngue té'th gu' par ñibe' gu' loo lezo' gu' no par gáp gu' lezo' gu'. No ndiyazen le' gu' thib li yéc gu' no thib li lezo' gu' li gu' cas loo Diox láth ncha'la's gu' loo ryethe con' co' ndxàc loo gu'. ⁷ Más de cona, ndiyazen le' gu' gac mèn co' anze'f nazin' ñèe hues xtàa gu' láth thib li yéc gu' no thib li lezo' gu' ngue li gu' cas loo Diox. Por lult, loo ryethe con' ndxè', ndiyazen gac gu' mèn co', por derech, mté'th par que lezo' gu' ñèe gu' chol mèn láth nac gu' mèn co' anze'f nazin' ñèe hues xtàa gu'.

⁸ Chele' gu', licque', li ryethe con' co' ngue niin loo gu' ndxè' no ndxàcpe'i loo gu', le' sya, axta arid ntac mod co' nque tee ban gu' loo Diox. No ndxàc loo gu' inacte thib con' anxle' ndlibe' gu' Tad Jesucrist na' por nda' gu' cuent co' huenleque' cón che'n Tad Jesucrist na'. ⁹ Per mèn co' indlide cas loo cón che'n Diox no cón che'n Jesucrist xal nac ryethe con' co' ngue niin loo gu' ndxè', mèn nac xal thib mbi' sieu o nac mèn xal thib mbi' co' nathath ngüi'. Tataa ndxàca loo mèn por ndxathla's mèn le' Diox mton' ryethe xtol mèn co' mcua'n mèn, póla. ¹⁰ Por cona, gu' co' nac mèn huenen por cón che'n Crist, ryete gu' bli co' nzote mod li gu' no blu' ryete gu' co' nzote mod gac té'th gu' no non gu' no bli nèn gu' le', licque, Diox mblec gu' no mcui Diox gu' loo cón che'n Crist. Le' sya, chele' gu' ngue li xal ngue niina loo gu' ndxè', ne'ryo xà'de gu' no ne'yitacte lezo' gu' loo cón che'n Crist axta gath gu'. ¹¹ Le' sya, tataa li Diox par thib lite yòo gu' loo bé' co'te' nzo Tad Jesucrist na' co' mtelá' na' loo con' ryes. Ñibe' Tad Jesucrist na' loo ryethe con' thidtene.

¹² Cona, nxyo'f ndeleque' lezon par ndlin le' gu' te'que lezo' con' ndxè' mastale' huen huen non gu' no nda' gu' cuent cón che'na, no mastale' ndli gu' par nzi li nèn gu' gu' loo con' ndxè' co' nac licpe' nalle'. ¹³ Ndyaquen huen nac co' ngue lin ndxè' no nali naca par tolo lu'en loo gu' cón che'n con' ndxè', no co'xen loo gu' par te' lezo' gu' no par tolo ye'th lezo' gu' cón che'n con' ndxè' láth be' naban daa. ¹⁴ Tac Tad Jesucrist na' mbli'le' loon nde zin' gaxle' huiz co' gath daa. ¹⁵ Per nalle' láth be' naban daa, tolo lin co' nzote mod lin no tolo co'xen loo gu' par gaca loo gu' co'se' ngolo nguth daa, tolo te' lezo' gu' ryethe cón che'n con' co' mco'xen loo gu' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' gunèe con' roo con' xèn che'npe' Crist láth mque tee no mèn Crist loo izlyo' ndxè'.

¹⁶ Mblu' nu' ryethe con' loo gu' cón che'n Tad Jesucrist na' le' Tad Jesucrist na' nac xa' roo no xa' xèn no le' Jesucrist bere yi'th loo izlyo' tedib vez. Co'se' mdoodizen cón che'n con'a loo gu', ne' ndoodistena loo gu' xal mèn co' ne' ñeede cuent cón ngue toodi's mèn. Ne' ne' mzi'fen loo di's par mquediin gu'. Yende xàa. Nu' gunèepe' Tad Jesucrist con ngudloope' nu' co'se' ngòc con' roo no con' xèn loo Jesucrist no co'se' mzye' loo loo Tad Jesucrist. ¹⁷ Gunèe nu' co'se' Diox xud na' mbli ngòc con' guryath no con' guryèn no con' roo con' xèn loo Jesús no co'se' mquée xniì lad Jesús no mbyà'x bèel lad Jesús. No mbìn nu' di's co'se' gunii Diox di's co' ngòc di's roo no di's xèn co' ndxab Diox: Mbi' ndxè' nac xgan'pe' daa. Anze'f nque' lezon mbi' no anze'f ngudloon no lezon mbi'. No anze'f ndyac lezon loo con' co' ngue li mbi' ndxè'. ¹⁸ Yub nu' mbìn di's co' mbyèn loo bé'a. No thidte ngure no nu' Tad Jesús loo yii co' ngòc yii natú' loo Diox co'se' ngòca.

¹⁹ Per nalle' ngue no na' tedib con' co' más ngo xo'f di's loo na' cón che'n Jesucrist, co' nee di's, nac ye's co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. Huenque' ndli gu' chele' gu' ngue lique' cas cón che'n di's co' mque' mèn ye's. No tataa mod ndxàca loo gu' xal thib con' co' nquée xniì yéc gu' no co' nquée xniì lezo' gu' cón che'n Crist xal co'se' ntenii thib lampr loo mèn ned nque tee mèn. Tataa ngue ta' gu' cuent no huen huen ngue té'th gu' nde zin' gaxle' tiemp co'se' bere yi'th Jesucrist loo izlyo' ndxè' tedib vez. Le' sya, huen huen quée xniì yéc gu' no quée xniì lezo' gu' xal co'se' nde quée mbèelhui' ndxáal coyor xtil' par nda' mèn cuent nde yiniì izlyo' tedib huiz. ²⁰ Per ner fte' lezo' gu' no ta' gu' cuent co' huenleque' cón che'n con' ndxè': Nec thib di's co' ngòc di's co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's ngòc di's co' alithe mbye'th xtúuz mèn par mque' mèn ye's. ²¹ Na' nda'que' cuent no nonque' na' le' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla, ne' ndoodi'ste mèn di's no ne'nde'thite mèn di's co' ngòc di's co' angndye'th yéc mèn par ndyoodi's mèn di's co' ngòc di's co' angmbye'th yéc mèn. Ne' ne' ngàc di'sa di's co' angmdub yo'f lezo' mèn par ngde'th mèn di'sa. Ndxè'leque', mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, mèn ngòc mèn co', licque', ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèn mèn co' mde'th di'sa xal mblyath no Xpii Natú' mèn. Di's co' mde'th mèn ngòc di's co', licque', mnibe' Diox loo mèn par te'th mèn di's.

2

*Pedr ndlu' cón che'n mèn co' ndyè'.
(Judás 4-13)*

¹ Fte' lezo' gu' póla ngo mèn co' mbez mde'th mèn di's co' ndxab Diox làth mèn

nación Israel. Per mèn ngòc mèn gutyè'. No lomisque' ne, tataa mod yòo mèn co' ñee nac maistr co' ndlu' cón che'n Diox làth gu'. Per mèn gac maistr gutyè' loo gu'. Mèn xexte lu' mod co' nac mod fals co' ncàb yalqui. No lu' mèn loo gu' cón che'n thib ley' co' nacle'y' gutyè'. Co'se' lu' mèn loo gu' tataa mod, ale negadi's cà di's mèn cón che'n yub Tad Jesucrist co' mte'lá' mèn loo con' ryes. Per con' co' li mèn li par setilte càb loo leque mèn lyux mèn. ² No anze'f thib mèn yòo loo cón che'n mèn no queltàa huax mèn con mèn par li mèn con' ye'rsin' xal ndli mèn. No por cón che'n mèn anze'f thib mèn ñii yèe ñii tti cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod thib lite ndxòo mèn loo Diox. ³ Por mod co' ndxath ngui mèn ñee mèn tmi, asendli mèn ndli mèn provech gu' axta plóthe con mod gutyè' co' ndlu' mèn gu' con xley' fals mèn co' ndlu' mèn loo gu'. Per nyzalque' prob mèn tyactii mèn co'se' zin huiz ryo xà' mèn loo Diox thidtene. Thidtene ya yende mod lyá' mèn hora. Thidtene guneei loo mèn. Tac ndxàcle' tiemp mzi'f qui Diox loo mèn le' chol mèn gutyè' co' nac xal mèn thidtene ndyub qui ndyub bèel lezo' mèn par càb yaltia loo mèn.

⁴ Diox ne'nton'te xtol angl no xquin angl co' mcua'n angl loo Diox póla. Ndxè'leque', mbli Diox le' angla thib lite ngulaa le'n ye'rbiil. No sangmbli Diox mbyan' angla tya xal thib mèn co' natedó' con cadén co'te' nac thib lugar nacauu thidtene axta gac huiz co' tub rez Diox cón che'n angla par tti Diox angla yiloo. ⁵ Ne' ne' nton' Diox xtol mèn no xquin mèn co' mcua'n mèn loo Diox, mèn co' ngure ban más pólle'a. Ndxè'leque', mbli Diox ngulaa thib yuuloo tín' rlooo mèn ye'rsin'a. No ante mbli Diox mblyá' thib mbi' co' ngro' lèe Noé con gaz mèn co' ngòc famil Noé por mblo Noé yalbàn cón che'n xá mod ndxáal que tee ban li mèn loo Diox tiempa. ⁶ Mbli Diox, ne, par mblyux mèn ciuda Sodom no mèn ciuda Gomor. Ante dii mbyan' co'te' ngure ciuda Sodom no ciuda Gomor. Tataa mbli Diox con'a loo mèn par hui' no ñaa taamas mèn ye'rsin' co' ngo ban chol lugar loo mblyux ryop ciudaa. ⁷ Per mbli Diox mblyá' thib mbi' co' ngro' lèe Lot ndoore' telux Diox ryop ciudaa. Lot ngòc thib mbi' ndac. No anze'f nxi lezo' Lot por ñee Lot mod ye'rsin' co' mque tee ban mèn ye'rsin' che'n ciuda Sodom no ciuda Gomor. ⁸ Lot ngo ban le'n ryop ciudaa. No mxc yèe Lot no mxi tín' lezo' Lot, co' ngòc mbi' nali no mbi' nambii, axta plóthe co'se' ñee Lot xal ndli mèn con' ye'rsin'túb no co'se' ndxòn Lot cón che'n con' ye'rsin' co' ndli mèn. ⁹ Por cona, non na' no nda'que' na' cuent le' Tad Diox ndxác par telá' Tad Diox mèn, mèn co' ante nque tee ban loo cón che'n Diox. Lomisque' ne, ndxác Diox li Diox par

tolo ndyub quí ndyub bèel lezo' mèn ye'rsin' axta zin huiz tub rez Diox cón che'n mènà par teti Diox mènà thidtene.

¹⁰ Más teti Diox ryethe mèn co' más ndli ryete yo'f co' ndyub lezo' mèn co' nac con' zab no con' ye'rsin'. No ndxe'leque', ale le'le' nxis no mènà con' co' ñibe' Diox li mènà loo Diox. Mènà indyóode cón ngue li mènà. No anze'f naxin nac mènà. No axta ne' ne' inzyeb mènà ñii yèe ñii ti mènà cón che'n chol angl roo angl xèn co' ñibe' loo bé'. ¹¹ Per ne' angl co' nac angl roo no angl xèn ne'líde ryes par ñii yèe ñii ti angl cón che'n angl co' nzo ye'rbiil loo Diox xal ñii yèe ñii ti mèn ye'rsin' cón che'n angl roo angl xèn co' ñibe' loo bé'. ¹² Per ryete mèn ye'rsin'a thidtene indxònte di's no indxaa'dte mèn di's. Axta arid má' mènà loo Diox. Gu' naneequ' le' má' nac má' por nac thib thib má' xal nac má', ¿lé'? Ne'ñeede má' cón ndli má'. Tataa nac mèn ye'rsin'a, ne. Tac alithe ndyoodi's mènà thib con' ye'rsin' no tedib con' ye'rsin' co' ne'ta'de mèn cuent cón ndyoodi's mèn. No leque mod ye'rsin' co' nac mènà càb loo mènà par lyux mènà. ¹³ Masre' tyactii mènà xal nac con' ye'rsin' co' mbli mènà làth na-ban mènà. Alithe nque tee ban mèn ye'rsin'a par ndli mènà ante con' co' ndyub yo'f lezo' mèn li mèn. No con' ye'rsin' co' ndli mènà le'le' ncàb ndyac lezo' mènà thib huiz no tedib huiz. Mènà nac mèn xin no mèn cap co' ntezab gu' co'se' ndxòo mènà làth gu' par hua no mènà gu'. Làth ndxòo no mènà gu' ndlu' mènà nac mènà xal mèn huen no mèn ndac. Per ne'nda'de gu' cuent, por derech, ngue quedii mènà gu'. Ale le'le', ndxan' bien mènà con gu'. No leque tiempa, ndyac lezo' mènà por cón che'n chol con' ye'rsin' co' ngue li mènà xal ndyub yo'f lezo' mènà par li mènà. ¹⁴ Co'se' ngüi' mènà loo chol xa'got, luego ndyub yo'f lezo' mènà no ndlyàa nít yen mènà capas ndyac mènà ngue li mènà yalmbi' con xa'gota. Thidtene incua'nte mènà mod par ne'tolode cua'n mènà xtol mènà. No nac mènà mèn ye'rsin'a co' ncua'n chol myen'got co' indxàpte lezo' no co' juga nda' di's co' ndly'a's mèn ye'rsin'a. Nac mènà mèn co' anze'f nde yath ñèe tmi. Thidtene mèn ye'rsin' mènà too ze too yál'. ¹⁵ Por derech, nzi tee huan mènà loo cón che'n Diox tac mblá' mènà con' co' ndxab Diox li mènà par thib lite yòo mènà loo bé'. Ale más ndli mènà xalque' mbli thib mbi' co' ngro' lèe Balaam co' ngòc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox, póla. Balaam ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Beor. Balaama mbly'a's li gan huax tmi por mbli Balaam con' ye'rsin'. ¹⁶ No mzin thib huiz no mzin thib ze ale mbli Diox gunii thib burrgol loo Balaam par mbyoo burr Balaam. Tataa mod más quee lezo' Balaam mblá' Balaam con' ye'rsin' co' mbly'a's Balaam li Balaam hora.

¹⁷ Ryete mèn ye'rsin'a nac xal thib tó' biiz co' yende nít. No nac mènà xal thib xcuaa biiz co' alithe ndxe' mbii, co' nee di's, yende cón ntac mènà. Mbli Diox tolo ndyub quí ndyub bèel lezo' mènà par ryo xà' mènà loo Diox yilo gath mènà par lyàa mènà ye'rbiil no sangyan' mènà tya co'te' nac thib lugar co' más nacuaa thidtene. ¹⁸ Tataa gaca loo mènà tac co'se' ndyoodi's mènà, ndyoodi's mènà antub di's nate's no antub di's naxal', di's co' yende cón ntac. Asendli mènà nquedi mènà mèn co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' con mod ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mènà par bere mèn co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo', tlo mènà, li mènà con' ye'rsin' tedib vez. ¹⁹ Asendli mènà. Mbez mèn ye'rsin'a loo mèn co' ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' chele' mènà que tee no mèn ye'rsin'a, le' sya, càba que no mènà thib yalnaban co' yende chó mèn cuue cà. Per yalgutyè'túb nac co' mbez mènà. Tac leque mèn ye'rsin'a nac xal thib moz co' ndli yèe con' ye'rsin' co' ndli mbee ncà mènà. No ndli mènà anab con' zab. Tac thib thib mèn ye'rsin'a ndxác moz loo con' zab co' ndyub yo'f lezo' mènà par li mènà con' zab. ²⁰ Per, licpe' ba'i, nde niin thib con' loo gu' cón che'n ryete mèn co' ngòole' loo cón che'n Tad Jesucrist co' mtelá' na' loo con' ryes, mèn co' mté'thle' cón che'n Tad Jesucrist: Nonque' gu' le' por mda' mènà cuent cón che'n Tad Jesucrist ngro xà'le' mènà loo con' zab co' nac cón che'n xab izlyo'. Chele' mènà bere bix yéc par yòo mènà loo ryethe con' ye'rsin'a tedib vez, no chele' mènà mda' lugar ñibe' con' ye'rsin' loo mènà tedib vez, ale más nazab tín' gaca no càba loo mènà yiloo. ²¹ Per nalle', por cón che'n con' ye'rsin' co' gac loo mènà co'se' tyactii mènà, más huen ngaca loo mènà thidteneque' ne'ngòode mènà loo cón che'n Tad Jesucrist par non mèn no ta' mèn cuent xá mod thib lite yòo mèn loo bé' leque gaca loo mèn co'se' ya nonle' mèn no nda'le' mèn cuent xá nac cón che'n Jesucrist no ale bere mènà, lá' mènà par ne'líde mènà con' co' mnibe' Diox loo mènà li mènà co' nac con' natú' co' mnibe' Diox par li mèn. ²² Per nase ndxàcle' no mdyaaale' loo mènà xal nac di's co' nac thib di's licpe' co' mbez mèn: Ale mbere mbac, nduhua mbac con' co' mberepe' lezo' mbac. Le' nguch co' diiz ngood co' lilleque' mbembli, ale mbere ngood le'n ben ya's tedib vez, ne. Lìcque' nac di'sa, ¿lé'?

3

Pedr ndlu' trè' xá mod gac co'se' yi'th Tad Jesucrist.

¹ Mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, con cart ndxè' nac mbryop cart co' mque'en ye's

loo gu'. Loo ryop cart co' mte'l'en loo gu' ndlyazen li gu' xtùuz dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' par ta' gu' cuent cón che'n di's co' ngóc di's co' mco'xen loo gu'. ² Fte' lezo' gu' cón che'n di's co' mde'th mèn, mèn co' ngro xà' loo con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo', mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. No fte' lezo' gu' cón che'n di's co' mtan' Tad Jesucrist di's par tyubdi's na' di'sa, Tad Jesucrist co' mte'lá' na' loo con' ryes. Di'sa ngóc di's co' mblu' mèn co' ndxe' di's che'n Tad Jesucrist loo gu'.

³ Con' ndxè' nac co' ndlyazen xo'f ndeque' lezo' gu' par tolo ta' gu' cuent cón che'n di'sa. Ndllyazen le' gu' nonque' le' le'n lult huiz no lult tiemp ndoore' lith no izlyo' ndxè' ryo xo'f mèn no tlo yo mèn co' tè'b no mèn co' xis no cón che'n con' co' nac che'n Diox. No alithe que tee ban mèn xal nac mod co' ndryo' ndlyen' lezo' mèn no con' co' ndyub yo'f lezo' mèn co' nac con' ye'rsin' co' ndli mèn. ⁴ Ale, angnzi tee mèn nibdi's mèn. Gab mèn: ¿Máa cón che'n Jesucrist co' mcàbgòn Jesucrist le' Jesucrist yi'th, yoo? Tolo ñii mèn, ne: Anon nguth xudgool na' co' mban póle'a, lomisque' ndxàa xal mtlo ngóca desde co'se' mblec Diox izlyo'. ⁵ Mèn tataa mbez tac indlya'ste mèn ta' mèn cuent co' huenleque' no indlya'ste mèn li mèn xtùuz le' desde tiemp más póla mdyoxcua'le' bé' no nziri'le' izlyo' co' mnibe' Diox ngóc yòo biiz co'se' mnibe' Diox dyoppe' nít co' ngure dib athu loo izlyo'. Diox ngue tèn izlyo' no ngue xèn' Diox izlyo' por cón che'n yuu co' ndli Diox ndlyaa loo izlyo' no por nít co' nzo loo izlyo'. ⁶ No ne' ne' indlya's mèn li mèn xtùuz no ta' mèn cuent le' izlyo' co' ngóc izlyo' gox tiempa, no ryethe con' co' ngure loo izlyo' mblyuxle' co'se' ngulaa yuuloo loo izlyo' tiempa co' ngóc tiemp che'n diluv. ⁷ Per bé' no izlyo' co' nziri' nalle', le' i nziri' par yeca no yola con quí no con bèel co'se' ñibe' Diox yeca. Quia no bèela tec izlyo' no bé' leque huiz no leque tiemp co'se' Diox tub rez cón che'n rye mèn ye'rsin' co' lyux leque tiempa.

⁸ Diox indlabte huiz no mbe' no lín' xal ndli na' co'se' noo noo ndli na' xtùuz cón che'n huiz no tiemp co' ndrith loo na'. Por part che'n Diox, thib huiz nac xal thib mil lín'. No thib mil lín' nac xal thib huiz loo Diox. ⁹ Inacte le' Tad Jesucrist anze'f ndlyen' par yi'th Tad Jesucrist loo izlyo' tedib vez par gac co' mcàbgòn Jesucrist li Jesucrist loo na' xal ndli ndxep mèn xtùuz. Ndxè'leque', ncha'la's Tad Jesucrist ñèe Tad Jesucrist mèn par ñèe Tad Jesucrist ñèene' ché' nzore' ndxep mèn co' tyal yòo loo cón che'n Tad Jesucrist ndoore' yi'th Tad Jesucrist loo izlyo' tedib vez. Tad Jesucrist indlya'ste nec thib mèn ryo xà' loo Diox co'se' ngolo nguth bé'l'yòo lad mèn. Ndxè'leque', lyaa's Tad Jesu-

crist lyaa yéc rye mèn loo Diox no lyaa lezo' rye mèn par tataa mod zye' mod ye'rsin' co' ndxàp mèn loo Diox no lyá' mèn loo con' ryes.

¹⁰ Per co'se' gac huiz co'se' yi'th Tad Jesucrist, huiza gac huiz co'se' indyóode mèn cón che'n huiza no co'se' inzi bedte mèn yi'th Tad Jesucrist no co'se' inzi queede lezo' mèn yi'th Tad Jesucrist loo izlyo' ndxè' tedib vez. Tad Jesucrist yi'th no ryo xo'f Tad Jesucrist loo mèn xal co'se' ndlyaa huan' liz mèn ndxáal yál' co'se' ne'ten'te mèn ndlyaa huan'. Tiempa, ryethe con' co' nzi'f loo bé' lyux no lith no. No leque tiempa yèn thib ruid tín'. No ryethe con' co' nziri' loo izlyo' yol con quí no con bèel par lyuxa. No tataa mod lyux no lith no rye loothe con' co' nzi'f loo bé' no co' nziri' loo izlyo'.

¹¹ Chele' ryethe con'a, llicque', tataa lyux no lith no, xalte mod ne' que tee ban ndac na' loo Diox xal mèn co', llicque', ngro xà'le' loo cón che'n xab izlyo' no xal mèn co', llicque', ndlique' cas loo cón che'n Diox. Naquinque' tataa que tee ban na', ¿lé'? ¹² Gure bed gu' huiz co' gac huiz co'se' li Diox ryethe con'a. Gurez gu' Diox par gac ryethe con' co' nquin gac ndoore' yi'th Jesucrist par yi'thga Jesucrist loo izlyo' tedib vez. Huiza bé' lyux con quí no con bèel. No ryethe con' co' nziri' loo izlyo' lyux no lith no no zyun' con quí no con bèel. ¹³ Per part cón che'n na', na' nzi quee lezo' cue tedib bé' cub no tedib izlyo' cub co' mcàbgòn Diox loo na' li Diox par ban na' loo bé' cub no loo izlyo' cub. Loo bé' cuba no loo izlyo' cuba ryethe con' gac nali no nambii no gac ryethe con' con' ndac huiza. ¹⁴ Cona, ngue niin loo gu', mèn husesen por cón che'n Tad Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen: Láth nzi bed gu' gac ryethe con'a, gure li gu' co' nzote mod li gu' par hui' Diox loo gu' le' gu' nziri' nagál lezo' loo Diox no nac gu' mèn co' nzi ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. No gac gu' mèn nambii no mèn nali co' indxàpte nec thib xtol loo Diox. ¹⁵ Gòp gu' cuent no fte' lezo' gu' le' por ncha'la's Tad Crist na' loo mèn, con'a ndli par tolo lyá' taamas mèn loo con' ryes. Xalque' ngue niin loo gu' ndxè', taandxè' mque' Pab co' ndxàc hues na' co' anze'f nque' lezo' na' ñèe na' ye's loo gu' cón che'n con' ndxè'. Mque' Pab ye's loo gu' xal nac mod co' mbli Diox ngóc Pab no co' mblu' Diox loo Pab. ¹⁶ Loo ryethe cart co' nde tee'le' mtel' Pab loo gu', leque cón che'n con' ndxè' mque' Pab ye's loo gu' mastale' ndyac gu' no nden' gu' nagàn nac cart co' mque' Pab loo gu' par ta' gu' cuent cón ngue toodi's Pab loo gu'. Per mèn naxèn no mèn co' nau' loo no co' nau' yéc co' pente ndxela's, mèn xà'le' mod no tedib mod nden' no nda' mèn cuent cón che'n cart co' mque' Pab ye's loo mèn. Por cona, mbez mèn le' cart co'

mque' Pab loo mènà, tedib mod mque' Pab ye's loo mènà. Tataaguè' ngue li mènà con taamas ye's co' nac xti's Diox. Ale, tataa ndli mènà par leque mènà telux mènà loo Diox thidtene.

¹⁷ Por cona, ngue niin loo gu', mèn huesen por cón che'n Tad Jesucrist, gu' co' nque' lezon ñèen: Com le' gu' nonle' con' ndxè' nalle'que', ¿lé'?, leque gu' fquenap gu' par ne'cuee càde mèn gu' par quedli mèn gu', mèn co' nac mèn ye'rsin', no tataa mod tyoo xà' lezo' gu' loo cón che'n Diox co' mbli nèe gu' gu'. ¹⁸ Más huen ndlyazen le' gu' tolo té'th no tolo ta' gu' cuent cón che'n Tad Jesucrist co' mtelá' na' loo con' ryes. No tolo thidte gac gu' par tolo que' lezo' gu' Tad Jesucrist. Ndlyazen tolo gac con' roo no con' xèn loo Tad Jesucrist nalle' no thidteneque'. Taandxè' gaca, ndee gu'.

Ner Cart Co' Mque' Juàn Ye's Loo Mèn

Trè' ndlu' cón che'n xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene.

¹ Ngue que'en ye's ndxè' loo gu' co' nac cón che'n di's ndac co' ndlu' loo mèn cón che'n xá mod li mèn par yòo ban no mèn Diox thidtene. Cón che'n di's ndacpe' ndxè' nac yub Jesucrist co' nzole' ndoore' co'se' mbli Diox ngure ryethe con' co' nziri' nalle'. Mbínpe' nu' ryethe con' gunii Jesucrist loo mèn. Gunèpe' nu' con ngudloope' nu' con' co' mbli Jesucrist, ne. Huen huen mbui' nu' loo Jesucrist axta mbuàal nu' lad Jesucrist con ya'pe' nu'. Por cona, nda' nu' cuent loo gu' le' Jesucrist nac angoluxte xa' co' ndlu' loo mèn cón che'n xá mod li mèn par yòo ban no mèn Diox thidtene. ² Diox mbli par gunèe loope' nu' Jesucrist co' mbli' loo nu' cón che'n xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene. No nda'que' nu' cuent loo mèn cón che'n xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene. No cona, ngue te'th nu' no ngue lu' nu' loo gu' co' nac cón che'n xá mod yòo ban no mèn Diox thidtene. Póla, ante Diox non xá mod li Diox par yòo ban no mèn Diox thidtene. Per nalle', mbli' Diox cón che'n xá mod yòo ban no mèn Diox, mod co' ndxàc loo mèn por cón che'n Jesucrist. ³ Cona, ngue ta' nu' cuent no ngue go xo'f nu' loo gu' co' gunèe' nu' no co' mbínle' nu' cón che'n Jesucrist par thidte gac gu' con nu' nalle' loo cón che'n Diox xal, lique', thidte ndxàc nu' con Diox co' nac xud na' no con Jesucrist co' nac xgan' Diox. ⁴ Cona, taandxè' ngue que' nu' ye's ndxè' loo gu' par thidteneque' tyac lezo' gu' por thidte ndxàc gu' con Crist.

Juàn ngue ta' cuent cón che'n Diox le' Diox nac xal thib xnií, co' nee di's, co' ndlu' nac Diox Diox ndacpe'.

⁵ Con' ndxè' nac cón che'n di's co' mbli' Jesucrist loo nu' no ngue lu' nu' no ngue te'th nu' loo gu', ne, le' Diox nquée xnií, co' nee di's, nac Diox Diox ndacpe' no nec thib con' xin no con' cap no co' nac rye loothe con' ye'rsin' gac yòo loo Diox. ⁶ Chele' na' mbez thidte ndxàc na' loo Diox por cón che'n Jesucrist no, lath xtau'a, nzi tee li na' con' ye'rsin', le' sya, leque na' ngue gosua' yalgutyè' cón che'n co' ndxàc na' loo Diox no cón che'n con' co' nzi tee ban li na' loo cón che'n Diox. ⁷ Per chele' na' que tee ban loo con' co' nac con' ndac xalque' nac Diox thib Diox co' ndli ante con' ndacpe', sya, lique', thidte ndxàc na' con thib xtàa na' no con tedib xtàa na'. No tataa mod rye xquin na' no xtol na' co' nde teele' ncua'n

na', Diox nton'a loo na' por cón che'n ren Tad Jesucrist co' mxyo.

⁸ Chele' na' gab indxàpte na' xquin na' no xtol na', leque na' ngue li par nquedi na' na'. Le' sya, leque na' ndli ndxàc na' mèn co' indlide con' co' nac con' licpe'. ⁹ Per chele' na' xop dol cón che'n xtol na' loo Diox, nzoque' mod gáp na' yalxla's loo Diox le' Diox li con' co' nac con' nali no con' nambii loo na' co' nac ton' Diox xtol na' no li Diox gac na' mèn nambii no mèn nali loo Diox por mbembii na' loo ryethe con' ye'rsin' co' mbli na'. ¹⁰ Per chele' na' gab thidtene tarte cua'n na' xquin na' par gáp na' xtol na', sya, tataa mod ndlu' na' no mbez na' le' Diox ndyè'. Le' sya, chele' na' tataa ndli, licpe' ba'i, inacte na' mèn co' mdyalle' no co' ngola'sle' cón che'n di's ndac co' nac licpe'.

2

Juàn ngue lu' loo mèn le' Crist nac xa' co' nteri'th cón che'n xti's na' loo Diox.

¹ Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu' par ne'cua'nte gu' xquin gu' no xtol gu'. Chele' chol gu' ndoote ncua'n ndxep xquin gu' thib mod o tedib mod, nzoque' thib mbi' co' nzo loo xud na' Diox co' nteri'th cón che'n xti's na' loo Diox. Mbi'a nac Jesucrist. Nac Jesucrist thib mbi' nali no thib mbi' nambii. ² Jesucrist nac xa' co' yub mda' yalnaban loo yalguth loo cruz par tataa mod mbli Diox mxactii Jesucrist por cón che'n xquin na' no xtol na' par tataa mod mton' Diox xtol na' loo na'. Iante por cón che'n xquin na' no xtol na' nguth Jesucrist. Ndxè'leque', nguth Jesucrist por cón che'n xquin no xtol che'n ryete mèn dib athu izlyo', mèn co' tyal yila's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist.

³ Chele' na' ndyubdi'sque' xal nac di's co' mnibe' Diox loo na' par li na', sya, nanee na' no non na' le' na' nda'que' cuent cón che'n Diox. ⁴ Per chele' chó na' mbez nda'que' na' cuent cón che'n Diox no indyubdi'ste na' di's co' mnibe' Diox loo na' par tyubdi's na' di's, ndyè' na' no ndli na' ndxàc na' mèn co' indlide con' co' nac con' licpe'. ⁵ Per ndxè'leque', mèn co' ndlipe' con' co' ñibe' Diox loo mèn par li mèn, mèn, por derech, nque' lezo' Diox. Le' sya, chele' na' ngue lique' xal ngolo guniin ndxè', nanee na' thidte ndxàc na' con Diox. ⁶ Mèn co' mbez thidte ndxàc mèn con Diox, no mèn co' mbez thidtene ne'ryo xà'de mèn loo cón che'n Diox, mèn ndxàalque' tolo que tee ban li xal mque tee ban li Jesucrist.

Con' ndxè' nac tedib di's cub co' mnibe' Diox loo na' par li na'.

⁷ Gu' co' nac huesen por cón che'n Jesucrist, ingue que'den di's co' nac thib yalnibe' cub loo gu' loo cart ndxè'. Di's co' ngue

que'en loo cart ndxè' nac di's co' mnibe' Tad Jesucrist loo gu' par li gu' co'se' nerleque' ngòo gu' loo cón che'n Tad Jesucrist. Pues leque di's co' nac yalhíbe'goola, leque di'sa nac di's co' ngue tan'en loo gu' loo cart ndxè' xalque' mbín gu' di's ndxè' thib cua'a. ⁸ Mastale' nac di's co' ngue que'en loo gu' loo cart ndxè' leque di's che'n yalhíbe'goola, per ngue que'en di's ndxè' loo gu' nalle' xal thib di's co' nac yalhíbe' cub par tyubdi's gu' di's co' ñibe' Crist. Crist mbi'th que' lezo' ñee Crist mèn loo izlyo'. No leque moda mbli' Crist loo nu' que' lezo' nu' ñee nu' hues xtàa nu'. Ndxàa loo gu' nque' lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu', ne. Nzi que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na' tac ryethe con' co' ndli ntau' yéc mèn no co' ndli ntau' lezo' mèn loo cón che'n Diox xègà xègà tòn'le' loo mèn. No nalle' di's co' ndlu' co' nac lípe' cón che'n Diox ndoo tole' ndxaa'd nza mèn no ndli di'sa par ndyub xni' yéc mèn no par ndyub xni' lezo' mèn loo cón che'n Diox.

⁹ Chele' chó gu' mbez, líque', nzi tee ban ndac gu' loo Diox no mbez gu' yende chó con' ye'rsin' nzi li gu', no leque tiemp ndxecloo gu' no ndxòo xyàn lezo' gu' ñee gu' hues xtàa gu', le' sya, con' ndli gu'a ndlu' be' nzi tee líque' gu' con' ye'rsin' no tarte yila's gu' co' lípe' loo Crist no loo cón che'n Crist. ¹⁰ Mèn co' nque'pe' lezo' ñee mèn hues xtàa mèn, mèn, líque', nzi tee ban ndacque' loo cón che'n Diox no ndyub xni' yéc mèn no ndyub xni' lezo' mèn loo cón che'n Diox. No yende cón ndli par cua'n mèn xtól mèn. ¹¹ Per mèn co' ndxecloo no co' ndxòo xyàn lezo' ñee hues xtàa mèn, mèn ngue tee ban lípe' con' ye'rsin' no ncua' yéc mèn no ncua' lezo' mèn loo cón che'n Diox. Ne' ne' inda' mèn cuent cón gac loo mèn tac ndxàa loo mèn nac mèn xal mèn sieu loo cón che'n Diox por ngue tee ban mèn loo con' ye'rsin'.

¹² Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ngue que'en cart ndxè' loo gu' tac Diox mton'le' xtól gu' no xqin gu' por cón che'n Jesucrist. ¹³ Gu' co' nac mēngool co' ndxàcle' tiemp ngòole' loo cón che'n Jesucrist, ngue que'en cart ndxè' loo gu', ne, tac gu' huen huen nda'que' cuent cón che'n Jesucrist co' nzole' ndoore' cuéc Diox ryethe con' co' nziri' nalle'. Ngue que'en di's co' nac cart ndxè' loo gu', gu' co' nac xal myen'bi' bix no xal myen'got bix co' ngola's per co' pente ngue té'th cón che'n Jesucrist tac gu' mbilile' gan par ngro xà' gu' loo ryethe con' ye'rsin' co' nac cón che'n Mebizya'.

Ngolo mque'en ye's loo gu' loo cart ndxè', gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, tac gu' mté'thque' no nda'que' gu' cuent co' huen huen cón che'n Diox co' nac xud na'. ¹⁴ Mēngool co' ndxàcle' tiemp ngòole' loo cón che'n Jesucrist, ngolo mque'en ye's loo gu',

ne, loo cart ndxè'. Tataa mbli' tac gu' huen huen nda'que' cuent cón che'n Jesucrist co' nzole' ndoore' co'se' cuéc Diox ryethe con' co' nziri' nalle'. No mque'en ye's loo gu', gu' co' nac xal myen'bi' no xal myen'got co' ngola's, gu' co' pente ngue té'th cón che'n Jesucrist. Tataa mbli' loo gu' tac gu' mbli' nēe gu' loo cón che'n Jesucrist no inacte gu' mèn co' nac chop loo chop la's loo cón che'n Jesucrist. No mda'que' gu' lugar ndxòn gu' cón che'n di's ndac che'n Diox. No ndxaa'd di'sa le'n lezo' gu'. Mque'en cart ndxè' loo gu' tac mbli' gu' gan ngro xà'le' gu' loo cón che'n Mebizya, ne.

¹⁵ Ne'ta'de gu' lugar arid tyub yo'f lezo' gu' loo cón che'n chol con' ye'rsin' co' nac che'n xab izlyo'. No ne'gàcte gu' mèn co' arid nde yath nde lux ñee con' co' nziri' no con' co' nzo loo izlyo'. Tac chele' gu' anze'f ndyac loo cón che'n co' nac xab izlyo' no co' be' nde yath nde lux gu' ñee gu' con' co' nziri' no con' co' nzo loo izlyo', gu' por derech, inque'de lezo' Diox co' nac xud na'. ¹⁶ Con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn, con'a nac con' ndxè': Mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' ndxè' nda' lugar par ndyub yo'f lezo' mèn loo ryethe con' co' nac cón che'n xab izlyo' co' ñibe' loo mèn par li mèn con' ye'rsin'; con' co' ngüi' mèn par ndyub yo'f lezo' mèn que no mèn co'a; no con' co' ndxàp mèn co' ncàb loo mèn ndye's mèn loo xtàa mèn. Ryethe con' ye'rsin' ndxè' nac cón che'n xab izlyo' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par ndli mèn con' ye'rsin'a. Indlide Diox nec thib con' co' ndli ncàb ndli mèn chol con' ye'rsin'. Ndxè'leque', Diox ndli par ndli mèn con' ndac. ¹⁷ No zin thib huiz no zin thib ze co'se' lyux no lith no rye mod ye'rsin' co' ndxàp mèn, mod ye'rsin' co' inacte che'n Diox. No lyux no lith no ryethe con' ye'rsin' co' ndyub yo'f lezo' mèn par li mèn con' ye'rsin'a. Per mèn co' nzi tee ban xal neepe' lezo' Diox, mèn yòo ban noque' Diox thidtene.

Trè' ndlu' cón che'n co' nac con' lípe' no cón che'n co' nac yalgutyè'.

¹⁸ Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ya mzinle' tiemp co' nac lult tiemp loo izlyo' ndxè'. Gu' mbilile' yi'th thib mbi' co' gac merpe' ngolo ngola's che'n Crist. Nzo huax mèn co' nac ngolo ngola's che'n Crist loo izlyo' nalle'. Cona, nane' na' no nda' na' cuent nzole' na' le'n tiemp co' nac lult tiemp loo izlyo' ndxè'. ¹⁹ Mèn co' nac ngolo ngola's che'n Crista ngro' làth na'. Per, lípe' ba'i, inacte mèn mèn co' ngola'spe' loo cón che'n Crist xal na'. Tac chele' mèn ngala's xal na', thidteneque' ngyan' mèn con' na'. Per tataa ngòca loo mèn par gunēe mèn le' mèn inacte mèn co' ngola'spe' loo cón che'n Crist xal na'.

²⁰ Per por part cón che'n gu', Crist mbli par ngulaa Xpii Natú' loo gu' par sangmbyan' Xpii Natú' loo gu'. No por cón che'n Xpii Natú'a, ryete na' non no nda'que' na' cuent cón che'n Diox. ²¹ Cona, ngue que'en ye's ndxè' loo gu' tac gu' naneequé' cón che'n con' co' nac licpe'. Ne'nque'den ye's ndxè' loo gu' por nac gu' mèn co' inda'de cuent cón che'n co' nac licpe'. Gu' naneequé' le' mèn co', licque', nque tee ban loo cón che'n co' nac licpe', mèn indyè'de.

²² ¿Chó nac mèn co', licque', ndyè', à'? Mèn nac mèn co' mbez le' Jesús inacte Crist. Leque mèn nac merpe' mèn co' nac ngolo ngola's che'n Crist tac mèn ncà no ntè'b mèn cón che'n Diox thib lad xalque' ncà mèn no ntè'b mèn cón che'n Crist thib lad. ²³ Ryete mèn co' ncà no co' ntè'b cón che'n xgan' Diox, mèn inzode loo cón che'n Diox xud na'. Per mèn co' nda' lad che'n Crist, mèn nzoque' loo cón che'n Diox xud na'. Por cona, thidteneque' nzo no xud na' Diox mèn.

²⁴ Cona, ngue niin loo gu': Ftubdi's gu' loo di's no ften' gu' di's le'n lezo' gu', di's co' nac di's ndac che'n Diox co' mbínle' gu' anon mtlo ngola's gu' loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist. No chele' di's co' mbín gu' anon ngola's gu' ndxaa'dque' le'n lezo' gu' no nte' lezo' gu' cón che'n di'sa, le' sya, thidte gac gu' con Crist co' nac xgan' Diox no thidte gac gu' con Diox xud na'. ²⁵ Más de cona, Crist mcàbgònque' li Crist par yòo ban noque' na' Diox thidtene.

²⁶ Ngue que'en ye's loo cart ndxè' cón che'n mèn co' nzo làh gu' co' ndly'a's quedii gu'. ²⁷ Per loo gu' nzoque' Xpii Natú' co' mbli Jesucrist ngulaa loo gu'. No por cona, inquinte gu' tolo lu' mèn gu' cón che'n Diox. Tac leque yub Xpii Natú' ndli nda' gu' cuent no non gu' ryethe con' co' nzote mod non na' cón che'n Diox. No con' co' ndlu' Xpii Natú' loo na' nac con' licpe'. Indyè'de Xpii Natú' loo na'. Ne' ne' nquedii Xpii Natú' na'. Por cona, ngue niin loo gu': Thidteneque' bli nèe gu' gu' loo cón che'n Crist xalque' ndlu' Xpii Natú' cón che'n Crist loo gu'.

²⁸ Beren, niin loo gu': Bli nèe gu' gu' loo cón che'n Crist par tolo gáp gu' más yalxla's no gáp gu' más fuerz par ne'zyehte gu' no ne'thyonte gu' loo Crist co'se' yi'th Crist loo izlyo' ndxè' tedib vez. ²⁹ Gu' co' naneeele' co' huen huen le' Jesucrist nac thib mbi' nali no thib mbi' nambii, ndxàal ta' gu' cuent no non gu' le' ryete mèn co' nzi tee ban li no co' nzi tee ban nambii, mèn nac xin' Diox.

3

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngo Diox cuent nac xin'pe' Diox.

¹ Bli gu' xtùuz co' huenleque' supe' nque' lezo' Diox xud na' nèe Diox xud na' na'. Por cona, ngo Diox xud na' cuent nac na' xin' Diox. No nacpe' na' xin' Diox. Por cona, mèn co' alithe nzi tee ban loo izlyo' ndxè', mèn inonte xá mod nac mod co' nzi tee ban na' loo cón che'n Diox. Tataa ndxàca loo mèn tac tarte nee mèn no tarte ta' mèn cuent cón che'n Diox. ² Mèn co' nac huesen por cón che'n Jesucrist, ya nacle' na' xin' Diox. No tarte nèe na' chó con' ndac gac loo na' co'se' yòo ban no na' Diox thidtene. Per naneé na' no non na' le' co'se' yi'th Jesucrist loo izlyo' ndxè' tedib vez no ryo xo' Jesucrist tedib vez, gac na' xalque' nac Jesucrist nalle' tac huiza hui' na' xal nàa Jesucrist. ³ No ryete mèn co' nzi quee lezo' no co' nzi bed yi'th Jesucrist no co' nzi quee lezo' no co' nzi bed hui' mèn loo Jesucrist no gac mèn xal nac Jesucrist, leque mèn ndli par ndxàc mèn mèn nambii no mèn nali xalque' nac Jesucrist thib mbi' nambii no thib mbi' nali. Thiba con' ndxè'.

⁴ Le' tediba na, part cón che'n rye mèn co' asendli ncua'n xtol, tataa ndli mèn tac indlide mèn xal nibe' Diox par li mèn. Tac mèn co' ncua'n xquin no co' ncua'n xtol, mèn nac mèn co' indlide xal nibe' Diox loo mèn par li mèn. ⁵ Gu' naneequé' le' Jesucrist mbi'thle' loo izlyo' ndxè' par mton' Jesucrist xtol na'. No naneequé' gu' le' Jesucrist thidteneque' ne'ncua'nte xquin no xtol. ⁶ Cona, ngue niin loo gu': Rye mèn co' thidte ndxàc con Jesucrist loo cón che'n Diox, mèn inzi tee cua'nte xquin no xtol. Per ryete mèn co' asendli nzi tee cua'n xquin no xtol, mèn tar hui' loo Jesucrist. No ne' ne' tar ta' mèn cuent cón che'n Jesucrist. ⁷ Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, nec thib mod no nec tedib mod ne'ta'de gu' lugar loo chol mèn quedii mèn gu'. Mèn co' ndli con' nali no co' ndli con' nambii, mèn nac mèn nali no mèn nambii xalque' nac Crist xa' nali no xa' nambii. ⁸ Per mèn co' asendli ncua'n xquin no xtol, mèn nac mèn che'ne'p' Mebizya tac Mebizya nac xa' co' nerleque' mcua'n xquin no xtol. Sandante mcua'n Mebizya xquin Mebizya no xtol Mebizya axta huiza no axta huiz nalze. No por cona, mbi'thle' xgan' Diox loo izlyo' par telux xgan' Diox ryethe con' co' mblile' Mebizya.

⁹ Nec thib mèn co' nac xin' Diox incua'nte mod par asendli mèn ncua'n mèn xquin no xtol tac mèn ngue nole' yalnaban co' Diox mda'le' loo mèn. No yende mod tolo aseli mèn cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn tac mèn nacpe' xin' Diox. ¹⁰ Ndxàc be' mèn no ndxú'que' chó mèn nacpe' xin' Diox no ndxàc bé' no ndxú'que' chó mèn nacpe' che'n Mebizya. Tac chol mèn co' indlide con' co' nac con' nali no con' nambii no

chele' chol mèn inque' de lezo' ñee hues xtàa mèn, mèn inacte mèn co' nac che'npe' Diox. Ndxé'leque', nac mèn che'npe' Mebizya.

Trè' ndlu' le' Diox ndlya's que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na'.

¹¹ Di's co' mbinle' gu' anon ngola's gu' loo Crist no loo cón che'n Crist nac co' taandxè' ndlu' loo na': Diox ndlya's que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na'. ¹² No indxàalte gac na' xal Caín. Ne' ne' indxàalli na' xal mbli Caín. Caín ngòcque' che'n Mebizya no ale mbeth Caín hues Caín. ¿Cón mbli hues Caín? ¿Chonon mbeth Caín hues Caín, à'? Caín mbeth hues Caín tac con' co' mbli Caín ngòc con' ye'rsin' no con' co' mbli hues Caín ngòc con' nali no con' nambii loo Diox. Con'a mbli mbeth Caín hues Caín.

¹³ Gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, ne'gacte gu' xal mèn co' ne'neede cón ndxác loo mèn chele' mèn ndxecloo no ndxòo xyàn lezo' mèn ñee mèn na', mèn co' nque tee loo cón che'n xab izlyo', yey. ¹⁴ Ne'ryo xà'de na' loo Diox co'se' gath bé'lyò ladpe' na'. Ndxé'leque', yòo ban noque' na' Diox thidtene. No nanee na'i tac nque' lezo' na' ñee na' hues xtàa na'. Mèn co' inque' de lezo' ñee hues xtàa, mèn nac xal mèn nguth loo Diox no loo cón che'n Diox. ¹⁵ Ryete mèn co' ndxecloo no co' ndxòo xyàn lezo' ñee hues xtàa, ngòo Diox cuent nac mèn thib mèn co' ndxuth mèn. Nda'que' gu' cuent, ne, nec thib mèn co' ndxuth xtàa nac mèn co' yòo ban no Diox thidtene yilòo. ¹⁶ Nanee na' no nonque' na' xal nac co' ngòc loo Jesucrist por tant nque' lezo' Jesucrist ñee Jesucrist na'. Ale leque Jesucrist mda' yalnaban Jesucrist par mquée yalguth loo Jesucrist por cón che'n na'. No por cona, na', ne, ndxàalque' ta' na' yalnaban na' par gath na' por cón che'n hues xtàa na' chele'i nquin tataa gaca loo na'. ¹⁷ Lomisque' ne, chele' chó na' nzo co' ndxàp che'n no ñee na'a ndyac tedib hues xtàa na' yaltii nde che con' loo hues xtàa na', no ne'lyatte lezo' na' ñee na' hues xtàa na'a, ¿xá mod lu' na' na' loo mèn le' na', licque', nque' lezo' Diox dib nzo yéc na' no dib nzo lezo' na', sya? Pà nque' lezo' na' Diox chele' na' tataa ndli, ¿lé'? ¹⁸ Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ndlyazen iante gab gu' le' gu', licque', nque' lezo' ñee gu' hues xtàa gu'. Más hues gaca loo gu', licque', ngue lyath no gu' hues xtàa gu' loo con' nde che loo hues xtàa gu'.

Trè' ndlu' xá mod gáp mèn yalxla's loo Diox no ne'zyebte mèn loo Diox.

¹⁹ No chele' na' tataaque' ndli, sya, naneque' na' no nonque' na' nac na' mèn co', licque', ndli co' nac licpe'. No lomisque' mod, nec thib mod no nec tedib mod ne'zyebte na' loo Diox. ²⁰ Tac chele' xtùuz na' no lezo' na' ndli par nteche ntexyath na' loo lezo' na' por

ndxep con' ye'rsin' co' nden' na' mbli na', nanee na' le' Diox nac más Diox roo Diox xèn leque na' par ñee Diox no ndla's Diox cón che'n ryethe con' mbli na'a. Diox non nque' lezo' na' Diox mastale' nden' lezo' na' ndxep vez inacte con' huen con' co' ngue li na'. ²¹ Cona, ngue niin loo gu', mèn huesen: Chele' na' nden' le'n lezo' na' ingue lide na' chol con' ye'rsin', más gáp na' yalxla's no ne'tolode zyebe na' loo Diox co' ngüi' loo na' thidtene. ²² Le' sya, Diox li par que no na' ryete con' ña'b na' loo Diox por ndyubdi's na' no ndli na' co' ñibe' Diox loo na' par li na'. No ndli na' con' co' ndxòo lezo' Diox. ²³ No con' co' ñibe' Diox loo na' par li na' no par tyubdi's na' nac le' na' yila's no gáp na' yalxla's loo xgan' Diox co' nac Jesucrist no que' lezo' na' ñee na' thib hues xtàa no tedib hues xtàa na' xalque' mnibe' Diox loo na' par que' lezo' na' ñee na' hues xtàa na'. ²⁴ Mèn co' ndyubdi's di's co' ñibe' Diox li mèn, mèn nzo ban noque' Diox no nzo ban noque' Diox mèn. Na' nanee le' Diox nzo banque' loo na' por cón che'n Xpii Natú' co' mbli Diox nzo loo na'.

4

Trè' ndlu' xá mod non mèn cón che'n Xpii Natú' che'n Diox no xá mod non mèn cón che'n xpii ye'rsin' co' ndli ndxác mèn ngolo ngola's che'n Crist.

¹ Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñeen, ne'yila'ste gu' di's co' ndyoodi's chol mèn, mèn co' mbez le' Diox mtel' mèn par nde lu' mèn mèn co' mbez mèn nac cón che'n Diox. Ndxé'leque', huen huen bla's gu' no noo noo ftoodi's no gu' mèn par ñee gu' no ta' gu' cuent co' huenleque' ñeene' ché', licque', nde mèn loo gu' par ndyoodi's mèn cón che'npe Diox o ché' ndyoodi's mèn cón che'npe mèn no maste. Tac loo izlyo' ndxé' ampurte mèn gutyè' nzo co' mbez no co' ndyoodi's le' mèn nac che'npe' Diox no ndyoodi's mèn cón che'npe' Diox. Per yalgutyè'túb nac co' ndyoodi's mèn no co' mbez mèn. ² Per led gu' cuante. Nare' tan cuent loo gu' no lu'en loo gu' xá mod más ta' gu' cuent no xá mod más libe' gu' mèn co', licque', nzo Xpii Natú' che'n Diox loo. Mod ndxé' non gu'i no ta' gu' cuent cón che'n mèn. Ryete mèn co' nda' cuent no mèn co' ngo ro loo taamas mèn le' Jesucrist mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, co' nee di's, ngòc Jesucrist thib mbi' xal na', loo mèn nzo Xpii Natú' che'n Diox, ne. ³ Per mèn co' indxela'ste le' Jesús ngòc thib mbi' xalque' na' no mbez mèn loo taamas mèn le' Jesús ne'ngacte thib mbi' xalque' na', loo mèn inzode Xpii Natú' che'n Diox. Ndxé'leque', loo mèn nzo thib xpii ye'rsin' co' ndli ndxác mèn ngolo ngola's che'n Crist. No mbinque'

gu' le' xpïi ye'rsin' co' ndli ndxàc mèn ngolo ngola's che'n Crist yi'th loo izlyo'. No nalle' nzole' xpïi ye'rsin'a loo mèn loo izlyo'.

⁴ Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, gu' nac che'npe' Diox. No ne'nda'de gu' lugar li mèna gan loo gu' par nquedii mèna gu' loo con' co' ndxela's gu' cón che'n Diox. Tac Diox co' nzo no gu', más Diox roo Diox xèn con' Diox leque xpïi ye'rsin' co' nzo loo mèn co' alithe nzi tee ban loo izlyo'. ⁵ Mèna nac mèn che'npe' izlyo' ndxè' no maste. Por cona, alithe ndyoodi's mèna cón che'n co' nac cón che'n izlyo' ndxè'. Cona, mèn co' nac che'npe' izlyo' ndxè' más ndyub nza di's co' ndyoodi's mèna. ⁶ Per na' nacque' che'npe' Diox, ey. Mèn co' nanee cón che'n Diox, mèna ndxòn no ndyub nza mèna di's co' ndyoodi's na' loo mèna. Per mèn co' tarte non cón che'n Diox, mèna inda'de lugar par gòn mèn no tyub nza mèna di's co' mbez na' loo mèna. Cona, ngue niin loo gu': Tataa mod ndxàc bé' mèn chó mèn, licque', nzo Xpii Natú' loo, Xpii Natú' co' ndlu' con' co' nac licpe' loo mèn, no chó mèn nzo xpïi ye'rsin' loo co' ndli par nquedii mèn loo xtàa mèn.

Trè' ndlu' le' Diox nac thib Diox co' anze'f nque' lezo' fìe mèn.

⁷ Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon fìen, ndxàalque' que' lezo' na' thib xtàa na' no tedib xtàa na' tac yub Diox ndli nque' lezo' mèn fìe mèn hues xtàa mèn. Ryete mèn co', licque', ndxàp mod par nque' lezo' mèn fìe mèn hues xtàa mèn, mèna nac xin' Diox no nda' mèna cuent cón che'n Diox. ⁸ Per mèn co' indxàpte mod par que' lezo' mèn fìe mèn hues xtàa mèn, mèna tarte ta' cuent cón che'n Diox. Tac Diox nac thib Diox co' nque'que' lezo' fìe mèn. ⁹ Diox mbli' xá mod susque' nque' lezo' Diox fìe Diox na' co'se' mtel' Diox angoluxte xgan' Diox loo izlyo' ndxè' par gaca loo na' yòo ban no na' Diox thidtene por cón che'n Jesucrist, xgan' Diox. ¹⁰ Yende mod gab na', licque', axta arid nque' lezo' na' Diox tac ndlu' na' inque'de lezo' na' arid fìe na' hues xtàa na'. Per Diox mbli'pe' loo na' xá mod, licque', nque' lezo' Diox fìe Diox na' no ndyac no Diox na'. Non na', licque', nque' lezo' Diox fìe Diox na' tac axta Jesucrist co' nac xgan' Diox mtel' Diox par leque yub Jesucrist mda' yalnaban Jesucrist par nguth Jesucrist loo cruz por cón che'n xquin na' no xtol na'. Tataa mbli Diox mxactii Jesucrist par tataa mod mton' Diox xquin na' no xtol na'.

¹¹ Cona, ngue niin loo gu' co' nac mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon nèn: Chele' Diox mbli' loo na' tataa mod anze'f nque' lezo' Diox fìe Diox na' no ndyac no Diox na', no non na' tataa mbli Diox, le' sya, na', ne, ndxàalque' que' lezo' na' fìe na' thib xtàa na' no tedib xtàa

na'. ¹² Yende chó mèn thidteneque' tarte fìe xá fìaa Diox. Per chele' na' nque'que' lezo' fìe na' thib xtàa na' no tedib xtàa na', Diox nzo ban no na'. No tataa mod nanee na' nque'que' lezo' na' fìe na' thib xtàa na' no tedib xtàa na' xalque' nque' lezo' Diox fìe Diox na'. ¹³ Con' co' ndlu' loo na' le' Diox nzo loo na' no nzo na' loo Diox nac le' Diox mbli ngulàa Xpii Natú' loo na' par thidtene yan' no Xpii Natú' na' par fìbe' Xpii Natú' loo na'. ¹⁴ Nu' co' nac mèn co' ndxe' di's che'n Jesucrist, yub nu' mbui'pe' loo Tad Jesucrist. No nda' nu' cuent no ndyoodi's nu' loo gu' le' Diox xud na' mtel' Jesucrist co' nac xgan' Diox par mbi'th telá' xgan' Diox mèn loo izlyo' loo con' ryes, mèn co' ndyal yila's loo Jesucrist. ¹⁵ Chol mèn co' nda' cuent no co' nde'th le' Jesús nac xgan' Diox, mèna nzo ban no Diox no nzo ban no Diox mèna.

¹⁶ Cona, non na' no nanee na' no ndxela's na' le' Diox nque'que' lezo' fìe Diox na'. Diox nque'que' lezo' fìe Diox mèn. Mèn co' nque' lezo' fìe thib xtàa no tedib xtàa, mèna nzo ban no Diox no nzo ban no Diox mèna. ¹⁷ Con' co' nac lult con' co' gac loo na' por nque' lezo' na' fìe na' Diox loo izlyo' ndxè' nac le' na' gap yalxla's loo Diox no ne'zyebte na' co'se' tyoo na' loo Diox par tub rez Diox cón che'n na'. Tac na' non no nanee na' xal nque' lezo' Jesucrist fìe Jesucrist mèn, tataaque' tolo que' lezo' na' fìe na' hues xtàa na' láth naban na' loo izlyo' ndxè'. ¹⁸ Lomisque' ne, mèn co', licque', nque' lezo' Diox, yende por cón zyeb mèna loo Diox par gab mèna loo lezo' mèna tetii Diox mèna por thib con' co' ifiade li mèn. Ndxè'leque', mèn co' nali no nambii nque' lezo' Diox, nec thib mod no nec tedib mod ne'zyebte mèna loo Diox. Tac mèn co' nzyeb fìe chol con', leque mèna ncu'a'n mod ndxàc yalquii loo mèna. Cona, mèn co' nzyeb fìe chol con', mèna yende mod thib lite que' lezo' mèna Diox.

¹⁹ Nque' lezo' na' Diox tac Diox ner mque' lezo' gunèe Diox na'. ²⁰ Per chele' chol mèn mbez nque' lezo' mèn fìe mèna Diox, no leque láth xtau'a, ndxecloo mèna no ndxòo xyàn lezo' mèna fìe mèna xtàa mèna, mèna nac mèn gutyè'. Tac chele' chol mèn inque'de lezo' fìe mèn hues xtàa mèn co' nzi ban no mèn, ne' ne' inque' lezo' mèn Diox co' indxú'de loo mèn. ²¹ Diox mtan' di's loo na' no mñibe' Diox loo na' li na' xal ngue niin loo gu' ndxè' le' mèn co' mbez nque' lezo' mèn Diox, mèna ndxàalque' que' lezo' fìe hues xtàa mèna.

5

Trè' ndlu' xá mod leque mèn li par ya ne'tolode li mèn ryethe con' ndyub yo'f lezo' mèn li mèn, con' co' nac cón che'n xab izlyo'.

¹ Ryete mèn co' ndxela'spe' le' Jesús nac Crist, mèna nac xin' Diox. No chele' mèn,

licque', nque' lezo' Diox co' nac xud na', que' lezo' mèn nêe mèn hues xtàa mèn co' nac xin' Diox, ne. ² Co'se' nque' lezo' na' Diox no ndli na' con' co' ñibe' Diox loo na' li na', sya, nda' na' cuent le' na' nque'que' lezo' ñêe na' hues xtàa na' co' nac xin' Diox, ne. ³ Co'se' nque' lezo' mèn Diox, ndyubdi's mèn loo con' ñibe' Diox loo mèn li mèn. No con' co' ñibe' Diox loo mèn li mèn inacta arid nè no ne' ne' inaca con' arid nagàn. ⁴ Tac ryete mèn co' nzope' loo cón che'n Diox no co', licque', nac xin' Diox, leque mèn inda'de lugar par ñibe' con' co' nac cón che'n xab izlyo' par li mèn con' ye'rsin'. No por ndxàp mèn yalxla's no ndxela's mèn loo Diox con'a ndli inda'de mèn lugar par ñibe' con' co' nac cón che'n xab izlyo' par li mèn con' ye'rsin'. ⁵ Mèn co' inda'de lugar par ñibe' con' co' nac cón che'n xab izlyo' par li mèn con' ye'rsin', mèn nac angoluxte mèn co' ndxela'spe' le' Jesús nacpe' xgan' Diox.

Trè' ndlu' cón che'n co' ndlu' no co' nda' cuent cón che'n Jesucrist.

⁶ Con' co' ndlu' le' Jesucrist nac xgan'pe' Diox co' ngro' loo bé' no mbi'th Jesucrist loo izlyo', con'a nac co' ngòc bautizar Jesucrist le'n nít no co' nac nguth Jesucrist loo cruz. Iante naca co' ndlu' ngòc bautizar Jesucrist le'n nít no maste. Ndxé'leque', ngòc bautizar Jesucrist le'n nít no nguth Jesucrist loo cruz. Leque yub Xpii Natú' ndlu' cón che'n co' ngòc loo Jesucrist loo na'. Inquediide Xpii Natú' mèn co' nac cón che'n co' ndlu' Xpii Natú' loo mèn. ⁷ Nzo son xa' co' nda' cuent loo bé' no co' ndlu' loo na' cón che'n con' ndxè', ne: Diox xud na', leque yub Jesucrist co' nzole', no Xpii Natú'. No loo yon xa' ndxè', thidte ndlu' xa' cón che'n con' ndxè'. ⁸ No lomisque', nzo son con' loo izlyo' ndxè' co' ndlu' cón che'n Jesucrist. Son con'a nac Xpii Natú', no co' nac ngòc bautizar Jesucrist le'n nít, no co' nac nguth Jesucrist loo cruz. No thidte ndlu' yon con' ndxè' le' Jesucrist nac xgan' Diox. ⁹ Chele' na' ndxela's di's no cuent co' ndlu' no co' nde'th mèn loo izlyo' ndxè', más ndxàal yila's na' di's co' ndlu' no co' nde'th Diox tac masre' ntac di's co' mbez Diox. No leque yub Diox nac xa' co' mblu' no co' mde'th cón che'n xgan'pe' Diox. ¹⁰ Mèn co' ndxela's loo xgan' Diox no loo cón che'n xgan' Diox, mèn non no nte'que' lezo' mèn no ndxela'sque' mèn le' Jesucrist nac xgan'pe' Diox. Per mèn co' indxela'ste loo Diox no loo cón che'n Diox, mèn ndli ndxàc Diox Diox gutyè' tac ne'ngala'ste mèn di's co' gunii Diox cón che'n xgan' Diox. ¹¹ Con' co' gunii Diox loo na' cón che'n Jesucrist nac co' ndlu' Diox loo na' le' na' yòo ban no Diox thidtene por cón che'n Jesucrist. ¹² Mèn co' nzo loo xgan' Diox no co' ndxela's loo xgan' Diox, mèn yòo ban noque' Diox thidtene.

Per mèn co' inzode loo cón che'n xgan' Diox no mèn co' indxela'ste loo xgan' Diox, mèn ne'yòo ban node Diox thidtene.

Juàn tolo ndyoodi's loo cart ndxè' co' nac lult di's co' ngue co'x Juàn loo mèn.

¹³ Ngue que'en ye's co' nac cart ndxè' loo gu', gu' co' ndxela's loo xgan' Diox no loo cón che'n xgan' Diox, par non gu' no par ta' gu' cuent le' gu' yòo ban noque' Diox thidtene yiloo.

¹⁴ Ndxàp na' yalxla's loo Diox no ndxela's na' loo Diox tac na' nanee chele' na' ña'b ndxep con' loo Diox, con' co' nac co' neepe' lezo' Diox, Diox ndxòñque' co' mbez na'. ¹⁵ Texal nanee na' le' Diox ndxòñque' co' mbez na' loo Diox, nanee na', ne, le' Diox ndlique' par que no na' con' no gac che'npe' na' con' co' ña'b na' loo Diox.

¹⁶ Chele' gu' ñêe chol hues gu' o thib amiu gu' ngue cua'n xquin no ngue cua'n xtol co' inacte co' ncàb ryo xà' hues gu'a loo Diox thidtene co'se' gath hues gu'a o amiu gu', ndxàal cues gu' Diox por hues gu' o amiu gu' par ta' Diox lugar yòo ban no hues o amiu gu'a Diox thidtene, chele' hues gu' o amiu gu', licque', incua'nte xquin no xtol co' ncàb ryo xà' hues gu' loo Diox thidtene co'se' gath hues gu'. Nzoque' mèn co' ncua'n xquin no xtol par ncàba loo mèn ryo xà' mèn loo Diox thidtene co'se' gath mèn. Per ingue bezten loo gu' cues gu' Diox por cón che'n mèn co' tataa ngue cua'n xquin no co' tataa ngue cua'n xtol. Nee mèn cón che'n mèn. ¹⁷ Ryethe con' ye'rsin' co' ncua'n mèn loo Diox ncàb xtol mèn no xquin mèn. Per nzoque' xquin mèn no xtol mèn co' ndli mèn co' incàbte ryo xà' mèn loo Diox thidtene co'se' gath mèn par tyactii mèn yiloo.

¹⁸ Nanee na' le' mèn co' ngo cuent Diox nac xud mèn, mèn iasendlide par ncua'n mèn xtol no ncua'n mèn xquin mèn tac xgan' Diox nquenap mèn par ne'gaalte no ne'cobya'de Mebizya mèn arid.

¹⁹ Nanee na' le' na' nac che'npe' Diox. No nanee na' le' mèn dib athu loo izlyo' ndli co' ndlya's Mebizya no ndli mèn co' nee lezo' Mebizya.

²⁰ Nanee na', ne, le' xgan' Diox mbi'thle' loo izlyo' ndxè'. No mbi'li xgan' Diox ndxàc na' no nda' na' cuent cón che'n Diox co' nac licpe'. No thidte nzo ban no na' Jesucrist co' nac xgan' Diox. Jesucrist inquediide mèn no indyè'de Jesucrist. Jesucrist nac merpe' Diox. No ndli Jesucrist ngue no na' yalnaban, co' nee di's, yòo ban no na' Diox thidtene. ²¹ Gu' co' nac xal xgan' bix daa loon, ey, blá' gu'. Ya ne'tolode li gu' cas chol mdo' bix co' inacte Diox, co' yende cón ntac, ndee gu'. Taandxè' gaca loo gu'.

Mbryop Cart Co' Mque' Juàn Ye's Loo Mèn

Juàn ndlu' con' co' nac licpe' no xá mod ndxáal que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn.

¹ Daa, Juàn, co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn loo cón che'n Diox, daa ngue que' ye's co' nac cart ndxè' loo U', ftanen, U' co' Diox mcui. No ngue que'en cart ndxè' loo myen' co' nac xin' U' co', licque', nque' lezon ñèen. No iante daade nque' lezo' ñèen U' con xin' U'. Ndxè'leque', ryete mèn co' nda' cuent no co' non cón che'n co' nac licpe' nque' lezo' ñèe U' con xin' U'. ² Nque' lezon ñèen gu' por cón che'n con' co' nac licpe' co' nden'en le'n lezon no co' thidteneque' nte'que' lezon no co' thidteneque' ne'yathlasten. ³ Ndllyazen le' Diox co' nac xud na' no Tad Jesucrist na', co' nac xgan' Diox, li gac ryethe con' ndac loo gu' no lyat lezo' Diox no Tad Jesucrist ñèe Diox no Tad Jesucrist gu'. No ndlyazen yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. Tataa gaca loo gu' chele' gu', licque', nque' lezo' ñèe gu' mèn co' nac hues xtàa gu' no chele' gu' ante nzi tee ban loo co' nac con' licpe'.

⁴ Anze'f thib gust mda' lezon co'se' gunèen ndxep myen' co' nac xin' U' pezea. Le' myen' nzi tee banque' loo co' nac con' licpe' xalque' nac co' mnibe' Diox loo ryete na' par li na'. ⁵ No nalle' ña'ben loo U', guna' co' nac xal ftanen, fque' lezo' gu' gunèe gu' thib xtàa gu' no tedib xtàa gu'. Per di's co' ngue tel'en loo gu' ndxè' nalle' inacta tedib di's co' nac tedib yalnibe' cub. Ndxè'leque', naca leque di's co' ngòc di's co' mnibe' Diox loo ryete na' axta co'se' mtlo mbìn gu' no ngola's gu' cón che'n Jesucrist. ⁶ Tac mèn co', licque', nque' lezo' Diox, mèn ndyubdi's co' ñibe' Diox loo mèn par li mèn. No di's co' mnibe' Diox co' nac leque di's co' mbìn gu' axta co'se' mtlo mbìn gu' no ngola's gu' cón che'n Jesucrist nac con' ndxè': Fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu'. Thiba con' ndxè'.

Trè' ndlu' Juàn cón che'n mèn gutyè' co' ndlyas quedi mèn co' ndxela's loo cón che'n Diox.

⁷ Le' tediba na, ngue que'en ye's ndxè' loo gu' par non gu' nzi teele' huax mèn gutyè' loo izlyo'. Mèn nca's no ingo xo'fte mèn le' Jesucrist mbi'th yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. Mèn co' tataa nca's no nzi tee quedi mèn mèn, mèn nac mèn gutyè'pe' no nacpe' mèn ngolo ngola's che'n Crist. ⁸ Guna', anderhuen gu', chó Diox chó nee gu', fquenap gu' gu' no leque gu' bla's loo gu' par ne'gacte zin' co' ngue li gu' par nedre' thib zin' co' anxle' ngue li gu'.

Ndxè'leque', chó Diox chó nee gu', fquenap gu' gu' no bla's gu' loo gu' par ne'gacte loo gu' le' Diox ne'ta'de con' ndac loo gu' par gac che'n gu' con' ndaca yiloo por mbìn gu' di's che'n mèn gutyè'a.

⁹ Tac chol mèn co' ndlu' co' nac cón che'n xley' che'n Crist tedib mod no co' nac tedib yalnibe' loo yalnibe' co' mnibe' Crist loo na' par li na', no co' mblá'ya' no co' mque' cón che'n Crist thib lad co' inacte co' mblu' Crist co' ndli na', mèn inzode loo cón che'n Diox. Per mèn co' nzoque' loo cón che'n Crist no ante loo con' co' mblu' Crist co' nac co' ndli na', mèn nzoque' loo cón che'n xud na' Diox. No nzoque' mèn loo cón che'n Jesucrist, xgan' Diox. ¹⁰ Chele' chó mèn yith liz gu' no ndlu' mèn cón che'n Diox tedib mod co' nac xà'le' yalnibe' xal ngue niin loo gu' ndxè', ne'ta'de gu' lugar yòo mèn liz gu' no ne' ne' càb gu' loo mèn co'se' yòo mèn liz gu'. ¹¹ Tac chol mèn co' nda' lugar ncàb loo mèn par cued mèn mase ndxep liz mèn, le' sya, mèn ngue ta' lad che'n mèn ye'rsin'a.

Juàn ngue yab loo mèn: Con' ndxè' nac lult di's co' ngue que'en loo gu'.

¹² Anze'f huax con' ndlyazen niin loo gu'. Per indlyasten niina loo gu' xal co'se' nque'en ye's co' nac cart loo gu'. Tac daa ndlyasque' gal neen máa gu' par nedre'. No ndlyazen tyoodiz non gu', co' nee di's, hui'en loo gu' no hui' gu' loon par tataa mod tyacpe' lezo' gu' con daa.

¹³ Myen' xin' xa' co' nac bél U', co' Diox mcui, ne, co' nac che'n Diox, myen' ngue nii Diox loo gu' loo cart ndxè' ne. Taandxè' gaca loo gu', ndee gu'.

Cart Co' Mque' Juàn Ye's Loo Thib Mbi' Co' Ngro' Lèe Gay

Mèn mda' cuent loo Juàn le' mbi' co' lèe Gay, huen nac mbi' no huen nque tee ban mbi' loo cón che'n Tad Diox.

¹ Daa, Juàn, co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn loo cón che'n Diox, daa ngue que' ye's co' nac cart ndxè' lool, Gay, lùu co' ndxàc amiu daa co', licque', nque' lezon ñèen.

² Gay, lùu co' nque' lezon ñèen, co'se' mbezen Diox ña'ben loo Diox anze'f con' ndac gac lool no yende chó yíiz tyac' par nedrè'. No ña'ben loo Diox par li Diox gac con' ndac loo lùu loo izlyo' ndxè' xalque' huen nzo lezo'l no ndyac lezo'l loo co' nac cón che'n Diox, ndee. ³ Anze'f thib gust mbyan' lezon co'se' mbi'th ndxep mèn hues na' loo cón che'n Crist par nedrè'. Mèna mda' cuent cón che'n lùu loon. Co'se' mberè mèna ndye'th mèna, mda' mèna cuent loon le' lùu altantque' ndyoo loo cón che'n Diox. No mda' mèna cuent loon le' lùu thidteneque' ngue tee ban loo con' co' nac con' licpe'. ⁴ Gay, yende tedib con' co' mbli co' nda' más gust lezon xal co'se' ndxònen le' lùu co' nac xal xin' bix daa loon ngue tee, licque', xalque' nac co' nac con' licpe'.

⁵ Gay, lùu co' nque' lezon ñèen, altantque' ndool loo zin' co' ngue xo'f zin'l cón che'n Diox loo mèn co' nac mèn hues xtàa na'. Más de cona, nxo'f zin'l zin'a loo mèn co' nac mèn tith co' nde lool par nedrè', ne. ⁶ Mèna mda' cuent loo rye mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox làaz mèn xá mod nque'que' lezo'l ñèel mèna. Bli favor, ftolo ta' con' nquin mèna par que no mèna con' naquin mèna co'se' tyen mèna ned bii mèna loo gu'. No maste blii loo mèna xal ndxòo lezo' Diox, ndee. ⁷ Tac mèna mxenle' ned, nde mèn par nedrè' par tolo xo'f zin' mèna cón che'n Jesucrist. No axta nalle' yende valor loo mèna ña'b mèna ayud loo mèn co' tarte yila's loo cón che'n Jesucrist no cón che'n Diox. ⁸ Por cona, ngue niin lool, Gay: Ndxàalque' xyo'f yéc na' cón che'n mèna par tataa mod lyath no na' mèna por nda lo mèna yalbàn co' nac licpe' che'n Diox loo mèn.

Juàn mque' ye's loo mèn le' Diotr inque tee ban ndacte loo cón che'n Diox.

⁹ Daa mque' thib cart loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox par nedrè' pezea, Gay. Per co'se' mque'en cart loo mèna, daa mbin le' mbi' co' lèe Diotr ne'ndalte li xal ndxaben no xal mnibe'en loo carta. Tataa mbli Diotr tac más mdyubla's Diotr ñibe' Diotr

làth gu' co' nqueltàa par nedrè'. ¹⁰ Por cona, chele' daa gal nee máa gu' par nedrè', cuanen mod gaben loo Diotr loo xnaa loo rye mèn co' nqueltàa par nedrè' chonon ngue tee nii Diotr no ngue tee ta' Diotr cuentyix co' nac con' gutyè' cón chenen. No iante con'ade nac co' ngue li Diotr. Ndxé'leque', ne'ndubdi'ste no ne'nglide Diotr cas di's co' mtel'en loo cart par ta' mèna lugar yòo mèn co' mtel'en loo gu' làth gu'. No más de cona, mcà Diotr loo gu'. Inda' de Diotr lugar par ta' gu' lugar yòo mèna làth gu', ne. Ale ndli Diotr par ngo' gu' mèn co' mtel'ena làth gu'.

¹¹ Gay, lùu co' nque' lezon ñèen, ne'lidel con' ye'rsin'. Más huen, bli con' ndac. Tac mèn co' ndli con' ndac, mèna nac che'npe' Diox. Per mèn co' ndli con' ye'rsin', mèna thidteneque' tarte ta' cuent cón che'n Diox.

Juàn ngue ta' cuent loo mèn loo cart ndxè' cón che'n mod ndac co' ngòp thib mbi' co' lèe Demetr.

¹² Tan cuent lool, Gay, ryete mèn nabe'ste ndyoodi's cón che'n Demetr. No con' co' nde teele' ndli Demetr, leque con'a ndlu' le' Demetr nacque' thib mbi' ndac no nque tee ban ndac Demetr loo con' co' nac licpe'. Nu', ne, nda' cuent cón che'n Demetr le' Demetr nac thib mbi' ndac. Gu' neeque' le' nu' ndyoodi'sque' ante co' nac con' licpe'.

Con' ndxè' nac lult di's co' ndyoodi's Juàn loo Gay.

¹³ Anze'f huax di's mque non par mblyazen ndan cuent lool, Gay, per ne'ngòode lezon ntel'en di'sa lool loo cart ndxè'. ¹⁴ Tac daa mbedque', chàa, gal neenl par nedrè', co' nee di's, hui'en lool no hui'l loon par tataa mod tyoodi's yub na'.

¹⁵ Ndlyazen yo nagàl lezo'l loo Diox no que tee banl rye ndal no rye ndye'thl con mèn co' nac mèn hues xtàal. Lomisque' ne, mèn co' ndxàc amiu na' par ned nzon ndxè' ngue nii Diox lool loo cart ndxè'. Bli favor, gunii Diox loo thib thib mèn co' ndxàc amiu na' par nedrè', ndee. Fte' lezo'la no maste. Taandxè' gaca.

Cart Co' Mque' Jud Ye's Loo Mèn

Jud mque' ye's co' nac cart ndxè' loo mèn co' Diox mciui no mèn co' Diox mblec loo cón che'n Diox.

¹ Daa, Jud co' nac thib mbi' co' nxo'f zin' cón che'n Jesucrist, daa ndxàc hues Cob. Ngue que'en cart ndxè' loo gu', gu' co' Diox mblec loo cón che'n Jesucrist, Diox co' nac xud na'. Diox mblo' xà' gu' loo con' co' nac cón che'n xab izlyo' par ngòc gu' mèn che'npe' Diox. Gu' nac mèn co' Diox nquenap por thidte ndxàc gu' con' Jesucrist. ² Ndiyazen lyat lezo' Diox ñee Diox gu'. No ndlyazen yo nagàl lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndyeth gu' làth xtàa gu'. No ndlyazen tolo lu' Diox loo gu' le' Diox nque'que' lezo' ñee Diox gu'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn gutyè'.
(2 Pedro 2.1-17)

³ Mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon, anze'f nden'en le'n lezon no ndlyazen que'en thib ye's co' nac cart ndxè' loo gu' co' ndlu' cón che'n xá mod lyá' mèn loo con' ryes tac ryete na' mblyá'le' loo con' ryes no loo con' ye'rsin'. Per nalle', nden' lezon nquin que'en ye's loo gu' par co'xen loo gu' no ña'ben loo gu' nalas gure gu' loo cón che'n Crist co' ndxela's gu' par gác gu' càc ndac gu' loo mèn ye'rsin' co' nzote mod gác càc gu' par gaca loo mèn làth gu' ne'tyoo xà'de lezo' mèn loo cón che'n Diox. Ndxé'leque', tolo té'th mèn no tyubdi's mèn loo cón che'n Diox. No mbli Diox thidte vez ngòc thib con' loo Jesucrist par gaca le' ryete mèn co' ndlyá's no co' ndyal yilá's loo cón che'n Jesucrist, mèn lyá' loo con' ryes. No ndxàc con'a loo rye mèn co' nac che'npe' Diox. ⁴ Tac ndxep mèn ngòc làth gu' con mod gutyè' co' ndxàp mèn. Cón che'n mèn ndlu' loo libr co' nac xti's Diox le' Diox mblu'le' más pólle'a cón che'n mèn le' mèn tyacti thib con' co' nquin li Diox loo mèn. Nac con'a thib con' co' nyzalque' mèn gaca loo mèn. Mèn nac mèn ye'rsin'túb. Mèn indlide cas loo con' co' nac cón che'n Diox. Ndli mèn cuent le' con' co' nac cón che'n Diox nac par gác cón che'n Diox loo mèn no le' Diox alithe nda' lugar li mèn con' ye'rsin' par que tee ban mèn xalque' ndlyá's mèn. Ale ncà mèn cón che'n Diox, Diox co' nac thidte Diox co' ñibe' loo na'. No ncà mèn loo cón che'n Tad Jesucrist na'.

⁵ Mastale' nonle' gu' cón che'n con' ndxè', ndlyazen te' lezo' gu' co' huenleque' con' mbli Tad Diox. Mastale' mbli Tad thib con', co' nee di's, mbli Tad Diox ngro' mèn co' ngòc mèn co' ngua lec nación Israel le'n nación

Egipt, ngoloa, mtelux Diox mèn co' ngo làtha, mèn co' ne'ngala'ste loo Diox. ⁶ Tataaguè' mbli Tad Diox con angl co' ne'ngxecte nque-nap loo con' ndxàal ngli angl loo Tad Diox. Ndxé'leque', ngro' angl loo bé' co'te' ngòc liz angl no làaz angl co'te' mxo'f zin' angl cón che'n Diox loo Diox. Nalle' Diox mbli nzo angl pres par tyub rez cón che'n angl co'se' gác lult huiz co' gác huiz yaad huiz lyen co'se' tub rez Diox cón che'n ryethe con'. Nzo angla thib lugar co'te' nacauu xal mèn co' natedó' con caden thidtene. ⁷ No fte' lezo' gu' cón che'n con' co' mbli Tad Diox loo mèn ciuda Sodóm no loo mèn ciuda Gomor no loo taamas mèn co' ngureri' gax par neda. Xalque' mbli angla chol con' ye'rsin' par teti Diox angla, tataa mod mbli mèn ciuda Sodóm no mèn ciuda Gomor rye loothe con' ye'rsin' axta mbli mèn yalmbi' con xtàabi' mènbi'a. No thib mod tedib mod mbli mèn rye loothe con' ye'rsin' co' indxàalte li mèn. Por cona, Diox mtelux mèn thib mod co' ndlu' loo taamas mèn loo izlyo' le' mèn co' ne'tyalte li cas loo cón che'n Diox no ne'tyalte mèn yòo mèn loo cón che'n Diox, mèn tyacti thidtene loo quíi no loo bèel xal mxacti mèn ciudaa loo quíi no loo bèel.

⁸ Per mastale' tataa ngòc loo mèn ciuda Sodóm no loo mèn ciuda Gomor, ale lomisque' mod, ne, tataaguè' mbli mèn ye'rsin' co' nac cón che'n mèn co' ngue que'en ye's loo gu' ndxè'. Nsa' lezo' mèn cón che'n con' ye'rsin' co' tolo ndlyá's mèn li mèn. Ale leque mèn ntezab mèn. Ale thib lad nque' mèn yalñibe' che'n Diox par xiis no mèn Diox. No nazab mbez mèn cón che'n angl co' ñibe' Diox loo loo bé'. ⁹ Fte' lezo' gu', ne, xal nac con' co' ngòc loo thebol Moisés co'se' ngure mcà angl co' lèe Miguel bé'lyòo lad thebol Moisés loo Mebizya. No mbree mcà Mebizya bé'lyòo lad thebol Moisés loo Miguel co' nac angl co' ñaare' más no co' ñibe' tachuth más loo rye taamas angl. Ne'nglide Miguel ryes quexù' no queyèe Miguel Mebizya no ne'ngniide Miguel ngòc nguàal con' loo Mebizya co'se' ngue toodi's no Miguel Mebizya cón che'n bé'lyòo lad thebol Moisés. Ndxé'leque', nado' di's nado' cuent ndxab Miguel loo Mebizya: Yende con' niin lool. Yan' cón che'n con' ngue lil cón che'n Diox. Yub Diox yool. ¹⁰ Per ngue niin loo gu' tedib vez cón che'n mèn ye'rsin' ndxè'. Mèn ñii yèe ñii tii cón che'n con' co' ne'ñeede mèn no co' ne'ta'de mèn cuent. Neeque' na' le' chol má' ndli xalque' mbli Diox par ndli má', ¿lé'? Per mèn ye'rsin' masre' con' ndli leque má' tac, mastale' non mèn ye'rsin'a xá mod ndxàal li mèn loo costumbr co' nac con' ndac co' ndli mèn loo izlyo' ndxè', per ndxé'leque', le'le' ndli mèn par ntezab mèn mèn por mod ye'rsin' co' ngue no mèn loo costumbr

co' ndli mèn'. No tataa mod ntezab mènà leque mènà por con' ye'rsin' co' ndli mènà. No tataa mod ncàb loo mènà lyux mènà.

¹¹ Prob mèn ye'rsin'a izlyo'. Tac ngue lique' mènà xalque' ngòc co' mbli Caín. Mènà ndxath nquì ñèe tmi no nzi tee huanpe' mènà loo cón che'n Diox xalque' ngòca loo Balaam. No gac yaltii loo mènà no lyux mènà xalque' ngòca loo mbi' co' ngro' lèe Coré co' mblyux por mbli mbi' ngòc nguàal con' loo Moisés. Tataa gac loo mèn ye'rsin'a, ne. ¹² Mènà ndxàp thib mod ye'rsin'. Co'se' ndli gu' thib lni chu'th par nqueltàa gu' par hua gu' sa lua' gu' con xtàa gu' co' ndxela's loo Tad Diox tac nque' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu', negadi's ndxòo mènà làth gu' par hua xle' mènà con gu'. No con' co' ndli mènà ndli nthyon taamas mèn. Ndxòo mènà xi'th gu'. Ndyac lezo' mènà axta plóthe co'se' ndxuhua mèn no ndxu mèn. No axta ne' ne' indxàp mènà mod loo co' ndli mènà làth gu'. No nac mènà xal myen' bix co' nqeno má' no co' nquenap má' co' ndlá'ya' má' por nguith myen', no por nazin' myen', no por ndli myen' ante co' neete lezo' myen'. Nac mènà xal xcuaa biiz co' alithe ndri'th loo bé' co' ndxe' mbii, co' yende cón ntac tac indlàade xcuaa yuu. Nac mènà xal yaa xle' co' inda'de xle' co'se' nac tiemp che'n xle'. Le'le' mbiiz yaa xlàa. No ale ngu'b yaa xlàa. No ale mquib mèn yaaa por tataa ngòca loo yaaa. Tataa gaca loo mèn ye'rsin'a, ne. ¹³ Nac mènà xal ol co' alithe ndxetoo loo nittó'. Nac con' co' ndli mènà xal fsin' co' ngo' ol nittó' ro nittó'. Fsin'a nac con' zab. No lomisque', tataagué' nac co' ndli mènà tac con' ndli mènà nac con' zab. No nac con' co' ndli mènà par nthyon taamas mèn. Nac mènà xal mbèel cuet co' ndryo xyo'f thib ned tedib ned loo bé' co' alithe nque tee huan. Diox thidtene mbli ndyub quì ndyub bèel lezo' mènà par yòb ban mènà thidtene lugar co'te' nacuaa tín' par tyactii mènà thidtene.

¹⁴ Enoc co' ngòc gaz bin co' nde nque xís Adán, Enoc, ne, gunii no mde'th Enoc xal mni'be' Diox loo Enoc cón che'n mèn ye'rsin' co' ngue niin loo gu' ndxè' co'se' ndxab Enoc: Gunèen co'se' nde Tad Diox con anze'f thib mèn'léy' co' nac angl natú' che'n Tad. ¹⁵ Nde Tad Diox par tub rez Tad Diox cón che'n rye mèn no par tetii Diox ryete mèn ye'rsin'túba thidtene por cón che'n ryethe con' ye'rsin' co' ngòc con' ye'rsin' co' mbli mèn ye'rsin'a. Tetii Diox mèn ye'rsin'a no zib quì Diox cón che'n mèn ye'rsin'a por cón che'n di's nazab co' gunii yèe gunii tii mèn ye'rsin' co' ngòp xtol cón che'n Tad Diox. ¹⁶ Mèn ye'rsin'a nco ñèe cón che'n chol con' co' ññaade loo xtàa mèn. No anze'f ndxòo lezo' mènà xexte ndyoodi's mènà cón che'n tedib mèn. Ante nque tee cua'n mènà mod par tyac lezo' mènà loo mod co' ndyub

yo'f lezo' mènà co' ndly'a's mènà li mènà co' nac co' neete lezo' mènà. Ndxòo lezo' mènà tyoodi's mèn antúb di's naxal' no di's nate's. No ndyubla's mènà tyoodó' mènà loo mèn par tolo gaa'd ya' mènà mèn no par que' mènà quèe yéc mèn par gac che'n mènà con' co' nac che'n taamas mèn.

Trè' ndlu' le' Jud ngue co'x mèn co' ndxela's loo cón che'n Jesucrist.

¹⁷ Per part cón che'n gu', mèn huesen co' nzo loo cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen: Fte' lezo' gu' le' myen' co' ngòc mèn co' mbe' di's che'n Jesucrist más pólle'a, ¹⁸ mènà mda' cuent ndxè' loo gu': Co'se' gac huiz co' nac lult tiemp ndoore' lith no izlyo', yo huax mèn co' tè'b no co' xis no con' co' nac cón che'n Diox. No que tee ban li mèn ante xal nac mod co' ndyub yo'f lezo' mèn li mèn co' nac thib mod xin no thib mod cap. ¹⁹ No tolo niin loo gu' le' mènà li par tyoo xà' lezo' mèn loo cón che'n Diox. No li mènà par gac mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox chop ned mèn. Mènà nac mèn co' nzi tee ban li ante co' nac cón che'n xab izlyo'. Inzode Xpii Natú' che'n Diox loo mènà.

²⁰ Per part cón che'n gu', mèn huesen por cón che'n Jesucrist, gu' co' anze'f nque' lezon ñèen, más bli nèe gu' gu' loo co' nac co' ndxela's gu' tac con' co' ndxela's gu'a nac thib con' más natú' loo Diox. Co'se' cues gu' Diox, gurez gu' Diox xal nzote mod ndxác gu' par cues gu' Diox xal ndlyath no Xpii Natú' gu'. ²¹ Leque gu' hui' xal nzi tee ban li gu' par tataa mod tolo que' lezo' Diox ñèe Diox gu'. Nonque' gu' le' Tad Jesucrist ndlyat lezo' ñèe Tad Jesucrist gu'. Por cona, dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' nzi quee lezo' gu' co'se' zin huiz li Tad Jesucrist yòb ban noque' na' Diox thidtene.

²² Nado' di's nado' cuent ftoodi's no gu' mèn cón che'n Diox, mèn co' be' ndxác chop loo chop là's par bel'que' ten' mènà le'n lezo' mènà lique' nac cón che'n Tad Jesucrist co' mbez gu' no, bel'que', tataa mod li nèe mènà mènà loo cón che'n Tad Jesucrist. ²³ Ndyazen le' gu' li co' nzote mod gac gu' li gu' par lyá' ndxep mèn loo con' ryes, mèn co' nzi tee huan loo Diox, mèn co' alithe nzi ban axta gath mèn co'se' li Diox par yòb mènà ye'rbiil par tyactii mènà thidtene. Tac mènà nac xal thib bro yaa co' nax bed co' co mèn le'n gor yey' yilao. No ndlyazen lyatque' lezo' gu' ñèe gu' taamas mèn par lyath no gu' mèn par lyá' mènà loo con' ryes. Per nee gu' nee gu' xal ndyoodi's no gu' mènà par ne'gàcte loo gu' tlo gu' li gu' ndxep con' zab no ndxep con' ye'rsin' xal ndli mènà làth ndyoodi's no gu' mènà. Tac ne' yilao li gu' con' zab xal nzi tee ban li mènà, ne.

Trè' ndlu' lult di's co' gunii Jud loo cart cón che'n con' roo con' xèn che'n Diox.

24-25 Diox co' nac thidte Diox co' ndxápe' no co' nanee ryethe con', Diox co' nac Diox co' mtelá' na' loo con' ryes, thidte Diox nac co' ndxáp con' roo no con' xèn la's ya' Diox no la's nii Diox par quenap Diox gu' par ne'tyoo xà'de lezo' gu' loo cón che'n Diox no par ne'yitacte lezo' gu' loo cón che'n Diox. No ndxác Diox li Diox par co'se' gác huiz co' tyoo gu' loo Diox gác gu' mèn nambii no mèn nali co' inacte mèn zab loo Diox. No li Diox par xyo'fnde' xyo'fndla' lezo' gu' co'se' gác huiz co' tyoo gu' loo Diox. Ndlyazen le' loo thidte Diox gác con' roo con' xèn. No ndlyazen le' ryethe mèn no ryethe angl gác nado' no tyubdi's angl loo Diox por cón che'n Tad Jesucrist. No ndlyazen tataa gaca xal ngòca pólle'a no tolo gaca le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith node. Taandxè' gaca, ndee gu'.

Di's Co' Mblo Xo'f Jesucrist Loo Juàn Co' Mque' Juàn Ye's Loo Mèn

*Trè' ndlu' cón che'n con' co' mblo xo'f
Jesucrist loo Juàn.*

¹ Libr ndxè' ndlu' cón che'n co' mblo xo'f Diox loo Jesucrist par ta' Jesucrist cuent cón che'n con'a loo mèn co' mxo'f zin' cón che'n Jesucrist cón che'n con' co' gac loo izlyo' yiloo. Jesucrist mbli par ngro xo'f con' ndxè' loon, daa co' nac Juàn co' mxo'f zin' thib zin' che'n Jesucrist, por angl che'n Jesucrist co' mte' Jesucrist mbi'th loon. ² Loo libr ndxè' ndan cuent cón che'n co', lipce', gunèen. Nac daa mbi' co' nda' cuent no co' ndyoodi's cón che'n Diox. Ndan cuent no ndyoodizen cón che'n con' co' mblo xo'f Jesucrist loon, ne.

³ Huen nda mèn co' ndlab di's ndxè'. No huen nda mèn co' ndyal ndxon di's ndxè' co'se' ndlab mèn di's ndxè', di's co' mbli' Diox loon par tan cuent loo mèn. No huen nda mèn co' ndli cas no co' ndyubdi's xal mbez di's co' ndub loo libr ndxè'. Tac nde zin' gaxle' tiemp gaca xal mblo xo'f Jesucrist cón che'n con' co' gac loo izlyo' yiloo loon.

*Juàn ngue que' ye's loo mèn co' nqueltàa
loo cón che'n Diox, mèn co' nzo ban le'n gaz
yèezya' che'n làaz mèn asia.*

⁴ Daa co' nac yub Juàn ngue que'en ye's loo gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co' nzo ban le'n yèezya' che'n làaz mèn asia. Ndyazen le' Diox co' thidteneque' nzo, no Xpii Natú' che'n Diox co' nzo loo Diox co'te' ndub Diox loo bé', no Tad Jesucrist, li loo gu' anggac huax con' ndac loo gu' par nedrè'. No ndlyazen le' por cón che'n Diox, no por cón che'n Xpii Natú' che'n Diox, no por cón che'n Tad Jesucrist, gac loo gu' nagàl yo lezo' gu' loo Diox no cue ban gu' rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu'. ⁵ Jesucrist mda' cuent cón che'n Diox loo mèn. No altant mdoo Jesucrist loo zin' co' mxo'f zin' Diox loo Jesucrist li Jesucrist loo mèn. Jesucrist ngóc ner mbi' co' ngro xban làth mèn nguth. No nac Jesucrist xa' co' ñibe'que' loo mèn dib athu loo izlyo' yiloo. Más de cona, Crist nque'que' lezo' ñee Crist na'. No mton' Crist xquin na' no xtol na' co'se' nguth Crist loo cruz par ngóc na' mèn nali no mèn nambli loo Diox. ⁶ Mbli Crist par gaca le' ryethe mèn co' nzo loo cón che'n Crist, mèn co' ndxela's loo Crist le'n rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo', thidte queltàa mèn no thidte gac mèn loo cón che'n Crist no loo Crist par ñibe' Crist loo mèn. No mbli Crist ngóc na' mèn no nac na' mèn co' mbez con' roo no con' xèn no con' natú' loo mèn cón che'n Diox no co'

mbez con' roo no con' xèn no con' natú' loo Diox, ne. Tataa mod ndli na' sirv loo Diox co' nac xud na'. Ndyazen thidteneque' gac con' roo no con' xèn loo Crist. No ndlyazen gac rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Crist no la's ya' Crist thidtene. Taandxè' gaca.

⁷ Hui' gu' nexa. Co'se' yi'th Crist, Crist yi'th le'n xcau. Huiza ryete mèn hui' loo Crist axta mèn co' ngóc leque mèn co' mtehui' Crist, mèn hui' loo Crist huiza. No ryete mèn co' nzi ban dib athu loo izlyo' gón' co'se' hui' mèn loo Crist huiza. Aa. Tataaque' gaca.

⁸ Gunee Diox di's ndxè' loon, ne:

—Daa nzole' ndoore' cue alux con'. No nzoquen co'se' yilo lyux alux con'. Cona nee di's, nac daa xal letr “a” co' nac letr co' ntlo loo alfabet. No nac daa xal letr “z” co' nac lult letr loo alfabet.

Tataa gunee Tad Diox loon, Tad Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Tad Diox no la's ya' Tad Diox, Tad Diox co' nzoque' thidtene.

*Tad Crist co' nac Tad roo no Tad xèn
mxo'f loo Juàn.*

⁹ Daa co' nac Juàn co' ngue que' ye's loo gu' trè', daa nac hues gu', ne, por cón che'n Crist. Thidte ndyacti na' loo cón che'n Crist. No thidte ngóc na' loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo na'. No thidte ncha'la's na' no nxez yèe na' xalque' ndlyath no Crist na'. Per nalle' láth nzon trè' le'n thib yòo biiz le'n nittó' co' lèe Patmos co'te' mque' mèn daa xal pres por mblon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox no por mdoodien loo mèn cón che'n Jesucrist, nde tan cuent loo gu'. ¹⁰ Ngóc thib con' loon thib huiz doming láth ngue ñibe' Xpii Natú' loon. Mden'en le' Xpii Natú' che'n Diox mbli ngóc thib con' loon hora. Mxaquen cabii gunii thib mbi' par ned xisen xal ruid che'n thib trompet co'se' ncuez mèn trompet. ¹¹ Mxaquen gunee mbi' loon:

—Juàn, daa nzole' ndoore' cue alux con'. No nzoquen co'se' yilo lyux alux con'. Cona nee di's, nac daa xal letr “a” co' nac letr co' ntlo loo alfabet. No nac daa xal letr “z” co' nac lult letr loo alfabet. Ndyazen que' ye's loo thib libr cón che'n con' co' ñeel no con' co' ngue hui'l. Yiloo, ftel' libr loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox co' nzo ban le'n gaz yèe co' nac yèezya' che'n làaz mèn asia. Rye gaz yèeza lèe taandxè': Efes, Smirn, Perg, Tiatur, Sard, Filadelf, no Laodice.

¹² Ngoloo, mberen par ned xisen par hui'en chó ngue nii loon. No co'se' mberen, gunèen nziri' gaz candiler or loon. ¹³ No xtau'the gaz candilera, gunèen ndoo thib mbi' co' dib xoo ñaa xal ñaa Jesucrist co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol

mèn loo izlyo' ndxè'. No noc xab Jesucrist thib xab Jesucrist co' nac dib andoo co' nol' axta nii Jesucrist. No nabix thib cint or xal nde ro pech Jesucrist. ¹⁴ Le' yis yéc Jesucrist na, ante nagus bèlleque' ñaa xal ñaa xil' mbacxil' co' ndxech. No ante nagus bèlleque' ñaa yis yéc Jesucrist xal ye' co' ante nagus bèlleque' ñaa. Nde ngudloo Jesucrist na, gunaa xal xnii bèel co' ndxetoo. ¹⁵ Lomisque' ne, nquée xnii nii Jesucrist xal thib le' yi'f co' ntembii mèn co' nsun' mèn le'n gorn. Lomisque', co'se' ndxèn di's co' ndyoodi's Jesucrist, ndxèn di's xal co'se' ndxà'x no nquebii nxyo'f nít thib yó'be'. ¹⁶ Lomisque' ne, mxaquen, nden Jesucrist gaz con' co' ñaa xal mbèelhui' ya' Jesucrist co' nac ladli. No ñèen ndryo' thib spad co' nalen rypop loo ro Jesucrist. Nde nxon', nquée xnii loo Jesucrist xal co'se' nde yáal rol huiz co'se' ne'xecte ngudloo mèn hui' mèn loo huiz.

¹⁷ Co'se' gunèen loo Jesucrist, ale ngulàan xàn' nii Jesucrist. Ngulàa yál' lezon no mcuau daa xal thib mèn co' nguth. Sya, mxo'f Jesucrist ya' Jesucrist co' nac ladli lađen. No gunee Jesucrist con:

—Ne'zyebtel, Juàn. Daa nzole' ndoore' cue alux con'. No nzoquen co'se' yilo lyux alux con'. ¹⁸ Nabanque' daa, Juàn. Licque', nguth daa. Per nalle' naban daa thidtene. Nac daa xa' co' ndli nquée yalguth loo mèn. No nac daa xa' co' ndli par ryo xban mèn làth mèn nguth yiloo. ¹⁹ Cona, ngue niin lool, Juàn: Fque' ye's co' gac xal thib thib libr cón che'n con' co' gunèelel, no cón che'n con' co' ndxác nalle', no cón che'n con' co' gac yiloo. ²⁰ Trè' lu'en lool cón che'n cón nee di's gaz con' co' ñaa xal ñaa mbèelhui' co' ñèel ndenen con yan ladli. Lomisque' ne, lu'en lool cón che'n cón nee di's gaz candiler or. Pues cón che'n con' co' ñaa xal gaz mbèelhui' ndlu' cón che'n gaz mèn co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loon le'n gaz yèez co' nac yèezya' che'n làaz mèn asia. Le' cón che'n gaz candiler na, nac co' ndlu' cón che'n mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n gaz yèez co' nague' yèezya' che'n làaz mèn asia.

2

Di's co' mnibe' Crist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Crist le'n gaz yèeza: Mtel' Juàn ye's co' nac ner cart loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n ciuda Efes.

¹ Gunee Jesucrist loon, ne: Fque' ye's cón che'n con' ndxè' loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loon le'n ciuda Efes par lab mbi'a cart ndxè' loo mèn co' nqueltàa loon le'n ciuda Efes. Guuz no blu' loo mèn loo ye's ndxè': Taandxè' gunee Jesucrist loon, Jesucrist co' nden gaz con' co'

ñaa xal mbèelhui' con ya' Jesucrist co' nac ladli. Gunèen ngue tee Jesucrist xtau' gaz candiler or, ne. Gunee Jesucrist loon:

² —Naneequen xal nzi tee ban gu'. No na-neen axta arid nagàn ndxàca loo gu' no nxec yèe gu' no nchalla's gu' co'se' ndxàc chol yaltti loo gu'. No naneen le' gu' ne'nda'de lugar ngòo mèn ye'rsin' làth gu'. No naneen huen huen mblla's gu' no mbli la's gu' ñeene' ché', licque', nac mèn co' mbez nde xo'f zin' mèn xal mèn co' ndxe' di's che'n Jesucrist. No mté'th gu' no mda' gu' cuent le' mèn nac mèn gutyè'. ³ Naneen le' gu' nchalla'sque' no naneen le' gu' ndyactique' no anze'f ngue xo'f zin' gu' cón chenen. No axta nalle' tarte tyoo xà' lezo' gu' no tarte yitac lezo' gu' loo cón chenen. ⁴ Per nzo thib con' co' indyublasten no co' indxòde lezon ngue li gu' làth gu' co' nac le' gu' ya inque'de lezo' ñèe gu' hues xtàa gu' xal mque' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu' co'se' mtlo gu', mqueltàa gu' loo cón chenen. ⁵ Cona, ngue niin loo gu': Fte' yéc gu' no fte' lezo' gu' xá mod mque'que' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' ndxác hues xtàa gu' loo cón che'n Jesucrist co' mtlo mbli gu' co'se' mtlo gu' ngòo gu' loo cón chenen. Per nalle' blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' no fse' gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox. Gure li gu' xalque' nac co' mtlo mbli gu' loo cón chenen co'se' mtlo gu', ngòo gu' loo cón chenen. Tac ne' yiloo, chàa, galen no gacloon ñèen gu' par techéen candiler, co' nee di's, nac gu' loon par, por derech, techéen gu' par más huen ne'tolode yila's mèn loon le'n ciuda Efes. Tataa li non gu' chele' gu' ne'se'de mod ye'rsin' co' ndxàp gu' loo Diox nalle' xal ngue niin loo gu' ndxè'. ⁶ Per mastale' tataa ngue li gu', nzo thib con' co' ngue li gu' co' nzo favor che'n gu' no co' ndli par ndxòo lezon cón che'n gu'. Con'a nac le' gu' ndxeclooque' ñèe mèn co' nqueltàa con gu' co' ne' lèe nicolait. Na, ne, ndxecloo ñèen mèn. ⁷ Gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bin gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn co' nqueltàa loon chol lugar. Mblu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn taandxè'.

—Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', loo gu'a tan lugar par yòo ban no gu' daa thidtene co'te' nzo non Diox.

Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Smirn.

⁸ Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn, fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n yèez Smirn par lab mbi' cart ndxè' loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez Smirn. Guuz no blu' loo mèn loo ye's co' que'l loo mèn taandxè': Taandxè' gunee Jesucrist loon par

tan cuent loo gu' loo ye's ndxè'. Jesucrist guneeloon nzo'le' Jesucrist ndoore' cue alux con' no nzoque' Jesucrist co'se' yilo lyux alux con', Jesucrist co' nguthque' no mbere Jesucrist, ngro xban Jesucrist tedib vez. ⁹No guneeloon Jesucrist loon: Daa naneequé' xal nzi tee ban gu'. Naneen co' huen huen le' gu' ngue xecpe' loo cón chenen no nzi tyactii gu'. No nonen nague's ya' gu' no nague's nii gu' nzi tee gu' loo izlyo' ndxè'. Per naneen ndxàp gu' huax con' ndac loo bé'. Naneen le' mèn co' mbez nac mèn bin mèn naciòn Israel, ñii yèe ñii tii mèn cón che'n gu'. Per indlu'de mèn nac mèn mèn naciòn Israel por con' ye'rsin' co' ndli mèn. Ndxéleque', naneequen nacpe' mèn mèn co' ndli con' ndly'a's Mebizya. ¹⁰Ne'zyebte gu' loo con' co' tyactii gu' le'n tiemp ndxè'. Tac Mebizya li par co' mèn ndxep gu' lezi'f par ñee Mebizya ñeene' ché' tii Mebizya gan par lá' gu' cón che'n Crist no par bixyath gu' par gac gu' mèn ye'rsin' tedib vez. Gac con'a loo gu' nagabte huiz. Per gu' co' toloque' cue nèe loo cón che'n Diox no co' ne'yitacte lezo' loo cón che'n Diox axta gath gu', loo gu'a daa ta' lugar yòo ban no gu' Diox co' gac loo gu' xal thib con' ndac co' mbli gu' gan. ¹¹Gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bin gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loon chol lugar. Mblu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn taandxè'.

—Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', loo gu'a yende chó yalquii gac par ryo xà' gu' loo Diox thidtene par tyactii gu' co'se' gath gu'.

Di's co' mnibe' Crist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Perg.

¹²Tolo guneeloon Crist loon, ne: Juàn, fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n yèez Perg. Guuz loo mèn loo ye's co' que'l xal ngue niin lool ndxè'.

—Taandxè' guneeloon Jesucrist co' ngue no thib spad co' nalen loo ryop lad par que'en ye's ndxè' loo gu'. ¹³Guneeloon Jesucrist loon: Daa naneequé' xal nzi tee ban gu'. Naneen le' gu' naban le'n thib yèez co'te' thidteneque' ndli mèn con' co' ndly'a's Mebizya no con' co' nee lezo' Mebizya. Per mastale' tataa ndli mèn, gu' ndli nèque' gu' loo cón chenen. No thidteneque' ndxela's gu' no ndxàp gu' yalxla's loon. Ne' ne' ngyathla's gu' cón chenen no ne' ne' nglá' gu' cón chenen co'se' ngoc huiz co'se' mbeth mèn Antip co' altant ndyoo nxo'f zin' cón chenen co' mda' cuent cón chenen. Mèn mbeth Antip làth gu' par nedrè' le'n yèez Perg co'te' ndli Mebizya co' ndly'a's Mebizya loo mèn. ¹⁴Per nzoque' ndxep con' co' indxòode lezon

ngue li gu' par nedrè'. Daa naneel le' gu' nqueltàa no ndxep mèn co' nac mèn xley' Balaam le'n yèez Perg. No indly'a'ste mèn lá' mèn xley' Balaam. Balaam mquil' thib mbi' co' ngro' lèe Balac póla par aseli Balac le' mèn naciòn Israel angue cua'n xtol co'se' hua mèn xit mèn no lua' mèn co' mbec mèn xal thib gòn o ofrend loo chol mdo'. No làth xtau'a, asembli Balac par li mèn naciòn Israel yalburrid no cua'n mèn xlin' huan mèn. ¹⁵Lomisque' ne, naneen le' gu' nqueltàa no mèn co' ne'yilode lá' xley' che'n mèn xley' nicolait. Xley' mèn anze'f ndxecloon ñeen. ¹⁶Por cona, ngue niin loo gu': Fse' gu' mod co' ndxàp gu'. Blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' loo con' ye'rsin' co' nzi tee li gu'. Tac ne' yiloo, chàa, gal neen máa gu' par nedrè' no yoon con mèn xley' Balaam no con mèn xley' nicolait par ten' mèn co' lin loo mèn xal co'se' nden' mèn yalnè co'se' ndxaa'd spad lad mèn. ¹⁷Gu' co' nqueltàa loo cón chenen, gu' co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bin gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loon chol lugar. Mbez Xpii Natú'.

—Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', na li par que no gu' ryethe con' ndac loo bé' par yende cón gac co' nde che loo gu' loo bé'. No lin par que no mèn co' ryo xà' loo cón che'n xab izlyo' thib con' co' angtan co' ante daa naneel cóna par que no mèn. Tataa lin loo mèn xal co'se' nda' mèn thib quèe nagus bèelleque' loo thib mèn. Loo quèea ndub thib lèe mbi' co' yende chó non. Ante mèn co' càaya' quèea non chó mbi' nac che'n lèe co' ndub loo quèea.

Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Tiatir.

¹⁸Tolo guneeloon Jesucrist loon, ne: Juàn, fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n yèez Tiatir par lab mèn cart co' que'l loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez Tiatir. Guuz loo mèn loo ye's ndxè' co' que'l loo mèn xal ngue niin lool ndxè'.

—Taandxè' guneeloon Xgan' Diox loon, Xgan' Diox co' ñaa ngudloo xal bèel co' ndxetoo no co' nquèe xniin nii xal nquèe xniin yif' co' mtembli mèn. ¹⁹Daa naneequé' xal nzi tee ban gu'. Naneen xá mod nque'que' lezo' gu' ñèe gu' hues xtàa gu' par nedrè' no xá mod ndxàp gu' yalxla's no ndxela's gu' loo cón chenen. No naneen xá mod nxo'f zin' gu' zin' cón chenen loo mèn no xá mod ncha'la's gu' loo yaltii co' ndyactii gu' por cón chenen. No naneen más ndxòo yéc gu' nalle' par ndli gu' ryethe con' ndxè' leque co'se' mtlo ngòo gu' loo cón chenen. ²⁰Per nzo thib con' co' indxòode lezon ngue li gu' por nda' gu' lugar nzo thib xa'got làth gu', mastale' non gu' no

nanee gu' ilé'de nac con' ngue li xa'gota làth gu'. Lalue' nac xa'gota xal thib xa'got co' ngro' lèe Jezabel co' angngo ban póla. Xa'got co' ngo ban póla ngóc thib xa'got ye'rsin'túb xalque' nac xa'got co' nzo làth gu' nalle'. Tac xa'got co' nzo làth gu' ndxè' mbez le' xa' nde'th cón che'n Diox. Per nqueddi xa' mèn co' nxo'f zin' zin' cón chenen por cón che'n xley' co' ndlu' xa'. No ndli xa' par mtlo mbix yéc mèn par li mèn yalburrid no cua'n mèn xin' huan mèn por cón che'n xa'gota. No ndlu' xa' loo mèn hua mèn xít mèn no lua' mèn co' mbec mèn xal thib ofrend o gòn loo chol mdo'. No tataa mod ncu'a'n mèn xquin mèn no xtol mèn. ²¹ Daa mda lugar loo xa'gota par bel'que' lyàa yéc xa' no bel'que' lyàa lezo' xa' no se' xa' mod ye'rsin' co' ndxàp xa'. Per indly'a'ste xa' lyàa yéc xa' no lyàa lezo' xa' par se' xa' mod co' ndxàp xa'. Ne' ne' indly'a's xa' lá' xa' par ne'tolode li xa' con' zab co' ndli xa'. ²² Per nalle' lin par lyen thib yíiz loo xa'gota par gaasua' xa' loo lún'. No lomisque', lin par tyactii mèn co' mbli yalburrid con xa'gota chele' mèn ne'lyàade yéc no chele' mèn ne'lyàade lezo' loo con' ye'rsin' co' ndli mèn no chele' mèn ne'cuedte li xal ndli xa'gota. ²³ No guthen rye mèn co' mda' lugar thib lite ngòo mèn loo xley' che'n xa'gota par tataa mod ryete mèn co' nqueltàa loo cón chenen, ta' mèn cuent le' daa nanee no nonen con' co' ndli mèn xtúuz le'n lezo' mèn. No lin par tetiin rye gu' co' ngue li con' ye'rsin'. No lin par tolo gac con' ndac loo gu', gu' co' ngue li con' ndac. ²⁴ Per loo tedib ned gu' co' nqueltàa loon co' nzo yèez Tiatir, co' indyoo nquede loo xley' xa'gota no co' tarte ta' cuent no co' tarte ñee cón che'n co' mbez mèn co' ngòo loo cón che'n xa'gota co' nac cón che'npe' Mebizya co' be' nacasloo loo chol mèn, gro' xà' gu' loo xa'gota con mèn co' ngòo loo cón che'n xley' xa'gota làth gu'. Cona'te no más ñibe'en loo gu' par li gu'. ²⁵ No maste ndlyazen leque gu' fquenap gu' loo con' co' nzi li gu'. No leque gu' fquenap gu' loo mod co' nzi tee ban gu' loo cón chenen axta co'se' gac huiz co'se' gal xin gu'. ²⁶ Ryete gu' co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo' no gu' co' ngue lique' con' co' ndxòo lezon no co' ñibe'en loo gu' axta gath gu', na ñibe' le' gu' ñibe' loo mèn chol nación huiza ²⁷ xalque' mnibe' xuden Diox loon par ñibe'en loo mèn chol nación dib athu loo izlyo'. Tataa ñibe'en loo gu' par ñibe' gu' loo mèn chol nación dib athu loo izlyo'. No ñibe'en loo gu' ñibe' yèepe' gu' loo mèn chol nación dib athu loo izlyo' par gaca co'se' mèn ne'tyalte tyubdi's loo gu', telux gu' mèn xal co'se' ndlé' mèn thib yàt co'se' ndlāa mèn thib ro var yí'f lad yàt. ²⁸ No lin par gac con' roo con' xèn loo mèn. No lin quée xnii mèn xal nquée xnii mbèelhui' co' ndlyen ndxàal xti' huiza co'se'

gal xin mèn. ²⁹ Gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bìn gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' che'n Diox loo mèn co' nqueltàa loon chol lugar.

3

Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Sard.

¹ Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn, fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n yèez Sard par gab mbi' loo mèn xal ngue niin lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist co' nzo Xpii Natú' loo no co' nden gaz con' co' ñaa xal mbèelhui'. Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'. Daa nanee le' gu' pente ndxela's loon no pente non gu' no nda' gu' cuent cón chenen mastale' mbez gu', no mbez taamas mèn, altant nzi gu' loo cón chenen. ² Nalas gure gu' no bdi'x xnii yéc gu' no bdi'x xnii lezo' gu'. No bli nèe gu' gu' loo con' co' be' ndxela's gu' loon. Tac casque' mblá'le' gu' no mbyathla'sle' gu' xal mtlo mbli gu' co'se' mtlo gu', ngola's gu' loon. Ñeen le' con' co' ngue li gu' inacté con' nali no con' nambli loo Diox co' nac Diox daa. ³ Fte' lezo' gu' xal nac co' mté'th gu' no co' mblu'en loo gu'. Ftolo que tee li gu' con'a. No bli gu' par lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' par se' gu' mod co' ndxàp gu'. Chele' gu' ne'gacte mèn co' yà'x xnii yéc no co' yà'x xnii lezo' par gac gu' mèn nalas loon no loo cón chenen, nee gu' nee gu'. Tac ne' yiloo, chàa, gal neen máa gu' par nedré' xal co'se' ne'ta'de mèn cuent ndlyàa huan' no xal co'se' ne'ñeede mèn coyor lyàa huan' liz mèn. Sya, ñee gu' xá ñaa cón gac loo gu'. ⁴ Mastale' tataa ndxàa loo gu', nzoque' ndxep mèn le'n yèez Sard co' nqueltàa no gu'. Mèn incua'nte xquin no xtol par gac mèn xal thib con' xin no thib con' cap loo Diox. Mèn que tee con daa loo bé' por nac mèn mèn nali no mèn mambli loon no loo Diox tac tataaque' ndxàal gaca loo mèn. ⁵ Mèn co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', mèn thidtene gacque' mèn nali no mèn nambli loo bé'. No ne'ton'ten lèe mèn loo libr co'te' ndub lèe mèn, mèn co' yòo ban no Diox thidtene. Ndxle'leque', daa ta' cuent loo Diox no loo angl che'n Diox le' mèn nac mèn che'npe' daa. ⁶ Gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bìn gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox chol lugar.

Di's co' mnibe' Jesucrist loo Juàn par que' Juàn ye's loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Filadelf.

⁷ Tolo gunee Jesucrist loon: Juàn, fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n

yèez Filadelf par lab mbi' cart ndxè' loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez Filadelf. Guuz loo mènna xal ngue niin lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist loon, Jesucrist co' nac xa' natú' no co' nac licpe' Jesucrist co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Jesucrist no la's ya' Jesucrist par ñibe' Jesucrist loo ryethe con' loo bé' no loo izlyo', Jesucrist co' nac thidte xa' co' ñibe' loo mèn par thib lite yòo mèn loo bé' loo Diox no co' ñibe' loo taamas mèn par ne'yòo ban node mènna Diox loo bé': ⁸ Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'. Daa mbli mxyal' ned mxyal' yó' loo gu' par ya lo gu' yalbàn no te'th gu' loo taamas mèn cón chenen. No mbli par yende chó mèn tau' ned tau' yó' loo gu' par ca' mènna loo gu' par ne'tolode co gu' yalbàn cón chenen. Mastale' be'te' ndxàp gu' fuerz no be'te' ndxác gu' co gu' yalbàn no te'th gu' loo mèn cón chenen, naneen le' gu' ndlique' cas di's ndac co' mtan'en di's loo gu' no ne' ne' tar cà' di's gu' lèen, co' nac daa. ⁹ Por cona, lin thib con'. Lin le' mèn co' nqueltàa loo cón che'n Mebizya, co' nac mèn gutyè', co' mbez le' mènna nac mèn naciòn Israel per illicte nac mènna mèn naciòn Israel, loo mènna na li le' mènna tyub xib loo gu' par ñee mènna no ta' mènna cuent le' daa nque'que' lezo' ñèen gu'. ¹⁰ Gu' mcha'la's no mxec yèe gu' loo chol yalquii xal mnibe'en loo gu'. Por cona, daa ne'lá'ya'de gu'. Quenapen gu' co'se' gác tiemp li Diox con' ryes loo mèn no teti Diox mèn axta plóthe, mèn co' naban dib athu loo izlyo', mèn co' ne'ngala'ste loo Diox no loo cón che'n Diox. ¹¹ Hui' gu' nexa. Daa ne'lyen'te par gal xin gu'. Ftolo que tee ban ndac gu' loo cón chenen xal mté'th gu' no xal non gu' cón chenen par gaca loo gu' yende chó mèn cuee cà' gu' par li mènna gan ne'yòo ban node gu' Diox thidtene co'se' gath gu'. ¹² Mèn co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', na li le' mènna yòo loo Diox loo bé' par thidtene yo no mènna Diox. No lin le' mènna yan' loo Diox xal thib pilar o nac mènna xal nii arc che'n thib yòobé' co' yende chó cuin no co' yende chó cobii. No lin par tyub lèe mènna le' mènna nac mèn che'npe' Diox. No lin le' mènna gác mènpe' ciuda Jerusalén co' cue yiloo co' li Diox ryo' loo bé' par lyàa ciudaa loo izlyo'. No lin le' mènna yo no daa thidtene par thidteneque' gác con' roo con' xèn loon con mènna. ¹³ Gu' co' nqueltàa loo cón che'n Diox, gu' co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bin gu' di's co' ndlu' Xpii Natú' loo mèn co' nqueltàa loon chol lugar.

Di's co' mtel' Jesucrist loo mèn co' nqueltàa loo cón che'n Diox le'n yèez Laodice.

¹⁴ Tolo gunee Jesucrist loon, ne: Juàn, fque' ye's loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn co' nqueltàa loo cón chenen le'n yèez Laodice par lab mbi' cart

ndxè' loo mèn co' nqueltàa loon le'n yèez Laodice. Guuz loo mènna cón che'n di's ndxè' xal ngue niina lool ndxè':

—Taandxè' gunee Jesucrist loon, Jesucrist co' nac mbi' nali no mbi' nambii co' in-quediide. Jesucrist nacpe' thib xa' co' nali nda' cuent. No di's co' nda' Jesucrist cuenta nac di's licpe'. Por cón che'n Jesucrist mblec Diox no mtoxcua' Diox ryethe con' co' nzo loo bé' no ryethe con' co' nziri' loo izlyo'. ¹⁵ Daa naneeque' xal nzi tee ban gu'. Naneen le' gu' indxela's ndacte loon co' huenleque'. No naneen imbede gu' altant loo cón chenen par lu' gu' cón chenen loo mèn. Alithe nziri' gu' loo cón chenen. Indyóode gu' cón chenen. jòj, ché' co' gác gu' mèn co' altant cue loo cón chenen, huen! O más huen ndoo lite ryo' gu' loo cón chenen thidtene. Nee teeca. ¹⁶ Per com le' gu' alithe nziri' loo cón chenen, no indlide gu' cas loo cón chenen, ne' ne' inac gu' mèn co' gab thidtene lá' gu' cón chenen, no ne' ne' inac gu' mèn co' gab altant tyoo gu' loo cón chenen, leque daa li thidtene go'en gu' làth mèn co' nzo loo cón chenen xal co'se' ndli mal con' nduhua mèn lezo' mèn no mbere lezo' mèn con' nduhua mèn. Tataa lin par go'en gu' loo cón chenen thidtene. ¹⁷ Gu' mbez anze'f ndxác gu' non gu' cón chenen. No mbez gu' huen huen mté'th gu' cón chenen. No mbez gu' anze'f huen nziri' gu' loo cón chenen. No mbez gu' yende chó loo con' ndxetoo gu' loo cón chenen. Per ne'ta'de gu' cuent le' loo cón chenen nac gu' xal mèn co' nzi tee yilo yilux, no xal mèn co' nalyat ñaa co' ndyac yaltii, no xal mèn sieu, no xal mèn co' nquée mbii yéc co' nzi tee che. ¹⁸ Por cona, ngue co'xen loo gu' thib lite yòo gu' loo cón chenen par huen té'th gu'. No tyubdi's gu' co' niin loo gu' par gác gu' mèn nali no mèn nambii loon xal mèn co' ndxoc xab lar' nagus bèelleque' par ne'cuede gu' loon xal mèn co' nzi tee che par tataa mod lu' gu' nthyonque' gu' ñee gu' daa. No bna'b gu' loon par lin par tyub xnii yéc gu' no tyub xnii lezo' gu' loo cón chenen. ¹⁹ Daa ngyoo mèn no nco'xen mèn, mèn co' nque' lezon ñèen. Cóna, ndlyazen ndxàal gác gu' mèn co' tyoo altant loo cón chenen no mèn co' ten' cón chenen no mèn co' ta' cuent cón chenen. No ndlyazen, por derech, blàa yéc gu' no blàa lezo' gu' par zye' mod ye'sin' co' ndxàp gu' loo cón chenen par ned nzo gu' ndxè'. ²⁰ Hui' gu' nexa. Daa nac xal mèn co' ngue bez mèn ro puert liz mèn. Ngue beden par gòn gu' ron par tataa mod xal' gu' lezo' gu' no xal' gu' xtùuz gu' par tyal gu' ñibe'en loo gu' xal ndxàal gaca. No chele' gu' ndxòn di's co' ngue niin loo gu' ndxè', le' sya, thidte gác na' loo cón chenen. ²¹ Mèn co' li gan ryo xà' loo cón che'n xab izlyo', daa li gác loo mènna thidte yo no mènna daa co'se' gác huiz

ñibe'en loo alux con'. Ndlyazen tataa gâca loo mēna xalque' co'se' ngolo mbilin gan loo Mebizya co'se' mque tee'en loo izlyo'. Por cona, nalle' thidte nac daa con xuden Diox loo alux con' co' ñibe' xuden Diox. ²² Gu' co' nqueltâa loon co' ndxôn di's co' ndxaa'd di's, bin gu' di's co' ñii Xpii Natú' che'n Diox loo gu'.

4

Juàn ngue lu' le' alux mēn co' nzo loo bé' loo Diox, mēna ndyub xib loo Diox no ncôo' mēna yéc mēna loo Diox.

¹ Ngolo mbli' Jesucrist loon par mque'en ye's loo mēna, ale mxaquen mdoo xal' thib puert loon loo bé' par mbui'en le'n bé'. No, chàa, mbinen thib di's co' mxaquen mbyèn xal co'se' cabii ncuez mēn thib trompet. Mbinen gunee thib mbi' loon co' ngóc leque mbi' co' nerleque' gunii loon. Gunee mbi' loon:

—Fquéè trè', Juàn, par lu'en ryethe con' co' gâc loo mēn loo izlyo' le'n tiemp co' yi'th nque.

² Leque hora, mbli Xpii Natú' che'n Diox par, chàa, nguan le'n loo bé'. No mbli Xpii Natú' che'n Diox mbui'en thib asient co'te' ndyub Diox co'te' ñibe' Diox le'n loo bé'. No gunēen ndub thib mbi' loo asienta. ³ Mbi' co' ndub loo asienta, ante ndxaa'd xnii mbi'a no ndxaa'd bèel mbi'a xal ndxaa'd xnii no ndxaa'd bèel thib loo quèe co' lèe quèe jasp no xal tedib loo quèe co' nquégue' xnii co' lèe quèe cornalin. Dib vuelt loo asient co'te' ndub Diox gunēen ndoo thib arc mbèel qui'th. Arc co' nac mbèel qui'tha ndxaa'd xnii no ndxaa'd bèel xal ndxaa'd bèel no xal ndxaa'd xnii loo thib loo quèe co' lèe quèe esmerald. ⁴ Gunēen nziri' taagal fthap asient dib vuelt loo asient co'te' ndub Diox. Loo asienta ndub thib thib mēngool co' ngóc gal fthap mēngool. Mēngoola noc xab ampurte lar' nagus bèelleque'. No gunēen nzi'f anabte coron o' yéc rye mēngoola. ⁵ No gunēen ndxâ'x bèel gundi co'te' ndub mbi' loo asient co' ndoo xtau' taamas asient. Mbinen ngulâa gundi no ndxas ndlyâ'b gundii. No gunēen nzi'f yol gaz manoj ye'rbèel loo asient co' ndoo xtau' taamas asient. Gaz manoj ye'rbèel co' nzi'f yola ndlu' cón che'n Xpii Natú' che'n Diox. ⁶ Gunēen, ne, co'te' ndoo asienta nziri' thib con' co' ñaa xal ñaa nítto' co' xēe nziri' co' ndrî'th xnii par xis xal vidr.

Xtau'the con' co' ñaa xal ñaa nítto'a no dib vuelt co'te' ndoo asient co' mbui'en nera mxaquen nziri' thap con' co' ñaa xal thap loo má' co' naban. Má'a nzib ngudloo ned loo má' no ned xis má'. Dib lad má'a nzib ngudloo má'. ⁷ Ner má' ñaa loo xal ñaa thib mbee's co' ndoo yis lox yen. Le' mbryop má' na, ñaa loo xal ñaa thib laa ngon. Le' mbyon

má' na, ñaa loo xal ñaa loo thib mbi'. Le' dyap má' na, ñaa loo xal ñaa thib mti co' nxobii. ⁸ Dyap loo con' co' ñaa xal má' co' nabana, thib thib má'a mque no xop xil'. Par le'n xil' má' no par xis xil' má' gunēen nzib ngudloo má'. No ze no yál' thidtene mbez má':

Anze'f natú' nac U', Tad Diox, U' co' ndxâp rye loothe con' roo no con' xēn la's nii U' no la's ya' U', U' co' thidteneque' nzo.

⁹ No cadque' co'se' mbez dyap má' co' nabana, mbez má': Con' roo con' xēn nac U', Tad. No be' taague' mbez má':

Ante loo U' tolo gâc con' guryath no con' guryèn.

Mbez má', ne:

Diox quix non U'

loo Diox co' ndub loo asient co' ndoo xtau' loo rye asient, Diox co' thidteneque' naban. ¹⁰ Lomisque' tiemp, ne, ryete gal fthap mēngool co' ndub loo gal fthap asient co' ndoo dib vuelt loo asient co' ndoo xtau'a, ndyub xib loo Diox co' ndub loo asient co' ndoo xtau'a, Diox co' thidtene naban. No mbec mēngoola coron co' ndub yéc mēngoola xân' nii Diox co' ndub loo asienta. No mbez mēngoola loo Diox:

¹¹ Tad, U' co' nac Diox nu', thidte U' nac Diox co' ndxâal ñee mēn loo le' U' nac Diox roo no Diox xēn. No loo U' ndxâal ñee mēn di's co' nac di's guryath no di's guryèn. No thidte U' nac Diox co' ndxâalpe' ñibe' loo alux con' co' mblec U' xalque' ndli U'. Tac U' mbli par mblec U' no mxēn' U' izlyo' no ryethe con' co' nziri' loo izlyo' no co' ndxú' loo bé'. No mbli U' ryethe con' co' nac izlyo' no ryethe con' co' nac bé' xal gunee lezo' U'.

5

Juàn ngue ta' cuent mxyo'floo thib libr no mxyo'floo thib mbacxil' yen' loo Juàn.

¹ Lomisque' mxaquen ne, ale mxyo'f loo loon le' mbi' co' mdub loo asienta nzo thib roll ye's co' nadûuz ya' mbi' co' nac ladli. Loo ye'sa ndub di's par xis ye's no ndub di's par le'n ye's. No natedó' ye's co' nadûuza con gaz le' cint co' lèe flej. ² No gunēen thib angl co' nac thib angl roo angl xēn. Angla mniibdi's loo rye mēn co' nzi tya. Cabii mniibdi's angl:

—ZChó thib gu' ndxâal xac cint co' natedó' lad ye's co' nadûuz co' nzo ya' xa' co' ndub loo asient ba', yey?

³ Per ne' loo bé', no ne' loo izlyo', no ne' le'n ye'rbii' ne'ngode mēn co' ngác nxac cint co' natedó' lad ye's co' nadûuza. No ne' ne' ngác mēn hui' mēn loo ye'sa, ne, tant mzyeb mēn cón che'n con'a. ⁴ Le' daa na, ne' tí' yéqen no ne' tí' lezon mbínen tac yende chó ngác nxac cint lad ye's co' nadûuza. Ne' ne' yen chó gâc lab ye'sa. Ne' ne' yen chó gâc hui' loo ye'sa. ⁵ Sya, thib mēngool co' nzo lâtha gunee loon:

—Ne'tolode gón'l, Juàn. Mbi' co' ne' tedib lèe xal lèe Mbee's, mbi' co' nac bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Judá co' mbloj msi' bin co' nac thib ned mèn co' nac che'n mèn naciòn Israel, mbi'a nac bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. No nac mbi' thib mbi' roo no thib mbi' xèn. Mbi'a mblile' gan par mbli Diox ndxáp mbi' con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par gác mbi' cho' mbi' gaz le' cint co' lèe flej co' natedó' ye's co' nadùuz ba'. No yiloo xal' mbi' loo ye's ba' par tlo li mbi' gác yaltii loo mèn loo izlyo'.

⁶ Látha, mxaquen gunèen ndoo thib mbacxil' yen' loo asient co' ndoo xtau'the loo rye mêngoola no loo dyap má' co' nabana. Mbacxil'a nee di's nac Jesucrist. Mxaquen ale ñaa mbacxil'a xal ñaa mbacxil' co' mbeth mèn no co' ngro xban tedib vez. Mxaquen le' yéc mbacxil'a ndub gaz cach. No mxaquen nzi'f gaz ngudloo mbacxil' lad yéc mbacxil'. Per rye gaz ngudloo mbacxil'a, co' nac Jesucrist co' mbyú' loo loon, nee di's ndlu' cón che'n Xpii Natú' che'n Diox co' mtel' Diox loo izlyo'. ⁷ Gunèen ngo che mbacxil' co' nac yub Jesucrist. Ngua mbacxil', co' nac Jesucrist, co'te' ndub Diox co' ndub loo asient co' ndoo xtau'the loo rye mèn. Mxen Jesucrist ye's co' nadùuz co' nzo ya' Diox ladli. ⁸ Co'se' ngolo mxen Jesucrist ye's co' nadùuza, dyap má' co' naban co' nziri'a no ryete gal fthap mêngool co' nziri'a mdub xib loo Jesucrist. Nde nxon', thib thib mêngool nden arp. No ngue no thib thib mêngoola thib loo cop or ya' mêngoola. Le'n cop ora mzyè du'r yal', co' nee di's, nac di's co' mbez mèn loo Diox co'se' mbez mèn Diox, mèn co' nzo loo cón che'n Diox. ⁹ No mbi'l' ro rye mèn thib himn cub co' nac di's ndxè':

Thidte U' co' nac Tad Jesucrist nac xa' co' ndxál tyen ye's co' nadùuz ndxè' no xac U' rye gaz le' cint co' natedó' ye'sa. Tac mèn mbeth U'. No con ren ladpe' U' co' mxyo co'se' mbeth mèn U', con rena mxi' U' nu' loo con' ryes no mblá' U' nu' par ngòc nu' mèn co' ngòole' loo cón che'n Diox, nu' co' nac mèn chol bin, no co' nac mèn co' ndyoodi's chol di'stée, no co' nac mèn chol naciòn.

¹⁰ Mbli U' par nac nu' mèn naciònpe' U' par ñibe' U' loo nu'. No mbli U' nac nu' mèn co' mbez con' roo no con' xèn no con' natú' nac Diox loo mèn. Nac nu' mèn co' mbez con' roo no con' xèn no con' natú' loo Diox, ne. Tataa mod nxo'f zin' nu' zin' co' mxo'f zin' U' loo nu'. Ndli nu' sirv loo U', Tad. No ñibe' no nu' U' loo izlyo' yiloo.

¹¹ Ngoloa, chà, gunèen huax angl. No mbìn di's co' gunii rye angla. Angla ngureri' gax co'te' ndoo ner asient co'te' ndub Diox, co' nee di's, dib vuelt ned xís rye gal fthap mêngool co' nzi ndub no ned

xís dyap má' co' nabana. Angl co' ngureri'a ngòc angléy' co' yende chó mèn ngác ndlab.

¹² Cabii mbez rye angla, ne:

Loo Jesucrist co' ngòc xal mbacxil' co' mbeth mèn, loo Jesucrist ndxàal ñibe' Diox par ñibe' Jesucrist loo alux con'. No ndxàal gác che'npe' Jesucrist ryethe con' co' nziri'. No ndxàal gác che'npe' Jesucrist ryethe con' co' ndxác Diox no ryethe con' co' ndxác Diox ndli Diox. No loo mbacxil' co' nac Jesucrist ndxàal li ryethe mèn, no ryethe angl, no ryethe taamas con' co' nzo loo bé' no co' nziri' loo izlyo' par gác con' guryath no con' guryèn loo Jesucrist. No ndxàal gác le' ryethe mèn, no ryethe angl, no taamas con' tolo li par gác Jesucrist xa' roo no xa' xèn loo ryethe con'. No ndxàal gab mèn, no angl, no taamas con' con' roo no con' xèn cón che'n Jesucrist loo taamas mèn.

¹³ No mbìn gunii ryethe con' co' mxèn' Diox no co' mblec Diox, que naca con' co' nzo loo bé', que naca con' co' nziri' loo izlyo', que naca con' co' nzo xàn' le'n izlyo', co' nee di's, ye'rbiil, que naca con' co' nzo loo nítto' no le'n nítto' loo Diox co' ndub loo asient no loo Jesucrist co' ndoo loo Diox. Mbez ryethe con'a:

Diox roo no Diox xèn nac Diox no con' roo no con' xèn mbli Diox. Diox guryath no Diox guryèn nac Diox. Gác con' roo no con' xèn loo Diox thidtene. No ta' na' lugar gác nado' na' loo Diox thidtene, loo Diox co' ndub loo asient. No loo Jesucrist co' ndoo loo Diox mbez na' rye con'a. Ndlya's na' gác con'a loo Diox no loo Jesucrist thidtene.

¹⁴ Le' dyap má' co' naban co' nziri'a mbez taandxè', ne:

—Aa. Tataaque' gaca.

Lomisque' ne, ryete gal fthap mêngool mdub xib loo Diox co' ndub loo asient. No mcòo' mêngoola yéc mêngoola loo Diox, Diox co' naban thidtene.

6

Trè' ndlu' cón che'n gaz cint co' nac flej.

¹ Láth be' ndyaquen be' ndoon loo bé', mxaquen gunèen le' mbacxil' co' ngòc Jesucrist mcho' ner cint co' nac gaz cint co' nac flej. Ngoloa, mbìn gunii thib má' co' nac dyap má' co' naban con' thib bii co' mbyèn xal co'se' ndlyàa gundii. Gunee má' loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gác.

² Sya, nguan co'te' nzi má'. Gunèen ndoo thib huay color nagus tya. Ndub thib mbi' huay. No nzo thib huad ya' mbi'. No mxaquen gunèen mdub thib xa' thib coron yéc mbi' tac mbli mbi' gan loo huax xó' loo mèn loo izlyo'. Ngoloa, nda mbi' tedib vez par tolo li mbi' gan huax xó' loo mèn loo izlyo'.

³ Co'se' mcho' Jesucrist mbryop cint co' nac flej, mbinen gunee mbryop má' co' naban loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gac.

⁴ Sya, nguan co'te' nzi má'a. Mberen, mxaquen gunèen ndoo tedib huay color nane. Le' mbi' co' ndub huay na, loo mbi'a mbli Diox par gáp mbi' huax con' la's nii mbi' no la's ya' mbi' par gac mbi' yis yaa loo mèn loo izlyo'. No li mbi' le' mèn guth thib xtàa mèn no tedib xtàa mèn. No mda' thib mbi' thib spad roo mcàa mbi' par li mbi' con' co' li mbi'.

⁵ Co'se' mcho' Crist mbyon cint co' nac flej, mbinen gunii mbyon má' co' naban. Gunee má' loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gac.

Sya, nguan co'te' nzi má'a. Mberen, mxaquen gunèen ndoo thib huay color nagat. Le' mbi' co' ndub huay na, nzo thib balans ya'. ⁶ Mbinen, ne, mbyèn thib di's làth dyap má' co' nabana co' mbez:

—Ante dyo' thib kil triu por xop pes co' ndli mèn gan thib huiz zin'. No dyo' son kil nzob triu, co' lèe sabad, por xop pes co' ndli mèn gan thib huiz zin'. Per indlyasten teluxl aceit ya guy no vin.

⁷ Co'se' mcho' Jesucrist dyap cint co' nac flej, mbinen gunii dyap má' co' naban. Gunee má'a loon:

—Que de par ndxè', Juàn, sya, hui'l cón gac.

⁸ Nguan co'te' nzi má'a. Sya, mxaquen mbui'en ndoo thib huay color guu's loo má'a. Le' mbi' co' ndub huay na, lèe yalguth. Xis mbi' tolo nde nque taamas con' co' tolo tyactii mèn. No leque yub Diox mda' lugar par ngòp mbi' con' la's nii mbi' no con' la's ya' mbi' par li mbi' gath thib part mèn co' nac thap part mèn co' nzo dib athu loo izlyo'. Li mbi' par gath mèn loo xó'. Li mbi' par gath huin mèn. Li mbi' par gath mèn loo yilfiz. Li mbi' par guth má' huan co' nzo yii den loo izlyo' mèn. No gunèen ngue dó' ye'rbiil par ned xis huay, co' nee di's, le'n ye'rbiil lyàa rye mèn ye'rsin' ndxè' co' li mbi' gath.

⁹ Co'se' mcho' Crist ga'y cint co' nac flej, gunèen alm no xpii mèn co' nguth por cón che'n di's ndac che'n Diox no por ngo mèn yalbàn no mda' mèn cuent cón che'n Diox loo xtàa mèn no maste. Alma no xpii nzo xàn' mes, co' nee di's, nac loo còo' loo Diox. ¹⁰ Cabii mbez alma no xpii loo Diox:

—Tad, U' co' nac Tad natú' no U' co' nac licpe' Tad co' ndlique' xal ncàbgòn U' li U' loo mèn, çaxta pól tub rez U' no co' xtàa U' loo mèn xalque' mbli no mèn nu' co'se' mbeth mèn nu' loo izlyo', à', Tad?

¹¹ Leque sya, gunèen mdoc thib thib alma no xpii xab alm no xpii co' nac lar' nagus.

No mbinen di's co' gunii Diox loo alma no loo xpiia:

—Bli gu' descans taandxepte tiemp axta tyaa tant mèn co' gath xal nguth gu' por mxo'f zin' mèn cón che'n Jesucrist. Mèn gac mèn hues xtàa gu' por cón che'n Jesucrist co' guth yèe mèn loo izlyo'.

¹² Co'se' mcho' Crist xop cint co' nac flej co' nde nque, láth ndoo hui'en loo con'a, chàa, mbuin thib xòo brut. Nde nxon', ale mcuau loo huiz. Gunaa loo huiz xal ñaa thib le' lar' nagat, co' nee di's, thidtene mcuau xin no mcuau yat loo izlyo'. Lomisque' ne, dib loo mbe' gunaa xal ñaa ren. ¹³ No gunèen ngòb huax mbèelhui' co' nzi'f loo bé' loo izlyo'. Ngòb mbèela loo izlyo' xal co'se' ngol' mbii yaa ngud yaa ngue's no ndxàb anglyo rye nguud yen' loo yòo. ¹⁴ Nde nxon', chàa, mdyon' loo bé'. Mxaquen mdyuuz loo bé' xal co'se' nthuuz mèn thib le' ye's. Le' rye yii no rye den na, mbuin no mzye' yii den co'te' mdub yii den. Lomisque' ne, mbuin rye yòo biiz co' ngureri' le'n nittó'. No mzye' yòo biiz co'te' nziri' yòo biiz le'n nittó'. ¹⁵ Le' rye mèn co' mnihe' dib athu loo izlyo' na, mèn co' ngòc rey, mèn co' ngòc gobiern, mèn co' ngòc mèn nac zin', ryete mèn mcasloo le'n ye'r quèe co' ndub le'n yii no co' ndub le'n den. Thidte mcasloo mèn con' rye mèn roo no rye mèn xèn, con' rye mèn ric, con' rye mèn co' ñibe' loo solndad, con' rye mèn co' ngòp con' la's nii no la's ya', no con' rye mèn co' ngòc moz yèe, no con' rye mèn co' ngòc mèn co' yende chó mèn fiil loo co' yende chó mèn nguree ncà, ne. ¹⁶ Ryete mèn ngure rez loo yii no loo quèe rhue'.

—Ngac gu' cón ngac gu'. Huen gulàa gu' loo nu'. No casloo gu' nu' loo Diox co' ndub loo asient par lyá' nu' loo yaltii tín' co' li Mbaxxil' co' nac Jesucrist loo nu' yilao.

¹⁷ ¡Ay, Dio's!, nase mzinle' huiz co'se' tetii U' nu', por derech, no chó nu' xec loo yaltii co' li U' loo nu'? Yende mod xec nu', yey.

7

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nac si' fchop bin nèn naciòn Israel.

¹ Co'se' ngolo gunèen ryethe con'a, mxaquen gunèen thap angl co' ndoo dyap lad ro izlyo'. Angla ngue tau' loo mbii dyap lad ro izlyo' par ne'xyo'fte mbii thidtene chol lugar loo izlyo' no ne'xyo'fte mbii loo nittó', ne. No ngure xee mbii axta nec thib laa ne'ngüinte loo yaa loo izlyo' no axta nec thib le' yix ne'ngüinte loo izlyo'. ² No gunèen tedib angl co' nde par ned ndlyen huiz. Angla ngo thib sell che'n Diox ya', Diox co' naban thidtene. Angla cabii ngrozèe loo dyap angl co' nziri' dyap lad ro izlyo' co' mbli Diox par ngòp angl con' la's nii angl no con' la's

ya' angl par li angl yalquì loo izlyo' no loo nittó'. Ndxab angla loo dyap angl:

³ —Ne'lìde gu' yalquì loo izlyo', ne' loo nittó', ne' loo chol yaa nayèe co'se' tarte que' nu' sell lechuz mèn co' nxo'f zin' zin' cón che'n Diox na'.

⁴ Ngolaa, mbinen plópe' mèn ngóc mèn co' mquéé sell lechuz tiempa. Loo rye mèn ngóc thib ayo nzo cho' fihap mil mèn, mèn co' nac ante bin mèn co' nac si' fchop ned mèn co' nac mèn naciòn Israel. ⁵ Mquéé sell lechuz si' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Judá. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Rubén. ⁶ Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Gad. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Aser. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Neftalí. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Manasés. ⁷ Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Simeón. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Levi. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin thib mbi' co' ngro' lèe Isacar. ⁸ Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Zabulón. Mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe José. No mquéé sell lechuz taasi' fchop mil mèn co' ngóc bin che'n thib mbi' co' ngro' lèe Benjamín.

Trè' ndlu' le' Juàn gunèe mènley' co' noc xab anabte lar' nagus.

⁹ Ngolo gunèen mquéé sell lechuz rye mèn, chàa, mxaquen gunèen nziri' huax mèn co' nac che'n ryethe naciòn no co' nac che'n ryethe bin mèn co' ndyoodi's chol di'stèe, co' nee di's, nac mèn dib athu loo izlyo'. Nziri' mèn. Nzi ndoo ga' mèn dib vuelt loo Diox no loo Mbacxil' co' nac leque Jesucrist co'te' ndub Diox loo asient. No nec thib mèn ne'ngácte ndlab mèn tant thib mèn nziri'. No noc xab mèn anabte lar' nagus. No ryete mèn nzo thib thib yin ya'.

¹⁰ Ryete mèn cabii mbez yèe. Mbez mèn:

Diox na' co' ndub ñibe' loo asient nac xa' co' mtelá' na' loo con' ryes. Diox mbli con'a loo na' por cón che'n mbacxil' co' nac leque Jesucrist.

¹¹ Nde nxon', ryete angl nzi ndoo ga' dib vuelt loo Diox co' ndub loo asient no dib vuelt loo rye mængool no loo thap má' co' ñèen naban. Co'se' ngolo tataa ngurez ryete mèn, ryete angla mcootloo loo yòo loo Diox co' ndub loo asient. No mcoò' angl yéc angl loo Diox. ¹² Mbez angl:

Tatua' gàca. Gab na' di's roo no di's xèn no di's natú' cón che'n Diox loo mèn. No lomisque', ndlya's na' ante loo Diox tolo gác con' roo no con' xèn thidtene. Lomisqué' ne, gab na' ante Diox nac xa' co' ndxác alux con'. No ante loo Diox gab na': Diox quix non U', Tad Diox, por ryethe con' ndac co' mbli U' loo nu'. Ante loo U' gác ryethe con' guryath no con' guryèn por cón che'n ryethe con' roo no con' xèn co' ndxáp U' la's ya' U' no co' ndxáp U' la's nii U', Tad Diox. Loo U' co' nac Diox nu' gác ryethe con' ndxé' le'n rye lín' co' ntlo, no le'n rye lín' co' ndxelo, no le'n rye lín' co' ne'lith node. Taandxé' gàca.

¹³ Ngolaa, asembli thib mængool co' nziri'a, mñibdi's mængool loon:

—Juàn, ¿chó mèn nac mèn co' noc anabte lar' nagus no ché' yende pá ñeel pá ned nde mèn, ne, à'?

¹⁴ Daa ndxab loo mængoola:

—Tad, U' non cón che'n mèn. Per daa yende cón naneen cón che'n mèn ba'.

Sya, gunee mængoola loon:

—Mèn nac mèn co' anze'f thib con' mx-actii por cón che'n yaltii tín' co' ngóc loo mèn por ngòo mèn loo cón che'n Diox. Mèn ngóc mèn nambii no mèn nali loo Diox por cón che'n ren Jesucrist co'se' nguth Jesucrist loo cruz. ¹⁵ Por cona, nzo mèn loo Diox thidtene co'te' ndub Diox loo asient che'n Diox par ndli mèn mandad loo Diox co' ndub ñibe' loo asient ze no yál'. Le' Diox na, Diox yo ban no mèn par quenap Diox mèn loo Diox. ¹⁶ Mèn ya ne'gath huinte no ya ne'gath nítte. Ne' ne' so' bé' mèn. Ne' ne' guin rso' che'n huiz mèn tya. ¹⁷ Tataa gàca loo mèn tac Mbacxil' co' nac leque Jesucrist co' ndoo loo Diox co'te' nzo Diox, Jesucrist thidtene nzo no mèn par li Jesucrist con' ndac loo mèn xal ndli thib pastor con' ndac loo mbacxil' pastor. No li Jesucrist par thidtene gác thib yalnaban ndac tín' loo bé' loo mèn. No leque hora, li Diox ya ne'tolode gón mèn thidtene.

8

Trè' ndlu' le' Crist mcho' lult cint co' nac flej no cón che'n thib incensar co' nacsua' ampurte or.

¹ Co'se' mcho' Crist lult cint co' nac flej co' natedó' lad ye's co' nadüüza, xèe nguled ruid loo bé' le'n med hor. ² Chàa, mberen, mxaquen gunèen nzi ndoo gaz angl loo Diox. Loo gaz angla mda' Diox thib thib trompet. ³ Ngolaa, chàa, mxaquen gunèen nde tedib angl co' nzo thib incensar co' nacsua' con ampurte or ya' angl. Mdoò angla loo mes, co' nee di's, nac loo còo' loo Diox. No mda' Crist huax du'r yal' loo angl par co angl huax

du'r yal' loo incensar par yitoo huax zen yal' co'e' nzo Diox loo asienta. Leque tiempa, mxaquen mbìn Diox di's co' mbez mèn Diox, mèn co' ngòc che'npe' Diox láth naban mèn loo izlyo'. ⁴ Sya, mbli angla par mquée zen yal' loo Diox. No leque tiempa, mbli angl le' zen yal'a ndlu' cón che'n di's co' ngurez mèn co' ndxela's loo Crist loo Diox, mèn co' mbez Diox láth nzi ban mèn loo izlyo'. ⁵ Ngoloa, mbe' angla incensar. Ngua lo angl quíi loo incensar loo mes co' nac cóo' co'te' nzo Diox. Ngoloa, mblobii angl quíia loo izlyo'. No co'se' ngulaa quíia loo izlyo', ngos mblyab' gundii. Mbyèn huax ruid. Mto ngulaa bèel gundii loo izlyo'. No mbuin thib xòo brut loo izlyo'.

Trè' ndlu' cón che'n trompet co' mda' Diox loo angl.

⁶ Ngoloa, ryete gaz angl co' mcàaya' gaz trompet, mto angl, mbli nab angl angl par cuez angl trompet.

⁷ Ner angl mcuez trompet angl. Leque hora, mbli Diox ngulaa thib loo yuu quèe brut loo izlyo'. No ngulaa quíi co' nos con ren leque hora loo izlyo'. Mbyec thib tant con' loo izlyo', co' nee di's, nac son tant con' loo izlyo'. No axta mbyec thib tant yaa nayèe no thib tant huan co' nac son tant yaa no huan loo izlyo'.

⁸ Mbryop angl co' nde nque mcuez trompet. Leque hora, Diox mbli ngulaa thib con' co' gunaa xal thib gundith loo nítto'. Con'a gunaa xal thib yii roo co' ndub yol. Le' sya, thib part co' nac son part nítto' ngòc nít ren. ⁹ No nguth thib part rye con' co' naban le'n nítto' co' nac son part con' co' nzo naban le'n nítto'. No mtelux Diox thib part yòoyaa co' nac son part yòoyaa co' nzo loo nítto' por cón che'n con'a, ne.

¹⁰ Tedib angl co' nac mbyon angl co' nde nque, mcuez trompet. Leque hora, mbli Diox ngulaa thib mbèelhui' co' ndoo yol loo bé' loo izlyo'. Naa mbèelhui'a xal thib quèe roo no xal thib yii roo co' ndoo yol. Ngulaa mbèelhui'a loo thib part yó'be' co' nac son part yó'be' co' nzo dib athu loo izlyo'. No ngulaa mbèelhui'a loo thib part xlen nít co'te' ndub len nít co' nac son part co'te' ndub len nít dib athu loo izlyo'. ¹¹ Mbèelhui'a ngro' lèe Ajenj co' lalque' nalà xal cuan' co' mbez mèn lèe tilà co' anze'f nalà. No ngòc nalà tín' thib part nít co' nzib len no thib part yó'be' co' nac son part co'te' nzib len nít no co' nac son part yó'be' dib athu loo izlyo'. No tataa mod anze'f thib mèn nguth por ngu mèn nít co' ngòc nít nalà.

¹² Be taa be taa mcuez angl co' nac thap angl co' nde nque trompet angl. Mxaquen mcuaui loo izlyo' co' nac thib part che'n son part che'n thib thib huiz co' nac thib huiz. No mcuaui loo mbe' no loo mbyáz. Ne'nteniide

mbe' no mbyáz thib part che'n son part che'n thib thib yál' co' nac thib part che'n thib thib yál' par tataa mod mbli Diox mcuaui thib part che'n thib thib huiz no thib part che'n thib thib yál'. Tataa mbli Diox le'n rye huiza par mteti Diox mèn axta mto Diox, mteti Diox mèn tedib mod yiloo.

¹³ Ngoloa, chàa, mbyú' loo loon no mxaquen gunèen no mbinen ngue tee xobii thib angl xtau'the loo bé'. No be taa cabii mbez angl:

—Ay, prob mèn co' naban loo izlyo' co'se' yèn cuez taason angl trompet angl.

9

¹ Ngoloa, mcuez angl co' nac ga'y angl co' nde nque trompet angl. Leque hora gunèen ngulaa thib mbèelhui' loo bé' loo izlyo'. Ngòc mbèelhui'a thib angl. Mda' Crist lyab che'n puert ye'rbiil loo angl par xal' angl puert ye'rbiil. ² Mxal' angl puert ye'rbiil. No ngo too thib zen brut más leque xal co'se' mbe zendó' co' ndxetoo no co' mbe loo izlyo' le'n mbe' marz no le'n mbe' abril. Zen che'n ye'rbiila mbli mbyau' loo huiz par mcuaui loo huiz no axta yende mod hui' ndxè' hui' ba' mèn loo izlyo'. ³ Le'n zena Diox mbli ngos mdyál' mbiistó' léy'. Mbiistó'a mque tee xobii dib athu loo izlyo'. No mbli Diox par ngòc nayi' mbiistó'a xal nayi' mbacxub co' nzo loo izlyo'. ⁴ Mbli Diox par ne'nglide mbiistó' yalquii loo nec thib huan nayèe no loo nec thib yaa nayèe. Ndxè'leque', mbli Diox mbli mbiistó' yalquii loo mèn co' inguede señ lechuz co' nac señ che'n Diox. ⁵ Per ne'nda'te Diox lugar nguth mbiistó' mèn. Ndxè'leque', mbli Diox par mbli mbiistó' yalquii loo mèn par mden' mèn yalnè le'n ga'y mbe'. Yalnè co' mden' mèn ngòc xal yalnè co' nden' mèn co'se' nquele mbacxub mèn. ⁶ Co'se' gac huiz co' ngue niin loo gu' ndxè', mèn aseli par leque mèn guth mèn. Per Diox ne'ta'de lugar guth leque mèn mèn. Mastale' lya's mèn gath mèn, ne'ta'de Diox lugar gath mèn le'n rye huiz co'se' gac con'a loo mèn.

⁷ Le' mbiistó'a na, gunaa xal thib huay co' ngolole' ngo xab par tyub solndad huay par ya huay loo xó'. Mxaquen ndub thib con' co' ñaa xal thib coron or yéc mbiistó'. Le' loo mbiistó' na, ñaa xal ñaa loo thib mbi'. ⁸ Ale, mxaquen ndoo yis yéc mbiistó' co' lalque' nol' xal nol' yis co' ndoo yéc thib xa'got. Mxaquen ñaa quele mbiistó' xal quele thib mbee's co' ndoo yis lox yen. ⁹ Le' loo lad mbiistó' na, mzo'f thib fcho co' ñaa xal conch co' nayeze xal yí'f. Le' ruid co' ndxèn co'se' nxobii mbiistó' na, ndxèn xal ruid che'n huax carret co' ngobxax huay co'se' nque' huay carre con carret loo xó'. ¹⁰ Mque no mbiistó'a xuan' mbiistó' xalque' mque no

mbacxub xuan' mbacxub. Con xuan' mbi-istó'a mbli mbiistó' yalquii loo mèn le'n ga'y mbe'. ¹¹ Mbiistó'a mque no thib xa' co' ngòc jef co' mnibe' loo mbiistó'. Xa'a nac thib angl co' nquenap ye'rbiil. Angla ngro' lèe di'stèe che'n mèn hebre Abadón. Le' di'stèe mèn grieg na, ngro' lèe angla Apolión, co' nee di's, nac xa' co' ntelux con'.

¹² Cóna ngòc ner yalquii no ner yaltii co' nguri'thle' loo mèn. Per tatabe' ndxàc falt riid taachop yaltii no yalnè loo mèn.

¹³ Ngolaa, angl co' nac xop angl co' nde nque, angl mcuez trompet angl. Leque hora, mxaquen mbinen thib di's co' ngro' le'n thap con' co' ñaa xal ñaa cach ngon co' nzi'f dyap squin che'n loo còo' co' nacsua' con or co'te' nzo Diox. ¹⁴ Di'sa gunii loo angl co' nac xop angl co' nde nque co' nzo trompet ya'.

—Ftelá' thap angl co' nzi quedó' gax ro yó'be' Euftrat co' nac thib yó'be' roo.

¹⁵ Tataa mod mbyá' dyap angla par mbli angl nguth thib part mèn co' nac son part mèn co' naban dib athu loo izlyo'. Angla thidtene mquedó' tee tya par mbli angl nguth mèn hor co'se' mnibe' Diox loo angl li angl con'a. Hora ngòc huiz no ngòc tiemp co' ndxab Diox gac con'a loo mèn. ¹⁶ No mbinen napló tant nac solndad co' nac solndad che'n dyap angla. Solndad ngòc anab solndad co' ndub huay. No por loo rye solndada, ngòc solndada chop ayo millón mèn.

¹⁷ Tataa mod mdan cuent no gunèen cón che'n solndad co' ndub huay co' mxyo'f loo loon. Le' rye solndad co' ndub huaya na, ryete solndada ne' thib le' yi'f co' ntau' pech solndad. Yi'fa, mxaquen, ale naneen ren gunaa no ale azul gunaa no ale guus gunaa. Nde nxon', mxaquen gunèen le' huaya mque no yéc xal yéc thib mbee's co' ndoo yis lox yen. No gunèen ndryo' quii no zen no xla' asufr ro huay. ¹⁸ Tataa mod nguth thib part mèn co' nac son part mèn co' naban loo izlyo' con yon loo con' co' ngro' ro huay co' ngòc quii no zen no xla' asufr. ¹⁹ Tac Diox mbli le' huaya li yalquii loo mèn con ro huay no con xuan' huay tac xuan' huay ngòc xal mbel'. No con xuan' huay co' ngòc xal mbel' mbli huay yalquii loo mèn.

²⁰ Per rye mèn co' be' mbyan' loo izlyo', mèn co' ne'ngàcte yalquii loo, ne' por gunèe mèn ngòc yalquii loo mèn co' ngòc yalquii ne'nglàade yéc mèn no ne'nglàade lezo' mèn par bel'que' tataa mod nse' mèn mod co' ndxàp mèn loo izlyo' par nglá' mèn loo con' ye'rsin' co' ngue li mèn. Ne' ne' nglá' mèn par ne'tlode li mèn cas loo rye xpíi ye'rsin', no rye gunab no rye mdo' co' nacsua' con or, no co' nacsua' con plat, no co' nacsua' con brons, no co' nacsua' con chol loo yaa. Mdo'a yende mod hui'. Ne'

ne' indxòn mdo'a co'se' ndyoodi's no mèn mdo'a. No ne' ne' indyee mdo'a. ²¹ Ne' ne' nse' mèn mod co' ndxàp mèn par ya ne'tolode guth mèn xtàa mèn. Ne'nglá'de mèn mod co' ngòp mèn par ne'tolode li mèn yalbruj. Ne'nglá'de mèn mod co' ndxàp mèn par ya ne'tolode li mèn yalburrid no par ne'tolode ncua'n mèn xin' huan mèn. Lomisque' ne, ne'nglá'de mèn mod co' ngòp mèn par ya ne'tolode li huan' mèn che'n xtàa mèn.

10

Thib angl nzo thib libr chu'th ya'.

¹ Be taa be taa mxaquen mbyú' loo loon. Gunèen tedib angl. Loo angla mbli Diox ngòp angl huax con' la's nii angl no huax con' la's ya' angl. Angla nde lãa loo bé' le'n xcua'u. No mxaquen ne' angl thib mbèel qui'th yéc angl. Rloo angl ante nquée xnii xal co'se' nguín huiz. Le' nii angl na, gunaa xal bèel co' ndxetoo. ² Gunèen nzo thib libr chu'th ya' angl. Ndoo xal' loo libr. No gunèen ndoo sa nii angl co' nac ladli loo nítto'. Le' taasa nii angl co' nac ladrebes na, ndoo loo yòo biiz. ³ Ngolaa, cabii ngrozèe angl xal co'se' mbez yée yii mbez yée den thib mbee's. No co'se' ngrozèe angl, leque tiempa ngos mbya'b gundii gaz vez. Mbyèn bii gundiia axta plóthe. ⁴ Co'se' ngolo ngos mbya'b gundii gaz vez no mbyèn bii gundii axta plóthe, daa co' nac Juàn mblyazen nton, nque'en ye's cón che'n con' mbinen. Per látha, mbinen thib di's co' mbyèn loo bé' co' gunee loon:

—Juàn, ante le'n lezo'l blosua' cón nee di's gundii co' ngos mbya'b gaz veza. No indlyasten que'l ye's cón che'na.

⁵ Ngolaa, chàa, gunèen angl co' mdoo nii loo nítto' no loo yòo biiz. Mde'f angl ya' angl co' nac ladli loo bé'. ⁶ Mde'th angl lèe Diox, Diox co' nabanque' thidtene, Diox co' mblec no co' mxèn' bé' no izlyo' no nítto' no ryethe taamas con' co' mblec Diox no co' mxèn' Diox. Ndxab angl:

—Nase, por lèe Diox niin loo gu': Mzinle' hor co'se' li Diox con' co' mnibe' Diox loo lezo' Diox li Diox loo mèn. Ya ne'lyen'te Diox más. ⁷ Tac co'se' gal hor cues angl co' nac gaz angl co' nde nque trompet angl, ya mdyaa'le' tiemp co' ngòcle' tiemp co'se' li Diox ryethe con' co' mnibe' Diox loo lezo' Diox li Diox loo mèn loo izlyo' ndxè' ndoore' lith no izlyo' ndxè' xalque' mbli' Diox loo mèn co' ngo ban póla, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, mèn co' mxo'f zin' zin' che'n Diox. Con'a nac con' co' mbli Diox co' ngo casloo loo mèn le'n dib lal tiempa axta nalle'.

⁸ Di's co' mbinen gunii loon loo bé', guniini loon tedib vez. Gunee di's loon:

—Juàn, huàa co'te' ndoo angl ba'. No fxen libr chu'th co' ndoo xal' co' nzo ya' angl, angl

co' ndoo sa nii loo nittó' no co' ndoo taasa nii loo yòo biiz.

⁹ Sya, nguan co'te' ndoo angl. No mna'ben loo angl ta' angl libr chu'tha càan. Angl gunee loon:

—Aa libr ndxè'. Dhua libr. Co'se' ngue yuhual libr ndxè' ten'l nazi' nac libr xal mzin le'n ro'l. Per co'se' ngolo nduhual libr, ten'l nalà ngòc libr le'n lezo'l.

¹⁰ Sya, mxenen libr chu'th co' nzo ya' angla. No ale nduhuan libr. No, licque', mx-aquen ale nazi' ngòc libr chu'tha xal mzin le'n ro'en co'se' ngue yuhuan libr. Per co'se' ngolo nduhuan libr, mden'en ngòc nalà libr le'n lezon. ¹¹ Luega gunee angl loon:

—Lùu nquin bere tyoodi's no ta'l cuent xal ñibe' Diox lool loo mèn huax yèez, no loo mèn huax naciòn, no loo mèn co' ndyoodi's chol di'stèe, no loo mèn co' ñibe' loo chol naciòn, ndee.

11

Trè' ndlu' cón che'n chop mbi' co' mda' cuent cón che'n Diox.

¹ Ngoloa, mxaquen mda' Jesucrist thib bro yíi loon. Yíia ñaa xal thib bro var co' ndli mèn us par nchi'x mèn con'. Gunee Jesucrist loon:

—Juàn, huàa chi'x templ che'n Diox. No fchi'x mes co' nac loo còo' co' ndoo le'n templ. No blab mèn co' ndyub xib no co' ncòo' yéc loon le'n templ. ² Per ne'chi'xtel loo lue' co' nac xís templ no co' nac loo templ. Tac loo lue'a ngòcle' che'n mèn tith. Mèn tith yí'th ñibe' yèe no cobé' no toxcu'a' mèn tith no gác che'npe' mèn tith ciuda natú' le'n son lín' narol. Pues, mchi'xen templ no loo còo' xal mñibe' Jesucrist loon. ³ Tolo gunee Jesucrist loon, ne:

—Na tel' chop mbi' co' ta' cuent cón chenen loo mèn co' naban le'n ciuda natú'. Ryop mbi'a ta' cuent cón chenen le'n son lín' narol. Ryop mbi'a goc xab lar' nagat, co' nee di's, ndlu' nxi tín' lezo' ryop mbi'.

⁴ Ngolo mdoodi's no Jesucrist daa con'a, gunèen ndoo chop yaa oliv. No gunèen ndoo chop candiler co' nziri' loo Diox ba', Diox co' ñibe' loo izlyo'. Chop yaa oliv no chop candiler co' nzo loo Diox nee di's ngòc ryop mbi' co' mtel'en loo mèn ciuda natú'. ⁵ Chele' chol mèn mbly'a's li yalquìi loo ryop mbi'a, Diox mbli ngro' quìi ro ryop mbi'a. Quíia, por derech, mtec mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n ryop mbi'. Tataa mod mbli Diox par nguth chol mèn co' mbly'a's ngli yalquìi loo ryop mbi'a. ⁶ Ryop mbi' co' mda' cuent cón che'n Crist, mbli Diox ngòp ryop mbi'a con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par mbli ryop mbi' par ne'nglàade yuu le'n dib lal huiz co' mdoodi's ryop mbi' cón che'n Diox. Lomisque' mbli Jesucrist ne, ngòp ryop mbi'a con' roo no con' xèn la's nii mbi'

no la's ya' mbi' par mse' loo mbi' nít dib athu loo izlyo' par ngòc nít ren dib athu loo izlyo'. No mbli ryop mbi'a mden' mèn yalnè con rye loothe yíiz no rye loothe con' ryes loo mèn dib athu loo izlyo'. Mbli ryop mbi'a con'a huax vez xal gunee lezo' ryop mbi'. ⁷ Per co'se' ngolo mtelo ryop mbi' zin' co' mxo'f zin' ryop mbi'a, sya, ngro xo'f thib mbi' má' thidtene. Ngro' mbi' le'n ye'rbiil. Mbi'a, Diox mda' lugar loo mbi' má' lèe mcua'n xó' mbi' con ryop mbi' co' mda' cuent cón chenen axta mbli mbi' gan mbeth mbi' má' a ryop mbi'a. No mbethque' mbi' má' a ryop mbi'. ⁸ No co'se' ngolo mbeth mbi' má' a ryop mbi'a, tyate mbyan' nax ryop thebola ned co' nac ned le'n ciuda Jerusalén co'te' mque' mèn Tad Jesucrist loo cruz. No ne' ciuda Jerusalén tedib lèe co' nac lèe ciuda Sodom, co' nee di's, por ngòc mèn ciuda Jerusalén mèn ye'rsin'túb xalque' ngòc mèn ciuda Sodom mèn ye'rsin' no xal ngòc mèn naciòn Egipt mèn ye'rsin', ne. ⁹ No le'n son huiz co' nax nde'f ryop thebola loo ned le'n ciuda Jerusalén, rye mèn rye naciòn mbui' loo thebola no ne'ngla'de mènna ya ca's mèn thebola. ¹⁰ Rye mèn co' naban dib athu loo izlyo', rye mèn mdyac lezo' por nguth ryop mbi'a. No axta huen mbyan' lezo' mèn co' naban dib athu loo izlyo' axta mtel' mèn con' loo xtàa mèn par ya too naa mènna xtàa mèn, tant mdyac lezo' mènna nguth ryop mbi'a. Tataa mbli mènna tac ryop mbi' co' gunii cón che'n Diox, nguea mènna le' ryop mbi'a ngòc thib yis thib yaa loo mènna. ¹¹ Per co'se' ngolo nguri'th son huiz narol, Diox mbli par ngro xban ryop mbi'a. No mbere ryop mbi'a, ngo che ryop mbi'a tedib vez. Le' rye mèn co' gunee ryop mbi'a na, mzyeb mènna axta plóthe. ¹² Ngoloa, ryop mbi' co' ngro xana mbin thib di's co' mbyèn loo bé' co' ndxab loo ryop mbi':

—Quée gu' gáp trè', ey.

Sya, mxaquen mquee ryop mbi'a loo bé' le'n thible'xcuau. Le' rye mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n ryop mbi'a na, gunee xal nda quee ryop mbi'a loo bé'. ¹³ Leque hora ne, mxaquen mbuin thib xòo brut. No ngulàare' thib part co' nac si' part che'n ryethe con' co' nac ciuda Jerusalén. No leque tiempa, nguth gaz mil mèn por xòo brut co' mbuina. Le' mèn co' be' mbyan'a na, anze'f mzyeb. Mbez mènna:

—¡Ay, Dio's! ¿Cón con' ndxè', Tad Diox? Con' roo con' xèn ngue li U', U' co' nzo loo bé'.

¹⁴ Con' ryethe con' ryes co' ngòca, mbryop yalnaze'f no yalnaxi co' nde teele' ndri'th.

Trè' ndlu' cón che'n lult angl co' nac gaz angl co' mcuez trompet.

¹⁵ Sya, mcuez angl co' nac gaz angl trompet angl. Látha, be' mxaquen cabii mbyèn di's loo bé' co' mbez huax mèn:

Nase mzinle' hor le' ryethe mèn co' ñibe' loo izlyo' ndxè', mènà gac nado' loo Diox par ñibe'pe' Diox no Tad Crist loo ryethe naciòn dib athu loo izlyo'. No ñibe' Diox loo alux con' le'n lín' co' ntlo, no le'n lín' co' ndxelo, no le'n lín' co' ne'lith nòde.

¹⁶ Sya, ryete gal fthap mènool co' ndub loo asient co'te' nzo Diox, rye mènà mcootloo loo izlyo'. No msal' mènà ya' mènà loo Diox.

¹⁷ No mbez mènoolà:

Diox quix U', Tad Diox, U' co' ndxàp ryethe con' roo no con' xèn la's nii U' no la's ya' U'. Nac U' Diox co' thidtene nzo. Nase leque U' mbli mnibe' yéc U' no mnibe' lezo' U' par tlo ñibe' U' loo alux con' por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii U' no co' nzo la's ya' U'.

¹⁸ Mèn rye naciòn ngòc nayi' por mtetii U' mènà. Per ni mod tac nase mzinle' huiz co' gac huiz co' tetii U' mèn, por derech. No lomisque', mzinle' huiz co'se' tub rez U' cón che'n mèn nguth co' ne'ndalte ngala's loo U' no loo Crist. Le' loo mèn co' mxo'f zin' zin' cón che'n U' na, mèn co' mdoodi's cón che'n U', U' ta' con' gac che'n mènà. No ta' U' con' gac che'npe' mèn, mèn co' ngro xà'le' loo con' ye'rsin' co' nac cón che'n xab izlyo'. No ta' U' con' gac che'npe' mèn, mèn co' ndli ndxàc con' guryath no con' guryèn cón che'n lèe U', que nac mènà mèn co' nde'f di's nac mèn roo no mèn xèn, que nac mènà mèn co' nde'f di's nac mèn be'the. No lomisque', mzinle' hor co'se' telux U' mèn co' nteza' no co' nteza' loo mèn no loo con' co' nzo loo izlyo'.

¹⁹ Be taa be taa mxaquen gunèen mxyal' puert che'n templ che'n Diox co' ndub loo bé'. Látha, gunèen nax caj co'te' nzo ye's co' nac conve'n le'n templa. No lomisque', leque hora mxaquen ngulaa bèel gundii. Mbyèn huax ruid. Ngos mblyà'b gundii. Mbuin thib xoo brut. No ngulaa thib yuu quèe brut loo izlyo'.

12

Trè' ndlu' cón che'n thib xa'got no cón che'n thib má' co' lèe dragón.

¹ Láth rye con' ngòc ndxè', mxaquen mbyi' thib señ roo no thib señ xèn co' mbli Diox loon loo bé'. Gunèen thib xa'got co' noc xab. Per lar' co' ngòc xab xa'gota anze'f nquée xni' xal nquée xni' huiz. No mxaquen nax mbe' co' nteni' loo bé' xàn' nii xa'gota xal thib banc. No mxaquen mdub thib coron yéc xa'gota. Lad corona gunèen mquée si' fchop mbèelhui'. ² Xa'gota mdoo nac xin'. No mbez yèe yii mbez yèe den xa'got. Mquée yalnè xa' par tyan xin' xa'. ³ Leque hora, chàa, mxaquen gunèen ngòc tedib señ loo bé'. Ale ngro' too thib má' co' lèe dragón, co' nee di's, nac Mebizya. Má'a gunaa xal

ña'a thib cocodril co' anze'f naroo tín'. Ale mxaquen nane gunaa dragón no, nde nxon', nzi'f gaz yéc dragón. Mxaquen nzi'f si' cach dragón, ne. No gunèen ndub thib thib coron yéc dragón. ⁴ Mxaquen ne, con xuan' dragón nguree dragón thib part mbèel co' nac son part mbèel co' nzi'f loo bé'. No mbli dragón par ngòb che rye mbèela loo izlyo'. Ngoloa, xèe mdoo dragón loo xa'got co' tyan xin'a par hua dragón mbeto' co'se' yilo gáal mbeto'. ⁵ Xa'gota mxan thib mbedbi'. Mbed ngòc mbi' co' ñibe' no co' toxcu'a' loo rye naciòn dib athu loo izlyo'. No nayi' gac mbed co'se' ñibe' yèe mbed co'se' gac mbed mbi' loo mèn naciòn dib athu loo izlyo'. Texal ngolo ngóol mbedà, mbli Diox par ndyaa mbed loo bé' co'te' nzo Diox. ⁶ Le' xa'gota na, luega mxon'. Ndyaa xa' thib lugar co'te' nagán co'te' mbli nab Diox thib lugar par yòo xa'. Tya mda' mèn co' nduhua xa'gota le'n thib mil nzo chop ayo nzo ayon huiz.

⁷ Co'se' ngolo mbli Diox par mcasloo xa'gota, mxaquen ngòc thib xó' brut loo bé'. Láth xó'a, ngo thib angl co' lèe Miguel, co' más mnibe' loo angl loo be' xal ñibe' thib general loo huax solndad, con huax taamas angl co' ngòc solndad Miguel par ngro yoo Miguel con Mebizya. Sya, ngro yoo Mebizya no angl co' nac solndad che'n Mebizya con Miguel no angl che'n Miguel. ⁸ Per ne'nglide Mebizya gan con angl co' nac solndad che'n Mebizya loo Miguel con angl co' ngòc solndad che'n Miguel. Ngoloa, ya ne'ntolode ngla' Miguel ngo Mebizya loo bé' con angl che'n Mebizya.

⁹ Tataa mod sandante mblo' Diox Mebizya no angl che'n Mebizya loo bé', Mebizya co' ne' tedib lèe co' nac Dragón Tín', no co' ne' tedib lèe co' nac Mbel' Gox. Di's co' nac Mbel'a, por derech, nac tedib lèe che'n Mebizya. No ne' Mbel'a tedib lèe co' lèe Satanás. Mebizya nac xa' co' ndli zin' loo mèn par nquedi Mebizya mèn dib athu loo izlyo'. Per ngoloa, mbli Diox par ngulaa Mebizya no angl che'n Mebizya loo izlyo'.

¹⁰ Ngolo ngòc ryethe con'a, cabii mbyèn thib di's loo bé' co' ndxab:

—Nase mzinle' huiz co'se' lyá' mèn loo con' ryes thidtene. No mzinle' huiz co'se' ñibe'pe' Diox loo alux con' por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. No mzinle' huiz co'se' ndxàp Crist rye loothe con' la's nii Crist no la's ya' Crist. Tataa gaca tac mbli Diox no Crist gan par ngro' Mebizya loo bé' thidtene, Mebizya co' ngòc xa' co' ntecxù' mèn co' nac hues xtàa na' por cón che'n Crist loo Diox ze no yál'. ¹¹ Lomisque' ne, mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, co' ngòc mèn co' nguth por cón che'n Diox no por cón che'n Jesu-crist, mènà mbli gan ngro xà' loo cón che'n Mebizya por cón che'n ren che'n Jesucrist

co'se' nguth Jesucrist loo cruz no por cón che'n Jesucrist. Mèna ne'ngzebe gath por cón che'n Jesucrist. Ndxé'leque', mdoo lezo' mèna gath mèna por cón che'n Jesucrist. ¹² Per nalle', ryete gu' co' nzo loo bé', fxo'fnde' fxo'fndla' lezo' gu' tac ngòcle' gan mblo' Diox Mebizya loo bé' thidtene. Per jay prob gu' izlyo', mèn co' nzi ban loo izlyo', no mèn co' nzi ban loo yò biiz le'n nítto', no mèn co' nzi ban loo nítto' tac Mebizya ngro' loo bé' par ngulaa Mebizya loo gu'. Anze'f nayi' ngro' Mebizya loo bé' no ndxecloo tín' Mebizya tac non Mebizya taandxepete tiemp nac tiemp co' que tee Mebizya loo izlyo' ndoore' cobii Diox Mebizya le'n ye'rbiil thidtene.

¹³ Daa, Juàn, mxyo'f loo loon no mxaquen con' ndxè', ne: Co'se' gunee Mebizya no mden' Mebizya le' Mebizya ngro'le' loo bé', no ngulaa Mebizya loo izlyo' par yan' Mebizya ante loo izlyo' thidtene, ngocloo tín' Mebizya axta plóthe. No mdub ngu's Mebizya xa'got co' mxañle' xin'a. ¹⁴ Per Diox mbli mdub chop xil' xa'gota lad xa'gota no ngóc xil' xa'gota xal xil' mtii par ngóc mxobii xa'gota co'te' nac thib lugar nagan co'te' tith yò ban xa' loo mbel' co' nac Mebizya. No mbli Diox par ta' mèn con' hua xa'gota tya le'n son lín' narol. ¹⁵ Per Mebizya ndoole' mbli xtúuz li Mebizya thib con'. Ale mbli Mebizya ngro' nít ro Mebizya par ngóc nita thib yó'be' co' riid co'te' nzo xa'gota par tataa mod lyau xa'gota le'n yó'be'a. ¹⁶ Per Diox mbli thib con', ne. Mbli Diox le' izlyo' mblyath no xa'gota. Ale ngos mbryed loo izlyo' par mdée nít loo izlyo' leque ngác nít co' ngro' ro Mebizya thib yó'be'. ¹⁷ Per co'se' gunèe Mebizya ne'ngro' loode co' mbli Mebizya loo xa'gota, sate más ngocloo Mebizya gunèe Mebizya xa'gota. Sya, mxen Mebizya ned, ngua cua'n Mebizya xó' con mèn co' be' mbyan', mèn co' ngóc bin xa'gota. Mèna ngóc mèn co' mdubdi's loo con' co' mniibe' Diox. No ngóc mèna mèn co' altantque' ngure loo cón che'n di's ndac co' ngóc che'npe' Jesucrist.

13

Trè' ndlu' cón che'n chop má' tín' co' lèe monstru.

¹ Ngolaa, chàa, mxaquen mdoon ro play ro nítto' loo izlyo' ndxè'. Látha, gunèen ngro xo'f thib má' tín' loo nítto'. Ale mxaquen mque no má' gaz yéc má' no mque no má' si' cach yéc má'. Mxaquen mdub thib coron loo thib thib cach má'. Le' loo ryete gaz yéc má' na, gunèen mdub thib di's co' nazab mbez cón che'n Diox. ² Má' tín' co' gunèena ñaa xal thib mbee's yée. No ngue no má'a nii má' xal nii os. Le' ro má'a na, ñaa xal ñaa ro mbee's co' ndoo yis lox yen. Le' Mebizya na, ndoole'

mbli par ngòp má' huax con' la's nii má' no la's ya' má'. ³ No mxaquen le' thib yéc má' co' ngóc rye gaz yéc má' gunaa xal thib con' co' mbui' co' li par gath má'. Per ndxe'leque', yéc má' co' tataa gunaa nahui'a no co' li par gath má', ale mbyac yéc má'. Co'se' gunèe mèn dib athu loo izlyo' con'a, ante mbui' mèn no ante gunaa mèn mbui' mèn con'a. No mdyac lezo' mèn dib athu loo izlyo' cón che'n má' no ngóc mèna loo cón che'n má'. ⁴ No ryete mèn dib athu loo izlyo' mcò'o' yéc loo Mebizya no mdub xib mèn loo Mebizya tac non mèn le' Mebizya mbli ngòp má'a con' roo no con' xén la's nii má' no la's ya' má'. No ale mcò'o' mèn yéc mèn no mdub xib mèn loo má'. No ale ndxab mèn:

—Xá ñaa thib mbi' co' ta' par má' ndxè'? No ÷chó mèn gac cua'n xó' par li mèn xó' con má'? Yende chó mèn nzo co' li tataa, ¿lé'?

⁵ Per leque Diox mda' lugar loo má'a par gunii yée gunii tii má' ngóc nguàal di's zab cón che'n Diox. No mda' Diox lugar ñibe' má' loo mèn dib athu loo izlyo' le'n cho' fchop mbe'. ⁶ No tataaque' mbli má'. Gunii má' ngóc nguàal di's contra Diox. No nazab gunii yée gunii tii má' cón che'n lèe Diox no cón che'n templ che'n Diox co' nac lugar natú' co'te' nzo Diox. No nazab gunii yée gunii tii má' cón che'n mèn co' nzo loo bé'. ⁷ No mda' Diox lugar loo má' par li má' xó' contra mèn co' nac mèn che'npe' Diox axtaque' li má' gan guth má' huax mèn. No mda' Diox lugar loo má' ñibe' má' loo ryethe bin mèn no loo ryethe nación dib athu loo izlyo'. ⁸ Loo má'a mcò'o' yéc ryete mèn. No mdub xib ryete mèn co' naban loo izlyo' loo má'. Mèna nac mèn co' indubte lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene. Libra ngue nole' Crist anon mblec Diox izlyo' no mxèn' Diox izlyo', Crist co' ngóc xal thib mbacxil' co' nguth loo cruz.

⁹ Gu' co' ndub nza no co' ndxaa'd di's, bin gu' di's ndxè' no ften' gu' cón nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè'. ¹⁰ Mèn co' ndxe' xtaa mèn xal thib pres, leque mèna gac pres yiloo. Le' mèn co' ndxuth xtaa con' cuchi na, mèna gath loo cuchi, ne. Por cona, ngue niin le' mèn co' nzo loo cón che'n Diox co' nac che'npe' Diox, mèna nquin xec loo yaltii no loo yalquii co' ndxác loo mèn. No nquin tolo yila's mèn loo Diox no tolo gáp mèn yalxla's loo Diox láth ndxác con'a loo mèn.

¹¹ Ngolo gunèen ngóc con'a, mberen, gunèen tedib má' co' ngro' le'n thib ye'r yòo loo izlyo' co' xà'que' ñaa. Má'a mque no chop cach má' co' ñaa xal cach co' nzi'f yéc mbacxil'. No ndlu' má'a loo mèn nac má' xal thib mbacxil' co' nac má' nado'. Per co'se' ndyoodi's má', ndyoodi's má' xal thib dragón, co' nee di's, nac yub Mebizya. ¹² No lomisque', mda' Diox lugar ñibe' má' xalque' mniibe' ner má' par lyath no mbryop má'a

ner má'. No mbli mbryop má' ndxè' le' ryete mèn co' naban dib athu loo izlyo' mcòo' yéc no mdub xib mèn loo ner má' co' mbyac yéc co' nahui'. ¹³ Mbli mbryop má'a huax yalguzye' axta mbli má' ngulaa quíi no bèel loo bé' loo izlyo' loo mèn par mbui' mèn yalguzye' co' mbli má'. ¹⁴ No por yalguzye' co' mda' Diox lugar mbli mbryop má'a, mbli má' yalguzye' loo ner má'. Látha, mbli mbryop má' huax yalguzye' par mquedii mbryop má' huax mèn co' naban loo izlyo'. No mnibe' má' loo mèn toxua' mèn thib gunab che'n ner má' co' mbui' par gath má', per ngolaa, ale le'le' mbyac yéc má' co' mxaquen mbui'a. Ya ne'ngathte má'. ¹⁵ Lomisque', mda' Mebizya lugar mque no má' co' nac mbryop má' con' la's nii má' no la's ya' má' par li mbryop má' ryo too ban gunab, gunab co' nac gunab che'n ner má' co' nahui' yéc par gac tyoodi's gunaba no par gac li gunaba par gath rye mèn co' ne'tyub xibte no co' ne'còo'de yéc loo gunab. ¹⁶ Más de cona, mbli mbryop má' le' rye myen' bix, no rye mēngool, no rye mèn ric, no rye mèn prob, no rye mèn co' yende chó mèn gac nii loo no co' yende chó mèn mbee ncá, no rye mèn co' nac moz, par mquée thib seña ya' rye mēna co' nac ladi o mquée seña lechuz mèn. ¹⁷ Tataa mod mbli má' par yende chó mèn co' inguede seña lad ne'ti'de mēna loo xtāa mèn no ne'tho'de mēna loo xtāa mèn. Seña nac lēe ner má' o naca numbr che'n lēe ner má'. ¹⁸ No cón che'n di's co' ngue niin loo gu' ndxè', naquin gac mèn co' huenleque' par tataa mod gac ta' mèn cuent no cobé' mèn axta chó numbr nac numbr che'n má' tín'a. Numbra nac numbr co' ndlu' cón che'n thib mbi'. Numbra nac numbr xop ayo nzo ayon xop.

14

Thib tant mēnléy' mbil' ro thib himn.

¹ Ngolo nguri'th ryethe con'a, be taa be taa mberen, mxaquen mbui'en le' Mbaxcil' co' nac leque Jesucrist mdoo loo yii co'te' nziri' ciuda Jerusalén. Ngure no Jesucrist thib ayo nzo cho' fthap mil mèn. Mēna ngóc mèn co' mquéele' lēe Jesucrist no lēe che'n Diox xud Jesucrist lechuz. ² Látha, chàa, mbinen thib bii co' mbyèn loo bé'. Biia mbyèn xal thib ruid co' ndli huax yó'be'. No mbyèn biia xal co'se' aguin izlyo' ndlyaa gundii. Lomis, mbyèn biia xal co'se' ndxol' huax mèn arp. ³ No mbinen ndxol' ro mēna thib himn cub loo Diox co'te' nzo Diox no co'te' nzo rye dyap má' co' naban no co'te' nzo rye mēngool co' nziri' co'te' nzo Diox. Nec thib mèn ne'ngácte nté'th himna. Ndxé'leque', ante mèn co' nac thib ayo nzo cho' fthap mil mèn co' mblyá' loo con' ryes loo izlyo', mēna ngóc mbil' ro

himna. ⁴ Rye mēna ngóc mèn co' ne'ngàalte mēngot thidtene, co' nee di's, ne'nglide mēna yalmbi' no yalngot. Mēna ngóc mèn nambii no mèn nali loo Diox. Thidteneque' ngóc mēna loo cón che'n Mbaxcil' co' nac leque yub Jesucrist. No thidteneque' ngo no mēna Jesucrist pál co'te' mque tee Jesucrist. Ryete mēnléy'a mblyá' loo ryethe con' ryes par mxo'f zin' mēna thib zin' ndac cón che'n Diox no cón che'n Mbaxcil' co' nac leque yub Jesucrist. ⁵ Thidteneque' ne'ngro'de nec thib di's gutyè' ro mēna. Ngóc mēna mèn nali no mèn nambii thidtene loo Diox co'te' nzo Diox.

Son angl mblu' cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

⁶ Látha, chàa, gunēen tedib angl co' ngue xobii loo bé'. Ngóc nable' angla par te'th angl no co' angl yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox co' ndlu' xá mod lyá' mēn loo con' ryes thidtene. Angl mde'th no mblo angl yalbàn loo mēn rye naciòn co'te' naban mèn dib athu loo izlyo', mèn co' nac chol bin no mèn co' ndyoodi's chol di'stēe. ⁷ Cabii mbez angl loo mèn dib athu loo izlyo':

—Fzeb gu' gunēe gu' Diox. No fzeb gu' loo con' ngue li Diox. No guuz gu' loo xtāa gu' cón che'n con' roo no con' xèn co' ngue li Diox no co' nac Diox tac mzinle' tiemp co'se' tub rez Diox cón che'n mèn. Ftub xib gu' no fcòo' gu' yéc gu' loo Diox, Diox co' mblec bé', no co' mblec izlyo', no co' mblec nítto', no co' mblec rye co'te' ndub len nít.

⁸ Gunēen mdoo nque tedib angl xís angla. Mbryop angla ndxab:

—Nase ngozanle' Diox no ya mzinle' tiemp co'se' li Diox lyux mèn co' nac mèn ciuda, co' nac ciuda más naroo, co' nac ciuda co' ne' tedib lēe co' nac lēe ciuda Babiloñ. Diox mbli tataa ngro' lēe ciudaa tac mèn dib athu loo izlyo' mblique' no mté'thque' ryethe con' co' nac con' ye'rsin'túb par mbli mèn ryethe con'a, co' nac co' mblu' mèn ciudaa loo mēn loo izlyo', no axta ngóc loc mèn izlyo' xal mēnguy por con' ye'rsin'túb co' mbli mēna.

⁹ Gunēen mdoo nque tedib angl co' ngóc mbyon angl xís angla. Mbyon angla cabii mbez loo mēn loo izlyo', ne:

—Chele' chol gu' còo' yéc gu' no tyub xib gu' loo má' co' nac má' tín' no loo gunab má'a, no la' gu' que' mēn seña che'n má' no che'n gunab má' lechuz gu' o la's ya' gu', ¹⁰ le' sya, ryete gu' tyactii tín' co' nac ryethe con' co' li Diox par tetii Diox gu', co' nac thib con' co' mblobe' lezo' Diox li Diox loo gu' por ndxecloo tín' Diox nēe Diox gu'. No tyactii gu' axta plóthe. No ten' gu' yalnè axta plóthe con' co' nac quíi, no bèel, no asufr co' li Diox yol. Gac con'a loo gu' loo angl che'n Diox no loo Mbaxcil' che'n Diox co'

nac leque yub Jesucrist, co' nee di's, loo yub Jesucrist gac con'a loo gu'. ¹¹ Zen co' yitoo, co' nac zen che'n quì no bèel co' nac co' li Diox par teti Diox mèn, yitoo zena thidtene. Le'n dib tiempa, yende mod tí lezo' mèn a ze no yál', ne' por chu'th, mèn co' nac mèn co' tyub xib no co' còo' yéc loo má' no loo gunab má', o que naca la' mèn a quée señ che'n lèe má' no gunab má' lechuz mèn o la's ya' mèn. ¹² Cona, ngue niin con' ndxè' loo gu': Le' mèn co' nzo loo cón che'n Diox, no nac mèn mèn che'npe' Diox, no ndyubdi's mèn di's co' mbez Diox, no altant nziri' mèn a loo cón che'n Jesús, mèn a naquin xec no cha'la's mèn a cón che'n ryethe con' ryes co' gac loo mèn.

¹³ Ngolo nguri'th ryethe con'a, mbinen thib di's co' mbyèn loo bé'. Gunee di's a loon:

—Juàn, fque' ye's cón che'n di's co' nde niin lool ndxè'. Desde nalle' par delant, huen nda mèn co' gath, mèn co' ndxela's loo Tad Jesucrist. Lomisque' ndxab Xpii Natú' che'n Diox: Aa. Tataaque' gaca loo mèn tac mèn li descans loo zin' co' mxo'f zin' Diox loo mèn cón che'n Diox. No lath xtau'a, yo mèn co' ta' cuent loo mèn co' nzo loo bé' cón che'n zin' co' mxo'f zin' mèn, mèn co' gath por cón che'n Tad Jesucrist.

Juàn ngue tetac cón che'n xá mod teti Diox mèn.

¹⁴ Le' sya, be taa be taa mxaquen gunèen thib le' xcuaa nagus loo bé'. Loo xcuaa mxaquen mdub thib mbi' co' ñaa xal ñaa Crist co' mbi'th yál loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn. Mxaquen mdub thib coron co' nacsua' con or yéc mbi'. No nzo thib hoz co' anze'f nalen ya' mbi'. ¹⁵ No leque hora, gunèen ngro' tedib angl le'n templ che'n Diox co' nzo loo bé'. Angla cabii mbez yèe loo mbi' co' ndub loo xcuaa. Ndxab angl loo mbi':

—Ftlo cho' yix co' nac cosech tac ya mzinle' hor cho' yix co' nac cosech tac mtlole' ndoo yas yix co' nac cosech co' dyop loo izlyo', co' nee di's, nac mèn co' teti Diox loo izlyo'.

¹⁶ Ngoloa, xaste mtlo mbi' co' ndub loo xcuaa. Xax xax mcho' mbi' yix co' nac cosech loo izlyo'. No mthop mbi' cosech co' nziri' loo izlyo' thidte lugar, co' nee di's, nac mèn co' teti Diox.

¹⁷ Mbera tedib angl, ngro' tedib angl le'n templ che'n Diox co' nzo loo bé'. Mxaquen ne' angla thib hoz co' anze'f nalen ya' angl. ¹⁸ No mbera tedib angl. Ngro' tedib angl co' nden hoz co' anze'f nalen, co' nde ngue xís angla, le'n templ. Angla mbli Diox par mque no angl con' roo no con' xèn la's nii angl no la's ya' angl par ñibe' angl gac con' ryes loo mèn con quì. Látha, cabii ngurez angla angl

co' ngro' ner, co' nzo hoz ya' co' anze'f nalen. Ndxab mbryop angla loo ner angl:

—Fcho' racim uv con hoz co' nzo ya'l ba' tac mzinle' tiemp dyop cosech uv co' nac cosech co' nzo loo izlyo' tac uv nguy'le' par dyop uv.

¹⁹ Le' sya, xax xax mcho' angl racim uv co' nac cosech uv co' nzo loo izlyo' con hoz co' nzo ya' angl. Ngoloa, mthop taa angl uva thidte lugar. Mblo angl uva le'n thib tanc par loo tub mèn loo uv con thib maz yaa par ryo' nít uv. Con' co' mbli angl loo uva nee di's tataa mod teti Diox mèn axta plóthe. ²⁰ Loo uva mblo mdub mèn con thib maz le'n tanc thib lad ro ciuda co' ne' tedib lèe co' nac lèe ciuda Babiloñ. Con' ndxè' nee di's le'n tanca ngro' ren che'n rye mèn, co' nee di's, uv nda' cuent cón che'n mèn. Nguáp rena loo izlyo' axta xal nde ro huay co' ndxoo fren. Cona nee di's, tataa gaca loo mèn co'se' teti Diox mèn no co'se' xyo ren mèn loo izlyo'.

15

Trè ndlu' le' angl ne' gaz loo con' co' nac con' ye'rsin', co' nee di's, nac gaz mod co' teti Diox mèn loo izlyo'.

¹ Be taa be taa gunèen ngòc tedib señ loo bé' co' ngòc thib señ roo no thib señ xèn co' ngòc gaz angl. Thib thib angla ne' thib cop. Le'n copa ngo gaz loo con' co' nac lult con' co' li Diox làa angl loo izlyo' loo mèn. Con'a ngòc lult con' no lult yaltii co' li Diox loo mèn por ndxecloo Diox ñee Diox mèn.

² Leque hora ne, mxaquen gunèen thib con' loo bé' co' gunaa xal ñaa thib lagun nit. Mxaquen ndxetoo bèel loo con' co' ñaa xal ñaa lagun. No ñaa laguna xal thib vidr co' nax co' ndxetoo bèel loo. Le' mèn co' ne'nglide nax, no co' ne'ncòo'de yéc no co' ne'ndub xibte loo má' tín'a no loo gunab má', no ne'ndalte mèn a par mque' mèn señ che'n má' no numbr che'n má'a lechuz mèn o la's ya' mèn, mèn a nziri' loo con' co' ñaa xal ñaa thib lagun no co' ñaa xal vidr. Nzo arp co' mda' Diox loo mèn a ya' mèn. ³ No mbil' ro mèn a xal mbil' ro Moisés co' mxo'f zin' cón che'n Diox. No mbil' ro mèn a xal mbil' ro Mbaxcil' che'n Diox co' nac leque yub Jesucrist. Mbez mèn a:

Con' roo no con' xèn ngüi' mèn no ñaa mèn loo con' ndli U', Tad Diox, U' co' ndxáp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii U' no la's ya' U'. Nali no nambli no licpe' nac co' ndlu' U' no co' ndli U', Tad Diox, U' co' nac rey co' ñibe'pe' loo ryethe nación.

⁴ ¿Chó mèn nac mèn co' nziri' loo izlyo' co' ne'zyebte ñee U'? No ¿chó mèn nac mèn co' nziri' loo izlyo' co' ne'gabte loo xtaa le' U' nac Diox roo no Diox xèn, Tad? Ryete mèn nzyeb ñee mèn a U', ¿lé'? No ryete

mèn gab le' U' nac Diox roo no Diox xèn, ne, ʒléʔ, Tad. Tataa gàca. Tad, angoluxte U' nac Diox natú'. Ndxé'leque', rye mèn co' nac mèn rye naciòn còo' yéc loo U' no tyub xib mèn loo U'. Tac mèn mbui'que' no gunaaque' mèn ryete con' mbli U' ngòc con' nali no con' nambii.

⁵ Ngolo ngòc ryete con'a, mxaquen gunèen mxyal' loo bé'. No mxyal' ner puert che'n templ co' ndub loo bé'. No mxyal' puert co' nau' co'te' nac más natú' le'n templ co'te' nzosua' quèe tabl co' ngòc quèe co' mtan' Diox di's co' ngòc ley co' mxo'f Moisés loo mèn naciòn Israel. ⁶ Nerleque' con' gunèen. Rye gaz angl ngro' le'n templ co'te' nac lugar más natú' par hue' angl gaz loo con' co' nac gaz yaltii par tetii angl mèn xal mnibe' Diox loo angl. No gunèen noc xab thib thib angl thib loo lar' co' lèe lín co' ante nambii gunaa no co' ante mquée xni. No natedó' thib cint or xal nde ro pech thib thib angl. ⁷ Ngoloa, xaste mda' thib má' co' nac dyap má' co' naban thib thib cop co' nacsua' con or loo thib thib angl co' nac rye gaz angla. Le'n copa nzo gaz loo con' co' ngòc gaz yaltii ye'rsin' co' nac mod co' tetii Diox mèn tant ndxecloo Diox con mèn, Diox co' thidtene nzo. ⁸ Le' le'n templ co' nac más natú' na, ale ngo too zen co' ngòc por con' roo no con' xèn che'n Diox no co' ngòc por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox. No yende chó mèn ngác ngòo le'n templa axta ngolo nguri'th no axta ngòo ngòc rye gaz loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' mbli Diox, co' ngòc co' gunèen, co' ngro' no angl par tetii Diox mèn.

16

Trè' ndlu' cón che'n gaz loo con' co' ndlu' mod co' tetii Diox mèn.

¹ Be taa be taa mxaquen mbinen mbyèn thib di's co' mbyèn le'n templ co'te' nac más natú'. Di'sa ndxab loo rye gaz angl:

—Huaa lath gu' gaz loo con' co' nzo le'n cop gu' co' nac con' co' li Diox par tetii Diox mèn.

² Sya, ngua angl co' nac ner angl. Ngua lath angl con' co' ngòc ner loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' loo izlyo'. Le' sya, ryete mèn co' mque no señ che'n má' tín' no mèn co' mcòo' yéc no co' mdub xib loo gunab che'n má', ale ngro' thib loo yé's ye'rsin' no thib loo yé's zab lad mèn co' mbli par mden' mèn yalnè tín'.

³ Ngua lath tedib angl co' nac mbryop angl co' nde nque tedib loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo nittó'. Le' sya, nittó'a ngòc ren xal ren che'n thib mèn nguth. No mbli nít co' ngòc rena par nguth rye loothe má' co' naban le'n nittó'.

⁴ Ngoloa, ngua lath angl co' nac mbyon angl co' nde nque tedib loo yaltii co' ngòc

con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo rye yó'be' no loo rye lugar co'te' ndub len nít. No ngòc nít yó'be' ren no ngòc nít co'te' ndub len nít ren. ⁵ Látha, chàa, mbinen gunii angl co' ñibe' loo nít dib athu loo izlyo'. Ndxab angl loo Diox:

—Tad Diox, U' nac Diox nali no Diox nambii por tataa mbli U' no mdub rez U' cón che'n mèn ba', U' co' nac Diox natú' co' thidteneque' nzo. ⁶ Tataa mbli U' loo mèn tac mèn mbeth mèn co' ngòc mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ngòc mèn che'npe' U'. No lomisque', mbeth mèn mèn co' mde'th di's co' ndxab U' no mèn co' mblo yalbàn cón che'n U' loo mèn loo izlyo'. No nalle', U' mnibe' yèe loo mèn par gu mèn nít ren chele' mèn ndlya's gu nít. Aa. Nzyalque' mèn, tataa gàca loo mèn.

⁷ Mbinen, nè, gunii thib xa' axta loo còo' co' ndoo gaxte co'te' ndub Diox. Mbez xa':

—Lica, Tad Diox, U' co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii U' no la's ya' U', nalique' nac U' no namblique' nac U'. No nallicpe' nac co' ndub rez U' cón che'n mèn.

⁸ Ngoloa, ngua lath tedib angl co' nac dyap angl co' nde nque tedib loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo huiz. No mbli Diox par ngòc con' roo no con' xèn loo huiz par mtec mso' huiz mèn loo izlyo'. ⁹ No ryete mèn mbyec mzyo' axta plóthe. Per ne' por ngòc con'a loo mèn ne'nglàade yéc mèn no ne'nglàade lezo' mèn par nse' mèn mod co' ngòp mèn loo Diox. Ne' ne' ngab mèn loo xtàa mèn le' Diox nac Diox roo no Diox xèn. Ndxé'leque', nazab gunii yèe gunii tii mèn cón che'n Diox, Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox par ñibe' Diox gac yaltii loo mèn axta plóthe.

¹⁰ Ngoloa, ngua lath angl co' nac ga'y angl co' nde nque tedib loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo asient co'te' ndub má' tín'a. No ryete lugar co'te' mnibe' má' tín'a ngulàa yál'cuau loo mèn loo izlyo' loo ryete con', que naca loo má', que naca loo mèn. Nde nxon', mèn ndxuhua loz ndxuhua tín por ya ne'nxecte mèn ngòc yaltii no yalnèa loo mèn. ¹¹ Per ne' por ndxàc con'a loo mèn ne'nglàade yéc mèn no ne'nglàade lezo' mèn par nse' mèn mod co' ndxàp mèn loo Diox. Ndxé'leque', nazab gunii mèn cón che'n Diox, Diox co' nzo loo bé', por mbli Diox ndxàc yalnèa loo mèn no por mbli Diox ngro xo'f ye's ye'rsin'a lad mèn.

¹² Ngoloa, ngua lath angl co' nac xop angl co' nde nquea tedib loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo yó'be' co' nac más yó'be' roo, co' lèe yó' Eufat. Sya, nít co' nzo'f yó'be'a ale mbiiz nít par tataa mod mxyal' thib ned co'te' ndri'th yó'be'a par mbri'th mèn co' nac rey con solndad rey

co' nac mèn co' ñibe' nación par ned ndlyen huiz.

¹³ Be taa be taa gunèen ngro' thib xpìi ye'rsin' ro dragón, no ngro' thib xpìi ye'rsin' ro má' co' ngòc má' tín', no ngro' thib xpìi ye'rsin' ro xa' co' mbez mde'th cón che'n Diox per nde'th xa' di's co' inactive con' lícpe'. Xpìi ye'rsin'a ñaa xal ñaa mbich. ¹⁴ Mbich co' ngro' ro yon xa'a, mbicha ngòc xpìi me-xù'. Xpìia mbli ngòc huax yalguzye' co' nac yalguzye' roo no yalguzye' xèn. Ngro xpìia loo izlyo' par mbli xpìia mqueltàa rye rey co' nzo dib athu loo izlyo' con solndad rey par thidte mqueltàa rye rey con solndad rey par li rye rey xó' con solndad rey loo Diox co'se' gac huiz co'se' tub rez Diox cón che'n rye mèn ye'rsin' par telux Diox rye mèn ye'rsin'a co'se' li Diox xó' con mèn huiza, Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox. ¹⁵⁻¹⁶ Sya, mqueltàa xpìi ye'rsin'a rye rey con mèn co' nac solndad rey thib lugar co' lèe Armagedón co' nac lèe thib la's co' nziri' loo xyón mèn nación Israel. Láth ngue hui'en con'a, mbinen di's co' gunee Jesucrist loon. Gunee Jesucrist loon:

—Juàn, hui' nexa. Na gal thib huiz co' yende chó mèn ngue bed daa no thib huiz co' yende chó mèn nzi quee lezo' galen. Galen loo izlyo' xal co'se' ndlyàa huan' liz mèn. Huen gaca loo mèn, mèn co' nzi quee lezo', no mèn co' altant nzi loo cón chenen, no mèn co' nali no nambii nzi que tee ban li loo cón chenen. Mèna yende chó tethon no yende chó co' too mèna thib lad loo mèn co' nzo loo cón chenen par ta' mèn gust lezo' mèn con mèna co'se' gac huiz co' galen.

¹⁷ Ngolaa, ngua lath angl co' nac gaz angl co' nde nquea tedib loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' ngo le'n cop angl loo mbii loo izlyo'. Sya, cabii mbyèn thib di's axta co'te' nac le'n templ co'te' nac lugar más natú' loo bé' co'te' nzo Diox. Di'sa mbez:

—Nase guneeela. Con' ndxè' nac lult con' co' lin par tataa mod tetiin mèn loo izlyo'.

¹⁸ Sya, ngulàa béel gundii. Mbyèn huax ruid. Ngos mblyab gundii. No mbuin thib xòo brut más fuert co' tarte huin dib lal nziri' mèn loo izlyo'. ¹⁹ Lomisque' ne, mxaquen ale ngulàa bes son part ciuda Jerusalén co' nac ciuda roo ciuda xèn. Le' rye liz mèn co' nac chol ciuda co' nziri' loo izlyo' na, ngulàare' no ngulàateri' ciuda loo izlyo'. Làth xtau'a, Diox mte' lezo' cón che'n ciuda co' ne' tedib lèe ciuda Babilón par li Diox gac más yaltii no yalnè loo mèn ciudaa por tant ndxecloo Diox ñèe Diox mèna por mod ye'rsin' co' ngòp mèna loo Diox. ²⁰ Lomisque' ne, rye yòo biiz co' nziri' le'n nittó' chol lugar no rye yii den mdyep le'n nittó' no mdyon' rye yii den. ²¹ Lomisque' ne, ngulàa yuu quèe brut co' né' axta cho' kil

rloo mèn loo izlyo'. Per mastale' ngulàa yuu quèe rloo mèn co' nziri' loo izlyo', ale le'le' gunii yèeque' no gunii tiique' mèna cón che'n Diox por yuu quèe co' ngulàa rloo mèna tac yuu quèe mbli ngòc thib yaltii tín' loo mèn.

17

Trè' ndlu' le' Diox mquexù' cón che'n thib xa'got co' ngòc thib xa'got burrid.

¹ Ngolo nguri'th con'a, mbi'th thib angl co' ngòc gaz angl co' mque no tedib loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' le'n cop co' ngòc gaz cop. Gunee angla loon:

—Juàn, que de ndxè' par lu'en lool cón che'n yaltii co' tyactii thib xa'got co' nac xa'got roo xa'got xèn co' ndli yalburrid. Xa'gota ñibe' loo mèn dib athu loo izlyo' par yòo mèn loo mod ye'rsin' co' nac xa'gota. ² Ryethe mèn co' ngòc rey co' mnihe' loo mèn loo izlyo', mèna ngure ban lique' xalque' ngòc mod ye'rsin'túb co' ngòp xa'gota. Lomisque' ne, mxaquen le' rye mèn co' ngure ban dib athu loo izlyo', ale angngureri' mèn, mbli mèn ngòc ngulàal co' co' ngòc con' ye'rsin'. Ngòc mèn xal mænguy por mbli mèn ryethe con' ye'rsin' co' ngòc lomisque' mod ye'rsin' co' ngòp xa'gota.

³ Leque hora, Xpìi Natú' mbli par mxaquen gunèen le' angl mbe' daa thib lugar co'te' nagán. Tya, gunèen thib xa'got co' ndub thib má' tín'. Má'a gunaa nane ren. No dib lad má'a ndub di's co' ngòc di's zab co' ñii yèe ñii ti má' cón che'n Diox. No mxaquen le' má'a mque no gaz yéc. No lomisque' ne, mxaquen ndub si' cach yéc má'. ⁴ Xa'got co' ndub má'a noc xab lar' morad no lar' nane ren. No nabe'ste natoxcua' xa' con anab corral or no con anab yi'f or. No natoxcua' xa' con thib loo quèe co' anze'f nàp ntac no con thib loo perl co' anze'f nàp ntac. Mxaquen nzo thib cop co' nacsua' con anab or ya' xa'gota. Le'n copa ngo ampurte con' zab co' anze'f naxin ndly'a co' nacre' con' xin no con' cap, co' nee di's, nac mod co' ndxàp xa'gota. ⁵ Nde nxon', mdub di's lechuz xa'gota. Di'sa yende chó mèn ta' cuent cón nee di's di'sa. Di'sa mbez taandxè': Ciuda roo no ciuda xèn co' lèe Babilón nac xna' chol xa'got co' ndli yalburrid tín'. No nac ciuda Babilón xal xna' rye mèn co' nzi ban dib athu loo izlyo', mèn co' ndli con' xin no con' cap xalque' ngòc mod co' ngòp xa'gota. ⁶ Látha, chàa, mdub xniì lezon. Mdan cuent no mden'en le' xa'gota mquèe mbii yéc no ngòc xa'gota xal thib xa'guy por cón che'n ren co' ngòc ren che'n mèn co' mxyo, mèn co' ngòle' loo cón che'n Diox co' ngòc che'npe' Diox no mèn co' nguthxù' por mda' mèna cuent cón che'n Tad Jesús loo mèn. No co'se' gunèen con'a, ante mbyu' mbyàl daa no ante

mbui'en no ante gunaan loo con' gunèena.
⁷ Láth ndxác con'a loon, gunee angl loon:

—Juàn, ¿chonon susque' ngüi' ñaal loo con' ndxác ba', à'? Ne'huí'del no ne'ñaadel loo con' ndxác ba'. Na lu' lool cón nee di's cón che'n xa'got ba' tac cón che'n xa'got ba' no cón che'n má' co' ndub xa'got ba' co' nac má' co' ngue no gaz yéc no co' nac leque má' co' ndub si' cach yéc, yende chó mèn gác ta' cuent cón che'n má' ba' lool. ⁸ Má' tín' co' gunèela, má'a nac thib mbi' co' nzo banle' ndoore'. Per mastale' ngo ban mbi', nalle' nguthle' mbi'. No mastale' nguthle' mbi', per ale bere mbi', ryo' mbi' le'n ye'rbiil par ban mbi' tedib vez ndoore' gath mbi' thidtene yiloo. Lomisque' ne, mèn co' nzi ban loo izlyo', mèn nac mèn co' indubte lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene. Libr co' ngue no Diox, libra ngue nole' Diox axta co'se' anon mblec Diox izlyo'. No más de cona, ante hui' mèn no ante ñaa mèn co'se' ñèe mèn ryo' xban má' tín' co' nac mbi' co' ngo ban no ngoloa nguth mbi'. Per nalle', ale mbere mbi', ngro xban mbi' tedib vez. Por cona, hui' mèn no ñaa mèn loo mbi' tedib vez.

⁹ Trè' ngue niin plá di's ndxè' lool, Juàn, par que'l di's ndxè' loo ye's par li mèn co' ndxác xtùuz cón che'n di's ndxè' no ta' mèn cuent cón che'n di's ndxè' cón nee di's ndxè'. Pues gaz yéc má' co' gunèel ndlu' nac no nee di's nac gaz yii co' nac yii co'te' ndub xa'gota. ¹⁰ Lomisque' ne, gaz yéc má' co' gunèela ndlu' cón che'n gaz mbi' co' ngòcle' rey. Per de loo gaz mbi' co' ngòcle' reya, ngolole' gunee cón che'n ga'y mbi'. Per be' mbyan' taachop mbi'. Thib mbi' nac gobiern co' ñibe' nalle'. Per tedib mbi' tarte yi'th, co' nee di's, tarte tlo mbi', ñibe' mbi'. Per co'se' yi'th mbi' co' nac lult mbi' co' ñibe'a, ne'tyub ñibe'de mbi' arid nen, co' nee di's, huax lín'. Luega ñeei loo mbi'. ¹¹ Per leque thib má' tín' co' ngòc mbi' co' thidte ngòc rey con rye gaz rey ndoore' no ngoloa nguth mbi', leque mbi'a bere ryo xban par gác mbi' rey co' ñibe' co' gác xon rey co' ñibe'. Co'se' ñibe' rey co' gác xon rey ndxep tiemp co' gác leque mbi'a, syare', ñeei loo mbi' thidtene, co' nee di's, Diox li par lyàa mbi' thib lite le'n ye'rbiil thidtene.

¹² Le' ryete si' cach co' gunèel mdub yéc má'a na, si' cach má'a nee di's nac si' rey co' tarte tlo ñibe'. Diox ta' lugar gáp reya con' la's nii reya no con' la's ya' reya par ñibe' reya ndxep te tiemp co' gác leque tiemp co' ñibe' má' tín' co' nac thib mbi' loo izlyo'. ¹³ Ryete si' reya thidte di's que no. No ta' ryete reya lugar par ñibe' má' tín' co' nac mbi'a loo reya. ¹⁴ Le'n ndxep tiempa, cua'n xó' ryete si' reya con má' tín' co' nac mbi'a con solndad rey no solndad mbi'a contra Mbaxxil' co' nac leque yub Jesucrist. Per

Mbaxxil' co' nac leque yub Jesucrist li gan loo rye reya no loo má' co' nac mbi'a tac Jesucrist nac Tad co' ñibe' loo chol mèn, co' nee di's, nac Tad loo izlyo'. No nac Tad Jesucrist rey che'n mèn, co' nee di's, nac rey co' ñibe' loo mèn loo izlyo'. Le' rye mèn co' mqueltàa con Tad Jesucrist na, mèn nac mèn co' Diox mciui no co' mblec Diox loo cón che'n Diox. No thidteneque' altant nzi mèn loo cón che'n Diox.

¹⁵ Tolo gunee angl loon:

—Juàn, nittó' co' mxacl gunèel co'te' ndub xa'got co' ndli yalburrid, nittó'a nee di's nac mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' no nac nittó'a mèn rye nación co' ndyoodi's chol di'stèe. ¹⁶ Le' si' cach co' gunèel ndub yéc má' tín'a na, con'a nee di's le' mèn co' nziri' loo izlyo' yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn xa'gota. No lá'ya' mèn cón che'n xa'gota. No li mèn gác loo xa'gota xal thib mèn co' yende xab co' ngue tee che. Ale tlate hua mèn bé'l lad xa'gota. No tec mèn xa'gota loo quíi no loo béel. ¹⁷ Yub Diox mbli par mbli mèn co' ngòc reya xal mbly'a's Diox par thidte ngòc mèn no par thidte mdoodi's mèn par mbli mèn ngòc má' tín'a xa' co' ñibe' dib athu loo izlyo' xal thib rey axta zin huiz no tyaa huiz co' ndxab Diox cued, ya ne'tolode ban má' tín'a loo izlyo'. ¹⁸ Le' xa'got co' gunèela na, xa'gota nac ciuda roo no ciuda xèn co' ñibe' no co' li gác nado' rye mèn co' ñibe' loo mèn dib athu loo izlyo' par ñibe'pe' ciudaa loo mèn dib athu loo izlyo'.

18

Ciuda co' ne' lèe ciuda Babiloñ lyux thidtene.

¹ Ngolo ngòc ryethe con'a, mxaquen gunèen tedib angl co' nde làa loo bé' loo izlyo'. Angla ndxáp con' roo no con' xèn la's nii angl no la's ya' angl. Le' loo izlyo' na, mbyà'x xnií co' nquée lad angl. ² Mbinen ngrozèe angl cabii. Mbez angl loo mèn loo izlyo':

—Nase ya mblyuxle' ciuda roo no ciuda xèn co' ne' lèe ciuda Babiloñ. No ngòc ciuda roo ciuda xèna liz no làaz che'n chol xpii ye'rsin'. Lomisque' ne, ngòc ciudaa ciuda co'te' ngos ngóol chol mbin co' indxòde lezo' mèn hui' mèn no chol mbin co' ndxòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn. ³ Tataaque' gaca loo mèn ciuda roo ciuda xèna tac mèn ryete nación co' nziri' dib athu loo izlyo' nzi li xalque' nac mod co' ndxáp mèn ciuda roo ciuda xèna. Tac mod co' ndxáp mèn ciudaa ndli inthyonte mèn loo chol con' ye'rsin' co' ndli mèn. Nac mèn xal mænguy co' nquée mbii yéc co'se' ndli mænguy chol con' ye'rsin'. No axta rye mèn co' nac rey, co' nee di's, chol mèn co' ñibe' loo xtàa mèn nzi ban li mèn chol con' ye'rsin' xalque' nac mod co'

ndli mèn ciudaa. Lomisque' ne, rye mèn co' nac comerciant loo izlyo' ndxè' ndxàc ric por mod co' ndxàp mèn ciudaa por ntho' comerciant ryethe con' co' ndyoxcua' mèn ciudaa co' nac thib mod ye'rsin'túb co' ndxàp mèn ciudaa.

⁴ Leque hora, mbìnen tedib di's co' mbyèn loo bé'. Di'sa mbez:

—Gro' gu' le'n ciuda ba', gu' co' nzo loo cón chenen no gu' co' nac chenen, par ne'gàcte gu' thidte con mèn co' ndxàp xtol ba' no par ne'cua'nte gu' xquin gu' xal ncua'n mèn ba' xquin mèn ba', no par ne'yidin'te yaltii co' nac con' ye'rsin' co' ndxàc loo mèn ba' loo gu', ne. ⁵ Tac mèn ba' anze'f thib xtol mcua'n loo Diox. Por cona, indxathla'ste Diox ryethe con' ye'rsin' co' mbli mèn ba'. ⁶ Le' sya, leque hora mnibe' angl loo taamas angl co' mte! Diox par tetii angl mèn che'n ciuda co' ne' lèe ciuda Babiloñ. Ndxab angla loo taamas angl:

—Bli gu' lomisque' con' loo mèn ciuda ba' xal mbli mèn ciuda ba' loo chol mèn. Lomisque' ne, blo xtàa gu' chop vez loo mèn ciuda ba' xalque' mbli mèn ba' loo chol mèn. Fcua'n gu' mod tetii gu' mèn ba' chop vez por ryethe con' ye'rsin' co' nde teele' ndli mèn ba' loo taamas mèn. ⁷ Bli gu' par tyactii mèn ciuda ba' axta plóthe no par ten' mèn yalnè axta plóthe xalque' co'se' mque tee te's mèn, no mque tee xal' mèn, no ndyoxcua' mèn con ampure con' huen axta plóthe. Tataa bli gu' tac mèn ciuda ba' mbez loo lezo' mèn: Trè' nduben. Yende chó ñibe' loon no yende chó ñii loon. Nac daa xal thib xa'got co' nac reín. Inacte daa xal thib xa'got viud. No dib lal naban daa yende chó mèn gác li par texi mèn lezon. Anze'f huen nzon. No huen ndan par delant.

⁸ Por cona, thidte huiz gac ryethe con' ye'rsin' ndxè' loo mèn ciudaa: Gath mèn. Xi lezo' mèn por yaltii co' gac loo mèn. Lyàa huin loo mèn. Lyàa quì no bèel loo mèn par yec mèn. Tataa li Diox loo mèn tac Diox nac Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox. No nac Diox Tad co' mquexù' mèn par tataa gaca loo mèn.

⁹ Le' rye mèn co' ngòc rey no co' ngòc mèn nac zin' co' mnibe' loo xtàa dib athu loo izlyo', mèn co' mque tee li xal nac mod ye'rsin' che'n mèn ciudaa no mèn co' mbli xal ndyoxcua' mèn ciudaa, mèn gón' no cozèe yath mèn co'se' ñèe mèn yitoo zen ndxec ciuda roo ciuda xèna, ne. ¹⁰ Mèn co' ngüi' xal ndxetoo zen ndxec ciudaa, mèn nziri' tith por mzyeb mèn ndxàc yaltii loo mèn ciudaa. Mèn mbez loo mbii loo mèn ciuda roo ciuda xèna:

—iAy, prob gu' izlyo', mèn ciuda Babiloñ, gu' co' ngòc mèn ciuda roo ciuda xèn. Ale

setilte ngòc con' tín' ba' loo gu', yoo, par tatua' mod mteiti Diox gu'. Mzyalque' gu'.

¹¹ Lomisque' ne, ale mbín' mèn co' ngòc comerciant co' mbli delgens dib athu loo izlyo' por cón che'n mèn ciudaa co' ngòc yaltii looa tac ya yende chó mèn tolo ndi' ryethe con' co' ndyee tho' mèn loo mèn ciudaa. ¹² Ryethe con' co' nac co' ndyee tho' mèn co' ndli delgens par neda nac chol con' co' nacsua' con or, no con' co' nacsua' con plat, no co' nacsua' con chol loo quèe co' anze'f ntac. Ntho' mèn chol loo perl, lar' fin co' anze'f nàp ntac, no lar' sed co' nac color morad no co' nac color nane ren. No ntho' mèn rye loo yaa huen co' nix ndlyà'. No ntho' mèn huax loo con' co' nacsua' con thib loo quèe co' lèe marfil. Ntho' mèn thib loo yaa huen co' anze'f nàp ntac. Ntho' mèn yif co' lèe brons no chol taamas yif. No ntho' mèn quèe co' lèe marm. ¹³ Ntho' mèn canel no rye loothe taamas con' co' nix ndlyà' xal du'r yal' no tedib loo con' co' lèe mirr no nít perfum co' anze'f nix ndlyà'. Ntho' mèn mbacxil', huay, carret co' ngo'f huay, no axta ndxe' mèn mèn co' ntho' mèn par ndxàc mèn moz co' ndyo' par ñibe' yèe mèn loo prob mèn co' ndxàc moz. ¹⁴ Per co'se' ñèe mèn co' ntho'a tataa ndxàc loo mèn ciuda co' nac ciuda roo ciuda xèn co' ne' tedib lèe ciuda Babiloñ, mèn ndxab loo mèn ciudaa:

—Nase mblyux rye loothe con' ndac co' ngòp gu'. No axta arid mda' gu' gust lezo' gu' con con' co' ngòp gu'a. No, por derech, mblyux ryethe con' ndac, no yalgon', no ryethe mod co' nabe's mdyoxcua' gu'.

¹⁵ Ryete mèn co' ntho' co' ndli delgens loo ryethe con' ntho' mèn no ryete mèn co' ngòc ric por con' co' mtho' mèn loo mèn ciudaa, rye mèn ngure tith loo ciuda roo ciuda xèn co' mdoo yol no co' mdoo lux por tant mzyeb mèn ngüi' mèn xal ndxàc yaltii loo ciudaa. Ndxón' mèn no mbez yèe mèn. ¹⁶ No ndxab mèn loo mbii loo mèn ciudaa:

—iAy, prob mèn ciuda roo ciuda xèn ba'! Mèn ciuda ba' ngòc xal thib xa'got co' nabe's gunaa co'se' ndxoc xa' lar' co' nac lar' fin, no co'se' ndxoc xa' lar' co' nac lar' color morad no lar' color nane ren, no co'se' ndyoxcua' xa'gota con anabte or no con anabte quèe co' anze'f nàp ntac no con perl.

¹⁷ Lomisque', mbez mèn loo mèn ciudaa:

—Ale setilte mblyux gu' no mblyux yalgon' co' ngòp gu'.

Lomisque' ne, ryete mèn co' ngòc capitán co' ñibe' loo mèn co' ndli zin' loo yòoyaa, no rye mèn co' nzo le'n yòoyaa, no rye mèn co' ntetee yòoyaa, no ryete mèn co' ndli zin' loo nítto', rye mèn ngure tith par ngüi' mèn xal ndxol ciudaa no par hui' mèn xal ndlyux ciudaa. ¹⁸ No co'se' ñèe mèn ndxetoo zen ndxol ciudaa, ngrozèe yii no ngrozèe den mèn. Mbez mèn loo mbii:

—¿Chó mèn ciuda lalque' gac xal ngòc mèn ciuda roo ciuda xèn ba', yey? Yende chó mèn ciuda co' lalque' gac xal ngòc mèn ciuda ba', ¿lé'?, cara.

¹⁹ Látha, ndyen mènà yòo. Nxob mènà yòo yéc mènà tant nxi tín' lezo' mènà. Ndxón' mènà no mdub míngo'r yen mènà. No mbez yèe yath mènà. No mbez mènà loo mbii loo mèn ciudaa:

—¡Ay, prob mèn ciuda roo mèn ciuda xèn ba'! Con yalgon' co' ngòp mèn ba' ngòc ric rye mèn co' mque no barc loo nító'. No nalle' ale setilte mblyux yalgon' mèn ba'. No mblyux mèn ba'.

²⁰ Mberen, mbinen di's co' mbyèn loo bé' tedib vez co' mbez:

—Ndxé'leque', ftac lezo' gu' no fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' cón che'n con' co' ngòc loo ciuda ba', ryete gu' co' nzo loo bé', no ryete gu' co' nac apostol co' mtel' Jesucrist par ndxe' gu' di's ndac loo mèn, no ryete gu' co' mde'th di's co' ndxab Diox, no ryete gu' co' nzo loo cón che'n Diox no co' nac che'npe' Diox. Tac texal ngolo mquexù' Diox mèn ba' par mteti Diox mèn ba', tatua' mod mbli Diox mblo xtàa Diox loo mèn ba' por cón che'n gu'. No mbli Diox con' nali no con' nambii loo gu' por cón che'n mèn ba'.

²¹ No co'se' ngolo mbinen di'sa, chàa, gunèen mbliit thib angl thib quèe roo co' né' xal thib quèe yees. Mxen angl quèea. Mblobii angl quèea le'n nító'. Ndxab angl loo mbii:

—Texal mblobiin quèe ndxè' le'n nító', tatua' lyux mèn co' nac mèn ciuda roo ciuda xèn co' ne' lèe ciuda Babiloñ. No thidtene ya ne'berede mèn, hui' mèn ciuda roo ciuda xèn co' ne' lèe Babiloñ tedib vez.

²² Ndxab angl cón che'n mènà, ne:

—Thidtene ya ne'gònte mèn gol' mèn musc ned co' nac ned gu', musc co' nac arp, no co' nac flaut, no co' nac trompet. Ne' ne' yòo mèn co' ndxác ndli chol zin'. Ne' ne' yèn tyez molin co'se' ndli molin zin' le'n ciudaa. ²³ Ya ne'yú'de loo mèn co' nac chol xni lampr co' tenii ciudaa thidtene. No thidtene ya ne'yènte gac ruid le'n ciuda co'se' selya' mèn le'n ciudaa. Tataa gaca loo mèn ciudaa mastale' ngòc mèn co' ntho' chol con' loo mèn ciudaa mèn co' ngòc mèn más mèn roo no mèn xèn loo taamas mèn dib athu loo izlyo'. Lomisque' ne, tataa gaca loo mèn ciudaa tac mquedii mèn ciudaa mèn chol nación dib athu loo izlyo' con mod ye'rsin' co' ngòp mènà co' nac ngòc mènà mèn bruj.

²⁴ Tolo ndxab angl:

—Tataa mod mteti Diox mèn ciuda roo ciuda xèna axta plóthe tac le'n ciudaa mbeth mènà mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. No mbeth mènà mèn co' ngòo loo cón che'n Diox, mèn co' ngòc che'npe' Diox. No mbeth

mèn ciudaa huax mèn co' ngo ban dib athu loo izlyo'.

19

¹ Ngolo mbinen gunii angl rye co' ngòca, mbinen mbyèn di's che'n huax mèn loo bé' co' mbez cabii:

¡Ay, Dio's! Gab na' le' Diox nac Diox roo no Diox xèn, Diox na' co' mbli par ndlyá' mèn loo con' ryes. Nac Diox na' Diox roo no Diox xèn loo ryethe con'. No ndxáp Diox na' rye loothe con' roo con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox.

² Diox roo no Diox xèn nac Diox tac nali no nambii ndub rez Diox con mod co' ndxáp Diox co' nac mod licpe'. Mquexù'le' Diox xa'got co' nac xa'got roo xa'got xèn co' nacguè' xa'got burrid co' mbli le' mèn co' ngo ban dib athu loo izlyo' mbli ngòc nguàal con' zab co' nac con' ye'rsin' co' nac mod co' ndxáp xa'gota. Por cona, mblo xtàa Diox con' ye'rsin' co' mbli xa'gota co'se' mbli xa'gota mbeth mèn prob mèn co' mxo'f zin' cón che'n Diox.

³ Mberene mènà, ndxab mènà tedib vez:

—¡Ay, Dio's! Gab na' Diox roo no Diox xèn nac Diox tac Diox mbli ndxetoo zen le'n ciuda mèn ba'. Thidteneque' yitoo zen ze no yál'. No ne'yú'de quii co' ndli ndxetoo zen ba' thidtene.

⁴ Le' ryete gal fthap mèngool no dyap má' co' nabana na, mdub xib no mcòo' mèngoola no má' co' nabana yéc má' no mèngoola loo Diox co' ndub loo asient co' nzo loo bé'. Mbez mèngoola no dyap má' co' nabana:

—Tataaque' ndxàal ngòca. No nalle' gab na' Diox roo no Diox xèn nac Diox co' mbli ngòc con'a.

⁵ Mberen, mbinen tedib di's co' mbyèn loo bé' co'te' ndub Diox loo asient. Di'sa mbez:

—Bli gu' no fte'th gu' cón che'n con' roo no con' xèn co' mbli Diox, ryete gu' co' nxo'f zin' che'n Diox no ryete gu' co' nzyeb ñèe Diox, que nac gu' mèn co' nac mèn be'the, no que nac gu' mèn co' nde'f di's nac mèn roo no mèn xèn.

Trè' ndlu' cón che'n Mbacxil' co' nac Crist no cón che'n mèn co' nzole' loo cón che'n Crist co' queltàa no Crist loo bé'.

⁶ Daa, Juàn mberen, mbinen ruid co' mbyèn co' nac di's co' mbez huax mèn. Ruida mbyèn xal co'se' nxyo'f nít huax yó'be'. No mbyèn ruida xal co'se' ndxas ndlyab gundii. Mxaquen mbez mènà:

Gab na' con' roo no con' xèn ndli Diox tac nalle', por derech, tlo Diox, ñibe' Diox loo ryethe con' thidtene, Tad Diox na' co' ndxáp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox.

⁷ Leque na' li par tyac lezo' na' axta plóthe. No leque na' li par xyo'f nde' xyo'f

ndla' lezo' na' axta plóthe. No gab na' con' roo no con' xèn cón che'n con' mbli Diox loo mèn tac nase mzinle' tiemp no mzinle' hor co'se' queltàa no na' Mbackxil' che'n Diox co' nac leque yub Jesucrist par yo no na' Jesucrist thidtene xal co'se' ndxàc nab thib mza' par selya' mza' con thib mbyòo co' gac sa'l mza' par tyub no mza' mbyòo thidtene.

⁸ Lomisque' ne, gaca loo na' xal co'se' ndyoxcua' mza' co' selya' co'se' ndxoc xab mza' lar' huen co' ante nagus bèlleque' ñaa no co' nquée xnii.

Lomisque' ne, mbinen ndxab mèn le' lar' huen, co' nee di's, xab mza' co' goc mza' par selya' mza, lar' huena nee di's nac mod nali no mod nambii che'n na' tac na' mbli' que' xá mod mque tee ban nali na' no xá mod mque tee ban nambii na' loo Diox, na' co' ngòo loo cón che'n Diox, na' co' ngòc che'npe' Diox.

⁹ Sya, gunee angl loon:

—Juàn, taandxè' fque' di's loo ye's xal niina lool nalle'. Huen nda mèn co' ngòc convid par ya mèn loo yalhua co' gac che'n Mbackxil' co' nac leque yub Jesucrist.

Gunee angl loon, ne:

—Di's co' ngue niin lool ndxè' nac di's co' nac licpe' che'n Diox co' gunee Diox loon par niina lool.

¹⁰ Láth ndyoodi's angl loon, mdub xiben loo angl no mcòo'en yéquen loo angl. Per ale ndxe'leque, gunee angl loon:

—Ne'lidel tatua' loon, ey. Tac daa nxo'f zin' cón che'n Diox xalque' nxo'f zin' cón che'n Diox no xalque' nxo'f zin' mèn co' ndxàc hues lùu por cón che'n Jesucrist, mèn co' altant ndyoo par ngo mèn yalbàn cón che'n Tad Jesús. Más huen ftub xibl no fcòo' yécl loo Diox.

Rye mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox, mèn na' mèn co' ngo xo'f no co' nda' cuent cón che'n Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' co' mdub huay nagus.

¹¹ Be taa be taa ndoon ale gunèen mxaquen mxyal' loo bé'. No mxaquen ale, chàa, ngro' too thib huay nagus. No mdub thib mbi' huay. Mbi' co' ndub huaya lèe, xal ndxòn mèn di's, Anze'f Altant. No lèe mbi', xal ndxòn mèn di's, Licpe'. Tataa lèe mbi' tac co'se' ñibe' mbi', nali no nambii ñibe' mbi' loo mèn. No li mbi' xó' xal ndxàalpe'i loo mèn loo izlyo' par co xtàa mbi' ryethe con' ye'rsin' co' mbli mèn ye'rsin' loo chol mèn. ¹² Mxaquen ndxaa'd bèel ngudloo mbi' xal co'se' ndxetoo bèel. No mxaquen ndub huax coron yéc mbi'. No ndub thib di's co' nac tedib lèe mbi' lechuz mbi'. No ante mbi' nane no non mbi' cón nee di's di's co' nacgué' lèea. ¹³ Noc xab mbi' thib ned xab mbi' co'

nago' con renpe' mèn. No lèegué' mbi', xal ndxòn mèn di's, nac Xti's che'n Diox. ¹⁴ No ndoo nque huax angl co' nac solndad co' nzo loo bé' xis mbi'. Angla gunèen noc xab anabte lar' nagus bèlleque' co' ngòc lar' co' anze'f nambii, co' ngòcque' thib lar' huen co' lèe lin. No ndub angla anabte huay nagus. ¹⁵ No mxaquen ndryo' thib spad co' nalen tín' ryop loo ro mbi'. Spada làa mbi' rloo mèn co' nac mèn rye nación dib athu loo izlyo'. No ñibe' yèe mbi' loo mèn rye nación dib athu loo izlyo'. No noo noo tub rez mbi' cón che'n rye mèn dib athu loo izlyo' xalque' ndxàal gaca loo mèn. Ne'lyatte lezo' mbi' ñèe mbi' mèn huiza. Ale ndxe'leque', teti tín' mbi' mèn dib athu loo izlyo' axta plóthe por ndxecloo Diox ñèe Diox mèn, Diox co' ndxàp rye loothe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox. ¹⁶ No ne' mbi' di's co' mbez taandxè': Rey co' ñibe' loo rye rey loo izlyo', no loo mèn nac zin' co' ñibe' loo xtàa loo izlyo', no loo Tad co' ñibe' loo mèn co' nde'f di's nac Tad loo izlyo'. Di'sa ndub lad xab mbi' co'te' nac pech mbi' no co'te' nac bél' fcha' cor' mbi'.

¹⁷ Chàa, ngua loon gunèen thib angl co' ndoo loo huiz xal co'se' ndyoo mèn loo thib banc. Angla cabii ngrozèe loo rye mbin co' nxobii loo mbii. Ndxab angl loo mbin:

—Que de gu', no thidte queltàa gu' par hua rsè gu' thib rsè co' mbli nab Diox hua gu'. ¹⁸ Gu' hua bél' co' nac bél' mèn co' ngòc rey. No hua gu' bél' che'n mèn co' ngòc mèn nac zin' co' mnihe' loo xtàa mèn dib athu loo izlyo'. No hua gu' bél' mèn co' ñibe' loo solndad. No hua gu' bél' mèn co' ndli cuent anze'f mbi'. No hua gu' bél' huay. No hua gu' bél' mèn co' ndyub huay. No hua gu' bél' ryethe mèn, que nac mèn mèn co' yende chó taamas mèn ñii loo co' nacgué' mèn co' yende chó mèn mbee nca', que nac mèn moz co' nac moz yèe loo patrón, que nac mèn mèn be'the, que nac mèn mèn co' nde'f di's nac mèn roo no mèn xèn. Hua gu' bél' mèn.

¹⁹ Sya, gunèen má' tín'a, no rye mèn co' ngòc rey co' nac mèn nac zin' co' ñibe' loo xtàa mèn dib athu loo izlyo' con rye solndad mèn. Ryete mèn mqueltàa par li mèn xó' con mbi' co' ndub huay nagus no con solndad mbi'. ²⁰ Per solndad mbi' thidte mxen má' tín'a xal thib pres con mbi' co' mbez nde'th di's co' ndxab Diox. Per di's co' nde'th mbi'a nac di's gutyé'túb, mbi' co' mbli huax yalguzye' loo má' tín'. No por mbli mbi'a huax yalguzye' co' nac yalguzye' gutyé' loo mèn, mbli mbi' par mquedi' mbi' huax mèn par mbli' mèn mquée se'n che'n má' tín'a lechuz o la's ya' mèn. No mbli mbi'a par mdub xib rye mèn loo gunab che'n má' tín'a. Leque hora, mblo mbi' co' mdub huay nagus má' tín' no mbi' co' mde'th di's gutyé',

ndoo lì ndoo ga' má', ndoo lì ndoo ga' mbi', ngulaa mbi' le'n ye'rbiil co'te' ndxetoo bèel co' ndxol con asufr. ²¹ Le' taamas solndad che'n má'a no mèn co' ngòc rey co' ngòc mèn co' mnibe' loo xtàa dib athu loo izlyo'a na, nguth con spad co' mdub ro mbi' co' mdub huay nagus. No leque hora nduhua mbin bé' bé'l' rye mèn axta plóthe.

20

Mebizya gac xal thib pres le'n ye'rbiil le'n thib mil lín'.

¹ Ngolo nguri'th ryethe con'a, gunèen thib angl co' nde làa loo bé' loo izlyo'. Ne' angl lyab che'n puert ye'rbiil. No ne' angl thib caden fcha' ya' angl. ² Angla mxen má' co' lèe Dragón, má' co' ne' tedib lèe Mbel' Gox, má' co' nac merpe' Mebizya, má' co' ne' tedib lèe co' nac lèe Satanás. Mquedó' angla Mebizya. ³ Ngoloa, mblobii angl Mebizya le'n ye'rbiil. Tya, mtegòo angl Mebizya no mque' angl thib señ loo puert par tataa mod ya ne'ryo'de Mebizya par tolo quedii Mebizya mèn rye nación co' naban dib athu loo izlyo'. Per co'se' ngolo thib mil lín' co' nzo má' le'n ye'rbiil, Diox mnibe' par ngro' Mebizya le'n ye'rbiil le'n ndxep tiemp xal non Diox naquin gaca.

⁴ No gunèen nzi bel' plá asient thib lugar loo izlyo'. Loo asienta nzi ndub mèn co' mbli Diox par ngòp mèn con' la's nii mèn na la's ya' mèn par tub rez mèn cón che'n taamas mèn. Lomisque' ne, gunèen alm no xpíi mèn co' mcho' mèn yéc por mda' mèn cuent cón che'n Jesús loo mèn no por cón che'n di's ndac che'n Diox co' mblo mèn yalbàn loo mèn. Mèn ngòc mèn co' ne'ndub xibte no co' ne'ncò'de yéc loo má' tín' no loo gunab má' tín'. No ne' ne' ngla' mèn nquée señ che'n má' tín' no che'n gunab má' tín' lechuz o la's ya' mèn. Gunèen, ne, le' mèn ngro xban. No mnibe' no mèn Crist le'n thib mil lín'. ⁵ Per taamas mèn co' nguth co' ne'ndalte ngala's loo Jesucrist no loo cón che'n Jesucrist, ne'ngro xban mèn hora. Mèn ryo xban axta co'se' tyaa thib mil lín'. Co'se' ngro xban mèn co' mnibe' no Crist thib mil lín'a, leque hora, ngòc tiemp co' nerleque' ngro xban mèn co' ngro xban làth mèn nguth, mèn co' ngola's loo Jesucrist. ⁶ Huen nda mèn, no ndyac lezo' mèn, no ngòc mèn mèn co' ngro xà'le' loo ryethe con' ye'rsin' par ngòc mèn che'npe' Diox, mèn co' ngro xban leque tiemp co'se' ngro xban mèn co' mnibe' no Crist thib mil lín'. Mèn ne'co' xà'de Diox loo Diox co'te' nzo Diox par tetii Diox mèn thidtene. Ndxé'leque', gac mèn mèn co' mbez no co' gab con' roo no con' xèn no con' natú' loo mèn cón che'n Diox. No gab mèn con' roo no con' xèn no con' natú' loo Diox. Tataa mod li mèn sirv

loo Diox no loo Jesucrist. No ñibe' no mèn Crist thib mil lín'.

⁷ Co'se' ngolo nguri'th thib mil lín'a, Diox mnibe' par ngro' Mebizya le'n ye'rbiil co'te' ngòc lezi'f co'te' ngòo Mebizya. ⁸ Mebizya ngro' le'n ye'rbiil par mquedii Mebizya mèn rye nación co' nzi ban dib athu loo izlyo'. No mquedii Mebizya mbi' co' lèe Gog. No mquedii Mebizya mèn che'n nación Magog co'te' ñibe' mbi' co' lèe Gog. No mbli Mebizya par queltàa rye solndad che'n nación Magog. Solndad che'n nación Magoga axta ne' ne' ñee mèn plá solndad tac nac solndada mènley' xal yux co' nziri' ro nittó'. ⁹ Ryete solndada queltàa co'te' nac ciuda Jerusalén par tau' solndad dib vuelt ro ciuda Jerusalén co' nac ciuda co' anze'f nque' lezo' Diox. No tau' solndad loo mèn co' mblá' cón che'n xab izlyo', mèn co' nzo loo cón che'n Diox, mèn co' mqueltàa thib lad gaxte ro ciuda Jerusalén par li solndad xó' con rye mèn. Per ndoore' li solndad xó' loo mèn, Diox mbli ngulaa quíi loo bé' par thidtene mbyec solndada. ¹⁰ Le' Mebizya co' mquedii solndada na, thib lite mbli Diox par ngulaa Mebizya le'n thib lugar roo tín' co' ñaa xal thib lagun co'te' ndxetoo bèel co' ndxol con asufr, no co'te' ngulaa má' co' ngòc má' tín' no co'te' ngulaa mbi' gutyè' co' mbez nde'th di's co' ndxab Diox. Mèn tyactii tya thidtene ze no yál'.

Diox tub rez cón che'n ryethe mèn co'te' ndub Diox loo thib asient nagus.

¹¹ Ngoloa, chàa, mberen, mxaquen gunèen ndoo thib asient nagus co' anze'f naroo. Nde nixon', gunèen ndub Diox loo asient. Be taa ndoon, chàa, setilte mdyon' bé' no izlyo' loo Diox. Ya yende pá mbyan' be' no izlyo' thidtene. ¹² No gunèen ryete mèn co' nguthle', co' mbli Diox ngro xban hora ante par cue mèn loo Diox cuante, mèn co' nde'f di's nac mèn roo no mèn xèn, no mèn co' nac mèn be'the. Thidte ngure rye mèn loo Diox. Gunèen mxyal' loo huax libr. No gunèen mxyal' loo thib libr co' nac tedib libr xà'. No loo libr co' nac thidte libr, loo libra ndub lèe ryete mèn co' yòo ban no Diox thidtene. Le' mèn nguth co' mbli Diox ngro xban na, Diox mdub rez cón che'n mèn xalque' nac co' mbli mèn xal ndub cón che'n thib thib mèn loo libr co'te' ndub lèe mèn. ¹³ Leque hora mxaquen ryete mèn co' nguth le'n nittó', mèn ngro xban loo nittó'. Lomisque' ne, mxaquen ryete mèn co' nguth co' ngòo le'n ye'rbiil ngro' che le'n ye'rbiil. Ryethe mèn ngro' che le'n ye'rbiil. Ngure be mèn loo Diox par mdub rez Diox cón che'n mèn xalte nac co' mbli mèn loo izlyo' no xalte ngòc mod co' ngòp mèn loo izlyo'. ¹⁴ Ngoloa, mxaquen gunèen mbli Diox thib con' loo con' co' ndxòn mèn

lèe yalguth co' ndli par ntin liz mèn. No mxaquen mbli Diox ngulaa con' co' ndxòn mèn ngro' lèe ye'rbii' le' n quii no bèel co' nac thib lugar co' nziri' xal thib lagun brut co'te' ndxetoo bèel co' ndxol con thib loo dii co' lèe asufr. Loo quii no loo bèel co' ñaa xal thib lagun brut nac co'te' bii ryethe mèn, mèn co' co' xà' Diox loo Diox par tyactii mèn tya thidtene par thidtene yilo cuent che'n mèn.¹⁵ Loo quii co'te' ñaa xal ñaa lagun brut, tya ñibe' Diox lyaa mèn, mèn co' indubte lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene. Aa. Tataaque' mbyú' loo con'a loon, daa co' lèe Juàn.

21

Trè' ndlu' cón che'n tedib bé' cub co' cue no cón che'n tedib izlyo' cub co' cue yiloo. No ya ne'tolode cue nító'.

¹Ngoloo, gunèen thib bé' cub co' cue yiloo. Gunèen thib izlyo' cub co' cue yiloo, ne. Tac ner bé' co' nziri' no ner izlyo' co' nziri' mdyon' no mbliith no. No ya ne'tolode cue nító'.² Daa co' nac Juàn co' mque' ye's ndxè' loo gu', daa gunèe thib ciuda natú' co' nac tedib ciuda cub co' ne' leque lèe ciuda Jerusalén. Ciudaa nde làa loo bé' loo Diox. Ante nabe's natoxcua' ciudaa xal co'se' ndyoxcua' thib mza' co'se' ndxoc xab mza' par selya' mza' con mbyòo co' gac sa'l mza'.³ Lomisque' ne, mbinen di's co' mbyèn loo bé' co' mbez:

—Juàn, hui' nexa. Thidteneque' yo ban no mèn Diox le'n ciuda ba'. Gac mèn che'npe' Diox, ne. No yub Diox yo ban no mèn le'n ciuda ba' par gac Diox Diox che'npe' mèn thidtene.⁴ No li Diox ya ne'gónte mèn thidtene. No li Diox ya ne'cozèe yathte mèn. No li Diox ya ne'ten'te mèn yalnè no yalnaxi. Tac ryete mod co' ngòc mod co' mque tee ban mèn loo izlyo' co' ngòc ner izlyo' co' ngurea mdyon'le' no mbliith nole'.

⁵Mbinen gunee xa' co' ndub loo asienta loon, ne:

—Juàn, hui' nexa. Na li gac cub ryethe con'.

Mbinen gunee xa' loon, ne:

—Fque' ye's cón che'n con' ngue niin lool ndxè', Juàn. Tac di's co' ngue niin lool nalle' nac lipe'. No nzoque' mod yila's mèn no gáp mèn yalxla's cón che'n di's co' ngue niin ndxè'.

⁶Ngoloo, gunee xa' loon:

—Ya ngolole' mbliin ryethe con' co' mcàbgònè lin loo mèn. Daa nzoque' thidtene. Nac daa xal letr “a” co' ntlo loo alfabet. No nac daa xal letr “z” co' nac lult letr loo alfabet. Mèn co' lya's yòo ban no daa thidtene, na ta yalnaban loo mèn par yòo ban no mèn daa thidtene xal co'se'

axta ngàl lezo' mèn ndxu mèn thib xi nít co'se' ndxec lezo' mèn co'te' ndub len nít. No yalnaban co' tan loo mèn ne'ti'de mèn yalnabana con nec thib centav.⁷ Cona, ngue niin lool, Juàn: Mèn co' thidteneque' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par ne'ta'de mèn lugar li Mebizya gan loo mèn, mèn gac che'n co' nac chenen. No gac daa Diox che'npe' mèn. Le' mèn na, gac xin'en loon.⁸ Per por part cón che'n mèn co' nzyeb par li mèn ryes yòo mèn loo cón chenen, no mèn co' ne'tyalte yila's loon, no mèn co' ndxòo xyan lezo' ñèe mèn daa, no mèn co' ndxuth xtàa, no mèn co' ndxòo lezo' ndli yalburrid, no mèn co' ndli yalbruj co' ndxòo lezo' teti xtàa, no mèn co' ndyub xib no ncòo' mèn yéc mèn loo chol mdo' no loo chol gunab, no chol mèn co' nac mèn gutyè', ryete mèn go' cheen loon par go' xà'en mèn loon par yòo mèn co'te' nac thib lugar roo co' ñaa xal thib lagun roo co'te' ndxetoo bèel co' ndxol con asufr. Tya, ndoo li ndoo ga' mèn, ya rye mèn par tyactii mèn thidtene.

Juàn gunèe xal ñaa ciuda Jerusalén cub co' cuec Diox yiloo.

⁹Ngoloo, mbi'th thib angl co' ngòc che'n rye gaz angl co' mque no thib thib cop co' ngòc gaz loo yaltii co' ngòc con' ye'rsin' co' ngòc lult con' co' mbli Diox loo mèn par mteti Diox mèn. Gunee angla loon:

—Juàn, que de ndxè'. Daa lu' lool cón che'n ciuda cub ba'. Ciuda ba' hue' leque lèe ciuda Jerusalén. Ciuda ba' nac loo Jesucrist xal thib mza' co' ndyoxcua' par selya' mza' con thib mbyòo.

¹⁰No láth mxyo' floo con' co' mxo'floo Xpii Natú' loona, mxaquen mbe' angl daa loo thib yii roo co' ndub axta arid gáp. Tya mbli' angl ciuda roo ciuda xèn loon, ciuda natú' co' ne' leque lèe ciuda Jerusalén. Ciudaa nde làa loo bé' loo Diox loo izlyo'.¹¹ Ciudaa mquée xnii con xnii co' nac xnii che'npe' Diox. Xnii co' mquée lad ciudaa ngòc xal xnii co' mquée loo thib loo quèe co' anze'f'náp ntac xalque' nquée xnii loo tedib loo quèe co' lèe jasp co' ngüi' mèn par xís xal ngüi' mèn loo vidr cristal.¹² Dib vult xís ciuda ngure thib ftooa. Ftooa ngòc thib ftooa roo. No anze'f gáp nde'f ftooa. Nzi'f si' fchop puert lad ftooa. No ndoo angl thib thib ro puerta. No ndub lèe thib thib mèn, mèn co' nac che'n rye si' fchop mèn co' ngòc mèn co' mbloj msi' bin che'n mèn nación Israel loo thib thib puerta.¹³ No gunèen ndub son puert lad ftooa par ned lad ndiyen huiz. No ndub taason puert lad ftooa par ned lad nort. No ndub taason puert lad ftooa par ned lad sur. No ndub taason puert lad ftooa par ned lad mbix huiz.¹⁴ No quèe co' ngòc nii ftooa, co' nee di's, nac cimient che'n ciudaa ngòc si' fchop quèe. Co'se' gunèen nde làa dib zyaa

ciudaa loo bé' loo izlyo', gunèen mdub lèe ryete si' fchop myen' co' ngòc xin' mté'th Jesucrist co' mtel' Jesucrist loo mèn par mbe' myen' di's che'n Jesucrist loo mèn loo izlyo' lad quèea, Jesucrist co' ne' tedib lèe Mbackxil' che'n Diox.

¹⁵ Le' angl co' mdoodi's nona na, gunèen nzo thib bro yaa co' ñaa xal yí co' ñaa xal or ya' angl co' nac par chi'x angl ciuda no par chi'x angl puert che'n ciuda no par chi'x angl ftoo che'n ciuda. ¹⁶ Ciudaa thidte nac dyap lad. Thidte nol'a. Thidte naxèna. Angla mchi'x ciudaa con bro yaa co' ñaa xal yí co' ñaa xal or co' mque no angl. Co'se' ngolo mchi'x angl ciudaa, mbix ciudaa chop mil nzo chop ayo kilometros de nol' ciuda, no de gáp, no de naxèn ciuda. Thidte bé' ó thidte medid ne' yon lad ciuda. ¹⁷ Ngolaa, sangmchi'x angl ftoo co' nziri' xís ciudaa con metr. Co'se' ngolo mchi'x angl ftooa con metr co' nac leque metr co' nchi'x mèn loo izlyo', naxèn loo ftooa ayon fthap metr.

¹⁸ Le' ftoo co' nziri' par xís ciudaa na, natoxcua' con thib loo quèe co' anze'f náp ntac co' lèe jasp. Le' dib lad ciuda na, natoxcua' con ampurte or co' ñaa xal vidr co' anze'f nambii ñaa loo. ¹⁹ Le' si' fchop quèe co' nac quèe nii ciuda co' nac quèe cimient natoxcua' con rye loo quèe co' anze'f náp ntac. Ner quèea natoxcua' con thib loo quèe co' lèe jasp. Le' mbryop quèe na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe zafir. Le' mbyon quèe na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe agat. Le' dyap quèe na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe esmerald. ²⁰ Le' quèe co' nac ga'y quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe onis. Le' quèe co' nac xop quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe coralín. Le' quèe co' nac gaz quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe crisolit. Le' quèe co' nac xon quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe beril. Le' quèe co' nac yé' quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe topas. Le' quèe co' nac si' quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe crisopras. Le' quèe co' nac si' fthib quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe jacint. Le' quèe co' nac si' fchop quèea na, natoxcua' con thib loo quèe co' lèe amatist. ²¹ Ryete si' fchop puerta ngòc si' fchop quèe perl. Thib thib puerta natoxcua' con thib loo quèe co' lèe quèe perl. Le' ned co' nac más ned roo che'n ciudaa na, natoxcua' con ampurte or co' ñaa xal vidr co' ngüi' mèn par xís, no par loo, co' nee di's, ndxú' mèn par le'n no par fuer.

²² Ne'nghui'den nec thib templ le'n ciudaa. Tac yub Tad Diox co' ndxàp rye loothe con' la's nii Tad Diox no co' ndxàp rye loothe con' la's ya' Tad Diox, no yub Tad Jesucrist co' ne' tedib lèe co' lèe Mbackxil' che'npe' Diox, nac templ che'n ciudaa. ²³ Ciudaa ya inquite tenii huiz. Ne' ne' inquin tenii

mbe' le'n ciudaa. Tac leque xnii co' nquée xnii Diox tenii le'n ciudaa. No leque bèel co' ndxa'x lad Jesucrist nac xnii co' ntenii le'n ciudaa. ²⁴ Le' mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo' co' mblyá'le' loo con' ryes na, mèn quèe lyàa no que tee mèn loo xnii co' ndxà'x le'n ciudaa. Le' rye mèn co' ngòc rey co' ñibe' loo xtàa loo izlyo' ndxè' tiempa, mèn li con' roo no con' xèn loo Diox le'n ciudaa. Li mèn con' guryath no con' guryèn loo Diox le'n ciudaa, ne. ²⁵ Puert che'n ciudaa thidtene ne'ya'u'te ryete huiz. Co'se' gác tiempa, ne'lyàade yál' izlyo'. ²⁶ Co'se' gác tiempa mèn che'n rye nación dib athu loo izlyo', mèn li par gác con' roo no con' xèn loo Diox no li mèn par gác con' guryath no con' guryèn loo Diox. ²⁷ Co'se' cue ciudaa, nec thib con' zab no nec thib mèn zab ne'yòode le'n ciudaa. No nec thib mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñèe hues xtàa no nec thib mèn co' nquedi' xtàa ne'yòode le'n ciudaa. Mèn co' yòo le'n ciudaa, mèn gác mèn co' ndub lèe loo libr co'te' ndub lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene. Libra ngue no mbi' co' lèe Mbackxil' co' nac leque yub Tad Jesucrist.

22

¹ Be taa be taa ndoon, chàa, mxaquen mblyu' angl thib yó'be' co'te' nzo'f nít co' nda' yalnaban loo mèn. Nita ante nambii ñaa. Ñaa nita xal vidr cristal. Mxaquen le' co'te' ndub Diox loo asient no co'te' ndub Mbackxil' co' nac leque yub Jesucrist ngro' yó'be'a, ndyaquen. ² Yó'be'a nguri'th xtau'the ned co' nac más ned roo le'n ciudaa. Lomisque' ne, ryop lad ro yó'be'a mbryoo mxyèn thib loo yaa nayèe co' nac yaa co' nda' yalnaban loo mèn. Yaaa nda' xlè si' fchop vez le'n lín'. Cad mbe' nda' yaaa xlè. Le' laa che'n yaa nayèe na, ndli sirv par nteyac mèn che'n rye nación co' ndyac len le'n rye nación. ³ No nec thib con' co' yo le'n ciudaa gác con' ye'rsin'túb loo Diox. Huiza no tiempa, asient co'te' tyub Diox no co'te' tyub mbi' co' lèe Mbackxil' che'n Diox co' nac leque Jesucrist tyoo le'n ciudaa. Le' ryete mèn co' mxo'f zin' zin' cón che'n Diox loo Diox na, ryete mèn còo' yéc loo Diox no tyub xib mèn loo Diox. ⁴ Huiza no tiempa hui' mèn loo Diox xal ñaa Diox. No hue' mèn lèe Diox lechuz mèn. ⁵ Le'n ciudaa ya ne'lyàade yál' izlyo' thidtene. Le' mèn co' nzo ban le'n ciudaa na, ne' ne' inquin mèn xnii che'n nec thib lampr. Ne' ne' inquin mèn xnii huiz. Tac yub Tad Diox tenii loo mèn. Huiza ryete mèn ñibe' no Diox thidtene loo con' ñibe' Diox.

Trè' ndlu' le' tiemp co' gác tiemp co'se' yí'th xi Jesucrist na' ndé zin' gaxle'.

⁶ Tolo gunee angla loon:

—Di's co' ngue niin lool ndxè' nac licpe', Juàn. Nzoque' mod gáp mèn yalxla's xal nac di's co' ngue niin ndxe' no yila's mèn di's ndxè'. Yub Tad co' nac Tad Diox ndli par non mèn co' nde'th di's co' ndxab Diox cón che'n co' ndxab Diox. Diox mtel' angl che'n Diox loo mènà par mblu' angl loo mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no par mda' angl cuent loo mèn cón che'n Diox par ta' mènà cuent loo mèn cón che'n co' li Diox gác loo mèn yilaa.

⁷ Gunee Tad Jesucrist loon le' ya ne'lyen'te Tad Jesucrist. Chàa, yi'th Tad Jesucrist. No gunee Tad Jesucrist loon:

—Huen nda mèn co' ndub nza no co' ndli cas cón che'n con' co' ndxab Diox li Diox loo mèn xal nac di's co' ndub loo libr ndxè'.

⁸ Yub daa co' nac Juàn mbin rye di'sa. No gunèen ngóc ryethe con'a. Per co'se' ngolo mbinen di'sa no ngolo gunèen ngóc ryethe con'a, mdub xiben xàn' nii angl co' mblu' rye con'a loon par cò'o'en yéquen loo angl. ⁹ Per le'le' gunee angl loon:

—Ne'lidel tatua' loon, Juàn. Daa, ne, nac mèn co' nxo'f zin' co' nac zin' cón che'n Diox xalque' nxo'f zin' lùu cón che'n Diox con mèn co' ndxàc huesl por cón che'n Jesucrist, gu' co' nac mèn co' nde'th con' co' ndxab Diox, no gu' co' nac ryete mèn co' ndub nza no co' ndli cas di's co' ndub loo libr ndxè'. Más huen ftub xib loo Diox no fcò'o' yécl loo Diox, ndee.

¹⁰ Gunee angla loon, ne:

—Ne'ca'stel cón che'n co' ndlu' di's co' nac di's co' ndxab Diox xal nac di's co' ndub loo libr ndxè'. Ndxè'leque', fta' cuent cón che'n di's ndac ndxè' loo mèn loo xnaa. Tac nde zin'le' tiemp no nde zin'le' huiz co'se' gác con' xal nac di's co' ndlu' loo libr ndxè'.

¹¹ Gunee angla loon, ne:

—La'a tolo li mèn ye'rsin' con' co' nac con' ye'rsin' co' más ndxòo lezo' mèn ye'rsin' li mèn ye'rsin'. No la'a tolo li mèn zab con' co' nac con' zab co' más ndxòo lezo' mèn zab li mèn zab. Le' por part cón che'n mèn ndac na, la'a tolo li mèn ndac con' co' nac más con' ndac. Lomisque' ne, mèn co' ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par li mènà con' ndac loo Diox, la'a tolo li mènà con' ndac loo Diox no tyoo mènà más altant loo cón che'n Diox.

¹² Látha, ndyaquen mbinen gunee Tad Jesús loon:

—Aa. Ne'lyen'te daa, Juàn. Chàa, galen. No lin par gác con' loo mèn xalque' nac con' co' mbli thib thib mèn. ¹³ Daa nzoque' thidtene. No nzolen ndoore' co'se' mblequen izlyo' no ngue xèn'en izlyo'. Nac daa xal letr "a" co' ntlo loo letr alfabet. No nac daa xal letr "z" co' nac lult letr loo alfabet.

¹⁴ Huen gaca loo rye mèn, mèn co' ndli par mbiiche mèn loo ryethe co' nac xab izlyo' co' nac con' xin no con' cap co' ndli ncu'a'n

mèn xtol mèn par gác mènà mèn nali no mèn nambii loo Diox por cón che'n Jesucrist. Tataa mod thib lite yòo mèn le'n ciuda co'te' ndoo yaa nayèe par ta' Diox xlè che'n yaaa par hua mèn par ban no mèn Diox thidtene. Le' sya, tataa mod ta' Diox lugar quèe no lyàa mènà no yòo mènà no ryo' mènà ciudaa. ¹⁵ Per ryete mèn co' ne'ndalte ngala's loon, no ryete mèn co' ndli yalbruj co' ndxòo lezo' nteti xtàa, no ryete mèn co' ndxòo lezo' ndli yalburrid, no ryete mèn co' ndxuth xtàa, no ryete mèn co' ndyub xib loo chol mdo' no loo chol gunab, no ryete mèn co' anze'f ndxòo lezo' ncu'a'n mod par nquedi mèn hues xtàa mèn, ryete mènà thidtene yan' par fuer no cue mènà par fuer co'te' nziri' ciudaa.

¹⁶ Gunee Jesús loon, ne:

—Daa co' nac Jesús, daa mtel' angl daa loo mèn co' nzo loo cón chenen, mèn co' nqueltàa rye lugar par gab angl no ta' angl cuent loo mènà cón che'n ryethe con' ndxè'. Daa co' nac yub Jesús, daa nac bin che'n David co' ngóc rey póla. Daa li par ne'lyuxte bin David. No daa li par bere bin David, cue bin David no yar' bin David loo izlyo' tedib vez. Daa co' nac Jesús, yub daa nac mbi' co' nee di's, nac xal mbèelhui' co' lèe mbèel za'f co' ndlyen coyor yál' co'se' nde yini' izlyo' tedib vez. Tataa mod ndlu'en loo gu' nde zin' gaxle' tiemp co' cue yilaa.

¹⁷ Xpii Natú' no mèn co' nzo loo cón che'n Mbackxil' co' nac leque yub Jesucrist, mèn co' thidte ndxàc con Crist xal thib xin' sa'l, Xpii Natú'a no mènà mbez:

—De U', Tad Jesús.

No ryete gu' co' mbin cón che'n di's co' ndub loo libr ndxè', guuz gu' loo Tad Jesús:

—De U', Tad Jesús.

No leque daa, Juàn, mbez loo chol mèn co' tyal gòn ron:

—Mèn co' ndly'a's no co' nguen lezo' par yòo mèn loo cón che'n Tad Jesús no ndxàc loo mènà xal co'se' ndxec lezo' mèn no capas ndly'a's mèn gu mèn nít, chele' mèn, licque', ly'a's yòo mèn loo cón che'n Tad Jesucrist, yòo mèn loo cón che'n Tad Jesucrist par ban no mèn Diox thidtene xal co'se' ndxu mèn nít. Yalnabana ne'ti'de mèn con nec thib centav.

¹⁸ Lomisque' ne, ryete mèn co' ndxòo di's co' nac di's co' ndxab Diox co' ndub loo libr ndxè', ndlyazen xyo'f nde'leque' lezo' mèn te' lezo' mèn xal nac di's co' ndub loo libr ndxè' co' nac di's ndxè': Chele' chol mèn nzi'f di's co' ndub loo libr ndxè', Diox ne zif' co' nac con' ye'rsin' la's nii mènà no la's ya' mènà xalque' nac di's co' ndlu' loo libr ndxè'. ¹⁹ No lomisque' ne, chele' chol mèn teche o ton' mèn ndxep di's co' nac di's co' ndxab Diox co' ndub loo libr ndxè', Diox, ne, ton' lèe mèn co' ndub loo libr co'te' ndub lèe mèn co' yòo ban no Diox thidtene. No ne'ta'de Diox lugar yòo mènà le'n ciuda co' nac ciuda natú'

che'n Diox. Cón che'n mènà nac di's co' ndlu' loo libr ndxè'.

²⁰ Daa co' nac Jesucrist co' ngue ta cuent ndxè' lool, Juàn, daa, ne, mbez:

—Aa, ne'lyen'te daa. Chàa, galen loo izlyo' ndxè'.

Sya, chàa, mcàben. Ndxaben loo Tad Jesucrist:

—Aa, Tad Jesús, tataa gàca. De U' loo izlyo' ndxè'.

²¹ Daa, Juàn, ndlyazen le' Tad Jesucrist li anggàc con' ndac loo rye gu' par nedrè'. Taandxè' gàca.